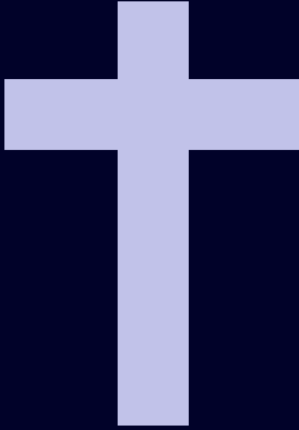

Yesu Kerisoné So
Whi Tao Sere Kisi
Fo Wisi

The New Testament in the Falopa Language of Papua New Guinea

Yesu Kerisoné So Whi Tao Sere Kisi Fo Wisi

The New Testament in the Falopa Language of Papua New Guinea

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Folopa)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2009-10-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
0102a9df-173c-5a64-b766-14ab67a86105

Contents

Matyu	1
Mark	75
Luk	119
Jon	192
Aposel	247
Rom	317
1 Korin	349
2 Korin	380
Kalesia	399
Efesus	411
Filipai	422
Kolosi	430
1 Tesalonaika	437
2 Tesalonaika	444
1 Timoti	448
2 Timoti	458
Taitus	464
Filimon	468
Hibru	470
Jems	493
1 Pita	502
2 Pita	511
1 Jon	517
2 Jon	525
3 Jon	526
Jud	527
Hąkearaletel	530

Matyu

¹ Ita, Yesu Keriso deyaairaaalu, deté wale wh̄rapené doirape aseýóló muló beteraþó. Abraham-né deale naalené mepaae wh̄j deté fóló, Depit dealeþó. Depit-né deale naalené mepaae wh̄j deté fóló, Yesu Keriso dealeþó.

² Ai wh̄rapené doirapeta i ape.

Abraham-né Aisak dealeþó. Aisak-né Jekop dealeþó. Jekop-né ti Judaró ama nomarapetamo dealeþó.

³ Judané Peres-ró Seratamo dealeþó. Atimaamoné hamata, Tamar-pó. Kale wh̄j Peres-né Hesron dealeþó. Hesron-né Ram dealeþó.

⁴ Ram-né Aminadab dealeþó. Aminadab-né Nason dealeþó. Nason-né Salmon dealeþó.

⁵ Salmon-né Boas dealeþó. Boas-né ama hamata, Rahab-pó. Boas-né Obed dealeþó. Obed-né ama hama ti Rut-pó. Obed-né Jesi dealeþó.

⁶ Jesiné ti kale t̄eteróló kaae tare doasi topo wh̄j Depit dealeþó. Depit-né Solomon dealeþó. Solomon-né hamata, Uria-né dokale so wulia betepa, kale doasi topo wh̄j Depit-né dokaleþó.

⁷ Solomon-né Rehoboam dealeþó. Rehoboam-né Abaija dealeþó. Abaijané Asa dealeþó.

⁸ Asané Jehosapat dealeþó. Jehosapat-né Joram dealeþó. Joram-né Usia dealeþó.

⁹ Usiané Jotam dealeþó. Jotam-né Ahas dealeþó. Ahas-né Heskia dealeþó.

¹⁰ Heskiané Manase dealeþó. Manasené Amon dealeþó. Amon-né Josaia dealeþó.

¹¹ Josaiané Jekoniaró ama nomarapetamo dealeþó. Ai wh̄rapeta, kale Israel fake so wh̄j b́oe wh̄rapené Babilon hae kwiapaae wae sóró faaitere alimó dealeþó.

¹² Atéró, atima u Babilon hae kwiapaae wae sóró fele sisópaae

Jekoniané Sealtiel dealeþó. Sealtiel-né Serubabel dealeþó.

¹³ Serubabel-né Abiud dealeþó. Abiud-né Eliakim dealeþó. Eliakim-né Asor dealeþó.

¹⁴ Asor-né Sadok dealeþó. Sadok-né Akim dealeþó. Akim-né Eliud dealeþó.

¹⁵ Eliud-né Eliasar dealeþó. Eliasar-né Matan dealeþó. Matan-né Jekop dealeþó.

¹⁶ Jekop-né Maria dokale wh̄j Josep dealeþó. Mariané ti Yesu dealeþó. Ai sek̄eta, so wh̄j feaná Kerisopó du betere wh̄jþó.

¹⁷ Atéró, i doi mole wh̄rape deté wale wh̄j Abraham-mó kaae sóró bitiré wóló, Depit betale alimó sókó wale wh̄rapené doirape fea touróturaalu, 14 wh̄rapeþó. Téro, Depit betale alimó kaae sóró bitiré wóló, kale b́oe wh̄rapené atima u Babilon hae kwiapaae wae sóró bitiré fele alimó sókó wale wh̄rapené doirape fea touróturaalu, 14 wh̄rapeþó. Téro, u kale Babilon hae kwiapaae wae sóró fele alimó kaae sóró bitiré wóló, Kótóné so wh̄j t̄eteróló kaae tanóþóló, sóró betero betere wh̄j Keriso betale alimó sókó wale wh̄rapené doirape fea touróturaalu, 14 wh̄rapeþó.

*Yesu Keriso deale fo
(Luk 2:1-7)*

¹⁸ Yesu Keriso etéro dealepó. Ama hama Maria ą dokaai tukóló betero betere whi Josep-tamo kuni hale betepatei, Deį Kepe Wisiné naale eró betepa kelalepó.

¹⁹ Atépa, kale so dokaai yale whi Josep ą me dowi alakélé ini, mo donoi whi wisinaale betereiteiné so whi feané erateremó, kale so ą hale yaqsóró, kikiti tokó daalaai kisipa mualepó.

²⁰ Atei kisipa mutu betepa, nokenarótei Talené *ensel*-né Josep-paae du-raalu, “Depit-né deté wale whiné naalema Josep-ó, Mariané ai ere naaleta, kale Deį Kepe Wisinétei eró betepa ya haleni, naao sopa dokaai dapesó fae.

²¹ Ama ai ere naale detepata, ti so whi feané du betere dowi alamó saaire kwia tokóló kemeróló tao saalopóló, ama doi Yesu mulae,” yalepó.

²² Ai alarape feata, hale kaayóló ini, Talené fo eratere kóló whiné mo taketi aseýóló muló betere fo dokonóturaalu, yalepó.

²³ Ai fo i ape.

“Beta so seimale whi metamo kunipatei, naale yaalopó.

Ai naale deyóló betepa so whi feané ą kilituraalu, ita Emanuel-pó yaalo ai ape,” erapó.

Ai fo bete feteyóló Kótó dątamo betepapó.

²⁴ Atéro, kale whi Josep ą turukó horóló, Talené *ensel*-né nokenaró ąpaae yae yale alatóró sya fóló, kale so Maria dokaai ama bepaee dape salepó.

²⁵ Téyaletei, ama somatamo kotere ala ini, hale bitiré fóló kale so naale detepa, Josep-né ai naalené doi Yesu mulalepó. Atéyale kılıpaae ti atimaamo kwęalepó.

2

Suka hoterepaae betere whirapené Yesu deóló betere kelale fo

¹⁻² Judia hae kwiamó tęne Betelehem be huluamó, Yesu deyale kılıpaae etéyalepó. Jerusalem bemó Herot ą doasi topo whi betale sukamó, kale hõrené dere ala bete kisipare whirape atima suka hotereró wóló, ai be huluamó betó mole so whipaae woseturaalu, “Kale Juda fake so whi tęteróló kaae tawaaire topo whi-a, momó deyóló betere? Ti noatepae, dą suka hotereró bitu, ą deyóló betereitei kisipa yópóló, ó samó daale hõre de yó tapa kóló, ą aqmó bitu ama doi hale sóró horaai dą i wale ape,” yalepó.

³ Tétépa, doasi topo whi Herot-né ai fo woseturaalu, ama kisipa feléni, ą doasi whaaliatu betalepó. Atétepa, kale Jerusalem be huluamó betó mole so whikélé ama mutere kisipa kaaetóró mutu betalepó.

⁴ Kale doasi topo whi Herot-né so whimó Talepaae momaratere topo whiraperó Moses-né yóló muló betere fo yó matere whirapetamopaae ape yóló woseturaalu, “Kótóné so whi fea tęteróló kaae tanópóló, sóró betero betere doasi topo whi Keriso-a, mé bemó deyaalopóló asemó yóló muló betere?” yalepó.

⁵ Ti fo depa, atimané tokó mótu duraalu, Judia hae kwiamó tęne Betelehem be huluamó deyaalopóló, mo taketi Kótóné ama kóló whiné aseýóló muló betere fo i ape.

⁶ “Juda haemó tęne Betelehem be huluamó betó mole so whi diaaq kisipané-a, Juda fake so whi tęteróló kaae tare topo whirape kuamó, dąkó doi munipó fo du bitu de? Meipó.

Kótóné so whi tęteróló kaae tawaaire topo whi beta dią tuąmótei, sókó waalo ai ape.

Ai sekéné amata, *sipsip* hupurape teterólo kaae taru dere kaae, ʔalo Israel fake so whi teterólo kaae tawaalopó erapó,” yalepó.

7 Téro, Herot-né kale hōrené dere ala bete kolólo kisipare whirapepaae ape, fo kikití yó faralepó. Atéro kale whirape wapa, atimasisi bitu duraalu, “Diaaʔ kelalepó dere hōre-a, noa sukamó kelaleé?” yólo wosetepa, atimané ʔpaae mo i be demótóroti kelalepólo, yalepó.

8 Ama atima Betelehem be huluaapaae dotonaai duraalu, “Kale naale momó sóro beteréro kelaasepólo, mo wisiyólo kekʔe. Atéro kekenalemó, sóro betere tiki keletepa, ti mo hapale tétitóro ʔpaae ene ape. Ti ʔkélé ʔ aʔmó sinólo bitu, ama doi hale sóro horaairaaalu, fenérápó,” yalepó.

9 Atéro, kale doasi topo whi Herot-né atimapaee yae yale fotóro wosólo, atima faai wale tikipaae furaalu, atima take suka hoteréro bitu kelale hōretóro ó samó hāle fu betepa kelalepó. Atétepa, atimakélé ai hōre foleteti kelené kaae sóro felemó, kale naale deyólo betere tikimótóro keiyólo daane felepó.

10 Ai hōrené dere ala kilituraalu, atimakélé mo doasi hēkesené sinalepó.

11 Atima ai bemó sóko felemó, kale naaleró hama Mariatamo betepa kólólo, atima bukutiri teyáro bitu, Doa Tale-ó yólo, ʔ hale sóro horalepó. Atéro, atimané kale naalemó hāle melaairaaalu sóro wale wisi wisi ʔlarape *kold kapakélé*, si keletómó bilitepa, felé kēlaa wale ʔlakélé, *mur wel* weikélé, teyólo melalepó.

12 Tale Kótóné kale whirapepaae nokenaró atimané hae kwiapaae momó fesaae furaalu, Herot beteréro ʔaʔe yale fo kisiparu, Herot betere turo feni kae tumó felepó.

Josep-ró Mariatamoné Yesu Isip hae kwiapaae dapesó fele fo

13 Atéro, atima fi sisópaae Talené *ensel* Josep noke firepaae wólo, noke-narótei duraalu, “Herot-né ai naale daairaaalu kekʔalo ai ape. Térapa, ʔalo ʔpaae ape dere alimó waasepólo, ʔa turukó holólo ai naaleró hamatamo dape sóro u Isip hae kwiapaae botokó fae,” yalepó.

14 Ai fo woseturaalu, kale whi ʔ mo dikitamotei turukó holólo, kale naaleró hamatamo dapesó u Isip hae kwiapaae faairaaalu, felepó.

15 Atéro, kale whi Herot sukí tikimó waairaaalu, atimaamo u Isip hae kwiamó bitiré felepó. Mo take Talené ama kóló whiné aseýólo muló betere foné duraalu,

“ʔalo naale u Isip hae kwiamó betepa, ai hae kwia taarólo ape,” yalepó.

Ai fo dokonóturaalu, motóro yalepó.

16 Kale topo whi Herot-né ama yaaire ala kikití hirólo kale hōrené dere ala kisipare whirape dilikāletei, atimané kilirapólo ʔ mo doakale fopaae bualepó. Tétu, ama diki tare whirapepaae yólo mulótu duraalu, Betelehem be huluaró ai hae kwiamó te mole ipu betamomó mióti teó sóro betó mole naalerapemó kaae sóro dilé fóló, ba fo tamo kemeyólo betó mole naalerapekélé mo fea dóló kemerae yólo doteyalepó. Ti aita hāle meipó. Kale hōrené dere ala bete kisipare whirapepaae wosetepa, atimané ʔpaae yó melale be de tué muluraalu, atéro dóló kemerae yólo doteyalepó.

17 Ti aita hāle tuamó kaayólo inipó. Kótóné ama kóló whi Jeremaiané i fo aseýólo muló betepa.

18 “Rama bemó betere so Resel-né dekené sukí moló doasi du betepa, mepaae so whiné ʔ kisipa felératere fo yalemó, mo wosenipó.

Ti noatepae, ama naale senaale fea sisiraae feleteinépó.”
Ti ai naalerape dele alata, kale yóló muló betere fo mo dokonóturaalu yalepó.

Nasaret be huluapaae momó fesaee fele fo

¹⁹ Téró etéyalepó. Kale doasi topo whi Herot sukítikimó, kale whi Josep Isip hae kwiamó betepa, nokenaró Talené *ensel*-né duraalu, “Josep-ó, ai kale naale daairaalu du betale whirapeta, ai sukále ape.

²⁰ Térapa, ya turukó horóló, ai naaleró hamatamo dape sóró u Israel hae kwiapaae tokó fae,” yalepó.

²¹ Tétepa, Josep a turukó horóló, kale naaleró hamatamo dapesó Israel hae kwiapaae felepó.

²² Atéro Josep a Judia hae kwiapaae bití faai yaletei, ai hae kwia kale doasi topo whi Herot betale sirimó, naalema Akelausiné teteróló kaae tarapó dere fo wosóló, witepa taaralepó. Talené apaae nokenaró Judia hae kwiapaae bití faose yale fo kisipa iruraalu, Kaleli hae kwiamó tene Nasaret be huluapaae tokó felepó.

²³ Atéro feleteita, mo taketi Kótóné ama kóló whirapené asemó duraalu, “So whi feané a Nasaret be hulua whikópó yaalo ai ape,” ere fo mo dokonóturaalu, atima Nasaret be huluapaae tokó felepó.

3

Jon-né Yesu waaire tu alerótu betale fo
(Mak 1:2-8, Luk 3:1-18, Jon 1:19-28)

¹⁻² Atéro bitiré wóló etéyalepó. Kale wei tópuratere whikó Jon a Judia hae kwia tuamó so whikélé bitini, hale kópu kaae fi tikimó sókó wóló beterepó. A aimó betepa, mepaae a beterepaae wuatere so whipaae Kótóné fo wisi yó mótu duraalu, “Tale Kótóné ama hepen bemó teteróló kaae tare ala mió mo felekemó walapa, dijané du betere dowi ala taaróló, kisipa tiki feteyóló betae,” du betalepó.

³ Ti ata, me kae mei, mo take Kótóné ama kóló whi Aisaiané waalopóló, bope du betale whipó. Aisaiané ama aseýóló muló betere fo i ape.

“So whi bitini hale kópu kaae fi tikimó, betá whi wóló daalu, fo fakeyóló duraalu,

“Tale waaire tu donoróló aleyae,” erapó.

⁴ Jon-né ama derótua yale kutita, *kamel* hupu nikiné aleyale kuti derótua yáo, ama sua yale tokélé hupu sekaené aleale to sua yáo, yalepó. Ama nukua yale qlakélé meke weíró ero nusutamo maaté nukua yalepó.

⁵ Jerusalem be hulua taaróló wua yale so whikélé, Judia hae kwiamó betó mole so whikélé, kale Jordan wei felekemó betó mole so whikélé, mo fea a beterepaae wua yalepó.

⁶ Atimané dowi ala fea haķeamó yó mótua depa, Jon-né atima Jordan fole weímó tópurótua yalepó.

⁷ Téyaletei, Farisi whiraperó Sadyusi whirapetamo so whi wei tópurótu betere tikipaae wua depa, ama atimapaae duraalu, “Diā dowi wuli kaae so whi dilikitu betere whirape-ó, Kótóné diātamo fopaae buturaalu kwia melaşsóró, botokó fae fo né yaleé?”

⁸ Diaaq ai du betere dowi ala taaróló, motóró kisipa feteyóló wapa, ti diaaq du betere alakélé mo kisipa tiki fetere whiné dere ala kaetóró yae.

⁹ Diąta, Abraham-né deté wale naale senaale betereiteiné diąpaae me ala eraalomeipóló kisipa muaqsé. Ҹało diąpaae mo i dere ape. I muó mole kaporapetei, Kótóné ama mo sұmó Abraham-né naale senaale aleyóló beteranérápó.

¹⁰ Mepaae nirapetamo naaire du wisi olenitepa, ti diyóló si duku betere dolopaae taae deraalopó. Atéyaairaalu, kutó talené ai ni baalemó kaweі ai bukó tare ape.

¹¹ Ҹało dią weі tópurótu betereiteita, diaaq dere dowi ala taaróló, kisipa feteyóló wópóló tópurótu beterápó. Tétu betepatei, Ҹało kılıpaae waaire whі betąta ę kaae meipó. A mo doasi fotokọ bole whі betepa, ę naale belekąamale kaae, a aqmó beterápó. A ateі kaae doasi fotokọ bole whі bitu, dią weі tópuróturaalu, ti kale Deі Kepe Wisiró sitamoné tóapuraalopó.

¹² Ama naasené ti kale *whit* o fumi beséné só fópóló, kaaayóló taae fótua dere ekepé fake tarapó. Kale *whit* duné fumirape ama fuóló taae faróló, mo *whit* ke maaté ti mulótua dere be dolopaae mulaalopó. Atéró fumirapeta, ti sukókélé feni hałe dótóró tare si dolopaae fesekée deraalo ai ape,” yalepó.

Yesu weі tópurale fo

(Mak 1:9-11, Luk 3:21-22)

¹³ Téró, Yesu a Jordan weimó Jon-né weі tópurópóló, Kaleli hae kwia taaróló, Jon beterepaae walepó.

¹⁴ Tétepa, Jon-né Yesupaae Ҹa weі tóapuraalo meipóló seséyóló duraalu, “Naao ępaae Ҹa weі tópurae dere-a, ę whі wisi betepa Ҹa tópuraró de? Naatei ę weі tóapuraasepólópo,” yalepó.

¹⁵ Ai fo depa, Yesuné aþaae duraalu, “Aita mo deretei, mió dąmoné i dere alané Talené ama so whі donoraaitere ala mo dokonópólópa, naao ę weі tópurae,” depa, Jon-né wisirapóló a weі tópuralepó.

¹⁶ Atéró, Yesu a weі tópuóló tétitóró hae taopaae taae hotepa kelalemó, ó hepen be tų tukwe fóló, Kótóné Deі Kepe Wisi ba hókósere kaae, ama tikimó bitі dorowalepó.

¹⁷ Atéró, ó hepen bemó fo tekerótu duraalu, “Aта, Ҹało yaala sókó fóló mo hosaa mole Naale ai ape. Ama dere ala fea Ҹało kilitu, ę mo doasi hekesené sinitu beterápó,” yalepó.

4

Yesu dée nópóló Satan-né sұ sale ala

(Mak 1:12-13, Luk 4:1-13)

¹ Téró etéyalepó. Satan-né Yesu a sұ sóró dée nalópóló, so whіkélé bitini kópu kaae fi tikipaae Deі Kepe wisinéteі ałisóró felepó.

² A aimó be deıtereró dikiteretamo whі siki tamo bitu, ọla mo sawakélé néni wote siri hałe betaletikimó, a mo wotené sinalepó.

³ Atéró betepa, dowi ala yópóló sұ sóró dée nalatere seké wóló aþaae duraalu, “Ҹatamo Kótóné Naalemapata, ti i kanerapepaae *bred* o alée fae yae,” yalepó.

⁴ Ai fo depa, Yesuné aþaae tokó mótu duraalu, “I fo aseýóló muló beterápó. Whі betere beteta, mo ọla nokoleiteiné maaté bitini,

Kótóné ama dere fo fea woseturaalu bitiré fenérápó,” yalepó.

⁵ Téró, kale dowi Satan-né Yesu a Kótóné mo kae teńó betere doasi be huluapaae dapesó fóló, aimó teńe momatere be mo ó hulua tó mó daalalepó.

⁶ Atéro daarólo ɔpaae duraalu, “Yatamo Kótóné Naalemapata, ti naaotei ya haepaae tuwó derepae. Ti i fo aseýólo muló beterapó.

‘Ya a haepaae muni durupuraalu, kaponé kotóo sóro doalé yaqsóro,

Kótóné ama *ensel*-rapené naase tómó muni dorowópoló, ya tao sae yaalopó,’ yalepó.

⁷ Ai fo depa, Yesuné ɔpaae tokó mótu duraalu, “Ti i fokélé aseýólo muló beterapó.

‘Betá whínékélé ɔ tetérolo kaae tare Tale Kótóné noa alakó déro kaae kelaai dapólo sɔ saqse,’ erapó,” yalepó.

⁸⁻⁹ Atéro kale dere kaae, momó dowi Satan-né ɔ mo doasi sokore hasi fosópaae dapesó holólo, i hae kwia feamó kae kae doasi whirapené tetérolo kaae tare alaraperó ai ala tuamó mole mepaae doasi wisi wisi alarapetamo yó mótu duraalu, “Yalo i dere fotamo naao mo betá wosólo, ya ɛ aqmó bukutiri tearó bitu, doa whi-ó yólo ɛpaae moma depa, ti ai ɔla ɔla fea naao tetérolo kaae tanópoló, yalo yapaae melaalopó,” yalepó.

¹⁰ Ti fo depa, Yesuné ɔpaae duraalu, “Satan-ó, ya ɛ taarólo fae. Ti i aseýólo muló betere fo wosae.

‘Naao Tale Kótópaae betá doasi-ó, yólo ɔ aqmó bitu, ama alatóro erótu betae,’ ” yalepó.

¹¹ Atétepa, kale dowi Satan-né Yesu taarólo foletamo, Kótóné ama *ensel*-rape wólo, ɔ tao salepó.

Yesuné fo yó melaai kaae sale fo
(Mak 1:14-15, Luk 4:14-15)

¹² Atéro Jon *dipula* beteralepó dere fo Yesuné ama wosólo, ɔ Kaleli hae kwiapaae momó fesaayólo felepó.

¹³ Atéro ɔ betere Nasaret be huluu taarólo, Kaleli wei kɛla felekemó tene Kapeneam be huluapaae tokó fóló betalepó. Ai be huluata, Sepulun hae kwiaró Naptali hae kwiatamo tuamó tenapó.

¹⁴ Atéyaleteita, Kótóné ama kóló whi Aisaiané yólo muló betere fo dokonóturaalu yalepó.

¹⁵ Ai fo i ape.

“Sepulun fakeró Naptali faketamoné hae tikita, u kale Jordan fole weiró Kaleli wei kɛlatamo molepaae erólo erapó. Ai hae tikita, Sepulun fakeró Naptali faketamoné haetei, Juda meire fake tokó fóló, atimané hae alerólo betó molepó.

¹⁶ Ai hae tikimó betó mole so whi atima diliki dolomó betereitei, mió mo doasi de wisinaale kolólo betó mulapó. Mepaae so whita, sinitere alané dilikiró betepatei, mo dei suka sóko huturaalu deró betepa, ai de tuamó betó mulapó,” fo aseýólo muló beterapó.

¹⁷ Atéyale sukamó kaae sóro, Yesuné ama fo so whi feapaae haķeamó yó mótu duraalu, “Kótóné hepen bemó tetérolo kaae tare ala mió mo felekemó ai walapa, diaaɔ dowi ala taarólo kisipa tiki feteyae,” yalepó.

Yesuné yó matere whirape kaae sóro saletei
(Mak 1:16-20, Luk 5:1-11)

¹⁸ Atéro, Yesu ɔ kale Kaleli wei kɛla fóku seseké durupu bitu kelalemó, Saimon doi mupatei, Pitapó du betere whiró ama noma Andrutamo haķeke wa wei kulu tuapaae derótu beterepó. Ti atimaamota, ya siré kotere whi tamopó.

¹⁹ Tétu betepa, Yesuné atimaamopaae duraalu, “Diaamo ai ya su dere kaae, so wh̄j atéró siré kweyaasepóló, ða fea betamó kuturaalu, yało diaamopaae yó melaalopa ę sya ape,” yalepó.

²⁰ Ai fo depa, atimaamoné hałeke warape mulópoló taaróló, mo hapale tétitóró ą sya felepó.

²¹⁻²² Atéró ą tumó fu betalemó, me wh̄j ró nomatamokélé daapa kelalepó. Ai wh̄j tamota, Sebediné naalema Jems-ró Jon-tamopó. Atimaamoné alimakélé atima fea wh̄j nukumó bituraalu, atimané hałeke warape tukó faletei, wisi wisiyóló numutu betepa kelalepó. Atétu betepa, Yesuné atimaamopaae duraalu, “Diaamokélé ę sya ape,” depa, kale wh̄j tamo mo hapale tétitóró turukó holóló, atimaamoné wh̄j nukukélé, alimakélé betepatei taaróló, ą sya felepó.

*Yesuné kisi daae mole so wh̄j wisirale fo
(Luk 6:17-19)*

²³ Atéró, Yesu ą ai Kaleli hae kwia tuamó kuturaalu, Kótóné teteróló kaae tare aomó mole kisi fo wisi so wh̄j feané wosópoló, atimané fo wosetere be dokó yó maté kweyalepó. Atéturaalu, ai so wh̄j kuamó dowi hepo daae mole so wh̄j ró mepaae tiki momaare so wh̄j tamokélé wisiraté kutu betalepó.

²⁴ Ama so wh̄j fea atéró wisirótu beterapó deté kotere fo Siria hae kwiamó betó mole so wh̄j né woseturaalu, kae kae dowi kisi daale so wh̄j kélé, doasi dele su betere so wh̄j kélé, dowi kepe tepeyóló betó mole so wh̄j kélé, mepaae kae kae kisiné kele olopa olopa yóló sinaaitu betere so wh̄j kélé, mepaae momaayóló betere so wh̄j kélé, mo fea ą beterepaae dapesó wua depa, ama wisirótua yalepó.

²⁵ Atéró, kale Kaleli hae kwia taaróló wale so wh̄j kélé, Dekapolis hae kwia taaróló wale so wh̄j kélé, Jerusalem be hulua taaróló wale so wh̄j kélé, Judia hae kwiaró, Jordan wh̄j foku uté tēró betó mole so fea ą beterepaae wóló, ama dere ala kelaai dapóló Yesutamo touyóló kutu betalepó.

5

*Du sokoremó Yesuné so wh̄j paae yó mótu betale fo
(Luk 6:20-23)*

¹⁻² Téró Yesuné kelalemó, so wh̄j mo hałe ęla kaae wóló touró betepa, ą sokore du aopaae holóló beterepó. Atéró beteremó, ama yó matere wh̄j rape ą beterepaae walepó. Atéró wóló betó mupa, ama atimapaee yó mótu duraalu,

³ “Mepaae so wh̄j dené yało kepe bete tuamó me wisi alakélé muni, mo yaȳarapó du betepa, ti Kótóné wisiró beterapóló hajné sukutu betae.

Ti noatapa meipó. Ai so wh̄j ta, Kótóné hepen bemó teteróló kaae tare ala sóró ai tare ape.

⁴ Mepaae atima dekené sukutu wole du betere so wh̄j ta, Kótóné wisiró beterapóló hajné sukutu betae.

Ti noatapa meipó. Mió dekené sukóló wole du betereitei, take Kótóné atima tuę tiki feléraalo ai ape.

⁵ Mepaae naame yóló mo dua betere so wh̄j ti Kótóné wisiró beterapóló, hajné sinitu betae.

Ti noatapa meipó. Kótóné hae tiki mo turó atimamó matepa saalopó.

- ⁶ Mepaae so whi de woteró weí nokoletamo du dere kaae, Kótóné mo donoi ala wisi eraairaalu ekele du betepa, ti Kótóné wisiró betepapóló hajné sukutu betae.
Ti noatepae, atétere so whi paaeta Talené ama donoi ala mo ti sұraalo ai ape.
- ⁷ Mepaae so whi denétamo mené apaae me dowi ala eratepa me ọla meipóló haje kemeróo, me whi sekei ala tuamó betepa kolené sukutu tao sóo du betepa,
ti atétere so whi Kótóné kolené sukutu tao sóro, atimané dowi alakélé ama kemeró betepa, hajné sukutu betepapóló yae.
- ⁸ Mepaae so whi atimané hosaa tuamó me alatamo hosekényi, mo wisi alatóró erótu betepa, ti hajné sukutu betae.
Ti noatepae, atétere so whiné ti Kótó mo kelaalopó.
- ⁹ Hqle sere ala ó bóe dele ala taalae yóló, filitere so whita ti Kótóné wisiró betepapóló hajné sukutu betae.
Ti noatepae, atétere so whi kilituraalu, ita Kótóné ama naale senaale betepapó yaalo ai ape.
- ¹⁰ Mepaae so whitamó Kótóné mo donoi alamaaté erótu betepapóló, kae kae sekei alané só derótu betepa, ti Kótóné wisiró betepapóló hajné sukutu betae.
Ti atétere so whiné Kótóné hepen bemó tetepóló kaae tare ala sóro ai tare ape.
- ¹¹ Diq yalo ala erótu betepapóló, mepaae so whiné diapaae kae kae sekei ala eratepa, ó so whi feané keletómó kapala fo yóló faletepa, ó kae kae eratere fo yóló diq só deratepakélé, Kótóné wisiró betepapóló hajné sukutu betae.
- ¹² Ti noatepa meipó. Take Kótóné ama kóló whirapepaaekélé mió diapaae ai erótu betere sekei ala kaae, erótu bitipakalepó.
Atérapa ó hepen bemó mole doasi dupu saaireteimó, mo kée yóló hajné sukutu betae.”

*Keriso so whi i haemó kóró detamo kaae betepapóló yale fo
(Mak 9:50, Luk 14:34-35)*

¹³ “Diqta, i haemó betó mole so whitamó kó felé kaae yóló ai betere ape. Téretei, kóné felé kemetepa, ti momó kae netéro felé bulaaloó? Mo meipó. Atéro felé initere kó me ala enénipó. Atétere kó taae faróló hae tikimó beseké yóló mupa, so whiné teiya teiya yaalo ai ape.

¹⁴ Diqta, i haemó betó mole so whitamó mo de kaae betepapó. Doasi sokore hae du tómó mo hakeamó te mole be hulua bóe whiné kelaqsóro, me qlané kinanénipó.

¹⁵ Atére kaae, mepaae whiné lamp sa deróló doasi ni fake aomó kinóló mulótimpó. Ti noa yopóló meipó. Be tuamó betó mole so whi fea demó betepapóló kisipa mutu, sa deróló mulatere ni fake tómótóro hakeamó mulótua dapó.

¹⁶ Atétu dere kaae, diq tuamó ere de so whi feané kolópóló, hakeamó deró betae. Atépa, so whiné kilituraalu, ó hepen bemó betere diaaq Ayané doi sóro horótu betepapóló, wisi ala hakeamó erótu betae.”

Kótóné tukóló muló betere foné erae ere ala dokonale fo

¹⁷ “E waleteita, Moses-né yóló muló betere foró Kótóné ama kóló whirapené yó melale fotamo tokóló aluraai wénitei, ai asemó yóló muló betere fo dokonaairaalu wóló i betere ape.

18 Ƴalo diɓɓaae mo i dere ape. Ó sáró i haetamo kemeyaai teópa, Moses-né yóló muló betere fo kwia mo sawakélé aluyaalomeipó. Atéyaalopóló muló betere fo fea haşókó feni, dokonóló motóróti eraalo ai ape.

19 Whi me dené i aseyóló muló betere fo mo sawakélétamó tikitepa, ó me whipaaekélé ai ala tukóló yae yóló yó matepa, ti atétere so whi Kótóné teteróló kaae tare hepen be tuámó doikélé mo muaalomeipó. Téyaalotei, mepaae so whi dené kale yae yóló muló betere fo wosóló eróo, mepaae so whipaaekélé i fo sya fóló erae yóló yó melóo, du betere so whiɓta, hepen bemó Kótóné teteróló kaae tare aqmó doasi doi muaalo ai ape.

20 Ƴalo diɓɓaae mo i dere ape. Diɓné dere mo donoi ala wisinaalené kale Moses-né ašemó ere fo yó mótu betere whiraperó, Farisi whirapetamoné du betere donoi ala teteró bitinipa, ti ó hepen bemó betere Kótóné teteróló kaae tare aqmó mo sókókélé faalomeipó.”

*Dei tuę muóló fopaae buturaalu whi daqse yale fo
(Luk 12:57-59)*

21 “Mo take diaaɓ noutererapepaae yóló mulale fo i ape. Me whi mo ti dóló sukunaqse. Atétepa, ti ai whi ɓ kwia moleteiné taleyóló só deraalo ai ape.

22 Atépatei, Ƴalo diɓɓaae dere fo i ape. Whi me dené ama no hamomatamo me bete munipatei, haɓe fopaae depa, ti atétere whi ɓ kwia moleteiné taleyóló só deraalopó. Atétere kaae, whi me dené me whi hamoma eratere fo depa, ti atétere whi fo taletere whirape beterepaae dapesó faalopó. Téyaalotei, whi me dené ama no hamomapaee duraalu, Ƴa topo doyóló kisipa tikikélé okokoi-ó depa, ti atétere so whi doasi kwia moleteiné mo haɓe dótóró tare dowi sipaae faai ai du betere ape.

23-24 Térapa, naao me ɓla Kótópaee haɓe melaai dapóló, kale momatere tikipaae sóró fenalemótamo, naao noné Ƴatamo sekerapó depa, ti Kótópaee haɓe melaaire ɓla melaaiti folosóró, naao notamo mole sekepi teraayóló wisirae. Atéro nalo ti naao haɓe melaaire ɓla Kótópaee melaee.

25 Whi me dené Ƴatamo fo tokótamo yaai Ƴa dapesó fupa, ti diaamo tu tuámó furaalutei ɓ kisipa wisi mulóló, hapale donoraee. Até initepa, ti Ƴa taletere whi beterepaae dapesó fóló, fo tokótamo yóló, ai whinémo *dipula* be teteróló kaae tare whirapené doasi topo whiné naase tuámó mulaalopó. Ai whiné amamo Ƴa *dipula* beteraşósóró kisipa mutu dapó.

26 Ƴalo diɓɓaae mo i dere ape. Ƴa *dipula* betereitei sokópóló, daɓe mulale kwia belekaamale sonaai *monikélé* mo turó kemeróló menitepa, ti Ƴa *dipula* haɓe bitiré fóló, kemeróló duputere sukamó sokaalo ai ape. Meitepa, ti Ƴa *dipula* haɓe betó tawaalopó.”

Nópu naqse yale fo

27 “I dere fota, diaaɓ taketi woseté wou heterapó. ‘So ó whi nópu naqse,’ erapó.

28 Ai fo epatei, Ƴalo diɓɓaae mo i dere ape. Whi me denétamo me so kelené kolóló kisipa tikiiné au nukupa, ti atétere whiné ama hosaa tuámó nópu mo ai nale ape.

29 Naao turu kelenétamo Ƴa dowi ala yópóló dée nalatepa, ti atétere kele sokóló taae falaae. Ti noatepaae, naao tiki turó dowi si duku beterepaae faşósóró, Ƴa atéro dée nalatere tiki kwia tukóló taae faróló, wisi tikipaae fupa mo wisirapó.

30 Naaɔ turu naasenétamo yá dowi ala yópóló dée nalatepa, ti ai naase tukóló taae falatepa mo wisirapó. Ti noatepae, yá dée nalatere naase tukóló taae farénitepa, naao tiki turó dowi si duku beterepaae faqsóró dapó.”

*Whiné so tokó fateremó yale fo
(Mat 19:9, Mak 10:11-12, Luk 16:18)*

31 “Upulé i fo aseýóló muló betereitei diaaɔ ai tuére ape. ‘Whi me dené ama sotamo tokó falaai depa, ti tokó fatere ase sóro fópóló sopaae melae,’ erapó.
32 Ai fota mo epatei, yálo diápaae i dere ape. Whi me dené ama so me whítamo nópu nénipatei hále tokó fatepa, ti soma amatei nópu nalatapó. Atéro tokó fatere so me whínémo dokotepe, ti ai whi ákélé nópu nukulapó.”

Talené doi yóló malo yaqse yale fo

33 Yesuné atimapaee duraalu, “Take bitiré wale so whípaae yóló mulale fo me i ape. ‘Naaɔ Talepaae i ala mo yaalopóló, malo yale fo tikini, motóro éro tawae,’ erapó.

34 Tépatei, yálo diápaae mo dirii fo i dapa wosae. Malo dere alakélé momókó yaqse. Naaɔ dere fo diriróturaalu, hepen be doi yóló malo momókó yaqse. Ti noatepae, ó hepen beta, fea ala fea teteróló kaae tare Kótó betere tikipó.

35 Ó diaaɔ dere fo diriróturaalu, i haekélé doi yóló malo momókó yaqse. Ti i haeta, Kótóné ama hó dée daaló betere tiki ai ape. Jerusalem be hulua doi yólókélé momókó malo yaqse. Ti noatepae, ai be huluata, fea ala fea teteróló kaae tare doasi topo whi betere tikipó.

36 Diaaɔ dere fo diriróturaalu, naase horóló kutiri teketeré alakélé momókó yaqse. Ti noatepae, naao topo niki mo betákelé de niki ó diliki niki bilinénipó.

37 Diáné me ala mo ipa, ti épó yalepótóro yae. Inipa, ti mo inipótóro yae. Naaɔ ai dere fo mopó yópóló, mepaae kae kae hoko fotamo touróló dereteita, ti dowi Satan-né yae yóló ténatepa dapó.”

*Mené sekei ala eratepa tokó melaqse yale fo
(Luk 6:29-30)*

38 “Mo take yóló muló betepa, diaaɔ woseté wou betere fo i ape. ‘Whi menétamo me whi kele doratepa, ti menémo ama kekekélé doraee. Me whínétamo me whi sereke dukutepe, ti menémo ama serekekélé dukae,’ erapó.

39 Ai fo mo epatei, yálo diápaae i dere fo wosae. Me whínétamo diápaae me dowi ala eratepa, ti diaaɔmo atimapaee momó tokó matere ala yaqse. Me whínétamo yá faamumó okolope deké supa, ti me tikiró faamumókélé dópóló yó melae.

40 Mepaae whiné yátamo fo tokótamo yóló, naao deró betere kuti sokotepe, ti me fóló kutikélé sópóló sókó melae.

41 Mepaae whínétamo, yápaae 1 kilomitamó ama ɔla ɔla beleróló fae yóló sètepa, ti naaomo me beleróló, 2 kilomita alerae.

42 Whi menétamo yápaae me ɔlakó kematepe, ti ama ai kematere ɔla melae. Me whínétamo naao me ɔlakó kapala asiri saai dapóló yápaae wosetepa, melaalomeipóló ama dere fo sisópaae eraqse.”

*Bóe whípaae yaala sókó fae ere fo
(Luk 6:27-28, 6:32-36)*

⁴³ “Taketi yóló muló betepa, diaaḡ woseté wou betere fo i ape. ‘Naao be wh̄i so wh̄ipaae yaala sókó furaalu, bóe wh̄i h̄óróló bóe du betae,’ erapó.

⁴⁴ Tépat̄ei, yaḡo diḡpaae i dere ape. Diaaḡ bóe wh̄irape h̄eḡesené sinóló yaala sókó furaalu, wisi ala erótu betae. Mepaae wh̄inétamo diḡpaae sek̄ei ala eratepa, atétere wh̄i Tale Kótóné tao sóró, kisipa tiki wisi mulópóló momarae.

⁴⁵ Atétepa, ti diḡ ó hepen bemó betere diaaḡ Ayané naale senaaletóró betaalo ai ape. Talené suka ḡerótu betereteita, dowi ala dere so wh̄ipaaekélé, wisi ala dere so wh̄ipaaekélé erótu beterapó. Ama hali anaterere alakélé, dowi ala du betere so wh̄iró donoi ala du betere so wh̄itamo wusurópaae anótua dapó.

⁴⁶ Diḡnétamo, mepaae diḡ h̄eḡekené sukóló yaala sókó fole so wh̄ipaae maaté yaala sókó fu beteretei doasi alapakó, Kótóné diḡmó dupu melaalopóló de? Ti kale *takis moni* siré kotere wh̄irapenékélé atei kaae ala dua dapó.

⁴⁷ Diaaḡ mo no ne apupaae maaté naamei fo yóló, k̄oleó du betere-a, ai doasi alaé? Ti mepaae Kótó tuḡ inire so wh̄inékélé ai ala dua dapó. Tépat̄ei, h̄aḡe mo so wh̄ipaaekélé naameiné k̄oleó du betepa, ti mo doasi ala ai ape.

⁴⁸ Térapa, ó hepen bemó betere diaaḡ Aya ḡ me wisi ala yaḡyaḡni, mo ti suru ere kaae, diḡkélé wisi alatóro eraté fóló, Talené ama ala mo ti s̄ure wh̄i betae.”

6

Mepaae yaḡyaḡe so wh̄i tao sae ere fo

¹ “Diaaḡ du betere wisi ala so wh̄iné kolóló dukirópóló, momókó yaḡse. Diaaḡ dere wisi ala tamo kolóló dukirópóló du betepa, ti ó hepen bemó betere diaaḡ Ayané melaaitere dupu saalomei ai ape.

² Até yaḡsórópa, diḡné mole ḡla ḡlarape mepaae yaḡyaḡe so wh̄imó h̄aḡe melaai depa, ti tiki tuḡpaae dorutei tó tikiné h̄aḡe sik̄ilitere wh̄irapené wisi ala dapó yópóló, du betere ala kaae mo yaḡse. Ti ai wh̄irapenéta, fo wosetere berapemókélé, tuḡ tómókélé, so wh̄iné atima doi hale sóró horópóló kisipa mutu, touró betere so wh̄iné keletómó dua dapó. Yaḡo diḡpaae mo i dere ape. Atétere wh̄irape atima me dupu kaae saalomei, mo s̄umótóro ai sóró tare ape.

³ Térapa, naao ḡla ḡla mepaae yaḡyaḡe so wh̄imó h̄aḡe melóló, yaḡo etei kaae ḡla melalepóló kisipa yó tani, mo keterae.

⁴ Diaaḡ mepaae ḡla ḡla yaḡyaḡe so wh̄imó materetei so wh̄i feané kelaḡsóró kikiti melaē. Ti ateró kikiti dere ala keletere Aya Talené amatóro diaaḡ ai dere alamó dupu melaalopó.”

Yesuné moma etéro yae yóló yó malet̄ei (Luk 11:2-4)

⁵ “Téyaalopa, diaaḡ Talepaae momaturaalu, tuḡpaae dorutei wisire nisiyóló h̄aḡe sik̄ilitu betere wh̄irapené dere moma kaae mo yaḡse. Ti atimané momaturaalu, fo wosetere berapemókélé, doasi tuḡ tómókélé, so wh̄i feané dukirópóló dua dapó. Yaḡo diḡpaae mo i dere ape. Atétere so wh̄iné duputa me kae muni, mo s̄umótóro ai sere ape.

⁶ Tényi, Talepaae moma yaairaalu, naao be dolopaae fóló tuḡ kinóló bitu, kelené kilinire diaaḡ Aya Talepaae bet̄a momayae. Atétepa, ti kikiti kinóló dere ala keletere Ayané diḡmó dupu melaalo ai ape.

⁷ Diaaɔ Talepaae momaturaalu, Kótóné ala kisipa inire wh̄irapené bete munire forape h̄ale h̄oko deté fu dere kaae yaɔse. Ti atimané atéro ɔlo s̄iyóló dere momata, Talené wosaalopóló kisipa muóló dua dapó.

⁸ Térapa, atimané ai dere ala kaae diaaɔkélé yaɔse. Ti noatepae, diaaɔ yaɔare ɔla ɔpaae wosaai teópatei, diaaɔ Ayané ama mo kisiparapó.

⁹ Térapa, diaaɔ Talepaae momaturaalu etéro yae.

'Hepen bemó betere ɔané Aya-ó, Yaɔa dowi ala mo betákelé muniruraalu, naao ere ala mo kaepó. Téreteiné yaɔa, fea alané bete Tale betepa, so wh̄iné naao doi hale sóró horóló, mo doasi doi mulópóló yae.

¹⁰ Naao teɔteróló kaae tare aɔmó mole ala wisinaale wópóló yae. Naao kisipa mole ala ai hepen bemó irure kaae, i haemókélé atérópóló yae.

¹¹ ɔané mió i be ɔémó naaire ɔlakélé naao s̄umó ɔlae.

¹² Mepaae wh̄irapené ɔapaae erale dowi ala kwia ɔané tani, me ɔla meipóló h̄ale kemerótu yale kaae, ɔané dowi ala kwiakélé naao h̄ale kemerae.

¹³ ɔa me dowi ala yóló dée naaire tikipaae ɔlisóró faɔsóró, naao seséyóló t̄u wisitei yó mótu betae.

Téturaalu, ɔa dowi ala yópóló sesemeratere bóe wh̄iné só deraɔsórópa, ai t̄u naao seséyóló ɔa tao sae, yóló dua yae.

¹⁴ Ti mepaae wh̄irapené ɔiapaae erale dowi alatamo, me ɔla meipóló h̄ale kemeratepa, ti ó hepen bemó betere diaaɔ Ayané ɔané yale dowi alakélé, h̄ale kemeraalo ai ape.

¹⁵ Téyaalotei, mepaae wh̄irapené erale dowi ala me ɔla meipóló, diaaɔtamo h̄ale kemerénitepa, ti ó hepen bemó betere Ayané diaaɔ dowi alakélé, h̄ale kemeraalomeipó."

Yesuné ɔla weyóló h̄ale betere alamó yale fo

¹⁶ "Diaaɔ Talepaae momayaairaaalu, ɔla weyóló h̄ale betere sukamó, tuɔpaae dorutei tó tikiné sik̄ilitere wh̄irapené dere ala s̄uróló yaɔse. Ti so wh̄iné atima mo wisirapó yópóló kisipa mutu, ɔla weyóló atimané kelepa h̄umula yóló bitua dapó. Yaɔa ɔiapaae mo i dere ape. Ai wh̄irape atimané ɔputa, me kae saalomei, mo s̄umó ai sere ape.

¹⁷ Tépatei, ɔiaɔ moma yaai ɔla weyóló bituraalu, diaaɔ topo nikimó *wel* w̄ei dilóo, diaaɔ kelepaakélé fokóo du betae.

¹⁸ Ti noa yaɔsóró meipó. Mepaae wh̄irapené ɔia ɔla weyóló beteraóló kisipa yaɔsóró dapó. Diaaɔ kelené keleneire Ayané ama betá diaaɔ ai kikiti dere ala kelerapó. Atére Aya Talené amatóro ɔiamó dupu wisi melaalo ai ape."

I haemó wisi wisi ɔla betapaae huatu betaɔse yóló yale fo (Luk 12:33-34)

¹⁹ "ɔia i haemó bituraalu, ek̄le yóló ita yaɔa ɔlapóló, betapaae huatu betaɔse. Ti noatepae, i haemóta hoti dakóló ó dowi ero siné turukóló ó ɔlémi nokole wh̄irapénékélé kikiti be fulukóló sua dapó.

²⁰ Aténi, diaaɔ wisi wisi ɔla ó hepen bemó betapaaeróló mulaté holópóló yae. Ti ai bemóta ero sinékélé, hotinékélé doréni, ɔlémi nokole wh̄irapénékélé be fulukóló ɔlémi saalomeipó.

²¹ Ti naao wisi wisi ɔla mole tikimótóro naao hosaakélé mo turó ai mole ape.

²² Naao keleta, ti tiki turó ɔeró betere *lamp* s̄a s̄u ai ape. Naao kele tamo wusuró wisipa, ti tiki turó ɔeyó falapó.

²³ Téní, naao keletamo dilikipa, ti tikikélé turó dilikirapó. Nao tiki tuámó ere dețamo aluróló dilikipa, ti naao betere betekélé mo turó diliki yó falapó.

²⁴ Betą kutó diratere whjnétei tețeróló kaae tare whj tamoné kutó diranénipó. Ti me whjné du, i kutó dirae, me whjnékélé i kutó dirae depa, atimaamo wusuróné kutó betą whjné diraire mo sunipó. Ti noatepae, me whj hóróló me whjpaamo hekesené sinóló yaala sókó fole ala yaalo ai ape. Ó me whjpaamo doasi hekesené sinóló yaala sókó fóo, me whjmo hóróló sisópaae eróo yaalopó. Tétereiné betą whjtei Kótóné ala eratere whj betóo, *moni* dią tețeróló kaae tare whj aqróló, *moniné* kutó diratere whjkélé betóo, enénipó.”

*Nokole ęla ó deraaire kutimó whaalía yaęse ere fo
(Luk 12:22-31)*

²⁵ “Térapa, ęalo diąpaae i dere ape. Dią betere beteta diaaę naaire ęla ó wej nisiyóló ę noa naaloé? ó kuti noa deraaloé? yóló, whaalía du betaęse. Ti ai ęla ęla-a, doasi ęlapa whaalía du betere? Yą betere beteta, ti mo doasi topo ęla ai ape. Nao deró betere kuti-a doasi topo ęlapa, whaalía du betere? Nao tikita, ti mo doasi topo ęla ai ape.

²⁶ Barapepaae eratere ala diąné kisipa muae. Atimané naaire ęla wae bilitere ala ó ęla sóró bepaae mulatere ala dua de? Tétumitei, ó hepen bemó betere diaaę Ayané atimané naaire ęla sumó mótua dapó. Ti ai barapeta doasi ęla meitei, ama tao sua dapó. Ti dią so whjta, mo doasi ęla betera, ama kisipa keteraalopóló de?

²⁷ Me whjné ama whaalía dere alané ą bitiré faaire be de ama sumó hjkili fanaréne? Mo meipó.

²⁸ Dią kuti noa deraaloé yóló, whaalía du betere-a, kale hęko yó mole nerape kisipa muae. Ti atima kémi bisikóló kuti nomotere ala dumipó. Mo meipó.

²⁹ Tépatei, ęalo diąpaae i dere ape. Mió i yó mole nerapené ere au wisiné kale doasi topo whj Solomon-né sua yale kuti wisinaalené ere aukélé mo teraae falapó.

³⁰ Dią tué tiki tiratere ala tómó dakeró betere whjrape-ó, i haemó yó mole nerapeta, mió betą yóló dóta, doyaaire ęlatei, Kótóné ama mo wisiyóló aurótua dapó. Ti Talené ai ne aurótu dere kaae, diaaę saaire kuti diąmó sumó melaalomeipóló du bitu de?

³¹ Atérapa, ęlaró wejtaamo noa naaloé? ó kuti ę noa saaloé? yóló, whaalía du betaęse.

³² Ti noatepae, hąle hęko betó mole so whjrapené ai ęla ęlarape saaitapóló doasi keteķe butu betera. Tépatei, diąné ai ęąę du betere ęla ęlata, ó hepen bemó betere diaaę Ayané ama mo kisiparapó.

³³ Térapa, folosóró Kótóné ama tețeróló kaae tare alaró, mo donoi ala wisi-naaletamota, mo doasi bete mole alapa, keteķe buóló erótu betae. Atétepa, ti mepaae ęąęterere ęla ęlakélé fea Talené ama mo sumó melaalo ai ape.

³⁴ Atérapa, dó be deřmó noa ala yaaloé yóló whaalía du betaęse. Ti dó be deřmó yaaire alata, ai be deřmótóró erópóló yae. Upaae bitiré faaire be deřmó yaaire seķei ala, mió i be deřmó dere alatamo touraęse.”

7

*Mepaae so whjné dere ala taleyóló só deraęse ere fo
(Luk 6:37-38, 6:41-42)*

1 “Diã Tale aqyóló mepaae no ne hamomané dere ala taleyóló só deraqse. Ai ala deremó, Talené diãkélé taleyóló só deraqsórópa taalae.

2 Ti noatepa meipó. Mepaae so whĩpaae diãné me noa kaae ala eróló tale itikimó, ti naao me whĩpaae ai erale ala mo sũtóró Talené yãpaaekélé eraalo ai ape. Naao me noa kaae ala me whĩ hamomapaee erélipa, ti ai erale sũtóró Talené yãpaaekélé eraalopó.

3 Naao kele dolomó doasi ni fake bupatei bunire aqyóló, naao no hamomané kele dolomó sawatamo bole mome kolóló, no-ó, naao kelemó ai bole mome sokaalopa maé dere fo-a, noatepa du betere?

4 Naao kele dolomó bole doasi ni fake-a, sokoni hãle bupatei, me no hamomapaee naao kele dolomó bole mome sokotapa maé fo-a, noatepa du betere?

5 Tó tikiné wisire nisiyóló hãle sikĩli du betere whĩrape-ó, folosóró naao kele dolomó bole doasi ni fakepi sokae. Atéró naao kele feléyóló, ɔla ɔla diriyóló kilituraalu, ti naao noné kele dolomó bole mome wisiyóló sokonérápó.

6 Kótóné ama mo kaae tukóló muló betere ɔla haɔrape nɔpóló melaqse. Meleke wisinaale hupurape daae mole tikipaae fesekée falaqse. Diãnéta mo ai ala depa, ti hupurapené hóné tẽya tẽya yóló, momó fesaae wouraaalu diãtei dósuyóló naalo ai ape.”

Kótópaee me ɔla wosetere fo

(Luk 11:9-13)

7 “Diã yãyãtere ɔla Kótópaee wosetepa, ti diaaɔ ai wosetere ɔla ama mo melaalopó. Me ɔlakó saai dapóló keketepa, ti diaaɔ keketere ɔla mo kólóló saalopó. Diaaɔ tũ tukĩyae yóló tũ dupa, ti ama tũ tukĩjaalo ai ape.

8 Mepaae so whĩ atima yãyãtepa, wosetere ɔla mo sua dapó. Whĩ me dené senée yóló keketere ɔla ti mo sua dapó. Tũ tukĩyae yóló, tũ du betere so whĩ fea be dolopaae wópóló, tũ tukĩtua dapó.

9-10 Diã ai betó mole whĩ betãné naalemané alimapaee aya-ó, okó ɔmaletamo ɔlae depa ai kematere ɔla taaróló, kapo fake nae yóló melaaloé? ó yakó ɔlae depa, ai kematere ɔla meni whĩ tukó nokole dowi wuli betepatei, nae yóló melaaloé? Meipó.

11 Diã i haemó dowi ala du betere whĩrape bitutei, diãné naale senaalemó wisi wisi ɔla hãle matere ala ti diã mo asarapó. Atére kaae, ó hepen bemó betere diaaɔ Ayanéta, mepaae whĩ dené ɔpaae kematere wisi wisi ɔla mo hamokoróló melatere alané, i haemó betere ayané matere ala mo ti bosene falapó.

12 Térapa, Kótóné ama kóló whĩrapené ere foró Moses-né yóló muló betere fotamo fea touróturaalu, ere fo beteta me kaae mei ai ape. Kae kae ala yaairaaalu, mepaae whĩrapené yãpaae eranée dere alatóró mepaae so whĩpaaekélé erótua yae.”

Doasi fakere tũró betekene tũtamo

13 “Diã sawatamo betekene tũ serekemó sókó fae. Mo ti aluyaaitere tikipaae faai fole tũ fake yóo, mo tũkélé doasi fake yóo erapó. Ti mo dekeró so whĩta, ai fakere tũtóróti sya fu beterapó.

14 Téretei, mo ti betó tawaaire tikipaae fole tũta, so whĩ feané kilini, betã betã so whĩné maaté ai betekene tũ kekóló sya fu beterapó.”

Ni du oleteere kilituraalu etei kaae nipóló tué dere ala

(Luk 6:43-44, 13:25-27)

¹⁵ “Diá kópaae fópóló, dilikəai Kótóné ama koló whi aoyóló waalopa, mo hotowaró kaae tawae. Atima atéro wouraalu, kale *sipsip* hupu niki kaae bilipa mo híti nisiyaalotei, atimané tiki tuəpaaeta, ti whi dóló nokole dowi bete haoné tiki daalapó.

¹⁶ Ti atima noa kaae whi betereómóló, folosóro atimané dere alapi kaae kolóló tué yae. Ti noatepae, so whiné besəae teketuraalu, həle hoko képimó olopa tekaalóé? Nose dukélé həle hoko nimó olopa tekaalóé? Mo meipó.

¹⁷ Atétu dere kaae, wisi niné ti wisi du oleyóo, dowi niné ti dowi dutóro oleyóo, dua dapó.

¹⁸ Wisi nimó ti dowi ni du oleyóo, dowi nimó wisi ni du oleyóo, dumipó.

¹⁹ Mepaae du wisiyóló woleneitere nirape feata, ti diyóló sipaae taae derótu betepapó.

²⁰ Térapa, ai kale whirapené du betere ala mo wisiyóló kaae keletepa, ti atima etei kaae whirape betepapóló, mo diriyóló kisipa yaalo ai ape.

²¹ So whi mo feané atima hepen-paae faalopóló kisipa muturaalu, yalo doi yóló Tale-ó, Tale-ó, du betepatei, ai so whi mo fea faalomeipó. Ai tuəmótei, mepaae so whi de ó hepen bemó betere yalo Ayané ama kisipa mole ala sya fóló, erótu betere so whi betə mo sumó fenérapó.

²² Taletere be demó, mepaae so whiné yalo doi yóló Tale-ó, Tale-ó, da naao koló whi bitu, so whipaae Kótóné fo i ape yóló yó melóo, naao doimó dané mepaae dowi keperape so whi tuəmó betereitei dóló hokó falóo, mepaae kelemei alarapekélé eróo, du betalepó, yaalopó.

²³ Ai fo depa, yalo atimapaee həkəamó teraae faróló duraalu, ‘Diá dowi ala du betale so whi-ó, diá ę mo tuəkélé inipa taae fae,’ yaalopó.”

Be mo kekemyóló tətəre whiró hoko tətəre whitamó

(Luk 6:47-49)

²⁴ “Tépatei, mepaae whi dené yalo fo mo wisiyóló wosóló, sya fóló eró tapa, ti kisipa tiki fosó fosóre whiné ama be təyaairaalu mo hae kəayóló taae faróló, kapo tómó tətə dere kaae dapó.

²⁵ Atépa, doasi hali tiki wóo, wəi milikélé wóo, doasi besé tikikélé wóo duraalu, ai bemó hairaleitei tokó fenipó. Ti noatepae, ai be kapo tómó tətəleiteiné mo dirirapó.

²⁶ Tépatei, mepaae whirapené yalo fo wisiyóló wosólóitei sya fóló erénitepa, ti kale kolea koleare whiné wəi atikə tómóitei be hoko tətə dere kaae dapó.

²⁷ Atépa, doasi hali tiki wóo, wəi mili wóo, doasi besé tiki wóo duraalu, ai kale bemó hairale tikimó, mo ti kolokó felepó,” yalepó.

²⁸ Téró, Yesuné ai forape yóló kemetepa, aimó wóló touró betere so whi mo feané ama yó mótu betale fomó haió! yóló, siratu betalepó.

²⁹ Ti noatepa meipó. Ama atéro yó mótu betale fota, Moses-né yóló muló betere fo yó matere whirapené dere kaae yó meni, me doasi tətəroló kaae tare whiné sóro beteratepa yó matere fo kaae, mo bete tokóló yó matapó du betalepó.

8

Yesuné betə dowi humu fulu derəle whi wisiraleitei

(Mak 1:40-44, Luk 5:12-14)

¹ Ai ala yóló kemetepa, Yesu  ai du sokore aomó betereitei taaróló, dorowou betalemó, so whi mo feané  sya wou betalepó.

²  atéro daalemó, dowi humu fuluné tiki dore whi  beterepaae wóló, bukutiri teyaró bitu paae woseturaalu, “Tale-ó, naao fotokóné  wisiraaí kiswa mutepa, ti mo sumó wisiranérapó,” yalepó.

³ Atéro, Yesuné kale whiné tikimó naase mulóló duraalu, “Naao tiki doreitei mió yálo wisiraaí dapa, mo ti wisi yae,” yalepó. Ai fo deretamo, ama tiki mo turó wisiyalepó.

⁴ Téró, Yesuné paae duraalu, “Wosae, mió naao tiki ai wisi yalepa, hle mo so whipaae i ala yalepó fo momókó yaqse. Téní ya fóló, Talepaae momaratere whiné maaté naao tiki fopeyópóló, yó melae. Téró, mo take Moses-né yóló muló betere fo sya furaalu, naao tiki wisirateremó Talepaae melae ere la melae. Atimané ai ala kilituraalu, ita Talené eró betera fo yópóló dapó,” yalepó.

*Beta topo dicitare whiné Yesupaae tué tiki tirale ala
(Luk 7:1-10)*

⁵⁻⁶ Atéro, Yesu  Kapeneam be huluamó sókó felemó, 100 Rom diki tare whirape tetéroló kaae tare topo whi beta wóló paae duraalu, “Tale-ó, yálo kutó diratere whi beta doasi hepo daalu ama tikikélé mo damu sókó fóló, bemótóró hle fió mulapó. Téruraalu, doasi dele su betera naao  tao saalóé?” yalepó.

⁷ Ti fo depa, Yesuné paae duraalu, “Yálo  wisiraaí faalopó,” yalepó.

⁸ Ti fo depa, kale topo whiné paae tokó mótu duraalu, “Tale-ó,  whi wisi bitupakó ya yálo bepaee ape yaalomeipa, imó naao fonémaaté ama kisi bete wisiyae depa, sumó wisiyaalopó.

⁹ Ti noatepa meipó. Ekélé  tetéroló kaae tare whirape betepa, atima aomó betera. Atéruaalu, yaokélé mepaae diki tare whirape tetéroló kaae tarapó. Ai whirapekó betapaae yálo fae depa  fío, ape depa wóo dua dapó. Yálo kutó diratere whipaae i kutó diyae depa, ama ai alatóró dua dapó,” yalepó.

¹⁰ Yesuné ai whiné dere fo wosóló, haió yóló siratu,  sya wou betere so whipaae duraalu, “Yálo dipaae mo i dere ape, i whiné doasi kiswa tiki tiró betere kaae ere whi Israel hae kwiamó betepa, yálo mo kilinipó.

¹¹ Yálo dipaae i dere fo wosae. Suka hoterepaae betere so whikélé, suka doropolepaae betere so whikélé, atimané be taaróló la detere tikipaae wóló, atima betéropóló tukóló muló betere tikimó la naai betaalopó. Atima atéro touróló, Abraham, Aisak, Jekop-sépitamo hepen bemó betere Kótóné tetéroló kaae tare tuámó bituraalu, ai doasi detere la atima fea betamó nuku betaalopó.

¹² Téyaalotei, mepaae so whi Kótóné tetéroló kaae tare aomó ama naale senaale betéropóló yóló mulaletéi, diliki tuámó betéropóló, belapaae hókó deraalopó. Aimó doasi dele su bituraalu, atimatei yale alamópóló dekéné sukóló wole du betaalo ai ape,” yalepó.

¹³ Téró, Yesuné kale doasi topo whipaae duraalu, “Naao kiswa tiki tiratere alatóró yálo yapaae mo eraalopa, fae,” yalepó. Mo ai fo deremotóró kale whiné ama kutó diratere whiné kisi bete wisi ipakalepó.

*Yesuné mepaae so whiné kisi wisirótua yale fo
(Mak 1:29-31, Luk 4:38-39)*

14 Téro, Yesu a Pitané bepaee sóko felemó, Pitané ama somané hama sere tiki suputere kisiné sinóló mupa kelalepó.

15 Atépa kolóló, kale soné naasemó ama wolaa yó salemó, ama tiki supu du betale kisi bete wisitepa, kale so a turukó holóló, Yesumó ɔla kaae sóro biliralepó.

16 Atéró, be dikiteretamo dowi kepe tepeyóló betó mole so whi mo turó a beterepaae dapesó wua depa, dowi keperape foné sua yalemó, sóko fua yóo, atima so whi feané hepo betekélé mo ti wisitua yóo, yalepó.

17 Ai alata hãle inipó. Kótóné ama kɔló whi Aisaiané yóló muló betere fo dokonóturaalu yalepó. Ai fo i ape.

“Dãné momaare tikiró kisi betetamo fea ama tikimó sóro tokóló aluraai walepó,” erapó.

*Yesu a so whiné sya kotopa yale fo
(Mak 1:32-34, Luk 4:40-41)*

18 Atéró kelalemó, so whi mo hãle ɔla kaae a boperãle wapa, Yesuné ama yó matere whirapepaae duraalu, “Dã wẽi kɛla tɛyóló uté tɛró faalopa fiẽpe,” yalepó.

19 Atétepa, Moses-né yóló muló betere fo yó matere whi betã a beterepaae wóló duraalu, “Yó matere whi-ó, yã mopaae fupa, ti ɛkélé yã sya waalopó,” yalepó.

20 Ai fo depa, Yesuné aɓaae tokó mótu duraalu, “Kale haɔnaraperó barapetamota, atima fitere tiki ai ere ape. Téretei, kale whiné Naalema a betã ama topo beleróló fitere tiki meipó,” yalepó.

21 Ti fo depa, ama yó matere whi betãné duraalu, “Tale-ó, folosóro yãlo ayapi dourãle faaipa, naao eɓaae fae fo enéne?” yalepó.

22 Ai fo depa, Yesuné aɓaae duraalu, “Sinale whirapeta, ti sinale whirapenétóro dourópólópa, yã ɛ sya ape,” yalepó.

*Yesuné doasi besé tikiró wẽi asyatamo béraletei
(Mak 4:36-41, Luk 8:22-25)*

23 Atéró, a kale wẽi nukupaae bitĩ hotopa, ama yó matere whirapekélé aɓamo betã nukupaae bitĩ holalepó.

24 Atéró, atima wẽi tuãmó fu betalemó, mo doakale hali tikiró besé tiki-tamo kilitainé hapale sóko walapó duraalu, wẽi asya wóló atima betere nuku dolopaae wẽi bosené horóló, kale nuku buó deraai depatei, Yesu a noke hãle fió molepó.

25 Yesu atéró fipa, ama yó matere whirapené a turukuróló duraalu, “Tale-ó, dã felekemó wẽiné aluraai dapa, naao dã tao sae,” yalepó.

26 Ai fo depa, Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu, “Diã noatepa wi du bitu de? Diaaɔ kisiipa tiki tiró betere ala tómó ai ererapó,” yalepó. Atétepa, a turukó holóló, kale wẽi asyaró besé tikitamopaae tikae yóló foné salepó. Atéyalemó, kale wẽi asyaró besé tikitamo tukóló ama ere kaae mo dono felepó.

27 Atétepa, kale whirape atimasisitei duraalu, “Haió! i whĩta, noa kaae whirópó. Kale wẽi asyaró besé tikitamonékélé mo whiné dere kaae, ama dere fo mo betãtóró wosóló, erótua dapó,” yalepó.

*Kepe tepeyóló betere whi tamo wisirale fo
(Mak 5:1-17, Luk 8:26-37)*

28 Atéró, Yesu a uté tɛró tɛ fóló Kadarin hae kwiamó sóko felepó. Aimó dowi kepe tepeyóló betere whi tamo whi dourótua dere tikimó bitĩ, aɓamo hokolaa

yaai dapóló walepó. Ai whi tamo dowi kepené sesemeratepa doasi fopaae butu, sereke fisikó sóró whi daai du betepa, so whi fea wituraalu ai tumó fua inipó.

²⁹ Até du betere whi tamoné fo fakeyóló duraalu, “Kótóné Naalema-ó, naao dāmpaae noa alakó eraai waleé? Tukóló mulale suka teópatei, ya ipaae dāmo susupuraai waleé?” yalepó.

³⁰ Téró, mepaae hupurape mó hāle ɔla kae mo umó kimimó daae molepó.

³¹ Kale dowi keperape atima witepa Yesupaae kema duraalu, “Naaotamo dā dóló hōkonaai depata, ti u hupurapené depe tuāpaae dotonaasepe,” yalepó.

³² Atéro, ama kale keperapepaae duraalu, “Diā whi tuāmó betereitei taaróló sókó fae,” depa, atima kale whiné depe tuāmó betaletei taaróló, hupurape tiki tuāpaae tepeyóló bitī fupa, kale hupurape fea botokó furaalu, kula dolomó derepeletikimó, wēiné sorokó fóló kale hupurape sisiraae felepó.

³³ Atétepa, ai hupu kaae tare whirape atima ai ala kilitu, mo hapale doasi be huluapaae fóló, i kale whi tamopaae erale alaró mepaae eratepa kelale alatamo so whi feapaae yalepó.

³⁴ Atétepa, ai be huluamó betó mole so whi fea Yesu kelaai dapóló walepó. Atéro walemó Yesu betepa kilitu, atimané āpaae ya i hae kwia taaróló fae, yóló sētu betalepó.

9

Yesuné tiki dāamui whi wisirale fo

(Mak 2:1-12, Luk 5:17-26)

¹ Atéro, Yesu ā wēi nukupaae bitī holóló, ai wēi kēla teyóló ā betere be huluapaae felepó.

² Atéro ā aimó betepa, mepaae whirapené betā tiki dāamui whi be-seketamo turó Yesu beterepaae beleyóló walepó. Atétepa atima kisipa tiki tiróló wale ala Yesuné kolóló, kale tiki dāamui whipaae duraalu, “Ti naale-ó, naao dowi ala kwia mió yało i kemeratapa whaalā ini, naao hosaa diriyóló dua betae,” yalepó.

³ Ai fo depa, mepaae Moses-né ere fo yó mótu betere whirape atima kisipanétei duraalu, “I whiné ā Kótó kaae beterepóló du betere foné, Kótóné doi doróló faletu beterepóló,” yalepó.

⁴ Yesuné atimané atéro mutere kisipa kolóló duraalu, “Diaaɔ atei kaae dowi kisipa noatepa mutu bitu de?”

⁵ Fo tamo mulapa, so whiné taleyóló mé fo diaaɔ enére? Naao dowi alamó saaire kwia yało aluratapó fo enérepé, ya turukó horóló naao beseké sóró fae fo enére? Diā tué tekeyóló kisipa yae.

⁶ Atérené i haemó betó mole so whiné dowi ala kwia tokóló aluraaire fotokó Whiné Naalemané sumó bulapóló, kisipa muópólópa,” kale whipaae, “Ya turukó horóló naao beseké sóró bepaae fae,” yalepó.

⁷ Ti fo depa, kale whi turukó holóló ama beseké sóró bepaae felepó.

⁸ Atétere ala aimó betó mole so whi feané kolóló, atima doasi hokomó sókó furaalu sira yalepó. Mo whiné etei kaae ala yópóló Kótónétei sóró betéro beterepóló, ama doi hale sóró horalepó.

Yesuné Matyupaae ā sya ape yale fo

(Mak 2:13-17, Luk 5:27-32)

⁹ Atéro Yesu ą ai hae tiki taaróló fu betalemó, *takis moni* siré kotere whi Matyu *takis moni* saairaalu, ęene furu bemó betepa kelalepó. Atępa ama ąpaae duraalu, “Yą ę sya ape,” depa, kale sekę ą turukó horóló Yesu sya felepó.

¹⁰ Atéro, Yesu ą kale whi Matyuné bemó betepa, *takis moni* siré kotere whiraperó mepaae dowi ala dere whirapetamo mo turó wóló, Yesuró ama yó matere whirapetamo fea touyóló ęla nuku beterepó.

¹¹ Atéro ęla nuku betepa, mepaae Farisi whirapené kolóló ama yó matere whirapepaae duraalu, “Dią yó matere whi-a, *takis moni* siré kotere whiraperó dowi ala dere whirapetamotei, noatepa ęla betamó nuku bitu de?” yalepó.

¹² Ai fo wosóló Yesuné duraalu, “Kisi daanire so whi *dokta* beterepaae fumi, kisi daale so whimaaté fua dapó.

¹³ Kótóné aseýóló muló betere fo i ape. ‘Simó sukulaa dalóló hęle matere ala Kótóné ą saai doasi hękeseni, kęlené sinóló hęle tao sere ala depa, ti ą mo doasi hękeserapó,’ erapó. Tęrapa dią fóló, ai ere fo bete wosóló kisipa tekeyae. Ti ę waleteita, donoi ęla dere so whipaae ape yaai anitei dowi ęla dere so whipaae ape yaai walepó,” yalepó.

ęla weýóló hęle betere ala
(Mak 2:18-22, Luk 5:33-39)

¹⁴ Téro, Jon-né yó matere whirape Yesu beterepaae wóló ąpaae wose-turaalu, “Daró Farisi whirapetamóta me sukamó ęla weýóló hęle bitua depatei, naao yó matere whirapemo ęla weýóló hęle bitinitere-a, noatepa de?” yalepó.

¹⁵ Ai fo depa, Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu, “Kale so dokaaire whi ą ama fulumu whirapetamo hęle betepatei, ama fulumu whirape dekętu molómó betaaloé? Tęni, nalo kale so dokore whi mené dapesó fupa, ti ama fulumu whirape atima ęla weýóló hęle betaalo ai ape.

¹⁶ Mo whi betanékélé, kisi kuti kwia sóró si kutitamo nomotumipó. Ti noatepae, kisi kuti kwia sóró deraakele kutitamo dakoróló nomonalemó, momó bisęae fóló mo ti fake yaalopó.

¹⁷ Whi betanékélé, kisi *wain* węi tepeturaalu, upulé moi hupu sekaęné nomóló mole wutimó tepetumipó. Atéro tepetepa, ti kale moi hupu sekaęmó tepeyale *wain* węi tóputuraalu, fulukó fóló węi sunée faalopó. Atęyaęsóró, atima kisi *wain* węi tepeturaalu, ti kisi hupu sekaęné aleale wutimótóróti tepetua dapó. Atętepa, ti kale wutiró węitamo wusuró mo wisiyóló muó tawaalo ai ape,” yalepó.

Yesuné folosóró betą so wisiróo, senaale kepaaróo yale ala
(Mak 5:22-43, Luk 8:41-56)

¹⁸ Atéro ama fo teó du betepatei, betą doasi topo whi wóló ą daalemó bukutiri teýaró bitu duraalu, “Doa whi-ó, yęlo senaale mo miótóróti sinalepó. Tęyaletei, yą wóló ama tikimótamo naao naase mulatepata, ti ą mo kepaanęrapó,” yalepó.

¹⁹ Atętepa Yesu ą turukó horóló kale whitamó fupa, ama yó matere whirapekélé felepó.

²⁰ Atę deretamo, betą so wéliéné du betepatei, 12 ba fo kemere so Yesuné sisóró sókó wóló, ama deró betere kuti salemó wolaayalepó.

²¹ Kale soné ama i kisipa mualepó. “Yęlotamo ama kuti salemó wolaatepa, ti yęlo kisi bete sųmó wisiyaalopó.”

²² Tétepa, Yesu ʔ fetée fóló kale sopaae duraalu, “Ti senaale-ó, naao kisipa tiki tirale alané naao kisi bete wisiralepa, hosaa tuámó sekeñi, diriyóló dua fae,” yalepó. Ai fo deremótóró kale soné kisi bete mo ti wisiyalepó.

²³ Atéro, Yesu ʔ kale doasi topo whjné be dolopaae sókó felemó, so whj fea fo tiki whaa du bitu, fó wuti hale yóló moló-u du betepa kelalepó.

²⁴ Até du betepa, Yesuné atima foné sóró duraalu, “Ai senaaleta sukuni, ʔ noke firapa diʔ taae fae,” deremó atimané ʔ dʔ nalalepó.

²⁵ Atéro, ai touró betere so whj fea belapaae hqkó deróló, Yesu ʔ kale senaale mole be dolopaae fóló, kale senaalené naasemó tao salemó, ʔ mo ti sukaleteti momó kepaayalepó.

²⁶ Atéro, Yesuné i ala yalepóló, ai be hulua feapaae deté kwęyóló fak-eralepó.

Kele dilikire whj tamoró kqłó nomone whjtamo wisirale fo

²⁷ Atéro Yesu ai be taaróló fu betalemó, kele dilikire whj tamoné ʔ sya wou fo fakeyóló duraalu, “Depit-né deté yale whjné Naalema-ó, naao dʔmo kqłené sukutu tao sae,” yalepó.

²⁸ Atétepa, Yesu ʔ be tuapaae sókó fi tikimó nalo kale kele dilikire whj tamo ʔ beterepaae wapa, atimaamopaae woseturaalu, “Yalo diaamo sʔmó wisiranérápóló kisipa mute?” depa, atimaamoné duraalu, “Tale-ó, naao fotokqñé dʔmo mo sʔmó wisiranérápó,” yalepó.

²⁹ Ai fo depa, ama kale whjtamoné kelemó wolaa yóló duraalu, “Diaamoné kisipa tiki tiró betereiteiné i wisiratere ape,” yalepó.

³⁰ Ai fo yalemó, kale whjtamoné kele fisʔae fóló wisitepa Yesuné atimaamopaae fo mulóló duraalu, “Yalo diaamopaae i erale ala so whjpaee momókó deté kwęyaqse,” yalepó.

³¹ Téyaletei, atimaamo be hulua feapaae fóló, Yesuné i ala yalepóló deté kwęyóló fakeralapó.

³² Atéro kale whjtamo fi tikimó, dowi kepe tepeyóló bituraalu kqłó nomóló fokélé initere whj betʔ Yesu beterepaae dapesó walepó.

³³ Atétepa, Yesuné kale dowi kepe dóló hqkonaletikimó, kale kqłó nomóló betale whjteji, fo kaae sóró yalepó. Atéteremó, so whj feané kolóló siraturaalu, “Take bitiré wale alimó etei kaae ala Israel hae kwiamó depa mo kolókélé inipó,” yalepó.

³⁴ Ai fo depa, kale Farisi whjrapené duraalu, “Ai dowi keperape dóló hqkonaleteita, dowi keperapené doasi topo whjné fotokqratepa, dóló hqkonótua dapó,” yalepó.

Kótóné kutómó qła dekeró qlumépatei saaire whj meipó

³⁵ Atéro etéyalepó. Yesu ʔ doasi be huluapaaekélé, sawa be huluapaaekélé, ai be huluamó tę mole fo wosetere berapemókélé, Kótóné teteróló kaae tare aqmó mole ala i ape yóló, kale mió wosetere kisi fo wisi yó melaté kwęyóo, mepaae tiki momaare whjraperó hepo daale whjrapetamokélé wisiraté kwęyóo yalepó.

³⁶ Téró, so whj mo hqle qła kaae betó mupa kelalemó, atima tao saaire whjkélé meiruraalu, hokonaale sipsip hupurape aqyóló betó mupa, Yesu kqłené sukutu ama hosaamó salepó.

³⁷ Atépa ama yó matere whjrapepaae duraalu, “Kutómó ere qlata, mo dekeró qluméreteji qła saaire whj betʔ doaló meipó.

³⁸ Térapa, ai kutómó ɔlumére ɔla saaire wh̄irape dotonóppóló, ai kutó Talepaae wosae,” yalepó.

10

*Yesuné 12 wh̄irape doteyale fo
(Mak 3:13-19, Luk 6:12-16)*

¹ Atéró, Yesuné ama yó matepa wosetere 12 wh̄irape ɔ beterepaae ape yalepó. Mepaae so wh̄i tuámó betere dowi kepe h̄ókó falóo, mepaae kae kae hepo daale so wh̄iró tiki momaare so wh̄itamó wisiróo yóppóló, atima fotokó mo s̄umó bulóló sóró beteralepó.

²⁻⁴ Ama ai sóró betera 12 *aposel* wh̄iné doirape i ape. Folosóró sale wh̄ita, Saimon doi mupatei, Pitapó du betere wh̄iró ama noma Andrutamo yóo, Sebediné naalema tamo Jems-ró noma Jon-tamo yóo, Filip-ró Batolomiu-tamo yóo, Tomas-ró *takis moni* siré kotere wh̄i Matyu-tamo yóo, Alpias-né naalema Jems-ró Tadeus-tamo yóo, k̄alo k̄aloi wh̄i Saimon-ró Iskariot be wh̄ikó Yesu dópóló eleké deyale wh̄i Judas-tamo yóo yóló, atima atérópó.

⁵ Yesuné ama dos̄ayóló sóró betero betere 12 wh̄irape dotonaairaaluu, folosóró atimapaee i fo yalepó.

⁶ “Juda fake mei, kae fakené be huluaró Samaria wh̄irapéné be huluatamopaae feni, *sipsip* hupu kaae fókó fale Israel fake beterepaae fae.

⁷ Dīa furaalu, i fo so wh̄i feapaae h̄akeamó yó maté kw̄eyae. Hepen bemó betere Kótóné t̄eteróló kaae tare aqmó mole ala wóló, mió mo felekemó i mole ape.

⁸ Mepaae kisi daae mole so wh̄i wisiróo, sinale so wh̄irape kepaaróo, mepaae humu fuluné tiki dore so wh̄i wisiróo, tiki tuámóbetere dowi kepe doló h̄okonóo, yae. Ai ala yaaire fotokó diaa *moniné* dupuyóló sini, ȳalo dīapaae h̄ale melalepó. Téyalepa, diaa qmo me dupu sini, so wh̄i h̄ale tao sóró wisiraté kw̄eyae.

⁹ Dīa atéró furaalu, *kold ó silpa ó kopa moni* sóró faq̄se.

¹⁰ Naa wa ó tómó deró betere kuti, ó horó betere hó be, ó dotó tikikélé tawóló faq̄se. Ti noatepae, ai kutó diratere wh̄irape atimané naaire ɔlakélé, ó fiyaaire bekélé ti ai be talenétóro melatapa ti mo wisirapó.

¹¹ Dīa mé doasi be huluamó ó sawa be huluamó sókó fupa, ti mo wisi kisipa mole wh̄ikó aimó betere móló kelenaalemó betepa, ti mo ai wh̄itamotóro bitiré fóló, dīa me bepaae furaalu, ti ai be taalae.

¹² Dīa ai wh̄iné ama bemó sókó huturaalu, atimapaee k̄oleó, Talené dīa wisiró betera, hosaa muni deyóló dua betae fo yae.

¹³ Ai be talerape wisi kisipa mole wh̄itamó betepa, ti dīané hosaa muni deyóló mo dua betae dere foné atima s̄umó tao sóró wisiraalopó. Atima wisi tué mole wh̄itamó bitinipa, ti dīané hosaa muni deyóló dua betere ala wisinaale h̄ale besekeréni, dīapaae momó fesaae wóppóló yae.

¹⁴ Mepaae wh̄inétamo dīa wisiyóló dape sini yóo, diaa yó matere fokélé wisiyóló woseni yóo depa, ti dīa ai betere be, ó doasi be hulua taaróló faairaaluu, atimané ai be hae diaa q hómó dakepatei faqsóró, aimó terepée deróló fae.

¹⁵ Ȳalo dīapaae mo i dere ape. Kótóné taleyóló kwia melaaire sukamó, dīa wisiyóló dape sinitere be huluamó betó mole so wh̄ipaae eraaire sek̄ei alata, Komoraró Sodom be huluatamomó betó muale so wh̄ipaae eraaire sek̄e bosenóló, mo doakale dowi sek̄e melaalo ai ape.

16 Diąta, kale bete haq betó mole tuąpaae *sipsip* hupu kaae yało i dotonatare ape. Térapa, dią wuliné kisipa kaae fosó fosó irutei, dią me dowi ala muniru, kale ba hókóserape kaae, naame yóló mo dua betae.

17 Ti noatepae, mepaae whırapené kae kae sekei ala diąpaae mo eraalopa, dią mo hotowayóló kaae tawae. Téturaalu, atimané dią fo tokótamo yóló taletere whırapené naase tuąpaae mulóo, atimané fo wosetere berape tuamókélé dią susupuróló fokosó: ala yóo yaalo ai ape.

18 Dią yało doi erótu beteremó, teteróló kaae tare *Gavman* whıraperó doasi topo whırapetamo beterepaae fo tokótamo yaai dapesó faalopó. Atéro, fo tokólo dere ala Juda meire so whınékélé wosóló kisipa yaalopó.

19 Téyaalotei, atimané dią *dipula* beteraai dapesó fupa, dią noa fo yaaloó ó fo neyóló yaaloé yóló, whaalıa yaqse. Atéro fo tekețere be demótóróti diaaq yaaire fo Tale Kótóné ama yó melaalo ai ape.

20 Ti atéro yaaitere fo diąné kisipané yaalomeitei, diaaq Ayané ama Kepe Wisiné i fo yae yóló yó mótu betepa, yaalo ai ape.

21 Me whıné ama nomatei me whıné dópóló eleké deyaalo ai ape. Betą whıné ama naale senaale me whıné mo ti dóló sukunópóló eleké deyaalo ai ape. Naale senaalené hama alimatamo bóe dóló só deróló, mepaae whıné dópóló melaalopó.

22 Dią yało ala erateremó, so whı feané dią hóróló, bóe du betaalo ai ape. Tétu betepatei, whı me detamo ai sekei ala hałe beleté fóló kemetere kwiapaae sóko fupa, ti atétere so whı aluyaqsóro, yało tao saalopó.

23 Dią ai be huluamó sóko fełalemó, ai be hulua so whıné diątamo bóe dóló diąpaae susupui ala eratepa, ti ai be taaróló me be huluapaae botokó fae. Yało diąpaae mo i dere ape. Ai Israel fakené be huluarape dokó fea kweyóló kemeréni teó kutu betepatei, kale Whıné Naalema sóko waalo ai ape.

24 Betą *skul* naalené ą yó matere whı ama teteranéniıpó. Atétere kaae, kutó diratere whınekélé ą teteróló kaae tare whı ama teteranéniıpó.

25 Kale *skul* naale ą kisipa siré fóló, ama kisipare alakélé ą yó matere whıné kisipare alatamo betą sų yóo, kale kutó diratere whıné dere alakélé ą kaae tare whıné dere alatamo betą sų yóo epata, ti mo wisirapó. Mo so whıné be tale kilituraalu, ąta dowi keperapené doasi topo kepe Belsebul-pó du betepa, ti ama be whı so whıpaaekélé betą kaae eratere fotóro yaalo ai ape.

26 Atérapa, atıma ai whırape kolóló wiyaqse. Ti noatepae, mió kinóló mole ąla ąlarape fea take haķearatepa kelaalopó. Kinóló mole ala ó fo so whı feané kisipa yaalo ai ape.

27 Yało diąpaae dilikitamo yó mótu betere fota, ti be dętamo haķeamó yae. Diaaq kíkiti woséli dolomó du betere fo ti so whı feané wosópóló, siki bemó daalu haķeamó yó melae.

28 Ti diaaq kepe bete doréni, mo tó tikimaaté sukópóló dele mo whırape koróló, dią wiyaqse. Tényi, naao tikiró kepe betetamo wusuró dowi si duku beterepaae taae darané Talepaae betą wıyae.

29 Whırapené ba male tamo duputuraalu, sonaai *moni* kené dupu dua dapó. Téretei, diaaq Aya Kótóné ama kisipané ai ba beleķamale haepaae derepae initepa, ti haepaae derepenéniıpó.

30 Diaaq topomó bilire niki feata, Tale Kótóné ama dosąayóló mo tuęrapó.

31 Atérapa, dią whaalıa yóló wiyaqse. Ti i haemó betó mole ba beleķaatiki kolósu, dią kolósu depa, diąta mo doasi ąla ereteiné Kótóné ama dią kisipa keteraalopóló de? Mo meiıpó.

³² Mepaae whi denétamo amatei, so whi feané keletómó, ęta Keriso whi betera pó depata, ti atétere whi ó hepen bemó betere ya lo Ayané keletómó ita ya lo ne nopó yaalo ai ape.

³³ Téyaalotei, mepaae whi dené so whi feané keletómó, ęta Keriso whi meipó depa, ti ya lo kélé hepen bemó betere ya lo Ayané keletómó ą ya lo ala eraterere whi meipó yaalopó.

³⁴ Ę i haepaae waletaite, ti i haemó betó mole so whi fea bóe dele ala taaróló, dua betera pó wale nisiyaqse. Téni, i haemó betó mole so whi tuamó tekeróló me fake kae betera ó, me fake kae betera ó yaairaalu walepó.

³⁵ Ę wóló betere bete i ape.

‘Naaleró alimatamo tuamó tekeróló bóe delóo, senaaleró hamatamo betere alakélé tuamó tekeróló bóe delóo, whiné dokore soné ama hyama seretamo bóe dóo, yaalopó.

³⁶ Whi mené ama fake so whi ó ątamo betamó betere so whinétei, ątamo bóe daalo ai ape,’ erapó.

³⁷ Mepaae whi dené ę sisópaae eróló, ama alima ó hamapaae doasi hekesené sukóló yaala sókó fu betepa, ti atétere so whi ętamo betamó betaaire sunipó. Mepaae whi dené ama naale ó senaalepaae yaala sókó furaalu, ę sisópaae eratepa ti atétere so whi ętamo betamó betaaire sunipó.

³⁸ Mepaae whi dené ą sukąaire filipaa ni amatei beleyóló ę sya ąnitepa, ti ai so whi ya lo fo wosetere so whi betaaire sunipó.

³⁹ Mepaae whi dené ama betere bete me ala yaqsórópóló, amatei hoto wayóló kaae tapa, ti atétere whiné ama betere bete aluyaalo ai ape. Mepaae whi dené ya lo ala eraairaalu, ama betere bete me ąla meipóló aluratepa, ti atétere whiné ama betere bete aluni, ąle muó tawaalo ai ape.

⁴⁰ Whi me dené dią wisiyóló dape sóró kaae tatepa, ti ętei wisiyóló dape sirapó. Mepaae whi dené ę wisiyóló dape supata, ti ę dotęyale seké ya lo Ayatei wisiyóló dape sirapó.

⁴¹ Whi me dené mepaae whi kilituraalu, Kótóné ama fo eraterere koló whipóló, mo wisiyóló dape supa, ti atétere whiné Kótóné ama koló whiné sere dupu sutóróti saalopó. Whi me dené mepaae whi kilituraalu, ąta mo donoi ala dere whipóló mo wisiyóló dape supa, ti atétere whiné kale mo donoi ala dere whiné sere dupu sutóróti saalo ai ape.

⁴² Ya lo diąpaae mo i dere ape. Whi me denétamo mo belei sokótei betere whi ya lo ala erótu betere whipóló siri węi nae yóló melatepa, ti ai ala deremó dupu ąsókó feni, motóro saalopó,” yalepó.

11

Yesuró węi tópuratere whi Jon-tamo (Luk 7:18-35)

¹ Atéró, Yesuné yó matere 12 whırapepaae fo yó melóló kemetepa, ai betere tiki taaróló, ą Kaleli hae kwiamó tę mole be huluapaae felepó. Atéró fóló, ąle mo betó mole so whıppaae kale kisi fo wisi yó melóo, ama fo wosetu betere so whıppaaekélé yó melaté kwęyóo yaairaalu felepó.

²⁻³ Kale Jon *dipula* bitu, Yesu Kerisoné i ala du betera pó wóló deté kotere fo wosóló, ama yó matere whırapepaae I fo wasae yóló dotęyalepó. “Ya ta kale waalopóló bope du betale whi ątipé, whi me kae wópóló kaae tawaaloé yóló wosene fae,” yalepó. Atétepa, kale Jon-né dotonale whırape fóló, Yesupaae wosalepó.

4 Tétépa Yesuné atimapaee duraalu, “Diã Jon beterepaee fóló, diaaq wosale foró kelale alatamo aapaee yó móturaalu, i fo yae.

5 Kale kele diliki yóló betale whĩrape wisiróo, hó doyóló betale whĩrape wisiróló falóo, mepaae dowi humu fulu dorowóló betale whĩrape wisiróo, woséli kĩne so whĩ tukwe falóo, mepaae mo ti sinale so whĩteĩ kepaaróo, yoleale yóló betere so whĩpaee kale kisi fo wisi yó mótu betóo, du betera pó ene fae.

6 Mepaae whĩtamo yało du betere ala kolóló, ę sya waletei hóturaalu, dée nénitere whĩ ti Kótóné wisiratepa, hainé sukutu beterópóló yae,” yalepó.

7 Atéró, kale Jon-né ama yó matere whĩrape fi kinipaae, Yesuné Jon-né du betere alamó tuę muturaalu, aimó betó mole so whĩpaee yó melaai duraalu, “So whĩkélé bitinire hałe kópu kaae fi hae tikipaae fua yaletei-a, noakó kełe fua yaleé? Beséné féporótu betere kape kelaai fua yaleé? Mo meipó.

8 Diã upaae noakó kelaai fua yaleé? Whĩ betã mo kuti wisinaale deróló betera kełe fua yaleé? Meipó. Atei kaae kuti wisinaale deró betere whĩta, ti kale doasi topo whĩrape bitua dere dere tiki dokélé ini, mo sisi yóló sorokqi be wisinaalemó bitua dapó.

9 Térétei, diã noakó kełe fua yaleé? Kótóné ama kóló whĩ kelaai dapóló fua ipa, ti átóróti mo hĩti ai ape. Yało diãpaee mo i dere ape. Kótóné ama kóló whĩrape fea betereitei, ai whĩné ama ditere kutóné mepaae kóló whĩrapené ditere kutó mo bosene falapó.

10 Ai sekémó kisipa mutu, Kótóné ašemó i fo erapó.

‘Ya waai teópa yało fo eraaire whĩ folosóro api wópóló doteyaalopó.

Ai whĩné amata, ya waaire tũ donoróló wisiraalopó,’ erapó.

11 Yało diãpaee mo i dere ape. I haemó betó mole sorapené deyale whĩrapekélé fea betó moleitei, kale weĩ tópuratere whĩkó Jon-né atima fea teteróló bosene falapó. Tépateti, Kótóné teteróló kaae tare aqmó belei sókó deóló betere whĩné ti kale weĩ tópuratere whĩ Jon teteró betera pó.

12 Kale weĩ tópuratere whĩ Jon betale alimó kaae sóró, hepen bemó betere Kótóné teteróló kaae tare aqmó mole ala mo doasi fotokótamo wouraalu, fak-eráté wou betera pó. Ai ala saairaalu, ketekę buóló bóe du betere whĩrapené ai ala kekeparó fasó sua dapó.

13 Kótóné ama fo eratere kóló whĩraperó Moses-né asere fotamoné Kótóné i ala yaalopóló yó maté wóló, kale weĩ tópuratere whĩkó Jon betale alimó sókó walepó.

14 Ténéné diaaq kisipanétamo waalopóló kale bopetu betale whĩ Elaijata Jon átóróti hĩtipóló kisipa mutupa, ti mo wisirapó.

15 So whĩ de woséli daapa i dere fo mo wisiyóló wosóló kisipa muae.

16 Mió i alimó betó mole so whĩ etérapóló bete kisipa yópóló, yało noa ala suróló yaaloé? Atimata, etei kaae naale senaale kaaené kelerapó. So whĩ touraleta dere tikimó bituraalu, mepaae naale senaalené mepaae naale senaalepaee mela yaalopa ape yóló etei fo apó.

17 ‘Dané fó wutiné haleratepa, diãné mepaae wole forape yóló sama kilini yóo,

dané mepaae wole forape depa diaaq moló ini yóo yaletei-a, noatepa hałe daae mualeé?’ dua dapó.

Ai kale keteirapené dere ala kaaetóróti diaaqkélé ai du betere ape.

¹⁸ Kale wẹi tópuratere whi Jon wóló betereitei ọlákélé, *wain* wẹikélé nénitere ala mepaae so whiné kolóló, ama depe tuámó dowi kepe bituraalu dapó dua yalepó.

¹⁹ Kale Whiné Naalema wóló bitu, ọláró wẹitamó nokole kilitu, so whi feané ai whiṭa, ọlákélé *wain* wẹikélé dekéro nuku betere whipó. Aṭa, kale *takis moni* siré kotere whiraperó dowi ala dere whirapetamoné fulumu whipó, ai du betere ape. Tétu betereitei, mepaae whiné ama dere ala kaae kolóló, ai whiṭa Kótóné mo dotoróṣe fale kisipa muluraalu dapó yaalo ai ape,” yalepó.

Mepaae dowi ala taaróló kisipa fetenire be huluamó ere fo
(Luk 10:13-15)

²⁰ Téró, Yesuné ama kae kae kelemei alarape erale be huluarapemó betó mole so whi dowi ala taaróló, Talepaae kisipa tiki feteyóló bitini yalemó, ai so whi só deraai yalepó.

²¹ Atéro ama duraalu, “Korasin be hularó Betsaida be hulua so whirapetamo-ó, diṭ tuapaae mo dowi sekei ala waalo ai ape. Yalo diṭ tuapaae erótua yale kelemei alarape kaaetamo, Tair be hularó Saidon be huluatamomó eróluasóró, ti atimané dowi ala mo taketitei taaróló, tué tiki feteyóló kili diyóló yei kutitamo bituapó.

²² Yalo diṭpaae mo i dere ape. Tale Kótóné taleyóló kwia matere sukamó, Kótóné i haemó betó mole so whipaae kwia matere alata, ti kale Tair be hularó Saidon be huluatamopaae melaaire kwia mo bosene faalo ai ape.

²³ Diṭ Kapeneam be huluamó betó mole so whi-ó, diṭ ó sapaee holaalopóló kisipa mute? Mo meipó. Diṭa, mo apaae derepale dolopaae Kótóné sóró deraalo ai ape. Diṭ ai Kapeneam be hulua tuámó erale kelemei alarape kaae, Sodom be hulua tuámó eróluasóró, ti ai be hulua doróluameipó. Miókélé haje te tawuapó.

²⁴ Téretei, yalo diṭpaae i dere ape. Tale Kótóné Sodom so whi taletere sukamó doasi kwia melaalotei, diṭpaae eraaire sekei alata, ti bosenóló mo doasi ala eraalopó,” yalepó.

Fóturu depa sṭa nóló dua betere ala melaalopóló dere fo
(Luk 10:21-22)

²⁵ Atéyale sukamó, Yesuné ama Alima Kótóné doi hale sóró horóló duraalu, “Sṭaró i haetamo teteróló betere Aya Tale-ó, naao mió i alimó yó mótu betere alarape feata, doasi kisipa sóró betó mole whirapené kelaasóró hyó mulóló, i naale belekṭatikiné maaté kolópóló, haṭeamó yó melaleteiné yapaee mo kée dapó.

²⁶ Aya-ó, mo dapó. Ti ai alata, mo naao kisipa mole alatóróti ai ape,” yalepó.

²⁷ “Fea alata, yalo teteróló kaae tanópóló, yalo Ayané epaae meló beterapó. Mo whi betanékélé Naalema kisipa initei, Alimané ama betṭa kisiparapó. Térure kaae, mo whi betanékélé Alima kisipa initei, Naalemané betṭa ama Alima kisiparapó. Naalemané ama kisipa mole so whipaae yalo Ayata, etei kaae Tale beterapóló, yó matere so whiné maaté tué yaalopó.

²⁸ Diṭ mepaae whi sekei ọla beleyaetikimó, fóturuyóló bétu betere so whi-ó, diṭ sṭa nóló mo dua betaaire ala yalo melaalopa, ẹ beterepaae ape.

²⁹ Yalo hulúmó belere ni fake beleyóló, ḍamo wusóró furaalu, yalo dere ala kolóló kisipa sae. Ti noatepae, yalo hosaa tuámó mole naamei ala wisi diaaṭ kisipa yaasepóló, yó melaalopa, ape. Até depata, ti diaaṭ hosaa muni deyóló mo dua betaalopó.

30 Ti noatepae, yało kutó ditero alaró beleyóló fole ɔlatamo sekeni, mo esepelérápó,” yalepó.

12

*Yesu ɔta sɔa nɔpóló tukóló muló betere be de tale
(Mak 2:23-28, Luk 6:1-5)*

1 Atéyale sukamó, Yesuró ama yó matere whjrapetamo *whit* kutó tuamó kutu betalepó. Téyalemó, ama yó matere whjrape wotetepa sɔa nɔpóló ɔale muló betere sukamótei, kale ai kutómó yó mole *whit* du kɔaesu yóló nukulé fu betalepó.

2 Atei ala depa, Farisi whjrapené kolóló Yesupaae duraalu, “Naao yó matere whjrapené sɔa nóló beterpóló tukóló muló betere be demótei, kale yóló muló betere fo tukóló, ɔla ai su betere ape,” yalepó.

3 Ai fo depa ama atimapaae duraalu, “Depit-ró ama fulumu whjrapetamo atima wotetepa yale ala diaaɔ dosɔayóló, kisipa muni airapó.

4 A Kótóné be tuɔpaae holóló bituraalu, mo kae muló betere *bred* o Depit-ró ama fulumu whjrapetamo atima wotepa sóró nalepó. Ti ai ota, Kótópaae melaletai, mo haɔe whjrapené naosóro fo mupa, Kótópaae momaratere whjrapené maaté nukua ɔapó.

5 Moses-né yóló muló betere fo sya furaalu, momatere be kaae tare whjrape kale ɔale muló betere sukamótei atimané ditero kutó diyaai be dolopaae fua ɔapóló, ere fo diaaɔ dosɔayóló kisipa muni airapó. Ti kale yóló muló betere fota, mo tikitu betepatei, me dowi ala yalepóló inipó.

6 Yało ɔiapaae mo i dere ape. Kótóné ama momatere beta, doasi ɔlapatei, Kótóné ama ala erótu betere sekéró, mió ama erótu betere alatamóné ai momatere be tetéroló teraae falapó. Atére sekéta, mió ɔiatamo betámó i betere ape.

7 Tale Kótóné i fo asɔyóló muló beterpó.

‘Kale *sipsip* hupu ó me ɔla simó sukɔlaa daróló momaratere alata, ti yało hekesere ala meipó. Me whj kɔlené sinóló tao sere alata, ti yało hekesere alapó,’ erapó.

Ai fotamo ɔiané tué uasóro, ti dowi ala munire whjrape só deróluameipó.

8 Ti noa betené meipó. Kale Whjné Naalemata sɔa nóló beterpóló, ɔale muló betere be de tetéroló kaae tare Tale beterpó,” yalepó.

9-10 Téró Yesu ɔ aimó betaletai taaróló, atimané fo wosetere be tuɔpaae sókó felemó, aimó betɔ naase dowi whj betepa kalapó. Atima mepaae so whjné ɔ dowi ala yale whjóló só deraaire bete kikitu Yesupaae woseturaalu, “Sɔa nóló beterpóló ɔale muló betere sukamótei, whj wisiratere ala depa fo mulepé meié?” yalepó.

11 Ai fo depa ama atimapaae duraalu, “Diakó whj me denétamo, kale sɔa nóló beterpóló tukóló muló betere sukamó betɔ *sipsip* hupu nóku dolomó doropóló mupa, tao saalomeié?”

12 Tépatéi, whjta ti mo doasi bete mole ɔla ereteiné whj tao sere alané *sipsip* hupu tao sere ala bosene falapó. Atérené sɔa nóló beterpóló ɔale mulale sukamó wisi ala depa, fo munipó,” yalepó.

13 Téró ai fo yóló kemetepa, kale naase dore whjpaee duraalu, “Naao naase teréɔ falae,” depa, kale whjné ama dore naase teréɔ faralemó, me tikiró wisire naase kaae yó felepó.

14 Atétepa, kale Farisi whĩrape atima belapaae tóę fóló, Yesu netéro daaloé yóló fo dokalepó.

Kótóné ama kutó dirópoló sókó sere whĩ

15 Até yaaire ala Yesuné ama kisipa yóló, ą betale tiki taaróló felepó. Atétepa, kisi daae mole so whĩ feané ą sya wou betepa, ama wisirótua yalepó.

16 Atéro, ama atimapaee fo mulótu duraalu, “Yalo i dere ala kolóló ę etei kaae whĩ beterapóló mepaae so whĩpaae momókó yaęse,” yalepó.

17 Yesuné ai du betale alata, mo take Kótóné ama koló whĩ Aisaiané aseyóló muló betere fo motóro dokonóturaalu yalepó.

18 Ama ai ere fo i ape.

“Yalo kutó dirópoló, sókó sóró kae betero betere whĩ i betere ape.

Ama dere alamó, ę hajné sukutu ąpaae yaala sókó fóló, mo hosaa mulapó.

Atérené yalo kepe bete ą tuąpaae beteratepa, amamo Talené mo donótóro taleyóló kwia melaaire fo i hae kwiamó kae kae tiki daae mole so whĩpaae hąkearóló yó melaalo ai ape.

19 Téro yalo kutó diratere whĩ hęle sere alaró hęle fotamo ini dereteiné, ai be belamá ó tumó fua wua dere so whĩné mo wosókélé yaalomeipó.

20 Kale kape siki kaae faairaalu, bitikęne tikimó ama mo ti kąayaalomeipó. Téturaalu, kale wisiyóló dó tanire ąkélé ama hapale sukunéni, hąle dó tanópoló kaae taté faalopó.

I haemó du betere kae kae dowi alamó, mo donótóro taleyóló kwia melaaire alané hókó taletere ala aluraté fóló, mo donoyóló taletere alané teteróló kaae tawaalopó.

21 Atéturaalu, hae kwia feamó betóló fale so whĩné ąpaae kisipa tiki tiróló hajné sukutu bitu, i sekénéta, da mo tao saalopó du betaalo ai ape,” erapó.

Yesu ą topo kepe Belsebul-né fotokratepa dapóló yale fo (Mak 3:20-30, Luk 11:14-23, 12:10)

22 Téro, betą whĩ dowi kepe tepeyóló bituraalu, kele diliki yóo, kolókéle nomóo ere whĩ Yesu beterepaae dapesó wapa, ama wisiralepó. Atéro wisiratepa fo yóo, kelené ąla ąlakélé wisiyóló kolóo, yalepó.

23 So whĩ feané ai ala kolóló sirayóló duraalu, “Ai whĩta Depit-né deté wale fake tuąmó, waalopóló bopetu betale whĩ hĩti irurapó,” yalepó.

24 Ai fo kale Farisi whĩrapené wosóló duraalu, “Meipó. Ai whĩta, doasi keperapené topo kepe Belsebul-né fotokratepa, dowi kepe ai dóló hąkonótu betere ape,” yalepó.

25 Atéro, atimané mutere kisipa tiki Yesuné kolóló atimapaee duraalu, “Mepaae hae kwia teteróló kaae tare doasi topo whĩrape atimasisitei bóe dupa, ti atimané teteróló kaae tare ala mo doraalo ai ape. Atéturaalu, doasi be hulua ó betą bemó betere so whĩ atimasisitei bóe dupa, ti mo wisiyóló bitini, mo doyaalo ai ape.

26 Satan-né ama fake whĩtamotei bóe dóló hókó faatepa, ti ama teteróló kaae tare ala amatei teketepa, ti netéro fotokó buóló daayaaloé?

27 Atére kaae diaaą duraalu, i sekénéta kale dowi kepené doasi topo kepe Belsebul-né fotokratepa dóló hąkonalepó dere-a, diaaą be whĩné dowi kepe dóló hąkonótua deteretei né fotokratepa, du betere? Atétepa, ti atimanétei diątamo fo tokótamo yóló, taletere sukamó dią só deraalo ai ape.

28 Téretei, Tale Kótóné Dèi Kepe Wisiné ẹ fotokorótu betereteiné, dowi kepetamo ẃalo dóló hokónótu betepa, ti kale Kótóné tẹteróló kaae tare aomó mole ala dià tuàpaae wóló mulapóló kisipa yaalo ai ape.

29 Whì mené mo doasi fotokọ bole whìné ọla ọla ọlẹmi saairaalu, noa alapi yaaloé? Folosóro kale sekẹpi dirii kẹpiné dokóló mulóló, nalo ama bemó muó mole ọla ọla sóró fenérápó.

30 Ẹtamo betámó bitinire whìné ti bóe dóló ẹ só derótu beterapó. Mepaae whìné ama ọla ọla ẹtamo mulénitepa, ti atétere whìné ama ọla ọla họko besekérótu beterapó.

31 Atétu betereteiné ẃalo diàpaae mo i dere ape. Mepaae kae kae dowi alaró Kótó faletere fotamo yólótei, nalo Talepaae kemerae depa, ti Tale Kótóné me ọla meipóló hẹle kemeraalopó. Tépateti, kale Dèi Kepe Wisiné erótu betere alatamo faletepa, ti Tale Kótóné me ọla meipóló kemeraalomeipó.

32 Atére kaae, mepaae whínétamo kale whìné Naalema falateta, ti ama ai dowi ala kwia me ọla meipóló hẹle kemeraalotei, mepaae whì dené kale Dèi Kepe Wisiné erótu betere alatamo faletepa, ti mió i betere alimókélé ó take nalo waaire alimókélé, ama ai dowi ala kwia kemeréni, hẹle muó tawaalopó.

33 Ni wisi daapa, ti ama dukélé wisi oleyaalopóló kisipa muóo, Dowi niné ama dukélé ti mo dowitóró oleyaalopóló kisipa muóo, yae. Ti noatepae, so whìné olere du kilituraalu etei kaae nípóló kisipanérápó.

34 Dià whì tukó nokole dowi wulirape-ó, dià dowi alané fẹanuraalu wisi fo noayóló yaaloé? Ti noatepae, so whì feané hosaa tuámó fẹayóló mole alatóróti kólónékélé foparóló hẹkeamó dua dapó.

35 Whì wisiné ama hosaa tuámó ti wisi alatóró fẹayóló muluraalu, ama dere fokélé wisi fotóróti dua dapó. Dowi whìné ama hosaa tuámó ti dowi alatóró fẹayóló muluraalu, dowi fotóróti dua dapó.

36 Térapa, ẃalo diàpaae mo i dere ape. Diaaọ dere fotamo, kisipa tekeyóló ini, hapale họko depa, ti take taletere sukamó diàpaae etei kaae họko fo noatepa yaleé yaalopó.

37 Ti noatepae, taleyaaire sukamó diaaọ yale wisi fonétei dià hẹle fẹpóló eróo, mepaae yale dowi fonétei dià só deróló kwia melóo, yaalo ai ape,” yalepó.

*So whìné tué yópóló Talené Jonapaae erale kelemei ala
(Mak 8:11-12, Luk 11:29-32)*

38 Téró, mepaae Farisi whìraperó Moses-né asẹre fo yó matere whìrapetamoné àpaae duraalu, “Yó matere whì-ó, Talenétei eratapóló dẹnẹ kisipa yaai dapa, kelemei alakó erótumié?” yalepó.

39 Ai fo depa ama atimapaee duraalu, “Dià nọpu nokole alaró mepaae sonalei dowi alatamo du betere whìrape-ó, Talenétei eratapóló sira yaaire ala erae yóló, wosó maaté tarapó. Me sira yaaire alakó yó melaalomeitei, Kótóné ama kọlọ whì Jonapaae erale ala kaae betà eratepa kelaalo ai ape.

40 Ti noatepae, kale whì Jona be dẹ sore yóo, diki sore yóo yóló, doasi yané depe dolomó bitu yale kaae, kale Whìné Naalemakélé, be dẹ sore yóo, diki sore yóo yóló, dou dolomó hẹle muaalopó.

41 Téyaalotei, take nalo kale Ninipa be hulua whìrape taletere be dẹmó mió i alimó betó mole so whì mo só deraalopó. Ti noatepae, atima Jonané yó mótu

betale fo wosóló, dowi ala taaróló kisipa tiki feteyalepó. Téyaletei, Jonakélé teteróló bosene fale whi i betepatei, kisipa tiki tirénitere-a, noatepa de?

⁴² Talené taletere be de sókó wapa, betá *Saut*-paae mole hae kwiamó betere doasi *kwin* so a turukó holóló daalu, diá mió i alimó betó mole so whi só deratere fo yaalopó. Ti noatepae, ai sota, mo saletópaae betale sotei, kisipa tiki dotorófe fóló mole whi Solomon-né yó matere fo wosaai dapóló weipakalepó. Téyaletei, Solomon-né kisipa tiki fosó fosóre alakélé teteróló bosenée fale whi i betere ape.

⁴³ Kale dowi keperape whiné depe tuámó beteretei taaróló furaalu, i ala dua dapó. A kópu kaae fi tikimó mo wisiyóló betaai dapóló kekai fələalemó, betaaire tiki kilinitepa momó fesaae wóló duraalu, 'Yalo taaróló wale bepaee, e momó bití faaitapó,' dua dapó.

⁴⁴ Atéro, a fóló keleralemótamo whi mekéle bitini kale be fuóló taae faróló ɔla ɔla fea hotowaró betapaaero betepa, keletapó.

⁴⁵ Atépa kale dowi kepe a momó fesaae fóló, mepaae doasi dowi alamaaté du betere weikeró keperape dapesó wóló, kale whi tuámó bití walapó. Atétepa, ai whi a take folosóro betale ala sawa doretei, mió kale weikeró dowi keperape bití waleiteiné, kale whiné betere bete mo ti doratapó. Atétere kaae, mió i alimó dowi ala du betere so whipaaekélé eraalo ai ape," yalepó.

Yesuné hamaró nomarapetamo
(Mak 3:31-35, Luk 8:19-21)

⁴⁶ Yesuné ai touró betere so whipaae fo hale du betepatei, ama hamaró nomarapetamoné ațamo fo yaairaalu, wóló belamó daae molepó.

⁴⁷ Tépa whi betané duraalu, "Naao haeró norapetamoné yațamo fo yaai wóló belamó daae mulapó," yalepó.

⁴⁸ Ti fo depa Yesuné duraalu, "Yalo haeró norapetamo-a, deé?" yalepó.

⁴⁹ Ti fo yóló, ama yó matere whirape beterepaae naasené yóló duraalu, "Yalo haeró norapetamota, ti i betó mole ape.

⁵⁰ Ti mepaae so whi denétamo hepen bemó betere yalo Aya Kótóné ama kisipa mole ala erótu betepata, ti yalo no ne ó haetóro ai betere ape," yalepó.

13

Yesuné whit ke biliterepaae dó faróló yale fo
(Mak 4:1-9, Luk 8:4-8)

¹ Atéyale be demótóro Yesu a ai be tuámó yó mótu betaletei taaróló, kale doasi wei kela fókupaae bití derepelepó.

² Atéro, ai wei fókumó so whi mo hale ɔla kaae bopéroló daae moleiteiné a daayaire te munipa, nuku tuapaae daane horalepó.

³ Atéru, so whipaae du betale fo fea ti fo sale maaté yóló duraalu, "Whi betané ɔla wae kerape ama kutómó terepété kweyaai sóro felepó.

⁴ Atéro, kale whiné ama ɔla wae kutómó terepété kuturaalu, mepaae ke ti tu tómó sókóta yóló mupa, barapené nalepó.

⁵ Mepaae kerape ti kane tómó dakere haepaae taae durupua yalepó. Atéyale ɔla waeta, mo haepaae derepéni, kane tómó dakere haemó taae derepeleteiné, kale ɔla wae mo hapale holalepó.

⁶ Téyaletei, mo dirii sukané kale ɔla mo hapale botokole yó salepó. Ti noatepae, ama feleke mo apaae derepénireiteinépó.

⁷ Mepaae kerape, ti kale mu daai ne tuamó taae durupua yalepó. Téturaalu, kale ɔla wae dowi mu daai netamo betamó holale tikimó, ai kale dowi nené kale mo ɔla bopée sóro aluralepó.

⁸ Mepaae kerape ti mo hae wisimó taae durupua yalepó. Atéyale ɔla ti mo wisiyóló holóló, du wisinaale woleyalepó. ɔla wae bɔli furaalu, yo betə sóro feletei, ɔla ɔlumétepa suraalu ti 100 yorape mepaae 60 yorape ó 30 yorape faanóló sóro walepó.

⁹ Mepaae whi de woséli daapa, ti i dere fo bete wisiyóló wosóló kisipa muae,” yalepó.

¹⁰ Atéro, ama yó matere whirape wóló apaae woseturaalu, “So whipaae naao fo salené maaté du betere-a, noatepa de?” yalepó.

¹¹ Ai fo depa ama tokó mótu duraalu, “Ó hepen bemó betere Kótóné ama tetéroló kaae tare tuamó kinóló mole kisipa tiki wisinaale diappaeta meló betereitei, atimapaae ti meló bitini ai ape.

¹² Mepaae whi dené kale fo wisitamo sóro tapa, ti ai tómó mepaae kae beleróló melaalopó. Téturaalu, ai whi a mo dekéro muaalo ai ape. Mepaae whi dené kale fo wisi sóro tanitepa, ti ama sawatamo tareteikélé fasó saalo ai ape.

¹³ ɔlo atimapaae fo salené maaté i yó mótu betereitea, hɔle meipó. I ere fo dokonóturaalu, erapó.

‘Atimané kelené mo kilirutei, me ɔla wisiyóló koló fumipó.

Atimané wosélinékélé wosetu bitutei, bete wisiyóló kisipa mutumipó.’

¹⁴ Ai so whi tuamó ere alata, Aisaiané asɛyóló muló betere fo dokonóturaalu dapó. Ai asɛre fo i ape.

‘Diaaɔ wosóta yaalotei, fo bete wisiyóló kisipa muaalomeipó.

Diaaɔ kelenée yaalotei, wisiyóló kelaalomeipó.

¹⁵ Ti noatepa meipó. Ai so whiné hosaa taróo, kelekélé dilikiróo, atimané wosélikélé kinóo erapó.

Ti noa yaqsóro meipó. Atimané kelené mo bete kolóo, woséliné wosóló bete kisipa yóo, yaqsóro erapó.

Ai ala ere so whi atima e beterepaae momó feteóló wapa, ti ɔlo atima sumó wisiranérapó,’ erapó.

¹⁶ Téretei, diaaɔ kelenékélé mo wisiyóló kolóo, wosélinékélé fo wisiyóló wosóo yaleteiné, Kótóné diɔ wisiró beterepóló, hainé ai sukutu betere ape.

¹⁷ ɔlo diappaee mo i dere ape. Mo take Kótóné ama koló whiraperó mo donoi alamaaté dere whirapetamo feané mió diaaɔ kilitu betere ala atimané kelenée du betaletei mo kilinipó. Diaaɔ wosetu betere fokélé atima feané wosené du betaletei, mo wosókélé inipó.

¹⁸ I kale ɔla wae ke terepeté kweyale whiné yale fo sale fo bete i dapa, diaaɔ mo wisiyóló wosae.

¹⁹ Mepaae whi de Kótóné tetéroló kaae tare aqmó mole fo wisi wosóló, bete wisiyóló kisipa initere so whita, ti kale ɔla wae ke tu tuamó sókóta yóló mupa, barapéné nale kaaeta, ti kale dowi Satan-né atima hosaa tuamó muló betere fo wisi tokó sua du beterepó.

²⁰ Kale kane tómó dakere haemó taae derepele ɔla waeta, ti mepaae so whi dené kale fo wisi hapale wosóló, hekesetu dere kaaepó.

²¹ Tépatéi kale fo wisi wosóló, ama feleke mo apaae derepéniruraalu, sawa hɔleke sukamó betero, sɛsere ala ó me sekei ala wapa, ti kale seke hapale tétitei dée nóló Talené ama fo wisi erateretei mo ti taalatua dapó.

²² Kale dowi mu daai ne tuq dolomó taae durupu yale kaaeta, ti whi me de Kótóné fo wosólótei, i haemó doasi *moni* sóró néli whi betenée dere alaró whaalíané sukutere alatamota, mo doasi bete mole nisiyóló sya furaalu, Kótóné fo aluróló du wisiyóló ulutimipó.

²³ Kale hae wisi bolemó taae derepele q̄la wae kaaeta, ti whi me de Kótóné fo wisiyóló wosóló, kisipa mutere so whi ai ape. Atétere whiṭa, kale q̄la ʷlumétepa, mepaae 100 mepaae 60 mepaae 30 yorape deyóló faṇánótu dere kaaepó,” yalepó.

Dowi neró wisi qlatamopaae dó faróló dere fo

²⁴ Atéró, Yesuné so whiṭaae fo sale fo me kae yóló duraalu, “Ó hepen bemó betere Kótóné teṭeróló kaae tare aqmó mole alata, i ala dere kaaepó. Whi betané ama kutómó q̄la wae wisi biliyalepó.

²⁵ Atéró biliyóló, so whi fea noke firepaae ama bóe whi wóló, kale q̄la wae ke biliyó mole tikimó dowi nené kekélé terepée daalóló, felepó.

²⁶ Kale q̄la wae holóló du woleyaaire alimó, kale dowi netamo wusuró betamó hopa kelalepó.

²⁷ Atépa, kale kutó diratere whiṭapené ai kutó talepaae duraalu, ‘Doa whi-ó, naao kutómó mo wisi q̄la wae ke maaté biliyaleteti, dowi nemo noayóló sokaleé?’ yalepó.

²⁸ Ti fo depa kale kutó talené tokó mótu duraalu, ‘Aita, bóe whiné du yalepó,’ depa ama kutó diratere whiṭapené apaae duraalu, ‘Da fóló ai dowi ne tokó farópé nearó?’ yalepó.

²⁹ Ai fo depa ama duraalu, ‘Meipó. Diaaq̄ kale dowi ne tekṭuraalu *whit*-tamotei tokó falaqsórópa, ama erópóló taalae.

³⁰ Kale *whit*-tamo wusuró enópóló kaae tawóló, q̄la ʷlumétepa sere sukamó yaasepólópó. Atéró q̄la sere sukamóta, ti kale q̄la sere whiṭapepaae siré kweyae depa, dowi nerapepi tokóló si biliraai betapaae eróló mulaalópó. Téró kale mo naaire *whit* maaté siré kweyóló betapaae yóló, mulatere bepaae mulaalo ai ape,” yalepó.

Yesuné mastard ni keró yist-tamopaae dó faróló yale fo (Mak 4:30-32, Luk 13:18-19)

³¹ Atéró, ama atimapaae fo sale fo me yóló duraalu, “Ó hepen bemó betere Kótóné teṭeróló kaae tare aqmó mole alata, ti betā whiné kale *mastard* niné ke ama kutómó biliyale kaaepó.

³² Ai kale *mastard* niné keta, mepaae i yó mole niné ke kaae meipó. I niné keta mo belekaamaleteti huturaalu, ti mepaae kutómó ere nirape fea teṭeróló mo doakale ni ami daatua dapó. Atépa, ai ni teṭirapemó barape daaneta dua dapó,” yalepó.

³³ Atéró ama kale dere kaae, fo sale fo me yóló duraalu, “Hepen bemó betere Kótóné teṭeróló kaae tare aqmó mole alata, betā soné *flawa* o bula duraalu tópuq̄póló bulatere sawa q̄la *yist* kaaepó. Ai sawa q̄lanétei *flawa* o bula doasi tóputua dapó,” yalepó.

³⁴ Atéró, Yesuné so whi feapaae yó matere dokó fo saletamo touróló yó du betalepó.

³⁵ Ama ai ala du betaleteti, ti Kótóné kqló whiṭapené yóló muló betere fo dokonóturaalu, du betalepó. Kale fo i ape.

“Take i hae kwia fea kaaraaipatei, kinóló mulaté wóló, mió i alimókélé hāle kinóló mole forape fea, ti yało fo sale fonétóro yó melaalo ai ape,” yalepó.

Kale dowi nepaae dó faróló yale fo bete hqkearale fo

³⁶ Téró, ai touró betere so whi fea betó mupatei taaróló, a be dolopaae felepó. Atétepa, ama yó matere whirape a beterepaae wóló duraalu, “Kutó tuamó dowi ne botokorapó dere fo salené bete dāpaae yó ālae,” yalepó.

³⁷ Ai fo depa, ama atimapaae tokó mótu duraalu, “Wisi ọla wae ke fesekeťe kotere whita, ti kale Whinė Naalema ai ape.

³⁸ Kale kutóta, ti so whi fea betó mole hae tiki ai ape. Kale ọla wae ke wisita, ti Kótóné tēteróló kaae tare aomó betó mole so whi ai ape. Kale dowi neta, ti dowi Satan-né naale senaale ai ape.

³⁹ Kale dowi ne du biliyale bóe whita, ti dowi Satan-pó. Kale kutómó ere ọla ọlumétepa saaitere sukata, ti kale kemeyaaitere be depó. Kutómó ere ọla ọlumétepa sere whirapeta, ti kale *ensel*-rape ai ape.

⁴⁰ Kale dowi nerape tokóló sipaae taae fatu dere kaae, take kemetere sukamó atéyaalo ai ape.

⁴¹ Atéro, kale Whinė Naalemané ama *ensel*-rape dotonóló, Kótóné tēteróló kaae tare aomó betó mole so whiró dowi ala dere so whitamó hoseké yóló betaqsóro, ama *ensel*-rapené tokósu deté kwēyaalopó.

⁴² Atéro, me whi dowi ala yópóló dée nalatere so whiró dowi ala du betere so whitamó si duku betere dolopaae taae deraalopó. Aimó siné duku bitu, doasi wole yóló kaketuraalu, atima serekené atimatei tukó nuku betaalo ai ape.

⁴³ Atima atéro kilipaae ti mo donoyóló betere so whi atimané Aya Kótóné tēteróló kaae tare aomó, suka wisi duraalu de tekée fu dere kaae, de tekée fi so whi betaalopó. Whi me de woséli daapata, ti i dere fo wosóló bete mo wisiyóló kisipa muae,” yalepó.

Doasi moni sere wisi wisi ọlapaae dó faróló yale fo

⁴⁴ Atéro, Yesuné duraalu, “Hepen bemó betere Kótóné tēteróló kaae tare aomó mole alata, ti etei ala dere kaaepó. Whi betané ama hae kwiamó doasi *moni* sere wisi wisi ọla bupa kikiti koló salepó. Atéro kale ọla hyó muóló, a bepaae hēkesetamo felepó. Atéro fóló, ama bemó muó mole ọla ọla fea mepaae whitamó dotonóló *moni* sóro, kale wisi wisi ọla mole hae tiki ama dupu yalepó.

⁴⁵ Atére kaae, hepen bemó betere Kótóné tēteróló kaae tare aomó mole alata, ti meleke kaae dui ọla ọla wisi kekóló keletepa, dotonóló *moni* sere whinė dere kaaepó.

⁴⁶ Ai kale meleke kaae dui ọla wisi mupa koló sóro fóló, ama tare ọla ọla mo fea dotonóló, ai kale ọla wisinaale dupu yalepó.”

Ya sere hāleke wapaae dó faróló yale fo

⁴⁷ “Fo sale fo me i ape. Ó hepen bemó betere Tale Kótóné ama tēteróló kaae tare aomó mole alata, mepaae ya siré kotere whirapené ya saairaalu, atimané hāleke wa wēi kulupaae deróló, kae kae yarape sutere kaaepó.

⁴⁸ Atéro, kale hāleke wamó dere yarape taleyaairaalu, hāleke wa tukó sóro wēi fókumó turukwē mulóló, taleyóló wisire ya yopaae derótua yóo, doretei ti taae fatua yóo, yalepó.

49-50 Atétu dere kaae, take kemetere sukamókélé, ai ala yaalo ai ape. Kótóné ama *ensel*-rape wóló, wisi ala du betere so wh̄i taleyóló kaepaae beteróo, dowi ala du betere so wh̄i kaepaae beteróo, yaalopó. Atéró bukótamo yóló, dowi ala du betere so wh̄ita, si duku beterepaae taae deraalopó. Aimó siné duku bitu, atimanétei yale dowi alamópóló doasi wole yóló serekené tukó nuku betaalo ai ape,” yalepó.

51 Téro Yesuné atimapaae duraalu, “Ai yale forape fea diaaq wosóló bete wisiyóló kisipa yaleé?” depa, atimané duraalu, “Épó,” yalepó.

52 Tétapa Yesuné duraalu, “Moses-né aseýóló muló betere fo yó mótu betere wh̄irapepaae, Kótóné hepen bemó t̄eteróló kaae tare aqmó mole ala i ape yóló, mené yó matepa kisipare wh̄ita, ti be tale kaaepó. Beta be talené ama wisi wisi ɔla muó mole tikimó mió sale kisi ɔlakélé, mo take mole ɔlatamo touróló, Talené ala erótu betera,” yalepó.

*Kótóné kɔlɔ wh̄i ɔ ama turuku bemó doi munipóló yale fo
(Mak 6:1-6, Luk 4:16-30)*

53 Yesuné ai fo sale forape yó melóló k̄ilipaae ɔ ai be hulua taaróló felepó.

54 Atéró, ama turuku bemó sókó fóló bituraalu, atimané fo wosetere bemó fo kaae sóró yó mótu betalepó. Ama atéró yó matere fomó sirayóló duraalu, “Ai wh̄iné kisipa tiki dotoróe fale alaró kae kae eratere kelemei alarapetamo-a, né yó matepa du bitutérópó,” yalepó.

55 I naaleta, kale be t̄etere wh̄iné naalema h̄iti meié? Ama hamata Maria ai ape. Kale Jems, Josep, Saimon, Judas, ai wh̄irapeta, ti ama nomarape ai ape.

56 Ama nemarapekélé, ɔtamó i betere ape. Ama doa ai du betere ala feata, momó sóró du bitu dérópóló, ɔtamó dei tué mualepó.

57 Atéró, Yesuné ɔtamó dei kisipa mutere ala kolóló, ama atimapaae duraalu, “Be hulua feamóta Kótóné ama kɔlɔ wh̄iné doi doasi moletei, ama turuku be hulua so wh̄iró ama fake so wh̄itamó tuamó, ti doasi doi muni ai ape,” yalepó.

58 Atimané ama dere fo wosóló kisipa tiki tirénireteiné ai be hulua tuamó, ama kae kae doasi fotok̄oi kelemei alarape mo dekéro eréni, tóróti eralepó.

14

*Kale w̄ei tópurale wh̄i Jon dale ala
(Mak 6:14-29, Luk 3:19-20, 9:7-9)*

1 Atéyale sukamó, kale Kaleli hae kwia t̄eteróló kaae tare wh̄i Herot-né Yesuné i alarape du betera” dere fo wosalepó.

2 Ai fo wosóló ama kutó diratere wh̄irapepaae duraalu, “Aita, kale w̄ei tópuratere wh̄i Jon kepaayóló biturapó. Atéru, mo kae kae doasi kelemei alarape ai erótu betere ape,” yalepó.

3-4 Ai fota, h̄ale inipó. Herot-né Yesuné i alarape du betera” dere fo wosaai bitutei, i ala yalepó. Jon-né Herot-paae duraalu, “Naa no Filip-né so Herodias-tei noatapa tokóló dokaleé?” yale fomótei, kale Herot-né Jon *dipula* beteralepó.

5 Ai fo deremó, kale Herot-né Jon *dipula* betera” daai yaleteti so wh̄i kolóló ɔ wituraalu, *dipula* bemó h̄ale betera” taaralepó. Ti noatepae, Jon-ta, Kótóné ama kɔlɔ wh̄ipóló, so wh̄i feané kisiparapó.

6-7 Kale doasi topo wh̄i Herot-né ama hamané ɔ deyale be de wapa, doasi ɔla deyóló nuku betalepó. Até du betepa, kale so Herodias-né senaalema wóló, ɔla nuku betere so wh̄irapené keletómó k̄ilitu betalepó. Atéró k̄ilitu

betepa, Herot ʔ mo doa hekesené sukutepa kale so seimalepaae duraalu, “Naao ɛpaae noa ɔlakó kematepa, ti naao ai kematere ɔlatóróti ʔalo ʔamó melaalopóló,” doasi dirii fo yóló mulalepó.

⁸ Ai fo depa, kale so Herotasiné senaalepaae ʔa fóló, kale wei tópuratere whi Jon-né topo tukóló ʔaae fo ene fae depa, kale senaale ʔa fóló Herot-paae duraalu, “Wei tópuratere whi Jon-né topo betʔ tukóló nuku tómó beleróló ʔaae,” yalepó.

⁹⁻¹⁰ Kale doasi topo whi Herot-né ai fo wosetu ʔ mo doasi fomoné sukʔletei, ama ɔla naai wale so whiné keletómó i ala mo yaalopó yóló mulale fo tikinépa, ama diki tare whirapepaae Jon-né depa tikaе yóló, dotonalepó. Atétepa atima fóló, Jon *dipula* bemó betepa, depa tukóló ama topo nuku mó beleróló sóró walepó.

¹¹ Atéró, kale whiné topo du nuku tómó beleróló kale senaalepaae melatepa, ama sóró fóló, hamapaae melalepó.

¹² Atétepa, Jon-né ama yó matere whirape wóló, kale sekéné ama tupuló tiki sóró fóló douralepó. Téró atima fóló, Yesupaae i alarape yalepóló ene felepó.

*Yesuné 5000 whimó ɔla melale fo
(Mak 6:31-44, Luk 9:10-17, Jon 6:1-13)*

¹³ Atei ala yalepó dere fo Yesuné wosetu, ai so whi betó mole tiki taaróló, ama yó matere whirape atimanale maate wei nuku sóró so whi bitinire tikipaae felepó. Aimó betó muale so whi feané Yesu upaae felepó dere fo wosóló, atima betere doasi be huluarape taaróló, ʔtamo hokolaa yaai dapóló atima hae tumó felepó.

¹⁴ Atéró, Yesu ʔ hae tópaee taaе fóló kelalemó, so whi mo hʔle ɔla kaae wóló betó mupa kolóló, ama hosaa tuʔmó mo doasi kolené sukutepa, atimané hepo beterape wisiralepó.

¹⁵ Atéró, be felekemó diki yaaiteretamo, ama yó matere whirape ʔ beterepaae wóló duraalu, “Dʔ so whikélé bitini hʔle tuʔ tikimó betepatei be dikiyalepa, felekemó tɛ mole be huluarapepaae atimané naaire ɔlakó dupuyaai fópóló, dotonae,” yalepó.

¹⁶ Ai fo depa, Yesuné tokó mótu duraalu, “Imó dané menanénipa, atima dupune fópóló de? Diaaɔtei, atimané naaire ɔla melótumié,” yalepó.

¹⁷⁻¹⁸ Ti fo depa, ama yó matere whi betʔané duraalu, “Dané imó moleteita, *bred* o bula aporó yóo, ya tamo yóo yóló betʔ i mole ape,” depa, ama duraalu, “Ai ɔlarape ɛpaae sóró ape,” yalepó.

¹⁹ Atéró, ama so whi feapaae ai ne tómó betae yóló atima fea betó mupa, ama kale *bred* o bula aporó sóo, ya tamo sóo yóló taruraalu, hepen-paae kese horóló Tale Kótópaae mo kée yóló, terekéeraalu yalepó. Atéró ama yó matere whirapepaae melatepa, atimamo so whimó melaté kwɛalepó.

²⁰ Atéró, so whi mo fea nóló sʔtepa, buki muni feletei kale yó matere whirapené betʔapaae yóló, 12 yorape deyóló ʔaanalepó.

²¹ Atéró, ai kale ɔla nale so whirapeta, soraperó naale senaaletamo dosʔani, whirape maaté dosʔayóló touróturaalu, 5000 whirapepó.

*Yesu wei tómó daaté fele fo
(Mak 6:45-52, Jon 6:16-21)*

²² Atéro Yesuné ama yó matere wh̄rapepaae duraalu, “Ēta, i betó mole so wh̄j atimané be séle sélepaae fópóló dotonóló walapa, w̄j t̄j uteró betaai diapi ai nukutamo fae,” yalepó.

²³ Téró, so wh̄j fea fópóló dotonóló k̄lipaae Yesu ̄ ama wotoró du sokore aomó momayairaaalu holalepó. ̄ aimó wotoró betepatei, be dikiyalepó.

²⁴ Aimó betepatei, kale w̄j nuku w̄j kulu tuamó hale fu betepa doasi w̄j asyaró besé tikitamo atima faaire tikiró waleteiné, kale nuku hapale feni, dua wóputé fu betalepó.

²⁵ Felekemó be deýó holaai deretamo, Yesu ama yó matere wh̄rape beterepaae waairaaalu, w̄j tó mó daaté wou betalepó.

²⁶ ̄ atéro daaté wou betepa atimané ̄ kolóló, mo doasi witu diri furu furu yóló duraalu, “Kepe ai wale ape,” yalepó.

²⁷ Atéteretamo Yesuné atimapaee duraalu, “Ita ̄pa dī wini, hosaa diriyóló mo dua betae,” yalepó.

²⁸ Tétepa Pitané Yesupaae duraalu, “Tale-ó ȳpata, ti ̄kélé ȳtamo hokolaa yaai w̄j tó mó daaté waaitapa, ape yae,” depa ama duraalu “Ape,” yalepó.

²⁹ Ti fo depa, Pita w̄j nuku taaróló w̄j tó paae taae doropóló, Yesu walepaae daaté felepó.

³⁰ Téyaletei, doakale besé tiki wale kolóló wituraalu, w̄j dolopaae buó deyaai depa ama fo fakeyóló duraalu, “Tale-ó, w̄jné ̄ felekemó aluraai dapa, tao sae,” yalepó.

³¹ Atéteretamotóró, Yesuné ama naasemó taosu duraalu, “Naao kisipa tiki mo ti tiró bitini airapó. Noatepa kisipa tiki tamo dekaaporóló mualeé?” yalepó.

³² Atéro, atimaamo w̄j nukupaae bit̄j holalemó, kale besé tiki tikalepó.

³³ Tétepa, kale ai nuku tuamó betó mole wh̄rape Yesu aomó sukóló bitu, ama doi hale sóró horótu duraalu, “Ȳta so wh̄j fea t̄teróló kaae tare Tale Kótóné Naalematoró mo h̄tipó,” yalepó.

³⁴ Atéro, atima ai w̄j d̄ala t̄yóló, Kenesaret hae uteró sókó felepó.

³⁵ Ai be huluamó betó mole so wh̄jné ̄ kolóló ita, kale Yesu airapó yóló kisipa mutu ai hae kwiamó betó mole be hulua so wh̄paae Yesu wóló i betere ape, yó faralepó. Atétepa, kale kisi daae mole so wh̄rape atimané ̄ beterepaae dapesó wua yalepó.

³⁶ Atéro wóló betó mulu, wh̄rapené ̄paae woseturaalu, i kisi daae mole so wh̄jné naao kuti salemómaaté wolaa yópóló yae yalemó, téyae depa ̄ wolaatua yale so wh̄jné kisi beterafe fea wisitua yalepó.

15

Farisi wh̄rape atimané mara mole ala dorapóló yale fo (Mak 7:1-13)

¹⁻² Téró, kale mepaae Farisi wh̄raperó Moses-né yóló muló betere fo yó matere wh̄rapetamo, Jerusalem be huluamó bitu wóló, Yesu beterepaae fóló woseturaalu, “Naao yó matere wh̄rapené d̄ané ayarapené mara mole ala noatepa tikitu bitu de? Atimané ̄la naairaaalu, folosóró naase fukunipatei q̄la nuku betere-a, noatepa de?” yalepó.

³ Ti fo depa, Yesuné atimapaee tokó mótu duraalu, “Mo diaaqtóró dīané ayarapené mara mole ala sya fu bituraalu, Kótóné yae yóló muló betere fo noatepa tikitu betere?”

⁴ Ti noatepae, Kótóné duraalu,

'Naao hae aya wisi doi muǵpóló hale sóró horótu betae,' fo erapó.
'Mepaae wh̄inetámo ama hama alimané doi doróló, dowi tekani fo depata, ti sinǵpóló,' mo ti daae erapó," yalepó.

⁵ "Ai fo aseǵyóló mupatei, diaaǵ etei fo dua dapó. Wh̄i betāné ama mole ǵla ó monikó alimaró hamatamo tao sóró melóluǵatei, ita Kótópaae melaaipó yaleiteiné, diaamo melanénipó dua dapó.

⁶ Atéturaalu, hamaró alimatamo aǵmó bitu, atimaamoné doi hale sóró horaterere ala iniyóló alurótu beterapó. Diaaǵ ayarapené mara mole ala sya fóló du betereiteiné, Kótóné fo h̄ale ǵla kaae aǵróló alurótu beterapó.

⁷ Diǵ tiki tuǵpaae dorutei, h̄ale sik̄ili du betere wh̄irape-ó, diaaǵ ai du betere alamó Kótóné ama k̄ló wh̄i Aisaiané aseǵe fota, ti mo diǵpaaetóro erapó.

⁸ Ai aseǵe fo i ape.

⁹ 'I so wh̄iné h̄ale k̄lónémaate ǵalo doi hale sóró horótu bitu, atimané ǵ hosaa tuǵmó muló bitini, kisipa keteróló mo sisópaae eró beterapó.

⁹ Atimané ǵpaae, "Aya Tale doa wh̄i-ó," du betereitei ti mo h̄ale du beterapó. Atéro yó mótu betere fota, ti mo wh̄iné tuǵné kekeme nóló i ala yae yóló, yó matere fotei yó mótu beterapó,' erapó," yalepó.

¹⁰ Yesuné aimó daae mole so wh̄i feapaae ape yóló duraalu, "I dere fo bete diǵné wisiyóló wosóló kisipa muae.

¹¹ Wh̄i betere bete doratereteita, mo nokole ǵlané dorótimatei, wh̄iné tiki tuǵmó kaayóló k̄lómó sókó wale foné betǵ Kótóné keletómó ai wh̄iné betere bete mo dorótua dapó," yalepó.

¹² Tétepa, ama yó matere wh̄irape ǵ beterepaae wóló duraalu, "Ai Farisi wh̄irapené naao ai du betere fo woseturaalu, atima dei kisipa mutu betereitei naao kelere?" yalepó.

¹³ Ti fo depa ama duraalu, "Ó hepen bemó betere ǵalo Ayané ama biliniyale ǵlarapeta, ti ama feleketamo turó tokó saalo ai ape.

¹⁴ Ti ai wh̄irape atimata, kele dilikirutei mepaae wh̄irape ai ǵlisóro fu beterapa, atima atétóro du beterǵpóló taalae. Me kele dilikire wh̄iné me kele dilikire wh̄ipaae tu i mole ape yóló ǵlisóro fupa, ti atimaamo wusurótóro dée nóló, kulu dolopaae derepaalo ai ape," yalepó.

¹⁵ Ai fo depa Pitané duraalu, "Tale-ó, naao nokole ǵlané wh̄i dorótumipó, yale fo salené bete dǵpaae h̄akearóló yó ǵlae," yalepó.

¹⁶ Ti fo depa, Yesuné atimapaae duraalu, "Diǵkélé ǵalo ai yale fo bete wisiyóló kisipa muni, diaaǵ kutirikélé hapólu ai ere ape.

¹⁷ Wh̄iné k̄lómó nóló, depepaae bit̄i doropole ǵlané wh̄iné tiki dorótumipó. Ai ǵlata, depepaae bit̄i doropóló nalo, di alée fua deretei diaaǵ kisipanié?

¹⁸ Téretei hosaa tuǵmó kaayóló, wh̄iné k̄lómó sókó wale foné betǵ ti wh̄i dorótua dapó," yalepó.

¹⁹ "Wh̄iné hosaa tuǵmó kaayóló wouraalu, wh̄i doraterere alarape ti i ape. Doi ala yaai mutere dei tuǵkélé, wh̄i dele alakélé, wh̄iné dokore so ó so dokore wh̄itamo nópu nokole alakélé, kokopei ó seimalené kae kae nópu nokole alakélé, kikit̄i ǵla ǵlémi sere alakélé, wh̄i me dilikóló ama ǵla ǵla sere alakélé, fo tokóló taleturaalu kapala fo dere alakélé, me wh̄i eraterere alakélé, ai alarape feané so wh̄i dorótua dapó.

²⁰ Wh̄i doratereteita, naase fukuni bólutamó ǵla nokole alané dorótimipó," yalepó.

*Kenan soné Talepaae tuǵ tiki tirale fo
(Mak 7:24-30)*

²¹ Atéro Yesu ą ai kale Juda so whinė hae tiki taaróló, Tair-ró Saidon be huluatamo felekemó mole hae kwiapaae felepó.

²² Téyalemó, ai Juda meire be huluamó betere Kenan fake so betą Yesu beterepaae wóló, fo fakeyóló duraalu, “Depit-né deté yale whinė Naalema Tale-ó, yąlo senaale dowi kepe tepeyóló bitu, mo sonaalei dowi ala eróló, ama tiki doasi susupu su beterapa, naao ę қоletu tao sae,” yalepó.

²³ Ai fo deté wou betepatei, Yesuné kale sopaae me fo tokó menitepa, ama yó matere whırapené ąpaae duraalu, “Ai soné dą sya wouraalu dotopoi fo deté wou beterapa, fópóló hqkó falótumié?” yóló seyalepó.

²⁴ Ai fo depa ama kale sopaae tokó mótu duraalu, “Ęta, Israel fake so whı tuąmó fokó fóló betó mole hupurape tao sópóló, dotonatepa wóló i betere ape,” yalepó.

²⁵ Tétepa, kale so Yesu daalemó bukutiri teąró bitu duraalu, “Tale-ó, ę naao tao sae,” yalepó.

²⁶ Ti fo depa ama kale sopaae duraalu, “Kale naale senaalené nokole ąlatei yuwirape nópóló melatere-a wisire?” yalepó.

²⁷ Ai fo depa kale sokó duraalu, “Tale-ó, naao dere fota mo deretei, haąrapenékelé ą whaatere whinė bemó, ąla nokole ni fake tómó beleróló nokole ąla folope aqmó sorokóta deretei nukua dapó,” yalepó.

²⁸ Tétepa, Yesuné kale sopaae tokó mótu duraalu, “Ti so-ó, yą betą mo doasi kisipa tiki tiróló beterapa, naao ępaae eraasepé dere ala mió i eratere ape,” yalepó. Ai fo deretamótóróti kale soné senaalemané kisi bete mo ti wisi ipakalepó.

Yesuné 4000 whırape ąla melale fo

²⁹ Atéro Yesu ai hae kwia taaróló, Kaleli weı keła fóku sesekę fu beteró, du sorokó mole ąpaae holóló beterepó.

³⁰ Atéro beteremó, hęleke momaare so whıkéle, kele dilikire so whıkéle, tiki dore so whıkéle, kóló nomone so whıkéle, mo hąle ąla kaae mepaae so whinė beleóló ą daalemó mulaleta depa, atimané kisi beterape ama wisirótua yalepó.

³¹ Kale kóló nomóló betale so whırapetei fo yóo, hęleke momaayóló betale whırapekelé wisi yóo, bukutiri doyóló betale whırapekelé mo wisi yóo, kele dilikiyóló betale whırapekelé kele wisiyóló kolóo, depa so whı feané sirayóló Israel so whinė Kótóné doi hale sóró horótu betalepó.

³² Atéro, Yesuné ama yó matere whırape ą beterepaae ape yóló duraalu, “I so whı mo doa kolené sinitapó. Ti noatepae, atima ąlakélé néni wote siri betepa be dę sore kemeyaletiné atima tu tuąmó wotené sisiraae faqsóró, dotonaalo meipó,” yalepó.

³³ Ti fo depa, ama yó matere whırapené duraalu, “So whıkéle bitini, hąle tuą tikimó beterapa, doai betó mole so whinė naaire ąla momó mupa melaaloé?” yalepó.

³⁴ Ai fo depa Yesuné atimapaae woseturaalu, “Diąné meteró bred o bularape tare?” depa atimané ąpaae duraalu, “Weıkeró o bularape yóo, ya belekątiki sawa téti yóo yóló betą i tare ape,” yalepó.

³⁵ Ti fo depa, ai betó mole so whı feapaae duraalu, “Ai hae tikimó betó muae,” yalepó.

³⁶ Téró, ama kale wẹikeró o bularaperó yarapetamo taruraalu, Tale Kótópaae mo kée yóló, terekée daalu yóló ama yó matere wh̄irapepaae melatepa, atimanémo so wh̄imó aliralepó.

³⁷ Atéró, atima mo fea nóló s̄tepa, buki muni feletei ama yó matere wh̄irapené betápaae daseté kweyóló 7 yorape deóló f̄anóló mulalepó.

³⁸ Ai kale ọla nale so wh̄ita, soraperó naale senaaletamo dos̄qani, wh̄irape maaté dos̄qayóló touróturaalu, 4000 wh̄irapepó.

³⁹ Atéró, Yesuné so wh̄i fea dotonóló nalo ẹ wẹi nukupaae bit̄i holóló, Makatan be hulua felekemó ere hae kwiapaae bit̄i felepó.

16

Yesupaae kelemei alakó kelaalopa erae yale fo (Mak 8:11-13, Luk 12:54-56)

¹ Téró, kale Farisi wh̄iraperó Sadyusi wh̄irapetamo Yesu beterepaae wóló, ẹ k̄aae kolóló s̄u saairaalu i fo yalepó. “Kótóné ọ hepen bemó mole ala kolóló, ita Talenétei eratapóló sira yaai dere kelemei alakó d̄amaletamo kelaaitapa, erótumié?” yalepó.

² Ai fo depa ama atimapaae duraalu, “Be kuluka s̄ako sonaa dere ala kolóló, dóta suka wisi yaalo ai ape dua dapó.

³ H̄ika be suka sokoteretamokélé s̄ako dilikiyóló sonaatepa, diaaọ i fo dua dapó. Mió doasi hali waai dapó, dua dapó. Sané dere ala bete diaaọ wisiyóló kolóló kisipa irutei, mió i alimó me ala yaairemó dere alarape dīané kolóló kisipa en̄enipó.

⁴ Dīa mió i alimó, dowi ala du betere so wh̄iró nópu nuku betere so wh̄itamón̄etei Kótó mo beteropóló kisipa muópóló, mo doa yaai dere kelemei alakó eratepa, kelenée yóló ketekē butu betereitei, kelemei ala me kae eraalomeipó. Jonapaae erale ala kaae bet̄a eratepa, diaaọ kelaalo ai ape,” yalepó. Atéró, ai wh̄irape atima betó mupatei Yesu ẹ felepó.

Farisi wh̄iraperó Sadyusi wh̄irapetamoné yó mótu betere ala (Mak 8:14-21)

⁵ Atima nukutamo ai wẹi k̄ela t̄e fóló, kelalemó ama yó matere wh̄irapené bred o sini, k̄eyó yóló weipakalepó.

⁶ Tétepa, Yesuné atimapaae duraalu, “Farisi wh̄iraperó Sadyusi wh̄irapetamoné bred o tópuratere ọla yist-né dīa doraqsórópa, mo hotowayóló kaae tawaa,” yalepó.

⁷ Yesuné ai fo depa, atimasisitei fo k̄elaaróló duraalu, “Ti ama ai dere fota, d̄ané bred o sóró anipa du dapó,” yalepó.

⁸ Atimasisi atéró k̄elaarótu betepa, Yesuné kisipa yóló, atimapaae duraalu, “Dīa tómó maaté kisipa tiró betere wh̄irape-ó, dīasisitei noatepa fo k̄elaaróló, bred o sóró anipó du bitu de?”

⁹ Diaaọ Ȳalo yale alarape kolóló, wisiyóló kisipa muni airapó. Kale 5000 wh̄irapemó aporó bred o bula terekeyóló melaletei-a, dīané kisipa keteraleé? Kale buki muni fele bred o diaaọ betápaae yóló, metéró yorape f̄analeé?

¹⁰ Ó kale wẹikeró bred o bularape terekeyóló, 4000 wh̄irapemó melatepa, nóló buki muni feletei diaaọ betápaae yóló, metéró yorape f̄anóló mulaleé?

¹¹ Ȳalo take yale fota, bred omó kisipa muóló iniyaletei, diaaọ wosóló kisipa munié? Ti ai yale fota, kale Farisi wh̄iraperó Sadyusi wh̄irapetamoné yist-né dīa doraqsóró, kisipa mutu yalepó.”

¹² Téró, atimané ai dere fo wosóló, ama yale fota, kale *bred* o tópuópóló bulatere ɔla *yist*-mó initei, Farisi wh̄raperó Sadyusi wh̄rapetamoné yó matere foné ɔa atima doraɔsóró, hotowaró kaae tawae yóló irapóló kisipa salepó.

*Pitané Yesupaae yaɔta mo Keriso ai ape yale fo
(Mak 8:27-30, Luk 9:18-21)*

¹³ Atéró, Yesu Filipainé ɔale be Sesaria Filipai doi mole hae kwiamó sókó fóló, ama yó matere wh̄rapepaae woseturaalu, “Mo so wh̄iné kale Wh̄iné Naalema-a, depó du bitu de?” yalepó.

¹⁴ Ai fo depa atimané ɔpaae duraalu, “Mepaae so wh̄inéta, ya kale w̄ei tópuratere wh̄ikó Jon-pó du beteraɔpó. Mepaae so wh̄inémo, ti Elaijapó du beteraɔpó. Mepaae so wh̄inémo, Jeremaiapó du beteraɔpó. Tétepa, mepaae so wh̄iné duraalu, Kótóné ama betá kóló wh̄ikó duyalepó, du beteraɔpó,” yalepó.

¹⁵ Ti fo depa ama atimapaee woseturaalu, “Ti aita atimané mutere kisi-papa, diaaɔ kisiapané ɛ-a, depó du bitu de?” yalepó.

¹⁶ Ai fo depa Saimon Pitané duraalu, “Yaɔta, mo haɔle betótóro tare Kótóné Naalema so wh̄i fea ɔeteróló kaae tanópóló, sóro betero betere wh̄i Keriso ai ape,” yalepó.

¹⁷ Tétepa Yesuné ɔpaae duraalu, “Jonané naalema Saimon-ó, ya betá Kótóné wisiró betereiteiné mo hajné sinitu betere wh̄i ai ape. Ti noatepae, naao ai yale fota, mo wh̄iné yaɔpaae yó menitei, ó hepen bemó betere yaɔ Ayané yó matepa dapó.

¹⁸ Térapa, yaɔ yaɔpaae i dere ape. Yaɔta Pitapó. I doasi kapo fake tómó be ɔetu dere kaae, yaɔ so wh̄i doasi fake firaalo ai ape. Atéró ɔeyóló betepa, sukutere alané bole fotokóné bóe daalotei, yaɔ ɔetu betere be fisikóló mo doraalomeipó.

¹⁹ Téyaalomeitei, ó hepen bemó ɔeteróló kaae tare tuɔpaae faaire be tu tukyaaire kirape yaɔ ya melaalo ai ape. Diaaɔ i haemó dowi ala deretei dokóló mulatepa, ti Kótóné hepen bemókélé dokóló muló beteraɔpó. I haemó diaaɔ teraayóló haɔkeamó mulatepa, ti Kótóné ó hepen bemókélé, teraayóló haɔkeamó muló beteraɔpó,” yalepó.

²⁰ Téró, Yesuné ama yó matere wh̄rapepaae dirii fo yóló mulótu duraalu, “ɛta, Kótóné so wh̄i fea ɔeteróló kaae tanópóló sóro betero betere wh̄i Kerisopó fo mepaae so wh̄ipaae momókó yaɔse,” yalepó.

*Yesu Kerisoné ɔ sukɔalopóló yale fo
(Mak 8:31-9:1, Luk 9:22-27)*

²¹ Mo ai be ɔemó kaae sóro, Yesuné ama yó matere wh̄rapepaae duraalu, “ɛ Jerusalem be huluamó fóló betepa, kale wh̄i disiraperó mo so wh̄imó Talepaae momaratere topo wh̄rapenékélé, Moses-né yóló muló betere fo yó matere wh̄rapenékélé ɔpaae kae kae susupui ala eróló, ɛ mo ti sukópóló daalopó. Atéró sukóló sore be ɔe kemetepa, ɛ momó kepaayóló betaalopó,” yalepó.

²² Ti fo depa, Pitané ɔ tu ɔepaae dapesó fóló duraalu, “Tale-ó, mené yaɔpaae atei kaae ala mo yaalomeipó,” yalepó.

²³ Ai fo depa Yesuné Pitapaae duraalu, “Satan-ó, ya taae fae! ɛ faai dere tu wisi naao ai dere alané sesé dapó. Naao ai dere alata, Kótóné kisipa mole ala mei, mo wh̄iné kisipa mole ala ai dere ape,” yalepó.

²⁴ Téro Yesuné ama yó matere wh̄irapepaae duraalu, “Wh̄i me detamo ę sya waai kisipa mutepata, ti ama yaai kisipa mole ala taaróló, ą dóló oloraaire filipaa ni, amatei beleyóló wópóló yae.

²⁵ Ti noatepa meipó. Mepaae wh̄i dené ama kisipané ą betere bete me ala yaqsórópóló, amatei hotowayóló kaae tapata, ti ai wh̄iné ama betere bete aluyaalo ai ape. Téyaalotei, mepaae wh̄i dené ęalo erae dere ala sya fóló eróturaalu, ama betere bete me ęla meipóló ą sinitepata, ti atétere wh̄iné ama betere bete aluni, mo ti betó tawaalopó.

²⁶ I haemó yó mole wisi wisi ęla fea wh̄i betané amatórótípóló tawóló beteralemó, ai wh̄iné ama betere bete alutepa, ti me noa ęlatamo dupu yóló ama betere bete momó saaloé? Ama betere bete mo ti aluyaalo ai ape.

²⁷ Ti noatepae, kale Wh̄iné Naalema ama Alimané ere au wisinaaletamo ama *ensel*-rapetamo wouraalu, so wh̄i dokó feané yale alarape sımótóróti dupu melaalopó.

²⁸ ęalo diępaae mo i dere ape. Dię i betó mole wh̄irape mepaae sukuni haę betepatei, kale Wh̄iné Naalema ama teteróló kaae tare alatamo wapa, kelaalo ai ape,” yalepó.

17

Yesuné ama tiki kae daane wale fo

(*Mak 9:2-13, Luk 9:28-36*)

¹ Naase apomiró be deę kemetepa, Yesuné ątamo faairaalu, Pita, Jems-ró noma Jon-tamo atimanaale mo doasi hasi fosópaae holalepó.

² Atéro holóló bituraalu, atimané kele tómótei Yesuné tiki mo kae daane wóló, ama kelepaakélé, sukané deę kaae yó felepó. Atéturaalu, ama deró betere kutikélé fea mo deę tekée felepó.

³ Atima atéro daae mupa, Moses-ró Elaijatamo sókó wóló Yesutamo fo du betepa kelalepó.

⁴ Atétu betepa, Pitané Yesupaae duraalu, “Tale-ó, da fea imó betepa mo wisirapó. Naaó kisipanétamo furu be sore ępaae tęyae depa, ti me ęa betóo, me Ilaija betóo, me Moses betóo yaairetei, ęalo tęnaalopó,” yalepó.

⁵ Ama ai fo haę du betepatei, mo deę saķoné atima husuraęle dorowóló ai saķo dolomó i fo depa atimané wosalepó. “I wh̄ita, ęalo mo doasi hosaa muóló yaala sókó fóló mole naalepó. Ama dere ala ęalo kilitu, ę mo doasi hękeserapó. Atęrapa, diaaę ama dere fotóro mo wisiyóló wosae,” yalepó.

⁶ Ama ai dere fo woseturaalu, atima mo doasi winé sinitu, haemó der-aařisa fóló muó molepó.

⁷ Atępa, Yesu ą wóló, atima tikimó olaayóló duraalu, “Dię wiyaęse, turukó holóló betó muae,” yalepó.

⁸ Ai fo depa atimané kelalemó, wh̄i me daale kilini, Yesu betę ama wotoró daapa kelalepó.

⁹ Atéro, atima hasi fosómó dorowou bitu, Yesuné kale wh̄irapepaae fo mulótu duraalu, “Kale Wh̄iné Naalema mo ti dóló momó kepaayóló betaaire suka teópatei, i ala depa kelalepóló, mepaae so wh̄ipaae momókó yaęse,” yalepó.

¹⁰ Tétepa, ama yó matere wh̄irapené ępaae duraalu, “Ti Moses-né ere fo yó matere wh̄irapené Elaijapi folosóro waalopó du betere-a, noa betené du bitu de?” yalepó.

11 Ti fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Ti aita mo dapó. Ilaija a wouta, take folosóro wisiyóló mole ɔla ɔla fea dopa, ama momó wisiróló mulaalo ape.

12 Ai alata mo yaalotei, yało diappaee i dere ape. Elaijata, ti mo walepó. Teyaletai, ita Elaijapóló kisipa muni, atimané aɓaae eraai kisipa mole ala fea mo erótua yalepó. Atéyale kaae, ai wh̄rapené kale Wh̄iné Naalemapaaekélé kae kae sekei alarape eraalo ai ape,” yalepó.

13 Ai fo depa, ama yó matere wh̄rapené kale wēi tópuratere wh̄kó Jon-mó dapóló kisipa yalepó.

*Yesuné dowi kepe tepeyóló betere naale wisirale fo
(Mak 9:14-29, Luk 9:37-42)*

14-15 Atéro, atima so wh̄i fea betó mole tuappaee sókó walemó, wh̄i betɔ Yesu daalepaae wóló, a daalemó bukutiri tearó bitu duraalu, “Tale-ó, yało naale topo doturaalu, hó naase kotokó yó sóro, si dolopaae ó wēi dolopaae biliyó sua du beterapa, naao kɔlené sukuturaalu tao saalóé?”

16 Naao yó matere wh̄rape beterepaae dapesó waletei, atimané wisir-aairetei sunipó,” yalepó.

17 Ai fo depa, Yesuné tokó mótu duraalu, “Diɔ mió i alimó betó mole so wh̄ita, Kótópaee kisipa tiki tiróló betaaire tu wisi mupatei, kisipa tiréni, dowaae fóló kópaee ai fu betere ai ape. Diɔ tu wisipaae fópóló kisipa mutu, e diɔtamo betale sumó hóné sukutapa, ai naale e beterepaae dapesó ape,” yalepó.

18 Atéro, kale naale Yesu beterepaae dapesó wapa, Yesuné foné seremó, dowi kepe sókó felepó. Mo ai be demótóróti kale naale topo doretei, mo ti wisiyalepó.

19 Téró, ama yó matere wh̄rape Yesu beterepaae wóló, atimasisi bitu aɓaae woseturaalu, “Dané ai kale dowi kepe dóló hɔkonalemó, sókó feniyaletai, noa betené yalerópó,” yalepó.

20 Ti fo depa, ama atimapaee duraalu, “Diaaɔ kisipa tiki tiró betere ala tómó ereteiné ai yale ape. Yało diappaee mo i dere ape. Diaaɔ kisipa tiki tiró betere alata, sawatamó *mastard* n̄i ke kaae bulu, diaaɔ i ulupaae duraalu, ‘Hiljki fóló tumó daayae,’ depa ai ulu mo hiljki fóló daane faalo ai ape. Diaaɔ kisipa tikitamo mo ti tiró betepa, ti fea ala fea sumó enérápó,” yalepó.

22 Téró, ama yó matere wh̄rape atima Kaleli haemó tourale wóló bitu, ama atimapaee duraalu, “Kale Wh̄iné Naalema dópóló mené eleké deyóló, mepaae wh̄rapené naase tuappaee mulaalo ai ape.

23 Atéro atimané a mo ti doló sukunaalotei, tamo be demó maaté doumó muóló, sore be dené ti a momó kepaayaalo ai ape,” depa, ama yó matere wh̄rape atima dekené sukutu betalepó.

Momatere be kaae tawaaire moni derale fo

24 Atéro, nalo Yesuné ama yó matere wh̄rapetamo Kapeneam bemó sókó felemó, kale momatere bemó *takis moni* siré kotere wh̄rape Pita beterepaae wóló woseturaalu, “Diɔ yó matere wh̄iné momatere bemó *takis moni* mótua dépe meíé?” yalepó.

25 Ai fo depa, ama tokó mótu duraalu, “Épó. Mótua dapó,” yalepó. Atéro, Pita a be tuappaee sókó holalemó, folosóro Yesunépi Pitapaae woseturaalu, “Saimon-ó, naao noa kisipa mute? Naao kisipané i haemó betó mole doasi topo wh̄rapené kae kae ɔla ɔlamó *moni* suatere alaró *takis moni* siré kotere

alatamo, mo atimané naalerapepaaekélé ɔ́lae dua dépé, mo wh̄irapepaae maaté ɔ́lae yóló, sua de?" yalepó.

²⁶ Ti fo depa, Pitané ɔ́paae tokó móturaalu, "Mepaae mo wh̄irapepaae maaté ɔ́lae yóló sua dapó," depa, Yesuné duraalu, "Atétepa, ti doasi wh̄irapené naalerapepaae ɔ́lae yóló sinitu dapó.

²⁷ Tépateti, ɔ́mótamo atima dei tué muaɔ́sórópa, ya naao kemei sóró w̄epaae derane fae. Atéro derɔ́lemó ya supa, ti ai folosóro sere yané kóló ɔ́ayóló kelenaalemótamo, 4 *drakima moni* ke bupa kelaalo ai ape. Ai *moni* sóró fóló, ɔ́amo wusuróné *takis* mulae," yalepó.

18

Kótóné t̄eteróló kaae tare hepen be tuɔ́mó doasi doi mole wh̄i déé yale fo (Mak 9:33-37, Luk 9:46-48)

¹ Atéyale sukamó, Yesuné ama yó matere wh̄irape ɔ́ beterepaae wóló woseturaalu, "Hepen bemó Kótóné t̄eteróló kaae tare aɔ́mó wh̄i fea betó moletei, mo doasi topo betere wh̄i-a, de?" yalepó.

²⁻³ Ai fo depa, ama betɔ́ naale belekɔ́amale dape sóró atima betó mole tuɔ́mó daaló bitu duraalu, "Yálo ɔ́iapaae mo i dere ape. ɔ́ia kisipa tiki feteyóló, etei naale ketei kaae bitinitepa, ti Kótóné t̄eteróló kaae tare aɔ́paae mo sókó faalomeipó.

⁴ Térapa, mepaae so wh̄i detamo amatei deróló i naale male kaae mo dua betepa, ti ó hepen bemó betere Kótóné t̄eteróló kaae tare aɔ́mó topo wh̄i ai betere ape.

⁵ Mepaae wh̄i dené etei kaae naale male yálo doimó, mo wisiyóló dape supa, ti ɔ́tei wisiyóló dape sirapó.

⁶ Téretei, mepaae wh̄i denétamo mepaae doi muni, ɔ́paae kisipa tiki tiróló betere belei sókó dei so wh̄i dowi ala yópóló me ala eratepa, ti atétere wh̄iné depamó mo doakale kane fake duwóló w̄ei k̄ela tuɔ́paae taae faluɔ́sóró mo wisi wuɔ́pó.

⁷ Mepaae i haemó betó mole so wh̄iné mepaae so wh̄i dowi ala yóló dée nópóló, mepaae alarape mo eraalo ai ape. Atétere wh̄i ɔ́tei mo dowi kwia saaireteimó, doasi wiyópóló yae! Ai alarape mo yaalotei, u kale wh̄i dowi ala yóló, dée naaitere t̄u muaɔ́sóró yae. Me wh̄i atéro dowi ala yópóló, t̄e mulatere wh̄i ti doakale dowi kwia saaireteimó wió yae!

⁸ Naao naase ó hóné ya dowi ala yópóló dée nalatepa, ti atétere naase ó hó tukóló taae falae. Ti noatepae, naao naase ó hó betɔ́ daayóló, mo ti betó tawaaire be tuɔ́paae sókó fupa wisirapó. Naao hó ó naase tamo daayóló beterale tikimó, Talené mo ti dó tare si dolopaae taae deratepa mo dorapó.

⁹ Naao kelenétamo ya dowi ala yópóló dée nalatepa, ti atétere kele sokóló taae falae. Ti noatepae, betɔ́ keletamó bitu, mo ti betere be tuɔ́paae sókó fupa wisirapó. Naao kele tamo daayóló betepa, mo ti dó tare dowi sipaae Talené ya taae deraɔ́sóró dapó."

Fokó fole sipsip hupupaae dó faróló yale fo

¹⁰ "Yálo ɔ́iapaae mo i dere ape. I betó mole naale momale mo doi muni belei sokótei betepa, ɔ́ia teteirapepóló t̄eteraɔ́se. Ti noatepae, atima kaae tare *ensel*-rape ó hepen bemó betere yálo Aya Kótóné kelepa koló tarapó.

¹² I dere fo wosóló, diaaɔ́ noa kisipa mute? Wh̄i betɔ́né ama 100 *sipsip* hupurape whaanalemó, betɔ́ hupu alutepa, ama neté yaaloé? Kale 99

hupurape du sokoremó betó mupatei taaróló, kale betá aluyale hupu kekene faalo ai ape.

¹³ Yálo diápaae mo i dere ape. Kale whíné ai aluyale hupu keletepa, ti á mo hajné sinóló betaalo ai ape. Ti noatepae, betó mole 99 *sipsip* hupurape kilitu hajtu betepatei, kale aluyale *sipsip* hupu keletepa, dere hajné mo teraae falapó.

¹⁴ Atére kaae, i kale doi muni belei sokótei so whi betakélé aluyaqsóró, ó hepen bemó betere diaaq Ayané doasi kisipa mutu beterapó,” yalepó.

Yápaae eratere dowi ala donoraé yóló dere fo

¹⁵ “Naa noné yápaae me dowi ala eratere, ti yá á beterepaae fóló, diaamosisi betámó bitu no-ó, naao épaae etei kaae dowi ala eralepóló yó melae. Ama naao dere fotamo wosóló, hapale donoratepa, ti diaamo tuámó muale seké kemeyóló, betámó wisiyóló ai betere ape.

¹⁶ Aténi, naao dere fotamo woseni hóróló dowáae fupa, ti kale ašemó yóló muló betere fo sya furaalu, fea ala fea mo yalepóló, kelale whi tamo ó sore dapesó fóló, diá fea bituraalu, teraayóló ai seké wisirae.

¹⁷ Amatamo diáné dere fokélé wosenitepa, ti touró betere Keriso fake so whíné keletómó hakeamó yó melópóló yae. Atéramókélé, Keriso so whíné dere ma fo woseni hóratelya, ti á Keriso doi muni, hále mo whi kaae ó *takis moni* sere whi kaae beterópóló yae.

¹⁸ Yálo diápaae mo i dere ape. Naa me whi hamopaae erale dowi ala, mo yalepóló teraayóló kemeréni hále muó tapa, ti Kótóné ó hepen bemókélé dokóló ai muló betere ai ape. Naaotamo mé whi hamomapaee erale dowi ala mo yalepóló teraatepa, ti Tale Kótóné ó hepen bemókélé, teraayóló muló beterapó.

¹⁹ Yálo diápaae i dere ape. Atétere kaae, diákó whi tamo mo betá kisipa muóló ó hepen bemó betere yálo Aya Talepaae momaturaalu, me ólakó wosetepa, ti ai wosetere óla ama mo melaalo ai ape.

²⁰ Ti noatepae, yálo doi hale sóró horaaairaaalu, whi tamo ó sorekélé touróló betepa, ti atima tuámó ékélé beterapó,” yalepó.

Mené erale dowi kwia hále kemeratere fo sale fo

²¹ Tétépa, Pita Yesu beterepaae wóló ápaae woseturaalu, “Tale-ó, yálo noné épaae erale dowi ala hále kemeraalopóló meteró fapo enére? Wei keró fapomó maaté yóló supóló taaranére?” yalepó.

²² Ai fo depa, Yesuné ápaae tokó mótu duraalu, “Yálo yápaae mo i dere ape. Weikeró félimó maaté deretei sunipa, deté fu beteró 77 félimó, ama dowi ala kemerale wópóló yae.

²³ Atéró kale ó hepen bemó betere Talené teteróló kaae tare aqmó mole alata, etei ala dere kaaepó. Betá doasi topo whíné ama *moni* kwia mulóló saletei, ama kutó diratere whirapené meteró saleró taleyaai á beterepaae ape yalepó.

²⁴ Atéró, kaae sóró taletu betaalemó, betá 10,000 *kold kapa* seké ðale sóró, kwia mulóló sale whi kale doasi topo whi beterepaae dapesó walepó.

²⁵ Ai whiné ama kwia mulóló sale *moni* tokó melaairetei sumó tanipa, ama doasiné mepaae kutó diratere whipaae duraalu, ai whikélé, ama somakélé, naale senaalekélé, mené wae sóró dupu yópóló dotonóo, ama óla ólakélé mo fea me whíné dupu yópóló dotonóo, yae. Téró, ai *moniné* ti ama mole kwia kemeraairaaalu, sóró ape yóló mulalepó.

²⁶ Ai ala yaaitepa, kale whi ʔa ama doasi daale felekemó bukitiri teʔró bitu dua naamei fo yóló duraalu, 'Yalo yʔa betemó kwia mulóló sale ʔla ʔla fea tokó melaalopa, sawa kaae tawae,' du betalepó.

²⁷ Kale kutó diratere whiné fo depa, ama doasiné ʔa kelalemó, ʔa ʔolené sukuturaalu, kwia mole *moni* me ʔla meipóló, kale whi ʔa hʔle fópóló dotonalepó.

²⁸ Téyaletei, ai kale whi ʔmo furaalu, ama 100 *denarias moni* kwia mulóló sale whi ʔele felepó. Ti ai whiʔa, atimaamo betʔa kutó ditere whiʔpóló kisipa muni, ama depamó botokó sóró taru, mo deteraayóló duraalu, 'Yalo 100 *denarias moni* yʔpaae kwia mulapa, mo miótitei, hapale tokó ʔlae' yalepó.

²⁹ Ai fo depa, kale whi ʔa bukitiri teʔane doropóló, mo dua naameiné ʔpaae duraalu, 'Yalo tokó melaalopa, sawa kaae tawae,' yalepó.

³⁰ Téyaletei, kale whiné kaae tawaalomeipóló, *dipula* be kaae tare whiʔpaae duraalu, 'Ama kale kwia sale *moni* tokó melatere sukamó ti ʔa sókó daalaasepólópa, hʔle beteʔpóló yae,' depa, kale whi *dipula* beterelepó.

³¹ Atétepa, mepaae atima betʔa kutó ditere whiʔrapené ai ala kolóló, atimakélé dei tué muóló seketepa, atimané doasi topo whiʔpaae i ala yalepóló ʔpaae yalepó.

³² Atéró ene wale fo wosóló, kale doasiné ai ala yale whiʔpaae ape yóló, ʔpaae duraalu, 'Yata mo dowi ala yó tare kutó diratere whi ai ape. Nao ʔpaae mo dua naamei fo depa, yalo yʔpaae doasi kwia moletei, me ʔla meipóló taaralepó.

³³ Térapa, yalo yʔa ʔolené sukóló taalótu yale kaae, naakélé diaamo betʔa kutó ditere no hamoma ʔleturaalu, ai ala iniyólópó,' yalepó.

³⁴ Atéró, kale doasi topo whi ʔa fopaae buóló, u kale *dipula* be kaae tare whiʔpaae duraalu, 'Ama kwia mole *moni* momó tokó melópólópa, ʔa *dipula* beteʔpóló, susupuróló fokosói ala deté fu betae,' " yalepó.

³⁵ Ai fo deté fóló kemetepa, Yesuné ama yó matere whiʔrapepaae duraalu, "Nao no hamomané yʔpaae erale dowi ala me ʔlameipóló, mo hosaa turóné kemerénitepa, ti ó hepen bemó betere yalo Ayané diʔ dokó feapaaekélé ai kaae alatóro eraalo ai ape," yalepó.

19

Soró whiʔtamo dokoretei teketerepó yale fo

¹ Atéró, Yesuné ai forape yóló kemetepa, ai Kaleli hae taaróló Judia hae kwiamó fole Jordan weʔ teyóló uté fakeró felepó.

² Atéró fóló beterepó, so whi feané ʔa sya wou betepa, atimané kisi beterepae wisirótua yalepó.

³ Atéró, mepaae Farisi whiʔrape Yesu beterepaae wóló ʔa hʔsókó fuléro ʔaae kelaai wosuturaalu, "Kale yóló muló betere foné betʔa whiné ama so sawa hʔsókó fole ala, ó mepaae kae kae doasi dowi ala depakélé tokó falatepa Kótóné fo mulepé munié?" yalepó.

⁴ Ti fo depa, Yesuné ama tokó mótu duraalu, "Asemó yóló muló betere fo dosʔayóló diaaʔ kisipa munié? Take keké nale alimó so whi aleturaalu, whi kae aleyóo, so kae aleyóo erapó.

⁵ Atére betené betʔa whi ʔa só dokoturaalu, ama alimaró hamatamo taaróló, ama somatamo mo betʔa tikitóro daayóló betaalo ai ape," yalepó.

⁶ "Atimaamo tamotei, Kótóné dekaaporóló mo betʔa tikitóro alé faló beterepae, mo whiné tekeyaqsóro yae," yalepó.

⁷ Ai fo depa, kale Farisi wh̄irapené ʔpaae duraalu, “Ti ai fo epateimo, Moses-né yóló muló betere foné duraalu, wh̄i betʔané ama soma tokó falaai depata, ti so tokó falatere as̄ ʔ ai soné sóró f̄póló, melae ere fomo, h̄le noatepa yaleé?” yalepó.

⁸ Ai fo depa, Yesuné atimapaee tokó mótu duraalu, “Moses-né ai ere fota, diaaʔ dowʔae fóló du betere alamó, so tokó falaai depa, h̄le h̄ko tokó feni, as̄ sóró f̄póló melae yóló ai ere ape. Ti atéro so tokó fatu betere alata, take keké nale alimó, Talené atei ala yae yóló inipó.

⁹ Yʔlo diʔpaae mo i dere ape. Mepaae wh̄iné ama soma me nópu n̄nipatei, h̄le tokó faróló, ai wh̄i ʔ me kae sotamo dokotepa, ti atétere wh̄i ʔ dowi ala yóló mo ti folokoleratapó,” yalepó.

¹⁰ Ti fo depa, ama yó matere wh̄irapené ʔpaae duraalu, “So dokóló betere ala doasi hapólu ereteiné d̄ ʔ so dokoni h̄le betepakélé, mo wisirapóló kisipa mutapó,” yalepó.

¹¹ Tétepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Wh̄i fea so dokoni, h̄le beten̄nitei, atei ala yópóló Talené ama tukóló muló betere wh̄iné betʔ mo s̄mó enérápó.

¹² Ti noatepae, take mepaae wh̄irape hamané deyale sukamótei, nóluku fopei deyóo, mepaae wh̄irape ti mo wh̄inétei nóluku sokóo, mepaae wh̄irape ti Kótóné ó hepen be tuʔmó t̄teróló kaae tare aʔmó mole ala eraairaalu, so dokotere ala taaróló, Talené kutó betʔ diróo dua dapó. Mepaae wh̄irapené i dere fo sya fóló, yʔ naao wotoró bitu Talené ala mo s̄mó eranérápóló kisipa mutepata, ti t̄yópóló yae,” yalepó.

*Yesuró belekʔatiki naale senaaletamo
(Mak 10:13-16, Luk 18:15-17)*

¹³ Téró, so wh̄i atimané naale senaale Yesuné naase mulóló momarópóló dapesó walepó. Téyaletei, ama yó matere wh̄irapené ai kale naale senaale dapesó wale so wh̄i foné sóró seséyalepó.

¹⁴ Atétepa, Yesuné duraalu, “Mepaae so wh̄itamo i naale senaale kaae betepa, ti Kótóné t̄teróló kaae tare hepen bemó mole alarape saalo ai ape. Térapa, ai naale senaale atima ʔ beterepaae wópólópa, sesé yaʔse,” yalepó.

¹⁵ Atéro, ama atimané tikimó naase mulóló momayóló kemetepa, atima ai betere tiki taaróló felepó.

*Yesuró betʔ kokopei n̄li wh̄itamo
(Mak 10:17-31, Luk 18:18-30)*

¹⁶ Téró, wh̄i betʔ Yesu beterepaae wóló woseturaalu, “Yó matere wh̄i-ó, mo ti betó tare bete saairaalu, noa wisi alakó yaaloé?” yalepó.

¹⁷ Ti fo depa, Yesuné ʔpaae duraalu, “Noa wisi alakó yaaloé? yóló, ʔpaae wosetere-a, noatepa de? Ti wisi ala erótu betere Tale betʔ beterapa, ai ti betere bete saaitepa, ti ama yae yóló muló betere fo betʔ wisiyóló sya fóló eró tawae,” yalepó.

¹⁸ Ai fo depa, kale wh̄iné duraalu, “Noa ala maaté?” depa, Yesuné ʔpaae tokó móturaalu, “Wh̄i me ti dóló sukunaʔse, so nópu naʔse, ʔla ʔlémi saʔse, me wh̄i dilikóló só deraairaalu, kapala fo yaʔse erapó.

¹⁹ Naao dere alaró dere fotamoné naao hae aya wisi doi muópóló hae aya aʔmó naameyóló mo dua betae. Téturaalu, naaotei yʔ yaala sókó fu dere kaae, naao be wh̄i so wh̄ipaaekélé, atéro yaala sókó fu betae,” yalepó.

²⁰ Tétepa, kale kokopei whiné duraalu, “Ai yae yóló muló betere alarape betakókélé yało tikini, betere dokọ fea yało sya fóló eró tarapa, me noa alakómo Һaşókó fóló yało inire?” yalepó.

²¹ Ti fo depa, Yesuné Һpaae duraalu, “Naao kisipanétamo mo betә alakókélé Һaşókó feni, mo turó sya fóló eratero whi betaai kisipa mutepa, ti ya fóló, naao tare Һa Һlarape fea dotonóló *moni* sóró yoleale yóló betere whirapemó Һale melae. Atétepa, ti naao saaire Һa Һa ó hepen bemó mo doasi horóló mupa, saalo ai ape. Atéró melólóta, ya Һ sya ape,” yalepó.

²² Téró, kale kokopei whiné ai dere fo wosóló furaalu, Һ Һa Һa fea tare néli whi betereiteiné, Һ fomoné sinité felepó.

²³ Téró, Yesuné ama yó matere whirapepaae duraalu, “Yało diҺpaae mo i dere ape. Fea Һa Һa mole néli whi Kótóné teteteróló kaae tare hepen be tuҺpaae sókó faairetei mo dirirapó.

²⁴ Yało diҺpaae momó i dapa wosae. *Kamel* hupuné ketéli dolomó sókó fenéretei, Һa Һa fea tare néli whi Kótóné teteteróló kaae tare hepen be tuҺpaae sókó faairetei mo doasi dirirapó,” yalepó.

²⁵ Tétepa, ama yó matere whirapené ai dere fo wosóló atima fomo depa, Һpaae woseturaalu, “Noa kaae whimo aluyaqsóró, tao saaloé?” yalepó.

²⁶ Ai fo depa, Yesu atima beterepaae fetée fóló duraalu, “Atei ala fea mo whiné enénitei, Kótóné ama betә fea ala fea mo sumó enérapó,” yalepó.

²⁷ Ti fo depa, Pitané Һpaae duraalu, “Tale-ó, mióta dҺné tare Һa Һa fea taaróló, ya sya walapa, naao dҺpaae noa Һlakó melaaloé?” yalepó.

²⁸ Ai fo depa, Yesuné atimapaae duraalu, “Yało diҺpaae mo i dere ape. Take i haeró sҺtamo ó Һa Һa fea momó kae kisi aleyóló mulatere sukamóta, kale Whiné Naalema teteteróló kaae tare doasi betere tikimó ama mo kae ere au wisinaale yóló betepa, kelaalopó. Téró, diҺ Һ sya wale whirapekélé ai kale 12 doasi topo whi betere tikimó bituraalu, 12 Israel fakerape taleyaalo ai ape.

²⁹ Mepaae whi dené ama be ó noma ó nema ó hama alima ó ama naale senaale ó ama kutó ó hae tikikélé fea taaróló, yało ala eraairaalu fupa, ti ai taaróló wale Һa Һlamó Talené beleróló, 100 félimó melaalo ai ape. Téturaalu, ai tó mó mo ti betó tare betekélé matepa saalo ai ape.

³⁰ Téyaalotei, mepaae mió mo doasi doi mole so whirape take nalo atima doi munire whi kaae betaalopó. Mió mepaae doasi doi muni, Һale Һkọ sókó deyóló betere so whi, ti take nalo mo doasi doi mole topo whi kaae betaalo ai ape,” yalepó.

20

Kutó diróló dupu serepaae dó faróló yale fo

¹ “Ó hepen bemó Kótóné teteteróló kaae tare alata, etei ala kaaepó. Betә hae tale mo Һkati ama *wain* kutó dirópóló, whirape sóró beteraai dapóló felepó.

² Atéró, kale kutó talené mepaae whirape sóró atimapaae duraalu, ‘Betә be demó ditere kutómó *denarias moni* betә melaalopa, yało *wain* kutó dirane faaloé?’ yóló wosalemó, téyaalopó depa, dini fópóló dotonalepó.

³ Atéró, Һka 9 kilok sukakelemó, kale kutó tale Һ momó fóló kelalemó, mepaae whirape so whi fea touratere tikimó Һale daae mupa kelalepó.

⁴⁻⁵ Atépa, ama atimapaae duraalu, ‘Diaaọ ditere kutó sҺtóróti diҺkélé yało dupu yaalopa, yało *wain* kutó dirane fae,’ depa, atima felepó. Atéró, 12 kilok sukakelemókélé, mepaae whirape Һale daae mupa kale dere fo kaae yóló dotonóo, kuluka 3 kilok-mókélé, atéró dotonóo yalepó.

⁶ Mo kuluka 5 *kilok*-mó ą momó fóló kelalemó, kale dere kaae mepaae wh̄irape h̄ale daae mupa kolóló, duraalu, ‘Dią imó h̄ale noatepa daae mulu de?’ yalepó.

⁷ Ai fo depa, atimané duraalu, ‘Me wh̄iné dą ama kutó dirópoló sinitepa h̄ale i daae mole ape,’ depa, kale wh̄iné duraalu, ‘Diąkélé, yąlo kutó dirane fae,’ yalepó.

⁸ Atéró, be diki deretamo kale kutó talené ama kutó diratere wh̄irape kaae tare wh̄ipaae duraalu, ‘Ai kutó diratere wh̄irapepaae ape yóló, atimané dupu mótu, nalo ki dini wale wh̄irapemó kaae sóró melaté fóló, folosóró wale wh̄irapepaae kemerąle fae,’ yalepó.

⁹ Téró, kuluka 5 *kilok*-mó kaae sóró kutó diyale wh̄irapekélé fea *denarias moni* betątóró matepa sua yalepó.

¹⁰ Atérótóró maté fóló kemetepa, kale folosóró h̄ikati kutó dini fele wh̄irape atimané *moni* horóló melaalo nisi yalemó, kale nalo wale wh̄i melale *denarias monitóró* atima fea betą betą yóló matepa, sua yalepó.

¹¹ Atéró *moni* sóró kemetepa, kale kutó taletamo dei tuę muturaalu, *monimó* dokó dokó dere ala kaae sóró du betalepó.

¹² Atima mo h̄ikati kaae sóró kutó dirale wh̄irapené kale kutó talepaae duraalu, ‘Dąta, doasi suka suputamokélé, mo depe tukó wei kutó ditu be-talepó. Téyaletei, kuluka mo betą sukakelemó kutó dirane wale wh̄irapekélé, dą melale sųtóróti ai melale ape,’ yóló, kale kutó taletamo fo tokótamo du betalepó.

¹³ Tétepa, ama atimakó wh̄i betąpaae duraalu, ‘No-ó, yąlo naao *moni* tukóló menéni, mo donotóróti i matere ape. Take h̄ikati dąmo fo dokoturaalu, yąpaae *denarias moni* betątóró melaalopó fo yąpaae inié?’

¹⁴ Térapa, mió naao *moni* sóró fae. Nalo yąlo kutó dirane wale wh̄irapekélé, dią melale kaaetóró, atimakélé melaai kisipa mutapó.

¹⁵ Yąlo *moniné* me ala enépa, ti yąlo mo sųmó enérápó. Yąlo hamokoturaalu me wh̄ipaae eratere alamó naao ętamo noatepa dei kisipa mutu de?’ yalepó.

¹⁶ Ai ala du dere kaae, nalo wale wh̄i folosóró fóo, folosóró fele wh̄i ti nalo wóo yaalo ai ape,” yalepó.

Yesuné ą sukąalopóló sore dakoróló momó yale fo

(Mak 10:32-34, Luk 18:31-33)

¹⁷⁻¹⁸ Téró, Yesu ą Jerusalem be huluapaae holaaairaalu, ama yó matepa woseretere 12 wh̄irape atimasasi fu bitu tų dępaae dapesó fóló, atimapaae duraalu, “Mióta dą Jerusalem be huluapaae holaaai i fole ape. Téteretei, kale wh̄iné Naalema mepaae wh̄iné eleké deyóló, so wh̄imó Talepaae momaratere wh̄iraperó Moses-né asęre fo yó matere wh̄irapetamoné naase tuąmó mulale faalopó. Ai wh̄irapenémó ątamo fo tokótamo yóló, ą só deróló, mo ti sinópóló, daairaalu fo dokaalopó.

¹⁹ Atéró, ai wh̄irapenémó ti Juda meí, kaae fakené naase tuąpaae mulatepa, atimané ą faleyóló doka doka yóo, fokosóti ala yóló susupuróo, filipaa ni tómó oleróló dóo yaalo ai ape. Atéró mo ti sukąalotei, sore be dęmó ti Talené ą momó kepaaróló beteraalo ai ape,” yalepó.

Jems-ró Jon-tamómó hamané Yesupaae woserale fo

(Mak 10:35-45)

²⁰ Téró, kale Sebediné naalema tamo hamané Yesu beterepaae dapesó walepó. Atéró, wóló kale so ą bukutiri tęane doropóló bitu duraalu, “Yąlo

i eraasepé yóló yáppaae wosetere ala wisinaalekó naao eraaloé?” yóló wosalepó.

²¹ Tétepa, ama áppaae duraalu, “Yálo yámó noa alakó erópóló kisipa mute?” depa, kale soné duraalu, “Naao teteróló kaae tare be tuámó, yálo i naale tamokó me naale naao turu naase demó beteróo, me naale naao fé naase demó beteróo, yaasepóló dapó” yalepó.

²² Ai fo depa, Yesuné kale whi tamopaae duraalu, “Diaamoné éppaae ai wosetere fo beteta, diaamo kisipa inipó. Dowi ala kwia tokóló aluraairaalu, susupu sóró sinaaire ala, diaamonékélé sumó senére?” depa, atimaamoné duraalu, “Damonékélé sumó senérapó,” yalepó.

²³ Ai fo depa, Yesuné atimaamopaae duraalu, “Yálo naaire wutimó belere weí diaamonékélé sumó naalotei, turu naase ó fé naase demó betaaire alata, ti yálo teteróló kaae tanipó. Ai alata, yálo Ayané ama teteróló kaae taru, aimó betaaire whi tamokélé, ama mo taketitei tukóló beteró beterapó,” yalepó.

²⁴ Tétepa, kale mepaae yó matepa wosetere naase tamo whirapené ai dere fo woseturaalu, u kale whiró nomatamopaae fopaae yóló dei tué mualepó.

²⁵ Atétepa, Yesuné atimapaee tourale ape yóló duraalu, “Juda mei, kaae fake teteróló kaae tare topo whirapené mo so whi teteróló kaae tawóo, atimané sóró beteró betere whirapenekélé mo so whi teteróló kaae taru, i ala erae du beteretei diaaó ai kisipare ape.

²⁶ Atétere kaae, diá tuámókélé ai ala momókó yaqse. Aténi, diá tuámótamo doasi topo whi betaai kisipa mutepa, ti so whi feané kutó diratere whi beterópóló yae.

²⁷ Whi me de doasi doi mole whi betaai kisipa mutepa, ti diané wae sóró kutó diratere whi kaae betae.

²⁸ Kale Whiné Naalema waleteta, ama kutó dirópóló mepaae whirape sóró beteraai wéni, mo whiné kutóteí ama diróo, so whiné betere bete aluyaqsóró, ama betere bete hãle melóló, dupuróló tao sóo yaairaalu, walepó,” yalepó.

Yesuné kele dowi whi tamo wisirale fo

(Mak 10:46-52, Luk 18:35-43)

²⁹ Atéró, Yesu á ama yó matere whirapetamo ai Jeriko be hulua taaróló fu betaalemó, so whi mo feané atima sya wou betaalepó.

³⁰ Atétepa, kale kele dilikire whi tamo tų demó beteremó, Yesu fu beterapó dere fo wosóló, fo fakeyóló duraalu, “Depit-né Naalema Tale doa whi-ó, dąmo kqlené sukuturaalu, tao sae,” yalepó.

³¹ Ai fo depa, so whi feané kale whitamopaae taalae yóló foné supatei, woseni nisyóló, mo ti fo fakeyóló duraalu, “Depit-né Naalema doa Tale-ó, dąmo kqlené sukuturaalu tao sae,” yalepó.

³² Atétepa, Yesu á aimó kejyóló daalu, kale whi tamopaae ape yóló, atimaamopaae woseturaalu, “Yálo diaamopaae noa alakó erópóló de?” yalepó.

³³ Ai fo depa, atimaamoné duraalu, “Tale-ó, naao dąmoné kele wisirasepóló dapó,” yalepó.

³⁴ Tétepa, Yesuné mo kqlené sukuturaalu, atimaamoné kelemó olaa yalepó. Atéró olaa yaletamotóró atimaamoné kele wisitepa, Yesu sya felepó.

21

Yesu doasi topo whi aqyóló Jerusalem be huluapaae sókó fele fo
(Mak 11:1-11, Luk 19:28-40, Jon 12:12-19)

1-2 Atéro, atima Jerusalem be huluapaae felekemó sókó faai, kale *Olip* du sorokó molemó tene Betpas bemó sókó felepó. Aimó Yesuné ama yó matere whıtamo dotonaaı duraalu, “Diaamo u be huluapaae fóló kelenalemó, betá *donki* hupu ama maletamo halikané duló betaalo ai ape. Téyaalopa, ai hupu ama maletamo wusuró ę beterepaae taayóló sóró ape.

3 Whı menétamo diaamopaae, ai hupu neyaai taayóló só fute? depa, i fo yae. “Talené ama kutó doasi moletei, diyóló kemetepa, momó sóró waai, kapala asiri seręle fae yale tikimó sóró fulapó, yae,” yalepó.

4 Até yaleteita, take Kótóné ama kóló whıne yóló muló betere fo motóró dokonóturaalu yalepó. Ai fo i ape.

5 “Jerusalem be hulua so whı-ó, diaaę doasi topo whı ai walapa, kelae.

Áta fopaae buni, mo naamei whı teó utú *donki* hupuné sisó tómó betóló ai walapa, kelere?” erapó.

6 Atéro, Yesuné ama yó matere whıtamo fóló, atimaamopaae yae yale alatóró yalepó.

7 Téro, kale whı tamoné *donki* hupu ama maletamo wusuró dapesó wóló, atima feané kuti sokóló, ai hupuné sisó tómó whamenóló, ai tómó Yesu beteralépó.

8 Atéro, so whı feané kutirape sokóló tų tómó whamenaté fóo, mepaae so whıne ti ni tetejrape tukóló whamenaté fóo du betalepó.

9 Atétepa, mepaae so whı ti átamó folosóró fóo, mepaae so whı nalo wóo du bitu, fo fakeyóló ą dukiróturaalu,

“Hosana, Depit-né Naalema doa whı-ó, dą tao sae.”

“Talené doimó wale whı wisinaale Kótóné wisirópoló yae.”

“Mo ó taoró betere Tale Kótóné doi hale sóró horae,” deté fu betalepó.

10 Atéro, Yesu ą Jerusalem be huluapaae sókó felemó, so whı feané fo tiki whaataamo ą busuró wou betepa, ai be huluumó betó mole so whıne woseturaalu, “Ai wale whı-a de yaleé?” yalepó.

11 Ti fo depa, ą busuró wale so whı feané atimapaae duraalu, “Áta, Kaleli haemó tene Nasaret be hulua whıkó Kótóné fo eratere kóló whı Yesupó,” yalepó.

Yesuné momatere be dolomó hqkó farale fo

12 Atéro, Yesu ą momatere be dolopaae sókó holalemó, ai be dolomó whırape ęla ęla dotonóló duputamó yóló su betepa, atima hqkóló taae faralepó. Téro, kae kae be hulua whı atimané kae kae *moni* duputamó du betere whırape bitua dere ni fakerapekélé, kale ba hqkósere dotonóló dupu du betere whırape bitua dere fıloi ni fakerapekélé fea fesekeyó mepaae whırape dóló hqkó faróló, feté deralepó.

13 Atéro, ama atimapaae duraalu, “I fo aseýóló muló beterapó. Yęlo i beta moma betá yaairaalu tęnapó. Tépateti, diaaę ai dere alané ęlémi nokole whırape betere be aęrótu beterapó,” yalepó.

14 Téro, mepaae kele dilikire whıraperó hó momaare whırapetamo, ai momatere be tuępaae wua depa, Yesuné atima wisirótu betalepó.

15 Téyaleteti, ama ai dere ala wisinaale kolóo, ai momatere be tuęmó betó mole naale senaalené fo fakeyóló, “Hosana, Depit-né Naalema-ó,” yóló du betere fo kale mo so whımó Talepaae momaratere topo whıraperó Mosesné aseęe fo yó matere whırapetamoné wosóo, yóló, atima dei tuę muturaalu fopaae bualepó.

16 Tétépa, atimané ɸapaae woseturaalu, “I naale senaalené du betere fo-a, naao wosere?” depa, Yesuné tokó mótu duraalu, “Épó. Kale aseýóló muló betere fo diaaɸ dosɸayóló kisipa muni airapó. Ketei naale senaaleró teñemó teó belere naale senaaletamoné Kótóné doi hale sóró horɸpóló yóló, Talenétei tukóló muló beterapó,” yalepó.

17 Atéro, atima ai be huluamó betó mupa taaróló, ɸ u Betani be huluapaae fóló, diki betɸ fiyalepó.

*Yesuné nose sélirale fo
(Mak 11:12-14, 11:20-24)*

18 Atéro, ɸ mó hɸkati u kale be huluapaae momó fesaae yóló fu betalemó, tumó ɸ mo wotené sinalepó.

19 Atépaitei, ɸ fu betalemó, tumó ni nose daapa, nose daale felekepaee fóló kelalemó, dukélé woleni, hɸle sókumaaté epa kelalepó. Atépa, ai nipaae duraalu, “Du momó kaae woleyaalo mei ai ape,” yalepó. Ai fo yaletamotóro kale ni mo ti séliyó deyaalepó.

20 Atéro ama yó matere whɸrapené ai kale ni séliterate ala kolóló siraturaalu, i ni hapale tétitei séliyale-a, neýóló yalerópóló, atimané ɸapaae wosalepó.

21 Ai fo depa, Yesuné atimapaae duraalu, “Yɸlo diɸpaae mo i dere ape. Diaaɸ kisipa tiki tamo muni, mo ti tiró bitutamo, yɸlo nipaae yale kaae, diaaɸkélé ai ulupaae yɸ daale tiki taaróló, a weɸi kɸla tómó daane derepae depa, mo téyaalo ai ape.

22 Diaaɸ kisipa tikitamo Talepaae mo ti tiró bitu, moma duraalu, noa ɸlakó wosetepa, ti diaaɸ ai wosetere ɸla mo saalopó,” yalepó.

*Yesupaae yɸ né sóró beteraléé yóló wosale fo
(Mak 11:27-33, Luk 20:1-8)*

23 Atéro, Yesu ɸ momatere be tipiné bopéro daaló beterepaae fóló, yó mótu betepa, mo so whɸimó Talepaae momaratere whɸrapéro mepaae whɸ disirapetamo wóló ɸpaae woseturaalu, “Naao ai alarape du beteropóló, yɸ né sóró beteraléé?” yalepó.

24 Ti fo depa, Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu, “Yɸlokélé diɸpaae betɸ wosetere fo yaalopó. Yɸlo wosetere fotamo diaaɸ epaae tokó matepa, ti epaae yɸ né sóró beteratepa de? yóló wosale fokélé yɸlo diɸpaae tokó melaalo ai ape.

25 Take Jon-né so whɸ weɸi tópurale ala momó kaayóló waleé? Ó hepen bemó betere Talené yae depa yalepé, hɸle mo whɸiné yae depa, yaleé?” yalepó. Ai fo depa, atimasisitei fo kɸlaaróló duraalu, “Danétamo ó hepen bemó Talené yae depa yalepó enalemó, ti dɸpaae diaaɸ ama dere fo wosóló, ɸpaae kisipa tiki tiréni dere ala noatepa yale? fo yaalopó.

26 Ti mo whɸiné yae depa yalepó fo uɸtei, Jon ɸ Kótóné ama fo eratere kóló whɸpóló so whɸi mo feané kisipareteiné, atima dɸ daɸsóro wirapó,” yalepó.

27 Atétepa, atimané Yesupaae duraalu, “Dɸ kisipanipó,” yalepó. Ti fo depa, ama atimapaae duraalu, “Mené epaae i alarape yae depa dapóló, yɸlokélé diɸpaae yó melaalomeipó,” yalepó.

Betɸ whɸiné naale tamopaae dó faróló yale fo

28-29 Atéro atimapaae duraalu, “I dere fo wosóló, diaaɸ noa kisipa muaaloé? Whɸi betané ama naale tamo beterepó. Tépa, kale whɸi ɸ ama me naale beterepaae fóló duraalu, “Ti naale-ó, yɸ yɸlo *wain* kutó dirane faasepólópó,”

yalepó. Téyaletei, kale naalené alimapaee naao kutó dirane fole a hórappó yaletei, nalomo ama kisipa feteyóló wisirapóló dirane felepó.

³⁰ Tétepa, kale whì ama me naale beterepaee fóló, me naalepaee yale fo kaaetóro yalemó, ai naalené duraalu, ‘Aya-ó, wisirapó téyaalopó,’ yalepó. Téyaletei a feni, hóyalepó.

³¹ I kale naale tamokó mé naalené ama alimané kisipa mole ala eraleé?” depa, atimané tokó mótu duraalu, “Folosóro yale naalenépó,” yalepó. Tétepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Yálo diápaee mo i dere ape. Kale *takis moni* siré kotere whiraperó nópu nokole sorapetamo Tale Kótóné teteróló kaae tare be tuápaee sóko furaalu, folosóro atimapi faalo ai ape.

³² Ti noatepaee, kale wèi tópuratere whìkó Jon waleteta, mo donoi alamaaté yó melaai waleteti, diané ama dere fo wosóló, kisipa tirénipó. Téyaletei, *takis moni* siré kotere whiraperó nópu nokole sorapetamoné ti ama dere fo wosóló, mo dapóló kisipa tiralepó. Atéroró, atimané du betere alakélé diaaq kolólótei, mo dapóló diané dowi ala taaróló, kisipa feteyóló, tirénipó,” yalepó.

Wain képi kutópaee dó faróló yale fo

(Mak 12:1-12, Luk 20:9-19)

³³ Atéroró, Yesuné duraalu, “Fo sale fo me kae i dapa wosae. Betá whiné ama haemó *wain* kutó diyóló, tipiné bolaayóló atimané *wain* képi du dówóló wèi tepeyaairaaalu, kutú diri dukýóo, kale kutópaee qlémi whì wale kelaai kaae tawóló betaaire be fóló mo sikipaae horóló teyóo yalepó. Atéroró kale whì a mepaae uké faairaaalu, mepaae kutó diratere whirapepaee ama kutó kaae tawae yóló, atima sóro beteróló a felepó.

³⁴ Atéroró, kale *wain* du teketeré ali wapa, ama mepaae kutó diratere whirape u kale kutó kaae tare whirape beterepaee ulumétépa sóro muló betere qlakó senaale fae yóló, dotonalepó.

³⁵ Téyalemó, ai kale kutó kaae tare whirapené u kutó diratere whirape me whì hãle fokosói ala yóló susupuróo, me whì mo ti dóló sukunóo, whì mé kapo duné siriyóló dóo, yalepó.

³⁶ Até itikimó, momómó kale whiné ama mepaae kutó diratere whirape dotonalepó, ai whirapekélé take folosóro doteyale whirapepaee erale ala kaaetóro ipakalepó.

³⁷ Atéroró, nalo mo ti kemeróturaalu, kale whiné ama naale so whiné mo wisiyóló dape saalopóló kisipa muóló, dotonalepó.

³⁸ Téyaletei, kale kutó kaae tare whirapené kale whiné naalema wale kolóló, atimasisi fo kelaaróló duraalu, ‘Ai naalenéta, ama alima sinitepa, qla qla fea ama saai du beterepa, ai qla qla fea dané saai akélé daalopa, siépe,’ yalepó.

³⁹ Atéroró, atimané kale naale ai kutó alépaee tao sóro taae deróló mo ti dalepó.

⁴⁰ Atépa, ai kale *wain* kutó tale wouraaalu ai kutó kaae tare whirapepaee noa alakó eraaloé?” yalepó.

⁴¹ Ti fo depa, atimané ápaee tokó mótu duraalu, “Mo sonaalei dowi ala du betere whirape atima mo ti sinópóló ama daalo ai ape. Atéroró, ama kale *wain* du ulumétépa sóro wisiyóló bukóló atima sóo, kale kutó tale melóo, yópóló mepaae whirapepaee kaae tawae yaalopó,” yalepó.

⁴² Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Kótóné asemó yóló muló betere fo diaaq dosáyóló kisipani airapó.

'Kale doakale kane fake be tētere whīrapenē dopa taae farale kapotei, be hulua deyaaire doasi eleké alée felepó.

Ai kelaalo kokōi ala, Talenētei eró betepa đané kilituraalu, sira du beterapó,' erapó.

⁴³ Tērapa, ʔalo diāpaae i dere ape. Kótóné ama tēteróló kaae tare ala wisi diā tuamó moletei, ama tokó sóró du wisinaale woleraaire so whīpaae melaalo ai ape.

⁴⁴ Whī me de ai kane fake tómó dé nukupa, ti ai whīné ama diri derakó faalotei, whī me detamo ai kane fake dorowouraalu tēyaratepa, ai whī mo ti derakó fóló muaalo ai ape," yalepó.

⁴⁵ Atéró, mo so whīmó Talepaae momaratere topo whīraperó Farisi whīrapetamoné ai yale fo sale forape woseturaalu, Yesuné ai yale fota, atimapaatéró yalepóló kisipa mualepó

⁴⁶ Atétepa, atimané ʔ daaire tū kikitu betaletei, so whī feané kisipané ʔta hāle mo whī mei, Kótóné ama fo eratere kóló whīpóló kisipareteiné, atima daqsóró witepa taaralepó.

22

*So dokotere be đemó ʔla deyóló nokolepaae dó faróló yale fo
(Luk 14:16-24)*

¹⁻² Atéró, Yesuné atimapaee fo sale me kae yóló duraalu, "Kótóné ó hepen bemó tēteróló kaae tare aqmó mole alata, betā doasi topo whīné ama naalemané so dokotere be đemó ʔla deraairaalu, donoróló mulatere kaaepó.

³ Kale whīné atéró detere ʔla naai ape yóló ali male so whī dape sene fae yóló, ama kutó diratere whīrape dotonaletēi, atima hōyóló waalomeipó yalepó.

⁴ Tétepa, ama mepaae kutó diratere whīrapemo dotonótu duraalu, 'I detere ʔla naai ape yóló ali male so whīpaae i fo yae. ʔalo ʔlata taleyóló mulóló, *bulmakau* hupuró mepaae seraai huputamo dóló turukiyóló mulóo, mepaae ʔla ʔlakélé fea mo sūmó taleyóló mulóo erapa, ʔalo naalené so dokotere be đemó detere ʔla naai ape yae,' yalepó.

⁵ Téyaletei, atima ai dere fo woseni nisiyóló, dapo dapo yóló, me whī ama kutópaae fóo, me whī ti ama yaai tué mole alapaae fóo, yalepó.

⁶ Mepaae feni hāle betere whīrapenē ti ama kutó diratere whīrape fokosoi ala yóo, mepaae mo ti dóló sukunóo yalepó.

⁷ Atétepa, kale doasi topo whī ʔ fopaae buóló ama diki tare whīrape u kale whīrape dale whīrape dóló kemeróo, atimané doasi be huluakélé si biliyóló, torokó fāle fae depa atima fóló, si biliyóo yalepó.

⁸⁻⁹ Téro, ama kutó diratere whīrapepaae duraalu, 'Kale so dokoteremó detere ʔla sūmó taleyóló muló betepatei, ai ʔla naai ape yale whīrape atima i detere ʔla naaire mo sūnipa taaróló, diā fóló, doasi bepaae fole tū đemó ó sawatamo tūmó mepaae so whīkó keletepa, ti i detere ʔla naai faalopóló dape siré kwēae,' yalepó.

¹⁰ Atétepa, ama kutó diratere whīrape doasi be huluapaae fóló, tūtu so whī keketé kwēyóló, wisi so whīró dowi so whītamo hōkó dape siré kwēyóló, tourale tikimó, be mo ti fāae felepó.

¹¹ Téyaletei, kale doasi topo whī ai ʔla naai wóló betó mole so whī kuapaae fóló kelalemó, whī betā kale so dokotere be đemó ʔla naairaalu, derótua dere kuti deró bitinipa kelalepó.

12 Atépa, kale doasi topo whiné ɔpaae woseturaalu, ‘No-ó, ɔa so dokotere be demó detere ɔla naai derótua dere kuti derénire noatepa yaleé?’ yóló foné salemó, kale whi haleturaalu, fokélé tekeni, hokomó sókó fi beterepó.

13 Tétepa, kale doasi topo whiné ama kutó diratere whiɔpaae duraalu, ‘Ai whi belamá diliki dolomó wole du bitu ama serekenétei, ɔ turukóló nuku beterepólópa, hó naase dokóló taae derae,’ yalepó.

14 Ti noatepae, so whi mo turó ape yaleteti, tóróti sokósu yale so whiɔmaaté wóló beterepó,” yalepó.

Sisapaae takis moni melae yale fo
(Mak 12:13-17, Luk 20:20-26)

15 Téró, kale Farisi whiɔrape fóló, Yesuné ama dere fomó ɔ só deraai dapóló, fo dokóló mulalepó.

16 Atéró, atimané yó matere whiɔraperó Herot-né fo eratere whiɔrapetamo Yesu beterepaae dotonóló, atimané ɔpaae duraalu, “Yó matere whi-ó, ɔa betá mo fomaaté yó mótu bituraalu, Kótóné ama kisipa mole ala ó yóló muló betere fo mo sya fóló erótu betereitei, ɔané kisiparapó. Ti noatepae, naao fo yó móturaalu doasi doi mole so whi kolóló ɔa wini, doasi doi mole so whiɔpaaekélé, doi muni belei sókó deóló betere so whiɔpaaekélé, mo betá kaae alatóró erótu beterepó.

17 Sisapaae *takis moni* matere ala wisirépé, dore? Ti naao noa kisipa mute?” yalepó.

18 Ai fo yaleteti, atima dowi kisipa muturaalu, Yesuné ɔ só deraai tɔ kikitu betere ala kolóló, atimapaee duraalu, “Dorutei tó tikiné hãle sikili du betere whiɔrape-ó, noatepa diaaɔ ɛ só deraai tɔ kikitu bitu de?”

19-20 Térapa ɔɔané *takis* melótua dere *moni* ɔalo kelaalopa sóró ape,” yalepó. Tétepa, atimané ɔ beterepaae betá *denarias moni* sóró wapa, ama atimapaee woseturaalu, “I asoró i mole doitamo-a, né?” yalepó.

21 Ai fo depa, atimané ɔpaae tokó mótu duraalu, “Aita Sisanéóp,” yalepó. Tétepa, ama atimapaee duraalu, “Sisané ɔlapa ti Sisapaaetóró melae. Kótóné ɔlapa, ti Kótópaetóró melae,” yalepó.

22 Yesuné atéró dere fo woseturaalu, “Haió!” yóló sirayóló, atima ɔ taaróló felepó.

Kepaayóló betere whiɔrape so dokotimipóló yale fo
(Mak 12:18-27, Luk 20:27-40)

23 Atéyale be ɔɔamatóróti mepaae Sadyusi whiɔrape Yesupaae betá fo wosaai dapóló walepó. Ti ai Sadyusi whiɔrape atima kisipanéta, sukãle so whi momó kae kepaayaalo meipó dua dapó.

24 Atétere whiɔrapené Yesupaae woseturaalu, “Yó matere whi-ó, Moses-né ɔpaae etei fo yóló muló beterepó. ‘Whi betá naale senaale deni, hãle betereó sukutepa, ti so wulia nomané dokóló naalekó detepa, ti noma betale sirimó, ai naale beterepólópó,’ erapó.

25 Téró, weikeró nomarape ɔɔtamo betalepó. Téru, topo whi ɔ betá so dokaleteti, naale senaale dini, hãle betereó kale whi sinitepa, kale so wulia ama noma me whinémo dokalepó.

26 Téyaleteti, ai kale whikélé naale senaale dini, noma yale kaaetóró hãle sukãlepó. Atétepa, kale so wulia me whinémo dokalemó, ai whinékélé naale senaale dini, hãle sukãlepó. Mepaae ɔɔró nomarapekélé atérótóró sisiraae felepó.

²⁷ Nalo mo kemerótu, kale sokélé sinalepó.

²⁸ Téyalepa, mió kale sinale wh̄irape kepaayóló betaaire sukamó, kale wēikeró nomarapekó mé wh̄iné ai kale so dokaaloé? Ti noatepae, aita nomarape dokó feané dokoté wale sopó,” yalepó.

²⁹ Ti fo depa, Yesuné duraalu, “Diaaó ai mutu betere kisipata, kale asemó yóló muló betere foró Kótóné doasi bole fotokótamo wisiyóló kisipani, haşókó furaalu du beteraşó.

³⁰ Kale sinale wh̄irape momó kepaayóló betaaire sukamó wh̄ikélé so dokóo, sokélé wh̄ıtamo fío ini, ó hepen bemó betere *ensel*-rape kaae betaalo ai ape.

³¹⁻³² Kale sinale wh̄irape atéro kepaayóló betaalopóló, Kótóné diapaee asemó ere fo dosayóló kisipanié? Téro ama duraalu, ‘Eta, Abraham, Aisak, Jekop-sépi atimané Kótópó,’ yalepó. Ti ai sukale so wh̄ı mo ti alu wuşóró ti i dosayayale so wh̄irape tetéroóló kaae tare Kótópó fo wuameipó. Ti aşıa, mió i betó mole so wh̄ıró take sukóló kepaayóló betó mole so wh̄ıtamo tetéroóló kaae tare Kótópó,” yalepó.

³³ Tétepa, so wh̄ı feané ai dere fo woseturaalu, haió! yóló sirayalepó.

Tale q waaire be de ó suka kele mené tuşnipóló yale fo

(Mak 12:28-31, Luk 10:25-28)

³⁴ Téro etéyalepó. Yesuné kale Sadyusi wh̄ırapené wosetere fo mo donotóro tokó matepa, kale Farisi wh̄irape, atima betapaae touróló atimasisi fo keşaaralepó.

³⁵⁻³⁶ Atéro, Moses-né aşere fo yó matere kisipa tiki fosó fosóre wh̄ı betané a kaae kelaai şı sóro woseturaalu, “Yó matere wh̄ı-ó, kale yóló muló betere foné i ala yae ere doasi topo fo-a, mé foé?” yalepó.

³⁷ Ai fo depa, Yesuné tokó mótu duraalu, “Naao Talepaae yaala sókó fóló, heşesené sinitere alata, naao hosaa bete turónékélé, naao kepe bete turónékélé, naao kisipa tiki bete turónékélé, yaala sókó fu betae.

³⁸ Ti ai alata, ama folosóro yae yóló muló betere mo doa topo ala ai ape.

³⁹ Ai kılıpaae me tamo dakoróló yae yóló muló betere mo doasi topo fo i ape. Naotei yaş yaala sókó fóló heşesené sukutu dere kaae, naao be wh̄ı so wh̄ıpaekélé atéro yaala sókó fu betae.

⁴⁰ Kale yae yóló muló betere forape fearó Kótóné ama fo eratere kóló wh̄ırapetamoné ere fota, ti i doasi topo fo tamo tómó beleró beteraşó,” yalepó.

Keriso q né naalemaé yóló yale fo

(Mak 12:35-37, Luk 20:41-44)

⁴¹⁻⁴² Atéro, kale Farisi wh̄irape betapaae tourale wóló betó mupa, Yesuné atimapaee woseturaalu, “Kótóné so wh̄ı tetéroóló kaae tanópóló, sóro betéro betere wh̄ı Keriso-a, né naalemaé?” yóló wosetepa, atimané tokó mótu duraalu, “Depit-né deté wale wh̄ıné deale naalepó,” yalepó.

⁴³⁻⁴⁴ Ai fo depa, ama atimapaee duraalu, “Kale Deş Kepe Wisiné Depit fotokóratepa, Depit-né apaae Tale-ó ere fo-a, me wh̄ıné ama deale naalené deté fele naalepaaetei Tale-ó fo dua de? Té dumitei, Deş Kepe Wisiné fotokóratepa Depit-né apaae Tale-ó fo aşeyóló i muló betere ape. Ai fota i ape.

‘Talené e tetéroóló kaae tare Talepaae duraalu,

“Naao bóe wh̄irape atima yaşo teteirape aleróló, naao hó aşmó beteraşo, yaşo turu naase deşmó bitu kaae tawae,” ’ erapó.

45 Ti Depit-né ɔpaae Tale-ó fo du bitipa, momómo ama naale-ó, dere fomo neyóló yaleé?” yalepó.

46 Ti fo depa, whi betanékélé Yesuné ai yale fo mené tokókélé menénipó. Ai be demó kaae sóró fóló, mepaae whirapené wosetere fo me kae ini, taaróló felepó.

23

*Dowi kwia saalopa kaae tawae yale fo
(Mak 12:38-39, Luk 11:43, 11:46, 20:45-46)*

1-2 Téró, Yesuné aimó touróló betó mole so whiró ama yó matere whirapetamopaae duraalu, “Moses-né asere fo yó mótu betere whiraperó Farisi whirapetamota, kale doasi whi Moses betale sirimó bituraalu, ama yó matere ala yó tarapó.

3 Atimané yó matere fo diaaɔ wosóló, sya fóló erótua yae. Tépateti, atimané ai du betere ala momókó sya fóló yaɔse. Ti noatepae, atimané yó mótu betere fota wisiyóló yó mótu bitutei, sya fóló eratere alamo dumipó.

4 Atimané doasi sekɛi ɔlarape whirapené beleyópóló, dokóló atimané hylumó belerótua dapó. Téteretei, atimanémo ai kale sekɛi ɔla belere whirape fasóló mo sawa tao sere alakélé dumipó.

5 Atimané du betere ala feata, ti so whiné kolóló dukirópóló, dua dapó. Téturaalu, Kótóné fo atimané kutiri tuamó bulapóló, so whiné kolóló aunópóló, aseyóló atimané kutirimó meleke kaae beleyóo, naasemó hó kaae sóo, Kótópaae moma yaaikélé, atima mo ekɛlerapó yópóló, deratere fɔloi kuti mo ti fɔloróló kwiamó, mepaae auratere ɔla olerótua yóo dapó.

6 Téturaalu, ɔla detere be demó mo doasi doi mole whirape bitua dere tikimótóro betaai ekɛle yóo, moma dere bemó doasi topo whirape bitua detere tikimó maaté betaai ekɛle yóo dua dapó.

7 So whi fea touratere tikimó betó mole so whiné atimapaee doasi doi mole yó matere whi wisi kɔleó yóló, dukiratere kokómó dua dapó.

8 Atétu dere kaae, mepaae whirapené diɔpaee *Rabai*, yó matere whi-ó, yaqsóro yae. Ti noatepae, diɔ tuamó doasi topo whi betatóro betepa, diɔ fea ti mo norapetóro ai betere ape.

9 Mepaae i haemó betó mole mo whipaetei diɔné aya-ó, du betaɔse. Ti noatepae, diɔné Aya mo betá ó hepen bemó beterapó.

10 Mepaae whiné diɔ kilituraalu, diɔpaee yó matere whi-ó, yaqsóro yae. Ti noatepae, diɔ yó matere whita, so whi fea tetéroló kaae tanópóló, Kótóné sóro betero betere doasi whi Keriso ɔ betá beterapó.

11 I haemó diɔ tuamó doasi doi mole topo whi betepa, ti ai whi ɔ diɔné kutó diratere whi betaalo ai ape.

12 Ti noatepae, mepaae whi dené ama doitei hale sóro horótu betepa, ti atétere whiné doi haepaae só deraalopó. Téretei, mepaae whi dené amatei ɔ deróló dua betepa, ti atétere whiné ama doi doasi muaalo ai ape.

13 Diɔ Moses-né asere fo yó mótu betere whiraperó Farisi whirapetamo-ó, tiki tuɔpaee dorutei hale sikili du betepa, Kótóné diɔ dowi kwia melaalopa, mo doasi witu betae. So whi fea Kótóné tetéroló kaae tare bepaae sókó faai fu betepatei, faqsóro ai tɔ diaaɔ dere alanétei seséyóló kinótu beterapó. Ti diɔta, ai tumó sókó fumitei, aipaae sókó faai fole so whi ai sesétu betere ape.

15 Diɔ Moses-né asere fo yó mótu betere whiraperó Farisi whirapetamo-ó, tiki tuɔpaee dorutei, tóné hale sikili du betepa, Kótóné doasi dowi kwia

melaairetei wió yae. Mepaae wh̄irape dīatamo touróló doasi fake firaai dapóló, w̄ei tómókélé, hae tómókélé, kutu beteraþó. Ateró, me wh̄ikó diaaþ dere fo wosóló dīa fake alene wapa, diaaþ dere ala yó melóló, ai yó matere alanétei diaaþ du betere dowi ala bosenóló, mo dowi si duku beterepaae faai alene wh̄irape kaae beterōtua dapó.

¹⁶ Dīa kéle dilikire wh̄irape bitutei, me wh̄ipaae t̄u i mole ape yóló yó matere wh̄i kaae betepa, mo doa dowi kwia saalopa, wió yae. Ti noatepae, dīané etei fo dua dapó. Wh̄i me dené Tale Kótóné momatere be doi yóló mo dirii malo depa, ti me bete muni, Tale Kótóné momatere be tūamó mole *kold kapa* doi yóló, Kótópaee mo dirii malo yóló mulatere fo tikitepa, ti mo doasi kwia saalopó dua dapó.

¹⁷ Dīa kele dilikiyóló tuékélé okokore wh̄irape-ó, doasi topo ɔla-a, noaé? Momatere beta, doasi topo ɔla ai ape. Ai *kold kapanéta*, ti momatere be wisiróló kae mulótumipó. Tétumitei, Momatere be tūamó Kótóné ala eratereteiné, ai be tūamó mole *kold kapatei* wisiróló, kae mulótua dapó.

¹⁸ Meta, diaaþ i fokélé dua dapó. Me wh̄iné ama dere fo diriróturaalu, Talepaae h̄ale matere ɔla belerótua dere kapó doi yóló, malo depa, ti ai bete munipó. Kale ai kapó tómó sukúlaa dalaai beleraterere ɔla doi yóló, dirii malo depa, ti mo dirirapó dua dapó. Ai fotamo tikitepa, mo doasi dowi kwia saalopó du beteraþó. Dīa kele dilikire wh̄irape-ó, mé ɔla doasi bete mule? Talepaae h̄ale matere ɔlapé ai ɔla beleraterere tiki doasi bete mule? Ti ai h̄ale matere ɔla beleraterere tikiné Talepaae h̄ale matere ɔla wisiróló, kae mulótua dapó.

¹⁹ Dīa kisipa tiki okoko yóló, kelekélé dilikire wh̄irape-ó, mé ɔla-a, doasi topo ɔlaé? Kótópaee h̄ale matere ɔlapé, ai ɔla mulatere tikié?

²⁰ Térapa, wh̄i me dené ama fo diriróturaalu, hupu ó mepaae ɔla beleraterere tiki doi yóló malo depata, ti kale sukúlaa dalaai beleraterere ɔlakélé wusuró doi yóló malo ai dere ape.

²¹ Wh̄i me dené Kótóné momatere be doi yóló dirii malo depa, ti ai momatere beró ai bemó betere sek̄etamo wusuróné doi yóló malo ai dere ape.

²² Wh̄i me dené dirii malo duraalu, hepen be doi depa, ti kale doasiné t̄eteróló kaae tare tikiró aimó betere sek̄etamoné doi yólókélé, du beteraþó.

²³ Moses-né as̄ere fo yó mótu betere wh̄iraperó Farisi wh̄irapetamo-ó, dīa tiki tūapaae dorutei, h̄ale sik̄ili du betereiteiné, doasi dowi kwia saalopa, mo wió yae. Ti noatepae, diaaþ kutómó ere ɔla naase tamo epa, bet̄a ti naao Kótópaee h̄ale matapó. Téretei, mo doasi bete mole ala diaaþ kisipa muni, sisópaee eróló, mo keteró beteraþó. Ai doasi bete mole ala i ape. Fo tokótamo yóló mo donoyóló taletere alakélé, k̄olené sinóló tao sere alakélé, Kótópaee kisipa tiki tiróló, ama ala h̄ale eró tareteikélé, fea diaaþ kisipa keteró beteraþó. Ti mepaae yóló muló betere doasi bete alarape fea wisiyóló eróturaalu, mepaae sawa alarapekélé kisipa keteréni, fea touróló erólusóro mo wisi ūapó.

²⁴ Dīa kele dilikirutei, mepaae wh̄ipaae t̄u i mole ape yóló yó mótu beteraþó. Dīané ɔla nukuraalu, mo sawa dok̄oletamo h̄oko naosóro, mepaae ɔla ɔla sorokóló nuku beteraþó. Tétu bitutei, doasi *kamel* hupumo, ti dīané kiliniyóló ɔlatamo touróló h̄oko ai nuku betere ape.

²⁵ Moses-né yóló muló betere fo yó mótu betere wh̄iraperó Farisi wh̄irapetamo-ó, dīa tiki tūapaae doruralutei, h̄ale sik̄ili du betereiteiné

mo dowi kwia saalo ai ape. Diǵané wẹi nokole wutiró nukutamo tómaaté fukuturaalu, tuǵapaae fukutumipó. Ti ai tó mó maaté fukutu betere so wh̄ita, qlémi nokole alakélé, ukusi yóló ekele dere alakélé mo ǵanapó.

²⁶ Kele dilikire Farisi wh̄i-ó, folosóró ti kale wẹi nokole wutiró ǵla nokole nukutamo tuǵapaae hotowayóló fokae. Atétepa, ti tóta ama h̄aletei fokó faalo ai ape.

²⁷ Moses-né asere fo yó mótu betere wh̄iraperó Farisi wh̄irapetamo-ó, tiki tuǵapaae doruraalutei tóné h̄ale sik̄ili du betereiné mo doasi dowi kwia saalo ai ape. Diǵta, kale wh̄i dou tó mó kale deji ni fene aurale tikimó kelaalo mo kokore kaae erapó. Ti wh̄i dou tóta kelaalo kokoretei, wh̄i mole dou tuǵ dolopaeta, sukale wh̄iné diriró kae kae k̄laamilitamo ǵanapó.

²⁸ Diǵakélé u tuǵapaae atei kaae ala epatei, so wh̄i feané diaaǵ tó tiki maaté kilituraalu, mo donoi ala du betere wh̄irape nisi du beteraǵó. Diaaǵ tiki tuǵapaaeta, wh̄i dilikitere alaró kae kae mo sonaalei dowi alatamoné ai ǵane ape.

²⁹ Moses-né asere fo yó matere wh̄iraperó Farisi wh̄irapetamo-ó, diǵ u tuǵapaae dorutei, tó mó h̄ale sik̄ili du betepa, mo dowi kwia saaireteimó wió yae. Diǵta, Kótóné ama fo erale k̄ló wh̄irape dourale tikiró, mo take donoi ala yóló sinale wh̄irape dourale tikitamo hotowa yóló be tenóló aurótu beteraǵó.

³⁰ Atéturaalu, diaaǵ etei kaae fokélé du beteraǵó. D̄atamo, noutererape betale alimó bituǵsóró, ti Kótóné ama k̄ló wh̄irape dóló samea sókó fatua wuǵ meipó dua dapó.

³¹⁻³² Diǵta kae wh̄irape meipó. Diaaǵ ai du betere fonétei diǵ só deróturaalu, Tale Kótóné ama k̄ló wh̄irape dilé wale wh̄irapené deté wale naalerapeta, diǵtóró ai ape. Térapa, atimané deté wale dowi ala diaaǵkélé mo ti fakeróló du betae.

³³ Diǵ wh̄i sinǵpóló tukó nokole mo dowi wulirape-ó, diǵtamo fo tokótamó yóló dowi si duku beterepaae só deraairetei noa yóló h̄asókó faaloé?

³⁴ Térapa, ǵalo diǵ beterepaae Kótóné ama k̄ló wh̄irapekélé, kisipa tiki fosó fosóre wh̄irapekélé, Kótóné yóló muló betere fo yó matere wh̄irapekélé, dotonótu beteraǵó. Tétu betepatei, mepaae wh̄irape ti diaaǵ dóo, mepaae wh̄irape filipaare ni tó mó oleróló dóo, mepaae wh̄irape diaaǵ fo wosetere be tuǵmó fokosói ala yóo, mepaae wh̄irape atima me be huluapaae botokó fupa, diaaǵ daai sya kweyóo yaalo ai ape.

³⁵ Atéyaleteiné, donoi ala du betale wh̄i Abel-né samea sókó feleteimó, kaae sóró dilé wóló, kale Barakayané naalema Sekaraiakélé momatere beró Talepaae h̄ale matere ǵla suk̄l̄aa dalatere tikitamo tuǵmó diǵané dalepó. Ai dilé wale wh̄irapené samea sókó feletei fea touróturaalu, diǵ mió i alimó betó mole wh̄irapepaae doa kwia melaalopó.

³⁶ Ǵalo mo i dere ape. Take atéro wh̄i dilé walemó dowi ala kwia fea touróturaalu, mió i betó mole so wh̄iné saalopó.

³⁷⁻³⁸ Jerusalem be huluamó, betó mole so wh̄i naao teyae! Kótóné ama k̄ló wh̄irape diǵ beterepaae dotonótua depatei, kapo duné siróló dua yale so wh̄i-ó, kale bané ama malerape baase aǵpaae buó su dere kaae, ǵalo diǵakélé atéro dape saalopóló dua yaleteti, diaaǵtei h̄yóló dowaae fua yalepó. Téyaleteiné mo doasi k̄leó, Talené diǵ taalatepa, mió diaaǵ be hulua ai wópu mutapa, kelere?

³⁹ Térapa, ɣalo diappaae mo i dere ape. Diaaq ɛ kilini bitiré fóló, ‘Talené doimó wale whi Kótóné wisiratepa ɔ haɣné sinóló beteropóló yae’ dere sukamó, ti diaaq ɛ momó kelaalopó,” yalepó.

24

Take kemetere sukamó yaaire ala (Mak 13:1-2, Luk 21:5-6)

¹ Téró, Yesu momatere be taaróló fu betepa, ama yó matere whirape ɔtamo hokolaane fóló duraalu, “Momatere be wisinaale ai teɣyóló muló beterepa, kelere?” deté fu betalepó.

² Tétepa, Yesuné atimappaae duraalu, “Ai te mole berape diaaq kelere? ɣalo diappaae mo i dere ape. Ai berape fea fisikó furaalu, kapo fake betɔkókélé me kapotamo olokopa kelaalomeitei, mo fea kolokó fóló mupa kelaalo ai ape,” yalepó.

³ Atéró, Yesu ɔ *Olip* du sorokó moleppaae fóló betepa, ama yó matere whirape ɔ betereppaae wóló atimasisi bitu ɔppaae woseturaalu, “Dɔ mokɔleyaa yóló betepa, ɣa walemó kilita sókó faqsórɔpa, folosóró noa alapi eratepa kolóló, ɔané tuɛ yaaloé? Keme yaaire be ɔeró ɣa waaire be ɔetamo, ɔané kisipa ɣópóló noa alapi eraaloé?” yalepó.

⁴ Ai fo depa, Yesuné atimappaae duraalu, “Me whiné diɔ dilikóló kóppaae ɔlisóró falaqsóró, mo hotowayóló kaae tawae.

⁵ Ti noatepae, whirape mo feané diɔ dilikituraalu ɣalo doi yóló, ‘Èta, so whi fea teɣteróló kaae tanópóló, Kótóné sóró betero betere whi Kerisopó,’ depa, so whi feané mo nisi yóló sya faalo ai ape.

⁶ Me tikipaae bóe du beteropó dere fokélé wosóo, mo felekemó bóe du betere alakélé kolóo duraalu, diɔ tuɛ sekeɣyóló wiyaɔse. Ti noatepae, ai alarapeta mo yaalopóló tukóló muló betereiteiné haqsókó feni, mo yaalotei, kemeyaaire be ɔe ti teórapó,” yalepó.

⁷ “Me hae kwiamó betere be hulua whiró me hae kwiamó betere be hulua whitamó bóe doasi daalo ai ape. Me hae kwia teɣteróló kaae tare topo whiró me hae kwia teɣteróló kaae tare topo whitamokélé bóe daalo ai ape. Atéturaalu, doasi wote aliró doasi bao dere alatamo hae kwia feapaae wou betaalo ai ape.

⁸ Ai alarape feata, ti kale sorape naale saai sisó kaae sóró nuku dere kaae dapó.

⁹ Téturaalu, diɔ ɛ sya wóló, ɣalo ala erótu betere, i hae kwia feamó betó mole so whiné diɔ hóróló fokosoi ala yóló, mo ti sinópóló daalo ai ape.

¹⁰ Atétere sukamó, so whi mo fea kisipa tiki tiró betere ala taaróló, me whi hóróló atimasisitei bóe daairaalu, eleké deyóló u só derɔne, i só derɔle, du betaalopó.

¹¹ Atétu betepa, mepaae whirape mo fea Kótóné ama mo kóló whi aɣyóló wóló, so whi dilikóló kóppaae faraalo ai ape.

¹² Ti noatepa meipó. I hae kwia feamó betó mole so whiné dowi ala mo ti faketé furaalu, so whi feané yaala sókó fóló hekesené sukuu betere ala siri buóló, mo ti haepaae derepaalopó.

¹³ Tépateti, mepaae whi de kisipa tiki tiró betere ala mo ti yó taté fóló, kemene fole sukamó sókó fupa, ti ai whi aluni, Tale Kótóné ama mo tao saalopó.

¹⁴ Atéturaalu, Kótóné teteróló kaae tare aqmó, mió wosetere kisi fo wisi i hae kwia feamó betó mole so wh̄ipaae yó maté koteremó, ita Talenétei eratapóló kisipa yaalopó. Ai ala yale k̄lipaae, ti mo kemetere be de sókó waalo ia ape.

¹⁵⁻¹⁶ Atétepa, Kótóné ama k̄lól wh̄i Daniel-né mo taketi ašemó yóló muló betere foné duraalu, be wópu mulaai, kelaalo mo sonaalei ɔla Talené ama kae tukóló muló betere tikimó daapa kilitu, ai asere fo dosatere wh̄i diané wisiyóló kisipa muae. Ai ala kilituraalu, Judia hae kwiamó betó mole so wh̄i du sorokó mole tikipaae botokó f̄ópóló yae.

¹⁷ Mo bet̄a wh̄ikókélé siki be kemó biti até aqró bemó mole ɔlakélé sene derepéni, mulópóló taaróló, botokó fae.

¹⁸ Wh̄i me kutómó daapatamo ai ala depa, ti momó fesaayóló ama bukaaire kuti sene feni, mulópóló taaróló botokó fae.

¹⁹ Atétere sukamó kale naale ere soraperó teó naale tare sorapetamo mo doa k̄lerapó.

²⁰ Dīa botokó faairetei doasi sosóli aliró ɣaa nóló betérópóló, tukóló muló betere be dētamo tuamó eraqsóró, Talepaae momatu betae.

²¹ Ti noatepa meipó. Ai waaire doasi sekei alata, i hae keké nale alimó kaae sóró wóló, mió i betere alimókélé, take nalo betaaire alimókélé ai kaae sekei ala mo kelaalomeipó.

²² Atétere be dēmó, waaire sekei alarapetamo Kótóné hālekeróló tukóló mulóluameisóró, ti mo bet̄a wh̄ikókélé hāsókó fóló bituameipó. Até yaqsóró, Kótóné sorokó suyóló sóró betéró betere so wh̄imó kisipa mutu, ai be dērape hālekeróló tukóló mulaalo ai ape.

²³ Atétere sukamó, mepaae wh̄iné duraalu, Kótóné so wh̄i fea teteróló kaae tanópóló, sóró betéró betere wh̄i Keriso i wóló betepara kelae depa, ó u wóló betere ape depa, mo dere nisiyóló wosóló kisipa tiraqse.

²⁴ Ti noatepae meipó. Mepaae dilikitere Kerisoró Kótóné ama k̄lól wh̄ipóló, kapala fo yó matere wh̄irapetamo waalo ai ape. Atétu, kae kae ala yaairemó eratere doasi alaró kae kae kelemei alarapetamo eróturaalu, Kótóné sorokó suyóló betéró betere so wh̄ikélé k̄paae falaai, k̄aae kolóló su saalopó.

²⁵ Ai alarape yaai teópatei yālo dīapaae ai yale ape.

²⁶ Téyaalopa, mepaae wh̄iné dīapaae duraalu, 'Kale seke ɔ wh̄ikélé bitinire tikimó wóló i betere ape,' depa, wosóló mo dapóló kelaai faqse. Ó, 'Be dolomó i betere ape,' depa, mo dere nisiyóló kisipa tiraqse.

²⁷ Ti noatepa meipó. Suka hotereró dere epéneitei suka doropolepaaekélé dēyó fu dere kaae, kale Wh̄iné Naalema atéró mo hākeamó wapa so wh̄i feané kelaalo ai ape.

²⁸ Dīané ó ɣapaae kese honalemótamo, kale ba dukaarape sē kweyóló bopétu betepa kilitu, sinale na ó hupu mupa dapó kisipa muae.

²⁹ Ai sekei alarape yale k̄lipaaetóró
'Suka kekélé dilikiróló, wéliékélé mo dē yaalomeipó.

H̄q̄rerapekélé torokó dorowóló,

ó ɣamó ere ɔla ɔlakélé fea wore yaalo ai ape,' erapó.

³⁰ Atétere sukamó, kale Wh̄iné Naalema mo felekemó waai dapóló kisipa yópóló, ó ɣamó doasi ala eratepa kelaalopó. Atéró ama doasi ere au wisinaaletamo ó ɣakomó hākeamó sókó wapa i hae kwiamó betóló fale so wh̄i feané kilitu, doasi moló-u yaalopó. Kale Wh̄iné Naalema ó ɣamó atéró

wouraalu, ama bole doasi fotokoró Kótóné ama kae ere ala wisinaaletamo ó sako dolomó sókó wapa, kelaalo ai ape.

³¹ Atéturaalu, ama *ensel*-rapené ukulumó wuti mo doasi fakeyóló hale deté kuturaalu, hae kwia de dokó feamó ama sorokó suyóló kae betero betere so whi dape sire kweyópóló dotonaalopó.

³² Térapa, mió kale ni nosené dere ala kolóló, wisiyóló kisipa muae. Soku fóló momó hulu depa kilituraalu, kale ba fo mo felekemó ai sókó wale ape fo dua dapó.

³³ Até dere kaae, ai bopeyale alarape diã betere tuãpaae wapa kilituraalu, mióta a mo felekemó waairaalu tu sókó walemó daapa, ai dere ape kisipa muae.

³⁴ Yalo diãpaae mo i dere ape. Mió i alimó betó mole so whi fea sukuni hale betó mupatei, ai alarape mo fea yaalo ai ape.

³⁵ Ó saro i haetamota, mo kemeyaalotei, yalo fo betã kemekélé ini, hale muó tawaalopó,” yalepó.

*Whiné Naalema waaire be deró suka keletamo mené tuénipó
(Mak 13:32-37, Luk 17:26-30, 17:34-36)*

³⁶ “Até yaaire be deró sukakeletamota, mo whi betãnekélé, hepen bemó betó mole *ensel*-rapekélé, ama Naalemanékélé mo tuénitei, Alimané ama betã tuérápó.

³⁷ Kale whi Noa betale alimó yale ala kisipa muae. Kale Whiné Naalema woukélé, mo ai ala kaaetóro yaalo ai ape.

³⁸ Ti noatepae, atéyale sukamó kale wei doasi alaai teopa, atima mo wisiyóló bitu, qlaró weitamó nóló, whi so dokotere alakélé, so whitamó dokotere alakélé deté fu betero, Noasépi nuku tuãpaae bitu holale sukamó sókó walepó.

³⁹ Atima betere tuãpaae ai ala sókó waairetei kisipani, hale mo koleaa yóló bitiré wóló, wei doasi anóló, so whi fea aluralépó. Kale Whiné Naalema wale sukamókélé, atétu yale kaaetóro yaalo ai ape.

⁴⁰ Whi tamo kutómó daayaalotei, me whi dapesó furaalu, me whi daalópóló taaróló faalópó.

⁴¹ So tamo *whit* o derakóló detu betaalotei, me so dapesó furaalu, me so betepa taaróló faalópó.

⁴² Ti noatepa meipó. Diã tetéroló kaae tare Tale waaire suka, diã kisipana, mo hotowayóló kaae tawae.

⁴³ I alarapeta mo yaalopa, i dere fo bete wisiyóló wosóló kisipa muae. Betã be talené dilikitamo etei kaae sukakelemó qlémi nokole whiné ama be fulukene waalópóló, kisipa muóló bituãsóró, ti ama be fulukóló qla qla sóró fópóló, a noke fió muni, siki siki yóló bituãpó.

⁴⁴ Térapa, diãkélé donoróló mo siki siki yóló betae. Ti noatepa meipó. Kale Whiné Naalema waalomei nisiyóló, kisipa keteróló betere sukamó, a sókó waalo ai ape.

⁴⁵ Ti i dere fo wosóló, diãkó me whi etei kaae kekemeyóló kutó diratere whi betérmóló, diaaqtei kaae kela. Betã be tale a mepaae uké faairaalu, ama dere fo sya fóló, mo eró tare fosó fosó yóló kekemere whipaae mepaae kutó diratere so whi naao tetéroló kaae taru, qlakélé mo wisiyóló melae yóló a fulapó.

⁴⁶ Ai kale kutó tale doasi topo whi ʻa momó fesaae wouraalu keleralemó, ʻa faai bituraalu diyae yale kutórape fea ama sumó dipa, ti ai kutó diratere whi ʻa mo hajné sinaalo ai ape.

⁴⁷ Yalo diappaee mo i dere ape. Kale be talené ama ʻola ʻola mo fea ai seképaee naao mo hotowayóló kaae tawae yóló, ama naase tuamó mu-laalopó.

⁴⁸⁻⁵⁰ Tépatēi, ai kutó diratere whitamó dowi tué mole whi betēpa, ti i ala dere kaaepó. Kale kutó diratere whiné kisipané ama doasi hapale waalomei nisiyóló, ʻatamo kutó ditere whirapetei fokosói ala yóo, topo dotere wēi nokole whirapetamo fulumu yóló hōko bitu, ʻqlaró wēitamó mo dekéro nōo du betaalopó. Téturaalu, ama doasi waalomei nisiyóló mokōleyaaró betere tuamó, kale whi sókó wapa kilita sókó faalopó.

⁵¹ Atéro, kale whi ama doasiné fokosoi ala yóló, ama tiki mo turukée fi kale tó tikiné wisire nisiyóló sikili du betere whirapetamo betamó beteraalopó. Tétepa, aimó doasi susupu sóró kaketu bitu naao téyae yóló, atima sereke fisikó sóró doasi wole du betaalopó,” yalepó.

25

Naase tamo so seimalepaee dó farólo yale fo

¹ Téro Yesuné duraalu, “Atéyaaire sukamó, ó hepen bemó Kótóné teteróló kaae tare aqmó mole alata, i ala kaae yaalopó. Kale naasetamo so seimalerape atimané *lamp* sʻa dirirape sóró so dokotere be demó detere ʻola naai kale so dokaaire whitamó hokolaa yaai felepó.

² Atéro mepaae aporó fele seimale senaalerapeta, ti kisipa fosó fosó yóo, mepaae aporó so seimale ti kisipa tiki fosó fosó ini yóo erepó.

³ Kale kisipa tiki fosó fosó inire seimale sorape atimané *lamp* sʻa dirimó wēi belepa sóró feletei, kemetēpa saaitapóló mepaae *wel* wēi wutimó tepeóló sóró fenipó.

⁴ Téyaleteiné, kale kisipa tiki fosó fosó yóló kekemere seimale sorape atimané *lamp* sʻakélé wēi belepa sóró fōo, kemetēpa saaire *wel* wēikélé wutimó tepeyóló sóró fōo yalepó.

⁵ Atéro, kale so dokaaire whi hapale wēni, diki deté fu betēpa, atima fea noke kēletēpa noke foposaa yó molepó.

⁶ Atima atéro noke fopesaapa, diliki sʻu tuatamo whi betané fo fakeyóló duraalu, ‘Kale so dokaaire whi i walapa, ʻatamo hokolaayaa faalopa ape,’ yalepó.

⁷ Atétepa, kale so seimalerape turukó holóló, atimané *lamp* sʻa dirirape wisiyóló dōpóló donoralopó.

⁸ Atéro, kale kisipa tiki fosó fosó inire so seimalerapēné kale kisipa tiki fosó fosó yóló, kekemere so seimalerapepaee duraalu, ‘Dané *lamp* sʻa dirirape *wel* wēi kemeturaalu, felekemó sukó faai dapa, diané tare *wel* wēikó dāmaletamo ʻlaae,’ yalepó.

⁹ Ti fo depa, atimané duraalu, ‘Meipó. Dané tare *wel* wēi diā melatēpa, ti dané sʻa dirimó tepeyaaire mei yaosóropa, mepaae *wel* wēi dotonaterē whirapetamo dupune fae,’ yalepó.

¹⁰ Ai fo depa, atima *wel* wēi dupune fi tikimó, kale so dokaaire whi sókó walepó. Atétepa, kale donoróló betere so seimalerape kale so dokaaire

whĩtamo so dokoteremó detere ɔla naairaalu, be dolopaae horóló tũ ki-nalepó.

¹¹⁻¹² Atéró beteremó, nalomo mepaae kale fele so seimalerape wóló, atimané fo fotokɔ yóló duraalu, ‘Doa whĩ-ó, doa whĩ-ó, dą holaaitapa tũ tukɔae,’ depa, ama atimapaee duraalu, ‘Yalo diɔpaae mo i dere ape, diɔ ę kisipanipa diɔ deé?’ yalepó.

¹³ Atérapa, diaaɔ doasi waaire be dęró suka keletamo diɔ kisipanipa, mo hotowaró kaae tawae,” yalepó.

Doasi monipaae dó faróló yale fo
(Luk 19:11-27)

¹⁴ “Fo me i ape. Talené tęteróló kaae tare alata, whĩ betą ą me bepaae faairaalu, ama kutó diratere whĩrape ą beterepaae ape yóló, ama ɔla ɔlarape kaae tawópóló, sóró beteratere kaaepó.

¹⁵ Téró, ama kutó diratere whĩrapaae *moni* melaairaalu, folosóro me whĩné dere ala kaae kolóló, 5000 melóo, whĩ mené ama dere alakélé kaae kolóló, 2000 melóo, me whĩné ama dere alakélé kaae kolóló 1000 melóo, yóló duraalu, ‘Yalo i *moniné* mepaae kutó dirótu betae,’ yóló, ą felepó.

¹⁶ Atétepa, kale 5000 *moni* sale whĩné ai *moniné* mepaae kutó diyóló, ama kale sale 5000 tómó 5000 me beleróló salepó.

¹⁷ Atéró, me kale 2000 *moni* sale whĩnékélé mepaae kutó dité fóló, 2000 me beleróló salepó.

¹⁸ Téyaletei, kale 1000 *moni* sale whĩ ɔpaae melale *moniné* me kutó dini sóró fóló, hae dukɔyóló kikiti hyó mulalepó.

¹⁹ Atéró, kale doasi ą hapale wéni, bitiré fóló me sukamó momó fesaae wóló, ama kutó diratere whĩrapaae kale melale *moni* taleyaalopa, ape yalepó.

²⁰ Atétepa, kale 5000 *moni* melale whĩ wóló duraalu, ‘Doa whĩ-ó, naao ępaae 5000 melaleteti, kutó dité fóló, tómó beleróló saletei me 5000 i ape,’ yalepó.

²¹ Ti fo depa, ama doasiné ɔpaae duraalu, ‘Yalo kutó diratere whĩ wisinaale-ó, naao fosó fosóre alané yalo ɔpaae yae yale ala naao wisiyóló ereteiné, mepaae ɔla ɔlakélé fea naaotóro tęteróló kaae tawaasepólópa, ɔkélé naao doasitamo hękese dere ala tuąmó betaalopa ape,’ yalepó.

²² Atétepa, kale 2000 *moni* melale whĩ wóló duraalu, ‘Doa whĩ-ó, naao ępaae 2000 melaleteti, kutó dité fóló, tómó beleróló 2000 me saletei i ape,’ yalepó.

²³ Ti fo depa, ama doasiné ɔpaae duraalu, ‘Yalo kutó diratere whĩ wisinaale-ó, naao fosó fosóre alané yalo ɔpaae yae yale ala naao mo wisiyóló ereteiné mepaae ɔla ɔlakélé fea naaotóro tęteróló kaae tawaasepólópa, ɔkélé naao doasitamo hękese dere ala tuąmó betaalopa ape,’ yalepó.

²⁴ Téró, kale 1000 *moni* melale whĩkélé wóló duraalu, ‘Doa whĩ-ó, naao dere alata, yalo tuęrapó. Yąta mo deteraai whĩ bituraalu, ɔla wae bilitere alakélé, ɔla wae ke terepetere alakélé dumitei, hąle họko tikimókélé naao ɔla wisi sua dapó.

²⁵ Atérené ę wituraalu, naao ępaae melale *moni* yalo hae dukɔyóló hyó mulaleteti, i tarapa sae,’ yalepó.

²⁶ Ti fo depa, ama doasiné ɔpaae duraalu, ‘Yąta, kutókélé diyaaalo mo dekané sini, kutó diratere whĩ dowi ai ape. Ti yalo naasené ɔla wae bilini yóo, ɔla kekélé terepeni yóo, dere tikimóte i ɔla sua dapó fota, naaotei ai yale ape.

²⁷ Atétere ala naao tuéruitei, ʔalo ʔapaae melale *moni* tó mó beleróló sópóló, *moni* kaae tare wh̄rapetamo muléliyólópó. Até uasóro ti ẹ fesaae wouraalu, ʔalo melale *moni* tó mó mepaae beleróló suapó, yalepó.

²⁸ Térapa, ama ai tare 1000 *moni* tokó sóro kale 10,000 *moni* tare wh̄ipaae melae.

²⁹ Ti noatepae, mepaae wh̄i dené me ọla tapa, ti Talené tó mó beleróló móturaalu, ai wh̄iné mo dekéro tawaalópó. Mepaae wh̄iné mo sawa tapa, ti ai sawa tareteikélé ama fasó saalo ai ape.

³⁰ Téró, ai kale deka kutó diratere wh̄i mo dilikire tikipaae taae deratepa aimó kaketu bituraalu, amatei yale alamópóló doasi wole du betaalópó, yalepó.

Sipsip-ró meme huputamopaae dó faróló dere fo

³¹ “Kale Wh̄iné Naalema ą waaire sukamó, ama mo kae ere de wisinaale-tamo wouraalu, ama *ensel*-rapekélé, mo fea betámó waalópó. Atéro wóló, ama teteróló kaae tare doasi topo wh̄i betere tikimó bituraalu, ó hepen bemó mo ama kae ere au wisitamo bitu, taleyaalo ai ape.

³² Atéro bituraalu, i hae kwiamó betó mole so wh̄i mo fea ą betere tikipaae tourale wóló betepa, kale *sipsip* hupuró *meme* huputamo kaae tare wh̄iné taleyóló, *sipsip* hupurape kaepaae daalóo, *meme* hupu kaepaae daalóo, du dere kaae, so wh̄ikélé atéro taleyaalo ai ape.

³³ Atéro taleyóló, kale *sipsip* hupu ti ama turu naaseró beteroó, *meme* hupurape ti ama fẹ naaseró beteroó, yaalópó.

³⁴ Téró, kale doasi topo wh̄iné kale turu naaseró betere so wh̄ipaae etei fo yaalópó. ‘ʔalo Ayané wisiró betepa hajné sukutu betere so wh̄i-ó, Kótóné teteróló kaae tare aomó mole ala take saró hetamo aleyaaiptei, diámó melaai dapóló, taleróló muló betere ọla saai ape.

³⁵⁻³⁶ Ti noatepae, ẹ wotené sinóló mupa, ọla melóo, ẹ wēi nokoletapa, wēi nópóló melóo, ẹ uké wh̄i kaae betepa, diaaą bepaee wisiyóló dapesóo yalepó. Ẹ bukaaie kutikélé meipa, diaaą melóo, ẹ kisiné sukóló mupa, diaaą mo hotowayóló kaae tawóo, ẹ *dipula* betepa, wisi kisipa muópóló diané ẹ kele wua yóo yalepó.’

³⁷ Tétepa, kale mo donoi ala du betere so wh̄iné ąpaae i fo yaalópó. ‘Tale-ó, ʔa wotené sinóló mupa, ó wēi nokole du betepa, dané ʔamó metéli melaleé?’

³⁸ Tale-ó, ʔa uké wh̄i kaae betepa, dané dape sóo, ʔa bukaaie kuti meipa kuti melóo, yalepó dere-a, dané ʔamó metéli melaleé?’

³⁹⁻⁴⁰ ʔa kisiné sinóló mupa, ó *dipula* betepa kisipa tiki feléyópóló, dané ʔa metéli kele waleé?’ depa, kale topo wh̄iné i fo tokó melaalópó. ‘ʔalo diapaae mo i dere ape. Diaaą mepaae wisi ala i doasi doi mole ʔalo norapepaae eróturaalu, mo belei sokótei betere so wh̄ipaaekélé erélipa, ti ẹpaetóro eró beteraópó, yaalópó.

⁴¹ Téró kale fẹ naaseró betere so wh̄ipaae i fo yaalópó. ‘Talené só deró betere so wh̄irape-ó, dią ẹ betere tiki taaróló mo sukókélé feni, haḷe dó tare sipaae bití fae. Ai sita, mo dowi Satan-ró ama kutó dirópóló doteyale keperapetamo dópóló, tukóló muló betere sipó.

⁴²⁻⁴³ Ti noa betené meipó. Ẹ wote betepa, me ọlakókélé meni yóo, wēi nokole depa wēikélé meni yóo, uké wh̄i kaae betepa, diaaą dape sini yóo, bukaaie kuti meitepa kutikó meni yóo, ẹ hepo daróló betepa, ó *dipula* betepa wisiyóló tao sini yóo yalepó, yaalópó.

⁴⁴ Ti fo depa, atimané ɸapaae etei fo yaalopó. ‘Yá wotené sinóló betepa, ó yá wẹi nokole depa, ó uké whị kaae betepa, ó bukaaire kuti meitepa, ó yá kisiné sukóló mupa, ó yá *dipula* betepa, ɸané yá wisiyóló tao sinípó dere-a, metéli tao sinípóló de?’ yaalopó.

⁴⁵ Ti fo depa, ama atimapaae i fo yaalopó. ‘Yálo ɸiɸapaae mo i dere ape. Diaaɸ mepaae wisi alakó i doi mole whịrapepaae erénituraalu, i betó mole belei sókóteipaaekélé erénipa, ti ɸpaaetei erénipó,’ yaalopó.

⁴⁶ Ai ala du betale so whịta kemekélé ini, mo ti sótóro tawaaire dupu saalopó. Téyaalotei, mo donoi ala du betale so whịta, ti mo titóro betó tawaaire bete saalo ai ape,” yalepó.

26

Yesu daairaalu fo dokale ala

(Mak 14:1-2, Luk 22:1-2, Jon 11:45-53)

¹⁻² Atéro, Yesuné ai forape yóló kemetepa, ama yó matere whịrapepaae duraalu, “Kale boseneyóló fele be ɸemó ɸla deyóló naaire be ɸe sókó waai be ɸe tamo betá hále moletei diaaɸ ai kisipare ape. Ai be ɸemó kale Whịné Naalema mepaae whịrapené filipaa ni tómó oleróló ɸópóló, atimané naase tuamó mulaalo ai ape,” yalepó.

³⁻⁴ Téro, kale so whịmó Talepaae momaratere topo whịraperó mepaae whị disirapetamo, momaratere doasi topo whị Kaiapas-né be wisinaalepaae tourále walepó. Atima atéro wóló touró bitu, Yesu ɸ tawóló daai kikiti fo dokalepó.

⁵ Atima atéro fo dokóló mulótu duraalu, “I alata, kale ɸla detere sukamó yaalomeipó. Ti noatepae, so whị feané keletómó ai ala depa doasi foya yaqsóro, me be ɸemó yaalopó,” yalepó.

Betá soné Yesuné topomó felé ɸelaa wale wel wẹi suniyale fo

(Mak 14:3-9, Jon 12:1-8)

⁶ Téro etéyalepó. Yesu ɸ Betani be huluapaae fóló, kale dowi humu fuluné tiki dopa ama wisirale whị Saimon-né bemó ɸla nuku betalepó.

⁷ Atéro betereómó, so betané doasi *moniné* ɸuputere felé ɸelaa wale *wel wẹi alabasta* kane fakené aleale wutimó belepa tawóló walepó. Téro, kale soné ai *wel wẹi* wisinaale wuti faayóló Yesu ɸ tiróló firu ɸla nuku betepa, ama topomó suniyalepó.

⁸ Atétere ala, ama yó matere whịrapené kolóló, dei kisipa muóló duraalu, “Ai *wel wẹi* wisinaale-a, hoko noatepa besekéróló suniyaleé?”

⁹ I felé ɸelaa wale *wel wẹi* wisinaale, mepaae whịtamó dotonóló doasi *moni* sóro, hále yoleale yóló betó mole so whịmó móluasóro mo wisuapó,” yalepó.

¹⁰ Atimasisi atéro du betere fo Yesuné tuéyóló, atimapaae duraalu, “Ai soné ama ɸpaae mo kokoi ala wisinaale eralepa, diaaɸ ama kisipa tiki dorakesé.

¹¹ Kale hále yoleale yóló betó mole so whịta, ti betere dokó ɸiɸtamó betó tawaalotei, ɸta ɸiɸtamó betó tawaalomei ai ape.

¹² Ai soné kale felé ɸelaa wale *wel wẹi* yálo tikimó suniyaleta hále meipó. ɸ sukutepa ɸouratere sukamó felé ɸelaa wópóló ai dilale ape.

¹³ Yálo ɸiɸpaae mo i dere ape. I hae kwiamó betó mole so whịpaae kale mió i wosetere kisi fo wisi yó maté kuturaalu, i soné ama i yale alakélé yó melaalo ai ape. Téturaalu, i kale soné i ala yalepóló kisipatóro hále yó tawaalopó,” yalepó.

Judas-né Yesu eleké deale fo

(Mak 14:10-11, Luk 22:3-6)

¹⁴⁻¹⁵ Téro, kale yó matepa wosetere 12 whirapekó betá Iskariot be whíkó Judas so whímó Talepaae momaratero topo whirape beterepaae fóló woseturaalu, “Yálo i seké diaaọ naase tuąpaae mulatepa, diaaọ ẹmó noa ọlakó melaaloé?” yalepó. Ai fo depa, atimané 30 *silpa moni* dosąyóló ąmó melalepó.

¹⁶ Ai sukamó kaae sóró, Judas-né Yesu ą mepaae whíné naase tuąmó mulaaire tų kikitu betalepó.

Yesuró ama yó matere whirapetamo ọla nale ala

(Mak 14:12-21, Luk 22:7-14, 22:21-23, Jon 13:21-30)

¹⁷ Téro, yist buni fopei *bred* o deóló nukuatere be de kaae suraalu i ala yalepó. Yesuné ama yó matere whirape ą beterepaae wóló woseturaalu, “Kale boseneyóló fele be demó deyóló naaire ọla-a, mé bemó ẹané taleróló mularóé?” yalepó.

¹⁸ Ti fo depa, ama atimapaee duraalu, “Dią u doasi be huluapaae fóló, ai bemó me whíkótamo betepa, ąpaae i fo yae. ‘Kale yó matere whíné duraalu, ‘Apaee me ala eraai tukóló mulale be de felekemó sókó waai depa, kale bosenóló fele be demó, yálo yó matere whirapetamo naao bemó ọla deyóló naai dapó,’ ene fae,” yalepó.

¹⁹ Atétepa, ama yó matere whirape fóló, Yesuné atimapaee yae yale alatóróti yóló, kale boseneyóló fele be demó deyóló naaire ọlarape taleróló mulalepó.

²⁰ Atéróló, be dikiteretamo Yesu ą ama yó matepa wosetere 12 whirapetamo ọla nukuatere ni fake tómó tiróló firu ọla nuku beterepó.

²¹ Atéró ọla nuku bitu, ama atimapaee duraalu, “Yálo diąpaae mo i dere ape. Diąkó betá whíné ẹ mepaae whíné dópóló eleké deyaalo ai ape,” yalepó.

²² Ai fo depa, atima kisipa tiki fomaake yóló, dekené sukutu duraalu, “Tale-ó, ai ala ẹané mo yaalopóló de?” yóló, atima feané betá kaae fotóró deté felepó.

²³ Ti fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Aita ẹtamo betámó ọla nuku betere whínéte mepaae whíné ẹ dópóló eleké deyaalo ai ape.

²⁴ Ti noatepaae, whíné Naalemata, kale ašemó yóló muló betere fo motóróti dokonóturaalu sinaalopó. Téyaalotei, Whíné Naalema mepaae whíné dópóló eleké deyaaire whi yá betá doasi kwia saaireteimó mo wió yae. Ai whi ą hamané dewuąmeisóró, ti mo wisiuąpó,” yalepó.

²⁵ Tétepa, ą dópóló eleké deyaaire whi Judas-né duraalu, “Yó matere whi-ó, ai ala yálo yaalopóló de?” depa, Yesuné ąpaae duraalu, “Épó mo naaotóróti yaalo ai ape,” yalepó.

²⁶ Atima atéró ọla nuku bituraalu, Yesuné *bred* o bula tao sóró Tale Kótópaae mo kée yóló, terekée daalu yóló ama yó matere whirape ąlirótu duraalu, “Ita, yálo tikipa dią feané sóró nae,” yalepó.

²⁷ Téro, kale dere kaae weį belere wuti tao sóró Kótópaae mo kée yóló, atima melóló duraalu, “Dią feané i weį nae.

²⁸ Ti i weįta, so whi mo feané yale dowi ala kwia aluraai, Kótóné dią tao saalopóló tukóló muló betere fo diriróturaalu, sókó farale yálo sameapa dią feané nae.

²⁹ Yálo diąpaae mo i dere ape. I nokole képi du weį momó kae néni haļe bitiré fóló, yálo Ayané tẹteróló kaae tare aqmó dą fea betámó bitu, kisi *wain*

weji naalopó. Ai be de sókó waai teópa, ai weji me kaae néni hale bitiré faalopó,” yalepó.

³⁰ Atéro, atima wole fo betá yóló, *Olip* du sorokó mole tikipaae felepó.

Pitané Yesu a tuénipóló yale fo
(*Mak 14:27-31, Luk 22:31-34, Jon 13:36-38*)

³¹ Téró, Yesuné atimapaee duraalu, “Mo mió i dikitamotóro atimané eppaae eratere ala kilituraalu, diá fea e taaróló botokó faalopó. Ti noatepae, até yaaire alata, asemó i yóló muló betere fo mo dokonóturaalu yaalo ai ape. ‘Kale *sipsip* hupurape kaae tare whi yalo dupa, *sipsip* hupurape dapó dapó yó faalopó,’ erapó.

³² Téyaalotei, e momó kepaayóló u Kaleli haepaae epi folosóro fimó diá nalo waalopó,” yalepó.

³³ Ai fo depa, Pitané aphae duraalu, “Yápaetamo mené noa kaae ala eratapa, ti mepaae whirape atima ya taaróló fupa, yalo betá ya mo taaróló faalomeipó,” yalepó.

³⁴ Ti fo depa, Yesuné aphae tokó mótu duraalu, “Yalo yápaee mo i dere ape. Mo mió i dikitamotóro wá *kakaruk* bané hale yaaipatei, naao e tuénipó fo sore félimó yaalopó,” yalepó.

³⁵ Ai fo yalemó, Pitané aphae duraalu, “E yátamo betámó sukutepa ti mo wisirapó. Yalo ya tuénipó fo mo yókélé yaalomeipó,” depa, mepaae ama yó matere whirapenékélé ama dere fo kaaetóro yalepó.

Kelaalo kokoi tiki Ketsemanimó yale ala
(*Mak 14:32-42, Luk 22:39-46*)

³⁶ Téró, Yesu a ama yó matere whirape fea kelaalo kokoi tiki Ketsemanipaae fóló, ama atimapaee duraalu, “E upaae momane fulapa diá imó betae,” yalepó.

³⁷ Atima atéro beteróló, Pita kale Sebediné naalema tamo atima fu bitu, ama hosaa tuámó mo doasi dekené sukutere ala kaae sóró, sekeji kisipa muté felepó.

³⁸ Atéro ama atimapaee duraalu, “Yalo hosaa tuámó dekené sukuturaalu, e felekemó sukaii depa upaae momane fulapa, diá imó e kaae tawóló bitu noke fini, etamo momatu betae,” yalepó.

³⁹ Téró ama yó matere whirape aimó betó mupa taaróló, a sawa tupaae fóló, haemó deraapisa fóló fió mulu momatu duraalu, “Yalo Aya-ó, i sekeji ala ephae waqsóro seséyaaire tū mupa, ti naao sesé yae. Tépateti yalo kisipa mole ala éreni, naao kisipa mole ala betá erópóló yae,” yalepó.

⁴⁰ Téró, a ama yó matere whirape beterepaae momó fesaae wóló kelalemó, atima fea noke foposaa yó molepó. Atépa, ama Pitapaae duraalu, “Sukakele betámó e kaae taruraalu, momatu bitinié?”

⁴¹ Diá me dowi ala yópóló sū sere alané só deraqsóro, hotowayóló kaae taru, momatere ala yó tawae. Kepe betenéta wisi ala eraai mo doasi keteké bupatei, tó tiki fotokó bunipó,” yalepó.

⁴² Kale yale kaae, a momó fesaae fóló momatu duraalu, “Yalo Aya-ó, ephae i eraaire sekeji ala waqsóro seséyaaire tū mupa, ti seséyae. Seséyaaire tū munipa, ti naao kisipa mole alatóro ephae erópóló yae,” yalepó.

⁴³ Atéro, a momó fesaae wouraalu kelalemó, atima fea kale dere kaae, noke foposaa yó molepó.

44 Atima atéro foposaapa taarólo, ą momó sore dakorólo fesaae fóló momaturaalu, kale yale moma kaaetóroti momó yalepó.

45 Téró, ą momayólo fesaae wóló, ama yó matere whırapepaae duraalu, “Dią sąa nóló bitu noke foposaa yó mole-a, mió dą hąle betaaire be dę dekéro mupa de? Kale Whıné Naalema dowi ala dere whırapené dópóló eleké ai deyale ape.

46 Ę dópóló eleké deyale whı ai walapa, dią turukó horólo dą faalopa fiępe,” yalepó.

Yesu ą tawale fo

(Mak 14:43-50, Luk 22:47-53, Jon 18:3:12)

47 Yesuné ai fo du betepatei, ama yó matepa wosetere 12 whırapekó Judas sókó walepó. ąta, kale momatere be tetérolo kaae tare whıraperó so whı tetérolo kaae tare whı disirapetamoné dotonale whırapetamo walepó. Atima atéro wouraalu, nópuluró bóe dele sepaketamo tao diliki yóló walepó.

48 Téró, Yesu mepaae whıné dópóló eleké deyale whıné ątamo wale whırapetamo fo dokóló duraalu, “Yąlotamo kóló tukó nukupa, ti ątóró hıtipa, tawae,” ipakalepó.

49 Atéro, kale Judas ą folosóro Yesu daalepaae sókówóló duraalu, “Yó matere whı, kóló,” yóló, apuóló kóló tukó nalepó.

50 Ti fo depa, Yesuné ąpaae duraalu, “No-ó, naao yaairaaalu, wale ala tėti yae,” yalepó. Tétepa, kale whırape atima hapale sókó woutóro Yesu botokó sóro tawalepó.

51 Atétepa, Yesuné ama fulumu whırapekó whı betané bóe dele sepake sókó sóro, so whımó Talepaae momaratere doasi topo whıné kutó diratere whıné wosęli sąae deralepó.

52 Tétepa, Yesuné ąpaae duraalu, “Naao ai sepake bulatere be dolomó momó bulae. Ti noatepae, mepaae whı denétamo sepakené whı dupa, ti ai sepakenętei ą mo ti dóló sukunaalo ai ape.

53 Naao kisipané-a, yąlo Ayapaae 72,000 *ensel*-rapené ę tao sene wópóló dotonae depa, ama dotonaalomeipóló de?

54 Yąlotamo ai ala depa, ti kale asęmó yaalopóló muló betere fo netéro dokonaaló?” yalepó.

55 Atęyale sukamó, Yesuné ai so whıpaae duraalu, “Diaaą kisipané ęta, *Gavman* whırapetamo bóe dóló atimané tetérolo kaae tare ala fasó saai, whırape fea ąlisóro fole whı beteparaalu, ę tawóló daai sepakeraperó nópulurapetamo tao diliki yóló wou de? Betere dokó fea diąné momatere be tipiné bopéro daaló betere tikimó ę fo yó mótu betepa, diaaą ę tanipó.

56 Tęnitei ai yale alarape feata, ti Kótóné ama kóló whırapené asęmó yóló muló betere fo motóro dokonóturaalu dapó,” yalepó. Atétepa, ama yó matere whırapené ą taarólo, atima fea botokó felepó.

Juda fakené Yesu só deraai fo tokótamo yale fo

(Mak 14:53-65, Luk 22:54-55, 22:63-71, Jon 18:13-14, 18:19-24)

57 Atétepa, mo so whımó Talepaae momaratere doasi topo whı Kaiapasné bemó touróló betó mupa, Yesu tawale whırapené ą dapesó felepó. Aimó kale Moses-né asęre fo yó matere whıraperó so whı tetérolo kaae tare whı disirapetamo touróló betó molepó.

58 Téyaletei, Pita ą Yesu fi tikimó nalo taeta deté furaalu, so whımó Talepaae momaratere doasi topo whıné be bopéro betere tipi tuąpaae

doropóló, aimó betó mole diki tare wh̄rapetamo bituraalu, Yesupaae noa alakó eratéro kelaai, kaae tawóló beterepó.

⁵⁹ Atéro, so wh̄imó Talepaae momaratere wh̄raperó fo tokótamo yóló taleraterere wh̄rapetamoné kapala so wh̄i dilikóló Yesu sukópóló, só deróló daaire bete kikitu betalepó.

⁶⁰⁻⁶¹ Atéro, atimané ą só deraai dapóló kapala fo yaleteti, ai foné ą só deraaire sunipa, nalo wh̄i tamo wóló duraalu, “Ai sekénéta, ‘Kótóné ai momatere be fisikóló sore be demó ama momó t̄yaalopó, depa d̄amoné wosalepó,” yalepó.

⁶² Tétepa, mo so wh̄imó Talepaae momaratere doasi topo wh̄i turukó holóló Yesupaae duraalu, “Ai wh̄rapené yą só deraterere fo dapa, naao atimapaae fo mekó tokó menitere-a, noatepa de?” yalepó.

⁶³ Téyaleteti, Yesu fo tekeni h̄ale daalepó. Atépa, kale momatere be kaae tare topo wh̄iné ąpaae duraalu, “Mo titóro betó tare Kótóné keletómó yalo yąpaae mo dirii fo i dere ape. Yąta mo so wh̄i fea teteróló kaae tanópóló, sóró betero betere wh̄i Kótóné Naalema Kerisopata, ti mió d̄apaaetóro yó ąlae,” depa Yesuné duraalu, “Épó. Naao mo dono ai dere ape.

⁶⁴ Téretei, yalo dią feapaae i dere ape. Take nalo waaire be demó, kale Wh̄iné Naalema mo doasi fotokó bole Kótóné turu naasemó betepa kolóo, ó hepen be taaróló ąako dolomó sókó wapa kolóo, yaalo ai ape,” yalepó.

⁶⁵ Ai fo depa, so wh̄imó Talepaae momaratere doasi topo wh̄iné ama deró betere kuti bis̄ayóló duraalu, “Kótó faleyóló doka doka ai du betere ape. Ti ama h̄asókó fole ala depa kelalepó yaaire meipapakó kek̄aalóé? Ti Kótó faleyóló doka doka dere fota, amatei depa dią feané ai wosale ape.

⁶⁶ Térapa, diaaą noa kisipa mute?” depa, atimané duraalu, “A sinaaitere fo amatei ai dapa sinópóló yae,” yalepó.

⁶⁷⁻⁶⁸ Téró, atimané ama kele dolomó fes̄a apuróló, naase duné dóo, mepaae wh̄iné ą okolope deké sóo yóló duraalu, “Kótóné so wh̄i teteróló kaae tare wh̄i Keriso-ó, yą Kótóné ama kóló wh̄ipata, ti yą dale wh̄i d̄apaae yó ąlae,” yalepó.

*Pitané Yesu ą tuénipó yale fo
(Mak 14:66-72, Luk 22:56-62, Jon 18:15-18, 18:25-27)*

⁶⁹ Atéro Pita, ai be bopéro daaló betere tipi bolaa dolomó betepa, kale kutó diraterere so seimale betą ą beterepaae wóló duraalu, “Yąkélé u Kaleli wh̄ikó Yesutamo betąmó kw̄eale wh̄i ai ape,” yalepó.

⁷⁰ Ti fo depa, so wh̄i feané keletómó Pitané kale so seimalepaae duraalu, “Naao ai dere fota, noa fo yóló déro ę kisipanipó,” yalepó.

⁷¹ Atéro, kale wh̄i ą ai be bolaare dopóku tu serekepaae sókó durupupa, me so seimalené ą kolóló ai betó mole so wh̄i feapaae duraalu, “I wh̄i ąkélé, Nasaret wh̄ikó Yesutamo betąmó kutu betale wh̄i ai ape,” yalepó.

⁷² Ti fo depa, Pitané kale dere fo kaae Talené keletómó dirii malo yóló duraalu, “Naao ai bopetere wh̄ita ę tuénipó,” yalepó.

⁷³ Atéro sawa betale k̄ilipaae, aimó daae mole mepaae wh̄irape Pita beterepaae wóló duraalu, “Yąta atimatamo kutu betale wh̄i mo h̄iti ai ape. Ti noatepae, naao dere fo nakomené yą mo h̄itipóló h̄akeamó yó matapó,” yalepó.

⁷⁴ Ai fo depa Pitané duraalu, “Yało diɓapaae mo i dere ape. Ai whi ɛ mo tuɛnipó. Yało kapala fo depata, ti Talené ɛ mo doasi kwia melópoló,” yalepó. Ai fo deretamotóro wá *kakaruk* bané hale yalepó.

⁷⁵ Tétepa, Pitané Yesuné ɓapaae kale *kakaruk* bané hale yaaipatei, naao ɛ tuɛnipó fo sore félimó yaalopó yale fo kisipa muni walepó. Atétepa, Pita ɓa belapaae sókó doropóló bituraalu, mo doasi dekené sini wole du betalepó.

27

Judas képi wéi nale fo

(Mak 15:1, Luk 23:1-2, Jon 18:28-32)

¹ Atéro, so whimó Talepaae momaratere topo whiraperó so whi tetérolo kaae tare whi disirapetamo, mo hikatitei Yesu sukópóló daairaalu, fo taleyóló mulalepó.

² Atimané ɓa halika tikiné naase tamo dokóló, kale doasi *Gavman* topo whi Pailat beterepaae dapesó fóló, ama naase tuɓmó mulalepó.

³⁻⁴ Atéro, Yesu mepaae whiné dópóló eleké deale whi Judas-né Yesutamo fo tokótamo yóló só deratere ala kolóló, amatei yale alamó dapóló, mo dowi fomaake kisipa mualepó. Atéro duraalu, mo so whimó Talepaae momaratere whiraperó so whi tetérolo kaae tare whi disirapetamoné ɓa melale 30 *silpa kapa moni* u kale whirapepaae momó melaai felepó. Atéro atimapaee duraalu, “Me hasókó fele alakélé inipatei, ɓa dópóló yało haleteti eleké deale alané ɛ doasi dowi ala yalepó,” yalepó. Ai fo depa, atimané ɓapaae duraalu, “Dapaae noa yaró de? Ai alata, naaotei ai yale ape,” yalepó.

⁵ Atétepa, Judas-né ama sale *moni* ai kale momatere bepaae fesekée faróló, amatei ɓa képi wéi nalepó.

⁶ Atétepa, so whimó Talepaae momaratere topo whirapené kale whiné teraae farale *moni* sóro taru duraalu, “I *monita*, whi daai dupuyaletetipa, Kótópaae matere *monitamo* touraɓse yóló fo mulapó,” yalepó.

⁷ Téro, atima fo taleyóló duraalu, i *monita* mepaae wale whirape sukutepa douraire tiki, kale doka haené wuti aletua dere whirapené hae dupu yaai dapóló mulalepó.

⁸ Ai hae tikita, whi dópóló eleké deyaalemó, melale *moniné* dupuyaletetiné ai haené doi whiné samea sókó fele haepó, miókélé hãle du betera.

⁹⁻¹⁰ Atéyale ala Kótóné kóló whi Jeremaiapaae yó matepa, ama aseýóló muló betere fo motóroti dokonóturaalu yalepó.

“Talené ɓapaae i ala yae yóló muló betere fo sya furaalu, Israel so whi atimané ɓa dupu yóló melale 30 *silpa moniné* doka haené wuti aletu betere whirapené hae tiki atimanétei dupu yópóló yae,” fo erapó.

Doasi topo whi Pailat-né Yesutamo fo tokótamo yale fo

(Mak 15:2-5, Luk 23:3-5, Jon 18:33-38)

¹¹ Ai ala hãle du betepa, atimané Yesukélé doasi *Gavman* whiné sóro betero betere topo whi Pailat-né keletómó daapa, ɓapaae woseturaalu, “Ya Juda so whi tetérolo kaae tare doasi topo whi?” depa, Yesuné ɓapaae duraalu, “Naaotóro mo dono ai dere ape,” yalepó.

¹² Ai fo depa, so whimó Talepaae momaratere topo whiraperó so whi tetérolo kaae tare whi disirapetamoné kae kae só deratere fo ɓapaae depatei, ama me fo tokó menipó.

13 Tétepa Pailat-né ąpaae duraalu, “Atima kae kae forapené yą só derótu betepatei, yą fo tekeni dere-a noatepa de?” yalepó.

14 Ai fo depatei, Yesuné kale Pailat-né dere fo mo sawa tokó matere alakélé inipó. Ai ala kale doasi *Gavman* topo whjné kilituraalu, i whjta atimané dere fo tokó matere alakélé mo dumipóló sira yalepó.

15 Téró, *Gavman* doasi topo whjné ba fo dokó fea atimané dua dere ala sya furaalu, ąla detere sukamó so whj touróló, atimané kisipa mole *dipula* betero betere whjko betą hąle fópóló doteyae depa, ti ai whjtóro dotonótua dapó.

16 Atéyale sukamó, dowi ala du betere doi mole whj Barabas *dipula* betero beterepó.

17 So whj fea atéro wóló touró betepa, Pailat-né atimapaee woseturaalu, “Diaaą kisipané-a, mé whj *dipula* sokóló hąle fópóló kisipa mute? Barabas doteyarópé, so whj feané Kerisopó du betere whj Yesu doteyaró de?” yalepó.

18 Ti noatepa meipó. Kale Juda so whj teteróló kaae tare whjrapené so whj feané Yesuné doi hale sóro horóló, dukirateremó atima dowi kisipa muturaalu, atimané ą daai kale Pailat-né ą beterepaee dapesó weirapóló kisipa mualepó.

19 Atéro, kale Pailat ą so whjtamo fo tokótamo yaai bituatere tikimó betepa, ama somané fo yó fótu duraalu, “Yąlo mió mo dowi noke yaleteiné ę doasi sekę yalepa, ai dowi ala mo betąkéle munire whjpaee me ala momókó eraqse,” yalepó.

20 Téyaletei, so whjmó Talepaee momaratere topo whjrapero whj disir-apetamoné so whjpaee duraalu, “Barabas ipaae wópóló dotonóturaalu, Yesu sinópóló oleróló dae yae,” yóló, so whj feapaee sesemeratere fo du betalepó.

21 Tétepa, kale *Gavman* whjné sóro betero betere doasi topo whjné woseturaalu, “I whj tamokó mé whj dią beterepaee wópóló sokóló dotonaróe?” depa, atimané duraalu, “Barabas wópóló dotonae!” yalepó.

22 Tétepa, kale Pailat-né so whjpaee woseturaalu, “So whj feané Kerisopó du betere whj Yesu neyaróe?” yóló wosetepa, aimó daae mole so whj feané duraalu, “Ąta, filipaa ni tómó olorae!” yalepó.

23 Ai fo depa, Pailat-né atimapaee duraalu, “Ai whjta me dowi alakélé inipatei, hąle noatepa daró de?” depa, atimané fo mo ti fakeyóló duraalu, “Ą filipaare ni tómó olorae!” yalepó.

24 Tétepa, ai yó mole so whj atimané kisipa mutere ala eraqsóro, Pailat-né seséyalemókélé mo sųni, so whjné doasi foya yaaitere ala kolóló, so whj feané keletómó wejné ama naase fukutu duraalu, “I whj delemó Kótóné matere kwiata, yąlo saalomeitei, diaaątóro saalopó. Atéro sóko fatere samea yąlo naasemó yaqsóro, i fokotapa kelere?” yalepó.

25 Ai fo depa, so whj feané duraalu, “Ai whj dele kwiata, Kótóné dąro dąné naale senaaletamopaae melópólópó,” yalepó.

26 Téró, so whj atimané Pailat-paae dotonae yale whj Barabas hąle fópóló dotonóturaalu, mepaae diki tare whjrapené Yesu fokusói alapi yóló, nalo filipaa ni tómó oleróló daai dapesó fae yóló melalepó.

Diki tare whjrapené Yesu faleyale fo
(*Mak 15:16-20, Jon 19:2-3*)

27 Atéro, kale *Gavman* whjné sóro betero betere topo whjné ama diki tare whjrape betere tiki wisinaale Pretorium-paae Yesu duwóló sóro felepó. Téyalemó, diki tare whjrape feané ą boperóló daane walepó.

28-29 Téro, atimané ama deró betere kuti sokóló betà sonaai kuti deralepó. Atéro, mu daai képinétei doasi topo whiné deratere topo taopóló bopeyóló, ama topomó deralepó. Téro, atimané betà dotó tiki ama turu naasemó taróló, à daalemó bukutiri teane doropóló duraalu, “Juda so whiné topo whi-ó!” yóló faleyóló doka doka du betalepó.

30 Atéro atimané à fesaà apuróló, kale dotó tiki momó fasó sóró, ama topomó momó du momó du betalepó.

31 Atéro, atimané à doka doka du beteró, sonaai kuti sókó sóró ama kuti momó deralepó. Téro, à filipaa ni tómó oloraai dapesó felepó.

Yesu filipaa ni tómó sukale fo

(Mak 15:21-32, Luk 23:26-43, Jon 19:17-27)

32 Atéro dapesó fu beteremó, Sairin be hulua whíkó Saimon à tumó hokolaa depa, à fasóló ai filipaa ni apaee naaomo beleyae! yóló seyaalepó.

33 Atéro, atima betà hae doi Kolkotamó sókó walepó. Ai fo feteyóló whiné topo diri mole tikipó.

34 Aimó atimané Yesumó betà hakesaai weiró mo *wain* weıtamo hosekéróló tepeyaleteti melalemó néni hóyalepó.

35 Atéro atimané à filipaa ni tómó oleróló, kılipaae ama kuti saairaalu atimané ni kukwia teraae horóló mé whiné ni kukwia mo donotóró muni dorowapa, ti ai whinétoró sua yalepó.

36 Atéro, à teó sukutu betepa, kale dikı tare whırape atima kaae tawóló betó molepó.

37 À oleró betere ni topomó i betené dalepóló aseýóló oleralepó. Ai aseýóló olerale fo i ape.

JUDA SO WHI TETERÓLÓ KAAE TARE TOPO WHI YESU I APE

38 Kale olémi nuku betale whı tamokélé átamo betámó, me whı ama turu naase deró nimó oleróo, me whı fê naase deró me nimó oleróo yalepó.

39-40 Mepaae ai tumó fua wuatere so whı atimané folópu kelepeýóló faleyóló doka doka duraalu, “Yata kale momatere be fisikóló, sore be demó momó teyaalopó du betale whıpa, naaotei ya tao sae. Yıtamo Kótóné Naalemapata, ti ai filipaa ni taaróló dere ape,” du betalepó.

41 Atéro kale dere kaae, mo so whımó Talepaae momaratere topo whırapenékélé, Moses-né asere fo yó matere whırapenékélé, mepaae whı disırapenékélé, faleyóló doka doka duraalu,

42 “Mepaae whırape sukaqsóró ama tao sua yaleteti, à sinaqsóró amatei tao sinitupó. Ti ata, Israel fake so whiné doasi topo whı ereteiné filipaa ni taaróló dorowapa, ti dà apaee kisipa tiki tiraalopó.

43 Ama duraalutamo, à Kótóné Naalemapóló kisipa tiki tirateremó, Kótóné à tao saai kisipa mutepa, ti tao sópóló yae,” yalepó.

44 Yesutamo kale betámó olerale olémi nuku betale whı tamonékélé u whırapené dere kaae, à faleyóló doka doka dere forape dekeró du betalepó.

Yesu sukale ala

(Mak 15:33-41, Luk 23:44-49, Jon 19:28-30)

45 Téro suka tuamó 12 kilok sukakelemó kaae sóró fóló, be kuluka derepaae 3-kilok-mó hae kwia mo fea dikiyalepó.

46 Atéro be kuluka 3-kilok seretamo, Yesuné doasi fo fakeyóló duraalu, “Eloi, Eloi, lama sabakatani,” ai fo feteyóló, “È teteteróló kaae tare Kótó-ó, È teteteróló kaae tare Kótó-ó, è yało wotoró beterópóló noatepa taaróló feleé?” yalepó.

⁴⁷ Ti fo depa, mepaae aimó daae mole so wh̄rapené ama ai dere fo wosóló duraalu, “Ama Elaijapaae ape yóló ai dere ape,” yalepó.

⁴⁸ Tétépa, atimakó wh̄i bet̄a mo hapale sururu yóló fóló, kale wépi kaae ɔla sóró séli kɛlaa kaae ere moi *wain* w̄ei kale wépi kaae ɔlamó tópuró sóró, kapemó haka sóró Yesu nópóló melaai sóró felepó.

⁴⁹ Téyaletei, mepaae wh̄rapené duraalu, “Ilaija wóló tao sene walémóló kelaalopa, atéro olerópóló taalae,” yalepó.

⁵⁰ Atéro, Yesuné ama kepe bete sókó furaalu, kale dere kaae doasi fo fake yóló ɔ sinalepó.

⁵¹ Atéteretamotóró kale momatere be sataɔleróló oleró betere kuti óté kaae sóró tereketé doropóló, a salepaae sókó deralepó. Téturaalu, doasi bao yale tikimó kaporapekélé terekeyóló felepó.

⁵² Atéturaalu, wh̄i dourale tikikélé turukw̄e fóló, mo take Kótóné ama kae sóró beterale so wh̄i sukutepa douraletei, dou taaróló momó kepaayóló fua yalepó.

⁵³ Yesu atéro kepaayóló fi k̄lipaae, ai kale kepaayale so wh̄rape mepaae so wh̄iné kolópóló, Kótóné ama kae t̄enó betere Jerusalem be hulupaae yó male felepó.

⁵⁴ Atétépa, kale diki tare wh̄rapené topo wh̄iró Yesu me ala yaqsóró, kaae tare diki tare wh̄rapetamoné doasi bao dere alaró mepaae kae kae dere alarapetamo kolóló, atima fea winé sukóló diri furu furu yóló duraalu, “Haió! i wh̄ita, Kótóné Naalematoró mo h̄tipó,” yalepó.

⁵⁵ Téró, Yesu ɔ mepaae ɔla ɔla yaɔt̄epa tao sóró mótua yale sorape, Kaleli hae kwia taaróló wóló, Yesupaae eratere ala kelaai mo tumó daae mulu, kese faló beterepó.

⁵⁶ Atima ai sorape kuamó Maktala be hulua sokó Mariakélé, Jems-ró Josistamoné hama Mariakélé, Sebediné naalema tamoné hamakélé, atima atéro daae molepó.

Yesu dourale ala
(Mak 15:42-47, Luk 23:50-55, Jon 19:38-42)

⁵⁷ Be mo felekemó dikiyaa i deretamo, bet̄a Arimatea be wh̄ikó néli wh̄i Josep walepó. Ai wh̄i ɔkélé Yesuné yó matere wh̄i betalepó.

⁵⁸ Kale sekéné Yesuné tiki saai dapóló, kale topo wh̄i Pailat-paae wosene felemó, Pailat-né ama diki tare wh̄irapepaae duraalu, “I sekéné Yesuné tiki ama sóró faaipó dapa, sóró f̄ópóló melaie,” yalepó.

⁵⁹⁻⁶⁰ Atéro matepa mo ɔ t̄ekée fi *linen* kuti wisinaalené Yesuné tiki bopeyóló só fóló, mepaae sukale wh̄i dourénire kane dolomó Yesuné tiki mulalepó. Téró kale dou t̄u kinaai aleyóló mulale kane fake biliraté fóló kinóló ɔ felepó. Ti ai kane dolota, kale wh̄i Josep ɔ sukutepa dourópóló, aleyóló muló betere tikipó.

⁶¹ Atétépa, kale Maktala be hulua sokó Mariaró ama yakoma Mariatamo ai kale wh̄i douró betere tiki kese faróló beterepó.

Yesuné tiki me ala yaqsóró diki tare wh̄irapené kaae tare ala

⁶²⁻⁶³ Atéyale sisópaae dótóro s̄a nóló betaairaaalu, ɔla ɔla taleyóló mulóló, be ɔt̄epa i ala yalepó. Kale moma dere be kaae tare topo wh̄iraperó Farisi wh̄irapetamo Pailat beterepaae fóló duraalu, “Doa wh̄i-ó, ai kale so wh̄i dilikité kutu betale wh̄i ɔ suk̄ai bitu be ɔ sore kemetepa, ɔ momó kepaayóló betaalopó depa, ɔané wosalepó.

⁶⁴ Atéró ai kale sukále whiné ama yó matere whırapené ama tiki qlémi sóró fóló, mo whıpaae a momó kepaayóló beterao deté kuturaalu, so whı dilikalo ai ape. Atéró dilikitere alané ama take folosóro so whı dilikaletei teraae faalopó. Téyaosóropa, naao diki tare whırapené ai kale whı dourale tiki be de sosemó mo wisiyóló kaae tawópóló yae,” yalepó.

⁶⁵ Ai fo depa, Pailat-né so whı tetéroló kaae tare whırapepaae duraalu, “Whı douró betere tiki mo wisiyóló kaae tawópóló, mepaae diki tare whırape dapesó fóló, etéro kaae tawae yóló yó melae,” yalepó.

⁶⁶ Atétepa atima fóló, kale whı dou mené tukjyalemóló kelaai tu kinale kane fakeró hale daale kane kwiatamo meke eróló, tuamó siri mulóló diki tare whırapepaae kaae tawae yóló sóró daalalepó.

28

Yesu kepaayóló fele fo

(Mak 16:1-10, Luk 24:1-10, Jon 20:1-18)

¹ Téró kale sa naai tukóló mulale suka kemeyóló *fula* kaae sere be demó mo hikitei, Maktala be hulua so Mariaró yakoma Mariatamo kale whı dou kelaai felepó.

² Atéró, kale so tamo dou tópaee sókó faai teó fu betepatei, betá *ensel* hepen bemó dorowóló, dou kinó betere kane fake tukwe faróló a tómó beterepó. Ai kane fake tukwe falateremó, mo doakale bao yalepó.

³ Ama tiki mo epée de kaae iruraalu, ama deró betere kutikélé mo de tekée fapa kelalepó.

⁴ Ai dou kaae tawóló betó mole diki tare whırapené a kolóló, winé sukóló diri furu furu duraalu, sukóló mole whırape aoyóló haemó deraapisa fóló molepó.

⁵ Téró kale so tamo sókó wapa, kale *ensel*-né atimaamopaae duraalu, “Diaamo wiyaose. Diaamota, filipaa nimó dale whı Yesu kele waletai yalo tuęrapó.

⁶ Ti ata imó muni, a mulale tiki halerapa kelaai ape. Ti take ama yale fotóro dokonóló, a kepaayóló falapó.

⁷ Atérapa, diaamo hapale fóló, ama yó matere whırapepaae i fo yae. A mo ti sukaletei kepaayóló, di a nalo wópóló a pi Kaleli haepaae furaalu, atamo aimó hokolaa yóló kelaalopa, ape yale fo yalo diaamopaae i dere ape,” yalepó.

⁸ Atétepa, kale so tamo wirutei mo haitamo whı dou taaróló, ama yó matere whırapepaae yaai dapóló sururuyóló felepó.

⁹ Atéro fu betepa, Yesu hapale sókó wóló daalu kóleó yalepó. Atétepa, atimaamo a daalepaae fóló, ama hómó apuó taru Tale-ó du betalepó.

¹⁰ Atétu betepa, Yesuné atimaamopaae duraalu, “Wiyaose! Diaamo fóló, yalo norapepaae diaao e u Kaleli haemó kelaasepóló ape yalepó, yaai fae,” yalepó.

Diki tare whırapené i ala kelalepóló yale fo

¹¹ Téró ai kale so tamo fu betepatei, kale mepaae dou kaae tawóló betale diki tare whırape atima momatere be kaae tare topo whırape beterepaae fóló, atimané kelale alarape fea yó melalepó.

¹² Ti fo depa, mo so whıjó Talepaae momatere topo whırapéro mepaae so whı tetéroló kaae tare whı disirapetamo betapaae touróló bitu, i ala yaalopóló taleyóló mulalepó.

¹³ Atéro fo deyóló, kale diki tare whĩrape atimané kelale ala mo so whĩpaae yaqsóro fo mulótu duraalu, “Mené diãpaae noa ala yaleé depa i fo yae, ‘Dã firepaae Yesuné ama yó matere whĩrape wóló, ama tiki qlémi sóro falapó yae,’ ” yóló doasi *moniné* dupuyalepó.

¹⁴ Atéro duraalu, “*Gavman* topo whĩné i dere fo wosetepa, diãtamo doasi fopaae buóló me ala eraqsóro diã seséturaalu, ðanétei ama kisipa tiki feléraalopó,” yalepó.

¹⁵ Téro, kale diki tare whĩrape doasi *moni* sóro furaalu, atimapaee yae yale fotóróti deté kweyalepó. Atéro dere fo so whĩ feané wosóló, fakerale fo mió i alimó betó mole Juda so whĩnékéle wosóló mo kisiparapó.

Yesuné ama yó matere whĩrapepaae yale fo
(*Mak 16:14-18, Luk 24:36-49, Jon 20:19-23*)

¹⁶ Téro Yesu ą sukąai bitu, ama yó matepa wosetere 11 whĩrapepaae, ątamo Kaleli haemó daale hasi fosómó hokolaa yaalopó, yale fo tuęru atima felepó.

¹⁷ Atéro fóló, aimó atimané ą kolóló, hemée deyóló betó mulu Tale-ó du betalepó. Tétu betaleteti, mepaae whĩrapené Yesu ą hĩti yale molópóló, kisipa tamo mutu beterepó.

¹⁸⁻¹⁹ Tétepa, Yesu ą atima betere felekepaae fóló duraalu, “Ó hepen bemókélé i haemókélé ere ala fea yalo teteróló kaae tanópóló, Kótóné ę sóro beteró beterepó. Térapa, diã i hae kwiamó betóló fale so whĩ beterepaae fóló, atimakélé yalo yó matepa wosetere so whĩ beterepóló, yó maté kweyae. Atéturaalu Alima, Naalema, Deĩ Kepe Wisi, ðané betą doimó weĩ tópurótua yae.

²⁰ Tétu, yalo diãpaae yae yóló mulale ala fea, atimanékélé wosóló sya fópóló yó mótu betae. Yalo diã taaróló feni, ða fea betąmó bitiré fóló, kemene fole alimó sókó faalopóló i yóló mulatere ape,” yalepó.

Mark

*Jon-né Yesu waaire tų alerale fo
(Mat 3:1-12, Luk 3:1-9, 3:15-17, Jon 1:19-28)*

¹ Kótóné Naalema Yesu Kerisoné kisi fo wisi etéro kaae sirapó.

² Mo take Kótóné ama fo eratere kóló whį Aisaiané aseýóló muló betere fo i ape.

“Yalo fo erale fae yóló dotonatere whį ya waaire tumó api folosóro fópóló, yalo dotęyaalo ai ape.

Ai sekęnéta, ya waaire tų aleóló donoraalopó.

³ I whį ata, so whįkélé bitinire kópu kaae fi tikimó sókó wóló daalu, fo fake yóló i fo yaalo ai ape.

“Tale waaire tų donoróló aleyae,” erapó.

⁴ Atęyale fo dokonóturaalu, betą whį Jon walepó. Ata so whįkélé bitini kópu kaae fi tikimó sókó wóló duraalu, “Mepaae so whį de atimané yale dowi ala taaróló, tuę tiki feteyóló walemó weį tópuratepa, ti Kótóné diaaę dowi ala kwia tokóló aluraalopó,” du betalepó.

⁵ Atétere fo woseturaalu, Judia hae kwiamó betó mole so whįró Jerusalem bemó betó mole so whįtamo ą beterepaae wóló, atimané yale dowi alarape fea haķeamó yó matepa, Jon-né atima Jordan weįmó tópurótua yalepó.

⁶ Jon-né ama bukutua yale kutita, ti kale *kamel* hupu nikiné dokóló moletei bukutua yóo, ama tokélé hupu sekaęné aleyaletei sua yóo, yalepó. Ama nukua yale ęla ti ero nusuró meke weįtamopó.

⁷ Atéro ama atimapaee duraalu, “Ęta folosóro wale whį i ape. Nalo yalo kįlipaae, ti mo doa fotokę bole sekę whį waalo ai ape. Ai sekę ata ę kaae mei, mo doasi sekę whį betepa, ę ą aomó beleķamale naale kaae beterapó. Tęru, ama hó bené kępi yalo teraayaairetei mo sųnipó.

⁸ Yalota, dią haķe weį maate tópurótu betereitei, amata dią Deį Kepe Wisitamo tóपुरaalo ai ape,” yalepó.

Yesu weį tóपुरale alaró sų sale alatamo

(Mat 3:13-17, Luk 3:21-22)

⁹ Atęyale sukamó, Yesu ą Kaleli hae kwiamó tęne Nasaret be taaróló wapa, Jon-né ą Jordan weįmó tóपुरalepó.

¹⁰ Téro, Yesu ą weį tóपुरóló hae taopaae hutu betepa, Jon-né ó sapaee kese horalemó hepen, be tų kuti tekée fu dere kaae yóló, Deį Kepe Wisi ba hokósere kaae Yesuné ama tikimó bitį dorowapa kelalepó.

¹¹ Atéro betepa ó samó fo tekerótu duraalu, “Yata, yalo mo yaala sókó fóló, hosaa mole Naalepó. Naa dere ala fea mo wisi alatóro dereteiné ę mo doasi hajné sukutapó,” yalepó.

¹² Tęyalemó mo ai fapótórti, kale Deį Kepe Wisiné Yesu so whįkélé bitini, kópu kaae fi tikipaae seýóló falalepó.

¹³ Yesu ą atéro fóló betepa, be de whį siki tamo kemeyalepó. Atępa, Yesu ą dée nópóló Satan-né ąpaae kae kae sų sere alarape erótu betalepó. ą aimó syaae ęlatamo betepa, me ala yaqsóro Kótóné ama *ensel*-rape dorowóló, Yesu tao salepó.

*Yesuné ama yó matere wh̄irape a sya ape yale fo
(Mat 4:12-22, Luk 5:1-11)*

¹⁴ Jon *dipula* beterales kijipaae, Yesu a Kaleli hae kwiapaae sókó wóló, Kótóné ama kisi fo wisi so wh̄i feapaae yó mótu betalepó.

¹⁵ Atéró yó mótu duraalu, “Talené eraaire ala ama kóló wh̄irapené deté wale fo mió i dokonatare ape. Téturaalu, Kótóné teteróló kaae tare alakélé mió sókó wóló i mole ape. Térapa diaaq du betere dowi ala taaróló, tué tiki feteyóló kale kisi fo wisi wosóló, kisipa tiró betae,” du betalepó.

¹⁶ Atéró, Yesu a ai Kaleli wēi fókú seseké hutu bituraalu kelalemó, Saimon-ró noma Andrutamo h̄aleke wané ya su beterepó. Atimaamota, suka fea ya siré kotere wh̄i tamopó.

¹⁷ Atétu betepa, Yesuné atimaamopaae duraalu, “Diaamo ai ya siré koteretei taaróló, e sya ape. Ti noatepa mei diaamoné ai ya su dere kaae so wh̄ikélé siré kw̄eyaasepóló, yało diaamo sóró beteraalopa ape,” yalepó.

¹⁸ Ama ai fo deretamotóro atimaamoné kale ya siré kotere h̄aleke wa taaróló, Yesu sya felepó.

¹⁹ Atéró a sawa fóló, kale dere kaae Sebedi naalema Jems-ró noma Jon-tamo nukumó bituraalu, h̄aleke warape turukó feletei wisi wisiyóló nomotu betepa kelalepó.

²⁰ Atétu betepa, mo ai fapotóroti Yesuné atimaamopaae duraalu, “Diaamo e sya ape,” yalepó. Tétepa, atimaamoné alima Sebediró ama kutó diratare wh̄irapetamo nukumó betepatei taaróló, atimaamo Yesu sya felepó.

*Yesuné dowi kepe h̄okonale fo
(Luk 4:31-37)*

²¹ Atéró, atima fea touyóló Kapeneam bemó sókó fóló, ai bemó kale s̄a nópóló tukóló muló betere sukamó atimané fo wosetere be dolopaae fóló, Yesuné fo yó melaai kaae salepó.

²² Téró, ai kale so wh̄iné ama yó matere fo wosóló duraalu, “I sekéné yó matere fota, doasi kisipare wh̄irapené dere fo kaae dapóló, siratu betalepó. Kale Moses-né as̄ere fo yó matere wh̄irapené d̄apaae atéró yó mótumipó,” du betalepó.

²³⁻²⁴ Atétu betalemó, mo ai fapotóroti kale ai fo wosetere be dolomó bet̄a dowi kepe tepeyóló betere wh̄iné fo fakeyóló duraalu, “Nasaret be wh̄ikó Yesu-ó, naao d̄amopaae noa alakó eraai waleé? D̄amo noatepa dóló aluraai waleé? Yāta, dowi ala mo bet̄akélé munire wh̄i wisinaale betepa, Kótóné sóró kae betero betereitei, yało mo kisiparapó,” yalepó.

²⁵ Tétepa, Yesuné kale dowi kepe foné sóró duraalu, “Fo taaróló, wh̄i tuamó betereitei sókó fae,” yalepó.

²⁶ Ai fo deremó, kale dowi kepe sókó faairaalu, kale wh̄i tao sóró feseróló fo fakeyóló keterétamo sókó felepó.

²⁷ Atéteremó, kale so wh̄i atimasisitei u wosene i wosene yóló duraalu, “Ita, noa ala yalerópó. Ama i yó matere kisi fota, mo doasi topo wh̄irapené dere fo kaae dapó. Dowi keperapenékélé, mo wh̄iné dere kaae, a aqmó sukóló bituraalu, ama yae dere ala motóro dapóló,” siratu betalepó.

²⁸ Atétere ala so wh̄i mo feané kolóló, Yesuné i ala du beterepóló kulu kulu só kotepa, Kaleli hae kwiamó betó mole so wh̄i feané wosalepó.

*Yesuné kisi daae mole so wh̄i wisirale fo
(Mat 8:14-17, Luk 4:38-41)*

²⁹ Atima fo wosetere be taaróló furaalu, Jems-ró Jon-tamokélé dape sóró Saimon-ró noma Andru-tamoné bepaee felepó.

³⁰ Atéró fóló beteremó, kale Saimon somané hamasere tiki supu kisiné sukóló mupa, Yesupaae yalepó.

³¹ Tétepa, Yesu kale so kisi dalóló molepaae fóló, ama naasemó tao sóró turukó horalemó, kale soné tiki supu du betaleteti tukóló, atimamó ɔla kaae sóró biliralepó.

³² Atéyale sukamó, suka doropóló be hoteretamo, mepaae kisi daae mole so whíró dowi kepe tepeyóló betó mole so whıtamo, Yesu beterepaae dapesó wóló beteraleta dua yalepó.

³³ Ai be hulua feamó betó mole so whı wóló, Yesu betere be tı sókó walemó touróló betó molepó.

³⁴ Atéró betó mupa, mepaae kae kae hepo daae mole so whıkélé wisirótua yóo, so whı tuamó tepeyóló betere dowi keperapekélé hɔkonóló sókó fatua yóo, yalepó. Kale dowi keperapené Yesu ɔ atei kaae whıpóló tuéreteiné mo so whıpaae fo yaqsóró Yesuné ama seséyalepó.

*Yesu ama wotoró bitu momayale fo
(Luk 4:42-44)*

³⁵ Téró, Yesu ɔ be deyaai du beteretamotei turukó holóló ai be taaróló, so whıkélé mei tikipaae fóló, momatu betalepó.

³⁶ Yesu atéró momatu betepa, Saimon-ró ama fulumu whırapetamoné ɔ kikitu betalepó.

³⁷ Téró, atimané ɔ kekóló keletepa ɔpaae duraalu, “Tale-ó, so whı feané ya mopaae felerópóló kikitu beteraıpó,” yalepó.

³⁸ Ai fo depa ama atimapaae tokó mótu duraalu, “Da i be taaróló, felekemó tı mole berapepaae kale fo wisi yó melaai faalopa fiépe. Ti noatepae, ɛta ai kutó diyaaairaaalu i wóló betere ape,” yalepó.

³⁹ Téró, ɔ ai Kaleli hae kwia tuamó tı mole fo wosetere berapemó, kale fo wisi yó melaté kuturaalu dowi keperapekélé dóló hɔkonótua yalepó.

*Dowi humu fuluné tiki dore whı wisirale fo
(Mat 8:1-4, Luk 5:12-16)*

⁴⁰ Atéró dowi humu fuluné tiki dore whı betɔ Yesu beterepaae wóló, bukutiri teɔró bitu i fo yalepó. “Yesu-ó, naaotamo ɛ wisiraaı kisipa mutepa, ti wisiraasepólópó,” yalepó.

⁴¹ Ai fo depa Yesuné kale whı kelalemó, kɔlené sukutu ama tikimó naase molóló duraalu, “Yało ya wisiraaı kisipa mutepa, wisi yae,” yalepó.

⁴² Ai fapotóró kale whı dowi humu fuluné tiki doretei mo ti wisiyalepó.

⁴³⁻⁴⁴ Atéró, Yesuné kale whı dotonaaı mo dirii fo yóló duraalu, “Yało naao tiki wisiralepó fo mo so whıpaae momókó deté kweyaɔse. Ya fóló, Kótópaae momatere be kaae tare whırapepaae maaté naao tiki wisiraletei yó melae. Téró, whıné tiki wisirateremó, mo take Moses-né melae yóló ere ɔla male fae. Ti noatepae, ai whırapené naao tiki kilituraalu, ita Talené erapó yópóló, yó melaai fae,” yóló dotonalepó.

⁴⁵ Yesuné kale seképaee ai fo yaleteti taaróló, ama tiki wisirale fo so whı feapaae haɔeamó yó melaté kweyalepó. Atéyale tikimó, Yesu ɔ so whı betó mole kuamó konénipa, so whı bitinire tikipaae bitı fua yalepó. Atétua yalemókélé, kae kae tikimó betó mole so whı mó hałe ɔla kaae ɔ beterepaae wuatóró yó tarepó.

2

*Yesuné tiki sukóló dąamui whį wisirale fo
(Mat 9:1-8, Luk 5:17-26)*

¹ Téro nalo me sukamó, Yesu ą momó Kapeneam bepaae wóló beteremó, so whį mo feané Yesu ama bemó wóló beterapó dere fo wosalepó.

² Ai fo woseturaalu so whį dekéro wale tikimó, be dolokélé, tu sókó walekélé, so whį daayaaire tẹ munipó. Atépa, atimapaae ama kale fo wisi haķeamó yó mótu betalepó.

³ Yesu ą atéro yó mótu betepa, mepaae douřó whįrapené betą tiki dąamui whį Yesu beterepaae beleyóló walepó.

⁴ Téyaletei, so whį mo ąanuraalu kale whįrape atima whį sóró faaire tẹ sunipa, siki bepaae holóló, Yesu daale mo donotóróti kale siki be keya dolo sókóló tiki dąamui whį beseķetamo turó deralepó.

⁵ Atétepa, Yesuné ai kale douřó whįrapené kispaa tiki tiratere ala kolóló, kale tiki dąamui whįpaae duraalu, “Ti naale-ó, naao yale dowi ala kwia fea mió yało tokóló aluratapó,” yalepó.

⁶ Yesuné ai fo depa, kale Moses-né asęre fo yó melatere whįrape atima tuę tekitu betalepó.

⁷ “I whį ąta, Kótó kaaepó du betere foné Kótó faletu beterapó. Ti dowi ala kwia, Kótóné betą şumó aluranérapó,” du betalepó.

⁸ Atima atéro mutu betere tuę tiki Yesuné kisipanétei mo hapale kolóló, atimapaae duraalu, “I kale yale fomó dią noatepa atei kaae tuę mutu bitu de?”

⁹ Ti diąsisitei taleyae. Mepaae whįné duraalu, naao dowi ala kwia yało aluratapó fo so whį feané enérepé, ya turukó holóló naao beseķę sóró fae, fo enére?

¹⁰⁻¹¹ Téretei, i haemó betóló fale so whįné dere dowi ala tokóló aluraaire fotoką Whįné Naalemané şumó bulapóló, so whį feané tuę yópóló i dapa, ya turukó holóló naao beseķę sóró bepaae fae,” yalepó.

¹² Mo ai fapotóróti, kale whį atima feané keletómó turukó holóló, ama beseķę sóró felepó. Atétere ala kolóló, so whį feané sirayóló, atima Kótóné doi hale sóró horótu duraalu, “Mo take bitiré wale alimókéle, ąané etei kaae ala mo kolókéle inipó,” yalepó.

*Lipaipaae ą sya ape yale fo
(Mat 9:9-13, Luk 5:27-32)*

¹³ Téro etéyalepó. Yesu ą momó węi fókumó fóló beteremó, so whį mo dekéro ą beterepaae wóló betó molepó. Atépa, fo kaae sóró yó melalepó.

¹⁴ Atétu beteró, tumó furaalu kelalemó, Alps-né naalema Lipai ą *takis moni* saairaalu kapala tęne furu bemó betepa, ąpaae duraalu, “Ya ę sya ape,” depa, kale whį ą turukó holóló Yesu sya felepó.

¹⁵ Atéro Yesu ą Lipainé bemó ąla naai fóló beteremó, mepaae *takis moni* sere whįrapekélé, dowi ala dere whįrapekélé, Yesuné ama yó matere whįrapekélé, ama dere fo wosóló ą sya fu betere so whįkélé, fea ąla nuku betalepó.

¹⁶ Atépa, Farisi whįraperó mepaae Moses-né asęre fo yó melatere whįrapetamoné Yesu ą dowi ala dere whįraperó *takis moni* sere whįrapetamo betąmó ąla nuku betepa kelalepó. Atépa, Yesuné yó matere whįrapepaae woseturaalu, “Ą *takis moni* siré kotere whįraperó dowi ala dere whįrapetamotei noatepa ąla betąmó nuku bitu dérópó,” yalepó.

17 Atéro dere fo Yesuné wosóló atimapaee duraalu, “Hepo daani hãle sesere so whĩ *dokta* beterepaee fumitei, hepo daale so whĩró tiki dore so whĩtamo maaté fua dapó. Atétere kaae, ę wale alata wisi ala dere so whĩpaee ape yaai anitei, dowi ala dere so whĩpaee ape yaai walepó,” yalepó.

Ola weteremó Yesupaae wosale fo

(*Mat 9:14-17, Luk 5:33-39*)

18 Téró, Jon-né yó matere whĩrapéro Farisi whĩrapetamo atima ai sukamó ęla weyóló hãle beterepó. Tépa, mepaae so whĩ Yesu beterepaee wóló ępaee woseturaalu, “Jon-né yó matere whĩrapéro Farisi whĩné yó matere whĩrapetamo ęla weyóló bitu dere kaae, Nao yó matere whĩrapekélé ęla weóló bitini dere noatepa de?” yalepó.

19 Tétepa, Yesuné atimapaee tokó mótu duraalu, “Kale nomarape atima so dokore whĩtamo betámó bituraalu, ęla weyóló hãle betaaloé? So dokore whĩkélé atima fea betámó betereiteiné ęla weyóló hãle betenénipó.

20 Téretei, me sukamó kale so dokore whĩ atima betámó betepatei, mené ę tawóló só fole sukamó, atima ęla weyóló hãle betó muaalopó.

21 Mepaae whĩné kisi kuti kwia sóró deręakele kuti dakoróló nomotumipó. Atétepa, ti kale kisi kuti fe sókó fóló kóputuraalu, deręakele kuti dotouyó sóró, mo ti bisęae faalopó.

22 Atétere kaae, mepaae whĩrapené kale ęlaa wale kisi *wain* ęwi hupu sekaęné aleyale arói wutimó tepetumipó. Até enalemó, kale ęwi mómu sókó faai tóputuraalu, ai kale hupu sekaęné aleyale arói wutikélé fulukó fóló, ęwikélé hãle besekeraalopó. Até yaqsóró, atimané kisi *wain* ęwi tepeturaalu, ti hupu sekaęné aleyale kisi wutimótóro tepetua dapó,” yalepó.

Yesu ęta sęa nokole be de Talepó

(*Mat 12:1-14, Luk 6:1-11*)

23 Téró etęyalepó. Sęa nópóló tukóló muló betere sukamó, ę ama yó matere whĩrapetamo *whit* kutó tuęmó kutu betalepó. Atéro kutu bituraalu, ama yó matere whĩrapené ai kutómó ere *whit* bokóló nukulé fu betalepó.

24 Atétere ala Farisi whĩrapené kolóló, ępaee duraalu, “Sęa nokole sukamótei, nao yó matere whĩrapené ate kaae ala noatepa yópóló kaae tare? Sęa nokole sukamó kutó ditepa, mo doasi fo mulapó,” yalepó.

25 Ai fo depa, ama atimapaee tokó mótu duraalu, “Depit-ró ama fulumu whĩrapetamo wotetepa yale ala ašemó yóló muló betereitei, diaaę dosęayóló tuę muni airapó.

26 Kótópaee momaraterere be Abiatané teteróló kaae tawale sukamó, Depit ę Kótóné be dolopaae sókó fóló, Kótóné keletómó melaairaalu muló betere *bred* otei, ę wotetepa sóró nalepó. Téturaalu, ama fulumu whĩrape atimakélé matepa nalepó. Ti ai ęlata, mo hãle whĩné nukupa, fo moleiteiné kale momaraterere be kaae tare whĩrapené maaté nukua dapó,” yalepó.

27 Téró, Yesuné atimapaee duraalu, “Kótóné whĩ aleyaleiteita, sęa naai tukóló muló betere be de doi sóró horóppóló ini, whĩ tao saai kisipa mutu, ai sęa nokole be de tukóló muló beterepó.

28 Atéreteiné Whĩné Naalema ęta, ai sęa nópóló tukóló muló betere be de teteróló kaae tare Talepó,” yalepó.

3

1 Téró me sukamó Yesu ę fo wosetere bepaee sókó walemó, naase dowi whĩ betę betepa kelalepó.

² Kale S̄aa naai tukóló muló betere sukamótei, naase dowi wh̄i Yesuné wisiratémóló kelaai, mepaae wh̄irapené kele mulóló betó molepó. Aita h̄ale mei, kale tukóló muló betere be demótei wh̄i wisiratepa, a só deraai kisipa mutu yalepó.

³ Tépatei, Yesuné naase dowi wh̄ipaae duraalu, “So wh̄i feané kolópolópa, ya turukó holóló daayae,” yalepó.

⁴ Atéro ama atimapaae woseturaalu, “S̄aa nokole sukamó so wh̄i tao sere ala depa fo mulepé, dowi ala depa fo mule? Wh̄i sukaqsóro tao sere ala depa fo mulepé, wh̄i dele ala depa fo mule?” yóló wosalemó, atimané āpaae me fokélé tokó menipó.

⁵ Ai wh̄irapené atei kaae dore wh̄ipaae k̄letere ala ini, dow̄aae fu betepa Yesu ā doasi sek̄ei kisipa mutu, atimatamo fopaae buóló kale wh̄ipaae duraalu, “Naao naase teré̄ falae,” depa, ama naase teré̄ faralemó, kale dore naase mo wisiyó felepó.

⁶ Atéteremó, kale Farisi wh̄iraperó Herot-né dere ala sya fu betere wh̄irapetamo belapaae tó̄e fóló daalu, Yesu netéro daaloé? yóló atimasisi k̄laaróló, fo dokotu betalepó.

*Mo turó so wh̄iné Yesu sya fele fo
(Luk 6:17-19)*

⁷ Téro Yesuró ama yó matere wh̄irapetamo ai be taaróló, w̄ei k̄la molepaae fóló beteremó, Kaleli haemó betó mole so wh̄i mo fea ā sya wou betalepó.

⁸ Yesuné ai alarape du heterapó dere fo woseturaalu, mepaae Judia hae kwiamó betó mole so wh̄ikélé, Jerusalem be hulua so wh̄ikélé, Idomia hae kwiamó betó mole so wh̄ikélé, Jordan w̄ei fóku uté teró betó mole so wh̄ikélé, Tair be huluaró Saidon be huluatamo felekemó betó mole so wh̄ikélé, mo fea Yesu beterepaae wou betalepó.

⁹ So wh̄i mo dekéro wóló touró betepa, ama yó matere wh̄irapepaae duraalu, “So wh̄i touró hetereteiné ā daayaaire t̄e munipa, w̄ei nuku belek̄amalekó taleyóló mulae,” yalepó.

¹⁰ Ti noatepae, mepaae folosóro hepo dalóló betó mole so wh̄i wisirale ala kolóló, atima mepaae hepo daale so wh̄ikélé wisirópóló kisipa mutu, Yesuné tikimó wolaa yaai dapóló, araletamo t̄eté t̄eté wou betalepó.

¹¹ Téro, mepaae dowi keperapené Yesu keletere dokó ā daale aomó derapisa fóló fió mulu, fo fakeyóló duraalu, “Ȳata, Kótóné Naalemapó,” dua yalepó.

¹² Ai fo depa, Yesuné kale dowi keperapepaae duraalu, “Ēta, Kótóné Naalemapóló, mo so wh̄ipaae h̄akeamó momókó deté kw̄eyāq̄se,” yóló doasi fo mulalepó.

*12 aposel wh̄irape sóro beterale fo
(Mat 10:1-4, Luk 6:12-16)*

¹³ Téro, Yesu ā du sorokó mole āpaae horóló bituraalu, ama tué mole wh̄irape maaté dos̄ayóló ape depa, atima ā beterepaae walepó.

¹⁴⁻¹⁵ Atéro wóló, ātamo fulumuyóló betamó betóo, ama fo wisi yó melaté kw̄eyóo, dowi keperape doló h̄okonóo yópóló, 12 aposel wh̄irape sóro betalepó.

¹⁶ Atima atéro sóro beterale 12 wh̄irapené doi etérópó. Saimon-tei, me doi Yesuné Pita mulalepó.

¹⁷ Sebedi naalema tamo Jems-ró noma Jon-tamokélé, Yesuné kisi doi Boanersis mulalepó. Ai doi beteta, Be Sapalaané naalema tamopó.

¹⁸ Andru, Filip, Batolomiu, Matyu, Tomas, Alpias naalema Jems, Tadeus, kəlo kəloi wh̄i Saimon, Iskariot wh̄ikó Judas atima atéro wh̄i sóró beteralepó.

¹⁹ Kale Iskariot be wh̄ikó Judas-ta, Yesu daai eleké deyale wh̄ipó.

Yesu Belsebul-pó yale fo

(Mat 12:24-32, Luk 11:14-23, 12:10)

²⁰ Téró, Yesu ɔ betɔ be dolopaae wóló betere mó, so wh̄i mo fea momómo tourale tikimó, Yesuró ama yó matere wh̄irapetamo ɔla naaitere təkélé munipó.

²¹ Atétu betera pó, dere fo Yesuné hamaró nomarapetamoné wosetu ɔ keyaa fole wh̄i kaae betera póló, atima Yesu dape saai wóló betó mole pó.

²² Atépa, mepaae Jerusalem be hulua mó wale Moses-né asere fo yó matere wh̄irapené duraalu, “Dowi keperapené topo kepe Belsebul Yesu tuámó bitu ɔ fotokɔratepa, dowi keperape hɔkonótua du betera pó,” yale pó.

²³ Ai fo du betepa, Yesuné ai kale so wh̄ipaae ɔ betere paae ape yóló atimaae fo sale forape yóló duraalu, “Satan ɔtamo betɔ kutó ditere hamoma netéro doló hɔkonaaló? Ai kaae ala mo enénipó.

²⁴ Betɔ doasi topo wh̄iné teteró betere be hulua so wh̄i atimasisitei bóe dupa, atétere be huluarape fotokɔ buóló betaaló? Meipó.

²⁵ Betɔ faketa motei bóe dupa, ti atétere fake fotokɔ buóló betaaló? Mo aténénipó.

²⁶ Atétere kaae, Satan-né ama fulumu wh̄irapetamotei bóe dupa, ti ɔtei tuámó teketapó. Atéturaalu, fotokɔ buóló betaaire suni, ɔtei kemeyaalo ai ape.

²⁷ Mepaae wh̄iné doasi fotokɔ bole wh̄i dokóló munéni, hɔle betepatei ama be fulukóló, ɔla ɔla senénipó. Folosóro kale wh̄i ɔpi mo dirii képiné dokó mulóló, nalo ti ama be fulukóló ɔla ɔla fea sumó sóró fenérapó.

²⁸ Yɔlo diɔpaae mo i dere ape. Kae kae dowi alaró Kótó faletere fotamota, ti Kótóné mo sumó tokóló aluraalopó.

²⁹ Téyaalotei, mepaae wh̄iné kale Deɔi Kepe Wisi faletepa, atétere so wh̄iné dowi ala kwia mo alukélé eraalomeipó. Ai dowi ala kwia, mo hɔle muó tawaalo ai ape,” yale pó.

³⁰ Ai fota Yesuné hɔle inipó. Atimané duraalu, “Yesu ɔ tuámó dowi keperape tepeyóló bituraalu dapó,” depa, ai fo yale pó.

Yesuné hamaró nomarapetamo

(Mat 12:46-50, Luk 8:19-21)

³¹ Ai fo du betepa, Yesuné ama hamaró nomarapetamo wóló be belamó daae mulu, Yesupaae belapaae dere ape yae! yóló yó horalepó.

³² Tétépa, ɔ boperóló betó mole so wh̄iné ɔpaae duraalu, “Naa haeró nonaaorapetamoné yɔ kepe wóló belamó ó daae mole ape,” yale pó.

³³ Ai fo depa Yesuné atimaae tokó mótu duraalu, “Ti yɔlo hae ó norape-a, de maaté?” yale pó.

³⁴ Ai fo yóló, ɔ boperóló betó mole so wh̄i kelené dokoyóló duraalu, “Yɔlo hae ó norapeta, ti diɔtóróti i betere ape.

³⁵ Ti noatepae, mepaae so wh̄i de Kótóné ama kisipa mole ala erótu betepa, ti yɔlo no ó ne ó haetóróti ai betere ape,” yale pó.

4

*Qla wae terepetere fo sale
(Mat 13:1-23, Luk 8:4-15)*

¹ Téró me sukamó a weji fókupaae momó fóló bitu, kale fo wisi kaae sóró yó melótu betalepó. Atéró, yó melótu betepa so whi mo dekéró waletikimó, a beteketepa ai so whi weji fókumó betó mupatei, a weji nukupaae daane holalepó.

² Ama atéró yó matere kae kae forape fea, fo salenétóro du betalepó.

³ Ama atéró yó mótu duraalu, “Yálo i dere fo wosae. Whi betané ama kutópaae qla wae ke terepeyaairaaalu sóró felepó.

⁴ Atéró só furaalu, mepaae ke tu tuamó sókó deóló muó mupa barapéné dósu yóló nukua yalepó.

⁵ Téró, kale whiné kutómó terepeté kuturaalu, mepaae ke kapo tómó bole haemó terepée durupua yalepó. Até yaletei, ai hae mo apaae derepéni, kane tómó bole hae ereteiné kale qla wae mo hapale holalepó. Téyaletei, feleke hae tuapaae doaló derepénipó.

⁶ Atéró, kale qla wae holóta yaletei, mo doasi diri suka wouraaalu, kale qla kapo supuné tukó sóró séli yaairaaalu yalepó. Ti aita, kale qlané feleke haepaae diriyóló derepénireteinépó.

⁷ Mepaae keta, dowi mu daai ne dolomó terepée durupua yalepó. Atéyale qla wae holaletei, dowi nené bopée sóró muluraalu, du wisiyóló wolenipó.

⁸ Mepaae ke ti hae wisimó terepée durupua yalepó. Atéyale qlata mo wisiyóló holóló, du woleyalepó. Atéró, betá yo sóró fóló biliyaletei qlumétepa suraalumo, 30-yorape ó mepaae 60-yorape ó 100-yorape fānótua dapó,” yalepó.

⁹ Ai fo sale kemetepa, ama atimapaae duraalu, “Diā so whi detamo woséli daapa, ti i dere fo sale bete mo wisiyóló wosóló tué munérapó,” yalepó.

¹⁰ Ai fo du beteró, nalo so whi mo fea fi tikimó, a ama wotoró be dolopaae fóló betepa, ama yó matere 12 whiraperó mepaae atamo fuluyóló betó mole whirapetamoné apaae woseturaalu, “Naa ti yale fo sale da qló qlórapa noa betené yaleé?” yóló wosalepó.

¹¹ Ai fo depa, Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu, “Tale Kótóné so whi mo fea ama teteró kaae tare ala hiróló moletei, diāpaae betá hakearóló i yó melatere ape. Téteretei, mepaae hāle mo so whipaaeta, ti fo sale foné maaté du beterapó.

¹² Ti aita, i fo betené erapó.

‘Mió atimané kelené kilitu bitutei, ai qla mo diriyóló tué mutumipó.

Atimané woséliné wosetu bitutei, mo diriyóló wosóló, bete kisipa mutumipó.

Ai alatamo ini, atimané dowi ala taaróló, kisipa feteyóló Kótó beterepaae wapa,

ti atimané yale dowi ala kwia me qla meipóló, hāle kemeranérapó,” erapó.

¹³ Téró Yesuné atimapaae duraalu, “I fo sale bete diā tuéni qló qló depa, ti mepaae fo sale forapekéle netéromó tué yaaloé?

¹⁴ Kale qla ke terepeté kutu dere kaae, Kótóné ama fo wisi yó mótu beterapó.

15 Kale ɔla wae ke tʉmó sorokó doropole kaaeta, mepaae whɛné Talené fo yó matepa so whɛné wosóló, tué tuamó mulateretei, Satan-né mo hapale tokósu beterapó.

16 Téró, kale kapo tó mó bole haemó terepée derepele ɔla wae kaaeta, kale fo wisi wosóló hekesetamo sua dapó.

17 Téretei, ɔla wae feleke haepaae mo ti derepéniru ere kaae, kale fo wisi haŕeke sukamó maaté wosóló taalatapó. Ai kale fo wisi woseteremó, mepaae sekei ala ó doasi delei ala eratepa, atima tėti hapaletóró dée nukua dapó.

18 Kale dowi mu daai ne dolomó terepée derale ɔla wae kaaeta, kale fo wisi mo wisiyóló wosóló hekesené sukutere whɛpó.

19 Téteretei, mió i haemó bitu doasi whaalía du betere alakélé, doasi néli whɛ betenée yóló, mutere kisipané kópaae faróló dilikitu betere alakélé, mepaae wisi wisi ɔla senée yóló mutere tuékélé a tuamó kaayóló sókó wouraalu, kale fo wisi botokó sóró alurótu betereteiné du wisi oletimipó.

20 Hae wisimó terepée derepele ɔla wae kaaeta, ti kale fo wisi mo wisiyóló wosóló, ama tué tiki tuamó sóró mulótua dapó. Atétere whɛta, ɔla wae yo betá sóró fóló biliyaleteinéte, ɔlumétere alimó suraalu mepaae 30 yorape ó 60 yorape mepaae 100 yorape faanótua dere kaae, mepaae so whɛ tuamó Kótóné fo atéro du oletua dapó,” yalepó.

Sa dalóló haŕeamó mulatere fo (Luk 8:16-18)

21 Téró ama atimapaee duraalu, “Sa deróló nuku aomó ó me ni fake aomó kinóló mulótimipó. Téli, ai sa de so whɛ feané kolóppóló, sa daalateré ni fake tó mó fopa haŕeamó mulótua dapó.

22 Ti mió kikití hiró betere ɔla feata, take nalo haŕeamó mulatepa so whɛné tué yóppóló erapó. Mió kinóló muló betere ɔla fea take nalo haŕeamó mupa, so whɛ feané kolóppóló erapó.

23 Diŕ mepaae so whɛ woséli daapa, ti i dere fo sale bete mo wisiyóló wosóló tué yóppóló yae,” yalepó.

24 Atéro, ama yale fo kaae atimapaee momómo duraalu, “Yalo diŕpaae i dere fota mo wisiyóló wosóló tué muae. Naao meteró ɔla atimamó matepa, ti Kótóné yamókélé naao ai matere sutóróti móturaalu, mepaae tó mó belerólókélé melaalo ai ape.

25 Whɛ me dené ama tare ɔlatamo tawóló betepa, ti atétere whɛpaae ama ai tare tó mó, Kótóné me kae beleróló melaalopó. Whɛ me denétamo me ɔlakó tanipa, ti ai sekéné ama mo sawa tareteikélé, Kótóné momó tokó saalo ai ape,” yalepó.

ɔla wae hoterepaae dó faróló yale fo

26 Téró ama kale yale fo kaae momó duraalu, “Kótóné tetéroló kaae tare aomó betere alata, ti betá whɛné kutómó ɔla wae ke bilitu dere kaaepó.

27 Atéro biliyale kɛlipaae deŕtamo ó dilikitamo fipa, ó turukó horóló betepakélé, kale biliyale ɔla wae tʉmu haemó noaró sokotéropóló, kale whɛné ama tué mutumipó.

28 Ere ɔla feata, haenéteí fotokoróló sókó hotapó. Tʉmupi sókó horóló, sóku woleyóló, nalo ti fua dua dapó. Atéro fua yóló, tuŕ dolomó ti whɛné naaire ke butapó.

29 Ai kale ɔla ɔlumétere alimó, ti kale kutó tale a sepaketamo fóló, ɔlumére ɔla siré kotapó,” yalepó.

Mastard kepaae dó faróló yale fo sale
(Mat 13:31-35, Luk 13:18-19)

³⁰ Téró, atimapaee kale fo kaae momó duraalu, “Kótóné teteróló kaae tare aomó mole ala diaaọ kisipa yópóló, yalo noa ala sųróló yó melaaloé? Me noa fo salepaee dó faróló yaaloé?”

³¹⁻³² Kótóné teteróló kaae tare aomó mole alata, *mastard* ni ke kaaepó. Ti *mastard* ni keta, mo sawa belekamaletei, haemó bilitepa huturaalu, ti kutómó mepaae yó mole ọla fea teteróló, tetejrape ọlo fua dapó. Atéru, doasi tei fale sirimó barape daaneta dapó,” yalepó.

³³ Yesuné so whįpaee fo yó móturaalu, atei kaae fo salenétóró dekeró yó mótu betalepó. Téturaalu, atima so whįné wosóló kisipa yaaitere sųtóró yó melaté fu betalepó.

³⁴ Ama fo yó matere dokọ hąle mo so whįpaeta, ti fo sale fonémaate yó mótua yalepó. Téyaleteti, ama yó matere whįrape atimasisi bituraalu, ti ama yó matere forape fea bete tokóló yó mótua yalepó.

Yesuné weį asya bérale fo
(Mat 8:23-27, Luk 8:22-25)

³⁵ Atétu heteró, be dikiteretamo ama yó matere whįrapepaee duraalu, “Da nukutamo uté te faalopa fiépe,” yalepó.

³⁶ Ai so whį atima weį fókumó betó mupatei taaróló, Yesu ą nukumó hąle betepa, ama yó matere whįrape atima maaté felepó. Atéro fupa, mepaae nukurapekélé, atima fea betamó felepó.

³⁷ Téró ai wei tuamó fu betalemó, doakale besé tikiró weį asyatamo hapale sók wouraalu, weį nuku dolopaae bosene dorowóló, kale nuku mo felekemó buó deyaai yalepó.

³⁸ Até depatei, Yesu ą nuku sisóratere salemó toró mulóló noke fięa, ama yó matere whįrapené ą turukuróló duraalu, “Yó matere whį-ó, da weįné mió mo felekemó sóró i aluratapa, naao da kolenié?” yalepó.

³⁹ Atétepa, Yesu ą turukó holóló, kale weį asyaró besé tikitamo foné sóró duraalu, “Ai whaau yóló hoteretei taaróló, béyóló dono fae,” yalepó. Téyalemó, kale weį asyaró besé tikitamo tukóló béyóló dono felepó.

⁴⁰ Ai fo yóló, ama yó matere whįrapepaee duraalu, “Dią noatepa wiyóló diri furu furu dute? Dią tué tiki tiróló bitini airapó,” yalepó.

⁴¹ Ai fo deremó, winé sukóló atimasisitei duraalu, “Haió! ą noa whįné déropó. Kale weį asyaró besé tikitamonékélé, ama dere fo wosóló, ą aomó sukóló bitupó,” yalepó

5

Dowi kepe betere whį wisirale fo
(Mat 8:28-34, Luk 8:26-39)

¹ Téró, atima ai weį keļa teyóló Kadarin whįrapené hae kwiamó sókó felepó.

² Atéro fóló, ą nuku taaróló hae taopaae taee felemó, betą dowi keperape tepeyóló betere whį, whį douratere tikimó biti Yesutamo hokolaayaai walepó.

³ Ai whį ą mo bemó bitini, whį dou tómó bitua yalepó. Atére whį mené mo képiné ó dirii *sein* képinékélé ą dokonénipó.

4 Take suka fea *sein* kápiné ama hóró naasetamo dokotua yalemó, ama fotokónétei hále turukó falatua yalepó. Atéreteiné whínékélé ą tawóló dokóló béranénipó.

5 Ai whi ąta, sukatomokélé, dikitamokélé, be detere dokó fea whi dou tómó bituraalukélé, du sorokó mole tikimó bituraalukélé, doasi keteré yóló, amatei ama tiki kapo fosóné tikitua yalepó.

6 Atétu betere sekéné Yesu mo umó daapa ą sururu yóló wóló kelalemó, Yesu doa whi ąta kilituraalu, ama hó aqmó bukutiri teyaró bití derepelepó.

7 Atéró bitu, fo fake yóló Yesupaae duraalu, “Yąta, ó są taoró teteró betere Tale Kótóné Naalemapa, naao ępaae noa alakó eraai waleé? Naao ę dele seróló susupu eraalomeipóló, Kótóné doi yóló dirii malo dumié?” yalepó.

8 Ai fo depa, Yesuné kale whi ąta duraalu, “Dowi kepe-ó, yą ai whi tuámó betereitei taaróló sókó fae,” yalepó.

9 Ti fo fóló, Yesuné ąpaae woseturaalu, “Naao doi deé?” depa, ama tokó mótu duraalu, “Yąlo doita Lisanipó. Dą mo hále ąla kaae i betó mole ape,” yalepó.

10 Atéró Yesupaae atima betere tiki taaróló fópóló hókonaąse fo momó du, momó du, du betalepó.

11 Ai du sokore aqmó, hupurape mo hále ąla kaae kimimó daae molepó.

12 Atépa, kale dowi keperapéné Yesupaae duraalu, “Dą ai hupurape tuąpaae bití derepaai dapa, naao dą dotonaasepe,” yalepó.

13 Ti fo deremó, Yesuné atimapaee téyae, depa atima kale whi tuámó betaleteti taaróló sorokó furaalu, hupurape tuąpaae biti ąta yalepó. Atétepa, kale hupurape atima botokó feletikimó, kulamó doropóló weiné sorokó fóló, mo fea sisiraae felepó. Ai hupurape dokó sóró touróturaalu, 2000-rópó.

14 Atétere ala kolóló, kale ai hupurape kaae tare whi ąta atima botokó fóló, ipu bemó betó mole whi ąta doasi be huluamó betó mole whi ąta atimapaee i ala yalepóló ene felepó. Tétepa, kale so whi atima doasi be hulua tuámó noa alakó du bitu dérópóló, kelaai felepó.

15 Atéró, atima Yesu betere tikimó sókó wóló kelalemó, dowi keperape mo hále ąla kaae tepeyóló betale whi ąta kuti wisi deróló mo kisi ąta wisi mole whi kaae betepa kilitu, atima wiyalepó.

16 Téro, ai ala depa kelale so whi ąta mepaae wale so whi ąta i kale whi tuámó betale dowi keperape hókonaale alaró hupurapepaae erale alatamo fea yalepó.

17 Atei fo woseturaalu, so whi ąta Yesupaae, “Yą atima betere hae kwia taaróló fae,” yóló, ątu betalepó.

18 Ai fo deremó, Yesu ą nukupaae bití derepaai depa, kale dowi kepe tepeyóló betale whi ąta Yesupaae, “Ąkélé yątamo fenére?” yóló wosalepó.

19 Tétepa, ai whi ąta faai waqsórá seséyóló duraalu, “Talené kólené sukutu yąpaae erale ala naao hae aya, no nerapepaae yó melaai fae,” yalepó.

20 Ai fo depa, kale whi ą atéyale tiki taaróló, Dekapolis be huluarapepaae fóló, Yesuné ąpaae erale ala so whi feapaae yó melalepó. Téyalemó, kale so whi mo feané ai dere fo woseturaalu, hai-ó! yóló siratu betalepó.

*Sukąle senaaleró betą kisi daale sotamo wisirale fo
(Mat 9:18-26, Luk 8:40-56)*

21 Téro, Yesu ą nukumó kale weí momó ipaae tę wóló daapa, so whi mo dekéro ą beterepaae boperąle wóló betó molepó.

22 Yesu ą atéró beteremó, Kótóné fo wosetere be kaae tare topo wh̄i Jairus wóló Yesu kelalemó doasi wh̄ipa kilitu, ą daale aqmó deraapisa fóló muluraalu, i fo yalepó.

23 “Doa wh̄i-ó, ąło senaale felekemó sukąai depa ę ąą kełe walepa, kisi bete wisi yópóló, ama tikimó naao naase mulaasepóló mo miótóró dąmo wusuró faalopó,” du betalepó.

24 Ai fo depa, Yesu ą kale wh̄itamo wusuró fupa, so wh̄i mo feané atimaamo busuró felepó.

25 Atima atéró fu betepa, 12 ba fo tuąmó hepo daalu samea fu betere so betą walepó.

26 *Dokta* wh̄irape feané kale so wisiraaı dapóló, fea ala fea yalemó wisini, atimané ai yale alané kale soné kisi betetei mo ti fake yalepó. Téturaalu, ama *monikélé* ąle kemeralepó.

27 Yesuné mepaae so wh̄i wisiraté kutu beterapó dere fo kale soné wosóló, ą so wh̄i kuamó buté buté wóló, Yesuné kuti salemó wolaayó salepó.

28 Ti noatepae, kale soné ama tuéné Yesuné kutimó maaté wolaa depa, ama tiki tuąmó daale kisi bete wisiyaalopó kisipa mutu wolaayalepó.

29 Atéró, wolaa deretamótóró kale so ą samea fu betaletei tikituraalu tiki felétepa ama kisi bete mo ti kemeyalepó kisipa mualepó.

30 Até yale tikimó, Yesuné ama fotokọ sókó foletei kisiparu, ą so wh̄i kua dolomótei fetée fóló duraalu, “Yąło kutimó né wolaa yaleé?” yalepó.

31 Tétépa, ama yó matere wh̄irapené ąpaae tokọ mótu duraalu, “Mo turó so wh̄iné ą ai betekini betekini du beterapa, ę né wolaa yaleé? fo-a, noatepa de?” yalepó.

32 Tétépa, Yesuné ą wolaayale wh̄i kelaai kelené dokọ du betalepó.

33 Atétépa, kale soné ąpaae erale alamó tué muturaalu, ą witamo diri furu furu du bitu Yesu daale aqmó deraapisa fóló mulu, ama mo yale alatóró fea Yesupaae ąkearóló yó melalepó.

34 Tétépa Yesuné kale sopaae duraalu, “Ti senaale-ó, naao tué tiki tiró betale alané ą dele su betale kisi bete ai wisiyalepa, naao hosaa muni deóló dua fae,” yalepó.

35 Kale sotamo ai fo du betepatei, Kótóné fo wosetere be kaae tare wh̄i Jairus-né ama be wh̄irape wóló ąpaae duraalu, “Naao senaleta mo ti sukąlepa, ai yó matere wh̄ipaae naao me fo kae ini, ama teópóló taalae,” yalepó.

36 Ti fo depa Yesuné atimané ai dere fo sisópaae eróló, kale fo wosetere be kaae tare wh̄ipaae duraalu, “Yą whaalia yóló dei tué muni, tué tiki betą tirae,” yalepó.

37 Mepaae wh̄irape ątamo faaitapóló waqsóró seséyóló, Pita, Jems, ama noma Jon atima betą ątamo faai dape salepó.

38 Atima atéró fóló, kale fo wosetere be kaae tare wh̄iné bemó sókó felemó, so wh̄i mo ąle ąla kaae kale senaale bopé tó mó betó muluraalu, mo dekené sukį moló yóo, mepaae so wh̄i ti atima hosaa tuąmó dekené sukuturaalu, wole kaape maaté dorowóo, mepaae so wh̄i ti ąle fo tiki whaa yóo, du betepa kelalepó.

39 Atéró, Yesu ą be tuąpaae fóló, aimó betó mole so wh̄ipaae duraalu, “Dią fo tiki whaaró wole-utamo noatepa du bitute? Ai senaleta mo ti sukuni, kapala noke ai fire ape,” yalepó.

⁴⁰ Ama ai fo deremó, kale so whĭné ă dŏ nalalepó. Tétépa, Yesuné mo so whĭ fea belapaae hŏkó faróló, ătamo wale whĭraperó kale senaalené hamaró alimatamo betă kale senaale mole be dolopaae felepó.

⁴¹ Téró, Yesuné kale senaale naasemó tao sóró duraalu, “*Talita kum*” i fo feteyóló “Ti senaale-ó, yălo yăpaae dapa turukó holae,” yalepó.

⁴² Ai fo deretamotóró kale senaale turukó horóló kweyalepó. Ai senaale ă betale ba fota, 12-rópó. Ai be dolomó ătamo daae mole so whĭné atétere ala kilituraalu, hai-ó! yóló siratu betalepó.

⁴³ Atéró, Yesuné atimapaae i ala yalepóló mepaae so whĭpaae momókó deté kweyaŏse yóló fo mulóló, kale senaalemó ălakó melae yalepó.

6

Kótóné kŏló whĭ ama bemó doi munire fo (*Mat 13:53-58, Luk 4:16-30*)

¹ Téró Yesu ă atéyale be taaróló, ama yó matere whĭrape atima ama turuku be huluapaae felepó.

² Atima atéró fóló bituraalu, kale sŏa nóló beterópóló tukóló muló betere sukamó ă fo wosetere be dolopaae fóló, fo kaae sóró yó melalepó. Atéró yó melalemó, so whĭ feané ama yó matere fo wosóló sirayóló duraalu, “I whĭné ama tué tiki dotoróŏ fóló du betere doasi kelemei alarape-a, momó salerópó?”

³ Ti ăta whĭ me kae mei, kale Mariané naalema be tétére whĭ meié? Ama nomarapeta, Jems, Saimon, Judas-sépi atima imó bitinié? Ama nemarapekélé, dătamo i betó mole ape,” yóló atimané ă hăle mo whĭ nisiyóló dei tué muturaalu faletu betalepó.

⁴ Ai fo depa Yesuné atimapaae duraalu, “Kótóné ama kŏló whĭ kae be huluapaae fupa ti ai so whĭné ă dukiróló, ama doi sóró horótu betteretei, ama kekelé so whĭró ama turuku be hulua so whĭtamóné ă dukiróló, ama doi mulatere ala dumipó,” yalepó.

⁵ Atéró ă ai bemó bituraalu, mepaae kelemei alarape erénitei, betă betă hepo daae mole so whĭ maaté ama naase mulóló, wisirótua yalepó.

⁶ Atéró, so whĭ feané ăpaae tué tiki tirénitere noatepa dérópó kisipa mualepó. Téró, felekemó tété fale be hulua dokŏ Yesuné kale fo wisi yó melaté fu betalepó.

Yesuné 12 whĭrape doteyale fo (*Mat 10:5-15, Luk 9:1-6*)

⁷ Ama sóró beteró betere 12 whĭrape ă betterepaae ape yóló, so whĭ tuámó betere dowi keperape doló hŏkonópóló, atima fotokŏ bulóló sóró betteralepó.

⁸ Atéyale kĭlipaae atima tamo tamo yóló dotonaairaalu, etei ma fo yalepó. “Diă furaalu mepaae nokole ălakélé, *monikélé* to dolomó bulóló faŏse.

⁹ Tétu, bukaaire kutikélé me dekaaporóló sóró feni, hŏleke be betă horóló, dotó tiki tawóló fae.

¹⁰ Diă me be huluamó sókó furaalu, betă whĭné bemó fitepa, ti ai bemótóró bitiré fóló, me bepaae furaalu, ai be taalae.

¹¹ Kale dere kaae, diă me be huluamó sókó fĕlalemó, diă wisiyóló dape seni yóo, diaaŏ dere fokélé woseni yóo depa, diă faairaalu i ala yae. Ai be hulua so whĭ diaaŏ atimapaae wisi ala eraai yalemó, atimanétei hŏtēpa taaróló felepóló kisipa yópóló, diaaŏ hŏleke bemó dakere hae terepée deróló fae,” yalepó.

¹² Atima atéro fóló, kale fo wisi yó mótu duraalu, “Diaaḡ dowi ala taarólo tué tiki feteyólo betenérápólo,” yó melaté kutu betalepó.

¹³ Atima atéro kuturaalu, mepaae so wh̄i tuamó betere dowi keperape doló hōkonótua yóo, mepaae kisi dalólo mole so wh̄i *wel* w̄ei dilólo wisirótua yóo, yalepó.

Jon depa tikale fo

(Mat 14:1-12, Luk 3:19-20, 9:7-9)

¹⁴ Yesuné erótu betere kelemei ala so wh̄i feané kolólo duraalu, “Aita, w̄ei tōpuratere wh̄ikó Jon mo sukópólo daletei, momó kepaayólo beterapó. Atére fotokóné ama mepaae doasi kelemei alarape erótu beterapólo,” so wh̄iné ama doi só kotere fo kale topo wh̄i Herot-né wosalepó.

¹⁵ Atépa mepaae so wh̄iné duraalu, “Āta Ilaija kepaayólo beterapó,” depa, mepaae so wh̄inémo duraalu, “Āta, Kótóné kóló wh̄ikó du yalepó,” du betalepó.

¹⁶ Atéro kulu kulu só kotere fo topo wh̄i Herot-né wosólo duraalu, “Ai wh̄ita me kae mei, ḡalo depa tukólo dale wh̄i Jon momó kepaatu yalepó,” yalepó.

¹⁷⁻²⁰ Ai alata ḡale ini, Filip-né so Herodias noma Herot-né tokóló dokalepó. Atéteremó, Jon-né kale topo wh̄i Herot-paae, “Naaononé sotei tokóló dokotere ala fo mulapó,” yalemóte, Herot-né ama diki tare wh̄irapepaae Jon dapesó fóló, dirii képiné dokóló, “*Dipula* beterae,” yalepó. Atéteremó, kale so Herodias ḡ doasi fopaae buturaalu, Jon daaitere t̄u kikitu betalepó. Téyaletēi, Herot-né Jon ḡ mo donoi alamaaté yó tapa, Kótóné mo kae betéro betere wh̄i wisipólo kisipa mutu, ama somané yaai dere ala seséyalepó. Ti noatepae, Herot-né Jon-né du betere fo ekele yólo wosetu betaletēi, ai foné bete ama kisipa seni, kóló kóló yalepó.

²¹ Téró, Herodias-né Jon daaire t̄u keketé fóló, nalo ti etei kaae t̄u kelalepó. Herot ḡ deale be ḡe wapa, ama sóró betéro betere doasi wh̄irapemókélé, ama diki tare wh̄irapené topo wh̄irapemókélé, Kaleli haemó betó mole doi mole wh̄i disirapemókélé, mo doasi ḡla deralepó.

²² Atima atéro ḡla deyólo nuku betaletémó, kale so Herodias-né senaalema sókó wóló, k̄liyaletēiné Herot-ró ama ḡla naai wóló betó mole so wh̄itamo doasi ḡekeserótu betalepó. Atéteremó ḡ ḡekeseturaalu, kale topo wh̄iné kale so seimalepaae duraalu, “ḡa noa ḡlakó saai tué mute? Naaononé saai tué mutere ḡla ḡalo melaalopa, ḡpaae yae,” yalepó.

²³ Atéro, Herot-né kale so seimaletamo mo dirii fo yólo mulótu duraalu, “ḡalo t̄eterólo kaae tare haekélé tuamó tekeyólo, ó mepaae ḡla ḡla kwiapaae ḡa saai tué mutepa, ḡalo ḡa melaalopó,” yalepó.

²⁴ Ai fo depa kale so seimale ḡ fóló, hamapaae woseturaalu, “Ēmó noa ḡlakó melóppólo ḡpaae yaróe?” depa, hamané duraalu, “Kale w̄ei tōpuratere wh̄i Jon depa tukólo, ama topo du betḡ ḡlae yae,” yalepó.

²⁵ Ti fo depa, kale senaale hamané dere fo wosólo, ḡ kale doasi topo wh̄i Herot beterepaae fóló duraalu, “Kale w̄ei tōpuratere wh̄i Jon-né topo mo miótóróti tukólo, nuku tómó belerólo ḡlae,” yalepó.

²⁶ Kale senaalené ai fo deremó, Herot ḡ fomo duraalu, kutiri humula yalepó. Téyaletēi, ama ḡla naai wóló betó mole so wh̄i feané keletómó, ama yólo mulale dirii fo tikinépa, téyaalopó yalepó.

²⁷⁻²⁸ Atéro, Herot-né hapale t̄etitóro kale wh̄i du betere wh̄ipaae duraalu, “ḡa *dipula* bepaae fóló, Jon depa tukólo ama topo du sóró ape,” yólo

dotɔyalepó. Tétépa kale whi fóló, Jon depa tukóló topo nuku tómó beleróló sóró wóló, kale so seimalepaae melatepa, amamo hamapaae male felepó.

²⁹ Jon atéro depa tikalepó dere fo woseturaalu, ama yó matere whirape wóló, ama tupuló tiki betá sóró whi bulatere kane dolomó douralepó.

*Yesuné 5000 whi ɔla melale fo
(Mat 14:13-21, Luk 9:10-17, Jon 6:1-13)*

³⁰ Téro Yesuné dotɔyale, aposel whirape atima ā beterepaae fesaae wóló Yesu boperóló daalu, atimané yó male foró yale alatamo apaae yalepó.

³¹ Atéro yó mótu betepa, so whi mo fea fua wua du bituraalu atima ɔla naaire tɛkélé munipa, Yesuné atimapaae duraalu, “Da i betere tiki taaróló, so whi bitinire tikipaae sāa nóló bitɔ faalopa ape,” yalepó.

³² Atéro, atimasisi so whi bitinire tikipaae betaai weɔ nukumó felepó.

³³ Téyalemó so whi feané atima foletɛi kolóló, atimatamo hokolaa yaairaalu, Yesusépi faai dere tikipaae hae tumó so whi atimapi hapale sókó fóló betó molepó.

³⁴ Atéro, Yesusépi atima nuku taaróló, haepaae taae doropóló kelalemó, so whi mo haɔle ɔla kaae wóló betó molepó. Ai so whita kaae tare whi meiyóló, atima kɔleaané betó mole *sipsip* hupurape kaae betepa kilitu, Yesuné atima kɔlené sukalepó. Téturaalu, Yesuné atimapaae bete mole forape fea yó melaai kaae salepó.

³⁵ Atéro yó melaté fu betepatei, be mo ti dikiyalepó. Atétépa, ama yó matere whirape ā daalepaae wóló duraalu, “Doai so whi-a, whikélé bitinire tikimó betepatei, be ai diki yale ape.

³⁶ Térapa, ti felekemó tɛ mole beraperó ipu berapetamopaae ɔlakó atimanéteɔi dupuyóló naleta yópóló, dotɔyaasepe,” yalepó.

³⁷ Ai fo depa ama atimapaae duraalu, “Atimané naaire ɔla diaaɔteɔi melae,” depa, atimané apaae duraalu, “Atima naaire ɔla 200 *denarias moniné* sumó dupunére?” yalepó.

³⁸ Ai fo depa ama atimapaae duraalu, “Ti wisirapa, *bred* o bulakó meteró muléro keɔle fae,” yalepó. Ai fo depa, atimané keɔle fóló apaae duraalu, “*Bred* o bula aporó yóo, ya tamo yóo yóló betá mulapó,” yalepó.

³⁹ Atépa ama atimapaae duraalu, “Bukóló kae kae beterae,” yalepó.

⁴⁰ Ai fo depa, ama yó matere whirapéné kale so whirape dosayóló, 100 whirape betapaae yóló kae beteroó, mepaae 50 whirape betapaae yóló, kae beteroó, yalepó.

⁴¹ Atéro beteroóló, kale *bred* o bula aporó yóo, ya tamo yóo yóló, taru hepenpaae kese horóló momaturaalu, Talepaae mo kée yóló kemetepa, kolokóraalu yóló, ama yó matere whirapepaae melalepó. Tétépa atimanémo mo so whimó aliralepó.

⁴² Atéro, ai ɔla atima mepaae so whi hāsókó dini, mo fea sumó nalepó.

⁴³ Atéro nóló muni fele *bred* oró ya bukitamo ama yó matepa, wosetere whirapéné siré kweyóló, 12 yorape deyóló fāanalepó.

⁴⁴ Soraperó naale senaaletamo dosqani, ai ɔla nale whirape maaté dosayóló touróturaalu, 5000 whirapepó.

*Yesu weɔi tómó daaté fele fo
(Mat 14:22-33, Jon 6:16-21)*

45 Atétu beteró, mo ai fapotoróti Yesu a ai touró betere so whipi fópóló kaae taru, ama yó matere whirape atimapi wei nuku sóró Betsaida bepaee fópóló, dotonalepó.

46 Atéro, nalo Yesu a ama wotoró bituraalu, so whipaae kole-ó yóló fópóló dotonóló, a du sorokó mole aqpaee moma yaairaaalu felepó.

47 Atéro be dikité dorowaletamo, Yesuné ama yó matere whirape atima nukutamo wei kulu tuamó fu betepa, a ama wotoró wei fókumó beterepó.

48 Atéro bituraalu kelalemó, ama yó matere whirape atima nuku bisiki fotokoyóló itu betepa kelalepó. Ti noatepae, atima faai fole tikiró besé tiki wouraaalu, fotokóné bisiki tetepa, mo fotokoyóló itu betalepó. Atétu betepa, be mo deyaai du beteretamo Yesu a atima dekeróló faai, wei tómó daaté walepó.

49 A wei tómó atéro daaté waletei atima feané kolóló, kepe wale nisiyóló wituraalu atima keteré yalepó.

50 Até deretamo Yesu sókó wóló atimapaee duraalu, “Ita epa, wiyaqse. Diaaq hosaa diriyóló dua betae,” yalepó.

51 Yesu atéro wei tómó daaté wóló, nuku tuapaae taae holalemó, kale wou betale besé tiki tikalepó. Atétere ala kolóló, kale whirape atima siratu betalepó.

52 Atéro ɔla kolokó daalu yóló nale bete atima wisiyóló kisipa muni, atimané tué tiki hapólu ipakalepó.

53 Atéro, atima wei te Kenesaret haeró fóló, kale nuku ai dulalepó.

54 Atima atéro, nuku dulóló haepaae taae feletamotoró so whi mo feané Yesu kilitu, a Yesupóló kisipa yalepó.

55 Atéro, Yesu kelale so whi mo hapale fóló, ai hae kwiamó te mole be hulua feamó hepo daróló betó mole so whi beleyóló, Yesuné wisirópóló, a kotere tiki dokosó fua yalepó.

56 Atéro Yesu a sawa be huluarapepaaekélé, doasi be huluarapepaaekélé, ipu berapepaaekélé, kotopa so whiné ai ala deté kutu betalepó. Atéturaalu, mepaae ai be huluaamó hepo dalóló betó mole so whi ɔla dupuneta dere tikimó beteraleta yalepó. Atéro betó mulu, Yesupaae woseturaalu, “Naao kuti salemó maaté dané wolaa yó su yaaitapóló,” dotopoi fo du betalepó. Atéro, Yesuné kuti salemó maaté wolaa yale so whi fea wisitua yalepó.

7

Bólu inipatei fokotere fo (Mat 15:1-20)

1 Atéro, kale mepaae Farisi whiraperó Moses-né yóló muló betere fo yó melatere whirapekó mepaae whirapetamo atima Jerusalem be taaróló, Yesu beterepaae wóló a bopéróló betó molepó.

2 Atima atéro wóló betó mulu, Yesuné yó matere whirape atima naase fokoni, ɔla nuku betepa kelalepó. Atétepa, kale whirapené duraalu, “Da ɔla naai naase fokutu dere kaae atimakélé fokotere noatepa dérópó,” du betalepó.

3 Ti noatepae, kale Farisi whiraperó Judia whirapetamo atima alimara-pené mara mole ala sya furaalu, naase bólu epa, ó bólu inipatei naase fokonitepa, ti atima ɔla naalomeipó.

4 Atéturaalu, atima ɔla dupuneta dere tikipaae fi wóló, atimané tiki bólu inipakélé wei tópunipa, ti atima ɔla nukua dumipó. Téturaalu, atimané

alimarapené kae kae mara mole alarapekélé hotowa yóló sya fu dere kaae, atimané ɔla detere wutirape ó wɛi nokole wutirapekélé fea fokóló nukua dapó.

⁵ Atéreteiné kale Farisi wh̄iraperó Moses-né asɛre fo yó matepa wh̄irapetamoné Yesupaae duraalu, “Naao yó matere wh̄irapené dané ayarapené mara mole ala sya fóló, atimané naase fokonipatei ɔla nukua dere-a, noatepa de?” yalepó.

⁶ Ai fo depa Yesuné atimapaee tokó mótu duraalu, “Kótóné ama kɔlóló wh̄i Aisaiané diɔ tó tikiñé sikilire wh̄irapemó tuɛ muturaalu, i fo mo donotóro aseyóló muló betera-pó.

‘I so wh̄i atimané hosaa tuamó ɛ sóro betereñirutei, haɓe kɔlóné maaté yaɓo doi hale sóro horótu betera-pó.

⁷ Atimané yó mótu betere fota, bete munipatei mo wh̄iné kisipané kekeme nóló i ala yae ó yaose du betera-pó.

Atima ɛ aomó bitinirutei, haɓe foné maaté Tale-ó du betera-pó,’ erapó.

⁸ Ti diaaɔ ayarapené mara mole alatóro haɓe sya fu bituraalu, Kótóné yae yóló muló betere fo eréni, taaló ai betere ape,” yalepó.

⁹ Téro ama atimapaee duraalu, “Kótóné yae yóló muló betere fo sisópaae eróló, diɔné ayarapené mara mole ala wisirapóló ai sya fu betere ape.

¹⁰ Ti noatepaae, Moses-né i fo aseyóló muló betera-pó.

‘Naao ayaró haetamo aomó sukóló bituraalu, atimaamoné doi hale sóro horótu betae,’ erapó. Me fo i ape. ‘Mepaae wh̄iné ama hamaró alimatamo tekeratere fo depa, atétere wh̄i mo ti sukópóló dae.’ fo aseyóló muló betera-pó.

¹¹ Ai fo epatei, diaaɔ i fo du betera-pó. ‘Mepaae wh̄iné ama hamaró alimatamopaae duraalu, “Yaɓo mole ɔla ɔla diaamo tao sóro móluɔte, Kótópaae melaletéiné diɔamo werapó. Yaɓo mole ɔla feata, Koropani, ai fo feteyóló Kótó melale ɔlapóló mo so wh̄iné supa, ti fo mulapó,”’ dua dapó.

¹² Kale mepaae wh̄iné ama hamaró alimatamo tao saairetei diaaɔ atétere alané sesétu betera-pó.

¹³ Ti diɔta, diaaɔ ayarapené mo deté wale mara mole ala sya furaalu, Kótóné fo haɓe ɔla kaae aɔrótu betera-pó. Take ai ala deté wale kaae, mió diaaɔkélé ate i kaae alarape hɔko ai du betere ape,” yalepó.

¹⁴ Téro, Yesuné kale mo so wh̄i ɔ beterepaae momó ape yóló duraalu, “Diɔ feané yaɓo i dere fo mo diriyóló wosóló tuɛ muae.

¹⁵ Mo nokole ɔla wh̄iné tiki tuɔpaae durupuraalu wh̄i dorótimpipó. Téni, wh̄iné tiki tuamó kaayóló sóko wale alané betɔ wh̄i doratapó,” yalepó.

¹⁷ Atéro, Yesu ɔ ai so wh̄i betepa taaróló, fóló bemó heteremó, ama yó matere wh̄irape ɔ beterepaae wóló, ama kale yale fo sale fo noa betené yalerópóló ɔpaae wosalepó.

¹⁸ Ai fo depa ama atimapaee duraalu, “Diɔkélé, diaaɔ kisipa tiki hapólu eruraalu, yaɓo ai yale fo bete tuéni airapó. Mo nokole ɔla wh̄iné tiki tuɔpaae doropóló wh̄i doréni deretei, diɔ kisipanié?

¹⁹ Ti mo nokole ɔlata, wh̄iné hosaa tuɔpaae sóko fumitei, depapaae doropóló, di alée fulapó,” yalepó. Yesuné ai fo ereteiné nokole ɔla fea naaitepa fo munipa, nae erapó.

²⁰ Ai fo tómó olekeyóló atimapaee duraalu, “Wh̄iné tiki tuamó kaayóló belapaae sóko wale alané betɔ wh̄i doratapó.

21-23 Ti whĭnĕ hosaa tuamó kaayóló wale alarape i ape. Dei tuĕ mutere alakélĕ, aqni kae kae hōko nōpu nokole alakélĕ, mené ɔla ɔlémi sere alakélĕ, whĭ dele alakélĕ, nōpu nokole alakélĕ, fea ɔlamó ekĕle dere alakélĕ, me whĭtamo dei tuĕ mutere alakélĕ, kapala dilikitere alakélĕ, mo enénire dowi alakélĕ, mené ɔla senéé yóló dei tuĕ mutere alakélĕ, me whĭ eratere fokélĕ, sekĕ whĭpóló bopé faketer alakélĕ, wisi tuĕ muniru, sonaalei hōko du betere dowi alakélĕ, ai dosaqayale alarape fea whĭ tuamó kaayóló wouraalu, whĭ dorótua dapó,” yalepó.

Juda meire soné kisipa tiki tirale fo
(Mat 15:21-28)

24 Téro Yesu ă ai be taaróló, doasi Tair be hulua bopéróló tĕ mole be-rapepaae felepó. Atéró, ă betă whĭnĕ be dolomó fóló betepa, mepaae whĭrapenĕ ă kelaqsóro bope yaqse yaletĕi, ă kinóló betenénipó.

25 ă atéró beterapó dere fo betă dowi kepe tepeyóló betere senaale hamané wosóló, ă Yesu beterepaae hapale sóko walepó. Atéró, ă Yesu daale aqmó deraapisa fóló fió mualepó.

26 ăta Juda fake mei, Krik so ă hamané Siria haemó tĕne be Fonisiamó dealepó. Ai so Yesu daale aqmó fió mulu duraalu, “Yălo senaale tuamó betere dowi kepe naao hōkonaasepĕ,” du betalepó.

27 Ai fo depa, Yesuné kale sopaae duraalu, “Folosóro naale senaalené nokole ɔla atimapi nōpóló melae. Ti noatepae, atima sumó nĕnipatei, yuwirape nōpóló matere ala dorapó,” yalepó.

28 Ti fo depa, kale soné ăpaae tokó mótu duraalu, “Tale-ó, aita mo deretei, kale keteirapenĕ ɔla ni fake tómó beleróló nokole folope sorokóta deretei haqrapenékélĕ nukua dapó,” yalepó.

29 Ai fo depa, Yesuné kale sopaae duraalu, “Naao ai dere foné naao senaale tuamó betere dowi kepe sóko felepá, dua fae,” yalepó.

30 Ai fo depa, kale so ă ama bepaae sóko fóló senaalema kelalemó, ama tiki tuamó betere dowi kepe sóko fóló, beseqĕ tómó ă feléyóló fió molepó.

Kɔlóró wosĕlitamo kĭne whĭ wisirale fo

31 Atéró Yesu ă ai Tair hae kwia taaróló, Saidon hae kwia tuamó tĕyóló fóló, Kaleli wĕi fókumó tĕ mole be Dekapolis hae kwiamó sóko felepó.

32 Yesu atéró sóko fóló berteremó, betă wosĕli kĭyóló fokélĕ alure whĭ Yesuné wolaa yópóló, atimané dapesó wóló beterallepó.

33 Atéró betepa, kale so whĭ daae mole tiki taaróló, Yesuné ăpaae dapesó fóló daalu, ama naase dou tamo kale whĭnĕ wosĕli dolopaae kesekĕe faróló sóko salepó. Atéró, ama naase doumó fesăa fĕ eróló, kale whĭnĕ hapemó wolaayalepó.

34 Atéró, Yesu ă hepen-paae kese horóló fomo sóko faróló duraalu, “Epa-peta” i fo feteyóló, “Kĭnetĕi tukwĕ fae,” yalepó.

35 Ai fo deremó, kale whĭnĕ kĭne wosĕli tukwĕ fío, ama kɔlókélĕ tukwĕ fío duraalu, fo du betere whĭ kaae, fo kaae sóro yalepó.

36 Atéró, Yesuné atimapaae erale alarape mepaae whĭpaae, “Yaqse,” yóló fo mulaletĕi, Yesuné yale ala so whĭ feapaae detĕ kweyóló fakerallepó.

37 So whĭ feané atĕtere fo wosetu, sirayóló duraalu, “I whĭnĕ du betere ala feata, mo kokoi ala alamaatĕ erótua dapó. Wosĕli kĭne whĭtĕi tukwĕ falóo, kɔlóló nomone whĭkélĕ fo yóo, dapó,” du betalepó.

8

*Yesuné 4000 whi ɔla male fo
(Mat 15:32-39)*

1-2 Atéro kale yale kaae, mepaae so whi mo dekeró ɔ beterepaae touraɔe wóló betó molepó. Atéro betó mole so whi atima naaire ɔla meipa, ama yó matere whirapepaae ape yóló duraalu, “I so whi sore sukamó ɛtamo bituraalu, ɔlakélé néni, haɔe betaletiné atima ɛ mo doasi kolené sukutapó.

3 Ti atima mepaae so whita, saletómó waletiné wote siri haɔe fópóló dotonatepa, tu tuamó wotené sisiraae faqsóro dapó,” yalepó.

4 Ti fo depa, ama yó matere whirapené ɔpaae duraalu, “Aita mo deretei, so whikélé meitikimó atimané naaire ɔla-a, momó mupa melaaloé?” yalepó.

5 Ai fo depa, Yesuné atimapaee woseturaalu, “Ti diané *bred* o bulakó meteró mule?” depa, atimané ɔpaae duraalu, “Wɛikeró o bularape betá mulapó,” yalepó.

6 Tétepa, Yesuné ai betó mole so whi fea hae tikimó betae yóló, kale *bred* o bularape ama sóro taru, Talepaae mo kée yóló, momayalepó. Atéro momayóló kemetepa, Yesuné kolokó daalu yóló, ama yó matere whirapepaae melae depa, atimanémo, kale so whimó ɔliróló melaté kweyalepó.

7 Téro, ama yó matere whirape atimané toróti mole ya belekaatikikélé melatepa, Talepaae mo kée yóló, atimapaee duraalu, “I yarapekélé nópóló, melaté kweyae,” yalepó.

8 Atéro, atima nóló sɔturaalu buki muni feletei, ama yó matere whirapené daseté kweyóló, wɛikeró yorape faanalepó.

9 Atima ai ɔla nale whirape dokó sóro touróturaalu, felekemó 4000-whirapepó.

10 Atéro kemetepa, ai betó mole so whi fópóló doteyóló, Yesu ɔ ama yó matere whirape atima Dalmanuta hae kwiapaae nukutamo felepó.

11 Atima atéro fóló betepa, mepaae Farisi whirape Yesu beterepaae wóló, ɔpaae kae kae wosetere fo du betalepó. Aita, ɔ kaae kolóló sɔ suraalu, naao hepen bemó mole kelemei alakó ɔamaletamo kelaai dapa, eranénié? du betalepó.

12 Atéteremó, Yesu ɔ fomo sókó faróló atimapaee duraalu, “Diɔ mió i alimó betere so whiné me kelemei alakó kelaaipe erae du betere-a, noatepa de? Talené diɔpaae kelemei ala me kae eraalo meipóló yaɔo diɔpaae mo i dere ape,” yalepó.

13 Ai fo du betero kemetepa, kale so whi betó mupatei taaróló, atima nukutamo wɛi fóku utéro momó tɛ felepó.

*Yist-paae dó faróló yale fo
(Mat 16:5-12)*

14 Atima atéro furaalu, mepaae ɔla uté tɛro mupatei keóro *bred* o bula betá maaté atima nukumó mupa kelalepó.

15 Téro, Yesuné ama yó matere whirape kisipa mulóló ma duraalu, “Kale Farisi whiraperó Herot-tamoné *bred* o tópuratere ɔla yist-ta mo doropa, wisiyóló kaae tawae,” yalepó.

16 Ai fo deremó, ama yó matere whirape atimasisitei duraalu, “I dere fota, ɔané kale *bred* o bularape keýó yóló weimó ai dere ape,” yalepó.

¹⁷ Atimasisitei atéro kɛlaarótu betere fo Yesuné ama tué yóló atimapaee duraalu, “*Bred* o meipóló, diásisitei noatepa fo tiki kɛlaarótu bitu de? Diaaq tué tiki hapóluraalu, ai yale alarape diané kilitu bitutei, diaaq tuéni airapó.

¹⁸ Diaaq kelenékélé mo kolóo, wosélinékélé mo wosóo yaleteti, yało erale alarape diaaq kisipani, ai keteréilirapó.

¹⁹ Yało aporó *bred* o bula kolokó daalu yóló 5000-whırape atima nalemó sũtepa, buki daseté kweyóló meteró yorape deyaleé?” depa, atimané duraalu, “12 yorape deyóló fãanalepó,” yalepó.

²⁰ “Yało me 4000 whırapemó, wɛikeró *bred* o bularape kolokó daalu yóló melóló, atima nalemó sũtepa, buki daseté kweyóló meteró yorape deyaleé?” depa, “Wɛikeró yorape fãanalepó,” yalepó.

²¹ Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Ti ai yale alarape fea diaaq kolólótei, bete diriyóló tué muni airapó,” yalepó.

Betsaida bemó keke dilikire whı wisirale fo

²² Atétu betero, atima Betsaida bemó sókó walemó, mepaae whırapené betá keke dilikire whı Yesupaae a wolaa yae yaairaaalu dapesó walepó.

²³ Atéro wapa, ai be hulua taaróló, depaae Yesuné kale keke dilikire whı naasemó tawóló felepó. Atéro fóló, kale whıné kelemó fesãa apuróló, Yesuné ama tikimó naase mulóló duraalu, “Mió naao kelené me ɔlakó wisiyóló kelete?” yalepó.

²⁴ Ai fo depa, kale sekéné ama keke fisãae faróló duraalu, “Whırape kotereteita, ni kaae tokóló só kotapó,” yalepó.

²⁵ Ti fo depa, kale dere kaae momó Yesuné naasené kale whıné kelemó wolaayalemó, ama keke mo ti wisituraalu, ɔla ɔla diriyóló kelalepó.

²⁶ Atéro, Yesuné kale whı a ama bepaee fópóló dotonótu duraalu, “Ya doasi be hulupaee feni, mo naao bepaetóro fae,” yalepó.

Pitané yața Kerisopó yale fo

(*Mat 16:13-20, Luk 9:18-21*)

²⁷ Atéro, Yesu a ama yó matere whırapetamo ai be taaróló Sesaria-Filipai be hulua bopéróló tɛ mole be huluarape tuamó fu bitu atimapaee wosetu-raalu, “Mo so whıné ɛ-a, depó du bitute?” yalepó.

²⁸ Ai fo depa, atimané ɔpaee tokó mótu duraalu, “Mepaae so whınéta, ya kale wɛi tópuratere whı Jon-pó. Mepaae so whıné duraalu, yața Elaijapó, mepaae so whıné duraalu, yața, Kótóné ama kóló whıpó du beteraapó,” yalepó.

²⁹ Ai fo depa Yesuné duraalu, “Diaaq tuéné-a, ɛ depó du bitu de?” depa, Pitané ɔpaee tokó mótu duraalu, “Yața, so whı fea tɛteróló kaae tanópoló, Kótóné sóro betero betere whı Kerisopó,” yalepó.

³⁰ Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Èta, Kerisopóló, mepaae so whıpaee momókó bope yaɔse,” yalepó.

Yesuné a sukqalopó yale fo

(*Mat 16:21-28, Luk 9:22-27*)

³¹ Ai fo yóló, Yesuné ɔpaee eraaire ala atimapaee kaae sóro yó mótu duraalu, “Whıné Naalema kae kae sekei ala mo saalopó. Mepaae whı disirapenékélé, kale mo so whımó Talepaee momaratere doasi topo whırapenékélé, Moses-né asɛre fo yó matere whırapenékélé ɛta Whıné Naalema meipóló, mo ti só deraalopó. Atétepa, mepaae whırapené a mo ti daalotei, be dɛ sore kemetepa, ti a momó kepaayóló betaalo ai ape,” yalepó.

³² Yesu ɔpaae eraaire ala amatei haƙearóló depa, Pitané ɔ tu depaae dapesó fóló, atei fo ekesé yóló, foné salepó.

³³ Ti fo depatei, Yesu ɔ ama yó matere wh̄irape beterepaae fetée anóló Pita foné sóró duraalu, “Satan-ó, ya ɔalo sisópaae fae. Naa ai mole tuéta, ti Kótóné yaaire alamó kisipa muni, mo wh̄iné yaaire ala maaté kisipa mutu ai dere ape,” yalepó.

³⁴ Atéro, ama yó matere wh̄iraperó ai betó mole so wh̄i featamopaae ɔ beterepaae ape yóló duraalu, “Diɔ mepaae so wh̄itamó ɛ sya waai kisipa mutupa, ti naao yaaire ala taaróló, sisópaae mulóló, ya sukɔaire filipaa ni naautei beleyóló ɛ sya ape.

³⁵ Wh̄i me dené ama betere bete me ala yaqsórópóló, amatei wisiyóló kaae tapa, ti atétere wh̄i ɔ ama betere betetamo turó aluyaalo ai ape. Téretei, wh̄i me de ɔalo ala eróturaalu, i kale fo wisi erótu betere tuámó ama betere bete kemeratepa, ti ai wh̄iné betere bete aluni, mo ti muó tawaalo ai ape.

³⁶ Mepaae wh̄i de i haemó muó mole wisi wisi ɔla dekéro betɔpaae du betere tuámó, ama betere bete mo ti alutepa, ti ai wisirapóló kisipa mute? Mo meipó.

³⁷ Ama betere bete alutepa, momó saairaalu, noa ɔlatamo dupu yaaloé?

³⁸ Mió i alimó dowi alaró nópu nokole alatamo du betere tuámó me wh̄iné duraalu, “Yɔta, Yesu tuéru, ama ala erótu betere wh̄ié?” yóló wosetepa ɔ witu halemó, ai wh̄jó ama fotamo ɔ tuénipó depa, ɔpaae i fo yaalo ai ape. Kale Wh̄iné Naalema Alimané doasi doi mole de wisinaaleró ama mo kae betere *ensel*-rapetamo wale sukamó folosóró halemó ɔ tuénipó yale wh̄ipaae, Wh̄iné Naalemanékélé ai wh̄i ɔ tuénipó yaalo ai ape,” yalepó.

9

Yesu kae tiki daane wale fo (Mat 17:1-13, Luk 9:28-36)

¹ Téró, Yesuné atimapaee duraalu, “Yɔlo diɔpaae mo i dere ape. Diɔ mió i betó mole so wh̄i mepaae sukuni haɓe betepatei, Kótóné ama teɓeteróló betere aqmó mole ala mo doasi fotokɔtamo wapa kelaalopó,” yalepó.

² Atéro apomiró be de kemetepa, Yesuné Pita, Jems, Jon-sépi atima dape sóró doasi sokore hasi fosópaae holalepó. Atéro horóló betereémó, atimané kele tómótei, Yesuné ama daale tiki taaróló, kae tiki daane walepó.

³ Atéturaalu, ama deró betere kutikélé, mo yako kaae de tekée fi deró betepa kelalepó. I haemó betó mole so wh̄iné deró betere kuti de kaae aleraai foketepakélé, ai kutiné de kaae alée fenénipó.

⁴ Téró aimó, atimané keletómó kale Moses-ró Elaijatamokélé mo betere wh̄iné tiki kaae daayóló sókó wóló, Yesutamo fo du betalepó.

⁵ Atétere ala kolóló, Pitané Yesupaae duraalu, “Yó matere wh̄i-ó, da fea etéro betámó betereitei mo wisirapó. Térapa, me ya betóo, me Moses betóo, me Ilaija betóo, yaaire furu be sore dané teɓaalopa, wisire?” yalepó.

⁶ Ai fota haɓe ini, atima wituraalu, yaaire fo ketetepa, hɔko fotei erapó.

⁷ Atéro daae molemó, kitikiné atima husurɔle dorowóló, ai kitiki dolomótei fo fakeyóló duraalu, “Ita, ɔalo mo hosaa mole naalepa, ama dere fo mo wisiyóló wosae,” yalepó.

⁸ Ai fo deretamotóro atimané kele kele yalemó, kale wh̄i tamo daani, Yesu ama wotoró daapa kelalepó.

⁹ Atétu beteró, atima ai hasi fosó taaróló durupu bitu, Yesuné atimapaee duraalu, “I yale alarape mepaae so wh̄ipaae diāné mió folo hapale momókó yaq̄se. Kale Wh̄iné Naalema ̄ dóló mo ti sukunalet̄ei, momó kepaayóló fi tikimó ti yaasepóló, mió hapale hope yaq̄se,” yalepó.

¹⁰ Ama ai yale fo wosóló, atimané mepaae wh̄ipaae ini, atimasisitei k̄laaróló duraalu, “Mo ti doló sukunóló momó kepaayóló betaalopó dere fo-a, noa fo betené yalerópó,” du betalepó.

¹¹ Atéró, atimané ̄paee woseturaalu, “Kale Moses-né as̄ere fo yó matere wh̄irap̄ené Tale waai teópatei, Elaijapi waalopó du betere-a, noa fo betené du bitute?” yalepó.

¹² Ai fo depa, Yesuné atimapaee tokó mótu duraalu, “Ti mo dapó. Elaijapi wóló, ̄la ̄la fea ama momó donoróló mulaalopó. T̄ereitei, Kótóné fo as̄ere tuayó i fo erapó. Wh̄iné Naalema, ̄ mo doasi dele su betepa, atimané ̄ faeyóló só deraalopó ere fo-a, met̄éli yaaireteimó ere?”

¹³ T̄ereitei, ̄lo dīpaee mo i dere ape. Ilaija ̄ta, mo walepó. T̄epa mepaae so wh̄iné kale yóló muló betere fo mo dokonóturaalu, atimané ̄paee mo erané yale alarape fea motóróti ai erale ape,” yalepó.

*Dowi kepe betere naale wisirale fo
(Mat 17:14-21, Luk 9:37-43)*

¹⁴ T̄eró Yesu ̄tamo fele wh̄irape fesaae walemó, mepaae beteróló fele yó matere wh̄irape mo so wh̄iné bopéróló daae mupa kelalepó. Aita h̄ale mei, ai wh̄iraperó Moses-né as̄ere fo yó matere wh̄irap̄etamo foné u só derótu, i só derótu du betepa, kaae tawóló daae molepó.

¹⁵ Atétu beteremó, Yesu sókó wapa kilitu, so wh̄i feané doasi sirayóló, ̄tamo hokolaa yóló k̄leó yaairaalu felepó.

¹⁶ T̄eró, Yesuné ama yó matere wh̄irapepaee woseturaalu, “Noa fo betemó dī fo tokótamo du bitu de?” yalepó.

¹⁷ Ai fo du betepa, ai wóló daae mole so wh̄i kuamo bet̄a wh̄iné duraalu, “Yó matere wh̄i-ó, ̄lo naale dowi kepe bituraalu, ama k̄lóló nomunu fo initeretei naao wisiraasepóló, ̄paee dapesó walepó.

¹⁸ Ti noatepae, dowi kepené haepaae taae deróló haeratepa, ama sereke hatua yósóró k̄lómó dako sókó wua dapó. T̄eturaalu, ama hó naase, tikikélé fea sosoro falótua depa, naao yó matere wh̄irapepaee h̄konaasepé yalemó, atimané h̄konaaitere sunipó,” yalepó.

¹⁹ Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Mió i alimó tué tiki tiréni h̄oko betó mole so wh̄irape-ó, dī tué tiki tirópóló meteró sukamó ̄ dītamo betaaloé? Diaaó hapólure kisipa taaróló, wisi kisipa sópóló ̄ dītamo meteró sukamó betaaloé? T̄erapa, ai naale ̄paee dapesó ape,” yalepó.

²⁰ Ai fo depa kale naale ̄ beterepaee dapesó walemó, dowi kepené Yesu kilituraalu, t̄eti kale naale mo fotok̄iné tao sóró feseróló haemó haeratepa biliraté feletikimó, k̄lómó dako sókó walepó.

²¹ At̄ere ala kolóló, Yesuné kale naalené alimapaee woseturaalu, “Naao naale ai ala du betepa, ba fo meteró kemeyaleé?” depa alimané duraalu, “Mo ketemó kaae sóró deté walet̄ei, miókélé h̄ale ai yó tare ape.

²² ̄lo naale doló sukunaairaalu, ai dowi kepené sipaaekélé ó w̄epaaekélé, tao sóró taae falatua yalepó. T̄erapa, naao d̄amo k̄leturaalu sumó tao senépa ti tao saasepólópó,” yalepó.

23 Ai fo depa, Yesuné ɛpaape duraalu, “Naao ɛpaape sʉmó tao saaloé? dere-a, mepaape wh̄i dené Talepaape tué tiki tiratepa, ti ai wh̄iɛpaape fea ala fea Talené ama sʉmó eranérapó,” yalepó.

24 Ai fo depa kale naale alimané ama ere ala hākearoló duraalu, “Yālo tué tiki tiró betepatei doa meipa, me kwiapaae hālekeretei naao ɛ tao saasepé,” yalepó.

25 Yesu ɛ ai ala du beterepaape so wh̄i fea sururu yólo wapa kolólo, dowi kepe foné sóro duraalu, “Wh̄iné kʉlóro wosélitamo kinó betere dowi kepe-ó, yā ai wh̄i tuamó betereitei, yālo i hʉkonatapa, momó kae bit̄i weni, mo ti fae,” yalepó.

26 Yesuné ai fo deremó, kale naalené tiki tao sóro feserólo kale dowi kepe keterétamo sóko felepó. Atépa, kale naalené tiki mo suk̄i wh̄i aɔpa, kolólo so wh̄i feané duraalu, “A mo ti ai suk̄ale ape,” du betalepó.

27 Atépa, Yesuné kale naale naasemó tao salemó turukó horólo daane holalepó.

28 Atétu betero, nalo Yesu ɛ be dolopaae doropólo betepa, ama yó matere wh̄irape atimanalemaaté bitu ɛpaape duraalu, “I dowi keperape dané doló hʉkonatapa, sóko fenitere-a, noatapa déropó,” yalepó.

29 Ai fo depa, ama atimapaape duraalu, “Moma dere alané bet̄a atei kaae dowi keperape sʉmó hʉkonanérapó,” yalepó.

30 Téró atima ai be taarólo, Kaleli hae tuamó teyólo felepó. Ti atéro feleteita, Yesuné ama yó matere wh̄irapepaape maaté kale fo wisi yó melaai kisipa mutu, mo so wh̄iné atima betere tiki tué yaosóro yalepó.

31 Atima atéro fóló bitu, ama atimapaape duraalu, “Hāle mo wh̄iné kale Wh̄iné Naalema dʉpólo, wh̄i mené eleké deyaalopó. Atéro, mo ti dóló sukunaalotei, sore be dē kemetepa, ti ɛ momó kepaayólo betaalo ai ape,” du betalepó.

32 Ama atéro yale fo bete atima tuénitepa, noa betené yalerópólo, wosaai yaletai, atima wituraalu, taaralepó.

*Doasi topo wh̄i deé? yale fo
(Mat 18:1-5, Luk 9:46-48)*

33 Téró, atima Kapeneam bepaape fóló, atima fiyaaire bemó bitu, ama yó matere wh̄irapepaape woseturaalu, “Dīa tu tuamó alale siré wou betale-a, noa fokó deté wou betaleé?” yalepó.

34 Yesuné ai fo depa tumó wou bituraalu, topo wh̄i-a de betere yólo atimasisi alale siré waletéiné haletu, Yesupaae tokó matere fokélé inipó.

35 Téró Yesu ɛ bit̄i deyólo ama yó matere 12 wh̄irape ɛ beterepaape ape yólo duraalu, “Wh̄i me detamo topo wh̄i betaai kisipa mutupa, ti belei aoyólo so wh̄i feané kutó diratere wh̄i betae,” yalepó.

36 Atéro, ama bet̄a naale belek̄amale dape sóro atima tuamó daalólo, ama apuó taru duraalu,

37 “Mepaape wh̄i denétamo yālo doimó etei kaae naale mo wisiyólo dape supata, ti etei mo wisiyólo dape sirapó. Atétere wh̄iné ɛmaaté dape sumitei, ɛ doteyale sekékélé dape sirapó,” yalepó.

*Datamo bóe dinitere wh̄ita dané be wh̄ipó
(Luk 9:49-50)*

³⁸ Téró, Jon-né Yesupaae duraalu, “Yó matere whi-ó, whi betané naao doimó dowi kepe hokutu betepa, ʔta ɗatamo betámó kotere whi meipóló, ɗané seséyalepó,” yalepó.

³⁹ Ai fo depa Yesuné atimapaae duraalu, “Atei kaae whiné ama yaaire ala yópóló sesékese. Ti noatepae, mepaae whiné ʔalo doimó mepaae kelemei ala erale kilipaaemo, ʔalo doi doróló faleyaalo meipó.

⁴⁰ Mepaae ɗatamo bóe dini dere whjrapeta, ti ɗatamo mole whi ai ape.

⁴¹ ʔalo ɗiɗapaae mo i dere ape. ɗiɗ Keriso whi bitu, ʔalo ala erótu betere mó, mepaae whiné wē melatepa, atétere whi dupu ʔasókó feni, mo saalo ai ape,” yalepó.

Me whi dowi ala yópóló dée nalatere ala

(Mat 18:6-9, Luk 17:1-2)

⁴² “Mepaae whi denétamo ɛpaae tué tiki tiró betere doi muni, sókótei sókó dei so whi dowi ala yópóló dée nalatere, atétere whi mo doasi dowi dupu saalo ai ape. Atei ala dere whi ama depamó mené doasi kane fake dulóló wēi ɗelapaae taae faluʔasóro wisi uapó.

⁴³ Naao naasenétamo ʔa dowi ala yópóló dée nalatere, atétere naase tukóló taae falae. ʔa betá naasetamo bituraalu, mo ti betaaire tikipaae sókó faasepólópó. Naase tamo daayóló beteraletikimó, me naasené naao tiki turó doasi surukókélé feni, ʔale dó tare sipaae ʔalisóro faqsóro ɗapó.

⁴⁴ Naao hóné ʔa dowi ala yópóló dée nalatere, atétere hó tukóló taae falae. ʔa betá hótamo bituraalu, mo ti betaaire tikipaae sókó faasepóló ɗapó. Ti noatepae, ʔa hó tamo daayóló beteraletikimó, me hóné naao tiki turó si duku beterepaae ʔalisóro faqsóro ɗapó.

⁴⁷ Naao kelené ʔa dowi ala yópóló dée nalatere, ti atétere kele sokóló taae falae. Betá keletamo bituraalu, ʔa mo ti betaaire tikipaae sókó faasepólópó. Ti noatepae, naao kele tamo wusuró buóló betepa, naao tiki turó ʔale dó tare sipaae faqsóro ɗapó. Ti Kótóné teteróló kaae tare tikimó mole alata, betá keletóro daayóló bituraalu, sene fupa mo wisirapó.

⁴⁸ Ti dowi dele su betaaire tikimó kisipa mutu, asémó i fo erapó. Aimó betere whjrapeta, mokené turukóló nokoleteti mo kemekélé ini yóo, sikélé surukó feni ʔale dótoró tawóo yaalopó.

⁴⁹ Na ó hupu mi ɗelaayaqsóro kó terepetu dere kaae, so whi fea tuámó mole dore alaró wisire alatamo sinétei biliyóló taleyaalo ai ape.

⁵⁰ Ti kóta, ɗla feléróló nokole ɗla wisipó. Téretei, kale kóné felé kemetepa, momó kae noayóló felé bulaaloé? Mo meipó. Térapa, ai kó wisinaale diaaɗ hosaa tuámó mulóló, so whjtamó hosaa muni deyóló wisi kisipatamo mo dua betó muae,” yalepó.

10

So ó whi tokó fateremó dere fo

(Mat 19:1-12, Luk 16:18)

¹ Téró, Yesu ʔa ai be taaróló Judia hae kwia tuámó kutu betero Jordan wēi uté fakerókélé felepó. Aimó sókó felemó, so whi mo fea kale duatere kaae touraé wóló betó mupa, ama dua dere alatóro yóló yó mótu betalepó.

² Atétu betepa, mepaae Farisi whjrape wóló, ʔa ʔusóro ʔpaae woseturaalu, “Mepaae whiné ama soma tokó fatepa fo mulepé meié?” yalepó.

³ Ai fo depa ama atimapaae tokó mótu duraalu, “Diaaɗ dosɗayóló tué yópóló, Moses-né ɗiɗapaae noa ala yae yóló, asere?” yalepó.

4 Ti fo depa atimané ɔpaae tokó mótu duraalu, “Mepaae whiné so tokó falaai depa, ti soné asɛ sóró fópóló melae yóló Moses-né asɛrapó,” yalepó.

5 Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Ti aita, diaaɔ hosaa ɔruraalu dowaae fu betepa, Moses-né ai fo asɛyóló muló beterapó.

6 Téretei mo take kaarale alimó,
‘Kótóné whíró sotamo alipakalepó.’

7 ‘Atéyale betené whiné ama hamaró alimatamo taaróló, sotamo dokóló atimaamo mo betɔ tikitóro daayaalopó.’

8 Atéreteiné atimaamo tamo mei, mo betɔ tikitóro ti ai daale ape.

9 Kótóné atimaamo atéro betɔ tiki daaróló betero betereiteimó, mo so whiné tekeróló whi kae betero, so kae betero, yaqsóro yae,” yalepó.

10 Ai fo yóló Yesu ɔ ama yó matere whirape atima fea bemó betó mulu, Yesupaae woseturaalu, “Naao ti yale fo ɔkélé kisipa yaai dapa, bete mo ti haakearóló yae,” yalepó.

11 Ai fo depa ama atimapaee duraalu, “Whi me dené ama topo so tokó daalóló so me dokotepa, ai whiné Kótóné fo tukóló topo sotamo betere ala mo ti doratapó.

12 Atétere kaae sonékélé, oma whi tokó daalóló, whi metamo dokotepa, atétere soné Kótóné fotei tukóló, ama omatamo betere ala mo ti doratapó,” yalepó.

Naale senaale Yesupaae dapesó wale fo

(Mat 19:13-15, Luk 18:15-17)

13 Téró etéyalepó. So whiné kale keteirape Yesuné wolaa yópóló, ɔ beterepaae dapesó wua yalepó. Atétepa, ama yó matere whirapené kale so whi foné sóró sesétu betalepó.

14 Yesuné atétere ala kolóló, ama yó matere whirapetamo fopaae buóló duraalu, “Ai naale senaale ɛ beterepaae wópólópa sesékese. Ti noatepae, atei naale senaale kaae betere so whiɔa, ti Kótóné ɔteróló betere aɔmó sókó fóló beterapó.

15-16 So whi i naale senaale kaae aɔyóló bitinitepa, ti Kótóné ɔteróló betere aɔmó sókó fenénipó,” yalepó. Ai fo yóló, Yesuné kale naale senaale dokó apuósu yóló, naase mulóló atima wisiraterere fo dua yalepó.

Doasi néli teó whipaae yale fo

(Mat 19:16-30, Luk 18:18-30)

17 Téró etéyalepó. Yesu ɔ ama kisipa mole tikipaae faai fu betalemó, whi betɔ sururu yóló wóló, Yesu daalemó bukutiri teɔro bitu, ɔpaee duraalu, “Yó matere whi wisi-ó, ɛ mo ti betó tawaairaalu, noa alakó yaaloe?” yóló wosalepó.

18 Ti fo depa, ama kale whipaae duraalu, “Naao ɛpaae noatepa whi wisi-ó fo du de? Whi betɔkókélé wisi whi bitini, Kótó ɔ betɔ mo wisirapó.

19 Ti Kótóné yae yóló muló betere alarape i ape.

‘Whi ɔaɔse, so nópu naɔse, ɔlémi naɔse, kapala fo yóló me whi só deraɔse, me whi dilikóló ɔla ɔla ɔlémi saɔse.

Naao hae aya wisi doi mulópóló, atimaamo aɔmó bitu, wisi ala betɔ erótu betae yóló, ere fo fea ti naao ai tuére ape,’ ” yalepó.

20 Ai fo depa kale whiné ɔpaee duraalu, “Yó matere whi-ó, ai alarape feata, ɛ mo naale belekɔamalemó bitutei deté wóló, miókélé hale yó tarapó,” yalepó.

21 Ai fo depa Yesuné kale wh̄i yaala sókó fóló kelené ą kaae taru duraalu, “Mo betą ala betą yą mei ai ere ape. Térapa yą fóló, naao mole ąla ąla fea dotonóló *moni* sae. Atéró sere *moni* ti ąla ąla meiyóló yolealere so wh̄imó ąliróló melae. Atéró melóló yąta, ti ó hepen bemó taleróló muló betere wisi wisi ąla saasepóló dąmo faalopa ę sya ape,” yalepó.

22 Ai fo depa, kale sekę ą fea ąla ąla mole néli wh̄i ereteiné, ama kelepaa humula yóló fomoné sukuté felepó.

23 Téro Yesuné ama yó matere wh̄irape kaae taru duraalu, “Doasi néli wh̄irape Kótóné teteróló betere aqmó sókó faairetei mo doasi hapólurapó,” yalepó.

24 Ama yó matere wh̄irapené ai dere fo woseturaalu, atima siratu betalepó. Tétepa, ama atimapaee momó duraalu, “Ti naalerape-ó, Kótóné teteróló betere tikimó sókó faairetei, béni mo doasi hapólurapó.

25 Doasi *kamel* hupu kuti nomotere ketęli dolomó sókó fenénipó. Atére kaae, fea ąla ąla tare néli wh̄i Kótóné teteróló betere aqmó sókó faairetei mo doasi hapólurapó,” yalepó.

26 Yesuné ai fo deremó, ama yó matere wh̄irape atimasisitei doasi sirayóló duraalu, “Atéró hapólupa, ti noa kaae so wh̄imo mo ti aluyaqsóro tao saaloé?” yalepó.

27 Ti fo depa, Yesuné atima kaae taru duraalu, “Mo wh̄iné atei kaae ala fea sumó enénipó. Mo wh̄i ere kaae Kótó ą aténi, fea ala fea ama mo sumó eranérápó,” yalepó.

28 Ai fo depa, Pitané ąpaee duraalu, “Dą yątamo kweyaairaaalu, dąné ąla ąla fea mo ti taaróló i wale ape,” yalepó.

29 Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Yąlo diąpaee mo i dere ape. Wh̄i me detamo yąlo ala eróturaalu, kale fo wisi yó maté kweyaai, ama be ó no nemarape ó hama alima ó naalemarape ó hae tiki fea taaróló wapa, ti atétere wh̄imó i ala eraalo ai ape.

30 Ama betą ąla taaróló walemótei, nomarapekélé kutórape, nemarapekélé, hamarapekélé, alimarapekélé, naalemarapekélé, berapekélé 100 tómo beleróló saalo ai ape. Téturaalu, dowi susupui alakélé saalotei, nalo waaire alimó mo ti betó tawaaire bete saalopó.

31 Téyaalotei, mió i alimó mepaae doasi doi mole wh̄irape take nalo doi munire wh̄i kaae betaalopó. Mió mepaae doasi doi muni, sókó deyóló betere so wh̄ita, take nalo mo doasi doi mole topo wh̄i kaae betaalo ai ape,” yalepó.

*Yesu ą sukąairemó yale fo
(Mat 20:17-19, Luk 18:31-34)*

32 Atéró, atima Jerusalem bepaae furaalu, Yesu ąpi fi tikimó, ama yó matere wh̄irape nalo haió! yóló sira deté fu betalepó. Tétepa, mepaae atima sya wou betere so wh̄ikélé wiyalepó. Atéró, Yesuné ama yó matere 12 wh̄irape tų depaae dapesó fóló daae mulu, ąpaee eraaire ala fea atimapaee momó yó melálepó.

33 Atéró, atimapaee duraalu, “Mió dą Jerusalem bepaae i fole ape. Téteretei, kale Wh̄iné Naalema me wh̄iné eleké deyóló mo so wh̄imó Talepaae momaraterere wh̄iraperó Moses-né asęre fo yó matere wh̄irapetamoné naase tuarát mullaalopó. Téro fo tokóló só deróló, Juda mei kae fakené ą dąpóló, melaalo ai ape.

34 Atéró, atimané ą faletere alakélé, fesąa apuraterere alakélé, halika tikiné fokosó sere alakélé, faleylóló haleraterere alakélé erótu beteró, nalo atimané ą

mo ti sukópóló daalopó. Téyaalotei, be de soremó dou dolomó muóló a momó kepaayóló betaalopó,” yalepó.

*Jems-ró Jon-tamoné Yesupaae wosale fo
(Mat 20:20-28)*

³⁵ Téró, kale Sebedi naalema tamo Jems-ró Jon-tamo Yesu beterepaae wóló duraalu, “Yó matere whi-ó, dāmoné yaapaae wosetere ala naao eraalóé?” yalepó.

³⁶ Ai fo depa, Yesuné atimaamopaae duraalu, “Yało diaamomó noa alakó eraró de?” yalepó.

³⁷ Tétepa, atimaamoné apaae duraalu, “Take naao mo kae ere de wisinaale hakearaterere sukamó dāmo me whikó naao turu naase demó beteróo, me whi fē naase demó beteróo, yaasepóló dapó,” yalepó.

³⁸ Ti fo depa, Yesuné kale whi tamopaae duraalu, “Diaamoné epaae ai wosale fota, Talené teteteróló kaae tare tikimó ere ala diaamo tuēni keteruraalu dapó. Dowi ala kwia tokóló aluraai susupu sóró sinaaitere ala, diaamonékélé sumó senére? Ó e wēi tōpuraterere kaae, diaamokélé tōpurópóló kisipa mute?” yalepó.

³⁹⁻⁴⁰ Ai fo depa, atimaamoné duraalu, “Dāmokélé ai ala sumó enérápó,” yalepó. Ai fo depa, Yesuné atimaamopaae duraalu, “Yało tikimó doasi susupu sóró sinaaire alaró e wēi tōpuraaitere alatamo diaamopaaekélé sumó eraalotei, turu naase ó fē naase demó beteraaire alata, ti yało teteteróló kaae tanipó. Ai alata, yało Ayané ama teteteróló kaae taru, aimó betaaire whi tamokélé, ama mo taketitei tukóló beteró beterápó,” yalepó.

⁴¹ Tétepa, mepaae ama yó matere naase tamo whirapené ai fo woseturaalu, Jon-ró noma Jems-tamopaae doakale fopaae bualepó.

⁴² Atétepa, Yesuné atimapaae tourāle ape yóló duraalu, “Juda mei kaae fake teteteróló kaae tare topo whirapené mo so whi teteteróló kaae tawóo, atimané sóró beteró betere whirapenékélé mo so whi teteteróló kaae taru, i ala erae du betereitei diaaq ai kisipare ape.

⁴³ Atétere kaae, diā tuāmókélé ai ala momókó yaqse. Diā tuāmótamo betā whikó doasi topo whi betaai kisipa mutepa, ti so whi feané kutó diraterere whi betenérápó.

⁴⁴ Whi me de doasi doi mole topo whi betaai depa, ti diāné wae sóró kutó diraterere whi kaae betae.

⁴⁵ Ti noatepae, kale Whiné Naalema waletaita, a topo whi bitu mepaae whirapepaae ama kutó dirae yaairaaalu wēni, a mo so whiné kutó diraterere whi bitu, atima aluyaqsóro ama betere bete hāle melóló, dupuraai walepó,” yalepó.

*Kele dilikire whi Batimeus wisirale fo
(Mat 20:29-34, Luk 18:35-43)*

⁴⁶ Atéró atima Jeriko bepaee walepó. Atéró, nalo ama yó matere whiraperó mo so whi featamo ai doasi be taaróló fu betaalemó, betā kele dilikere whi Timeus naalema Batimeus tū demó bituraalu, monikó ālae yóló kematu du beterepó.

⁴⁷ Atétua dere whi a tū demó beterepó, kale Nasaret whikó Yesu walapó dere fo wosóló, fo fakeyóló duraalu, “Depit-né deté fele whiné Naalema Yesu-ó, e kōlené sukuturaalu, tao sae,” du betalepó.

⁴⁸ Ai fo du betepa, mepaae so whiné taalae yóló, foné salepó. Tétépatei, kale whiné woseni nisyóló, fo mo ti fakeyóló duraalu, “Depit-né deté fele whiné Naalema Yesu-ó, naao ę kolené sukuturaalu, tao sumié?” yalepó.

⁴⁹ Ai fo deremó, Yesu ą kejoyóló daalu, “Apaae ape yae,” yalepó. Tétépa, kale whirapené kale kele dilikire whipaae duraalu, “Mió yapaae ape dapa, wahaaliani, hajtamo turukó horóló fae,” yalepó.

⁵⁰ Tétépa, kale whiné ama bukóló betere kuti dąae faróló, ą Yesu beterepaae hapale tųwó felepó.

⁵¹ Atéro daapa, Yesuné ąpaae duraalu, “Yalo yamó noa alakó eraró de?” yalepó. Ai fo depa, kale kele dilikire whiné duraalu, “Yó matere whi-ó, yalo kelené ęla ęla kelené du betepa, naao wisiraasépé,” yalepó.

⁵² Ti fo depa, Yesuné ąpaae duraalu, “Naaó tué tiki tiratere alané ę wisiralepa dua fae,” yalepó. Ai fo deretamotóro kale whiné ama kele wisitepa, Yesu sya felepó.

11

Yesu doasi topo whi aqyóló fele fo

(Mat 21:1-11, Luk 19:28-40, Jon 12:12-19)

¹ Atéro atima Jerusalem be huluapaae felekemó sókó faairaalu, Olip du sorokó mole aqmó tene Betpas beró Betani betamomó sókó felepó. Aimó Yesuné ama yó matere whirapekó tamo whi dotonaaí duraalu,

² “Diaamo fole be huluamó sókó fenalemó, whi betóló konire utų *donki* hupu duló betepa kelaalo ai ape. Térapa, ai hupu taayóló ipaae dapesó ape.

³ Atéro taanalemó me whiné duraalu, ‘Ai hupu neaai só fute?’ depa, ąpaae i fo yae. ‘Momó hapale sóró waaitei, Talené ama me kutó diyaai, kapala asiri sene fae yale tikimó sóró fulapó, yae,” yóló dotonalepó.

⁴⁻⁵ Atétépa atimaamo fóló kelalemó, be bela tų demó tene be tų sókó walemó, kale bopeyale hupu duló beterepó. Atépa, kale hupu taatu betaalemó mepaae aimó daae mole so whiné atimaamopaae duraalu, “Diaamoné ai hupu neyaai taatu de?” yalepó.

⁶ Ai fo depa Yesuné atimaamopaae yae yale fotóro yalemó, atimané “Wisirapa sóró fae,” yalepó.

⁷ Atéro, kale hupu dape sóró Yesu beterepó sókó felemó, ama yó matere whirapené deró betere kuti sókósu yóló, ai kale *donki* hupuné sisó tómó whamenatepa Yesu ą bitį holalepó.

⁸ Atéro betóló fupa, mo turó so whiné atima kuti sorokóló tųmó whamenaté fóo, mepaae so whiné sapo dąa ó wolou dąarape turukóló whamenaté fóo, deté fu betalepó.

⁹ Yesu ą tuamó fupa, mepaae so whi folosóro fóo, mepaae so whi nalo wóo du bitu fo fakeyóló duraalu,

“Hosana! Talené doimó wale whi wisinaale-ó! Talené ę mo wisiró betepapó.

¹⁰ Mo take dąané ayarape deté wale whi Depit-né teteróló kaae tawale ala mió dą tuamókélé sókó walapó.

Térapa, Talené ę wisirópóló yae!

Hosana, ama doi doasi ó sikipaae sóró horópóló, yae!” deté fu betalepó.

¹¹ Téro Yesu ą Jerusalem bepaae sókó fóló, momatere be dolopaae felepó. Atéro, ai be dolomó muó mole ęla ęla fea kelené dokų du betalepó. Atétu betaalemó, be dikitepa ama yó matere 12 whirape atima fea Betani bepaae felepó.

*Yesuné momatere bemó hokqle fo
(Mat 21:12-17, Luk 19:45-48, Jon 2:13-22)*

¹² Atéro fiyóló be deŕepa, h̄ika ai Betani be taaróló fu betalemó, t̄u tuamó Yesu a wote yalepó.

¹³ Atéŕepa, a tumó fu bitu kese falalemó bet̄a nose mo umó daapa kelalepó. Atépa betepaae fóló, dukó olerémóló kelalemó, oleni h̄ale sókumaaté erépó.

¹⁴ Atépa kale nipaae duraalu, “Me sukamó wouraalu wh̄j bet̄anékéle náao du momó kae tokóló naalomeipó,” depa ama yó matere wh̄jrapené wosalepó.

¹⁵ Atéro, atima momó Jerusalem bepaae sókó wóló bituraalu, kale momatere be dolopaae fóló kelalemó, wh̄jrape ai be dolomó ɔla ɔla dotonóló dupu du betepa h̄okó faralepó. Atéro, be kaepaae wale wh̄jrape atimané *moni* ai be talené *monitamo* duputamó du betere ni fakeraperó ba h̄okósere beleróló dotonótu betere f̄oloi ni fakerapetamó fesekeyóló taae faralepó.

¹⁶ Téro, mepaae wh̄jné momatere be tūa dolomóŕei dotonaaire ɔla ɔla beleýóló sóró fua wua du betepa, Yesuné ama seséýóló kaae sóró h̄okonalepó.

¹⁷ Atéro ama atimapaae yó mótu duraalu, “I aseýóló muló betere fo diaaq dos̄ayóló tué munié?”

‘Yalo beta, i hae kwia feamó betó mole kae kae tiki daae mole so wh̄jné Talepaae bet̄a moma yópóló tenó betere bepó, erapó.’

Ai fo epatei, diaaq du betere alané ɔlémi nokole wh̄jrape touróló betere be aqrótu betepapó,” yalepó.

¹⁸ Yesuné atéro yó mótu betere fo mo so wh̄jné wosóló siratu betere ala, mo so wh̄jmó Talepaae momaratere topo wh̄jrapero Moses-né asere fo yó matere wh̄jrapetamoné wosóló atima dei kisipa muturaalu, Yesu daaire tu kikitú betalepó.

¹⁹ Atétu betero be dikitepa, atima ai doasi be hulua taaróló felepó.

*Yesuné nose sélirale fo
(Mat 21:20-22)*

²⁰ Atéro, atima mo h̄ikati tumó fu bituraalu kelalemó, kale ni nose betekélé mo turó sélipa kelalepó.

²¹ Atépa, Yesuné take kale yale fo Pitané tué muni wapa apaae duraalu, “Yó matere wh̄j-ó, naao foné dorale ni nose ai sélirapa kelere!” yalepó.

²² Ti fo depa Yesuné apaae duraalu, “Kótópaae tué tiki tiróló betae.

²³ Yalo diapaae mo i dere ape. Mepaae wh̄j de kisipa tamo muni, Talepaae tué tiki tiróló i ulupaae ya ai daale tiki taaróló wēi k̄ela tómó daane derepae depa, mo téyaalo ai ape.

²⁴ Térapa, yalo diapaae i dere fo wosae. Dīané moma duraalu me noa ɔlakó wosetepa, ti ai wosetere ɔla naao mo serapóló tué tiki tiratepa, ti diaaq mo saalo ai ape.

²⁵ Dīané moma duraalu, hepen bemó betere Aya Kótóné diaaq yale dowi ala kwia h̄ale kemerópóló, mené diapaae me dowi ala erélipa, ti apaaemo kwia tokó melaai dapóló tao tani, me ɔla meipóló kisipa keterae,” yalepó.

*Yesupaae ya né sóró beteralé éyale fo
(Mat 21:23-27, Luk 20:1-8)*

²⁷ Téro atima momó Jerusalem bepaae wóló bituraalu, a momatere be tipiné bopéro daaló betere tuamó kutu betalemó, mo so wh̄jmó Talepaae momaratere topo wh̄jrapekélé, Moses-né asere fo yó matere wh̄jrapekélé, mepaae wh̄j disirapekélé, fea a beterepaae walepó.

²⁸ Atéro wóló ɔpaae woseturaalu, “Ai alarape du heterópóló ɔ né sóró heteraleé?” yalepó.

²⁹ Ai fo depa Yesuné atimapaee tokó mótu duraalu, “Yalokélé diɔpaee betɔ wosetere fo yaalopó. Yalo wosetere fotamo diaaɔ ɔpaee tokó matepa, ti diaaɔ wosetere fokélé ɔalo tokó melaalopó.

³⁰ Ti take Jon-né so whi wɛi tópurale ala, momó kaayóló waleé? Ó hepen bemó betere Talené yae depa yalepé, mo whiné yae depa yaleé?” yalepó.

³¹ Ai fo depa, kale whirape atimasisitei fo ɔlaaróló duraalu, “Dané hepen bemó Talené yae depa yalepó enalemó, ti dɔpaee ama dere fo wosóló ɔpaee tué tiki tirénitere noatepae? yaalopó.

³² Atéyaɔsóró, mo whiné yae depa yalepó fo uɔtei, Jon ɔ Kótóné fo eratere kóló whipóló so whi feané kisipareteiné atima kapo duné dɔ siróló daɔsóró ai fo yaalo meipó,” yalepó.

³³ Atétepa atimané Yesupaae duraalu, “Dɔ tuénipó,” yalepó. Ti fo depa ama atimapaee duraalu, “Mené ɔpaee i alarape yae depa dapóló, ɔalokélé diɔpaee yó melaalomeipó,” yalepó.

12

Kutó tale faai yale fo sale (Mat 21:33-46, Luk 20:9-19)

¹ Téró, Yesuné ama kale fo sale forape momó kaae sóró yó melótu duraalu, “Whi betané *wain* képi wae biliyaa i kutó diyóló tipi bopé yalepó. Atéro, kale képi du ɔlumétepa tokóló fɛ dowɔaire tiki kaponétei aleyóló mulalepó. Atéro kemetepa, kutó kaae tawóló betaaire be mo sikimó deróló tɔalepó. Téró ai kutó tale ɔ me bepaee faai kutó kaae tawópóló, mepaae whirape sóró beteróló duraalu, ɔla ɔlumétepa sere sukamó dɔ bukaalopa, kutó wisiyóló kaae tawae yóló ɔ felepó.

² Atéro fóló bitu, ama biliale képi du ɔlumétepa sere alimó bukóló, ama saaire sɔ ti ama kutó diratere whi betané sene fópóló, kale kutó kaae tare whirape beterepaee dotonalepó.

³ Atéro dotonalemó, atimané ɔ tawóló fokosoi ala du heteró me ɔlakélé menéni, hɔle fópóló dotonalepó.

⁴ Tétepa, kale whiné ama me kutó diratere whimo dotonalemó, ai whikélé kale dere kaae topomó kapóro dóló haleróló faralepó.

⁵ Atétepa kale dere kaae, me whimo dotonalemó ai whikélé mo ti dalepó. Tétepa, mepaae whirape mo dekéro dotonótua yalepó. Téyalemó, mepaae whirape dóló hɔle susupuróo, mepaae whirape mo ti dóló sukunóo dua yalepó.

⁶ Whirape fea atétu heteró kemeróturaalu, ama hosaa mole naale betɔ bitɔ felepó. Ai naale dotonaa i duraalu, mió atima ɔalo i naale aomó bituraalu, ɔpaee mo wisi ala betɔ eraalopóló kisiipa mutu doteyalepó.

⁷ Téyaletei, kale naale wale kilitu, kale kutó kaae tare whirape atimasisi duraalu, ‘I kutó tale sukutepa ɔ betale sirimó betaaire whi ai wale ape. Tétu ai kutó ama saɔsóró dɔ saairaalu, ɔ daalopa siépe,’ yalepó.

⁸ Atéro, atimané kale sekékélé mo ti dóló sukunóló, ai kutó tipi aɔpaee taae deralepó.

⁹ Atétepa, ai kutó talené ama noa ala yaaloé? Kale kutó tale ɔ wouraalu ai kutó kaae tare whirape fea mo ti dóló aluraalopó. Atéro ai kutó kaae tawópóló, mepaae whirape sóró beteraalopó.

10 Ti i aseýóló muló betere fo diaaq dosaqýóló tué munié?

‘Kale be teteré wh̄rapené dopa taae farale kapo faketei, doasi be hulua deyaaire eleké wisinaale alée felepó.

11 Ai ere ala wisinaale dané kilituraalu, Talené eró beterapóló dukiróló siratu beterapó;” yalepó.

12 Yesuné ai yale fo sale beteta, Juda topo wh̄rape atima só deratapóló kisipa mutu, ą daaire tu kikitu betalepó. Aimó ą tawaai yalemó, ai touró betere so wh̄jnë atimapaee me ala eraqsóro witepa taaróló felepó.

*Sisapaae takis moni matere fo
(Mat 22:15-22, Luk 20:20-26)*

13 Atéro, nalo mepaae Farisi wh̄raperó Herot-né ama kisipa mole ala erótu betere wh̄rapetamo Yesuné dere fo bete wosóló ą só deraairaalu, kaae tawóló beterópóló dotonale wh̄rape walepó.

14 Atima wóló Yesupaae duraalu, “Yó matere wh̄-ó, yaťa mo fomaaté dere wh̄j beteretei dané tuérápó. Téruraalu, doasi doi mole so wh̄ró wisi so wh̄tamo maaté tao sóró wisi ala eróturaalu, mepaae belei sókó deýóló betó mole so wh̄j taalatimipó. Tényi, kale mo fo bete sya furaalu, Kótóné ama ere ala i ape yóló yó mótu beteretei dané kisiparapó. Térapa, dané topo wh̄j Sisapaae *takis moni* matere ala wisirépe dore?”

15 Naao kisipané melarópe melaqseróe?” yalepó.

Ti fo depa, Yesuné tiki tuapaae dorutei tó tikiné wisire nisi du betere wh̄rapené kapala dilikitu betere ala bete ama tuépatei duraalu, “Diané ę dópóló só deraai noatepa dilikitu bitu de? Ti ai *denarias moni* yało kelaalopa ipaae sóró ape,” yalepó.

16 Tétepa, atimané kale *denarias moni* kolópóló sóró wóló matepa, atimapaee woseturaalu, “I ere aseró mole asotamo-a, né?” yóló wosetepa, atimané apaae duraalu, “Aita Sisané aseró asotamopó,” yalepó.

17 Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Sisané qlata, ti Sisapaae melae. Kótóné qla qla ti Kótópaee melae,” yalepó. Ama ai dere fo woseturaalu, atimané haió! yóló siratu betalepó.

*Kepaayóló bitu so ó wh̄j dokaalomeipóló dere fo
(Mat 22:23-33, Luk 20:27-40)*

18 Atéyale k̄lipaae etéyalepó. Sukutere so wh̄j momó kae kepaayaalomei, mo ti alutapó du betere Sadyusi wh̄rape Yesu beterepaae wóló i fo wosalepó.

19 “Yó matere wh̄-ó, Moses-né i fo aseýóló muló beterapó. ‘Mepaae wh̄jnë so dokaleteti naale dini hałe betero sukutepa, ti nomanémo ai so wulia dokóló naale detepa, ti sukále wh̄j sirimó bituraalu, ama qla qla teteróló kaae tanópóló yae,’ fo erapó.

20 Take w̄ikeró nomarape beterepó. Atéro kale topo wh̄j so dokaleteti, naale senaalekélé dini hałe sukálepó.

21 Atéro sukutepa, ai so wulia noma me wh̄jnëmo dokalepó. Téyalemó, ai wh̄kélé naale dini hałe sukálepó. Atétepa, noma me wh̄jnëmo dokalepó. Téyalemó, ai wh̄j akélé hałe sukálepó.

22 Atétepa, kale so wulia w̄ikeró nomarapené dokoté waleteti, kale w̄ikeró wh̄rape fea naale betakélé dinipó. Téro nalo kemeróturaalu, kale sokélé sukálepó.

23 Atéyale so take kepaayóló wale sukamó, mé wh̄jnë ą dokaaloé? Ti noatepae, betą sotei take nomarape feané dokoté waletéinépó,” yalepó.

²⁴ Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Kótóné aseýóló muló betere foró ama fotokotamo wisiyóló tué munireteiné diá fea kópaae falapó.

²⁵ Ti sukále so whi momó kepaayóló betere sukamó, so dokotere ala yaalomeipó. Sokélé, whitamó dokotere ala mo yaalo meipó. Hepen bemó betere *ensel*-rape ere kaae, haletóro betó tawaalo ai ape.

²⁶ Sukále whi momó kepaayóló betaalopóló, Moses-né aseýóló muló betereitei, diaaq dosaqayóló tué muni airapó. Hasi fosómó ni sesaape dolomó Kótóné Moses-paae duraalu, ‘Ēta Abraham, Aisak, Jekop-sépi, teteróló kaae tare Kótó i betere ape,’ erapó.

²⁷ Ti aṭa, mo take sukóló aluyale so whi teteróló kaae tare Kótó mei, mió i alimó betó mole so whikélé teteróló kaae tare Kótópó, erapó. Atépatei diá tuéniru, hqko fo du beterapó,” yalepó.

Kótóné yóló muló betere doasi topo fo

(Mat 22:34-40, Luk 10:25-28)

²⁸ Atéror, Sadyusi whirapené Yesupaae wosetere fo fea ama wisiyóló tokó mótu betepa, Moses-né asere fo yó matere whirapekó betané Yesupaae woseturaalu, “Kótóné yae yóló muló betere forape tuamó mo doasi bete mole fo-a, méé?” yalepó.

²⁹ Ti fo depa Yesuné duraalu, “Mo doasi bete mole topo fo i ape. ‘Israel fake so whi-ó, wosae! Dá teteróló kaae tare Tale Kótóta me kae bitini, mo betatóro beterapó.

³⁰ Térapa, Tale Kótópaae yaala sókó fole alata, tué tiki turónékélé, naao hosaa turónékélé, naao kepe bete turónékélé, naao fotokó turónékélé yaala sókó fu betae.’

³¹ Tamo dakoróló dere fo me i ape.

‘Naotei ya yaala sókó fu dere kaae, naao be whi so whipaaekélé atéro yaala sókó fu betae.’

I fo tamoné mepaae yae yóló muló betere forape fea teteró beterapó,” yalepó.

³² Ai fo depa kale whiné tokó mótu duraalu, “Yó matere whi-ó, Kótó tekeyóló tamo bitini, mo betatóro beterapó dere fota, naao mo dono ai dere ape.

³³ Ti naao hosaa turónékélé, naao tué tiki turónékélé, naao fotokó turónékélé, Talepaae yaala sókó fu betae. Téturaalu, naotei ya yaala sókó fu dere kaae, naao be whi so whipaaekélé atéro yaala sókó fu betae. Ai doasi bete mole fo tamota hupu díló Talepaae simó sukúlaa dalatere alaró mepaae qla qla hale matere alatamo mo téro beterapó,” yalepó.

³⁴ Téró, Yesuné ama ai yale fo bete kale whiné mo wisiyóló tokó matepa apaae duraalu, “Yaṭa, Kótóné teteróló kaae tare tikipaae mo felekemó sókó faai dapó,” yalepó. Ai fo deremó, me whínékélé apaae wosetere fo kae ini, atima witepa taaralepó.

Keriso né naaleé yale fo

(Mat 22:41-46, Luk 20:41-44)

³⁵ Atéror, Yesu a momatere be bolaare tuamó daalu so whipaae fo yó móturaalu, i fo wosalepó. “Kale Moses-né asere fo yó matere whirapené duraalu, Kótóné sóro beteró betere whi Kerisota Depit-né naalemapó du betere fo-a, noa betené du bitute?

³⁶ Mo take Deji Kepe Wisiné Depit a fotokratepa, ama hakearóló i fo ipakalepó.

‘Talené teteróló kaae tare Talepaae duraalu,

“Naaó bóe wh̄rape ya aomó beterópóló, yało dóló t̄teraalopa, ya yało turu naase demótóro betó tawae,” erapó.

³⁷ Depit-né ama deyale naalené deyaaire naalepaaetei, a t̄teróló kaae tare Tale-ó du betale-a, neyóló yaleé?” yalepó. Ama atéro dere fo aimó touró betere mo so wh̄iné h̄kesetamo wosetu betalepó.

³⁸ Téro, Yesuné so wh̄ipaae fo yó mótu duraalu, “Moses-né as̄ere fo yó matere wh̄rapené dere alané dī doraqsóro, mo hotowa yóló kaae tawae. Ti atimata, so wh̄ feané wh̄ wisipó yóló dukiratere kokómó, so wh̄ touraleta dere tikipaae faairaalu, f̄loi kuti wisinaale maaté deróló fua dapó.

³⁹ Téro, Kótóné fo wosetere berapepaae furaalukélé, mo doasi topo wh̄rape bituatere tikimótóro betaai ekele yóo, kale ɔla detere sukamókélé, doasi doi mole topo wh̄rape bituatere tikimótóro ekele yóló betóo, dua dapó.

⁴⁰ Atéturaalu, kale wulia soné derálekélé dilikóló atimané muó mole ɔla ɔlakélé ɔlémi sóo, atima dukirópóló momatere alakélé mo f̄lo s̄yóló yóo, dua dapó. Atétere wh̄rapeta take taletere sukamó, mo doakale dowi kwia saalo ai ape,” yalepó.

*Wulia soné Talepaae male moni ke
(Luk 21:1-4)*

⁴¹ Atéro, me et̄yalepó. Momatere bemó so wh̄ atimané tare *moni* s̄tóró Talepaae h̄ale deráleta duraalu mepaae néli so wh̄iné ti doasi *moni* derótua yalepó. Atétu betepa, Yesu a kaae tawóló daalepó.

⁴² Téyaletei, bet̄ yolealere wulia soné ama sonaai *moni* ke tamo sóro wóló deralepó. Ai *moni* keta, kale sonaai *moni* ketamo s̄unipó.

⁴³ Yesuné ai kale wulia soné derále wale *moni* ke kolóló, ama yó matere wh̄rapepaae ape yóló duraalu, “Yało dīpaae mo i dere ape. I yolealere wulia soné derále wale *moni* kené so wh̄ feané deráleta yale *moni* fea teraae falapó.

⁴⁴ Ti noatepae, mepaae so wh̄inéta doasi *moni* mupatei, tómó moletei maaté sóro wóló deráleta yalepó. Téyaletei, i wulia sonéta ama depe dolo sesé taretei mo ti kemeróló derále walepó,” yalepó.

13

*Mió betere ali kemeteremó yaaire ala
(Mat 24:1-35, Luk 21:5-33)*

¹ Téro, atima ai momatere be taaróló fu bitu, ama yó matere wh̄rapekó betané āpaae duraalu, “Yó matere wh̄-ó, doakale kapo fakené be wisinaale ai t̄napa kelere?” yalepó.

² Ai fo depa Yesuné duraalu, “Ai t̄e mole doasi be wisinaalerape take fisikó furaalu, mió i ere kaae bet̄ kane fakekélé metamo olekepa kelaalomeipó. Mo featóro kolokó fóló muaalo ai ape,” yalepó.

³⁻⁴ Atéro, Yesu ai momatere be ópaae t̄ene fapa, *Olip* du sokoremó Pita, Jems, Jon, Andru atimasisi bitu āpaae woseturaalu, “Naaó mió ti bope yale alarape-a metéli yaaloé? Ai yale fo mo dokonaairaalu noa alapi depa, kolóló dané kisipa yaaloé?” yalepó.

⁵ Ai fo depa Yesuné duraalu, “Mepaae wh̄iné kapala fo yóló dī dilikaqsóro, mo wisiyóló kaae tawae.

⁶ Mepaae dilikitere wh̄rape wóló, yało doi yóló duraalu, ‘Ēta dīané wópóló kaae tare wh̄ Keriso i ape,’ yóló, so wh̄ fea kópaae f̄póló dilikaalo ai ape.

⁷ Bóe mo du betepa kolóló dere foró, me bemó bóe du betepapóló deté kotere fotamo wosóló, diri furu furu duraalu wiyaqse. Ti ai alarapeta, mo yaalotei kemeyaaire be de şókó waai teórapó.

⁸ Me hae kwiamó betere whíró me hae kwiamó betere whítamo bóe daalo ai ape. Me hae kwia tetéróló kaae tare topo whíraperó me hae kwia tetéróló kaae tare topo whírpetamo bóe daalopó. Kae kae hae kwiaapaae doakale baotere alaró, ɔla sóku alutere alitamo waalo ai ape. Ai alarapeta, sorapené naale saai sisó kaae sóró nukutere kaae dapó. Ai alarape yóló kemetepa, nalo mo doasi sekei ala waalopó.

⁹ Ai sekei alarapeta haşókó feni, diappaee mo eraalopa siki sikiyóló betó muae. Ti noatepae, mepaae mo whírpené diş be kaae tare whírpené fo tokóló só derópóló, atima naase tuamó mulóo, mepaae whírpené diş fo wosetere bepaae dapesó fóló fokosóí ala yóo, yaalopó. Diş ɔalo ala erateremó, tetéróló kaae tare *Gavman* doasi topo whíraperó atimané sóró betero betere topo whírpetamoné keletómó sóró daalaalo ai ape. Atétere be demó, Talené diappaee erale alarape atimané wosópóló, diaao yaaire te amatei mulaalo ai ape.

¹⁰ Atéro, kemeyaaire be de şókó waai teópa, folosóro i hae kwia feamó betó mole so whípaee mió wosetere fo wisi yó maté kweyóló şuraalopó.

¹¹ Atétepa, mepaae whíné diştamó fo tokótamo yaai dapesó fupa, noa fo yaalorópóló whaalaa ɔqse. Dişné fo yaai kaae seretamo, diaaɔ yaaire fo Talené yó melaalo ai ape. Diaaɔ kisipané yaalomeitei, Kótóné ama Deş Kepe Wisiné yae dere fotóro yaalo ai ape.

¹² Me whíné ama nomatei mené dópóló eleké deyóo, me whíné ama naaletei me whíné dópóló eleké deyóo, naale senaalenékélé hama alima aqmó betere hóróló, mepaae whíné dópóló eleké deyóo, yaalopó.

¹³ Diş ɔalo ala erótu betere mó, so whí mo feané diştamó dei tué muturaalu, diş hóróló bóe daalo ai ape. Téyaalotei, mepaae so whí de epaae kisipa tiki tiróló, diriyóló bitiré fóló kemetere kwiamó sóró fupa, ti atétere so whí aluyaqsóro ɔalo tao saalopó.

¹⁴ Diaaɔ keleralemó, Kótóné ama kae bemóte, mo kelaalo sonaalei dowi ala du betepa, Talené doi folokoleróló, be mo wópu mulaalopó. Ai ala enénire tikimóte, epa kilitu, i aşere fo dosaştere so whí dişné mo wisiyóló kisipa muae. Ai ala depa, Judia hae kwiamó betó mole so whí hasi fosópaae botokó fópóló yae.

¹⁵ Diş siki be kemó betere alemó i sekei ala wapa kilitu, siki bemó betere tei taaróló, aqró be kemó mole ɔla ɔla sene derepéni taaróló botokó fae.

¹⁶ Mepaae whí kutómó daaralemó ai ala depa, ama daae mulale bukutere kuti momó sene feni, mulópóló taaróló botokó fae.

¹⁷ Atétere sukamó, mepaae naale ere soraperó naale senaale tare sorapetamo botokó faaire şuni bipi ereteiné mo doa kşlerapó.

¹⁸ Térapa, ai alarape sosóli alimó ɔaqsóropa, moma beş du betae.

¹⁹ Ti noatepae, Atétere alimó mo doakale dowi sekei waalo ai ape. Mo take Kótóné keké nale alimó kaae sóró bitiré wóló, mió i alimókélé atei kaae dowi sekei ala mo kolókélé inipó. Téro bitiré fóló, nalopaekélé atei kaae dowi sekei ala momó kae kelaalomeipó.

²⁰ Ai be derape Talené haşekeróló tukóló mulólulaş meisóro, ti so whí mo betakókélé haşókó fuş meipó. Talené ama sorokósu yóló kae betero betere so whímó kisipa mutu, be derape haşekeróló tukóló muló betepapó.

21 Ai sukamó whi mené diãpaae duraalu, ‘Kale sóró betero betere whi Keriso ai walapa kelae!’ Ó u wóló betere ape depa wosóló, mo dapóló momókó tué tiki tiraqse.

22 Ti noatepae, mepaae Keriso aqyóló dilikitu betere whiraperó Kótóné koló whipóló kapala fo yó matere whirapetamo waalo ai ape. Atétu, kae kae ala yairemó eratere doasi alaró kae kae kelemei alarapetamo eróturaalu, Kótóné sorokósu yóló kae betero betere so whikélé kópaae fenérémoló kãae kolóló sũ saalopó.

23 Téyaalopa, diã dilikóló kópaae falaqsóró, siki siki yóló bituraalu mo wisiyóló kaae tawae. Ai alarape fea yaai teópatei, yalo diãpaae i dere ape.

24-25 Ai sekẽi alarape wale kilipaae ti i asẽre fo dokonóturaalu, i alarapepi yaalo ai ape.

‘Suka ke aluróló dilikiróo, Wéliékélé de iniyóo, hqrrapekélé i haepaae torokó dorowóo, yaalopó.

Téturaalu, Kótóné ama bole fotokõnéte i sã woreróturaalu, samó ere qla qlakélé fea wore yaalo ai ape,’ erapó.

26 Atétere sukamó, kale Whiné Naalema a ama fotokoró mo kae ere de wisinaaletamo sãko tuãmó sókó wapa, so whi feané kelaalo ai ape.

27 Atéró wóló daalu, ama sorokósu yóló kae betero betere so whi dape siré kweyópóló, ama *ensel*-rape dotonaalopó. Haeró sã kwiatamo dene fale dokó feamó, betóló fale so whi dape siré kweyópóló dotonaalopó.

28 Téró fo me i ape. Ni nosepaae dó faróló dere fo diaaq wisiyóló tué yaasepóló, i dapa wosae. Nose sóku fóló, totokó momó beletepa kilituraalu, kale ba fo ali mió felekemó sókó walapó dua dapó.

29 Yalo i bopeyale alarape eratere kilituraalu, kale Whiné Naalema felekemó waai, tũ serekemó daapa dapóló tué muae.

30 Yalo diãpaae mo i dere ape. Mió i alimó betó mole so whi fea sukuni hãle betepatei, i alarape mo eratere kelaalo ai ape.

31 Ó sãró i haetamo kemeyaalotei, yalo fo betã mo kemekélé ini, hãle muótóró tawaalopó.

*A waaire be deřó suka keletamo tuẽnípó yale fo
(Mat 24:36-44)*

32 Mo whi betãnekélé, hepen bemó betere *ensel*-rapekélé, Naalemanékélé, ai be deřó suka keletamo tuẽnitei, i be deřmó i alarape yaalopóló, Alimané betã tuẽrapó.

33 Térapa, a waaire be de diã tué inireteiné ali ali yaqsóró, betere dokó siki siki du betae.

34 Kale Whiné Naalema waaireteita, i ala dere kaaepó. Betã whi metikípaae faairaalu, ama kutó diratere whirapepaae kutó betã betã yóló dokoratapó. Atéró, be tũ sókó walemó daayaaire whipaaekélé, mo wisiyóló kaae tawae yóló a fulapó.

35-36 Ti be tale fesaae waaire suka diã tuẽnipa, ai be de kaae tawóló betae. Ti noatepae, suka doropolepaae ó dilikitamo ó be deyaai bané hale deretamo ó diã noke firepaae ó suka sokoterpaae a hapale sókó walemó, diã ali ali eraqsóró kele diriyóló betaasepóló dapó.

37 Yalo i dere fota, diãpaae maatei dumitei, so whi feapaae a mo waalopa, hotowayóló kaae tawae, yóló i dere ape,” yalepó.

14

Betani bemó Yesu wel wɛi dilale fo (Mat 26:1-13, Jon 12:1-8)

¹ Atéró, kale boseneyóló fele be dɛrɔ fopei *bred* o deyóló nokole be dɛtamo sókó waai, tamo be dɛ hɛle mupa etéyalepó. Kale so whímó momaraterere whjraperó Moses-né asɛre fo yó matere whjrapetamoné Yesu tawóló daaire tɔ kikitu duraalu, “Dɛné ɔ neyóló tawóló daaloé?” yalepó.

² Tétepa, mepaae whjné duraalu, “Itei kaae ɔla detere be dɛmó dɛné ai ala enalemó, ti so whjné hɔle sóró doasi foya enérápó,” yalepó.

³ Téró, Yesu ɔ Betani bemó dowi humu fuluné tiki dopa, take ama wisirale whj Saimon-né bemó ɔla nuku beterepó. Atétepa, so betɛné *alabasta* kanené aleale wutimó felé kɛlaa wale *nadi wel wɛi* maapa tawóló walepó. Ai wɛita, doasi *moni*-né duputeretei kale soné ai wuti topo dopó faróló, Yesuné topomó suniyalepó.

⁴ Atétere ala mepaae whjrapené kilitu, ai sotamo dei tué muóló atimasisitei duraalu, “Ai wɛi wisinaale noatepa hɛle besekéróló suniyalerópó?”

⁵ I wɛita, dotonóló 300 *denarias moni* sóró mepaae hɛle yolealere so whímó móluɔsóró wisiuɔpóló,” deteraayóló tamo foné su betalepó.

⁶ Atétu betepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Ama ɛpaae mo kokɔi ala wisinaale eralepa, diaaɔ ɔ foné sere ala taalae.

⁷ Ai yolealere so whjta, suka fea diɛtamo bitu, diaaɔ tao saai kisipa mutere sukamó tao sua enérápó. Téyaalotei, ɛta suka fea diɛtamo betó tawaalo meipó.

⁸ Téyaaireteiné ai soné ama enére ala ai yale ape. Ama ai yale alata, yɔlo tiki douraterere sukamó felé kɛlaa wisi wópóló yaaire ala sɔralepó.

⁹ Yɔlo diɛpaae mo i dere ape. Hae kwia feapaae kale fo wisi yó maté kutu-raalu, i soné ɛpaae erale alakélé tuétóró hɛle yó taru, yó melaté kwɛyaalopó,” yalepó.

¹⁰ Téró Yesuné ama yó matere 12 whjrapekó Iskariot be whjko Judas ɔ Talepaae momaraterere topo whjrape beterepaae Yesu daaire tɔ aleyópóló eleké dene felepó.

¹¹ Atéteremó, kale whjrape atima hɛkesené sukuturaalu, Judas-mó *moni* melaai taleyóló mulalepó. Tétepa Judas ɔ bituraalu, Yesu eleké deyaaire tɔ kekitu betalepó.

Talepaae erale ala tué muóló nokole ɔla (Mat 26:17-30, Luk 22:7-23, Jon 13:21-30, 1Korin 11:23-25)

¹² Téró, kale fopei *bred* o deyóló nokole *fula* kaae sere be dɛmó i ala yalepó. Atimané mara mole ala sya furaalu, kale boseneyóló fele be dɛmó ɔla deyaai *sipsip* hupu male dóló simó biliyóló nukua dapó. Ai ala yaai, Yesuné ama yó matere whjrapené ɛpaae woseturaalu, “Kale boseneyóló fele be dɛmó deyóló naaire ɔla dɛné mé bemó taleyóló mularóé?” yalepó.

¹³ Ai fo depa, ama yó matere whjrapekó tamo dotonaai duraalu, “Diaamo ai doasi be huluapaae fóló kelenalemó, tɔ tuamó betɛ whj ɔ wɛi wuti beleyóló wou betepa hokolaayaalo ai ape. Téyaalopa, diaamokélé ɛtamo fae.

¹⁴ Atéró, ɔ fole be dolopaae diaamokélé fóló, ai be talepaae i fo yae. ‘Yó matere whj ɔ ama yó matere whjrapetamo, kale boseneyóló fele be dɛmó detere ɔla naairaaalu wale whjrape betaaire be ke mé eré?’ yóló wosae.

15 Ténalemó, ɔla ɔla fea sɔmótóró sisóló muló betere siki be ke doasi ama diaamopaae yó melaalo ai ape. Ai be dolomó ɔané naaire ɔlakélé taleyóló mulale fae,” yóló dotɔyalepó.

16 Tétépa, ama yó matere whi tamo fóló kelalemó, Yesuné atimaamopaae epa kelaalo ai ape yale alatóróti, mo epa kelalepó. Atépa, ai be ke dolomó kale bosenyóló fele be demó deyóló naaire ɔla taleyóló mulalepó.

17 Téró, be dikiteretamo Yesu ɔ ama yó matere 12 whirapetamo sókó walepó.

18 Atéro, atima be dolomó ɔla nuku bitu, Yesuné ama yó matere whirapepaae duraalu, “Yalo diɔpaae mo i dere ape. Mió ɛtamo i ɔla nuku betere whirapekó betané ɛ dɔpóló me whipaae eleké deyaalo ai ape,” yalepó.

19 Ai fo deremó, atima tué sekɛtepa ɔpaae duraalu, “Yá yalo eleké deyaalopóló de?” yóló, atima feané betá kaae fotóro deté felepó.

20 Tétépa, Yesuné atimapaee duraalu, “Ai ala yaaire whita, diɔ 12 whirapekó mió i nuku dolomó *bred* o weimó tópuró su yóló nuku betere whinétei ɛ dɔpóló eleké deyaalo ai ape.

21 Atéro, kale Whiné Naalemapaae eraaire alata, kale ašemó ere fo mo dokonaalo ai ape. Téyaalotei, kale Whiné Naalema dɔpóló eleké deyaaire whi ɔ betá doasi dowi kwia saairemó wió yae! Ai whi ɔ hamané dewuɔ meisóro, mo wisi wuɔpó,” yalepó.

22 Atéro atima ɔla nuku bitu, Yesuné kale *bred* o bula betá tao sóró taru, Talepaae mo kée yóló kolokó daalu yóló, ama yó matere whirape dokóróló mótu duraalu, “Ita yalo tikipa, sóró nae,” yalepó.

23 Téró kale dere kaae, *wain* wei wutikélé sóró taru Talepaae mo kée yóló, ama yó matere whirapemó matepa, atima feané betá wutimótei nukulé felepó.

24 Atéro melóló duraalu, “I wutimó maane weita, Kótóné ama so whi fea aluyaqsóro tao saalopóló, diriróturaalu sunée farale yalo sameapó.

25 Yalo diɔpaae mo i dere ape. ɛ diɔtamo etéro bitu, *wain* wei momó kae néli hale bitiré fóló, Kótóné teɛteróló kaae tare aqmó bituraalu, kisi *wain* wei naalopó,” yalepó.

26 Atéro, atima wole fo betá yóló kemetepa, Olip du sorokó mole ɔpaae holaai felepó.

*Yesuné Pitapaae naao ɔ kisipanipó yaalopóló yale fo
(Mat 26:31-35, Luk 22:31-34, Jon 13:36-38)*

27 Atéro fóló, Yesuné atimapaee duraalu, “Mió diɔ ɛtamo betámó titiyóló betereitei, ɛ taaróló botokó dapo dapo yaalo ai ape. Ti ašemó i fo erapó. ‘Kale *sipsip* hupu kaae tare whi yalo dupa, hupurape atima botokó dapo dapo yaalopó,’ erapó.

28 Téyaalotei, ɛ momó kepaayóló Kaleli haepaae ɛpi fimó, diɔ nalo waalo ai ape,” yalepó.

29 Ai fo depa Pitané Yesupaae duraalu, “Mepaae whirapené yá taaróló fupa, ɛ betá mo até yaalomeipó,” yalepó.

30 Ai fo depa Yesuné ɔpaae tokó mótu duraalu, “Yalo yáppaae mo i dere ape. Mo mió dilikitamo wá *kakaruk* bané hale tamo dakoróló yaaipatei, naao ɛ tuɛnipó fo sore félimó yaalo ai ape,” yalepó.

31 Ti fo depa, Pitané fo diriné momó duraalu, “Atimané ɛkélé yátamo wusuró dɔpóló, yalo yá tuɛnipó fo mo yaalomeipó,” yalepó. Mepaae yó matere whirape feanékelé, ama ai dere fo kaaetóro yalepó.

*Ketsemanimó yale ala**(Mat 26:36-46, Luk 22:39-46)*

³² Atéro, atima kelaalo kokçi tiki Ketsemanimó sóko felepó. Aimó ama yó matere whırapepaae duraalu, “Eta momane fulapa diğ imó betó muae,” yalepó.

³³ Atéro Pita, Jems, noma Jon, atima maaté Yesutamo felepó. Atéro, Yesuné ama hosaa tuğmó mo doasi dele duraalu, sekené sukóló dei fomaake kisipa kaae sóro muté fu betalepó.

³⁴ Atétepa, ama atimapaee duraalu, “Yało hosaa tuğmó dekené sukutu ę mo felekemó sukai dapa, diğ imó kaae tawóló betó muae,” yalepó.

³⁵⁻³⁶ Ai fo yóló, ą atima betere tiki sawa taaróló fóló, ąpaae waaire seke ąsókó fópóló, haemó deraapisa fóló mulu momaturaalu, “Apa-ó, ępaae i eraaire sekei ala waqsóro seséyaaire tų mupa, ti naao seséyae.

Tépateti, yało kisipa mole ala sya fóló ini, naao kisipa mole ala betą erópóló yae,” yalepó.

³⁷ Téro ą ama yó matere whırape beterepaae momó fesaae walemó, atima noke fopesaapa kelalepó. Atépa, Pita turukuróló duraalu, “Saimon-ó, suka kele betamó ę kaae tawóló bitini, yą noke ai firerapó.

³⁸ Kae kae sų sere alané diğ me dowi ala yóló deé nalaqsóro, mo hotowayóló kaae taruraalu momatu betae. Ti noatepae, kepe betenéta mo wisi alamaaté yaai ketekę bupatei, tó tiki dowi ala yaqsóro sesé yaaire fotokų buni, bérápó,” yalepó.

³⁹ Atéro ą fesaae fóló, ama kale yale moma kaaetóro momó yalepó.

⁴⁰ Atéro, ą kale dere kaae momó fesaae wou kelalemó, atima noke kełe depa, fopesaapa yó molepó. Atima atéro noke mo fiyaletiné, ąpaae noa fo yaalorópóló kóló kóló yalepó.

⁴¹ Atéro, ą sore dakeróló momane fi wouraalu kelalemó, noke fire alatóro yó tapa atimapaee duraalu, “Diğ ąa nóló noke fitere ala ąale ai yó tare? Sųmó fiyalepa mióta, kale tukóló muló betere sukakele i sóko wale ape. Kela! mió dowi ala dere whırapené kale Whinė Naalema dópóló, mené eleké ai deyale ape.

⁴² Mió ę dópóló eleké deyaaire whı ai walapa, turukó hóróló dą faalopa fiępe,” yalepó.

*Yesu tawale fo**(Mat 26:47-56, Luk 22:47-53, Jon 18:3:12)*

⁴³ Ai fo deretamotóro, ama yó matere 12 whırapekó betą Judas sóko walepó. Ama kılımó, whırape mo fea sepakeró nópulutamo tao diliki yóló wó tarepó. Ai whırapeta, mo so whımó Talepaae momaratere topo whırapekélé, Moses-né asęre fo yó matere whırapekélé, whı disirapekélé, atima fea betamó fo deyóló dotonatepa walepó.

⁴⁴ Téro, Yesu dópóló eleké deyaaire whiné ą tawaaire whırape atima kóló kóló duraalu, “Họko whıtei tawaqsóro ę fóló, yałotamo kóló tukó nukupa, ti ątóró ąiti ai ape. Térapa, tawóló dokóló só furaalu, ą botokó faqsóro mo wisiyóló kaae tawae,” yóló mulélipakalepó.

⁴⁵ Téro, kale Judas ą Yesu daalepaae mo hapale sóko fóló duraalu, “Yó matere whı-ó,” yóló kóló tukó nalepó.

⁴⁶ Atétepa, ai wóló daae mole whırape sóko furaalu, Yesu naasemó etęe sóro fotokųyóló tawalepó.

47 Atétere ala kolóló, Yesutamo daale whi betané ama sepake sókó sóró, so whimó Talepaae momaraterere topo whiné kutó diraterere whiné woséli saae deralepó.

48 Tétepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Èta, Gavman-tamo bóe dóló so whi yało ałısóró fulapóló ę daai nópularó sepaketamo tao dilikiyóló woute?”

49 Ti ę suka fea momatere be belamó daalu diapaae fo yó mótu betepa, fo tokótamo yaairaalu, diané ę aimó tanipó. Tépateti, kale asemó yóló muló betere fo dokonaairaalu dapa, mo erópóló yae,” yalepó.

50 Yesu atéro tateremó, ama yó matere whirape atima wimó ą taaróló, botokó dapo dapo yalepó.

51 Tétepa, betą kokopei whi kutikélé deréni, ama bukutere deį kuti maaté bukóló Yesu sya fu betalepó.

52 Atéro fu betalemó, atimané akélé ama bukure kutitamo touróló tawalemó, ai kutitei atimapaee daae melóló, ą tiki daapi hałe botokó felepó.

Juda topo whirapené Yesu só derale fo

(Mat 26:57-68, Luk 22:54-55, 63-71, Jon 18:13-14, 19-24)

53 Téro, atimané Yesu ą Talepaae momaraterere doasi topo whi beterepaae dapesó walepó. Atéro betepa, ai doasi topo whi aqmó betere momaraterere whirapekélé, Moses-né asere fo yó matere whirapekélé, whi disirapekélé, fea wóló touralepó.

54 Téro Yesu tawóló só fupa, Pita ą nalo dua tokó su deté fu betalepó. Atéro fóló, momaraterere whirapené topo whiné be bopéro daaló betere dopóku tu serekemó sókó felepó. Atéro ą ai be kaae tare diki tare whirape betó mole kua dolomó, sosólitepa simó beterepó.

55 Atépa, kale momaraterere topo whiraperó fo tokóló taletere whirapetamoné Yesu sukópóló daaire bete kikitu betaleteti, bete mekélé kilinipó.

56 Atimané ą dópóló kapala fo yóló só deraaitere fo whi feané yaleteti betą fotóro ini, mené fo kae, mené fo kae, du betalepó.

57 Atéro, ą só deraai mepaae whi turukó holóló daalu i fo yalepó.

58 “Mo whiné naasené ęale be ama fisikóló, whiné tenénire momatere be ama sore sukamótóro momó ęyaalopó depa, dané wosalepó,” yalepó.

59 Téyaleteti, atima feané betą fotóro ini, mepaae whiné dere fo kae, mepaae whiné dere fo kae du betalepó.

60 Atétu betepa, momaraterere topo whi kale fo tokóló taleraterere whirapené keletómó turukó horóló daalu, Yesupaae woseturaalu, “Ya só deraterere whirapené doa i dere fo-a, naao atimapaee tokó menitere noatepa de? ” yalepó.

61 Ti fo depa, Yesuné atimapaee fo me tokó menipó. Atétepa, kale momaraterere topo whiné ąpaae momó woseturaalu, “Yața, wisi alamaaté erótu betere Talené naalema so whi ęteróló kaae tanópóló, sóró betero betere whi Kerisoé?” yalepó.

62 Ai fo depa, Yesuné duraalu, “Ai whița, ętóróti i ape. Whiné Naalema mo doasi fotokó bole Talené turu naase demó betó, ó sako dolomó wóo depa, diaaą kelaalo ai ape,” yalepó.

63-64 Kale momaraterere topo whiné ama deró betere kuti bisąayóló duraalu, “A só deraaire bete kilinipakó, ama dere ala kelale whi me kae kekąaloé? Ti Kótó faleterere fota, amatei deremó dané wosalepa, diané noa kisipa mute?”

depa, atimané duraalu, ʔa só deraaire fota amatei ai yalepa, ʔa sukópóló daalopó yóló mulalepó.

⁶⁵ Atéro, mepaae wh̄irapené ʔa fesʔa apuróo, mepaae wh̄irapené ti kuti kwiané ama kele husiróló dokóló, naase duné dóo yóló, ʔapaae duraalu, “Yʔatamo Kótóné ama wh̄ipata, ti yʔa dale wh̄i ʔapaae yó ʔalae,” yalepó. Atéro, dikti tare wh̄irapenékélé, ʔa tao taru du betalepó.

Pitané Yesu ʔa tuénipó yale fo

(*Mat 26:69-75, Luk 22:56-62, Jon 18:15-18, 25-27*)

⁶⁶ Atétu betepa, Pita ʔa momaratere topo wh̄iné be boperó betere dopóku aqomó kese horóló betepa, kale topo wh̄iné kutó diratere so seimalerapekó betʔa beterepaae walepó.

⁶⁷ Atéro, Pita ʔa sosóli depa simó beteremó, kale so seimalené ʔa kelené kikéro kaae taru duraalu, “Yʔakélé Nasaret be wh̄ikó Yesutamo betʔamó kutua yale wh̄ipó,” yalepó.

⁶⁸ Ti fo depa, Pitané kale senaalepaae duraalu, “Naa ai dere fo beteta ʔe tuéni, kóló kólórapóló,” ʔa witepa dopóku tʔu sereke felekemó bitʔi felepó.

⁶⁹ Atétepa, kale so seimalené Pita kolóló, aimó daae mole so wh̄ipaae momó duraalu, “I wh̄ikélé Yesutamo betʔamó kwęale wh̄ikópó,” yalepó.

⁷⁰ Tétepa, Pitané ama kale dere fo kaae momó duraalu, “E mo meipó,” yalepó. Atéro sawa betóló, kale dere kaae mepaae felekemó daae mole wh̄irapekó betʔané ʔapaae duraalu, “Ti yʔata, ʔtamo betʔamó kwęyale wh̄i mo h̄iti ai ape. Ti noatepae, naao dere fota, Kaleli be fo nakome wosetapó,” yalepó.

⁷¹ Ti fo depa, Pitané atimapaee duraalu, “Diaaʔ ai bopetere wh̄ita, ʔe tuénipó. Yʔlotamo ʔiʔapaae kapala fo depa, ti Talené ʔe dópóló yae,” yóló, mo diri ʔale dere fo kaae yalepó.

⁷² Ai fo deretamotóro, kale wʔa *kakaruk* bané hale tamo dakoróló yalepó. Tétepa, take Yesuné Pita ʔapaae du, wʔa *kakaruk* bané hale tamo dakoróló yaaipatei, naao ʔe tuénipó fo sore félimó yaalopó yaletei, kisipa muni walepó. Atétepa, ʔa dekené sukuturaalu, doasi wole du betalepó.

15

Pailat-né Yesu dae yale fo

(*Mat 27:1-2, 11-26, Luk 23:1-5, 13-25, Jon 18:28-19:16*)

¹ Atéro, mo h̄ikati so wh̄imó momaratere topo wh̄irapekélé, wh̄i disirapekélé, Moses-né asere fo yó matere wh̄irapekélé, fo tokóló taleratere wh̄irapekélé, atima fea fo dokóló, mo betʔa tuétóro muóló, Yesu naase tamo dokóló dapesó Pailat-né naase tuamó mulalepó.

² Atéro wóló daapa, Pailat-né ʔapaae woseturaalu, “Yʔata, kale Juda fake so wh̄i teteróló kaae tare doasi topo wh̄ié?” depa, Yesuné ʔapaae tokó mótu duraalu, “Eʔpó. Naa ai dere fota, mo dono dapó,” yalepó.

³ Ai fo deremó, Talepaae momaratere topo wh̄irapené dei tué mutu, i sekéné kae kae h̄oko alarape yalepóló, só deratere fo du betalepó.

⁴ Atétu betepa, Pailat-né ʔapaae momó woseturaalu, “Atima kae kae forapené yʔa só derótu betere fo fea naao woserutei, tokó menitere-a, noatepa de?” yalepó.

⁵ Ai fo depatei, Yesuné kale topo wh̄i Pailat-paae me fo tokó menitere ala kilitu, ama sirayalepó.

⁶ Atimané ɔla detere alimó, mara mole ala ipó. *Dipula* betero betere whi betakó ba fo dokomó so whiné sokae dere whitoró Pailat-né sókó daalótua dapó. Atéro doteyaa so whipaae wosóló, atimané doi dere whitoró dotonótua dapó.

⁷ *Gavman*-tamo bóe dóló whi dupa, *dipula* betero betere whirapetamo Barabas-kélé beterepó.

⁸ Atépa, so whi mo fea Pailat beterepaae wóló woseturaalu, “Nao kale duatere kaae yaalóé?” yalepó.

⁹ Ti fo depa, Pailat-né atimapaae woseturaalu, “Diaaɔ kisipané Juda so whi tetéroló kaae tare topo whi dotonaró de?” yalepó.

¹⁰ Fo yaleteita, momaratere topo whirape Yesutamo dei tué muturaalu, a daai dapesó wale bete Pailat-né ama kisipa yalepó.

¹¹ Tétepa, kale momaratere topo whirapené mo so whipaae Barabas sokópóló, yae yóló sesemeratere fo deté kotepa, atimané ai fo yalepó.

¹² Ti fo depa, Pailat-né atimapaae momó duraalu, “Juda so whi tetéroló kaae tare topo whipaae yaalo noa alakó eraró de?” yalepó.

¹³ Tétepa, kale so whiné fo fakeyóló duraalu, “Ai whi filipaa ni tómó oleróló dae,” yalepó.

¹⁴ Ai fo depa Pailat-né atimapaae duraalu, “A me dowi ala initepatei, hãle noatapa daró de?” yalepó. Tétepa, kale so whi feané mo ti fo fakeyóló duraalu, “Filipaa ni tómó sukópóló olerae,” yalepó.

¹⁵ Atétepa, ai so whiné Pailat apaae wisi tué muópóló, Barabas atima beterepaae fópóló sokóló daalóló, Yesu mo diri halika tikinépi fokosoi ala du betero, filipaa ni tómó sukópóló olerae yóló, diki tare whirapené naase tuamó mulalepó.

Diki tare whiné Yesu doka doka yale fo
(*Mat 27:27-31, Jon 19:2-3*)

¹⁶ Téro, kale diki tare whirapené Yesu dape sóró kale topo whi Pailat-né be bela wisinaalené doi Pretorium-paae dapesó felepó. Ai dopóku bolaa dolopaae mepaae diki tare whirapekélé mo fea ape depa, atima touralepó.

¹⁷ Atéro daaló bitu, sonaa kuti deróo, mu daai kèpítei topo whirapené deratere topotao suróló bopeyóló, ama topomó deróo yóló, a faletu betalepó.

¹⁸ Atéro, atimané duraalu, “Juda so whi tetéroló kaae tare doasi topo whi-ó,” yóló, fesaa apuróló dotó tikiné du betalepó.

¹⁹ Atéro, dotó tikiné ama topomó momó du momó du yóló fesaa apurótu betalepó. Atéro atima Yesu aomó bukutiri tearó bitu, doa whi-ó yóló doi sóró horóló faletu betalepó.

²⁰ Atétu betero, atimané a derale sonaa kuti sókóló, ama kuti momó deralepó. Atéro a filipaa ni tómó sukópóló, oleraaairaaluu dapesó felepó.

Yesu filipaa ni tómó olerale fo
(*Mat 27:32-44, Luk 23:26-43, Jon 19:17-27*)

²¹ Atéro dapesó fu betepa, Sairin be whikó Aleksandaró Rufus-tamoné alima Saimon a ipu bemó biti, doasi be huluapaae faai wapa, kale diki tare whirapené apaae Yesu dóló oleraaire filipaa ni a fasóló nao belerae yóló seyalepó.

²² Atéro, atimané Yesu dapesó fóló, betã hae Kolkotamó sókó felepó. Ai doiné beteta, topo diripó.

23 Téró, aimó *wain* wẹ́iró kale *mur* ni fẹtamo hosekéróló tepeyóló nópóló melaletei, ama nénipó.

24 Atéroró, atimané ẹ filipaa ni tó mó sinópóló oleralepó. Atéroró oleróló, ama kuti atima saairaalu, betẹ melaa yalepó. Kale diki tare whịrape atima betẹ betẹ yóló kapo fakemó siri eróló, sikipaae fesekeké horótua yalemó, mé whíné siri moletei wisiyóló muni doró wapa, ti ai whíné ama kuti sira yalepó.

25 Téró hịka 9 *kilok* sukakelemó, Yesu dóló oleralepó.

26 I betené dalepóló, ẹ wolerale ni topomó aseýóló olerale fo i ape.

JUDA SO WHỊ TẸTERÓLÓ KAAE TARE TOPO WHỊ

27 Atéroró, ọlẹmi nuku betale whị tamo me whị Yesuné fẹ naase dẹrọ oleró, me whị turu naase dẹrọ oleró, yalepó.

29-30 Atéroró oloró betepa, mepaae fua wua du betere whịrapené kịli fépo yóló duraalu, “Yąta, momatere be fisikóló sore sukamótóró momó tẹyaalopó du betale whịpa, mió naaotei yą tao sóró, ai filipaa ni taaróló dere ape,” dua yalepó.

31 Kale yale fo kaae, momaratere topo whịraperó Moses-né asẹre fo yó matere whịrapetamo atimasisitei duraalu, “Mepaae so whị sukaqsóró tao sua yale kaae, amatei ẹ tao sinitupó,” du betalepó.

32 “Yątamo Israel fake so whị tẹteróló kaae tare doasi topo whị Kerisopata, ti dą tué tiki tiraai dapa, ai filipaa ni taaróló dere ape,” du betalepó. Téró, ątamo oleró betere whị tamonékélé, u whịrapené dere kaae, faletu betalepó.

Yesu sukale fo

(*Mat 27:45-56, Luk 23:44-49, Jon 19:28-30*)

33 Atéroró, suka tuámó 12 *kilok* kaae sóró be dikiraleteti, kuluka 3 *kilok*-mó momó dẹralepó.

34 Atéroró, ai sukakelemó, Yesuné fo fakeyóló duraalu, “*Eloi, Eloi, lama sabakataní*,” ai fo bete feteyóló “Ẹ tẹteróló kaae tare Kótóo, ẹ tẹteróló kaae tare Kótóo, ẹ wotoró beteqópóló, noatepa taaróló feleé?” yalepó.

35 Ama ai dere fo felekemó daae mole whịrapené wosóló duraalu, “Elai-japaae ape yóló, ai dere wosere?” yalepó.

36 Tétepa, betẹ whị hapale fóló, wépi kaae ọla kape sikimó haka sóró, séli kẹlaa kaae ere *wain* wẹi tópuróló melaa yalemó, mepaae whíné duraalu, “Ilaija wóló ą tokóló só fulémóló kelaalopa, kaayae,” yalepó.

37 Atéroró, Yesuné fo fakeyóló, ẹ mo ti sukalepó.

38 Atéteretamo, kale momatere be tuámó satale yóló oleró betere kuti, haleteti ó kwiamó kaae sóró tuámó teketé doropóló, salepaae sókó deralepó.

39 Téró, kale 100 diki tare whịrape kaae tare doasi topo whị ẹ Yesu oleró betere tiki felekemó daalemó, ẹ sukąairaalu, dere fo fake wosóo, sukutere alakélé kolóo duraalu, “Haió! ąta, Kótóné Naalematei ai dirapó,” yalepó.

40 Mepaae sorapekélé mo tumó kese anóló daae molepó. Ai sorape kuamó, Maktala sokó Mariakélé, Jems-ró Joses-tamoné hama Mariakélé, Salomekélé, atima atéroró daalepó.

41 Ai sorapeta Yesu sya fóló, take Kalelimó ątamo kuturaalu, ẹ yą yątere ọla melóló kaae tawale sorapepó. Mepaae ątamo Jerusalem bepaae wale sorapekélé fea atima daae molepó.

Yesu दौरale fo

(*Mat 27:57-61, Luk 23:50-55, Jon 19:38-42*)

⁴² Kale Juda wh̄irape atima s̄a nóló betere be d̄e dótóróti sókó waaipa, miótóró kulukapaae ɔla ɔla sisóló mulatere be d̄emó ai ala yalepó.

⁴³ Tétepa, kuluka deretamo Israel fake so wh̄iné fo tokóló taleraterere wh̄irape tuamó doasi doi mole Arimatea be wh̄ikó Josep walepó. Ai sek̄éta, Kótóné t̄eteróló kaae tare ala wópóló kaae tare wh̄ipó. Atéreteiné ̄a witere alakélé ini, halaainé Yesuné tiki melaaloé? yóló, Pailat-paae wosene felepó.

⁴⁴⁻⁴⁵ Atéró, Yesu mo suk̄alepó dere fo kale Pailat-né wosóló, ̄a kilita sókó fu sira yalepó. T̄étu, diki tare wh̄irapené doasi topo wh̄ipaae woseturaalu, “Yesu mo ti suk̄aleé?” depa, kale sek̄éné duraalu, “Ēpó. ̄A mo ti suk̄alepó,” yalepó. Ti fo depa, kale Palaitiné Josep-paae wisirapa tokóló sóró fae yalepó.

⁴⁶ Tétepa, Josep-né ama bet̄a d̄ei *linen* kuti wisinaale dupuyóló, Yesu tokóló haemó mulóló, ama tiki bopeyóló dokalepó. Atéró só fóló, mené aleyóló muló betere kane dolomó douralepó. Atéró, Josep-né ai dou tu kinaaire kane fake biliraté fóló kinallepó.

⁴⁷ Atéró, Yesu dourótu betepa, Maktala sokó Mariaró Joses-né hama Mari-atamo mo tumó daalu, kese faló beterepó.

16

Yesu kepaayale fo

(Mat 28:1-8, Luk 24:1-12, Jon 20:1-10)

¹ Téró, kale s̄a nokole be d̄e kemene fupa, Maktala so Mariakélé, Jems-né hama Mariakélé Salomekélé, atima felé k̄elaa wale wisi wisi ɔla Yesuné tikimó dil̄ale faai dupuyalepó.

² Atéró, *fula* kaae sere be d̄emó, h̄jka suka hoteretamo kale sorape atima Yesu mole dou tópaee felepó.

³ Atéró atimasasi fu bituraalu, “Kale dou dolo kinó betere doasi kane fake bet̄a né tukweyóló biliraté faalorópó?” deté fu betalepó.

⁴ Atima atéró mo umó wou bitu kese faralemó, kale dou dolo kinó betere doasi kane fake biliraté fóló, d̄emó muló betepa kelalepó.

⁵ Atépa, atima dou dolopaae felemó, bet̄a kokopei wh̄i d̄ei kuti wisinaale deróló, turu naase d̄eró betepa kólóló, atima witu kilita sókó felepó.

⁶ Atétepa kale wh̄iné atimapaae duraalu, “Dīa wiyóló kilita sókó faose. Dīata, atimané filipaa ni tómó oleróló dale Nasaret wh̄i Yesu kekitu beterepó. ̄Ata imó muni, kepaayóló ai fele ape. ̄A mulale tikikélé h̄ale ai erapa kelae.

⁷ Térapa dīa fóló, ama yó matere wh̄i Pitaró mepaae yó matere wh̄irapetamopaae i fo ene fae. Take ̄a suk̄ai bituraalu, yale fo motóróti dokonóturaalu, dīa wópóló, folosóró ̄api Kaleli haepaae ai fale ape. Térapa, dīa aipaae fupa, ̄a aimó kelaalopó,” yalepó.

⁸ Ai fo deremó, kale sorape atima diri furu furu yóló kilita sókó furaalu, doutó taaróló botokó felepó. Atéró, kale sorape atima aso sókó feleteiné witepa, atimané kelale alarape me wh̄ipaae inipó.

⁹ Fula kaae sere be d̄emó Yesu ̄a kepaayóló mo h̄jkati Maktala be sokó Maria daalemópi sókó walepó. ̄Ata, take Yesuné weikeró dowi keperape betepa, h̄konale sopó.

¹⁰ Téró, Maria ̄a fóló, Yesutamo kweyale wh̄irape dek̄éné sukuturaalu, molómó betó mupa, ama kelale ala fea atimapaae yalepó.

¹¹ Téyalemó, atimané kale soné Yesu kepaayóló betepa kelalepóló ene wale fo wosóló, mopóló tué tiki tirénipó.

¹² Téró nalomo, ama yó matere whjrapekó tamo whj, doasi be hulua taaróló, me tikipaae faai fu betalemó, Yesuné ama tiki mo kae daayóló, atimaamo fu betere tuamó sókó wóló, daapa kelalepó.

¹³ Atétepa, kelale whj tamoné mepaae yó matere whjrapepaae a mo kepaayóló beterapó fo ene walemókélé, mo dapóló atima tué tiki tirénipó.

¹⁴ Atéro, nalo Yesu a ama yó matere 11 whjrape ɔla nuku beteremó sókó walepó. Atéro wóló, atimané a mo kepaayóló beterapó dere fo wosóló, tué tiki tiréni deremó, atima foné sóró duraalu, “Diaaɔ kutiri hapóluru dowaae fóló, e kepaayóló beterapóló ene wale fo wosóló, mopóló tué tiki tirénitere noatepa de?” yalepó.

¹⁵ Atéro, atimapaae duraalu, “Kótóné kaaróló beteró betere kae kae tiki daae mole so whj feapaae i kale kisi fo wisi yó melaté kwęyae.

¹⁶ Mepaae so whj detamo tué tiki tiróló bitu węi tóputepa, ti atétere so whj aluyaɔsóró Kótóné tao saalotei, mepaae tué tiki tirénire so whj ti ama só deróló, dowi dupu melaalopó.

¹⁷⁻¹⁸ Atéro, tué tiki tiró betere so whjné etei kelemei alarape eraalo ai ape. So whj tuamó betó mole dowi keperape ɔalo doimó hɔkonótua yóo, kae kae be fo tuénirutei tuére whjné dere fo kaae yóo, whj dele dowi wulirape naasené tatua yóo, hereikélé naalotei sukuni yóo, hepo daróló mole so whjné tikimó naase mulatepa wisi yóo, yaalo ai ape,” yalepó.

¹⁹ Atéro, Tale Yesuné atimapaae ai forape yóló kemetepa, Kótóné a hepen-paae dapesó holóló, Talené ama turu naase demó beteralepó.

²⁰ Atéro, ama yó matere whjrape atima hae kwia feapaae kale kisi fo wisi yó maté kwęyaaí felepó.

Atima atéro yó maté kotere fo so whjné mo dapóló tué muópóló, mepaae kelemei alarape eraaire fotokɔ Talené atima tuapaae mo sɔralepó.

Luk

Wei tópuratere whi Jon deyaalopóló yale fo

¹ Kótóné eraalopóló muló betere fo ɗa tuɗaae mo eró betepa, mepaae whiné kolóló aseɗalepó.

² Ai whirape atima kóleaané aseɗi, yale alarape mo kelale whirapené deté wale fotóro yó maté wou betalepó. Ai whirapeta, kale fo wisi kae fotamo hoseké eraosóro hotowayóló kaae taru, yó mótu betalepó.

³⁻⁴ Mepaae whirapené deté wale fo aseɗale kaae, mió ɗalokélé ai fo wisiyóló taleyóló betemó kaae sóro, mo donotóro aseɗaai kisipa mutapó. Doa whi Tiopilus-ó, take mepaae whirapené ɗapaae yó melale fota, mo erapóló naao diriyóló tuɗ yaasepóló, ɗalo i aseɗere ape.

⁵ Kale Judia hae kwia teɗeróló kaae tare topo whi Herot betale alimó etéyalepó. So whimó Talepaae momaratere whi beta beterepó. Ai whiɗa, Lipai faketei, Abaijané deté wale whi Sekaraiapó. Ama soma Elisabet-ta, momaratere topo whi Eron-né deté wale sopó.

⁶ Kótóné keletómó atimaamo mo donoi soró whitamó bitu, Kótóné yóló muló betere fo aomó sukóló, ama erae dere ala beta eraté fu betalepó.

⁷ Atéretei, kale so Elisabet atimaamo naale senaalekéle mei, ni daayóló betepa, sokélé sere yóo, whikélé otere yóo yalepó.

⁸ Atéro betere tuamó Abaija fake whirapené so whimó momarópóló, tukóló muló betere be demó Sekaraiaró ama fake whitamóné momatere be kaae tarepó. Atéru, Sekaraia ɗ so whimó momarótu betaalemó etéyalepó.

⁹ So whimó momaratere whirape atima mara mole ala sya furaalu, atimané doi mole ni fakerape fesekee deralemó, Sekaraiané doi mole ni fake dono fetée horóló muni dorowalepó. Atétepa, ɗ kale momatere be tuɗapaae fóló, felé kɗlaa wale fetera kaae ɗla si keletómó biliyópóló, atimané ɗ sóro beteralepó.

¹⁰ Atéro, kale felé kɗlaa wale fetera kaae ɗla simó sukɗlaa dalatere sukamó ɗ momatere be dolopaae fóló, simó terepetu betalepó. Atétu betepa, mepaae momayaai wale so whi atima belamó kaae taru momatu betalepó.

¹¹ Até du betepa, Talené dotonale *ensel* wóló, kale felé kɗlaa wale ɗla bilitere tiki turu naase ɗeró daapa kelalepó.

¹² Ai *ensel* sókó walemó, Sekaraia kilita sókó furaalu, mo winé sukutu betalepó.

¹³ Tétepa, kale *ensel*-né ɗapaae duraalu, “Sekaraia-ó, ɗa wiyaqse, naao du betale moma Talené wosalepó. Naao so Elisabet naale deyaalo ai ape. Téyaalopa, ama doi Jon moola.

¹⁴ Ai naale detere kilituraalu, ɗa doasi haɗné sukóo, mo so whikélé ai naale kilituraalu, haɗné sukóo yóló Talepaae mo kée du betaalo ai ape.

¹⁵ Ti noatepae, Talené keletómó ɗ mo doasi whi betaalopó. ɗ doayóló bitukélé, *wain* weiró topo doyoóló keyaa fole weɗitamo naalomeipó. ɗ hamané depemó betepatei, kale Deɗi Kepe Wisi ɗ tuamó faayóló mo sɗrú betaalopó.

¹⁶ Atéru, take kópaae fu betere Israel fake so whi atima teɗeróló kaae tare Kótó aomó beterepóló, ai naalené momó dapesó waalo ai ape.

¹⁷ Tale wópóló folosóro ɗpi wouraalu, ama yaaire alata, take betale whi Ilaija ɗ keperó fotokotamo faɗanuraalu du betale ala kaae, ai seké ɗ tuamókélé

até yaalopó. Ai naale doayóló bitu, alimaraperó naale senaaletamopaae momó hosaa muópóló, atima tué tiki feteraalo ai ape. Atéturaalu, mepaae Kótóné fo woseni dowaae fu betere so wh̄i Kótóné donoi ala tuamó wisi kisipatamo beterópóló eraalopó. Atéturaalu, so wh̄i fea Tale beterepaae faaire ala amatei, donoróló beteraalo ai ape,” yalepó.

18 Atéró Sekaraiané *ensel*-paae duraalu, “Atei ala mo eraalopóló yaalo noayóló kisipa yaaloé? Ti ę otere yóo, yaalo sokélé sere yóo, erapó,” yalepó.

19 Tétepa, kale *ensel*-né ąpaae duraalu, “Ęta Kótóné keletómó daalu i ala yae depa du betere *ensel* Kebriel-pó. Mió i dere fo wisi yaalo ąpaae yó melópóló, ama ę ya beterepaae dotonatepa wóló ątamó fo i du betere ape.

20 Mió yaalo i dere fo wosóló kisipa tiki tiréni depa, ti naao fo aluyaalo ai ape. ą atéatei bitiré fóló, mió i dere fo dokonóló eraterere sukamó ti naao fo momó yaalo ai ape,” yalepó.

21 Téro, Sekaraia momatere be dolopaae holóló betepa, belamó ą kaae tawóló betó mole so wh̄iné duraalu, “Ą mo taketi holaletéi, diki du betere-a, noakó su bitu dérópó,” du betalepó.

22 Téro kale wh̄i ą belapaae dorowóló atimapaee fo yaairetei suni, ama fo alureteiné naasené maaté du betepa, so wh̄iné etei kisipa mualepó. Be tuamó Talené me alakó ąpaae nokené dere ala kaae eratepa kilitu yalepó du betalepó.

23 Atéró, momatere be tuamó kutó diyópóló ąale mulale be ą kemetepa, ama bepaee felepó.

24 Ai alarape yale kılıpaae ama soma Elisabet naale yalepó. Atétepa, kale so ą kelaąsóró ama bemó kinóló betepatei, wélié aporó kemeyalepó.

25 ą atéró bitu duraalu “Take ę ni daapa so wh̄i feané faletu betaletéi, mió i be ąmó Talené ąpaae erale wisi alané so wh̄i feané keletómó yaalo hale kemeralepó,” yalepó.

Yesu deyaalopóló yale fo

26 Téro, kale so ą naale yóló betepa, apomi wélié tuamó Kótóné ama *ensel* Kebriel, Kaleli haemó ęne Nasaret be huluapaae dotęyalepó.

27 Atéró, kale *ensel* Kebriel betą so seimale Maria beterepaae felepó. Ai sota, Depit fake wh̄ikó Josep-né dokaairaalu tukóló beteró beterepó.

28 Téro, kale *ensel* ą beterepaae fóló duraalu, “Talené hekesere so seimale-ó, Tale ątamó ai betere ape,” yalepó.

29 Atei fo Mariané woseturaalu, etei kaae kęleó dere fo-a, noa betené dérópóló ą kisipa teketu betalepó.

30 Até du betepa, kale *ensel*-né ąpaae duraalu, “Maria-ó, Kótóné ama ą mo wisiyóló kolóló hosaa mutu, ąpaae wisi ala eraai dapa, wiyaąse.

31 ąta, naale yaalo ai ape. Ai naale detepa, ama doi Yesu mulae.

32 ą doasi topo wh̄i betepa kilituraalu, so wh̄i feané mo ó taoró betere Kótóné Naalemopó du betaalo ai ape. Ai naaleta, take ama noumatere Depit bitu yale kaae, so wh̄i fea ęteróló kaae tanópóló, Kótóné amatei ą doasi wh̄i sóró beteraalo ai ape.

33 ąta topo wh̄i bituraalu, Jekop-né firale fakerape ęteróló kaae tare ala kemekélé ini, ąle yótóró tawaalopó,” yalepó.

34 Tétepa, Mariané *ensel*-paae duraalu, “Ęta, wh̄itamokélé konipa, ai ala neyóló yaaloé?” yalepó.

³⁵ Ai fo depa, *ensel*-né ɔpaae tokó mótu duraalu, “Kale Ɖei Kepe Wisi ya tuɔpaae bitɔ waalopó. Téturaalu, mo ó taoró betere Kótóné fotokóné ya tɛtɛróló husuró betaalo ai ape. Ai deyaaire naaleta, me dowi alakélé muni, mo kae naale detepa so whɔ feané kilitu, ita Kótóné Naalemapó fo yaalo ai ape.

³⁶ Aita ya maaté mei, naao kekelé so Elisabet-kélé seretei naale erapó. Upulé ɔ ni daapa mepaae so whɔné atei serené naale deyaalomeipó dua yaletéi, mió ɔ naale epa, apomiró wélié kemeyalepó.

³⁷ Ti fea ala fea Kótóné sɔmó enénipóló de?” yalepó.

³⁸ Ai fo depa, Mariané ɔpaae duraalu, “Ti ɛta Kótóné ama kutó diratere so betepa, naao yale fotóró ama ɛpaae erópóló yae,” yalepó. Téró, kale *ensel* felepó.

Maria ɔ Elisabet keɛ fele fo

³⁹ Atéyale be ɔmótóró, Maria ɔ ɔla ɔla hapale sisóló ai be hulua taaróló, Judia du sorokó mole haemó tɛne be huluapaae felepó.

⁴⁰ Atéró, kale so ɔ Sekaraiaró somatamo betere be dolopaae fóló, Elisabet-paae duraalu, “Ɖapa kɔleó,” yóló apualepó.

⁴¹ Mariané Elisabet-paae ai dere fo woseturaalu, Elisabet-né depemó betere naale toróyó holalepó. Atéturaalu, Ɖei Kepe Wisi ɔ tuámó ɔayóló sɔralepó.

⁴² Atéru Elisabet-né fo fakeyóló duraalu, “Sorape fea betó mupatei, ya betá Tale Kótóné mo wisiró betepapó. Atéturaalu, naao deyaaire naalekélé ama mo wisiró betepapó.

⁴³ Ɖ mé so wisi betepa, ɛ tɛtɛróló kaae tare Talené hama naao ɛ keɛ waleé?

⁴⁴ Naao kɔleó dere fo woseturaalu, yaɔo depemó betere naalekélé hekesené sukutu toróyó holalepó.

⁴⁵ Kótóné yaɔpaae eraalopó yale fo wosóló, naao kisipa tiki tiralemó ya wisiró betepa, mióta ya hekesené sukɛ,” yalepó.

Mariané Kótóné doi hale horótu yale wole fo

⁴⁶ Téró, Mariané duraalu,

“Yaɔo hosaa tuámó Talené doi hale sóró horatapó.

⁴⁷ Yaɔo hosaa turónékélé ɛ aluyaqsóró tao sale Kótópaae mo kée yóló hajné sukutapó.

⁴⁸ Ti ɛta, kutó diratere doi muni sókóte i so betepatei, ama ɛ wisiyóló tao salepó.

 Mió i be ɔmó kaae sóró bitiré faaire so whɔ feané ɛ kilituraalu, ita Kótóné wisiró betere sopó yaalo ai ape.

⁴⁹ Ti noatpae, mo doa fotokó bole Tale Kótóné ɛmó mo doakale ala eralepó. Ama doi mo kae muluraalu, dowi ala mo betákélé munire Talepó.

⁵⁰ Mepaae so whɔ de Kótópaae winé sukóló ɔ ɔmó dua betepa, ama kɔlené sukutere ala mió i alimó betere so whɔpaaekélé, take bitiré faaire so whɔpaaekélé, hale yó tarapó.

⁵¹ Ama doasi bole fotokóné mepaae doasi alarape eralepó.

 Atéturaalu, mepaae whɔ de atima kisipanéte i duraalu, ‘Ɖta mo doasi seké whɔ betepapóló,’ bopé faketu betale whɔrape dapo dapo yóló fópóló, hókó faralepó.

- 52 Mepaae teteróló kaae tare doasi topo wh̄rapené kaae tare alarape ama kemeróló, haepaae só deróo, mepaae naameyóló sókótei betere so wh̄i ama sikipaae horóo, yalepó.
- 53 Mepaae wotené sukutere wh̄rape ama ɔla wisi melóló hairóo, mepaae ɔla ɔla dekeró mole néli so wh̄i h̄ale fópóló dotonóo, dua yalepó.
- 54 Ama kutó diratere Israel fake wh̄rape kisipa keteréni, kɔlené sukuturaalu, atima tao sere ala h̄ale yó tarapó.
- 55 Talené Abraham-ró ama deté faaire naaletamopaae wisi ala eraalopó yóló mulale fo keteréni, ɔñe ayarapepaaekélé eralepó.
Atéyale kaae, mió i alimó ɔpaaekélé ama kɔlené sukutere ala h̄ale yó tarapó,” yalepó.
- 56 Téró, wélié soremó Maria ɔ Elisabet-tamo betero, nalo ama bepaee fesaae felepó.

W̄ei tópuratere wh̄i Jon deyale fo

57 Téró etéyalepó. Kale so Elisabet ɔ naale saaitere be ɔmó ama naale dealepó.

58 Tale Kótóné doasi kɔlené sukuturaalu, ɔpaae erale alamó Talepaae mo kée yóló doasi h̄ekese yalepó. Atétepa, ama be wh̄i so wh̄iró kekelé so wh̄itamokélé ama dere h̄ekese kaaetóro du betalepó.

59 Atéro kale so naale sóro betero, bokó wale be ɔmó ama tiki sekaɔ tukóló siriróo, kale naalené doikélé alima Sekaraiané doi yakoróo yaai, ama fake so wh̄i walepó.

60 Até yaaitépa, ama hama Elisabet-né duraalu, “Meipó. Ama doita, Jon mullaai ɔapó,” yalepó.

61 Ai fo depa, atimané ɔpaae duraalu, “Yɔ fake wh̄ikó mo betakélé atei doi munipó,” yalepó.

62 Ti fo depa, atimané alimapaae naasené maaté yóló duraalu, “Naa kispáné ɔ de doi mulaaló?” yalepó.

63 Tétepa, ama atimapaae naasené maaté yóló duraalu, aseɔtere sóku sóro ape depa, sóro walepó. Atéro, ai kale sóro wale ɔla tómo Jon doi aseɔyalepó. Ai doi aseɔtere kilituraalu, so wh̄i feané haió yóló, sirayalepó.

64 Até yaletamotóro Sekaraia ɔ fo aluretei momó duraalu, Kótóné doi hale sóro horalepó.

65 Atimaamoné be felekemó betó mole so wh̄jiné atétere ala kilitu, me ala kae ɔpóló winé sinalepó. Du sorokó mole Judia hae kwiamó betó mole so wh̄i feapaae i ala yalepóló deté kweyóló fakeralepó.

66 Mepaae i fo wosale so wh̄jiné “I naaleta, Tale Kótóné mo doasi fotokɔ bete ɔ tuamó mupa kilitu, take doayóló ɔ noa kaae wh̄i betaalorópó,” du betalepó.

Sekaraiané yale wole fo

67-68 Kale naale Jon-né alima Sekaraia ɔei Kepe Wisiné fotokɔratépa, Kótóné ɔpaae yae depa mo so wh̄ipaae duraalu,

“ɔñe Talené doi hale sóro horaalopó. Israel fake so wh̄i teteróló kaae tare Kótópaae mo kée du betae.

Ti noatepaae, ɔa ama so wh̄ipóló dupuró beterapó.

69 Ama kutó diratere wh̄i Depit-né firale fake tuamó Kótóné wh̄i betɔ sóro betero beterapó.

Ai sekéné ama fotokɔné ɔa i hae so wh̄i aluyaɔsóro tao saalopó.

- 70 Ti mo take Kótóné ama kae beteró betere kóló whịrapené yale fo mo dokonóturaalu yalepó.
- 71 Dá bóe whị kuamó betepa, ama tao saalopó. Téturaalu, mepaae whịné dowi kisipa muóló dątamo bóe dupa, ama fotokóné sesé yaalopó.
- 72 Dąné ayarape ama kisipa keteréni, kọlené sukuturaalu mió dą tao saaire whị dotonaalopó.
- 73 Ti aita hąle mei, Kótóné dąné aya Abraham-paae i ala eraalopóló mo dirii fo yóló muló bettereteinépó.
- 74 Take ai yóló muló betere fo dokonóturaalu, bóe whịrapené dą dóló tẹteraqsóró, tao sóró beteró betterapó.
Atérené mió dą wikélé ini, halaaíné Kótóné kutó betą dirótu betenérápó.
- 75 Ti betere dokọ fea dą ama keletómó ama kae ere alaró mo donoi alatamo tuąmótóró betó tawaalopó.
- 76 Yąta, yąlo naalepó. Take nalopaae so whị feané yą kilituraalu, mo taoró betere Kótóné ama kóló whípó yaalopó.
Ti Tale waaipa yąpi folosóró wouraalu, ą waaire tų donoraee yaaire whị betaalopó.
- 77 Téturaalu, Kótóné ama so whịné dowi alamó melaaire kwia aluróló tao saaire ala naao atimapaee yó melaalo ai ape.
- 78 Ti Kótóné kọle dere ala ama hosaa tuąmó fąaneteiné ai ala eraalopó.
Ti atéyaaire alata, hįka teó sokotere suka dąné tikimó felétu dere kaae, Kótóné ama hepen-mó ere dę dą betere tuąpaae eraalopó.
- 79 Ti aita, noa yaai mei, mepaae diliki tuąmó betó mole so whịró mo felekemó sukąai du betere so whıtamo Kótóné hosaa muni deyóló dua betere ala tuąpaae bitį fópóló, ai dęné yó melaalopó,” yalepó.
- 80 Atéró, kale naale ą doaturaalu, ama kepe tuąpaaekélé doasi fotokọ bualepó. Atéru, ą Israel so whị betterepaae hąkearóló sókó waairaalu, so whị bitini hąle wópu tikimó bitiré felepó.

2

Yesu deale fo *(Mat 1:18-25)*

- 1 Ai alarape du betale tuąmó etéyalepó. Rom *Gavman* topo whị Sisa Akastus-né i hae kwiamó betó mole so whị doi siré kweyae yóló mulalepó.
- 2 Atéró so whị doi saleteita, Siria hae kwia Kwirinius-né tẹteróló kaae tapa, folosóró kaae sutóró yalepó.
- 3 Atétepa, kale so whị mo fea doi sópóló, atimané turuku be séle sélepaee felepó.
- 4 Atétepa, Josep ą Depit-né deté wale whị ereteiné Kaleli hae kwiamó tẹne Nasaret be taaróló, Judia haemó tẹne Depit-né be hulua Betelehem-paae felepó.
- 5 Ama dokaai tukóló beteró betere so Maria naale epa, atimaamoné doikélé mulaai felepó.
- 6 Atéró fóló, atimaamo ai bemó betepa, kale so naale saaire be dę sókó walepó.
- 7 Ai be dęmó kale soné ama topo naale deyalepó. Atéró, kale naale kutiné bope yóló hupurape ọla melótua dere ni fakené aleyale nuku tómó beleró betterepó. Ti noatepae, uké wale so whịné fitere be fąaneteiné yalepó.

Ensel-rapené sipsip hupu kaae tare wh̄irapeaae yale fo

⁸ Téró etéyalepó. Ai hae kwiamó mepaae *sipsip* hupu kaae tare wh̄irape ai be hulua taaróló, ne yó molepaae fóló, dikitamo atima hupurape kaae tawóló betó molepó.

⁹ Atéroró betere, Talené *ensel* betā atima betere tikimó sókó wouraalu, Talené ama ere doasi dené atima betere tikikélé deýó felepó. Atéteremó atima fea winé sukutu betalepó.

¹⁰ Atétepa, kale *ensel*-né atimapaae duraalu, “Diā wiyaqse, ēta i hae kwia feamó betó mole so wh̄iné wosóló doasi hajné sukaire fo wisinaale ene walepó.

¹¹ Diā i haemó betó mole so wh̄i aluyaqsóró, tao saaire wh̄i mió i be demó Depit-né be huluaamó ai deyalé ape. Aṭa, Kótóné so wh̄i fea teteróló kaae tanópóló, sóroró betéro betere Kerisopó.

¹² Diā fóló kelenalemó, miótóro deale naale kutiné bopeyóló hupurape ɔla melótua dere ni fakené aleale ɔla tómó beleró betepa kilituraalu, ita kale bope yale naale h̄itipó yaalo ai ape,” yalepó.

¹³⁻¹⁴ Atéroró, mo tétitóro kale *ensel* betā daalepaae ó hepen bemó betó mole *ensel*-rape mo h̄ale ɔla kaae dorowóló daae mulu, Kótóné doi hale sóroró horótu duraalu,

“Mo taoró betere Kótóné doasi mole doi hale sóroró horae.

Kótóné ama tuéné wisi ala eraaitere so wh̄ipaae hosaa muni deýóló mo dua betere ala erópóló yae,” yalepó.

¹⁵ Kale *sipsip* hupu kaae tare wh̄irape betó mupatei taaróló, *ensel*-rape hepen-paae fesaae holalepó. Atétepa, kale wh̄irape atimasisi duraalu, “Talené dāpaae yó melale ala kelaai, Betelehem be hulua-paae faalopa fiépe,” yalepó.

¹⁶ Atéroró, atima hapale fóló Mariaró Josep-tamo betóo, kale naalekélé hupurape ɔla melótua dere ɔla tómó firóo, epa kelalepó.

¹⁷ Atimané kale naale kolóló *ensel*-rapené atimapaae yale fo so wh̄i feapaae deté kweýóló fakeralepó.

¹⁸ Ai fo depa wosale so wh̄i feané ita, noa kaae fo yalerópóló, sirayóló tué teketu betalepó.

¹⁹ Até du betepatei, Mariané ai dere fo wosóló, ama hosaamó muló bitu kisipa h̄ale yó tarepó.

²⁰ Téró, kale *sipsip* hupurape kaae tare wh̄irape atima bepaae fesaae furaalu, kale *ensel*-rapené atimapaae i ala epa kelaalo ai ape, yale ala motóro epa kelaletiné Kótóné doi hale sóroró horaté fu betalepó.

Yesu momatere bepaae yó male fele fo

²¹ Atéroró kale naale sóroró bitiré fóló, bokó wale be demó ama tiki siriróló Yesu doi mulalepó. Aita kale so naale yaaipatei, *ensel*-né mulae yale doipó.

²² Moses-né ašemó soné naale sale tiki Talené keletómó wisiyópóló, kaae tawae ere be de kemetepa, Josep-ró Mariatamo kale naale Talepaae melaai dapóló, Jerusalem bepaae dapesó felepó.

²³ Aita h̄ale meipó. Talené fo tuamó “Topo naale Talepaae melae,” ere fo sya furaalu yalepó.

²⁴ Téró, me ere fo i ape. “Betā soné naale senaale detepa, kale soné naale ditu yale ala Talené wisirópóló, ba h̄okósere tamo ó sukusi tamo Talemó melae,” ere fo sya furaalu atéyalepó.

²⁵ Até yale sukamó, Jerusalem bemó wh̄i betañé doi Simeon beterepó. Aṭa, mo donoyóló bituraalu, Kótóné ala betā erótu betale wh̄ipó. Atéro, kale Israel fake so wh̄i dowi sekei ala tuamó betepa, tao saaire wh̄i wópóló, kale Deḡ Kepe Wisi aṭamo betamó beterepó.

²⁶ Aṭaae kale Deḡ Kepe Wisiné etei fo yóló munélipakalepó. Yā hapale sukuní, Talené sóró beteró betere wh̄i Keriso kolóló sukāalo ai ape.

²⁷ Atéyale sukamó, Simeon otere Deḡ Kepe Wisiné fotokoratepa, momatere be tuāpaae fóló beterepó. Atéro beterepó, kale yóló muló betere foné yae ere ala yaairaaalu, hamaró alimatamoné Yesu apuóló momatere bepaae sókó walepó.

²⁸ Atéro wapa, kale Simeon oterené kale naale tao sóró ama naase tómó beleróló, Kótóné doi hale sóró horótu duraalu,

²⁹ “Qla qla fea teteróló kaae tare Tale-ó, naao kale yóló mulale fo mió mo dokonatereteiné naao kutó diratere wh̄i sukutepa, hosaa muni deyóló dua fópóló yae.

³⁰⁻³¹ Ti noatepae, naao so wh̄i aluyaqsóró, tao saaire ala so wh̄i feané keletómó donoróló muló betepa mió yaḷo i keletere ape.

³² Ai deñé Juda mei, kae fake so wh̄i tuāpaae Kótóné ere ala haḡearatepa kolóló tué yóo, Israel fake so wh̄ikélé doasi doi sóo, yaalopó,” yalepó.

³³ Téro, kale naale hamaró alimatamoné Simeon oterené yale fo wosóló, haió i yale fo-a, noa betené yalerópóló siratu betalepó.

³⁴ Kale Simeon oterené atima wisiratere fo yóló, hama Mariapaae duraalu, “I naalenéta, Israel fake so wh̄i fea haepaae só deróo, mepaae so wh̄i tao sóró sikipaae horóo, yaalopó. Atétere ala kilituraalu, Kótóné hiróló mole ala so wh̄i feapaae haḡearóló yó matepa, mepaae so wh̄iné ai dere fo wosaalomeipóló, a só deraalo ai ape.

³⁵ Atétere alané mepaae so wh̄iné hosaa tuamó mole tué tiki haḡeamó mualaalopó. Atéteremó, sepake kwia kaaené naao hosaamó deyaalo ai ape,” yalepó.

³⁶⁻³⁷ Aimó Kótóné ama betā kóló so wulia Aser fakekó Fanuel-né senaalema Anakélé beterepó. Ama wh̄itamo dokóló betepa weikeró ba fo kemeyóló, oma sukutepa wulia bitu kemeyale ba fotamo touróturaalu 84 ba fo biti serepó. Atéro Kótópaae kisipa tiró bitu, momatere be taaréni, dikitamokélé, deṭamokélé, moma dere ala haḡe yó tarepó. Atéru, a qla weyóló bitu, moma dere ala betā dua yalepó.

³⁸ Téro ai fapotóro kale so Ana atima beterepaae sókó wóló Kótópaae mo kée yóló, Jerusalem bemó betó mole so wh̄i aluyaqsóró dupuróló tao saaire wh̄i wópóló kaae tare so wh̄ipaae kale naale i ape yóló yó mótu betalepó.

³⁹ Atéro, Josep-ró Mariatamoné Talené yae yóló muló betere alarape yóló kemetepa, Kaleli haemó teṇe atimané diri Nasaret be huluapaae momó fesaee felepó.

⁴⁰ Kale naale a doaturaalu, mo doasi fotokḡ buóo, tué tiki dotoróé fóló fosó fosó yóo, Kótóné aṭaae hosaa muóló yaala sókó fóo erapó.

Yesu a teó naale beleqamale, momatere bemó betere fo

⁴¹ Téro atéyalepó. Kale bosenée fele be deḡ sókó wapa qla deteremó, ama hamaró alimatamo ba fo dokḡ fea Jerusalem be huluapaae fua yalepó.

⁴² Kale naale doayóló 12 ba fomó betepa, atima dua dere kaae, qla detere sukamó atimaamo Jerusalem be huluapaae holalepó.

⁴³ Kale bosenée fele be demó ɔla detere ali kemetepa, ama hamaró alimatamo bepaae fesaae furaalu, kale naale Yesu Jerusalem bemó betepatei, fole so whıtamo fele nisyóló atimaamo felepó.

⁴⁴ Téró kale soró whıtamoné kisipané so whıtamo fole nisyóló atimaamokélé fu betepa, be de betá kemeyalepó. Atéro fóló kale naale atimaamoné fake so whıró fulumu whırapetamo betere tikimó kekálepó.

⁴⁵ Até yalemó bitinipa, kekǵai Jerusalem be huluaapaae momó fesaae felepó.

⁴⁶ Atéro kekıtu betepa, be de ɔ sore hałe kemeyóló nalo kale momatere be bopére tipi tuamó betepa kelalepó. Atéru, mepaae Juda yó matere whırapené dere fo wosóo, mepaae wosetere forapekélé yóo du betalepó.

⁴⁷ Kale naale atéro kisipa fosó fosóru atimané ɔpaae wosetere fo mo donotóro tokó matepa woseturaalu, whırape feané siratu betalepó.

⁴⁸ Atétere ala hamaró alimatamoné kilitu, atimaamo kilita sókó fóló hamané ɔpaae duraalu, “Ti naale-ó, ayanaao damo ya whaalıa depa kekále supa, noatepa atei kaae ala yaleé?” yalepó.

⁴⁹ Ti fo depa, atimaamopaae duraalu, “Yało ayané ɛ beteróppóló ere bemó fóló betteretei diaamo tué inıru ɛ kekenapó,” yalepó.

⁵⁰ Ama ai yale fo bete atimaamoné diriyóló wosóló kisipa sinipó.

⁵¹ Téró, kale naale ama hama alimatamo Nasaret be huluaapaae fóló, atimaamoné dere fo betá wosóló aomó sukóló beterepó. Téruraalu, Yesuné ama yale fo fea hamané kisipa keteréni, ama hosaamó muló beterepó.

⁵² Téró, Yesu ɔ teó doatutei kisipa tiki dotoróɛ fóló, fosó fosói naale wısi doatepa Kótónékélé, mo so whınékélé, heɛsekeyóló ɔpaae hosaa mualepó.

3

Węi tópuratere whı Jon-né yó male fo (Mat 3:1-12, Mak 1:2-8, Jon 1:19-28)

¹ Taiperius Sisa 15 ba fo tuamó ɔ topo whı bituraalu, Rom hae kwia mo fea ama teteróló kaae tarepó. Atéyale sukamó, Pontias Pailat ɔkélé doasi *Gavman* topo whı bitu, Judia hae kwia teteróló kaae tawóo, Herot ɔkélé doasi topo whı bituraalu, Kalelı hae kwia teteróló kaae tawóo, ama noma Filip-né Ituraa hae kwiaró Trakonaitis hae kwiatamo teteróló kaae tawóo, Lisianas ɔ doasi topo whı bitu, Abılene hae kwia teteróló kaae tawóo, erepó.

² Anas-ró Kaiapas-tamo Kótóppaae momaratere doasi topo whı betere sukamó, Sekaraiané naalema Jon whı bitini wópu mole tikimó betepa, Kótóné fo ɔ tuapaae sókó walepó.

³ Atéro, Jon ɔ Jordan węi fole hae kwiamó tẹ mole be hulua dokóppaae fóló, fo yó mótu betalepó. Atéro, Kótóné fo yó mótu duraalu, “Diaaɔ du betere dowi ala taaróo, Kótóppaae kisipa tiki feteyóló ape. Atétepa, yało dia węi tópuraało ai ape. Diaaɔ dowi alamó saaire kwia Kótóné me ɔla meipóló, hałe kemeraalo ai ape,” deté kutu betalepó.

⁴ Mo take betale Kótóné ama kóló whı Aisaiané aseyóló muló betere fo mo donotórotı yalepó. Ai fo i ape.

“Whı betá hałe wópu mole tikimó bitu fo fakeyóló duraalu,

Tale waaire tı aleyae, ɔ waaire tı donorae.

⁵ Tukwę derepale tiki, hae mulóló wisırae.

Doasi hasi uluró du sokoreteıtamo dukıyóló muluraa.

Wę węre tıkélé, mo donoyóló aleyae.

Kapo ó hapis̄a muóló dore t̄u duk̄yóló taae faróló wisirae.

6 Até depa, ti Kótóné so wh̄i fea aluyaqsóro tao saaire ala wisi so wh̄i mo feané kelaalo ai ape,' " yalepó.

7 So wh̄i mo fea Jon-né w̄ei tópurópóló ̄a beterepaae wua depa, atimapaae duraalu, "Diaā dere alata, wuliné t̄u kotere kaae dapó. Kótóné dītamo fopaae butu taleyaqsóro, mopaae botokó faai de?

8 Dīa dowi ala taaróló kisipa feteyóló t̄u wisipaae fulapó du betere fo, hākeamó motóro du betae. Ti noatepae, Abraham-ta diaā ayapó du betere fomó ȳalo dīpaae i dere ape. I muó mole kapo fakerape Kótóné wh̄i aleyóló, Abraham-né naale senaale beteranérápó.

9 Talené k̄awei ni bete dokó taketi muló beterapó. Mepaae ninétamo du wisi olenitepa, ti ai nirape fea diyóló sipaae taae deraai Talené ama t̄o ai ni betemó bukó tarapó." yalepó.

10 Ai fo depa so wh̄i feané ̄apaae duraalu, "Ti dané noa alakó yaaloé?" yalepó.

11 Ti fo depa Jon-né atimapaae duraalu, "Me wh̄i dené kuti tamo deró betepa, me kuti sokóló ȳaȳare wh̄i melae. Wh̄i me dené ̄la h̄uyóló mupa, ti aikélé bet̄a kaae alatóro yae," yalepó.

12 Mepaae *takis moni* siré kotere wh̄irape atimakélé w̄ei tópuuai dapóló wóló ̄apaae woseturaalu, "Yó matere wh̄i-ó, d̄a noa alakó yaaloé?" yalepó.

13 Tétepa, ama atimapaae duraalu, "Diaā *takis moni* siré kutu, bosenóló sini, sae yale s̄ytóro sae," yalepó.

14 Ti fo depa, mepaae diki tare wh̄irape wóló ̄apaae woseturaalu, "D̄a noa ala yaaloé?" depa ama duraalu wh̄iné *moni* saai, so wh̄i t̄eteréli fo yóló ó dilikóló sāqse. Naao *Gavman*-né dīa matere *moni*-tóro tawóló betae. I s̄u meipóló, dokó dokó yāqse," yalepó.

15 So wh̄i feané Jon kilituraalu, i seké Kótóné sóro betero betere wh̄i Keriso du yalepóló, tū tekitu betalepó. Ti noatepae, atima Keriso mo kelaai kisipa mutu betaletinépó.

16 Até du betepa, Jon-né atimapaae tokó mótu duraalu, "Ȳalota, dīa w̄ei maaté tópuratapó. Téteretei, mo doa seké wh̄i bet̄a waalo ai ape. ̄Āta ̄ kaae meipó. ̄ ̄a aomó naale belēq̄amale kaae betereiteiné ȳalo ama hó be dokore képi teraayaairetei mo s̄unipó. Amata, kale D̄ei Kepe Wisiró sitamoné dīa w̄ei tópuraaalo ai ape.

17 Ama naaséné *whit* bet̄apaae eróló kane fake kaae ̄la tómó mulóló, fumi beséné só fópóló epeyóló horatere ̄la tarapó. Tétu, mo *whit*-ta bet̄apaae eróló mulótu beterapó. *Whit* fumita, mo sukókélé feni h̄ale dó tare sipaae taae deraalopó," yalepó.

18 Atéro, Jon-né kale mió wosetere kisi fo wisi so wh̄i feapaae yó melóturaalu, so wh̄iné kisipa tiki feteraaire forapekélé, yó melótu betalepó.

19 Tétu betaletei, kale doasi *Gavman* topo wh̄i Herot-né noma Filip-né sotei ̄ dokóo, mepaae kae kae dowi alarape yóo, du betalepó. Até du betepa, Jon-né Herot-paae atei alarape taalae yóló, foné salepó.

20 Herot-né take yale alarape tómó, me i alakélé yalepó. Kale Jon *dipula* beteralépó.

Jon-né Yesu w̄ei tópurale foró Yesu deté yale wh̄irapené doirape (Mat 3:13-17, Mak 1:9-11)

²¹ Atéyale sukamó, Jon-né so whi fea weı tópuróturaalu, Yesukélé weı tópuralepó. Atéro ą momatu beteremó, ó hepen be tu tukwe fıóló molepó.

²² Atépa, kale Deı Kepe Wisi ba hókóseere kaae Yesuné tikimó bitı dorowalepó. Até deretamo, hepen beró fo fakeyóló duraalu, “Yata, yalo Naalepó. Nao dere ala wisi kilituraalu, ę mo doa hekesené sinitapó. Ti yata yalo mo yaala sókó fıóló mole Naalepó,” yalepó.

²³ Téro etéyalepó. Yesu ą kutó kaae saai betale sukamó, 30 ba fo beterepó. ą atéro betepa so whiné ąta, Josep-né naalema nisi yalepó.

Josep-ta, Heli-né naalemapó.

²⁴ Heli-ta, Matata-né naalemapó.

Matata-ta, Lipai-né naalemapó.

Lipai-ta, Melki-né naalemapó.

Melki-ta, Janai-né naalemapó.

Janai-ta, Josep-né naalemapó.

²⁵ Josep-ta, Matatias-né naalemapó.

Matatias-ta, Amos-né naalemapó.

Amos-ta, Naham-né naalemapó.

Naham-ta, Esli-né naalemapó.

Esli-ta, Nakai-né naalemapó.

²⁶ Nakai-ta, Mat-né naalemapó.

Mat-ta, Matataias-né naalemapó.

Matataias-ta, Semen-né naalemapó.

Semen-ta, Josek-né naalemapó.

Josek-ta, Joda-né naalemapó.

²⁷ Joda-ta, Joana-né naalemapó.

Joana-ta, Resa-né naalemapó.

Resa-ta, Serubabel-né naalemapó.

Serubabel-ta, Sealtiel-né naalemapó.

Sealtiel-ta, Neri-né naalemapó.

²⁸ Neri-ta, Melki-né naalemapó.

Melki-ta, Adi-né naalemapó.

Adi-ta, Kosam-né naalemapó.

Kosam-ta, Elmadam-né naalemapó.

Elmadam-ta, Er-né naalemapó.

²⁹ Er-ta, Josua-né naalemapó.

Josua-ta, Elieser-né naalemapó.

Elieser-ta, Jorim-né naalemapó.

Jorim-ta, Matata-né naalemapó.

Matata-ta, Lipai-né naalemapó.

³⁰ Lipai-ta, Simeon-né naalemapó.

Simeon-ta, Juda-né naalemapó.

Juda-ta, Josep-né naalemapó.

Josep-ta, Jonam-né naalemapó.

Jonam-ta, Eliakim-né naalemapó.

³¹ Eliakim-ta, Melea-né naalemapó.

Melea-ta, Mena-né naalemapó.

Mena-ta, Matata-né naalemapó.

Matata-ta, Natan-né naalemapó.

Natan-ta, Depit-né naalemapó.

³² Depit-ta, Jesi-né naalemapó.
 Jesi-ta, Obed-né naalemapó.
 Obed-ta, Boas-né naalemapó.
 Boas-ta, Salmon-né naalemapó.
 Salmon-ta, Nason-né naalemapó.
³³ Nason-ta, Aminadab-né naalemapó.
 Aminadab-ta, Atimin-né naalemapó.
 Atimin-ta, Arni-né naalemapó.
 Arni-ta, Hesron-né naalemapó.
 Hesron-ta, Peres-né naalemapó.
 Peres-ta, Juda-né naalemapó.
³⁴ Juda-ta, Jekop-né naalemapó.
 Jekop-ta, Aisak-né naalemapó.
 Aisak-ta, Abraham-né naalemapó.
 Abraham-ta, Tera-né naalemapó.
 Tera-ta, Nahor-né naalemapó.
³⁵ Nahor-ta, Seruk-né naalemapó.
 Seruk-ta, Reu naalemapó.
 Reu-ta, Pelek-né naalemapó.
 Pelek-ta, Eber-né naalemapó.
 Eber-ta, Sela-né naalemapó.
³⁶ Sela-ta, Kainan-né naalemapó.
 Kainan-ta, Arpaksat-né naalemapó.
 Arpaksat-ta, Sem-né naalemapó.
 Sem-ta, Noa-né naalemapó.
 Noa-ta, Lamek-né naalemapó.
³⁷ Lamek-ta, Metusela-né naalemapó.
 Metusela-ta, Enok-né naalemapó.
 Enok-ta, Jared-né naalemapó.
 Jared-ta, Mahalalel-né naalemapó.
 Mahalalel-ta, Kainan-né naalemapó.
³⁸ Kainan-ta, Enos-né naalemapó.
 Enos-ta, Set-né naalemapó.
 Set-ta, Adam-né naalemapó.
 Adam-ta, ti Kótóné naalemapó.

4

Satan-né Yesu dée nópóló sụ sale fo *(Mat 4:1-11, Mak 1:12-13)*

¹ Yesu  Dẹi Kepe Wisi faayóló sụruraalu, Jordan wẹi taaróló wapa, Dẹi Kepe Wisiné  whị bitini, hle wọpu mole tikipaae lisóró felepó.

²  aimó betepa, dowi Satan-né  dée nópóló, sụ sere alarape deté fu betepa 40 be dẹrape kemeyalepó. Atéyale be dẹmó  ọlakélé néni wote siri bitiré fóló, kemene folepaae  wote yalepó.

³ Atéro betepa, dowi Satan-né paae duraalu, “Yatamo Kótóné Naalemapata, ti i kapopaae *bred* o alée fae yae,” yalepó.

⁴ Ai fo depa Yesuné paae duraalu, “Tale Kótóné asemó i fo erapó. ‘So whị betereiteita, mo ọla maaté nukuraalu bitinipó erapó,’ ” yalepó.

⁵ Atéró, kale dowi Satan-né a mo ópaae hore dupaae dapesó holóló daalu, i hae kwia dokọ tẹteróló kaae tare alarape fea ɖpaae tẹtitóró hapale yó melalepó.

⁶ Téró, ɖpaae duraalu, “Yálo yámó doasi doi muaaire alaró i haemó muó mole wisi wisi alatamo naao tẹteróló kaae tawaasepóló melaalopó. Ti noatepae, take ɖpaae matepa taretei, mepaae yálo kisipa mole whjrape melaai depa, ti sýmó manérápó.

⁷ Yálo i dere fotamo naao betɔ wosóló ɛ aomó bitu, doa Tale-ó depa, ti i ɔla ɔla fea naaotóró tẹteróló kaae tawaasepóló melaalopó,” yalepó.

⁸ Ti fo depa, Yesuné ɖpaae duraalu, “Kótóné ašemó ere fo i ape. ‘Tale Kótó mo betɔtóró beterapa, a aomó sinóló bitu, Aya doa Tale-ó, yóló ama ala betɔ erótú betae erapó,’ ” yalepó.

⁹ Téró, kale dowi Satan-né Jerusalem bemó tene momatere be hulua tómó dapesó holóló daaló bitu duraalu, “Yatamo Kótóné Naalemapata, ti haepaae tuó derepae.

¹⁰ Ti noatepae, ašemó i fo erapó. ‘Kótóné ama *ensel*-rapepaae ya me ɔlané doalé yaqsóró, wisiyóló kaae tawae yaalopó.’

¹¹ Me fo i ape. ‘Ya atimané naase tómó muni durupuraalu, me ɔlané ya kotóo sóró doalé yaalomeipó; ” yalepó.

¹² Ai fo depa, Yesuné kale dowi Satan-paae duraalu, “Ašemó i fokélé erapó. ‘Naao Tale Kótóné ya tao sirémóló kaae kolóló sɔ saɔse,’ erapó,” yalepó.

¹³ Atéró, kale dowi Satan-né Yesu dée nópóló sɔ sale kɔlipaae me tẹ mutere sukamó momó sɔ saai dapóló taaróló felepó.

Nasaret so whj Yesuné dere fo wosaalomeipó yale fo

(Mat 13:53-58, Mak 6:1-6)

¹⁴ Atéró, Yesu kale Deji Kepe Wisiné fotokɔratepa, a Kaleli hae kwiaepaae momó fesaae felepó. A atéró wóló beterapó dere fo ai hae kwiamó betó mole so whj feapaae deté kweyalepó.

¹⁵ Atéró, a ai hae kwiamó bituraalu, atimané fo wosetere be dokọ fo yó maté kotopa, so whj feané ama doi hale sóró horótu betalepó.

¹⁶ Take a doayóló betale Nasaret be huluapaae fóló bituraalu, kale sɔa nokole be demó ama dua dere kaae, fo wosetere be dolopaae holalepó. Atéró, Kótóné ašemó ere fo dosɔyaaairaaalu turukó holalepó.

¹⁷ Kótóné ama kóló whj Aisaiané asere buku bopeyóló moletei, ama dosɔyáópóló, whj mené ɖpaae melalepó. Tétepa, ai buku sóró ɖaae faróló, ama tuẹ mole fo kekɔlemó keletepa dosɔyale fo ipó.

¹⁸ “Talené ama Deji Kepe Wisi ɛ tuámó beteró beterapó. Ti aita hɔle mei, ama kale fo wisi so whjapaae yó melópóló ɛ sóró beteralepó. Atéru, *dipula* kaae betere so whj hɔle fópóló dotonóo, kele dilikire so whjné kele fisɔae falóo, mepaae wae sóró sonaalei ala tuámó beteró betere so whj sokóló hɔle beteróo yópóló, ɛ dotonalepó.

¹⁹ Talené so whj wisiyóló beterópóló, ama kɔlené sukutu hamokoróló hɔle tao sere ali i wale ape fo so whjapaae yópóló, ɛ dotonalepó,” yalepó.

²⁰ Téró, Yesuné kale fóló *buku* momó bopeyóló kaae tare whjapaae melóló, a biɔ deyalepó. Atéró betepa, ai fo wosetere be dolomó betó mole so whj feané ɖpaaetóró kele fopolaa yalepó.

²¹ Téró, ama atimapaae momó duraalu, “Mió diaaɔ wosale ašemó yóló muló betere fota, motóró dokonalepó,” yalepó.

22 Ama yó matere fo wosale so wh̄i feané i wh̄iné k̄olómó mo kok̄oi fo wisinaale dapóló, siratu betalepó. Tétu atimasisitei duraalu, “Ita, Josep-né naalema meié?” yalepó.

23 Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “I mara mole fo diaaq̄ epaae mo enérápó. ‘Dokta wh̄i-ó, naaotei yā tikimó daale kisi bete wisirótimié? Ti Kapeneam be huluaámó du betere alarape dané wosalepa, umó erótu betale ala kaae naao i turuku bemókélé erótumié?’ ” yalepó.

24 Atéró ama atimapaee momó duraalu, “Yālo diāpaee mo i dere ape. Kótóné k̄oló wh̄iné ama be wh̄i so wh̄ipaae Kótóné fo i ape yóló yó matepa, atimané mo dapóló wosetimipó.

25 Yālo diāpaee mo i dapa wosae. Mo take Israel haemó Ilaija betale alimó mepaae sorape atimané wh̄i sukóló wulia betó molepó. Ai sukamó ba fo sorené wélié apo mirómó hali kinó betepa, hae kwia feamó ɔla sóku aluyóló, wote ali walepó.

26 Téyaletēi, Kótóné Ilaija dotonaletēita, mo betā Israel fake sorapekó tao s̄ópóló dotonénipó. Ténitei, Saidon hae kwiamó tene Sarepat be huluaámó betere betā wulia so tao sene f̄ópóló doteyalepó.

27 Téró, Kótóné ama k̄oló wh̄i Elaisané Israel hae kwiamó dowi humu fuluné tiki doyóló betó mole so wh̄i mo betākélé wisirénipó. Israel hae kwiamó atēi kaae wh̄irape betó mupatei, mo betākélé wisiréni, Siria hae kwiamó betere wh̄ikó Naaman maaté wisiralepó,” yalepó.

28 Ai kale fo wosetere be dolomó betó mole so wh̄i mo feané ama ai dere fo wosóló, atima doasi fopaae bualepó.

29 Atéró atima hapale turukó huturaalu, ā belapaae h̄okó deralepó. Téró, ai be hulua felekemó ere kulapaae taae deraai dapóló dapesó felepó.

30 Téyaai depa, ai touró betere so wh̄i kua dolomótei sókótamo yóló, ama faai yale tikipaae felepó.

*Yesuné dowi kepe h̄okonale fo
(Mak 1:21-28)*

31 Téró, Yesu ā Kaleli hae kwiamó tene Kapeneam be huluaapaae derepelepó. Aimó bituraalu, kale s̄aa naai tukóló muló betere be demó so wh̄i feapaae ama fo momó kaae sóró yó mótu betalepó.

32 Ama ai yó matere fo so wh̄i feané woseturaalu, sóró betéró betere topo wh̄iné fo kaae dapóló, siratu betalepó.

33 Ai fo wosetere be dolomó dowi keperape tepeyóló betere wh̄i betā beterepó.

34 Ai sekéné fo fakeyóló duraalu, “He! Nasaret be hulua wh̄ikó Yesu-ó, naao dāpaae noa alakó eraai waleé? Naaó dā doraai waleé? Yāta, me dowi alakélé muni, Kótóné mo kae betéró betere wh̄ipóló, yālo kisiparapó,” yalepó.

35 Ai fo depa, Yesuné kale dowi kepe foné sóró duraalu, “Fo taaróló yā ai wh̄i tuāmó betereitei, sókó ape,” yalepó. Ti fo depa, dowi kepe kale wh̄i tuāmó betaletēi, so wh̄i feané keletómó ama tiki haepaae taae deróló ā sókó felepó. Atéyaletēi, kale wh̄i ā doalékélé inipó.

36 Atétere ala so wh̄i feané kolóló, sirayóló atimasisitei duraalu, “I wh̄iné yó mótu betere fota, mo kaepó. Ti ama fota, doasi fotok̄otamo yó matepa, dowi keperapénékélé ama dere fo mo betā wosóló, ai sókó fulapa, kelae!” yalepó.

37 Yesuné i ala du beterepó fo, ai hae kwiamó betó mole so wh̄i mo feapaae deté kweyalepó.

*Yesuné so whi feané kisi wisirale fo
(Mat 8:14-17, Mak 1:29-39)*

³⁸ Yesu ʼa ai fo wosetere be taaróló, Saimon-né bepaae felepó. Ai bemó kale Saimon-né auma sere tiki suputere kisiné sinóló mupa, atimané Yesupaae, “Naao wisiraaloé?” yóló wosalepó.

³⁹ Atétepa, ʼa kale so molepaae fóló hemene doropóló, kale soné tiki supu dere kisi bete foné salemó, kemeyalepó. Atéteretamotóro kale so ʼa turukó holóló, atimamó ʼla kaae sóro biliyóló melalepó.

⁴⁰ Be dikiyaairaalú, suka doropoletamo mepaae hʼale betere whi rapené kae kae hepo daale so whi Yesu beterepaae dapesó walepó. Atéro wóló betó mupa, so whi dokó feané tikimó ama naase mulótua yalemó, atimané kisi beterape wisiyalepó.

⁴¹ So whi feané tiki tuamó tepeyóló betere dowi keperape fo fakeyóló sókó furaalu, yaʼta Kótóné naalemapó dua yalepó. Ai fo depa, atimané ʼta hʼale whi mei, Kótóné so whi tetérolo kaae tanópóló sóro betero betere whi Kerisopó yaqsóro, kale dowi keperape foné sua yalepó.

⁴² Mo hʼikati Yesu ama wotoró so whi kélé bitinire tikipaae felepó. Atépa, kale so whi feané keketé kweyóló, ʼa betere tikimó sókó walepó. Atéro wóló bituraalu ʼa metikipaae faqsóro, atimatamo betaai dapóló, sesé du betalepó.

⁴³ Tétepatei, ama atimapaee duraalu, “Kótóné tetérolo kaae tare aqmó mole fo wisi i ape yóló yó maté kweyópóló, Kótóné ʼ doteyalepó. Atéreteiné ʼ diatamo betenéni, mepaae be huluapaae faai dapó,” yalepó.

⁴⁴ Téró, ʼa Judia hae kwiamó te mole fo wosetere be dokó fea fo yó matétóro kutu betalepó.

5

*Yesuné mepaae ama yó melaaire whi rape ape yale fo
(Mat 4:18-22, Mak 1:16-20)*

¹ Téró etéyalepó. Me be demó Yesu ʼa Kenesaret wei fókumó daalepó. So whi mo fea hʼale ʼla kaae wóló tourale tikimó, hae tiki faae fóló mulu, Kótóné fo wosetu betalepó.

² Até du betepa, wei nuku tamo ai wei fókumó duló betepa kelalepó. Ai nuku tamota, ya siré kotere whi rapené nukupó. Atimané nuku aimó dupa teraae fóló, wei fókumó hʼaleke warape fukutu betalepó.

³ Atétu betepa, ʼa nukumó bití holalepó. Ai nuku tale, Saimon-paae duraalu, “Naao nuku ai wei kulu tuapaae sawa hʼikili falae,” yalepó. Téró, ʼa nuku tómó bituraalu so whi feapaae fo yó mótu betalepó.

⁴ ʼa fo yó melóló kemetepa, Saimon-paae duraalu, “Yakó detémóló ke-laalopa, nuku wei kulu tuapaae fóló, diaaʼ hʼaleke warape wei dolopaae derae,” yalepó.

⁵ Ai fo depa, Saimon-né apaae duraalu, “Doa whi-ó, mió dikitamo yakó saalo nisiyóló da depe tukó wei ala yóló deraté kweyalemó, mo betakókélé denipó. Téyaletei, naao derae depa ti hʼaleke warape dané deraalopó,” yalepó.

⁶ Atéro, atimané hʼaleke warape deralemó mo doakale yarape deale tikimó, atimané hʼaleke warape tukó faairaalú yalepó.

⁷ Atéteremó, atimané fulumu whi rapepaae atima tao sene ape depa wóló, mepaae yarape nuku dolopaae bulóló fu betaalemó, kale nuku tamo wusuró mo felekemó wei dolopaae buó deyaai yalepó.

8-10 Atétepa, Saimon-ró ątamó kutó ditere whįrapetamokélé, atima betamó ya siré kotere Sebedi naalema tamo Jems-ró Jon-tamokélé, ya mo dekéro sóro muló betere kilituraalu, haió yóló siratu betalepó. Atétepa, Saimon Pita ą Yesuné hó aomó bukutiri tearó bitu duraalu, “Tale-ó, ęta dowi ala du betere whįpa, taaróló yą fumié?” yalepó.

Tétepa, Yesuné Saimon-paae duraalu, “Yą wiyaęse, naao ya su dere kaae, mió kaae sóro so whį siré kweyaasepólópó,” yalepó.

11 Atétepa, atimané nukurape węi fókupaae tao sóro mulóló, atimané ąla ąlakélé mupatei taaróló ą sya felepó.

*Dowi humu fuluné tiki dore whį Yesuné wisirale fo
(Mat 8:1-4, Mak 1:40-45)*

12 Téró etéyalepó. Yesu ą betą be huluamó beteremó, dowi humu fuluné tiki dore whį walepó. Atéró, Yesu betere felekemó ama kelepaa haepaae deróló bukutiri tearó bitu ąpaae woseturaalu, “Tale-ó, yalo tiki doretei naao kisipané wisiraaı depa, ti wisiraasepólópó,” yalepó.

13 Atétepa, Yesuné ama naase teréę faróló kale whįné tikimó wolaayóló duraalu, “Naao tiki yalo wisiraaı kisipa mutapa wisiyae,” yalepó. Téyalemó, mo ai fapotóró kale whįné dore tiki mo ti wisiyó felepó.

14 Atéró, Yesuné kale whį dotonaaı ąpaae mo diri ma fo yóló duraalu, “Yalo naao tiki wisiralepóló, mo whįpaae momókó yaęse. Yą fóló, Kótópaae momarateré whįné naao tiki fope yópóló, yó male fae. Atéró fopeyóló naao tiki wisipa kilitu, Moses-né ere fo sya furaalu, Talepaae hąle melaie ere ąla melaie. So whį feané ai ala kilituraalu, ita Talené erapó kisipa muaalópó,” yalepó.

15 Yesuné mo so whįpaae yaęse yaletéi, i ala yalepóló deté kweyóló faker-atepa, so whį feané woseturaalu, atimané kae kae kisi beterape wisiróo, ama dere fo wosóo yaairaalu, wua yalepó.

16 Atépatei, Yesu ą so whįtamó betere tiki taaróló so whįkélé bitinire tikipaae suka fea moma eneta dua yalepó.

*Yesuné tiki momaare whį wisirale fo
(Mat 9:1-8, Mak 2:1-12)*

17 Atéró, me sukamó etéyalepó. Ama fo yó mótu betepa, mepaae Farisi whįraperó Moses-né asęre fo yó matere whįrapetamo Kaleli haeró Judia haetamomó betó mole so whįkélé, Jerusalem be hulua so whįkélé, wóló betó molepó. Ai sukamó, so whį feané kisi bete wisiraaıre Talené fotokę sųmó bolepó.

18 Atépa, mepaae whįrapené betą tiki momaare whį beseķené dokopatei, beleyóló wóló be tuąpaae holóló Yesu beterepaae sóro holaai kisipa mualepó.

19 Téró, kale whį sóro faaire tųmó so whį mo fea daayale tikimó fenénipa, siki bepaae sóro holóló kea sokóló, kale whį dokopatei, beseķetamo Yesu daale donotóró deralepó.

20 Atéró, atimané kisipa tiki tirateré ala Yesuné kolóló, kale tiki momaare whįpaae duraalu, “Ti naale-ó, naao dowi alamó kwia melaai yaletéi mió i kemerateré ape,” yalepó.

21 Yesuné ai fo depa, Farisi whįraperó Moses-né asęre fo yó matere whįrapetamo atimasısi fo yaai tuę teketu betalepó. “Ti whįné ąta, Kótó kaaepó du betere foné Kótó faletu beterapó. Mo whį betąnekélé dowi alamó melaaire kwia kemeranénitei, Kótóné betą sųmó enérápó,” du betalepó.

²² Atéro mutere kisipa Yesuné kolóló, atimapaee duraalu, “Noatepa diã atei tué mutu bitu de?

²³ Ti mé fo so whi feané enére? Naa yale dowi alamó saaire kwia aluratapó enérepe, ya turukó holóló naao beseke sóró fae fo enére?

²⁴ I haemó betó mole so whiné dowi ala bete tokóló aluraaire fotokó Whiné Naalemané sumó bulapóló, kisipa yaasepóló i whi paae eratere ala kelae. Yalo yãpaae mo i dere ape, ya turukó holóló naao beseke sóró bepaae fae,” yalepó.

²⁵ Ai fapotóró kale be whi so whi feané keletómó turukó horóló ama beseke sóró bepaae furaalu, Kótóné doi hale sóró horaté felepó.

²⁶ Atéteremó, so whi fea winé sukutu sirayóló duraalu, “Mo take etei kaae ala depa, ðané kolókélé ini, mió kisi ala keletapóló,” Kótóné doi hale sóró horótu betalepó.

Takis moni sere whi Lipaipaae Yesuné a sya ape yale fo
(Mat 9:9-13, Mak 2:13-17)

²⁷ Ai ala yóló kemetepa, Yesu a betã takis moni siré kotere whikó ama doi Lipai moni su betepa kolóló, Yesuné a paae duraalu, “Ya e sya ape,” yalepó.

²⁸ Ti fo depa, a turukó holóló ama ðla ðlakélé mupatei, taaróló a sya felepó.

²⁹ Téro, Lipainé Yesu ama bepaae dapesó fóló, amó doasi ðla deralepó. Taks moni siré kotere whiraperó mepaae so whitamó fea touró bitu, ðla nuku beterepó.

³⁰ Tétu betepa, mepaae Farisi whiraperó atima betã kisipa mulu Moses-né asere fo yó matere whirapetamoné Yesuné yó matere whirapepaae duraalu, “Taks moni siré kotere whiraperó dowi ala du betere whirapetamo weiró ðlatamo betãmó noatepa ðla nuku bitu dérópó,” yalepó.

³¹ Ti fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Hepo daanire so whi dokta whi beterepaae fumi, hepo daale so whi maaté fua dapó.

³² E waleteita, donoi ala du betere whi paae ape yaai ani, dowi ala du betere so whi atimané dowi ala taaróló ape yaairaaalu walepó,” yalepó.

Yesuné yó matere whirape ðla woteremó yale fo
(Mat 9:14-17, Mak 2:18-22)

³³ Atimané a paae duraalu, “Jon-né yó matere whirapeta, Kótópaae kisipa muóló, me féli ðla weyóló bitu, momatua dapó. Atétere kaae, Farisi whirapené yó matere whirapekélé atétua dapó. Tétépatei, naao yó matere whirape ai ala ini, atima ðlaró weitamó nokole ala suka fea hãle yó tarapó,” yalepó.

³⁴ Tétepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Betã whi a so dokotere sukamó ama nomarape ðla weyóló hãle bitua de? Meipó.

³⁵ Téyaalo meitei, me sukamó kale so dokaaire whi atima betãmó bituraalu, ðla nuku beterelemó, a tawóló só fole sukamó atima ðla weyóló hãle beaalopó,” yalepó.

³⁶ Ama atimapaee yale fo kisipa sópóló, me fo sale etéro yalepó. “Mepaae whiné kisi kuti bisãayóló derãakele kuti bisãae faletei nomotua de? Atétepa, ti derãakele kutiné kisi kuti hũkulu yóló doróo, nomaletiekélé kokó ini yóo, yaalopó.

³⁷ Atétere kaae, mepaae whirapené wain wei hupu sekaené aleyale derãakele wutimó tepetumipó. Até enalemó, kale wei fotokóné kale hupu sekaené aleyale derãakele wuti fulukó furaalu, weikélé sunée faalopó.

³⁸ Até yaqsóro, atimané kisi *wain* wẹi tepeturaalu, ti hupu sekaené aleyale kisi wutimó tepetua dapó.

³⁹ Folo moi *wain* wẹi nokole wh̄rape atima kisi *wain* wẹi naai h̄kese dumipó. Ti noatepae, folo moi *wain* wẹi nóló toureteiné mo wisirapó, du beterapó,” yalepó.

6

Yesu ąta, s̄ąa nokole be de ąeteróló kaae tare Talepó yale fo
(*Mat 12:1-14, Mak 2:23-28, 3:1-6*)

¹ Téro, s̄ąa naai tukóló muló betere be demó, Yesu ą ama yó matere wh̄rapetamo *whit* kutó tuamó t̄yóló felepó. Atéro furaalu, ama yó matere wh̄rapené ai kutómó ere *whit* du k̄ąae sóro fumi hotokóló nukulé fu be-talepó.

² Mepaae Farisi wh̄rapené até dere ala kolóló, ąpaae duraalu, “S̄ąa nokole sukamó naao yó matere wh̄rapené atei ala yópóló, noatepa kaae tare?” yalepó.

³ Ai fo depa, Yesuné atimapaee tokó mótu duraalu, “Depit-ró ama fulumu wh̄rapetamo wotetepa yale ala ašemó moletei, diaaą dos̄ayóló kisipa muni airapó.

⁴ Depit ą Kótóné be dolopaae holóló bituraalu, Kótópaae melale mo kae muló betere *bred* otei ama sóro nalepó. ą nóló, k̄wiapaae ama fulumu wh̄rapekélé matepa, atimané sóro nalepó. Ai ota, h̄ale mo wh̄jné nukumi, Talepaae momaraterere wh̄rapené maaté nukua dapó,” yalepó.

⁵ Téro, Yesuné atimapaee duraalu, “S̄ąa nópóló tukóló muló betere be de ąeteróló kaae tare Taleta, ti kale wh̄jné Naalemapó,” yalepó.

⁶ Téro, s̄ąa nokole me be demó, Yesu ą Kótóné fo wosetere be dolopaae fóló, fo yó mótu betalepó. Atéro yó mótu betašemó, bet̄ą wh̄j ama turu naase sinóló dopa kelalepó.

⁷ Atétepa, mepaae Farisi wh̄raperó Moses-né ašere fo yó matere wh̄rapetamoné Yesu só deraaire bete kikitu, kale s̄ąa nokole be demó naase dowi wh̄j wisiratéro kelaairaaalu, kaae tawóló beterepó.

⁸ Atimané atéro mutere kisipa ama kolóló, kale naase dowi wh̄jpaee duraalu, “Ȳą so wh̄j kuamó turukó holóló, daayae,” yalepó. Atétepa, kale wh̄j ą so wh̄j feané keletómó daane holalepó.

⁹ Tétepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Ȳalo diąpaae bet̄ą fo wosetapó. S̄ąa nokole sukamó noa ala yaqse yóló mule? Wh̄j tao sóro wisiratere alapé, dowi ala deretei? Ó wh̄j sukaqsóro tao sere alapé ó wh̄j betere bete doraterere alaé?” yalepó.

¹⁰ Ai so wh̄j beterepaae keke keleyóló kale wh̄jpaee duraalu, “Naao naase teréę falae,” depa, kale wh̄jné naase teréę faralemó, wisiyalepó.

¹¹ Atéteremó, doasi fopaae buóló atimasisitei fo k̄laaróló duraalu, “D̄anę ąpaae noa alakó eraaloé,” du betalepó.

Yesuné 12 wh̄rape sókó sóro beterale fo
(*Mat 10:1-4, Mak 3:13-19*)

¹² Téro bet̄ą sukamó Yesu ą moma yaairaaalu, du sorokó mole ąpaae felepó. Atéro, aimó Kótópaae moma deté fu betepatei, be deřalepó.

¹³⁻¹⁴ Atéro be deýó hotepa, h̄jka ama yó matere wh̄rapepaae ape yóló, fea betó mupatei, 12 wh̄rape maaté sorokó sóro, *aposel* doi mulalepó.

¹⁵ Saimon doi mupatei, ama me doi Pita mulalepó.

¹⁶ Ama noma Andru, Jems, Jon, Filip, Batolomiu, Matyu, Tomas, Alpias-né naalema Jems-kélé, kało kałore whı Saimon, Jems-né naalema Judas-kélé, Yesu dópóló eleké deyaaire whı Judas Iskariot, atima atéro whırape sóró beteralepó.

¹⁷ Atéro, Yesu ą kale du sorokó mole tiki taaróló, ai aomó sawa mulure tikipaae ama sóró beterałe whırapetamo derepelepó. Kale mepaae yó matere whırapekélé, Judia hae kwiamó wale so whıkélé, Jerusalem be hu-luamó wale so whıkélé, weı fıku felekemó teıe Tair beró Saidon betamomó wale so whıkélé, mo hałe ąla kaae wóló touró beterepó.

¹⁸ Atéro waletaitea, ama dere fo wosóo, atimané kisi bete kemeróo, mepaae so whıkélé dowi kepe tepeyóló betereıei dóló hokonoó, yópóló walepó.

¹⁹ Ama fotokone aimó betó mole so whı atimané kisi bete wisirótua yaletiné, ama tikimó wolaayaai dapóló walepó.

*Yesuné ama yó matere whırapepaae dere fo
(Mat 5:1-12)*

²⁰ Atétepa, Yesuné ama yó matere whırape kaae taru duraalu, “Dią yoleale betere whırapeta, ti Kótóné teıeró betere ala sereteiné dią hajné sukutu beterapó.

²¹ Dią mió woténé sukóló mole so whırapeta, take ąla sumó naalopóló kisipa mutu, hajné ai sukutu betere ape.

Mió dią dekené sukóló moló du betere so whıta, take hajné sinóló betaaireteimó, Talené wisiró beteraıa, wisi kisipa muóló betae.

²² Atéro, dią Whıne Naalema sya fu betereıó, mepaae whırapené dią hóróo, kae beterepóló hokó falóo, dowi ala dere whıpóló diaaą doi doróló fale yóo du betepa, ti Talené dią wisiró beteraıa, hajné sukutu betae.

²³ Atétere sukamó hekesené sukutu, tuwó holae. Ti noatepae, diaaą take saaire doasi dupu wisi hepen-mó muló beteraıó. Ti take atima alimarapenekélé Kótóné ama kóló whırapepaae betą kaae ala erótua yalepó.

²⁴ Teıeteıei, néli whırape dią mo doa wió yae! Ti noatepae, diaaą tiki feléyóló mo dua betaaire ala taketi sóró tareteiné, nalopaae atei wisi wisi ąla momó kae saalomeıpó.

²⁵ Mió dią mepaae whı de ąla sumó nóló betere so whı dią mo wió yae! Ti noatepae, take dią woténé sukaalo ai ape.

Mió dią mepaae whı de dọ nóló hekesetu betepa, take dią dekené sukuturaalu doasi wole yaaireteiné mo doasi kolerapó.

²⁶ So whı feané yaıpaae whı wisi-ó, yóló dukiratero fo du betepa, kolerapa mo doasi wió yae. Ti noatepae, mió dią dukiratero so whı atima alimarapenekélé take betale kapala kóló whırape atéro dukirótua erapó,” yalepó.

*Bóe whıpaae yaala sókó fu betae yale fo
(Mat 5:38-48)*

²⁷ “Teıeteıei, mepaae yało fo wosetere so whı diıpaae i dere ape. Dią hóróló bóe duraalu, dowi ala erótu betere so whıpaae yaala sókó fóló hekesené sukutu, wisi ala betą erae.

²⁸ Mepaae whı dené dią doróló sekeratero fo depa, Kótóné atima wisirópóló, fo wisiteı yae. Mepaae whı dené diıpaae sekeı ala erateıa, Kótópaae atima wisırae yóló momarae.

²⁹ Mepaae whi dené naao faamumó deké supa, metikirókélé dópóló yó melae. Mepaae whi dené naao tómó deró betere kuti sokotepa ti naao tuámó deró betere kutikélé seséni, sokópóló yae.

³⁰ Mepaae whi dené yáppaae me ɔlakó ɔlae depa, ama kematere ɔla melae. Mepaae whi dené naao tare ɔla fasetepa, momó ɔlae fo yaɔse.

³¹ Mepaae so whiné yáppaae eranée dere ala kaae, naao mepaae so whippaaekélé erótua yae.

³² Diáppaae yaala sókó fu betere whippaae maaté yaala sókó fu betere-a, ai doasi alaé? Mepaae dowi ala dere whirapenekélé atimané fulumu whirapepaae atéro yaala sókó fole ala du beterapó.

³³ Mepaae whi dené diáppaae wisi ala erótu betepa, diaaɔkélé atimapaee wisi ala eratepa, aita doasi ala meipó. Ti aita, dowi ala du betere so whinékélé dere alapó.

³⁴ Diaaɔtamo mepaae whiné diáppaae momó tokó melópóló me ɔla melatepa, ai-a hapólure? Ti mepaae dowi ala dere whirapenekélé momó tokóló saai ai ala dua dapó.

³⁵ Tépateti diaaɔta, bóe whippaae yaala sókó fóló wisi ala betá erótua yae. Atéturaalu, naao me ɔla mótu, momó tokó melópóló kisipa muóló meni, hãle meló betá yae. Atétepa, ti diá mo taoró betere Kótóné dupu wisi menóló, ama naalerape betaalo ai ape. Ti noatepae, ama kɔlené sukutere alaró hãle tao sere alatamota, dowi ala du betere whiraperó ɔppaae mo kée initere whirapetamopaae erótu beterapó.

³⁶ Diaaɔ Ayané mo so whi feapaae kɔlené sukutu dere kaaetóro diaaɔkélé me whippaae atéro kɔlené sukutu betae,” yalepó.

*Me whi hãletei foné só deraɔse yale fo
(Mat 7:1-5)*

³⁷ “Diaaɔ me whi taleyóló só deratere ala yaɔse. Naaotamo me whi só deratere ala initepa, ti mené diákélé taleyóló só deraalomeipó. Diáné mepaae whítamo foné só deréni depa, ti yaɔkélé mené só deraalo meipó. Mené yáppaae erale dowi ala me ɔla meipóló hãle kemeratepa, ti diaaɔ yale dowi alakélé me ɔla meipóló hãle kemeraalopó.

³⁸ Mepaae ɔla ɔla yaɔyare so whimó hãle matepa, menékélé diámó hãle melaalo ai ape. Naao me ɔla melaai depa, ti deyóló mo ti faánóló melae. Ti noatepae, naao mepaae whimó mo dekéro mótu dere kaae, menékélé yámó naao male sutoró melaalo ai ape,” yalepó.

³⁹ Atéro, ama i yale fo tómó atimapaee i fo sale yalepó. “Betá kele dilikire whiné me kele dilikire whippaae tu i mole ape yóló ɔlisóro fenére? Atétepa, ti ɔ dée nukuraalu, atimamo wusuró dée nóló dolopaae derepaalopó.

⁴⁰ Betá *skul* naalené ɔ yó matere whi teteraalo meipó. Téyaalo meitei, kisipa siré fóló sɔtepa, ti ɔ yó melale whi kaae betaalopó.

⁴¹ Naao kele dolomó doakale bole ni fake kilini, naao noné kelemó sawatamo bole mometei noatepa sokaai du betere?

⁴² Naao nopaae duraalu, ‘No-ó, naao kele dolomó bole mome sawa sokotapa maé,’ dere noatepa de? Naao kele dolomó bole doasi ni fake sokóló naao kele feléruraalu, ti naao noné kelemó bole mome sokotepa mo wisirapó,” yalepó.

*Wisi niné dowi du oletimipó yale fo
(Mat 7:16-20, 12:33-35)*

⁴³ “Ni wisiné dowi du oletimipó. Dowi ninékélé wisi du ulutimipó.

⁴⁴ Mo nirape fea du oletepa kolóló, ita du wisi oleteere nipó, ita, kokola oleteere nipó dua dapó. Whirape feané nose du teketuraalu, mu daai képi tikimó ó hãle hõko ni tikimó olepa teketumipó. Mo besãae teketukélé hãle képimó olepa tekete? Meipó.

⁴⁵ Whi wisiné hosaa tuãmó wisi alatóró fãayóló muluraalu, ama dere fokélé, wisi fotoró dua dapó. Dowi whiné ama hosaa tuãmó fãayóló mole alatóró dowi fo hãkeamó depa wosetua dapó.

*Be hõko tẽtere alaró wisiyóló tẽtere alatamomó yale fo
(Mat 7:24-27)*

⁴⁶ Yãlo diãpaae yae dere alamo diaaq iniyóló, epaae doasi Tale-ó fo noatepa du betere?

⁴⁷ Mepaae whiné yãlo dere fo wosóló, yãlo yae dere alakélé wisiyóló erótu betere so whi ti etei kaae alané kelerapó.

⁴⁸ Whi betãné ama be tẽyaairaaalu, tó hae fea dukuté doropóló, hae dirimó kapo fake mulóló, ai tómó be tẽtua dapó. Atéró tẽne be doakale hali tikiró weĩ asyatamo waalotei, ai be mo wisiyóló tẽneteíné tokó fenipó.

⁴⁹ Tẽyaalotei, whi me dené yãlo fo wosetutei, yãlo erae dere ala erénitepa, ti etei ala kaaené kelerapó. Whi betãné ama be tẽyaairaaalu, tó hae kãayóló taae faréni, hãle hõko tẽnapó. Atépa, doakale hali tikiró weĩ ayatamo waletikimó, kale be tokó taae faróló, mo ti doralepó,” yalepó.

7

*Topo diki tare whiné kutó diratere whi wisirale fo
(Mat 8:5-13)*

¹ Téró, Yesuné so whipaae fo yó melóló kemetepa, a Kapeneam bepaee felepó.

² Ai bemó betã topo diki tare whiné ama hosaa mole kutó diratere whi betã heponé mo felekemó sukãai du betalepó. Ai topo whiné 100 Rom diki tare whirape tẽteróló kaae tarepó.

³ Atépa, kale topo whiné Yesu wóló beteraepó dere fo woseturaalu, ama kutó diratere whi Yesuné tao sene wópóló, mepaae Juda topo whirapené apaae ene fõpóló doteyalepó.

⁴ Atima Yesu beterepaae wóló apaae duraalu, “U whi wisinaale mo felekemó sukutapa, naao a wisiraasepóló yã dã faalopó.

⁵ Ti noatepae, dã Juda fake so whitamó hẽkesené sukóló yaala sókó fole ala muluraalu, dãné fo wosetere bekélé ama tẽnalepó,” yalepó.

⁶ Atétepa, Yesu a atimatamo fóló, kale whiné be felekepaae sókó waairaaalu wou betepa, kale diki tare whirapené doasi topo whiné ama fulumu whirape Yesutamó tumó hokolaatu, i fo yae yóló dotonalepó.

⁷ Atétepa, atima fóló, kale topo whiné Yesupaae yae yale fo yalepó. “Tale doa whi-ó, a whi wisi betepapakó yã ama be tuãpaae ape yaalomeipa, yã tika tumó daalu kisi bete wisi yae fo betã yae.

⁸ Ti noatepae, ekélé e tẽteróló kaae tare whi aomó beteraepó. Yãlo diki tare whirape atimakélé e aomó beteraepó. Ai whirapepaae yãlo ‘Fae,’ depa fõo, ‘Yã ape,’ depa wóo, dua dapó. Yãlo kutó diratere whipaae i ala yae depa, ai alatóró ama dua dapó,” yalepó.

⁹ Yesuné i kale whiné ene wale fo wosóló sirayalepó. Téró, Yesu fetée fóló a sya wou betere so whĩpaae duraalu, “Israel hae kwiamó etei kaae kisipa tiki tiró betere whĩ mo betakélé betepa kilinipó,” yalepó.

¹⁰ Téró, kale doasi topo whiné doteyale whĩrape bepaae momó fesaae wóló kelalemó, kale kutó diratere whiné hepo bete wisiyóló, mo betepa kelalepó.

Yesuné wulia soné naale kepaarale fo

¹¹ Atéró, Yesu a Kapeneam be huluamó sawa beteró, ama yó matere whĩrapekélé, mo so whĩkélé, fea aṭamo Nain be huluapaae sókó faai fu betalepó.

¹² Atéró fu betalemó, ai be hulua tipiné bopéro daaló betere tikimó sókó felemó, betā sukāle whĩ beleyóló walepó. Ai naalené hamata, oma sukóló wulia bituraalu, ai naale betātoró kaae tarepó. Ama tiki sini beleyóló fupa, ai be huluamó betó mole so whĩkélé fea aṭamo fu betalepó.

¹³ Atétepa, Talené kale so kelalemó, kqlené hosaamó supa, a daalepaae fóló duraalu, “Yā wole ekesé,” yalepó.

¹⁴ Téró, Yesu a wóló kale sukāle whĩ dokore besekē olaatepa, beleyóló fu betere whĩrape feni, keiyóló daayalepó. Atétepa ama duraalu, “Ti naale-ó, yālo yāpaae dapa turukó holae,” yalepó.

¹⁵ Tétepa, kale sukāle whĩtei turukó holóló bituraalu, fo kaae sóró yalepó. Téró, Yesuné kale sukāle naalené hamapaae naao naale ai ape yóló melalepó.

¹⁶ Ai ala kolóló, so whĩ fea winé sukutepa, Kótóné doi hale sóró holóló duraalu, “Kótóné mo doasi kqló whĩ betā ama so whĩ tao saai i wóló betere ape,” yalepó.

¹⁷ Yesuné ai ala du beterapó fo Judia hae kwiaró ai hae kwia tuamó betóló fale so whĩtamo feapaae deté fóló fakeralepó.

Jon-né ama yó matere whĩ tamo Yesu beterepaae dotonale fo (Mat 11:2-19)

¹⁸ Atéró, kale Jon-né ama yó matere whĩrapené Yesuné i alarape du beterapóló, Jon-paae ene walepó.

¹⁹ Jon-né ama yó matere whĩ tamopaae ape yóló, Tale beterepaae fópóló doteyalepó. Atétepa, atimaamo fóló āpaae woseturaalu, “Waalopóló bope du betale whĩ yapé? Whĩ me kae wópóló kaae tawaróe?” fo ene fópóló dotonalepó.

²⁰ Atéró, kale whĩ tamo Yesu beterepaae wóló āpaae duraalu, “Dāmota, wēi tōpuratere whĩkó Jon-né yāpaae wosene fae depa walepa, yāta kale waalopóló bopetu betale whĩpé, whĩ me kae wópóló kaae tawaalóe?” yalepó.

²¹ Atéyale sukamótóró Yesuné mepaae hepo daale so whĩkélé, depe dolomó dowi kepe betere so whĩkélé, kele dilikire so whĩkélé, wisirótu beterapó.

²² Atéró, ama atimaamopaae duraalu, “Diaamo fesaae fóló diaamoné wosale foró kelale alatamo Jon-paae ene fae. Mepaae kele dilikiyóló betale so whiné kele fisāae fóló ōla ōla kolóo, hōleke dore so whĩ mo sesēre whĩ kaae kwēyóo, dowi humu fuluné tiki dore whĩrape sesē mo betere whiné tiki kaae daayóo, mepaae wosēli kinu fokélé wosenire so whĩ wosēli tukwē falóo, mepaae sukutepa दौराai yale so whĩtei kepaaróo, mepaae yoleale betere whĩrapepaaekélé, kale mió wosetere fo wisi yó matepa wosetu beterapó fo ene fae.

²³ Mepaae so whĩ de yālo du betere alamó dée nēni, suka fea eró tare so whĩta, hājné sukópóló yae fo āpaae ene fae,” yalepó.

²⁴ Atéro, kale Jon-né doteyale whi tamo fimó, Yesuné Jon-mó kisipa mutu, ai betó mole so whipaae duraalu, “Upulé diá so whikélé bitini kópu kaae fitikipaae fua yale-a, beséné kape fépo eratere kelaai felepé, whi kuti wisa-naale derólo auretei kelaai feleé? Meipó.

²⁵⁻²⁶ Ti mepaae wisi wisi kuti maaté deratere whita, topo whi betere be wisimótóro bitua dapó. Ata atei ala inipa, diá noa olakó kelaai feleé? Atépati, diatamo Kótóné ama koló whi mo kelaai fitikimó, ti áta ai kutó maaté mei, mepaae kutókélé dirópóló sóro betero beteraipó.

²⁷ Asemó yólo muló betere fota, i whimó kisipa mutu erapó. ‘Whi betá api folosóro furaalu, ya waaire tu donora fo ene fópóló yalo doteyaaalo ai ape.’

²⁸ Yalo diappaee i dere ape. I haemó betó mole soné deale whirapekélé fea betó molete, kale wei tópuratere whi Jon-né tetéro beteraipó. Tépati, whi me detamo Kótóné teterólo kaae tare aomó, belei sóko deólo betepa, ti kale wei tópuratere whi Jon bosenee falapó,” yalepó.

²⁹ Mo so whi fearó *takis moni* siré kotere whirapetamo Jon-né dere fo wosólo sya fupa, atima wei tópureteiné Yesuné yale fo wosólo, Kótó áta, mo donotóro taletere Talepó du betalepó.

³⁰ Téyaletei, mepaae Farisi whiraperó Moses-né asere fo yó mótu betere whirapetamo Kótóné tao sóro eraai yale ala atimanétei hóralebó. Ti noatepae, atima Jon beterepaae wei tópuairaaluu feni yaleteinépó.

³¹ Téró, Yesuné duraalu, “Mió i alimó betere so whirapené du betere ala yalo noapaae dó farólo yaaloé?”

³² Atimata, so whi mo fea tourólo betere tikimó, kale keteirape atimasisitei melaa duraalu, etei kaae ala dere naale senaale kaaené kelerapó.

‘Diá kiliyópóló dagné fó wuti halerólo mepaae wole forape yaletei, diá hekeseyólo sama kilinipó.

Diá deke duraalu moló yópóló, mepaae wole forape yaletei, diá wolekélé inipó,’ yalepó.

³³ Atére kaae, kale wei tópuratere whikó Jon olakélé, weikélé, néni, weyólo hale betepa, diaaq duraalu, ‘A tuamó dowi kepe tepeyólo beteraipó,’ dua yalepó.

³⁴ Kale whiné Naalema qlaró *wain* weitamó nokole ala kolólo diaaq duraalu, ‘Kelere? i whita, qla mo dekéro nóo, *takis moni* siré kotere whiraperó dowi ala dere whirapetamo fulumu yóo, du beteraipó,’ fo diaaq ai dere ape,” yalepó.

³⁵ Atei fo diaaq du betereitei, mepaae so whi de Kótóné mo fo wisi wosólo sya fupa, so whi feané hakeamó kilitu, ita Kótóné mole fosó fosóre tué sya feleteiné erapó, yalepó.

Dowi ala du betale soné Yesuné hó fokale fo

³⁶ Téró etéyalepó. Farisi whirapekó betané Yesupaae átamó qla naai faalopó depa, fóló beterepó.

³⁷ A atéro wóló Farisi whiné bemó qla nuku beteraipó dere fo ai be huluamó dowi ala du betere soné wosólo, *alapasita* kanené aleyale wutimó felé kqlaa wale *wel* wei sóro walepó.

³⁸ Atéro wóló, a Yesuné sisópaae fóló, ama hó aomó hemée deyólo bitu, wole du betalepó. Atéro du betale wole kaae Yesuné hokeke tópaee durupu beterepó. Tétepa, kale soné ama topo nikinétei, helekólo kópurótu betalepó. Atéro, kale soné Yesuné hokeke tamo koló tukó nóló, kale felé kqlaa wale *wel* wei ama hómó suniyalepó.

³⁹ Atétere ala betá Farisi whiné kolóló, ama kisipanétei duraalu, “I whíta, Kótóné koló whi uasóró, ti ama hómó olaa deremó, dowi ala dere sonétei a olaa dapó, kisipa muapó,” yalepó.

⁴⁰ Tétepa, Yesuné apaae duraalu, “Saimon-ó, yálo yapaae yaaitere fo betá mulapó,” yalepó. Ti fo depa, ama duraalu, “Yó matere whi-ó, naao epaae yaaitere fo yae,” yalepó.

⁴¹ Ti fo depa, Yesuné apaae duraalu, “Betá whiné *moni* momó tokó melaai dapóló, tamó whiné kwia mulóló me whiné 500 *denarias moni* sóo, me whiné 50 *denarias moni* sóo, yalepó.

⁴² Kale whi tamoné sale *moni* talepaae tokó melaairetei sunipa, kale whiné me ọla meipóló, taaralepó. Atéro taalatepa, atimaamokó mé whiné kale *moni* talepaae doasi hosaa muóló yaala sókó fole ala enére?” yalepó.

⁴³ Ti fo depa, Saimon-né apaae duraalu, “Yálo kisipanéta, kale doasi *moni* sale whi a hẹkese yaalo ai ape,” Tétepa, Yesuné duraalu, “Naao dere fota, mo dono dapó,” yalepó.

⁴⁴ Téró, a kale so daalepaae fetée fóló, Saimon-paae duraalu, “I so naao kelere? E naao bepaae waleteti, yálo hẹleke fokópóló, naao weikó e menipó. Ténitei, i soné betá ama wole kaape fe yálo hómó epa, ama topo nikinétei helekóló kópuralépó.

⁴⁵ E naao bepaae wale sukamó, yálo faamumó naao kóló tukó néni, i soné betá yálo hó kóló tukó nuku betalepó.

⁴⁶ Naao yálo topomó *wel* wei dilénitei, i soné betá yálo hẹlekemó felé kẹlaa wale *wel* wei dilalepó.

⁴⁷ Atéyale kaae, yálo yapaae i dere ape. I soné ama mo doasi du betale dowi alamó saai yale kwia yálo hẹle kemeraleteiné ama epaae hosaa muóló doasi yaala sókó fu beterapó. Tépatei, whi me dené ama dowi ala hẹle tómó maaté kemeratepa, ti ama yaala sókó fóló hẹkesené sukutere alakélé hẹle tómó erapó,” yalepó.

⁴⁸ Téró, Yesuné kale sopaae duraalu, “Naao yale dowi alamó saaire kwia hẹle kemeró beterapó,” yalepó.

⁴⁹ Ai fo depa, atamo betamó ọla nuku betere whirape atimasisitei, fo kẹlaaróló duraalu, “I whíta, Tale kaae bitu, dowi alamó saaire kwia ama hẹle kemeraalopóló dérópó,” yalepó.

⁵⁰ Tétepa, Yesuné kale sopaae duraalu, “Naao kisipa tiki tiró betere alané yá tao sóró wisiralepa, naao hosaa muni deyóló mo dua fae,” yalepó.

8

Ọla wae biliterepaae dó faróló yale fo sale

(Mat 13:1-23, Mak 4:1-20)

¹ Ai ala yóló kemetepa, Yesu a doasi be huluaró sawa be huluatamopaae fóló kale fo wisi yó móturaalu, Kótóné tẹteróló kaae tare aqmó mole ala etérapóló yó maté kweyalepó. A atéro kotere alata, ama yó matepa wosetere 12 whirapekélé feapó.

² Téró, take depe tuamó dowi keperape betepa wisirale sorapekélé, mepaae hepo daapa wisirale sorapekélé, fea atamo felepó. So whiné Mak-talá be hulua sokó Mariapó du betere so felepó. Ai sota, take weikeró dowi keperape tepeyóló betepa, dóló hẹkonale sopó.

³ Kale topo whi Herot-né ama be ó ọla ọla fea kaae tanópóló, sóró beteró betere whi Kusané soma Joanakélé, so me Susanakélé, mepaae sorapekélé,

mo fea ʔtamo felepó. Ai sorape atima *moninétei*, Yesuró ama yó matere wh̄irapetamo tao sua yalepó.

4 Atéro so wh̄i fea betʔapaae tourótu betepa, mepaae kae kae doasi be huluamó betó mole so wh̄ikélé wóló tourótu betalepó. Atépa, Yesuné ama i fo sale yalepó.

5 “Wh̄i betʔané ʔla wae ke ama kutómó terepeté kw̄eyaairaalu, sóró felepó. Atéro furaalu, mepaae kerape tumó sorokóta yóló mupa, so wh̄iné h̄lekené ʔeiya ʔeiya yalepó. Atépa, sikimó kotere barape dorowóló, kale kerape dósu yóló nalepó.

6 Téró, kale wh̄iné kutómó kerape terepeté kw̄eyaaletei, mepaae ti kane tómó dakere haemó taae doróló hapale holalepó. Téyaaletei, kapó tómó dakere hae fe ʔe meiru, kale ʔla wae feleke doaló derepeniyóló, hapale séliyalépó.

7 Mepaae ke ti dowi ne eremó taae derepelepó. Atéyaaletei, dowi netamo betámó holóló kale ke ʔla wae wisi dowi nené bopeyóló aluralepó.

8 Mepaae hae wisimó terepée derepele ʔla wae wisiyóló holóló, du oleyalepó. Ai ʔla ʔlumétepa sóró, 100 yorape ʔʔanalepó,” yalepó.

Ama i fo sale yóló kemetepa, fo fotokóiné duraalu, “Wh̄i de wos̄eli daapata, i dere fo wisiyóló wosóló tué muae,” yalepó.

9 Tétepa, ama yó matere wh̄irapené ʔpaae woseturaalu, “Nao ti yale fo sale noa betené yaleé?” yalepó.

10 Ai fo depa, ama atimapaee duraalu, “Tale Kótóné ʔeteróló kaae tare aqmó kinóló mole ala diaaq tué yópóló, mené diʔ sóró beteró beterapó. Téretei, mepaae h̄le mo so wh̄ipaaeta, ti fo salené maaté du beterapó. Ti noatepae,

‘Take atima kelené kelaalotei, mo diriyóló koló faalomeipó.

Take atimané fo wosaalotei, bete mo diriyóló kisipa yaalomeipó,’ erapó.

11 I yale fo sale bete i ape. Kale ʔla wae keta, ti Kótóné fo wisipó.

12 Kale ʔla wae ke tumó taae doropóló mupa, barape dorowóló dósu yóló nale kaaeta, mepaae wh̄i de Kótóné fo wisi wosóló, atimané hosaa tuamó mulatepatei, dowi Satan wóló, kale fo wisi tokó sua du beterapó. Aita h̄le mei, kale fo wisi wosóló kisipa tiratepa, Kótóné atima tao saqsóro du beterapó.

13 Téró, mepaae kane tómó dakere haemó taae derepele ʔla waeta, i ala dere kaaepó. Kótóné fo h̄kesetamo wisiyóló woseteretei, atimané tué tuamó mulótimpó. Sawa sukamó kisipa tiki tiró bitu, woseté fu betaalotei, sekei ala wale be demó hapale dée nukua dapó.

14 Kale dowi ne dolomó taae doropóló ʔla wae botokó sóró honiyale kaaeta, i ape. Mepaae wh̄i de Kótóné fo wosólótei, tumó furaalu, atima betere alamó doasi whaalia dere alakélé, tó tikiné felé yaaire alakélé, atimané kisipa tiki tuamó muló bitu, kale fo wisi botokó sóró aluróló, du wisi oletimpó.

15 Tépeatei, hae wisimó taae derepele ʔla waeta, i ala dere kaaepó. Mepaae so wh̄iné kale fo wisi kisipa wisitamo wosóló keteréni, atimané hosaa tuamó mulóló eró tareteiné, ʔla wae kaae holóló, kale fo wisi du oletua dapó,” yalepó.

*Mo wh̄i betʔanékelé lamp s̄a kinóló munanéniipó yale fo
(Mak 4:21-25)*

16 “So wh̄iné lamp s̄a ʔeróló haené aleale nuku aqmó ó fitere kea aqmó kinóló munéni, so wh̄i feané kolópóló ʔeróló h̄akeamó mulótua dapó.

17 Ti so whjné kelaqsóro mió hiróló muló betere ala fea take fopa hakeamó mulatepa, so whj feané kelaalopó.

18 Téyaalopa, mió diaaq wosetere fo wisi mo wisiyóló sya fóló, erótóro tawae. Ti noatepae, mepaae so whj dené Kótóné fo wisi mo bete mulapóló tao tapa, atétere so whjpaee Talené tómó beleróló mo dekéro melaalopó. Mepaae so whj dené wosale fo wisi ama kisipané tare nisi du betereiteikélé Kótóné fasó saalopó,” yalepó.

*Yesuné hamaró nomarapetamo wóló belamó daalopó yale fo
(Mat 12:46-50, Mak 3:31-35)*

19 Téró etéyalepó. Yesuné ama hamaró nomarapetamo a kelaai waletai, so whj fea touraletikimó, a daale felekepaae fenénipa, atima belamó kaae tawóló daae molepó.

20 Atépa, mepaae whjné aphae duraalu, “Naao haeró nonaaorapetamo ya kelaai wóló belamó daae mulapó,” yalepó.

21 Ai fo depa, ama atimapaee duraalu, “Mepaae so whj de Kótóné fo wosóló erótu betepa, ti yalo haeró norapetamo ai ape,” yalepó.

*Yesuné hali tikiró besé tikitamo foné sale fo
(Mat 8:23-27, Mak 4:35-41)*

22 Téró me be demó Yesuné ama yó matere whjrapepaae duraalu, “I wej kela uté téré faalopa fiépe,” yalepó. Atétepa, atima nuku tuapaae bitj holóló, tē felepó.

23 Atéró, atima nukutamo wej tómó fu bituraalu, a nuku salemó toró mulóló, noke firepó. Atéró wej tómó fu betalemó, doakale besé tikiró wej asyatamo wale tikimó, nuku dolopaae wej b́ dorowóló faaturaalu, wejiné atima mo felekemó aluratapó, du betalepó.

24 Atétepa, ama yó matere whjrape fóló, a turukuróló duraalu, “Doa whj-ó, mió wejiné da mo felekemó i aluraterere ape,” yalepó.

Atétepa, a turukó holóló kale besé tikiró wej asyatamopaae taalae yóló foné salemó, béyóló dono felepó.

25 Atéró, ama yó matere whjrapepaae duraalu, “Diā kisiapa tiki tiró bitini airapó,” yalepó.

Ai fo deremó atima witepa, sirayóló atimasisitei duraalu, “I sekénéta, noa whjirópó. Wej asyaró besé tikitamokélé, a aqmó bitu, ama dere fo mo betá wosetapó,” yalepó.

*Dowi kepe tepeyóló betale whj wisirale fo
(Mat 8:28-34, Mak 5:1-20)*

26 Atéró, atima ai Kaleli wej kela tēyóló, Kadarin hae kwiamó sókó felepó.

27 Atéró, Yesu a nuku taaróló hae tópaee taae felemó, ai be huluamó betá dowi kepe tepeyóló betere whj atamo hokolaa yaai walepó. A mo take bitiré woutei, kutikélé deréni, tiki hale whj dou tómotóro bitua yalepó.

28 Atéyale whjné Yesu daale kolóló, keteré yóló ama hó aqmó deraapisa fóló fió mulu fo fakeyóló duraalu, “Mo taoró betere Tale Kótóné Naalema-ó, yalo yapaee dapa, naao e momó kae susupuraqse,” yalepó.

29 Ti noatepae, Yesuné kale dowi kepepaae duraalu, ai whj tuamó betereitei taaróló sókó fae dere fomó yalepó. Ti ata, take mepaae whjné sein képiné dokóló mulótua yaletai, kale dowi kepené a whj bitinire tikipaae fópóló, hókó fatua yalepó.

³⁰ Yesuné ɔpaae woseturaalu, “Naaɔ doi deé?” depa ama duraalu, “Yalo doita Lisanipó,” yalepó. Ti noatepae, ɔ tuámó keperape mo hale ɔla kaae wóló, betó moletinépó.

³¹ Téró, kale dowi keperape atima betere tiki taaróló, mo apaae derepale dolopaae hókó deraɔse yóló momó du, momó du, yalepó.

³² Ai du sorokó mole aɔmó hupurape kimimó daae mupa, dowi keperapené Yesupaae woseturaalu, “Da ai hupurape tuɔpaae bití faai dapa, naaɔ ɔpaae fae yaaloé? depa, Yesuné wisirapa téyae,” yalepó.

³³ Atétepa, kale dowi keperape kale whí tuámó betaletei taaróló, kale hupurape tuɔpaae tepeyóló bití felepó. Tétepa, kale hupurape botokó fele tikimó weiné sɔane kulamó doropóló, weiné sorokó fóló, fea sisiraae felepó.

³⁴ Atétepa, kale hupu kaae tare whírape wituraalu botokó fóló, doasi be huluaró ipu berapetamopaae fóló atimané kelale ala deté kweyalepó.

³⁵ Ai fo wosale so whí feané noa ala yalerópóló kelaai felepó. Atéro, Yesu betere mósó felemó, dowi keperape tepeyóló betale whítei tué wisi muóló, mo whí kaae kuti wisitamo betepa kilitu, atima wiyalepó.

³⁶ Téró, mepaae ai ala depa, kelale so whíne ai wale so whípaae duraalu, “I whíta, dowi keperape tepeyóló betale whítei, mió ɔ wisiyóló mo sesere whí kaae, ai beterapa kelae,” yalepó.

³⁷ Téró, ai kale Kadarín hae kwiamó betó mole so whí doasi wituraalu, Yesupaae atima taaróló fae yóló, setu betaelepó. Atétepa, ɔ faairaalu, weí nukupaae bití holalepó.

³⁸ Tétepa, dowi keperape tepeyóló betale whíne Yesupaae ɔkélé yɔtamo fehére? yóló wosalepó.

³⁹ Tétepa, Yesuné ɔ doteyaaɔi duraalu, “Ya ɔtamo faalomeipa, Kótóné yɔpaae erale ala yó melaai naaɔ bepaee fesaae fae,” yalepó. Atétepa, kale whí ɔ fóló, Yesuné ɔpaae erale alarape ai be hulua mósó betó mole so whí feapaae yó melaté kweyalepó.

*Yesuné betɔ senaaleró sotamo wisirale fo
(Mat 9:18-26, Mak 5:21-43)*

⁴⁰ Atéro, Yesu ɔ momó weí kɔla teyóló uté teró sókó fóló betere mósó, ɔ wópóló kaae tawóló betó mole so whí fea hekesetamo ɔ boperɔle walepó.

⁴¹ Yesu atéro betepa, Kótóné fo wosetere be kaae tare whí Jairus wóló, Yesu kelalemó, mo doasi whípa, ama hó aɔmó deraapisa fóló fió mulu, ɔpaae mo miótóró ama bepaee faalopóló, wosetu betaelepó.

⁴² Aita hale mei, 12 ba fo kemere senaale mo betɔtóró betere tei mo felekemó sukɔai depa yalepó.

Téro, Yesu tumó fu betepa, so whí feané betekí betekí deté fu betaelepó.

⁴³ ɔ atéro sókó felemó, fake fu betepa 12 ba fo kemere so betɔ walepó. Tétu betepatei, mo whí betɔnekélé ama ai kisi bete wisiraaire mo sunipó.

⁴⁴ Atére so ɔ so whí kuamo Yesuné sisóro kikití sókó wóló, ama tómó deró betere kuti salemó olaa yaletamotóró, ama samea fu betaletei tikalepó.

⁴⁵ Atétepa Yesuné atimapaee duraalu, “E né olaa yaleé?” yalepó. Téyalemó, ai so whí feané atima meipó depa Pitane duraalu, “Doa whí-ó, so whí feané ya te alu yóló ai daae mole ape,” yalepó.

⁴⁶ Tétepa Yesuné duraalu, “Diakó whí betɔne e olaa yaletikimó, yalo fotokó sókó felepa, e né olaa yaleé?” yalepó.

⁴⁷ Téró, so whjné keletómó kale soné ama yale ala hiranénipa, ą Yesuné hó aqmó deraapisa fóló fió molepó. Atéru, ama kisi bete wisi yópóló kisipa mutu olaa yalemó, kisi bete mo hapale tétitóró wisiyalepo.

⁴⁸ Téró, kale sopaae duraalu, “Ti senaale-ó, naao kisipa tiki tiraletiné yą wi wisiyalepa, hosaa muni deyóló dua fae,” yalepó.

⁴⁹ Kale sotamo ai fo du betepatei, ą wosetere be kaae tare topo whj Jairus-né ama be whj wóló ąpaae duraalu, “Naaosenaale mo ti ai sukąle ape. Térapa, yó matere whjpaee fo me kae ini taalae,” yalepó.

⁵⁰ Ai dere fo wosóló, Yesuné kale whj Jairus-paae duraalu, “Naaosenaleta wisiyaalopa, yą fomoyóló whaaliani, kisipa tiki betą tirae,” yalepó.

⁵¹ Atéró etéyalepó. ą kale fo wosetere be kaae tare topo whj Jairus-né bemó sókó fóló duraalu, “Mepaae whjrape ętamo faai dapóló waqse. Pita, Jon, Jems, kale senaalené alimaró hamatamo betą wópóló yae,” yalepó.

⁵² Atéró, sókó fóló kelalemó, kale senaale sukóló mupa molóró fo tiki whaatamo du betepa, Yesuné atimapaae duraalu, “Ai senaleta, sukuni noke firapa, diaaq fo tiki whaaró moló-utamó taalae,” yalepó.

⁵³ Ai fo depa, atima mo so whjné kisiapané i senaleta, mo ti sukunapóló, ą dọ nanalepó.

⁵⁴ Tetepa, kale senaalené naasemó tao sóró duraalu, “Ti senaale-ó, yą turukó holae,” yalepó.

⁵⁵ Atétepa, ama kepe bete ą tuąpaae momó biłj wouraalu, mo hapale tétitóró turukó holóló daayalepó. Tétepa, Yesuné atimapaae duraalu, “Me ąlakó nópóló melae,” yalepó.

⁵⁶ Atétere ala kolóló, kale senaalené ama alimaró hamatamo hokomó sókó furaalu, sirayalepó. Tétepa, Yesuné atimaamopaae fo mulótu duraalu, “I ala yalepóló, mepaae so whjpaee momókó waqse,” yalepó.

9

Yesuné sóró beterales 12 whjrape dotonale fo (Mat 10:5-15, Mak 6:7-16)

¹ Atéró etéyalepó. Yesuné ama dosąayóló sóró betero betere 12 whjrape betąpaae tourąle ape depa, walepó. Atéró wóló betó mupa, ama doasi fotokó bulóo, so whj tuamó dowi keperape betereitei, dóló hąkonótua yóo, mepaae kae kae kisi daale so whjrape wisirótua yóo, yópóló sóró beteralespó.

² Atéró atima dotęyaai duraalu, “Dią be hulua dokọ feapaae fóló, Kótóné tęteróló kaae tare aqmó mole ala yó melóo, mepaae hepo daale so whjkelé wisiróo yaasepóló fae,” yalepó.

³ Atéró ama atimapaae duraalu, “Dią furaalu dotó tikikélé, waró yotamokélé, mo nokole ąlakélé, monikélé, kutikélé me dekaaporóló momókó sóró faqse.

⁴ Dią me be huluamó sókó feńalemó, betą whjné dią dape supa, ti ai whjmatotóró fitua yóló, fole sukamó ai be taalae.

⁵ Mepaae so whjné diątamó dape sini depa, ti atimané yale alamó dapóló kisipa muópólópa, ai be hulua taaróló faairaalu, diaaq hómó dakere hae terepée deróló fae,” yalepó.

⁶ Atéró atima fóló, be hulua dokọ feamó kale fo wisi yó maté kweyóo, atima kotere be huluamó kisi muó mole so whjkelé, fea wisiraté kweyóo, yalepó.

⁷ Atima ai ala deté kutu beterałó dere fo Kaleli hae kwia tęteróló kaae tare whj Herot-né wosalepó. Mepaae so whjné kale sukąle whj Jon momó

kepaayóló beteraóló deté fele fo wosetu, Herot-né ama kisipa tiki kóló kóló du betalepó.

⁸ Atétepa mepaae so whiné duraalu, “Mo take betale whi Iaija wóló biturapó. Tétepa, mepaae so whiné du, mo take betóló sukále Kótóné ama kóló whirapekó, momó kepaayóló wou yalepó,” du betalepó.

⁹ Tétepa kale topo whi Herot-né duraalu, “Jon-ta, yało diki tare whirapené depa tikalepa, aita demó dérópóló,” ama kełe faai kisipa mualepó.

*Yesuné 5,000 whirape ọla melale fo
(Mat 14:13-21, Mak 6:30-44, Jon 6:1-13)*

¹⁰ Téró, ama doteyale whirape atima momó fesaae wóló, atimané yale alarape Yesupaae yó melalepó. Téró, ama atima maaté dape sóró, Betsaida be huluapaae felepó.

¹¹ Atima atéro felepó dere fo so whi mo turóné woseturaalu, ą sya felepó. Atima atéro ą beterepaae wapa, wisirapóló dape sóró, Kótóné tetéroló kaae tare aqó mó mole ala atimapaae yó melóo, mepaae hepo daapa wale so whikélé wisiróo, yalepó.

¹² Atéro, suka doropoletamo ama yó matepa wosetere 12 whirape ą beterepaae wóló duraalu, “Đata ọlakélé meire tikimó betera, i so whi felekemó tẹ mole berapepaae fóló atimané naaire ọlaró fiyaaire betamo atimanétei kekąai fópólópa, dotonae,” yalepó.

¹³ Ti fo depa, ama atimapaae duraalu, “Diaaọtei, atima naaire ọla melae,” depa atimané ąpaae duraalu, “Đanéta, bred o bula aporó yóo, ya tamo yóo, yóló betą i mole ape. Térapa, naao kisipané i betó mole so whiné naaire ọlakó đanétei dupune fópóló kisipa mute?” yalepó.

¹⁴ Atéro, aimó betó muale sóró naale senaaletamo dosąani, whi maaté dosąayóló touróturaalu, 5,000-rópó.

Tépaitei, ama yó matere whirapepaae duraalu, “Dosąayóló 50 whirape kae kae yóló beteraté kweyae,” yalepó.

¹⁵ Tétepa, ama yó matere whirapené so whi fea taleróló beteraté felepó.

¹⁶ Atépa, Yesuné bred o bula aporó yóo, ya tamo yóo yóló taruraalu, hepenpaae kese holóló Kótópaae mo kée yóló terekée daalu yalepó. Téró, ama yó matere whirapepaae melatepa, atimanémo so whi feamó ąliraté kweyalepó.

¹⁷ Atéro, atima fea nalemó sųtepa, buki muni feletei, ama yó matere whirapené siré kweyóló, 12 yorape deyóló fąanalepó.

*Pitané Yesupaae Kótóné sóró betero betere whi Kerisopó yale fo
(Mat 16:13-28, Mak 8:27-9:1)*

¹⁸ Téró, me sukamó eteyalepó. Ama yó matere whirape atimasisi maaté moma du bitu, ama atimapaae duraalu, “Ai so whi feané ẹ-a, depó du bitu de?” yalepó.

¹⁹ Ti fo depa, atimané duraalu, “Mepaae so whiné yaąta, weį tópuratere whi Jon-pó, mepaae so whiné ti Elaijapó, mepaae so whiné ti mo take betale Kótóné kóló whirapekó kepaayóló bituraalu, du beteraóló,” yalepó.

²⁰ Ai fo depa, ama atimapaae duraalu, “Điđanéta ẹ depóló kisipa mute?” yalepó. Atétepa Pitané duraalu, “Yaąta, Kótóné so whi fea tetéroló kaae tanópóló, sóró betero betere whi Kerisopó,” yalepó.

²¹ Ti fo depa, Yesuné atimapaae fo fotokqiné duraalu, “Pitané ai yale fota, so whipaae momókó yaqse,” yalepó.

²² Téro ama duraalu, “Kale Whiné Naalema kae kae sekei ala saalo ai ape. Doasi whi disirapenékélé, mo so whimó Talepaae momaraterere topo whirapenékélé, Moses-né asere fo yó matere whirapenékélé, a mené dópóló, só deraalo ai ape. Téyaalotei, a momó kepaayóló betaalopó,” yalepó.

²³ Téro ama yó matere whirapepaae duraalu, “Whi me de e fole tumó waai kisipa mutepa, ti naao yaaire ala teteróló ya dóló oleraaire filipaa ni naaotei beleyóló, betere dokó e sya ape.

²⁴ Mepaae so whi dené ama betere bete me ala yaqsórópóló amatei hotowaró kaae tapa, atétere so whiné betere bete aluyaalo ai ape. Téyaalotei, whi me dené yaalo ala eróturaalu, Talepaae naaopóló taalatepa, atétere whiné betere bete aluni, mo ti betó tawaalopó.

²⁵ Betá whiné i haemó muó mole wisi qla dekéro soro betapaae du betere tuamó ama betere bete alutepa, ti me noa dupu wisikó saaloé?

²⁶ Mepaae whi de witu halemó, ekélé, yaalo fokélé tuénipó depa, kale Whiné Naalemakélé, Alimakélé, mo kae betere *ensel*-rapekélé ama mo kae ere detamo wale sukamó, Whiné Naalemanékélé ai whi a tuénipó, yaalopó.

²⁷ Téyaalopa, yaalo diapaae mo i dere ape. Di a daae mole so whi mepaae sukai patei, Kótóné teteróló kaae tare ala mo kelaalopó,” yalepó.

*Yesuné ama tiki kae daane wale fo
(Mat 17:1-13, Mak 9:2-13)*

²⁸ Yesuné i forape yóló bitiré fóló, bokó waleró be de kemetepa, etéyalepó. Pita, Jon, Jems, atima Yesuné dape soro du sorokó molepaae moma yaairaaalu felepó.

²⁹ Atéro holóló momatu betalemó, ama kelepaa kae daane wóo, ama deró betere kutikélé mo epée de kaae yó fóo, yalepó.

³⁰⁻³¹ Atére tuamó, whi tamo Moses-ró Elaijatamo mo kae ere detamo sókó wóló, Yesutamo fo du betepa kelalepó. Atima atéro du betale fota, Yesu a i hae taaróló hepen-paae momó fesaae faaire ala dokonóló, Jerusalem bemó eraalopó du betalepó.

³² Pitaró ama fulumu whirapetamo noke fi turukó horóló kelalemó, kale whi tamo mo doasi ere de tuamó daalu, Yesutamo fo du betalepó.

³³ Atéro, kale whi tamo Yesu taaróló faai depa Pitané duraalu, “Yó matere doa whi-ó, da fea etéro betere ala mo wisirapó. Dané diámó furu be sore tēnaai kisipa mutapó. Me yamó tēnoó, me Moses-mó tēnoó, me Elaijamó tēnoó, yaalopó,” yalepó. Aita, Pita a noa fo enénitepa, kóló kóló duraalu yalepó.

³⁴ Pitané atéro fo du betepatei, sako dorowóló atima husuratepa, doasi winé sukutu betalepó.

³⁵ Ai sako dolomó i fo yalepó. “Ita, yaalo Naalepó. A sókó soro, yaalo kae betero betera, ama dere fo wosae,” yalepó.

³⁶ Ai fo yóló kemetepa kelalemó, Yesu a betá daapa kelalepó. Ama yó matere whirape atimané ai kelale alarape mo so whipaae ini, hiróló bitiré felepó.

*Yesuné dowi kepe tepeyóló betere naale wisirale fo
(Mat 17:14-21, Mak 9:14-29)*

³⁷ Atéro be deyó hotepa, atima ai du sorokó mole tiki taaróló dorowou betalemó, so whi mo hāle qla kaae atamo tumó hokolaa yaai walepó.

38 Ai so whi betó mole kua dolomó betá whi turukó holóló daalu, fo tokoróló duraalu, “Yó matere whi-ó, yálo mo betá naale naao wisirále waaloé?”

39 Suka fea dowi kepené á taneta depa, keteré yóló ama koló dako sókó wua dapó. Até duraalu, dowi kepené á taaróló feni, fotokóné ama tiki feseróló, hó naasekéle sosoro faróló mo dorótua dapó.

40 Até du betepa, naao yó matere whirapepaae hókonaaloé? yóló wosalemó, atima sunipó,” yalepó.

41 Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Mió i alimó kisipa tiki tiréni, dowaae fóló kópaae fu betere so whi-ó, diá tu wisipaae fópóló é diátamo betale supa, ai naale ipaae dapesó ape,” yalepó.

42 Kale naale dapesó wou betepatei, dowi kepené haepaae taae deralepó. Atéró haemó mulu, feserótu betepa, Yesuné kale keperape foné sóró duraalu, ai naale tuámó beteretei hókó faróló, alimapaee malepó.

43-44 Kótóné doasi fotokóné eralepóló, so whi feané kilituraalu, siratu betalepó. Yesuné atéró yale alamó so whi feané haió, i-a noa ala yalerópóló, siratu betepa, ama yó matere whirapepaae duraalu, “Yálo diápaee i yaaitere fo mo wisiyóló wosóló kisipa muae. Kale Whiné Naalema mo whirapené dópóló, mené eleké deyaalo ai ape,” yalepó.

45 Ama atéró yale fo kinóló moleteiné bete atima wisiyóló kisipa initepa wosaai yalemó, atima wituraalu taaralepó.

*Doasi topo whi de betaaloé yale fo
(Mat 18:1-5, Mak 9:33-40)*

46 Téró, Yesuné ama yó matere whirape atimasisitei de doasi topo whi betere yóló, u só derólu i só derólu dere ala kaae salepó.

47 Atimané atéró mutere kisipa Yesuné kolóló, naale betá tao sóró turukó horóló á daale demó daalalepó.

48 Téró, ama atimapaee duraalu, “Whi me dené yálo doimó etei kaae naale wisiyóló dape supa, ti etei dape sirapó. Whi me dené é wisiyóló dape supa, ti é doteyale sekétei dape sirapó. Whi me de diá tuámó naale belekámale aleyóló belei betepa, ti á doasi whi ai betere ape,” yalepó.

49 Ai fo depa wosóló, Jon-né duraalu, “Tale doa whi-ó, betá whiné naao doi yóló dowi kepe hókónótu betepa, áta dákó meipóló kisipa mutu, dané ápaee atékese yóló, sesé du betalepó,” yalepó.

50 Ai fo depa, Yesuné ápaee duraalu, “Diaaó á sesé yaóse. Ti noatepae, mepaae diátamo bóe dinitere whita, ti diátamo mole whi ai ape,” yalepó.

Yesu wisiyóló dape sini yale fo

51 Téró, Yesu i hae taaróló hepen-paae dapesó holaai feleke deremó, á me tikipaae faai kisipa muni, Jerusalem be huluapaae maaté faai fotokó yalepó.

52 Téró, Yesu á nalo faairaaalu, mepaae whirape beró naaire ólatamo donoróló mulaai atimapi fópóló dotonatepa, atima Samaria hae tuámó tene bemó sókó felepó.

53 Téyaletei, ai be hulua so whi feané á Jerusalem bepaee faai wale kilitu, dape sinipó.

54 Atétere ala kilitu, ama yó matere whitamó Jems-ró Jon-tamoné ápaee duraalu, “Tale-ó, i be huluamó betó mole so whi fea hepen-mó mole si dorowópóló yaé yóló kisipa mute?” yalepó.

55-56 Ai fo depa, Yesu ʔ fetée fóló atimaamo foné sóró, atima me be huluapaae felepó.

Betʔ whiné Yesupaae ʔʔ sya walapó yale fo
(Mat 8:19-22)

57 Atéro atima fu betalemó, tʔ tuámó whi betané ʔpaae duraalu, “ʔʔ mopaae fupa, ti ʔkélé ʔʔtóró sya waalopó,” yalepó.

58 Ai fo depa, Yesuné duraalu, “Hʔonarapeta, atima fitere tiki yóo, bara-pekélé fiyaaire dépi daayóo eretei, Whiné Naalema betʔ toró mulóló fiyaaire tiki inipó,” yalepó.

59 Atéro, whi mepaae duraalu, “ʔʔ ʔ sya ape,” yalepó. Ai fo depa, kale whiné duraalu, “Tale-ó, folosóro ʔ ʔʔlo ayapi dourʔle fulapa, wisire?” yalepó.

60 Ai fo depa, Yesuné ʔpaae duraalu, “Sukune aʔre whiné ti sukune whi dourópóló, ʔʔ ti Kótóné tʔteróló kaae tare aʔmó mole ala yó maté kweyae,” yalepó.

61 Atéro, me whinékelé duraalu, “Tale-ó, ʔ ʔʔ sya waaitai, ʔʔlo hae ayapaae kʔleó fo ene faai kisipa mutapó,” yalepó.

62 Ti fo depa, Yesuné ʔpaae duraalu, “Whi me de ama kutó ditu bitutei, depaae kele mulatere whiné Kótóné tʔteróló kaae tare aʔmó mole kutó diraaire sunipó,” yalepó.

10

Yesuné 72 whiʔrape doteyale fo

1 Atéyale kʔlipaae. Talené mepaae 72 whiʔrape sóró beteróló, ʔ faai dere be hulua dokʔpaae atimapi fópóló, tamo tamoyóló doteyalepó.

2 Atéro doteyaae atimapaae duraalu, “Kutómó ʔla mo dekeró ʔlumépatei, ai ʔla saaire whi betʔ doaló meipó. Térapa, ai ʔla sere ala tʔteróló kaae tare Talené mepaae whiʔrapekó ai kutópaae dotonópóló. Talepaae kemayae.

3 Diʔ bete hʔorape betere tuʔpaae *sipsip* hupu malerape kaae, ʔʔlo i dotonatere ape.

4 Diʔ furaalu *moni* detere bekélé, mo yokélé, hó bekélé, sóró faʔse. Tʔmó furaalu, so whiʔpaae kʔleó fokélé ini, fó betʔ yae.

5 Diʔ betʔ whiné bemó sókó furaalu, Kótóné hosaa muni deyóló dua betere ala diʔ tuámó mulópóló yae, fo betʔ yae.

6 Ai be tuámó hosaa muni deyóló dua betere whiʔtamo betepa, ti Kótóné hosaa muni deyóló dua betere ala ai whi tuámó muaalopó. Meipa, ti ai ala diʔtamo momó fesaae waalo ai ape.

7 Ai fitere bemótóro bitu, atimané diʔmó matere ʔlaró weitamotóro nuku betae. Ti aita, diaaʔ diteremó kutómó dupu dono ai sere ape. Térapa, diʔ be dokʔ hʔko fité kuni, fitere bemótóro fitua yae.

8 Téró, diʔ betʔ be huluamó sókó fenalemó, ai be hulua so whiné diʔ wisiyóló dape sóró ʔla matepa, ti ai ʔlatóro nae.

9 Atéro bitu, ai be huluamó kisi daae mole so whi wisirótua yae. Diaaʔ atimapaae yó mótu, ‘Kótóné tʔteróló kaae tare alakélé diʔ beterepaae mo felekemó wale ape,’ fo yae.

10 Téyaalotei, diʔ betʔ be huluamó sókó fenalemó, atimané diʔ wisiyóló dape sínitepa, ti ai be bela tuámó daalu, atimapaae i fo yae.

11 ‘Diaaḡ yale alamó, diḡané be hae ḡané hómó dakeretei diaaḡ keletómó i heleketere ape,’ fo yae. Diḡané dowḡae fu betepa, Kótóné teḡteróló kaae tare aḡmó mole ala mo felekemó waalopa, diḡ diriyóló kisipa muae yae,” yalepó.

12 Atéror, Yesuné ama yó matere whḡrapepaae duraalu, “Yḡlo diḡpaae mo i dere ape. Kótóné i haemó betó mole so whḡ taletere sukamó, Sodom be huluumó betó mole so whḡpaae doasi sekeḡ ala eraalotei, diḡ wisiyóló dape sinitere be hulua so whḡpaae eraaire sekeḡ alata, mo doasi bosenóló eraalo ai ape.

13 Korasin beró Betsaida be huluatamomó betó mole so whḡ diḡ tuḡpaae doasi sekeḡ ala waalopa, diḡ mo wió yae. Ti noatepae, i be hulua tamomó erale kelemei kaae, Tair-ró Saidon be huluatamomó eróluaḡsóró, ti atima mo taketei yei kuti bukóo, kili diyóo, yóló kisipa feteyóló bituḡpó.

14 Téyaalotei, Kótóné fo tokóló tale dere sukamó Taia-ró Saidon be hulua so whḡtamopaae sekeḡ ala eraalotei, diḡpaaeta, ai bosenóló mo doasi sekeḡ ala eraalo ai ape.

15 Diḡ Kapeneam be hulua so whḡ-ó, diaaḡ kisipané diḡ Talené ó ḡapaae dapesó horaalopóló de? Meipa, doa kḡleó. Whḡ mo ti sukóló aluyaaire dolopaaetei derepaalo ai ape,” yalepó.

16 Tétepa, Yesuné ama yó matere whḡrapepaae duraalu, “Mepaae diaaḡ dere fo wosetere so whḡné ti yḡlo dere fokélé wosetapó. Mepaae so whḡ dené diḡ hḡratepa, ti ekélé hḡratapó. Téretei, mepaae whḡ dené yḡlo dere fo woseni nisiyóló hḡratepa, ti e dotḡyale whḡkélé hḡratapó,” yalepó.

17 Téró, kale dotḡyale 72 whḡrape hekesetamo momó fesaae wóló duraalu, “Tale-ó, ḡané naao doi yóló dowi keperape doló hḡkonatepa, ḡané dere fo mo betḡ wosóló fua dapó,” yalepó.

18 Ti fo depa, ama atimapaae duraalu, “Hepen bemó dowi Satan epé de kaae fitḡa deté i haepaae dorowapa kelalepó.

19 Dowi wuliró toḡrapetamo diḡané teḡya depa, ḡané bóe whḡ Satan-né bole fotokḡné diḡ doraalomeipó.

20 Ti ai alata motei, kale dowi keperape diḡ aḡmó sukóló heteremó hekeseni, hepen bemó diaaḡ doi aseḡyóló moleteimó betḡ diḡ hekesetu betae,” yalepó.

21 Atéyale sukamó, Yesu ḡ Deḡ Kepe Wisiné fotokḡratepa, doasi hajné sukutu duraalu, “Hepen beró haetamo aleóló muló betere Aya Tale-ó, *skul* yóló doasi kisipa sere whḡraperó fea ala tuéḡe whḡrapetamoné kelaḡsóró kinóo, ketei aḡre whḡrapené kolópóló, haḡkearóo dere kilitu, yḡlo ḡapaae mo kée yóló, naao doi sóró horatapó. Aya-ó, aita mo naao kisipa mole alatóró erapó,” yalepó.

22 Téró, Yesuné atimapaae duraalu, “Ai ala feata, yḡlo teḡteróló kaae tanópóló, Ayané epaae meló beterapó. Whḡ betḡnekélé Naalema tuéni, Alimané betḡ tuérapó. Atére kaae, Alimakélé whḡ betḡné tuéni, Naalemané betḡ tuérapó. Atérené Naalemané ama Aya i ape yóló yó melaai tué mole so whḡpaae yó matepa, ai so whḡné maaté Alima tuénerapó,” yalepó.

23 Téró, Yesu ḡ ama yó matere whḡrape atimanale bitu, ḡ atima beterepaae feté fóló duraalu, “Mió diaaḡ kelené i kilitu betere ala tué sere so whḡ Kótóné wisiró beterapóló, hajné sukutu beterópóló yae.

24 Ti noatepae, yḡlo diḡpaae mo i dere ape. Mió keletere ala take betale kḡló whḡraperó topo whḡrapetamoné kelené deté waletai kilini yóo, diaaḡ wosetu betere fokélé wosené deté waletai woseni yóo ipakalepó,” yalepó.

Samaria whĭné Juda whĭ tao sale fo

²⁵ Téró, Moses-né asĕre fo yó matere whĭ betā turukó holóló Yesu sĕsóró duraalu, “Yó matere whĭ-ó, ę mo ti betó tawaairaaalu, noa alakó yaaloé?” yalepó.

²⁶ Ti fo depa ama duraalu, “Ai asĕmó noa fo ere? Ai yóló muló betere fo dosątu, naao noa kisipa mute?” yalepó.

²⁷ Ai fo depa, kale whĭné ąpaae tokó mótu duraalu, “Tale Kótópaae hękesené sinóló yaala sókó fole alata, naao hosaa turónékélé, kepe turónékélé, fotokọ turónékélé, kisipa tiki turónékélé, du betae. Tĕtu, naaotei ya hękesené sukutu dere kaae, naao be whĭ so whĭpaekélé, atéró hękesené sukóló yaala sókó fu betae,” yalepó.

²⁸ Ti fo depa, Yesuné kale whĭpaae duraalu, “Aita, naao mo dono tokó matapa, ya mo ti betaasepóló, ai alatóró hąle yó tawae,” yalepó.

²⁹ Téró kale whĭné ama yale fonĕtei ą só deranĕpa, ą donore whĭ aąyóló Yesupaae woseturaalu, “Naao ępaae be whĭpó dere fo-a, demó de?” yalepó.

³⁰ Ai fo depa, Yesuné duraalu, “Whĭ betā i Jerusalem be taaróló, Jeriko bepaae durupu betalepó. Téyalemó, ọlémi nokole whĭrape tų tuámó melaa muóló, ama kuti sorokóló taae faróló ą susupuróló felekemó sukąai du betepa atima felepó.

³¹ Atéró, Talepaae momaratere whĭ betā ai kale whĭ derepele tųmó durupuraalu kelalemó, kale whĭ tųmó mupa, dekeróló ą demó derepelepó.

³² Atĕtepa, betā Lipai fake whĭ ąkélé sókó walemó, kale whĭ sinóló mupa kolóló, dekeróló ąkélé demó felepó.

³³ Téyaletei, betā Samaria whĭ ąkélé kale whĭ mole tikimó sókó wouraalu kelalemó, kọlei ala epa kilitu, ama tao saai kisipa mualepó.

³⁴ Atĕturaalu, ą kale whĭ mole felekepaae fóló, kale whĭné doalĕre tikimó *wel* wĕiró *wain* wĕitamó dilóló dokalepó. Téró, kale whĭ ama *donki* hupu tómó beteróló fóló, uké whĭrape fitua dere bemó beteróló, kale whĭ ama mo wisiyóló kaae tarepó.

³⁵ Téró, be dĕtepa hĭka kale whĭné ama *silpa moni* tamo sóró, kale uké whĭrape fitere be kaae tare whĭpaae duraalu, ‘Yalo i matere *moniné* ą kaae taté felalemó, ai *moni* tamo kemetepa, ti ę wóló naao *moni* yalo tokó melaalopa, ą mo wisiyóló kaae tawae,’ ” yalepó.

³⁶ Téró, Yesuné kale Moses-né asĕre fo yó matere whĭpaae duraalu, “Naao kisipané i whĭrape sorekó mé whĭ kale dale whĭné ama be whĭ kaae aąyaleé?” yalepó.

³⁷ Ti fo depa, kale whĭné momó tokó mótu duraalu, “Kọlené sukutu tao sale whĭpó,” yalepó. Ai fo depa, Yesuné ąpaae duraalu, “Ama yale ala kaae, naokélé yaai fae,” yalepó.

Yesu Mataró Meriatamo betere be huluamó betale fo

³⁸ Téró, Yesu ą ama yó matere whĭrapetamo tųmó fité woló, Mata betere be huluamó sókó wapa, Matané ątamo betaai dape salepó.

³⁹ Matané kema Mariakélé Yesuné hó aqmó bituraalu, ama dere fo wosetu betalepó.

⁴⁰ Atĕtu betepatei, Marta ą atima naaire ọlamó bipi du bituraalu, ama yó matere fo wisiyóló wosenipó. Atĕtepa, kale so Yesu beterepaae wóló ąpaae duraalu, “Tale-ó, ę yalo wotoró depe tukó wei ala du betepa, ama ę tao sene wópóló, naao ąpaae dumié?” yalepó.

⁴¹ Ti fo depa, Talené ɛpaae duraalu, “Ti senaale Mata-ó, yɛta mepaae ala noa yaaloé yóló, doasi whaalía du betereiteiné yɛ ai só deró betere ape.

⁴² Téretei, mo doasi topo ɔla betɛ yɛ seni, yɛyɛ ai ere ape. Mariané ama betɛ mo doasi topo ɔlapóló kisipa muóló sóró taretei ɔané ‘fasó saalomeipó,’ yalepó.

11

*Yesuné Talepaae moma dere ala yó melale fo
(Mat 6:9-15, 7:7-11)*

¹ Téró me sukamó. Yesu ɛ me tikimó bitu, moma du beterepó. Atéroró, moma yóló kemetepa, ama yó matere whí betɛné ɛpaae duraalu, “Tale-ó, Jon-né ama yó matere whírapepaae Kótópaae momatere ala yó melale kaae, nao ɔakélé yó melaasepé,” yalepó.

² Ai fo depa, ama atimapaee duraalu, “Diaaɔ Talepaae moma dere ala etéroró yae.

‘Aya-ó, yɛta dowi ala mo betɛakélé munire Kótó betereiteiné so whí feané naao doi wisinaale doasi mulóppóló yae.

Naao tetéroróló kaae tare aɔmó mole ala wisi wópóló yae.

³ Be ɔe ɔokó betɛ betɛmó ɔané naaire ɔla naao sumó ɔlae.

⁴ Mepaae so whíné ɔpaae erale dowi ala kwia tani, me ɔla meipóló haɔe kemeratapa, ɔané dowi ala kwiakélé naao haɔe kemerae.

Téturaalu, sɛ sere alané ɔa ɔe ɔe nalaɔsóró, naao ɔa ɔlisóró fae.’ ”

⁵⁻⁶ Téró, ama atimapaee duraalu, “Diakó betɛ whíné ama fulumu whí saletómó wóló betepa, ɛ diliki sɛ tuatamo ama noma beterepaae fóló duraalu, ‘No-ó, yɛlo fulumu whí mióti sókó waleteteiné naaire ɔla meitepa, yɛpaae bred o bula sorekó ɛ maletamo melaasepé fo dekeró yó tapa, noa ala yaaloé?’

⁷ Ai be dolomó betere whíné i fo yaalopó. ‘Be tɛ kinóló yɛlo naale senaale tamó fireiteiné turukó holóló, naao kematere ɔla manáné nipa, ɛpaae dotopoi fo ekése,’ dua ɔapó.

⁸ Yɛlo ɔiapaae i dere ape. Kale whí ɛ halaainé kematóró haɔe yó tapa, ama fulumu whí turukó horóló kematere ɔla manénipatei, mo sumótóró melaalo ai ape.

⁹ Atérapa, yɛlo ɔiapaae i dere ape. Talepaae me ɔlakó kematepa, ai kematere ɔla melóo, kekete pa ti ai ɔla mo kolóo, tɛ tukiyae yóló tɛ dupa, ti tukí yóo yaalopó.

¹⁰ Ti noatepaae, mepaae kematere so whíné ti mo sua ɔapó. Mepaae so whíné kekete pa ti ai ɔla mo kilitua ɔapó. Mepaae so whíné tɛ tukiyae yóló tɛ dupa, atétere so whí wópóló tɛ tukítua ɔapó.

¹¹ Diakó me whíné diaaɔ naale senaalené yakópóló kematepa, ya taaróló, dowi wuli male melaaloé?

¹² Ó naao senaale naalené ba kekó ‘Aɔae’ depa, ai kematere ɔla taaróló, whí tukó nokole tɛ melaaloé? Meipó.

¹³ Diɛ dowi ala du betere whírape bitutei, diaaɔ naale senaalemó wisi wisi ɔla matere ala diaaɔ ai kisipare ape. Atére kaae, mepaae so whí dené ɔe Kepe Wisi kematepa, ó hepen-mó betere diaaɔ Aya Talené mo melaalo ai ape,” yalepó.

*Yesupaae Belsebul-né fotokoratepa ɔapó yale fo
(Mat 12:22-30, Mak 3:20-27)*

14 Téró me sukamó etéyalepó. Dowi kepené whi betá kóló nomonó betepa, Yesuné dóló hõkonalepó. Atétepa, kale dowi kepe sókó furaalu, ama fo kaae sóró deremó, ai touró betere so whi feané sirayalepó.

15 Atétepa, mepaae so whiné duraalu, “Aita, dowi keperapené topo kepe Belsebul-né fotokõratepa, dóló hõkonótu beterapó,” yalepó.

16 Ai fo depa, mepaae whirapené ama noa ala deró a sũ sóró kaae kilituraalu, aþaae hepen bemó mole betá fareyópu eratapóló ðané kisipa yaaipa, erae yalepó.

17 Atéro mutere tué tiki Yesuné kisipa yóló atimapaae duraalu, “Mepaae doasi topo whirape atimané tetéroló kaae tare tuamó atimasisitei bóe dupa, ti tetéroló kaae tare ala mo haepaae doropóló doyóo, betá be huluamó betó mole so whikélé atimasisitei bóe dupa, ti ai be haepaae doropóló mo doyóo yaalopó.

18 Satan ama fake atimasisitei bóe dupa, ti ama tetéroló kaae tare ala netéro fotokõ buaalóe? Yalo i dere fota, diaaõ epaae ya dowi keperapené topo kepe Belsebul-né fotokõratepa, hõkonótu beterapó depa i dere ape.

19 Ti diaaõ epaae topo kepe Belsebul-né fotokõratepa, dóló hõkonalepó dere-a, diã fakenékélé dóló hõkonótu betere ala né fotokõratepa de? Motamo Kótóné fotokõ bulatepa dapó depa, ti fo tokóló taletere sukamó atimanétei diã só deraalopó.

20 Téretei, yalotamo Kótóné fotokõné dowi keperape dóló hõkonélipa, ti Tale Kótóné tetéroló kaae tare aqmó mole ala diã tuapaae wóló i mole ape.

21 Fotokõ bole whiné be ó ¼la ¼la mepaae whiné doraõsóró, sesé duraalu, kale whiné ama tóró dikitamó tawóló, siki siki yóló kaae tapa, whi mené doraalomeipó.

22 Téretei, mepaae doasi fotokõ bole whiné bóe sókó wouraalu, kale doasi fotokõ bole whi dóló tetéroló, bóe dele ¼la ¼lakélé fea fasóló, ama bemó muó mole wisi wisi ¼lakélé fea sóró ama be whitamó ¼li yaai sóró fulapó.

23 Whi me de etamo betamó bitinipa, ti etamo bóe dilapó. Whi me de etamo bitu, e fasóló ¼la ¼la betapaaeróló munénitepa, ai whiné yalo ¼la ¼la hõko besekératapó.

24 Atéro, kale dowi kepe whiné depe tuamó beteretei, sókó furaalu kópui hae tikipaae a feléyóló betaaire tiki kekairaaalu fua dapó. Atéro fóló, kelenalemó betaaire tiki kilinitepa, a take betale be kelaai momó fesaae faai dapó dua dapó.

25 Atéro a sókó wóló kelenalemó, kale be wisiyóló fuóló taae faróló, wisiró betepa keletapó.

26 Téró, kale dowi kepe a momó fóló, mepaae dowi ala mo turó fãane weikeró keperape dape sóró, kale bepaee momó bitij walapó. Atétepa, kale whi a take bitu sawa doyaletai, mió mo ti doyó faalopó,” yalepó.

27 Atéro Yesuné ai forape du betepa, so whi fea betó mole kuamó so betané fo fakeyóló duraalu, “Ya deyóló awã male so naao hae Tale Kótóné wisiró beterapa, a hajné sinóló beterópóló yae,” yalepó.

28 Ti fo depa, Yesuné atimapaae duraalu, “Ai dukirateré fota mepaae whi de Kótóné fo wosóló, sya fóló erótu betere so whita, Tale Kótóné wisiró betereteiné hajné sukutu beterapó,” yalepó.

*Yesupaae me ala yaairemó dere fareyópukó erae yale fo
(Mat 12:38-42, Mak 8:12)*

²⁹ Téró, so whi fea wóló touró betepa Yesuné duraalu, “Mió i alimó betere so whi dowi alané fāanutei, epaae doasi sira yaaire me fareyópukó erae du beterapó. Tépatēi, me kae eraalomeipa, mo take Jonapaae erale ala kaae betā eratepā kelaalo ai ape.

³⁰ Ti noatepae, Ninipa so whiné Jonapaae erale fareyópu kilituraalu, ita Kótóné dotonale whípóló kisipa moipakalepó. Atéyale kaae, mió i alimó betere so whínékélé Whiné Naalemapaae eratere ala kilituraalu, ita Tale Kótóné dotonó betere whípó kisipa muaalo ai ape.

³¹ Betā *Saoti* hae kwia tēteróló betere doasi topo *kwín* soné mió i alimó betó mole so whītamo fo tokóló taletere be dēmó, diā só deraalo ai ape. Ti noatepae, ai sota hae kwia dene falepaae biti wóló, Solomon-né fosó fosó kisipa muóló yó matere fo wosaai walepó. Téyaletei, Solomon-né mole kisipa bosenóló whi betā i betere ape.

³² Téretei, Ninipa be hulua so whiró diā mió i alimó betó mole so whītamo só deraai fo tokóló taletere be dēmó atimanétei diā só deraalopó. Ti noatepae, atima Jonané yó mótu betale fo wosóló, kisipa tiki feteyalepó. Tépatēi, Jonakélé tēteróló bosenéē fale mo doasi seké whi betā wóló i betere ape.

*Keleta tiki fea dērō betere sā supó yale fo
(Mat 5:15, 6:22-23)*

³³ Mo whi betānekélé, *lamp* sā dēróló kinéli tikipaae ó nukuné husiróló mulótimpó. Dēróló daalótua dere tikimótóró mulótua dapó. Mepaae so whi be dolopaae wapa, ai dēmó betērópóló, dērō beterapó.

³⁴ Naao keleta, ti tiki turó dērō betere *lamp* sā sū ai ape. Naao kele tamo wusuró wisipa, ti naao tikikélé turó dērapó. Téretei, naao kele tamo wusuró dilikipa, ti naao tikikélé turó dilikirapó.

³⁵ Naao tiki tuāmó dó tare dē diliki yaqsóró, mo hotowa yóló kaae tawae.

³⁶ Térapa, naao tiki turótamo dēpa, ti tiki me kwiapaae sawa dilikikélé ini, tiki featóró dēyó furaalu, belapaaekélé sókó faalo ai ape,” yalepó.

*Yesuné Farisi whirapepaae wiyó yae yale fo
(Mat 23:1-36, Mak 12:38-40, Luk 20:45-47)*

³⁷ Yesuné ai fo yóló kemetepa, Farisi whi betāné ātamo ọla naairaalu ama bepaae dapesó fóló, ọla nukuatere ni fake tómó tiróló beterepó.

³⁸ Atéru, Yesu ọla naairaalu, atimané mara mole ala sya furaalu, folosóró ama naase fokunitepa, kale Farisi whi ā hokomó sókó fu sirayalepó.

³⁹ Atétepa Talené āpaae duraalu, “Aita motei, diā Farisi whiné ọla nokole nukuró wutitamo hāle tómó ere bólu maaté fukutua dapó. Téturaalu, diaaọ tiki tuāpaaeta, ti fea ọla senéē yóló ekēleterē alaró ukusitere alatamoné ai fāane ape.

⁴⁰ Diā okokoi tué mole whirape-ó, Kótóné diaaọ tó tikimó ere ala fea taleturaalu, u tuāpaaekélé tale dumipóló de?

⁴¹ Diaaọ nuku tuāmó mole ọla sóró yolealere so whi tao sóró melae. Atétepa, ti diaaọ tiki tuāmó ere ala fea Kótóné kilitu, mo kokorapó fo yaalo ai ape.

⁴² Farisi whirape-ó, diāné kutómó ere sawa ọlakélé naase tamo supa, dekeyóló betā Kótópaae hāle móturaalutei, mo donotóró taletere alaró Kótópaae yaala sókó fole alatamo sisópaae erótu beterapó. Atére alamó doasi seké ala diā tuāpaae waalopa, wiyó yae. Donoyóló taletere alaró Kótópaae

yaala sókó fole alatamo touróló, Kótópaae hãle matere alakélé uasóró mo wisi uapó.

⁴³ Farisi whĩrape-ó, diã fo wosetere bepaee furaalu, doasi doi mole whĩrape bitua dere tikimótóro betaai ekele yóo, ɔla dotonaterere tikimó daalukélé, so whĩné doasi whĩ wisi-ó yóo, yóló dukiraterere kokomó ai ala dua dapó. Atétere alamó diãpaae doasi sekei ala waloopa wiyó yae.

⁴⁴ Farisi whĩrape-ó, diãta u tuãpaae whĩ dou epatei hãle tiki aãpa, ai tómó so whĩ fua wua du beteraapó. Ti diãta, douró betere whĩ kaae aãrapa, wiyó yae,” yalepó.

⁴⁵ Tétépa, Moses-né asere fo yó matere kisipa fosóre whĩné aãpaae duraalu, “Yó matere whĩ-ó, naao ai dere forapené dã mo ti só deratapó,” yalepó.

⁴⁶ Ti fo depa Yesuné duraalu, “ Moses-né asere fo yó matere whĩrape-ó, diaaɔ so whĩpaae i ala yae, i ala yaãse, du betere alata, doa sekei ɔla so whĩné hulúmó belerótu dere kaae du beteraapó. Ai sekei ɔla diaaɔ belerótu bitutei, atima fasóló tao sere alamó dumipó. Atérapa, diãpaae waaire sekei alamó wiyó yae.

⁴⁷⁻⁴⁸ Take diaaɔ noutererapené dale Kótóné kóló whĩrape dourale tiki be wisiyóló tenótu beteraapó. Mió atétu betere alané diaaɔ ayarapené whĩ dale ala wisirapóló, hãkeamó yó matapó. Atéteremó diãpaae doasi sekei ala eraalopa, wiyó yae.

⁴⁹ Atéro betale alamó Kótóné ama fosó fosóre kisipa sya furaalu, i fo erapó. ‘Yało kóló whĩraperó *aposel* whĩrapetamo atima beterepaae dotonaalotei, mepaae whĩ mo ti dóo, mepaae hãle susupuróo yaalopó,’ erapó.

⁵⁰ Atérapa, mo take kaae sóró dilé wale kóló whĩrapené samearó mió diaaɔ du betere whĩrapené sameatamomó kwia turó mió i alimó betere so whĩ diaaɔ saalo ai ape.

⁵¹ Ita, mo dapó. Atéyaaire alata, Abel-mó kaae sóró dilé wóló, kale mo-matere bemó Kótópaae simó sukũlaa dalatere tikiró kae tukóló muló betere be ke tuãmó dale whĩ Sekaraiamó dãle yóló kwia feata, mió i alimó betó mole so whĩné saalopó.

⁵² Moses-né asere fo yó mótu betere whĩrape-ó, Kótóné mo bete mole alapaae sókó faaire so whĩ faãsóró tu tukĩtere *ki* diaaɔ fasó salepó. Ti diãta, ai tumó fumitei, atima faai du betere so whĩ diaaɔ sesétu beteraapó. Atétere alamó diã doasi sekei ala saalopa, mo wiyó yae!” yalepó.

⁵³ Ai fo yóló kemetepa, Yesu a felemó, kale Farisi whĩraperó Moses-né ere fo yó matere whĩrapetamoné a só deraairaalu, deteraai fo du betalepó.

⁵⁴ Aita hãle mei, a hãsókó fuléro kelaai kae kae wosetere fo du betalepó.

12

*Farisi whĩrape wisiyóló kaae tawae yóló yale fo
(Mat 10:26-33)*

¹ Atéro, so whĩ mo dekeró wale tikimó hae tiki faãpa, folosóro Yesuné ama yó matere whĩrapepaae duraalu, “Farisi whĩrape tuãmó bole *yist* diãpaae tekaãsóro hotowaró kaae tawae. Atimata tiki tuãpaae dopatei, tó tikimó hãle wisire nisi du beteraapó,” yalepó.

² “Mió kilini hiró betere ala fea, take hãkearatepa so whĩ feané kolóló tué yaalopó.

³ Diaaɔ diliki tuãmó du betere fo demó depa wosóo, be dolomó dua kikití dere fo be huluamó daalu fakeyóló depa so feané wosóo, yaalopó.

⁴ Norape-ó, diápaae i dere fo wosae. Mepaae whjrapené diaaḡ tó tikita dóló sukunaalotei, take diápaae me ala eraalomeipa, ai alapaae wiyaaḡse.

⁵ Wiyaaai depata, ti naao mo tikikélé, kepe betekélé, doróló mo ti dó tare sipaae deraaire fotokḡ bole Kótó beterepa, aḡaae betḡ mo doasi wiyae.

⁶ Sonaai *moni* ke tamoné aporó ba belekaatikiki dupunerapó. Atére barape betakélé Kótóné kisipa keterótimpó.

⁷ Diḡta, ai ba belekaatikitamo suni, Kótóné ama hosaa mole doasi ɔla ai ape. Diaaḡ topo nikipikélé Kótóné ama sumó dosḡayóló kisipareteiné diḡ wiyaaḡse.

⁸ Ẓalo diápaae mo i dere ape. So whj feané kele tómó mepaae whjné duraalu, Yesuta ḡ teteróló kaae tare Talepó depa, Whjné Naalemanékélé Kótóné *ensel*-rapené keletómó ḡ Ẓalo fo eratere whjḡ yaalopó.

⁹ Téyaalotei, whj me dené so whj feané keletómó ḡ Keriso fake meipó depa, ti Whjné Naalemanékélé, Kótóné *ensel*-rapené keletómó ai whj ḡ kisipanipó yaalopó.

¹⁰ Mepaae whj dené Whjné Naalema eróló foné só deratepa, ai dowi ala kwia kemeróló aluranérápó. Tépateti, kale Deji Kepe Wisiné ditere kutó faleylóló só deratepa, ai kwia mo aluranénipó.

¹¹⁻¹² Bóe whjrapené fo wosetere bepaae ó so whj teteróló kaae tare whjrapepaae ó *Gavman*-né sóró betereḡ betere topo whj beterepaae fo tekḡai dapesó fupa, diḡ noa fo yaaloé yóló, whaaliala yaḡse. Ti noatepaae, atétere sukamó diaaḡ yaaitere fo fea Deji Kepe Wisiné yó melaalo ai ape,” yalepó.

Néli whjné hḡko ala yaletei fo salepaae dó faróló yale fo

¹³ Tétepa so whj fea touró betere kuamó, whj betḡné Yesupaae duraalu, “Yó matere whj-ó, Ẓalo no ḡamoné ayané mómu ɔla ɔla bukóló, ḡmale melópólópa, naao Ẓalo nopaae yae,” yalepó.

¹⁴ Ti fo depa Yesuné duraalu, “Ti whj-ó, diaamómó ɔla ɔla bukóló melópóló né ḡ sóró beteralé?” yalepó.

¹⁵ Téró ama atimapaae duraalu, “Kae kae ɔla fea senéé yóló au nokole alané diḡ doraḡsóró, mo hotowaró kaae tawae. Ti noatepaae, ɔla ɔla mo dekeró sóró tare alané whj betereḡ bitinipó,” yalepó.

¹⁶ Téró, ama atimapaae fo sale fo etéro yalepó. “Betḡ néli whjné ama diyale ke kutómó ɔla dekeró salepó.

¹⁷ Ai ala kilitu, ama etei kisipa mualepó. ‘Ama kutómó yó mole ɔla moolaire tiki meipóló,’ ḡ fomo du betalepó.

¹⁸ Téró ama duraalu, ‘Ẓalo ɔla ɔla moolaai teale be fisikóló mo doakale be teyóló Ẓalo kutómó sere ɔlaró mepaae wisi wisi ɔlatamo mualaalopó.

¹⁹ Atéróló Ẓalotei etei fo enérápó. ḡ ɔla ɔla mo sumó moleteiné mió me kutó dini doasi ba fomó ḡa nóló ḡale bitu, mole ɔlaró weitamó maaté ḡaitamo nukulé fu betaalopó; ere fo kisipa muni airapó.

²⁰ Tépateti Kótóné aḡaae duraalu, ‘Kisipa okokore whj-ó, naao betere bete mió dilikitamo Ẓalo tokḡ sirapa, naao donoróló mulale ɔla né saaloé?’ yalepó.

²¹ Whj me dené mepaae ɔla ɔla whj tao sóró ḡale móturaalu, ita Kótópaae matapóló kisipa muóló meni, atóró néli whj betaai dapóló fea ɔla ekeleyóló betapaae du betepa, ti i ere fo ai whjpaetórá eraalo ai ape,” yalepó.

Naaire ɔla ó yaḡḡre ɔlamó whaaliala yaḡse yale fo
(Mat 6:25-34)

²² Téró, Yesuné ama yó matere wh̄rapepaae duraalu, “Yalo dīapaae i dere ape. Dīa naaire ɔla meitepa, noa naaloé yóló whaalia du betaq̄se. Nao tikimó kisipa mutu, kutikélé noa saaloé yóló whaalia du betaq̄se.

²³ Nokole ɔlata, wisi ɔlatei wh̄jné betere beteta, mo doasi ɔlapó. Kutikélé wisi ɔlatei, wh̄jné tikita mo doasi ɔlapó.

²⁴ Barapéné dere ala kolóló kisipa muae. Atimané naaire ɔla wae biliyóo, ɔlumé depa sóró hepaae mulatere alakélé yóo, dumipó. Tépatēi, Kótóné atima kaae taru, betere dok̄o fea atimané naaire ɔla mótua dapó. Hepen bemó betere diaaɔ Ayané barape kolósu, dīa kolósu depa, dīa so wh̄paae ama hosaa mo turó mulapó.

²⁵ Dīakó bet̄a wh̄jné ama betaaire alamó kisipa muóló whaalia duraalu, a betaaire ba fo sumó ɔloranére?

²⁶ Ai sawatamo ala dīané enénipa, ti mepaae doasi alarapemó noatēpa whaalia du betere?

²⁷ H̄ale yó mole nerape fuatere ala kolóló, kisipa muae. Ai ne fua kémi bisikóló kuti nomotumitei, ama ere au wisi kelaalo mo kok̄rapó. Atére auné Solomon-né derótua yale kok̄i kutiné au bosene falapó.

²⁸ Dīa kisipa tiki sawa tiró betere so wh̄rape-ó, haemó h̄ale yó mole nerapeta mió maaté yóló dó simó biliraaire ɔlatei, Kótóné wisiyóló aurótua dapó. Ai nerapepaae erótu betere alakélé mo bosenóló, diaaɔ deraaire kuti Kótóné sumó melaalomeipóló de?

²⁹ Dīané naaire ɔla ó w̄jimó hosaa turó muóló noa naaloé yóló doasi whaalia du betaq̄se.

³⁰ Ti noatēpae, h̄ale h̄oko betere so wh̄j feané ai ɔla saai dapóló keteke buóló wóputu betērapó. Ti dīané ȳaȳatere ɔla hepen bemó betere diaaɔ Ayané ama mo tūerapó.

³¹ Térāpa, Kótóné t̄eteróló kaae tare aqmó betaai dapóló, keteke buóló kikitū betēpa, ti ȳaȳa du betere ɔla ɔla ama sumó melaalo ai ape.

³² Yalo *sipsip* hupu malerape-ó, diaaɔ Ayané ama t̄eteróló kaae tare ala a wisi kisipa muóló h̄ajtamo dīamó h̄ale melaalopa, whaalia yaq̄se.

³³ Térāpa, diaaɔ muó mole ɔla dotonóló *moni* sóró mepaae yolealere so wh̄jimó h̄ale melae. Atétere alané h̄ale muó tawópóló, *moni* detere be wisi alētapó. Atétepa, ti wisi wisi ɔla hepen bemó h̄ale muó taru, kemekélé yaalomeipó. Aimó ɔlémi nokole wh̄jkélé, hoséli ó ero sinékélé, turukóló doraalomeipó.

³⁴ Mé tikimó nao wisi wisi ɔla mupa, ti nao hosaakélé aimótóró mulapó,” yalepó.

*Kutó mo wisiyóló kaae tawale fo
(Mat 24:42-51)*

³⁵ “Dīa kutó dine faairaalu kuti deróló bitu, s̄arapekélé duku betērópóló, d̄eróló mulae.

³⁶ Ti atétere alata, mepaae kutó diratere wh̄rape atimané doasi wh̄j bet̄a so dokotere be demó detere ɔla nale feletei fesaae wópóló, kaae tatu dere kaaēpó. Atēpa, kale wh̄j wouraalu be t̄u dupa, a be dolopaae holópóló, hapale atimané be t̄u tuk̄jyaalo ai ape.

³⁷ Atéró, atima t̄eteróló kaae tare wh̄j wouraalu keleralemó, ama ɔla ɔla mo wisiyóló kaae tapa, a h̄ekeseturaalu atimāpaae mo wisi ala eraalópó. Yalo dīapaae mo i dere ape. Kale topo wh̄j a kuti wisi deróló, ama kutó

diratere wh̄irape w̄ópóló ʔpi fóló, ʔla nokole ni fake tómó kaae tawóló betaalopó.

³⁸ Kale doasi wh̄i ʔ be diliki tuʔmó ó be teó ʔeterepaae sókó wouraalu ama kutó diratere wh̄irape kelerʔlemó, fea ʔla ʔla sumó donoró betepa, ʔ hekeseturaalu atimapaee mo wisi alatóró eraalo ai ape.

³⁹ Tépatei, i dere fo mo diriyóló wosóló tué muae. Betʔ be talené ama be fulukóló ʔla ʔla ʔlémi saaire wh̄i i sukakelemó waalopóló kisipa uʔsóró ti ama be fulukóló ʔla ʔla sóró fópóló kaae tawuʔ meipó.

⁴⁰ Térapa, diʔkélé hotowaró donoróló betae. Ti noatepae, kale Wh̄iné Naalema waalomei nisyóló mokʔleyaa yóló betere tuʔmó waalo ai ape,” yalepó.

⁴¹ Tétepa Pitané duraalu, “Tale-ó, naao ai fo salepaae dó faróló dere fo-a, ʔapaae maaté ʔépé, so wh̄i feapaaekélé de?” yalepó.

⁴² Ai fo depa Talene duraalu, “Betʔ fosó fosóre kutó diratere wh̄i ama doasiné dere fotóro wosóló eró tapa, mepaae kutó diratere so wh̄i ʔapaae ʔeteróló kaae tawae enérápó. Tétu, tukóló muló betere sukamótóro atimané naaire ʔla maté fópóló, ama naase tuʔmó mulóló ʔ fulapó.

⁴³ Téró kale doasi wh̄i ʔ momó fesaae wouraalu kelerʔlemó, ama diyae yóló fele kutó mo wisyóló dipa kilitu, ai wh̄ipaae mo doa hekesené sinóló mo wisi ala eraalo ai ape.

⁴⁴ ʔalo diʔpaae mo i dere ape. Kale topo wh̄iné ama ʔla ʔla fea ai wh̄ipaae naao mo wisyóló kaae tawae yóló ama naase tuʔmó mulaalopó.

⁴⁵ Tépatei, kale kutó diratere wh̄iné ama etei kisipa munérápó. ‘ʔalo doasi ʔ foloti feletei hapale wómipó,’ dua ʔapó. Atéreteiné, ʔ bitu mepaae kutó diratere wh̄iraperó sorapetamo fokosói ala yóló, du beteró ʔ ʔlaró weitamó dekeró nóló topo doyóló keyaa faalopó.

⁴⁶ Atéro kale doasi wh̄i waalopóló kisipani, mokʔleyaa yóló betere tuʔmó ʔ sókó wouraalu, kale wh̄i diyóló turukópi sóró kisipa tirénire so wh̄itamó touyóló beterópóló, hókó faraalopó.

⁴⁷ Ai wh̄iné ama doasiné mole ama kisipa tué irutei, ʔ donoróló bitu doasiné dirae yale kutó dirényaalemó, fokosói ala yóló mo doasi susupuraalo ai ape.

⁴⁸ Téyaalotei, mepaae kutó diratere wh̄iné atima doasiné mole kisipa bete wisyóló sinipa, ti ai wh̄ipaae kwia mótukélé sawa tétitóro melóo, dele alakélé dekeró ini, tétitóro dóo yaalopó. Nalo kale doasi wóló, ama doasi alarape ʔeteróló kaae tawae yale wh̄ipaae duraalu, ʔalo ʔapaae melóló fele kutórape fea maé yóló wosaalopó. Mepaae so wh̄iné me wh̄ipaae duraalu, ‘ʔané ʔla ʔla kaae tawae,’ yóló h̄uyóló melípa, ti atima momó fesaae wou ama male s̄uróló maé yóló wosaalopó,” yalepó.

*Fake tekeyóló, betaalopóló yale fo
(Mat 10:34-36)*

⁴⁹ “Éta i haepaae waleteita si sóró walepó. Ai si i haemó mo hapale dó holópóló, mo taketi noke uʔpóló kisipa mutapó.

⁵⁰ Tépa, ʔ mo kae weí tópuaaire ala betʔ moletei kemeraai kaae taru, mo doasi sekené sukutu beterápó.

⁵¹ É i haepaae waleteita, diaaʔ kisipané diʔ i haemó betó mole so wh̄itamó hosaa muni deyóló dua betaaire ala sóró walepóló de? Meipó. ʔalo diʔpaae mo i dere ape. Éta, diʔ fake tekeyóló beterópóló, tekenale walepó.

⁵² Atérené mió i betere alimó kaae sóró, betą bemó aporó so whị betepa, atimasisitei bóe dóló tekeyóló, sore whị kae betóo, tamo whị kae betóo, yaalo ai ape.

⁵³ Atimasisi atéro fake tekeyóló kae bitu, alimané naaletamo bóe dóo, naalené alimatamo bóe dóo, hamané senaaletamo bóe dóo, senaalené hamatamo bóe dóo, whịné hama hyama sotamo bóe dóo, hyama soné ama whị hama sotamo bóe dóo, yaalopó,” yalepó.

Dere ala kilituraalu i ala yaalopóló kisipa yaaire fo
(Mat 16:2-3)

⁵⁴ Téró, Yesuné aimó touró betere so whịpaae duraalu, “Suka doropolepaae sąko hokolo depa kilitu, etei fo dua dapó. Mió hali waairaalu ai dere ape deretei, motóro wua dapó.

⁵⁵ Besékélé *Saut* depaae wapa kilitu, mió mo dirii suka yaai dapó deretei motóro dua dapó.

⁵⁶ Dią tó tikiné wisire nisi du betere so whịrape-ó, i haemó dere alaró sąmó dere alatamo ti diaaq mo diriyóló kisiparapó. Mió i alimó dią tuąmó erótu betere ala diąné kilitu betepa nalo waaire alimó yaaire ala bete diriyóló tué initere noatepa de?

⁵⁷ Diąné dere ala diaaqtei taleyóló, ita mo dono ala dapóló kisipatere noatepa de?

⁵⁸ Whị meńé yątamo fo tokóló só deraai taletere whị beterepaae dapesó fupa, diaamosisi tųmó furaalu donoratepa wisirapó. Ti noa yaqsóro meipó. Ama ya dapesó fóló, taletere whịné naase tuąmó mulatepa, ai whịnémo diki tare whịrapené topo whịné naase tuąpaae mulatepa, ya *dipula* beteraqsóro dapó.

⁵⁹ Yalo yaąpaae mo i dere ape. Nao melópoló dałe mulale *moni* fea melaletei, kale sonaai *moni* ke mo ti kemeróló menitepa, ti ya sókó feni, hałe bitiré faalo ai ape,” yalepó.

13

Kisipa fetenitepa aluyaalopóló yale fo

¹ Ai forape yóló kemeretetamo Pailat-né dale mepaae Kaleli whịrapené samea Kótópaae sukųlaa dalóló hałe matere ąlatamo touróló mótu betepapó fo mepaae whịrapené Yesupaae ene walepó.

² Ai fo depa Yesuné atimapaae duraalu, “Diaaq kisipané ai dale Kaleli whịrapeta, mepaae hałe betó mole Kaleli so whịné yale dowi ala bosenóló, atima mo doasi dowi ala ereteiné dalepóló kisipa mute?

³ Ténipa, yalo diąpaae i dere fo wosae. Diaaq dowi ala taaróló kisipa fetenitepa, ti diąkélé ai whịrape yale kaae yaalo ai ape.

⁴ Ai fo kaae, me i ape. Sailoam be huluamó tęne fọloi be kolokó dorowouraalu, mepaae 18 whịrape dalepó. Diaaq kisipané ai whịrapené yale dowi alané mepaae Jerusalem be huluamó betó mole so whịné dowi ala bosené faleteiné erapóló kisipa mute?

⁵ Aténipa, yalo diąpaae i dere fo wosae. Diąkélé diaaq du betere dowi ala taaróló kisipa fetenitepa, ti atima yale kaae diąkélé fea dóló aluraalo ai ape,” yalepó.

⁶ Téró, ama atimapaae i fo sale yalepó. “Whị betąné ama képi du kutómó betą nose biliyaletei oloréro kełe felemó, du betąkélé olenipa kelalepó.

⁷ Atépa, ai kutó talené ama kutó kaae tare whīpaae duraalu, ‘Ai nose du oloréro ba fo sore tuámó kēleta yaletēi, du mo betākélē olere kilinipa, diyó mulae. Ti ai dowi wāsa daale niné hae fē hāle kemerópóló, noatepa kaae tawaaloé?’ yalepó.

⁸ Ai fo depa, kale whīné āpaae duraalu, ‘Doa whī-ó, ba fo betā tuámó yālo mēpaae kēlaai ǫla ǫla sóró ai ni betemó munaalopa, daalópóló taalae.

⁹ Waaire ba fo tuámó kaae tarālemó, olotepa ti wisirapó. Olenitepa ti diyó mulaalopó;” yalepó.

Sāa naai dāle muló betere sukamó sisó fulukó tare so wisirale fo

¹⁰ Sāa nokole be dēmó Yesu ā fo wosaai tē mole berapekó betā bemó Talené ala etérópóló yó mótu betalepó.

¹¹ Tétu beterepó, aimó dowi kepené sisó fulukuró betepatei, 18 ba fo kemere so beterepó. Atéruraalu, ā donoyóló betere alakélē ini, mo heméetóró tarepó.

¹² Atépa Yesuné kolóló āpaae ape yóló duraalu, “Ti so-ó, yā dokóló muló betere kisi bete mió ai kemeratere ape,” yalepó.

¹³ Atéro, kale soné tikimó naase mulaletamatóró, ama sisó fulukó taretei donone hotepa, Kótóné doi sóró holalepó.

¹⁴ Sāa nokole sukamóte i Yesuné ai so wisiratere ala kilitu, ai fo wosetere be kaae tare topo whī ā fopaae butu, aimó betó mole so whīpaae duraalu, “Kutó diyaaire be dērapeta apo miró mulapó. Térāpa, diaāq kisi bete wisirópóló depa ti Sāa nokole be dēmó wēni, hāle be dērapemó wua yae,” yalepó.

¹⁵ Ai fo depa, Talené āpaae duraalu, “Diā tó tikinē hāle wisire nisi du betere whīrape-ó, Sāa nokole sukamóte diaāq *bulmakau ó donki* hupurape duló betereitei wēi nópóló dapesó fua dumié?”

¹⁶ Atére kaae, Abraham-né deté yale i betere so dowi Satan-né kēpiné dokóló muló betepa, 18 ba fo hāle kemeyalepó. Atépa ā fópóló, Sāa nokole be dēmóte, yālo teraayalepa ai ala dore?” yalepó.

¹⁷ Ama ai fo deremó, ātamo dei kisipa muóló só deraaire whīrape atimatei hale duraalu, wiyalepó. Téyaletēi, so whī feané ama ai dere ala kilituraalu, kokoi ala dapóló doasi hēkesenē sukutu betalepó.

Mastard niró yist-tamopaae dó faróló yale fo sale

(Mat 13:31-33, Mak 4:30-32)

¹⁸ Téró Yesuné duraalu, “Kótóné tēteróló kaae tare aqmó mole ala etérápóló noa alapaae dó faróló yaaloé?”

¹⁹ Ti aita, i ala kaaenē kelerapó. Betā whīné *mastard* ni ke sawatamo só fóló, kutómó biliyalepó. Atéro kale ni holóló, doasi ami daapa, tetejímó sikimó kotere barape sirimó daaneta dua dapó,” yalepó.

²⁰ Atéro, ama kale yale kaae momó duraalu, “Kótóné tēteróló kaae tare aqmó mole ala noatamo sūróló enére?”

²¹ Aita, i ala dere kaaepó. Betā soné *flawa* o bula duraalu, *yist* mo sawatamo bulatereteinē doasi o bula alerótua dapó,” yalepó.

Betekene sawa tūmó fae yale fo

(Mat 7:13-14, 21-23)

²² Ai alarape yóló kemetepa, Jerusalem-paae fole tūmó tē mole doasi be huluaró sawa be huluarapemó Yesu faai furaalu, Talené fo yó maté fu betalepó.

²³ Atéroró, mepaae whiné Yesupaae duraalu, “Tale doasi-ó, betá betá so whi maaté aluyaqsóro tao saaloé?” yalepó.

²⁴ Ai fo depa ama atimapaee duraalu, “Diá mo sawa betekene tumó sóko faairaalu, keteké buóló fae. Yálo diápaee mo i dere ape. So whi fea ai sawa tumó faai dapóló faalotei fenénipó.

²⁵ Ai be talené ama be tų kinó betepa diá wóló belamó daalu tumó haluróló fo fakeyóló duraalu, ‘Tale doa whi-ó, dá holaai dapa tų tukiyae,’ yaalopó. Ai fo depa ama diápaee duraalu, ‘Diá maae so whirapeé?’ yaalopó.

²⁶ Tétepa, diaaq i fo yaalopó. ‘Dá fea betámó bitu, qlaró weıtamo nóo, ya đané ıırapemó daalu yó matere fo wosóo, du betale so whıpó,’ yaalopó.

²⁷ Ai fo yaalotei, ama atimapaee i fo yaalopó. ‘Dowi ala yó tare so whirape-ó, diá maae wale so whıró ę kisipanipa, taae fae,’ yaalopó.

²⁸ Atétepa, diaaq Abraham, Aisak, Jekop, mepaae Kótóné whirapekélé fea ama tetéróló kaae tare be tuámó betó mupa kelaalopó. Téyaalotei, diá ai be tuápaee honi, belamó dele doasi sóro wole du bitu, diaaq serekenétei diá tukóló nuku betaalo ai ape.

²⁹ Atétere be demótóro suka hotereró wale so whikélé, suka doropoleró wale so whikélé, u depaae wale so whikélé, i depaae wale so whikélé, mo fea Kótóné tetéróló kaae tare be tuámó detere ęla naairaalu, atima betaaire tiki séle séle sóro betaalopó.

³⁰ Mió i alimó mepaae nalo wale so whi folosene fóo, mepaae folosóro fole so whirape nalone fóo yaalo ai ape. Yálo i dere fota, ęsókó feni, mo yaalopó,” yalepó.

*Yesuné Jerusalem so whi hosaamó sirapóló yale fo
(Mat 23:37-39)*

³¹ Atéyale sukamótóro, mepaae Farisi whirape Yesu beterepaee wóló duraalu, “Herot-né ya daai du betepa, i be taaróló, metikipaae fae,” yalepó.

³² Ai fo depa, atimapaee duraalu, “Diá fóló, ai whi dóló nokole dowi haqpaee i fo yae. Mióro dótamota, ę mepaae kisi daae mole so whıró dowi kepe tepeyóló betere so whıtamo wisiróló, sore be dené ti yálo diyaaı yale kutó fea kemeróló dalemó sóko fatapó yae.

³³ Téyaalotei, mió ó dó ó duakélé, atimané ępaee me ala eratepa taaréni, ęale fı maaté yaalopó. Ti noatepae, Kótóné kqló whi kae tikimó sukutepa aqni, Jerusalem bemótóro sukutepa ti mo donorapó.

³⁴ Jerusalem, bemó betó molé so whirape-o, Kótóné ama fo eratere kqló whirape dóo, mepaae ama diá beterepaee doteyale whirapekélé kapo duné siróló dóo, dua yalepó. Kale bané malerape ama baase aqpaee buósu dere kaae, diaaq naale senaale yálo atéroró buó saalopóló dua yalemó, diáne ęralepó.

³⁵ Térapa, mió diaaq be mo wópu maalo ai ape! Yálo diápaee mo i dere ape. Ę diaaq kilini ęale bitiré fıóló, Talené doimó wale whi-ó, Kótóné hamokoróló tao sere alané wisırpóló yae dere sukamó ti ę momó kelaalopó,” yalepó.

14

Yesu Farisi whiné bemó ęla naai betere fo

¹⁻² Téró, ęa nokole sukamó Yesu ę Farisi whirapekó doi mole whiné bemó ęla naai fıóló beterepó. Atépa, betá hó naase tópure whi Yesu betere felekemó betepa, me alakó déro kelaai kaae tawóló betó molepó.

³ Atépa, Yesuné Farisi wh̄raperó Moses-né asere fo kisipare wh̄rapetamopaae duraalu, “S̄a nokole sukamótei wh̄ wisiratepa fo mulepé, meié?” yalepó.

⁴ Ai fo depa, atimané me fokélé tokó menipó. Atétepa, Yesuné kale wh̄ wisiyópóló tikimó tawóló, turukó horóló fópóló doteyalepó.

⁵ Atéró, Yesuné atimapaee duraalu, “Diáko wh̄ betané ama naale ó *bulmakau* hupu s̄a nokole be demótei nóku dolopaae doropóló mupa, téti hapale tao saalo meié?” yalepó.

⁶ Ai fo depa, atimané apaae me fo tokó menipó.

⁷ Téró, atima ɔla naai wale so wh̄rape doasi doi mole wh̄i betere tikimó betaai dapóló fole ala kilitu, atimapaee etei fo sale yalepó.

⁸ “Wh̄i mené ama so dokoturaalu detere ɔla naai ape depa furaalu, doasi doi mole wh̄rape bitua dere ni fake wisimó betaai ekele yaqse. Ti noatepae, ȳa t̄eteró betere doasi doi mole wh̄rapepaae ape eretei, ȳa kisipani ai ape.

⁹ Atéró wóló betepa, diaamopaae ape yale wh̄iné duraalu, ȳa betaai yale tikimó i seké beteropóló, ȳa hale tikimó betae depa, ȳa doasi hale saalopó.

¹⁰ Atéyaq̄sóró, ȳapaae ɔla naai ape depa furaalu, doasi doi mole wh̄rape betere ni fake aqmó h̄oko betae. Atépa, ȳapaae ɔla naalopa ape yale wh̄iné kilituraalu, ‘No-ó, ȳa i wisi tikimó bit̄i holae yaalo ai ape.’ Atétepa, ȳatamo kletámó ɔla nuku betere so wh̄iné keletómó naao doi hale sóro horaalopó.

¹¹ Ti noatepae, mepaae wh̄i dené amatei a doi sóro horatepa, atétere wh̄i ti Kótóné haepaae só deróo, wh̄i me de amatei deróló dua betepa, ti Kótóné a sóro horóló doasi doi mulóo, yaalo ai ape,” yalepó.

¹² Téró, Yesuné apaae ɔla naai ape yale wh̄ipaae duraalu, “Naaosuka tuamó ó dikitamo ɔla naairaaalu, naao fulumu wh̄rape ó naao norape ó fake so wh̄rape ó ȳatamo felekemó betere néli so wh̄rapepaae maaté ɔla naai ape yóló dape saqse. Naaotamo ai ala depa, atimapaee erale ala kaae, ȳapaaekélé eraalo ai ape.

¹³ Téní, ai detere ɔla naairaaalu, hale yolealere so wh̄i ó tiki dore so wh̄i ó hó dore so wh̄i ó kele dilikire so wh̄i fea ape yóló dape supa, ti Kótóné ȳa wisiróló hale horaalopó.

¹⁴ Ti atei kaae so wh̄rapené naao erale alamó ȳapaae momó tokó menanénipó. Naaosuka ai dere alamó saaire dupu wisita, take wisi ala yóló sukale so wh̄rape kepaayóló wale sukamó senérapó,” yalepó.

*So dokoteremó detere doasi ɔlapaae dó faróló yale fo sale
(Mat 22:1-10)*

¹⁵ Atéró, Yesuné ai dere fo wosóló, aimó ɔla nuku betere wh̄rapekó betané apaae duraalu, “Kótóné t̄eteróló kaae tare aqmó bitu, detere ɔla naalopóló kisipa mutu betere so wh̄ita ti Kótóné wisiró betepa, doasi hajné sukutu betepapó,” yalepó.

¹⁶ Ai fo depa, Yesuné apaae tokó mótu duraalu, “Wh̄i betané ama doasi ɔla deyaairaaalu, taleyóló mulóló so wh̄i feapaae naai ape yalepó.

¹⁷ Atéró kale wh̄iné ɔla deyaaire be de wapa, ɔla naai ape yale so wh̄i dape-sene fópóló, ama kutó diratere wh̄i dotonalepó. Atétepa, a fóló atimapaee duraalu, ‘Mió ɔla taleróló muló betepa faalopa ape,’ yalepó.

¹⁸ Atéró deté kw̄eyalet̄ei, atima fole h̄ómó kutórapené b̄ipi epa fenénipó dua yalepó. Folosóró wh̄i betané duraalu, ‘No-ó, ȳalo dóti dupuyóló diyaaire kutó kele faaireteiné, e ȳatamo faalomeipó,’ yalepó.

19 Kale dere fo kaae whi menékélé duraalu, 'No-ó, ęta ęalo dóti dupuyale naasetamo *bulmakau* hupurapené dere ala ęele faaireteiné ęatamo fenénipó,' yalepó.

20 Whi menékélé kale dere fo kaetóro yóló duraalu, 'No-ó, ę so mo dótóro dokóló betereteiné ęatamo fenénipó,' yalepó.

21 Atétepa, kale kutó diratere whi momó fesaae wóló, whirapené yale fo ama doasipaae yalepó. Tétepa, kale be tale ę fopaae buóló ama kutó diratere whipaae duraalu, 'Ęa mo hapale fóló ai doasi be huluaró sawatamo be huluatamopaae fole tumó yolealere so whikélé, tiki momaare so whikélé, kele dilikire so whikélé, hó naase dore so whikélé, fea wópóló dapesene fae,' yalepó.

22 Ti fo depa, ama yae yale alarape yóló kilipaae kale kutó diratere whiné duraalu, 'Doa whi-ó, naao ępaae yae yale alarape fea ęalo sumó yaletei, mepaae whi beteraire de ęale ai mune fale ape,' yalepó.

23 Tétepa kale doasi whiné ępaae duraalu, 'Ęa doasi ęurapemó fóló, tu demó betó mole so whikélé fea dape siré kwęyóló wapa, ti be kerape fea sunérápó.

24 Ęalo ęapaae i dere ape. Mepaae whi de ęla naalopa ape yalemó wéni yale so whirapeta, ęalo doasi detere ęla mo sawakélé hotęyaalomeipó,' " yalepó.

Filipaa ni beleyóló fenitepa Yesuné yó matere whi betenénipó ere fo (Mat 10:37-38)

25 Téró, so whi mo ęale ęla kaae Yesutamo fu betepatei, Yesu fetée wóló i fo yalepó.

26 "Mepaae so whi detamo ę beterepaae wouraaalu, ti ama aya ó hae ó ama so, naale senaale ó ama noraperó nerapetamopaaekélé ó ama betere betekélé hóróló bóe dinitępa, ti ę ęalo dere fo wosóló yó matere whi betenénipó.

27 Mepaae whi dené ę oleraaire filipaa ni amatei beleyóló ę sya anitepa, ti atétere whikélé, ęalo yó matere whi betenénipó.

28 Diękó betę whi ama kisipanétamo, doasi fóló be olekeyóló ęęaairaaalu, ama tare *moniné* sumó ęenéréro kisipanépi talenérápó.

29-30 Ti noatepae, be ęęaai folosóro bete kaaturaalu, dirii elekė bilitapó. Tétereitei, kale be kemerénipa kilitu, mepaae so whiné dę nanóló doka doka duraalu, i sekéné mo folo ęale betei kemerénipóló dę nanaalopó," yalepó.

31 Fo sale me i ape. Me hae kwia ęęteróló kaae tare topo whiné me hae kwia ęęteróló kaae tare topo whıtamo bóe deę faairaaalu, 10,000 diki tare whiraperó me topo whiné 20,000 diki tare whirapetamo bóe dupa, 20,000 diki tare whirape dóló kemeraalopé neté yaalorópóló kale topo whi ę kisipapi tekenérápó.

32 Atéro bóe whirape mo umó wou betepatei, ama kisipanétamo atimatei betępaae deęlépa, ti bóe dele ala taarópó. Míó dę bóe fiyóló dua betaalopó fo ene fae yaalopó.

33 Atétere kaae, diękó whi me dené ama muó mole ęla ęla fea me ęla meipóló taarénitepa, ti ęalo fo eratere whi betenénipó.

34 "Kóta, mo feléi ęla wisitei ama felé kemetępa, ti momó kae neyóló felé bulaalóe?

35 Atéro felé initere kóta, ęla betępaaekélé munéni, ęale tikipaae taae fatua dapó. Mepaae whi detamo woséli dapa, ti i dere fo wisiyóló wosópóló yae," yalepó.

15

*Aluyale sipsip hupupaae dó faróló yale fo
(Mat 18:12-14)*

¹ Téró, mepaae *takis moni* sere wh̄iraperó so wh̄iné dowi ala dere wh̄irapepó du betere wh̄irapetamo Yesuné dere fo wosaai ą beterepaae tourale wóló betó molepó.

² Atépa, mepaae Farisi wh̄iraperó Moses-né asere fo yó matere wh̄irapetamoné Yesu kikití eratere fo yóló duraalu, “I wh̄inéta dowi ala du betere wh̄irapetei, touróló ąla betamó nuku beterapó,” yalepó.

³ Ti fo depa, Yesuné atimapaae etei fo sale yalepó.

⁴ “Diakó wh̄i betané 100 *sipsip* hupurapekó betą hupu alupa, 99 hupurape hałe tuą tikimó beteróló, alure hupu keketé kweyóló dape sumié?”

⁵ Atéro, dape supa, ą hekesené sukóló bepaae dapesó wua dapó.

⁶ Atéro, bepaae só fóló, ama fulumu so wh̄iró be wh̄i so wh̄itamopaae tourale ape yóló duraalu, ‘Yalo kale aluyale hupu kekitu beteró dape salepa, diakélé fea ę dere kaae hekesese yae,’ yaalopó.

⁷ Yalo diapaae i dere ape. Atétere kaae, betą dowi ala du betere wh̄i kisipa tiki feteyóló Kótó beterepaae wapa, ti hepen bemó mo doasi hekesese dere alané i haemó dere hekesese teteteróló bosene falapó. Téretei, mepaae 99 so wh̄iné duraalu, da me dowi alakélé dumipa, kisipa tiki hałe neyóló feteyaaloé dere so wh̄ipaae hekesese doaló dumipó,” yalepó.

Aluyale moni kepaae dó faróló yale fo

⁸ Ai ala kaae me i ape. “So betané *silpa kapané* aleyale naasetamo *moni* kekó betą alutepa, ama noa ala yaaloé? Kekąairaalu sa deyóló be tuamó muó mole mome wisiyóló fuóló kekóló mupa sumié?”

⁹ Atéro su, ama fulumu so wh̄iró be wh̄i so wh̄itamopaae kale aluyale *moni* ke saleteiné da hekesese yaalopa, dią fea betapaae tourale ape enérápó.

¹⁰ Yalo diapaae i dere ape. Ai ala dere kaae, mepaae wh̄i de ama dowi ala taaróló, kisipa feteyóló Kótópaae wapa, ti ó hepen bemó betere *ensel*-rape mo doasi hekesené sinaalo ai ape,” yalepó.

Aluyale naalepaae dó faróló yale fo sale

¹¹ Atéro, Yesuné ama deté wou betere fo tómó me i fo yalepó. “Wh̄i betané naale tamo beterepó.

¹² Téru, me deke naalené alimapaae duraalu, ‘Apa-ó, naao yalo no damomó melaai muló betere ąla ąla bukóló ęmaletamo ąlae,’ depa, alimané naalema tamo tuamó bukuralepó.

¹³ Atéro kale deke naale alimané melale ąla ąla fea sóró, mo saletó tikipaae felepó. Atéro bitu, mepaae kae kae ala hoko deté fu beteró, ama kale sóró fele ąla ąla fea kemeralépó.

¹⁴⁻¹⁵ Atéro beteremó, ai hae kwiamó doasi wote ali wóló ą naaitere ąlakélé meitepa, ą fóló wh̄i betapaae duraalu, ‘Naao me kutókó mupa yalo diraalopó yóló wosalépó.’ Ti fo depa, kale wh̄iné ama hupurape kaae tawaaire kutó betą mulapa dirane fae yóló doteyalepó.

¹⁶ Atéro fóló, kale hupurape kaae tapa mené amó nokole ąlakélé menipó. Tétepa, ą wotemó kalé hupurape matere besąae bolo naai kisipa mutu betalepó.

¹⁷ Atétu ama take muale kisipa feteyóló, momó wisi kisipa muóló duraalu, ‘Yalo ayané ama kutó diratere wh̄rapeta, ɔla dekeró mupa nuku beteretei, ɛ imó wotené sukutapó.

¹⁸ Tétereteiné, mió ɛ momó yalo aya beterepaae fesaae fóló i fo yaalopó. Apa-ó, ó hepen-mó betere Kótópaekélé, yapaekélé yalo wisi ala eréni, mo doasi dowi ala eralepó.

¹⁹ Atéyaleteiné, mió ɛ naao naale aɔréni, kutó diratere wh̄rape kaae beterae, yaairaa lu faai kisipa mualepó.

²⁰ Atéró tué teketu beteró, kale naale ɔ betere tiki taaróló, alima beterepaae momó fesaae felepó. Atéró kale naale mo umó wou betepa alimané kolóló, ama hosaamó suraalu, ɔ mo hapale sururu yóló fóló, apuó taru kóló tukó nalepó.

²¹ Atétepa kale naalené alimapaee duraalu, ‘Aya-ó, naao kele tómókélé, hepen bemó betere Aya Kótóné kele tómókélé, mo doasi dowi ala yalepó. Téyalepa, mió ɛ naao naale aɔraɔse,’ yalepó.

²² Téyaletei, kale naale alimané ama kutó diratere wh̄rapepaae duraalu, ‘Diɔ mo hapale fóló, ɔmó deraaire kuti wisi sóo, naasemó bulaaire bi sóo, hómó horaaire h̄leke be sóo, yóló derae,’ yalepó.

²³ Atéró, ama kutó diratere wh̄rapepaae duraalu, ‘Dané ɔ hekeseróló ɔla deraalopa, betá seraai *bulmakau* hupu male sene fae.

²⁴ Ti noatepae, yalo i naaleta suk̄letei momó kepaayóló biture kaae erapó. Mo ti aluyale wh̄itei momó dape sóró biture kaae epa, mió dané ɔmó ɔla deróló hekesese yaairaa lu i dere ape,’ yalepó.

²⁵ Até du betepa, kale wh̄jné topo naale kutómó daai be bela felekemó sókó walemó, *kitatamo* wole fo yóló, k̄lilitu betere fo wosalepó.

²⁶ Até du betepa, ama kutó diratere wh̄rapekó betapaae ape yóló duraalu, ‘Doa ai-a, noa alamaaté du bitu de?’ yalepó.

²⁷ Ti fo depa ama ɔpaae duraalu, ‘Naao no me alakélé ini, mo wisiyóló sókó waleteiné, ayanaaoné seraai *bulmakau* hupu male dóló ɔla i derótu betere ape,’ yalepó.

²⁸ Ai du betere ala kilitu, kale topo naalené alimatamo doasi fopaae buóló, bepaae hotere h̄yóló belamó dalepó. Atépa, alima doropóló naalema be dolopaae holópoló, bératere fo yalepó.

²⁹ Téyaletei, ama alimapaee duraalu, ‘Kelere! Ba fo dok̄ fea ɛ naao wae sóró kutó diratere wh̄j kaae bitu, h̄kélé ini naao erae dere ala yalo eró tawalepó. Téyaletei, yalo fulumu wh̄rapetamo dóló n̄póló, naao *meme* hupu male betákkélé menipó.

³⁰ Até yaletei, naao ai naale h̄ko n̄pumó kutu beteró naao melale wisi wisi ɔla fea aluróló wapatei, naao ɔmó seraai *bulmakau* hupu male dóló ɔla ai deratere ape,’ yalepó.

³¹ Ai fo depa alimané duraalu, ‘Ti naale-ó yaɔa, suka fea ɛtamo betereteiné yalo mole ɔla ɔla feata, ti naaotóró ai ape.

³² Téreteiné d̄a fea hekesese duraalu, ɔmó ɔla deralepa, ya depe sekeni hekesese yae. Ti noatepae, naao no ɔ mo ti suk̄le wh̄j momó kepaayóló wóló biture kaae epa ɔla deratere ala taaréni, mo enérapó. Aɔa, aluyale wh̄itei, momó sókó wapa dape sóró i betere ape,’ ” yalepó.

16

Qla qla teteróló kaae tawae yale fo sale

¹ Téro, Yesuné ama yó matere wh̄rapepaae i fo yalepó. “Wh̄j mené bet̄a néli wh̄paae duraalu, naao qla qla kaae tare wh̄jiné wisiyóló kaae tani, h̄oko besekérótu beterapó depa wosalepó.

² Atei fo depa, ama sóró beterale wh̄paae ape yóló ɸpaae woseturaalu, ‘Naao du betere ala mené ɸpaae ene walepa, naao ȳalo qla qla netéro kaae tare? Mió naao ditu betere kutó kemeraai ɸapa, naao teteróló kaae taru deté wale ala fea ɸpaae yae,’ yalepó.

³ Ai fo depa kale wh̄jiné ama kisipanétei duraalu, ‘Ȳalo doasiné ɸ melale kutó kemeratepa, mió ɸ noa kutókó diyaaloé? Hae duk̄jyaaire fotok̄kélé buni yóo, me wh̄paae qla kema dere alakélé, hale yóo ereteiné, ɸ noa ala yaalorópó.

⁴ Tépat̄ei, ɸ i kutó taaróló fupa, mepaae so wh̄jiné ɸ mo wisiyóló dape sópóló, i ala bet̄a yaai kiswa mutapó,’ yalepó.

⁵⁻⁶ Atétepa, kale wh̄jiné ama doasiné qla qla kwia mulóló sale wh̄rape bet̄a bet̄a ape depa, walepó. Atéro kale folosóro kwia mulóló sale wh̄paae woseturaalu, ‘Ȳalo doasiné qla naao meteró saleé? depa, ama duraalu, ɸale 4000 *lita olip wel* w̄ei salepó,’ depa, kale wh̄paae duraalu, ‘Ȳa hapale fóló sawa betéro, naao sale 4000 *lita wel* w̄ei ɸale helek̄óló, 2000 *lita aseya*,’ yalepó.

⁷ Téro, kale dere kaae me wh̄paae woseturaalu, ‘Naao ȳalo doasiné qla meteró saleé?’ depa, kale wh̄jiné duraalu, ‘Wh̄iti yorape 1000 salepó,’ yalepó. Ti fo depa, kale wh̄jiné ɸpaae duraalu, ‘Naao melaai sale kwia as̄etei helek̄óló 800 aseya,’ yalepó.

⁸ Atéro, kale qla qla talené ama sóró beterale wh̄j wisipa meitei ɸ dukiróló duraalu, ‘I wh̄jta olémi nuku bitutei, topo daalu fosó fosói ala maaté du beterapó. Ti i haemó betere so wh̄j atimasisi u tao su i tao su dere ala mepaae so wh̄jiné kilitu, mo fosó fosóre so wh̄jpóló dukiratero alané, kale ɸt̄ tuamó betó mole so wh̄j teteróló ketei aq̄ratapó,’ yalepó.

⁹ Ȳalo diɸpaae i dere ape. I haemó bituraalu, naao sere *moni* mepaae ȳaȳare so wh̄j tao sóró hale melae. Atéro fea melóló kemeratepa, atimané ȳa mo ti t̄e tare bepaae holae yóló dape saalo ai ape.

¹⁰ Mepaae wh̄j dené sawa kutó mo wisiyóló kaae taru dirótu betepa, so wh̄jiné kilitu i sekéné kutó mo dono ditapóló kiswa tiratere wh̄jinéta ti doasi kutókélémo wisiyóló diranérápó. Mepaae so wh̄j denétamo sawa qla mekó olémi supa, ti doasi ɸlakélé olémi senérápó.

¹¹ Atétepa, i haemó muó mole qla qla diaaq wisiyóló kaae tawaaire sunipa, mo ti muó tare wisi wisi qla diɸpaae kaae tawae yóló né melaaloé?

¹² Me wh̄jiné diɸpaae kaae tawae dere qla q̄latamo diaaq mo wisiyóló kaae tanitepa, naao mo ti muó tawaaire qla ȳamó né melaaloé?

¹³ Bet̄a kutó diratere wh̄jinétei, doasi topo wh̄j tamóné kutó diranénipó. Atétepa, ti me wh̄paae yaala sóko fóló mulu, ama kutó diróo, me wh̄j h̄óróló ama erae dere alakélé eréni yóo, yaalopó. Ai ala dere kaae, bet̄a wh̄jinétei Kótóné kutóro mepaae *moni* saaitere kutótamo touróló diranénipó,” yalepó.

¹⁴ Ai fo depa, mepaae *monimó* hosaa muóló ek̄elere Farisi wh̄rapené Yesuné ai dere fo woseturaalu, faleylóló doka doka du betalepó.

15 Ti fo depa, ama atimapaee duraalu, “Diñané ai du betere ala so whjné kilitu, mo wisirapó du betepatei, diaaḡ hosaa tuamó kinóló mole ala ti Kótóné kolóló mo kisiparapó,” yalepó. Atétepa, ama atimapaee duraalu, “Mo so whjnéta, diñané mo doasi bete mole ala dapó du betepatei, Kótóné keletómó ti bete muni, mo sonaalérapó.

16 Kale Moses-né aṣere foró Kótóné kóló whjrapetamoné yó maté waletei, Jon betale alimókélé taaréni, haḡe yó matétóro fu beterepó. Atétepa, ama atimapaee duraalu, Kótóné teteróló kaae tare aḡmó mole kisi fo wisi wosaai dapóló haḡne sukuturaalu, so whj fea aipaae alaletamo fu beterepó.

17 Ti ṣaró haetamota kemeyalotei, Kótóné fo kwia mo sawakélé aluyaalomeipó.

18 Whj me dené ama topo so tokó daaróló so me kae dokotepa, ti Kótóné fo tukóló nópu nukulapó. Whj me dené me whjné tokó daalale so dokotepa, ti aikélé yóló muló betere fo tukóló nópu nukulapó,” yalepó.

Néli whjró Lasarus-tamoné yale ala

19 “Téro suka fea kelaalo mo kokḡi sonaa kuti maaté derótua yóo, mo feléi wisi ḡla maaté nóo du betere néli whj beterepó.

20 Ai néli whjné ama be tḡ sókó walemó yoleale whj humu fulu daayóló bitu, suka fea ḡla kematu betere whjné doi Lasarus beterepó.

21 Atéro bitu, ḡ wote depa kale néli whj ni fake tómo ḡla nukuraalu, folope sorokóta deretei naai kisipa mutu betepa haḡrapené ama humu ḡe nukua depakélé, dowaae fóló beterepó.

22 Ai ala du betere tuamó kale whj Lasarus sukutepa, *ensel*-rapené ḡ beleyóló fóló, Abraham betere uté tḡro beterepó. Atéro ḡ sukḡle ḡlipaae kale néli whjné sukutepa douralepó.

23 Téro, kale néli whj mo ti dó tare simó duku bituraalu kese falalemó, kale Lasarus Abraham-tamo daapa kelalepó.

24 ḡ atépa kolóló duraalu, ‘Aya Abraham-ó, naao ḡ ḡle depata, ti kale Lasarus-né naase doumó wḡi fḡ eróló ḡḡlo hape siri bulḡle wḡpóló dotḡyae. Ti noatepae, ḡ siné dukuraalu doasi dele sereteiné dapó,’ yalepó.

25 Ai fo depa Abraham-né duraalu, ‘Ti naale-ó, aita mo deretei, naao kisipa muae. Take ḡa haemó betale sukamó wisi wisi ḡlamaaté su beterepó. Até du betepa, Lasarus ḡ dowi ḡla sua yaleteti, mió ḡ imó hosaa muni deyóló heḡesené sinitu betepa, ḡa doasi dele ai su betere ape.

26 Tereitei, ḡa imó betere whj aipaae wóo, atéro betere whj ipaae wóo yaḡsóró, tuamó doasi fao muló betereiteiné ḡa aipaae tḡ wonénipó,’ yalepó.

27 Ai fo depa, kale whjné Abraham-paae duraalu, ‘Aya Abraham-ó, Lasarus ḡḡlo ayané bepaee fóló norapepaae ene fḡpóló yae.

28 Ti noatepae, ḡḡlo norape aporó beterepa, ḡ doasi dele su betere tikipaae atimakélé waḡsóró, ene fḡpóló dapó,’ yalepó.

29 Ti fo depa Abraham-né duraalu, ‘Moses-ró Kótóné kóló whjrapetamoné yó mótu betere fo wosóló, atima kisipa feteyóló tuḡ tiki tiratepa, ti té ḡḡpólópó,’ yalepó.

30 Ai fo depa, kale whjné Abraham-paae duraalu, ‘Aita mo deretei, sukḡle so whj fólótamo depa, ti atimané du betere dowi ala taaróló, kisipa feteyóló waalópó,’ yalepó.

³¹ Ti fo depa ama duraalu, ‘Moses-ró Kótóné kóló wh̄irapetamoné yó mótu betere fo wosenitepa ti sinóló kepaayóló wale wh̄iné dere fokélé wosóló kisipa tiki tiraalomeipó,’ ” yalepó.

17

Dowi alamó dée nalatere wh̄i sekei ala erópóló yae yale fo (Mat 18:6-7, 21-22, Mak 9:42)

¹ Téró, Yesuné ama yó matere wh̄irapepaae duraalu, “So wh̄i fea dowi ala yóló dée nópóló kae kae s̄sere alarape waalo ai ape. Té yaalotei, wh̄i me dené me wh̄i dowi ala yópóló dée nalatapa, ti atétere wh̄ipaae doasi sekei ala eraalopó.

² Diąkó mé wh̄iné i betó mole naale senaale belekaatikikó dowi alamó dée nalatapa, ti atétere wh̄iné depamó képi dulóló, doasi kapo fake oleróló wej̄i k̄lapaae taae deróluąsóró mo wisi uąpó.

³ Atérapa, diaąq dere alarape diąnétei mo hotowa yóló kaae tawae. Nao notamo mepaae dowi ala depa, ti atékesé yóló ą foné sae. Ténalemótamo, nao dere fo wosóló ą kisipa feteyóló wapa, ti ama yale ala me ąla meipóló hałe kemerae.

⁴ Betą be demótei, nao noné wej̄ikeró félimó yąpaae dowi ala eralepóló, yą beterepaae fesaae wóló, ‘No-ó, yąlo yąpaae wej̄ikeró félimó dowi ala eraleteiné doasi k̄leó ene wapa,’ ti naaomo kwia tani, me ąla meipóló hałe kemerae,” yalepó.

⁵ Téró, Kótóné ama fo erąle fópóló doteyąle wh̄irapené duraalu, “Tale-ó, ąané kisipa tiki doaló tiró bitinireteiné mo diriyóló tiraai dapa, nao ąą yó ąlae!” yalepó.

⁶ Ti fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Dią kisipa tiki tiró betere alatamo mo sawa *mastard* niné ke kaae bupa, ti i daale *malberi* nipaae nao feleke turó tokóló, doasi wej̄i k̄la tuąmó daane derepae depa, nao dere fo wosóló mo téyaalo ai ape.

⁷ Diąkó betą wh̄iné ama kutó diratere wh̄i ąla wae biliyaa i hae dukj̄yóló mulale fóló, ó *sipsip* hupu kaae tane fi teó waletamotei kale doasiné ama kutó diratere wh̄ipaae, ‘Yą ąla naasepóló hapale ape,’ fo dua de? Meipó.

⁸ Doasi wh̄iné atei fo yaalomeitei, etei fota ti enérápó. ‘Yąlo naaire ąlaró wej̄itamopi donoróló, ę nuku betepa ti nao naaire ąla donoraasepólópó dua dapó.’

⁹ Kale kutó diratere wh̄iné ama doasiné ąpaae dirae dere kutó fea diyóló kementerapa, ama doasiné ąpaae mo kée fo dua de? Meipó.

¹⁰ Atétere kaae, Kótóné diąpaae dirae dere kutó diyóló kemetepa, diaąqtei dią bopé fake enére? ‘Dąta, wh̄i wisi meitei, ąané ąitere kutó diyalepó fo enérápó,’ ” yalepó.

Naase tamo wh̄irape dowi humu fuluné tiki dopa wisirale fo

¹¹ Ai fo yóló k̄lipaae Yesu ą Jerusalem be huluapaae sókó faairaalu, Samariaró Kaleli haetamo ąale tuąmó fu betalepó.

¹² Atéró ą betą be huluamó sókó felemó, dowi humu fuluné tiki dore naase tamo wh̄irape ątamo hokolaa yaai wóló, mo tumó daae molepó.

¹³ Atéró daalu fo fake yóló duraalu, “Doa wh̄i Yesu-ó, nao ąą k̄lené sukutu tao sae!” yalepó.

¹⁴ Ai fo depa, Yesuné atima kelalemó k̄lené sukutepa duraalu, “Dią fóló, so wh̄imó momaratere wh̄irapepaae diaąq tiki yó melale fae,” yalepó. Atétepa,

atimané tiki yó melaai tu tuámó fu betepatei, atimané dowi humu fulu torokó fóló wisiyalepó.

¹⁵ Atétepa, atimakó betá whiné ama tiki fopeyalemó wisipa kilituraalu, momó fesaae fóló fo fakeyóló Kótóné doi sóró horaté fu betalepó.

¹⁶ Até deté wóló, Yesu daale felekemó deraapisa fóló mulu, mo kée du betalepó. Áta, Samaria hae kwiamó wale whíkópó.

¹⁷⁻¹⁸ Tétepa, Yesuné atimapaae woseturaalu, “Mepaae naase tamo whirape yało wisiréné? Ita, kae fake whítei Kótóné doi hale sóró horatapa, Naase aporó kemeyóló douro whirape-a, neyaleé?” yalepó.

¹⁹ Téró ama apaae duraalu, “Naao kisipa tiki tiró betale alané ya wisir-alepa, turukó holóló mo dua fae,” yalepó.

*Kótóné teteteróló kaae tare ala wóló mulapóló yale fo
(Mat 24:23-28, 37-41)*

²⁰ Atéró, me sukamó Farisi whirapené Yesupaae duraalu, “Kótóné teteteróló kaae tare ala noa be demó wapa so whi feané kelaaloé?” yalepó. Ti fo depa Yesuné atimapaae duraalu, “Kótóné teteteróló kaae tare alata, whiné kelené kolóló tué yópóló me fareyópu kae yaalo meipó.

²¹ So whi feané imó ó umó wóló beterapó fo enénipó. Ti noatepae, Kótóné teteteróló kaae tare alata, mió diá tuámó i wóló mole ape,” yalepó.

²² Téró, ama yó matere whirapepaae duraalu, “Take waaire be derapekó betá tuámó kale Whiné Naalema kelenée du betaalotei mo kelaalo meipó.

²³ Atéró kekitu betepa, mepaae so whiné duraalu, ‘Kale Whiné Naalema umó wóló beterapó,’ ó ‘Imó wóló beterapó,’ depa, mo dere nisiyóló sya faqse.

²⁴ Ti noatepae, kale Whiné Naalema á wouta, epée duraalu hae kwia fea deyó fu dere kaae yaalo ai ape.

²⁵ Ai alarape fea yaaipatei, folosóro api kae kae susupui ala supa, ti mió i alimó betó mole so whiné ama fo woseni, á hóraalo ai ape.

²⁶ Take Noa betale alimó yale kaae, mió Whiné Naalema waaire alimókélé atétóro yaalo ai ape.

²⁷ Take Noa betale alimó, so whi fea qlaró weitamó nokole alakélé, so whitamó beteratere alakélé, whi so dokotere alakélé, deté fu betepatei, Noasépi nuku tuapaae bití horalepó. Até deretamotóro, atima ai du betale ala kemene felepó. Atéturaalu, doasi weí dukulé horóló so whi fea sisiraae felepó.

²⁸ Ai yale kaae, take Lot betale alimókélé, so whi fea wisiyóló bitu qlaró weitamó nokole alakélé, qła qła dotonóló duputere alakélé, qła wae bilitere alakélé, be tetere alakélé, fea deté fu bitipakalepó.

²⁹ Atétu betepatei, Lot á Sodom be hulua taaróló foletamotóro hepen bemó siró kapo whaa kaae ere *sulpa* sitamo hali kaae dorowóló, so whi fea doralepó.

³⁰ Atétu yale kaae, kale Whiné Naalema mió kinóló beteretei hakeamó wapa, so whi feané kelaalo ai ape.

³¹ Atétere sukamó, whi me ama siki bemó biti hae bemó mole qła wisi saai dapóló derepaqse. Kutómó daale whi momó fesaae fóló, bemó mupa wale qła momókó sene faqse.

³² Ti noatepae, Lot-né soma yale ala kisipa muae.

³³ Mepaae whi de yało ala erótutei, ama betere bete me ala yaqsóropóló, amatei hotowayóló kaae tapa, ti atétere whiné betere bete aluyaalopó.

Tépateti, whi me dené ama betere bete me ɔla meipóló taalatepa, ti ama betere bete aluni, mo ti muó tawaalopó.

³⁴ Ȳalo diápaae i dere ape. Dilikitamo whi tamo betá besekeḡó fipatei, me whi dapesó furaalu, me whi fipa taaróló faalopó.

³⁵ So tamo *flawa* o bula yaai deráketu betepa, me so dapesó furaalu, me so taaróló faalo ai ape,” yalepó.

³⁷ Tétepa, kale yó matere whiḡapené Yesupaae woseturaalu, “Tale-ó, ai alarape-a momó eratepa kelaaloé?” depa, ama duraalu, “Na ó hupu kélaai nokole barape sikimó sé kweyóló bopétu betepa, ti ama naaire ɔla kélaai mupa ai dere ape yóló kisipa yaalopó,” yalepó.

18

Tao sae yóló dotopo du betale wulia sopaae dó faróló yale fo

¹ Ai fo yóló kemetepa, Yesuné ama yó matere whiḡapené Talepaae momatere ala haḡe yó tanópoló, etei fo sale yalepó.

² “Ai doasi be huluaḡó fo tokóló taletere whi betá beterepó. Ai whiḡa, Kótó kolóló witere alakélé ini, dotoróḡ falepó.

³ Lá be huluaḡó betá wulia so beterepó. Ai so ama bóe whiné átamó fo tokóló só deraosóró á tao sópóló, suka fea fo taletere whi beterepaae eneta du betalepó.

⁴⁻⁵ Kale soné betá fo maaté eneta du betepa, á hóturaalu i fo yalepó. ‘Éta, Kótókélé mo so whikélé, kolóló wi inire whiḡe, i wulia soné á tao sae yóló dotopoi fo maaté eneta yó taneteiné é hótépa á tao saalopó;” yalepó.

⁶ Téró Talené duraalu, “Kale fo tokóló taletere dowi whiné i sopaae yale fo wosóló kisipa muae.

⁷ Kótóné ama sorokó su yóló beteroḡ betere so whiné deḡtamokélé, dikitamokélé, kematóró yó tapa, ai kematere ɔla ama melaalomeié?

⁸ Ȳalo diápaae i dere ape. Kale fo tokóló só deraaire whiné diá só deraosóró, ama mo hapale tao saalo ai ape. Téyaalotei, kale Whiné Naalema i haepaae wale sukamó so whi fea kisipa tiki tiró betepa kelaalorópó,” yalepó.

Farisi whiḡó takis moni siré kotere whiḡamoné yale ala

⁹ Yesuné i fo sale atimapaee yó mótu duraalu, mepaae whi atimata mo donoi ala dapóló bopé faketuraaalu, mepaae so whi teḡteratere alamó Yesuné etei fo sale yalepó.

¹⁰ “*Taks moni* sere whiḡó Farisi whiḡamo moma yaairaalu, momatere be dolopaae holalepó.

¹¹ Téró, kale Farisi whi á turukó holóló daalu amatei, á mó etei kaae moma yalepó. “Tale Kótó-ó, éta mepaae whiḡape dere kaae ɔla ɔlémi nokole alakélé, nópu nokole alakélé, mepaae dere dowi alakélé, ó i daale *takis moni* sere whi kaae bitinipó. Térú Ȳalo Ȳapaae mo kée dapó.

¹² Éta, betá fulamóte i be deḡ tamomó ɔla néni, weyóló haḡe bitu, Ȳalo ɔla ɔla naase tamo moletei dekeyóló, betá Talepaae mótua dapó,” yalepó.

¹³ Téyaalotei, kale *takis moni* sere whi á mo tumó daalu, hepen bepaae kese horéni haepaae hemée deyóló daalu, “Tale Kótó-ó, éta dowi ala dere whiḡa naao kolené sukutu, Ȳalo dowi ala kwia kemerae,” yalepó.

¹⁴ Ȳalo diápaae i dere ape. Kale nalo momayale *takis moni* sere whiné ama dowi ala Talené kemeratepa, á haḡtamó bepaae feletei, me whiné ama

dowi ala hãle mupatei felepó. Mepaae whi de amatei a deróló dua betepa, ti Kótóné a sóró horaalo ai ape,” yalepó.

Naale belekqatiki Yesupaae dapesó wale fo
(Mat 19:13-15, Mak 10:13-16)

¹⁵ Téró so whi feané teó sóró betó mole naale senaale tikimó Yesuné naase mulópóló, a beterepaae dapesó wua dere ala kilitu, ama yó matere whirapené dapesó wakesé yóló, atima foné salepó.

¹⁶ Téyaletei, Yesuné kale naale senaale a beterepaae dapesó ape yóló duraalu, “Atei kaae naale belekqatiki e beterepaae wópólópa, sesékese. Ti noatepae, Kótóné teteteróló kaae tare aqmó betaaire alata, atei naale senaale belekqatiki kaae fóló betenérápó.

¹⁷ Yálo diappaee mo i dere ape. Mepaae so whi detamo i betó mole naale senaale belekqatiki kaae betepa, ti Kótóné teteteróló kaae tare aqmó sókó fóló betenérápó,” yalepó.

Néli whiné Yesupaae wosale fo
(Mat 19:16-30, Mak 10:17-31)

¹⁸ Atéró, betá Juda topo whi wóló Yesupaae woseturaalu, “Yó matere whi wisi-ó, mo ti betere bete saairaalu, yálo noa alakó yaaloé?” yalepó.

¹⁹ Ai fo depa, Yesuné apaae tokó mótu duraalu, “Betá whikélé whi wisi bitini, Kótó a betá wisirapa, naao epaae noatepa whi wisi-ó fo de?”

²⁰ Ti noatepae, kale tukóló muló betere fota, naao dosayóló ai kisipare ape. So nópu naqse, whi daqse, qlémi naqse, me whi dilikóló kapala fo yaqse, naao hae aya aqmó mo dua betae erapó,” yalepó.

²¹ Ai fo depa, kale whiné tokó mótu duraalu, “Ai alarape feata take e ketemó bitu deté waleteti, miókélé hãle yótóro tarapó,” yalepó.

²² Ai fo depa, Yesuné apaae duraalu, “Mo betá ala betá ya yayarapó. Térapa, naao muó mole qla qla fea dotonóló, *moni* sóró mepaae volealere so whimó melae. Atéró yáta, hepen-mó mole wisi wisi qla saasepóló e sya ape,” yalepó.

²³ Kale hamoko whiné ai fo woseturaalu, a doasi néli whi mo beterapóló kisipa mutu, kutiri humula yóló fomotamo felepó.

²⁴ Atéteremó, Yesuné a kelené kikéyóló kaae taru duraalu, “Qla qla fea tare whi Kótóné teteteróló kaae tare aqmó sókó fóló betaaire mo doasi dirirapó,” yalepó.

²⁵ “Ti noatepae, *kamel* hupu ketéli dolomó sókó faaire hapóluni, sumó fenérápó. Tépatei, doasi qla qla mole néli whirapeta, Kótóné teteteróló kaae tare aqmó sókó faaire mo hapólurapó,” yalepó.

²⁶ Ai fo depa wosale so whiné Yesupaae woseturaalu, “Dá feata alunérapa, Kótóné demaaté tao saaloé?” yalepó.

²⁷ Ai fo depa Yesuné duraalu, “Mo whiné enénire ala Kótóné mo sumó enérápó,” yalepó.

²⁸ Tétepa Pitané duraalu, “Dané be ó qla qla fea mupa taaróló, ya i sya wale ape,” yalepó.

²⁹ Ai fo depa Yesuné duraalu, “Yálo diappaee mo i dere ape. Mepaae whi dené ama be ó soma ó nomarape ó hama alima ó naale senaale taaróló, Kótóné teteteróló kaae tare aqmó betaai dapóló fupata, ti mió i alimó bitukélé ama taaróló wale qla qla tó mó beleróló, Kótóné mo dekéro matepa saalo ai ape.

³⁰ Ai qla maaté meitei, take waaire alimó mo ti betaaire betekélé saalo ai ape,” yalepó.

Yesu ą sinaaire fo mó yaletei
(Mat 20:17-19, Mak 10:32-34)

³¹ Atéró, Yesuné yó matere 12 whįrape depaae dapesó fóló bitu duraalu, “Daťa Jerusalem be huluapaae holaai foletei, Kótóné ama kóló whįrapené i ala yaalopóló asęre fo mió mo dokonóló kale Whįné Naalemapaae eratepa kelaalo ai ape.

³² Aťa, Juda meire fake whįrapené dópóló eleké deyóló, atima naase tuapaae mulaalo ai ape. Atétepa, atimané ą doka doka yóo, haleroó, fesąa apuróo, kępi tikiné fokosoi ala yóló, ą mo ti sukópóló dóo, yaalo ai ape yalepó.

³³ Téyaalotei, sore be demó ą mo ti sukąletei momó kepaayóló betaalopó,” yalepó.

³⁴ Ama yó matere whįrapené ai yale fo wosóta yaletei, bete hiróló moletein diriyóló kisipa sini, kóló kóló du betalepó.

Kele dilikire whį wisirale fo
(Mat 20:29-34, Mak 10:46-52)

³⁵ Téró Yesu ą Jeriko be huluapaae felekemó sókó faai tumó fu betalemó, betą kele dilikire whį tų demó bituraalu, fua wuaterere so whįpaae monikó ąlae yóló, kema du betalepó.

³⁶ Atéró wosalemó, so whį mo fea tumó fua wua du betepa, ai so whįpaae woseturaalu, “Doa ai-a, noa ala maaté du bitu de?” yalepó.

³⁷ Ti fo depa, atimané ąpaae duraalu, “Nasaret be hulua whįkó Yesu i fole ape,” yalepó.

³⁸ Ai fo depa, ama fo fakeyóló duraalu, “Depit-né Naalema Yesu-ó, naao ę kolené sukuturaalu tao sae,” yalepó.

³⁹ Atéró, mepaae folosóro fele so whįné kale whįpaae momó yaai dée yóló foné salepó. Tétepatei, kale sekéné fo faketóro dekeró yó taru duraalu, “Depit-né Naalema Yesu-ó, naao ę kolené sukąe,” yalepó.

⁴⁰⁻⁴¹ Atétepa Yesu ą kejyóló daalu, kale whįrapepaae duraalu, “Ai whį ę beterepaae dapesó ape,” yalepó. Atétepa, kale whį dapesó wóló felekemó daapa, Yesuné ąpaae woseturaalu, “Yąlo yąmó noa alakó erópóló de?” depa, kale whįné duraalu, “Tale-ó, yąlo kelené ąla ąla kelenée yóló kisipa mutapó,” yalepó.

⁴² Tétepa, Yesuné ąpaae duraalu, “Naa kisipa tiki tirale alané naao kele ai wisiyalepa, mió kelae,” yalepó.

⁴³ Yesuné ai fo deretamotóro kale whįné ama kele wisitepa, Yesu sya furaalu, Kótóné doi hale sóro horaté felepó. Ai ala depa kelale so whįnékélé Kótóné doi hale sóro horalepó.

19

Takis moni siré kotere whį Sakius-né yale ala

¹ Atéró, Yesu ą Jeriko be huluamó sókó fóló, ai be belamó fu betalepó.

² Téyalemó, *takis moni* siré kotere whįrapené doasi topo whį Sakius beterepó. Aťa, fea ąla ąlané néli whįpó.

³ Ama kisipané Yesu deró kelaai dapóló felemó, aimó mo hale ąla kaae so whį touróló daae moleteiné, Sakius ą halekeruraalu Yesu wisiyóló kilinipó.

⁴ Atépa, kale whį ąpi sururu yóló fóló, Yesu tumó wale kelaai, betą nose kaae ni siki doló holóló kaae tawóló beterepó.

⁵ Atépa, Yesu a ni betemó sókó fóló ai ni sikipaae kele horalemó Sakius daapa kolóló duraalu, “Sakius-ó, mió e yaŕtamo naao bemó betaai kisipa mutapa, ya mo hapale dere ape,” yalepó.

⁶ Atétepa, a hapale téti dorowóló, hekesetamo Yesu dape sóró ama bepaee felepó.

⁷ Atétepa, ai daae mole so whi feané Yesu Sakius-né bepaee fupa kolóló, atimasisi kikití eróló duraalu, “Aŕta dowi ala du betere whitamotei, betaai ai fele ape,” yalepó.

⁸ Téyaletei, kale Sakius a turukó holóló Talepaae duraalu, “Tale-ó, mióta, yaŕlo i mole ɔla ɔlarape bukóló, mepaae yolealere so whimó melóo, yaŕlotamo so whi dilikóló mepaae *monikó* simó ti douro félimó tómó beleróló tokó melóo, yaai dapó,” yalepó.

⁹ Ai fo depa Yesuné ɔpaae duraalu, “Kótóné so whi aluyaɔsóró tao sere ala mió i bepaee walepó. Ti noatepae, i whi ɔkélé Abraham-né naaletóro beteraþó.

¹⁰ Ti Whiné Naalema a waleteita, aluyale so whi kekóló tao saairaalu, walepó,” yalepó.

*Naase tamo whirapené doasi whiné kutó diraaí moni sale fo sale
(Mat 25:14-30)*

¹¹ Atéro, ama ai du betere fo wosetu betepatei, a Jerusalem be hulua felekepaae sókó waleteiné Kótóné tetéroló kaae tare aomó mole ala so whiné kisipané mo felekemó sókó waaitere nisi du betaleþó. Atétepa ama du betere fotamo touróló, atimapaee i fo salekélé yalepó.

¹² Atéro ama duraalu, “Hae kwia fea tetéroló kaae tare topo whirapené fake whi betá topo whi sóró beteratepa momó fesaae wóló, hae kwia ama tetéroló kaae tawaai dapóló, a felepó.

¹³ A atéro faairaalu, ama kutó diratere naasetamo whirapepaae ape yóló duraalu, ‘Yaŕlo i matere *moniné* mepaae kutó diraté fóló, tómó beleróló sóró muló betepa, momó fesaae wou kelaalopóló,’ a felepó.

¹⁴ Téyaletei, ama be whi so whiné ai sekéné atima tetéroló kaae tawaɔsóró kisipa mutu, ‘Kale doasi topo whipaae ene fɔpóló, atimakó mepaae whirape a fi kilipaae doteyalepó.’

¹⁵ Até yaletei, doasiné kale whipaae naaotóro tetéroló kaae tawaasepóló, ya sóró beteratapa fae depa, a bepaee fesaae walepó. Téró, ama kutó diratere whirapepaae melale *moniné* mepaae kutó diróló, tómó beleróló meteró saleró kelaaiþa, dapesene fae yóló, whirape doteyalepó.

¹⁶ Atétepa, ama *moni* melale whirapekó betá whi filosóró wóló duraalu, ‘Doa whi-ó, take naao ɔpaae betá melale *moni* bosenóló, mo dekéro sóró muló beteraþó,’ yalepó.

¹⁷ Ti fo depa, kale topo whiné duraalu, ‘Yaŕlo kutó diratere whi wisi-ó, naao ai ere ala mo wisirapó. Ti noatepae, yaŕlo mo sawatamo melale ɔla naao mo wisiyóló kaae tawirapa, naasetamo be huluakélé naaotóro tetéroló kaae tawaasepe,’ yalepó.

¹⁸ Kale dere kaae whi me wóló duraalu, ‘Doa whi-ó, naaota ɔpaae *moni* betá melaletei, yaŕlo mepaae kutó dité fóló, naao melale *moni* tómó beleróló aporó sóró muló beteraþó,’ yalepó.

¹⁹ Ti fo depa, ama topo whiné tokó mótu duraalu, ‘Aporó be huluarape naao tetéroló kaae tawaasepóló, yaŕlo ya sóró beteratapa,’ yalepó.

20 Téro kale dere kaae, ama kutó dirale whi me wóló duraalu, ‘Doa whi-ó, naao kale melale *monita*, yálo me kutókélé dini, kuti kwiané bopeyóló mulaletei, i sóró wale ape.

21 Ti noatepae, yáta mo kekepai whi bitu, mené qlatei naao sóo, me whiné biliyale qla naao bukóló, kwiapaae yá sóo dua dapó. Atétere ala yálo tuérruraalu, ę witepa naao yae yale ala inipó,’ yalepó.

22 Ti fo depa ama topo whiné ąpaae duraalu, ‘Yáta, kutó diratere whi dowipó. Yátamo fo tokóló yá só deraaitere ala ti naao dere fonétei yá ai só deretere ape.

23 Ti naao atei kaae kisipa mulutei, ę fesaae wouraalu hurróló sópóló *moni* mulatere tikipaae mulale fole noatepa yaleé?’ yalepó.

24 Téro, kale topo whiné aimó daae mole whirapepaae duraalu, ‘Ama ai tare *moni* fasóló naase tamo *moni* tare whipaae melae,’ yalepó.

25 Ai fo depa, atimané kale topo whipaae duraalu, ‘Doa whi-ó, ai whita naase tamo *moni* taketi sóró tarapó,’ yalepó.

26 Ti fo depa ama duraalu, ‘Yálo diąpaae i dere ape. Mepaae qla qla hurróló mole whipaae ti mo dekéro beleróló melaalo ai ape. Téyaalotei, mepaae whi de qla qla sawa téti mupa, ti ai qla fasó saalo ai ape.

27 Téyaalotei, mepaae yálo tetéróló kaae tare aqmó betere hóróló bóe dele whirapeta, ipaae dapesó wóló, mo ti sinópóló dae,’ ” yalepó.

Yesu Jerusalem be huluapaae doasi topo whi aqyóló sókó wapa hale sóró horale fo

(*Mat 21:1-11, Mak 11:1-11, Jon 12:12-19*)

28 Téro Yesuné i fo yóló kemetepa, atima Jerusalem be huluapaae furaalu, ama ąlisó felepó.

29 Atéro, ą Betpas beró Betani betamopaae sókó faai fu betalepó. Ai be hulua tamo felekemó *Olip* dupó du betere tiki erapó.

30 Aimó ama yó matere whi tamo dotonaa i atimaamopaae duraalu, “U bepaae diaamopi fae. Ai bemó sókó fóló kelenalemó, whikélé betóló kunire teó *donki* hupu duló betaalopó. Téyaalopa, ai hupu taayóló ipaae dapesó ape.

31 Atéro taanalemótamo, whi mené diaamopaae woseturaalu, ‘Ai neyaa i de?’ depa, ti i fo yae. ‘Momó dapesó waaitei, Talené ama diyaaire kutó mupa sóró ape yale tikimó sóró fulapó yae,’ ” yalepó.

32 Atéro dotonatepa fóló kelalemó, atimaamopaae yale fotórómo epa kelalepó.

33 Atépa, atimaamo kale *donki* hupu halika teraatu betalemó, hupu talerape wóló atimaamopaae woseturaalu, “Ai hupu teraatu betere-a noyaa i de?” yalepó.

34 Ti fo depa atimaamoné duraalu, “Ita Talené ama diyaaire kutó mupa, serąle fae yale tikimó sóró fulapó,” yalepó.

35 Atéro, Yesu beterepaae dapesó wóló daaló bitu, atimaamoné deró betere foloi kutirape sorokóló, Yesu ą hupuné sisó tómó betérópóló, whamenalepó.

36 Atéro ą ai hupu tómó betóló wapa, so whi folosóró furaalu, atimané deró betere kutirape sorokóló tumó whamenaté felepó.

37 Atéro, ą Jerusalem be huluapaae felekemó sókó faairaalu, *Olip* du sokore aqpaee doropole tumó sókó derepelepó. Aimó, ama yó matere so whi mo feané Kótóné kae kae kelemei alarape eratepa kelaletéin atima hękesené sukuturaalu, fo fakeyóló Kótóné doi hale sóró horaai kaae salepó.

38 “Mió Talené doimó wale doasi topo whi wisi-ó, Kótóné ya wisirópóló yae!”
 “Kótóné hepen be tuamó mole hosaa muni deyóló dua betere ala so whi feapaae erópóló yae.

Téturaalu, mo taoró betere Kótóné kae mole doasi doi hale sóró horae!”
 deté fu betalepó.

39 Tétepa, ai so whi kuamó betó mole Farisi whirapené Yesupaae duraalu,
 “Naao yó matere whirapepaae taalae yóló, foné sae,” yalepó.

40 Ti fo depa ama atimapaee duraalu, “Yalo diappaee mo i dere ape.
 Atimatamo fo ini dua betepa, ti tumó ai daae mole kaporapenétei doasi fo
 fake yaalo ai ape,” yalepó.

41 Atéró, Yesu a Jerusalem be huluapaae felekemó sókó faai fu bitu, ai doasi
 be hulua tuapaae kese deralemó, mo kolei ala epa, a doasi wole yalepó.

42 Atéró woleyóló duraalu, “Hosaa muni deyóló dua betaaire ala mió i be
 demótóro diá beterepaae walapóló, kisipa uasóro ti mo wisi uapó. Téuátei, ai
 ala yaaire be de kemeyaletiné mió diaaq kelené kelaqsóro, kinó beteraipó.

43 Téretei, nalo me be demó kale bóe whirape atima naao bepaae
 dorowaairaalu, be bopéro betere tipimó hae kaayóló mulaté holóló, naao be
 bopéro betaalopó.

44 Atére tómó atima daane holóló, diakélé diaaq naale senaalekélé tao
 sóro haemó hairaalo ai ape. Kane fake me tómó beleretei, atéró mulópóló
 taalaalomeipó. Ti noatepae, Tale Kótóné diá tao saai wale be de diaaq
 kisipani, hóraleteinéipó,” yalepó.

*Momatere bemó qla dupu du betepa Yesuné hõkonale fo
 (Mat 21:12-17, Mak 11:15-19, Jon 2:13-22)*

45 Téró, a momatere be bolaare tipi tuapaae sókó holalemó, whirapené qla
 qla dotonóló dupu du betepa fõpóló dóló hõkonalepó.

46 Atéró, ama atimapaee duraalu, “Yalo beta, moma maaté yaai tenapóló
 asemó epatei, diaaq ai du betere alané qlémi whi betere be aqrótu beteraipó,”
 yalepó.

47 Atéró momatere bemó, betere dokõ fea ama fo yó maleta du betalepó.
 Tétu betepatei, so whimó momaraterere topo whirapekélé, Moses-né asere
 fo yó matere whirapekélé, so whi kaae tare mepaae whi disirapekélé, fea
 touyóló, Yesu daaire tũ kekitsu betalepó.

48 Téyaletéi, atimané a daaire tũ me kilinipó. Ti noatepae, yó matere fo so
 whiné wosóló, hosaamó su betaleteiné a daaire tukélé kilinipó.

20

*Yesupaae ya topo whi né sóro beteralee yóló wosale fo
 (Mat 21:23-37, Mak 11:27-33)*

1 Téró, me sukamó Yesu a momatere be tuamó Kótóné ala etérópóló so whi
 feapaae yó matere alaró, kale mió wosetere fo wisitamo yó mótu betalepó.
 Tétu betepa, mo so whimó momaraterere whirapekélé, Moses-né asere fo yó
 matere whirapekélé, mepaae whi disirapekélé, fea touyóló a beterepaae
 walepó.

2 Atéró wóló apaae duraalu, “Naao ai alarape yõpóló, ya né sóro beteralee?”
 yalepó.

3 Ti fo depa, ama atimapaee duraalu, “Yalokélé diappaee wosetere fo betã i
 dapa, epaae tokó ãlae.

4 Jon-né wẹi tópuratere ala ó hepen bemó yae depa yalepé, mo whiné yae depa yaleé?” yalepó.

5 Ai fo deremó, whirape atimasisitei fo kẹlaarólo duraalu, “Dąnétamo, hepen bemó yae depa yalepó depa, ti dąpaae ama dere fo wosólo kisipa tiki tiratere noatapa deé enérápó.

6 Tépateti dąné duraalu, mo whiné yae depa yalepó depa, ti doai wólo betó mole so whiné kapo duné dą sirólo daalopó. Ti noatepae, Jonta so whįpaae yó matere Kótóné kọlo whį betaleteti feané kisiparapó,” yalepó.

7 Atétepa, atimané ąpaae duraalu, “Jon-né wẹi tópuratere ala ąpaae né yae depa yaleró, dą kisipanipó,” yalepó.

8 Ai fo depa Yesuné duraalu, “Diaą ąlo wosale fo tokó menitepa, ti diąné ępaae wosale fokélé tokó melaalo meipó,” yalepó.

Whį betąné ama kutó kaae tanópoló sóro beteratere alapaae dó farólo yale fo

(Mat 21:33-46, Mak 12:1-12)

9 Téró Yesuné so whįpaae ai fo deté fóló, me i fo salekélé yalepó. “Whį betąné ama kutó diyóló *wain* képi wae biliyalepó. Atéro, ai kutó mepaae whįrapené kaae taru, ọlumétere ọla sóro dotonótu betae yóló, ą fọlo sukamó me be huluapaee bitį felepó.

10 Kale ọla ọlumétepa sere alimó, kale kutó talené ama kutó diratere whįkó betąpaae duraalu, ą kutó kaae tare whį beterepaee mepaae ọlumére ọlakó serąle fae yóló dotęyalepó. Téyaleteti, kutó kaae tare whįrapené ą du betéro, hałe fọpóló dotęyalepó.

11 Téró, kale dere kaae ama kutó diratere whį me dotęyalepó. Téyaleteti, ai whįkélé atimané dóló susupuróló, haletamo hałe fọpóló dotęyalepó.

12 Atéro, kale dere kaae sore dakoróló whį memo dotęyalepó. Téyaleteti, ai whįkélé atimané du betéro samea sókó faróló, belapaee sóro taae deralepó.

13 Téró, kale *wain* képi kutó talené duraalu, ‘Mió ąlo noa alakó yaaloé? Ҁalo yaala sókó fóló hosaa turó mole naale betą atima beterepaee dotonatepa, atimané ą mo wisiyóló dape sóro, ama dere fo wosaalopóló kisipatu, dotęyalepó,’ yalepó.

14 Téyaleteti, kale kutó diratere whįrapené ą wale kolóló, atimasisitei fo dokóló duraalu, ‘Aita, i kutó talené ama naalepó. Alima sinitepa, i kutóro mepaae mómu ọla ọlatamo fea ama saqsóro, dą saairąalu, ą daalopa siépe,’ yalepó.

15 Atéro, atimané ą kale *wain* képi kutó tuąmó sóro belapaee taae deróló mo ti dalepó. Atétepa, kutó tale wóló atimapaee noa alakó eraaloé?

16 Kale kutó diratere whįrape mo ti dóló sukunóló, ai kutó mepaae whįrapené kaae tawópoló melaalopó,” yalepó.

Tétepa, aimó betó mole mo so whį feané ai dere fo wosólo duraalu, “Aita enénire alatei dapó,” yalepó.

17 Téró, Yesuné kelené kiké yóló kaae taru atimapaee woseturaalu, “Kótóné fo tuąmó,

‘Mepaae be tẹtere whįrapené taae farale kane faketei, sóro be hulua eleké wisinaale botokoróló deyaalo ai ape,’ yóló asemó ere fo-a, noa betené yaleé?”

18 Téyaalotei, mepaae so whį de ai kapo fake tómó kotóo sóro dée nukupa, ti ama tiki turukó fóló doalé maate yaalo ai ape. Téyaalotei, ai kale kapo dokó dorowouraalu tẹiya dere so whįta, mo ti derakó fóló muaalo ai ape,” yalepó.

19 Tétepa, Moses-né asere fo yó matere wh̄raperó mo so wh̄imó mo-maratere topo wh̄rapetamoné ama ai yale fo saleta, atimapaetóro dapóló aimótóro tawóló daai yaletei, ai touró betere so wh̄iné atimapaee me ala eraşóro, witepa taaralepó.

Sisapaae takis moni melaróe yóló wosale fo
(Mat 22:15-22, Mak 12:13-17)

20 Atétepa, atimané Yesuné me alakó ʒaşókó fóló déró kelaai, mepaae wh̄rape mo ala dere wh̄i aʒyóló kikiti kaae tawóló beterópóló, mepaae wh̄rape doteyalepó. Aita ʒale mei, ʒ ʒaşókó fóló, ama i fo mo depa wosalepóló, Rom *Gavman* topo wh̄iné naase tuʒmó mulale faai kisipa mutu yalepó.

21 Atétepa, kale wh̄rapené ʒpaae woseturaalu, “Yó matere wh̄-ó, naao dere foró so wh̄paae yó matere alatomota, mo dono dapó. Naao fake so wh̄i maaté taosuraalu, mo so wh̄i sisópaae erótumipó. Naaota, Kótóné tuę mole alatóro mo dono yó mótu beteretei ɖané kisiparapó.

22 Ti ɖané *takis moni* Sisapaae materetei-a, donorepe meié?” yalepó.

23-24 Atimané ʒ só deraai dere ala ama kolóló, atimapaee duraalu, “Ai *denarias moni* ʒalo kelaalopa ępaae yó ʒlae yóló matepa tao sóro duraalu, *moni* tómó i mole asoró doıtamo-a né?” yalepó.

25 Ti fo depa, atimané duraalu, “Sisanépo,” yalepó. Tétepa ama duraalu, “Sisané ɖlapa, ti Sisapaae melae. Kótóné ɖla ti Kótópaae melae,” yalepó.

26 Atéro, Yesu so wh̄i feané keletómó me alakó ʒaşókó fuléro kelaai şu saletei, ʒ ʒaşókókélé feni, ama atimapaee fesaayóló dere fomó, atima hokomó sókó furaalu fokélé tekini, siratei du betalepó.

Sinale wh̄i kepaayóló so dokaaloé yóló wosale fo
(Mat 22:23-33, Mak 12:18-27)

27 Mepaae sukale so wh̄i kepaayaalo meipó, du betere Sadyusi fakekó mepaae wh̄rapetamo Yesupaae wosetere fo yaai walepó.

28 Atéro duraalu, “Yó matere wh̄-ó, wh̄i betʒ so dokaletei, naale senaalekélé deni ʒale sinitepa, noma me wh̄iné ai so wulia dokóló naale detepa, ti ai naale noma sukale wh̄i betale sirimó beterópóló yae fo Moses-né aşemó ɖapaae erapó,” yalepó.

29 “Take weikeró nomarape beterepó. Atéro bitu, topo wh̄i so dokaletei, ai sotamo naale deni, ʒ ʒale sinalepó.

30 Atéro sukutepa, kale so wulia noma me wh̄inémo dokalemó, ai wh̄ikélé naale deni, ʒale sukalepó.

31-32 Nomarape fea até deté fóló, nalo mo kemerótu noma awa taalu wh̄iné dokaletei, ʒkélé ʒale sukalepó. Atéro mo ti kemeróturaalu, kale sokélé sukalepó.

33 Atéro, weikeró wh̄rapené dokale so take kepaayóló wale sukamó, mé wh̄iné dokaaloé?” yalepó.

34 Ti fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Mió i alimó bitu, wh̄i so dokóo, so wh̄ıtamo fóo, du beterapó.

35 Tétu betepatei, sukale so wh̄i momó kepaayóló betaaire alimó atéro wh̄i so dokotere alakélé, so wh̄ıtamo beteratere alakélé, sinitere alakélé ini, hepen bemó betere *ensel* kaae betaalo ai ape.

36 Téturaalu, atima kepaaró betere naale senaale ereteiné Kótóné ama naale senaaletóro betaalopó.

³⁷ Ni sesaapemó duku betere si mi dolomó yale fo Moses-né asęrapó. Ata, Abraham, Aisak, Jekop-sępi fea tęteróló kaae tare Kótó betera. Atére foné sukale so whį aluni, kepaayóló betera, hękeamó yó matapó.

³⁸ Ti ata, sukale so whį maaté tęteróló kaae tanitei, mo betere so whįkélé tęteróló kaae tare Kótó betera. Ti noatepae, sukale so whįkélé, betere so whįkélé, fea amatóro betera betera,” yalepó.

³⁹ Moses-né asęre fo yó matere whįrape mepaaené ępaae tokó mótu duraalu, “Yó matere whį-ó! naao dere fota, mo dono dapó,” yalepó.

⁴⁰ Téyaletei, ama ai yale foné atima haleturaalu, whį betanékélé ępaae me wosetere fo inipó.

*So whį tęteróló kaae tare whį-a né naaleé yale fo
(Mat 22:41-46, Mak 12:35-37)*

⁴¹ Téró, Yesuné atimapaee duraalu, “Kótóné so whį tęteróló kaae tare whį Kerisota, Depit-né naalepó du betere-a noa fo betené de?

⁴²⁻⁴³ Ti ai fo bete Depit-né amatei, hękearóló buk Sam-mó asęyóló muló betera.

“Talené ę tęteróló kaae tare Talepaae duraalu, “Yalo naao bóe whįrape tétéi aleróló, naao hó aomó beteraalopa, kaae tawóló yalo turu naase demó betae,” erapó.

⁴⁴ Ti Depit-né ę tęteróló kaae tare Tale-ó du betaletimo, ama naalepó, fo neteró yaleé?” yalepó.

⁴⁵ Téró, aimó betó mole so whį feané ama yó mótu betere fo wosetu betepatei, Yesu ę ama yó matere whįrape daalepaae fetée fóló duraalu, “Moses-né asęre fo yó matere whįrapené dere alané dię doraęsóró mo wisiyóló kaae tawae.

⁴⁶ Ti atimata, so whį feané doasi whį-ó yóló, dukiraterer kokómó so whį fea touręleta dere tikipaae faairaalu, mo fłoi kuti wisimaaté deróló fua yóo, Kótóné fo wosetere be dolopaae fukélé, mo wisi tikimótóro betaai hękese dua yóo, ęla detere sukamókélé, topo whįrape bitua betere tikimó, betaai eķęle yóo, dua dapó.

⁴⁷ Téturaalu, kale wulia sorapekélé dilikóló atimané ęla ęla fea ęlémi sóo, moma duraalukélé, so whįné dukiraterer kokómó fłoi sįyóló yóo, dua dapó. Take kemerer sukamó atétere whįrapené saaire kwiata, mepaae so whįné saaire seķę bosenóló, mo doasi saalo ai ape,” yalepó.

21

*Wulia soné moni ke deręle wale fo
(Mak 12:41-44)*

¹ Téró Yesu ę momatere bemó bitu kaae taremó, mepaae néli whįné Kótópaae hęle matere moni deraterer dolopaae dekéro deręleta du betalepó.

² Atétepa kelalemó, betę yoleale wulia sonékélé sonaai moni ke beleķęamale tamo deręle walepó.

³ Atétepa ama duraalu, “Yalo diępaae mo i dere ape. I yolealere wulia soné derale moni kené so whį feané derale moni taaróló, mo bosene falapó.

⁴ Ti noatepae, so whį feanéta doakale moni mupatei, tėti maaté deręleta yalepó. Téyaletei i wulia sonéta, ama depe dolo sesé mole moni ketei, mo ti kemeróló deręle walepó,” yalepó.

*Saró haetamo kemeyaai deremó eratere fareyópu
(Mat 24:1-35, Mak 13:1-31)*

⁵ Téró, mepaae ama yó matere wh̄rape atima furaalu, “Mepaae so wh̄iné Kótópaae h̄ale matere ɔla ɔlaró kapo fake wisitamóné momatere be wisinaale t̄eyale tikimó kokoné sininó beterapa kelaē,” yalepó.

⁶ T̄étepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Diaaɔ mió i keletere ɔla ɔla feata, take waaire sukamó me kapotamo atéró wolekepa kelaalomeitei, fea fisikó fóló, haemó kolokó doropóló mupa kelaalo ai ape,” yalepó.

⁷ Ti fo depa atimané ɔpaae woseturaalu, “Yó matere wh̄i-ó, ai alarape-a noa sukamó yaaloé? Noa kaae fareyópu eratepa, kolóló kisipa muaaloé?” yalepó.

⁸ Ai fo depa Yesuné duraalu, “Mepaae wh̄iné kapala fo yóló diɔ dilikaɔsóró, mo hotowa yóló kaae tawae. Ti noatepae, mepaae dilikitere wh̄rape wouraaalu ɔalo doi yóló, ‘Kale waalopó du betere wh̄i ɛtórótípó. Ali mió felekemó walapó,’ depa mo nisiyóló sya faɔse.

⁹ Doasi bóe dele alaró mepaae wh̄rape atimané hae tiki atimatei t̄eteróló kaae tawaairaalu, *Gavman* wh̄itamo bóe du beteraɔpó dere fo wosóló wiyaaɔse. Ti noatepae, folosóró ai alarape mo yaalotei, kemeyaaire ali folo sókó waalomeipó,” yalepó.

¹⁰ Téró atimapaee duraalu, “Me hae kwiamó betó mole so wh̄iró me hae kwiamó betó mole so wh̄itamo bóe dóo, me hae kwia t̄eteróló kaae tare topo wh̄iraperó me hae kwia t̄eteróló kaae tare topo wh̄irapetamo bóe dóo, yaalo ai ape.

¹¹ At̄éturaalu, hae kwia feamó doakale bao dere alakélé, doasi sekei alakélé, wotetere aliró hepo alitamokélé waalopó. T̄éturaalu, so wh̄i mo doa winé sinóló diri furu furu yaaire alaró me ala yaairemó dere fareyóputamo samó eratepa, diaaɔ kelaalopó.

¹² Ai alarape yaait̄ei folosóró, mepaae wh̄iné diɔ dóló susupuróló, fo wosetere berapepaae dapesó fóló, *dipula* beteraalo ai ape. Atéró, diɔ doasi topo wh̄iraperó *Gavman* wh̄irapetamo beterepaae dapesó faalopó. Diɔ ɔalo ala erótu betere mó bóe duraalu ai alarape yaalopó.

¹³ At̄étere alané ɔalo yó melale alarape atimané keletómó yó melópóló, diɔ t̄e ai mulatere ape.

¹⁴ Atimané diɔ só deraairaalu, fotokoiné depa diɔ noa fo yaaloé, yóló whaalia yaɔse.

¹⁵ Ti noatepae, ai ala deretamo ɔalo diɔpaae kisipa tiki dotoróɛ fole alaró atimané dere fo tokó melaaire fotamo yó melaalo ai ape. Diɔné ai fo depa woseturaalu, diɔ só deraaitere wh̄rape folópu kolokó fóló, mo bet̄a wh̄inékélé me tokó matere alakélé yaalomeipó.

¹⁶ Diaaɔ hae aya ó norape ó fake wh̄irape ó fulumu wh̄irapenékélé, diɔ d̄ópóló eleké deyaalo ai ape. T̄éturaalu, diɔ mepaae wh̄irape atimané mo ti dóló sukunaalopó.

¹⁷ At̄étu, so wh̄i mo feané diɔtamó bóe dóló, diɔ h̄óraalo ai ape. Ti at̄étere alata, atimané ɛ h̄órótu diɔkélé ai h̄óratere ape.

¹⁸ T̄éyaalotei, diaaɔ topo niki mo bet̄akókélé aluyaalo meipó.

¹⁹ Diɔ mo ti betaaire bete saairaalu, mo diriyóló betae.

²⁰ Diaaɔ keleralemó, Jerusalem be hulua bóe wh̄irapené bopéró betepa kilituraalu, kale be hulua mió mo felekemó dóló wópu mulaai dapóló, kisipa muae.

21 Atétere sukamó, Judia hae kwiamó betó mole so whì dià ti du sorokó molepaae botokó fóo, mepaae doasi be hulua tuamó betó mole so whì dià ai be hulua taaróló fóo, mepaae ai hae kwiamó betóló fale so whìkélé ai doasi be hulua tuapaae faqsóro yae.

22 Ti atétere alimó yaaire alata hãle meipó. I haemó betóló fale so whìné yale alamó Kótóné kwia móturaalu, doasi sekèi ala eraalopóló, asemó ere fo dokonóturaalu, mo eraalo ape.

23 Ti aita, Kótóné i hae kwia feamó betó mole so whìtamo doasi fopaae buturaalu, só ai deratere ape. Atétere be demó mepaae naale ere soraperó, naale teó awã nuku betere sorapetamo betã kãleó, mo doasi sekèi ala saalo ai ape.

24 Téturaalu, atima mepaae ti bóe dele sepakené dóló kemeróo, mepaae so whì ti hae kwia feapaae *dipula* sóro dapo dapo yóo, yaalopó. Tétu, Jerusalem be mo ti doróló torokó faróló, Juda meire fake atimané teteróló kaae taté fóló, Kótóné ðãle muló betere kwiamó sókó fupa, ti kemeyaalo ai ape.

25 Atéturaalu, samó daale sukanékélé, hqrerapenékélé, wéliénékélé, kae kae alarape depa kolóo, doasi wèi kèla whaaau yóló holóo yaalopó. Atétere ala i hae kwia feamó betó mole so whìné kilitu, noa ala du derópóló hosaa wèi wèi yóló wiyaalopó.

26 I hae kwia feamó betó mole so whìné ó sã wore duraalu, hqrerape torokó dorowale kilitu, i haemó noa ala du derópóló, doasi winé sukãalopó. Tétu, diri furu furu yóló be fesaaetamo du dere kaae yaalo ai ape.

27 Ai alarape yóló kemetepa, kale Whìné Naalema ó sãko dolomó doasi bole fotokqró mo kae ere ðe wisinaaletamo hãkeamó wapa kelaalopó.

28 Ai alarape kaae sóro depa kilitu, aluyaqsóro Kótóné ama dupure so whì mo felekemó dapesene walapóló kisipa mutu, haõtamo turukó holóló daae muae.

29 Atéró, ama atimapaae i fo sale yalepó. Ti daale ni noseró mepaae nirapetamoné ere ala diaaq kolóló kisipa muae?

30 Nirape sóku fóló, tokq momó beletepa kilituraalu, kale ba fo ali mió mo felekemó ai sókó wale ape dua dapó.

31 Atei alarape kaae depa diaaq kilitu, Kótóné teteróló kaae tare ala mió mo felekemó walapóló kisipa muae.

32 Yãlo diãpaae mo i dere ape. Mió i alimó betó mole so whì sukuni hãle betepatei, i alarape folosóro yaalo ai ape.

33 Sãró i haetamo kemeyalotei, yãlo fo betã mo kemekélé ini, hãle muó tawaalopó.

34 Diã wèi nóló topo dotere alané diaaq tiki ó naao dere ala hãle qã kaae taae fatereteikélé, ó i haemó whaaliatu betere alakélé, diãné hosaa tuamó sekèné sinitere alakélé du betepa, i be ðe sókó wouraalu yã hemó duku dere kaae yaqsóro, mo hotowaró kaae tawae.

35 Ti noatepae, ai yaaire alarapeta, i hae kwiamó betó mole so whì mo feapaae waalo ai ape.

36 Kale Whìné Naalema betere tikimó diãkélé betaalopó. Téyaalopa, ai alarapené diã só deraqsóro, betere dokq fea hotowayóló kaae taru, momatere ala yó tawae," yalepó.

37 Atéró, Yesu ã suka fea ai momatere bemó Talené ala etérapóló yó melóló, be kuluka deretamo ã *Olip* du sorokó molepaae fini fi wuatu betalepó.

³⁸ Atei ala du betepa, so whi fea mo hikateitei turukó holóló Yesuné momatere bemó yó mótu betere fo wosaai wua yalepó.

22

Judas-né Yesu eleké deale fo

(Mat 26:1-5, 14-16, Mak 14:1-2, 10-11, Jon 11:45-53)

¹ Kale bosene fele be de kisipa mutu, fopei *bred* o deyóló nokole be de felekemó sókó waai depa etéyalepó.

² So whimó momaratere topo whiraperó Moses-né asere fo yó matere whirapetamo so whiné kapo duné siróló daósóró wituraalu, Yesu kikití daaire tų kekitu betalepó.

³ Téró, atima 12 yó matere whirapekó betą whiné doi Judas Iskariot tuąpaae dowi Satan bitį walepó.

⁴ Tétepa kale Judas ą fóló, mo so whimó momaratere topo whiraperó momatere be kaae tare diki tare whirapené topo whirapetamo betó molepaae felepó. Téró Yesu dópóló netéro eleké deyaaloé? yóló, fo dokaai felepó.

⁵ Atéro, fo dokóló kemetepa, hekesese duraalu *moni*-né ą dupuyaalopó, yóló mulalepó.

⁶ Atéro, Judas-né wisirapó depa, so whi touróló bitinitere sukamó Yesu dópóló naase tuąpaae mulaaire tų kekitu betalepó.

Yesu ama yó matere whirapetamo siki bemó bitu ąla nale fo

(Mat 26:17-30, Mak 14:12-26, Jon 13:21-30, 1Korin 11:23-25)

⁷ Kale bosene fele be de kisipa mutu, fopei *bred* o deyóló nokole be demó betą *sipsip* hupu male dóló, Talepaae simó sukųlaa daróló melaaire be de sókó walepó.

⁸ Téró, Yesuné Pitaro Jon-tamo dotonaai duraalu, “Diaamo fóló, kale bosene fele be demó deyóló naaire ąlakó taleyóló mullaai fae,” yalepó.

⁹ Ti fo depa atimaamoné ąpaae woseturaalu, “Naao kisipané ai ąla-a, ąmoné momó taleyóló mulópóló de?” yalepó.

¹⁰ Ai fo depa ama duraalu, “Diaamo ai be hulua tuąmó sókó fełalemó, whi betą weį wuti beleyóló tųmó diaamotamo hokolaa yaalo ai ape. Téyaalopa ą sya fóló, fole be dolopaae diaamokélé buó deyae.

¹¹ Téró, ai be talepaae etei fo yae. Yó matere whiné ąpaae duraalu, ‘Yalo yó matere whirapetamo bosene fele be demó, ąla deyóló naaire be kekó momó donoróló muló betere?’ yóló, wosaai yalepó,” yalepó.

¹² Aténałemó, ama diaamopaae óté taoró doasi be ke yó melaalo ai ape. Ai be ke dolomó betaaire ni fake ó mepaae ąla ąlakélé fea sumó donoróló muló betepa kelaalo ai ape.

¹³ Atétepa atimaamo fóló kelalemó, Yesuné yale fo motóró epa kelalepó. Atéro bituraalu, kale bosene fele be demó atimané deyóló naaire ąla aimó donoróló mulalepó.

¹⁴ Atéro, kale ąla naaire suka kele sókó wapa, Yesuné yale fotoró mo epa kelalepó. Atéro *aposeł* whirapetamo ąla nokole ni fake tómó boperó bitu ąla nuku beterepó.

¹⁵ Atéru, ama atimapaee duraalu, “E doasi sekę saaire ala feleke depa, kale bosene fele be demó detere ąla ą betąmó nokołeteiné e mo doasi hekesese ąpó.

16 Ti ɣalo diɣapaae i dere ape. I bosene fele be demó detere ɣla ɛ néli haɣe bitiré fóló, Kótóné tɛteróló kaae tare aomó mió i ɣla detere ala bete dokonatapa, ti momó naalo ai ape,” yalepó.

17 Atéro, Yesuné *kap* wuti sóró taru, Tale Kótópaae mo kée yalepó. Atéro mótu, Yesuné atimapaae duraalu, “I matere weɣi tao sóró, diɣ fea nósu deté fóló, kemerae.

18 Ti ɣalo diɣapaae mo i dere ape. Mió i nokole *wain* képi weɣi momó kaae néli haɣe bitiré fóló, Tale Kótóné tɛteróló kaae tare ala sókó wale sukamó momó naalopó,” yalepó.

19 Téró, ama *bred* o bula tao sóró Kótópaae mo kée yóló, terekée daalu yóló ɣnirótu duraalu, “Ita, ɣalo tiki diámó i matere ape. Térapa, diɣané ɛ kisipa muló nukulé fu betae,” yalepó.

20 Atéro, atima ɣla nóló kemetepa, kale yale kaae weɣi wuti tao sóró taru duraalu, “I *wain* weɣita, Kótóné ama so whɣi tao saalopóló, kisi yóló mulale fo diriróturaalu, diɣ tao saai sunée farale ɣalo sameapó.

21 Téretei, i ni fake tómó ɛtamo betámó ɣla nuku betere whɣinétei, ɛ dópóló eleké deyaalopó.

22 Téyaalotei, Whɣiné Naalema i ala yópólópó yóló, Kótóné tukóló muló betere fo mo dokonóturaalu eraalo ai ape. Téyaalotei, Whɣiné Naalema dópóló eleké deyaaire whɣi betá mo doasi sekeɣi ala saaireteiné kɣlerapó,” yalepó.

23 Ti fo depa, ai ala-a né yaai dée yóló, atimasisitei u wosene i wosene du betalepó.

24 Atéro kale dere kaae, ama yó matere whɣirape atimasisi doasi topo whɣi-a, de betaai dée yóló fonétei alale su betalepó.

25 Tétepa Yesuné atimapaae duraalu, “Kale Juda meire fake tɛteróló kaae tare topo whɣirapénémo so whɣi tɛteróló kaae tanópóló, sóró beteró betere whɣirapeta doasi néli whɣi bitu, so whɣi fea tao sóró wisi ala erótu betere whɣirapepó dua dapó.

26 Tépatei, diɣ atei kaae ala ini, diɣ tuámótamo doasi topo whɣi betepa, ti mo ketei kaae betóo, diɣ tɛteróló kaae tare topo whɣi ti kutó diratere whɣi kaae betóo yae.

27 Ti noatepae, ɣla deyóló nokole sukamó doasi doi mole whɣirapéné noa ala dua de? Ti atima doasi whɣirape ni fake tómó bitu, ɣla maaté nuku beterepé, kutó diratere whɣi kaae bitu, ɣla biliyóló maleta dua de? Meipó. Ai doasi doi mole whɣirape atima ai ala dumi, ni fake tómó bituraalu, ɣla maaté nukua dapó. Tépatei, ɛta diɣ feané kutó diratere whɣi kaae beterapó.

28 Diɣta, ɛpaae sekeɣi ala wou betepatei ɛ taaróló botokó feni, ɛtamo betámó bitiré walepó.

29 So whɣi tɛteróló kaae tanópóló ɣalo Ayané ɛ sóró beterótu yale kaae, ɣalokélé diɣ so whɣi tɛteróló kaae tanópóló, sóró beteratapó.

30 Até dapa, ɣalo tɛteróló kaae tare ala tuámó ni fake tómó bitu, ɣla nóló, weɣi nóló du betaalopó. Atéturaalu, doasi topo whɣi betere tikimó bitu, 12 Israel fakerapetamo diaaɣ fo tokóló tale yaasepóló, sóró beteratapó.

*Pitané yaaire alamó Yesuné yale fo
(Mat 26:31-35, Mak 14:27-31, Jon 13:36-38)*

31 Saimon, Saimon-ó, ɣalo ɣapaae i dere fo wosae. Mepaae so whɣiné *whit* ke buléro kelaai fumi sukutu dere kaae, ɣa tuámó noa alakó muléro kaae kelaairaaalu, Satan-né ɣapaae wosene walepó.

³² Téyaletéi Saimon-ó, naao kisipa tiki tiró betere ala taaróló haepaae derepaqsóró, yało yańó momaralepó. Naao kisipa tiki feteyóló, ya ę beterepaae momó wapata, ti naao norape tao sóró fotokọ bulaasepé;” yalepó.

³³ Tétepa Pitané ąpaae duraalu, “Tale-ó, ya *dipula* beteratepa ti ękélé wusuró beteroó, sukutepakélé ti wusurótóró sukọo enérápó;” yalepó.

³⁴ Ai fo depa Yesuné duraalu, “Pita-ó, yało yańpaae i dere ape. Mió i be demó wa *kakaruk* bané hale yaaipatei, naao ę kisipanipó fo sore félimó yaalo ai ape;” yalepó.

³⁵ Téró, Yesuné atimapaee woseturaalu, “Yało dią dotonale sukamó *moni* butere be ó hęleke be ó me ọlakélé sóró fae ini, hale fọpóló dotęyalepó. Téyaletéi, dią me ọlakó mei yaleé?” depa atimané duraalu, “Meipó;” yalepó.

³⁶ Ai fo depa, ama atimapaee duraalu, “Mió diaaọ *moni* detere be mupa sóo, yokélé sóo yae. Bóe dele sepakekótamo munipa, ti diaaọ tó mó deró betere kuti sokóló, me whįtamo dotonóló sepake betąkó dupuyae.

³⁷ Ti noatepae, i fo aseýóló muló beterapó. Dowi ala dere whįrape dosąturaalu, ąkélé touróló dosąyalepó. Yało diąpaae i dere ape. Ai ere fo dokonóturaalu ępaae mo eraalopó. Mo dapó. Ęmó kisipa muturaalu, Kótóné kọló whįrapené aseńmó ere forape fea dokonóló ępaae motóró eraalo ai ape;” yalepó.

³⁸ Téró, ama yó matere whįrapené ąpaae duraalu, “Tale-ó, ąané bóe dele sepake tamo i tarapa kelere?” depa, ama duraalu, “Ai supó;” yalepó.

Yesu Olip dumó daalu moma yale fo
(*Mat 26:36-46, Mak 14:32-42*)

³⁹ Atéró, Yesu ą belapaae sókó doropóló ama dua dere kaae, *Olip* du sokorepaae fupa, ama yó matere whįrapekélé, ą sya felepó.

⁴⁰ Atéró, aimó sókó fóló, ama atimapaee duraalu, “Sų sere alané dią dowi alamó dée nalaqsórópa, Talepaae momatu betae;” yalepó.

⁴¹ Atéró, ą atima daale tiki sawa taaróló fóló, bukutiri teýaró bituraalu momayalepó.

⁴² Ama i moma yalepó. “Aya-ó, naao kisipané ępaae i waaire sekei ala waqsóró sesé yaai depa ti té yae. Yało kisipané enére ala yaalomeipa, naao yaai kisipa mole ala betą erae;” yalepó.

⁴³ Atétepa, ó hepen bemó betere *ensel* betą dorowóló ą tao sóró fotokọ bulalepó.

⁴⁴ Atéró, Yesuné ama hosaa tuamó mo doa sekené sinitépa, Alimapaee mo fotokọi moma yalepó. Atéturaalu, ama tikimó fosono doasi ąake kaae dorowóló, haepaae fu betalepó.

⁴⁵ Atéró momayóló kemetépa, ą turukó holóló ama yó matere whįrape beterepaae momó fesaae fóló kelalemó, atima dekené sukuturaalu fotokkélé meiyóló, noke foposaa yó molepó.

⁴⁶ Atépa ama atimapaee duraalu, “Dią noatepa, noke foposaa yó mule? Sų sere alané dią ąlisóró fóló, dowi alapaae só deraqsóró, turukó holóló Talepaae momatu betae;” yalepó.

Judas-né Yesu bóe whįné naase tuąpaae mulale fo
(*Mat 26:47-56, Mak 14:43-50, Jon 18:3-11*)

⁴⁷ Ama fo kemeni hale du betepatei, so whį mo hale ọla kaae walepó. Kale yó matepa wosetere 12 whįrapekó betą whį Judas-né Yesu kọló tukó naai, ą daale felekepaae walepó.

48 Téyaleteti, Yesuné aṗaae duraalu, “Judas-ó, kale Whjiné Naalema dópóló, eleké deyóló kóló tukó naai wou de?” yalepó.

49 Até yaaire ala, Yesuné ama yó matere whjrapené kolóló aṗaae duraalu, “Tale-ó, dané i tare sepakerapené deyaróe?” yalepó.

50 Téró, atimakó betá whjiné mo so whjmó momaraterere doasi topo whjiné kutó diratere whjiné tururó woséli saae deralepó.

51 Tétepa Yesuné duraalu, “Ai ala me momókó yaqse!” yalepó. Atéro, Yesuné kale whjiné woséli ama ere kaae eralepó.

52 Téró, Yesuné mo so whjmó momaraterere doasi topo whjrapekélé, momatere be kaae tare whjrapené topo whjrapekélé, whj disirapekélé fea wóló, a tawaai boperóló daae molepó. Atépa ama duraalu, “Diaaq ęta, i hae kwia tęteróló kaae tare doasi topo whjrapené kaae tare alarape fasó saai, bóe daai ałisóró fole whjpóló, sepakeró nópulutamó tao diliki yóló, ę tawaai wou de?”

53 Take ę diątamó momatere be tuąmó bitua yaleteti, diaaq ę daai tanipó. Ténitei, mióta, dilikire alané tęteróló kaae tapa, diaaq yaaitere ala yópóló, tukóló muló betere sukakelemó dapó,” yalepó.

Pitané Yesu tuęnipó yale fo

(Mat 26:57-58, Mak 14:53-54, 66-72, Jon 18:12-18, 25-27)

54 Téró, atimané a tawóló so whjmó momaraterere topo whjiné bepaae dapesó felepó. Atétepa, Pitakélé Yesu sya nalo taaeta deté fu betalepó.

55 Téyaleteti, ai momatere be bolaare dopóku tuą dolomó si noke yóló, atima fea simó boperóló betó mupa, Pitakélé atimatamo beterepó.

56 Atéro a simó beteremó, kutó diratere so seimale betané kolóló, mo ti kikéyóló kaae taru duraalu, “I sekęta, Yesutamó betąmó kwęale whjkópó,” yalepó.

57 Ai fo depa Pitané duraalu, “Ti senaale-ó, naao ai bope dere whjta ę mo tuękélé inipó,” yalepó.

58 Atéro sawa beteró, whj me kaené a kolóló duraalu, “Yąkélé atimatamo kwęale whjkóe?” depa, Pitané duraalu, “Ai whjta ę meipó,” yalepó.

59 Atéro, suka kele betá kemetepa kale dere kaae, whj menémo duraalu, “I sekęta, Yesutamó betąmó kwęale whjkó irurapó. Ti ąkélé Kaleli whjtóró mo hjtípó,” yalepó.

60 Ti fo depa, Pitané duraalu, “Diaaq ai bope dere whjta, demó déró ę tuęnipó,” yalepó. Ai fo deretamotóró wą *kakaruk* bané hale deremó, ama du betale fo tukó felepó.

61 Tétepa, Tale a Pita daalepaae fetée wóló, kelené kikéyóló kaae tawalepó. Até deremó, take Talené Pita aṗaae *kakaruk* bané hale sore félimó yaaipatei, naao ę kisipanipó yaalopó yale fo kisipa muni walepó.

62 Atétepa, Pita a belapaae sókó doropóló, mo doa dekené sini wole du betalepó.

Diki tare whjrapené Yesu faleyale fo

(Mat 26:67-68, Mak 14:65)

63 Atéro, Yesu botokó faqsóró, kaae tare whjrapené a doka doka duraalu faletere forape yóló deleta du betalepó.

64 Atéro, ama kelepaatimané kutiné kinóló dokóló aṗaae woseturaalu, “Yą né daleé? Yą dale whj dąpaae yó ałae,” yalepó.

65 Atéro, atimané a faleyóló kae kae dowi forape du betalepó.

*Pailat-ró Herot-tamoné Yesutamo fo tekale fo
(Mat 26:59-66, Mak 14:55-64, Jon 18:19-24)*

⁶⁶ Atéroró, be teó dęteretamo fo tokóló tale yópóló betero betere whı́ disirapekélé, mo so whı́mó momaratere doasi topo whı́rapekélé, Moses-né asere fo yó matere whı́rapekélé, fea betapaae tourale walepó. Atéroró touró bitu, Yesu fo tokóló taleyópóló tale dere whı́rape beterepaae dapesó felepó.

⁶⁷ Atéroró atimané duraalu, “Yąta, Kótóné so whı́ teteróló kaae tare whı́ Kerisopata, ti dąpaae yó ąlae,” yalepó. Ai fo depa, Yesuné duraalu, “Yąlo diąpaae depa diaaą ępaae kisipa tiki tiraalomeipó.

⁶⁸ Yąlo diąpaae mepaae fo wosenałemókélé, diaaą tokó melaalomeipó.

⁶⁹ Téretei, mo miótóro kaae sóró kale Whı́né Naalema mo doasi fotoką bole Kótóné turu naase tuąmó betaalo ai ape,” yalepó.

⁷⁰ Ai fo depa, atima mo feané ąpaae woseturaalu, “Ti yąta, Kótóné Naalemae?” depa ama duraalu, “Me kae mei, diaaą mo dono ai dere ape,” yalepó.

⁷¹ Ti fo depa, atimané duraalu, “Me kae noa fokómo depa, wosaai de? Fo feata, ama kólómótóro sókó wapa dąné ai wosale ape,” yalepó.

23

*Yesu Pailat-né keletómó fo tokóló, filipaa ni tómó olerae yale fo
(Mat 27:1-2, 11-26, Mak 15:1-15, Jon 18:28-19:16)*

¹ Téroró, atima aimó betó mole whı́ mo fea turukó horóló, Yesu Pailat beterepaae dapesó felepó.

² Atéroró, atimané ą faleyóló só derótu duraalu, “Ai whı́néta, so whı́ feané Sisapaae *takis moni* melaąsóró sesé yóló, so whı́ kópaee ąlisóró fu beterapó. Tétu, amatei ąta so whı́ teteróló kae tare topo whı́ Kerisopó du betere alané dąné teteróló kaae tare alarape fea dorótu beterapó,” yalepó.

³ Atétepa, Pailat-né Yesupaae woseturaalu, “Yąta, Juda fake so whı́ teteróló kaae tare topo whı́é?” depa, Yesuné duraalu, “Épó. Naaótóro dono ai dere ape,” yalepó.

⁴ Téroró, Pailat-né Talepaae momaratere topo whı́raperó so whı́ feata-mopaae duraalu, “I whı́ yąlo kąae kelalemó, fo tokóló ą só deraaire bete mekélé mupa kilinipó,” yalepó.

⁵ Tétepa, atimané fo fakeyóló deteraaíné duraalu, “Ai whı́né Judia hae kwiamó betó mole so whı́paae yó matere fo wosetu, fo tiki whaa deté fu betalepó. Ama Kaleli hae kwiamó kaae sóró yó maté wóló, mió ipaae ai sókó wale ape,” yalepó.

⁶ Ai dere fo wosóló, Pailat-né atimapaae woseturaalu, “Ąta, Kaleli whı́é?” yalepó.

⁷ Ai fo depa, atimané duraalu, “Ai whı́ta, Herot-né teteróló kaae tare hae kwiamó beterapó,” yalepó. Atéyale sukamó Herot ąkélé ai Jerusalem be huluaámó betepa, Pailat-né Yesu Herot beterepaae dotęyalepó.

⁸ Téroró, Yesu atéroró sókó wapa kilituraalu, ą mo hąjnë sinalepó. Ti noatepae, ama mepaae kelemei alarape erótu beterapó deté fole fo woseturaalu, Yesuné kelemei alakó eratepa kelenée yóló, kisipa mutu betaleteinépó.

⁹ Atéroró, kale Herot-né ąpaae kae kae forape woseté feletei, Yesuné fo betąkélé tokó menipó.

¹⁰ Atétepa, so whı́mó momaratere doasi topo whı́raperó Moses-né asere fo yó matere whı́rapetamoné ą faleyóló só deratere fo du betalepó.

11 Téro, kale Herot-ró ama diki tare wh̄rapetamoné ʔ faleyóló duraalu, wisi wisi kuti deróló Pailat beterepaae momó fesaae fópóló dotonalepó.

12 Upuléta, kale Herot-ró Pailat-tamo bóe dóló betaleteti, mió i ala yale sukamó fulumu wh̄ aleyóló beterepó.

13 Atéro, kale Pailat-né so wh̄imó momaratere topo wh̄rapepaaekélé, so wh̄i teteróló kaae tare topo wh̄rapepaaekélé, so wh̄i feapaaekélé ape yalepó.

14 Atéro touró betepa, ama atimapaae duraalu, “Diaaʔ i wh̄ita, take teteróló kaae tare doasi topo wh̄rapetamo bóe daai ʔlisóró fole wh̄ipóló, ʔ beterepaae dapesó wapa diaaʔ keletómó ʔalo ʔ tuámó daaló bitu, me h̄asókó fele alakó muléro kekalemó meipó.

15 Herot-nékélé taleyalemó, dowi ala mekélé munipa, ama dāpaae ai dotonale ape. I wh̄i mo ti sukópóló dele alata, me noa ala itikimó daai de?

16 Térapa, ʔalo ʔ fokosó sóró h̄ale fópóló dotēyaa i dapó,” yalepó.

18 Atimané mo betā kóló daae fóló fo fakeyóló duraalu, “Ai *dipula* betere wh̄i Barabas dā beterepaae wópóló dotonóturaalu, i seké dóló aluraa,” yalepó.

19 Ti noatepae, ai wh̄i Barabas-ta *Gavman* wh̄i betaai dapóló bóe dóló wh̄i dupa, ʔ *dipula* beteralepó.

20 Pailat-né ama kisipanéta, Yesu h̄ale fópóló dotonaaairaa, so wh̄ipaae momó yalepó.

21 Téyaletei, atimané mo doa fo fakeyóló duraalu, “ʔ filipaa ni tómó dóló olerae, ʔ filipaa ni tómó olerae,” du betalepó.

22 Téro, ama sore dakoróló atimapaae duraalu, “I wh̄iné noa dowi ala yalemó daaloé? I wh̄i daaire bete me munipó. Téreteiné, ʔalo ʔ dóló susupuróló, h̄ale fópóló dotonaa i dapó,” yalepó.

23 Téyaletei, atimané fo fake dekeró yó taru, doasi seyóló duraalu, “ʔ sukópóló filipaare ni tómó dóló olerae,” yóló, dere foné Pailat-né fokélé só deralepó.

24 Atétepa, Pailat-né kisipanétei taleyóló wisirapa téyae yóló, dotopoi fo du betere so wh̄ipaae melalepó.

25 Atéro, ama wh̄i betā dóo, teteróló kaae tare alamó topo wh̄rapetamo bóe dóo deremó, *dipula* betera wh̄i h̄ale fópóló dotonae yalepó. Téro, Yesupaae atimané kisiapa mole ala erópóló, doasi diki tare wh̄irapené naase tuāpaae melalepó.

*Yesu filipaa ni tómó olerale fo
(Mat 27:32-44, Mak 15:21-32, Jon 19:17-27)*

26 Atéro atimané Yesu duóló sóró fu betaalemó, Sairin be hulua wh̄ikó Saimon ipu bemó biti doasi be huluapaae derepaa i wou betepa tu tuámó hokolaa yalepó. Atéro ʔ tawóló Yesu oleraaire filipaa ni beleróló, Yesuné sisómó fópóló yalepó.

27 Atétepa, so wh̄i mo feané ʔ sya felepó. Atéro, sorape feané sya fu bitu kōlené sinituraalu, mo dekené suk̄i wole fo deté wou betalepó.

28 Até deté wou betepa, Yesu fetée anóló duraalu, “Jerusalem senaalerape-ó, diaaʔ ʔ wolekesé, diāsisitei wole yóló, diaaʔ naale senaalekélé wole yae.

29 Ti noatepae, take waaire sukamó diaaʔ etei fo yaalo ai ape. Mepaae sorape naale senaale deni, h̄ale ni daale sorapekélé, naale senaale meiyóló h̄ale betere sorapekélé, naale senaale awā menitere sorapekélé, h̄ajné sinóló ai betere ape.

30 'Ai sekei ala wale sukamó atimané i fo yaalopó. "I daae mole ulupaae dukó dorowóló dā teĩrae," yaalopó.

Du sorokó mole hae durapepaaekélé, kaae dorowóló dā husurāle dere ape yaalopó,' erapó.

31 Ti kisi daale nipaae atei ala depa, ti sélitere nipaae noa kaae sekei ala eraaloé?" yalepó.

32 Kale Rom *Gavman*-né yóló muló betere fo tukóló dowi ala yale whi tamokélé ātamo betamó dóló oleraai dapesó walepó.

33 Atéro, atima sókó wale tikiné doita, whiné topo diripó doi mulapó. A sukópóló aimó atimané filipaa ni deyóló oleralepó. Atéro, me whi ama turu naase d̄eró oleró, me whi ama f̄e naase d̄eró oleró, yalepó.

34 Atéro Yesuné duraalu, "Aya-ó, e dele wh̄irapené saaire dowi ala kwia nao h̄ale kemerae. Ti noatepae, atimané du betere alarape atima wisiyóló kispipanipó," yalepó. Atéro, atimané ama kuti taleyóló saairaalu i ala yalepó. Ni fakerape tao sóró fesekéee horótua yalemó, me whiné doi ó siri moletei sókó dorowapa, ai wh̄inétóro sua yalepó.

35 Atéro kale so whi fea mo tumó kese ālu yóló daae molepó. Kale tēteróló kaae tare topo wh̄irapené Yesu faletere fo yóló duraalu, "Mepaae whi aluyaqsóro ama mo wisiyóló tao sua yaleteti, ātamo Kótóné sókó sóró, betéro betere whi Kerisopata, ti amatei ā tao sópóló yae," yalepó.

36 Atéro, kale doasi diki tare wh̄irapekélé, ā oleró betere tikipaae wóló daae muluraalu, faletu betalepó. Atéro, atimané amó betā k̄laa wale *finika wain wei* ā nae yóló melalepó.

37 Atéro apaae duraalu, "Ȳatamo Juda so wh̄iné doasi topo wh̄ipata, ti ya sinaqsóro naaotei tao sae," eneta du betalepó.

38 Yesuné ama toporó beteremó oleró betere āsemó i fo erapó.

ITA, JUDA FAKE SO WHI TĒTERÓLÓ KAAE TARE DOASI TOPO WH̄IPÓ.

39 Téro, kale dowi ala du betepa dóló olerale whi tamokó betané ā faleyóló duraalu, "Ȳa Kerisopata, ti naaotei ȳa taosu d̄amokélé tao sae," yalepó.

40 Téyaleteti, me fakeró oleró betere whiné me whi foné sóró duraalu, "D̄amó sukutereteita, mo d̄amoné yale dowi alamó kwia tokó mótu dereteiné mo donorapó. Téretei i wh̄ita, me dowi alakélé meipatei, d̄a fea betā ala yóló sinitapa, ȳa Kótópaae winié?"

41 Ti noatepae, d̄amota d̄amoné yale alamó i sinitere ape. Téretei i wh̄ita, dowi ala mo bet̄akélé inipatei, h̄ale dóló oleró beterapó," yalepó.

42 Téro ama duraalu, "Yesu-ó, ȳa naao tēteróló kaae tare be tūapaae furaalu, ē kispā keteraq̄se," yalepó.

43 Ti fo depa, Yesuné apaae tokó mótu duraalu, "Ȳalo ȳapaae mo i dere ape. Miótitei, ȳa ātamo mo kokoné suk̄i be wisinaalemó fóló betaalo ai ape," yalepó.

Yesu sinale fo

(*Mat 27:45-56, Mak 15:33-41, Jon 19:28-30*)

44 Atéro suka tuamó daapatei, hae kwia fea diki yalepó. Atéro dikipatei bitiré fóló, 3 *kilok* suka tó daane folepaae kemeyalepó.

45 Ti noatepae, sukané d̄e suk̄aleteiné, diki yó tawalepó. Talepaae mo-maratere be sat̄aleróló oleró betere kuti ama h̄aleteti tuamótóro teketé doropóló, haepaae sókó deralepó.

46 Atétepa, Yesuné fo fakeyóló duraalu, “Aya-ó, yało kepe bete nao kaae tawasepóló, ya tuąpaae i mulatere ape,” yalepó. Atéro ama ai fo yóló kemetepa, ama fomo sókó fóló ą sukąlepó.

47 Atétepa, kale diki tare whırapené topo whıne ai yale ala kolóló, Kótóné doi hale sóró horótu duraalu, “Mo dapó, ita mo whı wisinaale ai sukırapó,” yalepó.

48 Atéro, betąpaae touró betere so whıne kelale alarape atima bepaae momó fesaae furaalu, naao téyae yóló dekené sinité fu betalepó.

49 Téyaletei, mepaae ą kisipare whırapero ątamo Kaleli haemó betąmó betóló wale sorapetamo atima mo tumó daae mulu, ai dere alarape kaae dilikiyóló yo molepó.

Yesu dourale fo

(Mat 27:57-61, Mak 15:42-47, Jon 19:38-42)

50 Atéro ai Judia hae tuąmó ąene Arimatea be whıkó Josep beterepó. ąta, mo whı wisinaale naameyóló dua betepa, Judia hae kwiamó betó mole so whı ąsókó fupa fo tokóló taleyópóló sóró betero betere whıpó.

51 Ai sekęnéta, mo whıne dere alaró mo tikińe dere alatomomó ama mo wisirapó kisipa mutumipó. ąta, Judia hae kwiamó ąene Arimatea be huluaamó walepó. Téru, ą Kótóné ąeteróló kaae tare aqmó mole ala wópóló kaae tawóló beterepó.

52 Atéro, kale whı ą Yesuné tiki saaitapóló Pailat-paae wosene felepó.

53 Téró, kale whıne Yesuné tiki tokóló muló bituraalu, mo deı kutiné bopeyóló whı betąkéle munénire kapo dolomó mulalepó.

54 Atima saą naai tukóló muló betere be de dótóró sókó waai depa, ąla ąla donoróló mulatere be demó ai alarape yalepó.

55 Atéro, mepaae Kaleli hae kwiamó Yesutamo wale sorape Josep-ńe Yesuné tiki mulaai fupa, neyóló mulatéó kelaairaalu, atima Josep sya felepó.

56 Téró, atimané bepaae fóló kale felé ąelaa wale fetera kaae ąlaró felé ąelaa wale *wel* węıtamo taleyóló munalepó. Téyaletei, kale yóló muló betere fo tikińepa, Talepaae moma yaai dapóló tukóló munale sukamó saą nóló betalepó.

24

Yesu kepaayóló fele fo

1 *Fula* kaae sere be demó, mo ąıkati kale sorapené felé ąelaa wale ąlarape sisóló whı mulale dou tópaae felepó.

2 Atéro atima fóló kelalemó, whı dou tu kinala kane fake biliyó faló beterepó.

3 Atépa, atima kane dolopaae buó deóló kelalemó, Tale Yesuné tiki munipó.

4 Atépa, neyąlerópóló atima kisipa teketu beterepó, mo kasa kasai kuti deró betere whı tamo atima daae mole uté deřó sókó wóló daalepó.

5 Até deremó, kale sorape atima winé sinitu, kelepaa haepaae hemée deyóló betó molepó. Tépa, kale whı tamoné atimapaee duraalu, “Sukąle whı douró betere tikimó, betere whıne noatepa keketé kutu bitu de?”

6 Ti noatepae, ą aimó muni kepaayóló falapó. Take dią Kaleli haemó bitu ama diąpaae yale fo diaaą kisipa munié?

⁷ ‘Whiné Naalema mepaae dowi ala dere whırapené naase tuapaae mu-laalopó. Atétepa, atimané  filipaa ni tómó oleróló sukutepa, sore be demó ti  momó kepaayóló betaalopó,’ yalepó.

⁸ Téro, atimané ama yale fo mopóló kisipa yalepó.

⁹ Atéro, atima whı dou tópaee fi fesaae wóló atimané kelale alarape kale 11-whıraperó mepaae whırapetamopaae yalepó.

¹⁰ Ai sorapeta, Maktala sokó Mariakélé, Joanakélé, Jems-né hama Mari-akélé, mepaae sorapekélé, atima fea betó mulu, kelale alarape ama *aposel* whırapepaae yalepó.

¹¹ Téyaletei, kale sorapené yale fo mo dapóló kisipa tirénipó. Ti noatepae, atimané kapala fo detere nisi yalepó.

¹² Téyaletei, Pita  mo hapale sururu yóló fóló, whı dou tómó sókó felepó. Atéro  dou dolopaae fóló kelalemó, ama tiki bopeyóló mulale deı *linen* kuti maaté demó mupa kelalepó. Atépa  momó bepaae fesaae furaalu, i noa ala yalerópóló kisipa tekété fu betalepó.

Emeas bepaae fole tu tuamó yale fo

¹³ Atéyale sukamótóro atimakó whı tamo Emeas bepaae faai tu tuamó fu betalepó. Ai Emeas be taaróló Jerusalem be huluapaae fole dleta, 11 *kilomitapó*.

¹⁴ Atimaamo tumó fu bituraalu, kale yale alarape fea suraté fu beterepó.

¹⁵ Atimaamo até deté fu betepa, Yesu tu tuamó sókó wóló, atima fea betamó fu betalepó.

¹⁶ Até yaletei, atimaamoné Yesupóló kisipa yaqsóro, me lané atimaamoné kele seraaralepó.

¹⁷ Atéro fu bitu, Yesuné atimaamopaae woseturaalu, “Diaamo ai-a noa fo deté fu bitu de?” yalepó. Ti fo depa, atimaamo fu betaletei, kelepa hımula yóló kejyóló daalepó.

¹⁸ Atimaamo fu betere me whı Kliipas-né paae duraalu, “I be demó yale alarape so whı feané kisiparapa, yaıta Jerusalem be huluapaae wale whıé?” yalepó.

¹⁹ Ai fo depa ama paae woseturaalu, “Noa alamó de?” yalepó. Ti fo depa atimaamoné duraalu, “Nasaret be hulua whıkó Yesupaae erale alamó dapó. Ti noatepae, ta Kótóné kóló whı bitu, ama dere foró dere alatamo Kótóné kele tómókélé, so whı feané kele tómókélé, mo doasi fotokótamo du betalepó.

²⁰ Atéro so whımó momaraterere topo whıraperó d tetéroló kaae tare whırapetamoné  sukópóló dae yóló, doasi *Gavman* whırapené naase tuapaae mulalepó. Atétepa, atimané  filipaa ni tómó sinópóló oleralepó.

²¹ Téyaletei, Israel fake so whı dupuróló tao saaire whıpóló kisipa mualepó. Ai maaté mei, ai ala yóló betepa be d tamo kemeyóló, soreraterere be d ti mió i ape.

²² Ai fotei me ipó. D betamó kotere sorape sore mo hikati kale whı dou tópaee fóló, mepaae kelale alarape depa wosetu d kilita yalepó.

²³ Kale sorape fóló kelalemó ama tiki munipa, *ensel*-rapené Yesu kepaayóló beterepóló atimapaae yale fo fea dpaae ene walepó.

²⁴ Téro, dné fulumu whırape atimakélé fóló kelalemó, kale sorapené ene wale ala motóro epa kelalepó. Téyaletei, atimané  bet kilinipó,” yalepó.

²⁵ Ama atimapaae duraalu, “Diaamota, take Kótóné ama kóló wh̄rapené deté wale fo wosóló kisipani, ketei kaae kisipa tiki okokoru kutiri hapólu ai ererapó.

²⁶ Kótóné so wh̄j teteróló kaae tanóppóló, sóró betero betere wh̄j Keriso ʔ doasi doi muaaire ala tuʔpaae sókó faairaalu, folosóró ai sekei alarape salepó. Ai alata ʔsókó faalomei, mo yaalopó ere fo dokonóturaalu yalepó.

²⁷ Mo take Moses-né asere fomó kaae sóró wóló, Kótóné kóló wh̄jrape feanékélé asere fo beteta, emótóró erapóló amatei ʔakearóló yó malepó,” yalepó.

²⁸ Atimaamo fole bepaae felekemó sókó faai, tʔ aupalomó fu betalépó. Téyaletei Yesu ʔta, ai be hulua boseneyóló saletópaae faai fole aʔ yalepó.

²⁹ Atéro ʔ fupatei, kale wh̄j tamoné ʔ kejróló duraalu, “Felekemó be diki yaai dapa, dʔ imó fiyaalopa siépe,” Depa atima fea fiyaai felepó.

³⁰ Atéro, ʔ atimaamotamo ʔla naairaalu, ʔla nokole ni fake tó mó beterepó. Atéro bitu, ama *bred* o bula betʔ tao sóró Alima Kótópaae mo kée yóló terekeyóló nópóló sóró malepó.

³¹ Téró, atimaamoné kele seraaretei fisʔae furaalu, kale seké airapóló diriyóló kisipa yalepó. Téyaletamo atimaamoné kele ʔlinameróló ʔ aluyó deyalépó.

³² Tétepa, atimaamosisitei duraalu, “Dʔ tʔmó wouraalu, asemó ere fo ʔamopaae yó matepa, wosóló hosaamó si kaae dukuraalu mo feléné sukʔlepó,” yalepó.

³³ Atétepa, mo ai fapotóró atimaamo Jerusalem be huluapaae momó fesaee felepó. Téyalemó, mepaae 11- *aposel* wh̄jrapero atimatamo betere so wh̄jrapetamo fea betʔpaae touró betepa kelalepó.

³⁴ Atéru, atimané kale wh̄j tamopaae duraalu, “Ai mo dapó. Tale kepaayóló furaalu, Saimon beterepaae wapa ama mo kelalepó,” yalepó.

³⁵ Téró, kale wh̄j tamo tʔ tuamó wou bitu yale alaró *bred* o bula tekeyóló atimaamo matepa, ʔ kisipa yale alatamo atimapaae yalepó.

Yesu ʔ ama yó matere wh̄jrapepaae yó male wale fo

³⁶ Atéro, ai fo du betepa Yesu atima betó mole tuamó sókó wóló atimapaae duraalu, “Hosaa muni deyóló mo dua betere ala diʔ tuamó mulópóló yae,” yalepó.

³⁷ Atei fo deremó, atima kisipané kepené dere nisi yóló kilita sókó furaalu, winé sinalepó.

³⁸ Atétepa, ama atimapaae duraalu, “Diʔ wituraalu kisipa tamo muóló, hosaa noatepa weʔitu bitu deʔ

³⁹ ʔtóró mo ʔjtipa, ʔalo naaseró hótamo diaaʔ kelae. Ti noatepae, kepetamiró diritamo bunipa, ʔ ai ala erémóló olaa yae,” yalepó.

⁴⁰ Ama ai fo yóló kemetepa, atimapaae ama naaseró hótamo yó melalepó.

⁴¹ Téyaletei, atétere ala kilituraalu, ʔkesetere alaró, siratere alatamo atima tuamó mualetei, ʔta Yesupóló kisipa tirénipó. Atétepa atimapaae wosetu-raalu, “Diʔ imó bitu, naaitere ʔlakó mule?” yalepó.

⁴²⁻⁴³ Tétepa, atimané simó biliyale ya kwia ʔ matepa tao sóró, atimané kaae tapa nalepó.

⁴⁴ Atéro ama atimapaae duraalu, “Moses-né asere fokélé, Kótóné kóló wh̄jrapené ere fokélé, Sam *buk*-mókélé, emótóró kisipa mutu ere fo fea dokonóturaalu mo eraalopóló ʔ diʔtamo betʔmó bitu ai yale ape,” yalepó.

⁴⁵ Kótóné ašemó ere fo fea kisipa yóppóló, ama atima kisipa wisi mulalepó.

⁴⁶ Atéro ama atimapaee duraalu, “Kale ašemó ere fo i ape. Kótóné ama so whi fea teteróló kaae tanóppóló, sóró betero betere whi Kerisota, doakale sekei alaró susupui alatamo sóró mo ti sinaalotei, tamo be de kemeyóló sore be demó a momó kepaayaalopó.

⁴⁷ Jerusalem be huluamó kaae sóró hae kwia feamó betó mole so whipaae yalo doimó i fo yó maté kweyaalopó. Diaaq dere dowi ala taaróló kisipa feteyóló wapa, ti diaaq dowi ala kwia yalo hale kemeraalopó.

⁴⁸ I alarape depa kelalepóló so whipaae yó melaaire whirapeta, ti diatóró ai ape.

⁴⁹ Take yalo Ayané diā melaalopóló mulale ɔla yalo diāpaae dotonaai kisipa mutapó. Téyaalopa, diā ai be huluamó bitiré fóló, mo óté taoró mole doasi fotokóné diā kuti kaae bukurale dorowóppóló, kaae tawae,” yalepó.

Yesu i hae taaróló ó sqaape dapesó holale fo

⁵⁰ Téró atima wóppóló, api folosóró Betani be huluapaae felepó. Téró, ama naase horóló fonétei atima wisiralepó.

⁵¹ Atéro, atima wisiraterere fo du betepatei taaróló, Alimané a hepen-paae dapesó holalepó.

⁵² Téró, atima bukutiri tearó bitu, Doa Tale-ó, yóló ama doi sóró horaté hekesetamo Jerusalem be huluapaae momó fesaae felepó.

⁵³ Atéro, atima momatere bemó bitu, Kótóné doi hale sóró horatere ala suka fea deté fu betalepó.

Jon

Kale mo fo whi alée feletei

¹ Mo take ɔla ɔla fea keké nale alimó, kale fo haɓe bitipakalepó. Ai fota, Kótó ɔtamo betámó bitipakalepó. Ai fo mo Kótó ɔtórótípó.

² Ai kale fota, mo take keké nale alimóte, Kótótamo betámó bitipakalepó.

³ Aleyóló muló betere ɔla ɔla mo fea Kótóné ɔpaae naao aleyae depa, amatóro kaarélipakalepó. Ere ó mole ɔla ɔla fea haɓe kaani, amatóro kaaró betera-pó.

⁴ A tuámó betere bete molepó. Ai betere betené so whi fea demó betera-póló, derótu betalepó.

⁵ Ai dené diliki tuapaae derótu betereitei, dilikiné sukó faróló alurótimpó.

⁶ Kótóné betá whi dotonatepa walepó. Ai whiné ama doita, Jon-pó.

⁷ Jon ɔ waleteita, so whi feané ai detere kilituraalu walepó. Ai kisi-pa kisi-pa tiróló betera-póló, kale detere bete i ape yóló haɓearóló yó melaai walepó.

⁸ Ai deterené beteta Jon ɔ meitei, so whi feapaae detere bete ai ape yóló, yó melaai walepó.

⁹ I haemó betó mole so whi feapaae derótu betere mo de bete ɔ i haepaae sókó waairaa, teó wou betalepó.

¹⁰ A i haemó betó, i haeró yó mole ɔla ɔlatamo Kótóné ɔpaae aleyae depa, amatóro kaaró epatei i haemó betó mole so whiné kilitu, ɔ etei kaae Talepóló kisipanipó.

¹¹ Atéró, ɔ ama be whi so whi betere turuku bepaae waleteitei, atimané ɔ kale whipóló wisiyóló dape sere ala inipó.

¹² Tépaitei, mepaae so whi dené Yesu dape sóo, ɔ etei kaae whipóló ama yó materé fo wosóló, ɔpaae tué tiki tiróo, yale so whiɓa, Kótóné mo ama naale senaaletóro betera-póló, sóro betera-lepó.

¹³ Ai naale senaaleta, mo so whiné naale senaale detere kaae ó whiné tó tiki fotokóné ó so omané ama hekesere alanékélé mei, Kótónétóro atima deyóló betera-pó.

¹⁴ Téró, kale fo mo whi alée fóló, da tuámó kapala kuti be teyóló bitu dere kaae asiri betalepó. Atépa, ɔ tuámó ere ala wisinaale dané kelalepó. Ai ere ala wisinaaleta, Alima Kótóné dotonale mo betá betere naale tuámó faanapó. Ai seké ɔ tuámóta, koletu hamokoróló haɓe tao sere alaró mo fotamo turó bulapó.

¹⁵ Jon-né ai sekémó kisi-pa mutu fo fakeyóló duraalu, “Take yaɓo diapaae noa fo yaleé? ‘Nalo yaɓo kilipaae waaire whiɓa ɔ kaae mei, ɔ yaɓo haené deyaai-pa, ɔ mo taketi betóo, ekélé tetaróló bosene fío, ere doa seké whi waalopóló hope du betaleteitei ɔtóró ai ape,’ ” yalepó.

¹⁶ Ama košené sukutu, hamokoróló haɓe tao sere ala wisi ɔ tuámó faanu, wei kaae feleyóló wapa dané mo dekeró su betalepó.

¹⁷ Ti noatepaae, Kótóné kale tukóló muló betere forapeta, Moses-paae matepa, amamo so whipaae meló betera-pó. Téyaleteitei, košené sukutu hamokoróló haɓe tao sere alaró mo alatamota, ti Kótóné Yesu Kerisopaae matepa, amamo dapaae malepó.

18 Whi mo betané Kótó kolókélé initei, alimané hosaa tuámó betóló wale Naalené amatóró, Alima etei kaae ala ere Tale beteraóló, ðapaae hãkearóló yó malepó.

*Jon-né ama hó makemó dokore képi ama teraanénipó yale fo
(Mat 3:1-12, Mak 1:7-8, Luk 3:15-17)*

19 Atéro étéyalepó. Jerusalem bemó betó mole Juda topo whırapené dotonale momaratere whıraperó Lipai fake whırapetamo Jon beterepaae fóló apaae, “Yã deé?” yóló wosalepó.

20 Atétepa, Jon-né atimapaae tokó melaaire fo hiréni, a etei kaae whıpóló hãkearóló i fo yalepó. “Kótóné so whı fea teteróló kaae tanópóló, sóró betero betere whı Keriso ę meipó,” yalepó.

21 Ai fo depa atimané apaae woseturaalu, “Ti yã Elaijapé deé?” depa, ama du meipó. Tétepa atimané du, “Ti yãta, take asemó ere foné waalopóló bope du betale Kótóné kóló whıé?” depa, ama duraalu, “Ai whıkéle ę meipó,” yalepó.

22 Tétepa, mo ti kemeróló atimané apaae duraalu, “Naa yã depó dute? Ða doteyale whırapepaae ene faaipa, yã etei kaae whıpóló ðapaae hãkearóló yae,” yalepó.

23 Ai fo depa, ama atimapaae tokó matere alata, mo take betale Kótóné kóló whı Aisaiané asere fo yó mótu duraalu, “Whıkéle bitini, hãle kópu kaae fi tikimó wóló daalu fo fakeyóló, ‘Tale waaire tu donoyóló aleyae,’ fo maaté ene wale whıta, ti ę i ape,” yalepó.

24-25 Atétepa, kale mepaae dotonatepa wale Farisi whırapené apaae duraalu, “Yãta, so whı fea teteróló kaae tanópóló, Kótóné sóró betero betere whı Keriso ó Ilaija ó Kótóné kóló whı betakélé meipa, ti so whı naao noatepa wei tópurótu bitu de?” yalepó.

26 Tétepa, Jon-né atimapaae tokó mótu duraalu, “Yãlota, diã wei maaté tópurótu betereitei, whı betã diã tuámó ai daaletei diaaó kisipanipó.

27 Ti ai sekéta, ę wale kılipaae waalopóló bopetu betale whıpó. Aãta, mo doa seké whı betepa, ę naale ketei kaae, a aomó betereiteiné ama hõleke bené képi yãlo teraanénipó,” yalepó.

28 Ai alarape du betaleteita, kale Jordan wei tẽ utéro tene Betani bemó du betalepó. Ai beta, Jon-né so whı fea wei tópurótu betale tikimó tenapó.

29 Be deyó hotopa, ai alarape yale kılipaae étéyalepó. Yesu a Jon beterepaae wou betepa kolóló, Jon-né atimapaae duraalu, “I hae kwia feamó betero mole so whıné dowi ala tokóló aluraaire Kótóné ama Sipsip hupu male ai walapa kelae!

30 Ẽkélé deyaaiipa, mo taketi betere doa seké whı yãlo kılipaae waalopóló diãpaae bopetu betale whıta, a ai ape.

31 Yãlokélé a wisiyóló tuęnitei, ę wale beteta, ti Israel fake so whıné a tuę yópóló hãkearóturaalu, yãlo wei tópuratere ala maaté yaai walepó,” yalepó.

32 Atéro, Jon-né ama mo kelale ala so whıpaae hãkearóló yó mótu duraalu, “Kótóné ama Ðei Kepe Wisi hepen be taaróló, dorowóló ba hõkõsere kaae ama tikimó betepa yãlo kelené mo kelalepó.

33 Yãlokélé a tuę wuã meitei, so whı wei tópurã fae yóló ę doteyale sekéné amatóró epaae etei fo yalepó. ‘Ðei Kepe Wisi biñi dorowale whıné amata, diã fea Ðei Kepe Wisitamo wei tópuraaalo ai ape,’ ” yalepó.

34 Atéro Jon-né duraalu, “Yãlo kelené mo kelale alatóró diãpaae i dapa wosae. Kótóné Naalemata me kaae mei, aãtóró ai ape,” yalepó.

Yesuné whi tamopaae diaamo noa keketé yale fo

³⁵ Atéro, fiyóló be deŕepa Jon  ama yó matere whiŕapekó tamo whi atima fea  daatua dere tikimó momó fóló daalepó.

³⁶ Atéro daalemó, Yesu  metikipaae faai fupa kolóló Jon-né duraalu, “Kótóné ama kale *Sipsip* hupu male ai fulapa kelae!” yalepó.

³⁷ Jon-né ai fo depa wosóló, ama yó matere whi tamo Yesu fimó, nalo sya felepó.

³⁸ Atéŕepa, Yesu  fetéŕe daaróló kelalemó, whi tamoné  sya wou betepa, atimaamopaae woseturaalu, “Diaamo noa kekete?” depa atimaamoné duraalu, “*Rabai*,” ai fo feteyóló “yó matere whi-ó, ya betere tiki momó ere?” yalepó.

³⁹ Atéro, ama atimaamopaae duraalu, “Ape. Wapata, ti diaamoné ke-laalopó,” yalepó. Téŕepa atimaamo fóló,  betere be kolóló, be deŕ bet tamo aimó betalepó. Até dere alata, ti doŕ sukakelemó du betalepó.

⁴⁰ Atéro, kale Jon-né dere fo wosóló, Yesu sya fele whi tamo meta, Saimon Pitané noma Andrupó.

⁴¹ Andru  metikipaae feni, noma Saimon-pi kekalemó keletepa duraalu, “Mesaia ané kelalepó,” yalepó. Ai fo bete feteyóló so whi fea teŕeteróló kaae tanpóló, sóró betero betere whi Kerisopó.

⁴² Atéro, Andruné noma Saimon Yesu beterepaae dapesó wóló betepa, Yesuné Saimon kolóló paae duraalu, “Yaŕa, Jon-né naalema Saimon-pó. Mió naao kisi doita, Sipas mulatapó,” yalepó. (Sipas doi feteyóló Pitapó.)

⁴³ Ai ala du betero hika be deŕepa, Yesu  betere tiki taaróló, Kalelipaae faai kisipa mualepó. Atéro fóló, Filip betepa kolóló paae duraalu, “Filip-ó, ya  sya ape,” yalepó.

⁴⁴ Filipta, Andruró noma Pitatamo betere Betsaida be hulua whikópó.

⁴⁵ Téŕó Filip-né Nataniel kekalemó, hokolaa depa paae duraalu, “Mo take Moses-né asere Kótóné tukóló muló betere foró mepaae koló whiŕapené asere fotamoné waalopóló bopetu betale whi ané kelalepó. ta, Nasaret be whikó Josep-né naalema Yesupó,” yalepó.

Nataniel-né Filip-paae Nasaret bemó noa la wisikó kelaalopóló de? yale fo

⁴⁶ Ai fo depa, Nataniel-né Filip-paae duraalu, “Ai Nasaret be huluamó noa la wisikó sókó waalopóló de?” depa, Filip-né duraalu, “Wisirapa, naao kelaai ape,” yalepó.

⁴⁷ Téŕepa, kale whi Nataniel Yesu  beterepaae wou betepa kolóló, paae duraalu, “Israel fake whikó whi wisinaale ai walapa kelae!  tumóta, kapala ala mo sawakélé munipó,” yalepó.

⁴⁸ Ai fo depa, Nataniel-né paae duraalu, “Naao  netéro tu yaleé?” depa, Yesuné duraalu, “Filip-né ya ape yaaipatei, nose sirimó betepa ya alo kelalepó,” yalepó.

⁴⁹ Téŕepa, Nataniel-né paae haŕkearóló duraalu, “Yó matere whi-ó, yaŕa mo Kótóné Naalemapó. Israel fake so whi teŕeteróló kaae tare doasi topo whiŕa, me kae mei, yaŕóŕóti ai ape,” yalepó.

⁵⁰ Ti fo depa, Yesuné duraalu, “Mió naao paae kisipa tiki tiratere beteta, ya nose soumó betepa alo kelalepó dere fo woseturaalu dapó. Aita wisiretei, take nalopaae ti mió i keleteŕe alakélé fea bosenóló, mo doasi alarape eratepa kelaalopó,” yalepó.

⁵¹ Ai fotamo touróló, ama me i fo yalepó. “Yálo diáppaae mo i dere ape. Hepen be tų tukwę fóló mupa, Kótóné ama *ensel*-rape kale Whjné Naalemané tikimó daayóló, ópaae hutua ipaae durua du betepa, diaaq kelaalo ai ape,” yalepó.

2

Mo wejné wain wej alée fele fo

¹⁻² Atéro ai alarape yóló kemetepa, be de tamo beteró, sore be demó, Kaleli hae kwiamó tene Kana be huluamó whj betą so dokoturaalu detere ąla naai ape depa, Yesu ąkélé, hama Mariakélé, ama yó matere whjrapekélé, atima fea fóló so dokotere tuamó beterepó.

³ Atéro, ai ąla detere sukamó naai donoróló mulale *wain wej* fea nóló kemetepa, hamané ąpaae duraalu, “Atimané *wain wej* fea kemeyalepó,” yalepó.

⁴ Ai fo depa, Yesuné duraalu, “Ti so wisi-ó, aita atimané yaaire alapa, naao ępaae atima tao sae dere noatepa de? Yálo tukóló muló betere ala yaaire be deąta teórapó,” yalepó.

⁵ Ai fo depa, ama hamané kale ąla detere ala kaae tare doasiné kutó diratere whjrapepaae duraalu, “Ama diáppaae noa alakó yae depa, ti sya fóló yae,” yalepó.

⁶ Kale Juda fake atimané mara mole ala sya furaalu, naase fokotua yaai dapóló, kanené aleale apo miró wutirape wej maanipa, felekemó daalótua erepó. Ai wutirapemó wej maatere deąleta, mepaae 75 *lita*-rape, mepaae wuti ti 115 *lita*-rape sųpó.

⁷ Atéro, Yesuné ai kale kutó diratere whjrapepaae duraalu, “Ai wutirape fea wej nóló faanae,” depa, mo ti bokóta eralepó.

⁸ Atéro, ama atimapaee duraalu, “Ai belere wejrapekó mepaae tepeyóló ąla detere ala teteróló kaae tare doasipaae male fae,” depa male felepó.

⁹ Tétepa, kale mo wejnétei alée fele *wain wej* kale ąla detere ala teteróló kaae tare whjné nalemó, mo *wain felétóro* yalepó. Ai sekéné ai *wain wej* sale tiki ą tuęnitei, kale kutó diratere whjrapené maaté mo wej sóro tepeyale ala kisipa ipakalepó.

¹⁰ Téro, kale ąla detere ala kaae tare doasiné so dokore whjpaee ape yóló, tu deąpaae dapesó fóló duraalu, “Whjrape feané i ala dua dapó. Folosóro wisi *wain wej*pi nópóló melóo, nalo mo sawa felétere *wain wej* melóo, dua dapó. Tépatei, wisi *wain wej* mulóló, nalo noatepa sóro waleé?” yalepó.

¹¹ Yesuné me ala yaairémó erale kelemei alata, Kaleli hae kwiamó tene Kana be huluamó folosóro kaae suraalu yalepó. Atéro yale alané ama ere ala wisinaale haąkearatepa, ama yó matere whjrapené kilituraalu, ąpaae tuę tiki tiralepó.

Moma dere bemó ąla ąla duputamó du betale fo

(*Mat 21:12-13, Mak 11:15-17, Luk 19:45-46*)

¹² Ai alarape fea kemetepa, Yesu ąkélé, ama hamakélé, nomarapekélé, ama yó matere whjrapekélé, atima fea ai Kana be taaróló, Kapeneam be huluapaae derepelepó. Aimó atima mepaae be deąpe betalepó.

¹³ Atéro, ai alarape yóló kemetepa, kale bosenóló fele be de felekemó sókó waai deremó, Yesu ą Jerusalem be huluapaae holalepó.

¹⁴ Atéro holóló bituraalu, ą moma dere be bopére tipi tuąpaae sókó holalemó, whjrape mo feané *bulmakau* hupurapekélé, *sipsip* hupurapekélé,

ba sukusirapekélé, mepaae wh̄irape atima ni fake tómó betó mulu, kae kae fakené sóró wale *moni*-kélé duputamó yóló, u mótu i mótu du betepa kelalepó.

¹⁵ Até du betepa, kale *bulmakau* hupuró *sipsip* hupurapetamo belapaae fópóló, Yesuné aimó mole halika tikiné fokosó sóró h̄okonóo, ni fake fetée deróló fesekéé falóo yalepó.

¹⁶ Até du beteró, kale ba sukusirape dotonóló *moni* su betere wh̄irapepaae duraalu, “Yálo Ayapaae maaté moma yaai t̄ene betei, diaaḡ noatepa ɔla ɔla dotonateré tiki aḡrótu bitu de? Até dere alané yálo Ayané be doratapa, diaaḡ ai ɔlarape fea sóró fae,” yalepó.

¹⁷ Ai ala ama yó matere wh̄irapené kilitu, kale ašemó i ere fo tuḡ mualepó. “Kótóné ama be doraḡsóró wisiyóló kaae tawaaire ketek̄eta, ɛ tuamó si kaae daalopó,” erapó.

¹⁸ T̄eró, kale Juda topo wh̄irapené ɔpaae fo fotok̄iné duraalu, “Naaó atei kaae ala yópóló, yá né sóró beteralee? Yá Talené sóró beteró betere wh̄ipóló kisipa yópóló, naaó d̄apaae noa kelemei alakó eraalóe?” yalepó.

¹⁹ Ai fo depa, Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu. “I momatere be diaaḡ fisikó mulae. T̄etepa, yálo sore be d̄emótóró momó t̄eyóló kemeraalopó,” yalepó.

²⁰ Ai fo depa, atimané ɔpaae duraalu, “Take ai be t̄etu betepa, 46 ba forape kemeyalepó. T̄eyale betei, naaó mió be d̄e soremó momó t̄eyaalopó dere fota, netéró t̄eyaaí de?” yalepó.

²¹ Yesuné ai yale fota, mo moma dere bemó initei, ama tikimó kisipa muturaalu yalepó.

²² Take ɔ sukóló momó kepaayóló betere k̄lipaae ama yó matere wh̄irapené ama yale fo kisipa muni walepó. Yesuné i yale fokélé kale ašemó ere fotóró mo dokonalepóló, atimané ɔpaae tuḡ tiki tiralepó.

²³ T̄eró, bosenyóló fele be d̄e sókó wapa ɔla detere fulamó, Yesu ɔ Jerusalem bemó beterepó. Aimó bituraalu, Kótóné eratapó kisipa yópóló kelemei alarape eratepa so wh̄i mo feané ɔpaae kisipa tiralepó.

²⁴ T̄eyaletei, so wh̄i feané hosaa tuamó mole alarape ama kisiparuraalu, atimané du betere fo mo dapóló wosóló, aḡmó bitinipó.

²⁵ Ti noatepae, so wh̄i feané mole tuḡ tikiró dere alatamo kelaairetei kóló kólɔpakó, mené ɔ yó melaaié?

3

Yesuró Nikodimas-tamo yale fo

¹ T̄eró Farisi wh̄ikó Nikodimas beterepó. Āta, Juda fake so wh̄i t̄eteróló kaae tare topo wh̄irapetamo betamó kutó diteré doasi doi mole wh̄ipó.

² Ai wh̄i ɔ dilikitamo Yesu beterepaae wóló duraalu, “Yó matere wh̄i-ó, yata Kótóné dotonatepa wale yó matere wh̄ipóló dané kisiparapó. Ti noatepae, Kótó yatamo bituameisóró, ti mepaae wh̄iné enénire etei kaae doasi kelemei alarape erótu bituameipó,” yalepó.

³ Ai fo depa, Yesuné ɔpaae h̄akearóló duraalu, “Yálo yapaae mo i dere ape. Wh̄i mo betakélé hamané ɔ detu yale kaae momó denitepa, ti Kótóné t̄eteróló kaae tare ala mo kelenénipó,” yalepó.

⁴ Yesuné ai fo depa, Nikodimas-né ɔpaae duraalu, “Disiyale wh̄i haené depe tuapaae netéró bit̄i doropóló, momó deyaalóe?” yalepó.

⁵ Tétepa Yesuné ɖɖaae duraalu, “Yɔlo ɖɖaae mo i dapa wosae. Mo betɔ wɔ́kélé wɛ́iró Kepe Wisitamóné deyóló muló bitinipa, ti Kótóné tɛ̀teróló kaae tare ala tuɔ́mó sókó fóló betenénipó.

⁶ Mo wh́iné detereteita, ti wh́i tiki daaitóró deyóo, Dɛ́i Kepené deteretei, ti mo Kepe tiki daaitóró deyóo, dua dapó.

⁷ Take yɔlo ɖɖaae momó denérápó yale fomó ɖɔ́ kilita sókó faɖe.

⁸ Besé ɔ́ faaire tikipaae furaalu, ɔ́ɔ́le hu dere maaté wosetua dapó. Tétereitei, waleró foleteitamo diaaɔ́ kilitimipó. Kale Kepe Wisiné deyóló betérótú betere so wh́i feata, ai ala kaae du bete_rápó,” yalepó.

⁹ Ai fo depa, Nikodimas-né ɖɖaae duraalu, “Ai ala neté_ró yaalorópó,” yalepó.

¹⁰ Tétepa Yesuné ɖɖaae duraalu, “Yɔta Israel fake so wh́i yó matere doasi doi mole wh́itei, i dere alarape diriyóló tuéni airapó.

¹¹ Yɔlo ɖɖaae mo i dere ape. Dɔ́né du betere fota, mo tuére fotóró yóo, mo kelale alatóró yó melóo, du betepatei diɔ́né mo dapóló wosóló, kisipa tirénitere noatepa de?

¹² Yɔlo diɔ́paae i haemó du betere alarape bope yóló yaleteti, diɔ́né tué tiki tirótimipó. Yɔlotamo ó hepen bemó mole alarape bope yóló enalemó, ti diɔ́ mo kisipa tiraalomeipó.

¹³ Wh́i mo betɔ́kélé hepen bepaae fenitei, hepen be taaróló, i haepaae kapala asiri dorowale Wh́iné Naalemané ama betɔ́ kisiparapó.

¹⁴ Mo take Moses-né ɔ́ɔ́le kópu kɔ́ɔ́e fi tikimó kapa kwiané wuli aleyóló ni dée daaróló, sikipaae horóló oleralepó. Atéyale kaae, kale Wh́iné Naalemakélé, mepaae wh́iné até_ró sikipaae só horóló oleraalo ai ape.

¹⁵ Ai fota ɔ́ɔ́le ini, ɖɖaae kisipa tiki tiratere so wh́i fea mo ti betere bete saalopóló kisipa mutu yalepó.

¹⁶ Ti noatepae, Kótóné i haemó betó mole so wh́i kɔ́lené sinóló yaala sókó furaalu, ama mo betɔ́ betere Naaletei i haepaae wópóló dotonalepó. Mepaae so wh́i dené ai dotonó betere Naalepaae kisipa tiró betepa, ti atétere so wh́i aluni, mo ti betó tawaalo ai ape.

¹⁷ Ti noatepa meipó. Kótóné ama Naalema i haepaae wópóló dotɛ́yale beteta, i haemó betó mole so wh́itamo fo tokótamo yóló só derópóló initei, so wh́i fea aluyaɔ́sóró, ama yale alané tao sópóló yalepó.

¹⁸ Mepaae so wh́i detamo ɖɖaae kisipa tiró betepa, ti ai so wh́itamo Kótóné fo tokótamo yóló só deranénipó. Tépatei, Kótóné ama mo betɔ́ betere Naale ató_ró ɔ́ɔ́tipóló ɖɖaae kisipa tiki tirénire so wh́ita, fo tokótamo yóló só deró bete_rápó. Ti noatepae, ai so wh́i atima Kótóné mo betɔ́ betere Naalepaae kisipa tiki tiró bitinireteiné_pó.

¹⁹ Kótóné i haemó betó mole so wh́itamo fo tokóló só deratere bete i ape. Kale dɛ̀tere i haepaae wóló betepatei, dilikipaae ɔ́kese duraalu, atima dowi ala ɔ́ɔ́le du betereiteiné witepa, ai dɛ̀tere ɔ́kese_yóló wómipó.

²⁰ Mepaae so wh́i detamo diliki tuɔ́mó bituraalu, dowi ala ɔ́ɔ́le yó tareiteiné dɛ́ tuɔ́paae waalo ɔ́róló bóe du bete_rápó. Ti noatepae, atimané dowi ala dɛ́né ɔ́kɛ́amó mulatapa kelaɔ́sóró wituraalupó.

²¹ Tépatei, kale mo fo wosóló, donoi ala du betere so wh́ita, ti dɛ́ tuɔ́paae wou bete_rápó. Ti noatepae, atimané du betere alarape Kótóné fotokɔ́ratepa yalepóló so wh́i feané ɔ́kɛ́amó kolópóló du bete_rápó,” yalepó.

²² Téró, atima ai fo yóló kemetepa, Yesu a ama yó matere wh̄rapetamo ai Judia hae kwiamó t̄e mole belekaatiki berapemó mepaae be derape bitu, so wh̄i w̄ei tópurótu betalepó.

²³ Téró, Jon-nékélé Salim be hulua felekemó ere Aenon haemó beterepó. Aimó w̄ei dekéro fu betereleiné so wh̄i fea w̄ei tópurópóló, a beterepaae wou betepa, ama atima tópurótu betalepó.

²⁴ Ai alarapeta Herot-né Jon a *dipula* beteraaipa, hāle bituraalu du betalepó.

²⁵ Atéyale sukamó, Kótóné keletómó wisirapó yópóló, naase fokotere alamó Juda fake wh̄ikó betané mepaae Jon-né yó matere wh̄rapetamo foné u só derale i só derale du betalepó.

²⁶ Atéro, Jon-né yó matere wh̄rape a beterepaae wóló duraalu, “Yó matere wh̄i-ó, Jordan w̄ei uté t̄eró yātamo bitu, naao d̄apaae kale wh̄i ai ape yóló, yó male wh̄iné so wh̄i fea w̄ei tópurótu betepa, mo turó so wh̄i a beterepaae fu beterepó,” yalepó.

²⁷ Ai fo depa ama atimapaee duraalu, “Me wh̄iné me alakó yópóló ó hepen bemó betere Kótóné menitepa, ti ama k̄leaané me ala yaaí dapóló, mo enénipó.

²⁸ Eta, so wh̄i t̄eteróló kaae tanópóló, sóró betero betere wh̄i Keriso mei, a wópóló t̄u alerale wale wh̄ipóló, take yālo dīapaae yale fo diaāt̄ei enérápó.

²⁹ Me wh̄iné bet̄a so h̄ekesyóló dokotepa, ti ai ama sopó. Ai so dokaaire seké ama fulumu wh̄iné a wópóló kaae tawóló beterepó. Té̄alemó, kale so dokaaire wh̄i sókó wouraalu dere fo nakome wosetepa, a doasi hāiné suk̄aalopó. Atére hājta, mió ē tuamó mo fāayóló mulapó.

³⁰ Ai so dokaaire wh̄iné ama doita, suka fea sóró horaté fu betaalotei, yālo doi bet̄a haepaae dua sókó deté doropópóló yae,” yalepó.

³¹ “Mo ó taoró dorowale wh̄iné i haemó yó mole ɔla ɔlaró so wh̄i featamota, amatóro t̄eteróló bosene falapó. I haemó betere wh̄iné ti i haemó mole ɔla ɔlamó kisipa mutu, ama dere fokélé i haemó mole fotóro dua dapó. Té̄patei, ó hepen bemó dorowale wh̄inéta, fea ala ama t̄eteróló bosene falapó.

³² Ama kelale alaró wosale fotamo so wh̄ipaae yó mótu betereitei, bet̄a wh̄inékelé ama yó matere fo wosóló, mo dapóló āpaae tué tiki tirót̄imipó.

³³ Té̄patei, mepaae so wh̄i de Kótóné ama fo wosóló, mo dapóló kisipa tiratepa, ti ai so wh̄iné Kótó a mo foné bete Talepó du beterepó.

³⁴ Kótóné ama dononó betere wh̄inéta, āpaae yae dere fotóro yó mótu beterepó. Ti noatepae, Kótóné Dei Kepe a tuamó mo turó fāaneteinépó.

³⁵ Alimané Naalemapaae yaala sókó fóló muluraalu, fea ala ama t̄eteróló kaae tanópóló, āpaae malepó.

³⁶ Mepaae so wh̄i de Naalemapaae tué tiki tiró betepa, ti atére so wh̄i aluni, mo ti betó tawaalo ai ape. Té̄patei, mepaae a h̄órótu betere so wh̄jta, mo ti betó tare bete kelaalo meipó. Ai so wh̄jtaamo Kótóné doasi fopaae butere ala mulapó,” yalepó.

4

Samaria soné Yesutamo yale fo

¹ Yesuné ama yó matere so wh̄i beteraairaalu, w̄ei tópurótua dere so wh̄iné Jon-né w̄ei tópurale so wh̄i bosene falapó dere fo mepaae Farisi wh̄rapené wosalepó.

² Atéró, so wh̄i w̄ei tópuratere ala Yesuné initei, ama yó matere wh̄irapené tópurótua yalepó.

³ Ai dere fo mepaae wh̄iné Yesu ʔpaae ene wapa woseturaalu, ʔ Judia hae kwia taaróló, Kalelipaae momó fesaae felepó.

⁴ Téró, ʔ ama yó matere wh̄irape atima fea Kaleli haepaae faairaalu, Samaria hae tuámó t̄eyóló fu betalepó.

⁵ Atéró, ʔ ai Samaria hae kwiamó t̄ene Saika be huluamó sókó felepó. Ai Saika be hulua felekemó, Jekop-né naalema Josep-mó tekée male hae mulapó.

⁶ Ai haemó Jekop-né duk̄iyale w̄ei naleta dere tiki erapó. Yesu ʔ doasi tumó walené bé depa, ai w̄ei belere tikimó ʔa nóló beterepó. Até dere alata, ʔla nokole topo suka kele 12 *kilok*-mó yalepó.

⁷ Yesu aimó beterepó, bet̄a Samaria so ʔ w̄ei naairaalu wapa, ʔpaae duraalu, “Naa ai w̄eikó ʔ maletamo melaaló?” yalepó.

⁸ Ai alata, Yesuné ama yó matere wh̄irape ai felekemó t̄ene be huluapaae atima naaire ʔla dupune fimó du betalepó.

⁹ Atéró, kale soné ʔpaae duraalu, “Ȳata Juda fake wh̄ipa, ʔ Samaria sopaae w̄ei netéró kema du de?” yalepó. Ama ai yale fota, Samaria fakeró Juda faketa mo ʔla bet̄amó nokole ala ó, fo dere alakélé dumipóló kisipa mutu yalepó.

¹⁰ Ai fo depa Yesuné kale sopaae duraalu, “Kótóné ȳapaae h̄ale matere ʔla naao kisipa yóo, ȳatamo i fo du betere wh̄ikélé kisipa yóo irutamo, naao ʔpaae ai w̄ei wosuʔsóró ti ama ȳamó mo ti betó tare w̄ei móluʔpó,” yalepó.

¹¹ Ai fo depa kale soné Yesupaae duraalu, “Doa wh̄i-ó, i w̄eita hae dolopaae maane doropóo, ȳa w̄ei naaire wutikélé tawóo inipa, mo ti betó tawaaire w̄ei melaalopó dere-a, momó wapa nóló melaai de?”

¹² D̄ané mió i nuku betere w̄eita, mo take d̄ané noutere Jekop-né duk̄iyóló, amakélé nukulé wóló, naalemarapenékélé, ama *sipsip* hupuró *bulmakau* hupurapetamonékélé, nuku bitipakalepó. T̄eyaletei naao ai dere fota, take Jekop-né yale ala naao t̄eteróló bosene falapóló de?” yalepó.

¹³ Ai fo deremó, Yesuné ʔpaae duraalu, “I w̄ei nokole so ó wh̄i feata, nokole depa momó nale waalo ai ape.”

¹⁴ T̄épatei, mepaae so wh̄i de ȳalo matere w̄ei nukupa, momó nokole dere ala mo yaalo meipó. Ita, mo dapó. I haemó mo w̄ei sókó horótu dere kaae, ȳalo i matere mo ti betó tawaaire w̄ei nokole so ó wh̄iné tiki tuámó mo ti betere bete mulu, h̄ale só tawaaalo ai ape,” yalepó.

¹⁵ T̄épatei, kale soné ʔpaae duraalu, “Doa wh̄i-ó, ʔ w̄ei nokole depa dekéro naleta dere h̄orapa, naao ai melaalopó dere w̄ei mo miótóro ʔla!” yalepó.

¹⁶ Ai fo depa, Yesuné kale sopaae duraalu, “Ȳa momó waasepóló, naao wh̄i dape sene fae,” yalepó.

¹⁷⁻¹⁸ Ai fo depa, kale soné ʔpaae duraalu, “Èta wh̄iné dokonipó,” yalepó. T̄épatei, Yesuné duraalu, “Wh̄iné ȳa dokonipó dere fota, mo dono deretei, naao ere ala ȳalo ȳapaae h̄akearóló i dere ape. Take aporó wh̄irapené ȳa dokorapó. T̄épatei, mió ȳatamo ai betere wh̄ita, naao wh̄i meipó,” yalepó.

¹⁹ T̄épatei kale soné duraalu, “Doa wh̄i-ó, mió ȳalo ȳa kilitu, Kótóné ama fo eratere kóló wh̄ipóló kisipa mutapó.

²⁰ Take d̄ané ayarape atimata, i daale hasi fosómó moma eneta du bitipakalepó. T̄eyaletei, Juda fake diq̄né d̄apaae h̄oko tikimó moma ini,

Jerusalem bemó touróló Tale aomó sukóló bitu, moma yae du beteraopó," yalepó.

²¹ Ai fo depa Yesuné apaae duraalu, "Ti so-ó, yalo i dere fo wisiyóló wosóló kisipa tirae. Take waaire alimó Aya aomó sukóló bitu, ama doi soro horatere alata, i daale hasi fosomó ó Jerusalem bemó maate yaalo meipó.

²² Samaria so whi diata, diaaq tué inire ɔla aomó sukóló bitu Talené doi soro horótu beteraopó. Tépatéi, Juda fake so whi data, mo ti betere Kótó tuéreteiné a aomó sukóló bitu, mo kée du beteraopó. Ti noatepae, so whi fea aluyaqsoro tao sere alata, Juda fake tuamó kaaró beteraopó.

²³ Take waalopóló hope du betale be de mió sókó wóló i mole ape. Mepaae whi dené mo alaró ama Kepe betetamo a tuamó fanuraalu, Alima aomó sukóló bitu, ama doi soro horótu betaalopó. Atei ala du betere so whi paae Kótóné ama hekesetu beteraopó.

²⁴ Ti Kótó ata, mo whiné tiki kaae daani, kepetoro betereiné ama doi soro horatere so whiné ti mo alaró kepe bete turótamoné soro horótu betenérápó," yalepó.

²⁵ Tétepa, kale soné apaae duraalu, "I haemó betó mole so whi fea tetéroló kaae tanópóló, soro betero betere whi Mesaia, me doi Keriso waalopó fota, yalo kisiparapó. Ai seké a wouraaluta, fea ala ama dapaee hakeamó yó melaalopó," yalepó.

²⁶ Tétepa, Yesuné kale sopaae hakearóló duraalu, "Mió yatamo i fo du betere whita me kae mei, etoro hiti i ape," yalepó.

²⁷ Atimaamo ai fo du betepa, ama yó matere whirape ɔla dupune fi fesaae wouraalua kelalemó, Yesu Samaria sotamo fo du betepa, atima kilita sókó felepó. Atétepa, atimakó betá whinékéle apaae ai sotamo noa ala yaai, ó noa fokó du bitu de? yóló, wosetere alakélé inipó.

²⁸⁻²⁹ Téró, kale soné ama weí wuti aimó mupatei taaróló, a u be huluapaae felepó. Atéro fóló, ai be hluamó betó mole so whi paae duraalu, "Take yalo yale alarape fea apaae hakearóló yó matere whi tumó daalapa kelaai ape. Ata, Kótóné so whi tetéroló kaae tanópóló, soro betero betere whi Keriso du yalepó," yalepó.

³⁰⁻³¹ Tétepa, ai be hulua so whi atima Yesu beterepaae felepó. Atima a beterepaae sókó waai teó wou betepa, ama yó matere whirapené apaae duraalu, "Yó matere whi-ó, ɔlakó yamaletamo nukumié?" yóló setu betalepó.

³² Tétepa, Yesuné atimapaae duraalu, "Nokole ɔlata yalo i taretei, diaaq kisipanipó," yalepó.

³³ Ai fo depa, ama yó matere whirape atimasisi duraalu, "Mepaae whiné ɔlakó amó mótu yalepó," kisipa mualepó.

³⁴ Atétepa, Yesuné atimapaae duraalu, "E doteyale whiné ama kisipa mole ala sya furaalu, ama kutó yalo diraté fóló kemeratepa, ti aita yalo nokole ɔlatórotipó.

³⁵ Diaaq etei fo dua dapó. Kutómó ere ɔla fea ɔlumé depa saaire wélié douro betá hãle mulapó du beteraopó. Tépatéi, yalo diapaae mo i dere ape. Diaaq kele fisaae horóló, kutópaae kele kele yae! Ténalemó ɔla ɔlumépa, ti saaire alimó ai betere ape.

³⁶ Mió ɔlumére ɔla su betere whiné ama diale kutómó dupu so-ó, mo ti betere bete saaire so whikélé mió ɔla kaae ɔlumépa sóo, du beteraopó. Ama ai du betere alata hãle mei, ɔla wae biliyale whiró sere whitamó wusuró hekesese yaairaalua dapó.

37 Me whĭné la wae biliyoo, me whĭné ti lumtepa soo dere ala, i dere fon mo hakearatap.

38 Men diyale kutmte i lumere la sene fpol, ao di i dotonatere ape. Mepaae whĭrape doasi depe tukówei ala yol diyale kutómó dita, la maat sirapó,” yalepó.

Samaria so whĭ tur kisipa tiki tirale fo

39 Tr, kale son ama take bitu yale alarape fea Yesuné hakearol y malepó, dere fo woseturaalu, ai haem tne be huluamó betere Samaria so whĭ fea paae kisipa tiki tiralepó.

40 Atr, ai Samaria so whĭ fea Yesu beterepaae wol, a dtamo im betaalopa sae yol stu betalepó. Atétepa, be dtamo  atimatamo aim betalepó.

41 Tpa, Yesuné ama y matere fo woseturaalu, mepaae folosóró tu tiki tirale so whĭtamo tourol mo tur so whĭkl paae kisipa tiralepó.

42 Atr, atimané kale sopaae duraalu, “Dn paae tu tiki tirale alata, naao yale fo wosol maat mei, ama y matere fo dntr wosol paae tu tiki tiralepó. Ti noatepae, ta i hae kwia feam bet mole so whĭ aluyaqsóró, tao saaire whĭpol dn mo diriyol kisiparapó,” yalepó.

Yesuné doasi whĭn naale kepaarale fo

43 Atr, Yesu  be dtamo ai Samaria so whĭtamo betol klipaae,  Kaleli hae kwiapaae felepó.

44 Taketi Yesuné amatei m kisipa mutu etei fo erap. “Kótóné fo eratere kl whĭ ama turuku be hulua so whĭn ama doi sr horannp,” yalepó.

45 Tr, Yesu  u Kaleli hae kwiamó sk felemó, Kaleli so whĭn  hakesetamo mo wisiyol dape salepó. Ti noatepae, take Jerusalem bem kale bosenol fele be dm, la deyol naaire sukamó atimakélé fea bitu, ama mepaae alarape eratepa kelaleteinp.

46 Atr, take Yesuné mo weie, *wain* wei aleale Kaleli hae kwiamó tne Kana be huluapaae  mom felepó. Ai bem beteremó, ai Kaleli hae kwia tterol kaae tare topo whĭn sr betr betere whĭn naalema Kapeneam bem kisiné sukol mulapó dere fo wosalepó.

47 Yesu  Judia hae kwia taarol, Kaleli hae kwiamó wol beterapó dere fo kale whĭn wosol,  Yesu beterepaae wol, ama naale mo felekemó sukai du beterapa, “Naao wisiraa i faal?” yol wosetu betalepó.

48 Ai fo depa, Yesuné paae duraalu, “Me ala yairem eratere kelemei alar mepaae sira yaaire alatamo eratepa maat kolol kisipa tiraai de? Di ai eratere kelemei alarape kilini depa, t di kisipa mo tiraalomeipó,” yalepó.

49 Tétepa, kale sr betr betere doasi whĭn duraalu, “Doa whĭ-, ao naale sukaqsóró miótitei dmo wusuró faalopó,” yalepó.

50 Ai fo depa, Yesuné paae duraalu, “Naao naale sinaalomei, beterapa fae,” yalepó. Tétepa, kale whĭ Yesuné dere fo wosol, wisirapol  felepó.

51 Atr, fiyol hĭka  t tum fu betaalemó, ama kut diratere whĭrape tm hokolaa yol, paae duraalu, “Naao naale kisi wisiyol beterapó,” yalepó.

52 Ai fo depa, kale whĭn atimapaae woseturaalu, “Noa sukakelemó ama tiki supu tikal?” depa, atimané duraalu, “Mo dtr 1 *kilok* sukakelemó tukol mo beterapó,” yalepó.

⁵³ Ai fo depa, kale naale alimané wosetu, Yesuné ɔpaae naao naale sukալomeipó, yale sukakelemótóro ai wisi irapóló kisipa mualepó. Ai ala kilituraalu, ama soma atimaamokélé, ama naale senaalekélé fea Yesupaae kisipa tiralepó.

⁵⁴ Yesu ɔ Judia hae kwia taaróló, Kaleli hae kwiapaae wóló bitu, ai kelemei alata, tamo dakoróló eralepó.

5

Yesuné betɔ tiki dɔamui whi wisirale fo

¹ Atéro, mepaae be deɔ betero kɔlipaae Juda fakené tukóló muló betere be demó ɔla detepa, Yesu ɔkélé Jerusalem be huluapaae holalepó.

² Ai Jerusalem be hulua bopére tipi tɔ sereketa, *sipsip* hupurape fua wua dere tupó doi mulapó. Ai tɔ sereke felekemó, betɔ weɔ ke belerapó. Hibru whɔrapené du betere foné ai weɔ ke doi Betesatapó. Ai weɔ fókumó bitɔta dere so whi supu yaɔsóro, be belekɔatikiki aporó tɔóló bopéro beterapó.

³ Ai tɔ mole bemó, mepaae kele dilikire so whikélé, tiki dɔamure so whikélé, hó naase dore so whikélé, mepaae kae kae kisi bete daale so whikélé, mo fea ai weɔ ke bopéroló betó molepó.

⁵ Ai hó naase dore so whi betó mole kuamó, kisi hɔle daapatei, 38 ba fo kemere whi betɔ fiyó molepó.

⁶ Atéro fiyó mupa kolóló, Yesuné duraalu, “I whi-a, ere alaé?” depa, whi mené duraalu, “Aɔa, taketitei ama ere ala ai ape,” yalepó. Tétepa, Yesuné kale whi paae woseturaalu, “Yɔ mo wisiyóló, betené yóló kisipa mute?” yalepó.

⁷ Ai fo depa, kale tiki dɔamui whiné duraalu, “Doa whi-ó, ai weɔ asya hotereteiné ɔ wisirópóló, né beleyóló ai weɔ felekemó beterale derepaaié? ɔkélé dua fu betepatei, atima folosóro furaalu ɔ taaróló fua dapó,” yalepó.

⁸ Ai fo depa Yesuné duraalu, “Yɔ turukó holóló, naao beseke sóro fae,” yalepó.

⁹ Ai fo deretamótóro, kale whiné ama tiki dɔamuretei mo ti wisitepa, ama beseke tukóló sóro felepó. Atétere alata, atima sɔa naai tukóló muló betere be demó yalepó.

¹⁰ Atétepa, Juda topo whɔrapené kale wisirale whi paae duraalu, “Sɔa naai tukóló muló betere be demó ai ala yaɔsóro fo mulapó,” yalepó.

¹¹ Ai fo depa kale whiné duraalu, “ɔ wisirale whiné ɔpaae naao beseke sóro fae yaleteiné sóro fulapó,” yalepó.

¹² Ai fo depa atimané ɔpaae woseturaalu, “Mé whiné ɔpaae beseke sóro fae yaleé?” yalepó.

¹³ Téyaleteti, kale whi wisiróló Yesu ɔ ai touró betere so whi kuamó, buté buté feleteiné ɔ wisirale whi kisipanipó.

¹⁴ Atéro, nalo me sukamó Yesuné ama wisirale whi momatere bemó betepa kolóló, ɔpaae duraalu, “Mió naao tiki ai wisire kelere? Yɔ take sale seke bosenóló, doasi sekené yɔ só deraɔsóro, mió naao ai du betere dowi ala mo ti taalae,” yalepó.

¹⁵ Téro, kale whi ɔ ai moma dere be taaróló, kale Juda topo whɔrapepaae Yesuné ɔ wisiralepóló ene felepó.

Kale mo ti betere bete Naalema ɔ tuɔmó mulapó yale fo

16 Tétepa, kale şa nokole sukamótei, Yesuné whi wisiraterere ala dapóló, Juda topo whirapené aþaae sekei ala eróló só deraai, doasi ketekę butu betalepó.

17 Atétepa, Yesuné atimapaae duraalu, “Yalo Aya a ama kutó ditere ala taaréni, betere dokó hale diyótóro tarapó. A atére kaae, ękélé hale bitini, yalo kutótóro i ditu betere ape,” yalepó.

18 Yesuné ai alarape deremó, Juda topo whirapené a só deróló mo ti daairaalu, doasi ketekę butu betalepó. Até yaleteita, şa nokole be de tukóló whi wisirateremó maaté meipó. Ai alatamo touróló Kótóta, ama Ayapó dere foné a Kótótamo betę ala erapó du betepa a só deróló daai yalepó.

19 Téró, Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu, “Yalo diþaae mo i dere ape. Naalemané ama kisipanétei, me ala yaai dapóló mo enénipó. Naalemané me kae kisi ala kaaróló dumi, Alimané du betere alatóro kolóló i du betere ape. Ti noatepae, Alimané du betere ala mo betakélé taaréni, turó Naalemanékélé du beterapó.

20 Ti noatepae, Alimané Naalemapaae yaala sókó furaalu, ama dere ala fea aþaae yó mótu beterapó. Ita, mo fo dapó. Mió i dere ala bosenóló nalopaae mo doasi ala eratepa kilitu, diaaę sira yaalopó.

21 Ti noatepae, Alimané sukale so whi keparóló beterótu yale kaae, Naalemanékélé ama melaai tuę mutere so whiþaae mo ti betere bete mótu beterapó.

22 Ti ai ala maaté meipó. So whitamó fo tokóló taleyóló só deratere alakélé Alimané dumitei, Naalemané yópóló, ama naase tuamó muló beterapó.

23 Ai ala ereteita, so whi feané Alimané doi sóro horótu dere kaae, Naalemané doikélé sóro horópóló erapó. Mepaae so whi dené Naalemané doi sóro horénitepa, ti a dotęyale sekę Alimané doikélé sóro horótimpó.

24 Yalo diþaae mo i dere ape. Mepaae so whi dené yalo du betere fo wosóo, ę dotęyale sekęþaae kisipa tiki tiróo depa, atétere so whi mo ti betere bete sóro tarapó. Atére so whita, fo tokótamo yóló só deréni, sukutere ala tuamó betereitei, tokó sóro mo ti betaaire ala tuamó beteró beterapó.

25 Yalo diþaae mo dapó. Sukale so whinėtei Kótó Naalemané dere fo wosaalopó. Mió ai fo wosetu betere so whita mo betaalopó. Take nalo ai ala yaaire be de hale muóo, miókélé ai be de sókó wóló muóo i ere ape.

26 Ti noatepae, mo ti betere bete Alima tuamó moletei, Naalema tuamó mulópóló mo taketi meló beterapó.

27 Ti ata, Whinė Naalema betereiteiné so whitamó fo tokóló tale dere ala yópóló, Alimané a sóro beteró beterapó.

28 Yalo i yale fo wosóló, dię kilita sókó furaalu sira yaęse. Ti noatepae, sukale so whi mo feané ama fo nakome woseturaalu, atima mole doumó turukó holaaire be de sókó waalopó.

29 Atétere sukamó wisi ala yale so whi turukó holóló mo betaalopó. Téyaalotei, dowi ala yale so whi atima turukó holaalotei, taleyóló mo ti só deraalo ai ape.

30 Yalo wotoró kisipané me ala yaai dapóló mo enénipó. Fo tokóló taleyóló só deraaire alakélé, yalo Ayané ama dere fo sya fóló, mo donotóro taletu beterapó. Ti noatepae, yalo du betere alata ę maaté hekese yaai dumitei, ę dotęyale sekę a hekese yópóló, ama kisipa mole alatóro sya fu beterapó,” yalepó.

Yesuné amatei a etei kaae whiþó enénipó yale fo

31 “Yaloteitamo ɛ etei kaae wh̄ipó depa, ti yalo dere fo mo dapóló diaaɔ wosaalomeipó.

32 Mené yalo dere ala kilituraalu, ɔ etei kaae ala ere wh̄i wisipó du beteraɔ. Ama atéro dere fo wosetere wh̄iné mo dapó enére ala yalo mo kisiparapó.

33 Diāné ɛ deé yóló wosaai dapóló, mepaae wh̄irape Jon beterepaae dotonó beteraɔ. Atétepa Jon-né kale mo foné bete i ape yóló, diāpaae yó meló beteraɔ.

34 Ti mo wh̄iné ɔ etei kaae wh̄ipó dere fo mo dapóló, yalo wosaai kisipa munipó. Atépatei, Jon-né yale ala yalo diāpaae i dere beteta, so wh̄i fea aluyaɔsóró, Kótóné tao sópóló dapó.

35 Jon ɔta, sɔ derótu dere kaae, so wh̄i tuamó deró beterepó. Ai sɔ h̄ale deýó tapa, diɔ ai demó kapala asiri h̄aitamo bitiré fu betalepó.

36 Jon-né ama yó melale fota, ti ɛ tuamó ere alatóró mo dono yó mótu betalepó. Téyaletei, yalo i ditu betere kutóta, ɛ doteyale seké yalo Ayané ama ɛpaae diyóló kemerae yale kutó dirótu beteraɔ. Mió yalo i du betere alarape kolósu, Jon-né ɛ bope yóló du betale fo kolósu depa, yalo du betere alané ama du betale fo ɛteróloró bosene falapó.

37-38 ɛ doteyale seké yalo Ayanékélé, ɛ etei kaae wh̄ipóló h̄akearóló yó mótu beteraɔ. Tétu betepatei, diaaɔ ɛpaae kisipa tirénire betené ama dere fo diaaɔ wosóo, ama tikikélé diāné kolóo, ama fokélé diaaɔ hosaa tuamó muóo inipó.

39-40 Diaaɔ kisipanéta, kale ašemó yóló muló betere fo dosɔayóló kisipa sóró, mo ti betere bete saalopó du beteraɔ. Ti ašemó i ere fo feanéta, ɛ etei kaae wh̄ipóló yó matapó. Atépatei, diɔ ɛ beterepaae mo ti betaaire bete sene wale h̄orótu beteraɔ.

41 Mo so wh̄iné h̄ale foné maaté yalo doi sóró horótu betepa, mo dapóló yalo wosenénipó.

42 Tépatei, yalo diɔ diriyóló tuérápó. Diaaɔ Kótópaae yaala sókó fóló, h̄ekesené sukutere ala diāné hosaa tuamó muniretei, yalo mo tuérápó.

43 ɛta, yalo Aya Kótó ɔ etei seké beteraɔpóló diāné kisipa yópóló, yó melaai ama ɛ dotonatepa waleteti, diaaɔ ɛ wisiyóló dape sinipó. Atépatei, mepaae wh̄i detamo ama k̄leaané wóló bitu, ɔ etei kaae wh̄ipó depa, ti diāné ɔ mo wisiyóló dape senérápó.

44 Mo betá betere Kótóné diaaɔ du betere ala kolóló, dukiratere fo wosaai keteké buni yó, diaaɔteiti diɔ dukiratere ala yóo, du betereiteiné ɛpaae netéro tué tiki tiraaloé?

45 Yalo Ayané keletómó diāné i dowi yalepóló h̄akearóló só deratere alata, yalo yaaitere nisi yaɔse. Diɔ tao saalopó du betale wh̄i Moses-nétóro diɔ só deraalopó.

46 Diānétamo Moses-né asere fo wosóló, mopóló kisipa tiróluɔsóró, ti mió yalo dere fokélé mo dapóló kisipa tiróluɔpó. Ti noatepae, ama ai asere fota, ɛmótóro kisipa muturaalu erapó.

47 Tépatei, ama asere fo diaaɔ dosɔayóló mopóló tué tiki tiréni depa, ti yalo du betere fokélé netéro wosóló, kisipa tiraaloé?” yalepó.

6

*Yesuné 5000 wh̄i ɔla melale fo
(Mat 14:13-21, Mák 6:30-44, Luk 9:10-17)*

1 Atéro mepaae be dɛrape kemetepa, nalo Yesu ɔ Kaleli wɛi utɛ fɔkurɔ tɛ felepɔ. Ai wɛi kɛlanɛ doi meta, Taiberius-pɔ.

2 Yesu ɔ atéro fólɔ beteremó, mepaae kisi daae mole so whi wisiratere kelemei alarape kelaletinɛ so whi mo feanɛ ɔ sya wou betalepɔ.

3 Atéro, Yesu ɔ betɔ du sokore aɔpaae hololɔ, ama yó matere whirape atima fea betámó beterepɔ.

4 Atɛyale alata kale boseneyólɔ fele be demó, Juda fake whirapenɛ ɔla detere ala felekemó sókó waai deremó yalepɔ.

5 Atéro, Yesunɛ ama kelalemó, so whi mo hɛle ɔla kaae, ɔ beterepaae wou betepa Filip-paae duraalu, “Doa i so whi naaire *bred* okó momó dupu yaaló?” yalepɔ.

6 Yesunɛ Filip-paae atéro wosale fota, ama yaaire ala tuɛrutei, Filip-nɛ noa fokó dérɔ ɔ kaae kolólɔ sɔ suraalu yalepɔ.

7 Ai fo depa, Filip-nɛ Yesupaae duraalu, “200 *silpa moni*-nɛ dupu dere *bred* o i betó mole so whi fea sɔmó naalomei, sawa tɛti nenɛrapó,” yalepɔ.

8-9 Tɛtepa, Yesunɛ ama yó matere whikó ama doi Saimon Pitanɛ noma Andrunɛ Yesupaae duraalu, “I betere naalenɛ betɔ *bali* o bula aporó yóo, ya belekɔamale tamo yóo, yólɔ i tare ape. Tɛreteinɛ doa i betó mole so whi fea anɛli ɔlanɛ sɔnɛre?” yalepɔ.

10 Atɛtepa, Yesunɛ atimapaee duraalu, “Ai so whi ne tómó beterópólɔ yae,” depa, atima betalepɔ. Ai tuámó betere naale senaaleró sorapetamo dosɔani, whirape maaté dosɔayólɔ touróturaalu, 5000-rópɔ.

11 Atéro, Yesunɛ kale *bali* o bularape fea sóró taruraalu, Talepaae mo kée yólɔ terekée daalu yólɔ, so whimó ɔliralepɔ. Ya tamokélé *bred* o yale kaaetórɔ yólɔ ɔliratepa, atima fea mo sɔmó nalepɔ.

12 Atéro sɔtepa, ama yó matere whirapepaae duraalu, “Muni fele buki ɔla hɛle beseké yaɔsórɔpa, fea daseté kwɛyae,” yalepɔ.

13 Atéro nale aporó *bred* o bulanɛtei, buki muni fupa daseté kwɛyólɔ, 12 yorape deyólɔ fɛanalepɔ.

14 Ai betó mole so whinɛ Yesunɛ atei kaae kelemei ala eratepa kolólɔ duraalu, “I whita, i haepaae waalopólɔ take bopetu betale Kótónɛ kólɔ whi atórɔ hiti irurapó,” du betalepɔ.

15 Atéro, ai so whinɛ Yesupaae woseni, atima kɔleaanɛtei ɔ doasi topo whi sóró beteraai kisipa mualepɔ. Atima atéro mutere kisipa tiki bete Yesunɛ kilitu atima taarólɔ, ɔ ama wotoró betɔ du sorokore tikipaae momó bitɔ holalepɔ.

Yesu wɛi tómó daaté wale fo
(*Mat 14:22-33, Mak 6:45-52*)

16 Téro, atɛyale sukamó kuluka be dikité dorowaletamo Yesunɛ yó matere whirape atima maaté Kaleli wɛi fókupaae derepelepɔ.

17 Atéro, aimó atima Yesu ɔ kaae tawólɔ daapatei be diki yalepɔ. Atɛtepa, kale whirape atima wɛi nukupaae bitɔ holólɔ, Kapeneam be hulupaee faairaalu, ai wɛi kɛla tuámó tukólɔ fu betalepɔ.

18 Atéro fu betalemó, doakale besé tiki wouraalu, doasi wɛi asya walepɔ.

19 Até depatei, atima 5 ó 6 *kilomita* dɛlemó nuku jitɛ fu bitu kelalemó, atima nukutamo wou betepa, Yesu ɔ hokolaa yaairaalu, wɛi tómó daaté wou betalepɔ. Atɛtepa kilitu, atima doasi winɛ sukɛlepɔ.

20 Tɛtepa, Yesunɛ atimapaee duraalu, “Ita ɛpa, diɔ wiyaaɔse,” yalepɔ.

21 Tétepa, kale wh̄irape atima witere ala taaróló, halaainé Yesu dape sóró, nuku tūappaae beteraai kisipa mualepó. Atéró dape sóró, atima faaire wēi fókú feleke inipatei, uteró hapale tétitóró sókó felepó.

22 Atéró, Yesuné ama yó matere wh̄irape atima fi tikimó, ai wēi fókumó betó mupa fele so wh̄i atima fiyóló, h̄jka turukó huturaalu etei kisipa mualepó. Imó mole betá nukumóta Yesu bitini, ama yó matere wh̄irape maaté betóló felepó du betalepó.

23 Atéró, Taiberius beró wale wh̄irape mepaae atimané nukutamo, take Talené mo kée yóló, ɔla āliyóló nuku betale tikimó sókó walepó.

24 Atéró, ai sukamótóróti mepaae wh̄irapekélé, kale nukutamo wale wh̄irapetamoné Yesuró ama yó matere wh̄irapetamo kekalemó kilinitepa, Kapeneam be huluappaae kek̄ai dapóló, atima nukupaae bit̄i holóló felepó.

Yesu ɔta, mo ti betere bred opó yale fo

25 Atéró, kale so wh̄iné Yesu kekitu beteró, wēi fókú uté t̄eró betepa kolóló ɔppaae duraalu, “Yó matere wh̄i-ó, ɔa ipaae metéli waleé?” yalepó.

26 Ai fo depa, Yesuné atimappaae duraalu, “Yalo dīappaae mo i dere ape. Diaaɔ ɛ kekitu betere beteta, sira yaaire kelemei alarape eraleteimó kisipa mutu, ɛ kekitu betere? Mo meipó. Kale *bred* o s̄umó naleteiné diaaɔ ɛ ai keteké kutu betere ape.

27 I haemó nokole mo ɔlata, ti doyóló aluyaalopó. Atéyaaire ɔlamótei, dīa depe tukówei ala du betaɔse. Mo ti betaaire ɔlata, kale wh̄iné Naalemané dīamó melaalopa, ai ɔla mo keteké buóló hājtamo sae. Atei ɔla melaaire wh̄jta, Alima Kótóné fopeyóló ɔtóró wisirapóló siriróló, beteró beterapó,” yalepó.

28 Ai fo depa, atimané ɔppaae woseturaalu, “Kótóné ama ɔppaae dirae dere kutó-a, noaé?” yalepó.

29 Tétepa, Yesuné duraalu, “Kótóné ama dirae dere kutóta i ape. Kótóné ama dononó betere wh̄i betappaae kisipa tiki tiróló betae,” yalepó.

30 Ai fo depa, atimané ɔppaae duraalu, “Talené eratapóló ɔané kisipa tirópóló, naao noa kelemei alakó eraaloé?”

31 Mo take ɔané noutererape atima hāle kópu k̄aae fi haemó kuturaalu, *mana* o betá n̄póló ó hepen bemó derótua ipakalepóló, aš̄emó yóló muló beterapó,” yalepó.

32 Tétepa, Yesuné atimappaae duraalu, “Dīappaae yalo mo i dere ape. Hepen bemó derótua yale *bred* ota Moses-né menitei, yalo Ayané betá ó hepen bemó deratero mo bete mole *bred* o dīamó mótu beterapó.

33 Ti Kótóné ai mótu betere mo bete mole ota ó hepen be taaróló dorowóló, i haemó betó mole so wh̄imó mo ti betere bete matere wh̄jta, ɛtórótipó,” yalepó.

34 Ai fo depa, atimané ɔppaae duraalu, “Doa wh̄i-ó, naao ai bope dere ota, mo miótóró kaae sóró ɔamó melaasepé,” yalepó.

35 Ai fo depa, Yesuné atimappaae hākearóló duraalu, “Mo ti betere bete mole ota ɛtórótipó. Mepaae so wh̄i de ɛ beterepaae wapa, ai so wh̄i wotekélé mo yaalomeipó. Mepaae so wh̄i de ɛppaae kisipa tiki tiratepa, ti ai so wh̄i wēi nokole dere ala mo sawakélé yaalomeipó.

36 Take yalo dīappaae yale fo kaae, momó i dere ape. ɛ wale ala diaaɔ kelaleti, ɛppaae kisipa tiki tiratero ala dumipó.

³⁷ Ƴało Ayané ɛpaae matere so wh̄i feata, ti ɛ beterepaae wou betaalopó. Mepaae so wh̄i detamo ɛ beterepaae wapa, ti Ƴało atima fae yóló h̄okonatere alakélé mo yaalomeipó.

³⁸ Ti noatepae, ɛ ó hepen be taaróló i haepaae dorowaletaita, Ƴało kisipa mole ala yaai dapóló anipó. Téni, ɛ dotɛyale wh̄iné ama kisipa mole alatóró eraairaalu woló i betere ape.

³⁹ Ƴało Aya ɛ dotɛyale sekéné ama kisipa mole alata ipó. Ama ɛpaae melale so wh̄i mo betakélé Ƴało aluréni, take kemetere sukamó atima fea kepaayóló mo ti beterópóló kisipa mutu ɛ dotonalepó.

⁴⁰ Ti Ƴało Ayané ama kisipa mole alata ipó. So wh̄i de ama Naalemané dere ala kolóló ɛpaae kisipa tiki tiratapa, ti atétere so wh̄i mo ti betótóró tawaalopó. Ai so wh̄ita, take kemetere sukamó Ƴało kepaaróló beteraalo ai ape,” yalepó.

⁴¹ Ai fo deremó kale Juda fake so wh̄iné duraalu, “Ata, ó hepen be taaróló dorowale *bred* opó du betere fo-a, noa betené dérópóló,” atima dei tué mutu, ɛ faletu betalepó.

⁴² Kale dere kaae atimasisitei duraalu, “I sekéta, kale Josep-né naalema Yesu h̄iti meié? Ama hamaró alimatamota, ɛ dané tuérapó. Tépateti, ɛ ó hepen beró dorowalepó du betere fota, noa betené dérópóló,” yalepó.

⁴³ Atétepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Diɛsisitei dei tué muóló kɛlaarótu betere fo taalae.

⁴⁴ Wh̄i me de ɛ beterepaae ama kɔleaané wonénipó. Ƴało Aya ɛ dotɛyale sekéné amatei ɛ beterepaae ɛlisóró wapa, ti wonérapó. Ai so wh̄ita, take kemetere sukamó Ƴało kepaaróló mo ti beteraalo ai ape.

⁴⁵ Mo take betale Kótóné kóló wh̄irapené asemó i fo erapó.

‘Kótóné ama so wh̄i yó mótu betepa, ti atima fea tué yaalo ai ape.’

Ƴało Ayané dere fo wosóló, kisipa sere so wh̄ita, ti ɛ beterepaae wua du beteraapó.

⁴⁶ Mo wh̄i betanékélé Kótó kilinitei, kale Alimatamo betóló wale Naalené betá ti Alima kolóló kisiparapó.

⁴⁷ Ƴało diɛpaae mo i dere ape. Wh̄i me detamo ɛpaae kisipa tiki tiró betepa, ti ai wh̄iné mo ti betó tare bete sóró tarapó.

⁴⁸⁻⁴⁹ Ti noatepae, mo ti betere bete bole ota ɛtórótípó. Mo take betale diaaɔ noutererape atima h̄ale kópu kɛae fi tikimó kuturaalu, Kótóné ó hepen bemó deratere *mana* o maaté nukua ipakalepó. Tétua yaleteti, atima bitini sukutua erapó.

⁵⁰ Atéyaleteti, ó hepen bemó dorowale betere bete bole *bred* ota i mole ape. Ai o nokole so wh̄i sukókélé mo yaalomeipó.

⁵¹ Ó hepen bemó dorowale mo ti betere *bred* ota, ti ɛtórótípó. Wh̄i me de i o sóró nukupa, ai so wh̄i mo ti betó tawaalopó. I ota, haemó betó mole so wh̄i mo ti beterópóló, matere Ƴało tiki mipó,” yalepó.

⁵² Ai fo depa, kale Juda fake so wh̄i atimasisitei fo kɛlaaróló duraalu, “Haió, i wh̄iné ama tikitei ɛpaae naasepé dere fo-a, netéró n̄póló melaai dérópóló,” yalepó.

⁵³ Tétupa, Yesuné atimapaee duraalu, “Ƴało diɛpaae mo i dere ape. Kale Wh̄iné Naalemané ama tiki miró ɛketamo nénitepa, ti atétere so wh̄i tuámó mo ti betere bete muni ai ape.

⁵⁴ Mepaae so whi dené yalo tiki miró faketamo nukupa, ti ai so whiné mo ti betó tare bete sóró tarapó. Ai so whita, take kemetere sukamó yalo kepaaróló beteraalopó.

⁵⁵ Ti noatepae, yalo tikita ti nokole mo bete mole ɔla yóo, yalo fàkekélé nokole mo bete mole wéi yóo erapó.

⁵⁶ Mepaae so whi dené yalo tiki miró faketamo nukupa, ti atétere so whi ɛ tuamó betóo, ɛ ai so whi tuamó betóo, erapó.

⁵⁷ Mo ti betere seké yalo Ayané ɛ dotonatepa walepó. ɛ betere betekélé ti yalo Aya atórótípó. Atére kaae, mepaae so whi dené ɛ nokole ɔlapóló nuku betepa, ti betere bete ɛ ereteiné ai so whi atimakélé hɔle betó tawaalopó.

⁵⁸ Ó hepen bemó dorowale *bred* ota, ti ɛ i ape. Mo take betale diaaɔ nouterape atimata, ó hepen bemó derótua yale *mana* o nukua yaletéi, atima fea sukalepó. Tépatéi, mepaae i o nokole so whita, mo ti betó tawaalopó,” yalepó.

⁵⁹ I fota, Yesuné u Kapeneam-mó tɛne fo wosetere be tuamó yó mótu betalepó.

Mepaae whirape Yesu taaróló fele fo

⁶⁰ Ama yó matere whirape mepaaené ai yale fo wosóló, atimasisi kɛlaaróló duraalu, “Ama ai yó matere whi fota felékélé inipa, né wosaaloé?,” yalepó.

⁶¹ Yesuné ai yó matere fo ama yó matere whirapéné wosaalo meipóló kɛlaarótu betepa, Yesuné ama kisipa yóló atimapaee duraalu, “Yalo i yó matere fo diaaɔ wosóló felénipa, ɛtamo dei tué mute?”

⁶² Kale Whiné Naalema ɔ take betale tikipaae momó fesaae hotepa kilitu, diaaɔ noa kisipa muaaloé?

⁶³ Whiné mo tó tikita, doasi bete munitei, Deɪ Kepe Wisiné betɔ mo ti betaaire bete mótu beteraapó. Yalo diappaee yó matere fota, Deɪ Kepe faanuraalu, mo ti betere bete mótu beteraapó.

⁶⁴ Tépatéi, diɔ mepaae kisipa tiki tirénire whirapekélé ai betere ape,” yalepó. Yesuné atéro yale fota, ɔpaae tué tiki tirénire whiraperó ɔ dópóló eléké deyaaire whitamó take kaae sale sukamóte, ama kisipa yalepó.

⁶⁵ Téró, Yesuné ama yale fo kemeni, hɔle yótóro taru duraalu, “Yalo take diappaee yale fo i ape. Mepaae so whi de atima kɛleaanéte, ɛ beterepaae waai dapóló wonénipó. Yalo Ayané ɛ beterepaae ɔlisóro wapa, ti wonérapó,” yalepó.

⁶⁶ Ai sukamó kaae sóró, Yesuné yó matere whirape mepaae ɔ sya fole ala taaralepó.

⁶⁷⁻⁶⁸ Atétepa, ama yó matere 12 whirapepaae duraalu, “Diaaɔkélé ɛ taaróló faai kisipa mute?” depa, Saimon Pitané ɔpaae duraalu, “Tale-ó, dɔ me de beterepaaemo faaloé? Mo ti betaaire fota, yɔ tuamó ai mole ape.

⁶⁹ Yaɔta, Kótóné ama foeyóló kae betero betere whi wisinaalepóló, dané yappaee tué tiki tiró beteraapó,” yalepó.

⁷⁰ Ai fo depa, Yesuné atimapaee tokó mótu duraalu, “Diɔ 12 whirapeta, yaletéi sorokó sóró kae betero beteraapó. Tépatéi, betɔ whi tuappaee dowi kepe doropóló ai betere ape!” yalepó.

⁷¹ Ama ai yale fota, Iskariot be whikó Saimon naalema Judas-mó kisipa muturaalu yalepó. Ti Judas ɔkélé 12 whirapekó ama yó matere whitei, ɔ dópóló eléké deyaaire seképo.

7

Yesu ɔla deterepaae fele fo

¹ Ai alarape yóló kemetepa, Yesu ɔ Judia hae kwiamó betó mole Juda fake wh̄rapené ɔ daai du betepa, Judia hae kwiapaae feni, Kaleli hae tuamótei kutu betalepó.

²⁻³ Tépatei, Juda fake wh̄rapené furu berapemó ɔla deyaai tukóló muló betere be de felekemó sókó waai depa, Yesuné ama nomarapené ɔpaae duraalu, “Ya ai betere be hulua taaróló, naao yó matere wh̄rapené naao erótu betere kelemei alarape kolópoló, ya Judia hae kwiapaae fumié yóló sétu betalepó.

⁴ Ti noatepae, betá doi mole wh̄j betaai depa, ti ama dere ala kikiti kinóló ini, so wh̄j feané kolópoló h̄akeamó enérápó. Atépa, ti naao ai du betere alarape i haemó betó mole so wh̄j feané kolópoló h̄akearae,” yalepó.

⁵ Ti ama nomarapené ai yale fota, atimakélé ɔpaae kisipa tiréni irutei yalepó.

⁶ Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Diaaɔ yaaitere alata, h̄ale h̄oko sukamó deté fenérápó. Tépatei, ɔ ai ɔla deterepaae faai tukóló muló betere mo dono be de sókó waai teórapó.

⁷ I haemó betó mole so wh̄j feané diɔ h̄óróló bóe dele ala enénipó. Tépatei, ɔ h̄óróló bóe dele ala suka fea h̄ale yó tarapó. Ti noatepae, atimané du betere dowi ala bete yaɔ h̄akearóló yó materemó, ɔtamo dei tué muturaalu dapó.

⁸ ɔta, ai ɔla deterepaae faalomeipa, diɔ maaté holae. Ti noatepae, ɔ yaɔ yaaire ala teóreteiné beterapó,” yalepó.

⁹ Ama atimapaee ai fo yóló, ɔ Kaleli hae kwiamó sawa kaae tawóló beterepó.

¹⁰ Téyaleteti, ama nomarape atima ɔla deterepaae fitikimó, nalo ɔkélé Jerusalem be huluapaae holaletei, so wh̄jiné ɔ kelaɔsóró h̄akeamó feni, kikiti sókó fóló beterepó.

¹¹ Atéroró, kale ɔla detere tikimó atima Juda topo wh̄rapené ɔ wóló betereómóló kekalemó bitinipa atimasisi duraalu, “Kale wh̄j momó betereórópó?” yalepó.

¹² Ai ɔla detere tikimó touró betere mepaae so wh̄j atimasisi kikiti deté furaalu, “Ata, mo wh̄j wisipó,” depa, mepaae so wh̄jiné duraalu, “Meipó. Ata, so wh̄j fea dilikóló kapala ala yó mótu betere wh̄jipó,” yalepó.

¹³ Téyaleteti, atima Juda topo wh̄jrape kolóló wituraalu, mo wh̄j betanékélé mepaae forape h̄akeamó inipó.

Yesu ɔ atimané ɔla detere tikimó daalu yó melale fo

¹⁴ Atéroró, kale ɔla detere be de sókó waai mepaae be de h̄ale mupa, Yesu ɔ momatere be tipi bolaa tuapaae holóló, kale fo kaae sóró yó mótu betalepó.

¹⁵ Ama atéroró yó matere fomó, kale Juda topo wh̄jrape atima kilita sókó fu, sirayóló duraalu, “I wh̄jiné atei kaae fosó fosó yóló yó mótu betere fo-a, ɔ *skul*-paaekélé fenitei, momó kisipa sóró du bitu dérópó,” yalepó.

¹⁶ Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Yaɔ i yó matere fota, yaɔlotei kekeme nóló dumi, ɔ dotɔyale sekéné yae yale fotóro du beterapó.

¹⁷ Mepaae wh̄jinétamo Kótóné kisipa mole ala sya fóló, ama ala eraai kisipa mutepa, ti yaɔ i yó matere fo Kótóné ama kisipa mole ala sya fóló dépé, yaɔlotei kekeme nóló déró, ai wh̄jiné amatei kaae kolóló talenérápó.

18 Me whiné ama tuénétei kekeme nóló yó mótu betepa, ti ama doi doasi muópóló du betepapó. Tépatei, me whínétamo a doteyale sekéné doi doasi muópóló ama ala eratepa, ti atétere whi tuámó mo alatóro mulu, kapala ala mo sawakélé munipó.

19 Take kale tukóló muló betere fo Moses-né diappaee menénié? Téyaleteti, diáko betá whínékélé ai tukóló muló betere fo sya feni, tikitua dapó. Atérapa, diané e noatepa daai du bitu de?" yalepó.

20 Ai touró betere so whiné appaae duraalu, "Ya tuámóta, dowi kepe tepeyóló ai faanapa, ya né daai du betepa de?" yalepó.

21 Ai fo depa Yesuné atimappaee duraalu, "Yálo betá kelemei ala eraleteimó diaaó ai siratu betere ape.

22 Tétu betereitei, diaaó tiki sekaé tukóló sirirótu betere alata, Moses-né amatóro kaae sóro inipó. Ténitei, mo take diaaó noutererapené du betale ala sya furaalu, sáa naai tukóló muló be demóte, mió diané naalerapekélé tiki sekaé ai tikitua betere ape.

23 Tépatei, Moses-né yóló muló betere fo diaaó tikaalo meipóló kisipa mutu, sáa naai tukóló muló betere be demóte, diaaó naalerape tiki sekaé ai tikitua betere ape. Térapa, ai sáa nokole be demótóro, whiné tiki turó yálo wisirateremó, diané etamo noatepa foppaae butu de?

24 Diaaó tómó mole ala kolóló e só derótu betere fo mo taalae. Mo bete mole ala donotóro taleyae," yalepó.

25 Ama ai fo depa wosóló, mepaae Jerusalem be huluamó betó mole so whiné duraalu, "Juda topo whirapené daai du betere whi atóro hiti meié?

26 Mió a so whi feané keletómó daalu, ama fo hakeamó yó mótu betepatei, atimané appaae me fokélé dumipó. Ti Yesu ata, so whi fea tetéroló kaae tanópóló, Kótóné sóro betero betere whi Kerisopóló, Juda topo whirapené kisiparu demólópó?

27 Danéta, ai whi wale turuku be kisiparapó. Atépatei, so whi tetéroló kaae tare whi Keriso a wale sukamó, mo betá whínékélé ama turuku be kisipa yaalo meipó," yalepó.

28 Atéro Yesu a moma dere be belamó daalu, fo hale yótóro mótu bitu fo fakeyóló duraalu, "E wale turuku bekélé ekélé, diaaó kolóló kisiparapó dere fota, mo ai dere ape. Tépatei e i wóló betereitei yálo kqleaané ani, Ayané e dotonatepa walepó. Ata, mo alatóro yó tare seké betepatei, diané a kolóló kisipanipó.

29 Ténitei, eta atamo betámó betóló ama e dotonatepa waletiné yálo a mo kisiparapó," yalepó.

30 Ama ai fo deremó, atimané a tawóló *dipula* beteraai yaleteti, whi betánékélé a tane fenipó. Ti noatepaae, appaae ai ala eraaire be de sóko waai teopa yalepó.

31 Aimó touró betere so whi atima ai fo du betepatei, mepaae kisipa tirónaale so whiné duraalu, "So whi fea tetéroló kaae tanópóló, Kótóné dotonaalopó ere whi wale sukamó Kótóné dapó yópóló, i sekéné eratere kelemei alarape fea bosenóló, me noa kaae doasi ala eraalo?" yalepó.

32 Aimó touró betere so whiné Yesuné du betere alamó, atimasasi kikiti du betepa, Farisi whirapené wosalepó. Atétepa, so whimó Talepaae momaraterere topo whiraperó Farisi whirapetamoné momatere be kaae tare diki tare whirapené Yesu tawóló *dipula* beteroópóló doteyalepó.

³³ Atétepa, Yesuné atimapaae duraalu, “Èta ƒoło sukamó bitini, mo sawa sukamó maaté diątamó betóló, ę dotęyale sekę yalo Aya beterepaae momó fesaee faalopó.

³⁴ Ę diaaq kekąalotei, kelaalo meipó. Ę fóló betere tikipaae dią wókélé mo yaalo meipó,” yalepó.

³⁵ Ama ai dere fo wosóló, kale Juda topo whįrape atimasisitei, fo ęlaaróló duraalu, “Ai whįné ą kekóta yaalotei kelaalo meipó, ą fole tikipaae dią wókélé yaalo meipó, du betere fota, mopaae faai dérópó? Dą Juda fake whįrape Krik fo bole be huluapaae dapo dapo yóló betere so whįpaae fo yó male faairaału démólópó.

³⁶ Ama du, ‘Diaaq ą kekąalotei kelaalo meipó, ą fóló betere tikipaae dią wókélé yaalo meipó,’ du betere-a, noa fo betené dérópó?” yalepó.

³⁷ Qla deté wóló kemerótu mo doasi ęla deyale sukamó, Yesu ą turukó holóló fo fakeyóló duraalu, “Mepaae so whį detamo weį nokole depa, ti ę beterepaae nale wópóló yae.

³⁸ Kale asęre fo tuąmó Kótóné i fo erapó. So whį tuąmó mo ti betó tare weį ƒąturaalu, feleyóló faalo ai ape ere fo mo dokonóló, mepaae whį detamo epaae kisipa tiki tiratepa, ti ai so whį tuąpaae mo eraalopó,” yalepó.

³⁹ Yesuné ama ai yale fo beteta, take ą hepen-paae furaalu, Dęi Kepe Wisi ąpaae kisipa tiratere so whįmó matepa saalopóló kisipa mutu ai fo yalepó. Aita, ama doasi doi saaire be dę teópa kaae taruraalu, ai fo yale sukamó kale Dęi Kepe hapale menipó.

⁴⁰ Ama ai dere fo wosóló mepaae so whįné duraalu, “Kótóné ęóló whį waalopóló bopetu betaleteti, me kae meį ątóró mo hįtipó,” du betalepó.

⁴¹ Ai fo depa, mepaae so whįné duraalu, “Ąta, so whį fea tęteróló kaae tanópóló, Kótóné sóró betero betere whį Keriso hįtipó,” Tétepa mepaae so whįné duraalu, “Meipó. Keriso ą Kaleli haemó netéro waalopóló de?” du betalepó.

⁴² “So whį tęteróló kaae tare whį Keriso ąta, Take Depit-né ama turuku be Betelehem-mó ama deté fele naale tuąmó sókó waalopóló aseńó inié?” yalepó.

⁴³ Ai fo depa woseturaalu, Yesu ą derópóló ai so whį atima fea betą kisipa muni, kisipa kae kae mutu betalepó.

⁴⁴ Téturaalu, mepaae whįné ą tawóló *dipula* beteraai kisipa mualeteti, whį betąnékélé ą tane fenipó.

Juda topo whįrapené Yesupaae kisipa tiki tiréni yale fo

⁴⁵ Ai alarape yóló kemeróturaalu, kale momatere be kaae tare diki tare whįrape atima Yesu tawóló *dipula* beteraai dapóló feletei, momó fesaee walepó. Atétepa, mo so whįmó Talepaae momaratere doasi topo whįraperó Farisi whįrapetamoné atimapaae duraalu, “Ai whį-a, dapesó wale noatepa taaróló waleé?” yalepó.

⁴⁶ Ai fo depa, kale diki tare whįrapené atimapaae teraae faróló duraalu, “Mo take betale alimó betą whįnékélé, mió i whįné dere fo kaae depa mo wosenipó,” yalepó.

⁴⁷ Ai fo depa, kale Farisi whįrapené duraalu, “Aita, diąkélé dilikituraalu yalepa kelae!

⁴⁸ Dąkó i betó mole momaratere topo whįraperó Farisi whįrapetamo mo betąkélé ąpaae kisipa tiki tiró beterekó diaaq kelere? Mo meipó.

⁴⁹ Tépateti, i betó mole so whi Moses-né asere fo dosayóóló tuéni, hãle hõko betó mupa, ti Kótóné atima doróóló mokoraalopó,” yalepó.

⁵⁰⁻⁵¹ Ai fo depa, take Yesu beterepaae fele Farisi whikó ama doi Nikodimas-né mepaae Farisi whirapepaae duraalu, “Dané tukóóló muló betere fo sya furaalu, me whiné ama i alarape yalepó dere fo wosenipatei, hãle hõko só derótua de?” yalepó.

⁵² Atétepa, atimané Nikodimas-paae duraalu, “Yakélé Kaleli whjé? Kótóné kóló whjta, Kaleli hae kwiamó waalopó fo inipó. Ai fokó asemó muléro kelaasepóóló dosayaae,” yalepó.

⁵³ Atéro, ai tourale so whi atimané be séle sélepaee dapo dapo yóóló felepó.

8

So betã whi metamo daaneta du betepa, dapesó wale fo

¹⁻² Atéro fi tikimó, Yesu a Olip du sorokó molepaae fini holalepó. Atéro fiyóóló, be detepa mo hikati a momatere be tipi bolaa tuapaae momó fóló daalemó, so whi fea wóló a bopéro betepa, bitã doropóóló atimapaae fo yó mótu betalepó.

³ Atéro yó mótu betaalemó, kale tukóóló muló betere fo yó matere whiraperó Farisi whirapetamoné betã so nópu nuku betepa kolóóló dapesó wóló, ai touró betere so whi tuamó daalalepó.

⁴ Atéro daaló bitu Yesupaae duraalu, “Yó matere whi-ó, i sota nópu nuku betepa kolóóló dapesó walepó.

⁵ Atei ala dere sorapeta, kapo duné siróóló dae yóóló Moses-né asemó erapó. Atétepa, naao me fokó enére?” yalepó.

⁶ Atimané apaae atéro wosale fota hãle inipó. A só deraairaalu, atimasisi fo deyóóló a sã su ai fo yalepó.

Tétepa, a hemée deyóóló bitu, naase doune haemó asetu betalepó.

⁷⁻⁸ Atéro atimané apaae wosetere fo dekeró yó tapa, a hemée taretei donone holóóló duraalu, “Diãkó dowi ala mo betakélé initere whi betepata, ti ai whinépi a kapo duné siróóló dópóóló yae,” yalepó. Ai fo yóóló, a momó hemée deyóóló haemó asetu betalepó.

⁹ Ama ai dere fo wosetu, mepaae teó so whi nalo wópóóló, otererape atimapi be séle séle fu betalepó. Atima fea atéro fi tikimó, Yesu a betã bitu kelalemó, kale so a daale tikimótóró hãle daalepó.

¹⁰ Atépa Yesu hemée taretei donone holóóló, kale sopaae duraalu, “Ti só-ó, ya só deróóló daai du betale whirape-a, mopaae feleé? Me whinékó ya só deraleé?” yalepó.

¹¹ Ai fo depa kale soné duraalu, “Doa whi-ó, mo betã whikélé imó bitinipó,” yalepó. Tétepa Yesuné apaae teraae faróóló duraalu, “Yalo ya só derótumipa dua fae. Téturaalu, naao deté wou betere dowi ala momó kae ini, mo ti taalae,” yalepó.

Yesuné eta etei kaae whipó yale fo

¹² Atéro Yesuné ama yale fo kaae, so whipaae momó duraalu, “I haemó derótu betere deta ti mo etórotipó. Mepaae e sya wale so whjta, diliki tuamó kuni, de tuamótóró kweyóóló, mo ti betere bete sóró betaalo ai ape,” yalepó.

¹³ Ai fo depa, kale Farisi whirape atima dei tué mutu Yesupaae duraalu, “Naaotei ya etei kaae whipóóló dere fo mo dapóóló, dané wosaalomeipó,” yalepó.

14 Ai fo depa, Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu, “Yalotamo ẹ etei kaae whípó depa, so whiné mo dapó enérápó. Ti noatepae, ẹ betóló wale tikiró faaire tikitamo yalotóró tuérápó. Téretei, ẹ wale ala ó fole ala dià tuéñipó.

15 Diàné me whì hamoma taleyóló só deratere alata, mo whiné dere ala sya fóló du beterápó. Tépatei, yalo taleyóló me whì só deratere ala mo dumipó.

16 Yalotamo ai ala depa, ti ẹ yalo wotoró bitini, ẹ doteyale seké yalo Ayatamo betà kisipa muóló, fea ala wusuró dereteiné mo donomó enérápó.

17 Téretei, diaaq sya fu betere ašemó etei fo yóló muló beterápó. Whì mené fo kae ini, atimaamo wusuróné betà kaae fotóró depa, ti mo dapó du beterápó.

18 Atétu dere kaae, yalotei ẹ etei kaae whípóló yó melóo, ẹ doteyale seké yalo Ayanékélé, ẹ tuámó ere alatóró fea ama mo dono yó melóo, du beterápó,” yalepó.

19 Ai fo depa, atimané apaae woseturaalu, “Naao Aya momó betere?” depa, Yesuné duraalu, “Èkélé, yalo Ayakélé diaaq mo kisipanipó. Ètamo diàné kisipa uşóró, ti yalo Ayakélé diaaq şumó kisipa uşópó,” yalepó.

20 Yesuné ama i forape du betaleteita, momatere be tipì bolaa tuámó Kótópaae *moni* hãle maleta dere tikimó daalu, yó mótu betaletépó. Téyaletei, apaae me ala eraaire be de teóreteiné betà whínékélé a tane fenipó.

21 Atéró, Yesuné ama yale fo kaae, atimapaae momó duraalu, “Èta, dià taaróló fulapó. Atéró fi tikimó diàné ẹ kekitu betaalotei, diaaq du betere dowi ala tuámó dià sukãalo ai ape. Ẹ fole tikipaae dià mo wókélé yaalo meipó,” yalepó.

22 Ai fo depa, kale Juda topo whìrape atimasisi duraalu, “A fole tikipaae dià waalo meipóló yale fo beteta, amatei a daalopóló du yalepó,” yalepó.

23 Tépatei, Yesuné atimapaae yótóró taru duraalu, “Diãta, i haemó kaayóló beterápó. Èta, ó taoró biti dorowale whípó. Diãta hae whì betereiteiné haemó mole alatamo fulumu du beterápó. Tépatei, ẹta ó taoró dorowaleiteiné i haemó mole alatamo fulumu dumipó.

24 Take yalo diãpaae diaaq du betere dowi ala tuámó sinaalo ai ape yale fota, ti i betené yalepó. Diaaq yalo dere fo wosóló, ẹ etei kaae whípóló kisipa tikitamo tiréni depa, ti diaaq du betere dowi ala tuámó dià sinaalo ai ape,” yalepó.

25 Ai fo depa, atimané apaae duraalu, “Ti yà deé?” yóló wosetepa, Yesuné duraalu, “Mo take kaae sale sukamóte, etei kaae whípóló diãpaae deté wou betaleteti me kae mei ẹtóróti i ape.

26 Diaaq du betere alamó yalo diãtamo fo tokóló dià só deraaire fo mo dekéró mulapó. Tépatei, ẹ doteyale seké aãta, mo alaró mo fotamoné betepó. Ama depa yalo wosale fotóró i haemó betó mole so whì feapaae yó mótu beterápó,” yalepó.

27 Atimané ama ai dere fo wosóló, ita Alima tuámó ere alatóró yó matapóló kisipa munipó.

28 Atétu betepa, Yesuné atimapaae duraalu, “Kale Whiné Naalema diàné sikipaae só horatere sukamó, ẹ etei kaae whípóló diaaq kisipa yaalopó. Mió diãpaae i yó mótu betere fokélé, yalo kãleaané kekeme nóló dumi, Aya ẹ doteyale sekéné yó matere fotóró dapó.

29 Ai ala yóppóló, ẹ doteyale sekéné ẹ wotoró beteróppóló taaréni, a ẹtamo betámó beterápó. Ti noatepae, suka fea yalo du betere alata, a hẽkese yaaitere alatóró erótu beterápó,” yalepó.

30 Ama atéro yó mótu betale fo wosóló, mepaae so whi ɔpaae kisipa tiralepó.

Atima Abraham-né naalerapepó yale fo

31 Atéro, Yesuné ɔpaae kisipa tiró betere mepaae Juda fake so whiɔpaae duraalu, “Diaaɔtamo ɔɔlo yó matere fo wosóló eró tapa, ti diɔ mo ɔɔlo yó matere so whiɔtóro beteraɔpó.

32 Atéro, kale mo fo betekélé diaaɔ tué duraalu, diɔ dokóló moletai ai foné teraayóló haɔe fópóló eraalo ai ape,” yalepó.

33 Ai fo depa atimané ɔpaae tokó mótu duraalu, “Da Abraham-né deale naalené deté wale whiɔpeta, mo betɔ whiné wae sóró kutó diratere whikélé bitinipó. Tépatéi, naaɔ ɔpaae diɔ mené kutó diratere ala ini, haɔe fópóló yaalopó dere fo-a, noa betené de?” yalepó.

34 Ai fo depa Yesuné duraalu, “Yaɔ diɔpaae mo i dere ape. Mepaae so whi detamo dowi ala haɔe yó tapa, ti ai alané wae sóró kutó diratere so whiɔtóro beteraɔpó.

35 Ti ai so whiɔta, betɔ whiné deale naale senaale aleóló mo ti betenénipó. Tépatéi, betɔ whiné naalema ɔ betɔ ai whiné amatóro deyaletiné mo titóro betó tawaalopó.

36 Atérené kale Whiné Naalemanétamo diɔ képiné kaae dokóló mole so whi teraayóló haɔe fópóló depa, ti diɔ mo fótóro yaalo ai ape.

37 Diɔta, Abraham-né deale naalené deté wale whiɔrape betere ala ɔɔlo tuéɔpó. Tépatéi, ɔɔlo fo diɔ tuámó muniru, diaaɔ ɔ daai ai du betere ape.

38 Yaɔ i du betere fota, ɔɔlo Ayatamo bitu kelale alatóro du beteraɔpó. Atére kaae, diɔné du betere alakélé, diaaɔ ayané diɔpaae yó matere alatóro ai du betere ape,” yalepó.

39 Ai fo depa, atimané ɔpaae duraalu, “Daɔné ayata Abraham-pó,” depa Yesuné duraalu, “Diɔtamo Abraham-né naale senaale bituɔsóró, ti ama yale alatóro sya fóló uɔpó.

40 Yaɔ diɔpaae yó mótu betale fota, Kótóné ɔpaae depa wosale fotóro du betepatei, diaaɔ ɔ daai keteké ai butu betere ape. Ti Abraham-néta, diɔné ai dere ala kaae inipó.

41 Diɔné ai du betere alarapeta, diaaɔ ayané yale alatóro sya fu beteraɔpó,” yalepó. Téró atimané duraalu, “Daɔta, ɔlémi nóló hɔko deyale naalerape meipó. Daɔné Ayata, Kótó ɔtóro beteraɔpó,” yalepó.

Satan-né naale senaale ai ape yale fo

42 Tétepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Kótó ɔ diaaɔ Ayatamo uɔsóró, ti ɔpaae hekesené sinóló yaala sókó fole ala uɔpó. Ti noatepae, mió ɔ i haepaae wóló diɔtamo i betereiteita, ɔɔlo kɔleaané ani, Kótóné ama ɔ dotonatepa walepó.

43 Yaɔ dere fo diaaɔ wosetutei, kisipa initere noa betené de? Ti aita ɔɔlo fo wosóló, eraaire kisipa diɔ tuámó muniru dapó.

44 Atérené diɔta, diaaɔ aya Satan-né ama fake so whi bitu, ama kisipa mole ala eraai du beteraɔpó. Ti ɔta mo fo buniruraalu, mo take keké nale alimóteai kaae sóró, whi dilé wou betere sekéɔpó. Atétu, ai kale fo wisi mo sawakélé ɔ tuámó munipó. Aɔta, kapala foné alima bitu, suka fea kapala fotóro dua dapó. Ti kapala fota, ama be fopó.

45 Yaɔ diɔpaae mo fo du betepatei, diaaɔ ɔɔlo dere fo wosóló, mo dapóló kisipa tirótimipó.

46 Ƴalo etei kaae dowi ala yalepóló, diákó betá whíné hãkearóló enére? Ƴalotamo diãpaae mo fotóro yó mótu betepa, ti diané epaae kisipa tiki tiratere ala dumipó.

47 Kótóné so whínéta, ti ama dere fo wosetu beterapó. Diãta, Kótóné ama fake so whi bitinireteiné ama fo wosetumipó,” yalepó.

Yesuné amatei a etei kaae whípó yale fo

48 Tépeta, kale Juda whirapené apaae duraalu, “Dané yaãta, Samaria whikó dowi kepe tepeyóló beterapó dere kapala fo de?” yalepó.

49 Ai fo depa, Yesuné duraalu, “E tuãmó dowi kepe tepeyóló bitinipó. Eta, yaãlo Ayané doi betá sóro horótu betepatei, diaaã yaãlo doi haepaae só derótu beterapó.

50 Ƴalo du betere alata, etei doasi doi muaai dapóló kisipa muóló dumipó. E doasi doi mulatere alata, mené eraai ketekeã butu beterapó. Ti aãta, fo tokóló taletere bete Talepó.

51 Ƴalo diãpaae mo dapó. Mepaae so whi detamo yaãlo fo wosóló, sya fóló erótu betepa, ti ai so whi sukókéle mo yaalomeipó,” yalepó.

52 Ai fo depa, atimané apaae duraalu, “Ƴa tuãmó dowi kepe faayóló mulu du betere alarape dané tuérápó. Ti noatepae, Abraham-kéle sukóo, mepaae take betale Kótóné kóló whirapekéle sukóo yalepó. Téyaletai, naao du, yaãlo fo sya fóló eratere so whjta, sukãalo meipó ai dere ape.

53 Ai fota, dané aya Abraham naao teteró beterapóló de? Ti Abraham akéle sukóo, take betale Kótóné mepaae kóló whirapekéle sukóo, erapó. Térapa, naao kisané ya depóló de?” yalepó.

54 Ai fo depa, Yesuné tokó kóló duraalu, “Ƴalotamo etei doasi doi muaaire ala depa, ti so whíné mo ala dapóló kisipa muaalomeipó. Tépatei, yaãlo Aya diã teteróló kaae tare Kótópó, du betere sekéné ama betá yaãlo doi doasi mulatere ala du beterapó.

55 Diaaãta, ai seké kisanitei, yaãlo betá a mo kisiarapó. Ƴalotamo a kisanipínó uasóro, ti e diã kaae kapala fo dere whi bituãpó. Téuãtei, yaãlo a kisipa iruraalu, ama fokéle yaãlo eró tarapó.

56 Diaaã aya Abraham-né e waaire be de sókó wópóló kaae taru, a hãkesené sukutu bitipakalepó. Téyaletai, e wale ala ama kilitu, a hainé sukóló ama hosaa muni deyaletpó,” yalepó.

57 Ai fo depa, atima Juda whirapené apaae duraalu, “Yaãta, 50 ba fo kementei, Abraham naao ai kilirapó!” yalepó.

58 Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Ƴalo diãpaae mo i dere ape. Abraham akéle hamané deyaaipatei, e mo taketi betere whípó,” yalepó.

59 Atépeta, atimané kapo durape sóro a siróló daai yaletai, a kelaqsóro kikiti buté buté fóló, moma dere be bopére tipi taaróló, belapaae sókó doropóló felepó.

9

Yesuné kele nomone whi wisirale fo

1 Atéro, Yesu a tuãmó fu betalemó, whi betá hamané depemóte i kele dilikipa deale whi betepa kelalepó.

2 Atépa, ama yó matere whirapené apaae duraalu, “Yó matere whi-ó, i whíné kele dilikiretei, ama yale dowi alané erépé, hamaró alimatamoné yale dowi alané erémólópó?” yalepó.

³ Ai fo depa, Yesuné duraalu, “I whjiné ama kele dilikire alata, ama yale dowi alané ó hama alimané yale dowi alanékélé meipó. Aita, Kótóné fotokóné ama tiki tuámó ere ala wisiró betepa, nalo so whj feané kolópóló erapó.

⁴ Be depatei ę doteyale whjiné ama kutó ęané hęle dirótu betenérápó. Mióta, be diki dere ala sókó waai ai dere ape. Atétere sukamó, whj mo betęnékélé me kutó dinénipó.

⁵ Ę i haemó hęle bituraalu, ti haemó betó mole so whjpaee ęerótu betere ęęta, ti ętórótípó,” yalepó.

⁶ Ai fo yóló, Yesuné fesęa haepaae sókó deróló, hae kęae sóró basa basa eróló, kale whjiné kelemó dilalepó.

⁷ Atéro ępaae duraalu, “Naao dore kele u Sailoam węj kemó fokone fae,” yalepó. (Sailoam doiné bete feteyóló doteyalepó.) Ai fo depa, kale whj ę fóló fokalemó, mo ti wisitepa, ama bepaae momó fesaae wouraalu, ęla ęla wisiyóló kelalepó.

⁸ Atépa, ama be whj so whjro ę kele doyóló bitu, ęla ęla kema du betepa kelale so whjtaimoné duraalu, “Ita, take kele doyóló bitu, ęla ęla kema du betale whj hęti irurapó?” yalepó.

⁹ Tétepa mepaaené duraalu, “Me kae mei ętóró hętipó depa mepaaené meipó, betę kaae kelepaa daale whj kae irurapó,” yalepó. Tétepa kale whjiné amatei duraalu, “Take kele dilikiyóló bitu, ęla ęla kema du betale whjta me kae mei, ętóró hęti i ape,” yalepó.

¹⁰ Ai fo depa atimané ępaae duraalu, “Naao kele dilikiretei netéro wisiyaleé?” yalepó.

¹¹ Tétepa ama duraalu, “Atimané Yesupó du betere whjiné hae sóró basa basa eróló yęlo kelemó dilóló, Sailoam węjmó fokone fae depa, fokale tikimó yęlo kele wisiyóló mió ęla ęla keletapó,” yalepó.

¹² Ai fo depa atimané ępaae woseturaalu, “Ai whj ę momó betere?” depa kale whjiné duraalu, “A momó beteréro ękélé kisipanipó,” yalepó.

Farisi whjrapené betę whjiné kele neyóló wisiraleé? yale fo

¹³ Téró, atima mepaae whjrapené kale kele dilikiyóló betale whj Farisi whjrape beterepaae dapesó walepó.

¹⁴ Yesuné kale kele dilikire whj hae dilóló wisirale alata, sęa naai tukóló muló betere be ęemó yalepó.

¹⁵ Atépa kale Farisi whjrapenékélé ępaae woseturaalu, “Naao kele dilikiretei, netéro wisiyaleé?” depa, ama atimapaae duraalu, “Yęlo kelemó hae dilóló Sailoam węj kepaae fokone fae depa, ę fóló fokalemó yęlo kele wisiyóló, mió ęla ęla keletapó,” yalepó.

¹⁶ Ai fo depa mepaae Farisi whjrapené duraalu, “I whjta, Kótóné dotonale whj meipó. Ti noatepae, sęa naai tukóló muló betere be ęemótei, ama etei kaae kutó ditu betera,” yalepó. Ai fo depa, mepaae whjiné duraalu, “Dowi ala du betere whjiné etei kaae kelemei ala netéro eraaloé?” yóló atimasisi tekeyóló fo kae kae du betalepó.

¹⁷ Téró atima ai fo yóló kemetepa, kale kele dilikiyale whj daalepaae fetée fóló duraalu, “Ai whjiné naao kele wisiró betera, naao ę depóló kiswa mute?” depa, kale whjiné duraalu, “Aęta Kótóné ama kęló whjķópó,” yalepó.

18 Tétepa, ai kale Juda wh̄irapené a take kele dilikiyóló betale wh̄itei, wisiró beterapóló kisipa tiréni, a kae wh̄i nisiyóló ama hamaró alimatamo dapesene f̄ópóló, mepaae wh̄irape doteyalepó.

19 Atéroró, kale wh̄iné hamaró alimatamo wóló betepa, Farisi wh̄irapené atimaamopaae woseturaalu, “Ita diaamoné kele dilikipatei deyaletépó yale naale h̄itíe? Atéyaletei, mió ama kele wisiretei netéroró yaleé?” yalepó.

20 Ai fo depa, hamaró alimatamoné duraalu, “Aṭa ḍamoné naalepó. Ama kele atéroró dilikipa deyaleteti ḍamoné kisiparapó.

21 Tépatei, ama kele wisirale wh̄i ó netéroró wisiraleró ḍamokélé tuénipó. Ti aḱélé disire wh̄ipa, a wisirale fo amatóroró yópóló aḗaae wosae,” yalepó.

22 Kale wh̄iné hamaró alimatamoné atéroró yale fo ḥale inipó. Yesu aṭa, Kótóné so wh̄i teteróló kaae tanópóló, sóroró betéroró betere wh̄ipó dere so wh̄i fo wosetere bepaee holaqósóroró, atima Juda wh̄irapené belapaae ḥókó deraalópó ere fo atimaamoné wusuróraalu, witepa yalepó.

23 Atimaamoné aḱélé disire wh̄ipa, aḗaaetóroró wosae yale fota ai betené yalepó.

24 Téró, Farisi wh̄irapené kale kele dilikiyale wh̄ipaae momó ape yóló duraalu, “Kótóné doi doasi muópóló yae. I sekéṭa, dowi ala du betere wh̄ipóló ḍané tuérápó,” yalepó.

25 Ai fo depa kale wh̄ikó duraalu, “Aṭa, dowi ala dere wh̄i ó initere wh̄iró eḱélé kisipa inipó. Téretei, take e kele dilikiyóló betaleteti, mió yaḷo kele wisiyóló keletere ala betā yaḷo kisiparapó,” yalepó.

26 Atétepa atimané aḗaae woseturaalu, “Naa kele wisiraaai noa ala maaté yaleé?” yalepó.

27 Ti fo depa ama atimapaae duraalu, “Take yaḷo diāpaae yaleteti, diaaq woseni ḥóralepó. Téyaletei, diāné momó noatēpa wosai de? Diāḱélé ama yó matere wh̄irape betaai kisipa mute?” yalepó.

28 Ai fo depa atimané a faleyóló duraalu, “Yāṭa, i sekéné ama yó matere wh̄i airapó! Ḍaṭa, ti Moses-né yó matere wh̄irape beterapó!

29 Take Kótóné Moses-paae mo yalepóló ḍané kisiparapó. Tépatei, ai wh̄i wale tikikélé ḍa mo kisipanipa, a deró kelae!” yalepó.

30 Tétepa, kale wh̄iné atimapaae tokó mótu duraalu, “Ama yaḷo kele wisirale alata, mo doasi alapó. Tépatei, a wale tikikélé diā tuénipó depa, yaḷo doasi sira ḍapó.

31 Ti noatēpae, dowi ala du betere wh̄irapené dere fo Kótóné wosenitere ala ḍané kisiparapó. Téretei, ama tué mole ala sya fóló, erótu betere so wh̄iné dere fota, ti ama wosetua ḍapó.

32 Mo take bitiré wale alimó, atéroró kele dilikipatei detere wh̄i mené fisāae faralepó dere fo mo wosókélé inipó.

33 Kótóné i wh̄itamó dotonóluāmeisóroró, ti ama betā alakókélé eróluāmeipó,” yalepó.

34 Ai fo depa atimané aḗaae duraalu, “Yāṭa, naao haeró ayatamoné dowi ala tuāmó deyale wh̄inétei, ya ḍa yó matere wh̄i betaai de?” yóló, a foné sóroró ḥókó faralepó.

Mo kelené kelepatei tiki tuāmó daale kele dilikire fo

35 Kale Farisi wh̄irapené kele wisirale wh̄i foné sóroró ḥókó faralepó, dere fo Yesuné wosóló, kalé wh̄i kekālepó. Atéroró kekóló, keletēpa aḗaae duraalu, “Yāṭa, Wh̄iné Naalemāpaae kisipa tiró betere?” yalepó.

³⁶ Tétepa kale whjné ʔpaae duraalu, “Doa whj-ó, ʔ ʔpaae kisipa tiki tiraai dapa, ai whj naao ʔpaae yó ʔlae,” yalepó.

³⁷ Tétepa Yesuné ʔpaae duraalu, “ʔta, mió naao ai kelale ape. Mió ʔatamo i fo du betere seké ʔtóró i ape,” yalepó.

³⁸ Téró kale whjné duraalu, “Tale-ó, mió ʔ ʔpaae kisipa tiróló i betere ape,” yóló ʔ Yesu daale aomó bukutiri tearó dua betalepó.

³⁹ Téró Yesuné duraalu, “ʔ i haepaae waleteita, mepaae kele dilikire so whj wisiróo, wisire so whjné kele diliki yóo yópóló, taleyóló bukuraai walepó,” yalepó.

⁴⁰ Yesu ʔtamo felekemó daae mole Farisi whjrapené ama dere fo wosóló, ʔpaae duraalu, “Naao ai dere fota, ʔakélé kele dilikirapóló de?” yalepó.

⁴¹ Tétepa Yesuné atimapaee duraalu, “Diʔtamo diʔ kele dilikirapó uʔsóró, ti diʔané du betale dowi alamó diʔ só derólúameipó. Tépeitei diaaʔ duraalu, diʔané kele wisirapó dereteiné diaaʔ dowi ala haʔe ai mole ape,” yalepó.

10

Sipsip hupu kaae tare topo whj wisita Yesuné ʔtórótípó yale fo

¹ Téró Yesuné duraalu, “Yʔlo diʔpaae mo i dapa wosae. Mepaae whj de kale *sipsip* hupurape betere tipi tumó sókó wéni, demó fulukóló sókó hotepa, ti qlémi nokole whjró hupu doraai wale whjtamó ai ape.

² Téretei, whj me de kale *sipsip* hupurape betere tumótóró sókó hotepa, ti hupu tale ai ape.

³ Kale *sipsip* hupurape me ala ʔaʔsóró, tʔ sereke kaae tare whjné ai *sipsip* hupu tale tipi tuʔpaae wópóló tʔ tukjitepa, ti ama fo nakome hupurapéné wosetua dapó. Atéró, kale *sipsip* hupurape fea doi yósu enalemó, ama fo wosóló wapa, ti belapaae olosó fua dapó.

⁴ Atéró, kale hupu talené ama hupurape fea belapaae dapesó doropóló, ama kʔlimó woleyóló fua dapó. Ti noatepae, kale hupurapéné ama fo nakome wosóló tuʔrapó.

⁵ Tépeitei, mo whjné fo nakome woseturaalu sya feni, atima botokóitei faalopó. Ti noatepae, ai hupurapéné ʔ kaae whjópóló tuʔrapó,” yalepó.

⁶ Yesuné atimapaee ai dó faróló yale fo bete atima sini, kóló kóló du betalepó.

⁷ Atétepa Yesuné atimapaee haʔkearóló duraalu, “Yʔlo diʔpaae mo i dere ape. *Sipsip* hupu fua wua dere tʔ sereketa, ti mo ʔtórótípó.

⁸ ʔ waaipatei, take wua yale whjrapeta, ti qlémi nokole whjró ʔla ʔla fasóló sere whjrapetamo ai ape. Tépeitei, kale *sipsip* hupurapéné atima dere fo wosenipó.

⁹ Kale hupurape fua wua dere tʔ sereketa, ti mo ʔtórótípó. Mepaae whj de ʔ tuʔmó sókó fupa, ti me ʔlané ʔ doratere ala ini, tao saalopó. Atétere whjta, belapaae nerape nale fua, tipi tuʔpaae hotua du betaalo ai ape.

¹⁰ Ti qlémi nokole whjrapeta, haʔe wómipó. Kale *sipsip* hupurape qlémi dóló sóró fóo, hupurape dóló doróo, yaairaalu wua dapó. Téretei, ʔ waleteita atima sukutere ala tuʔmó betereitei taaróló, ti betere bete mo turó sópóló kisipa mutu walepó.

¹¹ Kale *sipsip* hupu kaae tawóló asare whj wisinaaleta, ti mo ʔtórótípó. Hupurape me ala ʔaʔsóró, tao saai yʔlo betere bete me ʔla meipóló ʔ sukunérápó.

12 Me dupu saai kisipa muóló hupu kaae tatere wh̄ta, *sipsip* hupu tale meipó. Atétere wh̄ta, hupu dóló nokole bete haq wale kilitu, hupurape dóló n̄póló taaróló ̄ botokó faalopó. Atétepa kale bete haq wouraaalu, *sipsip* hupurape dóló sesaape deremó, mepaae hupu botokó dapo dapo yaalopó.

13 Ti noatepae, ai kaae tare wh̄ ̄ *sipsip* hupurape kisipa muni, dupu saai kisipa muóló kaae tareteiné hupurape taaróló, botokó fua dapó.

14 ̄ta, *sipsip* hupurape kaae tawóló asare wh̄ ̄ ereteiné, hupurape ̄alo kisipa yóo, hupurapénékélé ̄ kisipa yóo erapó.

15 Até irure kaae, Ayané ama ̄ kisipa yóo, ̄alo Aya ̄ kisipa yóo, erapó. ̄alo betere bete me ̄la meipóló suk̄aireteita, *sipsip* hupurape kisipa mutu, tao saairaalu sukunérápó.

16 I tipi tuámó betere hupurape maaté tao saai mei, ̄alo hupurape mepaae kae betó mulapó. Ai hupurapekélé fea ̄alo dape sóró, i betó mole hupurapetamo touróló betámó beteraalopó. Tétepa, ai hupurapénékélé ̄alo dere fo wosaalopó. Tétu, *sipsip* hupurapekélé mo bet̄atóró betóo, kaae tare wh̄kélé bet̄atóró betóo, yaalo ai ape.

17 ̄alo betere bete tokó sóró sukutepa, ̄ momó kepaayóló betaalopóló kisipa mutu, ̄alo betere bete matereteiné ̄alo Ayané ama ̄paae yaala sókó fóló mulapó.

18 Wh̄ ̄ betanékélé ̄alo betere bete tokó seni, ̄alo k̄leaanétei matapó. ̄ sinitere alakélé, kepaayóló betaaire alakélé, naaotei t̄eteróló kaae tawae yóló, ̄alo Ayané ̄paae maleteiné ̄alo t̄eteróló kaae tarapó,” yalepó.

19 Kale Juda so wh̄né ai dere fo woseturaalu, atima fea bet̄ kisipa muni, mepaaené fo kae yóo, mepaaené fo yóo, du betalepó.

20 Atétu, mepaae turó so wh̄né duraalu, “Ai wh̄ ̄ tuámó dowi kepe ̄añuraalu, topo doyóló du betere fo diaaq noatepa wosetu bitu de?” yalepó.

21 Ai fo depa mepaae so wh̄né duraalu, “Dowi kepe tepeyóló betere wh̄né etei kaae fo dumipó. Dowi kepe tepeyóló betere wh̄né kele dilikire so wh̄ ̄umó wisiranére?” yalepó.

Juda wh̄irapené Yesupaae kisipa tiki tiréni yale fo

22 Téró, Jerusalem be tuámó Juda fakené moma dere be mo take bóe wh̄né doraalotei, momó wisiróló ̄la deyaai tukóló muló betere be de sókó walepó. Atéró ̄la detere alata, sosóli alimó yalepó.

23 Atéyale sukamó, moma dere be belamó t̄ene Solomon-né doi mole be tokw̄imó Yesu ̄ kutu betalepó.

24 Atétepa, Juda so wh̄né Yesu boper̄ale wóló, ̄paae duraalu, “Naao d̄paae yó melaai yale fo yó melaalo nisiyóló kaae tawale supa, ̄atamo so wh̄ ̄teteróló kaae tan̄póló Kótóné sóró betero betere wh̄ ̄ Kerisopata, ti d̄paae h̄kearóló yae,” yalepó.

25 Ai fo depa Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu, “Take ̄alo dīpaae yaleteti, dīané tué tiki tirénipó. ̄ etei kaae wh̄póló diaaq kisipa tir̄póló, Ayané doimó ̄alo i kelemei alarape du beterapó.

26 Tépatei, dī ̄alo *sipsip* hupu bitinireteiné, ̄paae kisipa tiró bitini ai ape.

27 ̄alo *sipsip* hupurapené ̄alo fo wosetua dapó. Ai hupurape atimakélé ̄alo tué yóo, atimakélé ̄ sya wóo, du beterapó.

28 ̄alo atimapaae mo ti betere bete matereteiné atima sukóló alukélé mo yaalo meipó. Ai so wh̄ ̄ atima ̄alo naase tuámó betepa, me wh̄né fasó sere alakélé mo enénipó.

²⁹ Ai *sipsip* hupurape ʔalo naase tuamó beterae seké ʔalo Aya ʔta fotokó bole Tale bitu, fea wh̄raperó kae kae keperapetamo ama teteró betera-pó. Atéreteiné atima ʔalo Ayané naase tuamó betepa, me wh̄nekélé mo fasó senénipó.

³⁰ ʔalo Ayané ama ere ala ó mole tuékélé kae mei, damo wusuró mo betā alatóró erapó,” yalepó.

³¹ Ai fo depa wosetu, kale Juda wh̄rapené momó kapo du sóró, ʔ siriyóló daai yalepó.

³² Atétepa, Yesuné atimapaae duraalu, “ʔalo Ayané ɛpaae erae depa, kae kae kelemei ala eralepó. Téyalepa, mé erale kelemei alarapemó, diaaɔ ɛ kapo duné siróló daai de?” yalepó.

³³ Ti fo depa Juda wh̄rapené ʔpaae tokó mótu duraalu, “Naaó ai eratere alamó ʔa kapo duné siriyóló daai dumipó. ʔata mo wh̄tei, Kótópó du betere foné Kótó faletu betepa, ʔa daai dapó,” yalepó.

³⁴ Tétepa, Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu, “Diʔané tukóló muló betere foné diʔta, kótórapepóló take ʔalo diʔpaae inié?”

³⁵ Kótóné asemó ere fo tuamó tekeyóló mepaae wosóo, me kwiapaae woseni sisópaae eróo, dere ala mo enénipó. Ama fo wosale so wh̄paae diʔta, kótórapepó depa, ti i haepaae wópóló Alima Kótóné kae betero betere naalepaae noa fo enére?

³⁶ Atépa, ʔalo Ayané ɛ ama naalepóló sóró kae beteróló, i haepaae dotonalepó. Atérené ʔalo duraalu, ‘Éta Kótóné naalemapó’ dere fomó, Kótó faletapóló diaaɔ ɛ só deróló h̄ale ɔla kaae aɔrótu betera-pó.

³⁷ ʔalotamo, Ayané ama erae dere ala erénitepa, ti diʔané ʔalo dere fo wosóló, ɛpaae kisipa tiraɔse.

³⁸ Tépatei, ʔalo Ayané erae dere ala erateremó, diaaɔ ɛpaae kisipa tiratere h̄tepa, ti mepaae eratere kelemei alarape kisipa tirae. Atétepa, ti ʔalo Aya ʔ ɛ tuamó betóo, ɛkélé ʔ tuamó betóo, ere ala bete diaaɔ wisiyóló kisipa yaalo ai ape,” yalepó.

³⁹ Ai fo depa, atimané take yale kaae Yesu tawóló *dipula* beteraai yalemó, ʔ ai tuamóteí sókó deyóló felepó.

⁴⁰ Atéro Yesu ʔ Jordan w̄ei t̄eyóló, ama yó mótu betere ala kaae sale tikipaae momó bit̄i felepó. Aita, take Jon-né so wh̄i fea w̄ei tópurótu betale tikipó.

⁴¹ Atéro fóló betere-mó, so wh̄i mo dékéro ʔ beterepaae wóló duraalu, “Jon-néta, kelemei ala mo betakélé eratempa kilinipó. Ténitei, ama i wh̄i kisipa muóló yale fo fea motóro erapó,” yalepó.

⁴² Atima ai betó mole tikimó, mepaae so wh̄i fea Yesupaae kisipa tiralepó.

11

Lasarus suk̄le fo

¹ Téró, Betani be wh̄kó ama doi Lasarus ʔ kisiné sukóló molepó. Ai be huluata, Maria ama kema Martasépi atimané turuku bepó.

² Ai so Mariata, kale kisiné sukóló mole wh̄i Lasarus-né nemapó. ʔta, Talené h̄leke tómó felé k̄lāa wale *wel* w̄ei suniyóló, ama topo nikinétei helekóló kópurale sopó.

³ Kale wh̄iné ama nema tamóné Yesupaae duraalu, “Tale-ó, naaó hosaa mole fulumu wh̄i kisiné sukóló mulapó,” fo yó faralepó.

4 Ai fo Yesuné wosóló duraalu, “Àta, ai daale kisiné ama betere ala mo ti kemeraalo meipó. Ai kisita, Kótó Naalemané Alimané ere ala wisi hakearatepa, so whi feané kolópóló erapó,” yalepó.

5 Martakélé, ama kema Mariakélé, atimaamoné nema Lasarus-kélé, Yesuné ama hosaa mulu, yaala sókó fóló molepó.

6 Atépaitei, ama noma Lasarus kisiné sukóló mulapó dere fo wosóló, Yesu a hapale feni, be de tamo hale beterepó.

7 Téró ama yó matere whirapepaae duraalu, “Da Judia hae kwiapaae momó fesaae faalopa fiépe,” yalepó.

8 Ai fo depa, atimané apaae duraalu, “Yó matere whi-ó, dóti atima Juda whirapené ya kapo duné siróló daai yale tikipaaetei, momó fesaae faai de?” yalepó.

9 Tétepa Yesuné duraalu, “Beta be de tuámó kutó diteré 12-ró suka kele munié? De tuámó kotere whita, me plané hó kotóo sóró déekélé naalomeipó. Ti noatepae, ai whi ata i haemó ere detamo kutu beterepó.

10 Téretei, diliki tuámó kotere whita, kotóo sóró dée nukua dapó. Ti noatepae, a de tuámó konitereteinépó,” yalepó.

11 Yesuné ai fo yale kilipaae ama atimapaee duraalu, “Dané fulumu whi Lasarus a noke fipa turukuraai e fulapó,” yalepó.

12 Ai fo depa, ama yó matere whirapené duraalu, “Tale-ó, atamo mo noke fipa, ti ama hale wisiyaalopó,” yalepó.

13 Yesuné amata, kale whi mo ti sukunapó yaletéi, ama yó matere whirapené ti mo noke fipa dere nisiyalepó.

14 Atétepa, Yesuné atimapaee hakearóló duraalu, “Lasarus-ta, mo ti suku-napó.

15 Atei alata, dia kisipa tirópóló e atamo betámó betepa iniyaletéiné yalo mo kée dapó. Térapa, da a kelaai faalopa fiépe,” yalepó.

16 Tomas-tei ama doi Didimas-pó du betere whiné mepaae yó matere whirapepaae duraalu, “Dakélé atamo betámó sukai faalopó,” yalepó.

Yesuné Mataró Mariatamo nema sukalemó seke yaqsóro tao sale fo

17 Téró, Yesu a Betani bemó sókó fóló kelalemó, kale whi Lasarus दौर betepa, दौर be derape kemeipakalepó.

18 Ai Betani bemó kaae sóró, Jerusalem bepaee foletéita, saletó mei, 3 kilomita maatépó.

19 Atérené, Juda hae kwiamó betó mole so whi mo turó Mataró Mariatamoné nema Lasarus sukaleteiné atimaamo dekené sukaqsóro, koleó yóló moló bemó fea betaai walepó.

20 Atéró, Yesu a tumó wou beterepó dere fo Matané wosóló, atamo hokolaa yaai fupatei, Maria a bemó hale beterepó.

21 Atéró fóló, tumó hokolaa yóló, Martané Yesupaae duraalu, “Tale-ó, yatamo imó bituqsóro, ti yalo ne sukuameipó.

22 Tépaitei, naao noa alakó Kótópaae wosetepa, ti ama mo miótóro eraalopóló kisipa mutapó,” yalepó.

23 Ai fo depa, Yesuné kale sopaae duraalu, “Naao neta momó kepaayóló betaalo ai ape,” yalepó.

24 Tétepa Martané duraalu, “Take kemetere sukamó so whi fea kepaaturaaalu, akélé kepaayaalopóló yalo kisiparapó,” yalepó.

25 Ai fo depa, Yesuné kale sopaae duraalu, “Kepaayaaireteiró betere betetamota, ti mo ɛtórótípó. Whì me de ɛpaae kisipa tiró betere tuámó ɔ sukutepa ti aluni, haɓle betó tawaalopó.

26 Mepaae so whì de mo bitutei, ɛpaae kisipa tiratepa, ai so whì sukókéle mo yaalo meipó. Naa ɔalo i dere fo wosóló, mo dapóló kisipa tiki tirate?” yalepó.

27 Tétepa kale soné duraalu, “Tale-ó, ɔata so whì fea teteróló kaae tanópoló, sóró betero betere whì Kerisopó dere fo mo dapó. ɔata i haepaae waalopóló bopetu betale whì Kótóné Naalemapóló, kisipa tiratapó,” yalepó.

28 Matané ai fo yóló kemetepa, ɔ fesaae fóló kema Mariapaae ape yóló, deɓaae dapesó fóló duraalu, “Hama-ó, kale ɔo matere whì wóló daalu, ɔa-ó dapó,” yalepó.

29 Ai fo depa, Mariané ɔ hapale turukó holóló, Yesu daalepaae felepó.

30 Atéyaletei, Yesu ai be huluapaae hapale sókó feni, Mata atimaamo hokolaa yóló, fo du betale tikimótóróti haɓle daalepó.

31 Atéro, Mariapaae koɓe-ó, yaai wale Juda fake so whì fea ɔtamo be dolomó betó mualetei, ɔ turukó daalóló fupa, nema molóne fole nisiyóló atimakéle ɔ sya felepó.

32 Atéro, Maria ɔ Yesu daale tikimó sókó fóló ɔ kelalepó. Atéro, ama hó aomó deraapisa fóló fiyó mulu duraalu, “Tale-ó, ɔa imó bituɔsóró, ɔalo ne sukuameipó,” yalepó.

33 Atéro, Yesuné Maria wole dere ala kolóo, ɔtamo wale Juda so whìkéle wole yóo, depa kilitu, ama hosaa tuámó doasi dekené sukutu betalepó.

34-35 Atétepa, ama atimapaae woseturaalu, “Diaaɔ ɔ momó douraleé?” depa, atimané duraalu, “Tale-ó, kelaasepóló ape,” yalepó. Ai fo deremó, Yesu akéle wole yalepó.

36 Yesuné atéro wole depa kale Juda so whìné duraalu, “Ama hosaa mole whì sukutepa wole ai dere kelere?” yalepó.

37 Téyaletei atima mepaae so whìné duraalu, “I whìné take kele dilikire whì wisirótu yale kaae, i sukóló mole whì wisi erénitupó?” yalepó.

Yesuné Lasarus kepaarale fo

38 Atéro Yesu ɔ kale yale kaae, momó ama hosaa tuámó doasi dele duraalu, dou tópaae walepó. Téyalemó, ɔ dourale kane dolo tu doakale kane fakené kinó betepa kelalepó.

39 Atépa, Yesu sókó wóló duraalu, “Ai kinó betere kane fake sókó sóró mulae,” yalepó. Ai fo depa, kale sukóló mole whìné nema Matané duraalu, “Tale-ó, téyaalotei ɔ douró betepa, be de douró kemeyaaleteiné mió dowi kɛlaa sókó waalo ai ape,” yalepó.

40 Ai fo depa Yesuné duraalu, “Naaotamo kisipa tiki tiratepa, ti Kótóné mo kae ere ala wisinaale kelaalo ai ape, fo ɔalo ɔpaape inié?” yalepó.

41 Atétepa, kale kinó betere kane fake atimané sókó sóró mulalepó. Téro, Yesu ɔ ó ɔpaape kese holóló duraalu, “Aya-ó, ɔalo moma dere fo naao wosóló, eratereteiné ɔpaape mo kée dapó.

42 Ti noatepae, betere dokó fea ɔalo kematere fo naao wosóló, erótu betere ala ɔalo tuɛrapó. Téretei, ɔalo i dere fota, i daae mole so whìné etei ala kilituraalu, ɔ naao dotonó beteraféló atima tuɛ tiki tirópoló dapó,” yalepó.

43 Atéro ai fo yóló kemetepa, ama fo fakeyóló duraalu, “Lasarus-ó, ɔa ipaae toɛ ape!” yalepó.

⁴⁴ Tétepa, kale sinale whi belapaae tóę wouraaalu, ama hó naasekélé, kelepaakélé, boperóló mulale deĭ *linen* kutiné bope yóo, ama kelepaakélé kutiné husuróo, epatei sókó walepó. Atétepa, Yesuné atimapaae duraalu, “A kweyóópólópa, ama tikimó ai bopere kuti teraae falae,” yalepó.

*Topo whĭrapené Yesu daairaalu, fo deyaletēi
(Mat 26:1-5, Mak 14:1-2, Luk 22:1-2)*

⁴⁵ Atétepa, Mariapaae kŭle-ó yóló, ątamo betaai wale Juda fake so whi fea Yesuné ai yale ala kolóló, ąpaae kisipa tiki tiralepó.

⁴⁶ Téyaletēi, Mariapaae kŭle-ó yaai wale whĭrape atimakó mepaae Farisi whĭrape beterepaae fóló, Yesuné yale alarape fea yó malepó.

⁴⁷ Atéró, mo so whĭmó momaraterē topo whĭraperó Farisi whĭrapetamoné mepaae taleraterē whĭrapepaae ape yóló, touróló fo kŭlaaróló atimapaae duraalu, “I whĭné ama du betere ala taalóópóló depatei, ai whĭné taalaaire mo sŭni, Talené dapó yópóló, eraterē kelemei alarape fea du beterapó. Térapa, ąané noa alakó yaaloró, tuę tekeyaalopó.

⁴⁸ ąanéamo ama i ala du beteróópóló kaae tapa, ti so whi feané ąpaae tuę tiki tiraalopó. Atéturaalu, Rom *Gavman* whĭrape wóló, ąą betere beró ąané tŕeteróló kaae tare hae kwiatamo fasó saalopó,” yalepó.

⁴⁹ Atéró, ai ba fomó atimakó whi betą ama doi Kaiapas, ą so whĭmó Talepaae momaraterē doasi topo whi beterepó. Ai sekĕné atimapaae duraalu, “Diaaę ai dere fota, ąđ tuę iniru whaalĭa depa hŭko fo dapó.

⁵⁰ ąą Juda fake so whi fea aluyaąsóró, betą whi sukutepa wisirapó kisipa muni airapó,” yalepó.

⁵¹ Ai fota, amatei kekeme nóló ini, ai ba fomó ą so whĭmó Talepaae momaraterē topo whi bitu, Juda fake so whi tao saairaalu, Yesu sukąaire ala Kótóné kŭló whĭné dere fo kaae ama tikati yóló mulalepó.

⁵² Yesu ą sukąaire alata, ai Juda fake so whi maată tao saai meitei, Kótóné ama naale senaale i hae kwiamó dapó dapó yóló, kae betó moletei, fea touróló mo betą faketóró aleróló beteraalopó.

⁵³ Atéyale be ąĕmótóró kaae sóró, kale Juda topo whĭrapené Yesu daairaalu, kĭkĭti fo dokóló mulalepó.

⁵⁴ Atéreteiné Yesu ai Juda hae kwiamó momó kae hąkeamó kuni, ai hae taaróló, so whĭkélé bitinire hąle kópu kaae fi hae kwĭa felekemó tĕne Epraim be huluumó, ama yó matere whĭrapetamo fea beterepó.

⁵⁵ Atéró, Juda fake so whĭné kale bosenyóló fele be ąĕmó ęla detua dere be ąĕ felekemó sókó waai depa, kae kae be huluumó betó mole so whi fea atĭma betere tiki taaróló, Jerusalem bepaae holalepó. Aĭta hąle meipó. Talené keletómó atĭma wisirapó yópóló, momatere bemó kae kae fokotere ala yaai holalepó.

⁵⁶ Atéró fóló bitu kale so whĭné Yesu momó beterérópóló kĭkĭtu betalepó. Atéró moma dere be belamó daae mulu atĭmasĭsi duraalu, “Diaaę kisipané ą i ęla deterepaae waalopé meię?” du betalepó.

⁵⁷ Aĭta, hąle inĭpó. So whĭmó momaraterē topo whĭraperó Farisi whĭrapetamoné mepaae whĭrapepaae duraalu, “Diąkó me whĭnétamo ą keletepa, ti tawóló *dĭpula* beteraalopa, atimapaae ene ape yóló mulaletēiné,” ai fo yalepó.

12

*Mariané felé kɛlaa wale nard wel wɛi turó Yesuné hómó dilale fo
(Mat 26:6-13, Mak 14:3-9)*

¹ Atéró, kale boseneyóló fele be dɛmó ɔla deyaairaaluu, apo miró be dɛ hɛle mupatei, Yesu ɔ ama kepaarale whi Lasarus-né turuku be Betanipaae sókó walepó.

² Ai bemó atimané Yesu hɛkeseróturaalu, ɔmó ɔla deralepó. Ama nema Lasarus-kélé ɔla nokole ni fake tómó Yesutamo betepa, ai deyale ɔla Martané atimamó ɔliróló malepó.

³ Téró, Mariané doasi *moniné* duputere felé kɛlaa wale *nard wel wɛi* wuti faapa sóró wóló, Yesuné hómó suniyalepó. Atéró ama topo nikinétei, kale *wel wɛi* fɛ helekɛpó. Atéyale tikimó, atima betere be dolokélé, felé kɛlaa feyó feyóró walepó.

⁴ Téyaleteti, Yesuné ama yó matere whirapekó Iskariot be whikó Judas-né kale so foné sóró duraalu, “Ai ɔla hɛle noatempa besekéraleé?” yalepó. Ti ai sekéta, take nalo Yesu dópóló eleké deyaaire whipó.

⁵ “Téró ama duraalu i felé kɛlaa wale *wel wɛi* wisinaaleta, dotonóló 300 *silpa moni* sóró, mepaae yolealere so whimó meniyólópó,” yalepó.

⁶ Ai fo yaleteti, yolealere so whi mo tao saai kisipa muóló inipó. Ti noatepae, atimané betapaae touróló mulótu betere *moni* ama tɛtéróló kaae taru, ɛtei ɔlémi sua yalepó.

⁷ Ai fo depa, Yesuné duraalu, “Ai soné ama felé kɛlaa wale *wel wɛi*, Kótóné mo taketitei i ala yópólópó yóló muló betepa, ama mo wisiyóló kaae taté wóló, mió ɛ douraaire suka felekemó ai ala dapa, seséni ama yópóló taalae.

⁸ Ti noatepae, ai yolealere so whita, diɛtamo suka fea betó tawaalopó. Téyaalotei, ɛta, dekéro be dɛmó diɛtamo betaalo meipó,” yalepó.

⁹ Atéró, kale Juda fake so whiné Yesu Betani bemó beteropó dere fo wosóló, ɔ kelaai dapóló touralepó. Atéró touraleteita, Yesu maaté kelaai mei, Lasarus mo ti sukɛleteti, Yesuné kepaaralepó depa, kelaairaaluu walepó.

¹⁰ Atétepa, mo so whimó momaratere whirapené Lasarus-kélé daai dapóló fo deyalepó.

¹¹ Ti noatepae, Lasarus kepaarale ala atima Juda fake whirapené kilituraalu, mo so whimó momaratere whirape taaróló, Yesupaae kisipa tiki tiraté fu betepapó.

*Yesu Jerusalem bepaae fele ala
(Mat 21:1-11, Mak 11:1-11, Luk 19:28-40)*

¹² Atéró, hika be dɛtepa Yesu Jerusalem bepaae wou beteropó dere fo ai ɔla naai touró betere so whiné wosalepó.

¹³ A fo wosetu, ɛtamo tumó hokolaa yaai sapo dɛarape tao diliki yóló, i fo fakeyóló deté fu betalepó.

“*Hosana!* Talené doimó wale whi wisinaale Kótóné wisirópóló yae. Israel fake so whi tɛtéróló kaae tare doasi topo whi Talené wisirópóló yae,” deté fu betalepó.

¹⁴ Atéró Yesu ɔ faairaaluu, betɔ utú *donki* hupu sóró ai hupuné sisó tómó betalepó. Ama ai yale alata, kale asemó i yóló muló betere fo motóró dokonalepó.

15 “Saion be huluamó betó mole senaalerape-ó, mió diá teteróló kaae tare doasi topo whi utu *donki* hupuné sisó tómó betóló ai walapa kelere?” erapó.

16 Ai yale alarape fea ama yó matere whirape atimanékélé kelaletei, bete hapale sóró kisipanipó. Ténitei, Yesu a kepaayóló hepen-paae fóló, ama ere ala wisinaale hakearale kilipaae ti atimané aphae erale alarapeta, Kótóné asemó ere fo dokonó beterapóló kisipa mualepó.

17 Téró, kale Lasarus dou dolomó mupa, Yesuné kepaaratepa kelale so whiné ai yale ala fea deté fóló fakeralepó.

18 Yesuné ai kelemei ala eralepó, depa wosale so whi mo turó ai be hulua taaróló, atamo hokolaa yaai dapóló felepó.

19 Atétepa, kale Farisi whirape atimasisitei duraalu, “Dané du betere alarape fea mo aqkélé inipó. Ti ama dere alamó, i haemó betó mole so whi mo feané atóró ai sya fu betere kelere!” yalepó.

Yesu a sinaalopóló yale fo

20 Atéró, ɔla deyaai tukóló muló betere be de sókó wapa, Kótóné doi sóró holóló moma yaai Jerusalem be huluapaae hotere so whitamó, mepaae *Krik* fo bole so whi atimakélé fea touyóló holalepó.

21 Téró, kale *Krik* fo bole so whi atima Kaleli haemó tene Betsaida be whikó Filip beterepaae fóló, aphae woseturaalu, “Doa whi-ó, dɔta Yesu kelaai walepa, naao dɔ a beterepaae dapesó faaloé?” yalepó.

22 Ai fo depa Filip a wóló Andrupaae depa, Andru atimaamo wusuró fóló, Yesupaae yalepó.

23 Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Kale Whiné Naalemané ere ala wisi hakearaaire suka mió mo felekemó sókó waai dapó.

24 Yalo diapaae mo dapó. Kale *whit* ke haepaae taae derepeletei kelaayóló alunitepa, ti ai ketóró hɔle muó tawaalopó. Tényi, ai ke kelaayóló alutepa, ti tumu sokóló, du mo dekéro woleyaalo ai ape.

25 Mepaae whi de ama betere bete me ala yaqsóró, amatei hotowaró kaae tapa, ti ai whiné betere bete aluyaalopó. Tépateti, mió i alimó mepaae whi dené ama betere bete doratepakélé me ɔla meipó dere whita, mo ti betó tawaalo ai ape.

26 Mepaae yalo ala erótu betere so whita, ti mo etóró sya wonérapó. Atétere so whi atimakélé e betere tikimótóró betamó betaalopó. Mepaae so whi detamo yalo kutó dirótu betepa, ti atétere so whiné doi yalo Ayané sóró horóló, dukiraalopó.

27 Mió yalo hosaa tuamó doasi sekené sukutapa, noa fokó yaaloé? Aya-ó, i be demó aphae eraaitere ala seséyóló e tao sae fo enére? Mió aphae eraaire ala mo erópóló, e wóló i betere ape. Aya-ó, naao ere ala wisi so whi feané kolópóló hakearae,” yalepó.

28 Yesuné ai fo depa, hepen bemó fo fakeyóló duraalu, “Yalo ere ala wisi hakearó betereitei, mo turó kolóló tué yópóló, yalo momó hakearaalopó,” yalepó.

29 Ama atéro dere fo aimó touró betere so whiné wosóló, mepaaené duraalu, “Aita, be sapalaa dorowou yalepó,” depa, mepaae so whiné duraalu, “Meipó. Aita, *ensel*-né aphae fo du yalepó,” yalepó.

30 Ai fo depa Yesuné duraalu, “Aita, e tao saai ini, diá tao suraalu yalepó.

31 Ti noatepae, i hae so whġtamo fo tokóló dowi kwia melaaire be de mió mo felekemó sókó waai dapó. I hae teđeró kaae taru, doasi topo whġ betaai dapóló wóputu betere seké mo felekemó hqkó faraalo ai ape.

32 Téyaalotei, e ó sikipaae só horatere sukamó, ai so whġ fea e beterepaae wópóló, ałisóró waaire ala eraalopó,” yalepó.

33 Ama ai yale fota, a sukuturaalu yaaire ala hakearalepó.

34 Atei fo depa kale so whġné duraalu, “Kótóné ašemó ere foné i so whġ fea teđeró kaae tanópóló, sóró beteró betere whġ mo ti betó tawaalopó erapó. Ai fo epatei, ‘Whġné Naalema sikipaae só horaalopó dere-a, netéró de? Whġné Naalemapó dere fo demó de?’” yalepó.

35 Ai fo depa Yesuné atimapaae duraalu, “I deđereta, sawa sukamó maaté diqtamo betaalopó. Atéyaalopa diq mepaae furaalu, tu tuamó be dikiyaqsóró deđeretei fae. Mepaae so whġ de diliki tuamótamo kutu betepa, ti a fole tikikélé ama wisiyóló kiswa yaalomeipó.

36 Mió kale de diq tuamó etéró deđeró betere félitei diq ai deđerene naale senaale betaasepóló, apane kiswa tirae,” yalepó. Ama ai fo yóló kemetepa, ai so whġné a kelaqsóró, atima betó mupatei taaróló, Yesu a kikiti kinóló betalepó.

Juda whġrapené Yesupaae kiswa tiki tiréni yale ala

37 Téró, Kótóné dapó yópóló, Yesuné mepaae kelemei alarape eratepa so whġ feané kelaletei, atimané apane kiswa tiki tirénipó.

38 Atéyale alata, Kótóné fo eratere kóló whġ Aisaiané i asere fo dokonalepó. “Tale-ó, dané yó matere fo némaaté wosóló kiswa tiki tiralee? Talené ama fotokóné yale ala depaae maaté hakearóló yó malee?” erapó.

39 Ti noatepae, Yesupaae atimané tué tiki tirénire beteta, Aisaiané i asere fotóró dokonóturaalu erapó.

40 “Kótóné atima kele dilikiró, hosaakélé taróo yale beteta, atima yale ala kilitu, tué tiki feteyóló wapa, ama wisiraqsóró kiswa mutu yalepó,” erapó.

41 Yesuné ai ere ala wisinaale Aisaiané ama kelaleteiné ai fo asé ipakalepó.

42 Atéró, kale Juda topo whġrape mepaae Yesupaae kiswa tiki tiralepó. Téyaaleitei, mepaae Farisi whġrape kolóló atima wituraalu, apane kiswa tiki tirale ala hakearóló yó menipó. Ti noatepae, fo wosetere be tuapaae fenalemó, atima dóló hqkonaqsóró kiswa mutu yalepó.

43 Ti noatepae, atimané dere wisi alamó, mo so whġné dukiraterere fo wosaai ekele duraalu, Kótóné atima dukiraterere fo wosaaire ekele ini, sisópaae erótu beterapó.

44 Téró, Yesuné fo fakeyóló duraalu, “Mepaae so whġ de epaae kiswa tiki tiratepa, ti epaae maaté tirótimatei, e doteyale seképaakélé, kiswa tiratapó.

45 Mepaae so whġ dené e keletepa, ti e doteyale sekétóró ai keleterere ape.

46 Até ereteiné e i haepaae waleteita, epaae kiswa tiki tiró betere so whġ diliki tuamó betere ala taaróló, de tuamó beterópóló, i haemó deđeró betaai walepó.

47 Yalo fo wosóló erénitere so whġta, yalotei fo tokóló só derótimpó. Ti e waleteita, i haemó betó mole so whġ taleyóló só deraai wéni, atima aluyaqsóró, tao saai walepó.

⁴⁸ Whi me de yało fo woseni, ę hórótu betepa, ti ai whıtamo fo tokótamo yóló só deraaire ala mulapó. Ę i haemó bitu, yało yó male fonétóro take kemetere sukamó so whi só deraalo ai ape.

⁴⁹ Ti noatepae, yało yale fota, yałotei kekeme nólo ini, yało Aya ę dotęyale sekéne ępaae yae yale fotóro yalepó.

⁵⁰ Yało Ayané ala yae yóló muló betere fo yało sya fóló erótu betepa, ti so whi fea mo ti betaaire bete saalopóló, yało kisiparapó. Ti yało i du betere fota, Ayané ępaae yae yale fotóro sya fóló du beteparó,” yalepó.

13

Yesuné ama yó matere whırape hó fokale fo

¹ Téró, kale bosené fele sukamó ęla deyaaire be de felekemó sókó waai depa etęyalepó. Yesu ę i hae taaróló Alima beterepae faalopóló tukóló mulale ali walapóló kisipa mualepó. I haemó betó mole so whıpaae yaala sókó fole ala deté wóló kemeróturaalu, atimapaae mió bete mo turó hękearóló yó melaai dapó.

² Be dikiteretamo, Yesu ę ama yó matere whırapetamo ęla naairaaalu taletu betepa, Yesu eleké deyóló dópóló, Satan-né Iskariot be whıkó Saimon naalema Judas-né tuę tuamó sesemeróló tęnélipakalepó.

³ Yesuné fea ala ama tęteróló kaae tanópóló, Alimané ę sóro betero betere ala ama kisipa yóo, ę Kótó betereró wale alakélé, momó fesaae faaire alakélé, ama kisipa yóo, erapó.

⁴ ą atępóló kisipa mutu, ęla nuku betaletei turukó holóló, ama tó mó deró betere kuti sókó mulóló, betę *tawel* sóro kakeralepó.

⁵ Atéro, betę nuku *dis* dolopaae weı deróló, atimané hęleke kaae sóro fokalepó. Atéro, ama kakerale *tawel*-né atimané hó helekóló kópuralepó.

⁶ Até deté wóló, ę Saimon Pita betere mó sókó wapa, ama ępaae duraalu, “Tale-ó, naaotei yało hó fokaai de?” yalepó.

⁷ Ai fo depa Yesuné ępaae duraalu, “Diępaae i erótu betere ala bete mió naao kisipanitei, take nalopaae ti kisipa yaalo ai ape,” yalepó.

⁸ Tétepa Pitané ępaae duraalu, “Yało hó naao mo fokókéle yaalomeipó,” depa, Yesuné ępaae tokó mótu duraalu, “Naao hótamo yało fokoni depa, ti ya yało fake aleyóló ętamo betęmó betenénipó,” yalepó.

⁹ Ai fo depa, Saimon Pitané duraalu, “Tale-ó, yało hó maaté fokoni, yało naaseró topotamokélé fokotepa wisirapó!” yalepó.

¹⁰ Ti fo depa, Yesuné ępaae tokó mótu duraalu, “Whi me de ama tiki turó weı tópuóló betepa, ti hó maaté fokonępapó. Dię feata, weı tópuatei, betę whi meipó,” yalepó.

¹¹ Ti noatepae, take ę dópóló eleké deyaaire whi ama kisipa iruraalu yalepó.

¹² Atéro, atimané hırape fokóló kemetepa, ama deró betere kuti momó deróló ę betale tikimó bitı felepó. Atéro bitu, ama atimapaae woseturaalu, “Yało diępaae erale ala dię feané kisipare?”

¹³ Diaaę yało doi yóló, yó matere whı Tale-ó, du betere fota, ti ętóro ęreteiné mo dono dapó.

¹⁴ Mió ęta, dię tęteróló kaae tare Talekéle, dię yó matere whıkéle bitu, diaaę hırape yało fokalepó. Atęyale kaae, dięsisikélé hó u fokone i fokone du betae.

15 ʔało diɔpaae i yale alata, diɔsisi bitukélé sɔróló deté fu betaasepóló, diɔ kisipa mótu yalepó.

16 ʔało diɔpaae mo i dere ape. Kale kutó diratere whíné ɔ kaae tare topo whí bosenóló, ɔ topo whí betenénipó. Kutó dini fópóló doteyale whínékélé ɔ doteyale whí tetēranénipó.

17 Mió i dere alarape diaaɔ kisipayóló taaréni, sya fólótamo du betepa, ti Kótóné diɔ wisiratapóló, hainé sukuu betaalopó,” yalepó.

Yesuné ɔ dópóló eleké deyaalopóló yale fo

18 “ʔało i dere fota, diɔ feapaae dumitei, ʔało dosɔyóló sóró betero betere whjrapemó kisipa mutu dapó. Tépatēi, kale asemó ere fo mo dokonóturaalu, ɔtamo betámó ɔla nokole whjnétei ɔ dópóló, eleké deyaai du betera pó.

19 Ai alarape depa diaaɔ kilituraalu, ɔta, Kótóné dotonó betere whj póló ɔpaae kisipa tiki tirópóló, ai alarape yaaipatei ʔało diɔpaae i dere ape.

20 Mepaae whj dené ʔało doteyale whj wisiyóló dape supa, ti ɔte dape sirapó. Até dere kaae, mepaae whj dené ɔ mo wisiyóló dape supa, ti ɔ doteyale sekéte, dape sirapó,” yalepó.

21 Yesuné ai fo yóló kemetepa, ama hosaa tuámó doasi sekené sukɔlepó. Atétepa ama duraalu, “ʔało diɔpaae mo i dere ape. Diɔkó whj betané ɔ dópóló, eleké deyaalopó,” yalepó.

22 Ama yó matere whjrape atima kóló kóló duraalu, né yaaire alamó dérópóló, atimasisi u kolósu i kolósu du betalepó.

23 Yesuné ama yó matere whjrapekó betɔ Yesuné ama hosaa mole whj ɔ betere felekemó titiyóló beterepó.

24 Saimon Pitané u kale whjpaae depané maaté yóló duraalu, “Ama ai yale fo-a, demó kisipa mutu yaleró, naao ɔpaae wosetimié?” yalepó.

25 Ai fo depa, Yesutamo titiyóló betere whj ɔ fetée fóló ɔpaae woseturaalu, “Tale-ó, naao ai yale fo-a, demó yaleé?” yalepó.

26 Tétepa, Yesuné ɔpaae tokó mótu duraalu, “ʔało bred o kwia tao sóró, nukumó belere weimó tópuróló melatepa naao kilitu, ɔtóróti hjtípóló kisipa muaalopó,” yalepó. Téró, ama kale bred o kwia sóró weimó tópuróló, Iskariot be whjkó Saimon naalema Judas melalepó.

27 Atéro Judas-né bred o tao seretamotóro, dowi Satan ɔ tuɔpaae bitj walepó. Atétepa, Yesuné ɔpaae duraalu, “Naao ai yaa dere ala mo hapaletei yae,” yalepó.

28 Atima ai ɔla nuku betere tikimó betere whjrape betanékelé Yesuné ama ai yale fo wosóta yaletei, bete kisipa sinipó.

29 Mepaae ama yó matere whjrape atima kisipané Judas-ta, moni kaae tare whjreteiné ɔla detere sukamó naaire ɔlakó dupune fae, ó mepaae yolealere so whjmó melaaire ɔlakó dupurále fae dere nisi yalepó.

30 Téró, kale Judas ɔ bred o tao sóró, téti belapaae sókó derepelemó, be mo ti dikipa kelalepó.

Yesuné Pitapaae yale fo

31 Atéro, kale Judas fele sisópaae Yesuné duraalu, “Mió kale Whjné Naalema tuámó ere ala wisi hakearatepa, so whjné kolóo, Kótó ɔ tuámó ere ala wisikélé Naalempaae eratepa so whj feané kolóo duraalu, Kótó tuámó ere ala wisinaale kisipa yaalopó.

32 Ai alatamo mo depa, ti ama Naalema tuɔpaae eratere ala wisinaale so whj feané kolópóló Kótóné kaae tani, mo miótitei ama hakearaalopó.

³³ Ƴało naalerape-ó, mo sawa sukamó maaté ẹ diątamo betaalopó. Take Ƴało Juda topo whįrapepaae yale fo kaae, mió diąpaaekélé i dere ape. Diaaọ ẹ kekąaalotei, mo kelaalomeipó. Ɛ fole tikipaae dią wókélé mo yaalo meipó.

³⁴ Mió Ƴało diąpaae yae yóló mulatere kisi fo i dapa wosae. Ƴało diąpaae yaala sókó fu yale kaae, diąsisikélé atéro yaala sókó fu betae.

³⁵ Diąsisitei, atéro yaala sókó fole ala so whį feané kilituraalu, dią Ƴało yó matere whįrape beterapóló kisipa yaalopó,” yalepó.

³⁶ Ai fo depa, Saimon Pitané apaae woseturaalu, “Tale-ó, Ƴa mopaae faai de?” depa, Yesuné duraalu, “Ɛ fole tikipaae dią mióti wonénitei, take nalota, wonérapó,” yalepó.

³⁷ Kale dere kaae, Pitané apaae woseturaalu, “Tale-ó, Ƴa fole tikipaae ẹ mióti wapa, noa Ƴaqsóró de? Ƴa tao suraalu, Ƴało betere betekélé melóló sukutepa wisirapó,” yalepó.

³⁸ Téro, Yesuné apaae tokó mótu duraalu, “Naao epaae Ƴakélé sukutepa wisirapó fo du de? Ƴało Ƴapaae mo i dere ape. Wą kakaruk bané hale yaaipatei, naao ẹ tuénipó dere fo sore félimó yaalo ai ape,” yalepó.

14

Yesuné ama yó matere whįrapené kisipa seke Ƴaqsóró yale fo

¹ Téro Yesuné duraalu, “Diaaọ kisipa fomoyóló, hosaa tuąmó doasi seketu betaqsóró yae. Kótópaae kisipa tiki tiróturaalu, epaaekélé kisipa tiróló betae.

² Ti noatepaae, Ƴało Aya betere tikimó dią betaaire be mo surapó. Ai ala wua meisóró, ti Ƴało diąpaae hąkearóló wuąpó. Ɛta, dią bitį waaire tiki donoróló mulótu betaai fulapó.

³ Ɛ fólótamo dią betaaire tiki donoróló kemetepa, ti momó fesaae wouraalu, diąkélé ẹ betere tikimótóro betamó betaai dapesó faalopó.

⁴ Ɛ i faaitu betere bepaae fole tuąta, ti diaaọ ai kisipare ape,” yalepó.

Aya beterepaae faaire tuąta ẹtórótípó yale fo

⁵ Tétepa Tomas-né apaae duraalu, “Tale-ó, Ƴa faaire tikita, da kóló kólórapó. Atérapa, Ƴa ai faaitere tikipaae sókó fole tuą dané netéro kisipa yaaloé?” yalepó.

⁶ Ai fo depa Yesuné duraalu, “Ai bepaae faaire tuąkélé, mo foné betekélé, so whį betere betekélé, ti mo ẹtórótípó. Whį mo betąkélé Ƴało Aya beterepaae faai depa, ti ẹ dekeróló feni, mo ẹ tuąmótóro fenérapó.

⁷ Diaaqtamo ẹ diriyóló tuépa, ti Ƴało Ayakélé mo tuénérapó. Mió kaae suraalu, diaaọ Ƴało Aya kolóló, ai kisipare ape,” yalepó.

⁸ Tétepa Filip-né duraalu, “Tale-ó, Aya naao dąpaae yó matepa, ti dané ą kolóló kisipanérapó,” yalepó.

⁹ Ai fo depa Yesuné duraalu, “Filip-ó, fọlo sukamó ẹ diątamo bitiré waleteti, diaaọ ẹ kisipanié? Mepaae whį dené ẹ kolóló kisipa epa, ti Ƴało Ayakélé kisiparapó. Tépateti, diaaọ epaae Aya yó ąlae dere-a, noa fo yóló de?

¹⁰ Ɛ Ƴało Aya tuąmó betóó, Ƴało Aya ẹ tuąmó betóó, eretei diaaọ kisipanié? Ƴało diąpaae yó mótu betere fota, Ƴało kekeme nóló dumipó. Ƴało Aya ẹ tuąmó bitu, ama kisipa mole ala erótu beteretei, diaaọ ai kelere ape.

¹¹ Ƴało Aya ẹ tuąmó betóó, ẹ Ƴało Aya tuąmó betóó, erapó dere fo diaaọ wosóló, mo dapóló kisipa tiki tirae. Ai alatamo ini depa, ti Ƴało erale kelemei alarape kolóló, kisipa tiki tirae.

12 ʔało diąpaae mo i dere ape. Whi me detamo ępaae kisipa tiki tiratepa, ti ai whinė ʔało yale ala kaaetóro ʔaalópó. Ti noatepae, ę ʔało Aya beterepaae foletiné take nalo diaa ʔało du betere alarapekélé fea bosenóló, mo doasi ala ʔaalo ai ape.

13 Naalemané Alimané ere ala bete haķearaairaalu, me noa ọlakó ʔało doimó ępaae wosetepa, ti ai whiþpaae ʔało mo melaalópó.

14 Dią feané ʔało doimó me noa ọlakó kematepa, ti ai ala ʔało mo eraalo ai ape.”

Kale Deį Kepe Wisi dią beterepaae waalópó yóló mulale fo

15 “Diaaqtamo ępaae heķesené sukóló ʔaala sókó fu betepa, ti ʔało yae yóló muló betere fokélé diaa ę mo wisiyóló sya fóló, erótu betaalópó.

16 Ę betale sirimó, suka fea diątamo betó taru, dią tao sóro fotokọ bulótu betaaire seké mekó ʔało ʔyapaae dotonae depa, ama dią beterepaae mo dotonaalo ai ape.

17 Ti ai sekęta, mo ala maaté du betere Deį Kepe Wisipó. I hae so whiné ama dere fo wosóló, mopóló ą dape senénipó. Ti noatepae, atimané ą kolóló kisipakélé inireteinépó. Tépaitei, mió ą diątamo betóo, take nalokélé dią tuąmó betóo, ʔaairetei diaa ę ai kisipare ai ape.

18 Dią hae aya meiyóló, bokonaale naale senaale kaae beterópoló ʔało dią taaróló fumitei, ę dią beterepaae momó fesaae waalópó.

19 Mo sawa sukamó bituraalu, i hae so whiné ę kelaalo meitei, diąnéta ę kelaalópó. Ti noatepae, ę kepaayóló bettereteiné, diąkélé mo betaalo ai ape.

20 Atétere sukamóta, ę ʔało Aya tuąmó betepa dią ę tuąmó betóo, ę dią tuąmó betóo, ere ala diaa ę kisipa ʔaalópó.

21 Mepaae whi de ʔało yae yóló muló betere fo aqmó sukóló bitu, sya fóló eró tapa, ti ai whiné ępaae ʔaala sókó fu beterapó. Mepaae whi dené ępaae ʔaala sókó fu betepa, ti ʔało ʔyanékélé ai whiþpaae ʔaala sókó fóo, ʔalokélé ąpaae ʔaala sókó fóo du betaalópó. Téturaalu, ę tuąmó ere ala fea ʔało ąpaae haķearóló yó melaalo ai ape,” ʔalepó.

22 Tétepa, kale Iskariot be whiķó Judas-né ama yakoma Judas-né Yesupaae duraalu. “Tale-ó, i haemó betó mole so whi feané ʔa kolópoló yó meni, dané maaté kolópoló, yó melaalópó dere-a, noatepae?” ʔalepó.

23 Ti fo depa Yesuné duraalu, “Mepaae whi dené ępaae ʔaala sókó fu betepa, ti ʔało yó matere fo wisiyóló sóro erótu betaalo ai ape. Atétere whiþpaae ʔało ʔyané ʔaala sókó furaalu, dąmo wusuró ą beterepaae wóló ątamo betąmó mo ti betó tawaalópó.

24 Mepaae whi dené ępaae ʔaala sókó fenitepa, ti ʔało i yó mótu betere fokélé diaa ę sya fóló eaalomeipó. I kale wosetu betere fota, ʔało kekeme nóló dumitei, ę dotęyale seké ʔało ʔyané ama fotóro yó mótu beterapó.

25 I fo feata, ę diątamo betąmó bitutei yó mótu betalepó.

26 Tétu betaletei, diątamo betąmó bitu, dią tao saaire seké kale Deį Kepe Wisi ʔyané ʔało doimó dotonaalópó. Ai sekęné amata, diąpaae fea ala yó melaalo ai ape. Téturaalu, ʔało diąpaae yó mótu betale forape keteni, kisipa yó tanópoló, ama dią yó mótu betaalópó.

27 Ę tuąmó mole hosaa muni deyóló mo dua betere ala diąmó melóló ę i fole ape. ʔało i matere hosaa muni deyóló dua betere alata, i haemó betó mole mo so whiné matere kaae meipó. Térapa, diaa ę hosaa tuąmó sekętere alaró witere alatamo muaqsóro yae.

²⁸ Ẹta, dià taaróló faalotei, dià beterepaae momó fesaae waalopó yale fota, diaaọ ai wosale ape. Diaaọ ẹpaae yaala sókó fole ala mupata, ti ẹ yalo Aya beterepaae fulapó dere fo woseturaalu, hajné sukuapó. Ti noatepae, yalo Aya ẹ doasi fotokọ bole seké bitu, ama ẹ tẹteró beteraapó.

²⁹ Take i alarape mo depa kilitu, mo irapóló diaaọ kisipa tiki tirópóló, i alarape yaaipatei, folosó yalo diapaae ai yale ape.

³⁰ Yalo diapaae fo me kae dekeró yaalomeipó. Ti noatepae, i hae tẹteróló kaae tare topo whi Satan ipaae mo felekemó sókó waai dapó. Téyaalotei, ama ẹ só deraaire bete mekéle mo munipó.

³¹ Tẹpatei, yalo Ayapaae yaala sókó furaalu, ama erae dere alatóró yalo erótu betereitei, i haemó betó mole so whi feané kolóló taaréni, mo kisipa sópóló dapó. Térapa, mió da faalopa fiépe,” yalepó.

15

Yesu qta wain képiné betepó yale fo

¹ “Mo *wain* képi beteta, ti ẹtórótípó. Yalo Aya ẹta, *wain* kutó Talepó.

² Mepaae du olenitere tetejrape ti ama tukóló taae falatu beteraapó. Mepaae du oletere tetejrape mo dekeró oleyópóló, yalo Ayané mepaae séli yó moleteti turukóló taae falatu beteraapó.

³ Yalo take diapaae yó mótu betale foné dià fea fokóló mo ti wisiró beteraapó.

⁴ Dià ẹ tuámó betepa, ti ẹkéle dià tuámó betaalo ai ape. Kale képi tetejrape tikimó olekenipa, ti du oleyaalomeipó. Dià ẹ tikimó olekeyóló bitinipa, ti netéro du oleyaalóe?

⁵ Mo *wain* képita, ti ẹtórótípó. Diàta tetejrape ai ape. Mepaae whitamó ẹ tuámó betóo, ẹkéle ai whi tuámó betóo epa, ti du mo dekeró oleyaalopó. Tèni, ẹtamo tekée fóló kae betepa, ti ai whiné ama me alakéle mo enénipó.

⁶ Mepaae whitamó ẹ tikimó olekeyóló bitinipa, ti ai whi sélitema tukóló taae falatere ni tetej kaaepó. Ai taae falatere tetejrapeta, dasóló si bilirótua dapó.

⁷ Diàkó whi me detamo ẹ tikimó olekeyóló betóo, yalo fokéle naao hosaa tuámó muóo iruraalu, me ọlakó ẹpaae kematepa, ti ai whipaae yalo mo melaalopó.

⁸ Dià tuámó du mo dekeró olepa, ti yalo Ayané ama ere ala wisinaale so whi feané kolópóló hakearatapó. Atère ala so whiné kilitu, dià mo yalo yó matere whirapetóro beteraapóló kisipa yaalopó.

⁹ Yalo Ayané ẹpaae yaala sókó fu yale kaae, yalokéle diapaae yaala sókó fole ala du betalepó. Térapa, yalo yaala sókó fóló mole tuámótóro haje betó tawae.

¹⁰ Yalo Ayané ama erae yóló muló betere fo sya fóló eró taruraalu, ama yaala sókó fóló mole tuámó betó tarapó. Ẹ ai ala ere kaae, yalo erae dere fo diaaọ wosóló erótu betepa, ti dià yalo yaala sókó fole ala tuámó betó tawaalopó.

¹¹ Yalo diapaae i yale fo feata, ẹ tuámó mole hajtere ala dià tuámó ẹfaturaalu, diaaọ hajtere ala mo ti surópóló kisipa mutu yalepó.

¹² Yalo diapaae yae dere fo ipó. Yalo diatamo yaala sókó fóló mulure kaae, naao ne no diasisikéle ai ala du betae.

¹³ Whi mené ama yaala sókó fole whirape tao saai dapóló, ama betere bete haje melóló sukutepa, ti atéro yaala sókó fole alané mepaae yaala sókó fole ala fea tẹteró beteraapó.

14 Diaaŋ Ƶalo yae yóló muló betere fo erótu betepa, ti diŋ Ƶalo fulumu whirape ai betere ape.

15 Beta kutó diratere whiné Ƶa tetéróló kaae tare whiné dere ala fea ama kisipa inipó. Atére betené take bitiré wouraaalu, Ƶalo diŋpaae kutó diratere whirape-ó yaletei, ai fo momó kaae ini, mió diŋpaae Ƶalo fulumu whirape-ó, dapó. Ti noatepae, Ƶalo Ayané yó melale alarape fea diaaŋ kisipa yóppóló, Ƶalo diŋpaae haŋkearóló yó melalepó.

16 Diaaŋ Ƶa sókó sóró kae beterenitei, Ƶalo diŋ sókó sóró kae beteró beteraŋpó. Ai alata haŋle inipó. Diŋ fóló, mo ti muó tawaaire du oleróppóló kisipa mutu yalepó. Atéturaalu, Ƶalo doimó diaaŋ me noa ɔlakó Ayapaae kematepa, ti ai kematere ɔla ama diŋmó mo melaalo ai ape.

17 ƴalo diŋpaae yae yóló mulatere fo i ape. Diŋsitei yaala sókó fole ala du betae.

Mo whiné Yesuné yó matere whirape hóróló bóe dale fo

18 I haemó betó mole so whinétamó diŋ hóróló bóe du betepa, ti folosóro atimané Ƶa hóróló, bóe dale ala kisipa muae.

19 Diŋtamó i hae tale betepa wuŋsóro, ti i hae so whiné faketóro beteraŋpóló kisipa mutu, diŋpaae yaala sókó fole ala du bituŋpó. I hae so whítamo touyóló betepa, Ƶalotei diŋ sókó su yóló kae beteralepó. Atére betené diŋtamó bóe du beteraŋpó.

20 ƴalo diŋpaae yó melale forape kisipa muae. Kutó diratere whiné Ƶa kaae tare whi ama tetéróló kaae tanénipó. Atimané Ƶtamó bóe dóló susupui ala erótu yale kaae, diŋpaaekélé eraalo ai ape. ƴalo yó male fotamo atimané wisiyóló wosóló erótu betepa, ti diaaŋ yó matere fokélé atimané wisiyóló wosaalo ai ape.

21 Ti noatepae, Ƶa dotɔyale seké, atima kisipa inireteiné diŋ Ƶalo so whi bitu, Ƶalo ala erótu betere mó, atimané diŋpaae kae kae susupui ala erótu betaalopó.

22 ƴa i haepaae wóló, Ƶalo fo atimapaee yó móluŋsóro, ti dowi alamó atima só deraaire kwia muŋmeipó. Tépateti, atimané yale dowi alamó fo tokótamo depa, meipóló hepée falaaire tu mo munipó.

23 Whi me dené Ƶa hóróló bóe du betepa, ti ai whiné Ƶalo Ayakélé hóróló bóe dilapó.

24 Take mo beta whinékelé inire ala Ƶalo atima kuamó eróluaŋmeisóro, ti atimané yale dowi alamó só deraaire kwia muŋmeipó. Mió i yale kelemei alarape atimané kolólótei, Ƶtamokélé Ƶalo Ayatamokélé, bóe dóló hórálepó.

25 Atimané ai du betere alata, i aŋere fo dokonóturaalu yalepó, ‘Me bete munipatei, atimané Ƶtamó haŋle bóe dalepó.’

26 Até du betaalotei, diŋ tao sóro wisiraaire seké beta waalo ai ape. Ai sekéta, Ƶa fóló Ƶalo Ayatamo bituraalu, diŋ beterepaae dotonaalopó. ƴta, mo alané bete Ƶalo Ayatamo betaŋmó biti wouraaalu, Ƶalo ere ala fea etéraŋpóló, diŋ tao sóro fotokɔ bulóló, yó melaaire Deŋ Kepe Wisipó.

27 Mo take kaae sale alimótei, diŋ Ƶtamó bitiré waleteiné diaaŋkélé Ƶa etei kaae whiŋpóló haŋkearóló yó mótu betenéraŋpó,” yalepó.

16

1 “ƴalo diŋpaae i yale fo feata, diŋ Ƶa sya fu betere ala taaróló, kóppaae faŋsóro yalepó.

² Atimané diã fo wosetere bepaae waqsóro dóló hõkonaalo ai ape. Ai ala maaté mei, mepaae whi atima Kótóné ala eratere nisiyóló, diã mo ti sukópóló daalo ai ape. Ai ala yaaire be ðe mió mo felekemó sókó waai dapó.

³ Èró yálo Ayatamo atima kisipa inire betené diãpaae atei kaae alarape eraalo ai ape.

⁴ Atépatei, yálo diãpaae i deté wou betere fo dokonóturaalu mo eratere sukamó, noa ala dutérópóló diã kilita waqsóro, yálo i dere fo kisipa yaasepóló dapó. È diãtamo haãe betereteiné take yálo diãpaae etei fo inipó.

Dei Kepe Wisi wóló yaaire alamó yale fo

⁵ Téretei mióta, è doteyale seké beterepaae momó fesaae fulapó. Até yaai depa, diãkó betã whinékélé, ‘Ya maae faai de?’ yóló, epaae wosetere fokélé dumipó.

⁶ Yálo diãpaae i forape yaletéiné mió diaaõ hosaa tuãmó dekéné ai sukutu betere ape.

⁷ Tépatei, yálo diãpaae mo dapó. Diãpaae wisi ala eraaire tu mulóturaalu, è diã taaróló fulapó. Ètamo fenitepa, ti diã tao sóro fotokõ bulóló tu yó melaaire seké diã beterepaae waalo meipó. Ètamo fupa, ti yálo à diã beterepaae dotonaalopó.

⁸ Ai Dei Kepe Wisi wouraaluta, i haemó betó mole so whiné du betere dowi alakélé, Kótóné donoi ala etérópóló yó mótu betere alakélé, taleyóló kwia matere alakélé, fea ai sekéné ama haãearateremó, hõko ala du beterapóló diã hosaamó saalopó.

⁹ Ti noatepae, i haemó betó mole so whiné epaae kisipa tirénitere beteta, dowi alapoló ai Dei Kepe Wisiné atima hosaamó seraalopó.

¹⁰ È yálo Aya beterepaae fesaae foletéi, momó kae diaaõ è kelaalomeipó. È atéro foletéiné so whi feané Talené donoi ala kisipa yópóló, ai sekéné haãearóló yó melaalo ai ape.

¹¹ Mió i haemó teteróló kaae tare seké ama yale alamó, à só deró beterapó. Tétu, i haemó betó mole so whi tale dere alakélé hõko yalepóló, hosaamó sópóló, ai waaire Kepe Wisiné haãearaalo ai ape.

¹² Yálo diãpaae yaai dere fo dekéro mupatei, bete diaaõ senénireteiné fea fo enénipó.

¹³ Tépatei, kale mo fo maaté bole Kepe Wisi à wólóta, mo fo bete turó diaaõ tué yópóló, haãearóló yó mótu betaalopó. Aita, ama kekeme nóló yaalomeitei, mo ama wosale fotoró diãpaae yó melaalopó. Téturaalu, nalo waaire be ðemó yaaire alakélé yó melaalo ai ape.

¹⁴ Ai Dei Kepe Wisiné yálo mo bete mole fo diaaõ kisipa yópóló, ama tao sóro diãpaae yó melaalopó. Téturaalu, yálo ere ala wisinaale so whi feané kolópóló, ama haãearaalo ai ape.

¹⁵ Yálo Ayané ama teteróló kaae tare ala fea, yalokélé teteróló kaae tarapó. Atére betené yálo fo diaaõ kisipa yópóló, Dei Kepe Wisiné ama haãearóló yó melaalopóló, yálo diãpaae yalepó.

¹⁶ Mo sawa sukamó diaaõ è kelaalomeitei, sawa beteró, diaaõ è momó kelaalopó,” yalepó.

Yesuné diaaõ hosaa seké yaalotei momó haãyaalopó yale fo

¹⁷ Ai fo depa, mepaae ama yó matere whjrape atimasisitei duraalu, “Sawa sukamó à kelaalomeipó. Téyaalotei, sawa sukamó beteró à momó kelaalopó,

dere foró ama Alima beterepaae foletéinépó yale fotamo-a, noa betené yalerópó,” yalepó.

¹⁸ Atimasisitei duraalu, “Mo sawa sukamópó yale fota, noa betené yaleró ðakélé kisipani, kóló kólórapó,” yalepó.

¹⁹ Ama ai yale fomó, atimané aþaae wosaai mutere kisipa ama kolóló, atimapaee duraalu, “Sawa sukamó diaaq ę kilini bitiré fóló, sawa sukamó momó kelaalopó yale fomó, diąsisitei noatepa keþaarótu bitu de?

²⁰ Ҳalo diąpaae mo i dere ape. Diąta, diaaq hosaa tuąmó dekené suku-turaalu, wole-u du betepa, i haemó betó mole so whi atima hajné sukutu betaalopó. Diaaq hosaa tuąmó sekené sukutu betaalotei, momó kisipa felé yóló, hajtu betaalo ai ape.

²¹ Sorapené naale saaire be de sókó wapa sisó nukuraalu, ama tikimó doasi dele sua dapó. Téteretei, ama naale só mulóló, kılıpaae naalené tiki kolóló hękeseturaalu, ą doasi dele sale ala kisipa keterótua dapó.

²² Atétere kaae, mió dią dekené ai sukutu betere ape. Tépatei, ę momó dią beterepaae wale sukamó, diaaq ę kilitu dere haj mené tokóló aluranénipó.

²³ Atétere sukamó, diaaq ępaae me wosetere fokélé mo yaalo meipó. Ҳalo diąpaae mo dapó. Diaaq Ҳalo doimó Ayapaae me ęlakó kematepa, ti ai whiþaae ama mo melaalopó.

²⁴ Take bitiré woukélé, diaaq Ҳalo doimó me ęla kematere alakélé mo inipó. Térapa, mió bitutamo me ęlakó kematepa, ti ai ęla suraalu, dią tuąmó hajtere ala mo turó fąyaalopó.

²⁵ Taketa, Ҳalo diąpaae kinóló mole ala fo salepaae dó faróló deté waletei, nalo waaire sukamó yaaitere alata, fo salené ini, Ҳalo Ayané ama ere ala etérapóló, mo hękearóló yaalopó.

²⁶ Ai be deþmóta, diaaq Ҳalo doimó aþaae kema yaalopó. Ҳalo i du betere fota, diąmó Ҳalo Ayapaae woseraalopóló dumipó.

²⁷ Téyaalo meipa, diaaqtei aþaaetóro wosae. Ti noatepae, diaaq ępaae yaala sókó fóo, ęta Kótótamo betóló wale whiþóló aþaae kisipa tiki tiróo ereteiné, Ҳalo Ayané ama diąpaae hosaa muóló yaala sókó fu beteraþó.

²⁸ Take ę Ҳalo Ayatamo beteró, i haepaae walepó. Mió ę i hae taaróló, momó Ҳalo Aya beterepaae fulapó,” yalepó.

²⁹ Ai fo depa, ama yó matere whiþapené aþaae duraalu, “Mióta naao dąpaae fo salepaae dó faróló dumi, mo hękearóló dapó.

³⁰ Mió ðané kisipare ala betą ipó. Fea ala naao kisiparu hękeamó yó mótu betereiteiné, mené Ҳapaae momó wosetere ala kae enénipó. Atérené Ҳata, Kótótamo betóló wale whiþóló ðané kisipa tiratapó,” yalepó.

³¹ Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Dią tuę tiki tiróþóló kaae taté waletei, mióti ępaae diaaq tuę tiki ai tiratere ape!

³² Téretei, diaaq be dokọ dapo dapo yóló furaalu, ę wotoró betepa taaróló faaire be de mió i sókó wale ape. Téyaalotei, ę wotoró bitini, Ҳalo Ayatamo wusuró beteraþó.

³³ Ҳalo diąpaae i yale fota, dią ę tuąmó hosaa muni deyóló dua beteróþóló yalepó. Dią i haemó bituraalu, kae kae sekei ala siré fu betaalotei, i haemó mole alarape fea Ҳalo mo ti doróló teþeró beteraþó. Atérapa dią furu furu ini, hosaa diriyóló dua betae,” yalepó.

17

Yesuné Alimapaae momayale fo

¹ Yesuné ai forape yale kilipaae ó hepen-paae kese holóló momaturaalu, “Aya-ó, mió kale tukóló muló betere be de i sókó walapa, naao Naalené ya tuámó ere ala wisinaale so whi feapaae haķearópoló, naao ama ere ala wisi haķearae.

² Ti noatepae, i haemó betó mole so whi fea teťeteróló kaae tanópoló, naao e soro beteralepó. Naao epaae ai melale so whipaae mo ti betaaire bete melópoló, naao fotokó e sumó melalepó.

³ Mo ti betere bete i ape. So whiné yaťa, mo betá betere Kótópoló tué yóo, naao doteyale whi Yesu Kerisokélé tué yóo, dere alata, mo ti betere betepó.

⁴ Naao epaae i haemó dirae yale kutó fea yaľo diyóló kemeraleteiné, naao ere ala wisinaale i haemó betere so whiné kolópoló, haķearalepó.

⁵ Aya-ó, i haekélé kaaraaipa damo wusuró bitu, naao ere ala wisi haķearótu yale kaae, mió e i hae taaróló ya beterepaae fesaae wóló betepakélé, ai ala momó eraasepóló dapó,” yalepó.

Yesuné ama yó matere whirapemó momarale fo

⁶ “Aya-ó, i haemó betó mole so whi kuamó, mepaae naao soro epaae melale so whipaae ti naao ere ala wisi yaľo haķeamó erótu betalepó. Atimata take naao so whi betaletei, naao soro epaae melalepó. Atéyale so whiné naao fo mo betá wosóló, erótu betalepó.

⁷ Naao epaae melale alarape feata, ya betemó kaayóló walepóló, mió atimané tuérapó.

⁸ Ti noatepae, naao epaae yó melale fo fea yaľomo atimapaee yó matepa, atimané mopóló wosalepó. Atéturaalu, e yaťamo betóló naao e dotonatepa wale whipóló, atimané epaae kisipa tiralepó.

⁹ Naao atima tao sópóló, yaľo momarótu beteraepó. Yaľo i dere momata, i haemó haľe betó mole so whimó dumitei, naao soro epaae melale so whimó kisipa mutu i detere ape. Ti noatepae, atimata mo naao so whitórótípó.

¹⁰ Naao so whiťa, ti yaľo so whitórótípó. Yaľo so whi fea ti naaotórótípó. Atimapaee erale ala so whi feané kilitu, yaľo ere ala wisinaale haķearalepó.

¹¹ Mió e i haemó doa foľo sukamó betaalomeitei, i whirape atimata i haemó haľe betepa, e ya beterepaae walapó. Mo kae betere Aya-ó, i whirape atima me ala yaosóro, naao ere ala tuámó beteraepóló kaae tawae. So whiné naao ere ala wisinaale kisipa yópoló, naao doasi doi mole fotokóné e tuapaae eralepó. Térapa, damo mo betáťoró biture kaae, atimakélé aterótóro beteraepóló, naao e male doiné teťeteróló kaae tawae.

¹² E atimatamo betámó betale sukamó, naao epaae melale doiné atima mo wisiyóló kaae tawalepó. Atéro, kaae tawale sukamó mo betá whiķókelé alunipó. Kale asemó ere fo dokonóturaalu, aluyaai yale whi a betá mo ti aluyalepó.

¹³ Mió e ya beterepaae waai, i haemó atimatamo betere féli, e tuámó mole haťtere ala mo turó atima tuámókelé mulópoló, i forape atimapaee du beteraepó.

14 Ɛ i hae tale bitiniru ere kaae, atimakélé i hae tale bitinipó. Naa ɛpaae erae yale fo yało atimapaee yó melalemó, i haemó betó mole so whiné atimatamo bóe dóló hórlepó.

15 Aya-ó, yało i dere momata, atima i haemó beteretei tokó sóró, naa kae tikipaae beterae yóló dumitei, dowi kepené atima doraqsóró, seséyae yóló dapó.

16 Ɛ i hae tale bitinirure kaae, atimakélé i hae tale bitinipó.

17 Atima me alatamo hoseké yóló betaqsóró, mo fonétei atima kae sóró beterae. Naa fota me kae mei, mo bete mole fopó.

18 Ɛ i hae so whıtamo beterópóló, naa ɛ i haepaae dotonótu yale kaae, i whırape atimakélé, i haemó betó mole so whıtamo beterópóló, yało dotonatapó.

19 Atimakélé me alatamo hosekéni, mo kae beterópóló, ɛ mo naa alatóro eraa kisipa mutu, yałotei ɛ kae sóró beteratapó,” yalepó.

Yesuné i haemó betó mole so whımó momarale fo

20 “Yało i dere momata, i whırape atima maaté tao sópóló dumitei, mepaae so whı de atima yó matere fo wosóló, ɛpaae kisipa tiraaire so whımókélé i dere ape.

21 Aya-ó, yało i dere momata, ɛ ya tuámó betóo, ya ɛ tuámó betóo iru, mo betátóro biture kaae, atimakélé fea atérótóro beterópóló yae. I haemó betó mole so whiné ɛ naa doteyale whıpóló kisipa tirópóló, atima dąmo tuámó beterópóló yae.

22 Naa ere ala wisinaale hąkearóló ɛpaae melaleteti, yałomo atimapaee melalepó. Até yaleteita, dąmo mo betą kisipa muóló biture kaae, atimakélé atéro beterópóló yalepó.

23 Naa ɛ doteyóo, ɛpaae yaala sókó fóo, ere ala atimapaekélé eró beterapóló, i haemó betó mole so whiné kisipa yópóló, atima fea mo betą faketóro alerae.

24 Aya-ó, naa ɛpaae melale so whı ɛ betere tikimótóro betámó bitu, ɛ tuámó ere ala wisinaale atimané kolópóló kisipa mutapó. Ti naa ai ere ala wisinaaleta, take saró haetamo kaaraaipatei, yaala sókó furaalu, ɛpaae melalepó.

25 Mo donoi ala maaté yó tare Aya-ó, i haemó betó mole so whiné ya tuénitei, yało ya tuérápó. I whırape atimanéta, naa ɛ doteyalepóló kisiparapó.

26 Naa ɛpaae yaala sókó fole ala atima tuámó muóo, ɛkélé atima tuámó betóo erópóló, yało ya etei kaae Tale beterapóló, atimapaee hąkearóló yó maté wou betalepó. Ai ala taaréni, miókélé hąle detétóro fu betaalopó,” yalepó.

18

Yesu daai tawale fo

(Mat 26:47-56, Mak 14:43-50, Luk 22:47-53)

1 Atéro, Yesuné moma yóló kemetepa, ama yó matere whırape atima betere tiki taaróló, Kidron ho teyóló felepó. Ai ho uté fakeró *Olip* nirape daae mulapó. Yesuró ama yó matere whırapetamo ai ni daae mole tikimó sókó felepó.

² Ai hae tikita, Yesu dópóló eleké deyaaire whi Judas-né ama mo tuérapó. Ti aita, Yesuné ama yó matere whirapetamo suka fea touraleta du betale tikipó.

³ Atéro, kale Judas a ai ni daae mole tikimó sókó walepó. A atéro wale alata, ama wotoró meí, mepaae diki tare whirapekélé, Farisi whiraperó so whimó momaratero topo whirapené sóró betero betere whirapetamokélé, dapesó walepó. Ai whirape atima feané mo sákélé, *lamp* sákélé, bóe dele ɔla qarapekélé, fea tawóló walepó.

⁴ Yesuné ɔpaae eraaire ala fea ama kisipa irutei, a sókó fóló atimapaee duraalu, “Diaaɔ ai-a, de kekitu bitu de?” yalepó.

⁵ Ai fo depa atimané duraalu, “Dɔta Nasaret be whikó Yesu keketapó,” depa, ama duraalu, “Ai whita ɛtóróti i ape,” yalepó. Ai wale whirapetamo Yesu dópóló, eleké deyaaire whi Judas-kélé daalepó.

⁶ Yesuné ai whita, ɛtóróti i ape dere fo woseturaalu, atima sisóné fele tikimó, dée nalepó.

⁷ Atétepa, Yesuné atimapaee momó woseturaalu, “Diaaɔ ai kekitu betere whi-a, de?” depa, atimané duraalu, “Nasaret be whikó Yesupó,” yalepó.

⁸ Yesuné kale whirapepaae duraalu, “Ai whita, ɛtóró i ape yóló ɔlo taketi diɔpaae inié? Diaaɔtamo ɛ kikitu betepa, ti i whirape atima hale fópóló yae,” yalepó.

⁹ Ti ai yale alata, take Yesuné “Naao ɛpaae melale whirape mo betakélé alunipó,” yale fo mo dokonóturaalu yalepó.

¹⁰ Téro, Saimon Pitané fɔloi sepake be dolomó deró betereitei sókó sóró, so whimó Talepaae momaratero topo whiné kutó diratero whiné tururó woséli sɔae deralepó. Ai whiné ama doita Malkus-pó.

¹¹ Yesuné Pitapaae duraalu, “Naao ai sepake sóró momó be dolopaae bulae. Naao kisipané ɔlo Ayané ɛ melale wei wutimó belereitei ɔlo naalomeipóló de?” yalepó.

Fo tekɔai Yesu Anas beterepaae dapesó fele fo

¹² Téro, diki tare whiraperó atimané topo whitamó yoo, mepaae Juda topo whirapekélé yoo yóló, Yesu tawóló halika tikiné dokalepó.

¹³ Atéro, atimané a folosóró Kaiapas-né nouma Anas beterepaae dapesó felepó. Kaiapas ɔta, ai ba fo tuamó so whimó Talepaae momaratero whirapené topo whi beterepó.

¹⁴ I seké Kaiapas-ta, take Juda so whipaae duraalu, “Dɔ Juda so whi me ala yaosóró, betɔ whi sukutepa mo wisirapó,” yale whipó.

Pitané Yesu a kisipanipó yale fo

(Mat 26:69-70, Mak 14:66-68, Luk 22:55-57)

¹⁵ Atéro, Yesu dapesó fupa, Saimon Pitaró ama yó matere whi metamo Yesu sya fu betalepó. Kale mo so whimó Talepaae momaratero topo whiné Yesuné yó matere me whi ama wisiyóló tuéreteiné ai bolaare tipi tuapaae doropópóló yalepó.

¹⁶ Téyaaleitei, Pita a ai tipi tu serekemó daapa, kale me yó matere whi momó fesaae wóló, tu kaae tare senaalepaae Pitakélé ipaae wópóló yae, yalepó.

¹⁷ Atéro, kale tu kaae tare senaalené Pitapaae woseturaalu, “Yákélé ai whiné yó matere whikóe?” depa, Pitané kale senaalepaae tokó mótu duraalu, “ɛta, ai whiné yó matere whi meipó,” yalepó.

18 Atéró, kale mepaae kutó diratere wh̄raperó mepaae doasi diki tare wh̄rapetamo atima sosóli depa, si nokeyóló simó booperóló daae molepó. Atéró daae mupa, Pita akélé sosóli depa, atimatamo simó daalepó.

*Momaratere topo wh̄iné Yesutamo fo tekaletei
(Mat 26:59-66, Mak 14:55-64, Luk 22:66-71)*

19 Atima atéró simó betó mupa, mo so wh̄imó Talepaae momaratere topo wh̄iné Yesupaae woseturaalu, “Naaó yó matere wh̄rape-a, deé? atimapaee naao noa fo yó maleé?” yalepó.

20 Ai fo depa Yesuné duraalu, “Yalo fo mekó kinóló yó meni, so wh̄i feané wosópóló, h̄akeamótóró yó mótu betalepó. Yalo yó male fota, Kale Juda fake so wh̄i fea touraleta dere fo wosetere beraperó, moma dere betamo tuamótóró yó mótu betalepó.

21 Téyalepa, naao epaae noatepa wosete? Yalo yó matere fo wosale so wh̄iné tuérapa, atimapaee wosae,” yalepó.

22 Yesuné ai fo depa, Juda topo wh̄iné sóró beteró betere wh̄i betá a daale felekemó daai sókó wóló, ama kelepaaemó deké sóró duraalu, “So wh̄imó Talepaae momaratere topo wh̄ipaae atei kaae fo dua de?” yalepó.

23 Atétepa Yesuné duraalu, “Yalo me dowi alakótamo itikimó, ti i so wh̄i feané keletómó yalo yale ala h̄akearóló yae. Tényi, yalotamo apaae mo fo itikimó, ti naao e h̄ale noatepa dile?” yalepó.

24 Atéró, Yesuné ama naase h̄ale dokopatei, kale wh̄i Anas-né a Talepaae momaratere topo wh̄i Kaiapas beterepaae fópóló doteyalepó.

25 Atima ai ala du betepa, kale wh̄i Saimon Pita a simótóró h̄ale daapa, mené apaae duraalu, “Yakélé ai wh̄iné ama yó male wh̄i meié?” depa, Pitané duraalu, “Ai wh̄ita e meipó,” yalepó.

26 Tétepa, momaratere topo wh̄iné kutó diratere wh̄i betá beterepó. Ata, take Pitané woséli tikale sekéné ama fake wh̄ipó. Ai sekéné Pitapaae woseturaalu, “Yata, u *Olip* ni daae mole tikimó daapa kelale wh̄i-a, kaeé?” yalepó.

27 Ai fo depa Pitané momó meipó, deretamótóró wá *kakaruk* bané hale yalepó.

*Yesu topo wh̄i Pailat beterepaae dapesó fele fo
(Mat 27:11-23, Mak 15:2-15, Luk 23:1-5, 18-25)*

28 Dilikitamo ai ala deté wóló, h̄ika be detamo Yesu a kale topo wh̄i Kaiapas-tamo betepa, Juda topo wh̄irapené Rom *Gavman* topo wh̄iné bepaae dapesó felepó. Téyaletei, atima kale boseneýóló fele be demó detere ɔla naaireteiné ai be dolopaae feni, belamó daae molepó. Ti noatepae, atima Juda meire wh̄iné bepaae fupa, ai detere ɔla naalomeipó, yaqsóro yalepó.

29 Atéró, kale Pailat a belapaae tóe doropóló, atimapaee duraalu, “I wh̄ita, noa dowi alakó itikimó fo tokótamo yóló diaaɔ a só deraai de?” yalepó.

30 Ai fo depa, atimané apaae duraalu, “Amatamo *Gavman* wh̄iné yóló muló betere fo tikiuameisóro, ti dané yapaee dapesó uameipó,” yalepó.

31 Tétepa Pailat-né atimapaee duraalu, “I wh̄itamó fo tekai depa, ti diaaɔ yóló muló betere fo sya fóló, diaaɔtei taleyaasepóló dapesó fae,” yalepó. Ai fo depa, atimané apaae duraalu, “Me wh̄i dowi ala depa, taleýóló sukópóló dae fo *Gavman* wh̄iné dapaae inipó,” yalepó.

32 Yesu h̄ale bitutei, a itéró sukaloópóló taketi yóló mulale fo dokonópóló yalepó.

³³ Atéró, kale Pailat ʔ ama bepaee momó fesaae fóló, Yesu ʔ beterepaee dapesó ape, yóló woseturaalu, “Yʔata, Juda fake so whi ʔeteróló kaae tare topo whi ʔé?” yalepó.

³⁴ Tétepa, Yesuné ʔpaee duraalu, “Epaee ai wosetere fota, naao kisipanétei dépé, mené ʔ etei kaae whipóló ʔapaae depa de?” yalepó.

³⁵ Ti fo depa, Pailat-né ʔpaee duraalu, “Naao kisipané ʔta, Juda whi ʔó betepa de? Naao so whi ʔó so whimó Talepaee momaratero topo whi rapetamoné ʔa só deraai, ʔ beterepaee dapesó walepó. Téyalepa, naao atimapaee noa dowi alakó eraleé?” yalepó.

³⁶ Ai fo depa, Yesuné duraalu, “Yʔalo ʔeteróló kaae tare alata, i haemó diaa ʔeteróló kaae tare ala kaae mei, ʔalo ʔeteróló kaae tare alata, mo kaepó. ʔtamo diaa ʔeteróló kaae tare ala tuamó bituʔsóró, ti Juda whi rapené ʔ daai depa, ʔalo kutó diratere whi rapené bóe duapó. Tépateti, ʔalo ʔeteróló kaae tare alata, kae tikimó kaaróló walepó,” yalepó.

³⁷ Ai fo depa Pailat-né duraalu, “Tépata, ʔa ʔeteróló kaae tare topo whi mo airapó!” depa, Yesuné ʔpaee tokó mótu duraalu, “Naao ʔpaee topo whi ʔó dere fota, mo dono dapó. ʔ Talené so whi ʔeteróló kaae tare whi topo whi betaai, i haepaae woó, ʔ i haemó mo soné deyoó, yalepó. Atépa, mepaae mo ala tuamó betaai keteké butu betere so whi néta, ʔalo dere fo mo dapóló wosetu beterapó,” yalepó.

³⁸ Ai fo depa, Pailat-né faletere fo kaae yóló duraalu, “Mo fo betepó dere-a, noaé?” yalepó. Ai fo yóló, kale Pailat ʔ Juda so whi daae mole tikipaae tó ʔ doropóló, atimapaee duraalu, “ʔa só deraaire bete tale yalemó, me alakélé mupa kilinipó.

³⁹ Téretei, diaa ʔ mara mole ala sya furaalu, kale bosneyóló fele be demó ʔla detere sukamó *dipula* betere whi rapekó betá fópóló, sokotua dapó. Atétua dere kaae, diaa ʔ kisipané mió i ʔla detere be demó Juda so whi ʔeteróló kaae tare topo whi sokaró de?” yalepó.

⁴⁰ Ai fo depa, atimané ʔpaee fo fakeyóló duraalu, “ʔa meipó. ʔané kisi-panéta, Barabas ʔa beterepaee wópólópa, doteyae,” du betalepó. Ti Barabas ʔta, *Gavman*-tamo alale sóró bóe du betale whi ʔó.

19

Yesu filipaa eró betere ni tómó oleróló dae yale fo
(*Mat 27:27-31, Mak 15:16-20*)

¹ Téró Pailat-né Yesu dapesó fóló, ama diki tare whi rapepaae fokosói ala yae yóló malepó.

² Atéró, diki tare whi rapené Yesu faleturaalu, mu daai képi topo whi né deratere topo tao sʔuróló aleyalepó. Téró Yesuné topomó deróo, sonaai kutikélé deróo yalepó.

³ Atéró, atimané momó ʔele momó ʔele yóló duraalu, “Juda so whi ʔeteróló kaae tare topo whi-ó, ʔané naao doi i sóró horatere ape,” yóló faletu betalepó.

⁴ Ai alarape yóló kemetepa, Pailat ʔ momó Juda so whi betó molepaee fóló duraalu, “Yʔalo ama yale ala taleyalemó, ʔa só deraaitere bete mekéle munipa, i dapesó walapa kelae!” yalepó.

⁵ Atéró Yesu faleturaalu, ʔa topo whi ʔóló derale mu daai topo taoró sonaai kutitamo deró betepatei, belapaae dapesó dorowalepó. Atéró daapa, Pailat-né atimapaee duraalu, “Mió kale whi i daalapa kelere?” yalepó.

⁶ Atéró, kale so whímó momaratere topo whı̄raperó atimané sóró betero betere whı̄rapetamoné Yesu dapesó wale kilitu, fo fakeyóló duraalu, “Filipaa ni tómó olerae!” yóló eneta du betalepó. Ai fo depa, Pailat-né atimapaee duraalu, “Yalota, a só deraaire bete mekéle munipa, diaaqotei a filipaa ni tómó olerae,” yalepó.

⁷ Atétepa, kale Juda fake so whı̄ feané apane seýóló duraalu, “Amatei a Kótóné naalemapo du betepa, dané yóló muló betere foné, etei kaae fo dere whı̄ sukópóló dae fo erapó,” yalepó.

⁸ Pailat a taketa sawa wiyaletei, atéró dere fo woseturaalu, mo doasi winé sukalepó.

⁹ Atéró, a kale *Gavman* topo whı̄né bepaee momó fesaae fóló, Yesupaae woseturaalu, “Ya mé be huluapaae wale whı̄é?” yóló wosetepa, Yesuné apane me fokéle tokó menipó.

¹⁰ Atétepa Pailat-né apane duraalu, “Yalo apane wosetere fo naao tokó menitere-a, ya fópóló doteyaaitere ala ó, filipaa ni tómó oleraaitere ala yópóló, e sóró betero betere ya kisipa inié?” yalepó.

¹¹ Ai fo depa, Yesuné duraalu, “Óté taoró betere Kótóné teteteróló kaae tare fotokó apane móluameisóró, ti naao apane me alakéle erólúameipó. Tétepa, e naao naase tuámó mulale whı̄né ama yale dowi alanéta, naao dowi ala mo teraae falapó,” yalepó.

¹² Atéró, kale Pailat-né ai dere fotóró woseturaalu, a fópóló sokaaire tu kikitú betalepó. Tétu betepa, Juda fake so whı̄né fo faketóró hale yó taru duraalu, “Naaotamo a fópóló dotonatepa, ti ya Sisatamo betá kutó ditere whı̄ meipó. Whı̄ me de amatei, a topo whı̄ betaai dapóló wóputu betepa, ti ai whı̄né Sisatamo bóe dilapó,” yalepó.

¹³ Atéró, Pailat-né ai dere forape wosetu, Yesu belapaae dapesó doropóló, Pailat a fo tokótamo yóló taletere tikimó betalepó. Ai belané doita, kapo fake whamene tikipó. Hibru foné ti Kapata doi mulapó.

¹⁴ Ai alarape yaleteita, kale bosenyóló fele be de ɔla detere *fula*-mó, ɔla dótóró deyaairaaalu, ɔla ɔla taleyóló mulatere be demó 12 *kilok* sukakelemó yalepó. Atéró, kale Pailat-né Juda a topo whı̄paae duraalu, “Diá teteteróló kaae tare topo whı̄ i daalapa, kelae!” yalepó.

¹⁵ Ai fo depa, atimané duraalu, “Dané a keletere hórapa filipaa ni tómó oleraae dapesó fae yóló, dotopoi fo du betalepó. Tétepa, Pailat-né duraalu, diá teteteróló kaae tare topo whı̄ a filipaa ni tómó oleraróe?” yalepó. Ai fo depa, kale mo so whımó momaratere topo whı̄né duraalu, “Da teteteróló kaae tare whı̄ta me kae mei, Sisa betá beteraapó,” yalepó.

*Yesu filipaa ni tómó olerale fo
(Mat 27:32-44, Mak 15:21-32, Luk 23:26-43)*

¹⁶ Ai alarape yóló kemene furaalu, Yesu filipaa ni tómó olerae yóló, Pailat-né atimané naase tuámó mulalepó.

Atétepa, kale diki tare whı̄rapené a dapesó felepó.

¹⁷ Atéró furaalu, a oleraaire ni fake amatei beleyóló oleraaire tikimó sókó felepó. Ai hae tikiné doita, sukale whı̄né topo diripó. Hibru whı̄rapené du betere foné ti Kolkotapó doi mulapó.

¹⁸ Aimó atimané a filipaa ni tómó oleralepó. Atéró whı̄ tamokéle, me whı̄ ité deró oleróo, whı̄ me uté deró oleróo, yalepó.

¹⁹ Atéyale kílípaae Pailat-né kale filipaa ni topomó a i betené dalepóló etei fo aseýóló oleralepó.

ITA, NASARET BE WHĪKÓ JUDA SO WHĪ TĒTERÓLÓ KAAE TARE TOPO WHĪ YESUPÓ
²⁰ Yesu dóló olerale tikita, ai be hulua felekemó ereteiné Juda fake so whĭné ai aseýóló oleró betere fo dosąatu beterepó. Ai aseýale fota, Juda so whĭ feané dosąayópóló, Hibru whĭrapené du betere fonékélé, Rom fonékélé, Krik fonékélé, erepó.

²¹ Atéró, mo so whĭmó momaratere Juda topo whĭrapené Pailat-paae duraalu, “Juda fake so whĭ tĒteróló kaae tare topo whĭpóló, aseyaqse. I whĭné amatei duraalu ąta, Juda fake so whĭ tĒteróló kaae tare topo whĭpó, yale fo maaté aseýóló olerae,” yalepó.

²² Ai fo depa, Pailat-né duraalu, “Yąlo aseýale fo momó kae fisikini, ai fotóró atéró mulópólópó,” yalepó.

²³ Atéró, mepaae diki tare whĭrapené Yesu filipaa ni tómó olerale kílípaae doýró diki tare whĭrapené ama kutirape atima betą betą yóló salepó. Atéyaletei, Yesuné deróló sókó fatere boló kuti betą ąale muni felepó. Ai kutita, me kwiatamo dekaaporóló dokoni, mo betąnétró dokorepó.

²⁴ Atéró, kale diki tare whĭrape atimasisitei duraalu, “I kutita, terekeyóló kukwia saalomeipó. Betą whĭné saairaalu, atima dokó fea ni kwia siri mulóló, melaa yóló saalopa siepe yae,” yalepó. Ai alarape yaleteita, i asere fo dokonópóló yalepó. Ai fo i ape.

“Yąlo kutirape atima sóró, bolómó deró betere fọlo kuti betą muni fupa, ni fakerape fesekée deróló salepó,” erapó.

²⁵ Atéyale kílípaae, Yesuné ama hama Mariakélé, hamané kemakélé, Klopas-ne soma Mariakélé, Maktala sokó Mariakélé, Yesu oleró betere felekemó daae molepó.

²⁶ Aimó Yesuné hamaró ama hosaa mole yó matere whĭtamo daapa kolóló, hamapaae duraalu, “Yąlo hosaa mole hae ti so-ó, ai daale whĭta, naao naale ai ape,” yalepó.

²⁷ Téró, ama ai yó matere whĭpaae duraalu, “Ąta naao hae ai ape,” yalepó. Ai sukamó kaae sóró, ama ai yó matere whĭné Maria ątamo betaairaalu, dape salepó.

Yesu sinale fo

(Mat 27:45-56, Mak 15:33-41, Luk 23:44-49)

²⁸ Nalo kale yaalopó yóló mulale ala fea kemeyalepóló kisipa mutu, kale aseýóló muló betere fo dokonópóló, Yesuné duraalu, “Ę weĭ nokolerapó,” yalepó.

²⁹ Atéró, aimó betą kęlaai *wain* weĭ wuti ąanóló mupa tepeyóló, kęlaai *wain* weĭ wépi kaae ąlamó tópuró sóró kape siki kaae ąlamó haka sóró, ama kęlómó hamunalepó. Ai kape siki kaae ąlané doita, *hisop*-pó.

³⁰ Atéró, Yesu ai weĭ nóló duraalu, “Kale eraai yale ala fea mió sumó eróló kemerallepó,” yalepó. Atéró, ama topo haepaae hemée deýóló ama kepe bete Talepaae melóló sukąlepó.

³¹ Atéró kale filipaa ni tómó olerale whĭrape ąale olepatei, ąla deyaai ąale muló betere be de sókó waqsóró, i ala yalepó. Dótóró ąla deyaaire be de sókó waaipa, ąla ąla taleyóló mulatere be demó, kale oleró betere whĭrape hó diri kolokóló teketapóló, Juda topo whĭrapené Pailat-paae wosene felepó.

³² Ai fo depa, kale diki tare wh̄irape fóló, kale folosóro ité olerale wh̄iné hó diri k̄ayóo, uté olerale wh̄iné hó dirikélé k̄ayóo, yalepó.

³³ Téyaletei, Yesu kelalemó, ą taketi suk̄itikimó atimané ama hó diri k̄anipó.

³⁴ Aténi, atimakó bet̄a diki tare wh̄iné ama fisinimó wuti deyalepó. Atéyale tikimó, ama ąakeró wēitamó mo wēi k̄aae suniyóló dorowalepó.

³⁵ Ai alarape depa kelale wh̄iné ama mo kelale alatóro h̄akearóló yó male fota, mopó. Ama ai du betere fo diaaąkélé mopóló kisipa tirópóló, h̄akeamó yó mótu beterapó.

³⁶ Ai yale alarape feata, kale ašemó i ere fo dokonóturaalu, yalepó. Ai fo i ape.

“Ama diri mo bet̄akélé k̄ayaaalomeipó,” erapó.

³⁷ Me asere fo i ape.

“Atimané ama tikimó wutiné deyale wh̄i kelené kikéyóló k̄aae tawaalopó,” erapó.

Yesu kane dolomó mulale fo

(*Mat 27:57-61, Mak 15:42-47, Luk 23:50-56*)

³⁸ Atéror, ai ala kemetepa etéyalepó. Arimatea be wh̄ikó Josep ąkélé Yesuné yó matere wh̄itei, Juda topo wh̄irape kolóló wituraalu, ama tué tiki tiró betere ala h̄akeamó yó menipó. ą Pailat beterepaae fóló, Yesuné tiki tekaa i dapóló, wosalepó. Téyalemó, kale Pailat-né ąpaae téyae depa, ama tiki tokóló só felepó.

³⁹ Mó take dilikitamo Yesu beterepaae fele wh̄i Nikodimas-ró Josep-tamo wusuróné Yesuné tiki tokóló só faai dere ala fea yalepó. Atéror, bet̄a ni fē *mur*-ró mepaae felé k̄elaa wale ąlarape *aloes*-tamo hosekeró beteretei, Nikodimas-né sóror felepó. Ai ąlané seké ąleta, 34 *kilogram*-rópó.

⁴⁰ Atéror, kale wh̄i tamóné Yesuné tiki sóror felepó. Atéror doumó mu-laairaaalu, *linen* kutimó mepaae felé k̄elaa wale ąlarape terepeté fóló, Yesuné tiki bopeyalepó. Aita, atima Juda wh̄irape douróturaalu dere ala sya fóló yalepó.

⁴¹ Yesu olerale tiki felekemó, bet̄a kutó erapó. Ai kutó tuámó wh̄i mo bet̄akélé dou erénire, kisi dou wisinaale aleyóló muló beterepó.

⁴² Ti dótóro kale Juda fake so wh̄i ąa nóló betaaire be dē ereteiné kale doukélé mo felekemó epa, ąla ąla taleyóló mulatere be demó ama tiki aimó douralepó.

20

Yesu mulale kane dolo h̄alepa kelale fo

(*Mat 28:1-8, Mak 16:1-8, Luk 24:1-12*)

¹ Atéror, fula k̄aae sere be demó h̄jka be teó dēteretamo Maktala sokó Maria Yesu mulale dou tópaee felepó. Atéror kelalemó, ą mulóló fokonale kapo fake tukw̄e fóló, tumó mupa kelalepó.

² Atépa, kale so ą Saimon Pitaró Yesuné ama hosaa mole yó matere wh̄i metamo beterepaae sururuyóló fóló duraalu, “Tale atimané mopaae sóror fóló mulaleró ą tuénipó,” yalepó.

³ Tétepa, Pitaró kale me wh̄itamó atima betere tiki taaróló, sururu yóló wh̄i dou tópaee felepó.

⁴ Atimaamo wusuró sururuyóló feletei, Pita taaróló kale me wh̄i ąpi fóló, kale dou tómó sókó felepó.

⁵ Atéro ɸpi fóló, hemée deyóló kelalemó, Yesu bopeyóló mulale ɸei *linen* kuti betə mupa kelalepó. Téyaletei, ɸ dou dolopaae fenipó.

⁶ Atépa, nalo Saimon Pita sókó woló, kale dou dolopaae fóló kelalemó, mepaae ɸei kutirape betə molepó.

⁷ Yesuné ama tiki bopeyóló mulale ɸei *linen* kuti kae mulóo, ama topo boperóló mulale kuti kolokóló kae mulóo epa kelalepó.

⁸ Kale folosóró dou tópaae ɸpi sókó fóló, daale whi ɸkélé nalo dou dolopaae derepelepó. Dou dolomó ai ere ala kilitu, ama tué tiki tiralepó.

⁹ Yesu ɸ sukóló momó kepaa yaalopóló, ašemó ere fo mo dokɸnalérapóló, kisipa sinipó.

*Yesu Maktala sokó Meripaae yó male wale fo
(Mat 28:9-10, Mak 16:9-11)*

¹⁰ Téró, kale whitamó momó bepaae fesaae felepó.

¹¹⁻¹² Téyaletei, kale Maria ɸ dou até belaró daalu, woletu betalepó. Atétu bitu hemée deyóló, kale whi mulale kapo dolopaae kopeyalemó, *enseltamo* mo ɸei kuti deróló, Yesu mulale tikimó beterepó. Me seké topo mulalepaae betóo, me seké hó eralepaae betóo, erepó.

¹³ Atéru, atimaamoné kale sopaae woseturaalu, “Ti so-ó, ya noatepa wole du bitu de?” depa, ama duraalu, “Atimané ɸ teteróló kaae tare Tale mopaae mulale feleró ɸ kóló kóló depa du bitupó,” yalepó.

¹⁴ Ai fo yóló, ɸ fetée furaalu kelalemó, Yesu aimó daapa kelaleteti, kale soné aita, Yesupóló kisipanipó.

¹⁵ Tépa Yesuné ɸpaae duraalu, “Ti so-ó, ya noatepa wole du bitu de? Ya de keketé kutu bitu de?” yalepó. Ai fo depa, kale soné ama kisipané ai kutó kaae tare whi nisyóló ɸpaae duraalu, “Doa whi-ó, naaotamo sóró fipata, ti ɸ sene faai dapa, mulale tiki betə ɸpaae yó melaasépé,” yalepó.

¹⁶ Tétépa, Yesuné ɸpaae “Maria-ó,” depa, ɸ daalepaae fete fóló, Ereimeiki foné fakeyóló duraalu, “Raboni-ó,” yalepó. Ai fo bete feteyóló yó matere whipó.

¹⁷ Ai fo depa, Yesuné ɸpaae duraalu, “E yało Aya beterepaae fenipa, naao ɸ tateré ala taalae. Yaítei fóló, ɸ yało Aya beterepaaekélé, diaaɸ Aya beterepaaekélé, ɸ teteróló kaae tare Kótó beterepaaekélé, diɸ teteróló kaae tare Kótó beterepaaekélé, momó fesaae fulapóló, yało norapepaae ene fae,” yalepó.

¹⁸ Atéro, ai kale Maktala be hulua sokó Maria ɸ fóló, ama yó matere whirapepaae duraalu, “Tale yało mo kelalepó,” yóló ama ɸpaae yae yale forapekélé fea atimapaae yalepó.

*Yesu ama yó matere whirape beterepaae wale fo
(Mat 28:16-20, Mak 16:14-18, Luk 24:36-49)*

¹⁹ Téró, *fula* kaae sere be demó be diki deretamo ama yó matere whirape atima kale Juda topo whirape kolóló wituraalu, atima touróló betó mole be turape kinóló diróló betó molepó. Atéro betó mupa, Yesu atima betó mole tuamó sókó wóló duraalu, “Hosaa muni deyóló dua betere ala diɸ tuamó mulpóló yae,” yalepó.

²⁰ Ai fo yóló kemetepa, ama naasemó *ikoko* daleteiró fisinimó wuti deyale siritamo atimapaae yó malepó. Atéro, Tale kilituraalu, atima hosaa tuamó doasi hajné sukutere ala mo faayalepó.

²¹ Atéro, Yesuné atimapaae momó duraalu, “Diaaꝓ hosaa muni deyoóló mo dua betó muae. Ẁalo Ayané ẹ i haepaae wópóló dotonótu yale kaae, Ẁalokélé diꝓ fópóló dotonatapó,” yalepó.

²² Atéro, ai fo yólo kemetepa, ama fomo atima tikipaae sókó farólo duraalu, “Dei Kepe Wisi sae.

²³ Diaaꝓtamo mepaae whiné dowi ala kwia me ọla meipóló hałe kemeratepa, ti Kótónékélé atimané yale dowi ala kwia hałe kemeró betepapó. Diaaꝓtamo mené yale dowi ala kwia me ọla meipóló kemeréni hałe tapa, ti Kótónékélé atimané dowi ala kwia kemeró bitinipó,” yalepó.

Yesu ą Tomas-paae yó male fo

²⁴ Yesuné ama yó matere 12 whırapekó betꝓ ama doi Tomas-tei, Didimas-pó, du betere whi Yesu atima beterepaae sókó wale sukamó, mepaae yó matere whırapetamo betꝓmó bitinipó.

²⁵ Atéro, kale mepaae ama yó matere whırapené ąpaae duraalu, “Tale dané mo kelalepó,” yalepó.

Ai fo depa, Tomas-né duraalu, “Ẁalotamo ama naasemó *ikoko* dale siri kolóo, *ikoko* dale doloró fisinimó wuti deyale dolotamomó Ẁalo naase kesekée falóo initepa, ti diaaꝓ dere fo wosóló, mo dapóló Ẁalo tué tiki tiraalomeipó,” yalepó.

²⁶ Atéro, *fula* betꝓ kemeyale kɷlipaae ama yó matere whırape atima momó touróló betale sukamó, Tomas ąkélé atimatamo betꝓmó beterepó. Atéro, atima tꝓ kinóló betó mupa, Yesu ą sókó wóló atimapaae duraalu, “Diaaꝓ hosaa muni deyoóló mo dua betó muae,” yalepó.

²⁷ Téro Tomas-paae duraalu, “Ẁalo naase ipa, naao kolóló, naase kesekée falóo, Ẁalo fisinimókélé naao naase doꝓ kesekée falóo ene ape. Téro, mió naao kisipa tamo mutere ala taaróló, tué tiki tirae,” yalepó.

²⁸ Ai fo depa, Tomas-né ąpaae duraalu, “E Ẁetęteróló kaae tare Tale Kótóo,” yalepó.

²⁹ Ai fo depa, Yesuné ąpaae duraalu, “Naao ẹ mo kelaletiné naao tué tiki tiratapó. Mepaae whi de ẹ kilinirutei, kisipa tiki tiratepa, ti ai so whi atima Kótóné wisiró beterepóló hajiné sukutu betaalo ai ape,” yalepó.

³⁰ Atéro, Yesuné ama yó matere whırapetamo bitu, Kótóné eratapóló kisipa Ẁópóló, kelemei alarape mo dekéro eraletei, fea i *buk*-mó asęnipó.

³¹ Tépateti, Yesu so whi Ẁetęteróló kaae tare whi Kerisota, Kótóné Naalemapóló tué tiki tirópóló, i alarape fea asęyalepó. Ti ąta, etei kaae Talepóló, ama doimó yó mótu betere fo fea dosꝓayóló tué tiki tiróturaalu, diꝓ mo ti betere bete sópóló yalepó.

21

Yesuné kelemei ala eróturaalu ya dekéro sale fo

¹ Atéro ai alarape kemetepa, Yesuné ama yó matere whırape Taiberius węi fókumó betó mupa, ą momó kolópóló, yó male walepó.

² Aimó, Yesuné ama yó matere whi Saimon Pitakélé, Tomas-tei me doi Didimas-kélé, Kaleli hae kwiamó Ẁęne Kana be hulua whikó Nataniel-kélé, Sebedi naalema tamokélé, ama yó matere whi me tamokélé, atima fea touróló betó molepó.

³ Atéro bitu, Saimon Pitané atimapaae duraalu, “E ąta, ya sene fulapó,” depa, atimané duraalu, “Dąkélé fea faalopó,” yalepó.

Atéror, atima fea nukumó betóló felepó. Téyaleteti, ai dilikitamo ya mo betakókélé sinipó.

⁴ Atéror, Yesu a mo hikati wei fókumó daapa kelaleteti, ama yó matere whirapené Yesupóló kisipanipó.

⁵ Tétepa, Yesuné atima fo tekeróló duraalu, “Ti naalerape-ó, yakó saleé?” depa, atimané duraalu, “Meipó,” yalepó.

⁶ Tétepa, ama atimapaee duraalu, “Diaaḡ hāleke wa tao sóró, nuku mole turu naase fakeró derae. Até depa, ti mepaae ya saalo ai ape,” yalepó. Ama ai yae dere alatóro yalemó, hāleke wamó ya mo dekéro deyaletikimó sekēnē tukaaire mo sunipó.

⁷ Atéror, Yesuné ama hosaa mole yó matere whjné Pitapaae duraalu, “Aita Talepó,” dere fotóro wosóló, Saimon Pitané tómó deratere kuti take sokóló mulateleti kakeróló, weipaae tuwó derepelepó.

⁸ Atéror, Pita a weimó ālaate fu betepa, mepaae yó matere whirape atima nukutamo a sya fu betalepó. Atéror, atimané derale hāleke wamó, ya faayóló mupatei, wei fókuró nuku fole tikitamo felekereteinē sjiyóló só fu betalepó. Ai wei fókuró nuku foletikitamo ḡaleta, 90 mita supó.

⁹ Atéror, atima i wei fókumó sókó walemó, aimó si duku betepa kelalepó. Ai duku betere si keletómó ya biliyó mupa kolóo, *bred* orapekélé mupa kolóo, yalepó.

¹⁰ Tétepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Diaaḡ mió sale yarape mepaaekó ipaae sóró ape,” yalepó.

¹¹ Atéror, Saimon Pita a nukupaae bitj holóló kale hāleke wa wei fókupaae sjiyóló sóró walepó. Aimó dere doakale yarape dosāyalemó, 153-ró derepó. Hāleke wamó doa atei yarape deyaleteti, hāleke wa mo sawa tukó fole alakélé inipó.

¹² Yesuné atimapaee duraalu, “Diā i ḡla naai ape,” yalepó. Téyaleteti, ama yó matere whirapené a Talepóló kisipa irutei, atimakó whj betānekélé ya deé? yóló halaainé wosaaitere kisipa munipó.

¹³ Atéror Yesu a wóló, *bred* o bularape terekeyóló atimamó malepó. Yarapekélé atétóro yalepó.

¹⁴ Aita, Yesu a sukóló kepaayóló bituraalu, ama yó matere whirapené a kolǫpóló, tamo dakoróló yó melóló, mió ita, sore dakoróló yó male walepó.

Pitapaae Yesuné ḡpaae hosaa mulēe yale fo

¹⁵ Atéror, atima ḡla nóló kemetepa, Yesuné Saimon Pitapaae duraalu, “Jon-né naalema Saimon-ó, naao ḡpaae yaala sókó fole alané i whirapené yaala sókó fole ala bosene fale?” depa, ama duraalu, “Tale-ó, ḡpó. Yaḡo yaḡpaae yaala sókó fole alata, naao ai tuḡere ape,” yalepó. Ti fo depa, Yesuné ḡpaae duraalu, “Tépa, ti yaḡo *sipsip* hupu malerapemó, ḡla wisiyóló melae,” yalepó.

¹⁶ Yesuné kale fo kaae momó duraalu, “Jon-né naalema Saimon-ó, naao ḡpaae mo yaala sókó fule?” depa, ama duraalu, “Tale-ó, ḡpó. Yaḡo yaḡpaae yaala sókó fole ala naao ai tuḡere ape,” yalepó. Tétepa, Yesuné ḡpaae duraalu, “Yaḡo *sipsip* hupurape naao mo wisiyóló kaae tawae,” yalepó.

¹⁷ Atéror Yesuné ama kale dere fo kaae sore dakoróló duraalu, “Jon-né naalema Saimon-ó, naao ḡpaae mo yaala sókó fule?” fo sore dakoróló deremó, Pitané ama hosaa tuamó sekē depa duraalu, “Tale-ó, fea ala naao kisipareteinē yaḡo ya yaala sókó fole ala naao tuḡrapó,” Ai fo depa, Yesuné ḡpaae duraalu, “Yaḡo *sipsip* hupurapemó ḡla mo wisiyóló melae.

¹⁸ Ƴało ƳaƳaae mo i dapa wosae. Take Ƴa kokopei betale sukamóta, kuti naaotei deróló, naao faai kisipa mutere tikipaae fua yalepó. Téyaletei, take nalopaae Ƴa otere yóló betere sukamó, ti naao naase teréƳ faló betepa, naao kuti me whiné deróló, Ƴa hóre tikipaaetei dapesó faalo ai ape,” yalepó.

¹⁹ Yesuné etei kaae fo yaleteita, Pita a atéro sukuturaalu, Kótóné ere ala wisinaale kolópóló, haƳearaalopóló kisipa mutu yalepó. Atéro Yesuné ƳaƳaae duraalu, “Ƴa Ƴ sya ape,” yalepó.

²⁰ Atéro Pita a fetée fóló kelalemó, Yesuné ama yaala sókó fale yó matere whi atimaamo sya wou betalepó. Ai whita, take atima ọla nale sukamó, Yesu tikimó tiróló bituraalu, “Tale-ó, Ƴa dópóló eleké deyaaire whi-a, deé?” yóló wosale whipó.

²¹ Atéro, Pitané ai wale whi kolóló Yesupaae woseturaalu, “Tale-ó, i wale seké a neyaalóé?” yalepó.

²² Tétépa Yesuné duraalu, “Ƴało kisipané ai whi ատամո bitiré fóló, Ƴ momó fesaae wale sukamó sókó fópóló depa, aita naao yaaire ala meipa, Ƴa Ƴ sya wale ala betá yae,” yalepó.

²³ Yesuné ƳaƳaae atei fo yalemótei, mepaae Keriso no nerapené ai yó matere whi a sukalo meipó yalepóló, feapaae deté kweyóló fakeralepó. Téyaletei Yesuné ai whi a sukalo meipóló ini, ama kisipané a hałe bitiré fóló a momó fesaae wale sukamó sókó fópólópó depa, aita Pitapaae naao yaaire ala meipóló yale fomótei yalepó.

²⁴ I yó matere whita me kae mei, i alarape depa kelalepóló so whi feané tué yópóló, haƳearóló aseyaale whipó. Ai sekéné ama kolóló ai yale fo feata, mo dapóló dāné tuérápó.

²⁵ Yesuné kae kae ala mo dekeró yaletei, ai alarape fea imó aseñipó. Mo featamo mené ase depa, ti i hae kwia tuamó, ai fo aseře buk-rape mulaaire tiki sƳaalaomeipóló kisipa mutapó.

Aposel

Yesu hepen-paae dapesó horale fo

¹ Tiopilus-ó, take ʔalo folosóro aseʔyale *buk*-móta, Yesuné yale alaró yó male fotamo fea kaae sóro yó maté fóló, ʔa hepen bepaae fele sukamó sókó fele fo ase ʔalepó.

² Yesu ʔa hepen-paae faai haʔe bitu, Deʔi Kepe Wisiné fotokoratepa, ama dosʔaae sóro heteró betere *apose*l whʔirapepaae i alarape yae yóló yó maté felepó.

³ ʔa doasi dele sale kʔilipaae, mo ti dóló sukunale whʔitei kepaayóló mo whʔitóro beteraóló kisipa yópóló, whʔi siki tamo 40 be demó kale whʔirape beterepaae sókó wua du betalepó. Atéturaalu, Kótóné teterólo kaae tare aqmó mole ala etérópóló yó mótu betalepó.

⁴ Atéro betʔa sukamó ʔa ama yó matere whʔirapetamo ʔla nuku bitu, etei dirii fo yóló duraalu, “ʔalo Ayané diámó haʔe hamokoróló melaalopó ere ʔlamó kisipa mutu, ʔalo diʔpaae take ʔalepó. Ai ʔla saasepóló, Jerusalem be taaróló feni, kaae tawóló haʔe betae.

⁵ Ti noatepae, Jon-né diʔa weʔi haʔe maaté tópurótua yaleteti, mió mo felekemó diʔa Deʔi Kepe Wisitamó tópuraaalo ai ape,” ʔalepó.

⁶ Téró, atima betʔamó touróló bitu, atimané ʔpaae woseturaalu, “Tale-ó, take da Israel fake so whʔiné dané hae kwia teterólo kaae taru yale kaae, miókélé ai ala yópóló yaaloé?” ʔalepó.

⁷ Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Ai ala yaaire be deró alitamota, diʔané kisipa yaaire ala mei, ʔalo Ayané ama teterólo kaae taru, noa kaae ala yaai depa, ti ai be demótóro erótua dapó.

⁸ Téretei, ʔalo ʔe etei kaae whʔipóló yó matepa diaaʔ wosale fo Jerusalem be huluapaaekélé, Judia hae kwia kwiapaaekélé, Samaria hae kwiapaaekélé, i hae kwia dene fale dokʔ feapaaekélé, yó maté kweyóló mo surópóló, ʔalo diʔa sóro i beteratere ape.” ʔalepó.

⁹ Ai fo du heteró kemetepa, kale whʔirapené kele tómótóro Kótóné ʔa hepen bepaae dapesó horalepó. Atéro atima kese horótu yóló daae mupa, atimané keletómó kitiki dolomó buó deyalepó.

¹⁰ Téró, atima ó ʔapaae kese horólu yóló haʔe daae mupatei, deʔi kuti deréli whʔi tamo sókó wóló atima daae mole demó daane walepó.

¹¹ Atéro kale whʔirapepaae duraalu, “Kaleli whʔirape-ó, diʔa noatepa ʔapaae kese horótu yóló daae mulu de? Diʔtamó betepa hepen-paae dapesó horale whʔi Yesuta, momó fesaee wouraalukélé, atérótóro hepen be taaróló waalo ai ape,” ʔalepó.

Judas betale sirimó Matiasi sóro beterafe fo

¹² Ai fo yóló kʔilipaae, kale whʔirape atima *Olip* du sorokó mole tiki taaróló Jerusalem bepaee fesaayóló felepó. *Olip* du sorokó mole tikiró doasi be hulua Jerusalem betamota saletó mei, kapala asiri fua wua dere tiki kaaepó.

¹³ Atéro fóló, atima betere siki be kepaee holalepó. Ai be kemó Pita, Jon, Jems, Andru, Filip, Tomas, Batolomiu, Matyu, Alpias naalema Jems, kʔalo kʔalo whʔi Saimon, Jems naalema Judas atima atéro beterepó.

14 Atimatamo Yesuné ama mo nomarapekélé, ama hama Mariakélé, mepaae sorapekélé, touyóló Kótópaae moma dere ala yó tarepó.

15-16 Atéyale sukamó, 120 Talepaae kisipa tiki tiró betere so whì touró betere tuámó, Pita turukó horóló daalu i fo yalepó. “Yalo norape-ó, mo take Deì kepe Wisiné Depit-paae yó matepa ama ere fota, Yesu daai dere whìrapepaae eleke deyaaire whì Judas-mó erapó. Atéro asemó ere fo mió mo ai dokonale ape.

17 Judas-ta, da 12 whìrapekó dātamo kutó diyópóló, sóró beterae whìpó.

18 Judas-né dowi ala yóló sale *moniné* a sinaaire hae dupuralepó. Atéro amatei yale alamó a képi wèi naale tikimó tukó furaalu, haepaae topo fesaayóló doropóló depe fulukó felepó. Até yale hae tiki mepaae whìrapené a दौराairaaalu, ama dowi ala yóló sale *moniné* dupuralepó.

19 Jerusalem so whìné Judas atéro sukalepó dere fo wosóló, atimané be foné ai hae tiki doi Akeldama mulalepó. Ai fo feteyóló samea sókó fele hae tikipó.

20 Atépa Pitané duraalu, “Ai ala yaalopóló take Sam *buk*-mó aseýóló muló betere fo i ape.

‘Ate mo ti aluyóló ama bekélé wópu mulópóló yae.’ erapó.

Me fokélé i ape.

‘Ama diyale kutó whìné diyópóló, whì kae sóró beterae,’ erapó.

21 Ti fo ereteiné ai seké betale sirimó, whì mekó sóró beteraalopa siépe.

22 Take Jon-né wèi tópurale alimó kaae sóró wóló, Tale Yesutamo da fea betámó kutu betero, a hepen-paae dapesó fele be demó sókó wale whìkó sóró beteranérápó. Atétepa, ti ai seké dātamo touyóló Yesu kepaayóló fele fo wisi yó maté kwèyaalopó,” yalepó.

23 Téro atimané tale yaairaaalu, whì tamo Josep ama me doi Barsabas me doi Jastus-ró Matias-tamo doi mulalepó.

24 Atéro betero bitu, atima feané Kótópaae moma yóló duraalu, “Tale-ó, da feané mole kisipa tiki naao mo kelerapa, i whì tamokó mé whìné naao kutó dirópóló depa, ti naao dāpaae sóró ālae.

25 Judas a ama yale alamó dupu saaire tikipaae felepó. Téturaalu ama taaróló fele kutó mé *aposel* whìné diranépa, ti a betale sirimó bitu dirópóló naao dāpaae yó ālae,” yalepó.

26 Atéro moma yale kīlipaae, atimaamoné doi muló betere kapo fake wutimó deróló kelé keléróló tukiyalemó, Matias-né doi moletei sókó dorowalepó. Atétepa, a 11 *aposel* whìrapetamo touróló sóró beteralepó.

2

Pentikos be demó Deì Kepe Wisi dotonale fo

1 Israel so whìné ọla deyóló nukua dere *Pentikos* be de wapa, atima fea betāpaae tourale wóló betó molepó.

2 Atéro betó molemó, hapale tétitóró ó sāmó doasi besé tikiné hu kaae deté dorowóló atima betere tikimó huyóló supa feané wosalepó.

3 Atéyale alanétei, so whì dokómó simi kaae dāleta yalepó.

4 Tétu, kale Deì Kepe Wisi atima tikipaae atéro bitì wouraalu, sèratepa kae kae be fo yaairaaalu kaae salepó.

⁵ Atéyale sukamó, mepaae kae kae hae kwiamó betó mole Kótó kolóló witu betere Juda fake wh̄rape kapala asiri wóló Jerusalem be huluamó betó molepó.

⁶ Atéro atima besé tikiné hu kaae woseturaalu, so wh̄j mo fea betapaae tourale wóló betó mulu, noa ala dutérópóló sirayalepó. Ti noatepae, atimané wosalemó, kisipa tiki tiró betere fakerapené kae kae be fo atima dokó feané mo donotóro depa wosalepó.

⁷ Atéteremó doasi siratu duraalu, “I Kaleli wh̄rapetei, dāné be fo netéro tué yalerópó?

⁸ Atima dāné be fo mo donotóro dere-a, netéro derópó?

⁹ Dā Partia wh̄rapekélé, Media wh̄rapekélé, Elam wh̄rapekélé, Mesopotemia wh̄rapekélé, Judia wh̄rapekélé, Kapadosia wh̄rapekélé, Pontus wh̄rapekélé, Esia wh̄rapekélé, i betere ape.

¹⁰ Frisia-ró Pampilia wh̄rapetamokélé, Isip-ró Sairin be hulua felekemó tēne be Libia wh̄rapetamokélé, Rom bemó wale uké wh̄rapekélé, fea i wóló betó mole ape.

¹¹ Ai wóló tourale so wh̄j mepaae mo Juda fake yóo, mepaae kae faketei, Juda fakené dere ala sya fóo, dua dapó. Ai fake tamokélé, Krit wh̄rapekélé, Arabia wh̄rapekélé, dāné be foné atimapaae Kótóné kae kae hapólui alarape eralepóló yó mótu betepa, mió dāné i wosetere ape,” yalepó.

¹² Atétere alamó, i dosayale be hulua so wh̄jiné sira yóló atimasisi duraalu, “I ala yóló kilipaae noa alakó sókó waai derópó,” du betalepó.

¹³ Até du betepatei, mepaae wh̄rapené ai ala dō nalóló duraalu, “Aita *wain* w̄j mo dekeró naletikimó topo doturaalu, ai dere ape,” yalepó.

Pitané so wh̄paae yale fo

¹⁴ Téro Pita ą mepaae 11 wh̄rapetamo so wh̄j betó mole kuamó turukó holóló fo fakeyóló duraalu, “Jerusalem be wh̄iró dā mepaae Juda wh̄rapetamo-ó, i yale alarape bete diapaae h̄akeróló yaai dapa, mo wisiyóló wosae.

¹⁵ Diaaą kisipané i wh̄rape atima *wain* w̄j nale tikimó topo doturaalu dapóló de? Diaaątamo atei kisipa mutepa, ti mió *wain* w̄j nokole suka kele mei, ita h̄jka 9 kilok i ape.

¹⁶ I wh̄rapeta, *wain* w̄j nóló dumi, atima ai du betere ala take Kótóné ama k̄lól wh̄j Joél-né asere fo dokonatapó.

¹⁷ Kótóné duraalu, ‘Kemeyaai dere alimó, yalo D̄j Kepe Wisi so wh̄j fea tuapaae w̄j kaae sunée deraalopó.

Téturaalu, diaaą naale senaalenékélé, Kótóné k̄lól so wh̄jiné dere fo kaae yaalopó. Mepaae teó wh̄rapenékélé, nokené kilitu dere kaae yaalopó.

Dią mepaae otere serenékélé, noke yaalo ai ape.

¹⁸ Até dere sukamó, D̄j Kepe Wisi yalo kutó diratere so wh̄j fea tuapaae w̄j kaae sunée deratepa atimanékélé, yalo take eraai dere alaró mió dere alatamo h̄akearóló yó melaalo ai ape.

¹⁹ Atétepa, ó samó so wh̄jiné kolóló sira yaaitere alarape yalo eraalopó. Atéturaalu i haemókélé me ala yaairemó eratere ala eróo, i hae samea sókó faróló, siró sukulitamokélé anóo, yaalopó.

²⁰ Ai ala dereteita, Talené ama mo kae ere d̄ doasi tukóló muló betere be d̄ waai teópa, suka bete feteyóló dilikiróo, wéliékélé feteyóló samea alée falóo yaalopó.

21 So whi dené Talené doi yóló ẹ tao sae depa, atétere so whi aluyaqsóro mo tao saalopó,' erapó.

22 Israel whirape-ó, i dere fo wosae. Nasaret be whikó Yesuta, mo hãle whi nisiyaqsóro, so whi feané kolóló sira yaaire alaró kelemei alatamokélé, me ala yaairemó eratere alakélé, fea erópóló, Kótóné ẹ sóro beteró beterapó. Ai alarape feata, ama eratepa diaa kolóló, ai kisipare ape.

23 Betá whiné Yesu eleké deyóló diané naase tuámó mulalepó. Atétepa mepaae Talené fo woseni, dowi ala dere whirapené diá tao sóro ẹ filipaare ni tómó sinópóló oleralepó. Atéyale alata, Kótóné ama yaai kisipa mole ala dokonóturaalu erapó.

24 Téyaletei, ama tiki dou dolomó kẹlaa yaqsóro sukutere alané fotokó Kótónétei aluróo, ẹ mo ti sukáletei Kótóné momó kepaaróo, yalepó. Ti noatepae, sukutere alané ẹ sýyóló tawaaire mo sunipó.

25 Mo take ai sekémó kisipa mutu, Depit-né i fo asẹrapó.
'Betere dokọ fea Tale yálo kelepamó daapa kilitua dapó.

Á yálo turu naase eró betere tikimó bettereteiné ẹ me whiné woreróló só deranénipó.

26 Téreteiné yálo hosaa betemó hẹkesené sukuturaalu, yálo kọlónékélé, wole fo yóló ama doi sóro horatapó.

Yálo tikikélé, take me ala ini, mo wisiyóló betaalopóló kisipa mutu, hajtamo kaae tawóló i betere ape.

27 Ti noatepae, take waaire alimó yálo tiki dou dolomó mupa kẹlaa yópóló naao taaraalo meipó.

Téturaalu, naao mo kae beteró betere whi wisinaalené tiki kẹlaa yópóló taaraalo meipó.

28 Ẹ wisiyóló betaaire tikipaae fópóló, naao tų wisi alerapó. Ẹ yátamo betámó betepa, naao haj dere ala mo fánótu beterapó,' erapó.

29 Norape-ó, yálo diáppaae mo i dere ape. Dáné ayarape deté wale whi Depit sukutepa dourale douta, mió i be demókélé hãle epa kilitu beterapó.

30 Téretei Depit ąta, Kótóné kọló whi betepa ąppaae dirii fo yóló duraalu, 'Naao deté faaire naalené detere naalekó betá yá betale sirimó tẹteróló kaae tanópóló yálo sóro beteraalopó,' erapó.

31 Take waaire alimó yaaire ala Depit-né ama kolóló i fo asẹrapó. 'Kótóné so whi fea tẹteróló kaae tanópóló sóro betteraaire whi Keriso doumó kẹlaa yópóló taaréni, kepaaró beterapó,' erapó.

32 Yesu ẹ mo ti sukáletei, Kótóné momó kepaaró beterapó. Atépa dąta, ai alarape mo depa dąné kelené kelalepóló hakeamó yó maté kotere whirape i ape.

33 Yesuné ọla ọla fea ama tẹteróló kaae tanópóló ẹ Alima Kótóné turu naase demó betteralepó. Alimané yóló mulale ọla Dei Kepe Wisi ama naase tuámó mulalepó. Até depa, amamo dąppaae erale ala mió diané kolóo, wosókélé yóo, yalepó.

34 Depit ąta hepen-paae fenitei, take waaire alimó yaaire alamó kisipa mutu i fo yalepó.

'Talené yálo Talepaae duraalu, "Yá yálo turu naase demó betae.

35 Naao bóe whirape yá aqmó bitu, atima belei aqraaire ala yáloteti eraalopa, hãle kaae tawóló betae,"' yalepó.

³⁶ Térapa, Israel fake so whi-ó, diã i dere fo mo wosae. Diãné ai filipaa ni tó mó oleróló dale whi Yesutóro Kótóné ą kepaaróló dą fea teteróló kaae tanó póló topo whikélé, Talekélé, ai sóro beterales ape,” yalepó.

Mo dekeró so whi kisipa feteyóló wei tópuale fo

³⁷ Pitané atéro dere foné ai wóló touró betere so whiné hosaamó mo sepake kaaené tikalepó. Téturaalu, Pitaró mepaae *apospel* whirapetamopaae woseturaalu, “Norape-ó, mió dąné noa alakó yaaloé?” yalepó.

³⁸ Ti fo depa, Pitané atimapaee duraalu, “Diã dokó feané dowi ala taaróló, tué tiki feteyóló betepa, Yesu Kerisoné doimó wei tópurópóló yae. Atétepata, ti Tale Kótóné naao yale dowi kwia kemeróló, ama Deį Kepe Wisi diã hąle melaalo ai ape.

³⁹ Kótóné ama eraalopóló ere fo mo dokonóturaalu, ‘Diąkélé, diąné naalerapekélé, be saletómó wale so whikélé, mepaae Kótóné ą beterepaae apé dere fo wosóló wale so whikélé, fea ai ąla mo saalopó,’ erapó.

⁴⁰ Pitané ai fotamo mepaae forape olekeyóló fotokóiné duraalu, “Mió i alimó betere so whiné du betere dowi alané diã felekemó, ai doratapa mo wisiyóló kaae tawae,” yalepó.

⁴¹ Atéyale sukamó Pitané yó matere fo wosóló 3000 so whi dowi ala taaróló kisipa feteyóló wapa wei tópuralepó. Atima atéro wóló take betere Keriso faketamo toune walepó.

So whi mo betą kisipa muóló betales fo

⁴² Téró, ai so whi atima *apospel* whirapené yó matere fo mo wisiyóló wosóo, atima hamomatamo mo betą tué muóló u tao su i tao su dere ala yóo, ąlakélé betámó nóo. Kótópaae moma dere alakélé betámó yóo, du betalepó.

⁴³ Kale *apospel* whirapené so whiné kolóló sira yópóló eraterere alarapekélé, kelemei alarapekélé, me ala yaairemó eraterere alarapekélé depa, so whiné kolóló duraalu, Ita, Kótónétei eratapóló, winé sukutu betalepó.

⁴⁴ Talepaae tué tiki tiró betere so whirape fea touróló betą kisipa mutu, atimané ąla ąla mepaae yąyąre so whi tao saalopóló fo dokalepó.

⁴⁵ Atéro, atimané mepaae ąla ąlaró haetamo dononóló *moni* sóro mepaae yąyąre so whi malepó.

⁴⁶ Tétu, be dętere dokó atima mo fea momatere be belamó tourąletatóró yó tarepó. Atima hosaa tuámó hąiné sukutere ala mulu, hękesetamo atima fea me fęli mené bemó ąla nuku, me fęli mené bemó ąla nuku dua yalepó.

⁴⁷ Até duraalu, Talené doi sóro horaté fu betepa, mo so whiné kolóló, aita mo donoi ala dapóló dukirótu beterepó. Ai ala du betepa, so whi aluyaqsóro Talené tao sóro Keriso so whitamó Kótónétei betere dokó touróló sóro beteraté fu betalepó.

3

Hąleke dore whi wisirales fo

¹ Betą sukamó, Pitaró Jon-tamo Talepaae moma yaairaaalu tukóló muló betere sukakelemó, kuluka 3 *kilok* moma dere bepaae fu betalepó.

² Atéro felemó, take hamané depemótei hó naase dowi whi ai be bopéro betere tipi tų sókó walemó beteraai beleyóló fu betalepó. Ai sekęta, momatere bepaae fua wua dere so whipaae *monikó* kema yópóló, suka fea whirapené beleyóló mulaleta du betalepó. Ai whi beteraleta du betales tikita, mo kelaalo Kokąi tipi tųpóló doi mulapó.

³ Kale whi atéro soro fóló betero betere, Pitaró Jon-tamo moma ene faai fupa, atimaamopaae *moni* kema yalepó.

⁴ Atétepa, kale whi tamoné a kelené kikeró kaae taru Pitané apaae duraalu, “Naao dāmo kelae,” yalepó.

⁵ Ti fo depa, kale whiné amó me olakó melaaitere nisiyóló kelené atimaamo kaae tarepó.

⁶ Atépa, Pitané duraalu, “Naao ai kematere ola *silpa moni ó kold moni* e tanitei, yalo tare ola betā ya i matere ape. Nasaret whikó Yesu Kerisoné doimó i dapa, ya turukó holóló kweyae,” yalepó.

⁷ Ai fo yóló, Pitané kale whiné turu naasemó taosóro turukó horóló daaralepó. Até deretamotóro ama dore hóró hó kelepetamo fotokó buóló wisiyalepó.

⁸ Atéro, ai seké a tuó horóló kweyaai kaae soro, Pitaró Jon-tamo atima fea moma dere be belamó kutu betalepó. Atéro aimó a tuó holóló taaeta deté kuturaalu, Talené doi hale soro horaté kweyalepó.

⁹ Aimó touró betere so whi feané kale whiné Kótóné doi soro horaté kotere ala kelalepó.

¹⁰ Atétepa, i whita momatere be bopére tipi kelaalo kokore tu sókó walemó bitu *moni* kema dua yaletei, netéro wisiyalerópóló siratu betalepó.

Moma dere bemó Pitané Talené fo yó maleteti

¹¹ Téró, kale whiné Pitaró Jon-tamo apuó tapa kelaai so whi mo fea, Solomon-né doi mole be belapaae tourale wóló daae muluraalu, siratu betalepó.

¹² Pitané ai ala kolóló, atimapaae duraalu, “Ti Israel so whi-ó, noatepa diā i ere alamó siratu bitute? Diaaó tuéné ita, dāmoné fotokóné ó Kótóné ala dāmoné eró tareteiné wisiralepóló de?”

¹³ Abraham, Aisak, Jekop atimané Kótóta me kae mei, dané ayarapené Kótókélé mo betatórótópó. Ai Kótóné ama kutó diratere whi Yesu tao soro doi mo doasi mulalepó. Ai ala ere whitei, diāné a mo ti dóló sukunaaire whirapené naasepaae mulópóló Pailat-paae melale felepó. Tétepa, Pailat-né ai whi me dowi ala munipó depatei diaaó apaae duraalu, fópóló doteyaose yalepó.

¹⁴ Mo kae betero betere donoi ala dere whi wisinaaletei diaaó hóróo, whi dupa *dipula* betero betere whi diāpaae dotonae yóo, yalepó.

¹⁵ Ata, mo ti betere bete kaarale whitei, diāné dóló sukunalepó. Téyaletei, Kótóné momó kepaaró betera. Ai alarape feata, dané keletómó mo yalepó.

¹⁶ Hó naase dopa diā feané kilitu betere whita, dāmo Yesupaae tué tiki tiró betere alané a wisiralepó. Ai tué tiki tiratere alata, Yesuné dāmapaae matepa, ama doiné i whi mo ti wisiró betereitei mió diaaó ai kelere ape.

¹⁷ Norape-ó, yalo mo i dere ape. Diānékélé, diaaó topo whirapené yale kaae, Yesu Tale Kótóné soro betero betere whipóló tué muni yale ala dané tuérapó.

¹⁸ Tépateti ai yale alata, mo take Kótóné ama kóló whirape feané ama soro betero betere whi Keriso doasi dele saalópó ere fo Kótóné mo ai dokonó betere ape.

¹⁹ Térapa, du betere dowi ala taaróló, kisipa feteyóló Kótópaae ape. Atetepa, ti Kótóné ama feléyóló betere ala wisi diā tuāpaae eraalo.

²⁰ Kótóné ama so whi fea teteróló kaae tanóppóló sóró betero betere whi diá beterepaae dotonaalopa, kaae tawae. Ti ai whiṭa, mo taketitei diá tao sópóló sóró betero betere whi Yesu ai ape.

²¹ Ai sekéṭa, Kótóné kae betero betere kóló whirapepaae ere fo dokonóturaalu, Talené i haemó ere alarape momó wisiróló kisi aleraaire be de sókó wópóló kaae tarapó. Ai be de teópa, ti ą hepen-mó hāle kaae tawóló beteraṭó.

²² Moses-nékélé, i fo aserapó.

‘Tale Kótóné diámó kisipa mutu, diákótei ama fo eratere kóló whi sóró beteraalo ai ape. Téyaalopa, ai sekéné ama dere fo fea wosóló sya fae.

²³ Kótóné sóró beteraaire ama kóló whiné dere fo diá mepaae whiné wosóló sya fenitepa, ti atétere whi Talené ama so whiṭamo touyóló betaqsóró sókó sóró kae beteraalopó, erapó.

²⁴ Samuel betale alimó kaae sóró bitiré wale kóló whirapené deté wale fota, mió i alimó du betere alarapemó kisipa mutu erapó.

²⁵ Kótóné ama kóló whirapené ere foró Talené ama i ala eraalopóló ere dirii fotamo dokonóturaalu, diapaetóro mo eraalopó. Mo take Kótóné Abraham-paae i fo yalepó.

‘Naao deté faaire naalerapekó betá whipaae yało eratere wisi alané i haemó betó mole so whi mo fea wisiraalopó, erapó.

²⁶ Ai ere fo mo dokonóturaalu, Kótóné ama kutó diratere whi Yesu Keriso sóró beteralepó. Atéro, ą diá Israel fake so whipi tao sóró wisiraai kisipa mutu, diá beterepaae dotonalepó. Diá dokó feané du betere dowi ala taaróló tų wisipaae fópóló, ai sekéné amatei diaaq kisipa tiki feteraalopó, yalepó.

4

Jon-ró Pitamo dipula beterales fo

¹ Téró, Pitaró Jon-tamo kale fo wisi so whipaae yó mótu betepa, mepaae momatere be kaae tare diki tare whirapené topo whikélé, Sadyusi whirapekélé, so whimó Talepaae momaratere whirapekélé, fea atimaamo beterepaae walepó.

² Atima atéro betó mupa, Pitaró Jon-tamoné fo yó mótu duraalu, Yesu mo ti sukaletei momó kepaayóló beteraṭó. Térapa, Yesupaae tué tiki tiratere so whikélé kepaayóló betaalopóló yó mótu betereṭó. Atéro yó mótu betepa, kale whirape atima dei tué muóló fopaae bualepó.

³ Atéturaalu, ai kale whirapené atimaamo tawóló fo tokóló só deraai yaleteti be diki depa, hika yaairaalu dilikitamo atimaamo *dipula* sóró beteralepó.

⁴ Téyaleteti, atimaamoné yó male fo wosóló so whi fea Talepaae kisipa tiki tiralepó. Atéyale whirape maate dosayóló touróturaalu, 5000-rópó.

⁵ Téró hika be detepa, topo whiraperó Moses-né asere fo yó matere whirapetamokélé, Juda whi disirapekélé, fea Jerusalem bepaae tourale walepó.

⁶ Atétepa, atimatamo so whimó momaratere whirapené topo whi Anas-kélé, Kaiapas-kélé, Jon-kélé, Aleksandakélé, so whimó momaratere mepaae whirapekélé fea wóló touró betereṭó.

⁷ Atéro, Pitaró Jon-tamo dape sóró ai whirapené atimaamopaae wosetu-raalu. “Ai ala yópóló diaamo né sóró beteralee? ó né doimó diaamoné ai ala du bitute?” yalepó.

8-9 Tétépa, Dēi Kepe Pita tuamó faayóló seratepa atimapaee tokó mótu duraalu, “Diā so wh̄i tēteróló kaae tare wh̄iraperó wh̄i disirapetamo-ó, diāné dāmopaae ai wosetere fota, kale hó dore wh̄i kōlené sukuturaalu wisirale alamó de?”

10 Tétamo depa, ti diānékélé, Israel so wh̄i feanékélé, wosaasepóló hakearóló i dere ape. Diāné Nasaret wh̄ikó Yesu Keriso filipaare ni tómo oleróló mo ti dóló sukunaletēi, Kótóné ʔ momó kepaaralepó. Atéyale sekéné doimó, dāmoné wisi erale hó dore wh̄i i daale ape.

11 Yesuta, ašemó ere foné duraalu, ‘Diā be tētere wh̄irapené dopa taae falatere kapo faketei, be hulua eleké alée felepó,’ erapó.

12 Dā aluyaqsóro tao saaire wh̄i me kae mo bitinipó. Yesuné doimó betā dā so wh̄i fea mo wisiyóló betenérápó,” yalepó.

13 Atéró, kale wh̄irapené kelalemó, Pitaró Jon-tamo wikélé ini fo mo halaainé du beterepó. Atéró dere fo woseturaalu, i wh̄i tamota me *skul*-kélé iniretei, dere fo mo fosó fosó dapóló siratu betalepó. Tétu atimaamo Yesutamo kweyale wh̄i tamopóló kisipa yalepó.

14 Téyaletei, Pitaró Jon-tamoné hó dopa wisirale wh̄ikélé atima touró betere tikimó daaleteiné u kale wh̄irape atimané me fo yaaire tū mei depa taaralepó.

15 Atétépa, Pitaró Jon-tamo kapala asiri belapaae hōkó deróló, ai wh̄irape atima fo kēlaaralepó.

16 Atéró, kēlaaróló duraalu, “Atimaamopaae dāné noa alakó eraalóé? Jerusalem bemó betó mole so wh̄i feané atimaamoné kelemei ala eraletei, kolóló mo tuérápó. Tēreteiné dāné ai ala hiróló kapala fo enénipó.

17 Tépatēi, i fo so wh̄ipaae deté fóló fakeraqsóro atimaamopaae dirii fo yóló mulaalopó. Ai Yesuné doimó so wh̄ipaae fo yó melaqse yaalopa, siépe,” yalepó.

18 Atimapi atéró fo dokoló, kale wh̄i tamo momó bepaae ape yóló duraalu, Yesuné doimó mepaae dere alaraperó ama fo yó maté kotere alatamo momó kae yaqse yóló fo mulalepó.

19 Ti fo depa, Pitaró Jon-tamoné duraalu, “Diāné kisipané dāmo diaaq dere fo wosóló sya furaalu, Kótóné fo sya foletēi taalatepa, Kótóné keletómó wisiréró diānétei tale yae.

20 Ti dāné kelené kelale alaró wosale fotamo yó materetei, mo taaranénipó,” yalepó.

21 Tétépa, kale wh̄irapené Pitaró Jon-tamopaae mepaae wiratere fo take yale tómó beleróló yóló, atimaamo fōpóló doteyalepó. Atimaamopaae mepaae sekei ala eraai yaletei, bete atima kōló kōló depa taaralepó. Ti noa betené mei, so wh̄i feané atimaamoné erale alamó Talené doi sóro horatere kilituraalu, atima wi depa fōpóló doteyalepó.

22 Ti noatepae, i kelemei ala eróló wisirale wh̄ita, hó doiyóló betepa ba fo wh̄i siki tamokélé bosenée falapó.

Talepaae kisipa tiró betere wh̄iné moma dere fo

23 Atéró Pitaró Jon-tamo fōpóló sókó daalatepa, atimaamo mepaae Keriso so wh̄i betere tikipaae felepó. Atéró fóló bitu, so wh̄imó momatere topo wh̄iraperó wh̄i disirapetamoné atimaamopaae yale forape fea atimapaee du betalepó.

²⁴ Atétepa, Keriso so whinė ai fo woseturaalu, atima fea touyóló fo fake yóló Kótópaae doa kée yóló moma yalepó. Atéró duraalu, “Kótó-ó, yaṭa doasi Tale bitu, ɔla ɔla fea naaotóró kaaróló teteróló kaae tarapó. Tale-ó, i haekélé, ó sákélé, wei kelakélé, ai sore ɔla tuamó betere ɔlaró ere ɔlatamokélé fea naaotóró alerapó.

²⁵ Naao Deĵ Kepe Wisiné naao kutó diratere whĵ dané aya Depit tuapaae sɔratepa, ama kólómó ere fo i ape. ‘Hae kwia dokómó betó mole so whĵ noatepa fopaae buóló dei kisipa mutu betere?’

Juda fake so whĵkélé me bete munipatei noatepa atima kikiti fo dokotu betéré?

²⁶ I hae kwia teteróló kaae tare topo whĵrape atima bóe daai siki siki yóo, mepaae Juda fake teteróló kaae tare topo whĵrapekélé fea betapaae touraḷe wóló, Taletamo bóe dóo, so whĵ teteróló kaae tanópóló, Talené sóró betéro betere whĵtamokélé bóe daai donoróo, erapó, yalepó.

²⁷ Ti ai ere fo mo dokonalepó. Kale Herot-ró Pontias Pailat-tamonékélé, Juda meire fake so whĵnékélé, Israel so whĵnékélé, naao kutó dirópóló sóró betéro betere whĵ wisinaale Yesutamo bóe dóló só deraai, doasi Jerusalem bepaae touraḷe walepó.

²⁸ Atéyaleteita, atima tuéné kaayóló dere nisiyalemó, ai yale alarape fea Tale naao fotokóné eraalópóló, take ere fo mo dokonóló ai yale ape.

²⁹ Térapa Tale-ó, mió atimané naao kutó diratere whĵrape susupui ala erairaaalu wiréli fo du beterapa, naao tué muae. Atétu betere tuamó da wikélé ini, mo halaaíné daalu, naao fo betá yó mótu beterópóló halaaí ala daṭpaae erae.

³⁰ Naao mó kae betéro betere kutó diratere whĵ Yesuné doimó kisi daae mole so whĵ wisiróturaalu, kelemei alaraperó doasi sira yaaire alatamo eraaire fotokó naao daṭpaae erae,” yalepó.

³¹ Atima ai moma yóló kemerateretamo, atima betó mole be tao sóró woreralepó. Atéturaalu, Deĵ Kepe Wisiné atima mo sɔratepa, so whĵpaae Kótóné fo mo halaaíné diriyóló yó mótu betalepó.

Keriso so whĵ u taosu i taosu yale fo

³² Kale Keriso so whĵ atima fea ne no aoyóló bitu, mo wisi kisipa betatóró muóló beterepó. Atéru, atimané mole ɔla ɔla fea ekeḷeyóló sini, yaṭare so whĵkélé tao sua yalepó.

³³ Kale *aposeł* whĵrapené Tale Yesu mo ti sukaḷetei, momó kepaayóló beterapóló yó matere fota, Kótóné ama fotokótamo yó melaté kutu betalepó. Atima atétu betepa, Kótóné kolené sukuturaalu, haḷe tao sere ala atima feapaae eraleteiné mo haĵtamo dua beterepó.

³⁴⁻³⁵ Ai ala iru, atima tuamó me so ó whĵkó ɔla ɔla yaṭa dere ala mo inipó. Atima tuamótei, hae tiki tare whĵné ama hae dotonóló *moni* sóo, be tene whĵné ama be dotonóló *moni* sóo, yóló ai *moni* kale *aposeł* whĵrapené naase tuamó mulótua yalepó. Ai *monita*, mepaae ɔla ɔla yaṭare so whĵmó terekeyóló aḷiróló mótua yalepó.

³⁶ Lipai fake whĵkó Saiprus be whĵ ama doi Josep beterepó. Ai sekéta, *aposeł* whĵrapené Banabas doi mulalepó. Ai doiné beteta, so whĵné hosaa dirírótu keteké bulóló fotokoratere whĵpó doi mulalepó.

³⁷ Ai whĵ Banabas-nékélé, ama hae kwia dotonóló *moni* sóró, ai *moni* ti *aposeł* whĵrapené naase tuamó mulalepó.

5

Ananias-ró Sapairatamopaae erale ala

¹ Téró me etéyalepó. Whị betañé ama doi Ananias beterepó. Ai sekéró soma Sapairatamo atimaamoné hae kwia dotonóló *moni* salepó.

² Atéro sale *moni* mepaae soma atimaamo saairaalu fo deyóló, bukó mulóló, mepaae ti kale *apospel* whịrapepaae male felepó.

³ Atétepa, Pitané ɓpaae duraalu, “Ananias-ó, Satan yá tuámó bitu, Dẹi Kepe Wisipaae kapala fo noatepa yaleé? Naa hae dupu yale *moni* mepaae yá saairaalu bukó mulóló, i sóró waleteti h̄tipó deretei, kapala fo ai dere ape.

⁴ Hae kwia dotonaai h̄le mupa, ti naao haetóró molepó. Dotonóló sale *moni*-kélé, ti naao *moni*-tórótípó. Tétu, *moni* mepaae diaamo saairaalu, dekée sóró mepaae maaté Talepaae male waletaikélé wisirapó. Tépateti, naao dowi kisipa sóró yale kapala fota, mo whịpaae ini, Kótópaatei ai ere ape,” yalepó.

⁵ Atéro dere fo kale whị Ananias-né woseturaalu, Pita daalemó haepaae muni doropóló, mo ti sukalepó. Mepaae so whịné até yalepó dere fo woseturaalu, atima wió du betalepó.

⁶ Tétepa, mepaae kokopei whịrape wóló kale whịné tiki kutiné bopéyóló dourale felepó.

⁷ Atéro, sore sukakele kemeyóló ai k̄lipaae soma Sapaira ama whịpaae erale ala tuęni, mok̄leyaa yóló Pita beterepó sókó walepó.

⁸ Atéro daapa, Pitané kale sopaae woseturaalu, “Naa whị diaamoné hae dupu yale *moni* i h̄tjé?” yalepó. Tétepa, kale soné duraalu, “Épó. Saleteti, aitoróti h̄tipó,” yalepó.

⁹ Ai fo depa, Pitané ɓpaae duraalu, “Noatepa naao whị diaamo fo dokóló, Talené Dẹi Kepe Wisipaae kapala fo yóló, k̄ae kelaai dilikaleé? Atei ala yalemó, naao whị dourale fele whịrape wóló t̄y sókó walemó ai daae mole ape. Atimané ȳkélé, atéro sóró fóló dourale faalopó,” yalepó.

¹⁰ Téyalemó, mo ai fapotóró kale so Pita daale tikimó haepaae muni doropóló sukalepó. Atétepa, kale whịrapené kelalemó mo ti sukupa sóró fóló, ama oma dourale tikimó ɓkélé titiróló bulalepó.

¹¹ Até yalepó dere fo, Keriso so whịró ai fo wosale so whịtamo doasi winé sukutu betalepó.

Aposel whịrapené kelemei alarape erale fo

¹² Téró kale *apospel* whịrapené kae kae kelemei alaró so whịné kolóló sira yaaire alatamo, so whị betó mole tuámó erótu betalepó. Talepaae tuę tiró betere so whị Solomon-né aleyale be tokweimó touróló bitua yalepó.

¹³ Mepaae so whịné Keriso so whịné dere ala kolóló, atima dere ala mo kokorapó yóló dukirótu betaleteti, atima ai so whịtamo touyóló betaalo witu betalepó.

¹⁴ Tépateti, sokélé, wh̄kélé, Talepaae tuę tiki tiróló take betere Keriso faketamo tour̄leta yaletikimó Keriso so whị fakeraté felepó.

¹⁵ Atétere alamó, mepaae hepo daae mole so whịrape sepelewa yóló wóló, Pita ɓ fua wua dere tumó besekę tómó mulótua yalepó. Ti aita, Pita fua wua duraalu, ama suka asoné mepaae whị wisirópóló kisipa muturaalu, dua yalepó.

¹⁶ Jerusalem be bopéróló t̄e mole be huluarapemó betó mole so whị fea Jerusalem bepaae tour̄le walepó. Atéro wouraaalu, mepaae hepo daale so

whìkélé, dowi keperapené doasi susupu mótu betere so whìkélé, mo fea beleyólo wapa wisirótua yalepó.

Aposel whìrape susupurólo dipula beteraletei

17 So whìmó momaratero topo whìró mepaae Sadyusi fakekó i sekéné ama fulumu whìrapetamoné *apose*l whìrapené dere alamó atimatamo dei fopaae bualepó.

18 Atéturaalu, kale *apose*l whìrape *dipula* sóro beteralepó.

19 Téyalemó, dilikitamo Talené ama *ensel* wólo, ai *dipula* be tų tukjyólo kale *apose*l whìrape belapaae dapesó derepelepó.

20 Atéro duraalu, “Dią fóló momatere be belamó daalu, so whìpaae mió wosetere kisi fo wisi etérópóló yó melaai fae,” yalepó.

21 Téró hįka be deęepa, *ensel*-né yale fo wosóló, momatere be belamó daalu, so whìpaae Talené fo kaae sóro yó malepó.

Atéyale kılıpaae so whìmó momaratero topo whìró, ama fulumu whìrapetamoné kale fo tokóló taletere whìrapepaae ape yó faralepó. Ai whìrapeta, Israel whì disirape atimatórótípó. Ai fakerape fea wólo, mepaae diki tare whìrapepaae *dipula* bepaee fóló, kale *apose*l whìrape dape sene fae yóló dotonalepó.

22 Téęepa, fóló kelalemó, kale *apose*l whìrape *dipula* bemó bitinipa kelalepó. Atépa yaai dapóló atima momó fesaee walepó.

23 Atéro atimapaee duraalu, “*Dipula* be tųta, dąné kinale alatóro epa kelalepó. Téró, tų kaae tare diki tare whìrape atimakélé, kale tikimótóro daae molepó. Atépa, dą tų tukjyólo kelalemó, atima bitinipó,” yalepó.

24 *Dipula* be kaae tare diki tare whìrapené topo whìró so whìmó momaratero whìrapené topo whìtamóné ai dere fo woseturaalu, ai *apose*l whìrape-a, noa yalerópóló atima tué teketu betalepó.

25 Atétu betere mó, whì betą wóló duraalu, “Wosae, diąné *dipula* betera le whìrapeta, u momatere be belamó daalu, so whìpaae fo yó mótu betere ape,” yalepó.

26 Ai fo depa, diki tare whìrapené topo whìró ama diki tare whìrapetamo fóló, kale *apose*l whìrape tawóló sóro walepó. Atéro, dapesó wouraaalu, hęko sįyóló só anı, naamei alané dapesó walepó. Ti noatepae, so whìné kapo duné atima siri yóló daqsóro wi yalepó.

27 Atéro kale whìrape dapesó fóló, fo tokóló taletere whìrape betó mole tikimó daalalepó. Atéyaleteita, moma dere topo whìné wosetere fo yóló taleyópóló yalepó.

28 Téró, kale so whìmó momaratero topo whìné *apose*l whìrapepaae duraalu, “Dąné diąpaae ai whì Yesuné doimó momó kae yó melaęse yóló fo mulalepó. Téyaletei, diąné yó mótu betale fo i Jerusalem be hulua so whì mo feané wosalepó. Diaą ai dere alané Yesu sukópóló daleteimó, dąpaae kwia tokó melópólópó yóló kisipa mutu du bitu de?” yalepó.

29 Ti fo depa, Pitaró mepaae *apose*l whìrapetamoné tokó melótu duraalu, “Mo whìné fo sya furaalu, Kótóné fo yó matere ala taarénipó. Kótóné ama yae dere ala betą mo eranérapó.

30 Diaą ni tómo oleróló dale whì Yesu dou dolomó mupa, dąné ayarapené Kótóné momó sóro ai kepaaró betere ape.

31 Tale Kótóné ą kepaaróló ama turu naase demó doasi Topo whì beteroó, dą aluyaqsóro tao saaire whìkélé sóro beteroó, erapó. Ti aita noa ala yópóló

ini, Israel so whi dowi ala taaróló tuę tiki feteyóló wópóló erapó. Ai ala depa, ti dané yale dowi alamó saaire kwia Kótóné tokóló alu eranérapó.

³² Ai yale alarape fea dané kelené kolóló mepaae so whipaae yó melótu betera. Ti atétere kaae Deji Kepe Wisinékelé, dané dere fo kwia tao sóró erótu betera. Mepaae so whi Kótóné fo wosóló aomó sukóló betepa, atétere so whipaae ama Deji Kepe Wisi take meló betera,” yalepó.

³³ Kale fo tokóló taletere whirapené i dere fo woseturaalu, atima mo doakale fopaae buóló kale *apospel* whirape mo ti daai kisipa mualepó.

³⁴ Até du betepatei, ai tuámó Farisi whikó betá ama doi Kamaliel beterepó. Ai seké ąta, Moses-né asere fo diriyóló tuęru yó matepa, so whi feanáe ama dere fo mo wisiyóló wosetua dapó. ą atére alamó ama doi doasi mulapó. Ai whi kale fo taleraterere whirape betó mole kuamó turukó holóló duraalu, “Ai whirape belapaae kapala asiri doropóló yae,” yalepó.

³⁵ Atéró, kale whirapepaae duraalu, “Israel fake whirape-ó, dijané ai whirapepaae eraai kisipa mutu betere ala hapale kilitaróló ini, tuępi tekeyae.

³⁶ Ti noa betené dumitei, i ere alamó ą wisiyóló kisipa saalopó. Take bitiré wale alimó, whi betá Teudas-né duraalu, ąta hąle whi meipó. Tęteróló kaae tanópóló sóró daaló betere whipó depa, mepaae 400 whirape ątamo touné walepó. Téyaletei, bóe dale sukamó atimané ątei dupa, ama bóe belerąle fele whirape dapo dapo yalepó. Tęturaalu, ama yaai kisipa muale ala alu yalepó.

³⁷ Atéyale kılıpaae *Gavman* whirapené so whi doi siré kweyale sukamó Kaleli whikó Judas-né i ala yalepó. Mepaae whirape hosaa diriróló hajraté kweyóló duraalu, ‘ą *Gavman*-tamo bóe ąle faalopó. Atéró atima dóló torokó faróló, atima betale sirimó dané tęteróló kaae tawaalopó,’ yalepó. Téyaletei, *Gavman* whiné kale seké ątei delemó, atima whirape botokó dapo dapo yalepó.

³⁸ Atérapa, mió i du betere alamókélé yąlo kisipa mole fo betá diąpaae i dapa, wosae. I whirapepaae me ala eréni, hąle fópóló doteyae. Atimané take nalopaae yaai dere alamó kisipa mutu, mió ai du betere alatamo mo whiné kisipa mole ala yaai depa, ti doyóló haepaae derepaalopó.

³⁹ Tėni, i dere alatamo Tale Kótó tuámó kaayóló wapa, ti diaaą atima dere ala sesé enénipó. Ai alatamo depa, ti Kótótamotei bóe du betera. dijanétei kąae kolóló kisipa yaalopó,” yalepó.

⁴⁰ Kale sekéné dere fo mepaae whirapené wosóló, téyaalopóló kisipa mualepó. Atima ai fo yóló kılıpaae kale *apospel* whirape momó bepaae holae yóló, halika tikiné fokosoi ala yalepó. Atėtu betero, atimapaee fo mulóló duraalu, “Yesuné doimó dijané fo momó kae yó melaąse,” yóló fópóló dotonalepó.

⁴¹ Tėró, kale *apospel* whirape atima ai whirape betere tiki taaróló felepó. Atéró atimasisi duraalu, “Yesuné doimó ą halika tikiné fokosó sóró susupu eraterere alakélé, hale seraterere alakélé, erópóló Kótóné amatei, ą dosąae sóró beteralepó. Ama ai ala eró betereitei, sekei alarape dané mo şumó belenėpa erapóló,” atima hękesené sukuté felepó.

⁴² Atéró, atima betere dokó momatere be belamókélé, be dokó dokókélé, Yesu Keriso ą etei kaae whipóló so whipaae hąkeamó kale fo wisi hąle yó maté fu betalepó.

6

Weikeró whjrape sóró beterales fo

¹ Atéyale sukamó, Talepaae tué tiratere whjrape mo dekéro faketé felepó. Até duraalu, aimó betó mole Krik fo bole Juda whjrapené Hibru fo bole Juda whjrapepaae ɔla taleturaalu, wisiyóló ɔli dumipóló alale su betalepó. Atéro duraalu, diɔ Hibru fo bole wulia sorapemó betere dokɔ fea nokole ɔla sumó ɔliróló móturaalu, da Krik be fo bole wulia sorapemó meni dere-a, noatepa de yalepó.

² Atétepa, kale 12 aposel whjrapené mepaae Keriso so whjrape feapaae tourale ape yóló touró betepa duraalu, “Nokole ɔla tale yóló ɔliratere kutó diaai, Kótóné fo yó matere ala sisópaae erateretei wisinipó.

³ Térapa, norape-ó, diɔ tuamó betó mole whjrapekó fopeyóló, Deɔ Kepe Wisi ɔɔanu fosó fosó kisipa mole weikeró whjrapekó sóró beterae. Atétepata, ti ai kutó atimané teteróló kaae tawópóló atimané naase tuamó mulaalopó.

⁴ Atéroló ɔané diyaaire kutóta, ti so whj tao suraalu moma dere ala yóo, Tale Kótóné fo yó melatere ala yóo, yaalo ai ape,” yalepó.

⁵ Atéro ai whjrapené dere fo so whj feané wosóló mo wisirapóló kisipa mualopó. Atéro so whj feané fopeyóló, Stipen sóró beteralepó. Ai sekéta, Deɔ Kepe Wisi ɔɔanu tué tiki tiró betere whjópó. Atéro sóró beterales whjrape ti etéropó. Filip, Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas, Antiok be whjko Nikolas atima atéro sóró beteralepó. Nikolas ɔta Juda whj meitei, Juda whjrapené dere ala sya fu betere whjópó.

⁶ Téró, kale so whjné ai whjrape dapesó fóló aposel whjrapené naase tuamó mulalepó. Atétepa, ai whjrapené atima tikimó naase mulóló Talepaae moma eralepó.

⁷ Ai ala yale tikimó, Kótóné fo hae kwia feapaae yó melaté fóló fakeralepó. Jerusalem be hulua tuamó Talepaae tué tiki tiratere whjrape mo ti fake duraalu, so whjmó momaratere whjrape atimakélé, mo fea tué feteyóló tiróturaalu, kale fo wisi wosóló Yesupaae kisipa tiratere aqmó betalepó.

Stipen tawóló fo tekale fo

⁸ Téró, kale seké Stipen Kótóné ama kolené sukutu hale tao sere alaró Talené fotokotamo ɔ tuamó ɔɔanepó. Téturaalu, mo doasi kelemei alaró sira yaai dere alatamo so whj fea kuamó erótu betalepó.

⁹ Atétu betepa, mepaae whjrape Stipen-tamo bóe dóló fopaae butu, ɔ só deratere fo yalepó. Ai whjrape atimané fo wosetere be doita, wae sóró kutó diratere whj betere ala taaróló atima kɔleaané hale betó mole whjrapené fo wosetere bepó doi mulapó. Ai whjrape atima wale tikita, Sairin be hulua whjkélé, Aleksandria be hulua whjkélé, Silisia hae kwiamó betó mole whjrapekélé, Esia hae kwiamó betó mole whjrapekélé, atéropó. Ai fakerape atimané be huluata kae kaetei, Juda fakepó.

¹⁰ Atéyaletei, Stipen-ta Deɔ Kepe Wisi ɔɔanu fosó fosó yóló du betere fomó, u whjrapené dowi kisipa mutu du betere foné atimané ɔ só deraairetei mo sunipó.

¹¹ Atéteremó, Stipen só deraaire tu kikituraalu, atimasisi kemei mepaae whjrapetamo fo dokóló etei kaae kapala fo yaalopa siépe yalepó. “Ai whjné Kótókélé, Moses-né ere fokélé, doka doka yóló bóe duraalu, faletere fo depa, ɔané wosalepó yae,” yóló, se yalepó.

¹² Atéro, so wh̄jpaekélé, Moses-né asere fo yó matere wh̄jrapepaekélé, wh̄j disirapepaekélé, Stipen-tamo fopaae buópóló, sesemeratere fo deté kw̄yalepó. Atéro, kale wh̄j Stipen tawóló só fóló fo tokóló tale dere wh̄jrapené naase tuámó mulalepó.

¹³ Atéro daaló bitu, kale kapala fo yóló só deraai kisipa mutu betere wh̄jrapené duraalu, “I sek̄néta suka fea kale yóló muló betere fokélé faleyóo, Kótóné ama kae t̄nó betere moma dere bekélé doróló doka doka yóo, deté kotapó.

¹⁴ Téturaalu, etei kaae fokélé depa d̄ané wosalepó. Nasaret wh̄jkó Yesuné i be fisikóló doróo, Moses-né asere mara mole fo d̄apaae matepa, d̄ané sya fu betere alakélé doróo, yaalopó depa, d̄ané wosalepó,” yalepó.

¹⁵ Téró, ai wóló betó mole fo tokóló taletere wh̄jrapené kale seké Stipen kikyóló kaae tawalemó, ama kelepa *ensel*-rapené kelepa kaae daalepó.

7

Stipen-né fo tokóló taletere wh̄jrapepaae yale fo

¹ Téró, so wh̄jmó momaratere topo wh̄jné Stipen-paae woseturaalu, “Atimané ya só deraairaalu ai du betere fo-a mo de?” yalepó.

² Ti fo depa, Stipen-né atimapaae tokó mótu duraalu, “Noraperó ayarapetamo-ó, ai fo yało dīapaae i dapa wosae. Mo take d̄ané aya Abraham ̄ Haran hae kwiapaae faai Mesopotemia hae kwiamó h̄ale betepa, kae d̄ ̄ane Kótó Abraham beteremó sókó weipakalepó.

³ Atéro, Abraham-paae duraalu, ‘Yāta, naao be wh̄j so wh̄jro naoo turuku betamo taaróló, yało yāpaae yó melaaire hae kwiapaae fae,’ yalepó.

⁴ Ai fo depa, ama turuku be Kaldia wh̄jrape betere hae taaróló, Haran be huluapaae torókó felepó. Atéro fóló betepa, aimó kale wh̄j Abraham-né alima sinalepó. Atéyale k̄lipaae Kótóné Abraham ̄ dapesó wóló mió dīa ai betó mole hae kwiamó beterallepó.

⁵ Kótóné Abraham-mó i hae kwia melaalopó yóló mulaletei, ai alimó hae kwia mekó menipó. Kutó diyaaire s̄u mo sawakélé menipó. Atéyale alimó Abraham ̄ naalekélé bitinipatei Kótóné ̄paae duraalu, yāro naoo deté faaire naaletamoné i hae kwia saalopóló dirii fo yóló munélipakalepó.

⁶ Kótóné Abraham-paae duraalu, ‘Naoo detere naalené deté fole naalerape atima fea kae fakené hae kwiamó wale wh̄j s̄u betaalo ai ape. Atéro betepa, ai hae talerapené atima wae sóró kutó diratere so wh̄j beteróló, doasi depe tukó wei alaró susupui alatamo deté fu betepa, 400 ba fo kemeyaalo ai ape.

⁷ Atépa, Israel fake wae sóró beterale be hulua wh̄jné topo wh̄jrape yało dowi kwia melóló yało i so wh̄j momó dapesó woló beteraalopó. Kótó ̄ta, d̄a t̄teróló kaae tare Talepóló aqmó dua sukóló betaalopó.

⁸ Naoo detere naalené detere naalerape tiki sekā tukóló sirirae. Atétepa, ti yało dīamó eraaire ala h̄asókó feni, mo eraalopóló dirii fo yóló mulótu eratere siripó,’ yalepó. Atéro, Abraham-né Aisak deyalepó. Aisak deyóló be d̄ ̄-ró kemetepa, ama naalemané tiki sekā tukóló siriralepó. Téró, Aisak-né Jekop deyalepó. Jekop-né ti d̄ané ayarape deyóló fake firale 12 wh̄jrape deyalepó.

⁹ Jekop naalemarapené noma deke naale Josep-né dere alamó dei tué muturaalu, atimané ̄ Isip wh̄jrapené wae sóró kutó diratere wh̄j beterópóló

dotonóló *moni* salepó. Téyaleteti, Josep-paae wuatere sekei ala fea Kótóné tao sua du betalepó.

10 Téro, Josep a Isip hae kwia tetéroló kaae tare topo whi Fero beterepaae sókó fóló beterepó. Atéro betepa, Fero-né Josepené dere ala kilitu, aapaa hekese yópóló, Kótóné mo donoi ala wisi erótu betalepó. Atépa kilituraalu, Fero-né Isip hae kwiaró doasi topo whiné wisi berapetamo Josep-né tetéroló kaae tanópóló, sóró heteralepó,” yalepó.

11 “Atéyale alimó ɔla sóku aluyóló doakale wote ali walepó. Atéturaalu Isip hae kwiamókélé, Kanan hae kwiamókélé, dané ayarape atima naaire ɔla mo meipó.

12 Atéro betalemó, dané ayarape deyale whi Jekop-né Isip bemó mepaae nokole ɔla muó mulapó dere fo wosóló, ama naalemaraape dotonalepó. Ti aita, folosóró kaae suraalu felepó.

13 Atéro momó felemó ti Josep-né ama nomarapepaae a i ape, yóló yó melalepó. Atétepa, kale tetéroló kaae tare doasi topo whi Fero-né Josep-né alimaró nomarapetamo tué yalepó.

14 Téro, Josep-né ama alimapaee yó fótu duraalu, ‘Yakélé naao fake so whikélé, diɔ fea ai hae kwia taaróló, ipaae torokóló ape,’ yalepó. Tétepa, 75 so whi ai be torokóló walepó.

15 Jekop atéro bitiré fóló, a Isip bemó sukalepó. Téro, ama naalemara-pekélé, mo fea aimótóró sukalepó.

16 Atétepa, atimané tiki betá só fóló, Sekem hae kwiamó mole kapo dolomó douraleta, dua yalepó. Ai hae tikita take Abraham-né Hamor naalemara- petamo *moniné* dupuyale haepó,” yalepó.

17 “Até deté wóló, take Kótóné Abraham-tamo yóló mulale fo dokonaaire be de feleketepa, atimané deyale naale senaale Isip bemó mo hɔle ɔla kaae fake yalepó.

18 Téro, take betale topo whi Fero-ró Josep-tamo sukalepó. Atéyale kilipaae ai sirimó betale topo whi Fero-né Josep-né a ai topo whi beterale ala tué iniruraalu kale Israel fake so whi wisiyóló kaae tanipó.

19 Atéturaalu, ai topo whiné Israel fake so whitamó doakale bóe duraalu, Israel sorapené naale detepa, sukópóló bela tómo wapelatamo mulaleta dua yaai, atima fo dokóló mulalepó.”

20 “Atétu betere tuɔ dolomó, Moses deyalepó. Ai naaleta, Kótóné keletómó mo kae naale wisipó. Hamaró alimatamoné ai naale sóró betepa, wélié sore kemeyalepó.

21 Téro, hamaró alimatamoné wapela turó só fóló mulalepó. Atéro mupa, kale topo whi Fero senaalemané whaayaai salepó.

22 Téro mepaae doasi tué mole Isip whirapené Moses tué tiki fosó fosó yópóló, mepaae alarape yó melaté felepó. Téro, ama dere fokélé, mo fosó fosó yóo, dere alakélé mo fotokó buóló yóo, yaaire whi doayalepó,” erapó.

23 “Moses doayóló bitiré fóló, ba fo whi siki tamo kemeyóló a ama Israel so whirape noa ala du betéréro kepe felepó.

24 Atéro fóló kelalemó, kale Isip whi betané Israel whi betá doló susupurótu betepa, kelalepó. Atétu betepa, ama fake whitamó até ekeséro seséturaalu, Isip whi mo ti dalepó.

25 Moses-né ama atei kisipa mualepó. Israel fake so whi atimapaee doasi sekei ala erótu betepa, ama fake so whi tao sópóló Kótóné a dotonélirapóló kisipa yaalo nisi yalemó, Israel so whiné atei kisipa sinipó.

26 Téró, kale dere kaae mo h̄jka momómo fóló kelalemó, Israel wh̄i ati-maamosisitei h̄le su betepa, ama filiyóló duraalu, ‘Diaamo Israel faketa-motei noatepa h̄le su bitu de yalepó.’

27 Ti fo yalemó, doasi fotok̄o buóló me wh̄i t̄eterótu betere wh̄iné Moses t̄e daalótu duraalu, ‘Ȳa d̄atamo fo tokóló taleraterere alaró t̄eteróló kaae tare alatamo yópóló né sóró beteralee?’

28 Naao dó kale Isip wh̄i du yale kaae, ̄ekélé atéró daai walee?’ yalepó.

29 Ai fo woseturaalu, Moses ̄a ai Isip hae kwia taaróló, Midian haepaae botokó felepó. Téró, ̄a ai bemó wale wh̄i bitu, so dokóló naale tamo deyalepó.

30 “Atéró ba fo wh̄i siki tamo kemeyóló betepa, wh̄ikélé bitire Sainai hasi fosó felekemó *ensel* ̄a beterepaae ni sesaapemó si mi sokóló ai dolomó sókó walepó.

31 Atétere ala kolóló, Moses ̄a noa ala dutérópóló kisipa teketu betalepó. Atéró, mo ti diriyóló kelaairaaalu, kale ni sesaape ere felekepaae taae felemó, ai si mi dolomóte, Talené ̄apaae i fo yalepó.

32 ‘̄Eta, dīané ayarape Abraham, Aisak, Jekop atima t̄eteróló kaae tare Kótópó’ yalepó.

Ti fo depa, ai fo dere tiki kelaai yaleteti, diri furu furu yóló wituraalu, kilini haepaae hemée deyalepó,” yalepó.

33 “Atépa Talené ̄apaae duraalu,

‘I hae tikita, Kótóné ama tukóló kae muló betere haepa, naao horó betere hó be sokóló taae falae,’ yalepó.

34 Térapa Moses-ó, Isip wh̄irapené ȳalo so wh̄ipaae doakale sek̄ei ala erótu betepa wosalepó. Até du betere ala kolóló ȳalo atima h̄ale f̄ópóló dotonale waairaaalu, ȳapi Isip be huluapaae f̄ópóló dotonaai dapó,” yalepó.

35 “Moses ̄ata atimané hó yóló, ̄apaae ȳa fo tokóló taleraterere alaró t̄eteróló kaae tare alatamo yópóló, né sóró beteralee? yale wh̄ipó. Ti fo yale wh̄itei, Israel fake so wh̄i t̄eteróló kaae tanópóló, Kótóné amatei sóró beteralepó. Atéró beteraai ama *ensel*-né er̄ale f̄ópóló dot̄etepa, kale ni sesaapemó duku betere si mi dolomó fo sókó wóló Moses sóró beteralepó.

36 Ama ai Israel so wh̄i Isip be taaróló ̄alisóró wóló betero bituraalu, kelemei alaró so wh̄iné kilitu sira yaaire alatamo eraté kutu betalepó. Até dere alata, kale Isip hae kwia tuamókélé, sonaai wēi k̄ela tuamókélé, so wh̄i bitinire tikimó kuturaalukélé, ai alarape eraté kutu betepa, ba fo wh̄i siki tamo kemeyalepó,” yalepó.

37 “Ai Moses-nétóro Israel so wh̄ipaae duraalu,

‘Kótóné k̄ló wh̄i mo ̄e kaaetóro dotonaalopó. ̄ata dīakóte, sóró beteraalo ai ape,’ yalepó.

38 Moses ̄a Israel so wh̄itamo wh̄i mei tikimó dané ayarape dapesó kutu betepa, *ensel*-né Sainai hasi fosómó mo ti betaaire fo bete ̄apaae matepa, amamo d̄apaae maleteti mió dané i sya fu betere ape.”

39 “Téyaleteti, dané ayarapené ama dere fo wosóló ̄a aomó sinóló bitinipó. Atimané ̄a h̄rapóló faai wale tiki taaróló, Isip bepaaetei momó fesaae faai kisipa mutu betalepó.

40 Atéró, kale so wh̄iné Eron-paae duraalu, ‘D̄a Isip bemó betepa, ̄alisóró wale wh̄i Moses ̄a neté yalerópa, d̄a ̄alisóró faaire kótórape kaekó alerae,’ yalepó.”

41 “Atéyale sukamó, *bulmakau* hupu male kaae sūróló kapala kótó aleyalepó. Atéró, atimané aleyóló mulale ɔlapaaetei, hupu dóló momatu-raalu, ai ɔlané doi doasi mulóló ɔla deyóló k̄l̄litu betalepó.

42 Ai so wh̄j ó s̄amó daale wéliékélé, h̄orerapekélé, sukakélé, atimané tale aleróló doi sóró horóló moma du beterópóló, Tale Kótóné ai so wh̄j taaróló sisóralepó erapó. Ai fota, mo take Kótóné k̄l̄ló wh̄jrapené as̄ere fo mo h̄tipó. ‘Israel fake so wh̄jrape-ó, dīa so wh̄j bitinire tikimó 40 ha fo tuamó bituraalu, *sipsip* hupu dóló moma deté wou betaletei ɛpaae inipó.

43 Dīané kuti be dolomó kapala kótó Molek-ró wh̄jiné aleyale kótó Repan h̄oretamo beteróló aqmó sukóló bituraalu, tale-ó yóló moma deté kutu ai betaale ape.

Atéu betaleteiné yało dīa Babilon hae kwia taoró wae sóró beterópóló h̄kó faló ai betere ape,” yalepó.

44 “Téró, ɔané ayarape atima so wh̄j bitinire tikimó bituraalu, Tale Kótó ɔ ɔatamo mo beterapó kisipa muópóló, kuti be t̄epakalepó. Ai kuti beta, Kótóné Moses-paae etéró t̄eyae, yóló sūróló yó matepa, kolóló t̄epakalepó.

45 Atéró bitiré wóló, nalo ɔané ayarape atimané ai kuti be beleyóló sóró waleteita, Josua-né t̄eteróló kaae tawóló betaale alimó yalepó. Josua ɔ ama be wh̄j so wh̄jtaamo betere hae kwia taaróló, me hae kwiamó betaai fupa, Kótóné ai hae talerape mo fea dóló torokó faralepó. Atéyale sukamó sóró wale momatere kuti be beleyóló só kutu beteró, Depit betaale alimó sókó walepó.

46 T̄etepa, Depit-né Kótóné ɔ h̄ajtere ala eratepa, ɔané aya Jekop-né Kótó mo ti moma dere bemó beterópóló kisipa mutu, ɔmó be t̄enaai Kótópaae wosalepó.

47 T̄éyaletei, ama naalema Solomon-né Tale Kótóné be t̄enalepó.

48 Atéyaletei, ó sa taoró betere Tale ɔ mo wh̄jiné t̄etere bemó bitimipó. Kale Kótóné k̄l̄ló wh̄jiné i as̄ere fo kaaepó.

49-50 ‘Ó sāta, yało t̄eteróló doasi topo wh̄j betere tikimó bitu, i haeta, ti yało hó dée daaló betere tiki ai ape. T̄erapa, dīané noa kaae be t̄eyóló ɛ beteraai du bitu de?

Talené duraalu, ɛ sāa nóló betere tiki mekó ere?

ɔla ɔla feata, yało aleyóló muló bitini nisi du betere?’ fo as̄erapó,”

51 Stipen-né duraalu, “Dīata mo dow̄aae fole wh̄jrapepó. Noatepa diaaɔ hosaa tuamó dowi ala fāanu, Kótóné fo wosaaire wos̄elikélé kinó bitute? Dīata, diaaɔ ayarape bitu yale kaaetóró iru, Dēj Kepe Wisiné dere fo wosaai deretei h̄oyóló mo dow̄aae fu beterapó.

52 Kótóné k̄l̄ló wh̄j me deké diaaɔ ayarapéné susupui ala erénipó, fo yaaloé? Mo fea diaaɔ ayarapéné susupui ala erótua yalepó. Dowi alakélé inire Talené ama mo donoi Wh̄j wisinaale waalo ai ape, yóló yó mótu betere wh̄jrapekélé, dīané ayarapéné dua ipakalepó. At̄etua yale kaae, miókélé dowi ala inire wh̄j wisinaale eleké deyóló d̄ópóló, diaaɔ sesemeralépó.

53 Talené tukóló muló betere fo *ensel*-rapené dīappaae yó matepa wosaletei, diaaɔ ai fo tukóló sisópaae eralepó,” yalepó.

Stipen kapo duné siriyóló dale fo

54 Ai fo dere woseturaalu, kale ai fo tokóló taleratiere Juda wh̄jrape atima mo dei fopaae buturaalu, sereke hale yalepó.

55 T̄éyaletei, Stipen ɔ Dēj Kepe Wisi fāaturaalu, sāpaae kese horalemó, Tale ɔ tuamó ere ɔeró Yesutamo Kótóné turu naase ɔemó daapa kelalepó.

⁵⁶ Atépa duraalu, “Kelae! Hepen be tų tukwe fóló, Whjiné Naalema Kótóné turu naase demó daapa mió ɣalo kelerapó,” yalepó.

⁵⁷ Atétepa, atimané ai dere fo wosaalo meipóló, naasené woséli kinóló fo fake yóló ɔ daale tikipaae mo hapale tourale walepó.

⁵⁸ Atéró, Stipen naasemó seɣ sóró be tipí aɣpaae taae deróló kapo duné siróló daai kaae salepó. Até yaaipatei, ama i ala depa kelalepóló yale whjrape atimané fóló kutirape sorokóló, betɔ kokopei whjiné kaae tanópoló, ama hó betemó mulaleta yalepó. Ai whjiné ama doita, Sol-pó.

⁵⁹ Atimané Stipen ɔ kapo duné siritepa, ama Talepaae momatu duraalu, “Tale Yesu-ó, ɣalo kepe bete betɔ naao dape sae,” yalepó.

⁶⁰ Atéró, ɔ bukutiri teɣaró bitj doropóló fo fakeyóló duraalu, “Tale-ó, i dere alamó naao atimané dowi ala kwia aluróló kemerae,” yalepó. Ai fo yóló kale whj ɔ mo ti sinalepó. Atétere alata, Sol ɔkélé aimó daalu, wisirapa téyae du betalepó.

8

Keriso so whj susupu sóró dapó dapó yale fo

¹ Atéyale sukamó, Jerusalem bemó betó mole Keriso so whjpaee doa susupu sere ala eralepó. Atei ala depa, Talepaae tué tiki tiró betere Keriso so whj Judia hae kwiaró Samaria hae kwiatamopaae dapó dapó yóló felepó. Atétepa, kale *aposel* whjrape atima betɔ Jerusalem bemó betó molepó.

² Téro, mepaae Kótóné ala eró tare whjrapené Stipen douróló, doasi dekené sini moló-u du betalepó.

³ Téyaletei, Sol-né Keriso so whj doraté kweyaaairaaalu, kaae salepó. Tétu, be dokó ɔ kweyóló, Keriso so whj fea sɣyóló *dipula* beteraleta du betalepó.

Filip Samaria haepaae fóló yale ala

⁴ Atéró dapó dapó yóló fele so whj fóló betó mole tikimó, mió wosetere kisi fo wisi so whjpaee yó mótu betalepó.

⁵ Filip Samaria hae kwiamó teɣe be huluapaae doropóló, so whjpaee Yesu Kerisota, Kótóné i haemó betó mole so whj tetéroló kaae tanópoló sóró betéro betere whjóló yó mótu betalepó.

⁶ Aimó wóló touró betere so whj feané Filip-né yale foró erale kemei alarapetamo kilitu, ama dere fo wisiyóló wosaairaaalu, atima fea woséli muló beterepó.

⁷ Atétu, so whj tuamó tepeyóló betale dowi keperape sókó furaalu, keteré yóló sókó fua yalepó. Hó naase dore so whjro tiki daamu yóló momaare so whjramo wisirótua yalepó.

⁸ Atétere ala kilituraalu, ai be huluamó betó mole so whj atima mo hekesené sukutu betalepó.

Isi whj Saimon-paae yale fo

⁹ Téro, ai be huluamó whj betɔ Saimon beterepó. Ba fo doasimó ai seké ɔ isi whj bitu, du betere alamó Samaria so whj feané sira dua yalepó. Atéteremó ɔ mo doasi seké whjóló bopé fake du beterepó.

¹⁰ Atétepa, mepaae doasi doi mole whjrapekélé, doi munire whjrapekélé, mo fea wóló ama dere fo wosóló ɔ dukirótu betalepó. Atétu duraalu, “Í whjta, Kótóné doasi bole fotokó kaae bulapó,” du betalepó.

¹¹ Téro, mo take ɔ isi whj bitiré wouraaalu, du betale ala kolóló, siratu betaletiné so whj fea ai alatei sya felepó.

12 Téyaletéi, Filip-né atimapaae Kótóné teteteróló betere aqómó mole alaró Yesu Kerisoné ere alatamo etérópóló yó melótu betalepó. Ama atéro yó matere fo wosóló so whi fea kisipa feteyóló Talepaae wapa, Filip-né atima Yesuné doimó wéi tópurótua yalepó.

13 Kale whi Saimon akélé, tué tiki feteyóló Talepaae wapa, Filip-né a wéi tópuralepó. Téró, Filip kotere tiki dokó fea Saimon atimaamo wusuró kuturaalu, me ala yaairemó dere kelemei alaró sira yaaire alatamo Filip-né eratepa kilitu, Saimon-né sira dua yalepó.

14 Jerusalem bemó betere *apospel* whirapené Samaria so whi Talené fo wosalepó dere wosetu atimané Pitaró Jon-tamo doteyalepó.

15 Téró, kale seké tamo fóló, ai Samaria hae kwiamó tene be huluamó Talepaae kisipa tiki tiró betere so whi Deji Kepe Wisi sópóló momaralepó.

16 Ti noa betené meipó. Deji Kepe Wisi atima tuapaae tepeyóló bitij waai teópatei, Yesu Kerisoné doimó atima wéi maaté tópuralepó.

17 Atépa, Pitaró Jon-tamoné ai so whi tikimó naase mulalemó, Deji Kepe Wisi atima tiki tuapaae bitij dorowalepó.

18 Saimon-né kale *apospel* whi tamoné so whiné tikimó naase mulalemó, Deji Kepe Wisi bitij wale ala kolóló, atimaamomó *moni* melaai i fo yalepó.

19 “Diaamoné dere ala kaae yalokélé, mepaae so whi Deji Kepe Wisi sópóló naase mulaai dapa, epaae ai alakó eraasepóló dapó,” yalepó.

20 Ti fo depa, Pitané apaae duraalu, “Naa *moni* yatamo wusuró kela yóló alu yópóló, yae. Ti noatepae, naao kisipané Kótóné kolené sukuturaalu, haje matere qla *moniné* dupu dere aqrapóló de? yalepó.

21 Ya dātamo Talené ama kutó dirópóló sóró betero bitinireteiné. Kótóné keletómó naao hosaa tuamó wisi kisipa munipó.

22 Térapa, dowi ala taaróló Talepaae kisipa feteyae. Atétepa, ti Kótóné naao hosaa tuamó muale dowi kisipamó kwia melaai yaletéi, haje aluraalopó.

23 Ti naao hosaa tuamó dowi kisipa faayóló mupa, yalo kelerapó. Atéruraalu, dowi alanéteyi ya dokóló wae sóró betero beterapó,” yalepó.

24 Ti fo depa Saimon-né apaae duraalu, “Ti naao epaae ai yale fo mo yaqsórópa, naaotei emó momarae,” yalepó.

25 Atéro, Pitaró Jon-tamoné kelené mo kelale alaró Talené fotamo yó mótu betero, momó Jerusalem bepaae fesaae faai felepó. Atéro, furaalu, ai Samaria hae kwiamó tene be hulua tu felekemó tē mole berapemó kale fo wisi yó melaté felepó.

Filip-ró Itiopia whitamóné yale fo

26 Atéro eté yalepó. Talené ama *ensel*-né Filip-paae duraalu, “Yata, Jerusalem be taaróló Kasa be huluapaae derepaai *saoti* fakeró kópu kaae fale hae tikimó fole tu sya fae,” yalepó.

27 Téró, Filip a ai tumó fu betalemó, betā Etiopia whikó nóluku soki whi mo umó wapa kelalepó. Ai whi ata, Etiopia hae kwia teteteróló kaae tare topo so Kandas-né *moniró* mepaae néli qlatamo kaae tanópóló sóró betero betere doasi whipó.

28 Ai seké ata, Jerusalem bepaae Talepaae moma ene fi fesaae wou, ama *hos* hupuné sjiyóló sóró kotere qla tómó betero Kótóné kqló whi Aisiaiané asere fo dosaté wou betalepó.

²⁹ Atéro dosqaté wou betepa, Talené Deï Kepené Filip-paae duraalu, “Ya mo hapale fóló kale whi betero wou betere *hos* hupuné s̄iyóló só fole q̄latamo hokolaa yóló betamó faai fae,” yalepó.

³⁰ Ai fo depa, Filip a mo hapale fóló, kale whitamó betamó titi yóló fu betalepó. Atéro wosalemó, Aisaiané asere fo kale whiné dosqaté fu betepa, Filip-né apaae woseturaalu, “Naa ai dosqaté fu betere foné bete naao kisipare?” yalepó.

³¹ Ti depa kale whiné Filip-paae tokó mótu duraalu, “Mené epaae yó menitepa, ti netéro tué saaloé?” yalepó. Ti fo yóló kale whiné Filip-paae atamo bit̄i holae depa, a titiyóló bit̄i holalepó.

³² Kale Etiopiané whiné dosqaté wale k̄lóló whi Aisaiané asere fo i ape. “Āta, *sipsip* hupu daai duóló alisóro fu dere kaae yalepó. Téro, me kale *sipsip* hupu male niki tikitepa, keteré initere kaae ama k̄lóló mo nomalepó.

³³ Apaae doakale hale seróló susupurateré alakélé fo tokóló taletere alakélé ini, h̄ale só deratere ala bet̄a yalepó.

Ā naale senaale nalopaae yaai dere ala kolóló né yó melaaloé? Ti atimané a i haemó betaqsóro kisipa mutu, mo ti dalepó,” yalepó.

³⁴ Téro kale Etiopia whiné Filip-paae woseturaalu, “I asere k̄lóló whiné ere fo amó erépé whi me kaemó ere?” yalepó.

³⁵ Tétepa, Filip-né Aisaiané ai asere fomótóro kaae sóro Yesu Kerisoné mió wosetere kisi fo wisi yó maté felepó.

³⁶ Atéro, atimaamo fu betere mó tū tuamó wēi ke belepa kolóló, kale sekéné Filip-paae duraalu, “Wēi ke wisinaale ti belerapa kelae. I wēi kemó ē t̄opurateré dore?” yalepó.

³⁸ Ai fo yóló, kale sekéné ama *hos* hupu néli tare whipaae kejróló daayae yalepó. Atéro daapa, atimaamo wusuró ai kale wēi ke dolopaae doropóló daalu, Filip-né kale seké wēi t̄opuralepó.

³⁹ Atéro, atimaamo hae taopaae taae holalemó, mo ai fapótóro Talené ama Deï Kepe Wisiné Filip tokó sóro felepó. Atéro, kale Etiopia whiné Filip momó kae kilinipó. Tétepa, kale seké ā tumó fu bituraalu, h̄ekesené sukuté felepó.

⁴⁰ Téyaletei, kale Filip akélé, kele alinameróló dapesó wale ala kilinipatei, Asotas bemó sókó felepó. Atéro sókó fóló, ai tū demó t̄e mole be huluarapemó, so whipaae mió wosetere kisi fo wisi yó melaté felepó. Atéro, yó melaté fóló, Sesaria be huluamó sókó felepó.

9

Sol dowi ala deté kutu betera p̄o yale fo

¹ Ai ala du betere tuamó, Sol-né Talené ala eró tare wh̄irape atima daalopóló wirateré fo h̄ale yó tarepó. Damaskus be huluapaae faai, so wh̄imó Talepaae momarateré topo whi beterepaae felepó.

² Atéro duraalu, “Ē Damaskus be huluapaae faai dapa, diq̄né u bemó betere Juda fakené fo wosetere be kaae tare wh̄irapené ē mo whi nisiyaqsóro *fas* mekó as̄eyóló ālae. Ai *fas*-mó i kaae fo yae. Aimó Yesu Kerisoné ala sya fole so wh̄ikó betepa, ti i Jerusalem-paae *dipula* sóro w̄póló, epaae sóro fae yóló as̄e yae,” yalepó.

³ Atéro, Sol ā Damaskus be felekepaae sókó faai deremó, ó hepen-mó Talené d̄e hapale sókó wóló ā daale tiki mo fea d̄eyó felepó.

4 Téteremó ą haepaae deraapisa fóló mupa, samó fo yóló duraalu, “Sol! Sol! Nao ę noatepa doróló supuraté kutu bitu de?” yalepó.

5 Tétépa, Sol-né duraalu, “Tale-ó, ya né de?” depa Yesuné duraalu, “Ęta, nao doróló susupuraté kutu betere whį Yesupó,” yalepó.

6 “Térapa, ya turukó holóló Damaskus be huluapaae fae. Aimó betepa, ti whį mené nao yaaire ala yąpaae yó melaalopa, ama dere fo nao sya fóló yae,” yalepó.

7 Ai ala deremó, Sol-tamo wale whįrape atima fokélé tekeni, hokomó sókó finé daae mulu, dere fomaaté wosalepó. Téyaletei, ai fo dere whįné kelepa atima kilinipó.

8 Téro, Sol ą turukó holóló keke fisąae horóló keke keke yalemó me ọlakélé koló feni, keke dilikiyalepó. Atépa, ątamo wale whįrapené ą naasemó tawóló ąlisóró fóló, Damaskus bemó sókó felepó.

9 Atéro, be de soremó keke dilikiyóló bitu, ọlakélé, weįkélé neni, ąale betalepó.

10 Atéro betepa, ai bemó Yesuné ala eró tare whį betą Ananias beterepó. Ai whįné noke naró dere kaaené Talené ąpaae duraalu, “Ananias-ól,” depa, ama duraalu, “Tale-ó maé, ę i betere ape,” yalepó.

11 Tétépa, Talené ai kale whįpaae duraalu, “Mo donoi tųpóló doi mole tų seraa fóló, Judas-né bemó sókó fae. Atéro Tarsus whį Sol momó betere? yóló wosae. ą ai bemó bituraalu, ępaae moma ai du betere ape.

12 Atérapa, ama noke naró dere kaaené i ala depa, kelalepó. Betą whį Ananias ą beterepaae wóló ama tikimó naase mulale wapa, ama keke wisi yaairetei kolóló, ai betere ape,” yalepó.

13 Ti fo depa, Ananias-né duraalu, “Tale-ó, mepaae so whįné ępaae i fo ene wuatepa, wosalepó. Ai seké ąta, Jerusalem bemó nao kae beteró betere so whį doróló mo doakale dowi ala erótu betere whįpó yalepó.

14 Mió ipaae wóló betereiteikélé ąale meipó. Jerusalem be huluamó du betere ala kaae, i be huluamókélé, nao doi yóló momatu betere so whįrape *dipula* saai so whįmó momaraterere topo whįné ai ala yaai fae yóló, *fas* matepa sóró walepó,” yalepó.

15 Tétapei, Talené Ananias-paae duraalu, “ Ai whįta, ai ala du betale whįtei, mió yało ala yó taruraalu, yało kutó diraté fópóló sóró beteratapa, fae. Ti ąta, take nalopaae Juda meire fake so whįpaaekélé, doasi teteróló kaae tare topo whįrapepaaekélé, Israel so whįpaaekélé, yało doi eraté kutu betaaire whį ai ape.

16 ą até deté kutu betepa, yało doimó ą mo doasi dele sóró susupui ala saalopóló, yało ąpaae yó melaalopó,” yalepó.

17 Ai fo depa, Ananias ą fóló, Talené ąpaae yó male bepaae felepó. Atéro sókó fóló, kale seké betere be dolopaae holóló Sol-né tikimó naase mulóló duraalu, “Yało no Sol-ó, Tale Yesu Keriso ya i Damaskus bepaae waai wapa, tų tuamó sókó walepó. Atéyale sekéné nao ai dilikire keke momó wisiróló ọla ọla kolóo, Deį Kepe Wisi ya tiki tuapaae bitį wóló ąanáo yópóló, ama ę ya beterepaae detonatempa wóló i daale ape,” yalepó.

18 Ai fo deteretamotoró, kale whįné keke dolomó ya fumi kaae ọla sókó dorowóló ama keke momó wisiyalepó. Atéro wisi depa, ą weį tópuralepó.

19 Atéro ą ọla nóló ama fotokọ momó bune walepó. Sol ą Yesuné ala erótu betere whįrapetamo ai Damaskus bemó mepaae be deįrape betalepó.

Sol-né Damaskus beró Jerusalem betamomó yale ala

²⁰ Ai be demótóró kaae sóró, Juda wh̄rapené fo wosetere berapemó Yesu Keriso ą mo Kótóné Naalemapó yóló, so wh̄paae hākeamó yó mótu betalepó.

²¹ Atétepa, so wh̄ feané ama yó matere fo wosóló sirayóló duraalu, “I wh̄ta, take ó Jerusalem bemó Yesupaae tué tiki tiróló betó mole so wh̄paae doakale susupui ala eraté kutu betale wh̄ meié? ą ipaae waleteita, i bemó betó mole Keriso so wh̄paae doasi dowi sekei ala eróló, so wh̄jmó momaratere topo wh̄paae *dipula* sóró male faai wale wh̄ meié?” yalepó.

²² Téyaletei, Sol-né Talené fo eratere ala mo ti fake deté fóló mo fosó fosóre wh̄ betalepó. Atéru, Damaskus bemó betó mole Juda so wh̄paae Yesuta, so wh̄ teteróló kaae tanópoló sóró beteró betere Kerisopóló yó matepa, so wh̄jné mo dono dapóló kisipa yalepó.

²³ Atéro, yó melaté fóló mepaae be đerape kemetepa, Juda wh̄rapené Sol daai kisipa mutu, atima betąpaae tourąle wóló atimasisi kikití fo dukutu betalepó.

²⁴ Atéyaletei, atimané ą daai du betere ala ama kisipa yalepó. Dilikita-mokélé, đętamokélé, ai be bopéro betere tipi tu sókó wale tiki dokọ ą daai, melaa yóló bitįta dua yalepó.

²⁵ Ai fo woseturaalu, kale mepaae Sol-né dere fo wosóló sya fu betere wh̄rapené ą tao suraalu, ai be bopéro betere tipi dolo sokóló dilikitamo yomó deyóló halikané duwóló deralepó.

²⁶ Téro, Sol ą Jerusalem bepaae holóló bituraalu, aimó mepaae Yesuné ala erótu betere wh̄rapetamo touyóló betaai yaleteti, atima ą kelaqsóró wiyalepó. Atima wi yaleteti, ą Yesuné ala eratere wh̄póló kisipa tiréni yaleteinépó.

²⁷ Atétu betepa, Banabas-né kale wh̄ Pol *aposeł* wh̄rape beterepaae dapesó fóló daaló bitu, i sekęta Damaskus bepaae faai fu betepa tu tuamó, Tale wóló daapa, ama kelené mo kilipakalepó. Téro, aimó Talené ąpaae fo ipakalepó. Ai fo yóló Damaskus bemó bituraalu, ą mo wikélé ini, halaainé Yesu Kerisoné doimó fo yó mótu bitipakalepó.

²⁸ Atéro, Sol ą atimatamo betąmó bituraalu, ai Jerusalem be huluamó so wh̄paae Talené fo wikélé ini, mo halaainé Yesuné doimó yó maté kutu betalepó. Atéteremó, wh̄ mené ą sesékélé inipó.

²⁹ Téro, Sol-né Krik be fo bole Juda so wh̄paae Yesu ąta, mo Kótóné Naalemapóló kisipa yópoló, fo tokótamo du betaletei, mepaae Juda fake wh̄rapené Sol daairaalu du betalepó.

³⁰ Ai fo woseturaalu, Keriso norapené Sol daqsóró tao suraalu, Sesaria bepaae dapesó dorowóló, Tarsus bepaae fýpóló dotonalepó.

³¹ Atéro, Judia hae kwiamókélé, Kaleli hae kwiamókélé, Samaria hae kwiamókélé, Keriso so wh̄tamó bóe dóló susupui ala erótu betaletei, mió i alimó hajné sukóló dua betó molepó. Talené Đei Kepe Wisiné atima fotokóróló ketekę bulatepa, Yesupaae tué tiki tiratere so wh̄ mo ti fake deté felepó. Atéro, Kótó ąta, mo doa fotokọ bole Talepóló wi kisipa mutu, hemée deyóló mo dua betó molepó.

Pitané Enias-ró Dokas-tamo wisirale fo

³² Téro Pita ą mepaae Kótóné kae beteró betere so wh̄ betó mole be hulua dokọ fea keleté fóló Lida be huluamó betó mole Keriso so wh̄tamokélé ekei fo yóló betaai felepó.

³³ A atéro wóló, ai bemó betá whi ama doi Enias betepa kelalepó. Ai seké ata, tiki dāamuyóló hāle fiyótóro mupa, 8-ró ba fo kemeyale whípó.

³⁴ Atéro mupa, Pitané kale whípaae duraalu, “Enias-ó, Tale Yesu Kerisoné ya mió ai wisiratapa, turukó holae. Téró naao beseke tukóló bopeyóló tupaae mulae,” yalepó. Téyalemó, kale whi ą mo hapale tėti turukó holóló daane holalepó.

³⁵ Atéro, ai kale Lida be huluamó betó mole so whjíró Saron be huluamó betó mole so whjıtamóné tiki sinóló dāamure whi Enias wisiraterere ala kilituraalu, Talepaae kisipa tiki tirótua yalepó.

³⁶ Téró, Jopa bemó Talené ala eraterere sokó betá ama doi Tabitapó. Krik foné ai doi Dorkas doi mulapó. Ai so ata, betere dokó fea hēkesené sinóló yaala sókó fóló wisi ala erótu, yolealere so whjımó ąla ąla hāle tao sóró matere ala faane so wisinaalepó.

³⁷ Atétu betale sukamó, kale so ą heponé sukālepó. Atéro sukutepa, mepaae sorapené ama tiki fokóló kutiné bopeyóló siki be kepaae mulale holalepó.

³⁸ Ai be Jopata, Lida be felekemó erapó. Atéreteiné Talené ala eraterere whjırapené Pita Lida bemó beterapó depa woseturaalu, atimakó whi tamo fópóló doteyalepó. Atéro fóló Pitapaae duraalu, “No-ó yaata, mió mo dāmotamotóro hapale faai dapesene walepó,” yalepó.

³⁹ Tétepa, Pita ą atimaamotamo fóló, Jopa bemó sókó fóló, kale so sukóló mole siki be kepaae dapesó horalepó. Atéro aimó betó mole wulia sorape Pita daalepaae wóló-móló-u yóló duraalu, “Ita, ai sukāle so ą sukāai bituraalu, male doasi deróló sókó fatere fłoi kutiró mepaae deratere kutirapetamo i ape yóló,” yó malepó.

⁴⁰ Tétepa, Pitané ai sorape belapaae hōkonóló ą bukutiri teyaró bituraalu, moma yalepó. Atéro moma yóló ą kale so molepaae fetée wóló duraalu, “Tapita-ó, ya turukó holae,” depa kale so kele fisāae horóló, Pita kaae taru turukó holóló bitj holalepó.

⁴¹ Atéro betepa, Pitané kale soné naasemó tao sóró turukó horóló daalalepó. Atéro kale wulia soraperó Keriso so whjıtamopaae kepaaayale so i ape yóló yó malepó.

⁴² Pitané kale mo ti sinóló mole sotei, momó kepaaróló beteralepó dere fo kulu kulu só kweyóló fakeratepa, Jopa be huluamó betó mole so whi mo feané wosalepó. Até yalepó dere fo woseturaalu, so whi mo fea Talepaae feteyóló kisipa tiki tirótua yalepó.

⁴³ Téró, Pita ą Saimon-tamo mepaae be derape betalepó. Saimon-ta, hupu sekaené mepaae ąla ąla ale yaairaalu, bé bé yópóló wejımó fokotu betere whípó.

10

Konilias-né Pitapaae ape yale fo

¹ Atéyale sukamó, Sesaria whjıkó ama doi Konilias beterepó. Ata, ai be huluamó 100 Rom diki tare whjırape kaae tare topo whípó. Ai diki tare whjırapeta, Itali hae kwiaró walepó.

² Konilias-ró ama naale senaaletamokélé, somakélé, atima mo fea Talené ala yó taruraalu, Kótó aqmó sukóló beterepó. Atéru, yoleale yóló betó mole so whjımó, betere dokó fea ąla ąla hāle matere alaró, moma dere alatamo yó tarepó.

³ Atéro betə sukamó, kuluka 3 *kilok* ɔ ama be dolomó betepa, noke naró dere kaaené Kótóné *ensel* sókó wóló daane wapa, ama mo diriyóló kelalepó. Atéru ɔpaae duraalu, “Konilias-ó,” yalepó.

⁴ Atéro dere fo woseturaalu, kale whị ɔ witamo *ensel* daalepaae kese faróló duraalu, “Tale-ó, maé?” yalepó.

Tétepa, *ensel*-né ɔpaae duraalu, “Naa moma dere alaró yoleale yóló betó mole so whimó hamoko yóló hɔle matere alatamo Kótóné kilituraalu, kokoné sukunapó. Atei ala dereteiné ɔ tué keteréni, ama kisipa yó tarapó.

⁵ Térapa Konilias-ó, Jopa bemó whị betə ai betere ape. Ai whinė ama doita, Saimon-tei Pitapó du beterapó. Térapa, ai whị Jopa bepaae dape sene fópóló, diákó mepaae whị dotonae.

⁶ ɔta ama yakoma Saimon-tamo ai betere ape. Ai Saimon-ta, hupu sekaené to ó mepaae ɔla ɔla aleyaairaaalu bé yópóló, wẹi fokotere whịpó. Ama beta wẹi fókumó ai tene ape,” yalepó.

⁷ ɔpaae ai fo yóló, kale *ensel* fupa Konilias-né ama bemó kutó diratere whị tamo yóo, Kótóné ala eró tare ama diki tare whırapekó betə yóo, yóló ape yalepó.

⁸ Téró betepa, atimapaee kale *ensel*-né ɔpaae yale fo fea yóló, Jopa bepaae fópóló dotonalepó.

Pitané noke kaaené kelale ala

⁹ Atéro tumó fiyóló, hịka be deɔtepa, atima Jopa be huluapaae sókó faai feleke deretamo eté ipakalepó. Pita ɔ Jopa bemó 12 *kilok* sukakelemó moma yaairaaalu, kelekele dere siki bepaae holóló beterepó.

¹⁰ Atétepa, yakoma Saimon-ró somatamo aɔró bemó naaire ɔla donoróló muló betepa, ɔ siki bepaae holóló moma du betalemó, ɔ wote yalepó. Atépa, noke naró dere kaaené i ala depa kelalepó.

¹¹ Ó hepen be tų tukwẹ fóló doasi deị kuti kaae ɔla doųró kwia dokọ dorokó fóló amatei dorowou betepa kelalepó.

¹² Ai dorowale kuti kaae ɔla dolomó i haemó niki daani ke detere ɔlaraperó barapetamokélé, hó naase daae mole ɔlarapekélé, mo fea ai kuti dolomó betó mupa kelalepó.

¹³ Atépa, ó sɔmó fo yóló duraalu, “Pita-ó, ɔ turukó holóló ai betó mole ɔla dóló nae,” yalepó.

¹⁴ Ti fo depa Pitané duraalu, “Tale-ó, mo deretei mo take naao dɔpaee, ‘Ai ɔla naɔse,’ yóló muló betepa ɔ werapó,” yalepó.

¹⁵ Ti fo depa, kale dere kaae momó ɔpaae duraalu, “Kótóné ɔpaae wisirapa nae dere ɔla, ɔ werapó ekese. Sóró nó betə yae,” yalepó.

¹⁶ ɔpaae ai fo dere alata, sore félimó yóló mo ai fapotóró kale kuti ó hepen-paae momó sóró holalepó.

¹⁷ Pitané ɔpaae i yó male ala noa betené yalerópóló kisipa teketu betalepó. Atétu betepa, Konilias-né dotonale whırape wóló, Saimon-né be momó tɛnérópóló keketé wóló, be hopéro betere tipi tų sókó walemó daae molepó.

¹⁸ Atima atéro daalu, fo tekeróló duraalu, kale Saimon-tei Pitapó du betere whịkó imó betere yóló wosalepó.

¹⁹ Pita ai yale alané bete kisipa hɔle teketu betepa, Deị Kepe Wisiné ɔpaae duraalu, “Saimon-ó, whırape sorené ɔ keketé ai kutu betere ape.

20 Térapa, ya turukó holóló aqró bepaee derepae. Ai wh̄irapené yapaee atimatamo faalopó depa me kisipa muni, atima yało dotonalepa fó bet̄a yae,” yalepó.

21 Téró, Pita ą doropóló kale wh̄irapepaee duraalu, “Diaą ai keketé kutu betere wh̄ita, ę i ape. Térapa dią noatepa waleé?” yalepó.

22 Ti fo depa atimané duraalu, “Dąta, kale diki tare wh̄irapené topo wh̄i Konilias-né dotonatepa walepó. Ai wh̄i ąta, dowi alakélé enei Kótóné ala erótu betepa, Juda so wh̄i mo feané wh̄i wisipóló doi sóró horótu beterapó. Tépa, mo kae beteró betere *ensel*-né ąpaee duraalu, ya ama bepaee wóló, naao dere fokó wosaaipa dape sene fae depa, walepó,” yalepó.

23 Ti fo depa, Pitané atima bepaee dapesó fóló fiyalepó. Atéró, h̄ika be dętepa, kale wh̄irapetamo Pitakélé, mepaee Jopa bemó betó mole Keriso wh̄irapekélé fea felepó.

24 Atima atéró, tų tuąmó diki bet̄a fiyóló, h̄ika Sesaria bemó sókó felepó. Téyalemó Konilias-né fake wh̄irapekélé, ama fulumu wh̄irapekélé, mo fea touróló Pita dapesó wópóló kaae tawóló beterepó.

25 Pita atéró sókó wapa, Konilias-né ą doasi wh̄ipa kilitu, ama hó aqmó bukutiri tęyaró bit̄i derepelepó.

26 Atétepa, Pitané kale wh̄i tao sóró turukó horóló duraalu, “Turukó holae. Dąmo wusuróta mo wh̄ipó,” yalepó.

27 Téró, Pitaró Konilias-tamo fo deté fóló be tuąpaee kelalemó, so wh̄i mo fea touró beterepó.

28 Atéró betó mupa Pitané duraalu, “Dą Juda fake dią Juda meire fake so wh̄itamó betąmó fo yóló ó ęla nokole ala yaąse eretei dią feané ai kisipa ere ape. Téretei, mió Kótóné ępaee i ala yó malepó. Dą Juda fake so wh̄ine kae kae fake so wh̄ipaee i ala dorapó, i ala wisirapóló eratere fo yaąse yóló ępaee yalepó. Atéyaleteiné mió ę diątamo betąmó beaai ape dere fo wosóló h̄ęrapó enénipó.

29 Kótóné ępaee ai fo yaleteiné naao ę dape sene wópóló dotonale wh̄irapepaee faalomeipó ini, atima dere fo bet̄a wosóló i daale ape. Térapa, naao ę noatepa dape sene wópóló dotonale?” yalepó.

30 Ti fo depa, Konilias-né ąpaee duraalu, “Doųró be dę kemeyaai h̄ale bitu, kuluka 3 *kilok* suka kelemó ę yało be dolomó moma du betalepó. Atétu betepa, mo dęi kuti deréli *ensel* mo hapale sókó wóló yało hosaa tuąmó daane walepó.

31 Atéró daalu ępaee duraalu, ‘Konilias-ó, naao hamoko yóló, yolealere so wh̄i tao sóró h̄ale matere alaró moma dere alatamota, Kótóné ama keletómó mo donoi ala dapóló kisipa mutapó.

32 Térapa, Konilias-ó, wh̄i betąné ama doi Saimon-tei, Pitapó du betere wh̄i Jopa bemó ama yakoma Saimon-tamo beterepa, dape sene fae. Ama yakoma Saimonta, hupu sekaęné mepaee ęla ęlarape aleyaairaalu, bé yópóló węimó fokotere wh̄i ai ape. Ama beta, ti węi fókumó ai tęne ape,’ yalepó.

33 *Ensel*-né ępaee ai fo depa, ai wh̄irapené ya dape sene wópóló, yało atima hapale dotonalepó. Atétepa, ya atimatamo waleteiné mo kęe dapó. Ti Talené keletómó dą fea wóló i betó moletai, Talené yapaee yae yale fo wisi naao dąpaee depa wosaai dapó,” yalepó.

34 Tétepa, Pitané fo kaae sóró Konilias-paee duraalu, “Ę Jopa bemó betepa, Talené ępaee yó male alané bete mió yało tuę yalepó. Tale Kótó ąta, mepaee

whi tao sóró wisi kisipa mulótu, mepaae whimo dowi kisipa mulatere Tale meipó. Aṭa, dā mo feapaae betā alatóro erótua yaaire kisipa mulapó.

³⁵ I hae kwia dokọ feamó betó mole so whi Kótó aqmó sukóló bitu, ama yae dere ala betā erópóló tū wisi donorótu betere so whiṭa, ti Kótóné ama dape saalopó.

³⁶ I fota, Kótóné dā Israel so whipaae yalepó. Ama kale mió wosetere kisi fo wisi etéro yó melalepó. Dā Kótótamo dua betērópóló Yesu Kerisoné ama yale alané dā hosaa muni deyóló betero beterapó. Ti aṭa, i haemó betóló fale so whi mo feané Talepó.

³⁷ Jon-né so whi wēi tópuraaopó, fo yó male kīlipaae Kaleli haemó kaae sóro Yesu Kerisoné fo yó melaté fóló, Judia haemó sókó waletēi diā feané kisiparapó.

³⁸ Kótóné Deī Kepe Wisi Nasaret whikó Yesu tuamó beteroóló, so whi fea teteróló kaae tawópóló ama doasi fotokókélé bulóló sóro beteralepó. Atéro, hae kwia dokọ feamó kuturaalu wisi ala eróo, dowi kepe tepeyóló betere so whikélé wisiróo yópóló, Kótó aṭamo betāmó kutu betalepó.

³⁹ Dāta, Israel so whi betere tikiró Jerusalem betamomó bitu, ama erale alarape dāné kelené kelaletēi yó maté kutu beterapó. Aṭa, atimané filipaaró betere ni tómó oleróló dalepó.

⁴⁰ Téyaletei, a sinóló dou dolomó sore sukamó mupa, Kótóné kepaaró beterapó. Atéro kepaayóló betereiteita, mepaae so whiné kolópóló yalepó.

⁴¹ Atéro bitu, sókó wua dere alata, so whi feané keletómó ini, Kótóné ama sorokó su yóló betero betere so whirape beterepaae maaté sókó wua yalepó. Ti ai sókó su yóló betero betere whirapetamo bituraalu, ɔlaró wēitamo nukua yale whirapeta, ti dāpó.

⁴² Téro, take ama dāpaae i fo ene fae yalepó. ‘Kale mió wosetere kisi fo wisi yó móturaalu, ɛta Kótóné diā sukāle so whitamokélé ó betó mole so whitamokélé, fo tokóló talerópóló, sóro daaló beterapó yóló yó melale fae,’ yalepó.

⁴³ Take Kótóné kóló whirape dokọ feané mepaae so whi de āpaae kisipa tiki tiró betepa, atétere so whiné dowi ala kwia ama kemeróló aluraalopó erapó,” yalepó.

⁴⁴ Téro, Pitané ama fo hāle du betepatei, Deī Kepe Wisi dorowóló ama dere fo wosetu betere so whiné tiki tuamó bitī dorowalepó.

⁴⁵ Até dere ala Jopa bemó Yesupaae tué tiki tiró bitu tiki sekaɛ tikire Juda whirapené kelalepó. Tétu, Juda meire fakepaaetei, Deī Kepe Wisi matapóló sira du betalepó.

⁴⁶ Ti noa betené mei, atimané kae kae be fo yóló Kótóné doi hale sóro horótu betepa wosalepó.

Até dere ala kolóló, Pitané i fo yalepó.

⁴⁷ “Take dā Juda fake so whi Deī Kepe Wisi su yale kaae, mió atimakélé ai sale ape. Atéro atima wēi tópuratepa né sesé yaaloé?” yalepó.

⁴⁸ Atéro, ai so whipaae duraalu, “Diā fea Yesu Kerisoné doimó wēi tópuraaalopa ape,” yóló tópurótua yalepó. Atéyale kīlipaae Pitapaae wosetu-raalu, “Mepaae be dēkó yā dātamó betóló fenére?” yalepó.

11

Pitané ama du betere ala hākearale fo

1 Juda meire fake so wh̄rapekélé, Kótóné fo wosóló kisipa tiralepó deté kotere fo Judia hae kwiamó betó mole *apose*l wh̄raperó Keriso norapeta-moné wosalepó.

2 Atéró Pita ą Jerusalem bepaae holalemó, mepaae tiki sekaę tikiru Talepaae tuę tiróló betere wh̄rapené Pita foné sóró i fo yalepó.

3 “Yąta tiki sekaę tikinire fakéné bemó bitu, ęlaró węitamó nuku betalepó. Aita fo mole alatei naao erapó,” yalepó.

4⁵ Tétepa, Pitané atimapaee duraalu, “E Jopa bemó betepa erale ala mo fea deté wóló Sesaria bemó betepa yale alapaae sókó waalopa dią fea wosae. E doasi be hulua Jopamó momatu betaalemó, noke naró dere kaaené i ala depa kelalepó. Doasi bukutere kuti kaae ó sąmó douřró kwia dokę dorokó fóló amatei hąle dorowóló ę betere tikimó muni dorowalepó.

6 Atétepa kelalemó, i haemó betó mole niki meire ke detere ęlaraperó barapetamokélé, hó naase daae mole ęlaraperó syaae ęlarapetamokélé, mo fea betó mupa kelalepó.

7 Atépa, ó sąmó fo yóló duraalu, ‘Pita-ó, yą turukó holóló ai ęlarape fea dóló nae,’ yalepó.

8 Ai fo depa yąlo duraalu, ‘Tale-ó, ai ęlarape yąlo nókélé inireteiné ai ala mo enénipó,’ yalepó.

9 Ti fo yalemó, kale dere kaae momó fo yóló duraalu, ‘Tale Kótóné nae dere ęlatei, werapó ekese. Talené wisipa nópóló muló betere ęla ti nae,’ yalepó.

10 Atei kaae fo sore félimó yóló, kale ęlarape fea momó ó hepen-paae sįyóló sóró holalepó,” yalepó.

11 “Atéteretamo, Konilias-né Sesaria bemó ę beterepaae dotonale wh̄rape sore wóló, ę betere be belamó daaipakalepó.

12 Atéparaalu, Deį Kepe Wisiné ępaae duraalu, ‘Yą ai wh̄rapetamo faaloé yóló kisipa tekeni, atimatamo fae,’ yalepó. Atétepa, i daae mole aporó norape ętamo fóló kale wh̄ Konilias-né be dolopaae dą fea holalepó.

13 Dą atéró beteremó, Konilias-né dąpaae i fo yalepó. A ama be dolomó momatu beteremó, *ensel* ą beterepaae sókó wóló duraalu, ‘Diąkó mepaae wh̄rape Jopa bepaae Saimon-tei Pitapó du betere wh̄ ai beterapa dape sene fae.

14 Ama diąpaae dere foné yąró naao naale senaaletamokélé, naao fake so wh̄kélé, naao be wh̄ so wh̄kélé, dią aluyaęsóró tao saalopóló,’ *ensel*-né ąpaae depa, ama ępaae yalepó.

15 Ai fo epa, ę wóló yąlo fo kaae sóró du betaalemó, Deį Kepe Wisi atima tuąpaae bitį walepó. Aita, me kae kisi ala ini, mo take kaae suraalu, dą Juda so wh̄paae erótu yale kaaetóro atimapaeeakélé eralepó.

16 Ai ala kolóló, Yesuné yale fo kisipa mualepó. Yesuné dąpaae duraalu, ‘Węi tópuratere wh̄kó Jon-né amata, ti dią węi hąle maaté tópuraletei nalota kale Deį Kepe Wisitamó tópuraałopó ere fo mopó.’

17 Tétepa, i ala betą wisiyóló kisipa muae. Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiratepa, Deį Kepe Wisi dąmó hąle mótu yale kaae Kótóné atimapaeeakélé, ai melale ape. Tétepatei, ę Kótó kaae betepapakó atei ala ekese yóló sesé yaaloé? Atei ala mo enénipó,” yalepó.

18 Téro, kale be wh̄né Pitané dere fo wosetu, atimané ą foné saletei taaralepó. Atéro Talené doi hale horótu duraalu, “Kótóné Juda meire fake so wh̄kélé, hoko betere ala taaróló, kepaayóló mo ti betaaire bete sópóló ai menélirapó,” yalepó.

Antiok so wh̄i kisipa feteyale fo

¹⁹ Stipen dale sukamó su betale susupui alamó dapo dapo yóló fele wh̄irapekó mepaae Fonisia hae kwiapaaekélé, wēiné bopéro daaló betere Saiprus hae kwiapaaekélé, Antiok be huluapaaekélé, Juda fake so wh̄ipaaekélé, kale fo wisi yó maté kutu betalepó.

²⁰ Téyaletei, mepaae dapo dapo yóló fele Saiprus be hulua wh̄iró Sairin wh̄irapetamo Antiok be huluamó betó mole Juda meire so wh̄ipaae Yesu Kerisoné mió wosetere kisi fo wisi yó melaai kaae salepó.

²¹ Téró, kale wh̄irape Talené atima fotok̄ratepa, so wh̄i mo feané du betere dowi ala taaróló, Talepaae kisipa tiki feteyóló wou betalepó.

²² Atétu betera pó dere fo Jerusalem bemó betó mole Keriso so wh̄iné wosalepó. Atéró woseturaalu, ai so wh̄iné Banabas ʔ Antiok be paae f̄ópóló dotonalepó.

²³ Téró, ʔ Antiok bemó sókó fóló, aimó betó mole Keriso so wh̄ipaae Kótóné ama kolené sukutu h̄ale tao sere ala atima tuamó mupa kelalepó. Atépa, Banabas h̄ainé sukuturaalu, Kótóné ere ala diʔ tuamó h̄ale muó tanópóló yae yóló, fotok̄ bulóló ma fo yalepó.

²⁴ Banabas-ta, D̄ei Kepe Wisiró tué tiki tiratere alatamo f̄ane wh̄i wisi naalepó. Téruraalu, mo turó so wh̄i Yesu Kerisopaae tué tiki tiralepó.

²⁵ Atétu betero, Banabas ʔ Tarsus be paae Sol kekene faai felepó.

²⁶ Atéró, kale wh̄i ʔ fóló Sol kekóló dape sóró atimaamo wusuró Antiok be paae momó walepó. Wóló ba fo bet̄ atimaamo ai Keriso so wh̄itamo bituraalu, Kótóné fo so wh̄i mo feapaae yó mótu betalepó.

²⁷ Atéyale sukamó, mepaae Kótóné kóló wh̄irape atima Jerusalem be taaróló, Antiok be paae dorowalepó.

²⁸ Ai wh̄irapekó bet̄ wh̄iné doi Akabas-pó. Ai wh̄i ʔ D̄ei Kepe Wisiné fotok̄ratepa, turukó holóló duraalu, “Rom *Gavman*-né teteróló kaae tare hae kwia feapaae doakale dowi wote ali waalo ai ape,” du betalepó. Ai alata, kale Rom *Gavman* wh̄i Kaladias-né teteróló kaae tare alimó weipakalepó.

²⁹ Atéró, Yesuné yó matere wh̄irapené Judia hae kwiamó betó mole Keriso so wh̄i tuapaae wale doasi sekei alamó kisipa mutu, ai so wh̄i tao saai atima fo dokalepó. Atéró duraalu, d̄ané tare *moni* s̄utoróti deraalopóló, der̄leta du betalepó.

³⁰ Atimané atétu betaleta, Judia hae kwiamó betó mole Keriso norape h̄ale tao sóró, Jerusalem be huluamó betó mole wh̄i disirapepaae male f̄ópóló, Banabas-ró Sol-tamo sóró beteralepó.

12

Kin Herot-né Jems dóló Pita dipula beterale fo

¹ Atétu betere alimó *Kin Herot*-né mepaae Keriso wh̄ipaae doakale susupui ala eróló ama diki tare wh̄irapepaae *dipula* beteraleta yae yóló mulalepó.

² Atéró, Jon-né noma Jems atima doakale b̄oe dele sepakené depa tikalepó.

³ Kale *Kin Herot*-né Jems delemó Juda so wh̄i h̄ekesené sinitu betalepó. Atétere ala kilituraalu, ama diki tare wh̄irapepaae Pitakélé, *dipula* beteraai, dape sene fae depa, fóló tawalepó. Atétere alata, kale fopei *bred* o bulayóló nokole alimó yalepó.

⁴ Atéró Pita tawóló sóró fóló, so wh̄i feané keletómó fo tokóló taleyaaairaaalu, diki tare wh̄irapené naase tuapaae sóró beteralepó. Téró, ai diki tare

wh̄irape atima fake doūró aleyóló beterō beterepó. Téro, Herot-né yóló mulóturaalu, kale bosenée fele be dē kemetepa, ti dané Pita ą dópóló fo tokóló taleyaalopó yalepó.

⁵ Pita atérō *dipula* beterō betepa, Keriso so wh̄iné Kótóné Pita tao sópóló, momatere ala hāle yótórō tarepó.

Pita dipula betepa, ensel-né sokale fo

⁶ Téro, kale *Kin* Herot-né h̄ika be dētepa, so wh̄i feané keletómó fo tokóló taleyaai diki tare wh̄i uté betóo, ité betóo, ere tuamó Pita *sein* képiné dokóló beteralepó. Atérō betepa, ai tų sókó walemó diki tare wh̄iné kaae tawóló daalepó.

⁷ Tépa, Talené ama hepen bemó kutó diratere *ensel* wóló, dené Pita beterō betere *dipula* be dolo dēyó felepó. Atérō kale *ensel* sókó wóló, Pita-né h̄ulumó haróló duraalu, “Pita-ó, mo hapale turukó holae,” deremó Pitané naasemó sere *sein* képi whaalóyóló hāletei teraae derepelepó.

⁸ Atétepa, kale *ensel-né* Pitapaae duraalu, “Naaó hó beró kutitamo hapale sae,” depa, salepó. Atérō, “Naaó tó mó bukutere kutikélé, bukóló ę sya ape,” yalepó.

⁹ Pita ą atérō, ai *dipula* be taaróló *ensel* fole tiki sya furaalu, ita ąpaae *ensel-né* dapóló kisipa muni, noke naró dere nisi yalepó.

¹⁰ Atimaamo atérō furaalu, mo folosórō kaae tawóló daaló betere diki tare wh̄i dekeróló tuamó daale diki tare wh̄ikélé, kale dere kaae dekeróló sókó felepó. Atérō furaalu, kale be hulua bopérō betere tipi tųmó doakale *aiyon kapa* fakené aleyóló kinó betere tųkélé, ama hāletei, tukwē fóló mupa, atimaamo belapaae sókó felepó. Téro, atimaamo ai tų dapo tópaae derepelemó, kale *ensel* Pita taaróló, aimótei alu yó deyalepó.

¹¹ Téro, Pitané *ensel-né* ąpaae erale alarape fea kisipa yóló duraalu, “Mió ęało kisiparapó. Ita, noke naró dere nisi yalemó motei irapó. Kale *Kin* Herot-ró Juda so wh̄itamo atima h̄ekesené sukuturaalu, ępaae eraaire ala mo eraqsóropóló, Talené ama *ensel-né* ę tao sene ai weirapó,” yalepó.

¹² Kale *ensel-né* ąpaae erale ala mo diriyóló tué muturaalu, Mariané bepaae felepó. Mariata, Jon-tei, me doi Mark-né hamapó. Téyalemó, so wh̄i mo fea betapaae touróló bitu, momatu betere mó sókó felepó.

¹³ Téro, Pita ą wóló bela tų aqró daalu kokopórótu betepa, ai bemó kutó diratere so seimale Roda tų tuk̄iyaai walepó.

¹⁴ Téyalemó, kale senaalené Pitané fo nakome wosóló hājtu, tų hapale tukuni, fesaae folo bemó betó mole so wh̄ipaae kale Pita wóló a belamó daalapó fo ene felepó.

¹⁵ Ai fo deremó, kale so wh̄iné Roda-paae duraalu, “Ti senaale ęa topo doyóló keyaa fu de?” yalepó. Ai fo depa, kale senaalekó duraalu, “Meipó. Pita mo wóló até belaró daale ape,” yalepó. Tétepa, kale so wh̄iné duraalu, “Motamo epa, ti ą kaae tare *ensel-né* tao su yalepa kelae,” yalepó.

¹⁶ Atima ai fo du betepa, Pita daalu tu hāle kokopórótu betalepó. Atétu betepa, nalo kale so wh̄i atima fóló tų tuk̄jóló kelalemó, Pita wóló daapa kilita sókó furaalu, siratu betalepó.

¹⁷ Tétepa, Pitané ama naasenētei yóló duraalu, atimapaae fo taalae yalepó. Téro atimapaae Talené ą *dipula* bemó betepa, tao sórō dape só wale ala fea yó melalepó. Atétu beterō, ai so wh̄ipaae duraalu, “I fota, Jems-ró mepaae Keriso norapetamopaae yó melae,” yóló ą metikipaae faai felepó.

¹⁸ Atéro h̄jka Pita ą kemei fi sisópaae eté yalepó. Kale diki tare wh̄rape atima wóló kelalemó, Pita bitinipa, ą neyóló sókó felerópóló, atima mo doakale fo tiki k̄laaratu betalepó.

¹⁹ Atépa, kale doasi topo wh̄j Herot-né ama diki tare wh̄rapepaae duraalu, mo dekéro keketé kw̄yae depa, kekaletei ą kilinipó. Tétepa, ama diki tare wh̄rapepaae Pita *dipula* betepa kaae tawóló daalale diki tare wh̄rapetamo fo tokóló kemetepa, mo ti sinópóló dae yóló mulalepó.

Kin Herot ama yale alamó ą dóló sukunale fo

²⁰ Até du betero, suka memó Herot ą Judia hae kwia taaróló Sesaria hae kwiapaae doropóló, aimó mepaae be d̄rape betalepó.

Ti *Kin* Herot-né Tair be hulua so wh̄jró Saidon be hulua so wh̄tamopaae doakale fopaae bualepó. Atépa, atima touróló betamó bituraalu, i fo du betalepó. “Doasi topo wh̄j *kin*-ó, d̄ané ȳatamo fo sawa yaai dapa, naao be d̄e mekó tukóló mulaaló?” depa kale sekéné duraalu, “Ti wisirapa téyaalopó” yalepó. Ti fo depa, kale so wh̄jné *kin*-né kutó diratere wh̄jko betą Blastaspaae woseturaalu, “Naao d̄a tao suraalu doasi wh̄j *kin*-tamo naamei fokó yaaló?” depa kale sekéné téyaalopó, yalepó. Atima atéro touróló betamó bituraalu, kale doasi topo wh̄j *kin*-paae duraalu, “Doasi topo wh̄j-ó, d̄atamo bóe dele ala taaróló dua wisiyóló betaalopó. Ti noatepae, kale *kin*-né t̄eteróló kaae tare hae kwiamó nokole ąla wó mupa, dupu du betereitei tikaqsóro kisa muturaalu,” ai fo du betalepó.

²¹ Atéro, atimané kale tukóló mulale be d̄e wapa, Herot ą *Kin*-né kuti wisinaale deróló so wh̄j touróló betere tikimó sókó felepó. Atéro doasi topo wh̄j betere *sea*-mó bituraalu, so wh̄jpaae fo du betalepó.

²² So wh̄j feané ama dere fomó doi hale sóro horóturaalu, “Ama dere fota, kótóné fo kaae dapóló,” dukirótu betalepó.

²³ Téteremó, ai fapotoróti Talené *ensel* wóló kale sekéné Talené doi sóro horéniteremó ą dóló ama tiki mokené turukó nóló mo ti sukunalepó.

²⁴ Atéturaalu, Tale Kótóné fo ai be felekemó betó mole so wh̄j feané wosóló fakeraté felepó.

²⁵ Banabas-ró Sol-tamoné so wh̄j tao saai sóro wale *moni* melóló Jerusalem taaróló momó furaalu, Jon-ró Mak-tamo dape sóro Antiok bepaae fesaae felepó.

13

Banabas-ró Pol-tamo Talené kutó dirópóló doteyale fo

¹ Atéro, Antiok bemó betere Keriso so wh̄j kuamó Kótóné k̄ló wh̄jrapero yó matere wh̄rapetamo betó molepó. Ai wh̄jrape atimané doita Banabas, Simeon-tei, me doi Niser, Sairin be hulua wh̄jko Lusias, kale *Kin* Herot-tamo betamó doayale wh̄j Manain, Sol, atima atéro betó molepó.

² Téró kale Keriso so wh̄j Tale aqmó dua bitu, Talené doi sóro horótu betalepó. Atéturaalu, ąlakélé weyóló betepa, D̄ei Kepe Wisiné atimapaae duraalu, “Ȳalo tukóló muló betere kutó Banabas-ró Sol-tamoné dirópólópa, atimaamo sóro beterae,” yalepó.

³ Atima atéro, ąla weyóló h̄le bituraalu, moma deté fele k̄lipaae, kale wh̄jamo tikimó naase mulóló, f̄póló dotonalepó.

⁴ Sol-ró Banabas-tamo D̄ei Kepe Wisiné dotonatepa, Selusia bepaae doropóló, aimó atimaamo w̄i nukumó w̄jné bopéló daaló betere hae kwia Sairpus-paae felepó.

⁵ Atimaamo atéro ai hae kwiamó tene be Salamis bemó sókó fóló bituraalu, Juda whirapené fo wosetere berapemó so whipaae Kótóné mió wosetere kisi fo wisi yó melótu betalepó. Téro, Jon me doi Mark-kélé, atimaamo tao sóró kutó diyaa atima fea fóló betalepó.

⁶ Atéro, atima ai weiné bopéro daaló betere hae kwia tuamó kutu betero Papos be huluamó sókó felepó. Aimó Juda whikó isi whitei, Kótóné koló whipó du betere seké Bar-Jisas beterepó. Atimaamo ai kale sekétamo Papos bemó hokolaa yalepó.

⁷ Kale isi whi Ba-Jisas, *Gavman* whi Sersias Polas sisó supuróló, atamo kutu betere whipó. Ai *Gavman* whita, tué tiki wisi mulu, Banabas-ró Sol-tamopaae Kótóné fokó a wosaai, yó melaa ape yalepó.

⁸ Atéyaletei, kale isi whiné Banabas-ró Sol-tamoné yó matere fo *Gavman* whiné wosóló kisipa tiki tiraqsóró, kae kae fotei du betalepó. Elimas doita, Krik be foné isi whipó.

⁹ Téro Sol akélé, ama take mole doi Sol taaróló, Pol doi mulalepó. Téro, Pol Dei Kepe Wisiné fotokoratepa, Elimas kikéyóló kaae taaru duraalu, “Yaata, mo dowi kepené naalemapó.

¹⁰ Naaota, donoi alaró wisi alatamo bóe ai du betere ape. Yaata, mo dilikitere alaró kapala fotamo fanuraalu, Tale Kótóné donoi alaró donoi fotamo naao ai wérótu betere ape.

¹¹ Naa ai ala deremó, Talené ya deké supu, mió mepaae sawa be demó naao kele diliki yaalopó. Atéro bituraalu, sukané dekéké, naao ke-laalomeipó,” yalepó.

Téyaletamotóró, ó samó diliki a tuapaae deróló kale sekéné kele diliki-ralepó. Atétepa, a naase tawóló alísó faaire whikó daaléro sisité kweyalepó.

¹² Kale ai *Gavman* whiné até dere ala kilituraalu, sirayóló a kisipa tiki tiralepó. Ti noatepae, Talené ama fo yó matere ala mopóló kisipa mutu yalepó.

¹³ Até du betero, Pol-ró ama fulumu whirapetamo ai Papos be taaróló wéi nukumó Pampilia hae kwia tuamó tene be hulua Perka-paae felepó. Atétepa, Jon-tei Mark-pó du betere whi a atimaamo taaróló Jerusalem bepaae fesaae felepó.

¹⁴ Atéro, atimaamo ai Perka be taaróló Pisidia hae kwiamó tene Antiok be huluamó sókó felepó. Atéro fóló bituraalu, sa nóló betere sukamó atimaamo Juda whirapené fo wosetere be dolopaae holóló betalepó.

¹⁵ Atimaamo atéro beterepó, kale Moses-né asere foró Kótóné koló whirapetamoné asere fo dosātu betalepó. Atéyale kilipaae kale ai fo wosetere be kaae tare whirapené atimaamo faleyóló duraalu, “No tamo-ó, diaamoné so whi hāratere fokó enére?” yalepó.

¹⁶ Ti fo depa, Pol a turukó holóló fo yaai kaae su naase horóló duraalu, “Israel whiraperó diā Juda meire fake so whitamo-ó, Kótópaae witu, nameyóló a aomó betó mole so whipaae yaalo i dere fo wosae.

¹⁷ Mo take dā Israel fakené Kótóné dāné ayarape deté faaire whirape amatei sóró beterate walepó. Atima atéro Isip bemó betepa, Talené atima so whi doasi fake firalepó. Ai ala epa, Kótóné mo Taoró mole fotokōnétei ai Isip hae tale dóló ama so whi fasó sóró dapesó weipakalepó.

¹⁸ Atéro, so whi bitinire tikimó kutu bitu, atimané kisipa mole ala yaairaa, dowāae fu betepa, Kótó apaae feteyóló wópóló kaae tawóló bitiré

felepó. Até yalemókélé, feteyóló wénitepa, hãle kaae tarepó. Atétepa, ba fo whì siki tamo keme ipakalepó.

¹⁹ Téro, Tale Kótóné atima beteraaire Kanan hae kwia hãle muni, weikeró fakené tetèróló kaae tapa dóló tokó faaróló, ai hae kwia Israel fake so whimó mo ti malepó.

²⁰ Isip hae kwiapaae fele ba fomó kaae sóró wóló, weikeró doasi be hulua doló torokó fale ba fomó sókó wouraaalu, 450 ba fo kemeyalepó. Ai alarape deté wóló kilipaae Kótóné kale Israel whiné bóe topo whì sóró daalaté weipakalepó. Até deté wóló, Kótóné kóló whì Samuel betale alimó sókó walepó.

²¹ Atéró, Kótópaae atima kaae tawaaire topo whìkó sóró beterae yóló wosetu betalepó. Tétepa, Kótóné Benjamin fake whìkó Kisya naalema Sol topo whì *Kin* sóró beteralepó. Ai whì doasi *Kin* betepa, ba fo whì siki tamo kemeyalepó.

²² Téyaletei, nalo Kótóné Sol taaróló a betale sirimó Depit topo whì *Kin* sóró beteralepó. Kótóné Depit kaae kelalemó, a whì wisinaalepa, i fo yalepó. 'Jesi naalema Depit-ta, mo whì wisinaalepó. Ata, yãlo kisipa kaae muluraalu, yãlo erae, dere ala mo fea ama erótu betaalopó,' yalepó.

²³ Yesuta, Depit-né deyale fake whìkó betané deyalepó. Atéyale Yesu a Kótóné Israel fake so whì mo ti aluyaqsóro tao saaire whì diã beterepaae dotonaalopóló muló betere fo mo eróturaalu, ai dotonó betere ape.

²⁴ Mo take Yesuné ama kutó kaae sóró diyaa e patei, folosóro Jon-pi wóló, Israel so whì feapaae Kótóné fo tué yópóló yó mótu betalepó. Atéró yó mótu duraalu, 'Diãné du betere dowi ala taaróló kisipa tiki fetepa, ti yãlo diã weì tóparaalopó,' du betalepó.

²⁵ Téro, Jon-né ama diyale kutó kemeraairaalu, i fo yalepó. 'Diaaã tuéné èta, kale waalopó du betale whì nisi yaqse. Èta, diaaã kaae tawóló betere whì meipa, i fo betã wosae. Ata, yãlo kilipaae waalo ai ape. Ti èta, a kaae whì wisi bitinireteiné ama hó bené kèpikélé yãlo teraayaaire mo sunipó.'

²⁶ Yãlo norape-ó, diãta Abraham-né deyóló fakerale naaleraperó Kótópaae wituraalu, a aomó sukóló betere Juda meire fake so whiné deyóló fakerale so whítamo da fea aluyaqsóro dapesó faalopó, ere fo Kótóné mo ai eró betere ape.

²⁷ Jerusalem bemó betó mole so whìró atimané topo whìrapetamoné Yesuta, dã aluyaqsóro tao saaire whìpó tué munipó. Téro, Kótóné kóló whìrapené ašemó ere fo *fula* dokó fea dosãatu bitutei wosóló kisipa munipó. Kale ašemó ere fotei dokonóturaalu, atimané a mo ti sukópóló dae yóló só deralepó.

²⁸ Atimané Yesu daai kisipa mutu, a tuámó me dowi ala kwiakó muléro tale yaleteti, me ala mupa kilinipó. Atépatei, atimané Pailat-paae duraalu, 'A sinópóló dae,' yóló sètu betalepó.

²⁹ Ai alarape yóló kemetepa, kale ašemó ere fo mo dokonóturaalu, filipaa ni tómó olepa, tokóló dourãle felepó.

³⁰ Téyaletei, Kótóné a dou dolomó mupa kepaaralepó.

³¹ Atéró kepaayóló bitu, take betale Kaleli be taaróló, Jerusalem bepaee aãamo wale whìrapené a kepaayóló betere ala kelalepó. Atéyale ala kelale whìrapené dã Juda fake so whìpaae yó mótu beteraepó.

³² Kótóné ðané ayarapepaae duraalu, yãlo diãmó take i ala eraalopóló mulale fo wisi ðané diãpaae mió i yó matapa wosae.

33 Mo take Kótóné dāné noutererapepaae duraalu, ‘Diākélé diaaḡ deté faaire naale senaalekélé, atima aluyaḡsóró tao saalopóló muló beterepó,’ Ai fo dokonóturaalu, Kótóné Yesu ai kepaaró betere ape. Ti ai yóló muló betere fota, *buk Sam sapta* 2-mó aṣerapó. Kótóné duraalu, ‘Yaṭa, yaḡo naalepó. Mió ẹ naao aya alée felepó,’ erapó.

34 Atéru, Yesuné tiki dou dolomó kẹlaa yópóló taaréni, kepaaró beterepó. Atéyaalopóló, mo take aṣemó erapó. Ai fo i ape.

‘Yaḡo Depit-paae haḡe melaalopóló, kae muló betere ọla ama ere fo dokonóturaalu, yaḡmó mo melaalopóló,’ erapó.

35 Ai fo kaaetei, Sam-mó duraalu,

‘Naaota, kale dowi alakélé, inire whị wisiné tiki haḡe dou dolomó kẹlaa yópóló kaae tawaalo meipó, fo aṣeyóló muló beterepó,’ erapó.

36 Ti noatepaae, Depit doasi so whị kuamó Talené kutó dité fu betero sukale whítei, sinitepa atimané alimarapetamo betamó दौरóló ama tiki ai kẹlaa yale ape.

37 Depit-ta até yaḡetei, ama Naale wisinaale, ti Kótóné dou dolomó mupa kẹlaa yópóló kaae tani, ama kepaaralepó.

38 Téraḡa norape-ó, dāné i yó matere fo wisi mo wisiyóló wosóló kisipa tiki tira. Ai whinė dāné dowi alamó saai yale kwia ama tokóló taae faralepó.

39 Kale Moses-né aṣere foné dāné dowi ala tokóló kemeróló, whị wisi beteranipó. Téretei, Yesuné ḡa kepaayóló betaaire fo wisi yó materetei wosóló kisipa fetetepa, ti dāné dowi alamó kwia saairetei tokóló kemeraalopó.

40 Kótóné kọlọ whịrapené i ala yaalo ai ape yale fo diḡpaae eraḡsóró, mo wisiyóló kaae tawaae. Ai fo i ape.

41 ‘Diḡ faletere whịrapené i dere fo wosae. Yaḡo ai depa kolóló sira deté fu betero deté fu betero, sinituraalu aluyae. Yaḡo doasi ala yaalopóló me whinėkéle diḡpaae depa, wosóló tué tiki tiraalo meipó,’ fo aṣeyóló muló beterepó,” yalepó.

42 Ai fo du betero Pol-ró Banabas-tamo ai fo wosetere be taaróló faaitepa, kale be whị so whinė duraalu, “Diaamo momó kale fo wisikó uté waaire *fula*-mó yó melale waasepólópó,” yalepó.

43 Atima ai fo wosetere be taaróló, belapaae sókó felepó. Téró, Banabas-ró Pol-tamo fupa Juda so whíró Juda meire fake so whítei, Juda so whinė dere ala yó tare so whítamo kale whítamo sya wapa, atimaamoné duraalu, “Diḡ Kótóné kọlené sukuturaalu, haḡe matere ala tuamó betó tawópóló yae,” du betalepó.

44 Téró, me *fula*-mó fo wosetere be ḡemó ai be huluamó betó mole so whị Kótóné fo wisi wosaairaaalu, wóló betó molepó.

45 Atétepa, atimaamoné yó mótu betere fo wosó tawóló betó mupa, mepaae Juda whịrapené kolóló, atimané dere fo wosaai ai ala uḡsóró wisi uḡpóló dei kisipa muturaalu, Pol-ró Banabas-tamoné dere fo teteróló, kae kae fo du betalepó.

46 Atétepa, Pol-ró Banabas-tamo né halaainé duraalu, “Kótóné fo ḡamoné diḡpaae yó melaai yalemó, diḡ wosetere hó yalepó. Tétepa, mió ḡamoné diḡ sisó eróló, Juda meire fake so whị betó molepaae i kale fo wisi yó melaairaaalu fulapó. Ti aita haḡe mei, diḡ Kótóné mo ti betere ala sere hóre aḡrapó.

47 Talené ḡamopaae i ala yae yóló mulalepó.

'I hae kwia feamó betó mole Juda meire fake so whi diliki tuamó betepa derópóló yalo diá sóró beteralepó.

Ai dené hae kwia doko feamó betó mole so whi aluyaqsóro tao sene fae erapó, " yalepó.

⁴⁸ Kale ai Juda meire fake so whi atima ai fo woseturaalu, mo doakale hajné sinóló, Talené fo hale sóró horótu betalepó. Talené ama taketi mo ti betere bete saalopóló muló betere so whi feané ai fo wosetu apaae tué tiki tiralepó.

⁴⁹ Tétu, Talené fo wosóló hae kwia feapaae fakeralepó.

⁵⁰ Atétepa, Juda whirapené topo whirapepaaekélé, mepaae Juda meire fake sorapekó Kótópaee winé sukóló betó mole doi mole sorapepaaekélé, Pol-ró Banabas-tamo fopaae buópóló, sesemeraté kweyalepó. Até deté kweyóló atimaamo ai be hulua tuamó betereitei, taaróló hokó faralepó.

⁵¹ Atétepa, faairaalu diaaqere dere dowi alamó damo i fole ape yóló, atimaamoné hó bemó ere hae terepeyóló Ikoniam bepaae felepó.

⁵² Téró, furaalu Talené ala eró tare whi tamo tuamó Deji Kepe Wisi fanuraalu, mo doa hekesené sukuté fu betalepó.

14

Pol-ró Banabas-tamo Ikoniam-mó Kótóné fo yó maleteti

¹ Téró, Ikoniam bemó Pol-ró Banabas-tamo dua dere kaae, Juda whirapené fo wosetere be dolopaae holalepó. Téró, atimaamoné mo wisiyóló yó matere foné, Juda so whiró Juda meire fake so whitamo hosaamó suraalu, mo dekéro so whi kisipa tiralepó.

² Téyaletei, kisipa tiki tirénire Juda so whiné ai dere fo hó yóló, mepaae hāle betó mole Juda meire fake so whiné Keriso so whitamo fopaae buópóló sesemeralepó.

³ Atétepatei, Pol-ró Banabas-tamoné woseni, faleyóló Talené fo betā ha-laainé daalu, fōlo sukamó yó maté fu betalepó. Atéro, yó mótu betepa, Kótóné ama kolené sukuturaalu, hāle tao sere fo wisi kapala fo nisi yaqsóro, kolóló sira yaaitere alaró kelemei alatamo erópóló, Talené atimaamopaae mo srapó.

⁴ Ai be huluumó betó mole so whi bukótamo yóló, mepaae Juda whirapetamo muóo, mepaae ti Yesuné fo yó matere aposel whirapetamo muóo, yalepó.

⁵ Atéro kilipaae, Juda so whikélé mepaae Juda meire so whikélé, mepaae topo whirapekélé, betapaae touró bitu, Pol-ró Banabas-tamo kane duné siriyóló daalopó yóló fo deyalepó.

⁶ Até yaai yaletei, kale whi tamo daalopó dere fo woseturaalu, ai be taaróló Likonia hae kwiamó tene be Listra be huluaró Derbe be huluatamomó kutu betalepó.

⁷ Atéro, Kótóné ama mió wosetere kisi fo wisi yó maté kweyalepó.

Pol-ró Banabas-tamo Listra bemó fo yó maleteti

⁸ Téró, Listra be huluumó betā whi hamané depemótei hōleke dowi beterepó. Atéru, ā mo sawa turukókélé feni, betere tikimótóro hāle betó tarepó.

⁹⁻¹⁰ Atéturaalu, Pol-né yó matere fo mopóló wosó tarepó.

Pol-né ai whi kikéro kaae tawalemó, ama kisipa tiki tiró betere alané a sumó wisiranérapóló kisipa mutu aḡaae duraalu, “Yā turukó holóló, naao dore hōleke donoyóló daayae,” yalepó. Tétepa, kale whi turukó holóló kweyaaai kaae salepó.

¹¹ Ai so whiné Pol-né yale ala kolóló Likonia be foné “Haió, ita, mo kótó tamotei dorowóló mo whi alée fóló dā tuamó i betere ape,” yalepó.

¹² Atéro atima kisipané Banabas-ta, ti atimané kótó Susi nisiyóló, ai doi mulóo, Pol-ta fo dere whi betepa, atimané fo fosó fosó dere kótó Hermes nisiyóló, kótó Hermes doi mulóo, yalepó.

¹³ Atéro, atimané kótó Susipaae moma dere beta, doasi be tū aupalo demó tēnepó. Ai moma dere be kaae tare whikélé, mo so whikélé, atima mo fea wóló Pol-ró Banabas-tamopaae hupu dóló momaraairaaalu, wā *bulmakau* hupuraperó ne fuané aleyóló depa dere meleketamo sóró, ai be hulua bopéro betere tipi tū serekemó sókó walepó.

¹⁴ Até du betere fo Pol-ró Banabas-tamoné wosóló ai ala yaosóro sesé duraalu, atimaamoné deró betere kuti bisāayalepó. Atéro bisāayóló sururu yóló fóló, kale be whi so whi wó mole kua dolomó fo fake yóló duraalu, “Diāné aita noa ala du bitu de?”

¹⁵ Dāmo Kótó mei, dā fea betā tiki daale whi i ape. Dāmota, kale mió wosetere kisi fo wisi diāpaae yó melaairaaalu, sóro wale whi tamo i ape. Térapa, ai betekélé munire kapala kótópaae hupu dóló moma dere ala taaróló, mo ti betere Kótó, haekélé, šakélé, wēi kēlakélé, ere ɔla ɔlakélé, fea aleyóló muló betere Kótópaae betā kisipa tiki tiróló betae.

¹⁶ Mo take bitiré wale ba fo dokō hae kwia feamó betó mole so whiné kisipa mutere ala yaai dowāae fu betepa, Talené atimapaee até ekesé yóló sesé ini, atimané tué mole ala yópóló taalalepó.

¹⁷ Téyaletei, Kótóné amatei a mo beteraóló kisipa muóppóló, diā tao sóro wisi ala eróturaalu, dāmó hali alikélé suka alikélé, ba fo alikélé, fea Talené ałótu beteraópó. Tī até dere alata, diā hajné sukóló beteraópóló Kótóné ama eratapó,” yalepó.

¹⁸ Atimaamoné ai be whi so whipaae atei ala wisinipa ekesé yóló sesé yaletai, mo dowāae felepó. Téturaalu, felekemó atimaamopaae hupu dóló momaraai yalepó.

¹⁹ Téró, mepaae Fisiria hae kwiamó tēne Antiok beró Ikoniam betamomó betó mole Juda whirape atima fea Listra be huluapaae tourale walepó. Atéro touró bituraalu, Pol-ró Banabas-tamopaae fopaae buóppóló sesemeratere fo yalepó. Atéro, kapo duné siriyóló daletikimó, Pol mo ti sinale nisiyóló kale sekērapené ama tiki sijóló sóro, ai be hulua bopéro betere tipi tū aḡpaae taae deralepó.

²⁰ Atéro mupa, Talepaae kisipa tiró betere whirape bopéroló daae mupa, kale seké a turukó holalepó. Atéro, a dale bepaaetei momó felepó. Téró, ai hīka ti Banabas atimaamo Derbe bepaae faai felepó.

Pol-ró Banabas-tamo Siria hae kwiamó tēne Antiok bepaae fesaae fele fo

²¹ Atimaamo ai be huluamó Kótóné mió wosetere kisi fo wisi yó melale tikimó, so whi mo dekéro Talepaae kisipa tiralepó.

²² Até du betéro nalo atimaamo momó Listra be huluamókélé, Ikoniam be huluamókélé, Antiok be huluamókélé, Talepaae kisipa tiró betere so whi atima ere alatoró yó tanóppóló, ketekéro fotokotamo bulatere fo yó melaté felepó. Atéro, yó mótu duraalu, “Diāné kisipa tiki diriyóló bitu, Tale Kótóné

teteróló daale aqpaae sókó faaitepa, ti doasi sekei ala tuamókélé bitiré fu betaalopó,” yalepó.

²³ Téró, Pol-ró Banabas-tamo mepaae be hulua dokq Keriso so whi kaae tanópóló, Keriso dirire whi disirape sóró beterótua deté kweyalepó. Atétua yóló, atima ɔla weyóló bituraalu, Talepaae kisipa tiró betere so whimó atimané tué tiki tiratere alamó Talené atima wisiyóló kaae tanópóló momar-lepó.

²⁴ Atimaamo ai so whimó momaróló, Pisidia hae kwia tuamó fóló, momó kale Pampilia haemó sókó walepó.

²⁵ Aimó atimaamo Perka be hulua so whipaae Talené mió wosetere kisi fo wisi yó melóló, Itali bepaae felepó.

²⁶ Ai weí fókumó tene Atelia bemó atimaamo weí nukumó Antiok bepaae walepó. Ai bemóta, take atimaamo Talené kutó dirópóló Keriso so whiné Kótópaae momaróló sóró beteralepó. Atéró, Kótóné ama koleturaalu, tao sóró dirae yale kutó diyóló kemeróló, kale bepaae momó fesaae walepó.

²⁷ Atimaamo atéró fóló bituraalu, kale Keriso so whi mo fea touróló betó mupa, Kótóné atimaamo fotokratepa erale alarape fea yó melalepó. Atéró yó melótu duraalu, Juda meire fake so whiné Kótópaae kisipa tirópóló, Kótóné amatei tɔ tukiyóló mulalepó yalepó.

²⁸ Ai forape yóló, Yesuné ala eró tare so whitamó doa fɔlo sukamó bitiré felepó.

15

Jerusalem bemó tourale fo

¹ Mepaae Judia hae kwiamó betó mole whirape Antiok bepaae dorowóló, ai bemó betere Keriso norapepaae etei fo yó mótu betalepó. “Diá Moses-né asere fo aqmó bituraalu, diaaq tiki sekae tikini depa, ti Kótóné diá mo ti aluyaqsóró tao saalo meipó,” du betalepó.

² Kale whirapené ai fo du betepa, Pol-ró Banabas-tamoné ai whirapetamo mo doasi fo tokótamo yóló atei kaae fo yó makesé yóló foné u só derótu i só derótu du betalepó. Até du beteró, Antiok Keriso so whiné Pol-ró Banabas-tamo yóo, mepaae tué tiki tiró betere Keriso whirape yóo, yóló Jerusalem bepaae doteyaaí sóró beteralepó. Ti aita, Kótóné ama *apospel* whiraperó whi disirapetamopaae i du betere fo moé? yóló wosene fópóló yalepó.

³ Téró, Keriso so whiné atima dotonatepa furaalu, Fonisia hae kwiaró Samaria hae kwiatatomó i fo yó melaté felepó. “Kale Juda meire fake so whi atimata, Talepaae tué tiki feteyóló betó mulapó,” deté fu betalepó. Ai fo dere woseturaalu, ai be huluamó betó mole Keriso norape atima hajiné sukutu betalepó.

⁴ Téró, atima Jerusalem be huluamó sókó felemó, kale *apospel* whirapekélé whi disirapekélé, Keriso so whikélé, atima mo wisiyóló dape salepó. Téró, Pol-ró Banabas-tamoné Kótóné atimaamo fotokratepa erale alarape fea atimapaee yó melalepó.

⁵ Téyaletei, mepaae Farisi fakekó Talepaae kisipa tiró betere Keriso whirape turukó holóló duraalu, “Ti ai Juda meire fake so whi Moses-né asere fo aqmó sukóló betóo, atimané tiki sekae tukóo, yópóló yae,” yalepó.

⁶ Atétepa, kale *apospel* whiraperó whi disirapetamo fea ai fo donoraai betapaae tourale walepó.

⁷ Atima ai forape du beteró kemetepa, Pita turukó holóló duraalu, “Norape-ó, kale Juda meire fake so whi Kótóné ama kisi fo wisi yało kólóné eratepa, wosóló tué tiki tirópóló, mo taketi Kótóné da tuamó ę sókó sóró beteraletei diaaą kisiparapó.

⁸ So whi feané tué tiki tuamó mole ala keletere Kótóné Juda meire fake so whi dape sere ala yó móturaalu, Deį Kepe Wisi da melale kaaetóro atimakélé malepó.

⁹ Ama dapaee kae ala eróo, atimapaee kae ala eróo, ini, atima tué tiki tiratere alanétei, atimané hosaa tuamó mole dowi ala tokóló taae faróló wisiralepó.

¹⁰ Térapa, diaaą Kótó surémóló kaae kelaairaalu, ai Keriso so whiné hulumó sekei ala noatepa belerótu de? Mo take dané ayarapénékélé, danékélé, atei kaae sekei ala beleyaaire mo sunipó.

¹¹ Dané atei kaae fo mo enénipó. Tale Yesuné ama kolené sukuturaalu, aluyaqsóro hałe tao sere alané da tao su dere kaae, atimakélé atétóro dapó,” yalepó.

¹² Téró ai touró betere so whi fea fo tekeni, Banabas-ró Pol-tamoné dere fo wosaai, dua betó molepó. Atéro betó mupa, Kótóné atimaamopaae kae kae kelemei alaró me ala yaai deremó eratere alatamo Juda meire fake so whi kuamó eraté kweyale fo yó mótu betalepó.

¹³ Atimaamoné ai fo yóló kemetepa, Jems ą turukó holóló duraalu, “Norape-ó, yało i dere fo wosae.

¹⁴ Folosóro kaae su, Kótóné ama kolené sukuturaalu, Juda meire fake so whi ama fake beteraai kisipa mutu, ere ala take Simeontei me doi Pitané dapaee yalepó.

¹⁵ Take Kótóné ama kóló whirapénékélé ai tué muturaalu, i fo aseýóló muló beterapó.

¹⁶ ‘I ala yóló kemetepa, Depit-né teýale be fisikó fóló moletei, ę wóló yało momó teýaalopó. Mepaae kęlaa yóló doýale ęla ęlarapekélé fea yało aleyóló mulaalopó.

¹⁷⁻¹⁸ Fisikóló momó teýaalopó dere fota, ti Juda meire fake so whiró mepaae dosąani tukó fale so whıtamo Talepaae wópóló teýaalopóló erapó.

Ti noatepae, ai ala eraalopóló ere Talené ama fo dokonótu ai ere ape.

¹⁹ Térené yało kisipané kale ai Juda meire fake so whi Kótópaae tué tiki tiratepatei, dané atimapaee doasi sekei ala eraalo meipó.

²⁰ Atei ala ini, atima etei kaae ma fotei aseýóló dotęyaalopa sae. ‘Kapala kótópaae moma yóló detere hupu ó na naęse. Mené so ó whi ęlémi nokole alakélé, hupu ó na depamó képi duwóló sukuteretei nokole alakélé, na ó hupu samea nokole alakélé, mo yaęse,’ yaalopó.

²¹ Ti noa betené dumipó. I fota, mo taketi Moses-né aseęe fo atima betere be huluarapemó yó melaté waleteti, feané tuęrapó,” yalepó.

²² Atéro, *aposeł* whiraperó Keriso whi disirapetamokélé, mo Keriso so whikélé, fea betapaae touróló, atimakó whi tamo Antiok bepaae dotonaai sóró beteraai tale yalepó. Téró, kale so whiné Pol-ró Banabas-tamo atima fea fópóló Judas me doi Barsabas-ró Sailas-tamo sóró beteralepó. Ai whi tamota, ai bemó betó mole Keriso so whi dapesó fu betere whi tamopó.

²³ Téró, ai dotęyaaire whirapené só fópóló, i fo aseýalepó.

“Da *aposeł* whiró whi disirapetamota, diaaą norape i ape. Da feané dią Antiok bemó Talepaae kisipa tiró betere Juda meire fake norapepaaekélé,

Siria hae kwiamó betó mole norapepaaekélé, Silisia hae kwiamó betó mole norapepaaekélé, mo doa kōleó, dapó.

²⁴ I dere fota, ðakó mepaae wh̄irape ðiā beterepaae wóló yale foné diaaq kisipa sekę yalepó depa, ðané wosalepó. Ti ai wh̄irapeta, ða Keriso so wh̄iné dotoréni, atima koleyāané ðiā beterepaae wóló, atimané kisipa mole fo ai ere ape.

²⁵ Norape-ó, até dere alamó ða fea betāpaae touróló bitu, ðakótei, wh̄i tamo sóró beteróo, ðané hosaa mole no Banabas-ró Pol-tamo yóo, yóló ðiā beterepaae ai dotonaterere ape.

²⁶ Ti ai wh̄i tamota, ðané Tale Yesu Kerisoné fo yó melaté kotepa atimaamo ðaq̄sóró wini, halaaíné Kótóné kutó diraté kotere wh̄i tamopó.

²⁷ Térpa norape-ó, ðané aseýale fo kaaetóró Judas-ró Sailas-tamoné kōlónékélé yó melaalopa wosae.

²⁸ Ðané tuñékélé, Ðęi Kepe Wisinékélé, i ala kolóló mo wisirapóló kisipa moleteiné i fo betā dapa, wosae.

²⁹ Kapala kótópaae momatere hupu ó nakélé, Hupu ó na sameakélé, na ó hupu depamó képi duwóló sinitereteikélé, mené so nópu nokole alakélé, mo yaq̄se. Atei alarape initepa, mo wisirapó. Ðiā fea mo doa kōleó,” dapó.

³⁰ Téró, kale dotęyale wh̄irape Antiok bemó sókó fóló, ai kale Keriso so wh̄i mo fea betāpaae touróló betó mupa, kale *fas* malepó.

³¹ Atéro, ai bemó betó mole Keriso so wh̄iné ai *fas*-mó aseýale foné atima hosaa diriralepó.

³² Judas-ró Sailas-tamokélé, Kótóné kōló wh̄i tamo ereteiné Keriso so wh̄i fotokōróló keteke bulatere fo mo dekeró yalepó.

³³ Atétu beteró, atimaamo aimó betó mole Keriso so wh̄itamo mepaae be ðęrape betalepó. Atéro, momó atimaamo dotonale Keriso so wh̄i beterepaae fópóló dotonaa i duraalu, “Kótóné diaamo hosaa muni deyóló dua betere ala erópóló yae,” yóló dotonalepó.

³⁵ Atétepa, Pol-ró Banabas-tamo Antiok bemó bitu, atimaamonékélé mepaae wh̄irapenékélé, so wh̄ipaae Talené fo yó melóo, Keriso so wh̄ipaae Yesuné dere ala etérópóló yó melóo du betalepó.

Pol-ró Banabas-tamo tekeyóló fele fo

³⁶ Atétu beteró, nalo me sukamó Pol-né Banabas-paae duraalu, “Ðamo take folosóró Talené fo yó maté kweýale be huluarapepaae ðané no nerape netéro beteréró keleté kweýaai faalopó,” yalepó.

³⁷⁻³⁸ Atéro, Banabas-né Jon me doi Mark-kélé, atimaamotamo faai yaletęi, Pol-né a faalo meipó yalepó. Ti noatępae, take folosóró Pampilia bemó Talené kutó diraalopó yalemó, a hōyóló atimaamo taaróló fesaae feleteinépó.

³⁹ Atimaamo atéro dóroi du beteró tekeyóló Banabas-né Jon-tei, me doi Mark dape sóró wejné bopéro daaló betere hae kwia Saiprus-paae wej nukumó faai felepó.

⁴⁰ Tétepa, Pol-né a tamo faaitere wh̄i Sailas dape sóró atimaamo faaitępa, Keriso norapené duraalu, “Talené kōlené sukutu, hāle tao sere alané diaamo wisiyóló kaae tanópóló yae,” yóló dotonalepó.

⁴¹ Téró, atimaamo Siria hae kwiaró Silisia hae kwiatamo tuāmó Kótóné betāpaae touróló betó mole Keriso so wh̄i fotokō bulaté felepó.

16

Timoti Pol-tamo fele fo

¹ Pol ą Derbe be huluapaae fóló nalo Listra be huluamó sókó felemó, ai bemó Yesuné ala eró tare whı betą ama doi Timoti beterepó. Ama hamata, Juda fakekó Talepaae kisipa tiró betere sotei, alimata Krik fake whıpó.

² Ai Listra be huluamó betó mole Keriso noraperó Ikoniām be huluamó betó mole norapetamoné Timotita, Keriso whı wisinaalepóló dukirótu beterepó.

³ Pol-né Timotikélé ątamo kweyaai tué muturaalu, Timotiné tiki sekaę tukópóló yalepó. Ti aita hałe mei, Timotiné alimata Krik fake whıpóló ai be hulua so whı feané kisipareteiné Juda fake dée nalaqsóro yalepó.

⁴ Atima atéro, ai be hularape dokọ kuturaalu, Jerusalem bemó betó mole whı disiraperó *aposeł* whırapetamoné Keriso so whıné wosóló, aqmó betérópóló aseyale fo dosąayóló yó melaté felepó.

⁵ Atéro yó matere fo woseturaalu, ai be hulua dokómó betó mole Keriso so whı Talené alamó fotokọ bualepó. Até dere kilituraalu, mepaae hałe betó mole so whı atima Talepaae kisipa tirąleta yaleteiné be deętere dokọ Keriso so whı fakeraté fu betalepó.

Pol-né nokenaró dere kaaené Masedonia whı kelale fo

⁶ Pol-ró ama fulumu whırapetamo Esia hae kwiapaae kale fo wisi yó melaté faqsóro Deı Kepe Wisiné sesé depa taaróló, Frisia hae kwiaró Kalesia hae kwiatamomó maaté yó maté felepó.

⁷ Atéro, atima Misia hae kwiaró Bitinia hae kwiatamo dałemó sókó wóló, Bitinia hae kwiapaae faai yaletei, Yesuné ama dotonale Deı Kepe Wisiné aipaae faqse yóló sesé yalepó.

⁸ Atétepa, atima Misia hae kwia dekeróló Troas bepaae derepelepó.

⁹ Atéro, dikitamo Pol-né nokenaró dere kaaené Masedonia whıkó wóló kema yóló turaalu, “Da Masedonia hae kwiamó betó mole so whı tao sene ape,” yalepó.

¹⁰ Até dere ala kolóló, mo ai fapotoróti da turukó horóló, kale Masedonia hae kwiapaae faairaalu, ąla ąla sisóló mulalepó. Ti noatepae, Kótóné mió wosetere kisi fo wisi Masedonia so whıpaae yó melale fópóló, da dotętapóló kisipa mualepó.

Lidia Kótópaae kisipa tirale fo

¹¹ Atéro, da faairaalu Troas bemó weı nuku sóro Samotres bepaae fóló, aimó fiyalepó. Téro ai hıka ti da Neapolis bepaae felepó.

¹² Neapolis be hulua taaróló Filipai be huluamó sókó felepó. Ai be huluata, kale Rom *Gavman*-né doasi topo be ereteiné Masedonia hae kwia tuamó doi mulapó. Da ai bemó betepa, mepaae be deęrape kemeyalepó.

¹³ Saa nóló fo wosetere be demó, da ai be hulua bopéro betere tipi tuępaae sókó fóló derepelepó. Atéro, tipi aqró fole weı fókumó, Juda fake so whıné momaneta dere tiki kelaai felemó, mepaae sorapekélé, wóló betó mupa kelalepó. Atépa, da dorópóló, Kótóné fo yó melaairaalu kaae salepó.

¹⁴ Téro, ai yó matere fo wosetu betere sokó betané doi Lidiapó. Ai so ą Taiyatira be whı soné sonaai kuti mepaae so whıtamó dotonóló *moni* su beterepó. Ai so Lidia ąta, Kótó aqmó naameyóló dua bitu, Talené doi sóro horótu beterepó. Atére so Pol-né yó mótu betere fo wosópóló, Kótónétei ama hosaa feterelepó.

¹⁵ Atéro, kale sokélé, atamo betamó betere ama fake so whikélé, atima fea wēi tōpuralepó. Atéyale kilipaae kale soné dāpaae duraalu, “Diaaō tuēnétamo ę Talepaae kisipa tiró beterao depa, ti diā sawa be demó ętamo betaalopa ape,” yóló dirii fo depa dā ama dere fo wosóló felepó.

Pol-ró Sailas-tamo dipula beterale fo

¹⁶ Me sukamó dā momaneta dere tikipaae felemó, tumó betā wae sóró kutó diratere so seimale hokolaa yalepó. Ai sota, dowi kepené fotokoratepa nalopaae yaaire ala kolóló i ala mo yaalopó dere fo mo dokonateremó doasi moni sóró ą teteróló kaae tare whirapepaae maleta dua yalepó.

¹⁷ Ai so seimalené Pol-sépi dā sya wou fo fake yóló duraalu, “I whirape atimata, Mo ó Taoró daale Kótóné kutó diratere whirapepó. Atimata diā mo ti aluyaqsóro tao saaire ala wisi i ape, yóló diāpaae yó matere whirapepó,” yalepó.

¹⁸ Be dētere dokō kale soné kale fo kaaetóro du betepa, Pol ą hōtepa fetée wóló dowi kepe foné sóró duraalu, “Yesu Kerisoné doimó dapa, ya ai senaale tuamó betereitei taaróló sókō fae,” yalepó. Mo ai fo deretamotóro dowi kepe kale senaale taaróló sókō felepó.

¹⁹ Até dere ala kale senaale talerapené kilitu, atima take du betale kaae moni saai dere tų tikalepó kisipa mualepó. Téturaalu, Pol-ró Sailas-tamopaae doasi fopaae buóló atimaamo naasemó etēe sóró tawalepó.

²⁰ Atéro, atima sóró betero betere whirapetamo fo tekāairaalu, so whi ęla dotonótua dere tikipaae felepó. Atéro Rom *Gavman*-né fo tokóló taleyópóló sóró betero betere whirapené keletómó daalóló duraalu, “Atimaamota, Juda whinétei dāné be hulua dorópóló disirótu beterao.”

²¹ Atimaamonéta, dā Rom *Gavman*-né yaqse yóló fo muló betere fo tukóló i ala yae yóló yó mótu beterao,” yalepó.

²² Téro, kale senaale talerapené dere alamó so whi mo fea atimatamo muni folo, Pol-ró Sailas-tamo só deratere fo du betalepó. Até du betepa, kale fo tokóló tale dere whirapené susupuratere whirapepaae atimaamoné kuti sokóló biyané fokusói ala yae yalepó. Ti fo depa, atimaamoné deró betere kuti sorokóló taae faróló fokusói ala yalepó.

²³ Ai ala du betero, *dipula* be kaae tare whiné naase tuāpaae mulóló, āpaae mo dirii fo yóló duraalu, “I whi tamo botokó faqsóro mo wisiyóló kaae tawae,” yalepó.

²⁴ Téro, kale sekéné yale fo wosóló, ą wituraalu kale whi tamo mo be ke tuā dolopaae beterale felepó. Atéro, atimaamo botokó faqsóro ni fake dolopaae hōleke tamo deróló dulalepó

²⁵ Atéro bitu, mo dikitamo 12 *kilok* Pol-ró Sailas-tamo Kótópaae wole fo dere alaró momatamo deté fu betalepó. Atétu betepa, mepaae *dipula* bemó betó mole whirapené wosó tarepó.

²⁶ Téyalemó, mo doakale wii bao wóló be tao sóró worerale tikimó, ai *dipula* be tųkélé, hāletei turukwē fóló whirape dulótua yale *sein* képirapekélé, fea whaaló yóló hāle teraae felepó.

²⁷ Atépa, kale *dipula* be kaae tare diki tare whi turukó holóló kelalemó, *dipula* be tų mo fea turukwē fóló mupa kelalepó. Atépa kilitu, ai whirape mo fea dapo dapo yóló fele nisi yóló ama sepakené ątei ama daai yalepó.

²⁸ Até depa, Pol-né fo fake yóló duraalu, “Naaotei ya doraai kisipa muaqse. Dāta, botokó feni, mo fea i betó mole ape,” yalepó.

²⁹ Ti fo depa, kale diki tare whĭné mepaae whĭrapepaae sã sóró ape yóló *dipula* be dolopaae fóló kelalemó, u ere alamó ă Pol-ró Sailas-tamo betere aqmó deraapisa fóló muni dere felepó.

³⁰ Atéró, kale whĭ tamo dapesó fóló belamó daalo bitu, “Doa whĭ tamo-ó, ę aluyaqsóró tao sǒpóló, noa alakó yaaloé?” yalepó.

³¹ Ti fo depa kale whĭ tamoné ăpaae tokó mótu duraalu, “Yă Tale Yesu Kerisopaae kisipa tiki feteyóló tiratepata, ti Kótóné yăkélé, naao fake so whĭkélé, mo fea aluyaqsóró tao saalo ai ape,” yalepó.

³² Atéró atimaamoné Talené fo ăpaaekélé, ama bemó betó mole so whĭ feapaaekélé, yó melalepó.

³³ Téró, mo ai dilikitamotóró kale whĭ atimaamo daale tikimó dowaléyale tiki wĕi fokoralepó. Atéró mo tétitóró kale whĭ ăkélé, ama naale senaale sokélé, mo fea wĕi tǒpuralepó.

³⁴ Atéró, kale whĭné Pol-ró Sailas-tamo ama bepaae dapesó fóló, ęla melalepó. Téturaalu, kale seké ăkélé, ama naale senaalekélé, somakélé, atima fea Tale Kótópaae kisipa tiki tiróló bituraalu, hajné sukóló hĕkese du betalepó.

³⁵ Téró, hĭka be dĕtepa, kale fo tokóló tale dere whĭrapené diki tare whĭrapepaae duraalu, “Kale *dipula* be kaae tare whĭpaae ai kale whĭ tamo fǒpólópa, dotęyae,” fo ene fǒpóló dotonalepó.

³⁶ Atéró wóló ai fo depa, kale *dipula* be kaae tare whĭné Pol-ró Sailas-tamopaae duraalu, “Kale fo tokóló tale dere whĭrapené diaamopaae dua wisiyóló fae yó ęló beterepa, diaamo fae,” yalepó.

³⁷ Ti fo yaletei Pol-né ai whĭrapepaae duraalu, “Đamo kikiti sókó daaróló mo faalo meipó. Ti noa betené mei, đamokélé Rom faketamo touróló doi betámó mole whĭtei, diaađ đamotamo fo tokóló wisiyóló taleni, hăkeamó so whĭné keletómó đamo hăle hĕko doló sameatamo *dipula* beteralépó. Até yaletei đampaae kikiti sókó daalóló fae dere wisirapóló de? Ai ala wisinipa, mo atimatóró wóló đamo sokotepa wisirapó,” yalepó.

³⁸ Ai fo depa, kale diki tare whĭrape fóló, topo whĭrapepaae ene felepó. Ai fo woseturaalu, atima kisipané Pol-ró Sailas-tamo kae fake nisi yaletei, Rom faketamo touró beterepó depa, woseturaalu atima wiyalepó.

³⁹ Atéró atimané Pol-ró Sailas-tamopaae dua naamei fo yóló duraalu, “Diaamo hăle fǒpóló *dipula* sokotapa, i be hulua taaróló dua faasepe,” yalepó.

⁴⁰ Atétepa, Pol-ró Salasitamo *dipula* be taaróló Lidiané bepaae felepó. Atéró fóló kelalemó, aimó Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiró betere hamarape touró betepa kelalepó. Atépa atimaamoné atimapaae Talené ala tuamó diriyóló beterepóló, keteke bulatere fo du betere atimaamo felepó.

17

Pol-ró Sailas-tamo daai yale fo

¹ Pol-sĕpi atima Ampipolis be huluaró Apolonia be huluatamomó bosenóló, Tesalonaika be huluamó sókó felepó. Ai be huluamó Juda fake so whĭné fo wosetere be tĕnepó.

²⁻³ Téró, ai fo wosetere bemó Pol-né ama dua dere kaae *fula* soremó maaté ă fóló Kótóné fo dosăyóló duraalu, Keriso susupu sóró sukăletei momó kepaa yalepó fo ašemó eretei mo dokonóturaalu, ai yale ape. Ai fo yóló duraalu,

yalo diapaae du betere whi Yesuta, me kaae mei, Kótóné so whi teterólo kaae tanópólo sóro betero betere Kerisomó dapó du betalepó.

⁴ Mepaae mo turó Kótó aomó sukólo betó mole Krik fo bole so whi Pol-ró Sailas-tamoné dere fo mopólo kisipa mutu, atimaamotamo muni felepó. Até yale kaae, mepaae doi mole sorapekélé, mepaae tóróti Juda so whikélé ai alatóro yalepó.

⁵ Tétépa, Juda whirape dei tué muturaalu, so whi ɔla dotonólo duputua dere tikimó, mepaae dowi ala du betere whirape dosayólo dape siré kweyólo bóe dóló hɔle sópólo sesemeratere fo yalepó. Atéro ai whirapené kale whi tamo so whi feané keletómó sɔyólo só faai, kisipa mutu Jeson-né be bopéroló duraalu, “Pol-ró Sailas-tamo aimó betepa ipaae tóɛ derae,” yalepó.

⁶⁻⁷ Ti fo yalemó, kale seké tamo kilinitepa, Jeson-ró mepaae Keriso norapetamo sɔyólo só fóló ai be hulua kaae tare topo whirape beterepó beterafe felepó. Atéro betero betepa, so whiné fo fake yólo duraalu, “I hae kwia feamó kuturaalu, so whiné betere ala doraté kutu betere whirape mió imó wóló betepa, Jeson-né dape sóro firó beterafó. Téró, dané topo whi Sisané muló betere fo tukólo, teterólo daale topo whi me Yesupó du beterafó,” yalepó.

⁸ Ai fo dere woseturaalu, mo so whikélé, doasi topo whirapekélé, atima fea ai dere fo bete kóló kóló duraalu, kae kae seké kisipa mualepó.

⁹ Atéro, kale topo whirapené Jeson-sépipaae duraalu, diá doteyaalopa moniné dupu yae depa, atima fópólo dupu yalepó.

Beria bemó yale ala

¹⁰ Téró, até yale dikitamo kale Keriso norapené Pol-ró Sailas-tamo Beria bepaee fópólo dotonalepó. Atéro atimaamo ai bemó sókó fóló Juda whirapené fo wosetere bepaee felepó.

¹¹ Beria whirape atimané dere alata, Tesalonaika whirapené dere ala kaae ini, atimata mo kisipa mulu wisi ala dua yalepó. Beria whirapénéta, Pol-ró Sailas-tamoné yó mótu betere fo wosóló mo doasi heketetamo keteké buóló i ala dua yalepó. Atimaamoné yó mótu betere fo dono démóló kaae kelaai, betere dokó Kótóné fo mole asé keletétóro fu betalepó.

¹² Téró, kale Krik fo bole whiraperó Juda so whirapetamo mo turó Talepaae tué tiralepó. Mepaae doi mole Krik sorapekélé, téyalepó.

¹³ Téró, Tesalonaika bemó betó mole Juda whiné Pol-né Kótóné fo Beria bemó yó mótu beterafó dere fo woseturaalu, atima Beria bepaee felepó. Atéro, fóló Beria so whiné Pol-ró Sailas-tamopaae fopaae buópólo sesemeratere fo du betalepó.

¹⁴ Atei fo wosetu, mo ai fapotóro mepaae Keriso norapené Pol weí fóku seseké fópólo dotonalepó. Téyaletei, Sailas-ró Timoti-tamo ai Beria bemó beterepó.

¹⁵ Atétépa, Beria whiné Pol dapesó fóló, Atenis bemó doteyólo atima momó fesaae faaitépa, Pol-né Sailas-ró Timoti-tamopaae ɔ beterepaae hapale ape yae yalepó.

Pol Atenis bemó betale fo

¹⁶ Téró, Pol ai Atenis bemó kale whitamó kaae taru, ai be huluamó whiné aleale kapala kótórape hɔle ɔla kaae yó mupa kilitu, ama kisipa tiki mo doasi seké yalepó.

17 Até dere ala kilitu, a Juda whinė fo wosetere bepaae fóló bituraalu, mepaae Juda so whiró mepaae Kótópaae winé sukutu, dua betó mole Krik so whıtamo atima ai alamó fo kęlaaraleta du betalepó. Tęturaalu, mepaae aimó touróló ęla dotonótu betere so whıtamonékélé be de dere dokó fo kęlaaraleta du betalepó.

18 Ai be huluaamó, doasi kisipare fake tamo Epikurian fakeró Stoik fake-tamo beterepó. Atépa, Pol-né kale mió wosetere kisi foné Yesu a mo ti sukaletei momó kepaayóló beterepóló yó melóo, ąpaae kisipa tiki tiratere so whı a kepaatu yale kaae kepaayaalopóló yó melóo, du betalepó. Atéró yó matepa, ai kale fake tamoné ątamo fo tokóló só deraai kaae salepó. Ai fakerapekó mepaaené duraalu, hoko fo du betere whinė noa fokó yaai du bitu derópó yalepó. Mepaaené duraalu i whinėta da kisipa inire kótóné fo eraai derópó yalepó.

19 Tētu beteró, kale Areopakus fake touraleta dere tikipaae atimané Pol dapesó fóló beteró bitu, ąpaae woseturaalu, naao so whıpaae ai yó maté kutu betere kisi fo ąamale kisipa yaai yae.

20 Naao dere fota mo wosókélé ini, kisi fo depa dapa, ai foné bete ąapaae hąkearóló yó melaasepé yalepó.

21 Atenis be whiró mepaae be torókóló wóló betó mole whırapetamo atima suka fea mepaaekélé feni, mo hale betó taru atimané kae kisi ala yaairaaalu dere fokélé yóo, wosókélé yóo, du beterepó.

22 Atépa kale Areopakus whırape touraleta dere tikimó, whırape betere kuamó Pol a diśó holóló duraalu, “Ti Atenis be hulua whı-ó, ąıta, betere dokó mo wisiyóló moma yó tare whı betepa, ęalo kelalepó.

23 Dią betó mole tuamó ę kuturaalu kelalemó, diaaq moma dere kapo fakemó etei kaae fo aseyóló muló beterepó. ‘Ita, ąané kisipa inire Kótópaae moma dere kane fakepó,’ erépó. Ti diaaq a derópóló kóló kóló irutei, a aqmó dua bitu, momatere Kótó ąıpaae i yó matapa wosae.

24 Ai Kótóta, i haeró haemó yó mole ęla ęlatamo fea ama alerapó. ąta ó ąaró i haetamoné Tale bitu, ęla ęla fea ama teteróló kaae tarapó. Térené ąta, mo whinė naasené teterere moma dere bemó bitinipó.

25 Kótóta Tale betepa, a mepaae ęla ęla ęyątepa, ąané tao sóró manére? Da so whı beteró betere foró fea ęla ęlatamo ąamó hale mótu beterepó.

26 Mo take betą whinėtei, i hae kwia feamó betó mole so whı deteyóló fake firópóló Talené ai whı aleyalepó. Tęturaalu, atima betaaire hae kwiarapekélé, atima betaaire ba fo alikélé, mo fea amatei tukóló muló beterepó.

27 Kótóné atéretei hale ini, so whinė a kekóló kolóppóló kisipa muturaalu erapó. So whinė a kelaai keteke butupa, ti mo kelaalo ai ape. ąta da so whı betere tiki saletópaae bitini, da fea betere felekemó ai betere ape.

28 Ti noatepae, da betere beteta a tuamótóró muluraalu, ama da fotokó eratepa beterepó. Dią mepaae fo doląatere whırapené duraalu, ‘Daąta, ama naale senaale beterepó.’ fo aseyóló muló beterepó.

29 Téreteiné, whinė naasené aleyóló muló betere *kold kapané ó silpa kapané ó* kaporapené aleale ęlapaaetei, noatepa kótópó du bitu de? Ti Kótóta, whinė kisipa fosó fosóre alané aleyóló muló betere ęla kaae aąnipó.

30 Take betale alimó mokęleyaa yóló bitu du betale alamó, Kótóné kwia tokó menipó. Atétu betaletei mió Kótóné mo doakale fotokęi fo yóló mulóturaalu, hae kwiamó beteró fale so whı mo feané du betere dowi ala taaróló, tuę tiki feteyóló betae fo erapó.

³¹ Ti noatepa meipó. Betá sukamó Kótóné ama sóró daaló betere whiné so whi mo feané yale ala mo dono tale yópóló ai be de ama tukóló kae muló beterapó. Até yaairaalu, a hãle whi nisi yaõsóró so whi feané kisipa yópóló a mo ti sukãletei momó kepaaróló beteralepó,” yalepó.

³² A kepaayóló beterapó dere fo woseturaalu, mepaae so whiné faleyóló kae kae fo yaletei, mepaae so whiné duraalu, “Naao ai dere fota, me be demó diriyóló wosaalopó,” yalepó.

³³ Ai fo depa, Pol a fo tale dere tiki taaróló felepó.

³⁴ Betá betá whi Pol-né yó matere fo mopóló wosóló tuę tiki tiralepó. Atima kuamó kale Areopakus whikó Dionisius-ró betá so Damaris-tamokélé, Pol sya wóló, Talepaae tuę tiki tiralepó. Mepaae so whikélé tuę feteyóló tiralepó.

18

Korin bemó yale ala

¹ Atéró kãlipaae, Pol Atenis be hulua taaróló, Korin be huluapaae felepó.

²⁻³ Téró, aimó Juda whikó Pontus bemó deyale whi Akuila betepa kelalepó. Ai sekęta mo dóti Rom *Gavman*-né doasi whi Kaladias-né Juda fake terekenatepa a ama soma Prisila-tamo, Itali hae kwia taaróló walepó. Atépa, Pol a ai soró whıtamo beterepaae felepó. Akuilaró soma Prisila-tamo be teterer kuti dokotere soró whıtamo betepa, Pol akélé ai kutó kisipa ereteiné atima fea betamó bitu, ai kutó diyaaı yalepó.

⁴ Atéró, Pol a fo wosaae tukóló muló betere be de dokó fea Juda whırapené fo wosetere bepaae fóló, Juda so whıró Krik so whıtamo fea betapaae touróló bitua yalepó. Atéró bitu Talené alamó fo tiki kęlaaróló, Pol-né ama dere ala sya wópóló kisipa muturaalu, Talené ala hãkearótu betalepó.

⁵ Téró, Sailas-ró Timoti-tamo Masedonia hae kwia taaróló Korin bepaae wapa, Pol a kae kae kutó taaróló, Kótóné fo yó matere ala betá yó tawalepó. Pol-né Juda fake so whıpaae etei fo yó mótu betalepó. “Yesuta mo hãle whi mei, Kótóné so whi fea teteróló kaae tanópóló, sóró daaló betere whıpó,” du betalepó.

⁶ Téyaletei, Juda whırapené Pol-né yó matere fo atima kae foné teteróló a doka doka yóló eratere fotei du betalepó. Atétepa, Pol a turukó holóló ama kuti terepetu duraalu, “Diaađ dowi ala tokóló aluraaire fo wisi depatei, diđ wosetere hđ dapó. Take diđ doasi sekęi ala supa ti ai yało mei, diaađ yale alanétei diđ alu yaalo ai ape. Térené mió ę Juda meire fake so whi beterepaae kale fo wisi yó male fulapó” yalepó.

⁷ Téró, Pol ai fo wosetere be taaróló ai felekemó betere whi Titius Jastus-né bepaae felepó. Ai sekęta, Kótópaae doasi wituraalu, aqmó dua sukóló betere whıpó.

⁸ Téró, Juda fakené fo wosetere be kaae tare topo whi Krispas-kélé, ama somakélé, naale senaalekélé, atima fea Yesupaae tuę tiki feteyóló tiralepó. Ai sekęné mepaae Korin bemó betere so whıpaae Talené fo yó male tikimó atima mo fea tuę tiki feteyóló tiratepa, weı tópurótuua yalepó.

⁹ Betá dikitamo nokoné dere kaae Talené Pol-paae duraalu, “Ya wiyóló dua hãle betaõse. Halaainé daalu, kale fo wisi yó matere ala hãle yó tawae.

¹⁰ Ti noatepae, ęta yaıtamo betamó betereiteiné me whiné yãpaae me dowi ala eróló doraalo meipó. Ai be huluamóta, ępaae kisipa tiki feteyóló tiraaire so whi betereiteiné atima feata yało so whıpó,” yalepó.

¹¹ Talené ɸpaae ai fo depa, Pol ai bemó Kótóné fo yó mótu betepa, ba fo betɸ kemeyóló me ba foné wélié apo miró kemeyalepó.

¹² Kaliota Akaia hae kwia tɸteróló kaae tanópoló Rom *Gavman*-né sóró daaló betere whɸpó. Ama atéró kaae tapa, kale Juda so whɸ mo fea touróló Pol-tamo fopaae buturaalu fo tokóló só deraai dapesó wóló beteralepó.

¹³ Atéró, daapa Pol só deraai Kaliopaae duraalu, “I whɸnéta so whɸpaae Kótópaae momaturaalu, etéró yae yó mótu, kale asémó ere fo tukóló kópaae fópóló dere fotei du beteralepó,” yalepó.

¹⁴ Atei fo depa, Pol-né atimapaae tokó matere fo yaai yalemó, Kalioné Juda so whɸpaae duraalu, “Ti i whɸné *Gavman*-né muló betere fo tikitere ala ó mepaae sawa ɸsókó fole ala uasóró, ti diɸné dere fo wosóló fo tokóló tale uɸpó.

¹⁵ Téretei, diɸné ɸpaae wosene wouraalu, ɸale fomó ó doi deremó maatépó dereteita, diɸ Juda whɸrapené yóló muló betere fopa, diɸsisitei tale yae. Atei alamó ɸalo diɸné dere fo taleyóló eraalo meipó,” yalepó.

¹⁶ Ti fo yóló, atima ai fo teketere bemó betereitei belapaae ɸkó faralepó.

¹⁷ Ai kale fo tokóló taletere be belamótei kale so whɸné fo wosetere be kaae tare whɸ Sostenes tawóló fokosói ala yalepó. Atétepa, kale kaae tare whɸ Kalioné ai dere alamó fo mekélé ini, ɸale ɸla nisyalepó.

Akuila, Prisila, Apolos-sépi atimané yale ala

¹⁸ Pol ɸ Akuila-sépi somapiti atima ai Korin bemó be ɸrape dekéro betalepó. Take ama Tale Kótópaae yóló mulótu duraalu, ɸalo topo niki mió folo ɸapale tikaalo meipóló mulalepó. Atéró yóló mulale be ɸ kemetepa, ama topo niki Kenkria bemó tikalepó. Atéró atima faai furaalu, Keriso no nerapepaae kóló yóló Akuila-ró Prisila-tamokélé atima fea wɸi nukumó Siria hae kwiapaae faai felepó.

¹⁹ Atéró, atima Efesus bemó sókó fóló, ai bemó Prisila-ró Akuila-tamo betepa taaróló, Pol ɸ maaté Juda fakené fo wosetere bepaae fóló, Juda whɸrapetamo Talené ala etérópóló du betalepó.

²⁰ Ai fo woseturaalu, kale so whɸné ɸpaae ɸa ɸatamo betaalopó depatei, ɸ fulapó yalepó.

²¹ Atéró, ɸ faai Juda so whɸpaae kóló yóló duraalu, “Me sukamó Kótóné ɸ diɸ beterepaae wópóló tɸ mulatepa, ti momó fesaae wonérapó,” yalepó. Ai fo yóló kale seké Efesus be taaróló wɸi nukumó felepó.

²² Táyóló, Sesaria bemó sókó fóló ai be taaróló, Jerusalem bepaae holóló Keriso so whɸpaae kóló deté Antiok bepaae derepelepó.

²³ Ai bemó mepaae be ɸrape betéro, nalo Antiok be taaróló, Kalesia hae kwiaró Frisia hae kwiatamomó tɸ mole be hulua dokó feapaae felepó. Atéró kuturaalu, Yesuné ala du betere so whɸrape diri yóló beterópóló keteke bulatere fo deté kweyalepó.

²⁴ Pol ɸ até deté kutu betepa, betɸ Juda whɸkó Aleksandria bemó deyale whɸ Apolos Efesus bemó sókó walepó. Ai sekéta, *skul* yóló kisipare whɸ betereiteiné Talené asémó ere fo mo wisiyóló kisiparapó.

²⁵ Apolos take mené Talené ala etérópóló ɸpaae yó matepa, kisipa iruraalu yó mótu betalepó. Ata, Jon-né wɸi tópuratere alamaaté kisipa epatei, Yesuné yale ala mo doakale keteke buóló so whɸpaae mo donotóró yó mótu betalepó.

²⁶ Téró, ɸ Juda whɸrapené fo wosetere bepaae fóló mo halaainé kaae sóró yó matere fo Akuila-ró soma Prisila-tamoné wosalepó. Atétu, mepaae fo bete

ɔpaae mo wisiyóló yó melaairaaalu, atimaamoné bepaee dape salepó. Atéro bituraalu, Kótóné fo bete tokóló yó mótu betalepó.

²⁷ Atétu beteró, nalo Apolos Akaia hae kwiapaae faai depa, Efesus Keriso so whiné ɔ ketekę bulatere fo, Akaia Keriso so whiné ɔ mo wisiyóló dape sópóló, fea fo aseyaalpó. Atéro, ai ase sóró weı nukumó fóló malemó, tuę tiki tiró betere so whiné ɔ mo wisiyóló dape salepó. Aimó bituraalu, Kótóné kọlené sukutu tao supa, ɔpaae tuę tiki tiratere so whı Apolos-né doasi tao sere ala du betalepó.

²⁸ Apolos-né Yesuta hałe whı mei, Kótóné so whı tetérolo kaae tare whıpóló tuę yópóló, Juda so whı feané keletómó Kótóné asemó ere fo yó mótu betalepó. Atéro yó mótu duraalu, “Yesuta, da fea tetérolo kaae tanópóló, Kótóné sóró beteró betere whıpó,” yalepó. Atéro, yó male foné Juda whırapené yó matere fo teterelepó.

19

Pol Efesus bemó Kótóné fo yó maleteti

¹ Atéro, Apolos ɔ Korin bemó betepa, Pol ɔ du sorokó mole haemó fu beteró Efesus bemó sókó felepó. Aimó, mepaae Talené ala erótu betere whırape betó mupa kelalepó.

² Atépa atimapaae duraalu, “Diɔ Yesupaae tuę tiki tirale sukamó, Deı Kepe Wisi saleé?” yóló wosalepó. Tétepa ɔpaae tokó mótu duraalu, “Meipó. Da ai Deı Kepe Wisi beterapó fokélé wosenipó,” yalepó.

³ Ai fo depa, Pol-né atimapaae momó woseturaalu, “Ti diɔ noa kaae ala yóló weı tópualeé?” depa atimané duraalu, “Daɔa, Jon-né weı tópurale kaae yóló tópuralepó,” yalepó.

⁴ Ai fo depa, Pol-né duraalu, “Jon-né weı tópurale alata, dowi ala taaróló kisipa feteyóló wale so whı tópurótua erapó. Atéro, weı tópurótu duraalu, ‘E wale kılıpaae betɔ seké whı waalopa, diaaɔ dowi ala taaróló, ai whıpaae kisipa tirae. Ti ai whiné doita, Yesu ai ape,’ ” yalepó.

⁵ Atima fea ai fo wosóló, Tale Yesuné doimó weı tópualepó.

⁶⁻⁷ Atéro, Pol-né atima tikimó naase mulalemó, kale Deı Kepe Wisi atima tuɔpaae bitı wóló fotokoratepa, kae kae be foné yóo, Kótóné kóló whırapené dere fo kaae yóo, du betalepó. Ai weı tópurale whırape touróturaalu, 12-rópó.

⁸ Téro, Pol ɔ Juda fakené fo wosetere bepaee fóló mo halaainé daalu yó mótu betepa, wélié sore kemeyalepó. Atéro, ai be whı so whıpaae Kótóné tetérolo daale aomó mole ala mopóló kisipa muópóló, diriiné wisiyóló yó mótu betalepó.

⁹ Téyaleteti, mepaae so whı Pol-né yó matere fo wosaalomeipóló dowaae furaalu, haķeamó Yesu Kerisoné ala eratere fotamo bóe dóló faletu betalepó. Até depa, ai fo wosetere be taaróló Yesuné ala eratere whırape maaté dapesó fóló, Tiranus-né doasi be dolomó, betere dokọ fea kale fo wisi bete tokóló ķęlaarótu betalepó.

¹⁰ Atétere alata, ba fo tamo tuɔmó bituraalu, du betalepó. Atéro, yó mótu betale tikimó Esia hae kwia tuɔmó betó mole Juda so whıķélé, Juda meire fake so whıķélé, mo fea Tale Kótóné fo wosalepó.

¹¹ Kótóné Pol fotokoratepa, mo kae kae kelemeı alarape erótu betalepó.

¹² Até dere ala kilituraalu, mepaae kisi daale so whıró dowi keperape tepeyóló betó mole so whırapetamo wisirópóló kisipa mutu, kęanaterere kutı́rótó fosono helekętere kutı kwiatamo só fóló, Pol-né tikimó wolaa yó seneta

yalepó. Atéró, ai kuti só fóló kale hepo daale so whjíró dowi kepe betere so whjítamoné tikimó olaa dua depa, hepo wisi yóo, dowi keperapekélé sókó fóo, dua yalepó.

¹³ Atéró, mepaae Juda whjirape atimanékélé, kale dowi keperape tepeyóló betó mole whjirapepaae duraalu, “Pol-né yó mótu betere whj Yesuné doimó yálo yáppaae dapa, yá whj tuámó betereitei, taarólu sókó fae,” dua yalepó.

¹⁴ Téró, Kale Juda whjíkó so whjímó Talepaae momaratero topo whj Skipané naalemarae weikeró beterepó. Ai naalerape atimanékélé, atei kaae ala du betalepó.

¹⁵ Ai ala du betalemó, betá sukamó i ala yalepó. Kale whjné tiki tuámó tepeyóló betere dowi kepené atimapaee tokó mótu duraalu, “Yesuró, Pol-tamota, yálo tuérapa, diá deé?” yalepó.

¹⁶ Ai fo yóló, kale dowi kepe tepeyóló betere whj kale naalerape tikipaae tuwó horóló, dekei ala yalepó. Atéró mo ti dóló sininóló, kale weikeró whjirape atima kutikélé fea sorokóló taae fatepa, sameatamo belapaae tiki daapi hãle sókó fóló, botokó dapo dapo yalepó.

¹⁷ Até yalepó dere fo kale Efesus bemó betó mole Juda so whjíró Krik so whjítamoné wosetu, atima winé sukóló Tale Yesuné doi hale sóró horótu betalepó.

¹⁸ Até deremó, mepaae mo dekeró so whj Yesupaae kisipa tiki tiróturaalu, atimané take du betale dowi alarape so whj feané keletómó Talepaae yó mótu betalepó.

¹⁹ Téturaalu, atimané kale hupu sekaémó isi whjrapené dere ala aseýóló muló betere *buk-rapemó* mole ala sya fu betere whjirape atimakélé, mo fea wóló, ai *buk-rape* sóró wóló so whj feané keletómó si bilirãleta du betalepó. Ai *buk-rape* dupuyale *moni* dokó sóró, 50,000 *silpa kapa moni* né dupuyalepó.

²⁰ Ai alarape yóló, so whj fea Talené fo wosóló fakeróturaalu, hae kwia feapaae ama fo doasi fotokó mo sũralepó.

²¹ Atéyale kũlipaae Pol ą Masedonia hae kwiaró Akaia hae kwiatamo tuámó teýóló Jerusalem bepaae faai yalepó. Atéró, fóló nalo ti ą u Rom be huluaapaae faai kisipa mualepó.

²² Téró, Pol tao sóró kutó ditere whj tamo Timotiró Erastus-tamo Masedonia hae kwiaapaae fõpóló dotonalepó. Atéró Pol ama wotoró Esia hae kwia tuámó sawa sukamó kutu beterepó.

Efesus bemó Talené ala eratere whjítamo bóe dale fo

²³ Atéyale sukamó, mepaae mo so whjrapené Tale Yesu Kerisoné ala eratere so whjítamo dei kisipa mutu, kae kae eratere fo yóló bóe daai kaae salepó.

²⁴ Ai be huluaámó *silpa kapané* ąla ąla aletere whjné doi Demitrias beterepó. Ai Efesus be huluaámó kapala kótó Atemis-paae moma dere be doasi tenapó. Kale whj Demitrias-ró mepaae mo betá kaae kutó ditere whjrapetamoné *silpa kapa-nétei*, kapala kótó so Atemis sũrólu, belekãatikí aleyóló mepaae mo so whjítamo dotonóló doasi *moni* sua yalepó.

²⁵ Kale whj Demitrias-né ama dere ala kaae du betere whjrapekélé, mepaae betá kutónétei, kae kae kutó ditere whjrapekélé, tourãle ape yóló duraalu, “Norape-ó, ðané doasi *moni* sere alata, ti i Atemis kótó sũrólu aletere ąlané seretei diaaą ai kisipa ere ape.

²⁶ Kale whj Pol-né i so whj mo fea kõpaae fõpóló kisipa mutu, mo dere nisiyóló wosõpóló i fo yalepó. Whjné naasené aletere kótõrapeta, mo kótó

meipó yale fo diaaḡ wosóo, diḡné kolóo, ai yale ape. Ai fota, ḡ Efesus be hulua so wh̄ipaae maaté ini, Esia hae kwia tuḡmó betó mole so wh̄i feané ai wosalepó.

²⁷ Pol-né ai dere foné ḡ *moni* sere kutómó maaté dumitei ḡané fo wosetere bekélé, doasi kótó Artemis sokélé, so wh̄i feané bete muni ḡale ḡla aḡróló dorópóló ḡapó. Take Esia hae kwiamó betó mole so wh̄inékélé, i hae kwia feamó betóló fale so wh̄inékélé, ḡané kótó so Artemis aḡmó sukóló bitu, ḡpaae betḡ momatua yaletēi, mió Pol-né dere foné ḡané kótó soné doi doróló folokole eraai ḡapó,” yalepó.

²⁸ Atéró dere fo woseturaalu, so wh̄i fea mo dowi fopaae buóló fo fakeyóló duraalu, “ḡ Efesus be hulua wh̄iné kótó so Artemis-ta doasi fotokḡ bole kótó wisinaalepó,” yalepó.

²⁹ Téró ai be huluaḡ betó mole so wh̄iné dei tuḡ mutu mo doakale fo whaa du betalepó. Atéró Masedonia be hulua wh̄i tamo Kaius-ró Aristarkus-tamo Talené fo eratere Pol-tamo wóló betepa, wh̄irape fea fóló kale wh̄itamo siyóló só walepó.

³⁰ Atéró kale wh̄i tamo tawóló daaló betere tikipaae Pol ḡkélé faai yaletēi, mepaae Yesuné ala eró tare norapené sesé yalepó.

³¹ Ai maaté mei, mepaae Esia hae kwiamó doasiné kuto derópóló sóró betero betere Pol-né ama fulumu wh̄irapené ḡpaae so wh̄i touró betere tuḡpaae faḡe yalepó.

³² Atéró touró betere so wh̄i atima ai wóló betere bete atima kisipa ini, kḡló kḡlóné betó molepó. Atéró betó muluraalu, mepaaené dere fo kae, mepaaené fo kae du betalepó.

³³ Atétu betepa, Juda wh̄irapené Aleksanda-paae naao diriyóló fo ene fae yóló tḡté fóló so wh̄i touró betere tikimó daaraḡ felepó. Atéró fo yaairalu, ama naase horaletēi so wh̄iné kisiparutei ḡta bóe dele ala kaaraterē wh̄i nisi yalepó.

³⁴ Téyaletēi, nalo atimané ḡ kelalemó Juda wh̄ipa kisipa kilitu, fo fakeyóló duraalu, “ḡané Efesus be hulua so wh̄iné doasi fotokḡ bole topo kótó so Artemis-póló,” ḡale detétóró fu betepa, suka kele tamo kemeyalepó.

³⁵ Atétu betero, betḡ *Gavman*-né asḡtere kutó dirópóló betero betere wh̄i, so wh̄i kuamó turukó holóló duraalu, “Ti Efesus so wh̄i-ó, Efesus be hulua so wh̄iné kótó so Artemis-ró ama momatere betamo tḡteróló kaae tatere alata, ti i be hulua so wh̄iné eretei, hae kwiamó betó mole so wh̄i mo feané kisiparapó. Ai kótó Artemis so sḡróló aleale kane faketa, ó hepen-mó i bepaee dorowale ala kisipa iné?”

³⁶ Ti aita, mené kapalapóló doraaire ala meipa, diḡ so wh̄irape bóe dóló ḡle sere ala hapale kilitaróló ini, dua betae.

³⁷ Diḡné ai dapesó wóló daaló betere wh̄i tamota, ḡané momatere bemó mole ḡla ḡla ḡlémi sóró ó kótó so Artemis doraterē fokélé inipatei, diaaḡ ḡale dapesó wóló daaló ai betere ape.

³⁸ Demitrias-ró ama betḡ kutó ditere wh̄irapetamoné mepaae wh̄i só deraai kisipa mutepa, ti *Gavman*-né fo tokóló talerópóló sóró betero betere wh̄irape ai betó mole ape. Ti *Gavman* wh̄irapeta, ai ala yópóló sóró daaló betepapó.

³⁹ Motamo fo mekó yaai kisipa mutepa, ti ḡané tukóló muló betere be ḡémó yaalopó. Ti noatēpae, ḡané yóló mulale fo sya furaalu, ai ala yaalopó.

⁴⁰ Atei kaae doasi bóe dóló foya dere alamó *Gavman* wh̄irapené d̄apaae doasi sekei ala eraalopó. Atétere alamó *Gavman*-né mo doasi fo mupatei, d̄ané tukóló ai du betere ape. Atimané d̄apaae ai fo noa betené du bitu de? depa, d̄ané yaaire fo meipó,” yalepó.

⁴¹ Kale ai *Gavman*-né kutó diratere wh̄iné ai fo yóló kemetepa, atimapaee fae yalepó.

20

Pol Masedonia hae kwiaró Krik hae kwiatamopaae fele fo

¹ Téró, kale so wh̄i fo tiki whaa du betaletei kemetepa, Pol-né Yesuné ala erótu betere wh̄irape tao sóró fotokó bulóló diri eratere fo yalepó. Atéro atimapaee k̄oleó yóló, ̄a Masedonia hae kwiapaae felepó.

² ̄A ai hae kwia tuamó Keriso so wh̄i ketek̄e bulóló fotokoraterere fo dekéro yó melaté fóló nalo kemene furaalu, Kirik hae kwiapaae sóró felepó.

³ ̄A ai bemó betepa, wélié sore kemeyalepó. Atéyóló nalo ti ̄a wēi nukumó Siria haepaae faai yaletei, kale Juda wh̄irapené ̄a daalopó dere fo wosetu-raalu, taaróló momó Masedonia hae kwiapaae hae tumó faai yalepó.

⁴ Atéro faairaalu, Beria wh̄ikó Pirus naalema Sopatakélé, Tesalonaika wh̄i tamo Aristarkus-ró Sekundus-tamokélé, Derbe wh̄ikó Kaius-kélé, Timotikélé, Esia hae kwiaró wale wh̄itamo Tikikas-ró Tropimus-tamokélé, atima atéro felepó.

⁵ Téró, ai kale wh̄irape atimapi fóló, Troas bemó Pol-sépi d̄a kaae tawóló beterepó.

⁶ Atéro d̄a Juda wh̄irape atimané mara mole ala sya furaalu, fopei *bred* o bula yóló ̄la detere be d̄e kemetepa, wēi nuku sóró Filipai be taaróló, Troas bemó mepaae wh̄irapetamo hokolaa yaai furaalu, nuku tómó aporó diki fité felepó. Téró, d̄a fea touyóló Troas bemó wēikeró be d̄e betalepó.

Troas bemó Yutikus kepaarale fo

⁷ Atéro *fula* kaae sere be demó, d̄a so wh̄i fea ̄la naairaalu bet̄apaae touróló betó mupa, Pol-né ai so wh̄ipaae fo yó maté fu betepatei, be mo ti dikiralepó. H̄ika be d̄etepa ̄a ai be taaróló me bepaae faai kisipa muturaalu, dilikitamokélé h̄ale yó maté fu betalepó.

⁸ D̄a touróló fo yó mótu betere siki be kemó, s̄a h̄ale ̄la kaae wolée molepó.

⁹ Aimó bet̄a kokopei wh̄i ama doi Yutikus-ta, d̄e sóró wópóló muló betere tumó bituraalu, Pol-né yó mótu betere fo wosó tarepó. Pol-né ama yó matere fo mo f̄lo s̄iyóló yó maté fu betepa, kale sek̄e noke k̄elené sukutu betalepó. Atéturaalu, kale wh̄i dukó fóló, biliyó salepó. Atéro biliyó saleteita, tamo be ke teraae horóló, sore be kemó yalepó. Téró kale wh̄i biliyó sóró mupa d̄a doropóló kelalemó, sukóló molepó.

¹⁰ Atépa, Pol ̄a doropóló Yutikus-né h̄opé tómó deraapisa fóló mulu, ama naasené apuó sóró duraalu, “Turukó holaaitei kapala asiri ai firapa whaaliala ekesé,” yalepó.

¹¹ Téró, Pol ó siki be kepaee momó holóló atima *bred* o kolokóló ̄liyóló nalepó. Atéro, kale sek̄éné fo momó yó maté fu betero, be d̄etepa h̄ika ̄a felepó.

¹² Kale kokopei wh̄i Yutikus momó kepaayóló betepa, wh̄irapené bepaae dapesó fóló atima hosaa muni deyóló h̄ajyóló betalepó.

Pol ̄a faairaalu Efesus Keriso wh̄i disirapepaae k̄oleó yale fo

13 Atéro mepaae whirape dapi folosóro weji nukumó Asosi bepaee faai felepó. Pol-né dapaee atéro fae yóló, dątamo Asosi bemó hokolaa yaairaalu, ą hae tumó felepó.

14 Dą ątamo ai Asosi bemó hokolaa yóló ą nukupaae dape sóro, Mitilini bepaee felepó.

15 Téro dą aimó fiyóló, hika ti weji nukumó wejiné boperó daaló betere hae Kios dekeróló felepó. Téro diki me nuku tómó fiyóló ai hika ti dą tuąmó tukóló fóló Samos hae felekemó epa dęró dekeróló felepó. Téro, diki mekéle kale dere kaae nuku tómó fiyóló, ai hika ti dą Miletus bemó sókó felepó.

16 Atéro Pol ą Esia hae kwiamó kutu betepa suka kele kemeyaqsóro, Jerusalem bemó *Pentikos* be demó dere ala kelaai ą ai Efesus be bosenóló mo hapale faai kisipa mualepó.

17 Atéro dą Miletus bemó sókó fóló bituraalu, Efesus Keriso whi disir-epaae ą beterepaae tourale ape, yó faralepó.

18 Atima atéro dorowóló betó mupa, atimapaee duraalu, “Ęta, Esia hae kwiamó folosóro sókó wale sukamó kaae sóro wóló, diątamo betámó bitu yale alarape feata, ti dią feané kisiparapó.

19 Ęta, so whi aomó dua sukóló bituraalu, Tale Kótóné ama kutó betą mo ketekę buóló, wole kaapetamo du betalepó. Atéteremó, Juda whirapenę ę daairaalu kemei fo dokotu betaleteita, ai alanę ę noa kaae whi beteréró sų sóro kęae kilitu yalepó.

20 Atépatę, Kótónę dią tao saaire fo wisi yalo hiręni, ę mo hękeamó daalukélé, diąnę be dokę dokękéle, Talenę fo dią tuę yópóló yó mótua yaletei, dią feané kisipa ai ere ape.

21 Juda so whipaaekélé, Kirik so whipaaekélé, diąnę du betere dowi ala taaróló, Tale Yesupaae kisipa tiróló mo dua betae yóló hękearóló ai yó male ape.

22 Tęrapa, mió kale Dęi Kepe Wisinę Jerusalem bepaee seýóló dapesó fóló betepa, ępaae noa alakó eraaloró ę tuęnipó.

23 Be hulua dokę fea fo yó maté kotopa, kale Dęi Kepe Wisinę ępaae duraalu, seķę alaró *dipula* beteratere alatamo yąpaae eraalo ai ape yale fo betą yalo kisiparapó.

24 Atęrenę, ę sukaqsóro yalo tó tikimó wiyaalo meipó. Tale Yesunę ępaae dirae yóló male kutó betą diróturaalu, so whipaae Kótónę dapaee yaala sókó furaalu, hęle tao sere fo wisi betą yó maté fóló tukóló muló betere dąlemó sókó faai dapó.

25 Mió yalo kisipa fatepa, Kótónę tęteróló daale aomó mole ala dią tuę yópóló yalo yó matepa, wosetu betale whirape diaaę yalo kelepaa momó kae kelaalo meipó.

26 Térenę yalo diąpaae hękearóló i dere ape. Mió i alimó dią tuąmó whi me denę i fo wisi taaróló dowi ala ene fupa, ti aita, ępaae kwia muni diaaętei ai ape.

27 Ti Kótónę ama yaai kisipa mole ala mekó hiręni, mo turó yalo diąpaae ai yó melale ape.

28 Diąta, Kótónę ama Dęi Kepe Wisinę ama *sipsip* hupu wisiyóló kaae tanópóló sóro ai beteró betęrapa, ai hupurape wisiyóló kaae taru, diąkéle mo wisiyóló kaae tawae. Yesunę ama sameanę dupure Kótónę so whi betą mo dua wisiyóló kaae tawae.

²⁹ I dere fota noa betené dumipó. Ẽ fole sisópaae dowi bete haqrape dia tuapaae wóló, Kótóné *sipsip* hupurape dóló nale waalo ai ape.

³⁰ Diqkó mepaae whjné kale Yesuné ala eró tare whjrape dei nópóló eratere alané, kale mo fo wisi kópaae wéróló, dia ǵlisóró kae tupaee faraalo ai ape.

³¹ Até yaqsóró, dia mo wisiyóló kaae tawae. Atei ala yaairemó dia kisipa muló beterpóló ba fo sore ẹ diqtamo bituraalu ai yale ape. Dętamokélé, dikitamokélé, yó maté fu bitu woletamo du betalepó.

³² Téró mióta, dia Talené ama kolené sukuturaalu, hałe tao sere alané dia wisiyóló tao sópóló i dere ape. Ai fonétei, diaaq kisipa tiratere ala fotokqróló, Kótóné ama wisi wisi ǵla dia ama kae sóró betéro betere so whjmó ai mótu betere ape.

³³ Ẽalo diǵané *silpa kapa ó kold kapa ó* kutikélé senée yóló au nokole ala inipó.

³⁴ Ẽalo fotokónétei kutó diyóló, Ẽalo Ẽaǵare ǵla ǵlakélé, ó Ẽalo fulumu whjrapemókélé mótua yaletai diaaq ai tuęre ape.

³⁵ Ẽalo ai dua yale alata, ǵla ǵla fea ǵané naasenétei depe tukó wei ala yóló sirapóló, diaaq kolópóló ai yale ape. Até duraalu, mepaae atimanétei kutó diyóló nénire so whj tao sóró hałe melae. Ti noatepae, Tale Yesuné duraalu, ‘ǵla ǵla hałe tao sóró matere whjné haj kisipatamo matere alané matepa sere whjné dere hekesse teteró betera’ ere fo kisipa muae,” yalepó.

³⁶ Téró, Pol-né ai fo yóló kǵlipaae atima bukutiri teyǵaró bituraalu, ama moma yalepó.

³⁷ Atéro ǵ faaitepa, kale so whj feané Pol apuó taruraalu kǵló tukó nóló wole du betalepó.

³⁸ Atétepa, kale sekéné duraalu, Ẽalo kelepa diaaq momó kae kelaalo meipó yale fo kisipa mutu, atima doasi dekené sinitu wole du betalepó. Atétu betéro, atimané ǵ dapesó fóló, Ẽai nukumó beteralepó.

21

Pol Jerusalem-paae fele fo

¹ Téró, ǵa atimapaae kǵleó yóló atima taaróló Ẽai nukupaae biťi fóló Ẽainé bopéróló daaló betere hae Kos felekemó seseķ felepó. Téró furaalu, Ẽai tómó diki betǵ fiyóló, hǵka Rodes hae Ẽainé bopéróló daaló betere tiki felekemó seseķ fóló, Patara bepaae sókó felepó.

² Aimó betǵ Ẽai nuku Fonisia hae kwiapaae faai fupa, ǵa ai nukumó biťi holóló felepó.

³ Atéro ǵa furaalu, Ẽainé bopéróló daaló betere hae kwia Saiprus hae fę naase fakeró epa kele falaté fóló, Siria hae kwiamó tene Tair bemó sókó felepó. Ai Tair beta, take ǵané i nukuné sóró wale ǵla ǵla sorokóló mulaai yale be hulupó.

⁴ Téró, ai bemó mepaae Yesuné ala eró tare whjrape betepa, ǵa atimatamo Ẽaikeró be ǵ betalepó. Atéro betepa, ai bemó betó mole whjrape atima Dęi Kepe Wisiné fotokqratepa, Pol-paae duraalu, Ẽa Jerusalem bepaae faqse yóló sesęyalepó.

⁵ Tétu betéro, aimó betaai yale be ǵrape kemetepa ǵa ai be taaróló faai felepó. Atéro faai fupa, kale Yesuné ala eratere whjrape atimané somarape naale senaalekélé, mo fea ǵatamo doropóló Ẽai fóku atikǵ tómó bukutiri teyǵaró bituraalu, Talepaae moma yalepó.

⁶ Atétu betero dā faairaalu kōleo yóló dā fea aputu betero dā wēi nukumó bitī hotopa, atima momó bepaae fesaae felepó.

⁷ Dā atéro ai Tair be taaróló fóló, Tolemais bemó sókó felepó. Ai bemó betó mole Keriso norapepaaekélé kōleo yóló, be dē betā atimatamo betalepó.

⁸ Atéro, hīka dā ai be taaróló Sesaria be huluamó sókó felepó. Ai bemó, take atimané so whī ǵla taleróló melǵpóló beterafe wēikeró whīkó betā Filip beterepó. Ai sekēta, kale mió wosetere kisi fo wisikélé yó matere whī betepa, dā ǵtamo fiyalepó.

⁹ Ai sekéné ama douró senaale seimalerape fea Kótóné fo eratere kōló sorape betó molepó.

¹⁰ Dā ai bemó mepaae be dērape dekéro betepa, Kótóné ama kōló whīné doi Akabas Judia hae kwiaró dorowalepó.

¹¹ Ai whī dā beterepaae wóló daalu Pol-né to tao sóró kale sekéné ama naaseró hótamo dokóló duraalu, “Talené Dēi Kepe Wisiné i fo dapó. ‘I to taleta, Jerusalem bemó betere Juda whīrapené tawóló i ala kaae yóló, Juda meire fakené naase tuǵmó mulaalo ai ape,’ ” yalepó.

¹² Ai fo depa woseturaalu, ǵanékelé, mepaae ai be whī so whīnékelé, Pol-paae Jerusalem bepaae holaǵse yóló sesé yalepó.

¹³ Téyalemó ama ǵapaae duraalu, “Diǵané noatepa atei kaae alamó wole-u yóló ǵalo hosaa supuréli ala dute? Ǽta, susupuróló *dipula* beterafe alamaate erǵpóló Talené ǵ sóró betenénipó. Ǽ sukutere alakélé yǵpóló sóró betero betereteiné ǵalo Tale Yesu Kerisoné doimó Jerusalem bemó sukǵai dapó,” yalepó

¹⁴ ǵané ǵ Jerusalem-paae faǵsóró sesé yalemó, ama ǵané dere fo woseni, fo kae depa taaróló duraalu, “Ti wisirapa Talené ama yaai tuǵ mole ala betā yǵpóló yae,” yalepó.

¹⁵ Atéyale kīlipaae ǵané ǵla ǵla sisóló Jerusalem bepaae holalepó.

¹⁶ Tétepa, mepaae Yesuné ala eratere Sesaria whīrape dā fea touyóló atimané dā Nason-né bepaae dapesó felepó. Nason-ta, Saiprus be hulua whīkó mo taketi Talepaae kisipa tiki tiróló betere whīpó.

Pol Jerusalem bemó sókó wale fo

¹⁷ Atéro dā Jerusalem bemó sókó holalemó, Keriso norapené dā hēkesetamo mo wisiyóló dape salepó.

¹⁸ Atéro, fiyóló hīka Pol-kélé, dā mepaaekélé, Jerusalem bepaae Jems kēle felemó, ǵ mepaae Keriso whī disirapetamo beterepó.

¹⁹ Atépa, Pol-né atimapaae kōleo fo yóló Kótóné ǵ fotokǵratepa, amamo Juda meire fake so whīpaae erale ala mo fea yalepó.

²⁰ Tétepa, kale whīrapené Tale Kótóné doi hale sóró horótu ǵpaae duraalu, “No-ó, Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiró betere Juda so whīta, mo hǵle ǵla kaae i betere ape. Ai so whīta, Moses-né asēre fokélé eraai mo doakale keteke bulapó.

²¹ Térapa, mepaae i betó mole Juda whīrapepaae metikipaae wale whīrapené i fo du beteraǵ. ‘Pol-né Juda meire fake so whī kuamó betó mole Juda so whīpaae Moses-né asēre foné diaaǵ naalerape tiki sekaǵ tikae ere taalae yóo, aarapené mara mole alakélé, sya faǵse yóo,’ deté kutu beteraǵ depa wosalepó.

²² Térapa, ai alarape mo dere ala nisi ǵaǵsórópa, dā noa ala yaaloé? Atimané ǵa ipaae wóló beteraǵ dere fo mo wosaalo ai ape.

²³ Atérapa, dāné tué mole fo betā i dapa wosae. Dā i betere douṛó wh̄irape atima Tale Kótópaae dirii malo yóló atimané topo niki tikaalo meipóló muló beterapó.

²⁴ Ai wh̄irapetamo yaḱélé touyóló fóló atimané Juda so wh̄iné keletómó, yaai dere ala yópóló naaotei atima dupu erae. Atéro atimané topo niki tukóló momatere be dolopaae fupa, ti wisirapó yaalopó. Ai ala depa atimané kilituraalu, i wh̄iṭa, kale tukóló muló betere fo tikitere wh̄i meipó yaalopó. Téturaalu, naao yalepó dere fomó atima fopaae butu betere ala kapala airapó kisipa muaalopó. Tétu yaṭa, Moses-né aṣere fo aqmó sukóló bituraalu, ai fo tikitere wh̄i meipó yaalopó.

²⁵ Téretei me fo i ape. Yesupaae kisipa tiki tiró betere Juda meire fake so wh̄i dāné fo muló betere ɔla naq̄sóró, i fo aṣeyóló faralepó. Kapala kótópaae moma yaai dele hupu ó na, ó sameakélé, depamó képi duwóló sukunatere hupu ó nakélé, mené so ɔlémi nokole alakélé mo yaq̄se yalepó. Ai forape feata, dā fo dokóló betā tué muóló atimapaee aṣeyóló faralepó,” yalepó.

²⁶ Téró, fiyóló h̄ika Pol-sépi atima douṛó wh̄irape momatere be dolopaae faairaalu, folosóró dua dere alarape yalepó. Atéro fokotere alarape feata, kale tukóló mulale be demótóró kemeyaalopóló ali male felepó. Atéro tukóló mulale be deḱ sókó wapa, atimamó kale momatere be kaae tare wh̄irapené *sipsip* hupu daalopó yóló mulalepó.

²⁷ Téró, kale w̄eikeró be deḱ felekemó kemeyaai deremó, Esia hae kwiamó betó mole Juda so wh̄iné Pol momatere be belamó daapa kelalepó. Atépa, ai wh̄irapené Pol tao taru, mepaae so wh̄i sesemeratere fo yalepó.

²⁸ Atétu, fo fake yóló duraalu, “Israel fake so wh̄i-ó, dā tao sae. I wh̄inéta, hae kwia feamó betó mole so wh̄ipaae yó matere foné dā Israel so wh̄itamokélé, Moses-né aṣere fotamokélé, dāné momatere betamokélé, fopaae buópóló bóe delaté kotapó. Téturaalu, dāné mo dowi alakélé, inire be wisi Kirik wh̄irapekélé, ai dapesó wóló daae mole ape. Até dere alané i be doróló folokole ai eratere ape,” yalepó.

²⁹ Atimané ai fo yaleteita, Efesus wh̄ikó Tropimus Pol-tamo ai be huluamó daapa kelaletiné Pol-né ai momatere bepaae dapesó fele nisiyóló yalepó.

³⁰ Atéro, fopaae fo doasi depa, Jerusalem so wh̄iné woseturaalu, fea sururu yóló wóló betāpaae touróló bóe duraalu, fo tiki whaa du betalepó. Atétu beteró, Pol ḱ moma dere be dolomó betepa, s̄iyóló só wóló ai be bopéro betere tipi belapaae hok̄ derólós t̄u kinalepó.

³¹ Atéro daapa, atimané Pol daai Jerusalem-mó doasi bóe duraalu, fo whaa du beteretei Rom *Gavman*-né diki tare wh̄irapené topo wh̄iné wosalepó.

³² Téturaalu, kale sekéné ama diki tare wh̄iraperó mepaae topo wh̄irapetamo atima sururu yóló, ai whaa du beterepaae dorowalepó. Téteremó, ai bóe du betale so wh̄iné doasiró ama diki tare wh̄irapetamo wale ala kilitu, Pol du betaleteti, taalalepó.

³³ Atétepa, kale diki tare wh̄irapené topo wh̄i Pol daale felekepaae fóló duraalu, *sein* képi tamoné ama naase tamo dokae yóló ai so wh̄ipaae woseturaalu, i wh̄i ḱ deé? Ama noa alakó depa yaleé yóló wosalepó.

³⁴ Ai fo deremó, mepaae so wh̄iné dere fo kae yóo, mepaae wh̄irapené dere fo kae yóo yóló, doasi fo tiki whaa yalepó. Atétere foné diki tare wh̄irapené toponé Pol só deratere fo bete wisiyóló wosenipó. Atétepa, kale topo wh̄iné diki tare wh̄irapepaae duraalu, Pol diki tare wh̄irape touróló betere tikipaae dapesó fae yalepó.

³⁵ Téró, Pol diki tare wh̄irapené be hola tó dóló hutu betepa, so wh̄i feané a daairaalu ketekę butu betalepó. Atétepa, diki tare wh̄irapené topo wh̄iné ama diki tare wh̄irapepaae Pol beleyóló sóró holae yalepó.

³⁶ Atétepa, mo turó so wh̄i sya fu bitu, doasi fo fake yóló duraalu, “A mo ti sukópóló dae,” deté fu betalepó.

Pol-né so wh̄irapaae yale fo.

³⁷ Diki tare wh̄irapené Pol atimané be dolopaae sóró faaitepa, ama diki tare wh̄iné topo wh̄irapaae duraalu, “Yalo yátamo me fokó enéré?” yalepó. Ti fo depa, kale wh̄iné apaae woseturaalu, “Yá Krik fo bole wh̄ié?”

³⁸ Yáta, mepaae kemeyale be demó 4,000 wh̄irape alísó fóló, so wh̄i bitinire tikimó *Gavman* wh̄itamó bóe daale Isip wh̄i meié?” yalepó.

³⁹ Ti fo depa, Pol-né apaae duraalu, “Eta, Juda fake wh̄i doasi doi mole be hulua Silisia hae kwiamó tene Tarsus be wh̄ikópó. Térapa, ai so wh̄irapaae yalo fo yaai dapa, naao noa kisipa mute?” yalepó.

⁴⁰ Ti fo depa, topo wh̄iné Pol-paae yae yalepó. Tétepa, a disó horóló be hola tómó daalu, naase horóló Hibru wh̄irapené du betere foné yalepó.

22

¹ Téró ama atimapaae duraalu, “Noraperó ayarapetamo-ó, diaaę kisipané eța dowi ala du betere wh̄i nisi yaqsóró, yalo diapaae haķeamó i dapa wosae,” yalepó.

² Téró, Pol-né Hibru wh̄irapené du betere be foné deremó, fo tekeni dua betó molepó. Tépa, kale sekéné atimapaae i fo yalepó.

³ “Eta, Juda wh̄itei e deyale beta, ti Silisia hae kwiamó tene be hulua Tarsuspó. Téyaletei, e holóló i Jerusalem bemó doayalepó. Atéró betepa, kale doi mole yó matere wh̄i Kamaliel-né e *skul* yó malepó. Ama e atéró yó móturaalu, kale Moses-né asęre foró dané ayarapené mara mole alatamo mo wisiyóló yó matepa, yalo mo diriyóló kisipa salepó. Atéyale be demó, Kótóné ala eraai mió diaaę ai bole ketekę kaae yalokélé yalepó.

⁴ E até du bitu, Yesu Keriso sya fu betere sokélé wh̄ikélé susupuróló mo ti sukópóló daairaalu doakale seķei ala eróló *dipulakélé* beteraleta du betalepó.

⁵ Yalo yale alata, ai so wh̄imó momaraterere topo wh̄iró fo tokóló taleraterere wh̄irapetamoné kisipareteiné atima yalo dere fo woseturaalu, mo dapó enérapó. Ai wh̄irapené e Damaskus bemó betó mole nomarapepaae asę sóró fae depa, yalo sóró felepó. Ti ai asęta, Damaskus bemó betó mole Keriso so wh̄i tawóló Jerusalem bemó susupuróló *dipula* beteraai sóró waaire tu mulópóló yalepó.

⁶ E atéró fu betalemó, 12 *kilok* felekemó saai depa Damaskus bepaae sókó faai deremó, samó de doasi dorowóló yalo tiki husiralepó.

⁷ Até dereteiné e haepaae dóló taae deróló mupa, ai de tuamó fo fakeyóló duraalu, ‘Sol! Sol! Naao e noatepa, susupuraté kutu bitu de?’ yalepó.

⁸ Tétepa yalo duraalu, ‘Tale-ó, ya né de?’ yalemó, ama epaae duraalu, ‘Eta, Nasaret wh̄ikó naao susupurótu betere wh̄i Yesu i ape,’ yalepó.

⁹ Tétepa, ețamo wale yalo fulumu wh̄irapené ai de kelaleteti, epaae dere fo bete atimané diriyóló wosenipó.

¹⁰ Atétepa yalo apaae woseturaalu, ‘Tale-ó, mió yalo noa alakó yaró de?’ depa, Talené epaae duraalu, ‘Turukó holóló Damaskus bepaae fae. Fóló,

aimó naao yaaire ala yało tukóló muló betereitei, betą whjné yąpaae yó melaalo ai ape,' yalepó.

¹¹ Ai dené yało kele dilikiraletiné tų fenitepa, yało fulumu whjrapené ę naase tawóló ąlisóró Damaskus bepaae felepó.

¹² Ai be huluamó whj betąné doi Ananias ę beterepaae walepó. Ai sekéta, Moses-nle asęre fo mo wisiyóló tuęru eró tare whj betepa, Damaskus bemó betó mole Juda so whjné ą mo doasi kisipa dotoróę fale whj wisipó du beterepó.

¹³ Ai seké ę fire felekemó daane wóló duraalu, 'No Sol-ó, naao kele fisąae horóló kelae,' yalemó, mo ai fapótóró yało kele momó wisiyalepó.

¹⁴ Téro, ama ępaae duraalu, 'Dąné ayarapené Kótóné tuę mole ala naao tuę yópóló ya sóró ai daalale ape. Dowi ala betąkélé, inire whj kolóo, ama kólómó sókó wale fokélé, wosóo, yópóló ya ai sóró daalale ape.

¹⁵ Naaota, ama yó matepa kelale alaró wosale fotamo so whj feapaae yó maté kweyópóló erapó.

¹⁶ Tęrapa, ya noatepa hałe bitu de? Yesu Kerisoné doimó naao dowi ala kwia kemerópóló węi tópuaaı turukó horóló ąpaae kema yae,' yalepó.

¹⁷⁻¹⁸ Atéro ę Jerusalem be huluapaae wale be demó fo wosetere bepaae fóló moma du betalemó noke kaaené Tale kelalepó. Atéro ama ępaae duraalu, 'Ya hapale turukó horóló Jerusalem be taaróló fae. Ti noatepae, i Jerusalem bemó atimapaae Yesuné ala etérópóló yó materetei atimanémo wisiyóló wosaalo meipó,' yalepó.

¹⁹ Ai fo depa, yało ąpaae duraalu, 'Tale-ó, ti mo deretei, ai be hulua so whj atima feané yało yale ala kolóló kisiparapó. Ę atimané fo wosetere be dokó feamó yąpaae kisipa tiki tiróló betó mole Keriso so whj susupuróló, *dipula* beteraleta yaletei atimané mo kisiparapó.

²⁰ Naao ala etérópóló haķeamó yó mótu betere whj wisi Stipen dale sukamó, ękélé daalu ą dilapó depa yało duraalu, "Téyae," yalepó. Ai whjrapené Stipen duraalu, atimané tómó bukóló kotere kutirape ę daale tikimó sorokóló mulatepa kaae tawóló daayale whj ętórótıpó,' yalepó.

²¹ Téyalemó, Talené ama ępaae duraalu, 'Yało ya Juda meire fake so whj betó mole be huluarape saletópaae dotonatapa fae,' " yalepó.

Pol ą Rom Gavman-tamo doi mole whjıpó yale fo

²² Kale so whj Pol-né dere fo woseté feletei, Juda meire fake so whjpaakélé, yó male fae dere fo woseturaalu, fo fake yóló i fo yalepó. "Atei kaae whj imó dątamo betaalo meipa, dóló alurae," yalepó.

²³ Atéturaalu, atimané tómó bukó mole kutirape sókó mulóló dokómu buó sóró ópaae fesekée horóló fo fake du betalepó.

²⁴ Atétépa, kale diki tare whjrapené topo whjné duraalu, "Doai so whjné fo tiki whaa du betere noatepa dęró, ai seké diki tare whjrape beterepaae dapesó holóló, halika tikiné fokosoi ala yóló dae. Téturaalu, i dere fo bete noa betené dęró ąpaae wosae," yalepó.

²⁵ Tétépa, kale whjrapené Pol naasemó bulaakó sóró daaló bitu, halika tikiné fokosoi ala yaaı yalepó. Atétépa, Pol-né ai diki tare whjrapené topo whjpaae duraalu, "Rom *Gavman*-né so whj tuamó doi mole whj fo tokóló tale inipatei, fokosói ala yóló dae fo ere?" yalepó.

²⁶ Ti fo depa, kale diki tare whjrapené topo whjné ą kaae tare topo whjpaae i fo yalepóló ene felepó. Atéro duraalu, "I whjta, Rom *Gavman*-né fake so

whĩtamo betamó doi mole whĩpatei du betepa, naao yaai dere ala kisipa faróló yae,” yalepó.

²⁷ Tétepa kale doasi topo whĩ wóló Pol-paae woseturaalu, “Yá Rom whĩé,” depa, ama tokó mótu duraalu, “Épó,” yalepó.

²⁸ Ti fo depa kale topo whĩné duraalu, “Yálo doi Rom fake so whĩtamo touróló mulaairaaalu, doakale *moni*-né dupu yalepó,” yalepó. Ai fo depa Pol-né tokó mótu duraalu, “Yáta atéretei, e ti Tarsus bemó deyaletiné Rom whĩ betepapó,” yalepó.

²⁹ Ai fo depa, woseturaalu, a daai yale whĩrape mo hapale hĩkili fóló tumó daane felepó. Kale doasi topo whĩné Pol áta, Rom fake so whĩ tuamó doi mole whĩtei *sein* kėpiné dokirapóló a witu yalepó.

Juda whĩrapené Pol-tamo fo tekale fo

³⁰ Téró, hĩka be detepa, kale diki tare whĩrapené topo whĩné Pol daai du betere fo tale yaairaaalu, a *dipula* beteraletei sokóló so whĩmó momaraterere whĩrapené topo whĩraperó, fo tokóló taletere whĩrapetamo tourale ape yalepó. Atéró wóló betó mupa, Pol dapesó fóló atima betó mole tuamó daalalepó.

23

¹ Atéró, Pol-né kale fo tokóló taletere whĩrape kaae taru duraalu, “Yálo norape-ó, e take bitiré waletai yálo Kótóné keletómó wisiyóló bitiré wouraaluu, ama erae dere ala fea eraté walepó. Atéturaalu, mió yálo hosaamó me seké muni, mo dua muni deyóló betepapó,” yalepó.

² Pol-né ai fo depa, so whĩmó Talepaae momaraterere topo whĩ Ananias-né Pol-tamo felekemó daae mole whĩrapepaae duraalu, “Ai seké folópu derakae,” yalepó.

³ Ti fo depa, Pol-né apaae duraalu, “Ni bolópaae kėlaa epatei, tó sekaené wisire nisi dere whĩ naao dere alamó, Kótóné yaitei deké saalopó. Kale asemó yóló muló betere fo sya furaalu, etamo fo tokóló taleyaai bitutei naao kólónétei mepaae whĩpaae e daae dere foné, kale yóló muló betere fo naotei ai tikitere ape,” yalepó.

⁴ Ai fo depa, mepaae a felekemó daae mole whĩrapené duraalu, “Yá winié? Naao ai dere foné so whĩmó momaraterere topo whĩ faletapó,” yalepó.

⁵ Ti fo depa Pol-né duraalu, “Yálo norape-ó, a so whĩmó momaraterere topo whĩ betere e tuėnipó. Ti noatepa mei, asemó i fo erapó. Diá kaae tare doasi topo whĩpaae me dowi fo yaqse, yóló fo moletai yálo tuėrapó,” yalepó.

⁶ Ai fo tokóló taletere whĩrape mepaae Sadyusi fake yóo, mepaae Farisi fake yóo, yóló betepapóló ama kisiparu, Pol-né fo fake yóló duraalu, “Yálo norape-ó, yálo apata Farisi whĩ eru ekélé Farisi whĩpó. E fo teketeremó sóró i daalo betereiteita, sukale whĩ momó kepaayaalopó ere fomó kisipa tiki tiróló e hajné sukutu betepa, atimané etamo fo tokóló só deraai ai du betere ape,” yalepó.

⁷ Ai fo depa woseturaalu, kale Farisi whĩraperó Sadyusi whĩrapetamo arale sóró atima tuamó tekétamo yalepó.

⁸ Ti noa betené mei, kale Sadyusi whĩrapenéta, sukutere whĩ momó kepaayaalo meipóló kisipa mulu, *ensel*-raperó keperapetamokélé bitĩnipóló kisipa mulapó. Tépatei, Farisi whĩrapenéta, sukutere whĩ momó

kepaayaalopó dere fo mopóló kisipa yóo, *ensel-rapekélé* beterapóló kisipa yóo, keperapekélé beterapóló kisipa yóo, erapó.

⁹ Até du betepa, Moses-né asere fo yó matere Farisi whirape atima turukó holóló fo fakeyóló duraalu, “I whi tikimó me dowi alakélé, munipatei, dané a hale noatapa só deróló, daai du bitu de? Ama dere alaró dere fotamota, ti *ensel-né* ó kepené yae depa démólópó,” yalepó.

¹⁰ Ai fo du betero só whi tuamó bukótamo yóló bóe du bituraalu, Pol dóló sej sej yóló ama tiki turukée fóló munépa, kale topo whiné kilitu, Pol-mó whaalía doasi yalepó. Atéru, kale sekéné ama diki tare whirapepaae diaao fotokótamo doropóló, Pol dapesó atima betere bepaae betere fae yalepó.

¹¹ Atéyale dikitamo, Tale Pol beterepaae wóló duraalu, “Pol-ó, até dere alamó ya wi ini, diri yólótei daayae. Atéro bitu, yalo ala etérópóló so whi feapaae Jerusalem be huluamó erótu yale kaae, Rom be huluamókélé, mo erale fae,” yalepó.

Pol daai deyatei fo

¹² Téró, ai hika mepaae Juda whirape atima betapaae tourale wóló, Pol tawóló daairaalu kikití fo deyalepó. Atéro duraalu, dané Pol a daai hale betepa, da qlaró weítamo naalo meipó. Motamo dané a mo ti dóló aluratepata, ti qla naalopóló mo dirii malo yóló mulalepó.

¹³ Atéro, Pol daai fo dokale whirape touróturaalu, whi siki tamo tómó mepaae whirapekélépó.

¹⁴ Ai whirape atima fóló, so whimó momaratere topo whiró whi disi disirapetamopaae i fo yalepó. “Da fo deyóló dirii malo yóló duraalu, dané Pol dupa ti qlaró weítamo naai, mió a hale betepa ti weyóló betaalopó fo yóló mulalepó.

¹⁵ Térapa mió diánékélé, fo tokóló taleraterere whirape feanékélé, diki tare whirapené topo whi dilikóló i fo yó falae. Pol-né yale fo bete da mo wisiyóló wosenireteiné da mo diri yóló wosaai, dapesó dere ape fo yó falae. Atéteremó a dorowapa, ti tu tuamó melaa yóló daaipó,” yalepó.

¹⁶ Ti fo du betepa, Pol-né ama nema naalemané wosóló diki tare whirapené bepaae fóló Pol-paae duraalu, “Ya, atimané tumó melaa muóló daaipó fo ai du betere ape,” yalepó.

¹⁷ Tétepa, Pol-né diki tare whirape kaae tare whikó betapaae duraalu, “I naalené diané topo whítamo fo yaai dapa, a dapesó fae,” yalepó.

¹⁸ Ti fo depa, kale whiné kale naale topo whi beterepaae dapesó fóló duraalu, “Kale *dipula* betere whi Pol-né i naale yátamo yaaire fo mulapa dapesó fae depa, i wale ape,” yalepó.

¹⁹ Tétepa, topo whiné kale naale naasemó tao sóro tu depaae dapesó fóló, kale naalepaae woseturaalu, “Naao epaae noa fo yaai waleé?” yalepó.

²⁰ Ti fo depa kale naalené duraalu, “Juda whirapené yapaae i fo yaalo ai ape. Pol-né dere fo bete mo diriyóló wosaai dapa, a fo tokóló taletere bepaae dó dapesó dere ape depa, aita mo mei, tumó melaa yóló Pol daai kapala fo ai dere ape.

²¹ Whi siki tamo kemeyóló mepaae tómó beleróló whirapené a daai tumó melaa muaai du beterapó. Téyaairaalu, ai whirape atima Pol dóló ti qlaró weítamo naairaalu, mió hale weyóló beterapó yalepó. Atéyaairaalu, atimané yapaae wosetere fomó naao noa fokó deró kelaai wosó tawóló ai betere ape,” yalepó.

²² Ai fo depa kale topo whĭné kale naale dotonaai, ąpaae fo mulóló duraalu, “Naao ępaae etei fo yalepóló mepaae so whĭpaae mo yaqse,” yalepó.

Pol Sisareapaae dipula só fele fo

²³ Ti fo depa, kale topo whĭné ama aomó bitu mepaae diki tare whĭrape kaae tare whĭrapekó tamopaae ape yóló duraalu, “Diaamo fóló 200 diki tare whĭrape tale yóló sóró beteróo, *hos* hupu tó mó beteró faaire 70 diki tare whĭrape sóró beteróo, bóe dele wuti tawóló faaire 200 diki tare whĭrape sóró beteróo, dilikitamo 9 *kilok* Sesaria bepaae faai donoróló fae.

²⁴ Atéro faairaalu, Pol betóló faaire *hos* hupukókélé, tale yóló beterae. Atéro dią furaalu, tų tuąmó Pol mo wisiyóló kaae taté fae. Atéro dapesó fóló, *Gavman* whĭ Feliks beteremó sókó fae,” yalepó.

²⁵ Atéro diki tare whĭné topo whĭné *fas*-mó i fo aseyalepó.

²⁶ “Ęta, Kaladias Lisias-né doasi *Gavman* topo whĭné Feliks yaąpaae i dere ape. Ya mo doa kęleó.

²⁷ Juda whĭrapené i whĭ tawóló daaitapa, ę yało diki tare whĭrapetamo doropóló kelaleámó, ą Rom fake so whĭtamo doi mole whĭpa kilituraalu, dąné atimané naase tuąmó betepa fasó salepó.

²⁸ Atéro daai depa, noa betené déró yało wosaairaalu, Juda fake atimané fo tokóló taleraterere whĭrape beterepaae dapesó felepó.

²⁹ Tęyaletei, Juda whĭrapené fo tokóló taletere tikimó ą sukųpóló daaire betekélé, ó *dipula* beteraaire betekélé yało kilinitepa dapesó felepó. Juda whĭrapené muló betere fo tikitu betepa dapó dere fo betą yało wosalepó.

³⁰ Ai fomótei, atimané ą daairaalu kikiti fo deyóló tų tuąmó mela muaai dere fo yało woseturaalu, ya beterepaae ai dotonaterere ape. Tęrapa, atimané ą só deraterere fo naao keletómókélé yųpóló, ya beterepaae ai dotonaterere ape,” yalepó.

³¹ Kale topo whĭné yale fotóró diki tare whĭrapené sya fóló dikitamotei Pol dapesó Antipatris bemó sókó felepó.

³² Aimó fiyóló hĭka, mepaae diki tare whĭrape ti bepaae momó fesaayóló wapa, kale *hos* hupurape tó mó beteró fele whĭrape betą ti Pol dapesó Sesaria bemó sókó felepó.

³³ Téro, kale diki tare whĭrape *Gavman* topo whĭ betere Sesaria be huluamó sókó felepó. Atéro, kale *fas*-kélé, melóo, Pol-kélé, kale topo whĭné naase tuąmó mulóo yalepó.

³⁴ Tętepa, kale whĭné *fas* dosąayóló Pol-paae woseturaalu, “Ya mé hae kwiamó wale whĭé?” yalepó. Ti fo depa Pol-né ąpaae tokų mótu duraalu, “Ęta, Silisia hae kwiaró wale whĭkópó,” yalepó.

³⁵ Ai fo depa, kale whĭné duraalu, “Ti wisirapa, ya só deraai dere whĭrapené keletómó naao fo bete wosaai atima ipaae wųpólópó,” yalepó. Ai fo yóló ama diki tare whĭrapepaae duraalu “Pol kale Herot-né doi mole doasi be wisinaalemó beteróló kaae tawae,” yalepó.

24

Pol Feliks-né keletómó fo tekęle fo

¹ Téro aporó be dę kemetepa, so whĭmó momaraterere whĭrapené topo whĭ Ananias-ró whĭ disirapetamo yóo, me atima tao sóró fo tekenaterere whĭ Tertulus yóo, yóló atima Sesaria bepaae derepelepó. Atima atéro, kale *Gavman* doasi whĭpaae Pol só deraai dere fo yalepó.

² Atéro Pol-paae ape yóló wóló daapa, atimané fo eraterere whi Tertulus turukó holóló Feliks-né keletómó Pol só deróló dere fo etéro yalepó. “Doa whi-ó, naao teteróló kaae tare aqmó dā me ala ini, hosaa muni deyóló mo dua wisiyóló hajtamo betera. Ti noatepae, take dā i hae kwia feamó betó mole so whi hoko betaletai, naao dā betere ala wisi eraleteiné mió dā fea mo dua wisiyóló i betó mole ape.

³ Téro, be hulua feapaaekélé, atimané dere ala feakélé, naao dā wisiyóló betera. Tao sóró betera betereitei tueru, yapaae mo doa kée yóló dukirótu betera.

⁴ Ya fóturu yaqsóro dāné yātamo doa fo yaai dumitei, i fo sawa betā dapa wosae.

⁵ Ai whinéta, i hae kwia feamó betó mole Juda so whi kuamó bóe dópóló fopaae bulaté kutu betera. Atétu, atima kae Nasaret fakepó. Téro Pol āta, ai fake so whi kuamó doasi topo whi bituraalu, atima ālisó fu betera.

⁶ Téturaalu, ama dāné moma dere be doraairaaalu wapa, dāné ā tawalepó.

⁸ Dāné ātamo fo tokóló taleyaai dere beteta, naao ai whipaae mo wisiyóló wosetepa, ti fo fea amatei depa naao kisipa yaalo ai ape,” yalepó.

⁹ Até yóló, Pol só deraterere Juda so whiné Tertulus-né dere fo mopó yópóló duraalu, “Ai dere fo feata, mo dapó,” yalepó.

¹⁰ Ai fo depa, kale *Gavman* topo whiné Pol-paae naasené yóló āpaae naao fo yae depa, Pol-né duraalu. “Naao i hae kwia feamó betó mole so whitamo fo tokóló taletu betepa, doasi ba fo keme yaletai, yālo kisiparapó. Tērené, mió atimané ē só deraterere fo tokó móturaalu, naao keletómó ē feléi kisipatamo yaai dapó.

¹¹ E Jerusalem bepaee Talepaae moma yaairaaalu fele be demó, kaae sóro mió imó sókó wouraaalu, 12 be dē i kemetere ape. Yālo i dere fo mo dépe kapala dutéro naao mo hākemó kelenérapó.

¹² Mió ē só deraai du betere Juda so whiné ē me whitamo moma dere bemó ó fo wosetere bemó ó bela tuamó ó metikimókélé, me whitamo fopaae fo depa, kolóló dumipó.

¹³ Mió atimané ētamo fopaae buló só deraai fo tokóló taleyaai deretei, i betené dapóló fo wisi mekó depa naao wosaalo meipó.

¹⁴ Atérené ēta, dāné ayarapené Kótó aqmó dua bitu, Yesu Kerisoné ala sya i fu betera. Atéturaalu Moses-né asere foró Kótóné kqló whirapené ere fotamo aqmó sukóló bituraalu, mopóló kisipa tiróló sya fu betera.

¹⁵ Ai betó mole whirapené take waaire alimó Kótóné atimapaee eraaire wisi alamó hainé sukóló biture kaae ekélé mo betā kaae alatóro yóló betera. Ti noatepae, wisi ala dere so whikélé, dowi ala du betere so whikélé, Kótóné ama kepaaraalopó ereteinépo.

¹⁶ Atéreteiné, suka fea mo whiné kele tómkélé, Kótóné kele tómkélé, hosaa tuamó me seke muni, hākeamó mo donoyóló dua i fu betere ape.

¹⁷ Be hulua dokō fea ē atéro kutu betepa, mepaae ba forape keme dete felepó. Atéro momó ē Jerusalem bepaee wouta, *moni* sóro yolealere so whi tao sóro melóo, Talepaae hāle melatere alakélé yóo, yaairaaalu walepó.

¹⁸ Yālo ai alarape yóló ē moma dere be dolopaae faai yaleteita, kale momarater be kaae tare whiné ē fopeyóló duraalu, ‘Ya me ala munipa fae,’ depa faai yalepó. E mepaae so whirapetamo touyóló betere alakélé, so whi bóe delatere alakélé depa, atimané kilinipó.

¹⁹ Téretei, Esia hae kwiaró wale Juda wh̄irapené ę só deraai kisipa mutu yaletiné, atima ipaae wóló naao keletómó ę só deróluasóró ti mo wisi wuapó.

²⁰ Esia hae kwiaró wale Juda wh̄irape ętamo fo tokóló taleyóló só deraai wenitepata, ti i daae mole wh̄irapené yało yale dowi ala etérópóló déró kelaaí atimapaee wosae.

²¹ Atéyale sukamó ę turukó holóló daalu fo fakeyóló duraalu, Kótóné sukutere wh̄i momó kepaaraalopóló kisipa tirateremó atimané ętamo fo tokóló só deraai ai du betere ape,” yalepó.

²² Yesuné tų wisipaae fole ala Feliks-né mo diriyóló kisipa eruraalu, Juda so wh̄ipaae duraalu “Doasi topo wh̄i Lisias ą ipaae dorowapata, ti ąkélé, dą fea betámó bituraalu taleyaalopó,” yalepó.

²³ Feliks-né betą diki tare wh̄irape kaae tare wh̄ipaae duraalu, “Pol wisiyóló kaae tarutei ą bemó tų kinóló beteréni ama fulumu wh̄irapené mepaae ya ęare ęla ęlakó male wapa téyópóló yae,” yalepó.

²⁴ Téró mepaae be ęrape kemetepa, Feliks ama soma Drusilatamo walepó. Drusilata Juda fake sokó ama omatamo atéro wóló bituraalu, diki tare wh̄irapepaae Pol dape sene fae depa, dape sene felepó. Atéro wóló bitu, Pol-né Yesu Kerisopaae tuę tiki tiratere ala etérópóló yó matepa, kale sekęró somatamoné wosetu betalepó.

²⁵ Pol-né atimamopaae Yesuné alamó mo dono yóló fole ala wisiró, tó tikiné dere ala fea dua wisiyóló kaae tatere alatamokélé, take nalopaae betą sukamó Kótóné dąné dere ala fea taleyaaire be dę waalopóló dere fokélé du betalepó. Feliks-né ai dere fo woseturaalu, ą witepa Pol-paae duraalu, “Mió sųpa fae. Take nalopaae me dęmó tę mutepa, ti yało yąpaae ape yaalopó,” yalepó.

²⁶ Feliks-né Pol-né dere fo wosaai eķęle yóló hękese yaleteita, hałe mei, Pol-né *monikó* melópóló kisipa muturaalu, ama dere fo wosetua, momómo *dipula* betaraleta dua du betalepó.

²⁷ Atéro, ba fo tamo kemeyóló kęlipaae Porsius Festus Feliks betale sirimó sóró heteralepó. Tétepa, Feliks-né Pol *dipula* hałe beterópóló taaralepó. Aita noa betené ini, kale Juda so wh̄inė tuę tiki felé eraai kisipa muturaalu, betepa taaralepó.

25

Pol Festus-né keletómó fo tekąle fo

¹ Téró, kale wh̄i Festus-né ama teteróló kaae tawaaire hae kwia tuamó tene be Sesaria bemó sókó wóló, be dę sore kemetepa ai be taaróló Jerusalem bepaee holalepó.

² ą atéro fóló beteremó, so wh̄imó Talepaae momaratere topo wh̄iraperó Juda topo wh̄irapetamoné Festus-paae Pol só deraai fo fea yalepó.

³ Ti fo yóló ąpaae woseturaalu “Naaó dą feléi kisipa muaire alakó eróturaalu, ai wh̄i i Jerusalem bepaee wópóló, dotonaasepe,” yalepó. Atimané atéro yale fota, Pol Jerusalem bepaee hotepa tųmó melaa yóló daai kisipa mutu yalepó.

⁴ Tétepa kale topo wh̄i Festus-né atimapaee duraalu, “Pol ą Sesaria *dipula* bemó me ala yaqsóró kaae tawóló beterapó. Ękélé, imó sawa betóló momó Sesaria bepaee faai asiri horalepó.

⁵ Térapa, diaaḡ kisipané ai wh̄i tuamó me dowi alakó mupa, ti diḡ be kaae tare wh̄irape ɛtamo Sesaria bepaae fópóló dotonaasepe. Atétepa, ti atimané ama yale ala haḡkearatepa, ti aimó fo tokóló tale yaalopó,” yalepó.

⁶ Festus ḡ Jerusalem bemó 8 ó 10-ró be deḡrape kemetepa ti ḡ Sesaria bepaae derepelepó. Atéro h̄jka be deḡtepa, kale wh̄i fo tokóló taleraterere bemó bituraalu, Pol dape só ape, yóló fo tokóló tale yaai yalepó.

⁷ Tétepa, Pol dapesó wóló daapa, Jerusalem beró dorowale Juda wh̄irape atima Pol daalepaae bopéḡale wóló daae molepó. Atépa, atimané ɛtamo fo tokóló taleraterere fo betekélé meipatei, kae kae só deróóló dere dowi forape dekéro h̄ko du betalepó.

⁸ Tétepa, Pol-né atimapaee i fo yalepó. “Yḡlo atima Juda wh̄irapené muló betere fo tukóló, ó atimané moma dere bekélé, ó teḡteróóló kaae tare *Gavman* wh̄i Sisané fo muló betere alakélé, doraterere ala mo inipó,” yalepó.

⁹ Ti fo depa, Festus-né Juda so wh̄iné kisipa felé yópóló kisipa mutu, Pol-paae duraalu, “Fo tokóló taleterere ala yḡlo ó Jerusalem bemó yaalopa, ya ópaee honére?” yalepó

¹⁰ Ai fo depa, Pol-né ɛpaee duraalu, “E i betere fo tekeḡterere beta, Sisané fo tekeḡterere bepó. Térené fo tekeḡterere ala imótóro depa ti s̄rapó. Ai Juda fake wh̄irapepaee yḡlo me dowi alakélé eréniretei naao mo kisiparapó.

¹¹ E tuamótamo me dowi ala kwia mupa, ti e yḡlo yale alamó kwia mótu, sinaaipa, dópóló yae. Téretei, mepaae Juda wh̄iné bete meipatei haḡle e só deraai depata, ti mepaae wh̄iné Juda fakené heḡkesere ala eraai e mené naase tuamó mulaairetei Rom *Gavman*-né ai t̄u munipó. Térené Rom *Gavman* Sisané yḡlo fo tokóló taleyópóló Sisa doi dapó,” yalepó.

¹² Atétepa, kale wh̄i Festus ḡ tao su mepaae kisipa matere wh̄irapetamopi fo betámó yóló duraalu, “Sisané naao fo wosópólópó yóló kisipa mutupata, ti Sisa beterepaee faasepóló doteyaalopó,” yalepó.

Festus-né Agripapaae Pol-né yale fo du betaleteti

¹³ Ai ala yóló mepaae be deḡ kemetepa, *Kin* Agriparó ama nema Bernais-tamo Sesaria bepaae wóló, Festus ḡ doasi wh̄i sóro betero betereiteiné ɛpaee mo kée yóló ekéi fo wisi yaai felepó.

¹⁴ Atimaamo Sesaria bemó be deḡrape dekéro bituraalu, Festus-né Pol-né yale alarape fea yó mótu betalepó. Atéro duraalu, “I wh̄jta, mo take Feliks-né *dipula* betaletaiteitóro haḡle betepa taaló beteraḡpó.

¹⁵ Take e Jerusalem bemó betere sukamó so wh̄imó momaraterere topo wh̄iró Juda wh̄irape teḡteróóló kaae tare wh̄i disirapetamo e beterepaee wóló, Pol só deraaire fo ene walepó. Atéro duraalu, ama yale alamó kwia mótu só derae yalepó.

¹⁶ Ti fo depa, yḡlo atimapaee duraalu, da Rom fakené fo tokóló tale inipatei, haḡle susupuraterere ala h̄ko dumipó. Térapa, diḡ mepaae wh̄iné ɛtamo fo tokóló taleturaalu, dané keletómó diaaḡ só deraterere fokélé, ama yale fokélé, depa wosaalopó,” yalepó.

¹⁷ “Atéro kale wh̄irape da fea wóló, ai h̄jkatóro fo teketere bepaee fóló, atimapaee Pol dapesó ape yalepó.

¹⁸ Téro, Pol só deraai wóló betó mole wh̄irape wóló, i wh̄i etei kaae dowi ala depa dapóló bete mole fokó yaalo nisi yalemó inipó.

¹⁹ Atétepa, atimané Kótópaae moma dere ala kae yóo, Pol-né kale sukāle wh̄i Yesu momó kepaayóló betepapó yóló dere fo kae yóo, dere fomó dóroi yóló dere fomaaté wosalepó.

²⁰ Atétepa, ai fo bete wisiyóló kekālemó, tū me munipa, yālo Pol-paae yā só deratere fo Jerusalem bemó fo tokóló wosaalopa, yā ópaae holaaloé? yóló wosalepó.

²¹ Téyalemó ama duraalu, Sisané fo tokóló tale erópóló depa, ą Sisa beterepaae dotonaairaalū wēi nuku kaae tawóló i betero betere ape,” yalepó.

²² Ai fo depa, kale *Kin* Agripané duraalu, “Ēkélé ama dere fo betekó wosaai dapó,” yalepó. Ti fo depa Festus-né duraalu, “Dó h̄ika be dētepa ama dere fo bete naao wosaasepe,” yalepó.

Pol Agripané keletómó daayale fo

²³ Atéro h̄ika be dētepa, Agriparó Bernais-tamo *kin*-né kuti deróló walepó. Atéro wapa, kale *Gavman*-né sóró daaló betere topo wh̄iraperó ai be hulua kaae tare doasi wh̄irapetamo atima fea wóló touratere bepaae derepelepó. Atéro betepa, Festus-né diki tare wh̄irapené doasipaae Pol dape sene fae depa, dapesó wóló daalepó.

²⁴ Téró, Festus-né duraalu, “Doa *Kin* Agriparó doasi wh̄irapetamo-ó, diāné i wh̄i kelaē. Juda so wh̄i feanékélé, Jerusalem be hulua so wh̄inékélé, i be wh̄i so wh̄inékélé, ai wh̄itamo fopaae buturaalu, epaae fo tokóló taleyóló só deraai du betere wh̄i ai ape. Tétu, atima fo fakeyóló epaae duraalu, ai wh̄i momó beteroópóló meipa mo ti dóló alurae du betere wh̄i ai ape.

²⁵ Yālo kisipa fatepa, i wh̄i tuāmó ą sukópóló daaire betekélé, mo meipó. Téretei amatei, Sisané ama fo wosóló taleyópóló yaleteiné yālo ą Rom *Gavman* Sisa beterepaae dotonai yalepó.

²⁶ Té yaairaalū, dāné doasi topo wh̄ipaae etérapóló ašē yaai dere dowi ala kwia mekó yālo kilinipó. Tépatēi, yālo h̄ale noa fo ašē yaaloé? Téreteiné, doa wh̄i Agripa yāta, ti doasi tēteróló daale topo wh̄ipa, naaotei fo bete donoróló wisiratere fo wosaai dapó.

²⁷ Ti noatepae, ama yale alarape fea ašēmó eróló sóró fupata, ti wisirapó. Atēni, *dipula* wh̄i *Gavman* wh̄i beterepaae h̄ale h̄oko dotonatere ala tū munipó,” yalepó.

26

¹ Ai fo du betero kemetepa, Agripané Pol-paae duraalu, “Naa yale alarape fea naaotei yae,” depa, ama naase horóló atimané ą só deratere mo nisi yaqsóro, kaae sóró yalepó.

² “Doasi *Kin* Agripa-ó, ai Juda wh̄irapené ę só deratere fo yālo me dowi alakó yalemó dere nisi yaqsóro, naao keletómó ę h̄ekesetamo atima dere fo tokó melaai dapó.

³ Ti noatepae, yāta dā Juda so wh̄iné mara mole alakélé, atimané dóroi du betere fokélé, naao mo wisiyóló kisiparapó. Téreteiné, yālo i dere fo betā naao wosaasepóló dapó.

⁴ Ē mo take ketemó yālo turuku bemó bituraalu, yale alaró Jerusalem be huluamó bituraalu yale alarapetamokélé, mió i deté kutu betere alarapekélé, mo fea Juda wh̄irape atima kisiparapó.

⁵ Ti ęta mió kisi wale whi mei, take bituraalu yale alarape fea atimané tuę ereteiné ęalo noa alakó depa, atimané kilitikimó ti atimané enęrapó. Kale Farisi whirapeta, Kótóné ala eraai mo doakale ketekę bole fakerapetamo titiyóló betę kutó yale whi ę i ape.

⁶ Take Kótóné dęnę ayarapepaae etei ala mo eraalopóló ere fo ęalo mopóló kispita tiratere alamó atimané mió ętamo fo tokóló só deraai ai du betere ape.

⁷ Kale dę 12 Israel fakerape dokopaae, Tale Kótóné i ala eraalopó yóló mulale fo mo dokonatapa kelaai hajtamó betęrapó. Tętu, dętamokélé, dikitamokélé, betere dokę fea Kótóné dirae ere kutó betę dirótu betęrapó. Agripa-ó, ai ala du betęremó ai Juda so whiné ętamo haļetei fopaae buló só deraai dapó yalepó.

⁸ Sukutere whi Kótóné ama momó kepaaróló betęratapó dere fomó, dię noatępa sira du bitu de?

⁹ Take ęalokélé, ai Nasaret whikó Yesu Kerisoné doimó du betere ala taalópóló sesé dere ala yaairaalu, ęalo tuęné mo wisi ala nisiyóló ę mo doakale ketekę buale whipó.

¹⁰ ęalokélé ai kaae kispita mutu, Jerusalem bemókélé, atei alatóro yalepó. So whimó momaratere topo whirapené Keriso so whi sóró *dipula* betęraleta yae depa, ai ala dua yalepó. Tęturaalu, mępaae so whi mo ti daairaalu ępaae wosętępa, ęalo 'Tęyaalopa sae,' dua yalepó.

¹¹ Be dę dere dokę ę Keriso so whi Juda whiné fo wosętere berape dokę yóló, betó mole so whi tawóló sóró susupu eraairaalu betęraleta dua yalepó. Atęturaalu, atimané Talepaae dowi fo yópóló, doakale dowi susupui ala erótua yóló, ę doasi fopaae butu, botokó fóló kae hae kwiamó betó mole so whikélé sya kweyóló susupurótua yalepó.

¹² ęalo até dere alamó so whimó momaratere topo whirapené ęalo dere ala wisirapóló atimané ę sóró daalóló Damaskus bepaae dotonalepó.

¹³ *Kin* Agripa-ó, atimané ę atéro dotonatępa fu betalemó, tų tuęmó 12 *kilok* sukakelemó samó mo ama kae dęnę ękélé, ęalo fulumu whirapekélé, dę fea daale tiki dęralepó. Ti ai dęta, sukané dękélé ai kaae meipó.

¹⁴ Ai dęnętei, dę fea dóló beseké yóló haemó muó molemó, betę fonę Erameike fo yóló duraalu, 'Sol! Sol! naao noatępa ę susupuratę kutu bitu de? Naao ai dere alata, kale *bulmakao* hupu hękotere whi dósuyóló nuku dere kae, naao dere alanę ęatei, susupu saalo ai ape,' yalepó.

¹⁵ Tętępa ęalo ępaae wosęturaalu, 'Tale-ó, ęa né de?' depa, Talenę ępaae duraalu, 'Ęta, naao susupuratę kutu betere whi Yesupó.

¹⁶ Tęrapa ęa turukó holóló, naao hęleke donoyóló daane holae. Mió ę ęa beterepaae wóló i daaleteita, ęa ęalo kutó diratere whi bitu, naao keletere ala yó matę kweyópóló sóró betęrale walepó. Tęturaalu, nalo ęalo ępaae me ala yó męlaalopó.

¹⁷ Atętu, ęa naao fake so whinékélé, Juda meire fake so whinékélé, ęa daqsóro ę ęatamo wusuró betaalopó.

¹⁸ ęalo ępaae ai eratere alata, ęa fóló kale kele dikire so whi kele fisęae faraalopó. Tęturaalu, atima diliki tuęmó betęretei taaróló dę tuępaae waalopó. Atima kale Satan-nę tęteróló kaae taretei taaróló, Kótó beterepaae wapa, ti atimanę dowi ala ęalo tokóló kemeraalopó. Até depata, ti ai so whi ępaae tuę tiki tiróló betó mole so whi kuamó, betęmó betęraalopó,' yalepó.

19 Térapa, *Kin* Agripa-ó, i dere forape feata, yalo ó hepen bemó noke naró dere kaaené depa kelale ala taaréni, hãle tué yó tareteiné yalo i fo tukóló me ala enénipó.

20 Ai alarape fea, mo folosóro Damaskus be hulua so whĩpaaepi yó melólo nalota, ti i Jerusalem bemó betó mole so whĩpaae yó melale walepó. Téturaalu, Judia hae kwiaapaaekélé, Juda meire so whĩ betere hae kwiaapaaekélé, mo fea Kótóné fo tué yópóló yó melaté kweyalepó. Dowi ala fea taaróló, tué tiki feteyóló Kótó beterepaae wapa ti tó tikimó dere nisi yaqsóro, mo ala dapó yópóló, naao dere alané hãkearae.

21 Yalo ai fo yó matere betené Juda whĩrape wóló moma dere be dolomó ę tawóló daai yalepó.

22 Téyaletei, Kótóné ę tao sere ala take kaae sale be demó deté waletei, mió i daale tuamókélé ai alatóro hãle yó tapa i daale ape. Atéreteiné, mió diã doasi doi mole whĩraperó doi munire whĩrapetamo betó mole tuamó yalo kelale ala i yó mótu betereiteita, me kae kisi fo meipó. Mo take Moses-ró Kótóné kóló whĩrapetamoné i ala yaalopó ere fo mo dokõnútu erale ala i yó mótu betere ape.

23 Ai whĩrapené ere fo i ape. Tęteróló kaae tanópóló sóro daaló betere whĩ Keriso doakale dele sóro mo ti sukãalotei, momó kepaayóló betaalopó. A atéro kepaayóló bitu, Kótóné dã tao saaire fota, diliki tuamó dę erótu betere kaae ama Juda so whĩró Juda meire fake so whĩtamopaae yó mótu betaalopóló erapó. Ai ere fota, mió i yó mótu betere ape,” yalepó.

24 Pol-né ai fo deremó Festus-né ama du betere fo tęteróló fo fake yóló duraalu, “Pol-ó, naao ai du betere fota, yã doakale *skul* du betale tikimó naao topo doturaalu ai dere ape,” yalepó.

25 Ti fo depa, Pol-né ąpaae tokó mótu duraalu, “Doa whĩ Festus-ó, ę topo doyóló dumi, mo bete mole fotóro yalo i dere ape.

26 Kale *Kin* Agripané i du betere foraperó dere alatamo bete mo fea ama diriyóló kisiparapó. Atérené wi yóló ini, mo halaainé ąpaae du beteraapó. Ti noatepae, ai ala feata hiyóló yaaire ala meipóló kisiapa mutu dapó.

27 *Kin* Agripa-ó, kale Kótóné kóló whĩrapené ere fo naao dosąayóló mopó yóló tué tiki tiróló beteraapóló yalo mo diriyóló kisiparapó,” yalepó.

28 Ai fo depa, Agripané Pol-paae duraalu, “Naao ai dere foné miótitoró yalo tué tiki hapale feteyóló Keriso whĩ beteraaloé?” yalepó.

29 Ti fo depa Pol-né ąpaae duraalu, “Miótitoró kisiapa feteyóló Keriso whĩ betaai depakélé, me be demó betaai depakélé, ti me ęla meipó. Téréteiné yalo i dere fota, yãpaae maaté dumi, mepaae ai daai mole so whĩ feapaaekélé, ę betere kaae beterópóló kisiapa mutu, Talepaae moma du beteraapó. Tépateti ę i ere kaae *sein* képiné dokotere ala betã erópóló moma erótumipó,” yalepó.

30 Pol-né ai fo deremó kale *Kin* Agriparó ama nema Bernais-tamokélé, kale *Gavman* whĩné sóro beteró betere whĩkélé, atimatamo betó mole so whĩkélé, fea turukó holóló belapaae felepe.

31 Atima atéro belapaae tóę fóló daae muluraalu atimasisi fo tiki kęlaaróló duraalu, “I whĩ sukópóló daaire ala ó *dipula* beteraaire ala betekélé munipó,” yalepó.

32 Téro, Agripané Festus-paae duraalu, “Ai whĩné amatamo Sisané doi yóló ama fo talerópólópó uąmeisóro, ti mióti fópóló yalo dotonólupó,” yalepó.

27

Pol wēi nukumó Rom bepaae fele fo

¹ Atimané dā Itali hae kwiapaae wēi nukumó fópóló, taleyóló tukóló muló betepa, Pol-tamo mepaae *dipula* wh̄irapekélé, diki tare wh̄irape kaae tare wh̄iné naase tuámó mulóló dotēyaa i yalepó. Ai kaae tare wh̄i Julias-ta, Sisané ama kae beteró betere diki tare wh̄i doi mole fakekópó.

² Téró, dā fóló Adramitium be wh̄iné nukutei Esia hae kwiamó wēi fóku seseke kotere nuku duló betepa, dā sóró felepó. Ai nukumó Masedonia hae kwiamó tēne be Tesalonaika be hulua wh̄ikó Aristarkus-kélé, dātamo felepó.

³ Dā atéró fóló wēi tómó fiyóló h̄jka Saidon bemó sókó felepó. Ai bemó nuku daaróló Julias tué wisi muturaalu, Pol ama fulumu wh̄irape betere tikipaae a yāyāre ɔlakó melópóló kweyae yóló dotonalepó.

⁴ Téró, dā ai Saidon be hulua taaróló felemó, dā faaire tikiró doakale besé tiki wouraalu faai dere s̄unipa, Saiprus hae kwia fakeró wēi fanoko seseke besé wale tiki kinaté felepó.

⁵ Téró, dā Silisia beró Pampilia betamomó mole wēi kēla tuámó tukóló fóló, Lisia hae kwiamó tēne be Maira bemó sókó walepó.

⁶ Téró dā ai bemó sókó fóló, kale diki tare wh̄irape kaae tare wh̄iné Aleksandria be huluamó Itali be huluapaae faaire nuku duló betepa kelalepó. Atépa, dā ai nukumó beteró felepó.

⁷ Téró, dā beséné dere alamó dua wóputé fu betepatei, be dērape dekéró kemeyalepó. Até deté furaalu, Nidus be kese faté felemó doasi besé tikiné fenénipa, dēpaae bolokó felepó. Atéró, wēiné bopéró daaló betere hae kwia Krit tuámó wēi fókumó tēne Salmone bemó sókó felepó.

⁸ Téró dā mo doasi besé tikiné fenénipa, hae duné kinaté mo dua wóputé wēi fanoko seseke fu betalepó. Téró Lasea be felekemó betā wēi sukóló mulale fale tiki wisinaale doi mole nuku dulótua dere tikimó sókó felepó.

⁹ Atéró, wóputé fu betepatei, be dērape dekéró h̄le kemeyalepó. Téró, kale Juda wh̄irapené ɔla weyóló betere be dē kemene folepaae, beséró sosóli alitamo felekemó waai yalepó. Atei kaae be dēmó wēi tómó nukutamó kotere ala mo wisinipóló kisipa mutu, Pol-né nuku só kotere wh̄irapepaae i fo yalepó.

¹⁰ “Ti be wh̄i-ó, dā mió doai sosóliro besé alitamo tuámó fupata, ti dākélé, i nukukélé ɔla ɔlakélé, mo fea tuā tikimó aluyaalopó,” yalepó.

¹¹ Ti fo yaletai, kale diki tare wh̄irape kaae tare wh̄iné nuku taleró nuku só kotere wh̄itamóné dere fo woseturaalu, Pol-né dere fo sisópaae eralepó.

¹² Kale ai wēi sukóló mulale fale tikimó dā sosóli ali kemeyópóló kaae tawóló betaai yaletai sosóliné betenénipa, fo tiki kēlaaróló tale yalepó. Atéró mo turó wh̄irapené duraalu, ai hae tikimóte i me be hulua Finiks-mó betaai faalopó depa felepó. Ti ai wēi nuku durāleta dere tiki Krit haeta, *saot-ró west*-tamo upaae ene fóo, *norti-ró west*-tamo ipaae ene wóo epa tuámó erapó.

Doasi besé tikiró hali tikitamo wale fo

¹³ Atima atéró uté *saot-ró* fakeró maaté sawa béi besé wapa, kale nuku duló betere halika terayóló atima Krit wēi fóku seseke faairaaalu felepó.

¹⁴ Téró atima mo tupaae fenipatei, hasi bosenóló wēi tómópaae dorowale doakale fotok̄i besé tikiné doi *norti-ist* besé sókó wouraalu kale nuku tao sóró feteraa i yalepó.

15 Ai besé tikiné nuku tao sóró wẹi kulu tuḡpaae taae fatepa, besé walepaaetei, jalesumó hóné sukalepó. Atétepa, ama kọleaané sóró fópólópó nuku bisiki tao diliki yóló hẹle betó mupa, beséne amatei sóró fu betalepó.

16 Téró, besénetei sóró fóló wẹiné bopéróló daaló betere hae kwia Kaoda-mó sókó felepó. Atéro ai hae tikiné kale besé kinóló fanokomó sesekẹ furaalu, kale belekaamale nuku doasi nukumó dulaairaalu wolopeté felepó.

17 Téyale tikimó beséró hali tikitamo wouraalu, fotokóné fenénipa kale nuku sóró doasi nuku tómó beleralepó. Atéro halika tikiné atima betere doasi nuku tekée faqsóró, ó kwiaró a kwiatamomó sýyóló dokóo, tuḡmókélé sýyóló dokóo, yalepó. Aita nuku hapale họko furaalu, atikámó dee tane fóló atima doraqsóró wituraalu yalepó. Kale wẹi tómó ama kọleaané fópóló nuku kejraté fole kuti kwia wẹipaae deróló duralepó. Ai wẹi kulu tuḡmó tukure halepané doita, Sirtis-pó.

18 Téró, fiyóló hjkakélé doakale besé tikiró wẹi asyatamoné dą felekemó sóró deratepa, nuku fé yópóló ai muó mole ọla ọla sóró wẹipaae kaae sóró teraayalepó.

19 Sore eraterere be demó dą mo felekemó alunépa, kale nuku kotere ọla ọlatei tao suyóló wẹipaae teraayalepó.

20 Atéru, sukakekélé họrekélé mo sawa keleni, besé tiki betá hẹle wómaaté tapatei be dẹrape dekéro kemeyalepó. Atétepa, dą betaaire kisipa mei, mo sukaire kisipa betá muóló betó molepó.

21 Atére alamó kale be whirape atima bitiré wale dokọ ọlakélé néni, wote siri betó molepó. Atéru, Pol turukó holóló duraalu “Ti be whi-ó, take yało Krit hae kwia taaróló faalo meipó yale fo diaaq wosuqsóró, ti dą etei kaae sekẹ sóo, diaaq ọla ọlakélé wẹipaae teraa yóo, wuḡ meipó.

22 Téretei mió yało diḡpaae mo dapó. Dą i betó mole whikó wẹimó aluyaalo meipa, betá kisipa muóló faalopa sae. I nuku betá wẹi tuḡmó doyaalopa dą wi dere ala ini, hosaa diriyóló betae.

23 Ẹ Tale Kótóné ama kutó dirópóló sóró beteró betere whireteiné, take dilikitamo hepen bemó kutó diraterere *ensel* ẹ felekemó daane walepó.

24 Atéro, ẹpaae i fo yalepó. ‘Pol-ó, ya wi yaqse. Kótóné kọlené sukutere ala yaḡtamulu, Sisané keletómó daalu fo tokóló tale inipatei, yaró ai nukumó betere whirapetamo alu yaalo meipó,’ yalepó.

25 Térapa, ti be whi-ó, diḡ i wẹiné dere alamó wiyóló diri furu furu yaqse. Tale Kótóné ama kutó diraterere *ensel*-né ẹpaae yale fo motóró eraalopóló kisipa mutu, yało hosaa muni deyóló hajné sukóló i betere ape.

26 Téyaalotei, i nuku betá ti wẹiné bopéróló daaló betere hae kwia felekemó tukure halepamó dene fóló doyaalo ai ape,” yalepó.

Wẹi nuku doyalẹ fo

27 Téró, dą Adriatik doasi wẹi kẹla tuḡmó fu betepatei, 14 be dẹrape kemeyalepó. Ai 14 be dẹ dilikitamo 12 *kilok* kale nuku só kotere whirapené tuéné mió kale wẹiné bopéróló daaló betere hae kwiapaae felekemó sókó faai dapó kisipa mualepó.

28 Atei kisipa mutu, halepa feleke déró kelaai sawa sekẹi ọla deralepó. Téyalemó, wẹi dolopaae doropóló hae olaane derepele dale dokọ salemó 37 *mita* epa kelalepó. Atéro sawa fóló tumó kale dere kaae momó deróló salemó 27 *mita* epa kelalepó.

²⁹ Atéteremó, kale nuku hapale furaalu, weġ dolomó daae mole kapomó dene folo da felekemó doranépa witu, sekeġ ɔlarape nuku salemó douro duwóló deralepó. Atéro, furaalu, be hapale deġyópoló moma deté fu betalepó.

³⁰ Kale nuku só kotere whġrapené weġné atima sóró aluraqsóró botokó faaire tu keketu i ala yalepó. Atimané mepaae whġrape dilikóló atima faai kale sekeġ ɔlarape nuku topomó duróló deratapóló, belekqamale nukuné halika teraatu betalepó.

³¹ Téyaletei, Pol-né kale diki tare whġrapené topo whġró ama diki tare whġrapetamopaae duraalu, “Ai whġrape atimatamo i nuku tuamó bitini depata, ti da fea weġné dóló aluraalopó,” yalepó.

³² Atétepa, kale diki tare whġrapené nuku belekqa tiki duló betere képi weġ dolopaae turukóló taae deralepó.

³³ Téró be deġteretamo Pol-né ai whġrapepaae duraalu, “Diġ *fula* tamo tuā weġné dere alamó aso sókó fóló bitu, ɔla sawakélé olaa yóló bitinipó.

³⁴ Atéyaleteiné mió yało diġpaae ɔla nae yóló seġ dere fo i dere ape. Diġ wotené sukaqsóró fotokó buópoló ɔla dekeró nae. Diġta, weġné mo betā whġkókélé aluréni, wisiyóló dua sókó fóló betaalo ai ape,” yalepó.

³⁵ Ai fo yóló kġlipaae *bred* o bula sóró taru atimané keletómó Tale Kótópaae mo kée yóló kolokó daalu yóló, a kaae sóró nalepó.

³⁶ Atétere ala kilitu, whġrape fea hosaa muni deyóló haġtamo atimakélé sóró nalepó.

³⁷ Da ai nukumó betale whġrape dokó suraalu, 276 whġrapepó.

³⁸ Atima ɔla nóló kemeróló kelalemó, kale nuku sekeġ epa fé yópoló *whit* o yorape weġpaae sóró teraayalepó.

³⁹ Atéro folo, hġka be deġtepa, betā hae kwia epa kelaletai ai hae tiki atima wisiyóló kisipa inipó. Atéro ai hae kwia ere tikipaae kese faralemó, weġ sukóló mulale fale atikā wisinaale keletepa aimó nuku dakerāle faalopó yalepó.

⁴⁰ Atéyaairaaalu, kale sekeġ ɔlarape duló betere halika tikirape turukóló weġ dolopaae taae deralepó. Téró kale nuku só kotere ni fake dokore halika tikikélé teraayalepó. Kale nuku beséne sóró fópóló duló betere kuti kwiarapekélé, teraayóló mulaletai, momó ó nuku kwia fóġró woloralepó. Atéro, atima weġ fóku atikā tóppaae sókó faai felepó.

⁴¹ Téyalemó, kale nuku furaalu, weġ tuamó sokore halepamó deyóló kqae saletikimó tokóló faaitere mo sġnipó. Atépa doasi weġ asyané, kale nuku sale mo terekeyóló taae falepó.

⁴² Atétepa, kale diki tare whġrapené *dipula* whġrape botokó weġ ālaae faqsóró mo fea dóló aluraai tuġ mualepó.

⁴³ Té yaai yaletai, atima kaae tare whġné Pol sinaqsóró kisipa mutu, diki tare whġrapené yaai yale ala sesé yóló taalalepó. Atéro, kaae tare whġné duraalu, diġ mepaae weġ ālaae fole kisipare whġrapeta, ti weġ ālaae fae yalepó.

⁴⁴ Mepaae weġ ālaae fole ketere whġrapeta, ti ai nuku terekée fele ni fake halake dolomó bulóló ālaae fua yae depa, atima fea ai fotóró sya fóló, wisiyóló sókó felepó.

¹ Dā sókó fele weī fókuta, weīné bopéro daalo betere hae Maltapó.

² Ai Malta so whiné dā mo wisiyólo dape sóro simó beteralepó. Aita, doasi sosóli ali tuā dolomó hali nale tikimó sosóliné dā sukutepa, simó tiki dirirótu betalepó.

³ Pol ai felekemó yó mole si detāame betāpaae yólo simó bilirótu betere mó, whī tukó nokole wuli male si detāame dolomó buósi si supumó sókó wólo Pol-né naasemó tukó naalepó.

⁴ Atétepa, kale ai be tale so whiné wuliné Pol-né naasemó fō yó tapa kolólo, atimasisitei duraalu, “Ai whīta, whī dilé kotere whī erurapó. Atétereteiné dowi ala dere kwia tokó matere kótóné ā weīné dóló aluréni, taarólo mió imó wuliné ai dele ape,” yalepó.

⁵ Tépa, kale whiné ama naase fépo yalemó, kale wuli male si dolopaae taae dere felepó. Até yaletai, Pol ā naase tópuólo dotopo dere alakélé inipó.

⁶ Téró, ai daae mole so whiné Pol-né naase dotopo yólo tóputere ala ó dukó fóló sukutere ala kelaai kaae tawólo daapatei, suka kele doasi keme yalepó. Kale seké me alakélé initere ala kilitu, atima kisipa tiki momó feteyólo duraalu, i whīta kótóteipó yalepó.

⁷ Téró, Malta hae tetéroló kaae tare topo whī Puplias-né ama hae ai weī fókú felekemó erepó. Ai sekéné dā ama bepaee mo dua wisiyólo dape sóro kaae tawalepó. Atéro, ātamo betepa be dē sore kemeyalepó.

⁸ Dā atéro betere mó, kale sekéné alima topo supu dere kisiró diasatamoné sukólo mupa, Pol-né ā kéle fóló momarólo naase mulalemó, kale whī wisiyalepó.

⁹ Até dere ala kilitu, ai bemó kisi daayólo muó mole so whī mo fea Pol beterepaae wólo betó mupa, ama wisirótua yalepó.

¹⁰ Atétere ala kilitu, ai so whiné dā dukirólo doasi whī aqralepó. Téró, dā ai be taarólo faaitepa, dā yayāre q̄la q̄la fea atima melalepó.

Pol Rom bemó sókó fele fo

¹¹ Dā ai bemó wélié sore betero faairaalu, nuku kekālepó. Téyalemó Aleksandria whīrapené nuku sosóli ali ereteiné hāle muló betepa, dā ai nukumó bitī felepó. Ai nuku kwiamó, betā be dēmó deale kótó naale tamo Kastaró Poluks-tamo surólo aleale aso dakeró beterepó.

¹² Téró dā Malta taarólo fóló, me weīné bopéro daalo betere haemó tēne Sirakus be huluamó sókó fóló, aimó be dē sore daayalepó.

¹³ Atéro, dā ai be hulua taarólo fóló, Resium be huluamó sókó felepó. Aimó fiyólo hīka ti dā u *saot* fakeró besé wapa, taarólo fóló tū tuāmó fiyalepó. Atéro fóló, Puteoli be huluamó sókó felepó.

¹⁴ Téró weī nuku taarólo mepaae Keriso norapené dā dape sóro atimatamo be dē weikeró betalepó. Dā atéro betero, nalo ti mo hae tumó fóló Rom be huluamó sókó faai felepó.

¹⁵ Téyalemó, Rom bemó betó mole Keriso no nerapené dā wou beterepó dere fo woseturaalu, mepaae so whī atima dātamo hokolaa yaai q̄la dotonólo dupu dere tiki Apius-paae walepó. Mepaae uké wale whīrape fiyópoló be sore tēno betere tikimó hokolaane walepó. Atéyaa mo umó wapa Pol-né atima kilitu, Talepaae mo kée yólo hāi yalepó.

¹⁶ Téró dā Rom bemó sókó fóló, *Gavman* whiné Pol ā ama wotoró kae bemó betero lo diki tare whī betā ā kaae tawólo beterepó.

Pol ā diki tare whiné kaae tapatei Talené fo yó maletai

¹⁷ Téro be de sore kemetepa, Pol-né Juda topo whirapepaae tourale ape yóló betó mupa duraalu, “Norape-ó, yalo so whipaae dowi ala mekó eréni yóo, dané ayarapené mara mole alakélé, doréni yóo epatei, atimané e Jerusalem bemó hãle tawóló *dipula* beteroþóló, Rom *Gavman*-né naase tuamó i muló betere ape.

¹⁸ Téro, Rom *Gavman* whiné fo tokóló talaralemó, e doló sukunaai dere dowi ala kwia mekó munipa, fópóló dotonaai yalepó.

¹⁹ Téyaletei, Juda whirapené meipa *dipula* beterae dere fomó, yalo ti wisirapa Sisané yalo fo tokóló taleyópóló Sisa doi yalepó. Yalo atéyale alata, yalo so whıtamo fo tokóló atima só deraai kisipa mutu ini, atimané e hãletei *dipula* beterae depa yalepó.

²⁰ Ai fo hãkearóló diãpaae yaairaalu, ape yalepó. E *sein* képiné i dokóló muló betereiteita, kale Israel fake so whı Kótóné tao saalopóló hajtamo betere ala mo dokonale betené e *sein* képiné dokóló i betere ape,” yalepó.

²¹ Ai fo depa, kale whirapené apaae duraalu, “Mepaae Judia hae kwiaró wale norapené naao i dowi ala yalepó yóló, dapaae *fas* asé yóló ałatere ala ó kólóné ene wale alakélé inipó.

²² Atépatei, dané mió naao kisipa mole fo betã wosaai dapó. Ti noa betené dumi, be hulua feamó betóló fale so whiné duraalu, da i fake tuamó bukótamo yóló kae bitı fale so whı dorapó depa dané wosetu beteraþó,” yalepó.

²³ Ai fo kelaaraai, atima momó touraaire be de tukóló mulalepó. Ai kale tukóló mulale be de sókó wapa, take folosóro wale whirapetamo mepaae kae wale tikimó, so whı mo fea hãle ęla kaae Pol betere bepaae wóló touralepó. Atéro betó mupa, Pol-né Kótóné teteteróló kaae tare aomó mole ala etérapóló yó mótu, Moses-né asęre foró Kótóné kóló whirapetamoné ere fotamo yó mótu betalepó. Téro ai fo mo dokonóturaalu, Yesu mo ai wale ape yóló hıkatı kaae soró yó maletei be dikiralepó.

²⁴ Ai fo woseturaalu, mepaae so whı Talepaae tuę tiki feteyóló tiraleteti, mepaae tuę fetenipó.

²⁵ Atéturaalu, atimasisitei kae kae kisipa muóló foné u só derótu i só derótu du betepa, Pol-né fo kemerótu i fo yalepó. “Deı Kepe Wisiné diãné ayarapepaae Kótóné ama fo wisi yó móturaalu, Kótóné ama kóló whı Aisaiané kólómó mo fo erapó.

²⁶ Yã fóló, yalo so whipaae i fo yae.

Take diaaq yalo fo wosaalotei foné bete wisiyóló kisipa muaalomeipó.

Take diaaq yalo dere ala mo kelené kelaalotei, ai alané bete diaaq kisipa yaalomeipó.

²⁷ I so whiné hosaa hapólu eru, atimané wosęliné wosaaireteikélé, mo hapólurapó.

Atima kelené bete wisiyóló kelaqsóro keke hukunó beteraþó.

Atimané wosęliné wosenaalemó, bete wisi wisiyóló wosóo, atimané tuę tekeyóló bete kisipa duraalu, epaae feteyóló wapa, yalo wisiróo yaqsóro hapóluró beteraþó, erapó.

²⁸ Téraþa, i ala betã diãné tuę muópóló dapa wosae. Kótóné ama mo doasi tao sere alata, kale Juda meire fake so whı beterepaae dotonó betereitei diaaq kisipa yae. Térené take ai so whiné wosóló tuę muaalopó,” yalepó. Atimané Pol-né ai dere fo woseturaalu, atima ę taaróló faai yalepó.

³⁰ Ba fo tamo tuamó Pol a betere be amatei, dupu deté fóló beterepó. Atétu, a beterepaae wua dere so whi mo fea wisiyóló dape sóró ekei fo dua yalepó.

³¹ Téturaalu, Kótóné teteróló daale aqmó mole alaró Tale Yesu Kerisotamoné ala etérópóló diriyóló halaainé daalu yó mótu beterepó. Ama atéro yó mótu betepa, whi mené sesé dere ala inipó.

Rom

¹ I așeta, Yesu Kerisoné kutó diratere whi Pol-né dapó. Kótóné ama fo wisi yó maté kweyópóló, ă beterepaae ape yóló, ę *apospel* whi sóró beteralepó.

² Yesu Keriso ă waai teópatei, Kótóné kóló whiŕapené so whi tao saaire fo wisi waalopóló, yóló mulale fo ama kae muló betere *buk*-mó așeyóló mulélipakalepó. Ai fota me kae mei, Kótóné ama naalemamó erapó.

³⁻⁴ Ă mo tiki daaleiteita, ti Depit-né deté wale whine deyaletéin erapó. Mo kae beteroțu betere Deĭ Kepe Wisiné ă Kótóné Naalema mo doasi fotokó bole whipóló so whi feané kisipa yópóló hăkearaletéita, ă sukăletei momó kepaayale alané eralepó. Ă me kae mei, dă țeteróló kae tare whi Yesu Kerisotórótipó.

⁵ Yesuné ama doi doasi muópóló, Kótóné ăpaae matepa amamo hamokoróló dăpaae *apospel* kutó melalepó. Atéyaletéita, Juda meire fake so whi fea Yesu Keriso beterepaae wóló, ăpaae kisipa tiki tiróló ama fo aqmó sukóló beteroțpóló, ai fo yó maté kweyae yóló, dă sóró beteralepó.

⁶ Diăkélé Yesu Kerisoné ă beterepaae ape yóló, ama fake so whițamo touró betereiteiné mo ama so whițoró beteralepó.

Pol Rom-paae faai yale fo

⁷ Yało i dere așeta, Rom bemó betó mole Kótóné yaala sókó furaalu ă beterepaae ape yóló, sóró kae beteroț betere so whiŕpaae dapó. Térapa, dăne Aya Kótóró Tale Yesu Kerisotamoné hamokoróló tao sere alaró hosaa muni deyóló mo dua betere alatamo, diă feapaae erópóló yae.

⁸ Yało folosóró dere fo i ape. Diă Talepaae tué tiki tiró beteralepóló, i hae kwiamó betó mole so whine deté fupa yało wosalepó. Diă fea atéroț betepa, ę Yesu Keriso tuămó bitu, ę țeteróló kae tare Kótópaae mo kée du beteralepó.

⁹ Kótóné ala eróturaalu, yało hosaa tuămó doasi ketekę buóló, ama naalemané fo wisi so whi feané wosópóló i yó mótú betere ape. Ai Kótóné keletómó, betere dokó yało diă kisipa keteréni, diămó moma hăle eró taretei ama mo kisiparapó.

¹⁰ Atéroț moma deté wou betereitei, mió mo dokonóturaalu ę diă beterepaae wópóló, Kótóné ama țu aleraai kisipa mupa, ti ai ala mo erópóló du beteralepó.

¹¹ Deĭ Kepe Wisiné ę tuăpaae hamokoróló erale ala wisi diă fotokó buóló beteroțpóló, yałomo diă melaai ę diă beterepaae mo wonée du beteralepó.

¹² Ț diă beterepaae wonée du betereiteita, hăle meipó. Diaağ Talepaae kisipa tiki tiró betere alané ę ketekę bulóo, yało kisipa tiki tiró betere alané diăkélé ketekę bulóo yaai kisipa mutu waai dapó.

¹³ Ne norape-ó, yało i dere fo diăne kisipa yaasepóló diriyóló wosae. Ț mepaae Juda meire fake tuăpaae fóló, Kótóné ala eróló du olerótú yale kae, diă tuăpaaekélé ai ala eraai kisipa mutu wonée du betereitei mepaae alané seșé deté wóló, miókélé ai alatóró hăle du beteralepó.

¹⁴ Țta, Krik fo bole whiřó kae be fo bole whițamokélé, *skul* yóló doasi kisipa sere whiřó *skul* ini mo hăle betere whițamopaaekélé i fo wisi yó matere ala Talené ępaae dirae yóló melale kutó ereteiné taaréni, feapaae mo eraai doasi ketekę bulapó.

¹⁵ Atére betené, diă Rom bemó betó mole so whiŕpaaekélé kale fo wisi yó matere ala ę wini, halaainé yó melaai mo doasi ketekę bulapó.

16 Ti ai fo wisi tuamóta, Kótóné ama fotokọ boleteiné ai fo wosóló tué tiki tiró betere so whị fea aluyaqsóró, tao saaire fopóló kisipa mutu, ẹ wini halaaíné yó mótu beterapó. Ai fo wisi folosóró Juda fake so whịpaae yó melóló, nalo ti Juda meire fake so whịpaae i yó mótu betere ape.

17 I fo wisinéta, Kótóné keletómó mo donoi so whị beteraterere ala i ape yóló, hakearóló yó mótu beterapó. Ti ai donoi alata, kaae sóró deté fóló kemene folepaaekélé me alané sumitei, kisipa tiki tiratere alané betạ sua dapó. Ti aita, ašemó ere fo kaaepó. “Mo donoi so whịta, kisipa tiratere alanétóró bitiré faalópó,” erapó.

Kótó fopaae butu erótu betere ala

18 Tépateti, i haemó betó mole so whịné Kótó betere kisiparutei, bitini nisiyóló ama fo wosaalo hóróló, kae kae du betere dowi alané kale bete mole mo fo wisi aluróló husirótu beterapó. Atétu betepa Kótó hepen bemó bitu, ai dowi alatamo fopaae boletei so whị feané kolópóló, hakearótu beterapó.

19 Ti ama ai fopaae butere alata hẹle mei, Kótó ẹ etei kaae Tale beterapóló so whịné kisipa yópóló, amatei ẹ hakearóló yó mótu betalepó.

20 Mo take Kótóné i haeró yó mole ọla ọlatamo kaarale alimó kaae sóró bitiré wale so whịnékélé, mió i alimó betó mole so whịnékélé, Kótó ẹ tuámó ere ala kelené kelenénipó. Tépateti, ama aleyóló muló betere ọla ọla kilituraalu, i ere ọla ọla feata, mo ti betere Kótóné doasi fotokọné alerapóló kisiparapó. Atére betené fo tokótamo yóló taletere alimó, Kótópaae yẹ betere kisipa iniru yalepóló, ama kisipa felératerere fokélé mo yaalomeipó.

21 Ti noatepae, Kótó atimané kisipa irutei, Talepóló ama doi doasi muópóló hale horatere ala ó mo kée dere fokélé dua inipó. Téturaalu, atimané mole tué tikikélé okoko iru, hosaakélé mo tóru yóló diliki yó falepó.

22 Ti atimanétei ẹta, tué tiki fosó fosó yóló dotoróẹ fale whịrape beterapó du betepatei, atima okokoi whị alée fóló beterepó.

23 Atéru, sukókélé ini, ama kae ere ẹ wisinaale ẹaane Kótó betepatei, kelené kilinipóló taalóturaalu, kelené keletere ọla ọlatei, Kótó súróló whịné naasené aletua yalepó. Ti ai aletua dere ọlata, whị ó ba, na, hupu, wuli, aita sukutua dere ọlarapetei súróló aleóló aso daaróló, atimané Kótópóló momatua yalepó.

24 Atétu betale betené atima hosaa tuámó ekele yóló du betere dowi ala mo ti fakeyóló so ó whị hamomatamotei nópu nokole ala du betepa, Kótóné sesé ini, mo ti deté fu beterópóló taaralepó. Atétepa, hẹle deté fu betale mo sonalei dowi alané atima tikitei folokoleróló, u dorẹle i dorẹle du betalepó.

25 Atéturaalu, Kótóné mo fo wisi taaróló, kapala fotei tao tawalepó. Ọla ọla fea aleyóló muló betere Tale betepatei ẹ aqmó sukóló bitini, ama aleyóló muló betere ọla suka, kósúpó, hupu, na, hasi, ni atimané talepóló aqmó sukóló bitu, ai ọla ọlané hẹkesere ala eróló momatu betalepó. Ai ọla ọla feata, Kótóné aleóló muló betereteiné ama doi betạ hale sóró horóló, mo kée fo du betenérápó.

26 Atima atei ala hẹle du betepa, mepaae mo sonalei dowi alakélé ekele yóló hẹle deté fu beterópóló, Kótóné seséni taaralepó. Sorape atima whịtamo dere ala taaróló, so hamomatamotei dowi ala du betalepó.

27 Soné ai dere ala kaae, whịrapenékélé sotamo dere ala taaróló, whị hamomatamotei yaaire dowi ala atimané hosaa tuámó si kaae dukuraalu, ekele yóló du betalepó. Whịné yópóló Kótóné muló betere donoi tẹ mupatei

taaróló, whi hamomatamotei sonaalei ala du betaleteimó, Kótóné matere dowi kwia atimané tikimótóró su betalepó.

²⁸ Ai ala tómó, Kótó ʔ etei kaae Tale beteraḡpó tuḡ ini, haḡe ʔla nisisyóló taae faraletéiné atima mo okokoi tuḡ mulóló, ené inire ala hʔko deté fu beteḡpóló taaralepó.

²⁹ Atétepa, du betale dowi ala atima tuʔmó fʔayóló sʔraletei i ape. Donoi ala ini, hʔko dere alakélé, so nópu nokole alakélé, ʔla ʔla mo dekéro senée dere alakélé, mepaae dere sonaalei dowi alakélé, haḡe yó tarepó. Téturaalu, mepaae whiné mole wisi wisi ʔla ó du betere alakó enée yóló dei tuḡ mutereiteikélé, whi dele alakélé, hʔle sere alakélé, whi dilikitere alakélé, me whipaae dei kisipa mutere alakélé, betere dokʔ haḡe yó tarepó.

³⁰ Tétu me whi kikiti eratere fokélé, mo haḡeamó yóló sininatere fokélé, Kótó hʔróló bóe dele alakélé, fo wosóló aḡmó bitini, dowʔaae fole alakélé, nene duraalu bopé faketerere alakélé, me whiné amatei ʔ doi sóro horatere alakélé, haḡe du beteraḡpó. Aita atimané tuḡnétei kae kae dowi ala kaaróo, hama alimané dere fokélé woseni dowʔaae fóo, duraalu dapo.

³¹ Tétu, wisi tuḡ mutere alakélé, kisipa tiki tiratere alakélé, yaala sókó fole alakélé, kʔlené sukutere alakélé, atima tuʔmó mo munipó.

³² Kótóné ama mo donotóro taleturaalu, atei kaae ala du betere so whiḡa, mo ti sukópóló dae ere fo atimané tuḡ irutei, dowi ala haḡe yó tawóo, atei kaae ala du betepa mepaae whiné kilitu, ai alata mo wisirapa yae yóo du beteraḡpó.

2

Kótóné fo tokóló mo donotóro taletere ala

¹ Atétepa, diʔ mepaae so whiné du betere ala taleyóló só derótu betere so whi-ó, fo tokóló taletere sukamó diʔ haşókó faai kisipa mutu, me fo tokó matere alakélé mo yaalomeipó. Ti noatepae, atima du betere ala kaae diaaʔkélé du betereiteiné, atima só deróturaalu diʔkélé ai só derótu betere ape.

² Ai ala du betere so whiḡa, Kótóné haḡe hʔko taleyóló só deréni, atimané mo yale ala Kótóné mo donotóro taletu betereitei dané kisiparaḡpó.

³ Diʔ mo whiné mené dere ala taleyóló só derótu betere-a, atimané ai dere ala kaae diaaʔkélé du betepa, Kótóné mo donotóro taletere tuʔmó diʔkélé haşókó faalopóló de?

⁴ Meta, Tale ʔ mo wisi alatóro erótu betere Kótó bitu, diʔ haşókó fóló dowi ala depa kwia hapale tokó meni yóo, diʔ tu wisipaae fʔpóló kaae taté fóo, du betere ala diʔ kisipani, haḡe ʔla kaae aḡróló faletu betere? ʔta wisi alamaaté erótu betere Tale ereteiné, diʔ dowi ala taaróló tu wisipaae fʔpóló, kaae taté fu betere ala diaaʔ kisipa ini airapó?

⁵ Tépatéi diaaʔ hosaa ḡaru, dowʔaae fóló dowi ala haḡe yó taremó Kótó ʔ fopaae butu, kwia melaaire ala diaaʔte i betapaae yóló muté ai hutu betere ape. Atéro kwia matere alata, ama mo donoyóló taletere ala haḡearatere be deḡmó yaalopó.

⁶ Kótóné aseḡmó i fo erapó.

“Betʔ betʔ so whi atimané yale alamó Kótóné kwia mo donotóro melatapa saalopó,” erapó.

⁷ Mepaae so whiné wisi alatóro haḡe yó taru, Kótóné ama kae ere de wisi-naalekélé, wisi doi muaaire alakélé, ʔtamo betʔmó betó tawaaire alakélé, senée yóló wóputu betere so whiḡaae Kótóné mo ti betere bete melaalo ai ape.

⁸ Téretei, mepaae so wh̄i kale mo fo wisi wosóló aqómó bitini, atimatei h̄ekese yaaire dowi ala sya fóló, du betere so wh̄itamó Kótó ą fopaae butu, kwia melaalo ai ape.

⁹ Atéturaalu, dowi alatóró du betere so wh̄i fea dei fomaake kisipa muópóló, Kótóné sekei ala folosóró Juda fake so wh̄ipaae eróo, nalo ti Juda meire fakepaae eróo, yaalopó.

¹⁰ Téyaalotei, wisi ala du betere so wh̄ipaae ti Kótóné ama kae ere de wisi-naalekélé, wisi doi muaaire alakélé, hosaa muni deyóló dua betere alakélé melaalopó. Ai alata, folosóró Juda fake so wh̄ipaae melóló, nalo ti Juda meire fakepaae melaalo ai ape.

¹¹ Ti noatepae, Kótó ąta me fake so wh̄ipaae wisi ala eróo, me fakepaaemo dowi ala eróo dumi, mo betą kaae alatóró erótua dapó.

¹² Mepaae so wh̄i Kótóné ama tukóló muló betere fo tué inipatei, dowi ala du betepa, ti ai tukóló muló betere fo h̄ale mupatei, Talené atima só deróló mo ti aluraalopó. Atétere kaae, mepaae so wh̄i fea Kótóné ama tukóló muló betere fo tué irutei, dowi ala du betepa, ti ai tukóló muló betere fonétei só deraalo ai ape.

¹³ Ti noatepae, Kótóné ama tukóló muló betere fo h̄ale wosetu betere so wh̄ipaae mo donoi so wh̄ipó yaalomeitei, sya fóló erótu betere so wh̄ipaae ti mo donoi so wh̄ipó enérápó.

¹⁴ I dere fota mo dapó. Juda meire fake so wh̄ipaae kale tukóló muló betere fo mené dosąayóló yó meni, atima k̄leaanétei ita wisi alapó, ita dowi alapóló tuépa, ti Kótóné ama tukóló muló betere foné eraaire ala atimané hosaa tuamó asęretei h̄akearatapó.

¹⁵ Atéturaalu, atimané me dowi ala depa, ti hosaa tuamó atimatei só deróo, me sukamó yale ala tuéntei talerąlemó, me ala yale kisipa munitepa, ti atima só derénipó kisipa muóo, dua dapó. Atétere alané Kótóné i ala yae, i ala yaqse ere fo atima hosaa tuamó asęretei h̄akearatapó.

¹⁶ Ti ai alata, Kótóné so wh̄i feané hosaa tuamó hiróló mole alarape taletere be demótóró Kótóné Yesu Kerisopaae tale yae depa, amamo tale yaalopó. Kale fo wisi ąlo yó móturaalu me fo kae dumi, ai fotóró yó mótu beterapó.

Kótóné tukóló muló betere fo Juda fake atimanékélé tikitua dapó

¹⁷ Térapa, dią Juda fake so wh̄i-ó, ąlo i dere fo mo wosae. Diaaq kisipané diąta, Juda fake bitu, kale tukóló muló betere fopaae tué tiki tiróló, Kótótamo fulumu yóló betąmó betere so wh̄ipóló bopé faketu bitu de?

¹⁸ Kale tukóló muló betere fo tuamó mo bete mole foró doasi kisipare alatamo diaaq diriyóló kisipa sóró, Kótóné ama yaai kisipa mole ala betekélé sumó tuęruraalu, kae kae ala fea taleyóló, mo bete alata i ape du betere?

¹⁹⁻²⁰ Ti dią feata, Kótóné tukóló muló betere fo tuamó bete mole alarape fea bulapóló kisipa mutu, kele dilikire wh̄irape ąlisóró fóló tų yó melóo, diliki tuamó betere so wh̄i demó beterópóló deróo, okokoi kisipa mole so wh̄i donoratee ala yóo, keteirape yó matere wh̄i betóo erapó du bitu de?

²¹ Ti diąné ai yó mótu betere fo-a, diaaqkélé sya fóló du bituraalu de? Diąné mepaae so wh̄i ma duraalu, qlémi naqse du betere-a, diąkélé qlémi nukumié?

²² Diaaq mepaae so wh̄i ma fo duraalu, nópu naqse du betere-a, diąkélé nópu nukumipóló de? Dią kapala kótópaae moma yaai aleale ąla h̄órótu betere so wh̄i-ó du betere-a, dią momatere bemó muó mole ąla qlémi sinituraalu de?

²³ Diã kale tukóló muló betere fo tuérapóló bopé faketu betere so whi-ó, diaaó ai ere fotei tukóló, Kótóné doi folokoleróló dorótumie?

²⁴ Diaaó du betere alata, aseṃó i ere fo kaaepó.

“Diaaó du betere alané Juda meire fake so whi tuamó Kótóné doi wisi mo ti doró beterapó,” erapó.

²⁵ Kale tukóló muló betere fo sya fóló erótu bitutamo, tiki sekaṣ tukóló sirótu betepa, ti bete mulapó. Téni, kale tukóló muló betere fo sya feni tikitu betepa, ti tiki sekaṣ tikinire whi aṣrapó.

²⁶ Téretei, mepaae tiki sekaṣ tikinire whiné kale tukóló muló betere fotamo sya fóló erótu betepa, ti tiki sekaṣ tikire whiné dere ala kaae yaalo meipóló de?

²⁷ Atérapa, diã tiki sekaṣ tukóo, kale tukóló muló betere fokélé tué yóo irutei, ai fo tikitu betepa, ti tiki sekaṣ tikinirutei kale tukóló muló betere fo sya fóló erótu betere whirapené diã só deraalo ai ape.

²⁸ Mepaae Juda fake whi hãle tó tikiné maaté ðata, Juda fakepó du betepa, ti ai whi ą mo Juda fake whi meipó. Ti mo tó tiki sekaṣ tikitu betere alata, me bete munipó.

²⁹ Mepaae whi detamo ama hosaa tuamó Juda whi betepa, ti ą mo Juda whi ai ape. Aseṃó ere fo maaté sya fóló mo siriró betepa, aita bete ala meipó. Deĩ Kepe Wisiné hosaa tuamó siriró betere whiṭa, mo siri eró beterapó. Atei kaae whi doi sóró horatere alata mo whiné dumi, kótóné betą ą sóró horótu beterapó. Kótóné betą ą sóró horótu beterapó.

3

Mepaae alané Kótóné eró tare wisi ala aluranénipó

¹ Térapa, Juda fake kolósu, Juda meire fake kolósu depa, noa wisi alané Juda meire teraae fale? Ó atima tiki sekaṣ tikitere ala tuamó noa ke wisikó bule?

² Aita mo kae kae ala fea atimapaee meló betereiné teraae falapó. Ti folosóró meló betere topo ala i ape. Kótóné mo ama fotóró atimapaee wisiyóló kaae tawae yóló, melóló atima sóró beteralepó.

³ Ti mepaae Juda fake so whi ąpaae tué tiki tirénitere betené noa ala yaaloé? Ai dere alané Kótóné ama so whi ąpaae eró tare wisi ala doróló aluranéne?

⁴ Mo meipó. So whi feané dere ala taletepa, kapala fo bupatei, Kótó ą betą mo fotóró bulapó. Aita, aseṃó i ere fo kaaepó.

“Naaó dere fokélé mo donotóró yóo,

fo tokóló taletere alakélé, naao kisipa mole ala sya furaalu mo donotóró dapó yóo, yóppóló yae,” erapó.

⁵ Ðané hõko du betere dowi alané Kótóné mo donoi ala so whiné kolóppóló hãkearatepa, ðané noa fo enéne? Ðané du betere alamó Kótó ą fopaae buturaalu kwia matepa, hõko ala dapó yaaloé? Ti atei kaae mutere tuęta, mo whiné mole tuéppóló i dere ape.

⁶ Kótó ąta, hõko ala dumipó. Atei kaae ala wuąsóró, ti i haemó betó mole so whi featamo netéroró fo tokóló tale uąé?

⁷ Mepaae so ó whiné etei kaae fo enérapó. “Yalo kapala ala du betepa, ti Kótóné ama bete mole alaró mo kae ere deṣ wisinaaletamo hãkearóló, mo ti fakerótu beterapó. Atétu betepatei, noatepamo Kótóné ę dowi ala dere whi ąpóló, só derótu betere?” enérapó.

⁸ I dere fotamo mopa, ti etei kaae fo enérapó. “Wisi ala sókó wóppóló, ða dowi ala dekeró yaalopa sae!” Ðané atei kaae hõko fo du beterapóló, mepaae

so whjné dā doi doróló erótu beteraþó. Mepaae whjnékélé atei fo deté fupa wosaleþó. Talené atei kaae so whj só derótu betere alata, mo donopó.

Donoi whj mo betqkélé bitinipó

⁹ Téraþa, atei kaae dere forape woseturaalu, dā noa kisipa munére? Kótóné dā Juda fake wisiyóló kilituraalu, Juda meire fake siwiyóló tao sumipóló kisipa mute? Ai ala mo dumipó. Dā Juda fakekélé, Juda meire fakekélé, fea betā alatóro ereiteiné dowi alané dokóló muló beteraþó.

¹⁰ Aita, ašemó ere fo kaaepó.

“Donoi ala dere whj mo betākókélé bitinipó.

¹¹ Mo betā whjnékélé etei kaae Kótó beteraþó kisipa muóo, mo betā whjnékélé Kótó kelaai dapóló keteþe buóló kekóo, mo dumipó.

¹² So whj mo fea tū wisi taaróló kóþaae fóló, atima feané du betere ala bete muni, mo ti doýó falapó.

Wisi ala dere whj mo betākókélé bitinipó. Mo meipó.”

¹³ “Atimané du betere fota, whj dou tukjþepa dei kēlaa sókó woutere kaae yóo, atimané dere fokélé whj dilikóló kapala fotóro yóo, atimané kólómó du betere fokélé, whj tukó nóló sukunaterere dowi fe bole wuliné whj dóló sukunótu dere kaae, yóo du beteraþó.”

¹⁴ “Atimané me whj yóló sininóló só deratere foró, whj hākesāratere fotamo atima tuámó faanuraalu, hāle yótóro tarapó.”

¹⁵⁻¹⁷ “Atima whj daai keteþe buóló kekepatamo furaalu, bekélé, ɔla ɔlakélé fea doróo, so whj kélé susupuróo yóló fi tikimó, nalo wale whjné atima kaketu betepa kelaalo ai ape. Atéturaalu, hosaa muni deyóló mo dua betere ala atima mo kisipanipó.”

¹⁸ “Ai so whj atimané du betere alamó, Kótóné kwia melaalopóló witere alakélé mo dumipó,” erapó.

¹⁹ Kale tukóló muló betere fota, hāle whjrapepaae dumitei, ai fo aqmó sukóló betere so whj paae dapóló kisipa mutapó. Atére betené i haemó betó mole so whj feané yale ala betākélé hāsókó feni, mo donotóro taletere sukamó, dāné yale dowi alamó dāþaae wosetepa, me fokó hiréni, mo dono dapó fo betā enérapó. Téturaalu, mo betā whjnékélé atei ala inipóló, Kótóþaae me tokó matere fokélé mo enénipó.

²⁰ Atéreteiné Kótóné mo betā whj paaekélé, yaþa kale tukóló muló betere fo wisiyóló erótu betaleteiné donoi ala du betale whjþó fo mo yaalomeipó. Ti ai tukóló muló betere fonéta, dā fea dowi ala dere so whjtóro beteraþó kisipa muþpóló, dāþaae hākearóló yó mótu beteraþó.

Tuē tiki tiratere alané donoi so whj beteratapó

²¹ Téþatei, Kótóné tukóló muló betere fo mupatei, mió ama so whj donoratere ala hākearó betepa kelerapó. Ai ala yaalopóló, kale tukóló muló betere foró kóló whjrapetamoné ašemó erapó.

²²⁻²⁴ Ti Juda fake ó kae fakekélé me ala kae inipó. Dā fea dowi ala yó tareiteiné Kótóné ama ere dē wisinaale mo yaþarapó. Atéþatei, dā fea Kótóné hamokoróló hāle tao sere alané donoi so whj beteralapó. Ai tao sere alata, Yesu Kerisoné ama betere bete melóló, dā dupuró beteraþó.

²⁵ Ti Kótóné Yesu sukópóló meló betere alata, so whjtamo fopaae bole ala kemeróturaalu erapó. A atéro sukāle ala mopóló tuē tiki tiratere so whjtamo Kótóné fopaae butere ala momó kae yaqsóro, mo ti kemeró beteraþó. Ai ala ereiteita hāle mei, ama donoi ala so whj feané kolópóló, hākearóturaalu

yalepó. Ti noatepae, take bitiré wale so wh̄iné du betale dowi alamó, kwia hapale tokó meni, dua kaae taté fu betalepó.

²⁶ Ama ai ala yaleteita, mió i alimó betere so wh̄iné ama donoyóló taletere ala kilitu, ą mo donoi Tale betóo, Yesupaae kisipa tiratere so wh̄i donoratere Tale betóo ere ala kisipa yópóló hakearalepó.

²⁷ Térapa, so wh̄i feané h̄ale bopé fake dere alata, noa wisi ala yale tikimó bopé fake yaaloé? Noa ala sya feleteiné bopé faketerere ala hepée faraleé? Aita, Kótóné tukóló muló betere fo sya fele alané ini, Kótópaae betą tué tiki tiraletéiné yalepó.

²⁸ Ti noatepae, ąané kutirimó muló bitu eró tare mo bete mole ala betą i ape. Kótóné mepaae so wh̄ipaae dią donoi so wh̄ipó dere fota, kale tukóló muló betere fo sya fóló erótu beteremó dumipó. Tétumitei, Kótó ąpaae kisipa tiki tiratere alamó betą ąpaae mo donoi so wh̄ipó enérapó.

²⁹ Ti Kótóta, Juda fake so wh̄i maaté tetéroló kaae taru, Juda meire fake so wh̄i kaae tanipóló kisipa mute? Meipó. ąta, Juda meire fake so wh̄ikélé fea tetéroló kaae tare Kótó beterapó.

³⁰ Ti noatepae, tiki sekaé tikire wh̄jro tikinire wh̄jamo wusuró betą kaae tué tiki tiró betepa kilitu, atima fea ama so wh̄i beterópóló, ai betą Kótónétóró donoróló, beterótu beterapó.

³¹ Tué tiki tirae yóló ąané yó mótu betere foné Kótóné tukóló muló betere fo bete munire ąla aqrótu betere? Mo meipó. Ti ai tukóló muló betere fokélé mo bete mulapóló, ąané du beterapó.

4

Abraham kisipa tiró betepa donoi wh̄ipó erapó

¹ I yale fomó, ąa Juda fakené noutere Abraham-paae Kótóné noa ala eratepa ama kolóló kisipa salepóló ąané noa fo yaaloé?

² Motamo Abraham-né du betale wisi ala kolóló, Kótóné ąpaae mo donoi wh̄ipó uąsóró, ti ą bopé faketerere ala uąpó. Tépatéi, wh̄i betąnékélé Kótóné keletómó bopé fake dere ala mo enénipó.

³ Ti *buk*-mó noa fo aseyóló muló betere?

“Kótóné Abraham-paae i ala eraalopóló mulale fo wosóló, ama mopóló tué tiki tirale ala Kótóné kilituraalu, ąpaae me alakélé muni, mo donoi wh̄ipó” erapó.

⁴ Betą wh̄i mené kutó dirateremó matere duputa, kọleyóló h̄ale mótumitei, ama diale kutómó matapó.

⁵ Ti mo wh̄inéta ai ala dua deretei, me wh̄iné ąpaae mo donoi wh̄ipó yópóló kisipa mutu, me wisi ala ini, dowi ala dere so wh̄i donoratere Kótópaae tué tiki tiratere kilitu, ai wh̄iné ama dowi ala kwia tokóló aluróló, mo donoi wh̄ipó dua ąapó.

⁶ I dere fo kaae, Depit-nékélé asęrapó. Me wh̄iné ama diterere kutó kolóló dumi, Kótóné mo donoi wh̄ipó dere fo wosetu, ą hajné sukutu beterapó. Ai ere fo i ape.

⁷ “Mepaae wh̄iné Kótóné fo tikitu beteremó, melaai yale kwia h̄ale kemeróo, atimané mepaae dowi alakélé Talené ama husuróo, ere wh̄jrapeta, mo hajné sukutu beterapó.

⁸ Mepaae wh̄iné ama yale dowi alamó Talené kwia mo melókéle yaalomeipó, dere fo wosetere wh̄i ą hajné sukutu beterapó,” erapó.

⁹ Mepaae whi Talené wisiralepóló hajné sukutere alata, tiki sekae tikire whipaae maaté eróturaalu, tikiñire whipaae eranénipóló kisipa mute? Mo meipó. Ai fake tamo wusurópaae betá kaae alatóró eraalo ai ape. Ti dané noa fo yó maté waleé? Abraham-né Talepaae tué tiki tiratepa kilituraalu, apaae me alakélé muni, mo donoi whipó yalepó.

¹⁰ Apaae ai fo eretei-a, tiki sekae tikire whi betepa yalepé, tikaai hale betepa yaleé? Aita, tiki sekae tukóló betepa ini, tikaaiapa yalepó.

¹¹ Mo take Abraham a tiki sekae tikaai patei, Kótópaae tué tiki tiró betere kilitu, apaae mo donoi whipó erapó. Até itikimó, nalo ama tiki sekae tukóló sirirélikalepó. Aita, a mo donoi whipó ere fo mo erapó yópóló, dale muló betepapó. Abraham a ai ala ereteiné mepaae tiki sekae tikinirutei Kótópaae tué tiki tiró betere so whiné aya betepapó. A atéreteita hale meipó. Atimané tué tiki tiró betere ala Kótóné kilitu, mo donoi so whipó yópóló erapó.

¹² Ti Abraham a, tiki sekae tikire whirapené ayakélé betepapó. Ai ala maaté mei, a tiki sekae tikaai patei, tué tiki tirale ala sya fu betere so whiné ayakélé betepapó.

¹³ Kótóné Abraham-paae duraalu, “Yaró naao naalené deté faaire naaletamomó i hae tiki mo turó melaalopóló,” yóló munélikalepó. Ai alata, Kótóné tukóló mulale fo sya fóló eraleteiné sini, Talepaae tué tiki tiratepa donoi whipó yale alané salepó.

¹⁴ Ti noatepae, tukóló muló betere fopaae kisipa tiratere so whiné ama eraalopó yóló mulale qlatamo supa, ti tué tiki tiratere ala ke buni yóo, Talené ama eraalopó yóló muló betere fokélé bete muni yóo, ere aqratapó.

¹⁵ Ti noatepae, mepaae so whiné kale tukóló muló betere fo sya fu bitutei, tukóló dowi ala depa, Kótó a fopaae buturaalu, kwia mótua dapó. Ai tukóló muló betere fo kisipa inire whirapené ai fo tikitepa, ti kale fo tikitapó fo dumipó.

¹⁶ Atérapa, Kótóné ama eraalopó yóló mulale fo dokonóló eratere alata, Kótó apaae kisipa tiratere so whiné ama hamokoróló hale tao sere ala sópóló mótua dapó. Ti ama eraalopó yóló mulale fo dokonóturaalu, Abraham-né deté faaire naale senaalepaae erópóló yalepó. Ti Abraham-né naale senaaleta de maaté? Aita, kale tukóló muló betere fo kaae tawae yóló, melale fakepaae maaté eraalomeitei, Abraham-né tué tiki tirale ala sya fu betere so whipaaekélé eraalopó. Ti a, da tué tiki tiró betere so whiné ayapó.

¹⁷ Aita, i asere fo kaaepó. “Yalo ya haemó betóló fale kae kae tiki daae mole so whi feané aya beteratapó.” Ti a, ama kisipa tirale Kótóné keletómó dané aya betepapó. Ai Kótóta, sukale so whi momó kepaaróo, me ala yaai teópatei, mo erapó dere Tale betóo erapó.

¹⁸ Kótóné Abraham-paae eraalopó yale ala eraaire aqpa meitei, mo eraalopóló Talepaae kisipa tiki tiraleiteiné, kae kae tiki daale so whiné aya alée felepó. Ti ai alata, Talené apaae duraalu, “Ó sapaae kese horóló hore dosayae. Naao deté faaire naale senaaleta, ai ere ala kaaetóró yaalopó,” yale fo mo dokonalepó.

¹⁹⁻²⁰ Abraham a 100 ba fo betóló kemeyaleiteiné mo ti otere yóo, soma Serakélé sere yóo erapó. Atéru, naale senaale deyaaire fotokó mo buni, atimaamo otereró seretamo betere ala diriyóló tuépatei, Talené apaae eraalopó yale fo mo eraalopé neyaalorópóló béyóló haepaae derepéni, mo eraalopóló keteke buóló tué tiki mo ti tiró bitu, Kótóné doi hale horótu betalepó.

²¹ Aita haḷe mei, Kótóné eraalopó yóló mulale fo ama fotokóné mo sýmó eranérapóló kisipa mutu, ama tué tiki tiratere ala mo ti fotokọ bualepó.

²² Atéreteiné Kótóné ɔpaae “Ya mo donoi whị aleróló beteratapó,” erapó.

²³⁻²⁴ Atéro donoi whịpó ere fota, Abraham ɔ maaté tao sóró wisirótu initei, da nalo betaaire so whíkélé wisirótu erapó. Da teteróló kaae tare whị Yesu ɔ mo ti sukaḷetei, momó kepaaróló beterale Kótópaae da feané tué tiki tiratapa, ti dapaækélé donoi so whịpó yaalo ai ape.

²⁵ Ti dané dowi ala tokóló aluraai Kótóné naalema dópóló melóo, da me dowi alakélé muni, mo donoi so whịpó yaairaalu, ɔ momó kepaaróló beteroo erapó.

5

Hosaa muni deyóló hajné sukɔaire ala

¹ Atéreteiné da Yesu Kerisopaae tué tiki tiró betepa, Kótóné dɔpaae me alakélé muni, mo donoi so whịpó erapó. Atérené mió da teteróló kaae tare whị Yesu Kerisoné yale alané ɔaró Kótótamo bóe du betaḷetei kemeróló, hosaa muni deyóló dua beterapó.

² Da Yesupaae tué tiki tiró betepa, Kótóné hamokoróló haḷe tao sere ala dɔpaae erópóló, ama da dapesó fóló, ai ala tuámó sóró beteroo beterapó. Tépa, da Kótóné ama kae ere de wisinaale tuámó betaalopóló kisipa mutu, mo kée yóló hajtamo kaae tawóló i betere ape.

³ Nalo dɔpaae ai eraaitere ala maaté kelaai dumi, mió dɔpaae i erótu betere sekei ala tuámó bitukélé, mo kée yóló hajtu beterapó. Ti ai sekei alané da haepaae só deréni, haḷe beletétóro fu betere alanétei hajtere ala kaarótu beterapó.

⁴ Atétere alané Talené ala eratere whị wisi beteroo beterapó. Atéro whị wisi bitu, take nalopaae Kótóné wisi ala eratapa kelaalopóló, dere haj kaaratapó.

⁵ Take nalopaae wisi ala kelaalopóló hajtamo kaae taté fu betaḷetei, sinipóló fomo kisipa muaalo meipó. Ti noatepae, Kótóné ama yaala sókó fole ala dané hosaa tuɔpaae tepeyóló ɔanalepó. Kótóné ama ai yaala sókó fole ala dané tué dere teita, ama dámó melale Deji Kepe Wisiné eralepó.

⁶ I dere fo wosae. Da Kótó tuéniru, dowi ala du betere so whị me ala yaaire fotokọ hunipa, da tao saairaalu mo dono be demótóro Yesu Keriso sukɔalepó.

⁷ Mepaae whị de mo donoi whị tao saai dapóló sukutere ala suka fea yó tani, betɔ betɔ sukamó maaté depa keletapó. Atétere kaae, mo donoi whị wisinaale tao saai dapóló, mepaae whị sukɔairetei mo hapólurapó.

⁸ Tépatei, Kótóné ama dɔpaae yaala sókó fole ala etéro haķearóló yó matapó. Dané dowi ala haḷe yó tapa, ai yó tare dowi ala tokóló aluraairaalu, Yesu Keriso sukɔalepó.

⁹ ɔ sukuturaalu, sókó fele sameané da donoi so whị beteroo betereiteiné take nalo Kótó ɔ fopaae butu matere kwia dané saosóro, ama tao saaire ala yaalomeipóló de? Mo tao senérapó.

¹⁰ Take ɔata Kótóné ama bóe whị betereitei, ama naalema sukuturaalu bóe firóló, betámó beteroo beterapó. Mió ɔ kepaayóló betereiteiné ɔakélé mo ti beterepóló, ama ai eró betere alané mo yaalomeipóló de?

¹¹ I fota, take nalo yaaire alamó maaté dumitei, mió da teteróló kaae tare whị Yesu Kerisoné yale alané ɔaró Kótótamo bóe fiyóló, betámó bitu, mo kée yóló hajné sukutu beterapó.

Adam-né ere ala tuqmó sukqo, Yesuné ere tuqmó kepaayóo erapó

¹² Térapa, betá whiné yale alané i haepaae dowi ala wópóló tų tukiyalepó. Atéyale dowi alané sukutere ala kaaróló, so whi fea sukuté fu betalepó. Ti noatepae, so whi fea dowi alatóró du betaleteinépó.

¹³ Kale tukóló muló betere fo sókó waai teópa, ti dowi alapi i haemó moipakalepó. Ai tukóló muló betere fo sókó waai, so whiné du betere dowi ala Kótóné fea taleyóló dosğanipó.

¹⁴ Atépatei, Adam betale alimó kaae sóró so whi sukuté wóló, Moses betale alimó betere so whikélé fea sukutere alané teteróló kaae taru, hāle sukutétóró fu betalepó. Ti Kótóné yóló mulale fo Adam-né tukóló ere dowi ala kaae, ai so whiné initei, atimakélé mepaae dowi ala hāle deté fu betepa, sukutétóró fu betalepó. Ti Adam-né yale alata, nalo waaire whi betané yaaire alatóró sūróló erapó.

¹⁵ Tépatei, Talené hāle matere ala kolósu, ama fo tukóló yale dowi ala kolósu depa, mo betá kaae meipó. Téyaletei, Kótóné hamokoróló tao sere alaró betá whi Yesu Kerisoné hamokoróló hāle matere wisi alatamo, so whi feapaae mo turó sūrālepó. Atéyale alané folosóró yale ala mo teraae falapó.

¹⁶ Kale yale fo momó dapó. Kótóné hāle matepa sere alaró betá whiné yale dowi alamó sere sekei alatamo betá kaae meipó. Betá whiné yale dowi alamótei, so whi fea taleyóló só deralepó. Atépatei, so whi feané fo tukóló yale dowi ala mo dekéro yó tapa, Kótóné hāle matere alané so whi feapaae diā me alakélé muni, mo donoi so whipóló beteroó beterapó.

¹⁷ Ti noatepae, betá whiné fo tukóló yale alamó sukutere ala ai whi tuqmó sókó walepó. Atéyaleteiné so whi feapaae sukutere ala tokó melóló, ai alané so whi fea teteróló kaae tarepó. Kótóné hamokoróló tao sere alaró hāle matere donoi doitamo sere so whiā, ti betá whi Yesu Keriso tuqmó mo ti betere bete sóró teteróló kaae taté fu betaalópó. Atétu sukutere alané teteróló kaae taretei, mo ti bosené falapó.

¹⁸ Atére betené betá whiné fo tukóló yale dowi alamó kwia móturaalu, so whi fea só deró beterapó. Atépatei, me whiné ti fo wosóló mo betá donoi ala wisinaale ereteiné so whi feapaae me ala muni, mo donoi so whipóló, mo ti betere bete mótu beterapó.

¹⁹ Ti noatepae, kale yaqse yóló mulale fo betá whiné tukóló yale dowi alamó, so whi fea dowi ala yale whitóró alée felepó. Atére kaae, betá whiné fo wosóló sya fele alané so whi fea me alakélé muni, mo donoi so whi beteraalópó.

²⁰ Kale fo tukóló du betale dowi ala mo ti fakeyóppóló, Talené ama mepaae folosóró melale fotamo touróló, kale tukóló muló betere fokélé melalepó. Téyalemó, dowi ala mo ti faketepa, ai ala aluraai Kótóné hāle hamokoróló tao sere alakélé mo ti fakeralepó.

²¹ Aita hāle meipó. So whi fea dowi alané teteróló kaae tapa sukuté fu yale kaae, mió dā teteróló kaae tare whi Yesu Keriso tuqmó betepa, Kótóné hamokoróló hāle tao sere alané teteróló kaae taru, dapaae me alakélé muni, mo donoi so whipóló, mo ti betere bete mótu betaai erapó.

6

Dq dowi alamó sukóló, Yesu tuqmo momó kepaayóló beterapó

¹ Térapa, mió dāné noa fo yaaloé? Kótóné ama hamokoróló hāle tao sere ala mo ti fake yóppólópa, dā dowi ala hāle yó tawae fo enére?

² Ai fo mo enénipó. Ti taketa dā dowi ala tuamó mo sukóló molepó. Atéreteiné ai ala tuamó dā momó kae netéro bitiré faaloé?

³ Ti dā fea wēi tópuale alata, Yesu Keriso tuapaae doropóló, ʻa sukāle ala tuamó tópualepóló kisipa mutumié?

⁴ Ti dā atéro wēi tópuale alata, ʻatamo betamó sukóló ʻa tuamó douralepó. Ti hāle meipó. Alimané mo kae ere dē wisinaale tuamó bole fotokōné Yesu Keriso kepaarótu yale kaae, dākélé kisi betere bete sóró ʻatamo betamó bitiré faairaalu yalepó.

⁵ Ti Yesu sukutu yale kaae dākélé, ʻatamo sukutepa ti ʻa momó kepaatu yale kaae, dā feakélé kepaayóló betaalopó.

⁶ Ti noatepae, ai upulé ala du betale whīta, ʻatamo filipaa ni tómó oleróló daletei dāné kisiparapó. Atéyale beteta, dowi alané dā momó tēteróló kaae tawaqsóró, tó tikiné dowi ala yaai bole fotokō kemerópóló, ʻatamo sukālepó.

⁷ Ti noatepae, mepaae sukutere whī ti dowi alané momó kae dokóló muni, teraae fóló hāle beteraipó.

⁸ Ti mió dā Yesu Kerisotamo betamó sukunapóló kisipa mutepa, ti ʻatamo betamó betaalopóló kisipa tiki tiró beteraipó.

⁹ Ti noatepae, Yesu Keriso ʻa sukóló kepaayóló betereitei, momó kae sukāalomeipó. Sukutere alané ʻa tēteróló kaae tawaaire sunire ala dāné kisiparapó.

¹⁰ ʻA sukāle beteta, dowi alamó ʻapaae erótu betale sekēi ala mo ti kemeraairaalu, betā félitóró sukāletei ʻa momó kae sukāalomeipó. Atéro mió ʻa betereiteita, Kótóné ala eraairaalu, beteraipó.

¹¹ ʻA atétu yale kaae, dowi alané diā tēteróló kaae tawaletei, mo ti kemeróló diākélé sukō, Yesu Keriso tuamó bituraalu, Kótótamo mo betamó betóo, erapóló kutirimó muló betae.

¹² Térapa, diaaʻq mo tó tikiné ekēleyóló yae dere ala sya furaalu, du betere dowi alané diā tēteróló kaae tawaqsóró yae.

¹³ Diaaʻq hó naase, ó tiki fea, tó tikiné ekēleyóló du betere dowi alapaae mulaʻqse. Ti diāta, mo sukāle whītei momó kepaayóló beteraipa, betā whīné ama fosói tʻq ó sepake me whīné kutó diyópóló mótu dere kaae, Kótóné ama eraai kisipa mole donoi ala wisinaale erópóló, diaaʻq hó naase, ó tikikélé mo turó Kótópaae melae.

¹⁴ Ti mióta, diā kale tukóló muló betere foné tēteróló kaae tare aqomó bitini, Kótóné hāle hamokoróló tao sere alané tēteróló kaae tare aqomó beteraipó. Téreteiné dowi alané diā momó kae tēteróló kaae tanénipó.

Take dowi alané wae sóró betereitei, mió donoi alané kutó diratere whī beteraipó

¹⁵ Térapa, mió dāné noa fo yaaloé? Dāta, kale tukóló muló betere foné kaae tare aqomó bitini, Kótóné hamokoróló hāle tao sere alané kaae tare aqomó beteraipa, dowi alatóro deté fu betaalopó fo enére? Mo meipó.

¹⁶ Yā me tēteróló kaae tare whī beterepaae fóló, ama dirae dere kutó naao dirótu betepa, ti yā ai whīné wae sóró kutó diratere whī beteraipóló kisipa muae. Yātamo dowi alané wae sóró kutó diratere whī betepa, ti ai alatóro deté fóló, sukutere alapaae sókó faalopó. Yātamo Talené fo aqomó bitu, ai mo ala wisi sya fóló erótu betepa, ti donoi ala dere whī betaalopó.

¹⁷ Take diā dowi alané tēteróló kaae tapa, ai dowi alané kutó deratere so whī betalepó. Atépa, diāpaae kale fo wisi yó móturaalu, i fonéta diā kaae tawaalopa, aqomó betae yóló yó maletei diāné wosalepó. Ai fo wisi diaaʻq

hosaa tuámó muló bitu, keteķę buóló erótu betereteimó ęalo Kótópaae mo kée enérápó.

¹⁸ Taketa, dię dowi alané dokóló muló beteretei, teraae faróló mió donoi alané wae sóró kutó diratere so whį ai betere ape.

¹⁹ Dię mo i hae whį bituraalu, ęalo i yó mótu betere mo bete mole fo wisi dię diriyóló tuę yaaire sunireteiné kisipa yaasepóló, mo whįné dere alapaae dó faróló i dapa wosae. Taketa, dięné hó naase dowi alapaae mulóló, ai alané wae sóró kutó diratere so whį bitu, dowi alatóró mo ti fakeraté fu betalepó. Atétu yale kaae, mió dięné hó naase ó tiki fea Kótópaae hęle menóló, ama donoi alané wae sóró kutó diratere so whį betae. Atétępa, ti Kótóné mo kae so whį beteraté fenérápó.

²⁰ Take dię dowi alané wae sóró kutó dirótu betale sukamó, donoi alané tęteróló kaae tare tuámó bitipó.

²¹ Mió i betere alimó haleturaalu, take dięné du betale ala kisipa fatepa, take yale ala tuámó me noa wisi alakó bupa kelere? Take ai deté wale alané duputa, ti sukutere ala kaaró ai betere ape.

²² Taketa, dowi alané dię dokóló muló beteretei teraae faróló, mió Kótóné ama kutó dirópóló wae sóró betéró betere so whį beterápó. Atéró Kótóné ama kae ere wisi ala tuámó bitiré fole duta, mo ti betó tawaaire bete sóró betaalopó.

²³ Ti noatepae, dowi alané ama kutó diratere so whįpaae matere duputa, sukutere alapó. Tępatei, dę tęteróló kaae tare whį Yesu Keriso tuámó betępa, Kótóné mo ti betó tawaaire bete hamokoróló hęle mótu beterápó.

7

So whįtamo dokóló betere alapaae dó faróló dere fo

¹ Norape-ó, ęalo i dere fota, Kótóné tukóló muló betere fo kisipare whįrapepaae dapó. Whį sukuni betępa, ti kale tukóló muló betere foné tęteróló kaae tare aqmó beterápó ere fo diaaq kisiparapó.

² Betę suróló dere fo i ape. Whįné dokore so ama oma sukuni hęle betępa, me whįtamo dokaairętei fo mulapó. Ama omatamo sukóló wulia beteremó, me whįné dokotępa ti fo munipó.

³ Whįné dokore sotamo oma betępatei taaróló whį me kaetamo fupa, so whį feané ai so nópu nukulapó dua dapó. Tępatei, oma sukįtikimó wulia me whįtamo dokotępa, ti nópu nokole sopó enénipó. Ti noatepae, whįné dokore ala kemeyalepó.

⁴ Tęrapa norape-ó, soró whįtamo dokoterepaae dó faróló yale fo bete i ape. Dę Yesu Keriso tuámó betępa, ę mo ti dóló sukunóturaalu, dękéle ętamo sukęlepó. Ti aita hęle meipó. Folosóró kale tukóló muló betere foné dokaletęi mo ti kemeróló, sukóló momó kepaayóló betere whįné dę dokóló, ni du wisi oletu dere kaae, dę tuámó wisi ala epa kilituraalu, Kótóné ama doi doasi mulópóló erapó.

⁵ Take dę tó tikiné tęteróló kaae tawale alimó, kale tukóló muló betere fonétei tó tikiné eķęletere ala mo ti fakeyópóló, sesemeralepó. Atéró sesemeratepa du betale alané dę tuępaae olerale duta, ti sukutere alapó.

⁶ Take tukóló muló betere foné dę dokóló bitu, Talené ala eróturaalu, kale aseyóló muló betere fo maaté sya fóló erótu betalepó. Take até dua yale alata, dę sukuturaalu mo ti kemeralepó. Mió kisi alata, ti Dęi Kepe Wisiné dę fotokę bulatepa, Talené ama ala erótu beterápó.

Dowi alané dą só deraai wóputu betere ala

⁷ Téra, mió dané noa fo yaaloé? Kale tukóló muló betere fo-a, dowi alapó enére? Mo meipó. Ai tukóló muló betere foné ępaae dowi ala i ape yóló yó melóluameisóró, ti dowi ala kisipa uameipó. Ti tukóló muló betere foné mené ęla senée yóló au naqse fo uameisóró, ti au nokoletai dowi alapóló tuę maumeipó.

⁸ Ti ai tukóló muló betere foné tę mulatepa, dowi ala ę tuępaae sókó wóló, kae kae wisi wisi ęla senée yóló au nokole ala kaaralepó. Ai fo sókó waaipa, ti dowi ala sukóló mulu, so whępaae me ala eraaire fotokó mo bunipó.

⁹ Kale tukóló muló betere fo sókó waaipa, ę mo beterepó. Tépaitei, kale yaqse yóló muló betere fo sókó wóló, dowi ala sukóló mupatei, kepaaróló beteraleteiné ę dóló sukunalepó.

¹⁰ Kale yaqse yóló muló betere foné mo ti betere bete melaalo nisi yalemó, sukutere alatei ępaae eralepó.

¹¹ Kale yaqse yóló muló betere foné mulale temó dowi ala ę tuępaae sókó wóló, fotei dowi alané nópulu kaae tao sóró ę dilikóló dolóló sukunalepó.

¹² Atérené kale tukóló muló betere fota, me dowi alatamo hoseké ini yóo, kale yaqse ó yae ere fokélé doni, mo donoi ala wisipóló Kótóné ama kae tukóló muló erapó.

¹³ Ti kale tukóló muló betere fo wisi-a, sukutere ala alée fóló ę dóló sukunaleé? Mo meipó. Ténitei, dowi ala yało tuę yópóló, dowi alané kale wisi tao sóró, ę tuęmó sukutere ala kaaralepó. Atétu dowi alata, mo dowi ęlapóló so whęné kisipa yópóló, kale yaqse yóló muló betere foné hękearatapó.

¹⁴ Kale tukóló muló betere fota, Kótó ą mo kepetóró bituraalu, amatei tukóló muló beterepóló, dané kisiparapó. Tépaitei, ę mo hae whę betereiteiné dowi alané wae sóró kutó diratere whę i beteroó betere ape.

¹⁵ Yało du betere ala yałotei kisipanipó. Ti noatepae, enére wisi alamo yało dumi, yaalo hęre alatei hęko du beterepó.

¹⁶ Ti yaalo hęre ala yało du betereiteiné kale tukóló muló betere fo kolósu, yało du betere ala kolósu depa, mo wisirapóló kisipa mutapó.

¹⁷ Ti ai alata, yałotei kekeme nóló dumi, dowi ala ę tuęmó moleteiné du beterepó.

¹⁸ Atéru, wisi ala mo betakélé ę tuęmó munipóló kisipa mutapó. Wisi ala ę tuęmó munipó dere fota, yało mo tó tikimó wisi ala munipóló dapó. Ti noatepae, yało kisipané wisi ala enépaitei, yaaire mo sunipó.

¹⁹ Yało yaai kisipa mole wisi alamó dumi, yaalo hęre dowi alatei yało hęle yó tarapó.

²⁰ Téturaalu, yaalo hęre alatei du betepa, ti yało kekeme nóló dumi, ę tuęmó mole dowi alané du beterepó.

²¹ Ti yało du betere ala tuęmó i ala epa kolóló kisiparapó. Yało wisi ala yaai kisipa mutere sukamó, dowi alakélé ę tuęmó mupa kelerapó.

²² Ti noatepae, Kótóné tukóló muló betere fo kilituraalu, yało tuę tiki tuęmó mo kée yóló hękesetu beterepó.

²³ Atépaitei, yało hó naase, tiki tuęmó dowi alané ama kisipa mole ala erótu betepa kelerapó. Ai alané yało tuę tiki tuęmó donoi alatamo bóe du beterepó. Atéturaalu, yało hó naase, tiki tuęmó yó tare dowi alané ę dokóló *dipula* kaae, beteroó beterepó.

²⁴ Yało tikita, dowi alané i turukée fole ape! Yało mo tó tikiné ę sukutere alapaae sęyóló só foletai, né tao saaloé?

²⁵ Ti da teterólo kaae tare whi Yesu Keriso tuamó bitu, Kótóné epaae erótu betere alamó mo kée du beterapó.

Atétu betepatei, yalo tué tiki tuamó ti ę Kótóné tukólo muló betere foné wae sóro kutó diratere whi betóo, tó tikita ti yalo yó tare dowi alané wae sóro kutó diratere whi betóo erapó.

8

Dei Kepe Wisiné mo ti betere bete mótu beterapó

¹ Térapa, mió Yesu Keriso tuamó betere so whi Kótóné fo tokóló só deratere ala mo yaalomeipó.

² Ti noatepae, dowi alaró sukutere alatamo fotokóné ę dokó muló beterepó. Atéretei, Yesu Keriso tuamó betepa, mo ti betere bete matere Dei Kepe Wisi fotokóné ę teraae farólo, hále beteralepó.

³ Ti noatepae, kale tukólo muló betere foné da tao saai yaleteti, mo tó tikiné dere ala tuamó betereiteiné tao saaire sunipó. Atépa, Kótóné ama naalematoró dowi ala du betale whi aoyólo sukópólo doteyalepó. Aita hále mei, so whiné yale dowi alamó melaai yale kwia tokóló aluraai yalepó. A atéro sukuturaalu, tó tikimó mole dowi ala ama só deróo, ai dowi alamó melaai yale kwiakélé ama tikimótei sóro aluróo yalepó.

⁴ Atéro só deraleteti hále meipó. Tó tikiné yae dere ala sya feni, Dei Kepe Wisiné yae dere ala sya fu betere so whi da tuapaae kale tukólo muló betere foné eraai du betale donoi ala erólo mo surópólo yalepó. Ai ala eró betere so whi da, ti dané tó tikiné yae dere ala dumi, Dei Kepe Wisiné yae dere alatoró du beterapó.

⁵ Tó tikiné yae dere alatoró sya fu betere so whi atimané kisipa tikikélé, ti tó tikiné hekesere alapaaetóro muló beterapó. Tépateti, Dei Kepe Wisiné yae dere ala du betere so whi atimané tué tikikélé, ti Dei Kepené yaai hekesere alapaaetóro muló beterapó.

⁶ Tó tikiné yaaitere ala maaté kisipa mutu betere so whi, sukutere ala tuamó beterapó. Tépateti, Dei Kepe Wisiné yae dere ala tué mutu betere so whi ti Kótótamo bóe fiólo mo ti betere bete sóro hosaa muni deyólo mo dua beterapó.

⁷ Ti noatepae, tó tikiné ekelere ala yaai kisipa mutu betepa, ti Kótótamo bóe du beterapó. Atétere alané Kótóné tukólo muló betere fo aqmó bitini yóo, ai fo eraaire fotokókélé buni yóo, erapó.

⁸ Tó tikiné yae dere ala sya fu betere so whiné Kótó hekesese yaaire ala mo eranénipó.

⁹ Tépateti, Kótóné Dei Kepe Wisi diá tuamó betepa, tó tikiné yae dere ala sya fóló ini, Dei Kepe Wisiné yae dere ala sya fóló du beterapó. Mepaae whi de tuamó Yesu Kerisoné Dei Kepe Wisi bitinipa, ti Yesu Kerisoné so whi meipó.

¹⁰ Naa mo tikita, dowi alané dóló sukunóo, naao kepe beteta, ti Kótóné donoratere alané kepaarólo beteroo, erapó.

¹¹ Yesu Keriso kepaarólo beterale sekéné melale Dei Kepe Wisi diá tuamó betepa, Kótóné Naalema kepaarótu yale kaae, ai Kepepaae diá kepaarólo beterae depa, diaao mo tó tikikélé kepaarólo, mo ti beteropólo yaalopó.

¹² Térapa norape-ó, Kótóné da tao sóro eró betere wisi alamó danémo apaae tokó melaaire kwia mulapó. Atéreteiné dané tó tikiné ekelere alané noa alakó dapaae eró betepa, danémo ama erae dere ala sya fóló eraaloé? Até mo enénipó.

13 Ti noatepae, tó tikiné yae dere ala sya fupa, ti diã mo sukãalopó. Tépatei, Deï Kepe Wisi fotokóné diã tao supã, ti diãné tó tikiné yaaire dowi ala diaao doló sukunatepa, ti diã mo betaalopó.

14 Ti noatepae, Kótóné Deï Kepe Wisiné ãlisóró fu betere so whjta, ti Kótóné ama naale senaaletóro beterapó.

15 Ti diã matepa sale Kepeta, momó wae sóró kutó diratere whj beteróló, wiratere Kepe meni, Kótóné ama naale senaaletóro aleróló beterótu betere Kepe matepa salepó. Ai Kepe Wisiné dã tao sóró i fo yae depã, ðané fo fakeyóló, “Apa-ó! Aya-ó!” du beterapó.

16 Ai Deï Kepe Wisi ðané kepetamo touyóló betãmó bitu, ðãta Kótóné ama naale senaaletóro beterapó du beterapó.

17 Mió ðãtamo ama naale senaaale betepã, ti Kótóné ama eraalopó ere ala wisi dokonóturaalu, Yesu Kerisopãe materetei ðãkélé saalopó. Take Kótóné ama kãe ere ðe wisinaale tuãmó ðãkélé Yesu Kerisotamo betãmó beterópóló, ã sekeï ala su yale kãae, mió ðãkélé sekeï ala siré fu beterapó.

Kótóné ere ðe wisinaale tuãmó betaalopóló haïtu betere ala

18 Kótóné mo kãe ere ala wisinaale ðã tuãpãe hãkearóló, eratere ala kelaai ðapóló kisipa mutu, mió ðãpãe i erótu betere sekeï ala mo sawã ðla alerótu beterapó.

19 Aleyóló muló betere ðla ðla feané Kótóné ama naale senaaale i ape yóló hãkearaterere kelaai ðapóló, haïtamo bitu, kele kele du beterapó.

20 Kótóné aleóló muló betere ðla ðla fea fomaakei ala tuãmó beteralepó. Ai alata, atima kisipanétei ini, ai ala tuãmó beteraale sekeñé ama kisipa mole ala sya fóló erapó.

21 Atéru, Kótóné aleyóló muló betere ðla ðla fea doróló aluraai mió dokóló mulapó. Atéretei, take Kótóné ama naale senaaale dokoretei teraayóló ama kãe ere ðe tuãmó feléyóló betere ala atimakélé saalopóló kisipa mutu, haïtamo kãae tawóló beterapó.

22 Kótóné aleyóló muló betere ðla ðla fea touyóló so naale saai sisó nólo kaketu dere kãae, take keké nale alimó kãae sóró deté waleteti, mió i betere alimókélé kaketere ala hãle yó taretei ðané kisiparapó.

23 Ama aleyóló muló betere mo ðla maaté mei, ðã tuãmókélé, Deï Kepe Wisi betereiteiné ðele doasi sóró kaketu beterapó. Ti aita hãle mei, Deï Kepe Wisiãta folosóró ðlumétere ðla iki nukutere kãae erapó. Atéreteiné ðã Kótóné naale senaaale aleróló ðãpe saaire be ðe hapale analée yóló kãae taté fu beterapó. Ai be ðemó Talené ðã dupu yaletéiné i daale tiki taaróló, kãe tiki wisi saalopóló haï tãmo kaketu beterapó.

24 Ti Kótóné ama ðã tao sóró wisiróló beteró betere beteta, take nalopãe eraaire wisi ala kelaalopóló kisipa mutu, hãkesetamo kãae taté fu beterópóló tao salepó. Atépatei, mepãe whjné wisi alatamo kelené kolóló tuépa, ti ai ala ama sóró tareteiné kelenée dere fo momó kãe enénipó.

25 Tépatei, mepãe ala mió ðané sóró tani, take nãlo saalopóló kisipa mutu, kãae taté fu betere ala hõni, hãle bitiré fu betaalopó.

26 Atétu betere kãae, momã yaaire fotokõ buni béruraalu, ðané hosã tuãmó ere ala kõlóné enénipa Deï Kepe Wisiné ðã tao suraalu, ãkélé ðeletamo ketekẽ buóló, Kótópãe momarótu beterapó.

27 Atétu betepã, ðané hosã tuãmó ere ala taletu betere Kótóné Deï Kepe Wisiné mole kisipakélé kolóló mo tuérapó. Ti noatepãe, kalé Deï Kepe Wisiné

Kótóné yaai kisipa mole alatóró sya furaalu, ama kae betero betere so whi tao sóró Talepaae momarótu beterao.

Kae kae sekei alané da doraosóró, Kótóné fotokóné tetéro beterao

²⁸ Ti noatepae, Kótópaae yaala sóko fu betere so whipaae kae ala erótu betere tuamó Kótóné atima tao saai wisi ala erótu betereitei dané kisiparao. Ti ai so whita, ama kisipa mole ala eraai a beterepaae ape yaleo.

²⁹ Ti noatepae, mo taketitei ama kisipare so whita, Naalema biture kaaetóro beterooólo, amatei atima wisiraté faai dapólo, tukólo mulélipakaleo. Atereitea hale mei, ama ne nomarape kuamó a topo naale beterooólo erao.

³⁰ Mo taketitei ama kisipané a beterepaae wóoóloólo yólo sóro betereale so whitóro a beterepaae ape yaleo. Atéyale so whipaae me alakélé muni, mo donoi so whioólo beterealeo. Atéro sóro betereale so whi tuapaae ti ama kae ere de wisinaale erólo mo ti suró beterao.

³¹ Atérapa, ama ai eró betere doasi alamó, mió dané noa fo yaaloé? Ti Kótó ata, dapaae me ala eraosóro tao sere seke beterao, né datamo bóe dóló só deraaloé?

³² Kótóné ama naalema mepaae whiné daosóro sesé dere ala ini, da fea tao saairaalu, apaae eraaire ala eróoólo, atimané naase tuamó mulaleo. Da tao suraalu ama naalema melale kaae, dané mepaae yayatere alakélé ama hamokorólo tao sóro hale melaalomeipólo kisipa mute? Meipó. Ama mo melaalao.

³³ Kótóné ama so whioólo sóko sóro kae betero betereitei, né atimatamo fo tokólo só derané? Ti Kótónétóro mo donoi so whioo du beterao.

³⁴ Ti atimata, me alakélé muni, mo donoi so whioólo Kótónéitei sóro betero beterao, né só deraaloé? Yesu Keriso a mo ti sukaleitei, Kótóné momó kepaarólo fea ala tetérolo betere tiki, ama turu naase demó beterealeo. Aimó bituraalu, da só deratere ala yaosóro, tao saaire fo Alima Kótópaae du beterao.

³⁵ Yesu Kerisoné dapaae yaala sóko furaalu, eratere wisi ala mo eraosóro, né sesénére? Me sekei alané ó hosaa tuamó mole sekei alané ó Yesuné doimó betepa sere suspui alané ó ala sóku alutere alimó wote dere alané ó kuti meiyólo tiki hale betere alané ó mepaae da dóló sukunatere kae kae ala olané ó whi mo ti dóló sukunatere alanékélé sesénenipo. Mo meipó.

³⁶ I fo kaae asemókélé erao.

“Tale-ó, da naao ala erótu betereomó, dapaae di daaloo dere fo betere dokoo fea hale yo tarao.

Ti data, *sipsip* hupurape daai halikané kaae duló beteraoólo,” erao.

³⁷ Ai dosayale alarapené da mo ti doratere ala enenipo. Mo bóe dóló be torokó falatu dere kaae, ai alarape dané tetérolo teraae faaire alata, dapaae yaala sóko furaalu wisi ala erale whi Yesu Kerisoné yale ala tuamó bitu, ti mo sumó enerao.

³⁸⁻³⁹ Yalo i dere fota, mo dapólo tué tiki tiraaire fopa wosae. Sukutere alané ó betere alanékélé, *ensel*-rapené ó dowi keperapenékélé, mió i betere alimó du betere alané ó take waaire alimó yaaire alanékélé, kae kae fotokoo bole keperapené ó sa taoro betere qlarapenékélé, mo apaae derepale dolomó beto mole qlaró Kótóné aleólo muló betere ala ala featamoné, Kótóné ama yaala sóko fale ala, da tetérolo kaae tare whi Yesu Keriso tuapaae tepeyólo, amamo

dapaae yaala sókó furaalu, wisi ala mo eraşóró, ai dosşayale alarapené seséyaaire mo şunipó.

9

Kótóné ama mole kisipatóró sya fóló dere ala

¹⁻²Yalo i dere fota kapala mei, ę Yesu Keriso tuamó bitu, mo dapó. Ę dekené sukuturaalu, yalo hosaa tuamó delei ala haęe yó taretei, Deį Kepe Wisiné kolóló mo dapó du beterapó.

³Yalo no nerape Israel fake so whį atima ę betere kaae wisiyóló beterópóló tao suraalu, ę Yesu Kerisotamo betamó betere ala tekeyóló kae beteratepa ti wisirapóló kisipa mutapó.

⁴Ti ai Israel fake so whį Kótóné dape sóró ama naale senaale beteróo, ama kae ere ala wisinaale atimané kolópóló yó melóo, Kótóné ama so whįpóló atimatamo mo dirii fo dokóló mulaté wóo, ama tukóló muló betere fokélé atimapaae melóo, momatere bemó Talené doimó mepaae alarape erótu betae yóo, ama wisi ala atimapaae mo eraalopóló, yóló mulaté wóo erapó.

⁵Ti atimata, Israel fake kaarale whįrapené deté wale so whįpó. Ai fake sonéta, so whį teęeteróló kaae tawaaire whį Yesu Keriso mo whį tiki daai dealepó. Ti Yesu aęa, fea ala fea teęeteróló kaae tare Kótó beterapa, ama mole doi wisinaale mo ti muó tanópóló, sóró horótu betae. Mo kéel! Téyópóló yae.

⁶Kótóné atimapaae i ala eraalopó ere fo haşsóké felepóló kisipa mute? Mo meipó. Ti noatepae, kale whį Israel-né deyale naalerape fea betó moleteti, atima Israel faketóro bitinipó.

⁷Abraham-né deale naale senaale betó moleteti, fea ama doi mole naale senaaletóro bitini, mepaae ti ama doi munire naale senaale beterapó. Aşemó i fo mulapó. Kótóné Abraham-paae duraalu, "Aisak-né deyaaire naale senaale maaté ti mo naao naale senaale ai ape," erapó.

⁸Ai ere fo bete i ape. Abraham-né ama naale tamo dealetei, mo whįné naale senaale detere ala sya fóló deale naaleta, ti ama naale meipó. Kótóné Abraham-paae eraalopó yale fo dokonóturaalu deale naaleta, ti Kótóné ama doi mole naale senaalepó erapó.

⁹Ti Kótóné ama mo eraalopó yóló mulale fo i ape.

"Ę momó fesaae wouraaluta, mió yalo i tukóló mulatere be demótóro Sera a naale mo sóró betepa kelaalopó," fo ipakalepó.

¹⁰Ai maaté mei, Rebekanékélé dané noutere Aisak-tamo betę be demó naale tamo deipakalepó.

¹¹⁻¹²Ai kale naale tamo betę be demó deyaaipatei, atimaamoné me wisi ala ó dowi ala initei, Kótóné ama mole kisipa sya furaalu, sókó su yóló kae beteraaire ala mo ti muó tanópóló, kale sopaae i fo ipakalepó.

"Naao topo naaleta, deęe naalené kutó diratere whį betaalo ai ape," Ti Kótóné ama so whįpóló sóró beteratere alata, whįné dere ala kolóló dumitei, Talené ama kisipa mole alatóro sya fóló dua dapó.

¹³Ai fo kaaetóro aşemókélé erapó.

"Yalo hosaa mo turó Jekop-paae muluraalu, Iso yalo heękeseni hóralepó."

¹⁴Atęrapa, mió dané noa fo yaaloé? Kótó aęa, whįné du betere ala donoyóló tale dumi, hęko taletere Kótópóló kisipa mute? Mo meipó.

¹⁵Ti Kótóné Moses-paae i fo erapó.

“Yalo tao saai kisipa mole whítóró kòleturaalu tao saalopó. Ti kòletere alata, yalo kisipa mole whípaaetóró dua dapó,”

¹⁶ Ti Kótóné tao sóró erótu betere alata, whíné mole kisipa ó ketekę buóló diterere kutó kilituraalu dumitei, Kótó ą tuámó ere kòletere alané tao sóró erótu a dapó.

¹⁷ Kale aseyóló mole Kótóné fo tuámó topo whi Feropaae i fo erapó.

“Naao du betere ala tuámó yalo bole fotokọ hakearatepa, i hae kwiamó betó mole so whi feané kolóló, yalo doi sóró horópóló, Isip hae naao tetéroló kaae tawae yóló yą topo whi sóró beteró beterapó,” erapó.

¹⁸ Ti Kótóné ama kòleaané kòleturaalu tao sere whi tao sóo, mepaae so whi hosaa taróló dowaae fole ala eraai depa, ti mo dowaae falóo, du beterapó.

¹⁹ Diakó betą whiné epaae etei kaae fo enérápó. “Ai fotamo mo epa, Kótóné dané yale dowi alamó dą só deratere ala, noatepa du betere? Ti atétepa ama kisipa mole ala yaqsóró, mené sesé yaairetei mo sunípó,”

²⁰ Ti yą noa kaae whi bitu, Kótópaae bi kaptere fo dute? Kale doka haenétei wuti aletu betere whípaae “Naao noatepa ę etéro hoko aleyaleé?” fo enére?

²¹ Kale wuti aletere whiné ama betą hae bula kųayóló mo ọla deyaaire wuti aleyóo, mepaae hąle hoko ọla deyaairetei aleyóo dua dapó. Ti ama ọla ereteiné ama kisipané alenére ọlatóró sųmó alenérápó.

²² Atétere kaae, Kótó ą fopaae buturaalu ama doraai taketi bukóló kae beteraleso whi kwia melaai kisipa mualepó. ą atéro fopaae butu, kwia matere alaró fotokótamo so whi feané kolópóló hapale hakearóló ini, dua kaae taté fu betere alamó dané noa fo yaaloé?

²³ Aita hąle mei, Kótóné ama kae ere de wisinaale tuámó fąane wisi wisi ala ama kòletu tao saaire so whiné tuę yópóló ere alamó dané noa fo yaaloé? Ai so whița, Kótóné ama kae ere de tuámó beterópóló, taketi tukóló muló beterapó.

²⁴ Atére so whița me kae mei, dątórótípó. Ti dą Juda fake maaté ą beterepaae ape ini, Juda meire fake so whikélé ą beterepaae ape erapó.

²⁵ Yalo i dere fo kaae, Hosea *buk*-mókélé Kótóné ama i fo erapó.

“Mepaae yalo so whi mei, kae fake so whípaae yalo so whipó yóo, take hosaa muni yale soppaaetei yalo hosaa mole sopó yóo, yaalo ai ape.”

²⁶ Atére kaae,

“Atima yalo so whi meipó yale tikimótei dią mo ti betere Kótóné naale senaalepó yaalo ai ape.”

²⁷ Aisaiané Israel so whimó kisipa mutu, fo fakeyóló i fo erapó.

“Israel fake so whi mo hąle ọla kaae betó mupatei, betą betą so whi ti aluyaqsóró tao saalo ai ape.

²⁸ Ti noatepaae, Talené i haemó betó mole so whiné yale dowi alamó kwia melaairetei hąsókó feni, hapale tétitóró mo turó melaalo ai ape.”

²⁹ Ti i bope yale ala Israel so whípaae eraai teópatei, mo take Aisaianékélé aseyóló muló beterapó.

“Hepen bemó betó mole bóe dele *ensel*-rape tetéroló kaae tare Talené dą tao sóró, ama naale senaale beteróluameisóró, ti dą Sodom beró Komora betamo doróló wópu mulótu yale kaae uąpó,” erapó.

Israel fake so whi Talepaae kisipa tirénire ala

³⁰ Atérapa, mió dané noa fo yaaloé? Juda meire fake so whi atimapaee Kótóné mo donoi so whipó yópóló, me wisi alakélé initei, Kótópaae betą kisipa tiki tiratere ala kilituraalu, mo donoi so whipó erapó.

³¹ Téyaleteti, Israel fake so whjné kale tukóló muló betere foné erae dere ala eratepa kilitu, mo donoi so whj́pó yópóló, ketekę buóló du betaleteti, donoi so whj́pó yaaire ɗalemó sókó fenipó.

³² Ti noatepae, atima tuę tiki tiratere ala ini, kale tukóló muló betere fo sya fupa saalopóló kisipa mutu wóputu betaletéiné sini ipakalepó. Ti atimatei kale kotóo sóró dée nalatere kane fakemó kotóo sóró dée nukua yalepó.

³³ Ti atima ai ere alata, i ašemó mole fo kaaetóro erapó.

“Kotóo sóró dée nalatere kane fake Saion haemó yǎloteti i mulatapa kelae. Ai kane fakemó so whj́ kotóo sóró dée nukua yaalopó.

Mepaae so whj́ dené ai seképaae kisipa tiki tiratepa, ti atétere so whj́ hale dere alakélé mo yaalomeipó,” erapó.

10

¹ No nerape-ó, Israel fake so whj́ aluyaqsóro yǎlo hosaamó suraalu, Kótóné tao sópóló momarótu beterapó.

² Ti noatepae, atima Kótóné ala eraai ketekę boletei yǎlo kelené diriyóló kolóló mo kisiparapó. Tépateti, ai bole ketekęta, ama fo bete wosóló diriyóló tuę iru meitei hǎle du beterapó.

³ Ti noatepae, Kótóné hǎle matere donoi ala atima tuęniru, atima dere wisi alamó Kótóné mo donoi so whj́pó yópóló kisipa mutu, wóputu betalepó. Téturaalu, Kótóné donoi so whj́póló beterótu betere aqmó sukóló bitini, dowǎae fu betalepó.

⁴ Ti kale tukóló muló betere foné eraai yale ala fea mo dokonóló, Yesu Kerisoné amatóro eróló kemeralépó. Atére alata, mepaae so whj́ de ǎpaae kisipa tiki tiratepa, Kótóné me alakélé muni, mo donoi so whj́pó yópóló erapó.

⁵ Kótóné mo donoi ala dere so whj́pó yópóló, kale tukóló muló betere fo erótu beteremó Moses-né i fo erapó.

“Me whj́nétamo kale tukóló muló betere fo sya fu betepa, ti ai foné erae dere ala fea hotowaró sya fóló erótu beterópóló yae,” erapó.

⁶ Tépateti, tuę tiki tiratere so whj́paae me alakélé muni, mo donoi so whj́pó dere fo i ape. “Diaaq hosaa tuǎmó etei kaae kisipa muaqsé. ‘Demaaté hepen-paae faaloé?’ ” dere fota, Yesu Keriso i haemó beterópóló dapesó dorowonére?

⁷ Me fo i ape. “Demaaté mo apaae derepaaloé?” dere fota, Yesu Keriso sukóló moletei i haemó beterópóló, mé whj́ hae dolopaae dorópóló dapesó honére?

⁸ Até enénipa, Kótóné noa fo aseyóló muló betere? “Kale mo fo yǎ betere tikimó ai mole ape. Ai fota, naao kǎlómókélé buóo, naao hosaa tuǎmókélé muóo, ai ere ape.” Ti ai fota, me kae me, ɗané ɗiǎpaae Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiróló betae yóló yó mótu betere fotórotipó.

⁹ Ti ai bete mole fo i ape. Mepaae whj́paae naao kǎlónéte, “Yesu ǎta, ɗa tǎteróló kaae tare Talepó,” yóo, ǎ mo ti sukaleteti Kótóné momó kepaaró beterapóló kisipa tiki tiróo depa, ti so whj́ aluyaqsóro ama tao saalopó.

¹⁰ Ti noatepae, naao hosaa tuǎmó ǎpaae kisipa tiki tiróo, me alakélé muni, mo donoi whj́pó yóo, naao kǎlónékélé ǎ etei kaae Tale beterapó dere fo wosetu, ama yǎ aluyaqsóro tao sóo yaalo ai ape.

¹¹ Ai dere fo kaaetóro ašemókélé erapó.

“Mepaae whj́ de ǎpaae tuę tiki tiró betepa, atére whj́ haleróló só deraalomeipó.”

¹² Ti noatepae, Juda fake so whikélé, Juda meire fake so whikélé, teteroló kaae tare Tale mo betatóro bitu, me fake tao suraalu me fakemo sisópaae erótumipó. Mepaae so whiné apaae Tale-ó, e tao sae depa, ti wisi ala fãane Talené hamokorólo tao sóro wisi eraalo ai ape.

¹³ Ti noatapae,

“Mepaae so whi dené ata, etei kaae Tale beteraoló kisipa mutu, ‘Tale-ó, e tao sae,’ depa, ti atétere so whi mo fea aluyaqsóro ama tao saalopó.”

¹⁴ Mepaae so whi atima kisipa tiró bitinire Talepaae Tale-ó, e tao sae fo netéro yaaloé? Me whiné ata, etei kaae Tale beteraoló yó matere fo wosenitepa, apaae nétéro kisipa tiki tiraaloé? Ai fo wisi yó matere whi meitepa, ti atima nétéro wosaaloé?

¹⁵ Kale fo wisi yó melale fópólo mené dotonéni depa, ti atimanémo ai fo netéro yó melaaloé? Ai fo kaaetóro asemó erapó.

“Kale fo wisi yó maté kotere whirape dore tikikélé hōni, koteretei kilitu mo kokōné sukutapó.”

¹⁶ Tépateti, mepaae Israel fake so whiné kale fo wisi wosóta dua yaleteti, ai fo aomó sukólo bitinipó. Ti Aisaiané i fo aseyólo muló beteraoló.

“Tale-ó, dané yó male fo némaaté wosólo tué tiki tiraleé?” erapó.

¹⁷ Atépateti, kale fo wisi yó matepa wosetere alané ti tué tiki tiratere ala kaaratapó. Ai fo wisita, Yesu Kerisoné me whipaae yó melae dere fotóro yó matepa so whi feané wosenérapó.

¹⁸ Tépateti, yalo diapaae wosetere fo i ape. Ai yó male fo atimané wosenié? Mei, mo wosipakalepó. I ere fo kisipa muae.

“Ai kale fo hae kwiamó betó mole so whi feané wosópólo deté kwēalepó.

Ai fo wosólo, atimanémo i hae kwia feamó betere so whipaae yó maté kwēólo mo sūralepó,” erapó.

¹⁹ Kale yale kaae diapaae momó wosetere fo i ape. Israel fake so whiné kale fo wisi wosólo kisipa inié? Folosóro Moses-né asemó Kótóné i fo erapó.

“Mo doi munire so whipaaetei yalo wisi ala eratepa kilituraalu, dapaae eróluā alatei atimapaae eratapólo diaaō dei tué muaalo ai ape.

Diā fopaae buópólo, yalo fo tuénire so whipaae wisi ala eraalopó,” erapó.

²⁰ Aisaia a halaainé daalu i fo erapó.

“E kelaai kekenitere so whinéte i e kolólo tué yalepó.

E kisipa yaaitapólo yó alae fo ini yale so whipaaetei e etei kaae Kótó beteraoló yó malepó,”

²¹ Tépateti, Kótóné Israel fake so whimó kisipa mutu, ama i fo erapó.

“Betere dokō fea atima yalo dere fo wosólo aomó bitini, dowāae fu betere so whi yalo dape saairaalu, naase bukó tapatei, atimané yalo dere fo woseni, mo ti dowāae fu beteraoló,” erapó.

11

Kótóné mepaae toróti Israel fake so whi kōleyalepó

¹ Atérapa, yalo diapaae wosetere fo i ape. Kótóné nā so whi hōrólo mo ti taaralé? Mo meipó. Ti ekélé Israel fake i betere ape. Eta, Abraham-né deale naalené deté wale whi Benjamin fakené deale whipó.

² Atima teó deyaaipatei, mo taketi Kótóné ama kisipa yale so whi hōrólo mo ti taarénipó. Ti Elaijané yale ala asemó molete i kisipa muae. Kótóné Israel fake só derólo kwia melópólo kisipa mutu, Elaijané i fo erapó.

³ “Tale-ó, naao fo eratere kóló wh̄rape atimané dóo, yapaee moma yaai aleóló muló betere kane fakekélé fisikóló taae falóo yalepó.

Téturaalu, ɛ betá ɥasókó fóló betepa, mió atimané ɛkélé dóló aluraai du beterapó,”

⁴ Ai fo depa, Kótóné Elaijapaae noa fo ipakaleé?

“Kapala kótó Baal-paae bukutiri tearó tale-ó yóló, moma initere 7000 wh̄jkélé atimané daɥsóró ɛpaetóró moma yópóló, yálo atima tao sóró kae beteralepó,” erapó.

⁵ Take ai ala ere kaae, mió i alimókélé Kótóné ama kisipa mole ala sya furaalu, hamokoróló ɥale tao sere alané mepaae toróti so wh̄ amatei sókó sóró kae beteró beterapó.

⁶ Ti ama so wh̄ atéro kae beterale alata, Kótóné ama hamokoróló ɥale tao sere alané erapó. Ti aita, wh̄iné dere wisi ala kolóló inipó. Motamo wisi ala deremó uasóró, ti Kótóné ama hamokoróló tao sere ala ɥale ɔla aɔ uapó.

⁷ Atérapa, mió noa ala ere? Israel fake so wh̄iné saai dapóló ketekɛ buóló kekitu betale ɔla sinipó. Téyaletei, Kótóné ama so wh̄ipóló sókó suyóló kae beterale so wh̄iné maaté salepó. Mepaae so wh̄iné hosaa ti Talené amatei ɥaralepó.

⁸ Atére ala asemó erapó.

“Atimané kisipa tikikélé, Kótóné mo ti keyóróló okokoróo, kelenékélé me ɔla kelaɥsóró dilikiróo, wosélinékélé dere fo wosaɥsóró mo ti kinóo yaletei, mió i alimókélé ai alatóró ɥale erapó,”

⁹ Depit-nékélé i fo asɛrapó.

“Atimané ɔla nokole alata, atima daaitere he alée fóo, kotóo sóró dée nalatere kane fake alée fóo duraalu, atimatei só deróló kwia melópóló yae.

¹⁰ Atima kelenékélé me ɔla kelaɥsóró kele mo ti dilikiróló, atimané seke beleyóló furaalu, sisó mo ti kaae wale nisi deretei ɥale yó tanópóló yae,” erapó.

Hɥle botokore ni, dɔlo nitamo olekeyale fo

¹¹ Térapa, yálo diappaee i dere fo wosae. Atima atéro dée naletei mo ti muó tawaleé? Mo meipó. Tényi, atima dowi ala maaté du betepa, Kótóné tao sere ala Juda meire fake so wh̄ipaae erótu beterapó. Israel fake so wh̄iné ai ala kilituraalu, atimapaae eróluɥ alatei kae fake so wh̄ipaae eralepóló, atima kisipa sópóló Kótónétei eralepó.

¹² Juda fake so wh̄ atima Talené fo wosetere ɥýyóló dowi ala du be-taleteiné, Kótóné ama wisi wisi ala i haemó betó mole so wh̄ipaae erótu beterapó. Ai erótu betere ala Juda fake so wh̄ipaae melaa yaletei, Juda meire fake so wh̄ipaae malepó. Ai Juda fake so wh̄ mo turó Talepaae momó fesaae waleteimó, i haemó betó mole so wh̄ipaae waaire wisi wisi alata, take folosóró erale wisi ala bosenóló, mo dekéro ɥayyóló saalo ai ape.

¹³ Diɥ Juda meire fake so wh̄ipaae i dere fo wosae. ɛta, diɥ tuamó Talené fo erópóló *aposel* wh̄ sóró beteró betereiteiné, ama ala yálo diappaee eróló fakerótu beterapó.

¹⁴ Aita ɥale mei, yálo fake so wh̄iné diɥ tuamó du betere wisi ala kaae, ɔkélé enée dere so wh̄ mepaae Talené tao sópóló kisipa mutu, ketekɛtamo erótu beterapó.

¹⁵ Ti noatepae, Talené Juda fake so wh̄ kapala ɥóróló sisópaae eraleiteiné, i haemó betó mole so wh̄ Kótótamo bóe fiyóló betamó beterapó. Ai ala mo

epa, ti atima dape sere be demó sukóló mole so whi kepaarótu dere kaae eraalomeipóló de?

¹⁶ Ti folosóro bulatere *flawa* o kaae sóro kwia Talepaae matepa, ai matere kwia Talené amapóló wisiróló kae mulóturaalu, mepaae hãle mulaleteikélé fea amapóló kae muló betera. Atétu dere kaae, ni bete Talepaae matepa, Talené amapóló wisiróló kae mulóturaalu, ni tetejkélé kae ai muló betere ape.

¹⁷ Ti diãta, mo ðalo *Olip* ni tej mei, hãle botokore *Olip* ni tej tukó sóro mo ðalo *Olip* ni tetejrapetamo daalóppóló, mepaae tetejrape tukó faróló, ðalemó olekeyalepó. Ti ai olekeyale ni tej horatere feãta, kale bete daale *Olip* tikimó kaaróló mótua dapó.

¹⁸ Atérapa, diã olekeyale tetejrapené mepaae hãle ere tetejrape tetéroló bopé fakeyaqse. Diãtamo bopé faketepe, ti yało i dere fo wosóló kisipa muae. Bete diriyóló daalóppóló diã tetejrapené fotokqóro bitini, tetejrape daalóppóló, betené fotokqóro betera.

¹⁹ Ti me whiné etei fo enérápó. “E etéro olekeyóló daalóppóló, mo tetejrape tukó faralepó,”

²⁰ Aita mo deretei, atima tué tiki tiréni yaleteiné Kótóné tukó faróló, diaaq kisipa tiki tiró betere alané diã olekeyóló daalopó. Atérapa, me whi tetéroló bopé faketepe ala ini, winé sukutu Kótó aqmó betae.

²¹ Ti noatepae, Kótóné ama ðalo ni tetejrape kqle duraalu bokó sóro taaréni, mo tukó faralepó. Atéyale kaae, diãkélé tukó faraalomeipóló de?

²² Ti Kótó aãta, kqleturaalu taosóro wisi ala eróo, dowi ala deremó deteraayóló kwia matere alakélé yóo dapóló kisipa muae. Yesupaae kisipa tiki tiréni, haepaae derepele so whipaae Kótóné dowi kwia melóo, diã apaae kisipa tiró betepa ama kqlené sukutu tao sóo yaalopó. Atérapa, diã ama tao sere ala taaróló feni, ai wisi ala tuãmó hãle betó tawae. Aténitepa, ti Kótóné diãkélé tukóló taee faraalopó.

²³ Ti ai kale tukó farale tetejrape atima tué tiki tiréni, dowãae fu betere ala taaróló, momó kisipa feteyóló apaae tué tiki tiratepa, ti kale tukó farale ðalemó Kótóné momó sumó olekenérápó.

²⁴ Ti noatepae diãta, hãle botokore *Olip* ni tetej tukó sóro, ðalo *Olip* ni ðalemó olekeyaaitere ala mo hapólupatei olekerápó. Kale mo ðalo *Olip* ni tej tukó farale ðalemó momó olekeyaaitere hapólu ini, ama mo sumó olekenérápó.

Kótóné Israel so whi tao saalopóló yale fo

²⁵ Norape-ó, diã bopé faketuraaalu mepaae so whi só deraqsóro, kinóló mole ala diaaq kisipa yaasepóló, hãkearóló i dapa wosae. Talené mepaae Israel fake so whi atima hosaa mo ti taró betere ala hãle epa, ti mepaae Juda meire fake so whi Talené ama ðale muló betereitei fea sumótóro a beterepaae wapa, atima hosaa tareitei Talené momó feteraalopó.

²⁶ Atéturaalu, Israel fake mepaae turó aluyaqsóro tao saalo ai ape. Ai fo kaae asemó erápó.

“Tao saaire whi Saion be taaróló wouraalu, Jekop fake so whiné Kótó sisópaae erale ala kemeraalopó.

²⁷ Atima aluyaqsóro yało tao saalopóló muló betere diri fo i ape.

Atimané dowi ala yało tokóló aluraalopó,” erápó.

²⁸ Juda fake so whi atima kale fo wisi hqróroló sisópaae eratereteiné diãtamo bóe du betera. Atima Juda fake so whiné kale wosetere fo wisitamo

atéro bôe du betepatei, Kótóné ama so whǐpóló sorokó su yóló kae betero betereiné ama hosaa mole naale senaalepóló, yaala sókó fu betera-pó. Ti aita, take noumatererapepaae i ala mo eraalopó yóló mulale fo sya furaalu du betera-pó.

²⁹ Ti noatepaae, Kótóné ama so whǐpaae hǎle matere ala ama tué feteyóló momó tokó sóo, ama kutó diraai ape depa wale so whǐpaae, diǎ fae yóló hokonatere alakélé yóo dumipó.

³⁰ Juda meire fake so whǐ diǎ take betale alimó Kótóné fo aomó sukóló bitini, ama fo tikitu betalepó. Tétu betaletei, mió Juda fake so whǐ Kótóné fo aomó sukóló bitini, dowǎae fóló du betale alané Kótóné diǎ kolené sukutu tao saaire tǔ mulalepó.

³¹ Atére kaae, mió Kótóné diǎ kolené sukutu tao sale alané take atimakélé kǒletu tao sópóló, mió Kótóné fo tukóló dowǎae fu betera-pó.

³² Atéro dowǎae fu betepa, Kótóné kolené sukutu atima mo fea tao saairaalu, fo tukóló dowi ala du betere tuǎmó betera-pó kisipa muǒpóló, so whǐ fea ai ala tuǎmó sóró beteralepó.

Kótóné doi sóró horatere ala

³³ Kótóné dotoróǎ fóló mole tué tiki betero fea ala bete tuére alatamo ama kaepó.

Téruraalu ǒla ǒla fea tale dere alaró ama du betere alatamo né taleyóló kisipa yaaié?

³⁴ “Talené ama mole kisipa turó né kisipa ere?”

Kótóné ama du betere ala wisiyóló yǒpóló né yó maleé?

³⁵ Mé whǐné Kótóné ǎpaae momó tokó melǒpóló, me ǒlakó melaleé?” erapó.

³⁶ Ti noatepaae, Talené so whǐkélé, yó mole ǒla ǒlakélé mo fea amatóró kaaró betera-pó. Ai ǒla ǒla fea ama fotokné tǎterólo kaae tapa yó mulapó. Betere ǒlanékélé, ere ǒlanékélé ama kisipa mole alatóro erǒpóló erapó. Atérapa, ai sekéné ama doasi doi hǎle muó tanǒpóló yae. Mo kée! téyǒpóló yae.

12

Dǎné betere bete turó Kótópaae hǎle matere ala

¹ Térapa norape-ó, Kótóné dǎ kolené sukutu tao sóró erótu betere wisi ala kilitu, hupu ó na simó sukǔlaa daarólo Talepaae mótu dere kaae, diǎ mo bitutei, diaaǒ hó, naase, tué tikikélé, hosaakélé fea Talepaae hǎle melaasepóló i dere ape. Atétepata, Talené ala erótu mo kae so whǐ beterepa, ama kolóló hǎkeseyóló senérapó. Ti aita, Talené diǎpaae hǎle eró betere alamó kisipa mutu, ama doimó mo donotóro dirótu betere kutó ai ape.

² Tétu, i haemó betó mole so whǐné du betere ala diǎné tokóló ini, take muale dowi kisipa taaróló, mió wisi kisipa muóló betae. Atétepa, ti Talené kisi whǐ aleróló beteraalo ai ape. Atéro bitu, kae kae ala fea diǎnétei taleyóló ita, Talené ama yaai kisipa mole alapóló kǎae kolóló, tué yaalopó. Kótóné kisipa mole alata, mo ala wisinaale, dǎ mo whǐné eratepa, ti ǎ mo hǎseke yaalo ai ape. Ama kisipa mole ala mepaae ǎǎǎni, mo sǔmótóro mulapó.

³ Ti noatepaae, Talené hamokoróló ǎpaae melale kutó diróturaalu, diǎ feapaae i dere ma fo wosae. Kótóné ǎpaae kisipa tiki tiratere ala yǒpóló, diǎ feamó betǎ betǎ yóló ǎliró betera-pó. Atérapa, dere ala fea ǎlotóro sǔmó enérapóló, me whǐ só deróló bopé fakeni, Talené ǎ tuǎpaae sǔratepa i kutó sǔmó dinérapóló kisipa muae.

⁴ Dá so wh̄i fea mo bet̄a tikitóro daalapó. Ai bet̄a tikimó hó naase, kae kae tiki fea daaletei, ai tikirape feané bet̄a kaae alatóro dumi, kae kae ala dua dapó.

⁵ Atéru ere kaae, dá fea Yesu Keriso tuámó mo bet̄a tikitóro daayóló bet̄erapó. Dá Keriso so wh̄i fea olekeyóló bet̄a tikitóro daaleteiné no netóro bet̄erapó.

⁶ Dá feané Kótóné ala erópóló, amatei h̄ale hamokoróló kae kae kutórape dokoralepó. Mepaae wh̄i Kótóné kóló wh̄i bitu, Talené fo i ape yóló yó matepa, ama tué tiki tiró betere bete mole fo donotóro sya fóló erótu bet̄erópóló yae.

⁷ Talené kutó diratere so wh̄irape bipi yaqsóro, tao sere kutó meló betepa, ti ai kutótóro dirótu betae. Mepaae so wh̄ipaae Kótóné fo yó matere ala meló betepa, ti so wh̄ipaae yó matere alatóro du betae.

⁸ Mepaae so wh̄ipaaetamo Talené ala erótu betereitei taaréni, yó tanópóló keteke bulatere ala meló betepa, ti keteke bulatere fotóro du betae. Mepaae so wh̄ipaae so wh̄i tao sóro h̄ale matere ala yópóló meló betepa, ti nalo kwia saai dapóló kisipa muóló meni, h̄ale sae yóló meló bet̄a yae. Mepaae so wh̄ipaae so wh̄i t̄eteróló kaae taru ̄alisóro fole ala meló betepa, ti kisipa ai alapaaetóro mulóló, mo hotowaró kaae tawae. Mepaae so wh̄ipaaetamo so wh̄i k̄lené sukutu tao sere ala meló betepa, ti kutiri teraae fóló, h̄ajtamo tao sere ala du bet̄erópóló yae.

Ne nepaae yaala sókó furaalu mo alatóro erótu betae

⁹ No nepaae h̄ale tó tikiné maaté yaala sókó feni, hosaa tuámó mo alatóro muluraalu, yaala sókó fu betae. Atétu, dowi ala mo ti sisópaae eróló, wisi ala bet̄a botokó sóro tawae.

¹⁰ Diaaḡ no nepaae yaala sókó fóló, u tao su i tao su dere ala h̄ale yó tawae. Naaḡ no hamomané wisi ala du betepa, naaḡ doi haepaae deróló ama doi sóro horóló, ḡ dukirótu betae.

¹¹ Talené ala erateretei, dekayóló h̄ōni, Deḡ Kepe Wisiné diaaḡ kepe bete tuámó keteke bulatepa, diaaḡ ama ala erótu betereitei si kaae h̄ale dó tanópóló yae.

¹² Take nalo Talené d̄apaae wisi ala mo eraalopóló kisipa mutu, sekeḡ ala wapakélé me ḡla meipóló h̄ale belée taru, h̄ajné sukóló momatere ala bet̄a suka fea yó tawae.

¹³ Kótóné ama kae bet̄eró betere so wh̄i mepaae ḡla ḡla yaḡatepa, naaḡ moletei bukóló h̄ale melae. Mepaae uké wale so wh̄i naaḡ bepaae wisi kisipatamo dape sóro ḡla melóló firae.

¹⁴ Mepaae so wh̄iné d̄apaae kae kae sekeḡ ala eratepa, Talepaae atima dorae fo ini, tao sae yóló wisiratere fotei yae.

¹⁵ H̄ajné sukutu, mo kée du betere so wh̄itamo d̄akélé h̄ajtere ala yóo, dekené sukutu moló du betere so wh̄itamo d̄akélé moló yóo, du betae.

¹⁶ Diaaḡ no netamo bet̄a kisipa muóló dua betóo, bopé fake dere ala ini, doi muni sókó deyóló betó mole so wh̄itamo fulumuyóló bet̄amó betóo dere ala hó yaḡse. Naaotei ya fea ala fea tuére wh̄ipóló, naaḡ kisipanéitei mepaae so wh̄i só deratere ala mo yaḡse.

¹⁷ Mepaae wh̄iné d̄apaae me dowi ala eratepa, ḡpaae momó tokó matere ala ini, so wh̄i feané keletómó mo wisi ala maaté erótu betae.

¹⁸ So wh̄i featamo mo bet̄a kisipatóró muóló, naao hosaa muni deyóló betere ala enépa, ti naao dere ala mo dua bituraalu du betae.

¹⁹ Norape-ó, menétamo dīappaae sekei ala eratepa, kwia tokó matere ala ini, Kótó ̄a foppaae buturaalu, ai kwia ama melóppóló taalae. Ti noatepae, Talené asemó i fo erapó.

“Mepaae wh̄inétamo dowi ala eratepa, ti kwia tokó matere kutóta yalópó,” erapó.

²⁰ Atérapa, kwia tokó meni,

“Naao bóe wh̄itamo wotetepa, ti ̄la melóo, wēi nokolepa, ti wēi melóo yae.

Ti naao ̄appaae ai eratere wisi alané ama hosaamó saalópó.

Atéro eratere ala ti ama topomó si kelerape hupó kaae horóló muaalópó,” erapó.

²¹ Dowi alané ȳa só deraqsóró hotowaró kaae taru, wisi alanétei dowi ala t̄eteróló aluróppóló yae.

13

T̄eteróló kaae tare wh̄irape aqmó betae

¹ So wh̄i fea t̄eteróló kaae tare *Gavman* wh̄irapené dere fo wosóló, dīa fea atima aqmó sukóló betó muae. Ti noatepae, ai wh̄irape fea atéro so wh̄i t̄eteróló kaae tanóppóló, mo wh̄iné sóró beteréni, Kótónétei ai t̄eteróló kaae tare kutó melóo, ai wh̄irapekélé sóró beteróo erapó.

² Atépatei, mepaae wh̄itamo ai t̄eteróló kaae tare wh̄irape aqmó bitini, bóe du betepa, ti ai wh̄irapetamo maaté dumitei, Kótóné eró betere alatamokélé bóe dilapó. Atéro bóe dele alamó atima só deróló dowi kwia melaalópó.

³ Ti noatepae, mepaae donoi ala du betere wh̄irapeta, kale t̄eteróló kaae tare wh̄irape kolóló wi dumitei, fo tukóló dowi ala du betere wh̄irape ti witua dapó. Kale t̄eteróló kaae tare wh̄irape kolóló dīa wini, halaaíné betaai kisipa mutepa, ti wisi ala du betae. Atétepa, ti atimané ȳa wh̄i wisipóló dukiraalo ai ape.

⁴ Ti atima, Kótóné kutó diratere wh̄i bitu, dīa wisiyóló beteróppóló, wisi ala erótu betere wh̄irapepó. Tépatei, dīa dowi ala du betepa, ti mo wi yae. Ti noatepae, ama ai tawóló kutu betere sepake hale tarapóló kisipa mute? Ti ̄ta, Kótóné kutó diratere wh̄i bitu, dowi ala dere so wh̄itamo foppaae buóló kwia matere ala yóppóló, Kótónétei ̄a sóró beteró beterapó.

⁵ Térapa, d̄a so wh̄i fea kale t̄eteróló kaae tare *Gavman* wh̄irape aqmó betae dereteita, i betené dapó. Naao mo dere alamó kwia melóo, naao iniyale alamókélé hosaa tuámó mole kisipanétei dīa só deróo yaqsóró, atima aqmó betenérápó.

⁶ Me i alamókélé dīa wituraalu, *takis moni* mótua dapó. So wh̄i t̄eteróló kaae tare *Gavman* wh̄irapeta, Kótóné kutó diratere wh̄irape bitu, betere dokó fea so wh̄i t̄eteróló kaae tare alatóro deté fu beterapó.

⁷ Mepaae doasi doi mole wh̄irapepaae eraaire ala mupa, ti feané mo erae. Ai alarape i ape. Atimané dīappaae *takis moni* etéro ̄lae depa, ai s̄utóro melóo, mepaae tómo beleróló ̄lae depakélé melóo, mepaae ala t̄eteróló kaae tare wh̄i betepa, ti ai wh̄i kolóló witu, ̄a aqmó betóo, mepaae t̄eteróló kaae tare wh̄i doasi doi mupa, ti ai wh̄i mo doasi doi muóppóló hale horóo du betae.

A waaire be d̄e felekerapa, ne nopaae yaala sóko fu betae

⁸ Mepaae whjiné nalo tokó melaai dapóló sale ɔla kwia mupa, ti ai kwia haɓe muó tawaqsóro hapale tokó melae. Ti yaala sókó fole ala betɔ kwia tokó melóló kemeraaire ala meipa, ne notamo yaala sókó fole ala haɓe yó tawae. Ti noatepae, mepaae whjiné ama be whj so whjpaae yaala sókó fole ala du betepa, ti kale tukóló muló betere foné yae dere ala mo ai dokonatere ape.

⁹ Kale tukóló muló betere forape i ape.
 “Nópu nokole ala yaqse, Whj dóló sukunaqse, Ɔlémi naqse, Mené ɔla senée yóló au naqse,” erapó.

Mepaae tukóló muló betere forape fea husiró betere mo topo ala i ape.
 “Naaotei ya yaala sókó fu dere kaae, so whj feapaae atéro yaala sókó fu betae.”

¹⁰ Mepaae whjiné ama ne nopaae yaala sókó furaalu, wisi ala eratepa, ti atima doratere ala mo yaalomeipó. Atéro yaala sókó fole ala du betepa, ti kale tukóló muló betere foné yae dere ala mo turó dokonatapó.

¹¹ Mió i bitu du betere ala bete diriyóló kisiparu, yaala sókó fole ala du betae. Ti noa betené dumi, da Talepaae kisipa tirale be demó kaae sóro bitiré wóló, mió da tao sóro dape saaire be de mo felekemó sókó walapó. Térapa, noka firetei turukó horóló kele diriyóló betae.

¹² Mió kale be de sókó wouraalu, diliki mo felekemó kemeraai dapó. Térapa, diliki tuamó bitu du betere ala tu depaae mulóló, bóe daai wase dakorótu dere kaae, kale de tuamó mole ala wisi diané bopémó dakeró betae.

¹³ Da de tuamó kisipa wisi muóló betere so whjiné dere ala kaaetóro du betae. Diɔ so whj fea fo dokóló dowi wej nokole alaró so nópu nokole alatomakélé, so ó whj nópu nokole alaró kae kae sonaalei alatomakélé, hɔle sere alaró ú tué muóló alale sere alatomakélé momókó yaqse.

¹⁴ Ai dosaayale dowi alarapekélé, mepaae naao tó tikiné ekɔlere alakélé netéro yaaloé yóló tué teketu bitini, da tetéroló kaae tare whj Yesu Keriso betɔ kuti kaae deróló betae.

14

Kisipa tiró betere ala dirire whjro fotokɔ buni bére whjta mo

¹ Kótóné i ala yae ó yaqse fo haɓearóló inipa, me whjiné ama kisipa tiró betere ala béruraalu, ama tuéné etei kaae ala dopa yaalomeipó dere kilitu, taleyóló só deraqse. Tényi, mo nopóló dape sae.

² Me whj ama kisipa tiki tiró betere alané fea ɔla sɔmó nenérapóló nóo, me whjiné ama kisipa tiki tiratere ala fotokɔ buni béruraalu, kutómó bilitere mo ɔla maaté nóo, dua dapó.

³ Fea ɔla nokole whjiné kutómó bilitere ɔla maaté nokole whjta mo dei kisipa mutu, a eróló belei aqraqse. Atétu dere kaae, fea ɔla nénitere whjiné fea ɔla nokole whjikélé só deraqse. Ti noatepae, ai whjta, Kótóné ama naalepóló dape sóro betéro beteraipó.

⁴ Ya noa kaae whj bitu, me whjiné kutó diratere whj só deróló taletere ala du bitute? Ai whj a tetéroló kaae tare whjnetóro taleyóló a só deróo, só derényi yóo, enérapó. Ti noatepae, me whjiné a só deratere ala yaalomeitei, diriyóló betéroipóló Talené betɔ fotokɔ bulatere ala enérapó.

⁵ Mepaae whjiné betɔ be de Talené ama daɓe muló beteraipóló kisipa muóo, me whjiné mepaae be dekéle fea betɔ kaaepóló kisipa muóo du beteraipó. Diɔ betɔ betɔ so whjiné noa kaae be de mo dono be depóló kisipa mutepa, ti ai kisipatóro sya fenérapó.

⁶ Me whiné betá be de mo doasi be depóló kisipa mutepa, ti ą tetęeróló kaae tare Talepaaetóró kisipa mutu dapó. Mepaae whı hupu, na, ba, nukupa, ti ą tetęeróló kaae tare Talepaaetóró kisipa mutu, mo kée yóló nukulapó. Mepaae néni were whıkéle Kótópaaetóró kisipa mutu, mo kée yóló we dapó.

⁷ Ti noatepae, dađó mo betá whıkéle ama kisipa mole ala yaai dapóló ama kolenétei betóo, betá whı sukutepakélé, ama kolenétei sukóo dumipó.

⁸ Da betere alakélé, sukutere alakélé, ti Talené ama kele tómotóró erapó. Térapa, da hale betepa ó sukutepakélé, Talené ama so whıtóró beterapó.

⁹ Ti Yesu Keriso ą sukóló momó kepaayóló betereitea, ti betere so whıró sukale so whıtamo tetęeróló kaae tare Tale betairaalı, erapó.

¹⁰ ąta, atere Tale beterapa, naao noné dere ala ó mole tuę tiki taleyóló, dorapóló noatepa só derótu betere? Ó dią mepaae so whınékélé diaao no nené ere ala kolóló, diąta, ę kaae mei beleipóló só derótu bitute? Ti noatepae, dané du betere ala Kótóné tale yópóló, da fea ą beterepaae betá betá yóló fóló, daaneta yaalopó.

¹¹ I fo aseýóló muló beterapó.

“ęta mo Tale bitu, yało i dere fo haşókó feni, mo yaaitere fotóró diąpaae dapa wosae.

So whı mo fea ę beterepaae wóló bukutiri teąró bitu, yaąta etei kaae Tale beterapó fo mo yaalo ai ape,” erapó.

¹² Atéturaalu, da so whı dokó feané du betale ala Kótóné taletepa, dané yale alarape ama keletómó daalu, danétei dosąayóló eneta yaalopó.

¹³ Téyaalopa, dané ne noné dere ala taleyóló u só derale i só derale du betereitei mo taalae. Téni, naao du betere alanétei naao no nené tuę doróló dée nalaşóró, naao dere ala ti tuę tekeyóló yae.

¹⁴ Ti ęta, Tale Yesu Keriso tuąmó bitu, fea ąla naaireitei fo muni, featóró nenérapóló yało mo diriyóló kisiparapó. Tépatei, mepaae whı ama kisipané mepaae ąla doreteiné naalomeipó depa, ti ai whı ą were ąla mo nenénipó.

¹⁵ Yesu Keriso sukóló tao sale no hamoma naao ąla nokole alané do-raqşóró yae. Mepaae naao no ne were ąla nokoleiteiné atima tuę tiki doróló sekeratepa, ti ya tuąmó yaala sókó fole ala mo munipó.

¹⁶ Naao mo wisi ala depatei, me whiné naao dere ala kolóló ą dée nukupa, ti naao ą dée nanalepóló ya eratere fo yaşóró, naao dere ala kisipa tekeyóló yae.

¹⁷ Ti noatepae, Kótóné tetęeróló kaae tare tuąmó, ąla nokole alaró *wain* weı nokole alatamo doasi bete munipó. Tépatei, Deı Kepe Wisiné da tuąpaae erótu betere mo donoi alakélé, hosaa muni deýóló mo dua betere alakélé, hainé sukutere alakélé, i alarape feata, ti doasi bete mulapó.

¹⁸ Atéreteiné mepaae whı dené Yesu Kerisoné ala eróturaalu, i dosąaté wale alarapetamo du betepa, ti Kótókéle hekęse yóo, mo so whınékélé wisi ala dapóló ya dukiróo yaalopó.

¹⁹ Térapa, diaao mepaae du betere alané hosaa muni deýóló mo dua betere ala epa, ti da feané Talené ala eraté fóló, mo dirii whı betaaire ala betá keteķe buóló eróló fakeraalopa siępe.

²⁰ Kótóné so whı tuąpaae erótu betere ala mepaae ąla nokole alané do-raqşóró yae. Nokole ąla fea doni, nenérapó. Tépatei, naao ąla nokole alané mepaae were whı dée nalatepa dorapó.

²¹ Hupu, na, ba, *wain* weı nokole ala ó mepaae dere alanékélé, naao no dée nenérapóló kisipa mutepa ti taalae.

²² Térapa, ɔla nokole ala, ɔ wetere ala, ɔ kae kae be demó me ala yaqsóro ɔale mole alakélé, me noa kaae ala naao mopólo kisipa tiki tiró betepa, ti yaró Kótótamo tuámó betá erópólo yae. Mepaae whiné wisirapólo kisipa muólo dere alanéti a só derénipó depa, Kótóné wisiró beterapólo hainé sukuu beterapó.

²³ Tépateti, mepaae whi de tué tamo mulu, Talepaae tué tiki tiró betere ala sya furaalu, wisirapó kisipa muni hoko nukupa, ti ai whi dowi ala dapó. Ti ɔané du betere ala fea tué tiki tiró betere alatóro sya fólo initepa, ti dowi ala dapó.

15

¹ ɔ tué tiki tiratere ala fotoko bole so whiné ɔa kisipa felé yaaire ala maaté ini, mepaae tué tiki tiró betere ala bére so whiné ené inire ala tao sóro eratepa mo wisirapó.

² ɔa dokó feané ne no hamoma hekese yópólo, wisi ala eraté fu betenérápó. Atétepa, ti ama tué tiki tiró betere ala mo fotoko buturaalu, a dirii whi bitiré faalópó.

³ Ti noatepae, Yesu Kerisonékélé amatei a kisipa felé yaaire ala ini, ɔapaae wisi ala eróturaalu a sekei ala salepólo asemó erapó.

“Mepaae so whiné ya faleyólo dowi fo du betaletita, mo epaaetóro eralepó,” erapó.

⁴ Ti noatepae, take aseýólo muló betere fo feata hale ini, ɔané dosayólo kisipa sópólo erapó. Aita Talené ala eró taruraalu, ama asere foné matere keteke ɔa tuámó boleteiné take ɔapaae wisi ala eraalópólo hainé sukuu beterapó.

⁵ Térapa, hale yó tare alaró ketekeɔtamo matere Kótóné ɔia Yesu Keriso sya fu betepa, ɔia fea mo betá kisipatóro muólo betere ala erópólo yae.

⁶ Até iruraalu, ɔia feané hosaa tuámó betá kisipatóro muóo, betá fotóro yóo deremó, ɔa tetéroló kaae tare whi Yesu Kerisoné Alima Kótóné doi hale horaalópó.

⁷ Atérapa, Kótóné doi hale horaairaalu, ɔa tetéroló kaae tare whi Kerisoné ɔia dape su yale kaae, diaaokélé mepaae no ne hamoma wisiyólo dape sae.

⁸ Ti noatepae yaalo i dere fota, kale Juda fake kaarale noumatererapepaae yólo mulale fo mo dokonóturaalu, Kótóné ama ere fo so whiné mopólo diriyólo kisipa yópólo, Yesu Keriso a Juda fake so whiné kutó diratere whi alée felepó.

⁹ Ti Yesuné ai ere alata, Kótóné atima Juda meire fake so whi kolené sukuu tao salepólo, ama doi doasi mulópólo erapó. I dere fo kaae asemókélé erapó. “Atéteiné e Juda meire fake tuámó bitu, yaalo naao doi doasi mulóo, naao doimó wole fo wisi wisi yóo, du betaalo ai ape.”

¹⁰ Ai fo kaae me i ape.

“Juda meire fake so whi-ó, ɔiakélé ama so whiɔtamo touyólo hainé sukuu betae.”

¹¹ Kale fo kaae me i ape.

“ɔia Juda meire fake so whi-ó, i haemó betó mole so whi featamo Talené doi hale sóro horatere wole forape du betae.”

¹² Ai fo kaae Aisaianékélé erapó.

“Jesi betemó kaayólo sóko holaaitere whiné i hae kwia feamó betó mole so whi tetéroló kaae tawaalópó.

Atépa, Juda meire fake so whi atimapaee take ama wisi ala eraalopóló hai kisipa mutu, apane tué tiki tiróló betaalopó,” erapó.

13 Take dāpaae wisi ala eraalopó du betere Kótópaae diāné tué tiki tiró betepa, ti ama hosaa muni deyóló dua betere alaró hajné sukutere alatamo diāpaae eróló mo surópóló yae. Atéturaalu, kale Dēi Kepe Wisiné diā fotokōratepa, take nalopaae Kótóné dāpaae wisi ala eratepa kelaalopóló dere haj mo ti faayóló sūturaalu, feleyóló fópóló yae.

Pol Juda meire fakepaae Talené fo yó male feletei

14 Yalo norape-ó, diā tuāmó wisi ala faayóo, mo fo bete turó diaaō kisipa yóo, kisipa tikikélé mo fosó fosó yóo ere ala yalo kisiparapó. Téru, diāsisi keteke bulóturaalu, ma fo u du, i du dere alakélé mo enérapóló kisipa mutapó.

15 Mepaae doasi bete mole forape diaaō kisipa epatei, mo ti diriyóló tué yaasepóló, e halaaíné diāpaae momó ai aseyaale ape. Ti noatepa meipó. E Juda meire fake so whi kuamó, Yesu Kerisoné kutó diratere whi bitu, ama fo wisi yó maté kwēyópóló ai kutó Kótóné hamokoróló epaae hale melóló e soro beteralepó.

16 Até ereteita, mo so whimó Talepaae momaratere whirapené kēlaa wisi wópóló simó sukūlaa dalótu dere kaae, Kótóné kale fo wisi Juda meire fake so whipaae yalo erótu beteralepó. Aita hale mei, ai fo wisi wosóló sya fupa, ti Dēi Kepe Wisiné atima wisiróló kae beteraatere ala Kótóné kilitu, ita hale matere ola wisipó yópóló kisipa mutu, du beteralepó.

17 E Yesu Keriso tuāmó bitu, Kótóné ama so whipaae i erótu betere mo bete mole kutópóló dukiróló hale horótu beteralepó.

18 Mepaae yalo initere ala diāpaae yaalomeitei, Juda meire fake so whi Kótóné fo aomó sukóló beteralepóló, tēteróló kaae tare whi Kerisoné e fotokōratepa, yalo foró yale alatamo diāpaae i dere ape.

19 Kale Dēi Kepe Wisiné e fotokōratepa, kae kae kelemei alaró doasi sira yaaire alatamo eróturaalu, Jerusalem bemó kaae soro yó maté fóló, Iirikum hae kwiamó sóko felepó. Téturaalu, Kerisoné fo wisinaale mo turó yó maté kwēyalepó.

20 Mo take yalo enée yóló muté wale kisipa i ape. So whi tēteróló kaae tare whi Keriso tué inire be hulupaee kale fo wisi yó maté kwēyaai yalepó. Atéyaleiteita, hale mei, me whiné diyale kutó kwia kemeróló ditu dere kaae, yaaire hōtepa yalepó.

21 I dere fo kaae asemókélé erapó.

“Āta etei kaae whipóló mené yó matepa kilini yale so whinétei a kolóo, etei kaae whipó depa woseni yale so whiné ama fo wosóló a kisipa yóo yaalo ai apé.”

22 E taketitei diā beterepaae waai yalemó, ai alarapené bi bi duraalu wénipó.

Pol Rom-paae faai tale yaletei

23-24 Tépatēi, i hae kwiamó tē mole be hulua dokō fea Talené fo yó maté kwēyóló šureteiné mió me kutó diyaaire tē munipa, ba fo dokō fea yalo diā kēle wonée du betalepó. Téyaletei, mió me kutó diyaaire tē munipa, Spen hae kwiaapaae faai wouraalu, diā keleté waai kisipa mutapó. Ti e diā beterepaae sóko wóló, mepaae be dē diātamo ekei yóló betero, nalo e faaire tikipaae fupa, mepaae yaayare ɔlarape diāné tao saasepóló dapó.

25 Até yaai waairaalu, mió Jerusalem bemó Kótóné kae betero betere so whipi tao sene fulapó.

²⁶ Ti noatepae, Jerusalem bemó Kótóné kae betero betere so whi kuamó, mepae yolealere so whi hale tao suraalu, Masedonia hae kwiaró Akaia hae kwiatamomó Kótóné ama kae betero betere so whi atima kisipanétei hekesetamo *moni* deràleta yalepó.

²⁷ Atéro atima wisi kisipatamo deràleta yale *monita*, take folosóro Juda fakené atimapaee erale wisi ala kwia mulapó. Ti ai kwiaata, folosóro Juda fakené Juda meire fake so whi atimané kepe tuapaae Talené wisi ala eralepó. Atéyale alamó, Juda fakepaae momó tokó móturaalu, atimamo tao sóro yayare ɔla matepa, mo wisirapó.

²⁸ Aita, epaae diyae yale kutó ereteiné atima hajtamo ai *moni* sere ala kolóló, ɛ Spen hae kwiapaae faai wouraalu dià keleté waalopó. Ti ai *monita*, folosóro doteyale *aposel* whirapené ditere kutómó oleyale du ai ape.

²⁹ ɛ dià beterepaae wale sukamó, so whi tetérolo kaae tare whi Kerisoné erater wisi ala ɛ tuamó fayólo mo suratepa, diapaae eraai waalopólo kiswa mutapó.

³⁰ Térapa, no nerape-ó, da tetérolo kaae tare whi Yesu Keriso tuamó betere alaró Deji Kepe Wisiné matere yaala sóko fole alatamo ɛ tuamó moleteiné diapaae setere fo dapó. Ti noatepae, yalo yaaire ala yaqsóro sekei alané sesetu betetapa, diakélé ɛtamo ai seke tuamó bitu, Kótóné ɛ tao sópólo momatu betae.

³¹⁻³² Ti emó momaraaitere ala i ape. Judia fake Kótóné fo woseni hale betó mole whirapené ɛ daqsóro momaróo, Jerusalem bemó kae betero betere so whi tao sóro melaaire *moni* atima wisi tuétamo sópólo momaróo du betae. Téturaalu, Kótóné ama kisipané ɛtamo dià beterepaae wópólo depa, ti wóló, da fea ekei yólo saa wisi nóló beterópólo, momatu betae.

³³ Térapa, hosaa muni deyólo mo dua betere ala mótu betere Kótó dià featamo beterópólo yae. Mo kée. Teyópólo yae!

16

Pol-né ama fulumu whirapepaae kóleó yale fo

¹⁻² Kenkria be huluamó betó mole Keriso so whiné kutó diratere so dané ne Fibi-ta, mo so wisipó. Atérapa, Kótóné kae betero betere so whiné mepaae so whi mo wisiyólo dape su dere kaae yólo, akélé Tale tuamó betere sopa, mo wisiyólo dape sae yólo i dere ape. Atéturaalu, ɛ me ala ó me ɔlakó yayá depa, ti diaa ɛ tao sae. Ti noatepae, ɛta so whi fea tao suraalu, ɛkélé mo wisiyólo tao su betere sópó.

³ Yesu Kerisoné doimó ɛtamo betamó kutó diratere so Pisisilaró oma Akuilatamopaae kóleó yae.

⁴ Ti atimaamo mené deléptei witere ala ini, halaainé ɛ tao su betalepó. Atéteremó, yalokélé mepaae Juda meire fake Keriso so whinékelé, atimaamoné yale alamó Talepaae mo kée du betetapó.

⁵ Atimaamoné bemó touràleta du betere Keriso so whipaekélé kóleó yae. Yalo hosaa mole no Epainetus-paaekélé kóleó yae. Ti ɛta, Esia hae kwiamó betó mole so whi Yesu Kerisoné doimó Keriso betaaipa, folosóro api Keriso betale whipó.

⁶ Dià tao saai kiswa mutu, depe tukó wei kutó diale so Mariapaae kóleó yae.

⁷ ɛ fake whi ɛ yale kaae, *dipula* betetere seke Adronikus-ró ama soma Junias-tamopaae kóleó yae. Ti atimaamota, ɛ Yesu Keriso tuamó betaaipa

folosóró Keriso bitu, kale *apospel* wh̄rape betere tuamó mo doasi doi mole soró wh̄tamopó.

⁸ Tale tuamó bitu, yalo mo hosaa mole no Ampliatus-paae koleó yae.

⁹ D̄a Yesu Keriso tuamó bituraalu, bet̄a kutó ditera wh̄ Urabanus-ró yalo mo hosaa mole no Stakis-tamopaae koleó yae.

¹⁰ Yesu Keriso tuamó betepa, k̄aa kolóló wh̄ wisipó du betale seké Apellesipaae koleó yae. Aristobulus-né be wh̄ so wh̄paaekélé koleó yae.

¹¹ Yalo fake wh̄ Herodion-paae koleó yae. Narsisus-né bemó betó mole mepaae Tale tuamó betere so wh̄paae maaté koleó yae.

¹² Tale tuamó bitu, mo depe tukó wei kutó ditu betale so tamo Tipaenaró Triposa-tamopaae koleó yae. Me yalo mo hosaa mole ne Tale tuamó bitu, mo doasi depe tukó wei kutó ditu betale so Persis-paaekélé koleó yae.

¹³ Tale tuamó betepa, sókó sóró kae beró betere wh̄ Rufus-ró hamata-mopaae koleó yae. Ti ama hamata, yalo hae kaae bitu, ̄ tao su betale sopó.

¹⁴ Asinkritus, Flekon, Hermes, Patrobas, Hermas-sépi, atimatamo betó mole mepaae norapepaaekélé koleó yae.

¹⁵ Filolokus, Julia, Nereus-ró ama nematamokélé, Olimpás-kélé, atimatamo betere Talené kae betero betere so wh̄ feapaaekélé koleó yae.

¹⁶ Kótóné ama kae betero betere so wh̄ bitu, koleó yóló apuóló, dīsisitei koló u tukó nuku, i tukó nuku du betae. I bemó betó mole Keriso fake so wh̄inékelé dī feapaae koleó i dere ape.

¹⁷ No nerape-ó, dīpaae yó male mo bete mole fo wisi mupatei, mepaae kae kae h̄ko fo yó matere wh̄rapené dī betamó beteretei tekeróló, diaāq du betere wisi ala taaróló, dī dée nalaqsóró, tika kae bitu, ai wh̄rape mo hotowaró kaae tawae.

¹⁸ Ti noatepae, atei ala du betere wh̄rapeta, d̄a t̄eteróló kaae tare wh̄ Yesu Kerisoné kutó diréni, atimané yaaire ala maaté ek̄leyóló du betera. Atéru, mo bete mole fo diriyóló tuénire so wh̄ dilikóló h̄ale mulóturaalu, mo felei foró dukiraterer fotamo du betere wh̄rapené dī k̄paae falaqsóró wisiyóló kaae tawae.

¹⁹ Dī fea Kótóné fo wosóló aqmó sukóló betó mulapó dere fo, i bemó betó mole so wh̄ feané wosalepó. Dī ai ala erapóló deté fole fo yalo woseturaalu, ̄ mo doa h̄ajné sukutu betera. T̄erapa, dowi ala mulapóló, só derané inire so wh̄ bitu, wisi ala bet̄a yaai, kisipa fosó fosóre so wh̄tóró betae.

²⁰ Mo hosaa muni deyóló dua betere ala mótu betere Kótóné Satan t̄eteróló, diaāq hó aqmó betera ala mo felekemó yaai dapó. D̄a t̄eteróló kaae tare wh̄ Yesu Kerisoné hamokoróló h̄ale tao sere ala dī tuapaae erópóló yae.

²¹ ̄tamó bet̄a kutó ditera wh̄ Timotinékélé, yalo be wh̄ Lusias, Jeson, Sosipata, atimanékélé dīpaae koleó dapó.

²² I fo as̄erale wh̄ ̄ Tertius d̄a t̄eteróló kaae tare Tale tuamó bitu, yalo dīpaae koleó dapó.

²³ Ek̄kélé, mepaae imó betó mole Keriso so wh̄kélé, d̄a fea touróló ̄la nukua dere be tale Kaius-né dīpaae koleó dapó. I doasi be huluamó *moni* t̄eteróló kaae tare wh̄ Erastus-ró d̄ané no Kuartus-tamoné dīpaae koleó dapó.

²⁵ Yesu Kerisoné yale ala i ape yóló, mió yalo yó mótu betere fo wisi diaāq wosetu betepa, Talené ama ai fonétei dī diriyóló betera, fotok̄ sumó bulalérápó. Atére alamó ama doi doasi muópóló yae.

²⁶ Ai ala wisita, mo take bitiré wale wh̄rapené kilini, kinóló moletei mo ti betó tare Kótóné ama fo eraterer koló wh̄rapepaae i fo as̄e yae depa as̄e

ipakalepó. Aita hale meipó. So whi feané i fo dosayólo kisipa duraalu, kinólo muale ala i haemó betó mole so whi feané Yesu Kerisopaae tué tiki tirólo a aomó bitu, ama ala eraté fu beterópólo hakearó beterapó.

²⁷ Atére Kótó beta fea ala fosó fosóre bete tale beterapa, ama doasi doi hale muó tanópólo, da Yesu Keriso tuamó bitu, hale sóro horótu betae. Mo kée, téyópólo yae!

1 Korin

¹ Kótóné mole kisipa sya furaalu, Yesu Kerisoné ama fo yó male fópóló, ẹ *aposel* whị sóró beteraai, Talené ẹ beterepaae ape yale whị Pol-né dapó. Dáné no Sostenes dąmo wusuró bituraalu i dere ape.

² Yalo i dere aseta, Korin be huluamó Yesu Kerisoné sameané fokóló kae betेरóló, Kótóné touró betere so whị diąpaae dapó. Dią atéro beteraleteita dowi ala ini, ama mo kae ala betą erótu betेरópóló, ẹ beterepaae ape yalepó. Aita, dią maaté mei, hae kwia dokọ feamó betó mole so whíkélé Yesu Kerisopaae tao sae du betere so whị dią ere kaaetóro erapó. Ti ai seké ąta, dąkélé atimakélé fea teteróló kaae tare Talepó.

³ Dáné Aya Kótóro dą teteróló kaae tare whị Yesu Kerisotamo tuámó kaaróló wale hamokoróló hąle tao sere alaró hosaa muni deyóló mo dua betere alatamo, dią tuąpaae erópóló yae.

Talepaae mo kée dere fo

⁴ Ti diąta, dą teteróló kaae tare whị Yesu Keriso tuámó betepa, Kótóné hamokoróló hąle tao su betereitimó betere dokọ Kótópaae yalo mo kée du beterapó.

⁵ Ti noatepae, dią ą tuámó bitu kaekae ala erópóló, ama fo yó matere alaró ai fo bete mo diriyóló kisipatere alatamo Kótóné dią mo suró beterapó.

⁶ Ti aita hąle meipó. Dáné diąpaae Yesu Kerisoné ama yale ala i ape yóló yó matere fo diaaọ wosaletiné, Talené dią tuámó mo ala eró betepa kilituraalu, ita mo bete mole fopóló kisipa mualepó.

⁷ Atéreteiné, dą teteróló kaae tare whị Yesu Keriso hąkeamó wale kelaai dapóló, dią keteke buóló kaae taté fu beterapó. Téturaalu, Talené ala er-aairetei yąyąni, kae kae ala fea erópóló Dẹi Kepe Wisiné hąle matere ala dią tuąpaae mo suró beterapó.

⁸ Atépa, dą teteróló kaae tare whị Yesu Keriso wale sukamó, dią me alakélé munire so whị betेरópóló amatei dią fotokọ bulaté fóló kemene fole kwiapaae sókó faalo ai ape.

⁹ Kótóné diąro ama Naale Yesu Kerisotamo fulumu yóló betą kisipa muóló betेरópóló, ẹ beterepaae ape yalepó. Atéyale Kótóné ama eraalopó dere ala fea hąsókó feni, motóro dokonóló erótua dapó.

Keriso so whị fake tekeyale ala

¹⁰ Norape-ó, yalo diąpaae i dere fota dą teteróló kaae tare whị Yesu Keriso tuámó bitu, dią fake terekeni betą kisipa muóló mo betą alatóro du betेरópóló, ama doimó yalo dią tao su ma fo i dere ape.

¹¹ Yalo no nerape-ó, diąsisi arale sóró fake teketu beterapó dere fo mepaae Koloené be whinė ene wapa wosalepó.

¹² Yalo dere foné bete i ape. Diąkó mené duraalu, ęta Pol-né yó matere fo sya fulapó, mené du Apolos sya fulapó, mené du Sipas (Pita) sya fulapó, mené du so whị teteróló kaae tare whị Keriso sya fulapó, du betere fo yalo wosalepó.

¹³ Diaaọ ai du betere ala-a, dą teteróló kaae tare whị Keriso terekeyóló kae kae fake betere? Dią tao saai Pol filipaa ni tómó olerale? Dią wẹi tópureletei-a, Pol-né fake so whị beteraai yaleé? Mo mei ai ape!

14 Diã mepaae so wh̄i wei tópuratere ala ɣalo ini, Krispas-ró Kaius-tamo betã tópuraleteiné mo kée fo du beterao.

15 ɣalo mo kée dere fo bete i ape. Diã mepaae wh̄iné duraalu, ęta Pol-né doimó wei tópualepó dere fo yaaire tų munéni yaletéiné dapó.

16 Kisipa keteyale fo me i ape. Stepanas-ró ama fake so wh̄itamo betã ɣalo wei tópuraletei, mepaae so wh̄i ɣalo tópurénipóló kisipa mutapó.

17 Ti noatepae, ðã tęteróló kaae tare wh̄i Kerisoné ę dotonaletéita, so wh̄i wei tópurópóló ini, so wh̄i feapaae ama fo wisi yó melópóló yalepó. Ai fota, mo wh̄iné mole fosó fosói kisipané yó mótumipó. Ti noa ala yaosóró meipó. Mo wh̄iné kisipané fosó fosóyóló yó matere foné, ðã tęteróló kaae tare wh̄i Keriso ę filipaa ni tó mó sukóló ðã tao sale foné bole doasi fotokų aluraosóró dapó.

Kerisota Kótóné fosó fosóre kisiparó fotokųtamoné betepó

18 Ti noatepae, sukóló mo ti aluyaaire so wh̄irapené ni tó mó sukálepó dere fo woseturaalu, bete muni hãle hõko fo nisi du beterao. Téatei, aluyaosóró tao sere so wh̄i ðanéta, Kótóné ai fo doasi fotokų bulapóló kisipa mutu beterao.

19 Ti noatepae, i fo aseýóló muló beterao.

“Fosó fosóre so wh̄iné kisipa tiki ɣalo doróo, mepaae so wh̄irapené doasi kisipare alakélé ɣalo okoko eróló mo ti doróo yaalopó,” erapó.

20 ðã tao saai fosó fosói kisipa mole wh̄i-a, de betere? *Skul* yóló doasi kisipa sere wh̄i-a, de betere? Mió i alimó bitu, du betere alané bete kisipare wh̄i-a, de betere? Mo meipó. I haemó betere wh̄irapené mole fosó fosói kisipata, Kótóné ama yale alané keteirapené kisipa aoróló, mo ti okokoralepó.

21 Ti noatepae, so wh̄iné i haemó mole fosó fosói kisipané Kótóné ala bete kelaai kikitu betereitei, kelaosóró Kótóné ama fosó fosóre ala sya furaalu, atimané kisipa fomaakeralepó. Atére Kótóné ama fo wisi mepaae so wh̄iné bete muni hãle hõko fopóló faletu betepatei, ai fo wosóló tuę tiki tiratere so wh̄i aluyaosóró Kótó ę wisi kisipatamo tao sua yalepó.

22 Juda fake so wh̄iné dere fo mopóló kisipa tirópóló, kelemei alakó erae yóo, Juda mei Krik fo bole so wh̄iné fosó fosói kisipa bete kekitua yóo du beterao.

23 Téatei ðanéta, ti so wh̄i tęteróló kaae tare wh̄i Keriso filipaa ni tó mó sukále fo betã yó mótu beterao. Atéro yó matere fo woseturaalu, Juda fake so wh̄i atima dei tuę mutu aita kelemei ala wisi mei, hõko alapóló atima dée nukua yóo, Krik fo bole so wh̄iné bete munire fopóló faletua yóo, du beterao.

24 Téatei, Juda fake so wh̄ikélé, Krik fo bole so wh̄ikélé fea Kótóné ę beterepaae ape yalepó. Atéyale so wh̄iné ðã tęteróló kaae tare wh̄i Keriso sukálepó dere fo woseturaalu, ęta Kótóné fotokųró ama fosó fosói kisipatamo bole bete ai ape du beterao.

25 Ti noatepae, wh̄iné Kótóné dere ala kilituraalu, bete muni kapala hõko alapó du betepatei, ai alané mo wh̄irapené fosó fosóre kisipa teraae falapó. Mepaae wh̄irapené Kótóné du betere ala kilituraalu, keteirapené dere ala kaae aorapó du betepatei, ai alané mo wh̄iné bole doasi fotokų teraae falapó.

26 No nerape-ó, ðã Talené ę beterepaae ape yaletéi, take ðã noa kaae so wh̄i betepa yaleró, diaaętei kisipa muae. Mo so wh̄irapené ðã fea kaae

kolóló, fosó fosói kisipa mole wh̄rape ó néli wh̄rape ó mo doasi topo wh̄jne naale senaalerape bitinipó.

²⁷ Tépatei, i haemó mepaae doi munire alarape Kókóné tao suraalu i haemó betó mole fosó fosói kisipa mole wh̄rapené kisipane ala sisópaae eráló haleralépó. Téturaalu, mepaae i haemó fotokq buni bére ala tao suraalu, fotokq bole ala só deróló haleralépó.

²⁸ I haemó doi munire alakélé, bete muni h̄ale h̄oko du betere alakélé, mo inire alakélé fea Kótóné sorokó suraalu, mo doasi doi mole ala só deróló h̄ale ɔla aɔralépó.

²⁹ Ti ai ere alata, noa ala yaɔsóró meipó. So wh̄j mo betanékélé, Kótóné ama keletómó bopé fakeyóló nene yaɔsóró erapó.

³⁰ Yesu Kerisota, ɔamó fosó fosói ala melaai, Kótónétei ɔ ai alané bete alée faralépó. ɔ tuamó bole fosó fosói ala wisi i ape. ɔa ɔ tuamó betepa, Kótóné donoi so wh̄jópó yó, ama ala erópóló sóró mo kae beteroó, ɔané dowi ala Yesuné sameané dupuróló ɔa h̄ale beteroó erapó.

³¹ Atéreteiné, i fo aseyóló muló beterapó.

“Mepaae so wh̄j bopé fakeyóló nene yaai depa, ti Talené ama eró betere alamó betɔ ɔ dukiróló bopé faketu betae,” erapó.

2

¹ Norape-ó, ɔ diɔ beterepaae wóló, Kótó ɔ etei kaae Tale beterapóló diɔpaae yó móturaalu, wh̄jne wosóló feléyópóló yaɔo fosó fosói foné ó fosó fosóre kisipané inipó.

² Ti noatepae, ɔ diɔtamo betale sukamó mepaae ala yaɔo kisipané enépatei, me ala kisipa inire wh̄j aoyóló beterepó. Atéru, Yesu Keriso betɔ etei kaae wh̄jópóló ere foró ɔ filipaa ni tómó sukɔle fotamo betɔtóró, yó melaai kisipa mualepó.

³ ɔ diɔtamo wóló betale sukamó, béyóló otaalere alakélé, witere alakélé iruraalu, diri furu furutamo Talené fo yó mótu betalepó.

⁴ Talené fo wisi yó móturaalu, so wh̄jne wosóló felérapó yópóló, yaɔo fosó fosói kisiparó fotamoné yó menipó. Téni, ɔei Kepe Wisiné fotokqné erótu betere ala diaaɔ h̄akeamó kolópóló, yaɔo h̄ale yó betɔ mótu betalepó.

⁵ Ti aita, diɔ mo wh̄jne fosó fosóre alapaae tué tiki tiréni, Kótóné fotokqné erótu betere alapaae betɔ kisipa tirópóló yalepó.

ɔei Kepe Wisiné matere fosó fosói kisipa

⁶ Tépatei, Kótóné ama bete mole mo fo wisi ɔa dirii kisipa mole so wh̄japaae yó matepa woseturaalu, ita mo fosó fosói fo wisipó du beterapó. ɔané ai yó mótu betere fota, mió i alimó betere wh̄j ó atima tetéroóló kaae tare topo wh̄rapené dere fosó fosói fo kaae meipó. Ti ai wh̄japeró atimané du betere alatamota, mo h̄ale ɔla kaae alée fu beterapó.

⁷ ɔané atei kaae fo mo yó meni, Kótóné kinóló mole fosó fosói fo betɔ yó mótu beterapó. Ti ai fota, ɔa Kótóné ama kae ere ɔ tuamó beteroópóló, mo take saró haetamo kaaraaipatei, mo so wh̄jne kelaɔsóró kinóló munélipakalépó. Tépatei ai ala ɔapaae mo eraalopó.

⁸ Mió i alimó betó mole so wh̄j tetéroóló kaae tare topo wh̄rapené, ai kinóló mole fosó fosói ala mo kisipanipó. Ai alatamo atimané tué uasóró, ti Kótóné ama kae ere ɔ wisinaale fane Tale ɔ filipaa ni tómó oleróluameipó.

⁹ Tépatei, i fo aseyóló muló beterapó.

“Kótóné ɔpaae yaala sókó fu betere so whɔpaae eraaire ala ama ta leróló muló betereitei, betɔ whɔné kelenékélé kolóo, wosélinékélé wosóo, hosaa tuamókélé mulóo mo inipó,” erapó.

¹⁰ Atépaitei, ai kinóló mole alarape ɔané kolóppóló, Kótóné ɔa tuamó betero betere Deɔ Kepe Wisiné haɔearalepó.

Téturaalu, so whɔné hosaa tuamó mole ala taleyóló, Kótóné ama mo apaae derepale fo bete mo whɔné fosó fosóre alané tué enénipa, Deɔ Kepe Wisinéitei ai kinó betere alarape bete tokóló haɔearótua ɔapó.

¹¹ Ti noatepae, me whɔné mole tué tiki né kelere? Ai whɔné ama kepené betɔ tuérapó. Atére kaaetóro, Kótóné mole kisipakélé me whɔné tuéni, ama Kepené betɔ kisiparapó.

¹² Talené ɔa matepa sale Kepeta, i haemó betere kepe mei, Kótóné hamokoróló haɔe matere ala wisi ɔané kisipa yóppóló, ama ɔoteyale Kepetóro ɔané salepó.

¹³ Ti ɔané i du betere fota, mo whɔné yó male fosó fosóre kisipané dumitei, Kótóné Deɔ Kepe Wisiné ɔapaae yó matepa, ɔanémo ɔiapaae i dere ape. Deɔ Kepe Wisiné erótu betere ala yó móturaalu, ama ɔapaae etéro yó melae dere fótóro sya fóló, i du betere ape.

¹⁴ Kale Deɔ Kepe Wisi bitinire whɔné, ti Kótóné Kepené yó matere fo mo ɔapóló wosetumipó. Ti noatepae, ai fo bete Deɔ Kepe Wisiné yó matepa, ti sumó kisipanérápó. Kepe Wisi bitinire whɔné ai fo wisi haɔe hoɔo fo nisiyóló, bete wisiyóló kisipanénipó.

¹⁵ Kale Deɔ Kepe Wisi betere whɔné ti fea ala ama sumó taleyóló kisipanérápó. Tépaitei, ai Kepe Wisi betere whɔné ama dere ala me whɔné ɔ taleyóló só deranéniɔ.

¹⁶ Etei kaae fo erapó.

“Mé whɔ Talené ama kisipa kaae muluraalu, ɔpaae naao kisipa mole alarape i ape yóló, ɔ yó manéré?” erapó.

Tépaitei, Talené sóro betero betere whɔ Kerisoné mole kisipa ɔa tuamókélé mulapó.

3

Kerisoné ala ɔiriyóló tuéniru alale seretei

¹ Norape-ó, yaɔo ɔiapaae Talené fo yó móturaalu, Deɔ Kepe Wisi betere so whɔpaae yó matere fo kaae yó manépaitei, ɔia tó tikiné ekɔlere ala du betereiteiné, mo so whɔ kaae beterepó. Yesu Keriso tuamó keteirape kaae betepa, ai ɔalemótóro yó mótu betalepó.

² ɔia ɔiri ɔla naaire suni, keteirape kaae betepa, mo ɔirire so whɔimó matere ɔla kaae meni, ketei matere awɔ kaaetóro malepó. Miókélé ɔia ɔiriri ɔla naaire sunipó.

³ Ti ɔiaɔa, tó tikiné ekɔlere ala haɔe yótóro tarapó. Ti noa betené yaɔo i fo de? Mepaae whɔné dere ala kolóló, ɔiasisi u tɔterótu i tɔterótu yóló dei tué mutere alaró arale sere alatamo haɔe yó tarapó. Tétu, ɔiaaɔ tó tikiné ekɔlere ala sya fu betereitei mo haɔearóló yó matapó. ɔiaaɔ ai du betere alata, haɔe mo so whɔné dere ala kaaepó.

⁴ Ti noatepae, me whɔné duraalu, ɔ Pol-né dere fo sya fulapó, mené du, ɔ Apolos sya fulapó du betere-a, haɔe mo whɔné dere ala kaae ɔiaaɔkélé dumipóló de?

⁵ Ti Apolos-a, noa whjé? Ẹ Pol-kélé noa whjé? Dąmota, Talené kutó diratere whj maaté bitu, ama fo diąpaae maletiné dią ąpaae tué tiki ai tiró betere ape. Talené amatei kutó terekeyóló whj dokọ betą betą yóló matere kaae, dąmopaae malepó.

⁶ Atéreteiné, ọla wae yało biliyóo, Apolos ą ti ọla wisiyóló holóppóló wẹi deróo yaletéi, ai ọla wae wisiyóló horatere alata, ti Kótóné amatóro eratapó.

⁷ Ti ọla wae bilitere whjro wẹi derótu betere whjtamota, mo hałe ọla aąrapó. Ọla horótu betere Kótó betą mo doasi ai ape.

⁸ Ọla wae bilitere whjro wẹi deratere whjtamóné betą alatóro eraai kisipa mutu, kutó ditu beterapó. Atétere kutó Talené taleyóló, me whjné ama diyale kutó sýtóro dupu melóo, me whjné diale kutómókélé atérótóro melóo, yaalopó.

⁹ Ti noatepae, dąmota Kótóné ama betą kutó diratere whj betepa, diąta Kótóné ama kutóro tẹtere betamo kaaepó.

¹⁰ Kótóné ama hamokoróló ẹ hałe tao saleteiné, fosó fosóre whjné be tẹtu dere kaae tẹyaairaalú, kaae sóro hae eleké yało deyalepó. Atéro deyale eleké tómo me whjné be tẹtu beterapó. Atéro be tẹtere whjrape dokọ feané họko tẹni, mo hotowaró kaae taru tẹnérapó.

¹¹ Ti noatepae, ai tẹne be eleké taaróló, me whjné eleké kae denénipó. Ti ai be tẹtere elekéta me kae mei, Yesu Kerisopaae dó faróló erapó.

¹² Mepaae whjné ai kale dere eleké tómo be tẹturaalu, *kold kapa, ó silpa kapa* ó doasi *moniné* duputere kane ó ni fake ó haťa sóku ó kape ó we dako sórotamo tẹtu betepa, ti Talené ama taletere be demó, whjrape dokọ feané diyale kutó kaae kolóló haķearaaló ai ape.

¹³ Ti ai be tẹtere whj dokọ feané diyale kutó Talené ama taletere be demó, mé whjné diri ọla sóro tẹyóo, mé whjné béi ọla sóro tẹyóo eréro siné dóló haķearatepa, kelaalopó.

¹⁴ Mé whjné tẹale betamo siné dénitepa, ti ama diyale kutómó dupu wisi saalo ai ape.

¹⁵ Mé whjné ama tẹyale betamo siné doló kemeró betepa, ti ama diyale kutómó me dupu saalomeipó. Ti ą aluyaąsóró Talené tao saalotei, ama kuti ó mepaae ọla ọla fea siné doló tiki hałe fu dere kaae yaalopó.

¹⁶ Diąta, Kótópaae moma dere be tẹnuraalu, Kótóné Dẹi Kepe Wisi dią tuámó ai betere kisipanié?

¹⁷ Kótópaae momatere betamo, mepaae so whjné fisikóló dorótu betepa, ti Kótóné ai so whjkéle doraalopó. Ti noatepae, Kótópaae moma yóppóló tẹne beta, me dowi alatamo hosekéni, mo ama alatóro eróppóló kae tẹno betere momatere be ti diątóró ai ape.

¹⁸ Diaaątei diąta, fea ala bete kisipare so whj nisi yaąse. Mió i alimó betó mole so whjné kisipané i sekéta mo fosó fosórapó depa, ti ai whj ą me ala tué inire whj kaae bitu, Talené ala betą sya fu beteróppóló yae. Atétepa, ti mo fosó fosóre whj betaalo ai ape.

¹⁹ Ti noatepae, i haemó betere whjrapené mole fosó fosói kisipa Kótóné kilituraalu, ita bete muni họko alapó du beterapó. Aíta, i asẹmó mole fo kaaepó.

“I haemó fosó fosói kisipa mole whjrapené so whj dilikitu betere alané denólótu betere alamó Kótóné atimatei daalopó,” erapó.

²⁰ Ai fo kaae me i ape.

“I haemó betó mole fosó fosóre wh̄irapené tué tikita, me bete muni h̄ale ɔla kaae aqretei Talené ama mo tuérapó,” erapó.

²¹ Térapa, mo i hae wh̄iné diámó meló betere ɔla ɔlakélé, take nalopaae yaaitere alakélé, fea diá Yesu Keriso tuámó betepa meló betepa, mepaae wh̄irape doiyóló bopé fake dere ala du betaqse.

²² Diápaae ai meló betere ɔlata, Pol ó Apolos ó Sipas (Pita) ó mió i ere hae tiki ó betere alakélé, ó sukutere alakélé ó mió du betere alakélé, ó take nalopaae yaaitere alakélé fea Talené diámó meló betereiteiné ai ɔla ɔla taleta, ti diátórótípó.

²³ Ti diákélé, dá teteróló kaae tare wh̄i Kerisoné ama so wh̄itoró betóo, Yesu akélé Kótó aqmó ama naalema betóo, erapó.

4

Dáta Kerisoné kutó diratere Aposel wh̄i betepapó

¹ Térapa, diáné dá noa kaae wh̄i bitu déró, i dere fo wosóló kisipa muae. Dáta, so wh̄i teteróló kaae tare wh̄i Kerisoné kutó diratere wh̄i bitu, Kótóné kinóló mole mo fo wisi wisiyóló kaae taru, so wh̄i feapaae h̄akeamó yó mótu betepópóló dá sóró beteralépó.

² Téró mepaae wh̄iné, me wh̄ipaae i kutó ó ɔla wisi mo tawae depa, ti mo wisiyóló kaae tanérapó. Nalo ama diyale kutó talené keleralemó, h̄oko dini mo donotóro dípa, ti mo wisirapó yaalopó.

³ Yálo h̄asókó fóló yale ala diáné ó mepaae fo tokóló taletere wh̄irapené taletepa, ɛ whaalia inipó. I dere fota, mo dapó. Ɛ h̄asókó fóló du betere ala yáloitei tale dumipó.

⁴ Kótóné keletómó ɛ h̄asókó fóló yale ala yálo hosaa tuámó munipóló kisipa mutapó. Tétu, yáloitei ɛ taleyóló me h̄asókó fele ala munipó depa, ti ɛ me ala initere wh̄ipóló dumipó. Yálo du betere alata, Talené ama betá taletu betepapó.

⁵ Atérapa, so wh̄iné du betere ala taleyaai Talené tukóló muló betere be de teópatei, diaaq me wh̄i taleyóló só deréni, Talenétóro yópóló kaae tawae. A wale sukamó so wh̄iné diliki tuámó kinóló du betere ala h̄akearóló de tuámó mulóo, so wh̄iné me ala yaairaalu hosaa tuámó kikiti mutu betere kisipa tikikélé h̄akearóo, yaalopó. Atétere sukamó, so wh̄i feané yale wisi alamó Kótóné atima dupu betá betá yóló matepa saalopó.

⁶ Atérapa ne norape-ó, Apolos dāmoné diá tao saai kisipa mutu, yale ala fea, diápaae asemó ai deté wale fota, diaaq kisipa sópóló sūróló yalepó. Ti noa betené mei, Juda fakené mara mole fo i ape.

“Talené aseýóló muló betere fota, mo wh̄iné kisipa mole alatamo touróló yaqse,”

ere fo bete diaaq kisipa yaasepóló, du betere alapaae dó faróló dāmoné yó malepó. Atéyale ala diáné wisiyóló kisipa depa, ti me wh̄iné doi sóró horóo, me wh̄iné doimo só deratere alata, bopé faketera ala yaalomeipó.

⁷ Ti noatepae, yá kolósu me wh̄i kolósu yóló, me wh̄i kaepó du betere-a, né kae kae yóló beteralé? Naao ai sóró tare ɔlata, yá mené menipóló kisipa mute? Ai ɔlatamo naao sóró tarapóló kisipa mutepa, ti naaotei salepóló kisipa mutu noatepa bopé faketu betere? Tēni, diáné ai mole ɔla ɔlata, mené diámó meló betepa, bopé faketera ala mo taalae.

⁸ Diaaq senére ɔla ó enére ala fea yaḡare nisiyalemó, diá mo sū ai ererapó! Diáta, ɔla ɔla fea yaḡani, mo néli wh̄irape ai bitirapó! Dāné diá tao sini,

diã tẹ̀teróló kaae tare doasi topo whĩrape ai bitirapó! Diã tẹ̀teróló kaae tare doasi topo whĩrape bituąsóró, ti ðakélé diątamo betámó tẹ̀teróló kaae tare whĩ bitu, hẹkesetere ala du bituąpó!

⁹Ti noatepae, yało kisipané *aposel* whĩrape ðata, Korin bemó betó mole so whĩné keletómó Kótónétei ða doi muni mo belei ọla kaae aąrapó. Ti ðata, bóéné be nóló so whĩ feané keletómó doasi hale seróló daairaalu, dokóló muló betere aąrapó. Atére ala i haemó betó mole so whĩnékéle, hepen-mó betó mole *ensel*-rapenékéle, kolópóló hąkeamó hale seralepó.

¹⁰Đata, ða tẹ̀teróló kaae tare whĩ Kerisoné ala erótu, kisipa okokoi whĩrape aąpa, diąta Keriso tuámó bitu, ama ala erótu betere fosó fosóre whĩrape aąrapó! Đa fotokọ buni, bére whĩrape betepa, dią doasi fotokọ bole whĩrape ai beteterapó! Dią doasi doi mole whĩrape betepa, ðata belei sókótei i betó mole ape!

¹¹Take bitiré wóló, mió i betere alimókéle, ọla meiyóló wotetamo betere alakéle, weĩ nokole dere alakéle, dowi bisinaai fi kuti deróló betere alakéle, mo doasi susupu sere alakéle, ða be meiyóló hoko fité kotere alakéle, hąle yó tarapó.

¹²Đa naaire ọla ó fitere bemó kisipa mutu, ðané fotokónétei depe tukówei kutó ditu beterapó. Mepaae whĩné ða só deróló faletere fo depa, atimapaae Talené dią wisirópóló yae fo betą yóo, ðapaae doasi susupui ala eratepatei tokó meni, me ọla meipóló hąle bele yóo, du beterapó.

¹³Mepaae whĩrapené ða eratere fo depa, ðané atimapaae mo naamei fo maaté dua ðapó. I haemó betó mole so whĩné ða kilitu, doi muni mo dowi taae fatere ọla kaae aąraté waleteti, miokéle ai alatóró hąle yó tarapó.

¹⁴Yało i asẹtu betere fota, dią hale yópóló dumitei, dią yało mo hosaa mole naale senaale kaae betereiteiné, dią kópaae faqsóró ma fo ðapó.

¹⁵Dią Kerisoné ala erótu betere tuámó, kaae tare whĩrape mo hąle ọla kaae betó mupatei, ðiáné ayata dekéro bitinipó. Ti noatepae ẹta, ða tẹ̀teró kaae tare whĩ Yesu tuámó bitu, ama fo wisi yó maletéiné ẹ diaaą aya aláe felepó.

¹⁶Atéreteiné, ðiáné yało dere ala kolóló sųróló yaasepóló, dią ketekẹ bulóló ma fo i dere ape.

¹⁷Ti noa ala yaai meipó. Yało mo yaala sókó fu betere naale Timoti a dią beterepaae ai dotonaterere ape. Ti aita hąle mei, Tale tuámó bitu, tuẹ tiki tiróló Talené ala eró tare whĩ wisipó. So whĩ tẹ̀teróló kaae tare whĩ Yesu Keriso tuámó bitu, yało du betere ala diaaą kisipa kete yaqsóró, ama ðiapaae yaalopé. Ti be hulua dokọ feamó betere Keriso so whĩpaae yó maté kutu betere foró yało yó matere fotamo wusuró mo betą alatóró erapó.

¹⁸Ẹ dią beterepaae waalomei nisyóló, dią mepaae so whĩ doasi kisipare whĩ aąyóló bopé faketu beterapó.

¹⁹Atétu betepatei, Talené ama kisipanétamo ẹ dią beterepaae wópóló depa, ti mo felekemó waalo ai ape. Atéro wóló bitu, ai bopé faketu betere whĩrapené dere fo maaté wosaai mei, ai fo tuámókéle noa kaae fotokọ buléro kaae kelaai ðapó.

²⁰Ti noatepae, so whĩpaae Kótóné tẹ̀teróló kaae tare aąmó mole ala eróturaalu, mo whĩné foné maaté ini, Kótóné ama fotokónétóró erótua ðapó.

²¹Ẹ aipaae wouraalu, dią supuraai biyátamo waalopé, yaala sókó furaalu naameyóló mo dua apeloé? Diaaą kisipané mé alakó ðiapaae eraai ape yóló kisipa mute?

5

Nópu nokole whi keriso faketamo touyóló bitini, kae beteépóló hokó falae

¹ Diá tuámó, betá whiné ama alimané dokale sotei á dokalepó dere fo wosalepó. Atéró ayané dokale sotei dokotere alata, mo nópu nokole alatóro ai dere ape. Ti Kótó tué inire whinékéle atei kaae mo sonaalei ala dumipó.

² Aita dowi ala du betepatei, diaaó kisipané wisi ala dapóló bopé faketu beteápó. Ai ala deremó, diá dekené sukuturaalu, atétere whi diátamo touyóló betaqsóro, hókó faluqsóro mo wisi uapó.

³ Ti é diátamo bitini kae betepatei, dá fea tuámó mo betá kepetóro betereiteiné é diátamo beteápó. Ti é kaae betóo, diá kae betóo epatei, é aimó biture kaae, ai ala yale whi yálo mo só deró beteápó.

⁴⁻⁵ Diá fea dá teterólo kaae tare whi Yesuné doimó touróló betóo, yálo kepekéle diaaó kepetamo betámó betóo, Tale Yesuné ama matere fotokó sumó buóo epa, ti ai whi á Satan-né naase tuámó mulae. Atétepa, ti ama tó tiki doraalotei, Tale waaire be demó, ama kepe bete tao saalo ai ape.

⁶ Ti ai whi hókó faréni, hále betepatei wisirapóló bopé faketera ala mo dorapó. Mo sawatamo ǵla *yist-néte* *flawa* o bula doasi tópuratere ala diaaó kisipa inié?

⁷ Diáta, kisi *flawa* o kaae ai betere ape. Térapa, *yist* bunire kisi *flawa* o kaae aléé fóló betaasepóló, upulé *flawa* omó bulótua yale moi *yist* sokóló tae falae. Ti noatepae, dané yale dowi alamó Kótóné dá kwia melaai yaletai, hásókó faróló, *sipsip* hupu male Kótópaae hále melóló sukunapó. Atéyale sekéta me kae mei, dá teterólo kaae tare whi Keriso ai ape.

⁸ Atéremó, Talepaae mo kée yóló ǵla deturaalu, take *flawa* omó bulale moi *yist* sokóló taae falae. Ai *yist-ta*, dowi tué mutere alaró du betale kae kae sonaalei dowi alatamopó. Ai ala taaróló, *yist* bunire otóro deóló naalopó. Tétu, u dei tué mulutei tó tikiné hále sikili dere ala ini, Talené mo alatóro erótu betereiteita, ti kale *yist* bunire o kaaepó.

⁹⁻¹⁰ Take yálo diápaae folosóro asémó, nópu nokole so whítamo fulumu yaqse yale fota, i haemó betó mole nópu nokole so whi ó ǵla ǵla mo dekéro senéé yóló ekele du betere so whi ó me whi dilikóló ǵla ǵla su betere so whi ó kapala kótópaae momatu betere so whítamo fulumu yaqse yóló inipó. Keriso so whinéte ai dosáyale alarapetamo du betepa, ti atétere so whítamo fulumu yaqse yóló yalepó. Ti i haemó betó mole mo so whi tué mutu yálo i fo uasóro, ti mé tikikómo dowi ala munipa, aipaae bití fae fo uáé?

¹¹ Yálo i dere aséta, mepaae so whiné diápaae áta naao Keriso nopó du bitutei, nópu nokole ala ó ǵla ǵla senéé yóló ekele dere ala ó kapala kótópaae momatu betere ala ó whiné doi doróló eratere fo ó topo dotere wéi mo dekéro nóló keyaa fole ala ó me whi dilikóló ǵla ǵla qlémi sere alakéle fea du betepa, ti ai so whítamo fulumu dere ala momókó yaqse. Tétu, betámó ǵla nokole alakéle mo yaqse.

¹² Keriso so whi mei, belapaae hále betere so whiné dere ala taleyóló só derae fo Talené dápaae inipó. Ti taletere alata, Keriso so whi diásisi maaté yae erapó.

¹³ Ti hále belapaae betó mole mo so whi taletere alata, Kótóné betá enérapó. Térapa,

“Diá tuámó dowi ala hále yó tare whi diátamo touyóló betaqsóro kae beteépóló, hókó falae,” ere fo diaaó kisipa yaasepóló i dere ape.

6

Keriso no hamoma fo tokóló só deraqse

¹ Diąkó me whıtamo mepaae ọlamó arale supa, Kótóné kae beteró betere so whı diąsisi wisiranépateti taaróló Kótó tuęnıre whırapené tale yópóló sóró fu betere ala wisire?

² Take nalopaae i haemó betó mole so whı feané dere ala, Kótóné kae beteró betere so whıné taleyaalopó ere fo diaaq kisipanié? Ti diąnétamo i haemó betó mole so whıné dere ala diaaq taleyópóló, Talené yóló muló betepa, ti dią tuąmó ai du betere mo sawa alakélé tale enénipóló kisipa mute?

³ Take nalopaae *ensel*-rapené du betere ala dąné taleyaalopó ere fo dią kisipanié? Ti atei kaae doasi hapólui ala dąné sụmó enérapa, i haemó mo sawa alatei diąsisi alale sóró bóe du betere ala sụmó wisiranénipa de?

⁴ Térapa, Keriso so whı dią tuąmó atei kaae arale sóró bóe dupa, ti diąkó mepaae doi munire so whınékéle sụmó taleyóló donoranérapa, atei kaae so whı sóró beterae.

⁵ Yalo i dere fota, dią haleyópóló dapó. Talepaae tuę tiki tiró betere so whı diąsisi alale su betere ala taleyóló wisiraire fosó fosó kisipa mole whıkó dią tuąmó bitinipa du betere?

⁶ Diąsisi atéro donoréni, Kótópaae tuę tiki tirénıre so whıné keletómó mepaae no ne hamoma só deraairaalu, fo tokóló taletere *Gavman* whırapepaae taleyae du ai betere ape!

⁷ Dią me dupu saai kisipa mutu, mepaae ne notamo fo tokóló só derótu betereteiné, Talené ala erateretei taaróló, mo ti haepaae derepale ala hakearatapó. Mepaae whıné yąpaae erale sekei alaró kapala dilikóló naao ọla ọla sere alatamota, dupu saai dapóló fo tekęni, me ọla meipóló taalatepa mo wisirapó.

⁸ Aténi, diąné mepaae so whı dilikóló atimané ọla ọla sóo, atimapaee sekei ala eróo, du betereteita, diaaq no nepaaetei du beterapó.

⁹⁻¹⁰ Dowi ala du betere so whı Kótóné teteróló kaae tare tuąmó be-taalomeipó ere fo dią kisipa munié? Nópu nokole so whı ó kapala kótópaae momatere so whı ó whıné dokore so ó so dokore whı kae sotamo nópu nokole so whı ó whı hamomatamo ó so hamomatamotei nópu nokole so whı ó whıné tiki dotonóló *moni* sere whı ó ọlémi nokole so whı ó néli whı betaai wisi wisi ọla dekeró senée dere so whı ó weı mo dekeró nóló keyaa folé so whı ó me whı eratere so whı ó so whı dilikóló ọla ọla su betere so whı fea, Kótóné teteróló kaae tare aqmó betaalopó dere fo mo nısiyóló wosaqse. Aita, kapala fo dapó.

¹¹ Ai dosąayale alarapeta, dią mepaae whıné mo du betaletei, dą teteróló kaae tare whı Yesu Kerisoné doimó fokóló kae beteróo, ama so whıpóló sóró kae beteróo, me ala muni mo donoi so whı beteróo, ere alata, dą kaae tare Tale Kótóné Dęi Kepe Wisiné erapó.

Nópu nokole dowi alamó ere fo

¹² Mepaae whıné duraalu, “Kae kae ala fea fo muni, yalo mo sụmó enérápó,” du beterapó. Tépateti, mepaae alané dą tao sumipó. “Kae kae ala fea yaaire fo muni, yalo mo sụmó enérápó,” du betepatei, mepaae alané ę teteróló kaae tawaqsóró, ai ọlané wae sóró kutó diratere whı momó kaae betaalo meipó.

¹³ Mara mole fo i ape. “Mo ọlata, wotetepa nóo, depeta, ti ọla naai daayóo erapó,” Tépateti, ọlaró depetamo ti Kótóné doróló mo ti aluraalopó. Talené

ḁané tiki aleyaleiteita, nópu nópóló ini, ama kisipa mole ala betá erópóló erapó. ḁané tikikélé Talené ama dupuyóló wisiró betereiteiné, amatórotípó.

¹⁴ Kótóné ama doasi bole fotokóné ḁá tetéroló kaae tare Tale sukáletei momó kepaaróló beteralepó. A atétu yale kaae, ḁákélé ama kepaaróló beteraalópó.

¹⁵ Whjné mo tikimó hó naase daalure kaae, ḁiá touróló betere so whj feata, ḁá tetéroló kaae tare whj Kerisoné tikitóro daalapóló kisipanié? Ti Kerisoné tikimó olekere so whjtei, nópu nokole sotamo olekeyóló betá tiki daatere ala wisire? Aita mo enéi ala meipó.

¹⁶ Mepaae whjné nópu nokole sotamo fitepa, ti atimaamo mo betá tikitóro aléé foletéi ḁiá kisipanié? Ti noatepae, i fo aserapó.

“Atimaamo tiki betámó touratepa, ti betá tikitóro aléé faalópó.”

¹⁷ Tépatéi, mepaae whj de Taletamo olekeyóló betámó betepa, ti ai whjné keperó Talené kepetamo mo betá alatóro erapó.

¹⁸ ḁiá nópu nokole ala tuámó bitini, ai ala sisópaae eróló botokó fae. Mepaae kae kae dowi alata, hále tómó maaté deretei, nópu nokole alata, mo naao tikitei doróló folokolerótu beterapó.

¹⁹⁻²⁰ ḁiané tikita, Kótóné ḁiá melale ḁéi Kepe Wisiné momatere be tetapó. Talené ḁiá melale ḁéi Kepe Wisi ḁiá tuámó beterapóló kisipa mutumié? Ti diaaḁ tiki taleta ḁiá mei, Talené mo doasi olané dupurapó. Atérapa, me noa kaae ala yaaitepa, ti Kótóné doi doasi mulatere ala betá du betae.

7

Soró whjtaamo dokotere ala tuámó ere ala

¹ Asemó diaaḁ epaae wosale fo mió ḁiapaae i tokó matapa, wosae. Mepaae whj so dokotere ala taaróló, hále betepakélé mo wisirapó.

² Tépatéi, yálo ḁiá keletepa ḁiá betere tuámó nópu nokole ala mo turó faaneteiné, whjrape fea mo atimané sotamotóro betóo, sorapekélé atimané whjtamotóro betóo depa, ti mo wisirapó.

³ Soró whjtaamo dokore tuámó soné tikiné ḁekesere ala ama omanétóro eróo, whjné tikiné ḁekesere ala ti ama somanétóro eróo, du betae.

⁴ Ti soné tikita, amatóro mei, omané tiki yóo, whjné tikikélé amatóro mei, somané tiki yóo, erapó.

⁵ Soró whjtaamo dokore tuámó, whj ó soné ama tikiné ḁekesere ala yaai wosetepa, hóyóló sesé yaḁse. Aténi, soró whjtaamo atimaamosisi betá kisipa muóló, Talepaae moma yaairaalú, fo dokóló be ḁé tukóló mulae. Atéro betero, tukóló mulale be ḁé sókó wapa, kale dere kaae momó touyóló betae. Ti noatepae, diaaḁ tikiné ḁekesere ala tetéroló kaae tawaaire fotokó buni bépa, Satan-né ḁiá dée nalaḁsóró ḁapó.

⁶ Yálo i dere fota, yae yóló ere fo meitei, diaaḁ kisipané wisirapó depa, ti sya fóló enérapó.

⁷ Whj fea so dokoni e ere kaae hále betepa aikélé doni, wisirapóló kisipa mutapó. Tépatéi, whj dokó feapaae Talené kae kae ala meló beterapó. Me whjné dere ala kae yóo, me whjné dere ala kae yóo erapó.

⁸ Téró, whjné dokonire soraperó so dokonire whjtamopaaekélé, wulia so whjpaakélé, i dere ma fo wosae. E so dokoni hále biture kaae, ḁiakélé atéro betaai depa ti doni, mo wisirapó.

⁹ Tépatéi, wotoró bitu ama tikiné ḁekesere ala tetéroló kaae tawaaire fotokó sunipa, ti so whjtaamo dokaai depa ó whj so dokaai depa ti dokonérapó.

Ti noatepae, ama tikiné hekesetere ala yaai ama hosaa tuamó si duku dere kaae yaqsóro whi so dokotepa, ó so whitamó fenépa doni, mo wisirapó.

¹⁰ Dokó mole so whipaae i dere fota yalo kisipané dumitei, Talené yae yólo muló betere fo i ape. Whiné dokore so naao whi tokó falaqse.

¹¹ Sonétamo whi tokóló fupa, ai so whi kaetamo dokoni hāle beterópóló yae. Téru, ama omatamo dowi kisipa mutu taarólo faai yaletei momó fesaee wólo, atimaamo yale ala fea wisirólo touyólo betae. Soné ai dere kaae, whinékelé soma tekaqsóro yae.

¹² Diā mepaae so whipaae iniyale fo i dereteita, Talené yae ere fo meitei, yalo kisipa mole fo dapó. Betā Keriso noné ama soma Talepaae tué tiki tiró bitinirutei, ama omatamo betere ala wisipa, ti ai so tokó falaqse.

¹³ Sonékélé, ama whi Talepaae tué tiki tiró bitinitei sotamo betere ala wisipa, ti ai whi tokóló faai kisipa muaqsé.

¹⁴ Ti noatepae, tué tiki tiró betere soné oma kisipa tiki tiró bitinipatei Talené ai so kae betero betereteiné, ama omakélé kae beteratapó. Atére kaae, tué tiki tiró betere whiné somakélé Talepaae kisipa tiró bitinipatei, Talené ai whi kae betero betereteiné, sokélé kae betero beterapó. Ai ala uameisóro, ti diāné naale senaalekélé Talené keletómó wisiyólo bitini, hāle hōko bituapó. Téuātei, atimaamo Talepaae kisipa tiró betereteiné, naale senaalekélé kae beteratapó.

¹⁵ Tépatei, soró whitamó dokore tuamó Talepaae tué tiki tiró bitinire soné whi tokóló faai dowāae fupa, ti fópóló yae. Atétepa, tué tiki tiró betere so ó whi atimaamo dokonireteiné, whi ā so kae dokotepa ó sokélé whi kaetamo fupa wisirapó. Ti noatepae, dā soró whitamó dokólo bitu, hosaa muni deyólo mó dua beterópóló Kótóné dāpaae ape yalepó.

¹⁶ Tué tiki tiró bitinire whiné dokore so-ó, naao whi mo ti aluyaqsóro tao senéretei ó tao senéniretei netéro kisipa yaaloé? Tué tiki tiró bitinire so dokore whi naakélé so mo ti aluyaqsóro tao senéretei ó tao sené iniretei netéro kisipa yaaloé?

¹⁷ Tépatei, Kótóné ā beterepaae ape yale whi fea me noa kaae ala epa, āpaae ape itikimó, ai alatóro erópóló yae. Ai diri ma fota, diāpaae maaté dumitei, hae kwia dokó feamó betó mole Keriso so whipaaekélé du beterapó.

¹⁸ Mepaae whi de tiki sekaē tikipa Talené ā beterepaae ape itikimó, ti ai alatóro erópóló, tiki sekaē tikinire whi aoyólo betaqse. Mepaae whi de tiki sekaē tikinipa, ti ai alatóro erópóló yae.

¹⁹ Tiki sekaē tikitere alaró tikinitere alatamo me bete munipó. Kótóné tukóló muló betere fo sya fóló erótu betere ala betā doasi bete mulapó.

²⁰ Diā so whi fea noa kaae ala du betere tuamó betepa, Kótóné ā beterepaae ape itikimó, ti ai ala tuamótóro hāle betó tawae.

²¹ Diā wae sóro kutó diratere so whi betepa, Talené ā beterepaae ape itikimó, ti me ȳla meipa whaalia yaqse. Diā wae sóro kutó diratere so whi betere ala taarólo, mo hāle betaaire tū mupa, ti wisirapa, atétóro betae.

²² Ti noatepae, mepaae so whi de wae sóro kutó diratere so whi bitipa, ti i kisipa muāe. Talené ā beterepaae ape yale sukamó, diā teraayólo hāle ai betero betere ape. Atére kaae, mepaae so whi atima kōlené hāle betepa, Talené ā beterepaae ape imó, ti Kerisoné wae sóro kutó diratere so whi beterapó.

²³ Diāta, Talené ama doasi ȳlané dupuyólo betero betepa, hāle mo whiné wae sóro kutó diratere so whi alée fóló betaqse.

²⁴ No nerape-ó, diá dokọ fea noa kaae ala du betepa, Talené ẹ beterepaae ape tikimó, ti Kótóné ama keletómó ai ala tuámótóró hẹle betó tawae.

²⁵ Yalo i dere fota kokopei whirape ó so seimale whıtamo dokoteremó dapó. I fota, Talené yae ere fo dumitei, ama ẹ kọleturaalu tao sóró betero beteteiné yalo dere fo mopóló diáne wosenérapó.

²⁶ Noa betené i fo dumitei, mió i alimó kae kae wou betere sekei alamó kisipa mutu, diá mió ai betere kaaetóró hẹle betepa mo wisirapóló dapó.

²⁷ Diá so dokopa, ti tokọ falaai kisipa muaqsé. So dokonipa, ti so dokaai keketu betaqse.

²⁸ Tépateti, diá kokopei whı so dokaai kisipa mupa, ai dowi ala dumipó. Diá seimale sorapekélé whıtamo faai depa, ti aikélé dowi ala meipó. Tépateti, mió i alimó soró whıtamo dokore tuámó doasi sekei ala waalopóló kisipa mutu, diapaae ma fo i dere ape.

²⁹⁻³¹ Norape-ó, yalo i dere fota, Talené kutó diraaire be de fılo inireteiné dapó. Mió kaae sóró so dokore whirape, so dokonire aoyóló betóo, dekené sukutu moló du betere so whı ti whı sukuni hẹle betere so whı aoyóló betóo, mepaae hẹkesené sukutu betere so whı hẹkese initere so whı kaae betóo, mepaae ọla ọla duputu betere so whı ti ọla ọla dupu initere so whı aoyóo, mepaae so whı i haemó mole ọla ọla sóró taru, mepaae kutó ditutei ai ọla ọlapaae hosaa muóo, yaqsóro yae. Ti noatepae, mió dané kelené i kilitu betere haeró ọla ọlatamota, alu deté fu beterapó.

³² Yalo diapaae i dere fota, diá Talené ala eróturaalu, mepaae alatamo bipi yóló, whaali yaqsóro dapó. So dokonire whıta, Talené kisipa feléyópóló ama alatóró eraai kisipa mutu beterapó.

³³ Téretei, so dokore whıta, ama soné kisipa feléyópóló i haemó mole alatóró eraaire kisipa mutu beterapó.

³⁴ Atéreteiné ama tué mo betatóró muni, tamo mulapó. Whıné dokoni hẹle biti soró seimale sotamota, Talené ama kutó diraaire kisipa betá mulapó. Téturaalu, ama tikiró kepetamoné Talené ala betatóró eraaire ketekẹ bulapó. Tépateti, whıné dokore sota, omané kisipa feléyópóló i haemó mole ala eraaire kisipatóró mulapó.

³⁵ Yalo i dere fota, diá so dokaqsóro sesétu dumitei, Talené ala eróturaalu, mo betá tuétóró mulu, wisiyóló eraasepóló dapó.

³⁶ Mepaae whınetamo ama dokaai tukóló betero betere so seimale doasi ba fomó hẹle bitiré faqsóro, dokaai kisipa mutepa, ti wisirapa dokópóló yae. Ti so dokotereteita, dowi ala meipó.

³⁷ Tépateti, me whıné ama tuéné hẹkesere so seimale mepaae whıné apaae dokae yóló seni, amatei hẹle betaai dapóló kisipa mutepa, ti aikélé wisirapó.

³⁸ Térapa, whıné ama hẹkesere so seimale dokotepa, ti mo wisi ala dapó. Tépateti, mepaae whıné ama hẹkesere so seimale dokoni hẹle betepa, ti ama ai dere alané so dokore whıné dere ala mo bosenó beterapó.

³⁹ Whıné dokore so ama oma sukuni hẹle betepa, ti me whıtamo fenéni omatamo hẹle dokorapó. Tépateti ama oma sukutepa, ama tuéné ẹ me whı kaetamo faaitepa, ti hẹle whıtamo feni, Talepaae tué tiki tiró betere whıtamotóró fupa wisirapó.

⁴⁰ Tépateti, yalo kisipané hẹle wulia betere sorape kolósu, folosóro whı sukutepa kae whıtamo dokore sorape kolósu depa, wulia betere ala mo wisiyóló hẹkesetamo beterapó. Yalo i dere fota, Kótóné Dẹi Kepe Wisiné yó matepa dapóló kisipa mutapó.

8

Kapala kótópaae momatere ɔla nokolemó dere fo

¹ Yɔlo i dere fota, kapala kótópaae momayóló hɔle matere ɔlamó dapó. Mepaae bete mole alarape ɔa feané kisipa siré waleteti, mió ɔané mo diriyóló kisiparapó. Fea ala fea atima tuérápó du betepatei, atima doasi whi aoyóló bopé faketu beterapó. Tépateti, yaala sókó fole alané ti so whi wisiróló, kae beteraté fu beterapó.

² Mepaaené kisipané fea ala ama bete wisiyóló tuérápó du betere whiɔta, mepaae ala mo diriyóló kisipanipó. Atétere whi fea ala turó kisipa yaaire teórapó.

³ Tépateti, Kótópaae yaala sókó fu betere whiɔta, Kótóné mo wisiyóló kisiparapó.

⁴ Térapa, kapala kótópaae momatere alamó i dapa wosae. I haemó kae kae kapala kótó suróló aleyale ɔla me bete muni yóo, Kótóta me kae bitini, mo betatóro betóo eretei, ɔané mo diriyóló kisiparapó.

⁵ Ti noatepae, so whiné mepaae i haemó ere ɔla ɔla ó sámó daae mole ɔla ɔla kilitu, kótórapekélé, talerapekélé, dekéro betó mulapó dua dapó.

⁶ Hɔle betó mole so whiné ai fo du betepatei, ɔa Keriso so whinéta, Kótó me kaae mei, mo betatóro beterapóló kisiparapó. Ai Kótóta, ɔané Aya bitu, i haemó yó mole ɔla ɔla fea amatóro kaaróo, ɔakélé ama kisipa mole ala erópóló aleyóló beteroó, erapó. Atére kaae, ɔa tetérolo kaae tare whi me kae bitini, Yesu Keriso mo betatóro beterapó. Fea ɔla ɔlaró wisi wisi alatamo Kótóné ɔpaae aleyae depa, amatóro aleyóo, ɔané betere betekélé ɔ tuamó muóo ereteiné, ama ala ɔané hɔle eraté fu beterapó.

⁷ ɔanéta, ai alarape diriyóló kisiparetei, mepaae teó wale Keriso so whiné ti diriyóló kisipanipó. Atére so whi atima kapala kótópaae momatua yaleteti, ti dowi alapóló kisiparapó. Ti noatepae, atimané tué béruraalu kapala kótópaae matere ɔla nukupa, ti atimané tué tiki mo doraalopóló kisipa mulapó.

⁸ Atépateti, ai ɔla nokole alané ɔa Kótó betere felekepaae dapesó fumipó. ɔla néni wetere alanékélé ɔa doraalo meipó. Atére dere kaae, ɔla nokole alanékélé ɔa wisiyóló beteraalo meipó.

⁹ Tépateti, naao kisipanétamo taleyóló naaitepa ó we yaaitepa ti wisirapó. Tétutei, naao tué sya fóló du betere alané mepaae tué tiki dirini, bére so whi dée nalaɔsóró mo hotowaró kaae tawae.

¹⁰ Ti noatepae, ai kapala kótópaae moma dere bemó ɔla nuku betepa, mepaae tué tiki dirinire so whiné ɔia kisipa dirire so whi sya wóló, kapala kótópaae matere ɔla naalo wini, halaainé nukupa atima dée nalaalomeipóló kisipa mute?

¹¹ ɔia fea ala tuérápó du betereiné, kale kisipa dirinire notei dorótu beterapó. Ti ai so whiɔta, ɔa tetérolo kaae tare whi Keriso sukuturaalu tao sale no nepó.

¹² Atéro du betere dowi alané, tué tiki bére no nepaae sekei ala eróló dorótu beterapó. Atéturaalu, ɔa tetérolo kaae tare whi Kerisopaaekélé dowi ala erótu beterapó.

¹³ Yɔlo atéro, ɔla nokole alanétamo no nerape dée nanóló dowi ala depa, ti ɔ hupu ó na momó kae naalomeipó. Ti noa yaɔsóró mei, yɔlo dere alané atima dée nalaɔsóró.

9

Mo keriso so whjné Aposel whjrape tao senérapó

¹ Diaaꝓ kisipané mepaae dere alarapené e dokóló muni teraae fóló bitu-raalu, yało enére ala fea sumó enénipóló de? Diãné eta, Talené doteyale *aposeł* whj bitinipóló kisipa mute? Dã teđeróló kae tare whj Yesu yało kilinipó ere? E Tale tuãmó bitu, diyale kutómó botokale ɔlata, ti diãtóró ai betere kisipanié?

² Mepaae so whjné e kilituraalu, atima tao sǒpóló Kótóné doteyale *aposeł* whj póló kisipa mutumipó. Tépatéi, e diã tuãmó bitu yało diyale kutó kilitu, i sekéta *aposeł* whj mo hĩtipó enérapó. Ti noatepae, Talené ama fo yało diãpaae mo wisiyóló yó maletéiné, diã tuãmó ai olere du wisinaale diaaꝓtei kãae kolóló, ita, Talené *aposeł*-né yale alané erale ðalepóló kisipanérapó.

³ Yało dere ala taleyóló e só deraai du betere whjrapené dere fo mo nisi yaǒsóró, diãpaae dapa wosae.

⁴ Ti ðã *aposeł* whjrapeta, Talené ama kutó dirane fae yóló doteyalepó. Atéreteiné ðané naaire ɔlaró weĩtamo mené ðã tao sóró matepa dore?

⁵ Mepaae *aposeł* whjrape ó, Talené nomarape ó Sipas-sépi atimané dere kaae, ðamokélé Talepaae tué tiki tiró betere so dokóló, sotamo wusuró Talené ala eraté kotere dore?

⁶ Mepaae *aposeł* whjrape atima kutó dini hałe betepa, Banabas ðamo Talené kutó diróturaalu, mo naaitere ɔla kutókélé ðamoné maaté sumó dinérapóló kisipa mute? Talené kutó diratere so whj feanétóró dinérapó.

⁷ Bóe dele *ami* whjrape atimané nokole ɔlaró bóe dele ɔla ɔlatamo atimanétei dupu dua de? Mepaae whjné ama kutómó biliyale *wain* képi du ɔlumétepa sóró nukumié? Mepaae whj atima whaatere *meme* hupuné awã tepeyóló nukumié?

⁸ Yało i deté wale fota, mo whjné mole kisipa sya fóló ðapóló de? Ti yało ai deté wale fo kaae, kale tukóló muló betere fonékélé, dumié?

⁹ Ti noatepae, Moses-né kale tukóló muló betere fo ašere tuãmókélé i fo kaaetóró erapó.

“Kale *bulmakau* hupuné *whit* o du teĩya deté kuturaalu, mepaae sorokóta deretei a nõpóló, kułumu faaraǒse,”

Ti Kótóné ai ere fo-a, mo *bulmakau* hupumó kisipa mutu yaleé? Mo meipó.

¹⁰ Ai fota, ðã tao saai kisipa mutu erapó. Ti noatepae, kutó sóró ɔla wae bilitere whjró ɔla ɔlumétepa sere whjĩtamo nalo bukóló saai kisipa mutu, atimaamo wusuró depe tukó wei ala du betera pó.

¹¹ Mepaae whjné ɔla wae bilitu dere kaae, ðã diã tuãmó bitu, diaaꝓ kepe bete tao sóró wisiratere ala du betalepó. Atére kaae, mo kutómó ɔla ɔlumétepa sóró me whjĩtamo bukutu dere kaae, ðã wote yaǒsóró mo ɔla diaaꝓ tao sóró matere ala dore?

¹² Talené kutó diratere whjrape tao sóró ɔla matere alatamo donopa, ti ðã tao sóró matere alakélé mo turó donora póló kisipa mutapó. Atéro matere ɔla ðané senépatéi taaralepó. Aita hałe meĩ, ðã *moni* ó me ɔla saaire kutó ditere nisiyóló, Kerisoné ama fo wisi wosaaire tu sešeyaǒsóró yalepó.

¹³ Mepaae momatere be kaae tare whjrapené momatere bepaae sóró wale ɔla buki atimané nukua deretei, diaaꝓ kisipanié? Atétere kaae, Talepaae hałe melóló simó sukulaa dalatere tiki kaae tare whjrapenékélé, atima nenére ɔla kwiãpaae nukua erapó.

14 Atétere kaaetóro, kale fo wisi yó matepa wosetere so wh̄irapené, ai fo yó matere wh̄irape atimané yāyāre ɔla ó nokole ɔla tao sóro melae yóló Talené tukóló muló beterapó.

15 Tépaitei, ɛ yāyāre ɔla diaaɔ tao sóro melaaire donopatei, saalo meipó yalepó. Yālo i asētu betere alata, diāné ɛ yāyāre ɔla melópoló dumitei, ai fo wisi diaaɔ wisiyóló wosópoló kisipa mutu, ɛ hājta mo yó mótu betalepó. Ai fo wisi yālo diāpaae yó maleteimó dupu salepóló, mepaae wh̄irapené ɛ eratere fo yāsóró kisipa mutu yalepó. Ti mepaae wh̄iné yālo hāle yó mótu betere ala seséturaalu, ɛ tao sóro *moni* ó me ɔla melaosóro ɛ miótitei sukutepa wisirapóló kisipa mutapó.

16 Tépaitei, Kótóné fo wisi yālo yó materemó ɛ bopé faketere ala enénipó. Ti noatepae, Talené ama erae dere fo taaréni, mo yó manérápó. Ai fo wisitamó yālo yó menitepa, ti ɛpaae eraaire sekei alamó mo doasi wirapó.

17 Mepaae wh̄iné ai fo wisi ɛpaae yó melae yóló sēni, yālo kisipanéitei yó mótu betepa, ti yālo saaire dupu wisi mulapó. Talené ɛpaae dirae yale kutó yālo kisipané diréni, mené sēteremó dirótu betepa, ti me dupu muni, hāle erae ere fo maaté sya fu beterapó.

18 Ti yālo ai saalopó dere dupu-a, noa ɔlaé? Aita Talené fo wisi hāle yó materemó, tao sóro matere ɔla saaire donopatei sinipó. Tétu, Talené fo wisi feléi kisipatamo hāle yó matere alata, ti yālo dupu wisi ai ape.

19 ɛta, mené wae sóro kutó diratere wh̄i bitinitei, yālo kisipané enére ala betá du beterapó. So wh̄i mo turó Yesu Kerisoné fake beterópoló kisipa mutu, yālotei ɛ atimané wae sóro kutó diratere wh̄i aoyóló i betere ape.

20 Juda fake so wh̄i Yesu Kerisoné fake beteraai kisipa mutu, ɛ Juda fake betere kaaetóro betalepó. ɛta, Moses-né asēyóló muló betere foné tēteróló kaae tare aomó bitini, ai fo sya fu betere so wh̄i Yesu Kerisoné fake beteraai dapóló, ɛ ai fo sya fu betere so wh̄i aoyóló betalepó.

21 Moses-né asēyóló muló betere fo tuénire fake so wh̄i Yesu Kerisoné fo wosóló, ama fake beterópoló, ɛ ai fo tué inire wh̄i aoyóló yó mótu betalepó. Yālo i dere fota, Kótóné tukóló muló betere fo munipóló dumitei, ɛ Kerisoné tukóló muló betere foné tēteróló kaae tare aomó beterapóló dapó.

22 Tué tiki tiró bitutei, bére so wh̄i atima tué tiki diriyóló tiró betere so wh̄i kaae beteraai kisipa mutu, ɛ tué tiki bére so wh̄i aoyalepó. ɛ so wh̄i tuámó bitu, atimané kae kae du betere alatóro sya fóló du betaleteita, ti so wh̄i mo turó aluni, Talené tao sópóló kisipa mutu yalepó.

23 Yālo i du betere alata, kale fo wisi so wh̄i feané wosóló fakeróo, ai fo wisiné erótu betere wisi wisi ala ɛpaakélé eratepa sóo, yaai kisipa mutu du beterapó.

24 Mepaae ɔla ɔla saai wh̄i fea sururu yóló fotei, dāle muló betere tikimó sókó fole wh̄iné betá dupu sua deretei, diaaɔ kisipanié? Atétu dere kaae, ɔla ɔla saairaalu keteketa mo sururu yóló fu betae.

25 Atei kae kae melaa dere wh̄irape hāle bitini, atimané tiki fotokó buópóló ɔla nokole alakélé, kae kae dere alakélé, hapólupatei, betere dokó s̄u suyóló, mo wisiyóló sya fu beterapó. Atétere wh̄irapené su betere topo taota, sawa sukamó maaté muóló doyaalotei, dāné saalopóló i bope du betere ɔlata, dokélé ini, mo ti muó tawaalopó.

26 Atérapa, mepaae wh̄i furaalu kisipa tekeyóló feni, hāle hōko tētamo yóló fu dere kaae, Talené ala yālo hōko erótumipó. Naase dele wh̄iné naasetamo

duraalu, hãle hõko tikimó dini, mo kelepaamótóro du dere kaae, ẽ Talené ama dãle muló betere tikimó sóko faai hãle fu beteraþó.

²⁷ Atétere kaae, yaþlo dere alakélé tikiné hẽkesere ala hõko yaqsóro, yaþlo tiki yaþotei hapólui ala tuþpaae mulóturaalu, wae sóro kutó diratere whj kaae, tẽteróló kaae tarapó. Aita, noa yaqsóro meipó. Mepaae whjiné ẽpaae duraalu Talené fota, so whjpaee mo wisiyóló yó maleti, ai tuamó ya hãsóko feleteiné naao doimó mulale dupu saalomeipó yaqsóro dapó.

10

Dée naqsóro Isarael fakené deté wale ala dosqayóló kisipa muae

¹ No nerape-ó, ita noa ala yaqsóro dumipó. Ða Juda fake firale nouterapepaae erale ala diaaq kisipa yaasepóló i dapa wosae. Atima fea kitikiné alísóro fu betepa, ai kitikítóro sya fóló, kale doasi wẽi kẹlakélé tuamó tukóló mo hae tiki hãlepa atima tẽyóló fipakalepó.

² Atima Moses-tamo tuyóló kitiki aomó fóo, wẽi kẹla tuamó tukóló fóo yaleteita, atima fea Moses tuamó wẽi tópipakalepó.

³⁻⁴ Atima fea Talené Kepené dere ala tuamó sãro dorowale mo betã ɔlatóro nóo, wẽikélé mo betãtóro nóo, yalepó. Ti noatepae, mo whjiné kelené kelenire Kepe atimatamo kwẽalepó Ai Kepe tuamó ere kane fake dolomó sorokó wale wẽi nukua yalepó. Ai betere bete matere wẽi sorokó wale kane faketa, ti me kae mei, ða tẽteróló kaae tare whj Kerisotórotipó.

⁵ Téyaletei, atima mepaae turó so whjiné dere ala Kótóné kolóló ẽ hẽkesenipó. Atéyale betené atima sisiraae fupa, so whj bitini hãle kópu kaae fi tikimó hõko dourótua yalepó.

⁶ Atima atéro sisiraae feleteita, tué tiki turóné dowi ala yaai ekẹle du betale alané erapó. Mió ðakélé atima yale kaae yaqsóro, tó tikiné ekẹlere ala ðané hosaa tuamó mulaqsóro kisipa mulatere fo i dere ape.

⁷ Mepaae so whj atima kapala kótópaae momatu yale kaae, mió diaaqkélé yaqse. Ti noatepae, asemó i fo erapó.

“Talené so whjta, Kótó tuénire so whjta mo tuyóló bitu, kapala kótó doi sóro horóturaalu, doasi ɔla deyóló nuku betalepó. Atéturaalu, atima fea sama sóro keyaa fole wẽikélé mo dekeró nóo, sotamo nópu nokole alaró kae kae dowi alatamo hẽkese yóló hõko yóo, du betalepó,”

⁸ Atima mepaae nópu nuku betale alané, betã be ðemótei 23,000 so whj sukãlepó. Atima atétu betale kaae, ðakélé yaqsóro i dere ape.

⁹ Atima mepaae so whjiné Tale kãae kelaai sũ saleteiné, Talené dowi wulirape dotonóló atima dóló sisiraae faralepó. Atérapa, ðanékelé Tale sũ sere ala yaqse yóló dapó.

¹⁰ Mepaae so whj atima alísóro fole whjrapetamo dokó dokó depa, Talené whj dóló kemerótu betere *ensel* dotonóló, so whj mo turó dóló kemeralepó. Atérapa, ðiakélé atéyaqsóro me whjta mo dokó dokó dere ala yaqse.

¹¹ Take betale so whjpaee eraté wale alarape mepaae so whjiné dosqayóló wituraalu kisipa sópóló, mené aseýóló muló beteraþó. Keké nale alimó kaae sóro i ala yaalopó deté wale forape mo dokonóló, mió i kemetere alimó ðapaae mo erótu betepa kelerapó.

¹² Térapa, mepaae so whj de me dowi alané dée néni diriyóló beteraþó dere so whj ðia, dée naqsóro, mo wisiyóló kaae tawae yóló, ðela fo i dere ape.

¹³ Dowi ala yóppóló sụ sere ala diàpaae maaté dumi, i haemó betó mole so whị feapaaekélé wua dapó. Tépatei, Kótóné so whị tao su betere ala haḷe yó taru, diàpaae ai erótu betere sụ sere ala mo dekéro eréni, diaaḡ belenére sụtoró erótu beterapó. Mepaae dowi ala yóppóló sụ supa, dià dée néni fotokḡ buóló, ai seḡ beleyóppóló, Kótóné ama so whị tao sere ala haḷe yó tareteiné, dià wisi tikipaae sókó faaire tų munaalopó.

Yesuné tikiró fḡketamo nukuraalu, kapala kótópaae kisipa muóló detere qlatamo touróló naḡse

¹⁴ Tépapa, yaḷo hosaa mole ne norape-ó, kapala kótópaae momatu betere ala tuamó bitini, mo tika kae betae.

¹⁵ Dià fosó fosói kisipa mole so whịtamo betepa, ti yaḷo i dere fo taleyóló kisipa yae.

¹⁶ Talené dā wisiróturaalu, sókó farale sameatóró dā fea touyóló bitu, mo kée yóló nukua dumié? Mo betā *bred* o bulatóró terekeyóló nuku dere kaae, Kerisoné ama tikimó erale wisi wisi ala dā feané sumié?

¹⁷ Ti noatepae, dā fea mo betā o bulatóró terekeyóló nokoletiné so whị fea mo betā tikitóró daale ala haḡkearóló yó matapó.

¹⁸ Israel so whinė du betale ala diāné kisipa muae. Talepaae momaturaalu, kapo tómó biliratere ḡla mepaae so whinėkélé nukua yalepó. Atéyaleteita, ai momaratere ala Talené wisirateretei atimakélé sirapóló haḡkearó betere ala diaaḡ kisipanié?

¹⁹ Mo whinė naasené Kótó sụróló aletu betere ḡlaraperó ai kapala kótópaae haḷe matere alatamo, mo bete mulapóló yaḷo diàpaae du betere? Meipó.

²⁰ Tépatei, Kótó tuénire so whinė kapala kótópaae haḷe matere ḡlata, mo Kótópaae meni, dowi keperapepaae mótu beterapó. Atétere qlatamo diaaḡ nuku betepa, ti ai keperapené du betere ala diàpaae tekaalopó.

²¹ Taletamo betā kisipa muóló, nokole weḡ nukuraalu, dowi keperapetamo betā kisipa muóló nokole weḡikélé touróló nenénipó. Talené doi sóró horótu detere ḡla nóó, dowi keperapené doi sóró horóturaalu detere ḡlakélé nóó dere alata, wisini mo dorapó.

²² Ti dā ama so whị bitutei, dowi kepetamokélé fulumu du betere alata, Talené dātamo doasi fopaae buóppóló sesemerótu beterapó. Ti aita, Talené ama bole fotokḡró dāné bole fotokḡtamó sụrapóló de?

Kisipa tiró betere so whinė yaaitere ala mené seséni, atima sụmó enérapó

²³ Fea kae kae ala yaaire fo muni sụmó enépatei, ai dere alarapené so whị wisiyóló beteróppóló tao senénipó. Kae kae yaaire ala feata, fo muni sụmó enépatei, mepaae alané Tale tuamó bitu kisipa tiki tiratere ala wisiraté fumipó.

²⁴ Mepaae ala duraalu, dià maaté wisiyóló betaaire alamó kisipa muni, mepaae so whịkélé wisiyóló beteróppóló kisipa mutu, erótu betae.

²⁵ Hupu na donatere tikimó duputeretei naairaalu, netéyale ḡlaé yóló woseni, hḡko nó betā yae.

²⁶ Ti noatepae, i fo aseýóló muló beterapó.

“I haeró ere ḡla qlatamo feata, Talené amatórtípó.”

²⁷ Mepaae tué tiki tirénire so whinė diàpaae ḡla naai ape depa, fóló naairaalu neté yale ḡlaé yóló woseni, hḡko nó betā yae.

²⁸ Tépatei, mepaae whinė duraalu, “Ita kapala kótópaae momayale ḡlapó,” depa ti naḡse. Ti ai whị ḡ haleturaalu, ama tué tiki doyaḡsóró dapó.

²⁹ Ƴało i dere fota, naao kisipa sekeýóló kópaae faqsóró dumitei, Ƴapaae ai fo yale whíné naao dere ala kilitu, a kisipa sekeýaqsóró dapó. Ti Ƴało kisipané yaaitere ala du betepatei, mepaae so whí atima tuéné Ƴało dere ala taleyóló e noatepa só derótu betere?

³⁰ Mené epaae ọla naai ape depa ai ọla naairaalu, Talepaae mo kée yóló nuku beterapó. Atéro nukupatei, mepaae whíné Ƴało ọla nokole alamó, e noatepa só derótu betere?

³¹ Atérapa, diaaọ ọla nokole ala ó weí nokole ala ó mepaae dere alarape fea so whíné kilituraalu, Kótóné doi betá doasi muópóló yae.

³² Atéturaalu, Juda fake ó, Krik fo bole fake ó, Kótóné so whí fea dée nalaqsóró me noa kaae ala depa, ti tué tekeyóló yae.

³³ Ti Ƴało dere alakélé họko dumi, so whí feané wisirapó yópóló, tué tekeyóló du beterapó. Ti noatepae, Ƴało du betere alata, e maaté wisiyóló betaai kisipa muóló dumi, Kótóné so whí fea aluyaqsóró, wisiyóló beterópóló tao saaire ala betá du beterapó.

11

¹ Téturaalu, Yesu Kerisoné yale ala Ƴało sųróló du bitu dere kaae, Ƴało dere alakélé diąné sųróló yae.

Talepaae momaturaalu etéro yae yóló dere fo

² Dią Talené ala eróturaalu, dané diąpaae yae yóló male alarape diaaọ kutirimó muló, wisiyóló sya fóló erótu betereiteimó, mo kée yóló Ƴało dią dukirótu beterapó.

³ Da whí feané topota, so whí teteróló kaae tare whí Keriso betóo, soné topo ti whí betóo, Kerisoné ama topo ti Kótó betóo eretei, diaaọ kisipa yaasepóló i dere ape.

⁴ Mepaae whí dené Talepaae momatere alaró Talené kọlọ whírapené ere fotamo yó matere sukamó, ama mo topo me ọlané husiratepa, ti a teteróló kaae tare topotei haleratapó.

⁵ Mepaae so dené Talepaae momaturaalu, ó Talené kọlọ so bitu, ama fo yó matere sukamó, kutiné ó me ọlané ama topo husirénitepa, ti a teteróló kaae tare topotei haleratapó. Ama topo husiréni hąlepatei, Talepaae moma depa, ti ama topo niki sakere aọrapó.

⁶ Mepaae so denétamo ama topo niki me ọlané husiraalo hótepa, ti hąlekeróló tikinérápó. Ama topo niki turó saketepa, ó tikinalemó a halenérápóló kisipa mutepa, ti me ọlané husiranérápó.

⁷ Ti whíta, Kótóné ama kae ere dęró asotamo sųróló alereteiné, momatere ala ó fo yó matere ala yaai, ama topo me ọlané husiranénipó. Tépatei, so betere alata, whí tao sóró hale horaairaalu erapó.

⁸ Ti noatepae, take soró whítamo kaarale sukamó, whí so tuąmó kaani, sotei whí tuąmó kaaró beterapó.

⁹ Atére kaae, Kótóné whí alereteita, so tao sópóló ini, soné whí tao sópóló, kisipa mutu erapó.

¹⁰ Atére alaró *ensel*-rape betere alatomomó kisipa mutu, sorape atima fea whí aomó beterapóló kisipa yópóló, ama topo me ọlané husiranérápó.

¹¹ Tépatei, Tale tuąmó bitu so whí meiyóló ama wotoró betóo, whíkélé so meiyóló ama wotoró betóo, inipó.

¹² Ti noatepae, take sota whí tuąmó sókó wóo, miómo soné deyóo whí deyóo du beterapó. Tépatei, ai alarape feata, Tale tuąmótóró kaarótu beterapó.

13 Ƴalo i dere fo wosóló diaaḡtei taleyae. Sorape atima topo me ɔlané husirénirutei, Kótópaae momatepa ai wisire? Mo meipó.

14-15 Whǐné ama topo nikitamo fɔloratepa, ti ɔ hale yóo, soné ama topo niki fɔloratepa, ti ɔ dukiróo yópóló, erapó. Ti aita, ama ere alapóló kisipa yópóló, erapó. Ti noatepae, soné fɔloi topo nikita, ama tiki husuróló eró beterapó.

16 Mepaae whǐnétaamo i dere fo woseni, hǔróló dowaae fu betepa, ti atei kaae so whǐpaae dǎné ó kae kae hae kwiamó betó mole Keriso fake so whǐnékélé me ala yaaire tɔ kae muni, dǎ feané mo betǎ alatóró yó tarapó.

Talené ɔla nokole alamó ere fo

17 Ƴalo diǎpaae i ala yae, i ala yaḡse yóló i dere fota, diaaḡ du betere alamó wisirapóló Ƴalo diǎ dukiróturaalu dumipó. Ti noatepae, diǎ touróló du betere alané so whǐ só deróló dorótu betereiteiné, mepaae dere wisi ala tɛteró beterapó.

18 Ƴalo diǎpaae folosóró dere fo i ape. Diǎ tourótua dere sukamó, fea betǎ kisipa muni, fake tekeyóló kae kae betó mulapó dere fo Ƴalo wosalepó. Diǎ tuǎmó ai ala mo du dapóló kisipa mutapó.

19 Diǎ fea betǎ kisipa muni, me fakené dere ala kae, me fakené dere ala kae du betereitei, Kótóné kǎae kolóló, i faketa mo donorapó deretei mo so whǐné kolópóló hǎkearatapó.

20 Diǎ fea betǎmó touróló bitu nokole ɔlata, Talené ama erale alamó, ama doasi doi mulóturaalu nokole aḡnipó.

21 Ti noatepae, diǎ atéro ɔla nukuraalu, so whǐ fea wópóló kaae tani, mepaae so whǐ hǔko hapale nukua dapó. Diǎ ɔla betǎmó bitu mepaae whǐ wotené sukóo, mepaae whǐ wɛi dekéro nóló keyaa fóo, du beterapó.

22 Ti diǎ mo ɔlaró wɛitamó naaire mo be tɛnipa de? Atétu betere alané Kótóné touróló betero betere so whǐ hale ɔla aḡróo, mepaae ɔla ɔla meire so whǐ halerótua yóo, du beterapó. Diaaḡ ai du betere alamó, Ƴalo diǎpaae noa fo yaaloé? Aita, wisi ala dapóló Ƴalo diǎ dukiranére? Mo meipó.

23-24 Ti noatepae, Talené ɛpaae yó matepa Ƴalo diǎpaae yó male fotei, momó i dere ape. Tale Yesu dópóló eleké deale dikitamo *bred* o tao sóró Talepaae mo kée yóló, kolokó daalu yóló mótu duraalu, “Ita, Ƴalo diǎ tao suraalu, matere tikipa diaaḡ nukuraalu, Ƴalo yale alamó ɛ kisipa keteréni, tué yó taru nae,” yalepó.

25 Atéro ɔla nóló kemetepa, ɔla nuku yale kaaetóro wɛi belere wuti tao sóró duraalu, “I wɛita, Ƴalo sóko falaaire samea Kótóné ama so whǐ tao saalopóló ere kisi fo dirirótu beterapó. Térapa, diǎ i wɛi nukua dere dokó Ƴalo yale ala tué yó taruraalu, i ala hale deté fu betae,” yalepó.

26 Ti noatepae, betere dokó i *bred* oró wɛitamó nukulétóro fu betaalopó. Atétere alané, Tale sukǎle ala hǎkeamó yó maté fóló, ɔ wale sukamó sóko faalopó.

27 Atérapa, mepaae so whǐ denétamo Talené *bred* o ó wɛi kisipa tekeyóló nénitepa, ti Talené ama tikiró sameatamo bete muni, hale ɔla aḡratereteiné, dowi ala dapó.

28 Ai ɔlaró wɛitamó nokole alata, doasi bete mole ɔlapóló kisipa muóló, folosóró ɔ tuǎmó mole ala tuénétei taleyóló nukupa, ti mo wisirapó.

29 Ti noa yaḡsóró meipó. Mepaae whǐ dené ai wɛiró ɔlatamo nukuraalu, Talené tikipóló kisipa muóló néné hale hǔko nuku betepa, ti Talené ɔ só deraaire ala amatei eratapó.

³⁰ Atétu betere alané diā tuāmó mepaae so whī turó fotokō buni, bé yóo, mepaae mo kisi daayóo, mepaae so whī mo ti sisiraae fóo du beterapó.

³¹ Tépatei, ḁané ḁasókó fóló du betere ala ḁanétei taleyóló donoratepa, ti Talené ḁa só deraalomeipó.

³² ḁané du betere ala Talené ama taleyóló ḁa i haemó ḁale betó mole so whītamo touróló só deraḁsóró, ḁané du betere dowi ala taaróló tū wisipaae fōpóló donoróturaalu, ama ḁa deké su beterapó.

³³ Atérapa, yało ne norape-ó, Talené ɔlaró weıtamo nokole sukamó, so whī fea betāmó tourale wapa naasepóló, kaae tawae.

³⁴ Diā mepaae so whītamo wotetepa, ti mo ɔla diaaɔ bemó nóló wonérapó. Ti diā atéro fea touróló bitu, du betere ala Talené taleyóló diātei só deraḁsóró dapó. Ẽ aipaae wale sukamó, yało i dere fo tómó mepaae diā donoratere fokélé yaalopó.

12

Mepaae so whī tao sópóló, Deı Kepe Wisiné ḁale matere ala

¹ No nerape-ó, Talené Deı Kepe Wisiné ḁale matere alarape diā tuéni, kóló kóló yaḁsóró i dapa wosae.

² Diā Keriso betaai ḁale betale alimó, fokélé initere kapala kótoraḁepaae tué tiki tirópóló, netéro mepaae alané diā kōpaae ɔlisóró felerópó.

³ Diā ai ala ereteiné yało diāpaae i dere fo wosae. Kótóné Deı Kepe Wisiné mepaae so whī fotokōratepa, “Yesu mo ti dorópóló yae,” fo mo enénipó. Mepaae so whī Deı Kepe Wisiné fotokōrenítepa, ti “Yesuta, ḁa tēteróló kaae tare Talepó,” fo mo enénipó.

⁴ Talené ama ala erópóló, mo betā Deı Kepe Wisinétei kae kae ala erópóló, so whī feapaae ḁale dokōrótu beterapó.

⁵ Mepaae Keriso so whinė Talené ama so whī tao saaire ala kae kae mupatei, ai alarape fea tēteróló kaae tare Tale mo betātóró beterapó.

⁶ Ai betā Kótónétóró so whī fea tuāmó kae kae alarape fea erótu beterapó.

⁷ Talené so whī mo fea wisiyóló beterópóló, Deı Kepe Wisiné ama erótu betere kae kae wisi ala ḁakearóturaalu, so whī feapaae betā betā yóló dokōrótu beterapó.

⁸⁻¹⁰ Betā Deı Kepe Wisinétei, me whīpaae ti mepaae Keriso so whī fosó fosóre ala yó melópóló melóo, me whīpaae ti Kótóné mo bete mole fo tué yópóló, yó melaaire ala melóo dere alata, mo betā Deı Kepe Wisinétoró erótua dapó. Me whīpaae ti Kótóné doasi kelemei ala mo eraalopóló, tué tiki tiratere ala melóo, me whīpaae kae kae kisi bete wisiratere ala melóo, me whīpaae kelemei ala erópóló doasi fotokō melóo, me whīpaae Kótóné ama kóló whī beteróo, me whīpaae ti fea dere ala taleyóló, ita dowi kepené dapó, ita Talené Kepe Wisiné dapóló kaae kolóló tué dere ala melóo, me whīpaae ti kae kae be fo dere ala melóo, dua dapó.

¹¹ Ai dosāyale alarape feata, mo betā Kepenétóró eratapó. Tétu ama kisipané enére alatóró sya furaalu, so whī feapaae betā betā yóló dokōrótu beterapó.

Betā tikimótei kae kae ɔlarape daale fo

¹² Mo whinė tikimó hó naase kele mepaae kae kae ɔla fea daae moletei, tikita ti mo betātóró daalapó. Atére kaae, ḁa tēteróló kaae tare whī Keriso ɔ tikimó ḁa fea olekeyóló mo betā tikitóró daalapó.

13 Ti noatepae, betā Dēi Kepe Wisiné dā fea wēi tópuróturaalu, Juda fake so whikélé, Krik fo bole so whikélé, wae sóró kutó diratere so whikélé, atima kōlené betere so whikélé, fea mo betā tikitóro alée faralepó. Até duraalu, so whi fea wēi nokole depa betā wēi nuku dere kaae, dā fea betā Dēi Kepe Wisitóro sópóló malepó.

14 Whīné mo tikimó betā ɔla maaté daani, kae kae ɔla fea daae mulapó.

15 Hóné duraalu, ɛta naase meireteiné ai tikitamo olekenipó depa, ti hó ɔ fesekéé fóló kae daale? Tēni, tikimótóro olekerapó.

16 Woséliné duraalu, ɛta kele meireteiné tikitamo olekenipó depa, ti woséliné ɔ daae fóló, kae daale? Tēni, ɔ tikimótóro olekerapó.

17 Tiki turótamo keletóro daauasóro, ti wosetere ala netéro wuaé? Tiki turótamo wosélitóro daauasóro, ti kēlaa sere ala netéro wuaé?

18 Ti tikimó daale kele, naase, hó mepaae kae kae ere ɔla fea Kótóné ama kisipané etéro eraalopó yale alatóro eró beterapó.

19 Ai ɔlarape featamo betā ɔlatóro daauasóro, ti tikipó fo nétéro wuaé?

20 Ti hó naase, kele, kae kae ɔlarape fea daae moletēi, betā tikimótóro olekéé mulapó.

21 Kelené naasepaae duraalu, “Me ala yaairaaalu, ɛ ya ɔyaɔnipó,” fo enénipó! Toponékélé hópaae duraalu, “Me ala yaairaaalu, ɛ ya ɔyaɔnipó,” fo enénipó!

22 Atei fo ini, ɔané tikimó mepaae daae mole kae kae sawa doi munire ɔlarape meitepa, ti ɔané tiki mo wisiyóló betere ala enénipó.

23 ɔané tikimó daae mole mepaae kelaalo koko inire ɔlarape koko ɔpóló, ɔané aurótua dapó. ɔané tikimó daae mole mepaae keletēpa haletere ɔlarapeta, ti kutiné kinótua dapó.

24-25 Mepaae keletēpa halé initere ɔlarape, ti ɔané mo hotowayóló kinótimpipó. Tépatēi, Kótóné so whīné tiki aleturaalu, mepaae doi munire ɔlaraperó doi mole ɔlarapetamo dei kispā mutu, bóe dóló fake tekeyasóro, doi munire ɔlarapekélé Talené tao sóró doi muaaire ala eralepó. Tētu, tikimó daae mole ɔlarape betā kispā muóló, u tao su i tao su du betērópóló, Kótóné atéro touróló daalalepó.

26 Ai ɔlarape betākótamo sekē supā, ti featóro sekē sóo, mekó doasi doi mulatere ala depa, ti mepaae ɔlarapekélé fea touyóló, hēkesetamo mo kēe yóló haj yóo, du beterapó.

27 Atétere kaae, diā fea dā tēteróló kaae tare whi Kerisoné tikimótóro olekereteiné, diā fea ama tikitóro daalopó.

28 Kótóné touróló betéro betere so whi tuamó folosóro Kótóné fo erópóló, dotēyale *aposel* whīrape sóró betéroo, ai sisópaae Kótóné fo yó matere kóló whīrape sóró betéroo, ai sisópaae yó matere whīrape sóró betéroo, ai sisópaae doasi kelemei alarape eraaire so whi sóró betéroo, ai sisópaae kae kae kisi bete wisirópóló sóró betéroo, ai sisópaae mepaae kae kae ala dere tuamó bipi depa tao saaire so whi sóró betéroo, mepaae dere ala mo donotóro deté fu betērópóló sóró betéroo, ai sisópaae mepaae so whi kae kae be fo yópóló, sóró betéroo, erapó.

29 Ti ai so whi featóro Kótóné dotēyale *aposel* whīrape betere? Atima featóro Kótóné fo eratere kóló so whi betere? Meipó.

30 Atima featóro Kótóné fo yó matere so whi betere? Atima feanétóro doasi kelemei alarape erótua de? Mepaae so whīné kisi bete wisiratere Kótóné atima feapaaetóro melalé? Kae kae be fo-a, atima feané du betere? Dēi Kepené yó matere kae kae be fo fetere ala feané dua de? Mo meipó.

³¹ Ti so whi fea tao saaire ala betā senée yóló ekēle du betae. Talené kae kae ala eraaire tū wisi mió yālo diāpaae i dere ape.

13

No nerapepaae hosaa muóló yaala sókó fole ala

¹ Ẹ tuāmótamo so whiṣpaae yaala sókó fole ala munirutei, Talené ala eróturaalu, mo whiné bolé kae kae be fo ó *ensel*-rapené be foné du betepa, ti ḥāle fo whaayóló so whi wisinarótu beteraṣó.

² Dei Kepe Wisiné ẹ fotokoratepa, Kótóné kóló whirapené dere foró kinó betere fotamo fea yālo tué yóo, Kótóné bete mole fo so whiṣpaae yó melóo, mepaae hasi fosópaae ai daae mole tiki taaróló, kaepaae daane fae yaaire tué tiki tiratere alakéle sūmó yóo epatei, yaala sókó fole alatamo ẹ tuāmó munipa, ti ẹ mo ḥāle ọla kaaené kelerapó.

³ Yālo mole ọla ọla fea yolealere so whi tao sóró melóo, Talené ala eróturaalu mepaae so whi tao saai dapóló kisipa mutu, yālo tikikélé mené simó sukūlaa dalópóló melóo duraalutei, yaala sókó fole ala ẹ tuāmó munipa, ti Talené ẹmó me dupu melaalomeipó.

⁴ Mepaae so whiṣpaae yaala sókó fu betere so whiṭa, kae kae sekei ala wapakélé, me ọla melépoló dua beleyóo, naameyóló mo dua bitu wisi ala betā eróo, du beteraṣó. Yaala sókó fole whiné me whiné dere ala kilitu, ẹkéle etei kaae ala enée yóló dei kisipa muóo, nene yóló bopé fake yóo, doasi whiṣpóló kisipa mutu mepaae so whi só deróo, mo enénipó.

⁵ Yaala sókó fole so whiné, mepaae so whiné inire alamó ḥọko haleratere ala ini yóo, atima kisipa felé yaaire ala maaté ini yóo, fopaae butere ala ḥapale ini yóo, mepaaené eratere dowi ala kwia tokó melaaire kisipa muni yóo, erapó.

⁶ Mepaae yaala sókó fu betere so whiṭa, dowi ala tuāmó ḥẹkeseni, mo bete mole ala wisimó betā mo kée yóló ḥẹkesetu beteraṣó.

⁷ Yaala sókó fu betere so whiné atima ne norapepaae sekei ala eraqsóro sesé yóo, Talené tao saalopóló kisipa mutu, tué tiki tiratere ala taaréni, betere dokọ ḥāle yó tawóo, take nalopaae Talené dāpaae wisi ala eraalopóló kisipa tiróo, kae kae sekei ala wapakélé haepaae derepéni, betere dokọ ḥāle beléetóro tawóo, du beteraṣó.

⁸ Kótóné kóló whi bitu, ama fo erótu betere alakéle me sukamó taalóo, kae kae du betere be fokélé kemeyóo, doasi kisipa sere alakéle kemeyóo yaalotei, yaala sókó fole ala betā mo kemekélé ini, ḥāle muótóro tawaalopó.

⁹⁻¹⁰ Ti noatepae, mo bete mole fo ḍané tuéṣpatei, mo turó tuéni yóo, ḍa Kótóné kóló whi bitu, ama dāpaae yó male fo ḍanémo mepaae so whiṣpaae mo turó yó mení yóo du beteraṣó. Téṣpatei, mepaae alarape Talené ama mo turó eratere alimó, mepaae eréni ḥāle kwia mole alarapekélé fea aluraalopó.

¹¹ Ẹ ketei kaae betale sukamó, yālo dere fokélé keteiné fo kaae yóo, tuékéle keteiné tué kaae muóo, mepaae ala bete diriyóló tué deté fole alakéle, keteiné dere ala kaae yóo, yalepó. Téyaleteti, ẹ doa yóló whi bitu, take ketemó deté wale ala mo ti taaralepó.

¹² Mió ḍané i kilitu betere alata, bete diriyóló kilini, aso asore *klas*-mó keleppaa kilitu dere kaae erapó. Téṣpatei, nalo keleppaa kḥaetamo duraalu, ti mo diriyóló kelaalopó. Mióta, mepaae ala ḍané tuéṣpatei, mepaae wisiyóló tuéṣpatei. Talené ẹ mo turó diriyóló tuéru ere kaae, take yālokélé tué yaalopó.

¹³ Mió i alimó mole doasi bete alarape i ape. Tué tiki tiratere alakélé, take nalopaae Talené dāpaae wisi ala eraalopóló haĵtu betere alakélé, yaala sókó fole alakélé, ai alarape tuamó mo doasi bete mole alata, ti yaala sókó fole alapó.

14

Talené kóló whĵiné dere foró kae kae be fotamo yópóló ĵale matere ala

¹ Yaala sókó furaalu, Deĵi Kepe Wisiné ĵale matere alarape mo ketekę buóló su betae. Tétu Kótóné kóló whĵi bitu, ama fo yó matere alata, mo doasi topo alapa, mo wisiyóló sae.

² Ti noatepae, mepaae so whĵi dené du betere kae kae be fota, mo so whĵipaae dumitei, Kótópaatétó du betera. Ateró kinóló mole alarape ama kepe tuamó du betepatei, so whĵi feané ai dere fo wosóló bete tuęni kóló kólórapó.

³ Tépaitei, mepaae Kótóné kóló so whĵiné mo so whĵipaae Talené fo i ape yóló yó móturaalu, so whĵi diriyóló betera. Fotokę bulóo, halaainé betera. Ketekę bulóló ma fo yóo, whaaliala duraalu fomaake kisipa mutere so whĵi kisipa felératere fo yóo, du betera.

⁴ Whĵi me dené kae kae be fo du betepa, ti atétere whĵi aĵei wisiyóló betere ala du betera. Tépaitei, Kótóné kóló so whĵiné, ti so whĵi feapaae Talené ere fo i ape yóló yó mótu betepa, ti Kótóné fake so whĵi fea diriyóló betera. Tao su betera.

⁵ Diĵa so whĵi feané kae kae be fo depa, mo wisirapóló kisipa mutapó. Tépaitei, Talené kóló whĵirapené dere fo diĵa feané depa, mo wisirapó. Kótóné kóló whĵirapené yó mótu betere alané kae kae be fo du betere. Teĵeteró betera. Tépaitei, Kótóné touróló betera. Betero betere so whĵi diriyóló betera. Kae kae be foné du betere. Bete mené feteyóló yó matepa wisirapó.

⁶ Térapa, no nerape-ó, ę aipaae wóló kae kae be foné du betepa, ti yaĵlo diĵa netéro tao saaloé? Tépaitei, Kótóné mepaae kinóló mole alarape diĵapaae ĵakearóló yó matepa, ó Kótóné so whĵi mokęleyaa yóló betaşóro ere ala bete fea yó matepa, ó Kótóné kóló whĵi bitu ama fo yó matere ala ó Kótóné bete mole fo etéro. Tao mótu betepa, ti ai alarapené diĵa mo şumó tao saalopó.

⁷ Wole fo duraalu, mo whĵiné aleale fó wuti ó kita kaae ęla ĵarp wisiyóló dupa, ti so whĵi feané wosóló felé yaalotei, ĵoko dupa, ai hale wosetere so whĵiné noa wole fo du dérapóló, kóló kóló yaalopó.

⁸ Atétere kaae, bóe daai haletua dere ukulumó wuti wisiyóló dini ĵoko depa, ti bóe dele whĵirape atima bóe faairaalu, netéro siki siki yaaloé?

⁹ Diaaĵ dere alakélé ai ala kaaené kelerapó. Diĵané dere fo so whĵiné kisipare foné initepa, ti ai fo bete netéro kisipa yaaloé? Ateró dere fota, so whĵi bitinire tikimó wotoró bitu dere fo kaae aĵrapó.

¹⁰ I haemó kae kae be fo buó moleteti, me fokó bete munire fo kae buni, mo fea bete mole fotóro bulapó. Ai be fo talerape atimané foné bete kisiparetei dĵa feané mo tuęrapó.

¹¹ Mepaae whĵiné dere be fo yaĵlo wosóló bete wisiyóló sinitepa, ti be fo kae bole whĵiné ę kae be fo bole whĵi nisi yóo, yaĵlokélé ai whĵi ę kae be fo bole whĵi nisi yóo, du betera.

¹² Ti diĵa tuamókélé aĵei kaae alatóro du betera. Deĵi Kepe Wisiné ĵale matere ala saai dapóló, diĵa doasi eĵele ai du betera. Kótóné touróló betera. Betero betere so whĵi diriyóló betere ala, doasi bete mulapa, ketekę buóló sae.

13 Atére betené, mepaae kae kae be fo du betere whjné dere fo bete amatei feteyópóló Talepaae momarae.

14 Ti noatepae, yało be fo kaené dere momata, kepené maaté du beteraó. Téatei, yało tué tikita, ti kaepaae mole aórapó.

15 Térapa, yało noa alakó yaaloé? Yało moma duraalu, kepetamo yóo, yało tuénékélé yóo, wole fo duraalu, yało kepetamo yóo, tuénékélé yóo enérapó.

16 Naaó kepetamo turóné Kótópaae mo kée yóló ą hale horótu betepa, ti naao du betere fo bete wosenireteiné, “Mo kée, téyópóló yae,” fo hałe netéro yaaloé?

17 Ti naao mo kée fo du betepatei, ai foné u whj tao sóró diriyóló beteroótumipó.

18 Ti dią feané kae kae be fo du betepatei, yało kae kae be fo dere alané dią mo teraae faleteiné Kótópaae mo kée du beteraó.

19 Téatei, Kótóné touróló beteroó betere so whj tuamó, yało ama fo yó móturaalu, so whjné wosóló bete kisipa yaairétóó aporó fo kwiatamo yó matepa, ti mo wisirapó. Téni, so whjné wosóló kisipa enénire 10,000 fo kukwia kae kae be foné depa, ti netéro wosóló kisipa yaaloé?

20 No nerape-ó, dią keteirapené tué kaae mutu betaóse. Dią dowi ala yaaire kisipa muni, awą nokole naale senaale kaae aóyóló betae. Tétu, diąné mole tué tikikélé, mo dirire so whjné tué kaaetóó muóló betae.

21 Kale tukóló muló betere fo tuamó Talené i fo dapó.

“Yało so whjpaae kae kae be fonékélé, be kaemó wale whjrapené kólónékélé i so whjpaae yaalotei, yało dere fo bete atimané mo wosókélé yaalomeipó.”

22 Térapa, ai kae kae be fo du betere alata, tué tiki tiró betere so whjné kolóló tué yópóló dumitei, tué tiki tirénire so whjné kilitu, ita Talené me ala yaairemó dapóló kisipa yópóló dapó. Téatei, Kótóné kóló whjrapené ere fo i ape yóló yó mótu betere alata, tué tiki tirénire so whj tao su dumitei, tué tiki tiró betere so whj tao suraalu dapó.

23 Atéreteiné Kótóné fake so whj feané kae kae be fo du betere mó, mepaae ai be fo tuéni, kóló kólóre so whj ó tué tiki tirénire so whj dią beterepaae wóló, diaaó du betere ala kilituraalu, dią keyaa fole so whj aórapó yaalomeié?

24 Dią fea Kótóné kóló so whj bitu, ama fo i ape yóló yó mótu betepa, kale mo fo bete tué tiki tirénire so whj ó mepaae mó fo tuénire so whj wouraalu, so whjné dere alané ama hosaamó suraalu, ą dowi ala du betere whjóló mutere kisipané ą só deraalópó.

25 Talené ai whjné du betere ala taleyóló, ama hosaa tuamó kinóló mole ala haķearaalópó. Atéteremó, ą deraapisa fóló fió mulu, so whj feané keletómó Kótóné doi hale horóturaalu, “Kótó dią tuamó mo ai betere ape!” yaalópó.

Talepaae mo dono tu sya fóló moma yae ere fo

26 No nerape-ó, diaaó kisipa yópóló dané diąpaae me noa fo yaaloé? Dią fea touróló bitu, mepaae so ó whjné ama kisipare wole fo yóo, mepaae so ó whjné so whj feané wosóló kisipa yópóló, Talené fo yó melóo, mepaae so ó whjné kinóló mole ala Kótóné ąpaae yó matepa, amamo so whjpaae yó melóo, mepaae so whjné kae kae be fo yóo, mepaae so ó whjné kae be foné deretei bete feteyóo, depa mo wisirapó. Ti ai dosąayale alarapeta, Kótóné fake so whj fotokó buóló beteraaire alatamo epa, ti enérapó.

²⁷ Mepaae so whjné kae be foné yaaitepa, ti so whj feané dere fapo ini, sore ó tamo so whjné betə betə yóló enérápó. Atéró dere fo me so ó whjné bete feteyóló, so whjpaae hakearóló yó manérápó.

²⁸ Ai fo feteyaaire so ó whj bitinipa, ti Kótóné fake so whj tuamó kae kae be foné hakeamó ini, Kótópaae maaté ama kikiti depa, mo wisirápó.

²⁹ Kóló whjné Kótóné ama fo Keriso so whjpaae yó matepa, ti tamo ó sore whjnépi yó melóppóló yae. Atéró kemetepa, ti wosale so whjné ai fo bete kaae kolóló hotowaró talenérápó.

³⁰ Me whjné yó matere fo wosetu betere so whj tuamó Dəi Kepe Wisiné i fo yae yóló yó matepa, ti ai fo yó mótu betere ala kapala taaróló, ai so ó whjné fo yóppóló tē melae.

³¹ Ai so whj fea kisipa sóró fotokó buóló beteróppóló, Kótóné kóló so whjrape atima dokó fea betə betə yóló Talené fo yó melanérápó.

³² Kótóné kóló so whj tuamó betere keperapené yaai kisipa mole ala mo donotóró yóppóló, ai kóló so whjnétoró tēteróló kaae tarápó.

³³⁻³⁴ Ti noatepae, Kótóné so whj tuəpaaae hoko ala kaarəni, hosaa muni deyóló mo dua beteratere ala kaaraterə Tale beterápó. Be hulua dokó feamó Kótóné ama kae beteró betere so whjné du betere kaae, fo wosetere sukamó diə sorape fo tekeni, mo dua betepa wisirápó. Kale tukóló muló betere foné sorape whj aqmó betae ere fo sya furaalu, mo dua betenérápó.

³⁵ Atima ai yó matere fo bete kóló kóló depa, ti bepaae fóló atima omara-pepaae wosenérápó. Ti noatepae, so whj touró betere tuamó soné fo depa, ti aita donoi ala mei, mo hale dere alapó.

³⁶ Ti Kótóné fo-a, diə tuamó keké naleé? Ó ai fo wisi ai be huluaamó betere so whj diəpaae maaté yó maleé?

³⁷ Whj me dené diə tuamó ama kisipanə ą Kótóné fo eratere kóló whj ó Dəi Kepe Wisiné eratere kae kae ala sumó enérápó kisipa mutepa, ti ɣalo i asētere fo ti Talené ama diəpaae yae dere fo dapóló kisipa enérápó.

³⁸ Təni, mepaae whjnétamó i asētere fo hāle ɣla aqróló sisópaae eratepa, ti Talené ai whjkelé sisópaae eróló, hāle ɣla kaae aqraalopó.

³⁹ Tərapa, no nerape-ó, mepaae so whjpaae kae kae be foné ekesé yóló sesé yaqse. Təni, Talené kóló so whjné yó mótu betere fota, ti mo doasi alapa, keteke buóló yó mótu beteróppóló yae.

⁴⁰ Tətu, diəné mepaae noa kaae ala yaai depa hoko ini, kisipa tekeyóló mo donotóró sya fóló enérápó.

15

Yesu momó kepaayale fo

¹ No nerape-ó, ɣalo diəpaae take yó mótu betale fo wisi diaaq kisipa keteyaqsóró momó yaai dapó. Kótóné ama fo wisita, bete mulapóló diaaq mo wisiyóló wosaletiné, diə ai fo tómó daalu əpaae tué tiki tiró beterápó.

² Ai fo wisiné diə alu yaqsóró tao su beterápó. ɣalo diəpaae yó male fo wisitamó hotowaró tao tapa, ti diə ai tao sere ape. Təni depa, ti diaaq kisipa tiki tiratere ala bete munire aqratapó.

³ Talené ai fo wisi mené əpaae yó matepa, aita mo doasi bete mole fopóló kisipa mutu, ɣalomó diəpaae yó maleppó. Ai fo i ape. Kótóné asemó ere fo dokonóturaalu, dané dowi ala tokóló aluraai so whj tēteróló kaae tare whj Keriso ą sukəlepó.

⁴ Atéro ą douróló, sore be de kemetepa, kale ašemó ere fo dokonóturaalu, Talené ą kepaaróló beteralepó.

⁵ Atéro kepaayóló, Pitané ą kolóppóló yó melóo, ai kılıpaae ti kale 12 yó matepa wosetere whırapepaaekélé yó melóo, yalepó.

⁶ Atéyale sisópaae 500 bosenóló mepaae tómó beleróló, betere no nerape fea touró betere tikimó, ą haķeamó sókó walepó. Até yale so whı mepaae sisiraae feletei, mo turó so whı ti haķe betó mulapó.

⁷ Ai sisópaae Jems-paae yó male wóló, nalo ti Kótóné dotęyale *aposel* whırape feapaae yó male felepó.

⁸ Mo kemerąle wouraalu, soné naale deyaaire be de teópatei, hąko be deńmó detu dere kaae, Yesuné ą i ape yóló, ępaae yó male walepó.

⁹ Ękélé Talené dotęyale *aposel* whıtei, mepaae *aposel* whırape betere aomó doi muni, mo belei sokótei beteralepó. Ti noatepae, Kótóné fake so whı ęalo susupuróló dowi ala erótu betaleteiné, ę *aposel* whı beteraaire sunıpatei, Talené ę sóró beteralepó.

¹⁰ Tépatei, Kótóné hamokoróló haķe tao saleteiné ę etei kaae whı i betere ape. Ama ę atéro tao sale ala haķeni, ę tuąpaae mo doasi ala eró beteralepó. Ai ala epa kisipa mutu, ęalo diale kutóné mepaae *aposel* whırapené diale kutó mo bosenée felepó. Ti aita, ęalo fotokóné initei, Kótóné hamokoróló haķe tao sere ala ę tuąmó muluraalu, yalepó.

¹¹ Térapa, ęalo ó atimané diąpaae yó male fota, me kae meipó. Da feané i yó mótu betere fo wisitóro mopóló diąné wosóló kisipa tiralepó.

Sukutere whı momó kepaayaaire fo

¹² Dąné diąpaae Talené fo yó móturaalu, so whı tęteróló kaae tare whı Keriso mo ti sukąletei, Kótóné ą kepaaró beteralepóló yó male fo diąné wosalepó. Atéyaletei, diąkó mepaae so whıneń duraalu, sukąle whı momó kepaayóló betaalomeipó dere fo-a, diąné mo fo dapóló de?

¹³ Sukutere whıtamo kepaayaalomeipó kisipa mutepa, ti so whı tęteróló kaae tare whı Kerisokélé kepaayóló bitinipóló kisipa muae.

¹⁴ Keriso ątamo kepaayóló bitinipa, ti dąné yó mótu betere foró diaą kisipa tiró betere alatamo bete muni, haķe ęla kaae aąratapó.

¹⁵ Ai ala tómó, Kótó ą etei kaae Tale beteralepóló dąné yó mótu betere fo, kapala fotei yó mótu bitirapó kisipa muae. Ti noatepae, so whı tęteróló kaae tare whı Keriso mo ti sukąletei, Kótóné ą momó kepaaró beteralepóló, dąné diąpaae yó mótu betalepó. Ti sukąle whı momó kepaayaalomeipó fotamo mo du betepa, ti Kerisokélé Talené kepaaró bitinipó enérápó.

¹⁶ Ti noatepae, sukąle whıtamo kepaayóló bitinipa, ti so whı tęteróló kaae tare whı Kerisokélé kepaanipóló kisipa muae.

¹⁷ Kerisotamo kepaaró bitinipa, ti diaą kisipa tiki tiratere alakélé bete muniru, diaą du betere dowi ala tuąmó dią haķe betó tarapó.

¹⁸ Keriso ątamo atépa, ti ą tuąmó betepa sukąle so whıķélé mo ti alurapó enérápó.

¹⁹ Nalo betaaire alimó da kepaayóló betepa, Kerisoné dąpaae wisi ala eraalopóló haķtu beteralepó. Atépatei, mepaae so whıneń mió i alimó maaté wisi ala kelaalopó dere fotamo mo du betepa, ti dąpaae doasi seķei ala eraaiteremó, mo doasi wirapó.

²⁰ Tépatei, so whi teteróló kaae tare whi Keriso a sukàletei Kótóné mo kepaaró betera. Atéreteita, sukutere so whikélé kepaayóló betera, kutómó ɔla folosóro ɔlumétete kaae, aɔi kepaayalepó.

²¹ Ti noatepa, beta whiné yale dowi alané sukutere ala da so whi tuapaae sóko walepó. Até yale kaetóro, beta whiné yale alané ti kepaayóló betere ala kaaratapó.

²² Ti daɔa, Adam-né kaarale fake ereteiné, da fea sukutua dapó. Atétu dere kaae, Kerisoné ama fake so whi fea ti a tuamó betereiné kepaayóló betaalopó.

²³ Atéyaalotei, ai ala haɔe hoɔo ini, ama mole tutóro sya furaalu, yaalopó. Aita, kutómó ɔla folosóro ɔlumétu dere kaae, Keriso aɔi kepaayóló betera. Atérené nalo a fesaae wale sukamó, ti ama so whikélé fea aɔre kaae kepaaróló beteraalopó.

²⁴ Téró, Kerisotamo bóe du betere topo whirapekélé, atimané teteróló kaae tare alarapekélé, atima so whikélé, atimané bole fotokokélé, fea doróló kilipaae, ti ama so whi teteróló kaae tare ala Alima Kótóné naase tuamó munaalopó. Atéteretamotóro, mo kemeyaitere be de sóko waalopó.

²⁵ Ti ama teteróló kaae tare ala haɔe deté fóló, ama bóe whi mo ti dóló kemeratere sukamó sóko faalopó.

²⁶ Atéro bóe dilé fóló, mo ti kemeróturaalu, daaire bóe whita, ti sukutere alapó.

²⁷ Ti fea ala fea Kerisoné ama teteróló kaae tanópóló, Kótóné ama naase tuamó mulalepó. Ti ai fea alapó dereteita, ama Naalené naase tuamó mulale seké Kótó a Naalemané teteróló kaae tare aomó bitiniretei mo haɔkearapó.

²⁸ Ai ala yóló kemetepa, fea ala teteróló kaae tawae yale Kótóné ama naalema a aomó betera ɔlópóló yaalopó. Ai alata, fea ala Kótóné amatóro teteróló kaae tawaai erapó.

²⁹ Sukutere whi kepaayaalomeipó dere fotamo mopa, ti sukutere so whi wisi bepaee fópóló kisipa mutu, mepaae whirape weɔi tópuratere ala noatepa du betere? Sukutere whi kepaayaalomeipó dere fotamo mopa, ti weɔi tópuratere ala haɔe ɔla kaae aɔrapó.

³⁰ Sukale so whitamó kepaanitepa, ti da i kutó diyaai kae kae bóe whi betó mole tikipaae betere dokó noatepa fua wua du betere?

³¹ Yaɔo no nerape-ó, dia da teteróló kaae tare whi Yesu Keriso tuamó betepa, ama dia tuamó erótu betere wisi ala kilituraalu, Talepaae yaɔo mo kée yóló, e bopé faketu betera. Yaɔo i dere fota, mo dapó. Dia tao saai kisipa mutu, Talené ama fo wisi eraté kotere dokó e mo felekemó sukitei haɔsóko fua dapó.

³² E Epesus bemó whi dó nokole syaae kaae ɔla aɔre whirapené yaɔo du betere ala seséturaalu, etamo doasi bóe du betalepó. Atéyaleteita, i haemó mole wisi wisi ɔla saai kisipa mutu, imó ti noa ɔla wisikó senére? Sukutere whi kepaayaalomeipó dere fo mo depa, ti diané yó tare mara mole fo sya furaalu,

“Dóta da sukaireteiné, mió beta ɔlaró weɔitamo mo dekéro naalopa sae!” enérapó.

³³ Mené dia kópaae aɔlisóro faosóro yae. Du betere mara mole fo beta i ape.

“Wisi ala dere whirape dowi ala dere whirapetamo tamoyóló betamó kotepa, ti atimané dowi ala yapaae tokó melaalopó.”

34 Dią topo doyóló keyaa furaalu, hõko du betere dowi ala mo ti taaróló, kisipa wisi muóló, take yale ala momó fesaae fóló yae. Ti noatepae, Kótó tuęni hąle betere so whį dią tuąmó betó moletei kilitu dią haleyae.

Kepaayóló kae tiki daayóló betaaire fo

35 Atépatēi, mené i kaae fo enérápó. “Kale sukąle so whį momó netéró kepaayaaloé? Atéró noa kaae tiki daayóló waaloé?” yóló wosenérápó.

36 Aita, kisipa okokoi whįné dere fo kaae aąrapó. Ti noatepae, kutómó mo ọla wae bilitereteimó kisipa muae. Whįné bilitere ọla waeta, haemó kẹlaayóló u tuąmó bole kené ti tųmu sókó hotua dapó. Haemó biliteretei kẹlaa initepa, ti tųmu horaalomeipó.

37 Diaaọ ọla wae bilituraalu, ọla nokoletei mo turó bilini, *whit ó bupí ó* besaae ke maaté bilitua dapó.

38 Atéteretei ai ọlarape huturaalu, Kótóné kisipané daalópóló yale tikitóró daatua dapó. Ai biliyale ọlarape fea mo ama tiki daaitóró hutua dapó.

39 Fea ọlarapené daae mole tikita betą kaae mei, so whįné tiki ama kae daayóo, hupu ó na mepaae betó mole ọlarapené tiki ti ama kae daayóo, bané tiki ama kae, yané tiki ama kae, yóo erapó.

40 Sámó daae mole ọlarapené tiki ama kae, haemó ere ọlarapené tiki ama kae yóo erapó. Sámó daae mole ọlarapené tiki mo kokọi dẹ wisinaale yóo, haemó yó mole ọlarape kelaalo kokọre ala ama kae yóo, erapó.

41 Sukané dẹ wisinaale ama kae, wéliéné dẹ wisinaale ama kae, hõrerapené dẹ wisinaale ama kae, mepaae hõrené dẹ mo doasi yóo, mepaae hõrené dẹ mo sawa yóo, erapó.

42 Sukutere whį momó kepaatukélé, atei kaae alatóró yaalopó. Mo tiki sukóló douratepa kẹlaa yaalotei, kepaaratere tiki momó kae doyóló alu yaalo meipó.

43 Sukuturaalu, tiki tuąmó hale dere alaró doasi doi munire alatamo mupa sukóló dourateretei, momó kepaaróló heteratere ala ti mo dẹ wisinaale tuąmó beteraalopó. Sukuturaalu fotokọ buni, bére ala tuąmó sukutepa dourateretei, mo doasi fotokọi ala tuąmó kepaaraalopó.

44 Sukutepa douratere mo tó tikita, hae tiki ereteiné kẹlaa dua dapó.

Téretei, momó kepaatere tikita, kepené dere ala tuąmó daaleteiné mo ama kaepó. I haemó mo tiki daalure kaae, take nalo kepaayóló betaaire sukamókélé, kepené ere ala tuąmó mo kae tiki daayóló betaalopó.

45 Atéreteiné ašemó i fo erapó.

“Folosóró wale whį Adam ą mo whį tiki daayóló sókó walepó.”

Nalo kemerótu wale whį Adam ąta, sukóló kepaaturaalu, ti so whį betere bete matere kepené tiki daale whį alée felepó.

46 Kepe tiki daale whį folosóró sókó wéni, mo tiki daai whį folosóró wóló, ai kinipaae ti kepe tiki daale whį sókó walepó.

47 Folosóró wale whįta, i haené aleale whį betaletei nalo ti hepen-mó betere whį walepó.

48 Haené aleale whįné ama deyóló fake firale so whįta, ti ama tikitóró daayóo, hepen bemó wale whįné ama deyóló fake firale so whį ti ama hepen tikitóró daayóo erapó.

49 Dą haené aleale whįné tiki daalure kaae, hepen bemó wale whįné tiki kaae dąkélé daayaalopó.

⁵⁰ No nerape-ó, yało diãpaae i dere fo wosae. Dã sukutepa, ti i daale tikitamo Kótóné teteróló kaae tare tuãmó bitĩ faalomeipó. Atére kaae, dã sukóló kepaayóló furaalu, ðané i dorótu betere tikitamo turó feni, mo dokélé iniyaaire tiki daayóló betaalopó.

⁵¹ Kinóló mole ala yało diãpaae haķearóló i dapa wosae. Dã Keriso so whĩ mo fea sukaalomeitei, betere whĩkéle sukale whĩkéle, mo fea take daale tiki taaróló, mo kae tiki daayaalopó.

⁵² Kemeróturaalu ukulumó wuti haleteretamo, ðané mió i daale mo tiki taaróló, dã mo fea kae tiki daane wale alata, epée fitãa du dere kaae yaalo ai ape. Ti noatepae, kale ukulumó wuti hale deretamo, sukale whĩ kepaayóló do initere tiki daayóo, dã fea i daale tiki taaróló, kae tiki daayóo yaalopó.

⁵³ Ti noatepae, doyóló sukutu betere tiki tó mó dokélé ini, mo ti betere tiki kuti derótu dere kaae yóo, sukutere ala sukunitere alané husuróló aluróo, yaalopó.

⁵⁴ Doyóló sukutere tiki tó mó mo betere tiki kuti kaae deróo, sukutere ala sukunitere alané husuróo deretamo, ašemó i ere fo mo dokonaalopó.

“Talené ama bóe whĩ dóló teteraleteiné, kale sukutere alakélé ɔla kaae nó deróló aluralepó,” erapó.

⁵⁵ Me asere fo i ape.

“Sukutere ala-ó, so whĩtamo naao bóe dóló atima teterale ala momó mule? Sukutere ala-ó, Wuliné whĩ detu dere kaae yóló sukunale ala-a, momó mule?” erapó.

⁵⁶ Wuliné whĩ tukó nóló sukunótu dere kaae, dowi alané dã sukóppóló dua dapó. Dowi alané dã mo ti só deróppóló, Kótóné tukóló, muló betere foné dowi ala fotokó bulótu beterapó.

⁵⁷ Atépatei, dowi alaró sukutere alatamoné dã só deróló teteréni, dã Tale Yesu Keriso tuãmó betepa, ai ala teteróppóló, Kótóné ama dã fotokó mo sumó mótu beterapó. Atétereteimó, Talepaae mo kée du betenérápó.

⁵⁸ Térapa, yało hosaa mole no nerape-ó, diã Talené ala tuãmó betepa, mepaae seķei ala ó dilikitere alané diã só deraqsóro, mo diriyóló betae. Ti noatepae, diã Tale tuãmó bitu ditere kutóta hale alu yaalomei, dupu saalopóló kisipa mutu, betere dokó mo ketekę buóló ditu betae.

16

Kótóné so whĩ tao saai moni derateremó ere fo

¹ Mió i dere fota, Jerusalem bemó betó mole so whĩ tao saaire *moni*-mó dapó. Kalesia hae kwiamó tę mole be huluamó betó mole Keriso fake so whĩpaae yae yale alarape kaae, diaaokélé yaasepóló i dere ape.

² Fula dokó kaae sere be demó, diã feané meteró *moni* supa, ti kwiapaae naao sere sų ðalemótóro sokósu yóló, kae mulótua yae. Ti noa yaai meipó. Ẽ aipaae wale sukamó, *moni* derae yaqsóro kisipa mutu i dere ape.

³ Ẽ aipaae wóló diãtamo bitu, diaaq sóro beterater whĩrape Jerusalem bemó betó mole so whĩné tuę yóppóló, atimané sóro faaitere asę yało eróló melaalopó. Diãné atéro hale tao sóro matere *moni* Jerusalem bepaae sóro fóppóló dotęyaalopó.

⁴ Dã talerãlemó, epaae yaķélé atimatamo faalopó depa, ti yało atima dapesó fenérápó.

Pol-sépiné i ala yaai kisipa mutapóló yale fo

⁵ Folosóró ę Masedonia hae kwiapaae fóló, nalo ti dią beterepaae waalopó. Ti ę momó fesaae wale alata, Masedonia hae kwia tuąmó teýóló dią beterepaae waalo ai ape.

⁶ ę dią beterepaae wóló hąleke sukamó ó sosóli ali turó aimó diątamo betaai kisipa mutepa, ti betenérápó. Atéro dią taaróló ę mepaae fupa, ti ę yaýare ęla diąné melaasepólópó.

⁷ Ti noa betené meipó. Mió dą dią beterepaae wóló, mo sawa be demó maaté betero fole hórápó. Téreteiné, Talené ama kisipané ęlo be demó diątamo beteroóló depa, ti ę diątamo betaai hękesese dapó.

⁸ Téretei, kale *Pentikos* be demó ęla deyaaire ali sókó waai teópa, ti ę Epesus bemó kaae tawóló betaalopó.

⁹ Ti noatepae, Talené ama doasi ke bole kutó diyaaire te moleteiné, aimó bitu ama kutó diraalopó. Téyaalotei, ai kutó diyaąsóró sesétere whįrapekélé, dekeró betó mulapó.

¹⁰ Timoti aipaae wapa, diaą ąpaae me sekei ala eratepa ą wiyaąsóró hotowayóló kaae tawae. Ti ąta, ę dere kaae Talené kutó dirótu betere whį ai ape.

¹¹ Térapa, me whįné ą dape sóró kaae tatere ala hóni, dią feané wisiyóló dape sae. Téró, ą momó fesaae waai depa, ti diaą ąpaae hosaa muni deýóló hąjtamo dua fae yóló, ę beterepaae wópóló dotęyae. Timoti ą ipaae momó fesaae wouraalu, ama wotoró wéni, ę beterepaae wale Keriso norapetamo wópóló kisipa mutapó.

¹² Mió dąné no Apolos-né dere alamó i dere ape. Yąlo ąpaae ai wale norapetamo dią beterepaae fae yaleteti, te mutere sukamó waai dapóló taralopó.

¹³ Mené dią dilikóló kópaae falaąsóró, hotowayóló kaae tawae. Téturaalu, kale mo fo wisi wosóló, Talepaae kisipa tiratere ala tuąmó diriyóló betae. Atéru, mené diątamo bóe dupa wini, halaainé fotokę buóló betae.

¹⁴ Fea ala duraalu, yaala sókó fole ala tuąmó bitu yae.

¹⁵ Akaia hae kwiamó betó mole so whį kuamó Stepanas-ró ama be whį so whįtamota, folosóró kisipa feteyóló Keriso betaleteti, diaą ai kisipare ape. Ai so whįta, Kótóné kae betero betere so whį tao saairaalu, mo doa ketekę bulapó.

¹⁶ No nerape-ó, dią atei kaae ala dere so whįró mepaae dątamo touné wóló, wisi kisipa mulu Talené kutó diratere so whįtamo aąmó dua betae yóló ma fo i dere ape.

¹⁷ Diaą mole ęla kwiapaae ę tao sóró melaai yaleteti, Stepanas, Fotunatas, Akaikus, atimané mole ęla ę tao sóró male waleteimó, mo hękesese yalepó.

¹⁸ Ti noatepae, atimané ę tao sale alané yąlo kepe hękesese duraalu, diaą kepekélé hękeseyalepó. Atei kaae wisi ala dere whįrapeta, so whį feané dukiranérápó.

Kemerótu kęleó yale fo

¹⁹ Esia hae kwiamó betó mole Keriso fakerapené diąpaae kęleó i dere ape. Akuilaró ama soma Prisila-tamonékélé, atimaamoné bepaae tourótua dere Keriso no nerapekélé Tale tuąmó bitu, diąpaae hosaa mo turó muóló kęleó dapó.

²⁰ Imó betó mole no nerapenékélé, diąpaae kęleó dapó. Kótóné ama kae betero betere so whįné dere ala sya fóló, diąsisitei apuóló kęló tukó nuku betae.

²¹ Diapaae k̄leó yóló i dere as̄eta, ẹ Pol-né mo ȳalo naasenétóró dapó.

²² Mepaae wh̄i dené Talepaae yaala sókó fole ala initepa, ti ai wh̄i Talené mokorópóló yae. Tale-ó, ȳa ɗa beterepaae ape!

²³ ɗa ɗeteróló kaae tare wh̄i Yesuné hamokoróló hāle tao sere ala diapaae erópóló yae.

²⁴ Ẹ ɗa ɗeteróló kaae tare wh̄i Yesu tuámó bitu, ȳalo ɗīa feapaae yaala sókó furaalu i dere ape. Mo k̄e, téyópóló yae.

2 Korin

¹ Ëta, Kótóné ama kisipa mole ala sya furaalu, so whì tẹ̀teróló kaae tare whì Yesu Kerisoné kutó dirǒpóló doteyale *aposel* whì Pol-né dapó.

I dere așeta ðané no Timoti ðamo wusuró bituraalu, ðià Akaiia hae kwiamó Kótóné kae betero betere so whìrǒ, ai hae kwiamó tẹ̀ne Korin bemó betere Kótóné fake so whìtamopaae dapó.

² ðané Aya Kótóró ða tẹ̀teróló kaae tare Tale Yesu Kerisotamoné hamokoróló hãle tao sere alaró, hosaa muni deyóló dua betere alatamo ðiãpaae erǒpóló yae.

Kótóta k̄leturaalu tao sóró h̄i kisipa mulatere Talepó

³ ða tẹ̀teróló kaae tare Tale Yesu Kerisoné Alima Kótóné doi hale sóró horǒpóló yae. Ti ąta, k̄lené sukutere ala kaaratero Aya bitu, sekei ala wapakélé kisipa feléróló tao su betere Kótó beteraǒ.

⁴ ðané sekei alarape feata, ama tao sóró ða kisipa felérótua dapó. Kótóné ðapaae ai ala erótua dereteita, mepaae so whì kae kae seke tuámó betepa, Kótóné ðapaae ai male kisipa felélaetere alané atimamo tao sópóló erapó.

⁵ Ti noatepae, Yesupaae erale doasi susupui ala feleyóló furaalu, ðapaaekélé mo dekeró wou beteraǒ. Atétu, ðané sekei alakélé Yesu Kerisoné tao sóró, ða kisipa felératere ala mo dekeró erateretei ąaturaaalu, feleyóló mepaae so whìpaaekélé fu beteraǒ.

⁶ ða sekei ala su betereita hãle mei, ðiã feleyóló betóo, aluyaşsóró tao sóo, yǒpóló dapó. Atétu, Talené ða tao sóró kisipa felératepa, ti ðiãkélé feleyóló betaalopó. ðatamo Kótóné kisipa felératere ala depa, ti aita, ðiã feleyóló beterǒpóló dapó. ðapaae wou betere susupui ala kaae, ðiãpaaekélé wapa, ti ai eratere feléi alané ai susupui ala hãle belée tanǒpóló, ðiã fotokǒ bulatapó.

⁷ ðiã take mo wisiyóló betaalopóló, ðané mo diriýóló kisiparapó. Ti noatepae, ðapaae wou betere susupui ala kaae, ðiãkélé ai su betere ape. Atétere kaaetóró, ðapaae erótu betere kisipa felératere ala ðiãkélé saalopó.

⁸ No nerape-ó, ða Esia hae kwiamó betepa, erale sekei alarape ðiaaǒ kisipa yaasepóló dapó. Mo doasi sekei alané ða só deró betaletiné, beleyaaire mo şunipó. Atéru ða mo sukutere ðalemó beteraǒpóló kisipa mualepó.

⁹ Ita mo dapó. ðané hosaa tuámó mo turó muale kisipata, ða mo sukóló mole nisi yalepó. Téyaletei, ðapaae ai erale ala ðané şumó belenere nisi yaşsóró, sukãle so whì kepaarótu betere Kótópaae kisipa tirǒpóló yalepó.

¹⁰ ða felekemó mo ti dóló aluraleteti, ama ða tao su yale kaae, nalopaaekélé atérótóró tao saalopó. Tétu ðiaaǒkélé ða tao sóró momarótu betepa, ti Talené ða aluyaşsóró tao sere ala hãle yó tareteiné ða haıtamo ąpaae kisipa tiró beteraǒ.

¹¹ So whì feané ða tao sóró momatu betere ala mo dokonóturaalu, Talené hamokoróló hãle tao sereteimó ða so whì feané ąpaae mo kée yaalopó.

Poló-né folosóro yaai kisipa muale ala fisikóló taarale fo

¹² ða i haemó betó mole so whì kuamó kutukélé, ðiã Keriso so whì kuamó kutukélé, Kótó tuámó wale mo kae ere alaró tó tikiné ini, kisipa mo turóné dere alatamo ða tuámó mupa, so whì feané kelalepó. Atéró kutu yale ala ðané kisipa faróló taletepa hǒko ala ini, feané keletómó mo donoi ala

yalepóló dā haɣturaalu, bopé fake dapó. Atétu betaletei i haemó mole kisipa sya fóló ini, Kótóné hamokoróló haɣle tao sere ala sya furaalu yalepó.

¹³⁻¹⁴ Ti noatepae, dāné diɣpaae i asę dere fota, hapóluni, diaaɣ dosąayóló sımó kisipanérápó. Dāné du betere ala mepaae diaaɣ kisiparetei, mepaae diɣ kisipanipó. Téretei, take nalopaae ti diaaɣ mo turó tué yaalopóló kisipa mutapó. Take dā tẹteróló kaae tare whı́ Yesu wale sukamó dāné diɣ kilitu, haɣyóló bopé fake yaaire kaae, diaaɣkélé dā kilituraalu, haɣyóló bopé fake yaalopóló, kisipa mutu i dere ape.

¹⁵ Ai betené, ę mepaae faai folosóro diɣ betereró waairaalu, ọla ọla taleyóló mulalepó. Até yaleteita, yaɣlo yó matere fo tuamó bole wisi ala diɣ tamo félimó sọpóló yalepó.

¹⁶ Ẹ Masedonia hae kwiapaae furaalu, diɣ keleté wóo ę momó fesaae woukélé diɣ keleté wóo, yaai yalepó. Atéro ę aipaae wapa, ti diaaɣ ę tao sóro Judia hae kwiapaae dotonaasepóló kisipa mualepó.

¹⁷ Yaɣlo ai muale kisipata, bete munipa hoɣo yaleé? Ó i haemó mo whı́né kisipa kaae mulu, ępó téyaalopó dutei, momómo meipó du dere kaae yaleé?

¹⁸ Ténı, Kótóné ama yaalopó dere ala motóro du dere kaae, dāné diɣpaae yó mótu betere fota, ępó, dutei meipó, fo kae dumipó.

¹⁹ Ti noatepae, diɣ kuamó ę Pol, Sailas, Timoti, dā sore whı́rapené Kótó Naalema Yesu Keriso i kaae whı́póló, diɣ tuamó yó móturaalu, ama ępó dutei meipó, dere fokélé erapóló diɣpaae yaleé? Ai fo ini, Kótóné ama eraalopó deté wale fo fea Yesu tuamó dokonóturaalu, ępó, téyaalopó fo betā deté konapó.

²⁰ Ti noatepae, Kótóné ama mo eraalopó yóló muló betere forape fea, dā tẹteróló kaae tare whı́ Keriso tuamó mo dokonóturaalu, ępó, fotóro mulapó. Atéreteiné, Kótóné doi doasi mulóló, dā Yesu tuamó bitu mó kée, téyópóló yae, fo dua dapó.

²¹⁻²² Dākélé, diɣkélé, dā tẹteróló kaae tare whı́ Keriso tuamó diriyóló beterateré alata, Kótóné amatóro dua dapó. Dā Kótóné ama so whı́póló sóro beterótu, topomó *wel* wei suni yóo, dā mo amapóló siriróo, take dāpaae wisi ala eraalopó kisipa muópóló, ama Deı Kepe Wisi dāné hosaa tuamó beteróo, erapó.

²³ Kótóné keletómó yaɣlo mo fo i dere ape. Ẹ fesaae wou ai Korin beró diɣ foné siré waai yaletei, dei kisipa muaqsóro taaralepó.

²⁴ Dāta, diaaɣ kisipa tiki tiratere ala tẹteróló kaae tare doasi aɣyóló bitu dumipó. Tépatei, diɣ haɣyóló beterópóló kisipa mutu, dā diɣtamo kutó betāmó ditu beterapó. Ti noatepae, diaaɣ kisipa tiki tiratere alané betā diɣ mo diriyóló beteranérápó.

2

¹ Ẹ diɣ beterepaae waai kisipa mualetei, take yaɣlo diɣ deteraayóló foné supa, diaaɣ hosaa tuamó seke su yale kaae, momó yaqsóro taaralepó.

² Ti noatepae, yaɣlotamo diɣ foné sóro só deróló sekeı kisipa mulatepa, ti ę hekese yaaitere alamo, né eraaloé?

³ Yaɣlo diɣpaae asęyale fota, ę diɣ beterepaae wale sukamó hekesei ala eraai yale so whı́nétei, ępaae doasi sekeı ala eraqsóro yalepó. Ẹ tuamó mole haɣ diaaɣkélé saai kisipa mutu, yaɣlo dere fo mo wosóló sya fenérápóló kisipa tiralepó.

4 Ti noatepae, yalo diappaee aseturaalu, hosaa tuamó doasi dekeyóló wole dua yalepó. Ita, diã dele sóró hosaa supu yópóló dumitei, yalo diappaee mo turó yaala sókó fole ala kisipa yópóló dapó.

Dowi ala yale whiné ama dowi ala kwia hãle kemerae yale fo

5 Whi me dené me whi hosaa tuamó sekei ala erélipa, ti ẽ maaté hosaamó sópóló ini, diã feapaaekélé eralepó. Aita dowi alatei, mo ti doróló aluraterere ala meipó.

6 So whi feané ai whi foné sóró haleraletei supã, mió momó ini taalae.

7 Ai whi ẽ seke duraalu mo ti haepaae derepaósóró ama yale dowi ala kwia tani, me ɔla meipóló kisipa keteróló, ẽ tao sóró ketekẽ bulóló fo wisitei yae.

8 Atéro diãné yaala sókó fole ala ama kisipa yópóló, ɔpaae hãkeamó yae yóló diappaee i dere ape.

9 Yalo diappaee yae yale fo fea diaaɔ wisiyóló wosóló sya fuléro kãae kelaai kisipa mutu aseyaalepó.

10 Diãnéta mo me whiné dowi ala kwia tani kisipa keteratepa, ti yalokélé ai whiné yale dowi ala kwia tani, hãle kemeratapó. Ai whiné me dowi alatamo itikimó, ti diã wisiyóló beteropóló tao saairaalu, yalokélé Kerisoné keletómó kemeralepó.

11 I dere fota hãle mei, Satan-né dilikóló ðané dere ala doraósóró dapó. Ti ðata, hãle mokleyaayóló bitini, Satan-né so whi doraai dilikitu betere ala ðané mo kisiparapó.

Talené ama yóló muló betere fo wisi tuamó ama kae ere de ɔãanapó

12 Ẽ Troas bemó betere so whipaae ða tetèroló kaae tare whi Kerisoné fo wisi yó melaai felemó, ai fo yó melópóló Talené tẽ doasi muló betepa kelalepó.

13 Aimó kutó diyaai yaletèi, yalo no Taitus bitinire betené yalo hosaa muni derepéni kisipa sekètepa, ai so whipaae kãleó fomaaté yóló ẽ Masedonia hae kwiapaae felepó.

14 Tépaitei ða Keriso tuamó betepa, Kótóné ama bóe whi dóló tetèroló sale ɔlapóló betere dokõ hãkeamó hãkesetamo dapesó fu beterapó. Atètere alané me ɔla felé kãlaa wisi woutere kaae, Kótó ẽ etei kaae Tale beterapóló so whi feapaae yó mótu beterapó. Atèreteimó, Kótópaae mo kée du betenérápó.

15 Kerisoné Kótópaae hãle matere ɔla tuamó sókó wale kãlaata ti ðapó. Ti ai kãlaata, aluyaósóró tao sere so whipaaekélé, sukóló mo ti aluyaaire so whipaaekélé wou beterapó.

16 ða i fo yó matere whirapeta, mo ti alu du betere so whiné kulumumó ti sini ɔla kãlaa kaae wóo, aluyaósóró Kótóné tao su betere so whiné kulumumó, ti mo betere felé kãlaa wóo, du beterapó. Atei kaae hapólui ala mé whiné sumó enéré?

17 So whi feané moni saai kisipa mutu, Kótóné fo yó mótu dere kaae, ðané dumipó. Ai ala ini, Kótóné keletómó ama doteyale whi aoyóló Keriso tuamó bitu, mo wisi kisipatamo mo fotóró yó mótu beterapó.

3

1 ðanéitei ða yó matere whipóló dukiraterere fo momó yaai dapóló de? Ó ðata etei kaae so whipó kisipa yópóló aseýóló matepa só fole whirapené dere kaae ðané de? Mepaae whirapené dere kaae, ða etei kaae whipó yópóló, aseko eróló diappaee yó melaai, ó diaaɔ ða melópóló wosetere nisi de?

² Aita ti diątóró iru, ąané hosaa tuąmó asęreteiné so whį feané kolóló dosąanérapó.

³ Diąta, ąa tęteróló kaae tare whį Kerisoné asęreteiné diaąą du betere ala so whįné kilituraalu, ita Pol-sépiné diale kutómó oleyale dupóló haķearatapó. Aita mo asętere weįné ini, mo ti betó tare Kótóné Kepe Wisiné eró beterapó. Ai asęta, mo kane fake tómó ini, so whįné hosaa tuąmótóró erapó.

⁴ Ai ala erémólópóló tuę tamo muluraalu dumi, Kótóné keletómó ąa tęteróló kaae tare whį Kerisoné ąa fotokąratepa, mo ere alatóró halaainé ąapó.

⁵ Ai alata, ąanétei kaayóló ipakó, ąané yalepó fo enénipó. Aita, Kótó ą tuąmó ere alané ąa sųratepa du beterapó.

⁶ Ti Kótóné ama kutó diratere whį bitu, ama so whį tao saalopóló mulale diriį kisi fo erópóló, ama fotoką ąąpaae mo sųralepó. Ai fota, asęné ini, Deį Kepe Wisiné eró beterapó. Ti noatepaae, asęre foné ąa dóló sukunateretei, Deį Kepenéta, ąámó mo ti betere bete mótu beterapó.

Kale kisi fo tuąmó ama mo kaae ere ąe wisinaale fąanapóló ere fo

⁷ Take Moses-né Kótóné ala eróturaalu, kane fake tómó asęyale fo yó malepó. Ai foné so whįpaae sukutere alatei eralepó. Ai alata, ąe wisinaaletamo weipakalepó. Ai ąęta, alu deté faaipatei Moses-né kelepaa ąęyó faleteiné, kele detęlıru Israel fake so whįné ama kelepaa diriyóló kilini ipakalepó.

⁸ Mió Deį Kepe Wisiné erótu betere alatamo wale ąéné take ai alatamo wale ąe mo ti bosenó bitinipóló de?

⁹ Kale tukóló muló betere fo sya furaalu du betale alané, so whį fea taleyóló só deró beterepó. Ti ai alata, Talené ąe wisinaaletamo weipakalepó. Téyaletei, mo donoi so whįpó dere ala tuąmó wale ąéné kale folosóró wale ąe mo ti bosenó beterapó.

¹⁰ Ti take alatamo wale ąe kolósu, mió ere alatamo wale ąe kolósu depa, mió ere alané ąe mo doasi ereteiné take wale ąe haķe ąla kaae aąró beterapó.

¹¹ Take mo haķeke sukamó maate yóló alu deté fele alata, ąętamo walepó. Téyaletei, mo ti deté fu betaaire alatamo wale ąęta, mo doasipó.

¹² Take nalopaae ąa atei wisi ala tuąmó betaalopóló kisipa mutu ąa wini, halaainé Talené ala i erótu betere ape.

¹³ Moses-né kelepaamó ere ąe alu deté foletei, Israel so whįné kelaąsóró, kutiné husurótua ipakalepó. Mió ąané ai yale kaae enénipó.

¹⁴ Tépatei, take atimané kutiri hapólu ipakalepó. Atére kaae, take atimané kutiri husirale kuti miókélé haķe iru, take tukóló mulale fo dosąatepakélé, atima tuę hapólutóró yó tarapó. Ai husiró betere kutita, mené ąęae faranénitei, Keriso tuąmó betere alané betą ąęae faranérapó.

¹⁵ Mió i alimókélé, Moses-né asęre fo dosąatu betepatei, atima kisipa tiki hapóluru, hosaakélé haķe ąare alata, kutiné kelepaa husuró betere kaae erapó.

¹⁶ Tépatei, mepaae so whį de Talepaae kisipa feteyóló wapa, ti ai husiró betere ala kuti kaae ąęae fótu beterapó.

¹⁷ Tale ąta, mo Kepetóró beterapó. Talené ama Kepe betere tikimó me alané dokoni, teraae fóló haķe beterapó.

¹⁸ Mió kutiné kelepaa husirénire so whį ąąpaae Talené ama ere ąe wisinaale erótu beterapó. Ai ąe ąané kaae tapa, ti mepaae so whįné ąa tuąmó ai ere ala kelenérapó. Tétu, ąąkélé Talené ama aso kaae beterópóló, ama wisiraté fu beterapó. Ti ai ąe wisi erótu betere Kepeta, Tale ątórótípó.

4

Mo haené aleale wutimó doasi ke bole ɔlarape derapóló ere fo

¹ Atérené, Kótóné ama ɔa ɔleturaalu, tao sóró melale kutó hýyóló taaréni, haɓe dirótu beteraɓó.

² Atéturaalu, kíkiti kinóló dere alakélé, enénire halei alakélé, kapala dilikitere alakélé, Kótóné fo doróló wératerere alakélé, ɔané mo dumipó. Ai ala ini, Talené ama mo fo yó mótu beteraɓóló, so whíné hosaamó sǒpóló, Kótóné keletómó mo haɓeamó erótu beteraɓó.

³ ɔané i yó mótu betere fo wisitamo mepaae so whíné wosaairetei hapóluyóló husuró betepa, ti aita mo ti aluyaaire so whi ai ape.

⁴ Ti mió i alimó teteróló kaae tare kapala kótóné Talepaae kisipa tiki tirénire so whíné ai fo wisi tuamó ere ɔe wisinaale kelaǒsóró, atimané kisipa hapóluróló husiralepó. Ti aita haɓe mei, kale fo tuamó Kótóné aso kaae betere whi Kerisoné ere ɔe wisinaale kelaǒsóró erapó.

⁵ Ti noatepae, ɔané i yó mótu betere fota, ɔatei doi sóró horótu dumi, Yesu Keriso a Talepóló ama doi sóró horótu beteraɓó. Atérené ɔa Yesuné ala eróturaalu, ɔia tao sóró ɔiaaɔ kutó diraterere whirape i betere ape.

⁶ Ti noatepae, “Diliki tuamó ɔeyó fae,” yale Kótónétóró ɔané hosaa tuapaae ɔeralepó. Ai ɔeta, ɔa teteróló kaae tare whi Keriso a tóró ereteiné ɔané a kaae tapa, ti Kótóné ama ere ɔe wisinaale kisipa enérapó.

⁷ Tépatei, ai bope deté wale ke bole ɔlarapeta, mo haené aleyale wutirapemó deró beteraɓó. Ti fea ala ɔa tuamó kaayóló dumi, Kótóné ama fotokɔ ɔa tuapaae suratepa ɔapóló, so whíné kisipa yópóló erapó.

⁸ Kotere tiki dokɔ sekei ala ɔapaae erótu betepatei, ai alarapené ɔa haepaae deróló, mo ti só derótimpipó. ɔa noa ala yaalorópóló ɔóló ɔóló epatei, ɔané kisipa mo ti fomaake inipó.

⁹ Talené ala erateremó, ɔapaae susupui ala erótu betepatei, Talené ɔa taaló bitini, tao su beteraɓó. Mepaae so whíné ɔa só deróló dorótu betepatei, mo ti dorótimpipó.

¹⁰ Yesu a kepaaróló beteraɓe fotokɔ ɔa tuamó mupa so whi feané haɓeamó kolópóló, a sukale ala ɔané tikimó mupa kutu beteraɓó.

¹¹ Ti noatepae, sukuni ɔa betere whirape Yesuné ala erateremó ɔa dóló aluranépatei, ama betere bete ɔané mo tó tikimó mupa so whíné haɓeamó kolópóló, yó maté kutu beteraɓó.

¹² Ti Talené ala erótu betereiteiné sukutere ala ɔa tuamó mupatei, ɔia tuamóta, mo ti betere bete moleteiné ɔia mo beteraɓó.

¹³ Ašemó i fo erapó.

“Talepaae kisipa tirale betené yaɓo ai fo yalepó.”

Ai fo yale whi a kisipa tiki tirótu yale kaae, ɔakélé atéru, ɔiapaae i yó mótu betere ape.

¹⁴ Tale Yesu kepaarale sekéné a kepaarótu yale kaae, ɔakélé kepaaróló a betere tikimó a tamo touróló betamó beteraalopóló kisipa mutapó.

¹⁵ ɔané ɔia tao su betere alata, ɔia mo wisiyóló beterepóló kisipa mutu ɔu beteraɓó. Até dereteiné, Talené so whi hamokoróló haɓe tao siré fóló, mo ti fakeraalopó. Atéturaalu, ai so whi atimanémo, Kótópaae mo kée dere fo dekeró yó tapa, ti mo kae ɔe faane Kótóné doi doasi saalopó.

¹⁶ Atéyaalopóló kisipa mutu, dāné ditere kutó fomo duraalu taaraalomeipó. Dāné mo tó tikita, do deté fu betereitei, dāné kepe tuāpaae ti betere dokọ kisi whị aleraté fu beteraipó.

¹⁷ Ti noatepae, dāpaae erótu betere sekei alarapeta, hāleke sukamó maate muaaireteiné dāné sumó belenérápó. Ai sekei alarapenéitei, take nalo mo ti muó tawaaire de wisinaale dāpaae eraalopó. Ai eraaire ala wisi kolósu, mió su betere seke kolósu depa, mo hāle ọla aqrapó.

¹⁸ Atéreteiné dāta, dāné kelené kelere ọla kaae tani, kelenire ọla kaae tarapó. Ti noatepae, kelené keletere ọlata, mo hāleke sukamó maate muaalotei, kilinitere ọlata, ti mo hāle muótóró tawaalopó.

5

Dā mo ti betaaire be hepen-mó erapóló ere fo

¹ I haemó dā betere kapala furu be fisikó fupa, ti me ọla meipó. Ti noatepae, mo ti be Kótóné dāmó hepen-mó tēnó beteraipó. Ti ai beta, mo whịné naasené tēnipó.

² Ai bepaae faai dā i haemó hāle bitu, mo kuti derótu dere kaae, hepen bemó tēne be atéro derānéé yóló doasi kisipa mutu beteraipó.

³ Ti ate kuti deratere be demó, mepaae whịné dā tiki daapi hālepa keaalomeipó.

⁴ Dā i haemó kapala furu bemó bitu, sekei ala beleté furaalu, i be taaróló fenéé yóló doasi kisipa mutu beteraipó. Ti dā daapi hāle betaai kisipa muni, dā betaaire hepen beta, kuti derótu dere kaae derānéé du beteraipó. Téturaalu, mo ti betere alané sukutere ala ọla kaae nó deróló, ama tikitóró aléé faalopó.

⁵ Kótóné dā atéro aleyóló betero betereitea, ti i bope yale mo ti betaaire tiki wisi saalopóló kisipa mutu erapó. Ti aita, nalopaae eraaire ala mo turó saalopóló kisipa muópóló, Kótóné dāpaae Deji Kepe Wisi melalepó.

⁶ Térené, dā i haemó mo tó tikitamo hāle bitu, Taletamo betāmó bitinipó. Atépatei, take nalo Taletamo betāmó betaaire ala dāné diriyóló kisiparu whaaliani, betere dokọ dāné kisipa tiró beteraipó.

⁷ Dā mió i betereitea, kelené keletere ala sya furaalu ini, tué tiki tiratere ala sya foletiné beteraipó.

⁸ Dā i daale tiki taaróló, Taletamo betāmó betaaire kisipa mupatei, ai ali sókó waai teópa, dā wisi kisipatamo kaae taté fu beteraipó. Ti nalopaae ai ala mo eraalopóló kisipa mutu, dā halaainé beteraipóló i dere ape.

⁹ Térapa, dā i betere tikimó ó kae tikimó betepakélé, me ọla meipó. Ti Tale a kisipa felé yaaire ala betā dāné doasi keteke buóló du betenérápó.

¹⁰ Ti noatepae, dā tēteróló kaae tare whị Keriso so whị taleyaai betere tikimó betepa, dā so whị fea taleyópóló, betā betā yóló daaneta yaalopó. Atépa, dāné yale ala fea hākeamó taleyaalopó. Atéturaalu, dā mo i tiki daayóló bitu yale wisi alamó, ti wisi dupu melóo, họko yale alamó ti dowi dupu melóo, yaalopó.

So whịrọ Kótótamo bóe fióló betāmó beteratere ala

¹¹ Térapa, so whị feané du betere alamó Talené kwia melaaireitei hāsókó feni, mo yaalopóló dā wituraalu, so whípaae dowi ala taaróló, tué tiki feteyae yóló, dotopo du beteraipó. Ti dā betere alata, Kótóné mo hākeamó kelerapó. Atére kaae, diaaokélé dā etei kaae whị beteraipóló diriyóló kisipa eranéé du beteraipó.

¹² Dāné diāpaae i dere fota, diaaŋ dā dukirópóló dumitei, dāné du betere ala kilitu, diā hai yópóló dāpó. Tétu, hosaa tuāmó ere ala kilini, tó tikimó ere ala kilitu betere wh̄irapené dā erateremó, atimapaee tokó melaire fo i dere ape.

¹³ Dātamo topo doyóló keyaa fole wh̄irape aŋpa, ti Kótóné ala eróturaalu dāpó. Motamo wisi kisipa mole wh̄irape aŋpa, ti diā tao saairaalu dāpó.

¹⁴ Dāné i du betere ala feata, Kerisoné ama yaala sókó fole ala wisiné dā keteke bulatepa dāpó. Ti noatepae, so wh̄i mo fea tao saai betā wh̄itóró sukālepó. Téturaalu, ama so wh̄ikélé fea ātamo betāmó sukālepó.

¹⁵ Ti so wh̄i fea tao saai ā sukāle alata, betere so wh̄i maaté wisiyóló betaaire ala ini, atima tao saai sukóló kepaayale sekéné ama kisipa mole ala betā erópóló yalepó.

¹⁶ Atérené dā mió i alimó kaae sóró bitiré furaalu, mepaae so ó wh̄i i haemó mole kisipa sya fóló, etei kaae so wh̄i beterapóló dāné tale dumipó. Ti taketa, dāné i haemó mole kisipa sya fóló, dā teteróló kaae tare wh̄i Keriso atéro tale yaletēi, mió dāné momó kae dumipó.

¹⁷ Térapa, mepaae so wh̄i Keriso tuāmó betepa, ti ai so wh̄i Kótóné kisi kaaróló beteró beterapó. Atétere alata, take betale ala mo ti kemeróló, mió kisi ala tuāmó ai betere ape.

¹⁸ Atéro beteratere ala feata, ti Kótó beteremó kaayóló walepó. Dāró Kótótamo bóe du betaletēi, Kótóné Keriso sukópóló maletēiné bóe firóló touralepó. Atére kaae, mepaae so wh̄ikélé Kótótamo bóe fiyóló dua betere ala dāpaae malepó.

¹⁹ Aita hāle mei, i haemó betó mole so wh̄iné Kótótamo bóe du betepa, Kerisopaae erale alané atima yale dowi alamó Kótóné kwia melaai yaletēi taaróló, bóe firalepó. Tétu, Kótóné so wh̄itamó bóe fiyóló betāmó beteratere fo yó maté kwēyópóló, dā sóró beteralepó.

²⁰ Atérené, mió dā Kerisoné ama fo eratere wh̄irape i betere ape. Diā so wh̄i Kótónétamo bóe fiyóló touyóló betaaire fo ama diāpaae yaalopó yale kaae, “Kótótamo bóe fiyóló betae,” yóló Kerisoné doimó dāné diāpaae dirii ma fo i dere ape.

²¹ Yesu dowi ala inire wh̄itei, Kótóné ā dowi ala dere wh̄i aŋralepó. Ti aita hāle ini, dā Yesu Keriso tuāmó betepa, Kótóné ama so wh̄i donoraaire ala dokonótu, dā mo donoi so wh̄i aleróló beteralepó.

6

¹ Dā Kótótamo betāmó ama kutó diratere wh̄i bitu, diāpaae Kótóné hamokoróló hāle tao sere ala eratepa, ai ala hāle ɔla kaae dēpaae mulaŋsóró, diāpaae ma fo i dere ape.

² Ti noatepae, ama i fo dāpó.

“So wh̄i yālo hāle hamokoróló tao sere alimó diaaŋ epaae tao sae dere fo yālo mo wosó, diā aluyaŋsóró tao saai tukóló mulale be dēmótóró yālo diā tao sóo yalepó,” erapó.

Yālo diāpaae mo i dere ape. Mió i sukamóta, so wh̄i aluyaŋsóró Kótóné hamokoróló hāle tao su beterapó. Ai ala yaaire be dē me kae mei, mo miótóró i ape.

³ Dāné so wh̄i tao saai erótu betere ala mepaae wh̄irapené bete muni, h̄oko ala nisyóló faletu só deraqsóró, mepaae so wh̄i Kótópaae waaire t̄u sesé yóló dée nalatere ala dāné mo dumipó.

⁴ Aténi, dā Kótóné kutó diratere wh̄i bituraalu ditu betere kutó diaaq kolóló, i wh̄irapené mo donoi ala dapóló kisipa yaasepóló i dapa wosae. Ita doasi depe tukó wei kutópatei h̄ale diyó taruraalu, sekei alakélé, ɔla ɔla yaȳatere alakélé, whaalia dere alakélé, wou betepatei dāné h̄ale belée tarapó.

⁵ Dā kotere tiki dokó fea doasi foya dere alakélé, dóló susupuratere alakélé, *dipula* beteratere alakélé, erótua dapó. Dā nokekélé wisiyóló fini, wotetamotei doasi depe tukó wei kutó h̄ale ditu beterapó.

⁶ Atétu, dā me dere dowi alatamo hoseké ini, mo donoi kisipatoró muóo, bete mole ala mo wisiyóló kisipa yóo, me wh̄ipaae setere ala ini, wisi kisipatamo naameiné mo dua kaae taté f̄oo, du beterapó. Tétu, hosaa turóné yaala sókó fole ala yópóló, Dēi Kepe Wisiné dā fotokó eratepa, ai ala diā so wh̄i feapaae erótua dapó.

⁷ Kótóné fotokótamo mo fotóró duraalu, fo wisi yó mótua dapó. Tétu, Kótóné so wh̄i donoratere alata, b̄oe dele wh̄iné turu naasené t̄o tawóo, f̄e naasené wuti tawóo dere kaae iruraalu, ai donoi ala dāné tarapó.

⁸ Mepaae wh̄iné dāné ditere kutó dukiróo, mepaae wh̄iné ti eratere fo yóo, dua dapó. Mepaae wh̄iné dāné ditere kutó dorapóló mepaae so wh̄ipaae yóo, mepaae wh̄iné ti mo wisi kutó ditu beterapó yóo, dua dapó. Dā mo ala dere wh̄i betepatei, mepaae wh̄iné ti dā kapala atima dilikitere wh̄irape aqrótu beterapó.

⁹ So wh̄i feané dā kisipa epatei, dā teó kisi wale wh̄irapepaae eratere ala kaae dua dapó. Dā mo felekemó sukunéatei, h̄ale bitiré yu beterapó. Dā fokosó ala yóló susupu eraletei, mo ti dóló sukunénipó.

¹⁰ Dā dekené sukutu betepatei, betere dokó h̄ekese yó tarapó. Dā fea ɔla ɔla munire wh̄irape betepatei, dāné du betere alané so wh̄i fea néli wh̄i beterótu beterapó. Dā ɔla ɔla munipatei, fea ɔla mole wh̄irape beterapó.

¹¹ Korin bemó betó mole no nerape-ó, diātamo dāné hosaa mo turó murlaalu, dāné mole kisipa mo fea diāpaae h̄akeamó ai yale ape.

¹² Dāné diāpaae yaala sókó fole ala dāné tao tani, mo turó erótu betepatei, diaaq dāpaae yaala sókó fole ala ti kinóló tao tarapó.

¹³ Diā yālo naale senaale kaae betereteiné, diaaqkélé dāpaae hosaa mo turó muóló, yaala sókó fole ala u mótu i mótu yaasepóló, yālo diāpaae i dere ape.

Kisipa tiró betere so wh̄i tirénire wh̄itamou touyaqse ere fo

¹⁴ Diā Talepaae kisipa tiró betere so wh̄irape kisipa tirénire so wh̄itamou touyóló, dere ala fea betamó yaqse. Ti noatepae, donoi ala kolósu, dowi ala kolósu depa, betā ala ere? Ti demó kotere so wh̄iró dilikitamo kotere so wh̄itamou netéró fulumu enére?

¹⁵ Dā t̄eteróló kaae tare wh̄i Kerisoró dowi keperape t̄eteróló kaae tare kepe Belial-tamo touyóló betā kisipa muaalóe? Tué tiki tiró betere so wh̄iró, tué tiki tirénire so wh̄itamou betā ala ere?

¹⁶ Kótóné doi hale horóló moma dere beró kapala kótó suróló aleale ɔlarapetamo mo betā ala erapóló kisipa mute? Ti noatepae, dā Keriso so wh̄ita, mo ti betere Kótóné momatere be t̄enapó. Ai yale fo kaae asemó Kótóné i fo erapó.

“È atimatamo betámó bitu, atima fole tikipaae èkélé faalopó. Tétu, è atima teteróló kaae tare Kótó betóo, atima ti yálo so whì betóo, yaalopó.”

17-18 Mo doasi fotokó bole Talené i fo dapó.

“Ai so whítamo hosekéro betereitei taaróló diá kaae betae. Atéru, mepaae naqse yóló fo mulale ọla mo olaayaqse. I dere fotamo diaaq sya fupa, ti yálo diá dape saalopó.”

Mo doasi fotokó bole Talené i fo dapó.

“È ti diaaq Aya betóo, diá yálo naale senaale betóo yaalopó,” erapó.

7

¹ Hosaa mole no nerape-ó, Talené dápaae ai wisi alarape eraalopóló muló betere fo hále mulapa, kae kae dowi alané diaaq tiki ó kepe doraqşóró, ai kaae dowi ala tuámó hosekéro bitini, tika kae betaalopa sae. Atéro Kótó kolóló wituraalu, ą aqmó sukóló bitiré fóló, Talené ama mo kae ere wisi ala maaté eróló, mo ti fakeraté fu betae.

Pol hajné sukqle fo

² No nerape-ó, dápaae diaaq hosaa munire aqrapa, mióta diané dápaae hosaa mutere ala yaasepóló i dere ape. Ti noatepae, dąné mepaae so ó whípaae me dowi ala eréni yóo, dąné du betere alané atima mepaae so whì dée naaire tu munéni yóo, dąné dere ala diaaq tokóló yópóló, ó diané mepaae wisi wisi ọla saai diá dilikini yóo, yalepó.

³ Yálo i dere fo diá só deraai kisipa mutu dumipó. Yálo take yale fo kaae diápaae dąné hosaa mo turó moleteiné dą tekeni diá sukutepa ó betepa, ti dą fea betą alatóró du betenérápó.

⁴ Diaaq yálo i dere fo wosóló, mo sya faalopóló kisipa mutu è whaaliala ini, bopé fake yóló hajtu beterapó. Kae kae seké dápaae wou betepatei, diá Talepaae tué tiróló wisi ala hále yó tareiteimó, è haj yóló wisi kisipatamo Talepaae yálo mo kée du beterapó.

⁵ Dą Masedonia hae kwiapaae wóló bitu, Talené ala eratepa mepaae whíné dąné dere ala yaqşóró tu fea mo seséyalepó. Atétu, mepaae whirapené dątamo bóe dóló hqle sóo, dąné kepe tuapaaekélé, wituraalu whaaliala yóo, yaleiteiné dąné tiki şa nalóló bitinipó.

⁶ Téyaleitei, Taitus dą beterepaae wale alané, fomoyóló haepaae doropole so whì tao sóró keteke bulótu betere Kótónéitei dą tao sóró haj dere ala eralepó.

⁷ Ai alané maaté mei, diaaq ą tao sóró haj dere ala eratepa, amamo dápaae ene waleiteiné dą tao sóró haj eralepó. Diaaq è kelenée du betereiteikélé, diaaq haşókó fóló yale alamó diané hosaamó su dekené sukutu betereiteikélé, epaae erótu betere alamó diaaq whaaliala du betereiteikélé, fea dápaae ene walepó. Ai fo wosetu, è tuámó haj dere ala mo turó fayalepó.

⁸ Yálo diápaae anale aşemó ere fonétamo diá dekei kisipa moipa, yálo ate kaae fo noatepa yaleé? yóló kisipa mutumipó. Taketa ate kisipa mo muateitei, mió è haj kisipa mutapó.

⁹ Ti ai hajta diá deketere alamó ini, ai fo dosqaturaalu diá sawa sukamó maaté hosaamó sóró dekeyaleiteiné yalepó. Atéteremó diá donoi tupaae fole kilitu, è haj du beterapó. Ti noatepae, diané deke yale alata, dąné yale foné diá mo ti doréni, Kótóné ama kisipa mole ala eraleiteiné tu wisipaae feletei kisipa muae.

¹⁰ Kótó tuámó kaaróló wale deke dere alané dowi ala taaróló, Talepaae kisipa fetetere ala eratapó. Atéturaalu, kisipa fetetere alané, ti aluyaşóró tao

sere ala kaaratapó. Take dekei kisipa muatelei, yało mió kisipa fatepa, mo donoi ala ereteiné Talepaae mo kée du beteraþó. Téþatei, i haemó kaarale dekei alané ti sukutere ala kaaratapó.

¹¹ Kótó tuamó wale dekei alané dią tuąpaae erale alarape i ape. Kótóné ala eraai butere ketekékélé, me dowi ala inipatei, hałe só deratere kapala fo so whiné mo nisi yaosóro, ketekę buóló hakearótu betere alakélé, dowi alatamo fopaae butereteikélé, mené dią doraosóro wisiyóló kele muló betere alakélé, dią dątamo betenée du betale alakélé, so whi wisiyóló beteroþóló ketekę bulótu betere alakélé, mené dowi ala deretei hakeamó kemeróþóló, donoraai bole ketekékélé, kale dekeı dere alané eraleþó. Yało ašemó yale forape diaaq dosąayóló ai fo mo wosóló sya feleteiné mió dią tuamó yało foné saai dere ala munirepei hakearaleþó.

¹² Take yało diąpaae ašemó yale fota, dowi ala dere whimó kisipa mutu, ó ai dowi ala eratere whimó kisipa mutu inipó. Téni, Kótóné keletómó dąné dere fo mopóló wosóló eraaire ketekę diaaqtei kisipa yóþóló yaleþó.

¹³ Ai alarapené dą mo tao sóro ketekę bulaleþó.

Ai ketekę tómó dią feané Taitus-né ama kepe tuąpaae felératere ala eraleteiné ą mo hajtamo fesaae wale ala kilitu, dąkélé mo doa hajyaleþó.

¹⁴ Yało dią dukirótu ąpaae yale fo motóro dokonótu, ą wisiyóló dape saleteiné ę hale ini, feléi kisipa mutapó. Dąné diąpaae yó matere fo fea motóro du dere kaae, dąné dią dukirótu Taitus-paae yale fo ama mo irapóló kisipa yaleþó.

¹⁵ Taitus aipaae wapa dią winé sukutu diri furu furu yóló, naameiné diaaq ą mo wisiyóló dape saleþó. Take ama atéro ene wale fo diaaq mopóló kisipa mutu wosóló, sya fele ala mió ama kisipa duraalu, diąpaae yaala sókó fole ala mo ti faąatapó.

¹⁶ Yało i dere fo fea diaaq wosóló mo eraalopóló, yało kisipa tiróturaalu, ę mo doa hajné sukutapó.

8

Hajtamo hałe matere ala yóþóló ketekę bulatere fo

¹ Ne norape-ó, Masedonia hae kwiamó tę mole be huluamó betó mole Keriso fakerape Kótóné hamokoróló hałe tao sóro male ala diaaq kisipa yaaseþóló i dere ape.

² Ti ai so whi atima kaae kelaai mepaae sekeı wou betaletei, hekesetere ala mo turó faayóo, mepaae ąla ąla ó *moni* meiyóló yoleale betóo epatei, atimamo hamokoyóló *moni* mo dekéro deraleþó.

³⁻⁴ Atéro mo dekéro derąleta yaleteiné sókó faai yale dąle mo ti bosene feleþó. Aita, atima kọleaanétei Judia hae kwiamó Kótóné kae betéro betere so whi tao saai kisipa mutu, mepaae so whiné hamokoróló hałe derale *monitamo* touróló, atima mole ọlakélé hajtamo deraai kisipa mutu, melaaire tę mulae yóló dąpaae dotopoi fo yaleþó. Ti aita, so whi hamokoyóló hałe tao suraalu yale alapóló, yało diąpaae i dere ape.

⁵ Dąné kisipané atima sumó enérapóló kisipa muale ala mo ti bosenóló, atimané yaai dere alakélé, ąla ọlakélé, betere betekélé, fea Talené naase tuamó mulaleþó. Atéro nalo ti atimakélé dątamo touyóló Kótóné kisipa mole ala eraai yaleþó.

⁶ Atérené, Korin bemó betó mole so whi diąné ai ala yóþóló, Taitus ą dią beterepaae fae yóló seąaleþó. Ti aita, Taitus-né ama taketi kaae sóro diale

kutó ereteiné, mió ą dią beterepaae wapa, Talené hamokoróló tao sere ala diaaą eróló mo ti kemerópóló yalepó.

⁷ Téraa, diaaą tuę tiki tiratere alakélé, fo wisi yó matere alakélé, mo bete mole ala kisipa dereteikélé, mepaae ala eróturaalu, doasi ketekę bole alakélé, ąapaae yaala sókó fu betere ala alakélé mo wisirapó. Atétere kaaetóró hamokoróló tao suraalu, atéró ąale matere alakélé mo wisiyóló yae.

⁸ Ȳalo i dere fota, ąapaae i ala yae yóló dumi, Masedonia whırapenę mepaae whı tao saai butere ketekę kolósu, diaaą butere ketekę kolósu yóló, dią tuąmó mo yaala sókó fole ala muluraalu, déró kęae kelaai ąapó.

⁹ Ti noatepaae, ąą tetéróló kaae tare whı Yesu Kerisonę hamokoróló tao sere ala diaaą ai kisipare ape. Ti ą doasi néli whı betereitei, dią tao saai kisipa mutu, yoleale whı alée feleteiné dią néli whı beteralepó.

¹⁰ Ȳianę yaaitere alamó kisipa mutu, ąapaae Ȳalo kisipa matere fo i dere ape. U kemeyale ba fomó mepaae kae kae be hulua Keriso fake so whınę *moni* deraaipa, diaaąpi folosóró deró yalepó.

¹¹ Diaaą atéró diale kutó ketekętamó kaae su yale kaae, miókélé ai alatóró deté fóló kemerae. Atéró melaai kisipa mutepa, ti diaaą mole sųtóró melae.

¹² Diaaą mole sųtóró wisi kisipatamo matepa, ti Tale ą ąekese duraalu, ama kisipa felęyaalopó. Mepaae whınę melaaitere ąla munipa, ti Talené me ąlakó menipóló dei kisipa muaalo meipó.

¹³ Ȳané kisipanę mepaae whırape atima ąla ąla mo dekéró muluraalu, dią sawa tėti moleiteiné sekę tuąmó beteraai dumi, fea betą alatóró yóló betaai i dere ape.

¹⁴ Mió dią ąla ąla mo dekéró moleiteiné, atima Ȳayątere ąla ąianę melóo, nalo ąiamó Ȳayątepa atimanę dekéró moleitei dią melóo yópóló ąapó. Atéró u tao su, i tao su depa, ti mo fea betą ala yólótóró betaalopó.

¹⁵ Atétere alata, asęmó i ere fo kaaepó.

“Mepaae mo dekéró sale whınę ąla buki muni feni, mo sųmótóró nóo, mepaae mo tóróti sale whı wote ini, mo sųmó nóo, yalepó,” erapó.

Taitus Korin bepaae dotęyale fo

¹⁶ Ȳalo dią tao sópóló, ę ketekę bulale Kótónę Taitus-paaekélé ai kaae ala eró betepa, Kótópaae Ȳalo mo kée du beteraapó.

¹⁷ Atéreteiné, ą ąané fae depa waalo meitei, mo taketi dią beterepaae waai du betaiteiné waalopó.

¹⁸ Ȳané no whı betą Taitus-tamo wópóló dotonatapó. Ai whıta, mió wosetere fo wisi erateremó, Kótónę kae betero betere so whınę dukirótu beteraapó.

¹⁹ Ai ala maaté mei, kale ąale melale *moni* sóró, ąatamo Judia hae kwiamó betó mole so whımó male fópóló, Kótónę kae betero betere Keriso so whınę ą sóró beteralepó. Atéró ąale matere *monita*, Talené doi sóró horóturaalu, ai so whı tao saaire ketekę kolópóló kisipa mutu, ąané hotowayóló tetéróló kaae tawaai ąapó.

²⁰ So whı tao suraalu, ąale melale doasi *moni* ąapaae diaaą hotowaró kaae tani, ąlémi serapóló mepaae whınę ąą eratere fo yaosóró kisipa mutu ąapó.

²¹ Ti noa betenę dumipó. Talené kele tómókélé, mo so whınę kele tómókélé, ąané du betere ala mepaae whırapenę kilitu, mo donoi ala ąapó yópóló kisi mutu, hotowayóló kaae tarapó.

²² Dāné no me whikélé atimaamotamo dotonaai dapó. A kaae kelalemó, mepaae dāné yae dere ala fea ai sekéné mo ketekētamo dua yalepó. Diaaó mo wisi ala yaalópóló kisipa mutu, ama take bole ketekē tómó miókélé a Talené ala eraai mo doasi ketekē bulapó.

²³ Taitus āta, ętamo titiyóló kutó betámó diyóo, diā kuamó bitu betā kutó diyóo, dere whi beterapó. Dāné no me whi tamota, ti Kótóné kae beteró betere so whiné sóró beteró beterapó. Mepaae so whiné ai seké tamoné ditere kutó kilitu, da teteróló kaae tare whi Kerisoné doi doasi hale sóró horatapó.

²⁴ Térapa, Keriso fake so whi feané diaaó yaala sókó fole ala hakeamó kolópóló, ai sore whirapepaae mo erae. Atétepa, ti diaaó dere alamó dāné dukurótu betere fo mopó enérapó.

9

¹ Kótóné kae beteró betere so whi tao sae yóló, deté wale fo wosóló, yaaire ketekē diā bunipakó, yālo diāpaae momó yaaloé.

² Ti so whi tao saai diaaó bole ketekē yālo mo wisiyóló kisiparapó. Diā ai ala yaai doasi ketekē boleteiné take kemeyale ba fomó kaae sóró, diā dukiróturaalu, Masedonia hae kwiamó betó mole so whipaae diā Akaia hae kwiamó betó mole so whimó hāle melaaire *moni* deraai du beterapó fo yālo deté kwālepó. Ai fo woseturaalu, ai be huluamó betó mole so whi atimanékélé *moni* deraai hosaa tukalepó.

³ Diaaó hāle matere alamó dāné diā dukirótu betere fo bete muni nisiyaqsóró, kale hope yale sore norapepi aipaae dotonatapó. Yālo atimapaee, diā donoróló betepa kelaalopó yale fo diā tuámó motóró epa kolópóló yae.

⁴ Ti noa yaqsóró dumipó. Mepaae Masedonia whirape ętamo wouraaalu, diā donoróló bitinipa kilitu, dāné diā dukirale fo kapala irapó deremó, dākéké diākéké mo doasi hale yaqsóró dapó.

⁵ Tēyaqsóró, kale norape atimapi folosóró diā beterepaae dotonatepa wisirapóló kisipa mutapó. Ti noatepae, diaaó hamokoróló hāle melaalopó yale *moni* deróló kemerópóló kisipa mutu i dere ape. Ai ala depa, ti seteremó dei kisipatamo meni, wisi kisipatamo hamokoróló hāle melaalopó.

Hāle matere alata, kutómó ęla wae dekéro bilitu dere kaae dapó

⁶ I dere fo wosóló kisipa muae. Mepaae whiné ęla wae sawa tóróti bilitepa, ti ęla sere alimókélé sawatóró saalopó. Mepaae whiné ęla wae dekéro bilitepa, ti ęla sere alimókélé mo dekéro saalopó.

⁷ So whi dokó betā betā setepa dei kisipatamo meni, atima kisipané meteró melaai depa, ti ai sutoró melópóló yae. Ti noatepae, hosaa tuámó hękesetamo matere whi Kótóné mo hękeserapó.

⁸ Atétu, Kótóné hamokoróló hāle tao sere ala diāpaae suratepa, betere dokó fea diā mepaae noa kaae wisi ala yaai depa, ti me ęla yaęani, mo sumó enérapó.

⁹ Asemókélé i fo kaae erapó.

“Ama wisi wisi ęla yoleale yóló betó mole so whimó ęliralepó.

Ama so whi tao sóró donoratere alakélé kemeni, hāle yótóró tarapó,” erapó.

¹⁰ ęla waeró mo nokole *bred* otamo matere Kótóné diaaó biliyaaire ęla wae fakeróo, ęla ęlumétepa dekéro sóo dere kaae, Kótóné so whi tao sóró donoratere alané du wisikélé diaaó mo ti fakeróo yaalo ai ape.

¹¹ Téturaalu, diaaq kae kae ala duraalu, mepaae so whi hamokorólo tao sópólo, Talené diá mo súraalo ai ape. Diáne atéro hále matere ɔla danémo sóro kale yoleale so whimó matepa, Kótópaae atimané mo kée fo yaalopó.

¹² Kótóné so whi tao sóro diaaq ai eratere alata, atima yayátere ɔla mótua dapó. Ai maaté mei, Kótópaae doasi kée dere fokélé wéi kaae fáyáyo lo felée fu betepapó.

¹³ Diaaq atéro Talené ala eróturaalu, mepaae so whi tao sóro erótu betere ala mepaaené kilitu, ita Kerisoné fo wisi sya fóló aqmó bituraalu, hamokorólo tao sere ala dápaaekélé, mepaae so whipaaekélé, eratepa kelae yólo, Kótóné doi hale horaalopó.

¹⁴ Kótóné hamokorólo tao sere ala diá tuáppaae fánó betereiteiné Taleppaae momaturaalu, atimané hosaa mo turó diáppaae muólo yaalopó.

¹⁵ Kótóné hamokorólo hále meló betere ala wisinaale mo whiné etérapólo bete turó tokólo enénipó. Atéreteimó, áppaae mo kée fo du betae!

10

Pol Talené kutó dirateremó kae kae eratere fo yaletéi

¹ E diátamo betámó betale sukamó, e fo kóló kóló yólo wire whi aqretei, kae tikimó bitu ti wini, halaainé asétu betepapólo e eratere fo ai du betere ape. Tépatéi, Talené fo aqmó sukólo betere alaró witamo naameiné dua betere alatamo Kerisoné éppaae eratepa, e ai ala tuámó bitu, e Pol-né diáppaae i yae dere fo wosólo, mo yaasepólo dapó.

² Ti e diá betereppaae wale sukamó, mepaae so whiné kisipané dā i haemó mole ala sya furaalu, Talené ala eratere nisiyólo, dā eratere so whi e halaainé foné saqsóro, diá miótitei donorólo betae yólo i dere ape.

³ Ti noateppae, dā i haemó hále bituraalu dele bóeta, i haemó mo whiné dele bóe kaae meipó.

⁴ Dāné bóe dele ɔla ɔlakélé, mo bóe dele ɔla ɔla kaae meipó. Dāné bóe dele ɔla ɔlata, Kótóné doasi fotokó fāaneteiné Kótótamo bóe duraalu, ere dirii sa fisikólo doranérapó.

⁵ Mepaae so whiné Kótó a etei kaae Tale betepapólo kisipa yaqsóro sesé duraalu, kae kae fosó fosói foró, bete mole ɔla aqratere alatamoné sa kaae depa, dané fisikólo dorótu betepapó. Téturaalu, dā teterólo kaae tare whi Kerisoné ala eraai mole kisipa kóppaae faqsóro, dané tué tiki turó Yesuné teterólo kaae tare aqmó mulópólo, mo hotowaró kaae tarapó.

⁶ Diá Talené fo wosólo, aqmó sukólo bitu sya fóló erótu betepa, ti mepaae ai fo wosetere hýyólo dowáae fu betere so whi fea dané só derólo kwia melaai dā siki siki yólo betenérápó.

⁷ Diáta, mo tómó ere ala maaté kilitu betepapó. Mepaae whiné áta, Kerisoné whi betepapó depa, ti dākélé áre kaae Kerisoné whitóro betereitei ama kisipa yópólo yae.

⁸ Ita, diá só derólo doraai dumitei, Keriso tuámó diriyólo beterate ala dané teterólo kaae tanópólo, Talené dápaae melalepó. Atérené e haleni, halaainé diáppaae hákeamó i du betere ape.

⁹ Yálo diáppaae asémó i dere fota, diá wiratere nisi yaqse.

¹⁰ Ti noateppae, mepaae whirapené duraalu, “Ama asémó deteraai fo du betepatei, a woló betámó bitu dere fota, ti kisipa inire whiné fo kaae hoko du betepapólo,” erótua dapó.

¹¹ Atei kaae eraterere fo dere so whiné, ɗa kae tikimó bitu ašemó dere fo kolósu, ɗa aipaae wóló mo dere ala kolósu depa, me ala kae mei, mo betá alatóro epa kelaalópó.

¹² Mepaae whirape atimané ditere kutómó atimatei doi sóro horótu dere kaae ɗané dumipó. Ti atimané du betere ala atimatei taleyóló atimata, etei kaae whirape beterafó du beterafó. Tétu, atimané dere ala kaae kolóló u kolósu, i kolósu du betere alata, wisi tué muluraalu dumipó.

¹³ Atima atépatei, ɗata mo ɗané diale kutómótóro bopé faketu beterafó. Ti ɗané i ditu betere kutóta, Kótóné ɗapaae diyae yale ɗalemótóro dituraalu, ɗa bopé faketu beterafó. Ai ɗale muló betere kutó tuámó ɗiákélé ai bole ape.

¹⁴ ɗa fo wisi yó maté kuturaalu, ɗiɗa beterepaae uameisóro, ti etei kaae bopé fake dere ala uameipó. Tépatei, Kerisoné fo wisi ɗiapaaekélé yó male waleiteiné ɗa mo donomó bopé fake ɗapó.

¹⁵ ɗané diyale kutó mupatei, kae whiné diyale kutómó ɗa bopé fake dumi, mo ɗané ditere kutómótóro bopé faketu beterafó. Ti ɗiɗané kisipa tiró betere ala faketé fupa, ɗa ɗiɗa tuámó bitu ditere kutókélé mo ti fakeraai kisipa mutu, Talepaae tué tiróló hajtamo i betere ape.

¹⁶ Talené mió i wosetere fo wisi ɗané erateretei ɗiɗa tuámó faketeɗa, ti ɗiɗa betere tiki mo utéro betó mole so whipaaekélé yó maaté kweyaai kisipa mutapó. Mené diyale kutómóte, ɗané yalepóló haɓe bopé fake yaqsóro, mepaae whirapéné yó menire tikipaae yó maté kweyaai ɗapó.

¹⁷ Tépatei,

“Mepaae whi bopé fakeyaai depa, ti Talené fotokó ɗa tuɗapaae sɗraleiteiné diyalepóló,” enérapó.

¹⁸ Ti me whiné ama diale kutó amatei fopeyóló, ɗatei dukiratepa, bete munipó. Tépatei, Talené me whiné diyale kutó taleyóló wisirapó depa, ti ai whiné kutó wisi diremó ɗapó.

11

Aposel aqre whirapéné dere alata, Pol-né dere alatamo sunipóló yale fo

¹ Yaɓo du betere fota bete muni, hoko du betere fotei wosaasepóló i dere ape. Tépatei, ai hoko fo mo taketi yaɓo deté wou betepa, diaaɗ woseté walepó.

² Yaɓo bole keteketa, ɗiɗa dokaai tukóló betero betere whi mo ɗatomótóro fulumu yópóló, Kótóné matere ketekene yaɓo ɗiɗa mo wisi yóló kaae taru, ma fo i dere ape. Me whiné folokole erénire so seimale kaae betepa, Kerisoné amatóro dokópóló kisipa mutu, yaɓo ɗiɗa tukóló beteralepó.

³ Tépatei, wuliné fosó fosói kisipané Ipi dilikóló dée nalatu yale kaae, ɗiɗané tué tikikélé mené kópaae ɗalisó faqsóro yaɓo doasi whaalaa du beterafó. Ti noa betené mei, ɗiɗa Keriso ɗatomótóro dokaai, betá kisipa muóló beteroƴpóló ɗapó.

⁴ Ti yaɓo whaalaa dereteita, haɓe meipó. ɗané ɗiapaae Yesu ɗa etei kaae whipóló yó malete, mepaae whi ɗiɗa beterepaae wóló Yesuta, etei kaae whi beterafóló hoko fo yó matepa, diaaɗ mopóló wosetu beterafó. Atétere kaae, ɗane diaaɗ sale ɗeji Kepe Wisi betepatei, me kepe kae saalopóló de? Take ɗané ɗiapaae yó male fo wisi mupatei taaróló, kisipa tiki okokore whiné dere kaae, mió ɗiɗa kae yó matere kisi fo wosaai eketu beterafó.

⁵ Ti ai whirape atimata, doasi doi mole *aposel* whirapepó du betepatei, atimané ɗa teferó bitinipó.

⁶ Ti so wh̄i feapaae Talené fo yało fosó fosó yóló yó melóppóló mené ę yó menitei, bete mole fo yało mo kisiparapó. Ai ala diąńékélé kisipa yóppóló, kae kae ala fea haķeamó erótu betalepó.

⁷ Kótóné fo wisi yó móturaalu yałotei ę deróo, dią tao sóro horóo, du betalepó. Tétu, yało diąpaae *monikó* ąłae yóló kema ini, hałe yó mótu betaletei-a, diąpaae dowi alakó erótu betaleé?

⁸ Aita, dią seķę yaqsóro kisipa mutu, kae be hulua Keriso fake so wh̄iné matere *monitei* yało ąłémi kaae sóro, ę betaaire be ó ąla dupu yóló nukuraalu, dią tao saaire kutó betą dité fu betalepó.

⁹ Ę diątamo betale sukamó dią seķę yaqsóro, ę yaątere ąla diąpaae ąłae yóló wosetere fokélé inipó. Ę yaątere ąlata, Masedonia hae kwia taaróló, ętamo wale norapené tao sóro mótua yalepó. Ę me ąla yaątępatei, dią seķę yaqsóro woseni, Talené kutó hałe dirótóro tawalepó. Nalopaekélé ai alatóro enérápó.

¹⁰ Ti Kerisoné bete mole mo fo ę tuąmó moleteiné diąpaae diriyóló i dere ape. Ę me dupu sini, ai fo wisi hałe yó materemó, yało i bopé faketera ala Akaia hae kwiamó betere wh̄irapekó betąńékélé bete munire ala aąraalomeipó.

¹¹ Yało diąpaae etei kaae dere fo-a, noa betené dapóló kisipa mute? Yało diąpaae yaala sókó fole ala initepa de? Meipó. Diąpaae yaala sókó fole ala ę tuąmó moletei, Kótóné ama mo kisiparapó.

¹² Kae fo yó matere wh̄irapené du betere alata, so wh̄iné atima dukiróppóló dapó. Aita, ąńé dere alaró atimané dere alatamo betą ala erapó yóppóló, bopé fake du beterapó. Atei ala yaaire tų mulaqsóro ą *moni* sini, kutó hałe diró tawaalopó.

¹³ Ti ai wh̄irapeta, Kerisoné dotęyale mo *aposel* wh̄irape mei, so wh̄i dilikóló kapala kutó diratera *aposel* wh̄irape bitutei, Kerisoné kutó diratera nisi yóppóló, aątu beterapó.

¹⁴ Ai kaae alamó ą kilita sókó fenénipó. Ti noatepae, Satan ą ą tuąmó betere *ensel* aątu beteretei, ąńé kisiparapó.

¹⁵ Atétere kaae, ama kutó dirateré wh̄irapekélé mo donoi kutó diratera wh̄irape aątu betere ala kilitu, ą kilita sókó fumipó. Ti atimané ai du betere alamó saaire dowi dupu haśókó feni, mo donotóro melaalopó.

Pol ąpaae seķę ala erateremó bopé fakeyale fo

¹⁶ Yało yale fo kaae momó dapa i wosae. Dią mępaae wh̄iné ę kisipa okokoi wh̄i betere nisi yaąse. Diaątamo ę kisipa okokoi wh̄i beterapó kisipa mutupa, ti ę bopé faketuraalu, okokoi wh̄iné dere fo kaae, sawa i dapa wosae.

¹⁷ Fea ala yało śumó enérápóló bopé faketuraalu dere fota, Talené dere fo kaae meitei, kisipa okokoi wh̄iné dere fo kaae dapó.

¹⁸ I haemó betó mole wh̄irapené nene yóló bopé faketera ala feané sya fóló du betepa, ti ękélé nene yóló bopé fakeyaalopó.

¹⁹ Ti fosó fosóre wh̄i diąta, mępaae kisipa okokoi wh̄iné du betere ala yaqsóro seséni, heķesereteiné yóppóló, kaae tarapó.

²⁰ Ti diąńé mo du betere alatóro i ape. Mępaae wh̄iné dią wae sóro kutó diratera wh̄i beteróo, diąńé wisi wisi ąla atima saai dią dilikóo, dią me ala tuńnire wh̄i aąróló, atimané tuę mole ala eróo, atima doasi doi saai dapóló dią hepée faróló atimapi folosene fóo, atimané dią okolope deké sóo, dua

dapó. Ai alarape eratepa, atimapaee atékese yóló foné sini, diã hañe betó mulapó.

²¹ Ti dã béreteiné atei kaae ala diãpaae eranénipóló, ẽ haletu i dere ape.

Kisipa okokoi whiné dere fo kaae i dapa wosae. Mepaae whi dené ama du betere alamó ẽ bopé fake yaaitepa, ti ẽkélé bopé fakenérápó.

²² Atima Hibru fake so whiné dere ala sya fu betere so whi betere? Atima atépa, ti ẽkélé Hibru whítóro betera. Atima Israel hae tale betepa, ti ẽkélé Israel hae taletóro betera. Atima Abraham-né deté wale whirape betepa, ti ẽkélé Abraham-né deté wale whítóro betera. Atima Kerisoné ala eratere whi betere? Atépa, ti ẽ keyaa furaalu hõko dere fo i ape. Yãlo ai kutó ditere alané atima fea mo teraae falapó.

²³ Yãlo i dere fota, topo doyóló keyaa fole whiné fo kaae hõko dapó. Atima Kerisoné kutó diratere whi betere? Atépa, ti yãlo ditere kutó kolósu, atimané ditere kutó kolósu depa, atima yãlo mó bosenó betera. Ti yãlo dité wale kutó atimané diyale kutótamo suni, ẽ mo doasi depe tukó wei kutó ditu betalepó. Ti ẽta, mo dekeró félimó *dipula* beterótua yóo, fokosoi ala yale tikimó yãlo tiki mo turukéee fõo, ẽ mo felekemó sinitei kepaayóo dua yalepó. Ẽpaae ai erótu betale hapólui ala kaae, atimapaee erénipó.

²⁴ Juda fakené ẽ aporó félimó halika kaae ɔlané yãlo tikimó daletei dokó sóro touróturaalu, 39-rópó.

²⁵ Sore fapo atimané ẽ biyané fokosói ala yóo, betã be demó ti kapo duné siriyóo, sore félimó ti ẽ betere wei nuku fetéee fóló do yóo yalepó. Tétu ẽ doasi wei keña tómó ɔlaae kutu betepa, be de betaró diki betatamo kemeyalepó.

²⁶ Ẽ betã bemótóro bitini, be hulua dokó fiyósu deté kutu betalepó. Atéturaalu, doasi fole wei tikiné ẽ aluranépaitei, teyóló fua yóo, ɔlémi whirapenekélé ẽ denépaitei, atima betere tuamó fõo, mo yãlo be whinékélé ẽ denépaitei fua yóo, Juda meire fake whinékélé ẽ denépaitei atima tuamó bitiré fõo, doasi be huluamó bitukélé, ipumó bitukélé, doasi wei keña tómó fukélé, Keriso norape aore whirapetamo bitukélé, ẽ mo dóló aluranépaitei, bitiré fõo yalepó.

²⁷ Ẽ kutó dituraalukélé depe tukó wei ala yóo, kutó ditétóro fu betereiné nokekélé fini yóo, woteró wei nokoletamo epatei, hañe fitua yóo, kutikélé ó sikélé meiyóló sosóliné sukõo dua yalepó.

²⁸ Ai alarape tómó, Kótóné kae betero betere Keriso fake so whi noa tumó wisi yóló betaaloé yóló, doasi whaalua duraalu, ẽ doasi seke beleté fu betera.

²⁹ Diãkó me whi Talené ala eraaire fotokõ meiyóló bétépa, ti ẽkélé bératapó. Diãkó me whi dowi alapaae ɔlisóro fóló dée nukupa, ti ẽkélé dei kisipa mutu haletapó.

³⁰ Ẽ bopé fake yaaitamo kisipa mutepa, ti ẽ tuamó fotokõ mei, bére ala so whi feané kolópoló, bopé faketera ala mo hañeamó yó manérápó.

³¹ Yãlo i dere fota, mo kapala dumipó. Betere dokõ so whi feané doi sóro hurótu betere Tale Yesuné Alima Kótóné yãlo i du betere fo mo dapóló ama tuérápó.

³² Ẽ Damaskus bemó betepa, botokó faqsóro topo whi Aretasiné be kaae tanópoló, sóro betero betere whiné ẽ tawópoló, ama diki tare whirape kale be bolaare dopóku tu dokó sóro betera.

³³ Téyaletei, mepaae norapené ę yomó deýóló halika duóló deralepó. Atéyaleteita, ai be hulua bopére dopóku sikimó, de saai muló betere dolomó sókó faraletéin atimané ę tani, haşókó felepó.

12

Pol-né ama nokené kaae kelale ala

¹ Ę i bopé faketu betere ala taaréni, haę deté fu betenárapó. Ti bopé faketera ala tuámó me ke bunitei, Talené ępaae nokené kaae yó melale alaró kinó betere alatamo haęearaletei betę diąpaae i dapa wosae.

² Ita mió yale ala dumitei, i ala yóló betepa, 14-ró ba fo kemeyalepó. Ai ala kelale whı ę ama tiki turó fele ó, kepe maaté feleró ę tuęni, Kótóné betę kisiparapó. Ai whı ę Keriso tuámó betepa, mené ó hepen bepaae dapesó huturaalu, şákélé şa taoró ere tikikélé taaróló, mo hepen bepaaetóro dapesó holale whı ęalo tuęrapó.

³⁻⁴ Ti ai sekęta, mo kelaalo kokoi bepaae dapesó horóló beteraletei ęalo kisiparapó. A atéro huturaalu, ama mo tiki turó felepé kepe maaté feleró ę tuęni, Kótóné betę kisiparapó. Mené fo depa ai sekęné ama wosalemó, bete etęrapóló mo hae whinė yókélé enénipó. Ai fo hae so whıpaae uętei, yaşsóro Talené doasi fo mulapó.

⁵ Atei ala ere whıpóló kisipa mutu, ę bopé fake uętei, ęalotei ę bopé fak-enépa taaróló, ę hae whı bitu, ęalo bére alarape betę diąné kisipa yaasepóló i dere ape.

⁶ ęalo kisipanétamo bopé faketera ala yaaitepa, ti ęalo mo yale alatóro dereteiné ę topo doýóló okokoi whinė dere fo kaae uęmeipó. Ti ęalo yó mótu betale mo foró du betale alatamo diąné kęae kolóló tuę yópóló, bopé faketera ala enépaitei, ę doasi doi mole whı nisi yaşsóro taalatapó.

⁷ Talené doasi kinó betere ala ępaae haęeróló yó maleteiné ę topo whı bitu bopé fake yaşsóro, Satan-né dotęyale kepené dowi mu képiné kaae, ę susupurópóló Kótónétei ai te mulalepó.

⁸ Até yaleteiné ęalo tikimó doasi dele supa, Talepaae ai ala tokóló taae falae yóló sore félimó yalepó.

⁹ Téyaletei ama ępaae duraalu, “Ai sekei ala naao şumó beleyópóló, ęalo hamokoróló haę tao sere ala ęa tuąpaae mo şuraalopó. Ti noatepae, mo whinė enéni bére ala tuámó ęalo fotokş so whı feané kolópóló, mo haęeamó erótua dapó,” yalepó. Atétereteiné Kerisoné fotokş ę tuámó haęe muó tanópóló, ęalo enéni bére alapóló tuę muturaalu, ę hajyóló bopé faketera ala taaréni, haęe yó tawaalopó.

¹⁰ Atétereteiné Kerisoné ala mo ti fakeraairaalu, bére ala tuámó bitukélé, mepaaené ę eraterere fo du betepakélé, doasi sekei ala tuámó bitukélé, Talené ala erótu betepa sere seke tuámókélé, doasi hapólui ala tuámó bitukélé haıtamo beteraşpó. Téru, mepaae bei ala tuámó bitukélé fotokş haęe bulapó.

Pol-né Korin so whı doasi whaaliatu yale fo

¹¹ Ti ęalotei ę kisipa okokoi whinė dere fo kaae yaleteita haęe mei, diaaş du betere alanétei ę ai ala dere whı aęratepa yalepó. ęalo du betere alamó diaaş ę dukiraterere fo uaşsóro ti mo wisi uąpó. Ti noatepae, ę belei sokótei kolósu, ai doasi doi mole aPOSEL whırape kolósu depa, atimané ę teđeró bitinipó.

12 Ti ẹ diẹ tuámó bitu, me ala yaairemó dere alarapekélé, sira yópóló erateré alarapekélé, mo whíné enénire doasi kelemei alarapekélé, fea eró taté fu betalepó. Ai alarape kilitu, ita mo *aposel* whíné dapó enérápó.

13 Ti ẹ mepaae be huluamó Kótóné touróló betero betere so whippaae erale ala kolósu, diapaae erale ala kolósu depa, me noa alakómo diapaae erénié? Atimapaakélé, diappaekélé, betá kaae alatóró erótua yalepó. Ti ẹ yayàtere ọla tao sae yaai yaletéi, diẹ sekẹ yaqsóró ini, taaralepó. Kae kae Keriso so whippaeta dua yaletéi, diappae inire ala dorapó kisipa mutepa, ti diáné kwia tani, hẹle kemerae.

14 Ẹ mió sore dakeróló diẹ kele waai i du betere ape. Ẹ aimó wóló bitu, be ó nokole ọla diẹ sekẹ melaalomeipó. Ti noatepae, diaaọ me ọlakó melópóló waai dumitei, diẹ mo no apu aleyóló betámó betaai kisipa mutu, walapó. Ti naale senaalené hama alima tao saai dapóló mepaae ọla ọla betappae yóló mutumitei, hama alimané naale senaalemó ọla ọla mulatere dua dapó.

15 Atétere kaae, ẹ mo hẹkesetamo diẹ tao saairaalu yalo ọla ọlakélé, yalo betere betekélé melaalopó. Yalo diappae mo turó yaala sókó fu betepatei, diánemo ẹpaae yaala sókó fole ala sawa tómó maaté dere-a, wisire?

16 Diaaọ ẹ hẹkese inire aq̄patei, yalo diappae me sekẹi ala erénipó. Tépatei, ba ó nané nale wópóló, ọla wisi mulótu dere kaae, diáné *monikó* ẹ melópóló kisipa mutu, yalo diẹ dilikale aq̄rapó.

17 Diẹ tao sópóló yalo doteyale wh̄rapené ó yalokélé diẹ dilikóló, diaaọ noa wisi wisi ọlakó saleé?

18 Taitus a dāné no me wh̄tamo diẹ beterepaae wópóló, yalo seyóló doteyalepó. Até yale be demó, Taitus-né diẹ dilikóló mepaae ọlakó saleé? Talené ala eróturaalu, dāmo wusuró betá tuẹ muóló, betá alatóró erótua inié?

19 Ti yalo diappae aṣtu betere fo diaaọ dosaté waletéi-a, mené dā só deraqsóró seséturaalu dapóló kisipa mute? Meipó. Dāné i du betere fota Keriso tuámó bitu, Kótóné keletómó mo i dere ape. Dāné hosaa mole no nerape-ó, dāné i du betere ala feata, diẹ fotokọ buóló beteroópóló dapó.

20 Ti noatepae, ẹ aipaae wale sukamó, diẹ mo wisiyóló betepa kelenée dere ala diẹ tuámó ini yóo, diánékélé ẹ tuámó epa kelenée dere ala ẹ tuámó inipa kelaalomólópóló, ẹ doasi witu beterapó. Ẹ diẹ beterepaae wóló kelenalemó, diẹ tuámó hẹle fokélé, me whíné dere alamó dei tuẹ mutere alakélé, fopaae buóló hẹle sere alakélé, fake teketeré alakélé, dowi fopaae butu me wh̄i yóló sininatere alakélé, kikiti erateré fokélé, dowaae fóló bopé faketeré alakélé, wisiyóló bitini, họko betere alakélé, ai alarape fea diẹ tuámó epa kelaqsóró, ẹ doasi whaaliatu beterapó.

21 Ẹ diẹ beterepaae wale sukamó diaaọ ai dere ala kilitu, ẹ teteróló kaae tare Kótóné keletómó, ẹ momó halenérápóló wi dapó. Mo take dowi ala du betale so whíné mepaae hosekéyóló du betale dowi alakélé, nópu nokole alakélé, enénire sonaalei dowi alakélé taaréni, hẹle yótóro tapa kilitu, ẹ deke yaqsóró whaalia duraalu dapó.

13

Diẹ Yesu Kerisopaae kisipa mo tiró beterémóló diaaṣtei k̄ae kelae

1 Mió yalo diẹ sore dakeróló kele waai i dere ape.

“Mepaae so whíné h̄sókó fóló dere alarape taleturaalu, betá whíné dere fo maaté woseni, tamo ó sore whíné i ala mo depa kelalepó dere fo wosóló, ti taleyóló donoranérápó,” erapó.

2-3 Ẹ tamo dakeróló dià kẹ́le wale sukamó, dowi ala dere so whìpaae etei kaae sekei ala eraalopóló diàpaae yalepó. Mió ẹ kae tikimó bitukélé betà kaae fotóró momó i dapa wosae. Kerisoné du betere fo yało mo dapóló diaaọ kisipa yaasepóló, ẹ wouraału take dowi ala deté wale so whìrọ mepaae dowi ala du betere so whítamo kwia matere ala kọleturaalu taaréni, mo melaalopó. Ti Keriso ọta, dià tuamó mole dowi alarape donoraaitere ala ọ bény, fotokọ mo turó bulapó.

4 Ti i dere fota, mo dapó. Keriso ọ fotokọ buni bére whì aoyóló, atimané ọ filipaare ni tómó daletei, Kótóné fotokóné ọ mo beterapó. Atére kaae, ọ fotokọ buni bére whìrapetei Kótó ọtamo betámó betereiteiné ama fotokọ ọ tuapaae suratepa, dià tao saai Talené kutó hále diraté fu beterapó.

5 Dià Yesu Kerisopaae tué tiki tiró betere ala diaaọtei kaae kólóló taleyae. Aténalemó, Yesu Kerisopaae kisipa tiratere ala inipa, ti ya ọ tuamó bitinipóló kisipa muae.

6 Ti diaaọ ọ kaae kolóló talenalemó, Yesu Kerisopaae tué tiki tiró betere ala epa, ti diaaọ mo haķeamó kelenérápóló kisipa mutapó.

7 Dià me dowi ala yaosóró, Kótópaae suka fea ọané momarótu beterapó. I dere fota, Talené ọ kaae kolóló, whì wisipó deremó so whìné ọ dukirópóló dumitei, ọané họko dere alamó só deró betere whìrape aọpa, diàta mo donoi ala wisi du betere whì betaasepóló dapó.

8 Kale bete mole mo fotamo ọané bóe dóló me ala enéni, ai fo wisi fakeratere ala betà enérápó.

9 Ọ fotokọ buni bépatei, dià mo doasi fotokọ buóló betepa, ti ọ mo hairapó. Ọané diamó momarótu betere alata, dià haepaae derepeletei, momó Talené ala eraté furaalu, dià mo ti diriyóló beterópóló dapó.

10 Atére betené, ẹ dià beterepaae waai teópatei, yało i asẹtere fo kolóló diąsisi bitu, mepaae dià tuamó ere alarape donoraasepóló i dere ape. Ti noa yaosóró mei, Talené ẹpaae ama so whì tẹteróló kaae tawae ere fo sya furaalu, ẹ aipaae wale sukamó dià deteraayóló foné saosóró dapó. Ti Talené ẹ dià tẹteróló kaae tawópóló sóro beteraleteita, dià doróló só derópóló ini, tao sóro wisiraté fópóló yalepó.

Kemeróturaalu kọléó yale fo

11 No nerape-ó, mo kemeróturaalu diàpaae kọléó i dere ape. Me haşókó fole ala dià tuamó muni, Talené ama ala mo donoyóló erae ere ọalemótóró sókó faasepóló, hotowaró erótu betae. Aşemó yało diàpaae i yae dere fotóró mo wosóló, dià fea mo betà kisipatóró mulu, hosaa muni deyóló mo dua betó muae. Atétepa, ti yaala sókó fole alaró hosaa muni deyóló dua betere alatamo, matere Kótó ọ diátamo betaalopó.

12 Dià Kótóné mo kae beteró betere so whì bitu, diąsisi yaala sókó fóló, aputu betae.

13 Imó ọtamo Talené kae beteró betere so whì feané diàpaae kọléó dapó.

14 Ọ tẹteróló kaae tare whì Yesu Kerisoné hamokoróló hále tao sere alakélé, Kótóné yaala sókó fole alakélé, Ọẹ Kepe Wisiné eratere u yó mótu i yó mótu dere alakélé, dià feapaae eró tanópóló yae.

Kalesia

¹ Ẹta, Kótóné ama fo yó male fópóló doteyale *aposel* whì Pol-né dià Kalesia hae kwiamó tẹ mole be huluamó betó mole Keriso fake so whìpaae aṣẹ i dere ape. Ẹta, mepaae whìrapené dotonatepa ó mo whìné kisipané kekeme nóló i kutó dine fae yóló dotonatepa wéni, Yesu Kerisoró ẹ kepaarale Alima Kótótamoné i kutó dine fae yóló dotonalepó.

² Yàlo i dere aṣẹta, ẹ wotoró bitu dumi, mepaae Keriso norape ẹtamo betamó betó mole whìrape dẹ feané dià Kalesia hae kwia dokomó betó mole Keriso fake so whìpaae dapó.

³ Dạné Aya Kótóró Tale Yesu Kerisotamoné hẹle hamokoróló tao sere alaró hosaa muni deyóló mo dua betere alatamo dià tuapaae erópóló yae.

⁴ Mió i alimó mole dowi alané doasi fotokóné dẹ so whì dokoló mulaṣóró, Yesuné ama betere bete melóló dupuraleteiné dẹ hẹle fópóló eralepó. Aita, dạné Aya Kótóné kisipa mole ala sya furaalu eró beteraṣó.

⁵ Kótóné ama doi betẹ hale sóró horóló, doasi doi mo ti muó tanópóló yae. Mo kée. Tényópóló yae!

Talené kisi fo wisita, me kaae mei mo betatóró mulapóló ere fo

⁶ Yesu Kerisoné hẹle hamokoróló tao sere alané Kótó ẹ beterepaae ape yalepó. Atẹyale seké taaróló, kae kisi fo wisi wosaai hapale kisipa feteyóló fole kilituraalu, aita enei ala meitei dapóló ẹ kilita sókó fulapó.

⁷ Mepaae whìrapené diapaae mió wosetere kisi fo wisi i ape yóló yó matepa, ti aita kale wosetere fo wisi mei ai ape. Aita, Yesu Kerisoné mió wosetu betere kisi fo wisi me kae fotamo hosekéróló doróo, diaaṣ kisipakélé kópaae falóo, yaalopóló kisipa mutapó.

⁸ Dạnékélé, ó hepen bemó betere *ensel*-nékélé, Kótóné mió wosetere fo wisi take dạné diapaae yó male kaae ini, kae fotei fo wisipóló yó matepa, ti ai whì mo ti só deróló alu yaaire tikipaae fópóló yae.

⁹ Take dạné diapaae yale fotei momó i dapa wosae. Whì me dené diaaṣ woseté wou betere kisi fo wisi kaaetóró yó meni, fo me kae yó matepa, ti atẹtere whì só deróló mo ti alu yaaire tikipaae fópóló yae.

¹⁰ Yàlo i du betere fo ó du betere ala mo whìrapené kolóló, i whìné mo wisi ala dapóló dukirópóló dépé? Kótóné kilitu mo wisi ala dapó yópóló du betere? Mo whìrapené kisipa tiki felé yaaire alatamo yàlo du bituṣóró, ti ẹ Yesu Kerisoné kutó diratere whì bituṣ meipó.

Pol aposel whì sóró beteraai Kótóné ẹ beterepaae ape yale fo

¹¹ Norape-ó, diaaṣ mo wisiyóló kisipa yaasepóló yàlo i dere fo wosae. Yàlo diapaae yó mótu betale mió wosetere kisi fo wisita, mo whìné kisipanéte kaarale fo meipó.

¹² Ai fo wisita, me whìné depa yàlo wosóló ó me whìné ẹ yó matepa kisipa sóró dumitei, Yesu Kerisoné amatóró ẹpaae hẹkearóló yó matepa kisipa yalepó.

¹³ Ẹ take Keriso whì betaairu, Juda fakené Talepaae momatu betere ala sya fóló du betalepó, dere fo diaaṣ wosóló ai kisipare ape. Atétu, yàlo mo doa ketekẹ buóló du betale alata, Kótóné so whìpaaekélé susupui ala eróo, Yesu Kerisoné ala wisikélé mo ti doróo du betalepó.

¹⁴ Ƴało ayarapené mara mole ala sya furaalu, Juda fakené Talepaae moma dere ala etéro yae yólo, doasi kisipare yó matere wh̄irapené d̄a teó wh̄irape yó malepó. Atétu, betere tuámó ętamo betámó doayale Juda wh̄irape fea betepatei, Ƴało kisipa sale alané atima mo teraae felepó. Atéru, Ƴało ayarapené mara mole ala mo doa ketekę buólo sya fu betale wh̄i ę i ape.

¹⁵ Atétu betaletei, ę teó deyaaiapa sóro kae beterale Kótóné, ama hałe hamokorólo tao suraalu ę beterepaae ape yalepó. Tétu, Kótó ę wisi kisipatamo ama naale ę tuámó haķearólo yó malepó. Atéyale sukamó, ępaae etei ala eralepólo me wh̄itamó inipó.

¹⁶ Atéro betepa, Kótóné ama Naalema noa kaae wh̄irópólo kóló kóló yaqsóro, amatei ę ę tuąpaae yó malepó. Até yaleteita, Juda meire fake so wh̄ipaae Yesu Kerisota, etei kaae wh̄ipólo yó maté kweyópólo kisipa mutu, eralepó.

¹⁷ Ai ala yale be demó, i kaae ala yaletei noa betené yalerópólo, ę betaaiapa folo sóro beterale *aposel* wh̄irape Jerusalem bemó betó mupa kełe fenipó. Aténi, ępaae ai ala erale be demótóróti Arabia hae kwiapaaepi fóló, nalomo ti Damaskus bepaae fesaayólo felepó.

¹⁸ Atéro bitiré fóló, ba fo sore kemetepa, ę Pita wisiyólo kisipa inireteiné kisipa yaai, Jerusalem bepaae horólo ątamo betepa, 15-ró be dę kemeyalepó.

¹⁹ Aimó ątamo mepaae *aposel* wh̄irape betepa kilinitei Talené noma Jems betą betepa kelalepó.

²⁰ Ƴało i asętu betere fota kapala mei, Kótóné keletómó mo i dere ape.

²¹ Atéro betale kılıpaae ti ę Siria hae kwiaró Silisia hae kwiatamopaae felepó.

²² Até yale sukamó Judia hae kwia dokómó betó mole Keriso fake so wh̄iné ę kolólo kisipanipó.

²³⁻²⁴ Ténitei, Ƴało i ala du beterapó dere fo maaté atimané wosipakalepó. Téturaalu ąta, take dą Keriso fake so wh̄itamó bóe dóló susupui ala eróo, Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiratere alakélé doróo du betale wh̄itei, miómó Yesupaae kisipa tiki tiraaire fo wisi so wh̄i feapaae yó maté kutu beterapó dere fo woseturaalu, Kótóné doi hale sóro horótu beterepó.

2

Mepaae aposel wh̄irapené Pol wisiyólo dape sale fo

¹ Ę ba fo 14-ró betero kemetepa, Jerusalem be huluapaae momó horalepó. Até yale sukamó Banabas dąmo wusuró huturaalu, Taitus-kélé dapesóro dą fea horalepó.

² Ę atéro feleteita, Ƴało kőleaané feni, Kótóné Ƴało kisipa tiki tuąpaae i ala ene fae depa felepó. Juda meire fake so wh̄ipaae Ƴało yó maté kutu betere mió wosetere kisi fo wisi etéro i ape yólo, yó melaai horalepó. Tėjaletei, ai fo so wh̄i feapaae yó meni, Keriso so wh̄i betó mole tuámó doi mole wh̄irapepaae maaté yó malepó. Atéro doi mole topo wh̄irapepaae yó melaleteita, hałe meipó. Ƴało take ditu betale kutókelé, mió i ditu betere kutókelé, me bete muni nisiyólo, mepaae wh̄irapené eratere fo yaqsóro yalepó.

³ Ętamo betere wh̄i Taitus ąta Juda meire fake wh̄i betereiteiné ąpaae Ƴa tiki sekaę tikae yólo sęnipó.

⁴ Ti aita hãle meipó. Mepaae whĩrape kapalatei, norape aqyóló dãtamo bitu, Yesu Kerisoné yale alané dã teraayóló feléyóló betere ala kikiti kelaai walepó. Aita, dã wae sóró kutó diratere whĩ beteraai kisipa mutu, yalepó.

⁵ Até yaletei, atimané i ala yae yóló sę du betere fo wosóló, téyaalopó dere fokélé inipó. Ti aita, noa ala yópóló kisipa mutu yaleé? Mió kale wosetere kisi fo wisi diaaę wosóló ita, mo doa bete mole fopóló diã tuãmó muó tanópóló yalepó.

⁶ Jerusalem bemó doasi doi mulapó du betere whĩrape-ó doi munire whĩta, yãlo me ęla meipóló kisipa mualepó. Ti noa betené meipó. Kótóné ama dãné tó tikimó ere ala kolóló, ita doasi doi mole whĩpóló doi mulatere ala dumipó. Ai whĩrapené yãlo yó male fo wosetu mo dono dapóló, atimané me fo kae beleróló inipó.

⁷ Aténi, Juda so whĩpaae mió wosetere kisi fo wisi Pitané sumó yó maté konérapóló Kótónétei ę sóró beteratepa, kale doasi doi mole whĩrapené kolóló kisipa yalepó. Até yale kaaetóró, Juda meire fake so whĩpaae yó maté kwęyópóló, Talené ę sóró beteraleteikélé atimané kolóló kisipa yalepó.

⁸ Ti Pita Juda fake so whĩ tuãmó *aposel* whĩ bitu, Talené fo yó mótu betepa, ai ala tuãpaae Kótóné ama fotokę bulalepó. Atétu yale kaae, Juda meire fake so tuãmó *aposel* whĩ bitu, ama fo yó mótu betepa Kótóné ę fotokę bulalepó.

⁹ Jerusalem bemó betó mole so whĩrapené Keriso alamó be belerapó du betere whĩrape Jems, Pita, Jon-sépi atimané Kótóné ama ępaae melale hamokoróló hãle tao sale ala kilituraalu, Banabas dãmoné mo donoi ala dapóló kisipa mutu wisiyóló dape salepó. Atéró dãmó Juda meire fake so whĩ tuãpaae fóo, atima ti Juda fake so whĩ tuãpaae fóo, yaairaalu dã fea fo kęlaaróló, wisirapóló mo betã kisipatóró mualepó.

¹⁰ Atéró, dãmopaae i fo betã yalepó. “Diaamo fo yó maté kuturaalu, ai be huluarapemó yoleale yóló betó mole so whĩ tao sere alakélé hãle yó tawae,” yalepó. Ti aita, yãlo keteķę buóló mo taketi hãle yó tare alapó.

Pol-né Pita foné sale fo

¹¹ Téró Pita Antiok be huluaapaae wóló betere sukamó, ama hãsókó fele ala yãlo ępaae teraae faróló, ę foné salepó.

¹² Ti noa betené meipó. Mepaae Jems-né dotonatepa wale Juda whĩrape waai teópa, ę Juda meire fake whĩrapetamo bitu, ęla nukua yalepó. Até yaletei, kale whĩrape Antiok bepaae wale sukamó, Pita ę Juda meire fake-tamo ęla betãmó naletei taaróló, kae bitĩ felepó. Até yaleteita, kale tiki sekaę tukóló siriró betere whĩrapené keletómó Juda meire fake whĩrapetamo ęla betámó nukupa noa kisipa maaalorópóló wituraalu yalepó.

¹³ Pitané dã fea Keriso fake so whĩ mo betã alatóró erapó du bitutei, ama yale alané fake tekeyóló Juda fake kae aqróo Juda meire fake kae aqróo eralepó. Ai hõko ala mepaae Juda fakenékélé sya felepó. Ai hõko ala fakeyóló Banabas-nékélé yalepó.

¹⁴ Mió wosetu betere bete mole fo wisi mupatei, atimané dere ala kae depa kilitu, atima feané keletómó yãlo Pitapaae duraalu, “Yãta Juda whĩtei, Juda whĩné dere alatóró ini, Juda meire fake whĩné dere ala kaae du beteraapó. Atéyaleteimo, Juda meire fake so whĩpaae dã Juda whĩné mara mole ala sya fópóló noatepa sętu betere?”

¹⁵ Dãta dowi ala dere Juda meire fake whĩ bitini, mo Juda fake whĩné mara mole ala tuãmó deyale whĩrape bitu, i fo dãné mo kisiparapó.

16 Whi me dené kale yóló muló betere fo mo wisiyóló sya fóló erótu betepa, Kótóné ai whipaae ya mo donoi whipó fo yaalo meipó. Téyaalo meitei, Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiratere ala betá kilitu, Kótóné mo donoi whipó fo enérápó. Atére betené Kótóné dapaekélé whi wisipó yópóló kisipa mutu, Yesu Kerisopaae betá kisipa tiki tiró beterapó. Kale yóló muló betere fopaae dané kisipa tiróló sya fumipó. Ti noatepae, kale yóló muló betere fo sya fóló erótu betere whipaae Kótóné me alakélé muni, mo donoi ala dere whipó fo yaalo meipó.

17 Dá Keriso tuámó bettereiné ama dapaee mo donoi so whipó yópóló wóputé fu betere tuámó dané du betere dowi ala haķearatepa, dané noa fo yaaloé? Kerisoné dowi ala wisirapa, deté fae fo enére? Mo meipó.

18 Kale tukóló muló betere fo aqmó sukóló betere alané Kótóné keletómó, wisi ala dere whi beteraairetei mo diripa kisipa mutu, yaļotei ai tų mo taaralepó. Até yaletei, yaļo momómo duraalu, kale tukóló muló betere foné dá wisi ala dere whi beteraalopó depata, ti Kótóné tukóló muló betere fo yaļotei tikitapóló haķearatapó.

19 Ti noatepae, kale tukóló muló betere fo mo turó yaļo kisipa yaleteiné ę sukale whi aļaralepó. Atéreteiné, kale sukale whi ai fo aqmó momó kae netéró betaaloé? Meipó. Kótóné ama ala eróturaalu, aťamo mo ti beterópóló, kale tukóló muló betere foné ę dóló sukunalepó.

20 Ęta, Yesu Kerisotamo filipaa ni tómó taketi sukóló i mole ape. Atéyaleteiné ę momó kae bitini, Keriso á ę tuámó beterapó. Mió haemó i betere yaļo mo tikita, ti ępaae yaala sókó fóló, tao suraalu ama betere bete haļe melale whi Kótóné naalemapaae kisipa tiki tiró bettereiné i betere ape.

21 Ti Kótóné ama haļe hamokoróló tao sere ala, yaļo me bete munire ọla aleróló, depaae mulanénipó. Ti noa betené i fo du meipó. Kale tukóló muló betere fonétamo dá mo donoi so whi beteróluasóró, ti Yesu Kerisoné ama betere bete besekeróló, á haļe sukalepó fo uapó.”

3

Yesu Kerisopaae ó tukóló muló betere fopaae diaaq tué tiki tiró beterémóló kęae kelae

1 Kalesia hae kwiamó betó mole kisipa okokoi so whi-ó! Mé whinė hosó foné diaaq kisipa tiki feteróló, dią mo ti okokoraleé? Yaļo diąpaae kale fo wisi yó móturaalu, Yesu Keriso filipaa ni tómó oleralepóló yó male fo diaaq wosóló diąné kelené mo kilitu yale kaae, ai kisipare ape.

2 Yaļo diąpaae wosetere fo betá i ape. Kale Dęi Kepe Wisi saletei-a, tukóló muló betere fo sya fele tikimó salepé, mo fo wisi wosóló kisipa tiki tiraletuiné saleé?

3 Diąné kisipa tiki-a, noané mo ti okokoró betere? Kaae suta, ti kale Dęi Kepe Wisiné fotokqratepa kaae saletei, kemene fole kwiapaae sókó faairaalu, mo whinė bole fotokqné sókó fenérápóló kisipa mute?

4 Dią Yesu Kerisopaae tué tiki tiróló ama ala eró taremó seķei ala wapatei, me ọla meipóló haļe beleté fu betaletimó saaire dupu haļe ọla kaae taalaai kisipa mute? Ti ai doasi seķei ala beletu betaletei bete munipa haļe yaleé?

5 Kótóné ama dią melale Dęi Kepe Wisiró kelemei ala eraleteitamo-a, kale yóló muló betere fo diaaq sya fele betemó melalepé, kale wosetere kisi fo wisi wosóló kisipa tiratere alamó melaleé?

⁶ Kale whi Abraham-paae erale ala mo wisiyóló kisipa muae. I fo aseýóló muló beteraþó.

“Kótóné aþaae yale fo mo eraalopóló kisipa tiki tirale ala kolóló, i whiþa me dowi ala ini, mo donoi whiþó,” erapó.

⁷ Térapa, mepaae so whi de Kótóné fo wosóló aþaae kisipa tiki tiratepa, ti atétere so whi Abraham-né naale senaaletóró beteraþóló kisipa muae.

⁸ Juda meire fake so whiné Talepaae kisipa tiki tirateremó, Kótóné mo donoi so whiþó yaairetei, taketi aseþó erapó. Ðané mió i wosetu betere fo wisitóro mo take Abraham-paae itéro ipakaleþó.

“I hae kwia dokómó betó mole so whi fea yaþaae eraaitere alané wisiralopó,” erapó.

⁹ Atére betené mepaae so whi de Talepaae kisipa tiki tiratepa, ti kisipa tiki tiratere seké Abraham-wisirótu yale kaae, atéro kisipa tirale so whikélé Kótóné wisirótu beteraþó.

¹⁰ Kótóné ama tukóló muló betere fo erótu betere alapaae kisipa tiki tiró bitinire so whi fea, ti Kótóné doratere ala aþmó ai betere ape. Ti noatepa mei, Kótóné i fo aseýóló muló beteraþó.

“Mepaae so whi detamo Kótóné *buk*-mó tukóló muló betere fo mo fea sya fóló eró tanitepa, ti Kótóné atima mo doraalopó,” erapó.

¹¹ Ti noatepae, kale aseþó yóló muló betere fo i ape.

“Kótóné keletómó mo donoi so whiþa, ti kisipa tiki tiratere alané betþ bitiré fu betenéraþóló,” fo erapó.

Kótóné tukóló muló betere fo eraté fu betaleteimó, mo betþ whiþaaekélé Talené mo donoi so whiþó enéniretei mo haþearapó.

¹² Ti Kótóné tukóló muló betere fo sya fóló erótu betere alata, ti kisipa tiki tiratere tuþmó kaatumipó. Tétumitei, kale aseþó i ere fo kisipa muae.

“Mepaae whiþamo tukóló muló betere fo sya fóló erótu betepa, ti ama ai du betere ala tuþmótóro a beteraté faalopó,” erapó.

¹³ Kale tukóló muló betere foné doratere ala þapaae eraoþóro, Keriso a filipaa ni tó mó sukuturaa lu, þa tao sóro dupuraleþó. Atéturaa lu, doratere ala mo turó aþaae eraleþó. Ti noatepae, aseþó i fo erapó.

“Mepaae whi de ni tó mó oloratepa, ti ai whi Talené mo ti mokoróló doró beteraþó,” erapó.

¹⁴ Abraham-paae eraalopóló mulale fo mo dokonóturaa lu, eratere wisi ala Juda meire fake so whinékélé sópóló kisipa mutu, Yesu Kerisoné ama þa tao sóro dupuró beteraþó. Atéreteita, þané aþaae kisipa tiki tiratepa, ama melaalopóló mulale Ðei Kepe Wisi sópóló erapó.

Kótóné folosóro i ala eraalopó ere fo melóló, nalo ti tukóló muló betere fo male ala

¹⁵ Norape-ó, yaþo diþaae i du betere fo bete diriyóló kisipa yaaseþóló, þané suka fea du betere alapaae dó faróló i dapa wosae. Mo whiné dirii fo dokóló muló betepa, nalo me whiné ai fo tokóló aluratere ala ó me kae fotamo olokeratere ala mo enénipó. Yaþo diþaae i yaai dere fokélé atére kaaetórotipó.

¹⁶ Kótóné Abraham-ró ama deyaaire naaletamopaae i ala mo eraalopóló aseþó yóló muló beteraþó. Kótóné ama *buk*-mó, “Naa deté faaire naalerapeþó,” fo inipó. Ai fo uþóro ti whiþape feapaae erapó fo uþó. Ai fo ini, “Naa deyaaire naalené deté faaire naaleþó,” ere fota, mo betþ whimó kisipa mutu erapó. Ai whiþa, Yesu Keriso aþórotipó.

17 Yało du betere foné bete i ape. Abraham-paae mo eraalopóló dirii fo dokóló muló betepa, 430 ba fo kemeyalepó. Atéyale kılıpaae kale tukóló muló betere fo sókó walepó. Nalo ai sókó wale foné Kótóné folosóró yale dirii fo tokóló alurótimpó. Ai fotamo aluratepa, ti ai fo tuamó so whıppaae eraalopó ere wisi alakélé aluranérapó.

18 I dere fota noa betené dumipó. Kótóné nalopaae eraalopó yóló muló betere wisi ala kale tukóló mulale fo tuamó sókó wuaşóró, ti Kótóné ama eraalopó yale fo tuamó sókó wuaşeipó. Até yaletei, Kótóné Abraham-paae eraalopóló ere fo mo dokonóturaalu, hamokoróló hęle melalepó.

19 Térapa, kale tukóló muló betere fo-a, noa betené melalé? Ai fota, so whıné du betale dowi alamó kale folosóró yale dirii fotamo touró heterapó. Ai alata, mo ti eréni, Abraham-paae eraalopó ere fo dokonóló ama deté waaire naale wópóló kaae taru erapó. Ai tukóló muló betere fota, so whı feané kisipa yópóló *ensel*-rapené Kótóró so whıtamóné tuş whıppaae melalepó.

20 Fake tamóné tuş whıné betş fake maaté tao su me fakemo taalatimpó. Tépateti Kótó şta, mo betştıróti heterapó.

21 Kale tukóló muló betere foné Kótóné i ala mo eraalopó yóló muló betere fotamo bóe dóló sesétu betere? Mei, ai ala mo dumipó. Kale tukóló muló betere fonétamo mo ti betaaire bete melóluşóró, ai foné me dowi ala munire so whı heteróluşpó.

22 Téuştei, Kótóné *buk*-mó aşeyóló muló betere foné i fo erapó. I haemó betóló fale so whı mo fea dowi alané dokóló, *dipula* bemó kaae beteró heterepó. Aita, hęle mei, Kótóné ama so whıppaae eraalopó yale ala mo dokonóturaalu, Yesu Kerisopaae kisipa tiró betere so whıppaae melóplóló erapó.

23 Kisipa tiki tiratere ala hękearóló sókó waaipa, kale tukóló muló betere foné dş *dipula* kaae sóró beteró heterepó.

24 Betş whı me tikıppaae fimó ama naale senaale me whıné kapala kaae tatu dere kaae, Kótóné kale tukóló muló betere foné ama so whı dş Yesu Keriso heterepaae alısóró fópóló, kapala asiri kaae tawae yóló sóró heteralepó. Ti aita hęle meitei, dşné Yesu Kerisopaae kisipa tiróló betepa, Kótóné dş mo donoi so whı heteróplóló yalepó.

25 Mióta, kale kisipa tiki tiratere ala sókó wóló, take kale tukóló muló betere foné dş tşteróló kaae taretei, momó kae kaae tani, mo kemeró heterapó.

Kótóné naale senaaletıró heterapóló ere fo

26 Diş fea Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiró hetereteiné Kótóné ama mo naale senaaletıró ai betere ape.

27 Ti noa betené mei, so whı weı kemó buó ditu dere kaae, diş fea Yesu Keriso tuamó weı tópuró heterapó. Atéreteiné kuti derótu dere kaae, Yesu Keriso diaaş ai deró betere ape.

28 Atéru, Juda fake ó Juda meire fake, wae sóró kutó diratere so whı ó diş mo hęle betere so whı ó diş fea fake teketu heteretei me ęla meipó. Mió diş fea Yesu Keriso tuamó bitu, mo betş alatóró erapó.

29 Diş Yesu Kerisoné ama so whıtamo betepa, ti diş Abraham-né deale naale senaaletıró hetereteiné Kótóné Abraham-paae eraalopó yóló mulélipakale fo motóró dokonóturaalu, eraaire wisi ala dişpaaekélé eraalopó.

4

¹ Ƴalo i du betere fo bete mo wh̄iné dere alapaae dó faróló dapa wosae. Bet̄a néli wh̄iné naalema alimané teraae fele mómu ɔla ɔla fea muó mupatei, kale naale ʒ ketepa, ʒ kaae tare wh̄irape aq̄mó bitu, ama kutó diratere wh̄i s̄u beterapó.

² Kale naale alimané teraae fele ɔla ɔla amatei t̄eteróló kaae tawópóló tukóló mulale be d̄e sókó waaipa, ti alimané sóró beterafe wh̄irapené kale ɔla ɔla fea kaae tawaalopó. Mepaae wh̄iné kale naalekélé kaae tapa, ʒ ai wh̄i aq̄mó bitiré fu betaalopó.

³ Take d̄a atéró ketei naale senaale kaae betale alimó, i haemó ayarapené yó maté wale mara mole alané d̄a t̄eteróló kaae taru, wae sóró kutó diratere wh̄i beteraté wou betalepó.

⁴⁻⁵ Téyaletei, Talené ama tukóló muló betere be d̄e sókó wapa, ama naale i haemó betere soné deyópóló dot̄eyalepó. Ai naale ʒ kale tukóló muló betere fo aq̄mó betere so wh̄i dupuraairaa, ʒ ai fo aq̄mó sukóló betalepó. Atéyale alata, d̄a Kótóné ama naalerapetóro bitu, ama wisi wisi ɔla sópóló kisipa mutu erapó.

⁶ Ti noa betené meipó. Dīa fea Kótóné naale senaaletóro betepa, ama naalema Yesu betale sirimó beteraaire D̄ei Kepe Wisi d̄ané hosaa tuamó beterópóló dot̄eyalepó. Ai D̄ei Kepe Wisi d̄a tuamó betereiné d̄ané k̄ólómó Alima Kótópaae “Apa, Aya-ó” du beterapó.

⁷ Atéreteiné, mió dīa wae sóró kutó diratere wh̄i momó kae bitini, mo ama naale senaaletóro betereiné Kótóné Yesupaae eratere wisi wisi ala, dīapaaekélé eraalo ai ape.

Pol-né Kalasia so wh̄imó kisipa mutu yale fo

⁸ Kótóné ama aleyóló muló betere ɔla ɔlatei Kótópóló aq̄mó sukóló betepa, ai ɔlarapené dīa wae sóró kutó diratere so wh̄i betalepó. Atétu betale alata kapala kótó ai ape.

⁹ Taketa atéyaletei, mió dīa mo Kótó tuérápó. Tépatei, Kótóné ama dīa mo tuérápó. Atérapa, dīa ai bete munire h̄oko alarape aq̄mó betaai momó fesaae fute? Dīa atimané wae sóró kutó diratere so wh̄i momó betaai de?

¹⁰ Ti Ƴalo i dere fota h̄ale dumipó. Diaaq̄tei mepaae be d̄e mo doasi bete mulapóló, be d̄erapekélé, wéliérapekélé, alirapekélé, ba forapekélé, kae tukóló mulótua dapó.

¹¹ Ƴalo dīa tao saai dapóló doasi ketek̄e buóló du betale ala bete munire nisi erótu betepa, Ƴalo dīamó kisipa mutu, ʒ mo doasi whaaliatu beterapó.

¹² Norape-ó, i dere fo wisiyóló wosae. Take dīané du betere ala Ƴalo s̄uróló du betepa, dīané ɛpaae me sekei ala erénipó. Atéyalepa, mió dīamó Ƴalo du betere ala s̄uróló du betae.

¹³ Ʒ me tikipaae faai yalet̄ei hepo daayóló bitu, folosóro sukamó kale mió wosetere fo wisi Ƴalo dīapaae yó malet̄ei dīané ai kisipare ape.

¹⁴ Ʒ tikimó daayale heponé dīapaae sekei ala eralet̄ei, dīané ʒ dei kelené kólóló faletere fokélé inipó. Ai ala ini, dīané ʒ Kótóné *ensel* aq̄róló mo wisiyóló dape salepó. Ó kale Yesu Keriso ʒ wisiyóló dapesu dere kaae, ʒ mo wisiyóló dape salepó.

¹⁵ Diaaq̄ take du betale doasi h̄ekesei ala mió netéyaleé? Dīané ɛpaae doasi k̄letere ala mulu, kele sokóló me wh̄i matere ɔla uq̄sóró, Ƴalo kele kisi

daaleteiné diñané kele sokóló ę bulóluapó. Mepaae whjné wosetepa, ti diñané ępaae erale ala fea yalo enérápó.

¹⁶ Mió yalo diñapaae mo bete mole fo yó matereteiné ę diñané bóe whj aqrótu betere?

¹⁷ Ai whjrapenáta, dią atimatamo touróló beteraai dapóló, doasi keteke buóló atima mara mole alarape yae yóló ętu beteraipó. Tépatei, atimané diñapaae ai eraai du betere alata, mo wisinipó. Ti aita, dią dątamó betamó betereitei tekeróló, atimané dere ala sya wópóló, du beteraipó.

¹⁸ Mepaae wisi ala yaai, kisipa mutu butere ketekeęta, ti doni mo wisirapó. Dią ętamó betere sukamó maaté wisi ala eraai keteke buni, ę alupa diąsisi bitukélé keteke buóló, ai alatóró yó tapa, mo wisirapó.

¹⁹ Yalo hosaa mole naale senaale-ó, Yesu Keriso diaaq betere bete tuamó sóró beteranée yóló mutere kisipané yalo hosaa betemó dere suputa, sorape naale sisó nukuraalu dere dele kaae momómo dapó.

²⁰ Diaaq du betere ala yalo wosaletiné ę sekeę kisipa muóló fomo duraalu, dią neyóló tao saaloé du beteraipó. Téreteiné yalo i dere hapólui fo taaróló, ę diątamó betamó bitu, naameiné dua uapóló, kisipa mutapó.

Hekaró Seratamopaae dó faróló dere fo

²¹ Kale tukóló muló betere fo aqmó betaaai kisipa mutu betere whjrape-ó, ai fo tuamó mole fo dią wisiyóló kisipanié?

²² Ti noatepae, i fo aseýóló muló beteraipó. Abraham-né ama naale tamo deipakalepó. Me naale ti ama kutó dirópóló wae sale soné deyóo, me naale ti ama mo soné deyóo, ipakalepó.

²³ Kale kutó diratere soné naaleta, ti mo sorapené naale detere kaae yólótóró dealepó. Téyaletéi, ama mo soné naaleta, ti mo eraalopó yóló muló betere fo dokonóturaalu deipakalepó.

²⁴ I fota take mo yale alatei, mió yalo fo sale fopaae dó faróló i dapa wosae. Ai so tamota, kale dokóló mulale dirii fo tamo sų sóró dapó. Me dokóló muló betere dirii fo, ti Sainai hasi fosómó kaaróló sókó walapó. Ai dirii fo so kaae bitu, wae sóró kutó diratere naale senaale ditu beteraipó. Ai sųratere sota, Hekar-pó.

²⁵ Hekar-ta, ti Arabia hae kwiamó daale Sainai hasipaae dó falatapó. Mió tęne be hulua Jerusalem-ta, ti kale Sainai hasi fosó kaae bitu, ama naale senaaletamo wae sóró kutó diratere so whjtoró beteraipó.

²⁶ Tépatei, me kae taoró tęne Jerusalem be huluata, wae sóró kutó diratere so whj kaae mei, mo be huluapó. Aita, dą deale so dąné haetórótípó.

²⁷ Ti noatepae, i fo aseýóló muló beteraipó.

“Naale senaale deni, ni daale so-ó, fo fakeýóló hękesei fo du betae.

Naale sisó nélitere so hajné sukuu betae.

Ti noatepa meipó. Ni daapa sisópaae eró betere soné deale naale mo dekeró betóo, whjtamó betere soné detere naale senaale mo teraae fóo erapó,”

²⁸ Norape-ó, diąta, kale Aisak detu yale kaae, ama eraalopó yóló mulale fo mo dokonóturaalu deyale naale senaale ai betere ape.

²⁹ Até yale sukamó mo whjné detere kaae yóló deyale naalené Dęi Kepe Wisiné fotoknę deyale naalepaae susupui ala eralepó. Até yale kaae, miókélé betą alatóró du beteraipó.

³⁰ Téretei, Kótóné buk-mó noa fo aseýóló muló betere?

“Kale wae sóró kutó diratere soró ama naaletamo hqkó falae,” fo erapó. Ti noatepae,

“Kale kutó diratere soné naaleró mo soné naaletamo alimané ɔla ɔla tuámó bukuraqsóropa, hókó falae,” fo aseyóló muló beteraþó.

³¹ Atéraþa, norape-ó, ɔaþa kale wae sóró kutó diratere soné deale naale senaale kaae bitini, mo soné deale naale senaaletóro ai betere ape.

5

Keriso tuámó me alané dokoni, feléyóló betere ala

¹ ɔa mené wae sóró kutó diratere whj kaae, dokóló muló betepa, Yesu Kerisoné teraayóló hãle betaaleiteita, ama kisipa mole ala erópóló erapó. Térapa, mepaae whjrapené ɔa wae sóró kutó diratere whj betaeraitepa, ai ala tuappaee momó kae bitj feni, fotokɔ buóló diri yóló betae.

² ɔta Pol-né ɔapa, yało i dere fo ɔiané mo wisiyóló wosae! Mepaae whjné ɔiapaae tiki sekaɔ tikae yóló seþere fo diaaɔ wosólótamo tikitepa, ti Yesu Kerisoné ɔa tao saaire wisi ala diaaɔ ai tikitere ape.

³ Kale yale fo momó i dere ape. Whj me dené ama tiki sekaɔ tukópóló kisipa mutepa, ti mepaae tukóló muló betere forape fea mo turó sya fóló enérápó. Mepaae ala maaté eróturaalu, mepaae alamo erénitepa, ti tɔ muni, ai mo dorapó.

⁴ ɔa mepaae whjné kale tukóló muló betere fo sya fu betepa, Kótóné me dowi ala munire so whjþó yópóló kisipa mutepa, ti Yesu Kerisotamo tekeyóló ai betere ape. Atéturaalu, Kótóné ama hamokoróló hãle tao sere ala wisikélé diaaɔ ai taaló betere ape.

⁵ Téþatei ɔaþa, kale ɔei Kepe Wisiné fotokɔratepa, kisipa tiki tiraté fu betereiteiné take nalopaae Kótóné mo donoi so whjþó yópóló kisipa mutu, hẽkesetamo i betere ape.

⁶ Ti noatepae, Yesu Keriso tuámó bitu, tiki sekaɔ tukóló siriratere ala ó siri erénitere ala me bete munipó. Kótópaae kisipa tiki tiratere ala ɔa tuámó moletei hãkearóturaalu, mepaae no nerapepaae yaala sókó fole ala betã mo doasi bete mole ala ai ape.

⁷ ɔa me ɔla saai sururu yóló fóló, ɔale muló betere tikimó sókó faai yaleteti némo sesé yaleé? Atéro sesétu betere alata, mo bete mole fo ɔiané wosóló sya faqsóro, ai du betere ape.

⁸ Ti ɔiapaae ai dotopoi fo du betere fota, ɔa ɔa beterepaae ape yale seké meipó.

⁹ Wuliné apita, sawa ɔlatei fulukó furaalu, mo wuli tiki dorótu dere kaae, ai whjrapené ɔiapaae yó matere foné ai du betere ape.

¹⁰ ɔa me kae fo woseni, yało i dere fo betã wosóló sya faalopóló ɔ Tale tuámó bitu kisipa tiratapó. Mepaae whj de doasi doi mole whj ó doi munire whjné diaaɔ tué tiki kóló kólóratepa, atétere whj doasi dowi kwia saalo ai ape.

¹¹ Norape-ó, yałotamo tiki sekaɔ tikae fo depa, ti atimané epaae susupui ala noatepa hãle erótu betere? Yało atei kaae fo yó meluqsóro, Yesu ni tómó sukãlepóló yó matere fo wosetere hóróló sisópaae eratere ala uameipó.

¹² ɔa kópaae falaai du betere whjrapeta, atimané tiki sekaɔ tukóló siriratere ala maaté ini, mo turó tukóló taae fatepa ti mo wisirapó.

¹³ Yało no nerape-ó, me ɔlané ɔa dokóló muló betaqsóro, teraae fóló hãle beterrópóló, Kótóné ɔa beterepaae ape yalepó. Atéro teraeyóló hãle beterró betepa, diaaɔ tó tiki né ekełere dowi ala yaaire te melaɔse. Aténi, ɔa tuámó yaala sókó fole ala duraalu, u taosu i taosu dere ala betã yó tawae.

¹⁴ Kale tukóló muló betere forape mo fea i doasi fo tuámó bulapó. Ai fota i ape.

“Naaotei ya yaala sókó fu dere kaae, naao be whi no nepaaekélé atéro yaala sókó fu betae,” erapó.

¹⁵ Ai ala ini, yuwitamo hõle suraalu u tukósu i tukósu dere kaae depata, ti atétere alané diaaõtei diã dóló kemeraõsóró, mo hotowa yóló kaae tawae.

Dei Kepe Wisiné fotokõrõ betepa dã beterapó ere fo

¹⁶ Térapa, yaõ i dere fo wosae. Kale Dei Kepe Wisiné yae dere ala sya fóló erótu betae. Atétepa, ti diãné tó tikiné ekõle yóló yaai du betere dowi ala mo yaalomeipó.

¹⁷ Ti noatepae, ðané tó tikiné ekõle yóló du betere alané kale Dei Kepe Wisiné eraai dere alatamo bóe du beterapó. Kale Dei Kepe Wisinékelé ama ala eraairaaalu tó tikiné eraaire alatamo bóe du beterapó. Ai ala tamo atimaamotei bóe dupa, ti diãné tó tikiné ekõle yóló yaaitere ala mo enénipó.

¹⁸ Tépatéi, Dei Kepe Wisiné ama erae dere alatamo naao sya fóló du betepa, ti kale tukóló muló betere foné tẽteróló kaae tare aõmó ya betenipó.

¹⁹⁻²¹ Tó tikiné ekõle yóló du betere alarape so whi feané kisiparetei dosãatapa wosae. Nõpu nokole alakélé, me dowi alatamo hosekélé dere alakélé, enénire mo sonaalei dowi alakélé, kapala kótó ó mepaae alarapepaae kisipa tirótu betere alakélé, isi whiné du betere alakélé, mepaae so whitamo dei kisipa mutu, hamoma hõratere alakélé, hõle sere alakélé, me whiné dere ala kilitu, ekélé até ené yóló dei kisipa mutere alakélé, mo dowi fopaae butere alakélé, doasi doi mole so whipó yõpóló du betere alakélé, mo turó so whi betepatei mepaae tóróti so whi fake tekeyóló betere alakélé, fake tuámó teketerere alakélé, mepaae whiné dere wisi ala kilitu, ekélé até uapóló dei kisipa mutere alakélé, dowi weí nóló topo dotere alakélé, so whi fea touróló bitu dowi weí nóló du betere dowi alakélé, ai dosãayale alarapekélé, mepaae dosãani yale dowi alarapekélé, tó tikiné ekõle yóló du betere ala ai ape. Diã dowi tupaae faõsóró, yaõ diãpaae take yale ma fo kaae momó i dapa wosae. I dosãayale dowi ala du betere so whi Kótóné tẽteróló betere ala tuámó beterénipó.

²²⁻²³ Tépatéi, niné du wisi oletu dere kaae, Dei Kepe Wisi so whi tuámó bitu, i alarape erótu betepa kelaalo ai ape. Ne nopaae yaala sókó fole alakélé, hosaa tuámó haõtu betere alakélé, hosaa muni deyóló mo dua betere alakélé, mené sekõi ala eratepatei me õla meipóló, Kótóné ama kisipa mole ala erõpóló, kaae tawóló dua betere alakélé, wisi kisipa muóló kõlené sukutere alakélé, mepaae so whipaae wisi ala eratereteikélé, mepaae whiné ama eraalopó dere ala haõsókó feni, motóró eratereteikélé, naameyóló mo dua betere alakélé, whiné tó tikiné ené dere ala yaõsóró amatei a tẽteróló kaae tareteikélé, i dosãayale alarape mo betãkókélé Kótóné ama tukóló muló betere foné yaõse yóló fo muló bitinipó.

²⁴ Yesu Kerisoné ama dape sóró heteró betere so whiné tó tikimó bole ekõleró kisipanétei sené dere alatamo alurõpóló, aõtamo filipaa ni tómó oleró beterapó.

²⁵ Dã betere beteta, kale Dei Kepe Wisitoró ai ape. Térapa, aõtamo betãmó titiyóló furaalu, ama dere ala sya fóló yaalopa siépe.

²⁶ Ðanétei õta, doasi doi mole whipóló bopé fake dere alakélé, me whi dowi kisipa muõpóló sesemeratere alakélé, mepaae whiné mole wisi wisi

qla kilituraalu, ekélé ai ala enée yóló, u só derótu i só derótu dere alakélé, i dosayale alarape fea dané yaqse yóló i dere ape.

6

Dowi ala dere whi tu wisipaae fópóló tao sae ere fo

¹ No nerape-ó, mepaae whiné du betere dowi ala diané kelené keletepa, Deji Kepe Wisiné yae dere ala sya fu betere so whiné ai whiné ama dere dowi ala taaróló, wisi ala momómo yópóló dua naamei ma fo yae. Tétutei, ai alané diákélé dée nalaairaaalu sù sere ala eraqsóro, hotowa yóló kaae tawae.

² Yesu Kerisoné yae yóló muló betere fo eróturaalu, diá tuapaae wou betere sekei ala diásisi u taosu i taosu du betae.

³ Me whi ą me bete munipatei, ama kisiapané ą doasi doi mole whipó du betepa, ti ą amatei dilikitu beteraópó.

⁴ No nerape-ó, diané ai du betere alata wisi ala dépe, dowi ala déro diaaqteiki kaae kolóló taleyae. Mepaae whirapené du betere ala kolósu naao dere ala kolósu yóló kaae kelaqse. Aténi, naao ditere kutó betą kaae kolóló wisirapóló kisiapa mutupa, ti ya hekeseturaalu hajyóló betenéraópó.

⁵ Ti noatepae, Talené da betą betą so whiné diyópóló tukóló muló betere kutó dekaní, ai kutó amatóro dité fu beteraópóló yae.

⁶ Mepaae Talené fo yó matere whiné yó matere fo wosetu betere so whiné wisi wisi ąla, mepaae bukóló kale fo yó matere whi ąmo tao sóro matepa mo wisirapó.

⁷ Mené dią dilikitere ala yaqsóro yae. Mo betanékelé Kótó faletere ala mo enénipó. Ti noatepae, mepaae whiné noa ąla wae bilitepa, ti ama ai bilitere ąlatóro ąlumétepa sua dapó.

⁸ Mepaae whiné tó tikiné felé yaaitere ala sya foletéiné ąla wae kaae bilipa, ti tó tikimó kaaróló mo ti doróló aluyaaaitere ala saalo ai ape. Mepaae whiné Deji Kepe Wisiné ama du betere ala wisi kolópóló erótu betepa, ti Deji Kepe wisiné ai whimó mo ti betó tawaaire bete melaalopó.

⁹ Dané du betere wisi ala hýyóló taaréni, hale detetóro fu betae. Ti noatepae, dané du betere alatamo hale yó tapa, ti ąla ąlumétere alimó ąla wisi su dere kaae yaalopó.

¹⁰ Térapa, so whi mo feapaae dané wisi ala erótu tao saaire tu mupa, ti tao saalopa siépe. Téturaalu, Talepaae kisiapa tiki tiróló betere so whița, ti dané ne no mo betą faketéro betereiteiné atima wisiyóló tao senéraópó.

Tiki sekaę tikitere alata doasi bete muni, Keriso sukąle ala betą ti doasi alapó

¹¹ Diapaae i ąlatere asęta, ąalo naasenétei mo doasi yóló ai erapa kelae.

¹² Tó tikimó ere ala kilitu, whi wisipóló dukiraterere fo wosaai ekeę du betere whirapené diapaae tiki sekaę tikae yóló dotopo du beteraópó. Ti ai du betere alata, hale mei, Yesu Keriso filipaaró betere ni tómó sukąlepóló yó mótu betereiteimó, atima susupui ala eraqsóro kisiapa mutu ai du betere ape.

¹³ Ai kale tiki sekaę tikire whirape atima Kótóné tukóló muló betere fo feamo betere dokó sya fóló erótumipó. Téretei, atima ere kaae, diákélé tikimó siriratepa, atimané dere fo betą wosetapóló, atima bopé fake yaai kisiapa mutu sețu beteraópó.

¹⁴ ąalo dere alamó e bopé faketuraaalu, ąalotei ąalo doi hale sóro horatere ala yaalomeipó. Aténi, da țeteróló kaae tare whi Yesu Keriso oleró betere

filipaa ni betə kisipa muóló, ita mo doasi bete mole alapóló bopé fake yaalopó. Ti i haemó yó mole ọla ọla fea ni tó mó ọleróo, yalo ai ọla ọlarape saai ekele yaqsóro ẹkélé ai ni tó mó ọleróo yalepó.

¹⁵ Tiki sekaẹ tikitere ala, ó tikinire alata, me bete munipó. Mo bete mole alata, ti Kótóné ama kae kisi kaaró betere ala betə mo bete mulapó.

¹⁶ Ai ala wisi sya fu betere so whi feapaae Kótóné hosaa muni deóló mo dua betere alaró kolené sukóló tao sere alatamo erópóló yae. Atére so whjta, Kótóné ama naale senaale Israel fake ai ape.

¹⁷ Yalo mo kemerótu dere fo i ape. Yesuné ama ala erateremó erale sirirape betə yalo tikimó mulapa, mepaae whjné ẹ eróturaalu, dere kae kae sekei ala mo sypa taalae.

¹⁸ No nerape-ó, da tetéróló kaae tare whi Yesu Kerisoné hamokoróló haje tao sere ala dijané kepe bete tuapaae erópóló yae. Mo kée. Téryópóló yae!

Efesus

¹ Èta, Kótóné ama kisipa mole ala sya furaalu, Yesu Kerisoné fo eraļe fae yóló doteyale whi *aposel* Pol-né dapó. Yalo i dere aseṭa, diā Efesus be huluaṃó Talené kae sóró betero so whi Yesu Keriso tuṃó bitu, ama ala eró tare so whiṗaae dapó.

² Dāné Aya Kótóro dā teṭeróló kaae tare whi Yesu Kerisotamoné haļe hamokoróló tao sere alaró hosaa muni deyóló mo dua betere alatamo diā tuṗaae eróṗóló yae.

Keriso tuṃó betepa Deṗ Kepe Wisiné haļe mótu betere ala

³ Dā teṭeróló kaae tare whi Yesu Kerisoné Alima Kótóné dā hepen bemó naalema tuṃó betepa kilitu, ama hepen be tuṃó muó mole wisi wisi ala dāné kepe bete tuṗaae eró beteraṗó. Atéraṗa, Kótóné ama doi beṭa hale sóró horótu betae.

⁴ Ti noatepae, i haeró yó mole ọlatamo aleyaai teóṗatei, dā ama keletómó me dowi alakélé ini, mo kae so whi beteroṗóló, dā ama so whiṗóló sókó sóró Yesu Keriso tuṃó beteralepó.

⁵ Atéreteita haļe meipó. Dā betaaipatei dāṗaae yaala sókó furaalu, ama kisipané yaaire ala haşókó feni, motóro dokonóturaalu, Yesu Kerisoné yale alanétei, dā Kótóné ama naale senaaletóro aleróló beteraaire ala ama taketei tukóló munélipakaleṗó.

⁶ Dā atéro ama yaala sókó fale naale tuṃó betepa, ama mo kae ere de ṗaane hamokoróló tao sere ala dāṗaae haļe meló betereiteiné, ama doi beṭa hale sóró horótu betae.

⁷⁻⁸ Dā ą tuṃó betepa, Kótóné ama haļe hamokoróló tao sere ala mo ti ṗaneteiné, dāné yale dowi alamó melaai yale kwia ama tokóló aluróturaalu, ama ṗakené dā dupuróló beteralepó. Ai ala tómó tuę tiki fosó fosóre alaró fo bete diriýóló tuę dere alatamo mo turó melaleṗó.

⁹ Atéro, ama eraai kisipa mole ala kinóló moletei, dāné kolóló tuę yóṗóló haķeamó yó melaleṗó. Ai yó melale alarape mené ṗaae yae yóló seṇi, mo ama kisipa mole alatóro naalema Yesu Kerisoné eróṗóló yaleṗó.

¹⁰ Ai alarape teó erótu bitutei, ama eraaire ala fea eraté fóló kemerale furaalu, ama tukóló mulale sukamótóro ó hepen bemó betó mole so whiṗó i haemó betó mole so whiṭamo fea beṭaae touróló, beṭa topo whiṇétóro teṭeróló kaae tapa, ą aṗmó beteroṗóló eraalopó. Ai sekęta, ti Yesu Kerisotóroṗó.

¹¹ Dā ą tuṃó betepa, ama sókó sóró kae betero betereiteita, haļe meipó. Mo taketi fea ala ama mo eraalopó yóló mulaletei motóro dokonóturaalu, dā mo ama naale senaaletóro beteraai tukóló mulaleṗó.

¹² Atéyaleteita haļe mei, Yesu Kerisoné dāṗaae wisi ala eraalopóló, folosóro ṗaae kisipa tiro betere so whi dā mepaae so whiṇé kilitu, Kótóné ama kae ere de wisinaale erapa kelae, yóló ą dukiróṗóló erótu beteraṗó.

¹³ Diā aluyaosóro tao saaire mo bete mole fo wisi wosetepa, Kótóné diakélé dātamo touróló Yesu Keriso tuṃó beteralepó. Ti ṗaae kisipa tiki tiratepa ama so whiṗóló, diaaṗ tikimó mo dirii siri mulóturaalu, ama melaalopóló tukóló mulale Deṗ Kepe Wisi mo melaleṗó.

14 Ai Dɛi Kepe Wisi melaletaitea, take Kótóné dɛpaae wisi ala mo eraalopóló kisipa muópóló melalepó. Kótóné ama dupuyale so whì mo wisiyóló betaaire tikipaae dapesó faai hɛle betepa, kale Dɛi Kepe Wisi dɛtamo hɛle betótóró tawaalopó. Tépa, so whìné ai ere ala fea kilitu, ita Kótóné mo kae ere dɛ wisinaale erapóló, ama doi doasi mulaalopó.

Pol-né Talepaae mo kée yóló moma yale ala

15 Atére betené diɛ Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiró bitu, Kótóné ama kae beteró betere so whìpaae yaala sókó furaalu, wisi ala erótu beteraépó depa yɛlo wosalepó.

16 Atéyale sukamó kaae sóró, Talepaae mo kée yóló, yɛlo diámó momaraté wou betere ala kisipa keteréni, miókélé hɛle yó tarapó.

17 Yɛlo diámó momarótu betere ala i ape. Dɛ teteróló kaae tare whì Yesu Kerisoné alimata, mo kae ere dɛ fɛane Kótó tarapó. Atére Kótóné diaaɔ kepe tuɛpaae fosó fosói ala eróo, kinó betere ala haɛkearóo, yópóló momatu beteraépó. Aita hɛle mei, ɔ etei kaae Talepóló diɛné kisipa deté fópóló dapó.

18-19 Yɛlo momarótu betere ala me i ape. Kótóné ama ere dɛ diaaɔ hosaa tuɛmó daale kelené kolópóló dapó. Take diɛpaae eraalopa ape yóló bope yale ala wisi diaaɔ kelené diriyóló kolóló tué yóo, take ama dɛ tuɛmó betaai dape saalopóló kisipa mutu, kae beteró betere so whìta, Kótóné ama ke bole ɔla wisipóló tué yóo, dɛ ɔpaae tué tiki tiró betere so whì tao sóró eraterere mo kae bole fotokɔkélé kisipa yóo, yópóló momarótu beteraépó.

20 Ti ai fotokɔta, Yesu Keriso mo ti sukɛletei Kótóné ama momó kepaaróló beteraale doasi fotokɔ kaae ai ape. ɔ atéro kepaaróló, hepen be ere tikimó ama turu naase demó beteralepó.

21 ɔ beteraale tikita, teteróló kaae tare alakélé, ama teteróló kaae tare tuɛmó me whìpaae teteróló kaae tawae yóló, sóró beteraatere alakélé, doasi fotokɔ bole alakélé, doasi hae kwia teteróló kaae tare alakélé, mió i alimókélé, take betaaire alimókélé, doasi doi matere alarape fea Yesu Kerisoné ama doi mole alané teteróló mo ti teraae falapó.

22 Fea ala feata, Kótóné Yesu Kerisoné teteróló kaae tare aɔmó beterópóló eróo, ama so whìró atima tao sóró eraterere alatamo fea amatóró teteróló kaae tanópóló topo whì sóró beteróo yalepó.

23 Ai so whìta, mo ama tikitóró daaletaíné fea ala du betere tuɛpaaekélé, kae kae ere ala tuɛpaaekélé, ama tikimó ere alatóró fɛayóló sɔró beteraépó.

2

Dɛ Yesu Kerisotamo kepaaróló beteraale fo

1 Ti take Kótóné yóló muló betere fo diaaɔ tukóló du betale dowi ala tuɛmó sukóló molepó.

2 Take diɛta, i haemó mole kae kae du betere ala sya fóló yóo, tó sɔ tuɛmó tɛ mole tiki teteróló kaae tare kepené dere ala sya fóo du betalepó. Ai kepeta, miókélé Kótóné fo tikitu betere so whì tuɛmó bitu, ama kisipa mole alatóró erópóló du beteraépó.

3 Take ɔkélé fea ai ala du betere so whìtamo bitu, tó tikiné eɛɛleyóló dowi ala yó tarepó. Atéturaalu, tó tikiné yaai hɛkesetere alaró mo hae whìné mole tuétamo maaté sya fu betalepó. Atétu, so whì mo whìné detu dere kaae, ɔkélé atéreteíné Kótó ɔ fopaae butu melaaire kwia senére so whì beterepó.

4-5 Dəné yale dowi alané dā sukóló mupatei, Kótó ą tuəmó kəlené sukutere ala mo ɸanuraalu, ama dāpaae mo doasi yaala sókó faleteiné, Kótóné so whi tətəroló kaae tare whi Kerisotamo dəkélé kepaaróló beteralepó. Até yale alata, amatei diā hāle hamokoróló tao salepó.

6 Dā atéro, Yesu Keriso tuəmó betereiteiné Kótóné ą kepaaróturaalu, dəkélé ątamo betəmó kepaaróló, Kótóné ama tətəroló kaae tare tiki hepen-mó Yesu Keriso sóró beteroturaalu, dəkélé ątamo betəmó beteralepó.

7 Ti aita hāle mei, dā fea Yesu Keriso tuəmó betereiteiné nalo bitiré faaire alimó Kótóné dāpaae yaala sókó furaalu, ama hāle hamokoróló tao salepó. Ai ala tuəmó mo doasi ke boletei yó maté fu betepa dənə kolóló kisipa yópóló erapó.

8 Ti noatepae, diaaə tué tiki tiró betere ala kilituraalu, Kótóné ama hāle hamokoróló diā tao salepó. Ti diənətei diā tao sere ala ini, Kótóné ama tao sere ala diəmó hāle malepó.

9 Ti aita, noa betenə meipó. Me whinə ama erale wisi alané yalepóló, bopé fake yaqsóro yalepó.

10 Dā Yesu Keriso tuəmó betepa, Kótóné ama fosó fosó kisipané dā kisi whi aleróló beteralepó. Atére beteta, Kótóné ama yaai kisipa mole ala wisi dənə erópóló, mo taketitei taleróló munélipakalepó.

Keriso tuəmó mo betə faketóro aleró beteralepó

11 Térapa, take diā Juda meire fake deóló betepa, tiki sekaə tukóló siriró beteralepó du betere whjrapené duraalu, dāta tiki sekaə tikipatei, diā tikinipóló só deróló erótu betere fo diaaə ai i kisipare ape. Ti tiki sekaə tukóló sirirótu betere alata, mo whinə naasenətei erótu beteralepó.

12 Diā atéro betale sukamó Yesu Kerisotamo betəmó bitini, kae betale ala kisipa muae. Israel hae talerapenə diā atimatamo tounə waqsóro sesətepa, diā wale so whitóro bitu, Kótóné ama so whi tao suraalu, eraalopó ere ala wisi senəre so whi bitinipó. Diā atéro bitu, take waaire be demó dāpaae i ala wisi mo eraalopóló tuékélé muni yóo, i haemó bituraalu Kótóné dā tətəroló kaae tarapó tuékélé muni yóo, eretei diaaə kisipa muae.

13 Ti taketa, diā mo tika kae betaleteti, ama ɸakené dupuyóló dapesó wóló, Kótó betere felekemó Yesu Kerisotamo betəmó beteralepó.

14 Ti Yesu Keriso ąta, hosaa muni deyóló dua betere bete Tale ereiteiné so whi tekeyóló fake tamo betepa, bóe amatei firóló mo betə faketóro beteralepó. Téturaalu, ai fake tamo tuəmó ere satəle fisikóló taae faralepó.

15 Atéro fisikaleteita, ama tikimó erale alané kale tukóló muló betere fokélé, ai fo tuəmó mole forapekélé, etéro yae dere forapekélé fea tokóló aluralepó. Ama yaai kisipa mole alata ai tamo fake ą tuəmó mo betə whitóro aleróló, bóe mo ti firaai yalepó.

16 Ai kale betə tiki tuəmó fake tamo wusuró betepa, ama filipaa ni tómo erale alané Kótótamo bóe du betaleteti, touróló betəmó beteroó, kale fake tamo du betale bóekélé kemeróo yalepó.

17 Atéro ą wóló, diā saletómó betó mole so whjro, felekemó betó mole so whitamopaae bóe dele ala taaróló, dua betae yalepó.

18 Ti noatepae, dā fakeró diā faketa mo fea touyóló Yesu Keriso tuəmótóro bitu, Alima beterepaae sókó faaire alata, Dəi Kepe Wisiné betə fotokoratepa fenérapó.

19 Ti taketa diā kelepaa kilini, wale so whi betaleteti, mió diā Kótóné so whitamó touyóló be taletóro alée fóló, mo ama naale senaale beteralepó.

²⁰ Kótóné ama naale senaale betere beta, haḷe hae tómó tēnipó. Ai be diriyóló daalópóló, mo diri eleké biliyóló, ai tómó be tētu dere kaae, *aposel* wh̄iraperó Kótóné ama fo eratere kóló wh̄irapetamo ti be iru eleké kaae deyóo, Yesu Keriso ąta, mo doasi hulua yapo eleké kaae deyóo, erapó.

²¹ Be tētere ąla ąla fea hulua elekémó beleróló be diriyóló daalatu dere kaae, Talené ama yale alané da fea ą tuąmó touróló bitu, ama mo kae tēne momatere be daalópóló tēté hutu beterapó.

²² Atétu dere kaae, diąkélé fea ą tuąmó betereteiné Kótó ą betaaire be wisi daalópóló tēté hutu beterapó. Atéró tētere bemó Deį Kepe Wisi betereteiné Kótó ą beterapó.

3

Pol Juda meire fake tuąmó kale fo wisi yó mótu betale ala

¹ Atéreteiné ęta, dią Juda meire fake so wh̄ipaae Yesu Kerisoné fo wosópóló, erótu betepa *dipula* sóro beteró betere wh̄i Pol-né dapó.

² Kótóné ama haḷe hamokoróló tao sere ala dią feané tuę yópóló, ępaae tēteróló kaae tawae depa, kaae tarapó dere fo diąné wosetu yalepó.

³ Kótóné ama dią feapaae mo eraalopó yóló mulale ala take so wh̄i feané kolóló tuęni, kinóló moletei Kótóné ępaae haķearóló yó matepa, diąpaae sawa haķeakeróló ai aseyalepó.

⁴ Atéyalepa, yaḷo i dere fo diąné dosąaturaalu, Kótóné ama so wh̄i tēteróló kaae tare wh̄i Kerisoné yale ala kinóló mole bete yaḷo tuęre kaae, diąnékélé tuę yaasepóló dapó.

⁵ Ti ai beteta, mió Deį Kepe Wisiné Kótóné ama kae beteró betere *aposel* wh̄iraperó Kótóné ama fo eratere kóló wh̄irapetamopaae yó male kaae, mo take bitiré wale wh̄irapepaae haķearóló yó menipó.

⁶ Ti ai kinóló mole ala i ape. Juda meire fake so wh̄iné kale mió wosetere kisi fo wisi wosóló, Yesu Keriso tuąmó betepa, Kótóné ama Israel so wh̄ipaae melaalopóló tukóló muló betere ąla, Juda meire fake so wh̄inékélé sóo, dią ai Juda faketamo betą tikitoró daayóló betóo ereteiné, atimapaae eraalopóló muló betere ala diąpaaekélé eratepa sóo yaalo ai ape.

⁷ Kótóné ama bole fotokọ haķearóturaalu, ama hamokoróló tao sere ala ępaae haḷe melalepó. Atéreteiné mió kale wosetere kisi fo wisi yaḷo yó melópóló, ę ama kutó diratere wh̄i sóro beteralepó.

⁸ Mepaae Kótóné so wh̄i betó mupatei ę betą doi muni, mo belei sókótei betepa, Kótóné ama haḷe hamokoróló tao sere ala eróturaalu, ępaae i kutó dirae yóló melalepó. Ai melale kutóta, Juda meire fake so wh̄ipaae Yesu Keriso tuąmó mole mo doasi ke bole ala wisi turó yó melópóló ę sóro beteralepó.

⁹ Tétu, i haeró yó mole ąla ąlatamo kaarale Kótó tuąmó, take bitiré wale alimó kilini kinó betere ala bete mió so wh̄i feané tuę yópóló, ępaae kaae tawae yóló ę sóro beteralepó.

¹⁰ Ama yaai kisipa mole alata etérópó. Mió ama fake so wh̄i tuąmó erótu betere alané hepen ere tikimó betó mole tēteróló kaae tare keperó fea ala tēteróló kaae tanópóló male fotokątamóné Kótóné ama kae kae ere fosó fosói ala haķearatepa tuę yópóló erapó.

¹¹ Atéyaleteita, mo taketi Kótóné ama eraalopóló tukóló munélipakale ala da tēteróló kaae tare wh̄i Yesu Keriso tuąpaae erale alané dokonó beterapó.

¹² Ateró ʒ tuʒmó bituraalu, ʒpaae kisipa tiki tiró betereteiné Kótó beterepaae faaire tu mené sesénipa, halaainé fó betʒ yae.

¹³ Térapa, diʒ tao su betere alamó ʒpaae i erótu betere sekʒi alarape kilituraalu, diʒ fomo yóló haepaae derepaʒse. Ti noatepae, ama kae ere de wisinaale diʒné mo saaireteiné ai sekʒi alarape erótu beterapó.

Efesus so whimó mamarale fo

¹⁴⁻¹⁵ Aya Kótóné ama ai doasi wisi ala eró betereteiné ʒ bukutiri teʒró bitu, diʒmó momarótu i betere ape. Ti ó hepen bemó betere naale senaaleró, i haemó betere naale senaaletamó feané Aya ʒ betʒ beterapó.

¹⁶ Atére Aya betere felekeemó bukutiri teʒró bitu, momatu beteretei i ape. Mo kae ere ala wisinaale ʒ tuʒmó ʒʒanuraalu, diʒné kepe bete tuʒpaae ama Dej Kepe Wisiné fotokʒ bulópoló momarótu beterapó.

¹⁷ Atétereiteita haʒe meipó. Diʒ ʒpaae tuʒ tiki tiró betepa, Yesu Keriso ʒ diʒné hosaa tuʒmó beterópoló kisipa mutu dapó. ʒ ateró betepa, ni feleke haepaae doropóló diriyóló daatu dere kaae, diʒ Kótóné ama yaala sókó fole ala tuʒmó beterópoló dapó.

¹⁸ Diʒró Kótóné wisiróló kae betéró betere so whitamó fea ama bulatere fotokóné Kerisoné dʒpaae doasi yaala sókó fole ala mo turó diriyóló tuʒ yópoló dapó.

¹⁹ Ti ai yaala sókó fole bete turó dʒ mo whjné tuʒnitei diaaʒ tuʒnékélé, hosaa tuʒmókélé mo diriyóló tuʒ duraalu asa yópoló dapó. Até duraalu, Kótó ʒ tuʒmó ʒʒayóló ʒʒre kaae, diʒ tuʒmókélé ʒʒayóló ʒʒrópoló momarótu beterapó.

²⁰ Ti dʒ tuʒmó ama erótu betere fotokʒnétei, dʒné kisipané eranée dere alaró moma duraalu wosetere alatamo ama ʒumó eranérapó.

²¹ ʒ atei kaae whj betereteiné, dʒ Yesu Keriso tuʒmó ama fake so whj bitu, ama doi wisinaale mió i alimókélé, take betaaire alimókélé, hale sóró horaté fu beterópoló yae. Mo ké! Téyópoló yae!

4

Yesutamó olekeyóló mo betʒ tikitóro daale ala

¹ ʒta, Talené ala erótu betereemó dipula beteratepa bitu, yaʒo diʒpaae ma fo i dapa wosae. Diaaʒ du betale ala taaróló, Talené ʒ beterepaape ape depa wóló, ama so whjtoró beterepa wisi ala betʒ erótu betae.

² Talené ama teʒeróló kaae tare aʒmó bitu bopé faketera ala ini, ama eraai kisipa mole ala erópoló, naaotei ya teʒeróló mo dua betae. Téturaalu, naao no netamo naameyóló dua bitu, me haʒsóké fole ala ó me sekʒi ala eratepa hapale tokʒ meni, mo dua kaae taté fu betae.

³ Téturaalu, kale Dej Kepe Wisiné diʒ Keriso so whj fea mo betʒ kisipatoró mulóló betéró beteretei, diʒné doróló fake tekeyaʒse. Aténi, hosaa muni deyóló mo dua betere alané diʒ fea dokóló mo betʒ fakétoró beterópoló yae.

⁴ Diʒpaape eraalopó yale wisi ala saai ape depa yale haʒta, mo betʒ haʒtoró mulure kaae, dʒ fea mo betʒ tikitóro daayóo, Dej Kepe wisikélé betʒtoró betóo erapó.

⁵ Atéru, ama teʒeróló kaae tare Tale betʒtoró betepa, ʒpaape tuʒ tiki tiratere alakélé, ama doimó wej tóputere alakélé, mo betʒtoró erapó.

⁶ Dʒ teʒeróló kaae tare Kótóta, betʒtoró betepa dʒ fea ama naale senaale beterapó. Atéru, fea ala amatóro teʒeróló kaae tawóo, mo take bitiré wale

alimókélé, mió i alimókélé, take nalo waaire alimókélé, deté fu betere ala fea a tuamótóro yóo, mepaae ere ala tuamókélé atóro betóo, erapó.

⁷ Atépatéi, Yesu Kerisoné ama kisipa mole ala sya furaalu, ama hamokoroló hãle tao sere ala da feamó dokorólo melalepó.

⁸ Atére betené Kótóné i fo aseýoló muló beterapó.

“A kepaayólo mo ópaae huturaalu, wae sóro ama kutó diratere whĩrape naase tamo dokólo dapesó furaalu, mepaae wisi wisi ɔla ama fake whĩrape alirólo melalepó,” erapó.

⁹ Ti a “Ópaae holalepó” dere fo noa betené dérópólo, diã kóló kóló yaqsóro i dapa wosae. “Ópaae holalepó” dere fota, folosóro a mo haepaae derepelepó.

¹⁰ Atéroró, kepaayólo momó ópaae huturaalu, fea tiki atóro surólo, hepen berapekélé tetérorólo, mo ó taoró beterale sekéta me kae mei, kale hae aqpaee derepele whĩ atórorítípó.

¹¹ Atéturaalu, ai sekéné amatóro i kutórape talerólo malepó. Mepaae whĩrape ama fo erãle fópólo *aposel* doi melólo sóro beteróo, mepaae so whĩ Kótóné ama fo eratere kóló whĩ sóro beteróo, mepaae so whĩ ti Kótóné fo wosenire so whĩ yó melópólo sóro beteróo, mepaae ti Kótóné so whĩ tetérorólo kaae tare *pasta* whĩ sóro beteróo, mepaae ti kale fo wisi yó matere whĩ sóro beteróo, erapó.

¹² Atéyaleiteita, Kótóné ama so whĩné mepaae so whĩpaae eraaire wisi ala etéroró yae yólo yó maté fu beterópólo, yalepó. Atétere alané ama so whĩ Kerisoné tikitóro daayólo mo dirii so whĩ beteraté fenérapó.

¹³ Atétu, da fea Talepaae tué tiki tiró betóo, Kótóné naalema etei kaae whĩpólo bete mole fo diriyólo kisipa yóo duraalu, mo betã fake alée fóló mo dirii so whĩ betaalopó. Atéroró bitiré furaalu, Keriso a me ala yaɣani mo turó faane whĩ wisinaale biture kaae, ðakélé até yaalopó.

¹⁴ Atéroró dirire whĩ betereteimó, keteirapené dere ala kaae da momó kae yaalo meipó. Beséroró wéi asyatamoné ni tiki upaae só fu, ipaae só wou dere kaae, u fo wosene i fo wosene yaalomeipó. Ti mepaae whĩrapené dowi ala yaai mole kisipa u tuãpaae hiró bitu, hãle tómo so whĩ dilikólo, kae kae yó matere fomó kisipa tiraalo meipó.

¹⁵ Aténi, yaala sókó fóló mo bete mole fotóro duraalu, da tetérorólo kaae tare Topo whĩ Yesu Keriso tuamó doaté horólo, ðané kae kae dere alakélé, fea ama dere alatamótóro syyaalopó.

¹⁶ A atéroró betereteiné, a tuamó bole fotokóné whĩné tiki feleke diritamo olekere kaae, da fea mo betã tikitóro daayólo beterapó. Atéru, Talené ðãpaae diyae yale kutó dirótu betepa, ti da yaala sókó fole tuamó doa deté faalopó.

Talené ðené deyólo beteró betere naale senaale kaae betere ala

¹⁷ Térapa, da fea Tale tuamó bituraalu, yaalo i dere ma fo sya fóló mo erae. Kótóné fo woseni hãle betere so whĩ atima wisi ala yaaire kisipa muniru hõko betere kaae, ðiakélé ai ala momó kae yaqse.

¹⁸ Atima hosaa taruraalu, wisi tuékélé munireteiné tikikélé dilikiyólo Kótóné mo ti betere ala tuamó bitini, tika kae beterapó.

¹⁹ Atéroró, dowi alané hosaa tóroró betereteiné, atima dere dowi ala taalaire kisipa muni, tó tikiné feléyólo yaaire ala betã hãle yó tarapó. Ai ala tómo mepaae kae kae sonalei alakélé hãle yó taté fu beterapó.

²⁰ Tépatéi, diã Yesu Keriso kisipa deté waletéita, atimané du betale ala sya fóló yale tikimó inipó.

²¹ Yesu Kerisoné mo bete mole fotóró mené depa diaaq wosóo, a tuamó betepa mené diappaee yó melóo, yale fo diané wosetu yalepó.

²² Take diané du betale alamó tué muturaalu, atimané diappaee yó malepó. Tó tikiné diā dilikitepa ekeleyóló du betale alané diaaq kēlaaretei tiki derāakele kuti kaae sokóló taae falae.

²³⁻²⁴ Téturaalu, diaaq tué tiki kae muóló, kisi kuti derótu dere kaae, kisi whi derae. Ti ai kisi whīta, Kótó tuamó mo donoí alaró kae ere dē wisinaaletamo fāanure kaae yóló beterópóló, kaaró beteraépó.

²⁵ Atérapa, ai du betere kapala alarape mo ti taaróló, diaaq be whi so whīpaae diā dokó feané mo alatóró erótu betae. Ti noatepae, hóró naasetamo tikimó botokó wóló, betā tikitóró daalure kaae, dā Keriso so whi fea touróturaalu, mo betā tikitóró beteraépó.

²⁶ “Yā fopaae buturaalu, dowi ala yaqse,” Naa me whītamo atéró butere fopaae hāle bupatei, be dē hāle kemeyaqsóró yae.

²⁷ Téturaalu, diaaq betere ala tuappaee Satan-né ama tué mole ala eraqsóró tē mullaqse.

²⁸ Mepaae qlémi nuku betale whīrape ai ala mo taaróló, atima naasénétoró kutó kae dióló q̄la nópóló yae. Atéró ditere kutómó botokotere q̄la mepaae yaq̄a dere so whimó melópóló yae.

²⁹ Diané dere foné mepaae whi doraqsóró naao dere fo woseturaalu, a tuamó mole sekē ó yaq̄are ala wisiraaire fo betātóró yae. Diánétamo ai ala depa, ti ai fo wosetere so whikélé tao senérapó.

³⁰ Take Kótóné diā dupuróló betero betereiteia, ópaae dapesó holaalopóló tué muópóló, me q̄la seperótu dere kaae, Kótóné diā ama so whīpóló dāle mulóturaalu, ama Dēi Kepe Wisi diā tuamó betero beteraépó. Atérapa, diané du betere alané Dēi Kepe Wisi dekené sukutu sekē yaqsóró yae.

³¹ Tēni, dei fomaake kisipa mutere alakélé, hapale fopaae buturaalu dere alakélé, mo hāle fopaae butere alakélé, hq̄le suraalu fo faketera alakélé, eratera fokélé, mepaae so whīpaae kae kae dei kisipa mutere alakélé, fea taalae.

³² Téturaalu, wisi tué betā muóló, wisi alatóró eróo, kōlené sukutu u tao su i tao su yóo, du betae. Atéturaalu, diā Yesu Keriso tuamó betepa, Kótóné diaaq yale dowi ala kwia kemerótu yale kaae, diappaee dowi ala eratera whīnē kwiakélé hāle kemerae.

5

¹ Dāta, Aya Kótóné ama hosaa turó muóló, yaala sókó fale naale senaale betereiteiné ama dere alatóró dāné sūróló enérapó.

² Ti noatepae, felé kēlaa wisi Kótó beterepaae fōpóló simó sukūlaa dalatu dere kaae, Yesu Kerisoné dāpaae yaala furaalu, ama betere bete hāle melóló sukālepó. Atéreteiné dā yaala sókó fole ala tuamó bitu, dāné ne nopaaekélé atéró yaala sókó fu betenérapó.

³ Tétu, diā Keriso fake so whi tuamó nópu nokole ala ó, mepaae hōko alatamo hosekéróló du betere ala ó me q̄la wisi dekéro senée yóló, ekēle dere ala mo yaqse. Ti noatepae, ai alarapeta, Kótóné ama kae betero betere so whīnē yaaire ala meipó.

⁴ Ai dosāyale alarape mepaae i ape. Nópu naai kisipa mutu, hāle mulatera alakélé, tué tekeyóló ini, hāle hōko dere fokélé, so whi tekanóló dō nalatera fokélé, momókó yaqse. Ti noatepae, aita dāné enénire alapa, Kótópaae mo kée fo betā du betae.

⁵ I fota, mo dapa diriyóló wosae. Nópu nokole so whíkélé, kae kae dowi ala hosekéro du betere so whíkélé, néli whí betaairaalu wisi wisi ọ́la dekeró senée dere so whíkélé, Yesu Kerisoró Kótótamoné tẹ́teróló kaae tare aqomó mole wisi wisi ala mo saalomeipó. Ai dosayale alarape yó tare so whíta, Kótó aqomó sukóló bitu, ama doi hale sóró horéni, ai alarape aqomó betó moleteiné, ai ọ́la ọ́larape ti atimané Kótó aleró beterapó.

⁶ Tẹ́rapa, mepaae whíné bete muni hẹ́le fo duraalu, diẹ́ dilikaqsóró yae. Ti noatepae, atei kaae ala deremó, Kótó ẹ́ fopaae buturaalu, ama fo tukóló ai ala du betere so whípaae kwia mótu beterapó.

⁷ Tẹ́rapa, diẹ́kélé atimané ai du betere ala yaqsóró betámó touyóló bitu, mepaae dere ala momókó yaqse.

⁸ Ti taketa, diẹ́ diliki tuámó betaletei, taaróló mió Talené ama ere dẹ́ tuámó ai beterapa, ai dẹné deyóló beteró betere naale senaaletóró betae.

⁹ Ti noatepae, wisi niné du wisi oletu dere kaae, dẹ́ dẹ́ tuámó betepa, ti ai dẹné du ọ́lerótu betaalo ai ape. Kae kae wisi ala eratereteikélé, me ala muni, mo donotóró dere alakélé, kapala fo mei motóró dere fokélé, fea ti dẹné dutóró ai ape.

¹⁰ Téturaalu, diẹ́nẹ́ dere alamó Kótó ẹ́ hẹ́kese yaaire ala démóló, diaaqtei kaae kolóló tuẹ́ yae.

¹¹ Tétu, diliki tuámó betere so whírapené du betere alata, du wisi oletu-mipa atima beterepaae feni, atimané kikiti hiróló du betere alatei so whí feané kolóló tuẹ́ yópóló hẹ́kearae.

¹² Ti noatepae, Kótóné fo tikitu betere so whí tuámó kikiti hiróló du betere ala mené teraatapa haletóró yaalópó.

¹³ Tétu betepatei, ai hiróló du betere ala fea dẹné hẹ́kearatepa, so whíné kelenérapó.

¹⁴ Ti dẹnéta, fea ọ́la fea kolópóló dẹ́rótu beterapó. Atére betené i fo dapó. “Diẹ́ noke fire so whírape-ó, diẹ́ sukóló moletei kepaayóló betepa, ti Yesu Kerisoné diẹ́paae dẹ́raalo ai ape,” dua dapó.

¹⁵ Tẹ́rapa, diẹ́ kisipa okokore whí kaae hẹ́ko bitini, kisipa dotoróẹ́ fóló mole whí biture kaae, mo hotowaró betae.

¹⁶ Mió dẹ́ta, dowi ala du betere alimó i beterapa, Kótóné ama wisi ala eraaire tẹ́ mupa, ti ai be dẹ́ dokọ́ fea eraté fu betae.

¹⁷ Atéturaalu, kisipa tiki okoko yóló hẹ́ko bitini, Talené ama kisipa mole ala betẹ́ kaae kolóló tuẹ́ muae.

¹⁸ Topo doyaai kisipa mutu *wain* wẹ́i mo dekeró naqse. Atéro topo doturaalu, so whí feané keletómó kae kae sonaalei dowi ala kaaratapó. Atei ala ini, Dẹ́i Kepe Wisi diẹ́ tuámó fẹ́anópóló yae.

¹⁹ Atéro bituraalu, Kótóné *buk*-mó aseyóló muló betere wole fokélé yóo, mió betere so whí feané tuẹ́re wole fokélé yóo, mepaae so whípaae Dẹ́i Kepe Wisiné yó matere wole fokélé yóo duraalu, u yó mótu i mótu du betae. Atéro, dere wole fo diaaq kolónékélé, mo hosaa tuámókélé hẹ́jtamo Talepaae feléi wole fo du betae.

²⁰ Betere dokọ́ fea du betere alamó, dẹ́ tẹ́teróló kaae tare whí Yesu Kerisoné doimó Alima Kótópaae mo kée! du betae.

²¹ Ti Yesu Keriso ẹ́ta, doasi doi mole whí beterapóló wituraalu, diẹ́sisi me whí aqomó bitu dere fo u wosetu i wosetu du betae.

Dokore so whípaae dere ma fo

²² Térapa, whjné dokore sorape-ó, diã dã teteróló kaae tare Tale aqmó sukóló biture kaae, diaaõ whj aqmó betae.

²³ Ti noatepae, Yesu Kerisoné ama fake so whjta, ama tikitóro betepa, a topo bituraalu, atima aluyaqsóro tao su betere whj biture kaae, whj ama soné topo beterapó.

²⁴ Atérapa, Yesu Kerisoné ama fake so whj a aqmó sukóló biture kaae, whjné dokore sorape diã fea ala duraalu, diaaõ whj aqmó bitu depa mo wisirapó.

²⁵ Diã so dokore whjrape-ó, Yesu Kerisoné ama fake so whjpaee yaala sókó furaalu, ama betere bete mótu yale kaae, diãné sopaae yaala sókó fóló, wisi ala erótu betae.

²⁶ A atéro sukaleteita hãle mei, ama dokaaire so ama fonétei wẽi tópuróló fokale tikimó me dowi alakélé muni, mo kaae so beteralepó.

²⁷ Atétu, ama so me dowi alakélé muni, ama ere ðené kelaalo mo kokõre so beterópóló du beterapó.

²⁸ Atére kaae, so dokore whjrape diãné tiki wisiyóló kaae taru dere kaae, diãné so wisiyóló kaae taruraalu, yaala sókó fu betae. Mepaae whjné somapaae yaala sókó fóló, wisi alatamo erótu betepa, ti amatei a yaala sókó fu beterapó.

²⁹ Whj betãnekélé ama tiki hóróló bóe dele ala dumi, wotetepa õla nóo, me ala yaqsóro amatei hotowayóló kaae tawóo dere ala so whj feané du beterapó. Atétu dere kaae, Yesu Kerisoné fake so whj amatóro mo wisiyóló kaae tarapó.

³⁰ Ti noatepae, ðata ama tikitóro betereiteiné ama wisiyóló kaae tarapó.

³¹ Atére betené i fo aseýóló muló beterapó.

“Whjné ama hama alima taaróló sotamo dokotepa, ti atimaamo mo betã tikitóro daayóló betaalopó,” erapó.

³² I dere fo beteta tómó muni, mo apaae derepalapó. Tépateti, yãlo i dere fo Yesu Kerisoró ama fake so whjta mo tuẽ muturaalu ðapó.

³³ Ti mo deretei, diã so dokore whj fea diaaõte diãné tiki yaala sókó fu dere kaae, diãné sokélé wisiyóló kaae taru yaala sókó fóo, sorape ðiãkélé diaaõ whj aqmó bitu, wisi ala eróo du betae.

6

Hae ayaró naale senaaletamopaae dere ma fo

¹ Naale senaale-ó, diã Talené ere fo sya fóló diaaõ hae ayané dere fo mo betã wosóló erótu betae. Ti aita mo dono ala ðapó.

² Diaaõ hae aya wisi ðoi mulópóló, diãné wisi alatóro du betae. Ai tukóló muló betere forape kaae sóro ðosãté wapa, Talené ðiãpaae wisi ala eraalopó ere foró tukóló muló betere fotamo sũru folosóro mulapó.

³ Diãné hae aya aqmó betae yóló muló betere fotamo sya fóló erótu betepa, “Ti diã i haemó fõlo sukamó bitiré fóló, mo wisi alatóro deté fu betaalopó,” erapó.

⁴ Diã naale senaale ali-ó, diaaõ naale senaale atima fopaae buópóló hasekaai ala eraõse. Aténi, atima Talené fo tuãmó doayóló naale senaale wisi beterópóló, ama fo etéro eraalopóló, ma fotamo dua yó maté fu betae.

Teteróló kaae tare whjrapéro wae sóro kutó diratere whjrapetamopaae ere fo

⁵ Diã wae sóró kutó diratere wh̄rape-ó, diã Yesu Kerisoné dere fo wosóló, ă aqmó biture kaae, i haemó diã t̄eteróló kaae tare wh̄rape kilitu wiyóló aqmó betae. Atétu, atimané yae dere fo wosóló wisi kisipatamo erótu betae.

⁶ Atétu, diã wae sóró kaae tare wh̄rapené diã wh̄ wisipóló dukir̄póló, atimané keletómó maaté kutó hatepaa yóló dini, atima alupakélé ó betepakélé, bet̄ alatóró yae. Ti Yesu Kerisoné wae sóró kutó diratere wh̄ kaae bitu, Kótóné ama kisipa mole ala eróturaalu, diaağ hosaa tuãmó ketek̄e buóló dirótu betae.

⁷ Atéturaalu, ita mo wh̄iné kutópóló tuę muni, Talené kutópóló tuę mutu, diaağ hosaa turóné ketek̄etamo dirótu betae.

⁸ Ti noatepae, wae sóró kutó diratere wh̄ ó haęe mo betere wh̄ noa kaae wisi ala ó wisi kutó dirélimó, ti alamó Talené dupu melaalopó ere fo diaağ wosóló ai kisipare ape.

⁹ T̄eteróló kaae tare wh̄rape diãkélé, atimapaae i yae dere ala kaaetóró duraalu, diaağ kutó diratere wh̄rapepaae mo wisi ala erae. Atimapaae diã i kutó wisiyóló dirénitepa, diãpaae i kaae sekei ala eraalopó wiréli fo yaqse. Atimakélé diãkélé, fea t̄eteróló kaae tare Tale ó hepen bemó betteretei, diaağ ai kisipare ape. Ti ai sek̄eta, mepaae so wh̄paae wisi ala eróo, mepaae so wh̄paaemo h̄oko ala eróo dere Tale bitini, mo bet̄ kaae alatóró eratere Talepó.

Kótóné d̄qmó matere boé dele ęla waseró sepaketamo tawae

¹⁰ Yaęo mo kemeróturaalu dere fo i ape. Diã Tale tuãmó bitu, ama bole fotok̄ó sóró betae.

¹¹ Satan-né ama yaai kisipa mole dowi ala eraqsóro seséturaalu, bóe d̄póló Kótóné matere ęla ęla taaréni, mo fea deróló siki siki yóló daayae.

¹² Ti ai bóe dele alata, mo wutiró dikitamo sóró mo so wh̄itamo bóe dae yóló dumipó. D̄ané bóe dele alata, i haemó diliki tuãmó dere ala t̄eteróló kaae tare topo keperapetamokélé, atima doasiné i ala yae yóló, sóró betero betere keperapetamokélé, kae kae fotok̄ó bole keperapetamokélé bóe dóo, tó s̄a tuãmó hepen kaae ere tikimó betó mulu, dowi ala eraai doasi fotok̄ó butu betere keperapetamokélé, bóe dóo du beterapóló dapó.

¹³ T̄erapa, bóe wh̄iné dowi ala eraaire be d̄e wapa, diã daale tiki taaróló botokó feni, bóe wh̄iné yaęe diã tikimó sene waqsóro sesé yaaire ęla ęla fea, Kótóné diãmó melaletei deróló betae. Atéru, bóe wh̄ w̄póló siki siki yóló, kaae tawóló daayae.

¹⁴ Atéró fotok̄ó buóló daalu, mo fo ti to kaae sóo, bóe wh̄iné yaęe bopémó saqsóro, bóe wase dakerótu dere kaae, Kótóné d̄a melale donoı ala bopémó dakeróo, Talené ala eraęe faairaalu, kale kisi fo wisi h̄oleke be kaae horóo, mo so wh̄iró Kótótamo bóe firóló, hosaa muni deyóló mo dua betteratere fo wisi d̄ané hosaa tuãmó mulóo epa, diã siki siki yóló betenérápó.

¹⁵⁻¹⁶ Ai alarapetamo touróturaalu i alakélé yae. Dowi kepené d̄a siritu betere si dokole yaęené d̄a tikimó saqsóro sesé dere bóe waseta, tuę tiki tiratere alapa, ai ala wase kaae fosókó tawóló daayae.

¹⁷ Kótóné d̄a aluyaqsóro tao sere alata, bóe daai derótua dere topo tao kaae deróo, kale D̄ei Kepe Wisiné fosóratere sepake tawóló daayáo yae. Ai sepaketa, ti Kótóné ama fo wisipó.

¹⁸ Atéruraalu, kale D̄ei Kepe Wisiné diã fotok̄oratepa, betere dokó fea kae kae dere alapaækélé, kae kae wale sekei alamókélé, Kótópaae i ala erae yóló momakélé yó tawae. Atei kaae dere moma kutirimó mulóló tuę yó taru, diã

noke keḷe ini, keḷe diriyóló bituraalu, Kótóné kae beteroḷó betere so whíkélé fea tao sópóló momaratere ala haḷe yó tawae.

¹⁹ Atétu, kale fo wisi yaḷo yó melaaire sukamó Talené ama fo bete eḷepae yó melópóló emókélé momarae. Atétepa, ti e halaaíné daalu, kale fo wisi yó matereteiné Kótóné ama hiróló mole ala haḷearaalopó.

²⁰ Ai fo wisi yó melópóló sóró beteroḷó betere whítei, atima e *sein* képiné dokóló *dipula* beteroḷó beteraḷopó. Ti aita, eḷepae dirae yóló melale kutó ereteiné e wíkélé ini, halaaíné daalu yó melaai dapa, emó momarótu betae.

Kemeróturaalu kḷeó dere fo

²¹ Yaḷo mo hosaa mole no Tikikas-ta, Talené ala erótu betere whi wisipó. Amata, yaḷo du betere alaró e betere alatamo etérapóló, diḷepae depa wosóló tuḷe yaasepóló, a diḷa beterepae ai dotonaterere ape.

²² Ti a doteyaai dere beteta, da betere ala diḷané kisipa yóo, diḷa ketekeḷe buópóló, ama fotokḷaterere fo yóo, yópóló dotonaai dapó.

²³ Diḷa ai be huluamó betó mole no nerape-ó, da teteróló kae tare whi Yesu Kerisoró Alima Kótótamo tuḷamó kaayóló wale hosaa muni deyóló mo dua betere alakélé, tuḷe tiki tiraterere tuḷamó kaayóló wale yaala sókó fole alakélé, diḷa feapae erópóló yae.

²⁴ Da teteróló kae tare whi Yesu Kerisopae yaala sókó fole ala yó tare so whi feapae Kótóné haḷe hamokoróló tao sere ala erópóló yae.

Filipai

¹ I dere așeta, Yesuné kutó diratere whi Pol-ró Timotitamone diã Filipai be huluumó Tale Yesu Kerisoné kae betero betere so whirapepaekélé, Keriso so whi țeterólo kaae tare whirapepaekélé, mepaae Keriso fake so whi sekei ala depa taosu betere whirapepaekélé, dapa wosae.

² Dãné Aya Kótóro Tale Yesu Kerisotamo tuãmó kaarólo wou betere haie hamokorólo tao sere alaró hosaa muni deyólo mo dua betere alatamo diãpaae erótu betero polo yae.

Mo kée yólo Talepaae momayale fo

³⁻⁴ Yaio diã tué yó taruraalu, ę țeterólo kaae tare Kótópaae mo kée yólo moma yó tare dokó ę hekesené sukutu, diã feamó momarótu betero polo.

⁵ Ti noatepae, take ę diã beterepaae sókó wólo Yesuné mió wosetere kisi fo wisi diãtamo fea betãmó titiyólo bitu, yó maté fu betepa diaaę ę tao siré wólo miókélé ai alatóro yó tapa, mo kée yólo haie sukutu betero polo.

⁶ Diã tuãpaae ai erótu betere wisi ala kaarale sekéneitei mo ti eraté fólo tuãmó taaréni, Yesu Keriso wale sukamó sókó fólo kemeraalopólo, yaio mo diriyólo tuérapó.

⁷ Diã fea yaio hosaa tuãmó muluraalu, diaaę du betere ala kolólo ę hekesené sukutu betere alata doni, mo wisirapólo kisipa mutapó. Ti noa betené meipó. Ę *sein* képiné dokólo *dipula* bitukélé ó belapaae mo kuturaalukélé, Kótóné mió wosetere fo wisi haie fo nisiyólo só derólo aluyaşóro, mo diriyólo tué muşpólo momó du yó tapakélé, Kótóné ama haie hamokorólo tao sere ala diã feané ępaaekélé eróo, yaio kélé diãpaae eróo, du betere ala haie yó tarapó. Ti atéro titiyólo bitu du betere ala kilituraalu, ę hekesené sukutapó.

⁸ Yesu Kerisoné yaala sókó fu betere ala ę tuãmó muluraalu, diãtamo betené yólo hosaa mo su betero polo. Até enée yólo mutere kisipa Kótóné kolólo ama mopó enérapó.

⁹ Yaio diãmó momatu betere bete i ape. Kótóné ama ere alata, tómo mole nisi yaşóro, ę betemó kaarólo wale ala wisinaale mo turó kisipa duraalu, diaaę yaala sókó fu betere ala mo ti fakeraté fışpólo momarótu betero polo.

¹⁰ Diã até deté fu bituraalu, kae kae yaaire alarape mupatei, mo bete mole ala tué yóşpólo momarótu betero polo. Ai du betere alata, me alatamo hosekéni, mo wisi alamaaté yó taté fólo, Yesu Keriso wale sukamó me alakélé muni, mo donore so whi betero polo yóşpólo, momarótu betero polo.

¹¹ Yesu Keriso tuãmó kaarólo sókó wale ala wisi nokole ęla ke bulure kaae, diã tuãmó mo donoi ala wisi atéro buólo řapa so whi feané kilitu, Kótóné ama kae ere de wisinaale mulapólo ama doi hale horaalopó.

Pol dipula beteraie alané Talené fo yó melaairetei fakeralepó

¹² Tera pa norape-ó, ępaae erale alané Kótóné mió wosetere fo wisi keiréni, mo ti fakeraté fu betaitei diaaę tué yaasepólo i dapa wosae.

¹³ Ę Yesu Kerisoné fo erótu betere alamó, atimané ę *sein* képiné dokólo *dipula* betaitei, topo whi bitua dere be wisimó betó mole diki tare whiraperó mo whirape featamoné kolólo kisipa yalepó.

14 Talené ala tuámó betó mole mepaae norapené e *sein* képiné dokóló *dipula* betemale ala kolóló, atima wiyóló taaréni, halaainé bituraalu, Kótóné fo eraai doasi keteķe butu beterapó.

15 Tétu betepatei, mepaae wh̄rapené dei tuē muóló alale suraalu, Yesu Kerisoné dere ala i ape yóló yó mótu betóo, mepaaené ti mo wisi tuētóro muóló yó melóo du betereitea, mo dapó.

16 Ai wisi tuē mulu yó mótu betere wh̄rapené kale mió wosetere fo wisi eraairaaalu, e *dipula* beteró beterapóló tuēru, yaala sókó fóló yó mótu beterapó.

17 Tétu betepatei, kale dei tuē mutere wh̄rapené hosaa tuámó atima doi sóró horaaire kisipa mulu, Yesu Kerisoné ala eraterere aoyóló yó mótu beterapó. Ti aita h̄ale mei, e *sein* képiné dokóló *dipula* betepa, eppaae seķei ala eraalo nisiyóló, du beterapó.

18 Tépatei kapala ala depakélé, ó mo dere alakélé ó kae kae ala depakélé, aita me ɔlameipa, mo doasi topo ala bet̄a i ape. Yesu Kerisoné dere ala i ape yóló so wh̄i feapaae yó mótu betere alata, mo doasi bete mulapó. Atétu betere alamó e h̄ainé sukutu betereitei taaréni, mo h̄ale yótóro tawaalopó.

19 Ti noatepae, diāné moma yó tare alaró Yesu Kerisoné doteyale Deĵ Kepe wisitamóné tao sóró erótu betereiteimó, eppaae erale ala fea deté wóló kemene wouraalu, ti e *dipula* betereitei taaróló, h̄ale fópóló sokaalopóló kisipa mutapó.

20 E betepa ó sukutepakélé Talené halaaratepa halenipó. Aténi, take bitiré wou yale kaae, mió yało tikimó erótu betere ala so wh̄iné kilitu, Yesu Kerisoné doi hale sóró horateretei kelenée kisipa mutu beterapó.

21 Ti noatepae, yało kisipané e betere beteta, ti Yesu Keriso aťorótipó. E sukutepakélé me ɔlameipóló mo kée yaalopó. Mió i h̄aitu betere ala bosenóló mo doa h̄ainé sukutu betaalopóló kisipa mutu, mo kée du beterapó.

22 E etéró h̄ale bitirétamo fu betepa, ti yało i ditu betere kutó mo du oleraalo ai ape. Ti etei kisipa motei, tu tamo moleteiné mé tuṗaae faaloró e mo diriyóló tuēnipó.

23 Atéró mutere kisipané yało tiki tuámó tekéetamo dapó. Tépatei, yało kisipané mo doasi alata, e sukóló fóló Yesu Kerisotamo betepa, ti mo wisirapó kisipa mutapó.

24 Ténépatei, yało diā yaṗṗare ala tao saairaalu, e diātamo betere ala doni, mo wisirapó.

25 E sukuni, diā featamo betámó bitiré faaireteiné diā h̄ainé sukuturaalu, diaaṗ tuē tiki tiraterere alakélé mo diri deté faalopóló kisipa mutapó.

26 Atéturaalu, e diātamo betámó betereiteiné, e kilitu Yesu Kerisoné yale ala wisimó a dukiróturaalu h̄aitere ala diā tuámó mo ti faṗyaalopó.

27 Me noa alakó eppaae eratepakélé diaaṗ ai du betere ala taaréni Yesu Kerisoné mió wosetere fo wisi s̄ya fóló eraterere wh̄itóro betae. Atépa, diaaṗ e alupa yale ala ó e diā beterepaae wapakélé keleralemó me ala kae ini, mo bet̄a alatóro epa kelaalopó. Diā fea bet̄a kisipa muóló diriyóló betóo, diā mo bet̄a wh̄i kaaetóro bitu, Talepaae tuē tiki tiraterere ala etérópóló yó melóo, du betereitei yało kisipa yaalopó.

28 Atéru, diātamo bóe du betere wh̄rapené diāpaae kae kae seķei alarape eratepakélé wiyaalomeipó. Atétere ala atimané kilitu, Kótóné d̄a mo ti doróo, atima aluyaṗsoró tao sóo, yaairemó dere fareyórupóló atima kisipa yaalopó.

²⁹ Ti noatepae, Kerisoné ala eróturaalu, apaae tué tiki tiratere ala maaté yópóló ini, ama doimó doasi sekei alakélé sópóló melalepó.

³⁰ Ti ę Kótóné ala erótu beteremótei, epaae kae kae sekei ala eraletei diaaę kelalepó. Miókélé betę kaae seketóro su beterapó dere fo diaaę ai wosetere ape. Diapaaekélé atei alatóro erótu beterapó.

2

Kerisoné ama yale ala suróló enérapóló ere fo

¹⁻² Dię Yesu Kerisotamo touyóló betámó bettereiné ketekeę bulatere ala eróo, ama yaala sókó fole alané dę haj kisipa mulóo, Deį Kepe Wisi dę fea tuámó bettereiné mo betę alatóro eróo, kolené sukutu naameyóló mo dua betóo epa, ti ę mo doa haj yópóló, i ala yaasepóló dapó. Dię fea Talené ala eróturaalu kae kae tué muni, dere alakélé yaala sókó fole alakélé, ketekeę bole alakélé, mo betę alatóro yaasepóló dapó.

³ Diaaę me ala duraalu, ętóróti doasi whį betaai dapóló kisipa mutu, u tetęrótu i tetęrótu dere ala ó me bete munipatei ę betę mo whį wisi beterapóló kisipa muaęsé. Tęni, naaotei ya tetęróló dua bitu, mepaae so whį dukiróló atima aęmó beterapó kisipa muae.

⁴ Diaaę séle séle dere alamaaté kisipa muóló kaae tani, diąné dere ala wisiyóló kaae taru dere kaae, mepaae so whįkélé tao sóró atima kisipa mole alakélé wisiyóló kaae tawae.

⁵ Diaaę hosaa tuámó mole kisipata, Yesu Kerisoné kisipa kaaetóro muóló betae.

⁶⁻⁷ Ti ata, ama ere ala kae mei mo take betere Kótó bitu, ama ere alakélé Kótótamo betę ala eretei, atéro bitirétóro fu betaaitapóló kisipa muni, amatei ę belei alée fóló, mo kutó diratere whį su betalepó.

Atéro betepa, mo so whįné ę kilituraalu, mo whįpóló kisipa mualepó. Atéro ama dere ala fea amatei ę haepaae deróló beterepó.

⁸ Atéru, Kótóné fo aęmó sukóló bitiré fóló sukutere alapaae sókó felepó.

Ą atéro sukuturalukélé mo whį sukutu dere kaae ini, atimané apaae kisipa tiki mo fomaakei ala eróló, filipaaró betere ni tó mó sukęlepó.

⁹ Amatei ę atéro derale betené, Kótóné ę tao sóró fea ala fea ama tetęróló kaae tanępóló beteróturaalu, kae kae doasi doirape mupatei, ama doi doasi Tale mulalepó.

¹⁰⁻¹¹ Até yale betené mené Yesuné doi depa, hepen bemó betó mole *ensel-nékélé* i haemó betó mole so whįnékélé, i hae aęró betó mole so whįnékélé, ama doi woseturaalu, bukutiri teąró bitu, Yesu Keriso ata Talepó yaalopó.

Téturaalu, Alima Kótóné ama ere ala wisinaale hękeamó mulaalo ai ape.

Dię tuámó hęrené dę kaae deyó falópóló yae

¹² Térapa, yało mo hosaa mole mo nerape-ó, Kótóné ama dię tuapaae eraai kisipa mole ala wisi ai erótu betere ape. Dię ętamo betámó bitu, diaaę yało dere fo wosóló eraté wale kaae, mió ę alupa diąsisi bitukélé, Kótópaae wiyóló ę aęmó sukóló bitu, dię aluyaęsóro tao sere ala du wisi oleyópóló eraté fu betae.

¹³ Ti noatepae, Kótóné kisipa mole ala sya furaalu, ama fo wosóló eraaire kisipa wisiró ketekeętamo amatei dię tuapaae mo surótu beterapó.

¹⁴ Dię Talené ala eróturaalu, mené dere ala kilitu hęko dapóló eratere foró fonétei u só derótu i só derótu dere alatamo momókó yaęse.

15-16 Ti aita haḷe mei, me alatamo hosekényi mo wisi ala maaté du betere so whi betepa kilitu, Kótóné naale senaale betepa yópóló i dere ape. Diá atéréo betepa, mió i alimó betó mole so whi wuliné tų kaae kotereteiné atima dere alakélé mo sonaalérapó. Diá atei kaae so whi tuámó bitu, mo ti betaaire fo wisi so whi feané wosópóló haḷeamó yó mótu betepa, ti diá ó sámó daae mole hore ḷeru ere kaae, atima tuámó ḷerótu betenérápó. Atépa, ti Yesu Keriso wale sukamó, ę bopé fakeyóló halaa yaaire beteta, ti diá tuámó yaḷo diale kutó haḷe ini, du wisi olerapó yópóló kisipa mutu dapó.

17 Atépaitei, diaaḷ tuę tiki mo ti tiró bitu Kótóné ala eraté fópóló, Talené fo diápaae eraté felepó. Atéyale alata, *wain* wei felé ḷelaa Talené ḷulumupaae fópóló sipaae sunée falótu dere kaae, yaḷo betere bete diá tao suraalu sukutepa ti me ḷla mei, diátaamo haḷné sukóló mo kée yaalo ai ape.

18 Atérapa, diáḷkélé ę dere kaae haḷné sukutu mo kée du betenérápó.

Timotiró Eparataitas-tamo dotonaai yale fo

19 Tépaitei, daḷ teḷeróló kaae tare whi Yesuné kisipanétamo Timoti diá beterepaae wópóló epa, ti ą hapale wópóló dotęyaaí kisipa mutapó. Ti ąta, diaaḷ du betere ala kolóló ępaae ene wapa wosetu, ę haḷné sukąai dapó.

20 Ti Timoti ąta, diá mo wisiyóló beterópóló kisipa mutu betere whi póló. Ama kisipa kaae mole whi mekókélé ętamo imó bitinipó.

21 Ti noatepae, i betó mole so whi feata, Yesu Kerisoné ala eraai kisipa muni, mo atimané yaaitere alamaaté kisipa mutu betepapó.

22 Téretei, Timotiné ama du betere ala diaaḷ ąaae kolóló kisiparapó. Ti ąta, betą naale ama alimatamo kutó betámó ditu betere kaae, ḷamo wusuró Talené mió wosetere fo wisi ketekę buóló erótu betepapó.

23 Atérené ępaae eraaire alapi kolóló, ḷilipaaeta ti ą diá beterepaae hapale téti dotęyaaí kisipa mutapó.

24 Téro, ękélé Talepaae tuę tiki tiróló bitu, diá beterepaae mo hapale waai kisipa mutapó.

25 Atéyaaitei, yaḷo no Eparataitas diá beterepaae fesaae wópóló, mo dotonaai kisipa mutapó. Ti ąta mo whi mei, ḷamo betą kutó ditere whi bitu, Talené alamó bóe daai ętamo titi du betere sekępó. Ti ąta, ę sekę yaḷsóró, mepaae yaḷare alarape tao sene wópóló diaaḷ ę beterepaae dotęyale whi wisinaale ai ape.

26 Ti ama diá fea kelené kisipa mupatei, diaaḷ Eparataitas ą kisiné sukóló mulapó yale fo wosaletéiné ama tuę seḷyalepó.

27 Ti aita mopó. ą mo felekemó sukąai yaletéi, Kótóné ḷolené sukuturaalu tao sale alata, ąpaae maaté erénitei, ę deḷené sukutere ala dekaaporóló muaḷsóró Kótóné ękélé ḷolené sukutu, ą tao sóro kepaaraletéiné mo kée dapó.

28 Atéreteiné, ą mo miótitei diá beterepaae wópóló dotęyaaíraalu, kisipa mutapó. Ti haḷe mei, diaaḷ ą kolóló haḷné sukóo, ękélé whaalía du betereitei sawa feléyóló betóo, yaai dapó.

29 ą wapata, diá Talené ala tuámó haḷné sukutu bitu, ḷoleó yóló ą mo wisiyóló dape sae. Atéturaalu, atei kaae whi doasi doi muópóló hale sóro horae.

30 Ti noatepae, Yesu Kerisoné ala eraai wóputu bituraalu, ą mo felekemó sukąai yalepó. Ti noa betené meipó. Diaaḷ ę tao senépaitei, tao saaire tų meipa, ama ę tao sene wóló, ama betere betemó kisipa muni, sukutepakélé me ḷla meipóló ę tao sere ala betą du betalepó.

3

Tó tikiné dere alamó dāné kisipa tirótumipó ere fo

¹ Yālo norape-ó, kemeróturaalu dere fo i ape. Tale tuāmó bituraalu, hajiné sukutu betae. Take yālo aseyale fo kaae momó i dereteita, sekenipó. Me alané diā só deraqsóro seséturaalu i dere ape. Ai haqrapené diā tukó naqsóro mo hotowayólo kaae tawae.

² Ti atimata, dowi alamaaté hāle yó taruraalu, whīné tikimótei siri erólo, tiki dorótu betere whīrapepó.

³ Ti noatepae, take Kótóné ama so whīpólo tiki sekaq tukólo sirirótu yale kaae, mió dākélé ama so whīpólo siriró beteraipó. Dā atéro betere so whī Kótóné Deī Kepe Wisiné fotokoratepa, ā aomó sukólo bituraalu, doa Tale-ó yólo hale sóro horótu beteraipó. Ti dāta, me ala ó me whī kolólo bopé fake dumitei, dā teterólo kaae tare whī Yesu Kerisoné doi hale sóro horóturaalu, ama ere alamó dā bopé faketu beteraipó. Atétu, i haemó ayarapené kae kae mara mole alaró tó tikimó du betere alatamo mupatei, ai alarape mo bete mulapólo dāné tué tiki tirótumipó.

⁴ E atei kaae tó tikimó bopé fake yaaire bete doasi mulapó. Mepaae whī dené ama du betere alarape bete mulapólo kisipa tiki tiratepa, ti yālo i haemó dere alanétei atimané du betere ala fea mo teraae felénérapó.

⁵ Ti ēta, hōko deale whī mei, yālo haené deólo bitiré wólo, bokó wale be dē sókó wapa, ti yālo tikimó siriralepó. Eāta, be kae whī mei, mo Hibru be fo bole Israel whīkó Benjamin fakepó. Eāta, dā Hibru so whīné ayarapené mara mole ala taarēni, mo wisiyólo sya fu beterepó. Atéro bitu, Kótóné yólo muló betere fo dosāyólo bete mo wisiyólo sya fu betaleteiné ē betā Farisi whī beteraipó.

⁶ Atéruraalu, me kae kisi alané dāné ayarapené du betale ala aluraqsóro, mo ketekē buólo Keriso fake so whītamo bōe dóló susupurótu betalepó. Atéturaalu, Kótóné tukólo muló betere fo yālo eraté fu betepa so whīné kilitu, me ala hāsókó fele whīpó fo epaae mo inipó.

⁷ Atétu betale whītei, take yālo doi muale alarape taarólo mió Yesu Kerisoné ala sya fóló eróturaalu, ai alarape fea hāle ǫla aqralepó.

⁸ Ai alamaaté meitei, ē teterólo kaae tare whī Tale Yesu Keriso āta, mo bete mole alané Talepólo, ā tué yaaitere ala doasi ketekē buólo deté furaalu, mepaae ǫla ǫla fea bete muni, mo hāle taae fatere ǫla kaaené kelerapó. Ti Yesu Keriso ā yālo Talepólo sóro beteróturaalu, yālo tare ǫla ǫla fea taarólo, mo ti kisipa keteralepó.

⁹ Kale tukólo muló betere fo sya fóló yālo erótu betaleteimó, Talené epaae donoi whīpó yópólo kisipa tirótumipó. Tēni, Yesu Keriso tuāmó bitu āpaae tué tiki tiratere kilitu, Kótóné epaae donoi whīpó erané yólo doasi kisipa mutapó. Ti ai donoi alata, Yesu Kerisopaae tué tiki tiratere betené Kótó tuāmó wou beteraipó.

¹⁰ Yālo hosaa tuāmó Yesu Keriso mo diriyólo kisipa yaai dapó. Atéru, ā sukólo momó kepaayale fotokō kisipa yóo, ama tikimó sale kae kae sekei ala epaaekélé eratepa sóo, ā mo dowi hale sóro sukutu yale kaae, ekélé atéro sukāai tué mutereteiné Talené ē mo surópólo kisipa mutapó.

¹¹ Téró, ā momó kepaayólo mo ti betere bete su yale kaae, ekélé atéro momó kepaayólo mo ti betaaire bete saalopólo kisipa mutu dapó.

Dāle molemó sókó faai sururu yólo fole ala

¹² Ti Talené ama epaae eraai tukóló mulale alarape fea mió sóró tani, teórapó. Kótóné yało du betere alakélé wisirótu betereitei mo ti wisiréni, teópó. Yesu Kerisoné e tuapaae eraaire ala mupa, ama e tawóló dape salepó. Até yaleiteiné, ama ai eraaire ala hałe muaqsóró e deokayóló hałe bitini, ai ala saairaalu doasi keteke butu beteraópó.

¹³⁻¹⁴ Norape-ó, yało ai saai du betere alata, mo turó sóró tanipóló kisipa mutapó. Tépatei, yało du betere ala betá i ape. Take deté wale alarape kisipa keteróló, tukóló muló betere dalemó sókó faairaalu, ketekeıtamo folepaaetóró fu beteraópó. Aita hałe mei, e Yesu Keriso tuamó betepa, Kótóné epaae hepen bemó mole ala wisi saai ape eretei saairaalu, muló betere dalemó sókó faai keteke buóló fu beteraópó.

¹⁵ Talené ala mo diriyóló tuére so whı da fea, atei kisipatóró muóló betae. Diakó mepaae whıne yało i du betere fo tuamó me fokó haşókó falapóló kisipa mutepa, ti atére alakélé diaaq kisipa yópóló, Kótóné haķearaalopó.

¹⁶ Atéyaaipa kaae taru, dané kisipa sere dalemótóró erótu betaalopa sae.

¹⁷ Norape-ó, mepaae whırapené yało du betere ala kolóló sya wou betere kaae, diakélé atétóró yae. Dané yó matere fo wosóló sya fu betere so whıne dere ala kolóló tué muae.

¹⁸ Ti noatepae, take yało diapaae yó maté wou betale fo kaae, miókélé diapaae momó woletamo i dere ape. Mepaae so whıne dere alané Yesu Keriso dóló olerale nitamo bóe du beteraópó.

¹⁹ Ti ai whırape atima ai ala deté fóló, mo ti aluyaaire tikipaae sókó faalopó. Atima tetéroló kaae tare kótóta, ti ıla naai ekęlere ala ai ape. Atima haleni, mo sonalei alatei, bete mulapóló bopé faketu beteraópó. Atimané kisipa tikikélé haemó mole alapaae mutu beteraópó.

²⁰ Tétu betepatei, dané turuku beta hepen ereteiné so whı aluyaqsóró tao saaire Tale Yesu Keriso a hepen be taaróló i haepaae wópóló, da faairaalu keteke buóló kaae tawóló beteraópó.

²¹ Ti ai seké tuamóta, fea ala ama tetéroló kaae tawaaire fotokó mo turó bulapó. Da i haemó mo whıne daale tiki taaróló, ama mo kae daale deı tiki wisinaale kaae daalópóló eraalopó.

4

¹ Yało hosaa mole no nerape-ó, diapaae yaala sókó fóló mulu yało diá mo kelenée du beteraópó. Ti diáta, sururu yóló fóló, folosóró fole whıne topo tao suraalu, haıne sukutu dere kaae, diaaq du betere ala kolóló e mo haıne sukutapó. Atéyaaalopa, yało diapaae ai yale fotóró sya furaalu, Tale tuamó mo diriyóló atérótóró betae.

Alale sere alamó yale ma fo

² Yało ne Yuodiaró Sinteketamo-ó, diaamosisitei u tetérotó i tetérotó dere ala taaróló, Tale tuamó mo betá kisipatóró muóló betaeyóló diaamopaae mo dirii ma fo i dere ape.

³ Atimaamota atérapa, sekeı ala etamo wusuró beletu betere whı no kamale-ó, yało yapaae ai so tamo mo wisiyóló tao sae yóló i dere ape. Atimaamota, Klemen-kélé, mepaae etamo betá kutó ditere so whıkéle, da fea Talené mió wosetere fo wisi eraairaalu, betamó bóe belerale fu dere kaae yale so tamopó. Ai so whıne doita, mo ti betó tare *buk*-mó aserapó.

⁴ Betere dokó fea diá Tale tuamó bituraalu, haıne sukutu betae. Momó dapa wosae, haıne sukutere ala hałe yó tawae.

⁵ Tale felekemó ai betepa, so whi feapaae diaaó mo dua naameyóló du betere ala erótu betae.

⁶ Diá mepaae ɔla ó alarape netéro yaaloé? yóló whaalía du betaqse. Téní, diaaó yaɣaɣtu betere ala fea Kótóné erópóló, aɣaae yó móturaalu mo kée yóló, moma dere ala betá yó tawae.

⁷ Atétere betené diá Yesu Keriso tuámó betepa, me alané diaaó hosaaró tué tikitamo doraqsóro Kótóné hosaa muni deyóló dua betere alanétei, diá tipi yóló kaae tawaalopó. Ai hosaa muni deyóló dua betere ala wisinaale mo doasi sikipaae horeteiné fea so whiné tué yaaire mo sunipó.

⁸ Norape-ó, mo kemerótu i dere fo wosae. Mo ala dereteikélé, wisi kisipa maaté mole so whiné dere alakélé, mo donoi alakélé, me alatamo hoseké inire alakélé, kelaalo mo kokoi alakélé, so whiné kolóló dukiraaire alakélé, ai dosɣayale alarape taleralemó, naao yaai dere alatamo betá kaae epa, ti kelaalo mo kokoreteiné dukiraaire alapóló kisipa mutepa, ai ala erótu betae.

⁹ Yało diápaae yó matepa wosale fo ó asemó yale fo ó yało hałe ekei depa wosaletéi, ó yało mo du betere ala kelené kelaletéikélé fea sya fóló erótu betae. Até depa, ti hosaa muni deóló mo dua betere ala matere Kótó diátamo betaalo ai apé.

Hałe tao sóro matere alamó mo kée dere fo

¹⁰ Take diaaó ɛ ɔleturaalu, tao sere ala deté waletei sawa taaróló bitiré wóló, momó tao sereteiné mo kée yóló ɛ Tale tuámó bitu, haíné sukutapó. Ti ita mo dapó. Take diaaó ɛ tao suátei, tao saaire tu me munipa tao sinipó.

¹¹ I dere fota, ɛ me ɔla yaɣaɣtepa dumitei, mepaae kae kae sekei alarape wapakélé me ɔla meipóló, hepée taae faróló bitiré wou betaletéiné mió ɛ kisipa sóro asarapóló dapó.

¹² Atéro ɔla ɔla sumó mupa betere alakélé yało kisipa yóo, yaɣare tuámó betere alakélé, kisipa yóo erapó. ɔla sumó nukulé fóo, munipa hałe bitiré fóo, kae kae felei ala ó sekei ala wapakélé, faleyóló betaaire kisipa saletéiné mo sumó hałe betenérápó.

¹³ Ti ɛ fotokó mótu betere seké tuámó bituraalu, ai dosɣayale alarape fea yało mo sumó enérápó.

¹⁴ Tépatéi, ɛpaae wou betale sekei alarape diaaó kolóló hosaamó suraalu, da feané tikimó eratapóló kisipa muóló ɛ tao su betale alata, mo wisirapó.

¹⁵ Ti ai alamaaté mei, ɛ Masedonia hae kwia taaróló diá Filipai bemó betó mole so whi beterepaae wua yóló, kale mió wosetere kisi fo wisi yó melaai kaae salepó. Atéyale sukamó, mepaae be hulua Keriso fake so whiné ɛ tao sóro u mótu i mótu dere ala ini, diáné maaté ɛ tao su betale ala diaaó ai kisipare ape.

¹⁶ Ti noatepae, ɛ Tesalonaika bemó betepa yaɣa du betale ɔla ɔla diaaó ɛ tao sóro dotonótua yó tarepó.

¹⁷ Ti i dere fota, diáné emó me ɔlakó melópóló dumitei, diaaó take saaire dupumó kisipa mutu dapó.

¹⁸ Diaaó Epararataitas-paae emó melale fae yale ɔla ɔla fea yało sumó saletéiné mió mo dekéro mulapó. Aita emó malletéi, Talepaae hałe móturaalu simó bilitepa felé kɛlaa hotere kaae depa, Kótó ɛ felé kisipa mutu beteraopó.

¹⁹ Yesu Keriso tuámó Kótóné ama kae ere de wisinaale faane wisi wisi ɔla mo turó mulapó. Atére wisi ɔla ɛ tetéroló kaae tare Kótóné diá yaɣaretei fea mo sumó melaalopó.

²⁰ Dɔnɛ Aya Kótó ɔta, ama kae ere de wisinaale tuámó betereiteiné ama doi doasi mulatere ala kemekélé ini, mo ti muó tanópóló yae. Mo kée.

Mo kemeróturaalu kɔleó yale fo

²¹ Yesu Keriso tuámó kae betero betere so whɔpaae kɔleó yae. Ẹtamo betámó betó mole Keriso ne norapénékélé diɔpaae kɔleó dapó.

²² Kótóné ala erópóló ama kae betero betere so whɔné diɔpaae kɔleó deretei, so whɔ fea teteróló kaae tare doasi topo whɔ Sisané bemó betere so whɔnéta, mo doa kɔleó dapó.

²³ Téra, Tale Yesu Kerisoné hɔle hamokoróló tao sere ala diɔné kepe bete tuɔpaae erópóló yae. Mo kée.

Kolosi

¹⁻² E Pol-ta, Yesu Kerisoné ala erale fópóló, Kótóné ama tuénétei, *apose*l whi sóró beterelepó. I dere aséta, dané no Timoti damo wusuró bitu, diá Kolosi bemó betó mole no nerapepaae dapó. Diá Yesu Keriso tuámó betepa, Kótóné ama so whípóló kae betero betereiteiné diaaq ama ala hãle eró tarapó. Dané Aya Kótóné hamokoróló hãle tao sere alaró hosaa muni deyóló mo dua betere alatamo diãpaae erópóló yae.

Talepaae mo kée yóló moma yaleteti

³ Dã tẽteróló kaae tare whi Yesu Kerisoné Alima Kótópaae momaturaalu, diã keteréni kisipa hãle yó taru, Kótópaae mo kée du beteraépó.

⁴ Ti noatepaae, diã Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiró bitu, Kótóné kae betero betere so whiãpaae yaala sókó fu beteraépó dere fo dané wosalepó.

⁵ Diaaq tué tiki tiratere alaró yaala sókó fole alatamo hãle dumitei, take nalopaae eraaire wisi ala hepen bemó mulapóló kisipa mutu du beteraépó. Ti ai eraalopó dere alata, mené diãpaae bete mole fo i ape yóló yó male fo wisi wosale betené kisipa yalepó.

⁶ Take mené kale fo wisi diãpaae yó matepa wosaleiteiné, Kótóné bete mole mo fo tuámó bole ama hãle hamokoróló tao sere ala mo turó diaaq kisipa yalepó. Atéyale sukamó kaae sóró, ai fo diã tuámó fakeraté fóló du wisi oleté walepó. Atére kaae i hae kwia feamó betó mole so whi tuámókélé ai fo wisi du oleyóló fakerótu beteraépó.

⁷ Ai fo wisita, Epapas-né diãpaae yó matepa wosalepó. Ai seké ąta, dã betã kutó diratere hosaa mole no bitu, dané diã tao saalopó yale kaae, Kerisoné ala wisiyóló eró taru, ama diã taosu beteraépó.

⁸ Tẽru, kale Dẽi Kepe Wisiné diã tuãpaae eratere yaala sókó fole ala diãnémo mepaae so whiãpaae erótu beteraépó fo dãpaae ene walepó.

⁹ Atére betené, diaaq du betere ala dané wosale be demó kaae saletei, miókélé diãmó moma dere ala hãle eró tarapó. Kótóné Dẽi Kepe Wisiné diaaq kepe bete tuãpaae mo bete mole fo diriyóló kisipa dere alaró ama kisipa mole ala eraaire fosó fosói kisipatamo diã tuãpaae mo ti surópóló, momarótu beteraépó.

¹⁰ Ti dané momatu betere alata, diã Talené ama so whi sũtoró beterópóló du beteraépó. Diã atei so whi bitu, diaaq du betere alakélé fea ama kisipa feléyaaire ala eraalopó. Tẽtu, kae kae wisi ala deremó du wisi oleyóo, Tale ą etei kaae Kótópóló kisipa deté fóo yaalopó.

¹¹ Diã Talené ala eraai hõni, hãle eraté fóló wisi kisipatamo dua kaae taté fópóló, Talené ama kae ere ala tuámó bole fotokóné diã suraalopó.

¹² Diã Ayané tẽteróló kaae tare aqmó mole dẽ wisinaale tuámó, Kótóné kae betero betere so whimó ama muló betere ąla wisi diãkélé atimatamo betãmó bitu sópóló, Ayané diã suratapa hãtamo ąpaae mo kée yaalopó.

¹³ Dowi kisipatamo hõko tẽteróló kaae tare diliki tuámó dã betepa, Kótóné tao sóró ama hosaa mole naalené tẽteróló kaae tare aqmó beterópóló dape salepó.

¹⁴ Dã ą tuámó ateró betereiteiné dowi alané dã dokóló mupa, ama dupuróló hãle fópóló eralepó. Atétu, dané dowi alamó saai yale kwia fea ama hãle kemeró beteraépó.

Yesu Kerisoné ama ere alané mepaae whi ó ere ala fea bosené falapó

15 Yesu Kerisota, mo whiné kelené kilinire Kótóné a ere ala kolópoló hakearó betere asotóro beterapó. Téri, ọla ọla fea aleyaaiptei, a mo taketi hẹle bitu, fea ala ama tẹteróló a topo whi beterapó.

16 I haemókélé, ó hepen bemókélé yó mole ọla ọla mo fea Kótóné Yesu Keriso tuamótóro kaarélipakalepó. Dáné kelené kelere ọla ọlakélé, kelenire ọla ọlakélé, tẹteróló kaae tare doasi topo keperapekélé, atimané tẹteróló kaae tare alarapekélé, atima aqmó bitu, mepaae ala tẹteróló kaae tare keperapekélé mepaae kutó tẹteróló kaae tare whirapekélé fea amatóro alipakalepó. Aleyóló muló betere ọla ọla fea Kótóné apaae aleyae yóló ama naase tuamó mulatapa alipakalepó. Ti ai ọla ọla fea aleyóló muló betereiteita, Yesu Kerisoné ama kisipa mole alatóro erópoló erapó.

17 Fea ọla fea aleyaaiptei, a mo taketi hẹle bitipakalepó. Aleyóló muló betere ọlakélé, betó mole ọlakélé fea a tuamó yó moletei, atima dokọ feané yaai dere ala du beterapó.

18 Yesu Keriso a topo bitu, da Keriso fake so whi ama tikitóro betepa, ama tẹteróló kaae tarapó. Ti folosóro a sukóló momó kepaareteiné ẹkélé a yale kaaetóro yaalo ai ape. Atéreteiné mió a fea ala fea tẹteróló folosóro fale topo whi beterapó.

19 Ti noatpae, Kótóné ama ere ala mo turó a tuamó ẹanópoló wisi kisipatamo eralepó.

20 Atéturaalu, Kótóné Yesu Keriso tuamó erale alané hepen bemókélé ó i haemókélé fea alatamo touyóló betamó wisiyóló beterópoló, ama naalema filipaa ni tómó sókó fararale sameané bóe firalepó.

21 Take diẹ Kótótamo betamó bitini kae bitu, diaaọ du betale dowi alané tuẹ tuamótei Kótótamo bóe du betalepó.

22 Tẹpatei, mió Keriso a mo whi tiki daayóló sukaleteiné bóe firóló diẹ Kótótamo betamó beteralepó. Ti aita, Kótóné keletómó me alakélé muni, mo kae so whi betóo, hẹsókó felepóló só deraaire bete munire so whi betóo, yópoló yalepó.

23 Ti Take diaaọ woseté wou betale fo wisipaae kisipa tiró betereitei taaréni, miókélé ai fo tuamó diriyóló bitu, nalopaae mo wisi ala kelaalopóló hajtamo kaae taté bu betepa, ti Talené keletómó ama kae beteró betere so whi ai ape. Ai fo wisita, mepaaené diapaae yó matepa wosóo, Kótóné i hae kwia dokómó beteró betere so whi feapaae yó maté kweyóo, Ẹ Pol-kélé ai fo yó melópoló kutó diratere whi sóro beteróo yalepó.

Pol a so whi tao saaire kutó dirótu betale ala

24 Yesu Kerisoné so whiata ama tikitóro betepa, atima tao saairaalu, ama tikimó doasi seke salepó. Ama tikimó ai sale sekei ala kwia daaletei, mo ti kemeraairaalu, mió yalokélé diapaae kale fo wisi yó mótu betereimó, mepaae whirapené epaae sekei ala eraleteimó mo kée du beterapó.

25 Ẹta, Kótóné ama so whi tao sóro kutó diratere whi bitu, ama bete mole fo mo turó diapaae yó melópoló, Talené ẹ sóro beteralepó.

26 Ai fota, mo taketi bitiré wale so whiné kelaqsóro kinóló moletei, mió Kótóné kae beteró betere so whiné kolópoló hakearó beterapó.

27 Juda meire fake so whi tuamó kae beteró betere so whipaae ai kinóló mole ala, de ẹanu ke wisi bulapóló tuẹ yópoló Kótóné ama kisipanéitei hakearalepó. Ai ke bole wisi ọlata, diẹ tuamó betere whi Yesu Keriso ai

ape. Ai seké diã tuãmó betereteiné, take nalopaae wisi deã tuãmó betaalopóló hajtamó beterapó.

²⁸ Diã fea Yesu Keriso tuãmó me ala haşókó feni, mo donore so whı betepa, Kótóné keletómó yó melaai kisipa mutu, Yesu  etei kaae whıpóló dıané yó mótu beterapó. Tétu, diaađ du betere hoko ala taaróló wisi tuãpaae fae yóló ma fo yóo, Kótóné matere fosó fosói kisipatamo ama bete mole fo etérópóló yó melóo, du beterapó.

²⁹ Ai ala yaalopóló kisipa mutu, Yesu Kerisoné ama kutó ketekętamó depe tukówei ala i du betere ape.

2

¹ Diã Kolosi bemó betó mole Keriso so whıkéle, Laodisia bemó betó mole so whıkéle, yało kelepaa kilinire no nerapekéle, Talené tao sópóló kisipa mutu, ę depe tukówei ala du beteretei diaađ kisipa yaasepóló i dere ape.

²⁻³ Yało yaai kisipa mutere ala i ape. Atima haepaae derepéni, yaala sókó fole alané atima fea dokóló, mo betã tuętóró mulu, ketekę buóló beterópóló dapó. Aita hałe mei, mo bete mole fo sóró taru, Kótóné ama hiró betere ala wisi mo turó tuę yópóló du beterapó. Ai hiró betere ala haķearale whıta, me kae mei, Keriso tórótıpó. Kótóné fosó fosói kisiparó bete mole ala wisitamó  tuãmó kinóló mulapó.

⁴ Yało diãpaae i dere fota, mepaae whıné diã dilikituraalu, kisipa tiki tiranére fo depa mo nisyóló sya faqsóró dapó.

⁵ Ti noatepae, ęta diãtamó betãmó bitini, tika kae bitutei diã kisipa keteréni, yało hosaa tuãmó tuę hałe yó tarapó. Yesu Kerisopaae diaađ tuę tiki mo ti diriyóló tiratere alakéle, mepaae du betere alakéle hoko ini, donotóró du beterapó dere fo yało woseturaalu, mo kée yóló ę hajné sukutu beterapó.

Data mo hae whıné dere ala sya fumi, Yesu Kerisotamo betãmó beterapó

⁶ Take diaađ Yesu Keriso diã teteróló kaae tare Tale beterótu yale kaae, mió ama fo wosóló  tuãmó bitu, ama erae dere alatóró sya fóló erótu betae.

⁷ Atétepa, ti diaađ betere bete mo turó Yesu Keriso tuãpaae muló beteretei ni feleke haepaae durupu dere kaae yaalopó. Diã  tuãmó atéro bitu, take mepaae whırapené diãpaae yó melale mo fo bete tuę yó taru, paae tuę tiki tiratere ala mo ti faketé fóló, mo dirii whı betenérápó. Talené diãpaae ai erale alarapemó kisipa mutu, mo kée dere fo dekeró yó tawae.

⁸ I haemó doasi kisipa mole whırapené mepaae bete munire fotei, bete mole fo aqróló diã dilikóló mo fo wisi taaróló, kapala fo du betere tuãmó atimatamo beteraai wae saqsóró hotowaró kaae tawae. Ti atei kaae fota, Yesu Keriso tuãmó kaayóló dumitei, mo whıné tuęre alaró i haemó teteróló kaae tare fotokó bole kepetamoné kaarótu beterapó.

⁹ Ti noatepae, Yesu Keriso  mo whı tikitóró daalutei, mo Kótótóró betereteiné, Kótóné ere ala  tuãmó mo şuró beterapó.

¹⁰ Atépa, diãkéle Yesu Keriso tuãmó betereteiné mepaae ala yaıanı, ama ere ala diã tuãmó ғанóló mo şuró beterapó. Atéru, ó şaró i haetamo tuãmó betere mepaae teteróló kaae tare keperaperó doasi doi mole keperapeta-mokéle, fea ama teteróló kaae taru,  topo whı beterapó.

¹¹ Mo take bitiré wale Juda fake whıné mo tiki sekaę tukóló sirirótu yale kaae, diã Yesu Keriso tuãpaae bitı wale sukamó ama so whıpóló siriró beterapó. Ti ai siritu, mo whıné naasené eréni, Keriso  filipaa ni tómó sukãleteiné dıané tó tikimó bole eķelere ala tukóló taae faralepó.

¹² Diā wēi tópualeiteita, Yesu Kerisotamo betāmó douralepó. Yesu Keriso ą mo ti sukąletei momó kepaaróló beterale Kótópaae diané tuę tiki tiró betereiteiné, diąkélé kisi betere bete sópóló ątamó betāmó kepaaróló beteró beteraópó.

¹³ Diané tó tikiné ekełere ala tukóló taee falaai hałe muóo, take dowi ala du betóo, yale betené dią sukóló molepó. Tépa, Kótóné diąkélé Yesu Kerisotamo betāmó kepaaróló beteróturaalu, ąané dowi alamó saai yale kwia mo fea ama tokóló aluralepó.

¹⁴ ąané yale dowi alamó ąą só deraai ąapóló kwia betąpaaeróló muté huturaalu deąle dukų Kótóné Yesu Keriso filipaa ni tó mó oleróturaalu mo ti doróló aluralepó.

¹⁵ Atéyałeteiné kale teęeróló kaae tare keperaperó doasi doi mole topo keperapetamoné tare bóe dele ąła ąła Kótóné fasó salepó. Atéró Yesu Keriso filipaa ni tó mó skuturaalu so whį feané keletómó atima só deróló mo doasi haleralepó.

¹⁶ Atéřapa, mepaae whįné dią só deraairaalu, nokole ąła ó wēi ó tukóló mole be deę ó kisi wélié sókó wapa ąła deteremó ó kutó diyaąsóró tukóló muló betere be deękélé, wisiyóló sya fumipóló só deratere fo momókó wosaąse.

¹⁷ Ti ai dosąayale alarapeta mo ala mei, Kótóné ąąpaae eraaire wisi alané aso maaté eréłipakalepó. Mo bete mole ąłata, ti Yesu Kerisópó.

¹⁸ Mepaae so whį tuąmó bopé faketera ala bulutei, naameyóló dua betere aą yóo, *ensel-rape* aąmó bitu, atima doi sóró horóo, du beteraópó. Téřapa, dią Talené muló betere ąła wisi saasepóló, atei ala ekełe yóló du betere so whį momókó sya faąse. Atei kaae so whį atima i doasi ala kelalepóló, fọło sįyóló deté fu beteraópó. Atima tuękélé Deį Kepe Wisiné meni, họko bete munire kae kae dowi kisipa maaté ąąaturaalu, bopé faketu beteraópó.

¹⁹ Yesu Keriso ąta, tikiné topo betepatei, atima atétu betere alané ątamo betāmó olekenipó. ąąta ama tiki bitu, ai topomó bole fotokąné tiki turó diriyóló daalópóló olekeratere feleke diriró beteraópó. Atépa, ai tiki doatere alata Kótóné amatei erótu beteraópó.

²⁰⁻²¹ Dią i haemó mara mole alarape teęeróló kaae tare keperapené dere fo sya fóló du betałetei, Yesu Kerisotamo betāmó sukąle alané mo ti kemeró beteraópó. Téřeteiné mió dią ai ala tuąmó betepapakó, "I ąła naąse! ó I ąła tawaąse! ó i ąła olaa yaąse!" yóló ere fo aąmó bitu, sya fóló eraaloé? Mo meipó.

²² Ti noatepae, mo whįné tuęnétei i ala yaąse ó i ąła naąse yóló yó mótu betere fota, bete muni mo aluyaalopó.

²³ Atei kaae ala du betere so whį atima kisipa mole ala sya fóló, Tale aąmó etéró betaalopóló yó melóo, bopé fake du bitutei naameyóló dua betere aąyóo, atima tikimó felé dere ala ini, mo hapólui ala maaté yóo, du beteraópó. Atére alata, fosó fosó ere fo aąpatei, ąą hae whįné dowi ala yaai ekełere ala sesé yaaire fotoką mo bunipó.

3

Kerisotamo kepaayóló betereiteiné tu wisi sya fae ere fo

¹ Diąta, Yesu Kerisotamo betāmó kepaayóló betera, diaaą hosaa mo turó ó hepen be tuąmó mole alapaatóró muló bitu, kisipa yó tawae. Ti aimóta, Yesu Keriso ą Kótóné turu naase eró betere fakeró beteraópó.

² I haemó mole alapaee kisipa muni, ó hepen bemó mole alapaee maaté kisipa mutu betae.

³ Ti noatepae, Yesu Keriso sukále sukamó diákélé ątamo sukóló, mió diaaq betere bete Yesu Kerisotamo Kótó betere tuąmó kinóló mulapó.

⁴ Dią betere bete Yesu Keriso ama ere de wisinaaletamo sókó wale sukamó, diákélé ai de tuąmó betepa so whį feané kelaalo ai ape.

⁵ Térapa, da so whįné tó tikiné i haemó mole alarape yaai ekęlere ala mo ti dóló alurae. Aita, so nópu nokole alakélé, sonaalei dowi alatamo hosekétere alakélé, me ąla senée yóló au nokole alakélé, dowi kisipa mutere alakélé momókó yaąse. I haemó mole wisi wisi ąla senée yóló ekęletere alata, kapala kótópaae moma dere aąrapó.

⁶ So whįné ai alatamo haęle du betepa, ti Kótóné fopaae buturaalu dowi kwia melaalopó.

⁷ Take dią mo hae whį doi muóló betale sukamóta, ai dosąayale alarape sya fóló du betalepó.

⁸ Téyaletei mióta, ai du betale dowi alarape derąakele kuti sokóló taae fótu dere kaae, mo ti taae falae. Ai alarape i ape. Fopaae butere alakélé, fopaae buturaalu me whįpaae eratere dowi alakélé, dei kisipa mutu me whįpaae eratere seķi alakélé, me whį eróló doi doratere alakélé, dowi teka fokélé, mo taalae.

⁹⁻¹⁰ Téturaalu, dią take daayóló betale tikiró yale alatamo sókóló taae faróló, mo bete mole fo tuę siré furaalu, kisi whį aleraté fu beterałó. Ai kisi whį kaarale sekéné asotóro beterała, diąsisi kapala fo yaąse.

¹¹ Da mió i betere kisi ala tuąmó mepaae whį Juda fake betepa ó Juda meire fake betepakélé, me ąla meipó. Mepaae whį tiki sekaę tukóló siriró betepa ó siriró bitinipakélé, me ąla meipó. Krik be fo buni, kae hae kwiamó wale whį ó me ąla kisipani, mo belei sókó deyóló betere whįkélé, kutó dirópóló wae sóró beterołó betere whįkélé, ó wae sini mo haęle betere whįkélé, me ąla meipó. Mo doasi bete mole alata me kae mei, da fea tuąmó betere whį Yesu Keriso ątóró ai ape.

¹² Atépa, Kótóné dią yaala sókó furaalu, mo kae so whį beterołó sókó su erapó. Térapa, mepaae so whįpaae yaala sókó fu kęlené sukutere alakélé, mo wisi ala maaté eratereteikélé, deróló mo dua betere alakélé, ama enére ala taaróló, naame yóló mo dua betere alakélé, fopaae butere ala hapale ini, seķi ala haęle beleyóló kaae taté fu betereiteikélé, ai dosąayale alarape feata, kuti derótu dere kaae yóló betae.

¹³ Mepaae whį haśókó fóló dere alamó seķe kisipa muóló, foné hapale só deratere ala ini, me ąla meipóló kisipa keteróló, seķetei beleté fu betae. Ti noatepae, Talené diaaq dowi ala fea me ąla meipóló kemerótu yale kaae, mepaae whįné diąpaae me kwia muló betepa, me ąla meipóló haęle kemerae.

¹⁴ Ai alarape fea teęteró betere doasi bete mole ala i ape. Kutiné tiki turó husirótu dere kaae, ne nopaae kęlené sukóló yaala sókó fole ala betą haęle yó tawae. Ti ai yaala sókó fole alanéta, kale dosąaté wale wisi alarape fea touróló dokorapó. Atére alané da fea wisi kisipa muóló beterołó, mo ti suró beterałó.

¹⁵ Atéru, Yesu Kerisoné mótu betere hosaa muni deyóló mo dua betere alané diaaq hosaa tuąmó mole kae kae ala fea taleyóló teęteróló kaae tanópóló yae. Ti noatepae, Talené dią fea ą beterepaae ape yóló, mo betą tikitórołó daaróló beterołó beterałó. Atére alata, diaaq mole kisipakélé mo betątóró

muóló beteroópóló erapó. Téra, diaaḡ hosaa tuámó Talepaae mo kée dere ala suka fea haḡe yó tawae.

¹⁶ So whi bemó suka fea bitu dere kaae, Yesu Kerisoné ama fo diaaḡ hosaa tuámó mo ti muóló surópóló yae. Atéru, Talené ala eraairaalu, mo wisi kisipatóró muóló, u yó mótu i yó mótu dere alakélé, tḡ wisi sya foletai haśóko fóló dée naaitere tḡpaae faḡsóró, ma fo u du i du dere alakélé haḡe yó tawae. Tétu, Kótópaae wole fo duraalu, ama *buk*-mó aseḡyóló muló betere wole fokélé yóo, mió i alimó du betere wole fokélé yóo, mepaae so whipaae Deḡ Kepe Wisiné yó matere wole fokélé yóo duraalu, haḡtamo diaaḡ hosaa turóné Kótópaae mo kée du betae.

¹⁷ Atétu, diaaḡ mepaae dere ala ó dere fokélé fea ḡa tḡteróló kaae tare whi Yesu Kerisoné doi doasi mulóturaalu, ai sekéné ama doimó Aya Kótópaae mo kée du betae.

Keriso so whi atima naale senaaletamo wisiyóló betae yóló dere ma fo

¹⁸ Diḡ whiné dokore sorape-ó, diaaḡ dere ala mo Talené so whiné dere ala kaaetóró yaasepóló, diaaḡ whḡrapené dere fo wosóló aḡmó betae.

¹⁹ Diḡ so dokore whḡrape-ó, diaaḡ sorapepaae hapólui ala ó deteraai fo ini, yaala sóko fole alatóró yó tawae.

²⁰ Diḡ naale senaale-ó, diaaḡ hae ayané dere fo wosóló aḡmó betae. Atétere ala Talené kilituraalu, ḡ heḡesetu beteraḡpó.

²¹ Naale senaale alimaraḡe-ó, diaaḡ naale senaale atima fomaake kisipa muaḡsóró haseḡai ala eraḡse.

²² Kutó dirópóló wae sere whḡrape-ó, i haemó diḡ tḡteróló kaae tare whḡrape aḡmó bitu, atimané erae dere ala fea erótu betae. Atimané kisipa tiki felé yópóló, atima keletómó maaté kutó hatepaa yóló ini, betepa ó alu-pakélé, betḡ alatóró yó tawae. Atimané diḡpaae dirae dere kutó diróturaalu, wisi kisipa betḡtóró muóló, Talepaae witamo dirótu betae.

²³⁻²⁴ Diḡ tḡteróló kaae tare whḡta mo whḡtei, yaḡo i ditu betere kutómó Talené dupu wisi melaalopóló, wisi kisipatamo ketekḡ buóló dirótu betae. Ti naao ai ditere kutóta, yaḡ tḡteróló kaae tare whi Yesu Kerisoné kutópóló kisipa muae.

²⁵ Téretei, Talené keletómó diaaḡ me dowi alatamo depa, ti ai alamó mo dowi duputóró tokḡ melaalo ai ape. Ti noatepae, Kótóné taleturaalu, mepaae whḡrape tao sóo, mepaae whḡrapemo só deróo ini, mo betḡ kaae alatóró eraalopó.

4

¹ Wae sóró kutó diratere whi tḡteróló kaae tare whḡrape-ó, diḡkélé tḡteróló kaae tare doasi hepen bemó beteraḡpóló kisipa mutu, Kótóné donoi ala eróturaalu, diaaḡ wae sóró kutó diratere whḡrape atimakélé, diḡ kaae mo whḡtóró beteraḡ, wisi alatóró erótua yae.

Mepaae dere alaraḡe hotowaró duraalu moma yae dere fo

² Diaaḡ momatuturaalu, noke keḡleiné ini, kele diriyóló bitu, hosaa tuámó Talepaae mo kée yóló betere dokḡ fea moma dere ala haḡe yó tawae.

³ Téturaalu, Tale Kótóné ama kinóló mole fo so whi feapaae yó melaaire tḡ tukḡyópóló, ḡapaaekélé moma dere ala haḡe yó tawae. Ti ai kinóló mole foné, Yesu Kerisoné diḡ Juda meire fake so whḡkélé tao saalopó. Atéyaaire fo wisi yó maté kutu betepa, atimané ḡ *dipula* sóró i betero betere ape.

⁴ Talené fo yało yó matepa, so wh̄i feané wosóló bete mo wisiyóló kisipa yaaire fotóró yó melóplóló momarótu betae.

⁵ Keriso meiyóló, hałe belapaae betere so wh̄itamo diaaḡ mepaae ala duraalu, Talené matere wisi kisipatamo ama ala eraaire be de mepaae hałe kemeraḡsóró, ama alatóró erótu betae.

⁶ Atéturaalu, mepaae mo so wh̄itamo diaaḡ dere fokélé, Talené hamokoróló tao sere ala mo faayóló s̄uru, naao ai dere fo atima feané wosetepa, kó felé kaae dapó yópóló yae. Atéturaalu, mepaae so wh̄inə diappaee kae kae wosetere fo depa, tokḡ melaaire fo kóló kóló ini, mo donotóró tokḡ melaalopó.

Mo kemeróturaalu kḡleó dere fo

⁷ Yało mo hosaa mole no Tikikas-né e betere ala etérápóló diappaee yaalo ai ape. Ti aḡa, eḡamo Talené kutó diratere wh̄i wisinaale betepa, diḡ beterepaae wópóló dotęyaai dapó.

⁸ A atéró wouraalu, dané du betere alakélé diappaee yóo, diḡ fotokḡ bulatere alakélé yóo, yópóló dotonatapó.

⁹ Diaaḡ be wh̄ikó dané mo hosaa mole no Onesimas-kélé, Talené kutó diratere wh̄i wisinaale Tikikas-tamo wópóló dotęyaai dapó. Dané imó du betere ala fea ti atimaamoné diappaee yaalo ai ape.

¹⁰ Eḡamo betámó *dipula* betere wh̄i Aristarkus-né diappaee kḡleó dapó. Banabas-né belema Mark-nékélé diappaee kḡleó dapó. Ai sekęmó kisipa mutu yało take diappaee yale fo diaaḡ kisiparapa, a wisiyóló dape sae.

¹¹ Da tęteróló kaae tare wh̄i Yesuné yakoma Yesu doi mupatei, Jastus-pó du betere wh̄inėkélé diappaee kḡleó dapó. Talené tęteróló kaae tare tuamó mole ala erótu betere wh̄irape kuamó eḡamo kutó ditere Juda fake wh̄irapekó sore betḡ beteraḡpó. Aita Mark, Jastus, Aristarkus atimané yało kisipa felérótu betaleḡpó.

¹² Diḡ be wh̄ikó Yesu Kerisoné kutó diratere wh̄i Epapras-né diappaee kḡleó dapó. Betere dokḡ ama diamó momatu betereḡei i ape. Kótóné diḡ fotokḡ bulóo, ama diappaee eraaire ala turó eróló s̄uróo, Kótóné ama kisipa mole ala mo turó diaaḡ tuę yóo yópóló, ketekę buóló momarótu beteraḡpó.

¹³ Yało diappaee mo i dere ape. Ai sekęné diamókélé, Laodisia beró Hierapolis be huluatamomó betó mole Keriso so wh̄ipaaekélé, me sekęi ala eraḡsóró, ama hosaamó suraalu kutó ditu beteraḡpó.

¹⁴ Dané hosaa mole no *Dokta* wh̄i Luk-ró Demas-tamoné diappaee kḡleó dapó.

¹⁵ Laodisia bemó betó mole dané Keriso ne nopaaekélé, kale so Nimparó ama bemó touróló bitua dere Keriso so wh̄itamopaaekélé, yało kḡleó dapó yae.

¹⁶ Yało i dotonatere aḡe diaaḡ doḡayóló kemetepa, ti Laodisia Keriso so wh̄inėkélé doḡayópóló melae. Yało atimappaee dotonale aḡe diaaḡkélé doḡayae.

¹⁷ Artipus-paae Talené yaḡaae dirae yale kutó diróló, mo ti kemerae yae.

¹⁸ Eḡa, Pol-né dapó. Yało diappaee kḡleó yóló i aḡetere fota, mo yało naasenétóró ai erapa kelae. E *sein* kępiné dokóló *dipula* betereḡei kisipa keteréni, kisipatóró hałe yó tawae. Kótóné hałe hamokoróló tao sere ala diḡ tuamó mulópóló yae.

1 Tesalonaika

¹ I dere așeta, ę Pol-né dapó. Sailas-ró, Timotitamokélé dą fea betamó bituraalu, dią Tesalonaika be huluamó betó mole Keriso so whįpaae i dapa wosae. Dią Keriso fake Aya Kótóró Tale Yesu Kerisotamoné ala tuamó betepa, Kótóné ama hamokoróló tao sere ala wisinaaleró hosaa muni deyóló mo dua betere alatamo dią tuamó mulópoló yae.

Tesalonaika so whį Talepaae tuę tiki tiró betepa, Pol-né mo kée yale fo

² Dią fea dąné kutiri tuamó muó taru, mo kée yóló Talepaae moma dere ala hąle yó tarapó.

³ Atéró, Aya Kótóné keletómó moma yó tare alata, diaaę kisipa tiki tiró betere alané kaarale kutórapekélé, kọlené sukóló yaala sókó fole alané kaarale depe tukó wei alakélé, take nalo waaire sukamó, Tale Yesu Keriso tuamó wisi ala mupa kelaalopóló kisipa mutu, hókélé ini, hąle eró tare alamókélé, mo kée yóló Talepaae moma du beterapó.

⁴⁻⁵ Kótóné yaala sókó fu betere norape-ó, Talené dią fopeyóló sókó suyóló beteró betere, dąné tuęrapó. Ti noatepae, mió wosetere kisi fo wisi dąné diąpaae Kótóné fotokọtamo yó matepa diąné woseturaalu, hąle tó tikiné maaté wosetere ala inipó. Mo bete mole fopóló Deį Kepe Wisi dią tuamó fąayóló sųreteiné diaaę hosaa betemó salepó. Dią wisiyóló beterópoló kisipa mutu, dą diątamo betaletei diąné ai kisipare ape.

⁶ Atéturaalu, dąpaaekélé, Talepaaekélé, dua yale dowi sekeį ala kaae, diąpaaekélé erótua yalepó. Atétepatei, me ọla meipóló hepée taae faróló, Deį Kepe Wisiné matere haįtere ala mulu, kale fo wisi mo wisiyóló wosetu betaletépó.

⁷ Atére ala Masedonia hae kwiaró Akaia hae kwiatamomó Yesupaae kisipa tiróló beterapó dere fo wosetu, atımakélé, atéró betaai dapóló kisipa mualepó.

⁸ Talené ama fo wisi, dią betere tikimó kaayóló, Masedonia hae kwiaró Akaia hae kwiatamopaaekélé yó melaté fóló fakeralepó. Atéturaalu, dią Tale Kótópaae kisipa tiki tiró beterapó dere fo hae kwia feamó betó mole so whįné wosalepó. Atéyaleteiné dąné me kae enénipó.

⁹ Ti noatepae, ai be huluamó betó mole so whį diaaę dą wisiyóló dape sale ala atımanéteı mepaae so whįpaae yalepó. Dią kapala kótóné ala erótu betaletei taaróló, ti betere Kótóné ala eraai walepó.

¹⁰ Atéru, ama kepaaróló hepen-mó beteró betere Naale wópóló kaae tawóló beterapó dere fokélé so whį feané wosalepó. Ti ai sekeį Ọta, Kótóné fopaae buturaalu kwia melaaire ala dąpaae eraęsóró, tao su betere whį Yesupó.

2

Pol Tesalonaika be huluamó fo yó maté kwęale fo

¹ Norape-ó, take dą diątamo sawa hąleke sukamó bitu, eraai wale ala haşókó feni, mo eraletei diaaę ai kisipare ape.

² Take diaaę bepaae waaı, Filipai be huluamó betepa erale sekeį alaró, halerale alatamo diąné kisiparapó. Tépeatei, dąné Aya Kótóné dą tao su betepa, halaainé diąpaae ama fo wisi yó mótu betaletépó. Ai ala du beteremó,

mepaae wh̄irapené d̄a daai ketek̄e butepatei, wiyóló taaréni, h̄ale yó matere ala bet̄a du betalepó.

³ Ti noatepae, d̄ané dīapaae du betere bete mole fota, h̄oko ala tūamó kaayóló ini, mopóló diaaq̄ sya faasepóló dapó. I foné dī dilikóló me ɔla saai ó dī doraaire kisipa muluraalu dumi, motóro i dere ape.

⁴ T̄éni, Kótóné ama fo wisi yó melópoló, d̄a ama fopeyóló sóro beteró betepa, ama fo wisi d̄ané dīapaae i yó mótu betere ape. D̄ané i du betere ala, mo wh̄irapené kilitu, wisi ala dapóló d̄a dukirópoló dumitei, d̄ané hosaa tūamó mole ala k̄aae keletere Kótóné kolóló, wisirapó yópoló du beterapó.

⁵ D̄ané dīapaae Kótóné fo yó móturaalu, dīané me ɔla ɔla saai dapóló fonétei dī h̄ale mulóló, dilikiniyale ala diaaq̄kélé kisipa yóo, Kótónékélé kisipa yóo erapó. Ti noatepae, d̄ané du betere ala feata, Kótóné ama kele tómotóro du beterapó.

⁶ Ti d̄ané i du betere alata, diaaq̄ ó mepaae wh̄irapénékélé wosóló d̄a dukirópoló dumipó. Ti d̄ata, Kerisoné ama sóro beteró betere yó matere wh̄irape bituraalu, d̄a fiyaaire be ó naaitere ɔla dīapaae tao sae yaalopóló yalet̄e, dī seke yaqsóro kisipa mutu taaralepó.

⁷ T̄éturaalu, bet̄a soné ama naale senaale aw̄a nópóló dua bitu dere kaae, d̄a dīatamo naameiné dua beterepó.

⁸ D̄ané dī yaala sókó fole ala mo turó mulu, Kótóné kisi fo wisi yó matere ala maaté ini, dī tao saai wisi kisipatamo d̄ané betere betekélé malepó. Ti noatepae, dī d̄ané hosaa mo turó mole ne no alée feleteinépó.

⁹ Norape-ó, d̄a dīatamo bituraalu yale alarape fea kisipa muae. Kótóné fo wisi yó mótu bitu, mepaae d̄ané naaire ɔla ó be dīapaae maaté seke eraalomeipóló kisipa mutu, d̄etamokélé, dikitamokélé, d̄anétei doasi depe tuko wei ala du betaletei diaaq̄ ai kisipare ape.

¹⁰ T̄étu, dī kisipa tiki tiró betere so wh̄i tūamó d̄a betale ala dīanékelé Kótónékélé, kolóló ai kisipare ape. Kótóné ama sóro kae beteró betere wh̄irapené dere ala yóo, mo donoi ala maaté dere wh̄irape betóo, me dowi alakélé munire wh̄i betóo, erapó.

¹¹ Ti noatepae, wh̄i bet̄ané ama naale senaale kaae tatu dere kaae, d̄ané dī dokó fea atéró kaae taté fu betalepó.

¹² Até yalet̄e dī Kótóné ama t̄eteróló kaae tare alaró ama kae ere ala wisitamo tūamó bet̄aai ape yalepó. Atéru, ai sek̄éné mo ama so wh̄i s̄u beterópoló kisipa mutu, d̄ané dī fotokoróló ketek̄e bulatere fo yóo, sekei alané só deraqsóro h̄ajratere fo yóo, duraalu, s̄etere ala du betalepó.

¹³ T̄éturaalu, miókélé Kótópaae mo k̄ee yó tare alata, noa betené meipó. D̄ané dīapaae yó matepa, wosetu betale fota, mo wh̄iné fo yó matapóló kisipa muni, Kótóné ama fotóro yó matapóló hosaamó salepó. Ai fota, dī tué tiki tiró betere so wh̄i tūamó muluraalu, ai fonétei Kótóné ama kisipa mole erótu beterapó.

¹⁴ Norape-ó, Judia haemó Yesu Keriso tūamó betere Kótóné fake so wh̄ipaae erale sekei alamó kisipa muae. Ti atimapaee ai erale susupui alata, atima Juda fakenétei eralepó. Atétu yale kaae, diaaq̄ be wh̄inétei, dīapaaekélé ai alatóro eralepó.

¹⁵ Ti ai Juda wh̄irapénéta, Tale Yesu Keriso dóo, Kótóné ama k̄óló wh̄irapekélé dóló kemeróo, d̄akélé i fo wisi atimapaee yó melaqsóro h̄okó falóo yalepó. Juda fake mei, kae fake so wh̄i mo ti aluyaqsóro Kótóné tao s̄ópóló d̄ané atimapaee kale fo wisi yó mótu betepatei, atimané sesétu

betalepó. Atétere alané so whi featamo bóe dóo, Kótókélé fopaae bulóo, yalepó.

¹⁶ Atéturaalu, atimané ai du betere dowi ala mo ti muté hutu betepa, Kótóné fopaae buóló kwia melaai doasi ketekę butu betale ala kemeręale wouraalu mó ai melale ape.

Pol ę Tesalonaika so whi kęle fenęe du betaletei

¹⁷ Térępa norape-ó, ęa ęa ęiętamo betęmó betaai yalemó, bóe dóló foya yaleteinę ęa kae betóo, ęię kae betóo, ai ere ape. Térętei, ęané ęię kisipa keteró bitini, ęale kisipa yó tarapó. Téręraalu, ęané ęię kelenęe yóló kisipa mutu, ęię beterepaae waaire tų kikitu betale supó.

¹⁸ Ti noatepae, ęa ęię beterepaae waii ęapóló ę Pol-nę tų dekeró kikitu betaletei, Satan-nę ęa waaire tų sesęyalepó.

¹⁹⁻²⁰ Ti noatepae, take waaire alimó wisi ala kelaai ęapóló ęainę sukutere beteta, me ęla kae mei, ęiętórótípó. Tale Yesu ę waaire sukamó ęa fea ętamo betęmó betó muluraalu, noa ala epa kilitu ęa ęainę sukóló bopę fake yaaloé? Ti atéró ęainę sukóló bopę fake yaaitere alata, ęiętóró kilitu, doasi doi sóro ęainę sukęalópó. Atéró, mepaae ęla wisi saairaalu whi fea sururu yóló foletei, betę folosóró sókó fole whinę topo tao sóro ęękesenę sinitu bopę faketu dere kaae, ęané kélę ęię kilitu atei kaae ala yóló, mo kęe yaalo ai ape.

3

¹ Téró ęa Atenis be huluamó betó mulu, ęię netéró beterérópóló, ęa whaaliatu betalepó. Tétu, ęąsisi taleyóló ęamo i Atenis bemó bituraalu, Timoti ęię beterepaae ai dotęyale ape.

² ęané no Timoti ęta, Yesu Kerisonę mió i wosetere kisi fo wisi so whipaae eróló fakeratę fępóló, ęętamo betęmó bituraalu, Kótónę kutó diratere whipó. Ti ai sekę ęię beterepaae dotonateręteita, ęale meipó. Diaaę kisipa tiki tiróló beterętei, mió ai wou betere sekę alarapenę ęaepaae só deraęsóró ęa ęiętamo bitu, ęię fotokę bulatere ala yępóló ai dotonale ape.

³ Mió ęa feapaae i erótu betere sekę alarape, menę ęępaae eratepa, beleyępóló Talenętei tukóló muló beterętei diaaę mo kisiaparapó.

⁴ Ti i dere fota kapala mei, ęa take ęiętamo bituraalu, doasi sekę ala mo waalópóló ęiępaae inię? Ai yale fo motóró dokonóturaalu yale alata, diaaę mo wisiyóló tuęrapó.

⁵ Atétere betemó, ęięné kisipa tiki tiró betere ala netéréró, ai sekęné kęle wępóló ai dotonale ape. Ti noatepae, kępaae fępóló ęęe nalatere sekęné ęię ęęe nanóló, ęané ęiępaae erale alarape ęale besekéróló doralemóló whaaliatępa kęle wępóló kale sekę ai dotonale ape.

Timotinę ene wale fo wosetu, Talepaae mo yaletei

⁶ Téyaletei, Timoti momó ęa beterepaae fesaae wóló i betere ape. Atéró ama ęię betere alaró, ęięné tuę tiki tiróló yaala sókó fole alatamo du beterapó ene wale fo wosetu, ęané mo kęe du beterapó. Ai sekę ę mo miótóró ęa beterepaae sókó wóló i fo yalepó. Betere dokę fea ęięné ęa tuę yó taru, wisi kisipa muóló betóo, ęané ęię kęle wolęe du betere kaae, diaaę kélę ęa kęle fenęe du beterapóló ęępaae ene wóo, yalepó.

⁷ Norape-ó, ęię atétu beterapó dere fo wosaletinę ęa imó bituraalu, kae kae susupui alaró, sekę alatamo wou betępatei, diaaę kisipa tiki tiró

beterapó, dere fo woseturaalu, ðané hosaa muni deyóló, mo kée fo du beterapó.

⁸ Ti noatepae, ðià Talené ala tuámó mo diriyóló bitiré waletéi, miókélé hañe betótóro tarapó, dere fo woseturaalu, mo kée yóló ðakélé hañné sukutu beterapó.

⁹ Ða Kótóné keletómó bituraalu, ðiané du betere ala kolóló hañné sukutere ala mo turó ðañapó. Atére alamó, Kótópaae mo kée dere fo yaaireteí sunipó. Ti noatepae, hañné sukutere ala ða tuámó mo suró beterapó.

¹⁰ Diaaó tué tiki tiró betere tuámó, mepaae yaýare alarape ðià tao sóro yó male waai, dikitamokélé ðetamokélé ðané mo dirii moma yó tarapó.

¹¹ Térapa, mió ða ðià beterepaae waaire tuta, ðané Aya Kótóro Tale Yesutamoné alerópóló yae.

¹² Ðané ðiàpaae yaala sóko fu dere kaae, diaaó yaala sóko fole alakélé, mo ti ðayóló wéi feleyóló futere kaae yópóló, ðiaşisitei u yó mótu i yó mótu du betae. Téturaalu, mepaae so whipaae yaala sóko fole alakélé Talené amatóro erópóló yae.

¹³ Tale Yesuró ama kae betero betere whirapetamo wale sukamó, ðané Aya Kótóné keletómó me ala munipa kilitu, mo ama kae betere so whipóló, Kótóné amatei diaaó hosaa dirirópóló yae.

4

Kótóné ða betere ala kilitu, a hekeseyópóló etéro betae yóló dere ma fo

¹ Norape-ó, ðané ðiàpaae kemeróturaalu dere fo i ape. Kótóné keletómó wisirapó yópóló, etéro betae yóló take ðané ðiàpaae yó mótu betalepó. Ai yale fo mo dapóló diaaó wosóló eraté ai wou betere ape. Ða fea Tale Yesu tuámó bitu, ai du betere alatóro fakerae yóló, mió ðané ðià ketekę bulatere fo i dere ape.

² Ti noa betené meipó. Tale Yesuné fea ala amatóro şumó tetérolo kaae taru, ðapaae erae depa, ðanémo ðiàpaae i ala yae yóló, yó mótu betale forape diaaó ai tuére ape.

³ Atéreteiné, ðià fea dowi ala mo betakélé muni, mo kae so whi beterópóló Kótóné ama kisipa mutu beterapó. Térené, whiné so qlémi nokole alakélé, soné whi qlémi nokole alakélé, ðiàpaae yaqse yóló dapó.

⁴ Térapa, ðiané kisipa tiki séle séle wisiyóló tetérolo kaae tare ala mo so whinékelé, Kótónékelé kilituraalu, mo kae betero betere so whi beterapóló dukirópóló ðiané tó tiki diaaóteí wisiyóló kaae tawae.

⁵ Kótó tuéni, mo hañe betere so whiné, au nóló qlémi naairaalu ekęle dere ala kaae yaqse.

⁶ Ti atéro qlémi nuku betere alata, me whiné kelaalomeipóló kinóló naao no qlémi nó matere ala mo yaqse. Atei dowi ala deremó, Talené doasi kwia melaalopó. Téyaşsóro, atei kaae ala momókó yaqse yóló, take ðané ðià kisipa mulóló ma fo ai yale ape.

⁷ Ti noatepae, wisi alaró dowi alatamo hosekéyóló beterópóló Kótóné ða a beterepaae ape fo ini, mo ama kae so whi beterópóló ape yalepó.

⁸ Térapa, whi me denétamo i du betere ma fo woseni nisiyóló hórótu betepa, ti mo whiné dere fo hórótumitei, ðià Ðei Kepe Wisi mótu betere Kótóné fotei hórótu beterapó.

⁹ Téró, diaaḡ mo notamo dere kaae hekesené sinóló yaala sókó fu betere ala yópóló, Kótónétei yó male ala diané kisiparapó. Atérené dané diappaae me noa fo kae aṣe yaalomeipó.

¹⁰ Ti aita, mo dapó. Masedonia hae kwiamó betó mole Keriso norapepaae diaaḡ yaala sókó fu beterapó. Tépateti, ai ala mo ti fakerae yóló dané diaketeké bulatere fo i dere ape.

¹¹⁻¹² Diaaḡ betere dokó du betere ala fea mo haḡe betere whirapené kilituraalu, atimané i du betere alata, mo wisirapó fo yópóló yae. Diaaḡ yaḡaṡtu betere ɔla me whiné melópólópó yóló dekaýóló haḡe bitini, diḡ mo dua bitu kae depe tukó wei ala du betae. Dané diappaae yae yóló, yó male alatóróti sya fóló mené yaaire alamó kisipa muni, diaaḡ yaaire ala betḡ kisipa muóló du betae.

Tale wouraalu yaaire alamó ere fo

¹³ Norape-ó, sukale so whi atima neté yaalorópó yóló, kóló kóló du be-taḡsóró, diappaae i dapa wosae. Take waaire alimó mo wisi ala kelaalopó yóló kisipa muóló, haḡné sukutu betae. Mo so whi ai ala kisipa muniru, doa dekené sini molótu dere kaae, diaaḡkélé yaḡsóró kisipa mutu dapó. Ti atimané wole dere alata, ama kaepó.

¹⁴ Yesu mo ti sukaletei, momó kepaayóló beterapó dere fo dané wosetu-raalu, tué tiki tiró beterapó. Atéreteiné, mepaae Yesuné ala tuamó betepa, sukutere so whikélé, Yesutamo betamó Kótóné dapesó waalopó ere fomó da kisipa tiki tiró beterapó.

¹⁵ Talené dappaae i ala eraalopóló ere fo danémo diappaae i dapa wosae. Tale waaire be de teópatei, sinale so whi taaróló, da sukuni haḡe betó mole so whirapepi folosóró faalomeipó.

¹⁶ Ti noatepae, Tale atóróti ó hepen be taaróló dorowouraalu, i ala yae yóló fo fakeyóló yóo, doasi topo *ensel*-né fo yóo, Kótóné ukulumó wuti haletere ala yóo, yaalopó. Ai ala deremó, Keriso betéro sinale so whipi turukó holaalo ai ape.

¹⁷ Atéyale sisópaae ti da sukuni haḡe betó mole so whi tokó sóró, saḡo tuamó atima sinale so whitamó hokolaayóló, fea touyóló huturaalu, haḡe tó tuamómó Taletamo hokolaa yaalopó. Atéro holóló, suka fea da Taletamo betamó mo titóro betó tawaalopó.

¹⁸ Atéyaalopa, i dere foné, diḡ fotokó butere ala yópóló diḡsisitei u yó mótu i yó mótu du betae.

5

¹⁻² Térapa, norape-ó, waaire ali ó be derape diané kisipa inipapakó, dané diappaae aṣeyaalomeipó. Ti noatepae, Tale waaire be deṡa, dikitamo ɔlémi nokole whi woutere kaae yóló waairetei, diaaḡ mo diyóló ai tuére ape.

³ Mo so whiné duraalu, “Dappaae me ala eraalomei, mo dua beterapó,” fo du betepatei, betḡ soné naale saai, sisó nukutere kaae, atimapaekélé eraalopó. Téturaalu, be ɔla ɔla doratere ala mo hapale tétitóro sókó wóló, kilita eraalo ai ape. Atéyaaire alata, mo haṡsókó faalomeipó.

⁴ Téyaalotei, norape-ó, diḡ diliki dolomó mokóleyaayóló betepapakó, ɔlémi nokole whi sókó walemó me whi kilita sókó fu dere kaae, diḡ atéro kilita sókó faalomeipó.

⁵ Diḡ feata, deró sukatamo tuamó betó mole so whi ai betere ape. Daṡa, dikitamo ó diliki dolomó betere so whi meipó.

⁶ Térapa, da mepaae noke fire whi kaae fió muni, kele diriyóló betere so whítóro bitu, danétei da betere bete mo hotowaró kaae tanérapó.

⁷ Ti noatepae, atima dikitamo noke fitere so whiáta, ti fitua yóo, topo dotere wei nokole so whikélé dilikitamo nólo topo doyóló hoko bitua yóo, dapó.

⁸ Dáta, deámo betere so whiápa, da betere bete danétei hotowayóló kaae tawóló bitiépe. Téruraalu, bóe daai kuti wase su dere kaae, kisipa tiki tiró betere alaró yaala sóko fole alatamo atéro sóro betaalopó. Talené da aluyaqsóro tao saaire alamó tué muturaalu hajné sukutere alata, bóe daai deratere dirii topo tao kaae deróló betenérápó.

⁹ Ti noatepae, da so whiáta, Kótó a fopaae buturaalu, kwia melóló susupu eraai dapóló, sóro beterénitei, Tale Yesu Keriso tuámó betepa, tao sóro wisirraai kisipa mutu sóro beteralépó.

¹⁰ Dá tao saai a sukáleteita, da mo betere so whi ó sukále so whikélé fea áta mo betámó beterópóló kisipa mutu, yalepó.

¹¹ Térapa, mió diané ai du betere alatóro hále yó taruraalu, diá Talené ala tuámó mo dirii Keriso so whi betaasepóló, diásisi u tao su i tao su yóló, keteke bulatere alakélé mo ti deté fu betae.

Mo kemeróturaalu i alarape yae yóló dere ma fo

¹² Norape-ó, Talené ala tuámó bitu, diá tetéroló kaae taruraalu, depe tukó wei kutó ditu betere whirapéné dere ma fo wosóló, atima aqmó sukóló betae yóló i dere ape.

¹³ Térapa, atima ai kutó ditu hetereteimó, diá yaala sóko furaalu, atimané doi sóro horótu betae. Atéru, diaaq no netamo hosaa muni deyóló dua betó muae.

¹⁴ Norape-ó, mepaae kutó dini, dekaýóló hále betere so whiápaee dirii ma fo yóo, hásóko fole ala yaqsóro witu, fo tekeni kekóló fi betere so whi tao sóro keteke bulóo, fotokó buni, bére so whi tao sóo, yae. Tétu, mepaae so whi hásóko fole ala depa, hapale foné só deréni, dua kaae taté fóo, mepaae dere ala so whi feapaae eróo dua yae.

¹⁵ Téturaalu, mepaae so whiné yápaee me dowi ala eratepa, naaomo ápaee tokó matere ala momóko yaqse. Téni, suka fea diásisitei wisi ala yó taru, u tao su i tao su dere ala, mepaae hále betó mole so whiápaekélé eraté fu betae.

¹⁶⁻¹⁸ Kae kae noa kaae ala diá tuápaee eratepakélé taaréni, hajné sukutere alakélé, momatere alakélé, Talepaae mo kée dere fokélé hále yó tawae. Ti noatepae, Kótóné ama kisipané diá fea Yesu Keriso tuámó bitu, ai alarape yópóló kisipa mulapó.

¹⁹⁻²⁰ Kale Dēi Kepe Wisiné dó tare si surukó faréni yóo, Kótóné kóló whirapéné so whiápaee yó matere fo bete munire qla aqróló faleýóo du betaqse.

²¹ Ai dere fo fea wisirémóló káae kolóló, taleyóló mo bete mole fo maaté wosóló eró tawae.

²² Ai du betere kae kae dowi alané diá só deraqsóropa, hotowayóló kaae taruraalu, woleyóló betae.

²³ Tétu, hosaa muni deyóló dua betere ala eratere Tale Kótóné amatei, diaaq betere ala mo turó wisiróló, mo kae betere so whi beterópóló yae. Ti atétere alata, diaaq kepekélé, asoró mo tikitamokélé, mo turó me dowi alatamo hosekényi, mo donoi so whi bitiré fóló, da tetéroló kaae tare whi Yesu Keriso wale alimó sóko fópóló yae.

²⁴ Diapaae ape du betere sekéné ama diámó eraalopó du betere ala haşókó feni, mo eraalo ai ape.

²⁵⁻²⁶ No nerape-ó, Talené da tao sópóló, momatere ala du betae. Aimó betó mole no nerapepaae kóleó duraalu, dowi ala mo betakélé munire so whiné apuóló kóló tukó nokole ala du betae.

²⁷ I asęta, ai be huluamó betó mole Keriso no nerape feané wosópóló, dosąayae yóló Talené keletómó, yało diapaae i dere ape.

²⁸ Da teteteróló kaae tare whi Yesu Kerisoné hamokoróló hałe tao sere ala wisi dią tuamó mulópóló yae.

2 Tesalonaika

¹ I dere așeta, ę Pol, Sailas, Timotikélę da fea betamó bituraalu, dané aya Kótóro Tale Yesu Kerisotamoné yó tare ala tuamó betere Tesalonaika Keriso so whıpaae dapó.

² Dané Aya Kótóro Tale Yesu Kerisotamo tuamó kaaróló wou betere hałe hamokoróló tao sere ala wisiró, hosaa muni deyóló mo dua betere alatamo dią tuamó muó tawópóló yae.

Talené eratere alamó Kótópaae mo kée yóló moma dere fo

³ Norape-ó, dané diamó tuę muturaalu Kótópaae betere dokó fea mo kée du betere fota, mo donopó. Ti noatepae, diaaą kisipa tiki tiróló betere alaró diąsisi yaala sókó fóló hekesenę sukutere alatamo mo ti fakeraté fu betereiteinépó.

⁴ Térapa, dią tuąpaae kae kae susupui alaró sekei alarapetamo erótu betepatei, dią hýyóló dekanı, Kótónę ala hałe eró taru kisipa tiki tiraté fu betere ala kilitu, da Kótónę Keriso fake so whı betó mole tuamó kuturaalu, diaaą du betere ala atimapaee yó melóló dukirótu beterapó.

⁵ Dią tuamó ai erótu betere ala Kótónę taleyóló dowi alamókélę, wisi alamókélę, kwia materetei mo donorapóló kisipa mutapó. Atéró, taleralemó dią Kótónę ama tetéróló kaae tare aąmó mo șumó betenęre so whıpóló kisipa muaalopó. Ti Kótónę ama tetéróló kaae tare aąmó betaaireiteimó dią doasi sekei ala su beterapó.

⁶ Kótó ąta, fo tokótamo yóló taletere ala hașókókélę feni, mo donotóróti taleyóló dupu mótu betere Talepó. Mepaae whırapenę diąpaae me sekei ala eratepa, ti diąpaae ai eratere ala kaae, Kótónę amamo atimapaekélę tokó melaalopó.

⁷ Téyaalotei, diąpaae mió ai erótu betere sekei ala siré fu betaąsóró, Kótónę seséyóló feléi ala eraalopó. Dąpaaekélę ai kaae alatóróti eraalopó. Ti ai alata, Tale Yesu hepen be taaróló dorowouraaalu, hałe duku betere simiró ama doakale fotokó bole *ensel*-rapetamo haķeamó dorowale sukamó so whı feanę kelaalo ai ape.

⁸ Kótó ą mo beterapóló tuę muni, da tetéróló kaae tare Tale Yesunę mió wosetere fo wisi wosóló sya fóló erénitere so whıta, ti Kótónę dowi dupu melaalo ai ape.

⁹ Atétere so whınę saaitere duputa, kemekélę ini mo sótóro tawaaire dupu suraaalu, mo ti doraalo ai ape. Ti ai so whıta, Tale betere felekemó bitu, ama ere de wisinaale tuamó bole fotokó doasi kelaąsóró, atima kae beterópóló hokó faraalopó.

¹⁰ Ti ai alata, metéli yaaloé? ą waaire be demótóro yaalopó. Ai be demó ama kae betero betere so whı tuamó ama ere ala wisinaale haķearaalopó. Téturaalu, ąpaae kisipa tiki tiraté wou betale so whınę Tale kilitu, ą dukiróló sira yaalo ai ape. Dané diąpaae yó male bete mole fo wosóló, tuę tiraté waleteinę diąkélę ai so whıtamó touyóló betaalopó.

¹¹ Ai alarape mo yaalopóló kisipa mutu, dią Kótónę ą beterepaae ape ere so whı sýtóro beterópóló, betere dokó dané moma yó tarapó. Téturaalu, diaaą tuę tiki tiró betere betenę kaarale mo du betere alaró, yaai kisipa mole ala

wisitamo Kótóné ama fotokóné diã sùratepa, diãné mo erópóló momarótu beteraþó.

¹² I du betere momata, ða teteróló kaae tare Kótóró Tale Yesu Kerisotamoné hamokoróló tao sere ala sya furaalu, ama diã tuãmó erótu betere ala kilitu, ða kaae tare whi Yesuné doi hale horóo, diãkélé a tuãmó bitu, ama ere ala wisi hãkearóo, yópóló ðapó.

2

Kótótamo bóe du betere whi waalopóló ere fo

¹ Norape-ó, ða teteróló kaae tare Tale Yesu Keriso wóló betepa, ða a betereþó touróló betaaire alamó kisipa mutu i ðapa, wosae.

² Mepaae whiné diãpaae duraalu, “Pol sépiné ašemó Tale waaire be ðe take ai wale ape,” dere fo wosóló mo dere nisiyóló tué tiki tiraqse. Atei kaae fo ðané ašemókélé ó mo kólónékélé inipó. Aita, Kótóné ama kóló whípóló kapala dilikitere whirapené dere fopa, whaalía yóló, diri furu furu yaqse.

³ Mepaae whiné kae kae dere alaró kapala dilikóló dere fotamo wosóló mo ðapóló sya faqse. Ti noatepae, atéyaaire be ðe waai teópatei, i haemó betó mole so whiné Tale aqmó betereþei hóróló, bóe dele ala du betaalopó. Kótóné ama yóló muló betere fo aqmó bitini, tikitu betere whiãta, mió kinóló betereþei, take mo hãkeamó betepa kelaalopó. Atétere whi doraai tukóló muló betere alata, mo hãsóké feni, motóróti eraalo ai ape.

⁴ Ai whiné, i haemó betó mole so whiné Kótó-ó yóló momatu betere alatamo bóe dóló, ama doitei sóró horaalopó. Téturaalu, a Kótóné momatere bemó amatei a sóró beteróló duraalu, eta Kótótóró htipó yaalopó.

⁵ E ðiãtamo betamó bituraalu, i alarape eraalo ai ape yóló du betale fo diaao kisipanié?

⁶ Ti ai kale whi so whi feané keletómó sóké waqsóró, mené a sesétu betereþeita, diaao ai tuére ape. Ti atétu betereþei hãle mei, take ama tukóló muló betere be ðemótóróti hãkearatepa kolópóló du beteraþó.

⁷ Ti noatepae, kale yóló muló betere fo tikitu betere fotokqta, mió hãle yó tareþei hãkeamó ini, kinóló du beteraþó. Até ðeté fu betepatei, a waqsóró mené sesétere ala yó tarapó. Ai sesétu betere sekéta, take nalo mené a tokó saalopó. A tokó saai teópa, ti ama ai sesétu betere alatoró hãle yó tawaalopó.

⁸ Atétu betepa, Kótóné kale yóló muló betere fo faletu betere seké hãkearóló sóké wapa, Tale Yesu wouraalu kóló momunéþei, dóló hepée taae falóo, ama tikimó yóló wale kokqi alané a mo ti doróo yaalopó.

⁹ Téturaalu, kale yóló muló betere fo faletu betere seké wouraalu, Satané du betere ala kaaetóróti yóló waalopó. Kapala dilikóló dere alamóþei so whiné mo ðapóló kisipa tirópóló, kae kae kelemei alarapekélé eróo, Kótónéþei eratapóló kisipa muópóló eratere alakélé eróo, so whi feané kolóló sira yaaitere alakélé eróo, yaalo ai ape.

¹⁰ Téturaalu, ai sekéné ama kae kae dowi alané, sukóló mo ti aluyaaire so whi, dilikóló kópaae faraalopó. Atéro aluyaaí dereteita, atima aluyaaqsóró tao saaire mo bete mole fo woseni hõraleteinépó.

¹¹ Atétere betené atima kale kapala fotei mo nisiyópóló, Kótóné doasi fotokqi dilikitere ala dotonaalopó.

¹² Atéþepa, dowi ala mo ekele yóló duraalu, mo bete mole fo wosóló tué tiki tirénire so whi fea só ðeraalopó.

Talené ala tuəmó diriyóló betae yóló dere fo

¹³ Tépatei, Talené ama hosaa mole norape-ó, betere dokọ fea dāné diāmó kisipa muturaalu, Kótópaae mo kée du betere fota doni, mo wisirapóló kisipa mutapó. Ti noatepae, take kaae sale sukamótei diā Kótóné ama so wh̄ipóló sókó sóró kae beteroó beteraṗó. Téruraalu, me dowi alatamo hosekē yaqsóró kale Deṗ Kepe Wisinétei, diā tao sóró kae beteroó, diaaṗ mo fo bete wosóló kisipa tiró, du betereiteiné Kótóné diā aluyaqsóró tao su beteraṗó.

¹⁴ Diā ai ala tuəmó beteraṗóló, mió i wosetu betere fo wisinétei ą beterepaae ape yalepó. Atéro yale fota, haḷe mei, dā teteróló kaae tare Tale Yesu Kerisoné ama doasi ere dę tuəmó beteraṗóló yalepó.

¹⁵ Térapa norape-ó, tuę tiki diriyóló bituraalu, dāné diāpaae yó male fo kólóné ó asemó yaletei kisipa keteréni, mo wisiyóló wosóló tuęruraalu erótu betae.

¹⁶ Dā teteróló kaae tare Tale Yesu Kerisoró Aya Kótótamoné dāpaae yaala sókó fu beteraṗó. Téruraalu, ama hamokoróló haḷe tao sere alanétei, dā fomoné sukóló haepaae derepaqsóró, tuę tiki diriraterē ala mo ti eró tawóo, take nalo waaire alimó wisi ala tuəmó betaalopóló kisipa mutu, hosaa muni deyóló haḷné sukóló beteraṗóló eróo dere alata, Talené amatei erópóló yae.

¹⁷ Ti ai sekę tamoné diā ketekę bulóló fotokṗatepa, wisi alaró wisi fotamo betere dokọ fea yó tanópóló yae.

3

Pol-sépi atimamó momarae yale fo

¹ Norape-ó, yaḷo kemeróturaalu dere fo diāpaae i dapa wosae. Dā diātamo bitu, Talené fo mo bete mulapóló, haḷe betere so wh̄iné wosóló mo hapale fakeratę fu yale kaae, dā i betere bemókélę ai alatóró du beteraṗóló, dāpaae momarótu betae.

² Téruraalu, dei tuę mulu dowi ala du betere wh̄irapené dāpaae me sekeṗ ala eraqsóró momatu betae. Ti noatepae, mepaae so wh̄i tuę tiki tiró bitinipó.

³ Tépatei, Talené ama du betere wisi ala haḷe yó taru, dowi ala erótu betere sekénę diā doraqsóró, diā ama seséyóló fotokṗ bulaalopó.

⁴ Dā Talepaae tuę tiki tiró bitu, diāpaae erae dere fo diaaṗ wosóló mió erótu betere kaae, nalokélę haḷe detę fu betenéraṗóló kisipa mutapó.

⁵ Diaaṗ hosaa ó kisipa kae alapaae muaqsóró, Kótóné ama yaala sókó fóló mole tuāmótóró muluraalu, Yesu Kerisopaae wou betale sekeṗ ala ama beletę fu betale kaae, diaaṗkélę ai alatóró detę fu betepa, Talenétei bete mole ala i ape yóló, yó mótu beteraṗóló yae.

Dekayóló haḷe betaṗse yóló dere ma fo

⁶ Norape-ó, Tale Yesu Kerisoné doimó dāné diāpaae i ala yae yóló i mulaterē ape. Dāné diāpaae yó mótu betale fotamo, mepaae Keriso norapené wosóló sya fóló eréni, deka yóló haḷe betó mole wh̄irapetamo touyóló bitini, atima kae beteraṗóló diā kae betae.

⁷ Ti noatepae, dāné i du betere ala diaaṗ kolóló sūróló du betepa, ti ai ala doni, donorapóló diaaṗtei ai tuęre ape. Ti dā diātamo betale sukamó deka yóló haḷe bitu, mepaae wh̄irapené ęla haḷe nukuani, dupuyóló nukua du betalepó.

⁸ Atę yaleteita, dāné naaitere ęlamó diā sekeṗyaqsóró, dikitamokélę dętamokélę, dāné naaitere ęlamó kisipa mutu depe tukó wei ala du betalepó.

⁹ Dāné até dua yaleteita, diaaḡ ḡa taosóro matere ḡa nenépatēi, ḡané dere ala diaaḡ kolóló sya fópóló kisipa mutu yalepó.

¹⁰ Ti ḡa diḡatamo betale sukamó, diḡpaae i ala yae yóló, etei dirii ma fo yalepó. “Mepaae whḡtamo kutó dini, dekaýóló ḡaḡe betepa, ti atétere whḡmó naaitere ḡlakó melaḡse,” fo ai yale ape.

¹¹ Diḡkó mepaae whḡrape kutó dini ḡaḡe bitutei, kutó ditu betere nisiyópóló dakeró beterapó dere fo ḡané wosalepó.

¹² Atei kaae so whḡpaae ḡa Tale Yesu Keriso tuḡmó bitu, i ala yae yóló sej fo i dere ape. ḡaḡe ḡḡko betere ala taaróló, tamoyóló bitu, diaaḡ ḡa nokole sḡtóró kutókélé atéro diyae.

¹³ Térapa, mió diḡ depe tukó wei kutó ditu betere norape-ó, diaaḡ ai du betere ala wisi taaréni, ai alatóro yó tawae.

¹⁴ Mepaae whḡ denétamo ḡané i asemó ere fo sya fóló erénitepata, ti atétere whḡné noa alakó déro kelaasepóló mo wisiyóló kaae tawae. Ti noatepae, ama dere alamó atóro ḡaḡe yópólópa, atamo betamó betere ala ó kotere alakélé ini, ḡ ama kae beterópóló diḡ kae betae.

¹⁵ Tétutei, ḡpaae diaaḡ bóe whḡpaae eratere ala kaae ini, diaaḡ notóro beterópóló, atei ala ekésé yóló ḡpaae dirii ma fotei yae.

Mo kemerótu kḡleó yale fo

¹⁶ Téró yaḡo kemeróturaalu dere fo i ape. Betere dokḡ fea diaaḡ noa alakó yaaitēpa, ti hosaa muni deyóló dua betere bete Talené diḡpaae eróturaalu, Tale diḡ featamo betamó betó tawópóló yae.

¹⁷ Ita, Yaḡo naasenétei aseýóló diḡpaae kḡleó dere fota, ḡ Pol-né dapó. Yaḡo be hulua dokḡ feapaae faletua dere aseḡ diaaḡ kilituraalu, ita Pol-né naasené erapóló tuḡ muópóló dapó. Itei kaae naase ḡaapa kilitu, ḡtóró ḡḡtipóló kisipa yae.

¹⁸ Térapa, ḡané Tale Yesu Kerisoné ama ḡaḡe hamokoróló tao sere ala wisinaale diḡ featamo mulópóló yae.

1 Timoti

¹ Ɛta da aluyaqsóro tao sale Kótóro da take mo wisiyólo betaaire bete Tale Yesu Kerisotamoné kale fo wisi erale fae yólo doteyale whi Pol-né i ase dere ape.

² Ti i dere fota, Yesu Kerisoné ala tuámó beterojólo, yalo deyólo betero bete naale Timotipaae dapa, dané Aya Kótóro Tale Yesu Kerisotamo tuámó kaarólo wó tare hale hamokorólo eratere alakélé, kolené sukólo tao sere alakélé, hosaa muni deyólo mo dua betere alakélé, yapaae erójólo yae.

Tukólo muló betere fo yó matere whirapené dere fo wosaqse yale fo

³ Ɛ Masedonia hae kwiapaae faairaalu, yapaae i ala yae yólo setu betale fo kaae momó dapa wosae. Mepaae whirapené kapala fotei Kótóné fo i ape yólo yó mótu betereitei foné sóro sesé du betaasejólo, ya Epesus be taarólo feni, aimótóro betae dere fota hale meipó.

⁴ Mepaae dolaa fo ó noutererapené doi mole alarape wosaairaalu keteke butu betaqsóro sesé du betaasejólo, dapó. Ai alarapénéta, Kótóné so whi mo betá kiswa muóló betereni, kae kae kiswa muóló betere ala kaarótu beterajólo. Atétere alané Kótóné erae dere ala erótumitei, mo kiswa tiki tiratere alané betá Kótóné kutó dirótu beterajólo.

⁵ Yalo yapaae i alarape yae yólo se dere fota, noa ala yaasejólo dumipó. Da fea yaala sóko fole alatóroti du betaai dapó. Ti ai yaala sóko fole ala kaaratere beterape i ape. Hosaa tuámó me alatamo hosekeni, mo wisi alatóroti muóo, mepaae yale dowi alarape haqeamó yó melólo mo wisi kiswa betá muóo, tué tiki tiratere alakélé tómó ini, mo ti tiróo, du betereiteiné yaala sóko fole ala kaarótu beterajólo.

⁶ Mepaae whirapeta bete muleire fo wosaairaalu, i bete mole fo wisi taarólo ai fele ape.

⁷ Ti ai whirape atimata, Kótóné kale yólo muló betere fo yó matere whi betaaitapó du betereitei, atimané yó mótu betere foró ai fo betetamo atima wisiyólo tué irumeitei, hale foné maaté mo diriyólo kisiparapó du beterajólo.

⁸ Ti Kótóné yae yólo tukólo muló betere fo mepaae whiné mo donoyólo erótu betepa, ti doni mo wisirapó.

⁹⁻¹¹ Ti Kótóné ama i ala yae yólo muló betere fota, mo donoyólo fole whirapené dosayójólo tukólo muló bitinitei, Kótóné yólo muló betere fo tukólo dowi alarape du betere whirapené dosayójólo tukólo muló betereitei dané kisiparapó. Ti ai whirapené du betere alarape i ape. Yaqse yólo muló betere fo tikitere alakélé, tetéroló kaae tare whirape aqmo bitini hóraterere alakélé kótó bitinipólo ama ala eraalo hóratereteikélé, mo sonaalei dowi ala du betereiteikélé, wisi ala ini, dowi alatóro hale yó tareteikélé, kótóné fo wosetere alaró apaae momatere alatamo initereteikélé, hae aya ó mo so whi dóló sukunatere alakélé sotamo, nópu nokole alakélé, so ó whi hamomatamotei nópu nokele alakélé, kutó diratere whi beteraai dotonólo duputere alakélé, kapala fo dere alakélé, me whipaae i ala eraalopó yóloitei mo eréni, dilikitere alakélé, mepaae kae kae dere alarapénékélé, Kótóné fo wisitamo bóe dóló só derótu betere ala mo dorapó. Mepaae whirapené yó mótu betere foró kale mió wosetu betere fo wisitamo betá alatóro epa mo wisirapó. Ti ai fota, mo wisi alamaaté erótu betere Kótóné epaae nao wisiyólo kaae taru, so whipaae yó melale fae yalepó.

Talené Pol hamokorólo tao suraalu erale ala

12 E fotoko bulale seké dané Tale Yesu Kerisoné ama kutó dirótóro tawaalopólo kisipa mutu, e fopeyólo sóro beteró bettereteiné, yálo mo kée du beterapó.

13 Take eta, Kótóné doi dorólo faletere whi betóo, ama so whi dóló susupuraterere alakélé yóo, hapale fopaae buóló hõle fo dere whi betóo epatei, Talené kolené sukuturaaalu e tao salepó. Ti noatepae, e apaae kisipa tiki tiréni yaletéiné kóló kóló iru, ai alarape hõko du betalepó.

14 Dá tetéroló kaae tare Talené hãle hamokorólo tao sere ala wisinaale epaae mo dekéro eró tawóo, ai alatamo touróturaaalu Yesu Keriso tuámó kaayólo wou betere kisipa tiki tiratere alaró yaala sóko fu betere alata-mokélé, epaae eróo du betalepó.

15 I fota, so whi feané wosóló mo bete mole fo dapólo tué tiki tiraaire fopa, wosae. Yesu Keriso i haepaae waletéita, dowi ala du betere so whi aluyaqsóro tao saai walepó. Yálo du betale dowi alané mepaae so whiné du betale dowi ala tetéroló mo doasi dowi ala du betalepó.

16 Atéyale betené take yálo du betale dowi alamó Yesu Kerisoné ama e kwia matere ala folo hapale ini, kolené sukuturaaalu kaae taté fóló, nalo tao salepó. Ti até yale beteta, hãle meipó. Take nalo Talepaae tué tiki tiróló, mo ti betó tawaaire bete saaire so whiné epaae erale ala tué muturaaalu Taleta, atei kaae Tale beterapólo tué muópólo eralepó.

17 Térapa, dá tetéroló kaae tare mo doasi topo whiãta sukókélé ini yóo, whi betanékéle mo kilini yóo, iruraaalu, mo ti hãle betó tare Kótó betátóro betterapa, mo ama kae ere ala wisinaale eraté furaalu, ama doi doasi doi mulópólo yae. Mo kée! Teyópólo yae.

18 Yálo hosaa mole naale Timoti-ó, Kótóné mepaae whiãrapepaae yó matepa atimanémo, yã tué muóló yale fo kaae mió yalokélé yapaae i asemó dere fo wisiyólo dosayólo kisiparu sya fae. Naaotamo ai fo wisiyólo sya fóló eró tapata, ti dané bóe whiãtamo bóe wisiyólo dóo, tué tiki tiratere alakélé yó tawóo, naao tiki tuãpaae me hãsóko fole alakélé muni yóo, yaalo ai ape.

19 Mepaae whiãrapeta, ai alarape sya fóló eréni, hõratereteiné kale wei nuku fetée fóló dotu dere kaae, atimané tué tiki tiraté fu betale alakélé haepaae derepelepó.

20 Atéyale whiãrapékó whi tamó Haimeneasiró Aleksandatamo beterapó. Ai sekétamoné du betere alané Kótóné doi wisinaale doratere ala hãle deté fu betaqsóro, yãlotei Satan-né naase tuãpaae mulalepó. Ti atéyaleiteita hãle meipó. Atimaamo sekéi ala suraalu, atimaamonétei yale alamó dapólo kisipa feteyólo, Kótópaae wópólo eralepó.

2

Talené doi sóro horatere ala etéro yae yólo yó male fo

1-2 I haemó betó mole so whi feamó momaróturaaalu, tetéroló betere topo whiãrapemókélé, atimané mepaae alarape tetéroló kaae tanópólo sóro beteró betere whiãrapemókélé momarótu betae. Atéro momaróturaaalu, Kótópaae me alakó erae yólo wosetere fokélé yóo, mepaae so whi Kótóné tao sópólo momaratere alakélé yóo, Talepaae mo kée dere fokélé yóo, du betaasepólo dapó. Ti noa ala yópólo dumipó. Dá Kótóné mo ama kae beteró betere so whi bituraaalu, ama ala erótu betepa mepaae whiãrapené bóe dóló sesétere ala yaqsóro, mo dua beterópólo momatu betae.

³ Ti atéro momatu betere alata doni, mo wisipa da aluyaqsóro tao su betere Kótóné kolóló, donoi ala du beterapó kisipa mutapó.

⁴⁻⁶ Ti Kótóné amata, so whi feané mo fo bete wisiyólo tuépa, aluyaqsóro tao saai du betere ape. Ti noatepae, Kótóta betátóro bituraalu, Kótóro so whítamo tuámó betere whi Yesu Keriso áta, mo whítóro beterapó. So whi feané kilituraalu ita Kótónépó yópóló, kale tukóló mulale be demótóro so whi fea sukóló aluyaqsóro tao suraalu, ama betere betené duputamoróló sukálepó.

⁷ Atére ala bete yó melópóló, Kótóné ę sóro beteró beterapó. I du betere fota, kapala mei mo fo dapó. Juda fake mei, kae fake so whipaae kale doasi topo whiné fo i ape yóló yó matere *aposolo* whi betóo, Kótóné kutó dirane fae yóló dotonatepa ama kutó diratere whi betóo, kale mo fo betekélé so whi feané wosóló kisipa tiki tirópóló yó matere whi betóo erópóló, Kótónétei ę sóro beteralepó.

⁸⁻¹⁰ Yalo i dere ma fota, diá whirapené Talepaae momaturaalu, momatere bemómaaté ini, kae kae hoko tikimókélé du betae. Atéturaalu, fopaae buóló hõle sere ala ini, mo ama kae beteró betere so whi bitu, naase horóló Talepaae momatu beterópóló dapó. I dere ma fo kaae diá sorapepaaekélé dapa wosae. Diá Tale aqmó sukóló bitu, ama doi hale sóro horóló momatu ai betera, diaaą tó tikimó deraai doasi *moniné* duputere kuti ó meleke ó au yaaire *kold kapané* aleale ęla ęla ó mepaae topo niki dokotere ęla ęlapaae doasi kisipa muaqsé. Diá Kótóné fo wosetere sukamó ó momayaairaaalu, whiné au nópóló deratere kuti deréni, Talené ala sya fu betere sorapené kuti derótu dere kaae yóló deratepata, ti mo so whi feané kolóló mo donoi kuti deró beterapóló kisipa muaalópó. Diaaą tó tiki maaté auraaí kisipa muni, tó tikiné dere wisi alané tiki tuapaaekélé aurótu betae. Ai ala epa Kótóné kilitu, kelaalo mo kokorapó yópóló yae.

¹¹⁻¹² Diątamo betó mole Keriso sorapené Talené ala tué yaai dere alata, ti kaae tare whi aqmó sukóló hipa fi dua beterópóló yae. Mepaae sorapené whi yó matere ala ó whi tetéroló kaae tatere ala ini yóo, whiné dere fokélé tikini yóo yóló, whirape aqmó sukóló mo dua beterópóló yae.

¹³ Ti noa betené meipó. Folosóro Kótóné Adam-pi aleyóló nalo so Ipi alipakalepó.

¹⁴ Wuliné soró whítamo dilikale sukamó whi Adam dilikinitei, kale so Ipi dilikipakalepó. Tétepa kale soné mo dere nisiyóló, wosóló sya feleteiné dowi ala ipakalepó.

¹⁵ Atépatéi, sorape atimata mo kisipa tiki tiratere ala yóo, yaala sókó fole alakélé yóo, ama mo kae beteró betere sorape bituraalu, mo donoi alakélé deté fu betóo iru, naale senaale deté fu betepakélé Talené atima aluyaqsóro tao saalópó.

3

Tetéroló kaae tare whi disiró dikon whirapetamomó dere fo

¹ I dere fota, mo tué tiki tiróló betaaire fopa wosae. Mepaae whi detamo Kótóné so whi tetéroló kaae tawaaire whi betaai kisipa mutupata, ti ai whiné mo kutó wisinaalepóló diyaai tué mutu dapó.

²⁻³ Kótóné so whi tetéroló kaae tawaaire whi sóro beteraaitepata, ti i alarape sya fóló du betere whi sóro beteranérapó. So whi feané keletómó me alakélé ini, mo wisiyóló dua betóo, betą sotóro dokóló betóo, topo doyóló

keyaa fópóló, *wain* wẹi mo dekéro nélite wẹi betóo, mepaae ala yaairaaalu hapale ini, tẹteróló mo dua kisipa tekeyóló yóo, so wẹi feané kolóló wisi ala dere wẹi betera pọ yópóló dua betóo, uké wale so wẹi wisiyóló dape sóro firatere wẹi betóo, Kótóné fo yó melaai fosó fosóre wẹi betóo, topo dotere wẹi nóló keyaa fenitere wẹi betóo, fopaae buóló hqle sere ala hapale ini, mo dua naame yóló betere wẹi betóo, me whítamo fonétei u só derótu i só derótu yóló dokó dokó ini, mo dua betóo, *monimó* ekele yóló hosaa fake initere wẹi betóo epa, ti atére wẹi sóro beterae.

4-5 Atéro bituraalu, ama so naale senaale mo wisiyóló tẹteróló kaae tapa, naale senaalenékélé alimané dere fo wosóló mo dua bitu, ama alimané doi sóro horaaitere alamaaté du betepa, ti atei kaae wẹi mo sumó sóro beteranérapó. Mepaae whínétamo ama so naale senaale wisiyóló tẹteróló kaae tawaaire kisipa initepa, ti Kótóné so whíkélé netéro wisiyóló kaae tawaaoló?

6 Teó wale Keriso whítei so wẹi kaae tanópóló sóro beteraqse. Ti noatapa meipó. Atei kaae whíné kaae taru ẹ so wẹi tẹteróló kaae tare doasi whípóló, bopé faketu betepa, Kótóné fo tokótamo yóló Satan só deróló kwia materetei atére wẹi akélé saqsóro dapó. Téyaqsóro, belapaae hqle betere so whítamokélé mo dua bitu, wisi ala du betepa, ti ai whíné so wẹi kaae tanópóló sóro beterae. Ti noa ala yaqsóro dumipó. Ama yale dowi alamó, ẹ haleturaalu Satan-né hemó daqsóro dapó.

7-9 *Dikon* whirape sóro beteraai depata, ti u kale whirape du betere kaae, atimané dere ala so wẹi feané kolóló i whíta mo wisirapó depa, ti ai wẹi *dikon* sóro beteranérapó. Kapala fo dekaaporóló ini yóo, topo dotere *wain* wẹi dekéro nokole alakélé ini yóo, kapala mepaae whirape dilikóló *moni* sere ala ini yóo, hosaa tuámó me ala muni tuẹ tiki tiróló bitu, take kinóló muale bete mole fo diriyóló yó tare wẹi sumó sóro beteranérapó.

10 Atéro sóro beteraai, ama dere alapi kaae keleralemótamo, ama ditere kutó ó dere ala hasókó fóló me dowi ala initepa, ti Kótóné ki diyópóló sóro beterae.

11 Atére kaae, kale *dikon* whirapené somarapekélé mo so whíné kilituraalu ita, mo so wisipó yópóló yae. Atimané mepaae so wẹi eratere fo ini yóo, *wain* wẹi mo dekéro neni mo tóróti nóo, fea ala duraalukélé hqko ini, mo wisiyóló yó tawóo, du betere so beterópóló yae.

12-13 Diánétamo wẹi betákó *dikon* sóro beteraai depa, ti so betatóro dokóo, ama naale senaalekélé, ẹtamo betámó betere so whíkélé, mo wisiyóló tẹteróló kaae tawóo epa, ti atei kaae wẹi sumó sóro beteranérapó. Ai sóro beteratere whirapené kutó mo wisiyóló dité fu betere kilituraalu, i whirapeta mo wisi ala du betera póló doi sóro horateremó wikélé ini, halaatere ala mo ti fakeraté fóló asane furaalu, Yesu Kerisopaae kisipa tiró betere whirape betaalo ai ape.

14-15 Ẹta felekemó diẹ beterepaae waai kisipa mutupatei, ẹ waaire tu mepaae alané sesépa, diẹ fea hqko bitini, mo wisiyóló Kótóné naale senaaletóro beterópóló i asetu betere ape. Kótóné so wẹi fea ti betá bemó betere sọ ai betere ape. Atéro touróló betere so whíta, mo ti betó tare Kótóné kale mo fo wisi hqle muaqsóro, be mo diriyóló daalópóló hulua elekéro iru elekétamo kaae, ai dere ape.

16 I dere bete mole fota, so wẹi feané mo diriyóló tuẹre fopa wosae. Kótóné ama mo doa ere ala wisinaale hqle tómó mole kwia maaté dané kisiparetei,

kinóló mole bete turó netéró kisipa yaaloé?
 Ti ą mo so whinė kolópóló mo whı tiki daayóló wóo,
 so whiné ą kilitu mo whımaaté nisi yaqsóro,
 Kótótóro beterapó yópóló Dęi Kepe Wisinétei eróo,
ensel-rapenékélé ą mo kolóo,
 kae kae tiki daae mole so whinėkélé ą kisipa yópóló yó maté kweyóo,
 hae kwia feamó betóló fale so whiné ama dere fo wosóló kisipa tiki tiróo,
 Kótóné ama kae ere dę tuámó beteraai dapesó holóo, erapó.

4

Timotipaae i ala yaeró yale ma fo

¹ Kale Dęi Kepe Wisiné haķeamó yó mótu betere fo i dapa wosae. Kemeyaaire sukamó mepaae so whırape Kótópaae tuę tiki tiró betteretei taaróló, kapala dilikitere keperapené i fo yae yóló yó mótu betere whırapené dere fo wosóló sya faalo ai ape.

² Ai fo yó mótu betere whırapeta, kapala fo bole whırapetei, Talené fo yó matere whırape ąrapó. Atéró yó mótu betere whırapeta, atimané deté fu betere dowi alané haletere ala ó witere ala ini, atima hosaa mo tóruyóló hąle ąla nisiró beterapó.

³ Atimané mo so whıpaae so dokotere alakélé yaqse yóo, mepaae nokole ąlakélé naqse yóo du beterapó. Ti ai naqse yóló sesétu betere ąlata, mo fo bete tuęruraalu Kótópaae tuę tiki tiróló betere so whiné mo kée yóló nópóló Kótónétei ai ąla ąla aleyóló muló beterapó.

⁴ Ti noatepa meipó. Kótóné aleyóló muló betere ąla feata, dorapóló taae faréni, mo wisirapóló Talepaae mo kée yóló nenérápó.

⁵ Ti noatepa meipó. Kótóné fo dosąayóló tuęruraalu moma yó tareteiné fea ąla Talené wisiróló, ama kae tukóló muló beterapó.

⁶ Ti yaąa, tuę tiki tiraaire fo wisi mepaae whırapené yó matepa wosóló, ai fo wisi tuámó doayalepó. Téyaletéiné yaąo yaąpaae kale yale forape Kereso no nerapéné wosópóló yó mótu betepa, ti ya Yesu Kerisoné Kutó diratere whı wisi betaalo ai ape.

⁷ Térapa, Kótóné ala aluraairaaalu, mepaae bete munire kae kae doląa foró, so disirapené bete munire fotamo du betepa, mo nisiyóló sya faqse. Tényi, Kótóné ala wisinaale betą ya tuąpaae erópóló, naaotei fotoką bulatere alatóró yó tawae.

⁸ Ti noatepae, hąle tó tiki fotoką buópóló deté fu betere alata, ti sawa hąleke sukamómaaté yóló kemeyaalotei, Kótóné ama ere ala wisi ya tuámó moleteiné kae kae ala ya tuąpaae eratepa, ai eratere ala tuąpaaekélé, wisi alatóró erótu beterapó. Ti mió dą i haemó betere alimó mo ti betere bete sóro tawóo, take nalo waaire alimókélé wisi alatóró mupa kolóo yaalopó.

⁹ Yaąo yaąpaae i dere fota, so whı feané wosóló mopóló tuę tiki tirópóló dapó. Take waaire alimó dąné mo wisi ala wisi kelaalopóló kisipa mutu, mo ti betó tare Kótópaae kisipa tiratapó.

¹⁰ Ti ąta, so whı fea aluyaqsóro tao saaire Kótó bettereteiné mo ąpaae tuę tiki tiró betere so whırape betą tao su beterapó. Atétu betere alamó tuę muturaalu, dą ketekę buóló depe tukó wei ala i du betere ape.

¹¹ Yaąo i yó melale forape so whı feané wosóló deté fu beterópóló yó mótu betae.

¹² Mepaae whīrapenē ya teó kokopei whīpóló kisipa mutu, naao yó mótu betere fo wosaalomeipóló faleyaqsóró, naao du betere fokélé, betere alakélé, yaala sókó fu betere alakélé, kisipa tiki tiró betere alakélé, me dowi alatamo hosekényi, mo kae betere ala Keriso so whī feané kolóló, mo wisirapóló naao du betere ala sya wóló du beterpóló yae.

¹³ Ẹ ya beterepaae waai teópatei, mepaae kae kae alarape fea naao taaróló, Kótóné asemó yóló muló betere fo betā so whī feané wosópóló haķeamó dosāyáo, so whī deķayóló haepaae derepaqsóró ketekē bulatere fokélé yó meló, Kótóné bete mole fo i ape yóló, yó matere alakélé taaréni mo yó tawae.

¹⁴ Atétu bitu, kale Keriso so whī tētéróló kaae tanópóló sóró betero betere whīrapenē naao tikimó naase mulóló momarótu betepa, Kótóné me whīpaae i fo yae depa yale sukamó, Deī Kepe Wisiné wisi ọla wisi yamó haķe melalepó.

¹⁵ So whī feané naao ai du betere wisi ala wisi fakeraté fu betereitei kolóló, mo wisirapó yópóló kisipa keterényi, ai alapaetóró ketekē buóló erótu betae.

¹⁶ Téturaalu, naao betere alaró yó mótu betere fotamo mo hotowayóló kaae taru, naao ai yó tare ala deķayóló taaréni, haķe yótóró tawae. Ai alatamo yó tapa, ti yaķélé, naao yó mótu betere so whīķélé aluyaqsóró, tao saalopó.

5

Whī disiraperó wulia sorapetamo, wae sóró kutó diratere whīrapeķélé feapaae i ala yae yale fo

¹ Yaťa teó whīpa, ma fo duraalu mepaae whī disirape foné sóró deterainé ini, mo naao ayapaae dere ma fo kaae dua yae.

² Teó kokopei whīrapepaaekélé, naao no apupaae eratere ala kaaetóró eró, mepaae so disipaaekélé mo naao haepaae dere ala kaae eró, teó seimale sorapepaaekélé, mo naao ne apupaae dere ala kaaetóró eróo duraalu, mo wisi kisipa betā muóló erótu betae.

³ Naale senaale mei, mo doasi yaķaťu betere wulia sorape keterényi mo wisiyóló tao sua yae.

⁴ Tétu betā wulia soné ama naale senaale ó ama naale senaalené deale naale senaale betepata, ti ai naale senaalené Kótóné ala eróturaalu, atimané hama alima kaae tatu yale kaae, atimané auma serekélé atéro kaae tapa, ti Kótóné mo wisirapó kisipa muaalopó.

⁵ Téretei, mepaae wulia so tao saaire so whī bitini, mo yaķaťu bitutei Kótópaae tué tiki tiróló, take nalo betaaire alimó wisi ala wisi kelaalopóló kaae tawóló bitu, dilikitamokélé, deťamokélé, Kótópaae tao sae yóló moma yó tarapó.

⁶ Tétu betepatei, mepaae wulia so ama tó tikiné eķelere alamaaté du betepata, ti ai so a mo betepatei sukune whī aorapó.

⁷ I ala yae yóló du betere forapeķélé, mo so whī feané wosóló sya fópóló yae. Ti noa yópóló dumipó. Mepaae Keriso so whīné wisi ala dumipóló eratere fo yaqsóró dapó.

⁸ Mepaae whīrapenétamo ama kili whī so tao sóró kaae tani yóo, ama soró naale senaale tamokélé wisiyóló kaae tani yóo depa, ti atétere whīné Kótópaae tué tiki tiró betere ala amatei faleyóló, i wisi ala inipóló dere fo yaosóró, mo whīrapenē du betere alakélé tēteraasepóló dapó.

⁹ Diā Keriso so whīné mepaae wulia betere sorape ọla ọla yaķaťepa, tao saaire fo i dapa wosae. Diaaķ mepaae wulia sorape tao saairaalu, doi mole

tikimó betā wulia so 60 ba fotamo kemenipa, ti kale sorapené doi mole tikimó touróló mulaqse.

¹⁰ Motamo ama oma aqmótóro bitu, wisi ala erótu betale doi mole so betepa, ti ai soné doi asenérápó. Ti ai erótu betale wisi alarapeta etérópó. Naale senaale wisiyóló kaae taté fu betale alakélé, uké wale whĩrape wisiyóló dape su betale alakélé, mepaae sorapené naale senaalené di dasutu dere kaae, Kótóné so whĩ tao sóro erótu betale wisi alakélé, mepaae kae kae seketerere so whĩ tao suayale alakélé, kae kae du betere wisi alatamo touróló du betepata, ti atei kaae wulia soné doi asenérápó.

¹¹ Tétu, mepaae wulia betere teó sorapené doi mepaae doi mole wulia sorapetamo touróló mulaqse. Ti noa yaqsóro dumipó. Atima Yesu Kerisoné kutó diraalopóló yóló mulale fo tetéróló, nalomo whĩ kaetamo furaalu, tikaqsóro dapó.

¹² Atéro whĩtamo furaalu, folosóro yóló mulale fo tikale betené dowi dupu saqsóropó.

¹³ Ti ai alamaaté meitei, atima kutókélé dini, deokayóló hale bitu, mené bepe bitiré kotere alamaaté dua dapó. Atéro hoko bitiré kuturaalu, kutó ditere nisi yópóló dere alakélé, mepaae so whĩ eraterere fokélé, mo enénire fokélé hoko deté kutu beterápó.

¹⁴ Mepaae wulia betere teó sorapepaaekélé, ma fo i dapa wosae. Me whĩné diā dokóló naale senaale deyóló diāné be ó nokole q̄la ó mepaae q̄larapekélé wisiyóló kaae tapa, dané bóe whĩ Satan-né dā Keriso fake so whĩ faleyóló só deraaire tū muaqsóro yae.

¹⁵ Mepaae wulia sorapeta, ti kale tū wisi taaróló Satan-né ala eraairaalu, ai tū ai saya fele ape.

¹⁶ Mepaae kisipa tiki tiró betere soné ama kekelé sotamo atima tuamó betepa, ti ai soné atei wulia so mo wisiyóló kaae tanérápó. Ti noayaqsóro meipó. Kale Keriso so whĩrape atima mepaae kekelé meire wulia sorape tao suraalu, kekelé betere wulia sorapetamo bipi yaqsóro, kekelé betó mole wulia sorapeta, ti atima kekelénétóro tao sua yópóló yae.

¹⁷ Fo meta i ape. Kale Keriso so whĩ tetéróló kaae tanópóló, sóro beteró betere whĩrape atima Kótóné so whĩ mo wisiyóló dapesó fu betepata, ti atima doi mulatere ala mo ti tómó beleróló mo doa doi mulópóló yae. Atépatēi, mepaae tetéróló kaae tare whĩrape atimané diyópóló tukóló muló betere kutóta, ti Kótóné fo yó mótu betere alaró Keriso whĩ ketekē bulatere fotamo eró tare whĩrape, ti mo doa doi mulópóló hale sóro horótu betae.

¹⁸ Ti noatepae, i aseýóló muló betere fo tué mueae. Kale *bulmakau* hupurapené whiti ne ó *bali* ne ke whĩné naairetei sóko fópóló, teiya teiya duraalu mepaae ke naqsóropóló kulumu faaraqse. Ai dere fo kaae me i ape. Kutó diratere whĩné ama diale kutómó dupu sópóló melae fo aseýóló muló beterápó.

¹⁹ Térapa, me fo i ape. Betā whĩné duraalu, kale tetéróló kaae tare whĩné i dowi ala depa kelalépó, dere fo wosaqse. Motamo, tamo ó sore whĩné kelalépó depa, ti ai kale dowi ala yale whĩ so whĩ feané keletómó foné sae.

²⁰ Ti noa yópóló meipó. Mepaae whĩrapekélé ai dere ala kolóló wiyópólóropó.

²¹ Yalo i dosqayale alarape yae yóló yapaae du betere fo hasóko feni, mo eró taruraalu naao hosaa mole so whĩpaaemo wisi ala eróo, mepaae so whĩpaae kae ala eróo yaqse. Tétu, mené dere fo bete wisinipatei taleturaalu, atimané take du betale alamó kisipa mutu, miókélé i ala mo du yalepóló tao sere

ala ó só deratere ala momókó yaqse. Ti i dere fota, Kótóné kele tómókélé, Yesu Kerisoné kele tómókélé, ama kae sóró betero betere *ensel-rapené* kele tómókélé, yało yaƣaae i ala mo yae yólo i mulatere ape.

²² Mepaae wh̄i Kótóné so wh̄i ƣeteróló kaae tanópóló sóró beteraai depata, ti hapale h̄oko sóró betereni, ama betere alapi k̄aae kolóló, sawa kaae taté fae. Téřalemó, ama dere alatamo mo wisipa, ti ama tikimó naase mulóló sóró beterae. Mepaae wh̄irape dowi ala du betepa, naaotamo ai ala ekesé yólo sesétere fo initepata, ti yaƣkélé ai dowi ala kwia ai sere ape. Téyaqsóró, naao du betere wisi ala me dowi alatamo hosekényi, mo wisi alamaaté du betere wh̄i betae.

²³ Téřuraalu, ya suka fea daló tare kae kae kisiró depe tuřmó daale kisi betetamo wisiyópóló, mo weřimaaté néni *wain* weřikélé sawa téti nukua yae.

²⁴ Mepaae so wh̄i atimané h̄akeamó du betere dowi alata, so wh̄i feané kolóló tuřrapó. Atéreteiné ai du betere dowi alamó fo tokótamo yólo kwia saaire be de teópatei, atima só deró beteraapóló, so wh̄i feané kolóló tuřrapó. Mepaae so wh̄i atimané kinóló deté fu betere dowi ala take fo tokótamo yólo talatere sukamó h̄akearatepa kelaalopó.

²⁵ Atétere kaae, mepaae h̄akeamó deté fu betere wisi alakélé, ti so wh̄i feané kelerapó. Mepaae kikiti deté fu betere wisi alarapekélé ti so wh̄i feané keletómó hiranénipó.

6

¹ Kutó dirópóló wae sóró betero betere wh̄irape feapaae dere fo i ape. Kótóné doiró dané yó mótu betere fotamo mepaae so wh̄iné faleyóló doka doka yaqsóró, ai wh̄irape atima wae sóró dupuyale wh̄i aqmó sukóló bitu, kutó mo wisióló diraté fu beteraapóló yae.

² Mepaae wae sale wh̄i talerapeta, ti Keriso wh̄irapepó. Ai wh̄irapeta, kale wae sale wh̄irape atimané nopóló kisipa muóló, atima aqmó betere h̄oyóló deka kutó dini, mo doa ketekę buóló dirópóló yae. Ti noatapa meipó. Atima ai ditu betere kutómó botokotere ęlata, ti Kótópaae kisipa tiki tiróló betere Keriso no apunétóro naalo ai ape. Téřapa, i yae yólo du betere fo yó móturaalu, mo dirii ma fo du betae.

Moni-mó hosaa muaqse yólo ere fo

³ Mepaae wh̄irapenétamo kapala fotei Kótóné fo i ape yólo yó mótu betepata, ti ai wh̄iné Tale Yesu Kerisoné yó matere fo wisiró Kótóné ala i ape yólo yó matere fotamo sya fumipó. Ti ai wh̄iné ama dere alata, wisirapóló bopé faketu betereiné betę alakókélé mo kisipanipó. Ama nomarapetamo betę tuę muóló bitini, mo sawa fomótei doasi fo nisiyóló dóroi du betere alaró u ƣeterótu i ƣeterótu dere alatamo du betereiné ama kisipa tiki wisini, mo dorapó.

⁴ Atéturaalu, mepaae wh̄iné dere ala kolóló ękélé até enée yólo dei kisipa mutereiteikélé, kae kae ęlamó alale suraalu h̄ole sere alakélé, me wh̄i dei tuę muópóló kae kae eratere fokélé, me wh̄iné me dowi ala depa kilinitei, yalemolópóló h̄aletei eratere fokélé, dua dapó.

⁵ Ti ai alarape du betere wh̄irapeta, mo foné bete sawakélé atima tuřmó muni, mo dowi kisipatóró muluraalu atimasisitei h̄ole fomaaté yó tarapó. Téřuraalu, Kótóné ala erateretei doasi *moni* sere tuę mole nisiyóló du beteraapó.

⁶ Téřatei, Kótóné ala erótu bitu mepaae ęla ęla mo dekéro saaitapóló kisipa muni, téti suraalu, ita Talené matere ęla supóló supata, ti mo doasi ala ai ape.

⁷ Ti noatepae, ɗa haenɛ depemó betero i haepaae wouraaalu mo betɔ ɔlakélɛ tawóló wénitu dere kaae, ɗa i hae taaróló fukélɛ me ɔla tawóló faalomeipó.

⁸ Téyaaalopa, ɗa mió bituraalukélɛ nokole ɔlaró deraaire kutitamo téti mutupa, ti mo kée yóló wisi tuɛ muóló betenérápó.

⁹ Mepaae so whínétamo ɛ doasi *moni* sóró néli whi betenée yóló kisipa mutupata, ti dowi alamó dée nǒpóló sɔ sere alané kisipa okokoróló ɔlisóró fulapó. Téturaalu, na hemó duku dere kaae dowi alané atima dóló sukunótua dapó. Atéro doasi *monimó* ekele yóló néli whi betenée du betere alanétei kae kae hɔko alaró dowi alatamo kaaróló, so whi doakale hapisɔa sélimó durupu dere kaae, dowi alané atima betere bete mo ti doróló só derótu beterapó.

¹⁰ Ti noatepae, kae kae du betere dowi alata, ti doasi *monikó* senée yóló ekele du betere alané kaarótu beterapó. Mepaae so whi doasi *moni* saaitapóló ketekɛ buturaalu, Kótópaae kisipa tiki tiratere ala taaróló kópaae ai fu betere ape. Ti aita, atimané yale alanétei betere bete mo doróló dei fomaake kisipa mutu beterapó.

Pol-né Timoti fotokɔ bulóturaalu yale fo

¹¹ Kótóné ala erótu betere whi wisi-ó, ai du betere alarapenɛ ya doraɔsóró botokó fóló i alarape sya fu betae. Me dowi alakélɛ muni, mo donoyóló fole alakélɛ, Kótóné ala wisitóró eraté fu betere alakélɛ, tuɛ tiki tiróló bitu naao no netamo yaala sókó fu betere alakélɛ, me sekei ala wapateti me ɔla meipóló fotokɔ buóló Kótóné alatóró eró taru, naameyóló mo dua betae.

¹² Atéro Kótópaae kisipa tiki tiróló bitu, ama ala erótu betere mó bée whinɛ ai wisi alatamo bóe dupata, ti fotokɔ buóló du betae. So whi feané keletómó naao duraalu, Kótópaae tuɛ tiki tiróló beterapó yale sukamó Kótóné, ya mo ti betere bete tuɔpaae bitɔ ape, yalepó. Téyalepa, ai ti betere bete mo diriyóló tao tapatei fóló, kemene fole kwiamó sókó faasepóló dapó.

¹³⁻¹⁴ Fea kae kae betere ɔlaró ere ɔlatamo betere bete mótu betere Kótóné kele tómókélɛ, Pontias Pailat betere felekemó halaainé daalu, mo donoi fomaaté yale seké Yesu Kerisoné kele tómókélɛ, i ala yae yóló mulatere fo ɔsókó fole ala ó dowi ala yalepóló só deratere alakélɛ ini, mo hotowayóló eraté fu betero, ɗa tɛteróló kaae tare Tale Yesu Keriso wale sukamó sókó faasepóló, yaɔo yaɔpaae mo dirii ma fo i yóló mulatere ape.

¹⁵ Tale waaire be ɗɛta, mené ali tanitei, Kótóné ama tukóló muló betere be demótóró waalopó. Fea ala feata, ti amatóró tɛteróló kaae taru, mo wisi alamaaté faanuraalu i haemó betó mole doasi topo whɔraperó mepaae ɔla ɔla tɛteróló kaae tare talerapetamo tɛteró betere Taleta ɔtórótípó.

¹⁶ A betɔ mo kaayólókélɛ ó kemekélɛ ini, mo ti betó tare Kótó beterapó. A ama kae ere ɗɛ tuamó betepa, mo whi betɔkélɛ, a betere felekepaae fenénipó. Mo whi betɔné kolókélɛ inireteiné miókélɛ a kelenénipó. Ai seké ɔtóró dukiróló, mo doasi fotokɔ bole doi kemekélɛ ini, mo hɔle muó taté fu beterepóló yae. Mo kée! Térópóló yae.

¹⁷ I haemó doasi *moni* tare néli whirapenɛ i ala yópóló, ma fo i yóló mulatere ape. Atimané ai tare doasi *monimó* bopé faketuraalu, take nalo ai *moninɛ* atima tao saalopóló kisipa mutu betaɔsóró yae. Ti noatepae, ai *monita*, ti muó tawaaire ɔlapakó kisipa tiki tiraalomeipó. ɔla ɔla fea mótu betere beteta, ti Kótótóró beterapó. Ai Kótóné hamokoróló ɗamó ɔla ɔla fea ɔumó mótu beterapó. Atéro matere ɔla ɔla suraalu, mo kée yóló ɗa hajné

sukóló só tarapó. Tétu betera, take nalo waaire alimó dapaae mo wisi ala eraalopóló kisipa mutu, apaae betá kisipa tiki tiróló beterópóló yae.

¹⁸ Atimapaee diá doasi *moni* tare néli whi biture kaae, diaaḡ du betere wisi alamaaté diá tuamó faanu néli whi beterópóló yae. Atéro bitu, diaaḡ tare ɔla ɔla bukóló mepaae yaḡare so whimó hamokoróló haḡe mótua yae.

¹⁹ Atétu betere alanétei, take waaire alimó mo diriyóló beterópóló, doasi bete muuaire wisi wisi ɔla muté muté horaalo ai ape. Téyaalopa, atima mo ti betere bete mo diriyóló taru du beterópóló, i ala yae yóló yó mótu betae.

²⁰ Timoti-ó, ya melale ɔla wisi me alané ó me whiné doraḡsórópa, hotowayóló kaae tawae. Me bete munire haḡe hoḡo fotei, so whiné mo bete mole fo nisiyópóló kisipa tiraaire fo depa, aita Kótóné bete mole fotamo bóe dilapa, kisipa keteróló sisópaae erae.

²¹ Mepaae whirapené ai fo mo dere nisiyóló Kótópaae tuḡ tiki tiróló betereitei taaróló ai fele ape. Térapa, yaḡo mo hosaa mole no-ó, Talené haḡe hamokoróló tao sere ala ya tuamó muó tanópóló yae.

2 Timoti

¹ I dere ašeta, Kótóné ama tuère ala sya furaalu, dotonale *apose*l whi Pol-né dapó. Yało hosaa mole naale Timoti ya paae Aya Kótóro Tale Yesu Kerisotamo tuámó kaaróló wou betere kolené sukuturaalu hale tao sere alakélé, hosaa muni deyóló mo dua betere alakélé, ya tuámó muó tanópóló yae.

Talené fo aqmó sukóló bitu erótu betae ere fo

³ Yało ayarape deale whirape me dowi ala ini, tué wisi muluraalu, Kótóné ama ala eraté wale kaae, mió yałokélé Yesu Keriso tuámó mo ti betere bete mulapóló kisipa mutu, ę ama kutó i dirótu betere ape.

Tétu deřtamokélé, dikitamokélé, ya kisipa keteréni, momatóró yó taruraalu, Talepaae mo kée dapó.

⁴ Naaó kelemó dorowou betere wole kaapemó kisipa mutu, ę hajné sukai ya kełe wolée i du betere ape.

⁵ Yało tué mutupa naao tué tiki tiratere alata, tómó ini, folosóro naao ausere Lois-ró naao hae Yunis-tamo tuámó iru yale kaae, mió ya tuámókélé mo atérapóló kisipa mutapó.

⁶ Atérapa, naao tikimó yało naase mulale sukamó Kótóné yapaae melale ala mo hale muaqsóropa, si mi holópóló flitu dere kaae, mo doa ketekę buóló erótu betaasepóló, ma fo i dapa wosae.

⁷ Ti noatepae, Kótóné da melale kepe beteta, wiratere kepe ménitei, da mo halaaiyóló, yaala sókó fole ala yóo, da tuámó kae kae mole kisipa tiki haşókó fóló dowi ala yaqsóro, mo wisiyóló teřeróló kaae tawóo yópóló, fotokę bole kepe wisi melalepó.

⁸ Térapa, so whi feané keletómó da teřeróló kaae tare Talené ala etéropóló yó móturaalu, halaainé erótu betae. Ama ala erótu betepa, *dipula* bemó betero betere whi ę kilitukélé hale yaqse. Tényi, kale mió i wosetu betere fo wisi yó mótu betepa, ę su betere sekę kaae mené yapaaekélé eratepa, belée tawae. Ti ai sere sekęta, Kótóné dařmopaae mótu betere fotokę tuámó betepa, ti şumó belenérápó.

⁹ Ti ai sekéné amatei da aluyaqsóro tao sóro ama kae betero betere so whi betero póló a beterepaae ape yaletaita, ti dané me wisi ala dere kolóló initei, Kótóné ama mo eraalopó yóló muló betere ala sya furaalu, hale hamokoróló tao salepó. Da atéro Yesu Keriso tuámó betepa melale hale hamokoróló tao sere alata, i haero şatamo aleyaaiptei meló beterapó.

¹⁰ Ai alata, da tao sere whi Yesu Keriso wale sukamó haķeamó eratepa, so whi feané kelalepó. Ti ai sekénéta, sukutere ala ama sóro mo ti aluróo, mo ti betó tawaaire ala deř tuámó mupa so whiné kolóo yópóló, mió i wosetere kisi fo wisi yó mótu betereiteiné haķearalepó.

¹¹ Mió i wosetu betere kisi fo wisi kae kae be huluamó betó mole so whiné wosópóló Kótóné fo i ape yóló yó melóo, bete mole fokélé yó melóo yópóló, amatei ę dotęyaairaaló sóro beteralepó.

¹² Atétu betere alamó ę sekę su betepatei, wiyóló haletere alakélé dumipó. Ti noatepae, ę tué tiki tiróló betere sekęta, yało mo diriyóló tuéřapó. Atéru, mo hotowayóló kaae tawae yale ala mió i betere alimókélé amatei kaae taté

fóló, take kemene fole sukamókélé ama mo sımó kaae tanérapóló kisipa mutapó.

¹³ Ƴalo yó matepa wosale fo mo diriyóló tué mulu, naao yó mótukélé ai fo kaaetóróti yó mótu betae. Atéro yó móturaalu, Yesu Keriso tuámó bitu, kisipa tiki tiratere alakélé, yaala sókó fole alakélé, yó tawae.

¹⁴ Mené Ƴapaae wisiyóló kaae tawae yóló melale ɔla wisi me ala Ƴaqsóro dá tuámó betere Deji Kepe Wisiné Ƴa fotokqratapa, mo hotowayóló kaae tawae.

¹⁵ Esia hae kwiamó betó mole whirape feané ɛ taaróló fupa, Fikelus-ró Hermosenes-tamokélé ɛ taaróló feletei naao ai tuére ape.

¹⁶ Onesiporus-ró ama be whitamopaae Talené kolené sukóló tao sere ala erópóló yae. Ti noatepae, ɛ *sein* képiné dokóló *dipula* bemó betepa kilitu, atima wiyóló hale ini, wisi ala eraté fu betepa, ɛ kisipa feléyóló betalepó.

¹⁷ A Rom be huluapaae wóló, ɛ momó betererópóló kelaai kikitu wikélé ɔ hókélé ini, mo keteké buóló keketé kutu betero nalo ɛ kelalepó.

¹⁸ Take Tale waaire be demó ama kolené sukóló tao saaire ala wisinaale apaae erópóló yae. Damo Epesus bemó betepa, ama ɛ tao suraalu, kae kae ala eraletei naao ai tuére ape.

2

¹⁻² Térapa, Ƴalo naale-ó, Yesu Kerisoné hãle hamokoróló tao sere ala tuámó fotokɔ buóló betae. Atéro bitu, so whi feané keletómó Ƴalo yó mótu betepa wosale fo naao mepaae mo wisi ala yó tare whirapepaae i kale fo wisi mo wisiyóló kaae tawae yóló sóro beterae. Ti ai whirapeta, hãle whirape meitei, mo so whipaae Kótóné fo yó melaai mo sũre whirapetóro sóro beterae.

³ Dãta, Yesu Kerisoné sóro betero betere diki tare whi wisirape sũ betepa, sekéi ala wapakélé me ɔla meipa, damo betámó titiyóló bitu, hãle belée tawae. I haemó betó mole diki tare whirapené dere ala tué muea.

⁴ Atima tetéroló kaae tare whiné kisipa tiki feléraaire alatóro yó taru, mo so whiné kae kae du betere alatamo hosekéyóló dumipó.

⁵ Atétu dere kaae, mepaae whirape sururu yóló furaalu, i yae yóló muló betere fo wisiyóló sya fenitapata, ti kale folosóro fole whirapené derótua dere topo tao saalomeipó.

⁶ Kutó dituraalu, depe tukó wei ala du betere whinéta, folosóro ɔlumé dere ɔla amapi senérapó.

⁷ Ƴalo i dere fo bete wosóló, noa fo betené dérópóló kisipa tekeyae. Atétepata, ti ai forapené bete Talené Ƴapaae yó melaalopó.

⁸ Ƴalo i yó mótu betere kisi fo wisita, kale Depit-né deté wale whi Yesu Keriso sukóló momó kepaayóló beteraféló du betere fo mo diriyóló wosóló, kisipa muea.

⁹ Ai fo erótu betere mó, ɛ mo dowi ala yale whi kaae *sein* képiné dokóló *dipula* bitu, mo seké su beteraféló. Téretei Kótóné fota *sein* képiné dokóló munipó.

¹⁰ Atérapa, Kótóné sorokó su yóló kae betero betere so whirapeta, Yesu Kerisoné tao sóro mo ti betó tawaaire de tuámó betererópóló kisipa mutu, ɛ kae kae sekéi ala sótóro tarapó.

¹¹ I dere fota, mopóló kisipa tiraaire fopa wosae.

Dã ɔtamo sukutepa, ti dã momó kepaayóló ɔtamo betámó betaalopó.

¹² Mió i betere alimó dāpaae sekei ala wapakélé, hepée taae faróló fupa, ti take nalo waaire alimókélé, fea ala fea ama kaae tare kaae, dākélé q̄tamo betāmó bitu, t̄teróló kaae tawaalopó.

Dānétamo ā tuénipó depa, ti amakélé dāpaae diākélé ā tuénipó fo yaalo ai ape.

¹³ Dānétamo ama ala erótu beteretei hōyóló taalatepa, ti ama dāné dere kaae yaalomeitei, ama yó tare ala hāle yótóró tawaalopó.

Ti noatepae, ama ere ala amatei doróló me kae ala enénipó. Ama du betere ala wisitóró hāle yó tarapó.

Kótóné ama kutó diratere wh̄i wisipó yópóló kutó wisiyóló dirae ere fo

¹⁴ Kótóné fo wisi erótu betere so wh̄rapené kisipa keteraqsóró yó maté fu betae. Tétu, hāle mo sawa fomótei doasi bete mole fo nisiyóló alale sóró u só derótu i só derótu yaqsóró, Kótóné keletómó mo dirii ma fo du betae. Ti noatepae, atei bete munire fo wosetere wh̄rapené kisipa tiki dorótu beterapó.

¹⁵ Naa Kótóné kutó ditu beteretei, hōko dirateremó haleyaqsóró, mo bete mole fo wisi donotóró yó mótu betae. Atétepa, Kótóné naao ai ditu betere kutó wisiyóló kaae kolóló mo wh̄i wisipóló dukiratere fo yópóló, mo doa ketekē buóló erótu betae.

¹⁶ Kótó sisópaae eróló, hāle hōko forape wosaaitapóló faq̄se. Ti noatepa meipó. Atei fo du betere so wh̄ita Kótó kisipa keteróló sisópaae mulóló mo ti aluraté faalo ai ape.

¹⁷ Ai wh̄rapené yó matere fota, dowi humu fakeyóló k̄laaté furaalu, wh̄iné tiki turó dorótu dere kaae, so wh̄i feané kisipa tiki mo ti doraalo ai ape.

¹⁸ Ai fo yó mótu betere wh̄irapekó Haimeniasisró Piletus-tamo kale mo fo wisi taaróló ai fele ape. Ti atimaamoné etei fo du beterapó. Dā Keriso so wh̄ita, take kepaayóló beteretei, momómo kae kepaayaalomeipó du beterapó. Atétere foné mepaae so wh̄iné tuē tiki tiró betere ala mo dorótu beterapó.

¹⁹ Tétepatei, Kótóné mo ti muó tawaaire bete tukóló muló betere kapo fake tómótei i fo aseýóló muló beterapó.

“Talené ama naale senaleta, ti amatóró tuérápó.”

Fo me i ape.

“Talené ama ala erótu betere so wh̄i feata, ti ama so wh̄ipa, dowi ala mo taaróló kae betae.”

²⁰⁻²¹ Betā néli wh̄iné ama doakale t̄ene be dolomó, *kold kaparó silpa kapatamoné* aleale wisi wisi ɔla muó, mepaae mo ni fakeró haetamoné aleale ɔla ɔlakélé muó, erapó. Atére ɔla ɔla mepaae mo wisi kutó maaté diyaaairaaalu bukóló kae muló, mepaae ɔla ɔla, ti hāle hōko kutó diyaaai saaitapóló kae muló, dua dapó. Mepaae wh̄i dené hāle bete munire ala sisópaae mulóló, me alakélé munipa, ti mepaae kae kae wisi ala ai wh̄iné sumó eranérápóló kisipa mutu, Talené taleyóló kae beteró beteratapó.

²² Teó so wh̄iné ek̄le yóló du betere dowi ala yapaaekélé eraqsóró, mo hotowayóló kaae tawae. Atéro, Kótóné so wh̄i atima hosaa tuāmó mo wisi kisipa betā mulu, Talepaae momatu betere so wh̄itamó yakélé betāmó bitu, mo donoi alamaaté yó tawóo, tuē tiki tiratere alakélé yóo, yaala sókó fóló hosaa muni deyóló dua betóo iru, ketekē buóló eraté fu betae.

²³ Topo doyoóló okokoi kisipa mole wh̄irapené u só derótu i só derótu dere kaae momókó yaqse. Ti noatepae, atétere alané h̄le sere ala kaarótu betereitei naao ai tuére ape.

²⁴ Ti atei kaae ala Talené kutó diratere wh̄iné dere ala meipa, mo yaqse. Téni, so wh̄i featamo mo dua naameyóóló bitu, Kótóné fo wisi bet̄a yó melatere fosó fosóre wh̄i betae. Menétamo yaṗaae dowi ala eratepa, ṗaae kwia tokó melaai kisipa muni, mo donoi ala bet̄a erótu betae.

²⁵ Kótóné kutó diratere wh̄irapetamo bóe du betere wh̄irapepaae Kótóné fo wisi mo dua naameyóóló yó mótu betae. Ti ai bóe du betere alata, h̄le meipó. Satan-né ama kisipa mole ala eróṗóóló, atima ama hemó ai daló betere ape. Atérapa, ai yó matere fo wisi woseté furaalu, Kótóné atima kisipa tiki feteróṗóóló dua yó mótu betae.

²⁶ Atéro feteratepa, mo foné bete diriyóóló tuéturaalu momómo kisipa wisi muóóló, Satan-né hemó doló muaitei sokóóló h̄le f̄ṗóóló eraalopó.

3

Kemetera be demó Kótó h̄róóló bóe daaitere ala

¹⁻⁵ I dere fo mo diriyóóló wosae. Kemeyaaitere alimó mo dowi seṗei ala wapa so wh̄i feané i alarape du betaalo ai ape. Atimatei atima yaala sókó fole ala yóo, *monimó* ek̄le dere ala yóo, bopé fake dere ala yóo, amatei ṗ hale horatere ala yóo, dowi teka fo yóo, atimané hae aya aqmó sukóóló bitini yóo, mené wisi ala eratepatei mo k̄e dere fo ini yóo, Kótóné ama kae betero betere so wh̄i bitini yóo, mepaae so wh̄ipaae yaala sókó fole ala ini yóo, me wh̄itamo h̄le saletei hapale kemeraaire tué muni, dowṗaae fole ala yóo, eratere fo yóo, atimané ek̄lere ala t̄eteréni yóo, k̄le dere alakélé ini, susupuratere alamaaté eróo, me wh̄ipaae wisi ala eraai tué muni yóo, mo no apu nisirutei eleké deyóóló dóo, yaaitere ala kisipa tekeyóóló ini h̄ko yóo, mené kolóóló dukiróṗóóló nene dere ala yóo, tó tikiné yaaitere ala ek̄le yóóló duraalu, Kótóṗaae yaala sókó fole ala ini yóo, atima Kótóné ala eratere wh̄irape aṗrutei ai ala eraaire fotok̄ meitepa, atimanéitei h̄yóóló taaralepó. Atei ala du betere so wh̄itamo fulumu yóóló bitini tika kae betae.

⁶ Ai ala du betere wh̄irapené wisi ala yaai tué munire sorapené bepaae kikiti dua sókó fóló kale sorapené kisipa tiki doróóló i ala yae yóóló yó mótu beterapó. Ti ai sorape atima du betere dowi alané atima só deróóló atimané kisipa tikikélé beséne ni upaae só fua ipaae só wua dere kaae, kae kae dowi ala yaai ek̄le yóóló du beterapó.

⁷ Atimané kale fo wisi saalopóóló su betepatei mo foné bete wisiyóóló kisipa mutumipó.

⁸ Take Moses-né Kótóné fo i ape yóóló yó mótu betepatei, Janes-ró Jamperes-tamoné ai fotamo bóe du bitu yale kaae, ai wh̄irapénékélé mo fotamo bóe du bitu, dowi ala yaaire kisipatoró ṗanuraalu, Talepaae tué tiki tiró betaaire ala s̄nupa, Kótóné atima taaralepó.

⁹ Kale u wh̄i tamopaae yale kaae, ai wh̄irapené h̄ko ala du betere bete so wh̄i feané kolóṗóóló h̄k̄earatepa f̄lo sukamó deté fu betaalomeipó.

Pol-né Timotipaae i ala yae yóóló ketek̄ bulale fo

¹⁰⁻¹¹ Tépatei, ṗalo yó mótu betere fokélé, ḗ betere alakélé, ṗalo yaai tué mutere alakélé, kisipa tiki tiró betere alakélé, seṗ beleté fu betere alakélé, yaala sókó fole alakélé, seṗei ala wapatei hepée taae faróóló h̄le yó tare

alakélé, susupui ala erótu betepakélé, kae kae su betere sekei alakélé, ę Antiok beró Ikoniam betamomó betepakélé, Listra bemó betepakélé, ępaae kae kae susupui ala erótu betaletei, fea naao ai tuęre ape. Ai alarapenę ę só deraqsóró Talenę ę tao salepó.

¹² I fota mo dapó. Mepaae whį detamo Yesu Keriso tuamó bitu, Kótónę ala eraai kisipa muóló erótu betepatei mo whįrapenę atimapaee sekei ala erótu betaalopó.

¹³ Ai ala erótu betere whįraperó mepaae wisi ala du betere nisi dere whįrapetamo atimatei dilikitu yale kaae, atimanę mo so whįkélé dilikitu beterapó. Atimanę atéro du betere dowi ala mo ti faketuraalu, atima mo doraalopó.

¹⁴⁻¹⁵ Atimata ai ala du betepatei, yaęa kaepa, yaęaae ai fo yó melale so whįrape naao tuęru atimanę yó melale fo tuętóró yó tawae. Kótónę mo ama kae aseýóló muló betere fota, ya mo ketemó bitu woseté waletei naao mo tuęrapó. Ti ya Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiraté fu betereteinę aluyaqsóró ai fonętei mo tao saaire bete wisiyóló tuę yópóló, yó melanęrapó.

¹⁶ Kótónę asemó yóló muló betere fo feata, ama bole fomo sókó faraleteinę eró beterapó. Ti aita noa ala yópóló meipó. Kótónę ala eratere whįnę kae kae wisi ala erótu beterópóló kisipa mutu, yóló muló beterapó.

¹⁷ Tétu, ai fonętei mo so whįpaae yó matere ala yóo, dowi ala depa fonę sere ala yóo, me hõko ala depa donoratere ala yóo, Kótónę ama donoi alamaaté mo sumó wisiyóló eraté fõo enęrapó.

4

¹ Kótónę kele tómókélé, da betere so whįró sukale so whįtamo fo tokótamo yóló tale yaaire whį Yesu Kerisonę kele tómókélé, ę waaire be dęró ama teteróló betere alatamomó tuę muturaalu, yało yaęaae i ala yae yóló diri i dere ape. Kale fo wisinaaleta so whį feanę wosópóló i ape yóló yó mótu betae.

² Ai fo yó melaai tukóló muló betere be dęmókélé, ó mo hałe be dęmókélé, naao yó melaaire fo ali ali yaqsóró taleyóló kisipa muóló betae. Atétu, mepaae whįrapenę hasókó fupa donoratere alakélé yóo, me dowi ala depa taalae yóló, fonę sóró ketekę bulatere fotei yóo du betae. Atéro yó matere fo wisiyóló sya fenitepa, fonę sóró hapale só deręni, dua kaae tatę fu bitu, kale bete mole fo betę mo hotowayóló yó mótu betae.

³ Ti noatepae, mepaae whįnę kale mo bete mole fo wisi yó mótu betepatei, so whįnę wosetere hõraaire ali waalo ai ape. Ai fo wisi wosetere hõróló, atimanę yaai kisipa mole ala sya furaalu, diąnę yó mótu betere fo wosaalo hõróló atima wosęlinę ekełe yóló wosetu betere fo wosaaitapóló, atei kaae fo yó matere whįrapepaae ape depa, atima fea wóló touraalopó.

⁴ Ti mo bete mole fo wisi atima wosetere hõróló sisópaae eróló, bete munire dolęa fo wosaairaaluu ekełe yaalopó.

⁵ Ai alata mo du betaalotei, yaęaae kae kae ala wapa, furu furu ini, kisipa diri iruraalu halaaiyóló betae. Mepaae sekei ala wapakélé belęe taruraalu, kale mió wosetere fo wisi betę yó mótu bitu, Kótónę yaęaae erae yóló muló betere ala fea taaręni eró tawae.

⁶ Ti noatepae, mo so whįnę Talepaae momaturaalu, kale *wain* węi momatere kapó fake tómó sunęe derótu dere kaae, yało betere bete mió i kemeratere ape. Ti ę i hae taaróló faaire be dę mió i sókó waaitere ape.

Kale bõe dale alakélé yało mo wisiyóló dóo, sururu yóló fóló sókó fópóló muló betere dalemó sókó fóo, Yesu Kerisopaae tuę tiki tiratere alakélé hałe yó tawóo yalepó.

⁷⁻⁸ Téyaleteiné mió yało doimó muló betere topo tao mulapó. Ti aita hałe topo tao meitei, da feané yale alamó fo tokótamo yóló mo donotóro taletere Talené ita, mo donoí ala du betere whı i ape yóló melaaire topo taopó. Ti aita, yałomaaté saalomeitei, Tale waaire be de sókó wópóló kaae taté fu betale so whı feané saalopó.

Pol-né Timotipaae hapale ape yale fo

⁹⁻¹² Fo me i ape. Ya ę beterepaae hapale waasepólópó. Ti noatepae, Demas a i haemó du betere alamó hosaa muturaalu, ę taaróló Tesalonaika bepaae ai fele ape. Tétu, Kresens-kélé Kalesia bepaae fóo, Taitus-kélé Dalmesia bepaae fóo depa, Luk betą ętamo i betere ape. Ti Mark ąta, ę Talené kutó diratepa tao su betere whı wisipa, ya wou ą dapesó ape. Tikikas ąta Epesus bepaae fópóló, yało dotęyalepó.

¹³ Tétu, yało bukutere kuti Troas bemó yało no Karpus-tamo mupa walepa, ya wou sóró ape. Yało bopeyóló mulale asętere sókurape sóró wou, kale hupu sekaené aleale asętere sókurapekélé ai mulapa, taaróló wéni, mo sóró ape.

¹⁴ Kapa diriné ąla ąla aletu betere whı Aleksandané doasi bõe dóló ępaae sekei ala eralepó. Atéyale kwiata, ąpaae Talenétei tokó melaalopó.

¹⁵ Ai sekéné dané yó mótu betere fotamo doasi bõe dalepa, ya tamokélé bõe dóló me dowi ala eraqsóro mo hotowayóló kae tawae.

¹⁶ ętamo fo tokótamo yóló só deraai kaae sóró taleyale sukamó me whıné ę tao sere fo yaai ani, atima feané ę taaróló felepó. Atimané atei ala yale kwia Talené alurópóló yae.

¹⁷ Tépatei, Tale ętamo betámó daalu fotokọ sumó bulaleteita, kale fo wisi yało mo diriyóló eratepa Juda fake mei, kae fake so whı feané wosópóló eralepó. Téteremó, atimané ę mo felekemó dóló aluraletei, Talené tao salepó.

¹⁸ Mepaae whırapené kae kae dowi ala ępaae eraqsóro, Talené ę tao sóró ama tęteróló betere hepen bemó ere ala wisi tuámó betەرópóló, mo wisiyóló dapesó fóló beteraalopó. Ama doi betą mo doasi doi muó taté fópóló yae. Mo kée! Téyópóló yae.

Mo kemerótu kęleó yale fo

¹⁹ Prisila-ró oma Akuila-tamopaaekélé, Onesiporus-ró ama kekelé so whıtamopaaekélé kęleó yae.

²⁰ Erastus Korin bemó betóo, Tropimus ą Miletus bemó heponé sukóló muóo epa taaróló walepó.

²¹ Yaąta, sosóli ali waiipatei, ipaae hapale waasepóló dapó. Yupulus-nékélé, Pudens-nékélé, Linus-nékélé, Klodianékélé, mepaae Keriso norape feanékélé, yaąpaae kęleó dapó.

²² Térapa, Tale naao kepe bete tuámó bitu, ama hałe hamokoróló tao sere ala ya tuámó surópóló yae.

Taitus

¹ Ẹ Kótóné kutó diratere whì bitu, Yesu Kerisoné dotẹyale *apose*l whì Pol-né dapó. Atéro dotẹyaleiteita haḷe mei, Kótóné ama sorokó su yóló betero betere so whìné Talepaae tuẹ tiki tiróo, kale bete mole fo tuẹ yóo, yóppóló ẹ dotẹyalepó. Ai bete mole mo fo wisi diriyóló kisiparu, tuẹ tiki tiróló Talené ala eraté fu beteraḷó.

² Ti tuẹ tiki tiratere alaró mo bete mole fo diriyóló kisipare alatamota, take nalopaae mo wisi ala tuámó betaalopóló, mutere tuẹ tómmó beleraḷó. Ti ai alata, kapala fo mo sawakélé eneitere Kótóné saro haetamo kaaraai teopa, mo taketei yóló munélipakalepó.

³ Da aluyaqsóro tao su betere Kótóné ama fo wisi epaae mo wisiyóló kaae taru, so whìpaae yó male fae depa, yaḷo yó maleteiné Kótóné ama mo eraalopóló tukóló muló betere be demótóro ama yóló mulale fo haḷearalepó.

⁴ Taitus-ó, yaḷo i dere aṣeta, daḷmo wusuró mo beta fotóro wosóló Talepaae tuẹ tiki tiró betere alakélé beta ala ereteiné ya yaḷo hosaa mo turó mole naalepa i dere ape. Dané aya Kótóro da tao sóro wisiró betere whì Yesu Kerisotamoné hamokoróló tao sere alaró hosaa muni deóló dua betere alatamo ya tuapaae erópóló yae.

Atimané diyaa i yale kutórape kemerópóló Tatus Krit-mó beteraḷe fo

⁵ Ẹ faairaalu, ya weiné bopéro daaló betere hae Krit-mó beteroḷó fele bete i ape. Mepaae diyóló kemeréni, kwia mupa taarale kutórape naao donoróló diyóló kemeróo, ai hae kwiamó te mole be huluamó betere Keriso so whì teṭeróló kaae tawaaire whì disirape sóro beteraṭé kweyóo, yóppóló taaróló felepó.

⁶ So whì teṭeróló kaae tawaaire whì disi sóro beteraṭepa, i ala ere whì sóro beterae. Me dowi ala yalepóló só derénitere whì betóo, sokélé mo betaṭóro dokóo, ama naale senaalekélé Talepaae tuẹ tiki tiró betóo, mepaae so whìné ama naale senaale hama alima aomó bitini dowaae fóló, atimané tó tiki felé yaaire ala du betepa, só deratere fo ini yóo, dere whì sóro beterae.

⁷ Atéro beteraṭere whìta, Kótóné ama dirae yale kutó teṭeróló kaae tareteiné mepaae whìné me dowi ala yalepóló só deratere fo ó mepaae whìné dere fo woseni dowaae furaalu, ama kisipa mole alatóro sya fole whì ó hapale fopaae butere whì ó *wain* wei mo dekéro nokole whì ó hapale fopaae buturaalu hoḷe sere whì ó doasi *moni* saai ekeleru, kapala ala du betepa, ti atétere whì beteraanípó.

⁸ Ai dosayayale alarape ini, uké whì wisiyóló dape sóo, wisi ala maaté yaai ekeḷe yóo, ama tikiné ekelere ala ini, a amatei teṭeróló kaae tawóo, ama dere ala fea mo donotóro yóo, Talené ama ala erópóló, kae betero betere whì betóo, yaaitere alarape taleyóló mo bete mole alatóro yó tare whì betóo epa, ti so whì teṭeróló kaae tanópóló, sóro beterae.

⁹ Térapa, kale bete mole mo fo mené yapaae yó melaṭei diriyóló tuẹru, mepaae so whì keteḷe bulóo, ai fotamo bóe du betere so whì donoróo, enére whìtóro sóro beterae.

¹⁰ Ti haḷe hoḷo whì sóro betaṭeḷe dere fota, ti i betené dapó. Kale mo fo wisitamo bóe du betere whìrapekélé, bete muni haḷe hoḷo fo du betere

wh̄jrapekélé, kapala fo yóló so wh̄j dilikitu betere wh̄jrapekélé fea betó mole tuámó tiki sekaę tikae du betere wh̄jrape mo dekeró betó moleteiné dapó.

¹¹ Atimané du betere alata, enénire fotei ai yó mótu betere ape. Aita h̄ale dumi, kapala so wh̄j dilikóló *moni* saai du beterapó. Atéro yó mótu betere foné bet̄a wh̄iné ama soró naale senaaletamokélé, ama fake wh̄jkélé, atima fea bet̄a be dolomó betó moletei ai dorótu betere ape. Atétu betere ala momó kae yaqsóró, mo taalae yóló foné sae.

¹² Ti ai Krit haemó betó mole wh̄jrape atimané fo eraterer kóló wh̄j bet̄ané i fo erapó. “W̄einé bopéro daaló betere Kiriti haemó betó mole so wh̄j fea kapala fo buóo, hupu haqné dere kaae, dowi ala h̄akeamó h̄oko yóo, deokayóló bitu ęla maaté dekeró naai ekeęe yóo, du beterapó,”

¹³⁻¹⁴ Atimané fo eraterer kóló wh̄iné i alarape du betepa kelalepó dere fota ti mo dapó. Térapa, Taitus-ó, naao t̄eteróló kaae tare so wh̄j atimané tuę tiki mo diriyóló tiróppóló, Juda fake so wh̄iné dol̄aa foró kale mo bete mole fo h̄orale wh̄jrapené i ala yae dere fotamo wosaqsóró, mo deteraa yóló atima foné soró ma yae.

¹⁵ Mepaae wisi tuętóró mole wh̄j atimané dere alaró dere fotamokélé, mo wisiyóló du beterapó. Téretei, mepaae wh̄j tuę tiki tiró bitiniru, atimané hosaa tuámó dowi kisipa mupa, ti ama dere foró dere alatamokélé wisini, mo turó dorapó. Ti i dere fota, mo dapó. Atimané tuę tikiró hosaa tuámó mole alatamota, wuliné api fulukó fóló ęla wisi dorótu dere kaae, dowi alané atima mo ti doró beterapó.

¹⁶ Ti Kótó tuęrapó du betepatei, atimané dere alané ti Kótó tuęnipóló h̄akeamó yó matapó. Atima mo sonaaleti ala du betere so wh̄j betóo, dere fokélé woseni, tikóo du bitu, wisi ala yaaire mo s̄unipó.

2

Sere otere ó teó so wh̄jpaae Talené bete mole fo etéro yó manérapóló ere fo

¹ Naao fo yó móturaalu, kae kae fotamo touróló yó meni, Kótóné mo bete mole fotóró erótu betae.

² Atéro yó móturaalu, mepaae h̄ale Keriso maaté betere wh̄j disirape atimané dere ala sawa t̄etitóró yóo, nokole ęlakélé kisipa tekeyóló t̄etitóró nóo, so wh̄iné atima dere ala kilituraalu, mo donoi ala dapóló doi mulóo, atimané mepaae ala yaai fopaae hapale buni, hotowaró kaae taru, tuę tekeyóló yóo, Talepaae tuę tiki tiraterer alakélé, yaala sókó fole alakélé, Talené ala taaréni, h̄ale yó tare alakélé mo diriyóló kisiparu, erótu betere wh̄jtóró beteróppóló, ma fo yae.

³ Até dere kaae, so disirapepaaekélé, atimané dere ala Talené so wh̄iné dere alatóró du beteróppóló yae. Téturaalu, so wh̄j eraterer fo ó *wain* w̄ei dekeró naai ekeęe ini, mo wisi fo maaté yó mótu beteróppóló ma yae.

⁴ Téturaalu, ai so disirapenémo mepaae teó sorape atimané wh̄jro naale senaaletamopaae yaala sókó fole ala du beteróppóló, etéro yae yóló yó manérapó.

⁵ Atimané me ala yaai fopaae butere ala hapale ini, hotowaró kaae taru, tuę tekeyóló mo wisi alatóró yóo, bemó ęla biliterer alakélé, naale senaaleti kaae tatere alakélé, be kaae tatere alakélé, mo kelaalo kokęi alaró hosaa tuámó me kisipa muni, mo wisi kisipa bet̄a muóló, atimané wh̄j aqmó beteróppóló ma fo yae. Ama fo yae deretei h̄ale meipó. Atimané du betere ala

mepaae so whjné kilituraalu, Kótóné fo bete muni nisiyóló doka doka yóló faleyaqsóró dapó.

⁶ Whj disiró so disitamopaae yale fo kaae, teó whjpaakélé atimané mepaae ala yaai tué tekeyóló hotowaró yóppóló, ma fo yae.

⁷ Naao du betere wisi ala so whjné kolóló, atimané tokóló yóppóló, yó mótu folosóro naaopi yae. Atéro, naao yó matere fomo kae yóo, dere alakélé kae yóo ini, mo betá alatóro eróppóló yae. Téturaalu, i ala tómó mole ala kaae aqréni, mo bete mole alapoló tué muóló yó mótu betae.

⁸ Atétepa, ti naao yó matere fo atimané wosaalomeipóló, mené só deratere ala enénipó. Ti noa yaqsóró du meipó. Yátamo bóe du betere whjrapené dā ḥasókó fole ala initepa kilitu, atimané yale fomó atimatei hale yóppóló dapó.

⁹⁻¹⁰ Atéturaalu, wae sóró kutó diratere so whjrapepaaekélé atima teteróló kaae tare whj aqmó bitu, atimané tué tiki felé yóppóló kutó wisiyóló dirae yóló ma fo du betae. Kutó diratere whjrapené atima teteróló kaae tare whjné dere fo woseni dowāae fóo, atimané mepaae ɔla ɔlakélé ɔlémi sóo yaqsóró yae. Aténi, atima teteróló kaae tare whjrapené me ɔla ɔlémi nokole ala ini yóo, erae dere alakélé mo wisiyóló eróo depa kilituraalu, kutó diratere whj wisipóló tué muaalopó. Atéro atimané mepaae alarape duraalu, i dere ma fo sya fóló eratepa, ama fo woseturaalu, ama fo wisita mo bete mulapóló, Tale dukiróppóló dapó.

¹¹ Ti noatepae, so whj aluyaqsóró Kótóné ama hamokoróló tao sere ala mió i alimó betere so whj feané kolóppóló ḥakearó beterapó.

¹² Kótó bitini nisi yóló du betere alaró i haemó ekęleyóló du betere alatamo yae yóló sętepa, ai ala mo yaalo meipó yóo, mió i betere alimó mepaae ala yaai kisipa tekeyóló yóo, mepaae dere alakélé mo donotóro yóo, Kótóné ama ala ḥale eró tawóo yóppóló, ai fo wisinétei dāpaae yó mótu beterapó.

¹³ Dā noa wisi ala kelaai ḥekesetamo kaae tawóló betere? Dā tao sere whj Yesu Keriso ąta, dā teteróló kaae tare doasi Kótó beterapóló, ama kae ere dę wisinaaletamo wale ala kelaairaaalu, dā ḥajtamo kaae tawóló i betere ape.

¹⁴ Dā dowi alané dokóló muló betepa, ai sekéné ama betere betené dā dupuróló ą sukąleteita, ḥale meipó. Dā dowi ala mo sawakélé muni, mo ama so whjtóro bitu, mo wisi alamaaté ekęle yóló deté fu beteróppóló, erapó.

¹⁵ Atérapa, ai dosąayale alarapetamo naao yó mótu betepa, ti mo wisirapó. So whjné mepaae ḥoko alarape taalae yóló foné sóo, du betere wisi ala taaréni ketekę bulóo yae. Ti yąta, Talenétei ama ala eróppóló, sóró beteró beterapa, mepaae so whjné yā belei aleróló só deratepa, ai dere fo woseni, ai bete mole fo yó matere ala betā du betae.

3

Mo wisi ala betā erótu betae ere fo

¹⁻² So whj teteróló kaae tare *Gavman* whjraperó mepaae ala kaae tanóppóló sóró beteró betere whjrapetamo aqmó betae yóló Kótóné so whjpaae ma fo yae.

Atéturaalu, atima kale teteróló kaae tare whjrapené yae dere ala sya fóló eróo, mepaae wisi ala ketekę buóo, me whj eratere fokélé ini yóo, mepaae so whjtamo naameyóló mo dua betóo, me whj hamomané kisipa sekę yaqsóró dere ala kisipa tekeyóló yóo, bopé fake ini, deróló dua betóo eróppóló ma fo du betae.

³ Take betale alimó ðakélé kisipa okoko yóló hõko bitu, ai fo wisi wosóló aomó bitini, dowaae fóló du betale alané ða dilikitu betalepó. Atétepa, ðané tó tikiné ekele du betale alaró kae kae du betale feléi alatamoné ða dokóló wae sóró kutó diratere whi betero beterepó. Ðané no nené dere ala kilitu, ðakélé ai ala ené yóló ðei kisipa muturaalu, ðané atima hõróo, atimanékélé ða hõróo, deté fu betalepó.

⁴ Tépatéi, ða teteróló kaae tare Kótóné ama ere wisi alaró yaala sókó fole alatamo hakearale sukamótóróti, ða aluyaosóro ama tao salepó.

⁵ Ti ama ða tao saleteita, ðané me donoi ala depa kolóló initei, a kolené sukutu tao sere bete bitu, tao salepó. Téturaalu, Talené ama fokóló ða ama naale senaale deyóló beteroó, Ðei Kepe Wisiné kisi whi aleróló beteroó erapó.

⁶ Talené ai Ðei Kepe Wisita, ða so whi fea tao sere whi Yesu Keriso tuamó betepa, Talené ðapaae mo turó suniyalepó.

⁷ Atére alata, Talené ama hamokoróló tao sóró, mo donoi so whipó ereteiné ða ai mo ti betere bete sóró taru, ama wisi wisi ala Yesumó matere kaaetóro ðamókélé matepa saalopóló haítamo kaae taté fu beteroópóló erapó.

⁸ Ai fota, mo bete mulapóló tué tiki tiraaire fopa, mió Kótópaae tué tiki tiró betere so whikélé keteke buóló mo wisi alatóro du beteroópóló, ai fo naao mo diriyóló tuéru, donotóro yó mótu betepa, mo wisirapó. Ti ai dosaaté wale alarape feata, wisi alatóro ereteiné so whi fea tao sóró wisiranérapó.

⁹ Tépatéi, kisipa okokoi whirapené dóroi duraalu hale hõko dere fokélé, ða deyaairaaalu deté wale noutererape dosaaté wou betale alakélé, Mosesné yóló muló betere fomó alale sere alaró hõle sere alatamoné dere fo mo wosaqse. Ai alarapené, so whi tao sóró wisiraaire bete mo munipó.

¹⁰ Ðiá betá kisipa muóló betere ala mepaae whiné tekeratepa, taalae yóló foné sae. Atéro foné senaalemó, naao dere fo wosenitepa, kale yale kaae momó foné sae. Ténalemókélé mo ti wosenitepa, momó kae ini, ama enére ala deté fu beteroópóló mo ti taalae.

¹¹ Atétere whíta, dowi ala a tuamó fãanuraalu, dowaae fóló du betere alané amatei a ai só ðerótu betere ape.

Mo kemeróturaalu Pol-né Taitus-paae ape yale fo

¹² Artemas ó Tikikas yało ya beterepaae ai dononatapa, aítamo ya betere mó sókó wapa, ti ya ðamo Nikapolis be huluamó hokolaa yaalopa fae. Ti mió i waaire sosóli alita, ðamo ai bemó betepa kemeyópóló faai kisipa mutapó.

¹³ Fo tokótamo depa tao sóró fo eratere whi Senas-ró Apolos-tamo uké furaalu sóró faaire mepaae ọla ọlakó yayatepa, ti atimaamo tao sóró melae yóló i dere ape.

¹⁴ Yátamo aimó betere ða Keriso fake so whi atima betere dokó nokole ọla ó mepaae so whi tao saaire ọla ọla yayani, mo sũmó mulópóló, kutó keteke buóló diae yóló ma fo du betae.

¹⁵ Imó etamo betó mole so whiné yapaae kọleó dapó. Talepaae kisipa tiki tiró bitu, ðapaae yaala sókó fu betere so whipaae kọleó yae. Térapa, Talené hamokoróló tao sere ala ðiá feapaae erópóló yae.

Filimon

¹ Ɛta, Yesu Kerisoné ala yó mótu beteremótei, *dipula* beteró betere whi Pol, dané no Timoti dāmo wusuró bitu dapó. Ita, dā fea betā kutó ditere whi Filimon-paae dapó.

²⁻³ Dané ne Apiapaaekélé, dā Kótóné alamó betāmó bóe beleraterere whi Artipus-paaekélé, Filimon naao bepaae tourāle wua du betere Keriso so whi feapaaekélé, dané Aya Kótóro Tale Yesu Kerisotamoné hāle hamokoróló tao sere ala wisiró hosaa muni deyóló mo dua betere alatamo diā tuāmó mulópóló yae.

Talepaae mo kée yóló moma yale fo

⁴⁻⁵ Ɛ tēteróló kaae tare Kótópaae momatere sukamó ya kisipa yó taru, Talepaae mo kée fo du beterapó. Ti noatēpa meipó. So whi feané yaṭa, Tale Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiró betóo, Kótóné wisiróló kae beteró betere so whi feapaaekélé yaala sókó fóo, du beterapó deté fole fo yaḷo wosetereteiné dapó.

⁶ Naao tué tiki tiratere ala mepaae so whipaae yó materetei atima tuāmó mo du oleyópóló yaḷo ya momarótu beterapó. Atétu, Keriso tuāmó mole wisi wisi ala fea dané sóro tarapóló mo diriyóló tué yaalopó.

⁷ No-ó, Kótóné wisiróló kae beteró betere so whipaae naao wisi ala erótu betaletéiné, atimané kisipa felérótua yalepó. Naao atéro yaala sókó fole alané yaḷo hosaa diriróló, Ɛ mo doa hāiné sukunótua yalepó.

Pol-né Onesimas wisiyóló dape sópóló yale fo

⁸⁻¹⁰ Téyalepóló, dāmo Keriso tuāmó bituraalu, yaḷo yaṭpaae i ala yae yóló halaainé enépatēi, taaróló yaala sókó fole ala betené yaṭpaae dua woseratapó. Ɛta Pol-né dapó. Ɛ otere yóló bitiré fóo, miókélé Yesu Kerisoné ala erótu beteremó *dipula* sóro beteró betóo iruraalu, yaḷo naale Onesimas-mó kisipa mutu woseratapó. Ɛta, mo dirii képiné dokóló *dipula* betēpa, ā yaḷo naale aleyóló beterepó.

¹¹ Take bitiré wouraalu, ama ya fasóló naao erae dere ala fea ama wisiyóló eréni, hāle hōko beterepó. Atéyaletei, mió dāmo wusuróné dere fo wosóló, dāmo aqmó sukóló bituraalu, erae dere ala fea ama sūmó eranérapó.

¹² Ti āṭa, mo yaḷo hosaa mole naaletei, ya beterepaae wópóló momó dotonatapó.

¹³ Yesuné fo wisi yó mótu betalemó, *dipula* bemó dirii képiné dokóló beteró betēpa, naao Ɛ tao su betere kaae, ya betere sirimó ā bituraalu, Ɛ tao sópóló Ɛtamo betaai kisipa mualetēi taaróló ya beterepaae dotonatapó.

¹⁴ Atéro ā Ɛtamo bituātei, naao ai ala yae dere fo woseniruraalu, ā yaḷo tanénipó. Naao āpaae eraaire ala yaḷo ya sēratereimó ini, naao kōleaané āpaae hosaa muóló wisi ala eraasepóló, naao naase tuā i mulatere ape.

¹⁵ Kale seké ā yaṭamo betaletēi, ya taaróló kae bitī fele beteta, ti take yaṭamo betāmó mo titóro beterópóló, kapala asiri kae beterótu yalepó.

¹⁶ I sekéṭa naao kutó diratere whi betepatei, ai tómió mió naao hosaa turó mole nopóló wisiyóló dape sae. Ti noatēpae, āta mo whikélé betóo, Keriso nokélé betóo ereteiné ā mo yaḷo hosaa mole notóro beterapó. Téreteiné naao ā kilituraalu, āpaae hosaa mo turó mulaalo ai ape.

¹⁷ Atérené naaotamo dāmo Kótóné alamó betā kutó ditere wh̄póló kisipa mutupa, ti naao ɛ wisiyóló dape saai yale sū ɔ wisiyóló dape sae.

¹⁸ I sekēnétamo me dowi ala ó naao ɔlakó ɔlémi sale kwia mupa, ti yałotei tokó melaalopa, ɛpaae yae.

¹⁹ Ẽta, Pol-né mo yało naasenétei i asę dapa kelae. Ai kale kwia yałotei melaalo ai ape. Ti ya betere beteta, naaotei tuę muae. Yało yaɓaae erale ala eróluameisóro, ti ya atéro bituɓameipó. Atéyale alané yaɓaae kwia mupa haķearóló uątei, me ɔla meipóló taalatapó.

²⁰ No-ó, dāmo wusuró Talené ala tuɓmó bituraalu, yało ené yóló mutere kisipa mió naaomo ɛpaae eraasepólópó. Atétepa, ti dāmo Yesu Keriso tuɓmó bitu, yało kisipa tiki felératere ala yaalo ai ape.

²¹ Yało dere fo naao mo wosóló eraalopóló kisipa muturaalu, yaɓaae i asętere ape. Ti noatepa meipó. Yało i eraasepé dere fo naao mo wosóló eróturaalu, naaomo tómó beleróló eraalopóló kisipa mutapó.

²² Téro, fo meta i ape. Ẽta waalopa, fiyaaire tiki betā donoróló mulae. Ti noatepae, naao Talepaae momayale ala Kótóné wosóló, take dāmo wusuró betāmó bitu yale kaae, miókélé atéro betāmó betaai kisipa mutapó.

²³ Yesu Kerisoné ala erótu betepa, ɛtamo betāmó *dipula* sóro betero betere wh̄i Epapras-nékélé yaɓaae ɔleó dapó.

²⁴ Ẽtamo betā kutó ditere wh̄rape Mark, Aristarkus, Demas, Luk ai wh̄rape atimanékélé diɓpaae ɔleó fo i dere ape.

²⁵ Tale Yesu Kerisoné ama haķe hamokoróló tao sere ala wisinaale, naao kepe bete tuɓmó mulópóló yae.

Hibru

Whjné Naalemané ensel-rape teteró beterao

¹ Mo take bitiré wouraalu, Kótóné fo kae kae tumó, ama koló whjrapepaae mo dekéro félimó depa, atimanémo da Juda fakené noutererapepaae dua ipakalepó.

² Téyaletei, mió i kemeratere alimó, ti Kótóné dere fo ama Naalemané dapaee yalepó. Ti fea ɔla ɔla ai naalené amatóro sópóló yóo, saro haetamo ó ere ɔla ɔlakélé fea ama aleyópóló, Kótóné ai sekéné naase tuamó mulóo, yalepó.

³ Kótóné ama mo kae ere de wisinaale ai naale tuamó deyo faletei, mo so whj feané kolópóló haķearó beterao. So whjné ai naale kilitu, ama alima ere alatóro erapóló tuénérápó. Samó ó i haemó betere ɔla ó ere ɔla feané du betere ala hale deté fu beterao, ai naalené doasi fotokɔ bole foné hale eratétóro fu beterao. So whj feané dowi ala fokóló kemetepa, a hepen-paae fóló, wisi wisi ala fea teterólo betere Doasi betere turu naase demó betalepó.

⁴ Atéturaalu, Kótóné a mulale doiné *ensel-rape* mulale doi teteró biture kaae, a sóro beterae alanékélé, *ensel-rape* sóro beterae ala mo bosenóló teraae falapó.

⁵ Ti noatepae, Kótóné i fo erapó.

“Yata, yalo Naale betóo, e mió naao Aya alée fío, i dere ape.”

Me fo ipó.

“E ama Alima betóo, a yalo Naale betóo yaalopó,” ere fo-a, mé *ensel-paae* yalée?

⁶ Téró ai fo kaae, Kótóné ama topo naale betá i haepaae dapesó wouraalu, i fo dapó.

“Kótóné *ensel-rape* fea a aomó sukóló bitu, ama doi betá hale sóro horótu betae,” erapó.

⁷ Tépatei, Talené ama *ensel-rapemó* tué muturaalu, i fo dapó.

“*Ensel-rape* ama fo erale fópóló, besé tiki alée falóo, ama kutó diratere whjrape simi alée falóo dua dapó,” erapó.

⁸ Tépatei, kale Naalemamó tué mutu i fo erapó.

“Kótóo, naao so whj teterólo kaae tare ala kemekélé ini, hale yó tawóo, naao so whj teterólo kaae tawaaire alakélé, mo donoi alané kaae tawóo yaalopó.

⁹ Naao hosaa mo donoi alapaee muóo, dowi ala ya mo hýyóo yalepó.

Atéyaleteiné, ya teterólo kaae tare Kótónétóro ya mo taoro beterao, naao fulumu whjrape ti ya aomó beterao, haj faane *wel* wej naao topomó suniyóló, ya sóro beterae,” erapó.

¹⁰ Tétu, ama i fokélé dapó.

“Tale-ó, mo take keké nale alimó bete kaayóló fótuku mulóturaalu, haeró sātamo naao naasenétóro alerapó.

¹¹ Ai aleyóló muló betere ɔla feata, doyóló aluyaalotei, ya ti hale betó tarapó. Ai ɔla ɔla feata, deróló sókó fatere kuti derakele yóló turukó fu dere kaae, doyóló mo ti kemeyaalopó.

¹² Whjiné deró betere derḡakele kuti sokóló ó me ɔla bopetu dere kaae, mió i ere sḡró haetamo naao bopée sóró, kuti kisi kae derótu dere kaae, kisi sḡró haetamo aleyóló mulaalopó.

Téyaalotei, yḡta ai ere kaaetóró ḡale betó taru, bitiré faaire ba fo mo kemekélé yaalo meipó,” erapó.

¹³ Me fo i ape.

“Naao bóe whjrape fea yḡlo dóló teteróló, naao hó aḡmó beteraaire be de sókó wópóló, yḡ yḡlo turu naase eró betere tikimó kaae tawóló betae,” ere fo-a, Kótóné mé *ensel*-paae yaleé?

¹⁴ Ti *ensel*-rape feata, Kótóné kutó diróturaalu, mo ti betaaire so whj tao sene fae yóló, dotḡyale keperape meié?

2

Wisiyóló kaae taru, kale fo wisi wosae ere fo

¹ Térapa, dḡ feané wosale mo bete mole fo keteróló, dḡ kópaae faḡsóró ai fo kutiri mulóló, mo hotowaró kaae tawaalopóló i dere ape.

² Ti noatepae, mo take Talené ama fo so whjpaae yó melale fae yóló, *ensel*-rapepaaepi melalepó. Me whjinétamo ai fo tikitepa, ó sya feni hóratega, ti ai whjpaae dowi kwia mo donotóró mótua yalepó.

³ Mió ḡanékelétamo Talené doasi tao sere ala keteróló, ḡale ɔla kaae aḡratepa, ti ḡakélé netéro ḡasókó faaloé? Ti ai doasi tao sere alata, Talené amatóró folosóró so whjpaae yalepó. Ai fo wosale so whj atimanémo, mopóló ḡapaae diriyóló yó melalepó.

⁴ Ai whjrapené yó matere fo mopóló tué tiki tirópóló, atimané yó male fotamo touróló kótóné, me ala yaairemó eratere alarapekélé, kolóló siratere alarapekélé, kae kae kelemei alarapekélé fea eralepó. Atéturaalu, Kótóné ama kisipa mole ala sya fóló, Deḡ Kepe Wisiné ḡale matere alakélé atimanó dokoróló mo sḡralepó.

Yesu ḡ ama no nerape kaae alée fele fo

⁵ Take nalopaae dḡ bitḡ faalopóló i bopetu betere tikita, *ensel*-rapepaae teteróló kaae tawae inipó.

⁶ Tépateti, Talené fo aḡere tuḡmó whj mené etei kaae fo erapó.

“Mo whj-a, noa kaae doasi bete mupa ḡpaae kisipa mutu betere?”

Whjiné naalemakélé hosaa muóló kaae tare-a, ḡ noa doi mole whj betepa de?

⁷⁻⁸ Naao ḡ i haemó beterale sukamó, *ensel*-rape aḡmó beterópóló yalepó.

Téyaleteti, doasi doi mole alaró, mo kae ere de wisinaaletamo ḡpaae eróló, ḡ sóró horalepó.

Téturaalu, fea ala amatóró teteróló kaae tawópóló, naaotei eralepó,” erapó. Kótóné ai alarape fea ama teteróló kaae tare aḡmó mulaleteti, mo betḡkókélé ḡale munipó. Atére ala mió ḡané kelené kilinipó.

⁹ Tépateti, Yesupaae eró betere ala kisipa muae. Taketa, Talené *ensel*-rape aḡmó mo sawa sukamó beteraleteti, ama tikimó susupu sóró sukḡle betené, mió Talené ḡ topo whj beteróturaalu, doasi doi mutere alaró mo kae ere de wisinaaletamo ḡpaae eró betepa kelerapó. Aita, Kótóné hamokoróló ḡale tao sere ala ḡapaae eróturaalu, sukutere ala ḡapaae waḡsóró, mo turó ama tikimótórá serapó.

¹⁰ Kótó ḡta fea ala bete tale bitu, fea ɔla ɔlané ama kisipa mole alatóró erópóló, aleyóló muló beterapó. Atére sekḡné ama mo dekéro betó mole

naale senaale aluni, mo kae ere de tuapaae alisoró faaire whi Yesu a mené dóló sukunópóló yalepó. A atéro seke siré fóló, asane feleteiné so whi tao saai mo sure topo whi betera. Ti Kótóné apaae ai eró betere ala fea dané kilituraalu, mo dono ala erapóló kisipa mutapó.

¹¹ Me alatamo hosekény, Talené ama kae betero betere so whiro atima fokóló kae betera sekétamo, Kótóné mo betá faketóro aleró betereiné Yesuné atimapaae no nerape-ó yaaire a hale dumipó.

¹² Ama i fo dapó.

“Yalo no nerapené naao doi tué yópóló, yalo hakeamó yóo, touró betere so whi feané keletómó naao doi sóro horóturaalu, wole fokélé yóo yaalopó,” erapó.

¹³ Me dere fo i ape.

“Yalo apaae tué tiki tiraalopó,” erapó.

Ai fo kaae ama momó dapó.

“Èkélé, Kótóné ama apaae melale naale senalekéle, da fea i betere ape,” erapó.

¹⁴ Ti Kótóné apaae kaae tawae yóló melale naale senaleta, mo hae whitóro betereiné, akélé atima daale mo tikitóro alée felepó. Aita hale mei, sukutere fotokó bete tale Satan doraai yalepó.

¹⁵ Tétu, sukaosóro witere alané wae sóro dokóló muló betere so whi a sukuturaalu, teraayóló hale fópóló eralepó.

¹⁶ Ti ama ai ere doasi alata, *ensel-rape* tao saai ini, Abraham-né deté fele naale senaale tao saai yalepó.

¹⁷ Atére betené Yesu a Talené ala eróturaalu, so whi kolené sukóló, tao sóro momaratero topo whi bitu, so whiné du betale dowi alamó, Kótóné atima kwia melaosóro sesé yaairaalu, a ama no nerapené daale tikitóro alée felepó.

¹⁸ Ti noatepae, su sere alaró kae kae susupui alatamo siré fóló mo asareteiné, mepaae so whi dowi ala yópóló su sere sukamó, atima dée naosóro ama mo sumó tao senérapó.

3

Yesuné Moses tetéro betera ere fo

¹ Térape, dowi ala fokóló kae betero betere no nerape-ó, dakélé diakéle Kótóné hepen bepaee faai ape yóló mo betá kaae fotóro erapa, diané tué tiki mo turó Yesupaaetóro muló betae. Ti ata, Kótóné ama fo yó melópóló doteyale whi betóo, damó momaratero topo whi betóo erapóló dané i du betere ape.

² Moses-né Kótóné ama fake so whi mo wisiyóló kaae taru yale kaae, Yesunékélé a sóro beterale sekény apaae erae yale ala fea mo turó eraté fu betalepó.

³ Betá be tetere whiné be wisinaale tepe, so whiné ai be siratua dapó. Tépaté, ai be teyale whi dukiratero foné be wisinaale tenapóló, siratere ala tetéro betera. Atétu dere kaae, Yesuné doasi doi mole alané Moses-né doi muale ala, mo bosene falapó.

⁴ Be fea tenetei ama koleaané daani, whiné teyóló mulótua erapó. Atére kaae, qla qla fea Kótóné amatóro aleyóló muló betera.

⁵ Ti Moses a Kótóné kutó diratero whi bitu, Talené so whi mo wisiyóló kaae taté fu bitipakalepó. Tétu, ama du betere alata, take nalopaae Talené mo eraalopóló, ama hakearóló yó mótu bitipakalepó.

⁶ Téyaletei, Keriso ą Kótóné naalematoró bitu, Talené ama fake so whı fea mo hotowayóló kaae taté fu betera. Atétu, take nalo waaire be demó Talené dapaee wisi ala eraalopóló, hajtamo kaae taru, halaainé ama ala haje eró tapa, ti da Kótóné ama fake so whıtóró betera. Kisipa muae.

Kisipa tirénire so whıpaee wisiyóló kaae tawae ere fo

⁷⁻⁸ Atéreteiné Deı Kepe Wisiné i fo dapó.

“Whı bitini haje kópu kaae fi tikimó, Kótóné diaaq noutererape su sóró kaae kelalemó, ama dere fo woseni, dowaae fóló hosaa ta ipakalepó.

Atéyale kaae, mió diaaqkélé ama fotamo wosetepa, diané hosaa ta yaqsóro yae.

⁹ Diaaq noutererape atima atéro kuturaalu, 40 ba fo tuamó ę kaae kolóló su siré fu betepa, yalo erótu betale ala atimané kilitu betalepó.

¹⁰ Atéyale betené ai alimó betale so whıtamo fopaae butu, yalo i fo yalepó.

‘Atimané hosaa mo turó kae tikipaae muluraalu, yalo erótu betere ala mo tuékélé inipó,’

¹¹ Atétepa, ę fopaae butu etei dirii fo yóló mulalepó.

‘Yalo hosaa muni deyóló dua betere ala tuamó, atima sókókélé mo waalomeipó,’ ” erapó.

¹² No nerape-ó, diakó mepaae whıné hosaa tuamó mole dowi alaró, mo ti betere Kótópaae tué tiki tirénitere alatamo iru, Kótó taaróló faqsóro, hotowaró kaae tawae.

¹³ Téturaalu, miópó du betere be de kemeyaaı epatei, dowi alané dią dilikóló diaaq hosaa taraqsóro, betere dokó diąsisi ketekę u bulótu i bulótu du betae.

¹⁴ Folosóro kaae suraalu, dané tué tiki tirale ala tuamó taaréni, mo diriyóló bitiré fóló, kemene fole kwiamó sókó fupa, ti Keriso tuamó mole ala danékélé serapó.

¹⁵ Kótóné ai fo ereteiné dané u deté wale fo momó i dere ape.

“Whı bitini haje kópu kaae fi tikimó, diaaq noutererapené Kótóné dere fo woseni, hosaa tayóló dowaae fu betale kaae, mió diakélé ama fo wosetepa, diaaq hosaa ta yóló dowaae faqsóro yae.”

¹⁶ Talené atimapaee yale fo wosaalo hýyóló dowaae fele so whı-a, deé? Aita, Isip hae taaróló, Moses-né dapesó fele so whıtórótıpó.

¹⁷ 40 ba fo tuamó, Kótóné fopaae bualetei-a, detamo maaté yaleé? Aita dowi ala yaleteiné kópu kaae fi tikimó, haje sisiraae fele so whıtórótıpó.

¹⁸ Kótóné ama dirii malo duraalu, “Yalo hosaa muni deyóló dua betere tikimó, atima betakókélé mo sókó waalomeipó,” ere fo depaae maaté yaleé? Aita, ama fo tikitu betere so whıpaetóro erapó.

¹⁹ Ti atima Kótóné dua betere ala tuapaae sókó fenire beteta, Kótóné fo wosóló, tué tiki tiréni yaleteiné erapó.

4

Kótóné so whı sa nópóló tukóló muló betere be de mulapóló ere fo

¹ Ti Kótóné ama so whı sa nóló bitı wópólópó ere fo kemeni, haje mulapó. Atérapa, ai tuapaae bitı faairetei da hasókó faqsóro, witamo hotowaró kaae tawae.

² Ti noatepae, mené atima Juda fake so whıpaee yó melale fo wisi dapaekélé yó melalepó. Atimané ai fo wosóta yaletai, mopóló tué tiki tiréni yale betené atima tuamó me dukélé olenipó.

³ Ti ai fo mopóló mió tué tiki tiró betere so whi dāta, Kótóné ama s̄a nokole tikipaae sókó fu beterapó. Tépatēi, kisipa tirénire so whipaae Kótóné i fo erapó.

“Atétepa, ę fopaae buturaalu, etei dirii fo yóló mulalepó. ‘Yalo s̄a nóló betere tikipaae atima wóló betókélé mo yaalomeipó,’” erapó.

Take Moses betale alimó Kótóné ai fo mo epatei, s̄aró haetamokélé, ere ęla ęlakélé, fea Kótóné ama aleyóló kemerélipakalepó.

⁴ Ti noatepae, w̄eike be d̄emó Kótó ę s̄a nale fo mepaae as̄e tuamó eretei dos̄atepa tuénérápó.

“Kótóné ama diyale kutó fea kemeróló, w̄eike be d̄emó ti ę s̄a nalepó,” erapó.

⁵ Kale yale fo momó i dapa, wosae.

“Atima yalo s̄a nóló betere tikipaae wóló betókélé mo yaalomeipó,” erapó.

⁶ Atére betené mió mepaae so whi s̄a nóló betaalopóló, i bopetu betere tuamó sókó fóló betenérápó. Ti take betale so whi Talené fo wisi mené yó matepa wosetua yaletēi, ai fo aomó sukóló bitini, tikitū betaleteiné s̄a nóló betere ala tuapaae sókó fenipó.

⁷ Atéró bitiré fóló, mepaae ba forape keme itikimó, ti Kótóné be d̄e kae d̄ale mulóló, miópó doi mulóturaalu so whipaae i fo yae yóló, Depit-paae ipakalepó. “Mió ama fotamo wosetēpa, ti diaaę hosaa t̄ayóló dow̄aae fu betaęsóró yae,” erapó.

⁸ Ti noatepae, Josuané Talené so whi s̄a nalóló beteróluęsóró, ti nalo me be d̄emó Kótóné s̄a nóló betaalopó fo uęmeipó.

⁹ Atérené Kótóné ama kutó kemeróló ę s̄a naleteita, take ama so whi s̄a nóló beteraaire alamó kisipa mutu ereteiné, dię ai s̄a nóló betere ala tuapaae bit̄i fenérápó.

¹⁰ Ti noatepae, Kótó ę ama kutó diyóló kemeróló, s̄a nóló bitu yale kaae, mepaae so whi de Kótóné s̄a nóló betere tikipaae sókó fupa, ti so whikélé atimané ditere kutókélé taaróló, s̄a nóló h̄ale betenérápó.

¹¹ Atérapa, atima Kótóné fo tukóló dow̄aae fu betere ala s̄ya furaalu, d̄akélé d̄ee naęsóró, ai s̄a nóló betere tikipaae ketekę buóló sókó faalopa siępe.

¹² Ti Kótóné fota, beteró betere fotok̄tamo f̄ayóló mo surapó. Ai fota, tamo fakeró fosó daale b̄oe dele sepakené fosókélé mo teraae falapó. Atéru, wh̄iné asoró kepetamo tuamó tekeyóló sonaae f̄oo, diri tamo olekereteikélé tuamó tekeyóló sonaae f̄oo, dua dapó. Atérené wh̄iné hosaa tuamó ere alaró mole tuę tikitamo, Kótóné ai fonétei k̄aae kolóló talenérápó.

¹³ Kótóné aleyóló muló betere ęla ęla fea ama keletómó hiró bitini, mo fopa h̄akeamó mulapó. Atére sek̄éné keletómó, d̄ané du betere ala fea mo bet̄akélé h̄iralomeipo.

Yesuta Talepaae momaraterē topo whi beterapó ere fo

¹⁴ D̄a tao sóró momarótu betere doasi topo whi Kótóné naalema Yesu ę s̄a tuamó fóló hepen-mó beterapa, ama fo wisi d̄ané wosóló mopóló ępaae tuę tiki tiraterē ala taaréni, mo ti tiró betae.

¹⁵ Ti d̄ata, mo hae whi betereiteiné mepaae sek̄e ala ó dowi ala yópóló s̄u s̄upa, diriyóló daayaaire fotok̄o mo bunipó. Tépatēi, d̄amó momarótu betere topo wh̄iné ai alarape fea ama hosaamó suraalu, d̄a tao senérápó. Ti mió d̄apaae i wou betere sek̄e ó dowi ala yópóló, s̄u sere ala fea ępaaekélé wua yalepó. Téyaletēi, ę dowi ala mo bet̄akélé inipó.

16 Atérapa, dapaape sekeji ala wale sukamó da kòleturaalu, ama tao sópóló hamokoróló hãle tao sere ala teteróló kaae tare tikipaae faaire wini, halaaíné faalopa siépe.

5

1 So whimó Talepaae momaratero topo whi sóró beteraai, whirape fea fopeyóló betã whítóró sóró beteroúta dapó. Ai whíta, so whiró Kótótamo tuámó bitu, so whiné yale dowi ala Kótóné tokóló alurópóló, simó sukúlaa dalatero alaró hãle matere alatamo dua dapó.

2 Ti kóló kólóru, kópaae fole so whi da tao saai ai tuã whi akélé hae whítóró ereteiné naameyóló mo dua bitu enérapó.

3 Ti akélé dowi ala dere whi beteropóló kisipa mutu, ama yale dowi alapi Talené wisirópóló, simó sukúlaa dalóo, nalo ti mo so whiné dowi ala wisirópóló sukúlaa dalóo, dua dapó.

4 Mepaae whi momatero topo whi betaai doi sere alata, ama kòleaané enénitei, Kótóné Eron-paae ape yóló momaratero topo whi sóró beteroúta yale kaae, Kótónétóró ai whi sóró beteranérapó.

5 Atére kaae, Keriso a doasi doi saai kisipa mutu, amatei momaratero topo whi bitinipó. Téní, Kótóné apaae duraalu, “Yãta, yãlo naalepó. Èta, mió naao aya alée fulapó,” erapó.

6 Ai fo kaae, me asẽ tuámó i fo dapó.

“Melkisedek a momaratero whi bitu deté fele ala naao teteróló kaae taru, momatero ala hãle yó taté fu beteropóló, yãlo yã sóró i beteratero ape,” erapó.

7 Yesu i haemó bitiré fele sukamó, a sinaqsóró tao saaire seképaape me sukamó a wole yóo, me sukamó a tao sae yóló moma fakeyóló yóo dua yalepó. A atéro Tale aomó sukóló betaleteiné ama erae yóló kematero moma Kótóné wosóló, mo eralepó.

8 Ti a Kótóné naalema bitutei, seke hãle beleté feleteiné Kótó aomó sukóló betere ala mo asane felepó.

9 Ai ala deté fóló, a momaratero whi wisi bití felepó. Atétu, ama fo wosóló eratero so whi fea aluni, mo ti betó tanópóló, tao su betere bete tale alée felepó.

10 Ti aita hãle mei, Kótóné apaae duraalu, “Melkisedek-né deté fele ala tuámó yã momatero whi beteratapó,” yale betené yalepó.

Talené ala taaróló sisópaae eratepa mo wió yae dere fo

11 I bopeyale alarape dekéro moletei diapaae uamó, ai fo bete diaao wosaaire hapólureteiné, diapaae yaairekélé dirirapó.

12 Ita mo fo dapó. Diã mo take kaae sóró Kótóné ama bete mole fo woseté waleteiné, mió diã Kótóné fo yó matere whirape mo sumó bituapó. Até uãtei, ama bete mole fo diã tué inipa, take kaae sóró yó malepaae fesaae fóló, mené diã momó yó manérapó. Diã dirii ọla naaire suni, keteirape mo awátóró naai ekeletu dere kaae erapó.

13 Mepaae so whi de awátóró ekeleyóló nuku betepa, ti ai so whi mo ketei kaae bitu, Kótóné mo donoi ala erateretei tuéni, kóló kólórapó.

14 Tépatei dirii ọlata, disire so whiné nópóló muló beterapó. Atére so whi ti Talené fo wosetere dokọ fea ama alatóró eró tareteiné asa duraalu, dowi alaró wisi alatamo sumó kãae kolóló, talenérapó.

6

1-2 Atére betené Kerisoné ala i ape yóló, teómó kaae suraalu, yó matere fo momó kae yó melaalomeipó. Até yaleteti taaróló, mió mo dirii fo diãpaae i dapa wosae. Take kaae sóró yó melale fota, wh̄rapené be t̄eteróturaalu, folosóro iru eleké detu dere kaae yóló, yó male alarape i ape. Sukutere alapaae ̄lisóro fole dowi ala taaróló, t̄u wisipaae fole alakélé, Kótópaae tué tiki tiratere alakélé, w̄ei tópuratere alakélé, me wh̄i Talené kutó dir̄póló, ama tikimó naase mulatere alakélé, sukutere so wh̄i kepaayóló betaaire alakélé, so wh̄i feané yale ala taleyóló mo ti muó tawaaire kwia melaalopó ere fokélé, take folosóro kaae suraalu yó maté waleteti, momó kae yó melaalomeipó.

3 Kótóné wisirapa, dirii fo yó melaē depa, ti ðané mo yó menanérápó.

4-6 Mepaae so wh̄i atima diliki tuámó betereitei taaróló, ðe tuãpaae bit̄i f̄o, hepen bemó mole wisi wisi ̄la atima sóró asa yóo, Ðei Kepe Wisiné erótu betere alakélé atima sóo, Kótóné bete mole fo tuámó bole wisi ala atima kisipa yóo, take waaire alimó t̄eteróló kaae tawaaire fotok̄kélé atimané tué yóló asa yóo ere so wh̄itei, Talené ala taaróló fupa, ti momó kae kisipa feteyóló fesaae wonénipó. T̄éturaalu, atima ai du betere alané Kótóné naalema so wh̄i feané keletómó doasi hale seróló, ̄ filipaa ni tómó momó oleratere aõrapó.

7 Hali wouraalu, wisi f̄e bulatere haemó ̄la wisiyóló holóló, ai kutó talené ̄la supa, ti ai hae tiki Kótóné wisiraalopó.

8 T̄épatei, ̄la wisiyóló huni, mu daai k̄epiró dowi netamo hotere hae ti f̄e buni, dowi deké bulapó dua dapó. Atére haeta, ai kutó talené doróló, kemeróturaalu simó néli biliyaalopó.

9 Ðané hosaa mole no nerape-ó, i deté wale fota, diã tuámó ere alamó dumipó. Ti diãta, Talené ama so wh̄i aluyaõsóró tao sale ala tuámó betere ala ðané kisiparapó.

10 Ti Kótó ̄ta, so wh̄i feané du betere alarape h̄oko taleyóló kwia mótumipó. At̄erapa, diaaõ ama kutó diratere alakélé, Kótó ̄paae yaala sókó furaalu, ama kae beteró betere so wh̄i tao sere alakélé, nalo tao siré faaire alakélé, fea ama tué yó taru, kwia mo donotóró melaalopó.

11 Talené diã dok̄ feapaae melaalopó yale ̄la mo saasepólópa, keteke buóló mió diaaõ ai du betere alatóró h̄ale yó taté fóló, kemene fole kwiamó sókó fae.

12 Diã Kótóné ala erótu betereitei deka yóló taaréni, mepaae so wh̄i atima tué tiki tiratere alaró sek̄ei ala wapatei, h̄ale yó tare alatamo su beterapó. Diãkélé ai ala yaasepóló, atimané dere alatóró s̄uróló yae.

Kótóné eraalopó dere ala h̄asókó f̄eni mo eraalopó

13-14 Kótóné ama eraalopó yóló mulale fo Abraham-né mopó yóppóló, Tale ̄ t̄eteró betere Doasi me bitinipa, amatei ̄ doi yóló dirii malo duraalu, “Yalo ya wisiratereteiné, naao detere naalené deté fole naale senaalekélé doakale fake firatere ala h̄asókó feni, mo yaalopó,” ipakalepó.

15 At̄étepa, Abraham ̄ whaaliani, dua kaae taté fóló, nalo Kótóné ̄paae melaalopó yóló mulale ̄la mo salepó.

16 Me wh̄iné mepaae so wh̄ipaae i ala eraalopóló mulatere fo diriróturaalu, atimané doi yóló dirii malo dumí, atima t̄eteró betere doasi wh̄iné doi yóló, ó Talené doi yóló malo dua dapó. At̄eró dirii malo dereteita h̄ale mei, nalomo ai fo inipóló foné u só derótu, i só derótu yaõsóró dapó.

¹⁷ Ti Kótóné ama eraalopó dere fo diriróturaalu, amatei a doi yóló dirii malo yaleteita hãle meipó. Ama ai eratere ala saaire so whiné ama yóló mulatere fo kisipa feteyóló taaréni, mo dokonatapó kisipa muóppóló yalepó.

¹⁸ Ti Kótóné ama eraalopó yóló mulale foró dirii malotamo epatei taaróló, ama kisipa feteyóló me kae ala eranénipó. Kótóné ai ala yaleteita hãle mei, da dowi alamó kwia sóró aluyaqsóró, Talené tao sóró mo wisiyóló beteraalopó yale fo wosóló hosaa tuámó muló bitu, tué tiki tiraté fu betere so whi da keteke buóppóló yalepó. Ai so whita, ti dătoró i ape.

¹⁹⁻²⁰ Take nalo da mo wisiyóló betaalopóló hãitu betere ala mepaae seké ó whaalã dere alané só deróló doraqsóró, ai hãitere alané da diriróló, turuku kaae derapó. Ai turukuta, hõko tikimó dini, satãle yóló kuti oleró betere tiki bosenóló, Kótóné mo kae aleyóló muló betere be ke tuámó erapó. Ai be ke tuãpaae so whi nalo wóppóló, da tao sere whi Yesu api folosóró sóró falapó. Ai sekéta, Melkisedek betale kaae, so whimó momaratere topo whi aléé fóló, ai ala hãle deté fu beteraapó.

7

Melkisedek momaratere topo whi betere fo

¹ Ti Melkisedek aãa, Salem be hulua tẽteróló kaae tare topo whi betóo, mo taoró betere Kótópaae momaratere whikélé betóo, ipakalepó. Abraham a mepaae topo whirapetamo bóe fóló, bóe whirape dóló kemeróló momó fesaaw wouraaalu, tumó Melkisedek-tamo hokolaa yóló, Abraham wisiratere fo erapó.

² Atétepa, Abraham-né ama bóe dóló sale ɔla ɔla naase tamo moletei dekeyóló, betã Melkisedek-mó melalepó. Melkisedek-né doi bete tamo mulapó. Folosóró doiné bete, “Donoi ala dere topo whipó,” Me doi bete, “Salem be hulua tẽteróló kaae tare topo whipó,” Ai doi feteyóló, “Hosaa muni deyóló dua betere ala tẽteróló kaae tare topo whipó,” erapó.

³ A deyale soró whitamóné doikélé, a kaayale noutererapéné doikélé, a deyale be dekéle, sukãle be dekéle, asemó muni, Kótóné naalema biture kaae, a so whimó momaratere topo whi hãle betó tarapó.

⁴ Ai seké a doasi whipóló ere ala tué muae. Dãné noutere Abraham-nékélé ama bóe dóló sóró wale naase tamo ɔla ɔla dekeyóló betã Melkisedek meló beteraapó.

⁵ Kótóné ama tukóló muló betere fo tuámó i ala yae erapó. Lipai fake whirapekó so whimó momaróppóló sóró beteró betere whirapéné mo so whiné mole naase tamo ɔla ɔla dekeyóló, betã siré kweyãe yóló munélipakalepó. Ti atéró kotere whirapekélé, matere so whikélé, atima fea Abraham-né deté fele fake no nerape epatei, atima tuámókélé siré kweipakalepó.

⁶ Melkisedek-ta, Lipainé deale whi meitei, Abraham-né naasetamo ɔla ɔla dekeyóló betã a melalepó. Aãa, Kótóné wisi ala eraalopó yóló mulale whitei, ai ɔla ɔla matepa sale seké Melkisedek-né ama foné a wisiralepó.

⁷ Ita mo dua dere alapó. Doasi whiné a aomó betere whi ama foné wisirótua dapó.

⁸ Atétere kaae, so whiné naase tamo ɔla ɔla dekeyóló betã siré fu betepatei, ai whirape sukutua yalepó. Atéyaletei, kale doasi whi Melkisedek-né naase tamo ɔla dekeyóló betã ama saletei, a sukãlepó fo munipó.

⁹ Mené etei kaae fo sımó enérápó. Naase tamo ıla ıla moletei, betə dekeyóló siré kotere whı Lipai ą Abraham tuamó, ni du ke kaae bolepo. Atépa, Abraham-né ıla ıla dekeyóló betə Melkisedek-mó matepa, Lipainé amakélé meló beterao.

¹⁰ Ti Melkisedek-ró Abraham-tamo hokolaa yaleteita, Lipai ą deyaai ama tikimó teó bupa yalepo.

Melkisedek momaratero whı betale kaae, Yesukélé momaratero whı beto tarapo

¹¹ Lipainé deale whırape mo so whımó momatero topo whı betere tuamó Kótóné tukóló muló betere fo sókó walepo. Tétu, atima ai alimó momarótu betale alané Kótóné so whı mo ti wisiróluaşóró, momaratero topo whı me kae waalopo fo uameipo. Ti ai momaratero topo whıta, Eron-né deale naalené deté fele whı mei, Melkisedek bitu yale kaae du betaalopo, erapo.

¹² Ti noatepae, mo so whımó Talepaae momaratero whırapené du betere ala taaróló, Talené me kae alatamo tukóló mulatepa, ti ai ala sımó enérápó. Meitepa, ti enénipo.

¹³ Ai ere fo dokonó betere whıta, Lipai fake mei, kae fake whıpo. Ai fake mo betanékélé so whımó Talepaae simó sukılaa dalóló, momatero ala inipo.

¹⁴ Da tetérolo kaae tare whı Yesu ą Juda fakené dealepóló, so whı feané kisiparapo. Ti betə Juda fake whıko so whımó momaratero topo whı betaalopoló Moses-né asemó inipo.

¹⁵ Melkisedek betale sirimó, whı me kaetamo sókó hotepa, ti dané i deté wou betere fo bete mo hakearatapo.

¹⁶ Ti noatepae, ai whı ą so whımó Talepaae momaratero topo whı sóró beteraleteita, Lipainé deté fele whırape maaté sóró beteranérapo, ere fo sya furaalu inipo. Ai seké ą tuamó doasi fotokó bulu, mo ti betó tareteiné díoló sukunaaire sunipa, Talené ą momaratero topo whı sóró beteralepó.

¹⁷ Ti ai fo kaae me ase tuamó i fo erapo.

“Yaata, momaratero topo whı Melkisedek-né du betale ala naao tetérolo kaae taru, yó taté fu beteropóló, yało ya sóró beteratapo,” erapo.

¹⁸ Kale folosóro yóló mulale fota, me ala yaaire suni bépa, hale ıla kaae aoróló taalatapó.

¹⁹ Ti noatepae, kale tukóló muló betere foné so whıró Kótótamo betamó wisiyóló beteropóló, mo turó wisiranénipo. Kale folosóro yale ala taaróló, mió Talené ama so whı wisiyóló beteraalopo ere foné betə Kótó betere felekepaae alısóro fenérapo.

²⁰ Ti ą momatero whı sóró beteroturaalu, dirii malo yóló sóró beteralepó. Téyaletai, mepaae momaratero whırapeta, hale foné maaté sóró beterotua dapó.

²¹ Téyaletai, Kótóné i seké momaratero whı sóró beteroturaalu, ąpaae i malo yalepo.

“Talené ama kisipa feteyaalomei, ya so whımó momaratero whı mo ti betó tanópóló, yało ya sóró beteratapo,” erapo.

²² Ti atéro dirii malo yaleteiné Yesu ą Kótóné ama so whı tao saalopoló, yóló mulale fo diriratero bete alée felepó. Ama so whı tao saalopoló kisi yóló mulale foné folosóro yale fo teraae falapo.

²³ Ti mo so whimó momaratere whirape dekéro bitiré waletai, ai whi sukutepa, me whinemo tetéroló kaae tatua yalemó, ai whirapekélé fea sukutua yalepó.

²⁴ Téyaletai, Yesu a mo ti betó tareteiné, so whimó momarótu betere ala hale yó taté fu beterapó.

²⁵ Atérené Kótótamo betámó betaai kisipa mutu, Yesuné ama yale ala tuamó fu betere so whi mo ti beterópóló, Yesuné ama mo sumó tao senérapó. Ti noatepae, a ta so whiró Kótótamo tu a whi bitu, Kótópaae atima tao sae dere fo hale yótóró tarapó.

²⁶ Yesu a atéró, momaratere topo whi bitu, da yayare ala fea ama mo sumó tao sóró eranérapó. Ti a ta, Kótóné mo kae betéro betereteiné mené a só deraaire bete muni yóo, a me dowi alatamo hosekéni yóo, dowi ala du betere so whitamó betámó bitini, kae betóo, ó saró hepen betamokélé fea amatóro tetéroló kae tawóo erapó.

²⁷ Mepaae momaratere topo whirape betere doko fea atimané dowi alapi kemerópóló, *sipsip* o *bulmakau* hupu simó sukúlaa daróló, nalo ti mo so whiné dowi alamó sukúlaa dalatere ala suka fea hale yó taté fu beterapó. Atima ai dere ala kaae, a tuamó me noa dowi alakó mupa atéyaaloé? Ti ama betere bete Kótópaae mo betá félimótóró melóló, mo so whiné dowi ala kwia ama tokóló aluróló wisiralepó.

²⁸ Ti kale tukóló muló betere fo sya furaalu, mo hae whitei, momaratere topo whi sóró beterótua yalepó. Téyaletai, nalo sókó wale dirii malo fo tuamó ti Talené naalema momaratere topo whi sóró beteralepó. Ai whi a ta, me alakélé mo yayani, so whi tao sere alatóro hale yó tanópóló, Kótóné a mo turó suróló beteralepó.

8

Yesuta momaratere topo whi bitu, mió kisi ere fo diriró betere Talepó

¹ Dané i deté wou betere fo tuamó bete mole mo topo fo i ape. Da tao sóró momaratere etei kaae topo whita, hepen bemó Doasiné tetéroló kaae tare tikimó, ama turu naase eró betere demó fóló betalepó.

² Take kaae sóró teyale momatere kuti bemó, Talené ama kae ere ala erótu beterapó. Ai beta, mo whiné naasené te ni, Talené amatóro tenapó.

³ Ti mepaae mo so whimó momaratere topo whirapéné Talepaae hale matere alaró simó sukúlaa dalatere alatamo yópóló, Talené sóró beterótua dapó. Atétere kaae, mió da tao sóró momarótu betere sekékélé, Kótó beterepaae hale faalomei, me ola sóró ti sumó fenérapó.

⁴ Atamo i haemó bituásóro, ti so whimó momaratere whi bituameipó. Ti noatepae, Kótóné tukóló muló betere foné Talepaae hale melae ere fo sya furaalu, mótua dere whirape sóró betéro beterapó.

⁵ Ai whirape atimata, ó hepen-mó ere mo ti momatere be suróló, i haemó te ne mo kuti bemó Talené ala erótu beterapó. Moses-né ai momatere kuti be teyaaitepa, Talené apaae i ma fo erapó.

“Naao ai be teturaalu hoko te ni, damo hasi fosómó bitu, yalo yapaae yó melae be sutóro mo hotowaró teyae,” yóló ipakalepó.

⁶ Téyaletai, Talené ama so whi tao saalopóló, yóló mulale dirii fo Yesu a tuamó erótu beterapó. Atére kaae, i haemó mepaae momatere whirapénékélé ai ala du beterapó. Tépatéi, mió kisi yóló mulale dirii foné take yóló mulale fo teraae falapó. Atére kaae, Yesuné Kótóné so whi tao sóró ditu betere kutóné atimané

ditu betale kutó mo teraae falapó. Ti ai kisi dirii fo tuámóta, Kótóné ama so whípaae eraalopóló, mulale wisi ala fānuraalu, take yale ala mo hāle ɔla aqró beterapó.

⁷ Ti noatepae, Talené take folosóro yale dirii fotamo mo sʉrapó uʉsóro, ti nalo ama eraaire me dirii fo kae uʉmeipó.

⁸ Tépatei, Kótóné ama so whí fopeyalemó, mepaae hʉsókó fole ala kolóló i fo yalepó.

“Èta, Talené i dapa wosae. Take waaire ba fomó Israel so whjʉr Juda so whjʉtamo yālo tao saai, kisi dirii fo kae yóló mulaalopóló diāpaae i dere ape.

⁹ Ti mió yālo kae yóló mulaaire kisi dirii fota, take atimané noumatererape Isip hae kwiamó betepa, yālo dapesó wale sukamó, yóló mulale dirii fo kaae meipó. Atimané yālo yóló mulale fo sya fóló eró tanitepa, yālo atima tao saai yaleteti taaróló, sisópaae eralepó.

¹⁰ Èta, Talené i dapa wosae. Ai ala yóló kʉlipaae Israel so whjʉtamo yālo etei dirii fo yóló mulaalopó. Yālo tukóló mulatere fo tikaʉsóro, atimané tué tiki tuámó mulóo, hósaa tuámókélé aʉyóo yaalopó. Téturaalu, ɛ atima teteróló kaae tare Kótó betóo, atima ti yālo so whj betóo yaalopó.

¹¹ Atétere alimó, me whjné ama be whj so whípaae ó ama nomapaae duraalu, “Tale tué muóló betae” dere fo momó kae yaalomeipó. Ti noatepae, ai be demó mepaae sókó deyóló betere so whjnékélé, doasi doi mole so whjnékélé ɛ mo tué yaalopó.

¹² Atétepa, yālo ɔleturaalu, atimané du betere sonaaie alaró mepaae dowi alatamómó, kwia melaai yaleteti yālo kisipa keteróló aluraalopó,” erapó.

¹³ Ti Talené ama i yóló mulaaire dirii fota, “Kisipó” doi mulóturaalu, take folosóro yóló mulale dirii fo bete muni hāle ɔla kaae aɔpa, kisi foné mió mo felekemó kemeróló aluraai dapó.

9

I haemó kapala tene kuti bemó momatu betere ala

¹ Take folosóro diaaɔ noutererapepaae Talené ama ala eróturaalu, ɔpaae momatere alakélé etéro yae yóló yó melóo, ama ala eraaire momatere bekélé etéro tɛyae yóló yó melóo, ipakalepó.

² Atétepa, so whjné Talepaae moma yaairaalu, kuti be tɛyóló, u tuámó be ke tamo aleyóló munélipakalepó. Folosóro sókó fole be ke ti arai kutiné satāle erepó. Ai be kemó ti *lamp* sɔ daalóo, ɔla mulatere ni fakeró Talené keletómó mulótua dere *bred* otamo muóo erepó. Ai be kené doita, Kótómó kae tukóló muló betere tikipó.

³ Me aleyóló muló betere be keta, hapólui kutiné satāle erepó. Ai be kené doita, Kótóné ama ala betɔ eraai mo kae tukóló muló betere tikipó.

⁴ Ai be ke tuámó felé kɛlaa wale fetera kaae ɔla biliyaaire tiki *kold kapané* aleyóló daalóo, Kótóné ama so whípaae wisi ala eraalopóló ere dirii fo aʉyóló buló betere *bokis-kélé* mulóo erepó. Ai *bokis* husiróló *kold kapa* datekaró beterapó. Ai *bokis* dolomó, *kold kapané* aleale wutimó *mana* o deróló mulóo, Eron-né dotó tiki aʉ sokoretei mulóo, Kótóné dirii fo aʉɛ kane fake tamokélé bulóo erepó.

⁵ Ai *bokis* tómó, Kótóné ama mo kae ere deɛ fāane *serupim ensel*-rape sʉróló aleale ɔla me uté daayóo, me ité daayóo erepó. Ai *serupim ensel*-tamonné

baase dorokó faróló so whíné dowi ala kemeraleta dere tiki husiró beterepó. Atére alarape fea bete etérapóló, mió mo turó dāné enénipó.

⁶ I bope yale ọ́la ọ́la fea atéro taleyóló muló betepa, mo so whímó Talepaae momaratere whįrape folosóro ere be kemó, atimané ditere kutó diyaa, hutua yalepó.

⁷ Tétua yaleteti, mo u tuámó ere be kepaae ti so whímó Talepaae momaratere doasi topo whį ą maaté betą ba fomó, mo betą félitóro fua yalepó. Téturaalu, ai be kepaae naase hałe feni, *bulmakau*-ró *meme* hupu sameata-motóro sóro fua yalepó. Atétua yaleteita, Talené atima kwia melaqsóro seséturaalu, ama yale dowi alapi Talepaae melóo, nalo ti mo so whíné dowi alapóló tuéni, mo ala nisyóló du betale dowi alamó melóo, dua ipakalepó.

⁸ Mió ai be hałe tẹpa, Kótóné mo kae ala ere be tuąpaae sókó faaire tų hałe ai kinapa kelae yóló, so whįpaae Deį Kepe Wisiné haķearóló yó mótu beterapó.

⁹ Ti take Talepaae me ọ́la hałe matere alaró hupu simó sukųlaa dalatere alatamoné ai ọ́la sóro wale so whíné hosaa tuámó mole seķei ala mo ti wisiranénire ala mió i alimó betere so whíné tué yópóló, haķearóló yó matapó.

¹⁰ Atéro, ọ́la nokole alakélé, wẹi nokole alakélé, Kótóné wisirapó yópóló, kae kae ala yóló wẹiné fokutu betere alakélé feata, mo tó tiki maaté wisiróturaalu du beterapó. Talené ama dą tẹteróló kaae tawaaire kisi alané tó tiki maaté wisiróló ai du betere alarape fea mo ti kemeraalopó.

Yesu Kerisoné samea suné farale ala

¹¹ Mió dąpaae i eró betere wisi alarape eraai, Keriso ą so whímó Talepaae momaratere topo whį bitį furaalu, folosóro ą doasi momatere kuti be wisimó buó dealepó. Ai beta, i haemó mo whíné naasenékélé ó mepaae ọ́la ọ́la aleale sukamókélé tẹni, mo taketi Tale ą betere tikimó hałe tẹne bẹpó.

¹² Keriso ą Kótóné ai kae tukóló muló betere tikįpaae sókó faairaalu, *meme* ó *bulmakau* hupu malené samea sóro feni, suka fea mo ti muó tanópóló, ama samea mo betą félimótóro melóló, ą ai be tuąpaae sókó felepó. Tétu, so whį fea dowi alané dokóló mupa, ai sameané teraayóló mo ti betó tanópóló dupuró beterapó.

¹³ Mepaae whį dené Kótóné yaqse yóló mole fo tukóló, nalo ama ala eraai momatere bepaae faqsóro doasi fo mulapó. Atérené *meme* ó *bulmakau* wą hupu sameané ó *bulmakau* so utų hupu simó biliyale fapo terepeyóló, ai yale alapi kemeranérapó. Atéro, nalo ti Talené ala eratepa fo muni, mo şumó eranérapó. Ti ai alarape feata, hałe tó tiki maaté fukuturaalu dapó.

¹⁴ Téyaleteti, ai du betale alarape bosenóló, mo ti betere Deį Kepe Wisiné Keriso ą fotokratepa, me alakélé munire betere bete wisinaale Kótópaae hałe melalepó. Dāné hosaa tuámó mole dowi alané sukutere alapaae ąlisóro fu betepa, Kerisoné ama sameané şumó kemeranérapó. Atére beteta, mo ti betere Kótóné ama ala dāné erópóló yalepó.

¹⁵ Keriso ą atéyale betené Kótóné so whį tao saalopóló, kisi yóló mulale dirii fo eraaire tuą whį alée felepó. Aita hałe mei, Kótóné ą beterepaae ape yale so whíné ama eraalopóló mulale mo ti muó tawaaire ọ́la wisi sópóló yalepó. ą atéro sukale alata, folosóro ere dirii fo aqmó bitu, dowi ala du betale so whį dokóló moleteti, teraayóló hałe fópóló, dupurótu erapó.

¹⁶ Me whi ʔa sukuturaalu, ama mómu ʔla taleyóló sae yóló mulatere fo kisipa muae. Ai whi ʔa sukuni haʔe betepatei, ama ʔla ʔla hapale taleyóló sumipó. ʔa sukutepa, nalo ti ama yóló mulale fotóro sya fóló senérapó.

¹⁷ Ti noatepae, kale whiné ama yóló mulatere fo sya furaalu, ʔa sukuni haʔe betepa, ama ʔla ʔla taleyóló saalomeitei, ʔa sinitepa ti senérapó.

¹⁸ Atétu dere kaae, Kótóné ama so whi tao saalopóló folosóro ere dirii fota, *sipsip ó bulmakau* hupu samea sóko faraletéini diriralepó.

¹⁹⁻²⁰ Kótóné yae yale fo fea Moses-né mo so whiʔpaae yóló kemetepa, i ala yalepó. *Bulmakau* hupu malené samearó mo weitamó belere tikipaae fóló, mo sonaare *sipsip* hupu nikiró *hisop* ni teteitamomó tópuró sóro asere sókumókélé so whiné tikimókélé, apuralepó. Ai ala yóló kemetepa, i fo yalepó. “Ita, Kótóné ama tukóló muló betere dirii fo sya fóló, eró tawae yóló diriróturaalu, eratere samea i ape,” yalepó.

²¹ Ai ala kaae, Talepaae momayaairaaalu tene kuti bemókélé, ai be tuamó Talené ala eraai mole ʔla ʔlamókélé, Moses-né ai samea sóro apurótua ipakalepó.

²² Ita, mo dere alapó. Kótóné tukóló muló betere foné fea ʔla fea Talené ama ʔlapóló ʔale mulóturaalu, sameané betʔa fokonérapó. Samea sóko farénitepa, ti dowi ala tokóló aluranénipó.

²³ Hepen bemó ere ala suróló, i haemó aleale mo ʔla ʔla Talené amapóló ʔale mulóturaalu, samea dilótua yaletéi mo donorapó. Tépatéi, hepen bemó mole mo alarape fokaai, ti i haemó mole ʔla bosene fale ʔla wisinaalené sumó fokonérapó.

²⁴ Ti Keriso ʔa sukóló kepaayóló furaalu, hepen be suróló i haemó mo whiné tɛyale bepaae sóko feni, mo hepen bepaetóro sóko felepó. Atéro fóló, Kótó betere felekemó bitu, mió ʔa ʔa so whi tao sere tuʔ whi betérapó.

²⁵ Kale momatere be teteróló kaae tare topo whiʔa, whiné tɛyóló ama kae tukóló muló betere be tuʔpaae ba fo dokó mo betʔa féli furaalu, ama samea sóro feni, hupuné samea sóro fua ʔapó. Ai whiʔrapené dere kaae, Keriso ʔa hepen-paae momó fu, momó fu ini, mo betʔa félimótóro ama tiki Talepaae haʔe melóló, sóko felepó.

²⁶ Keriso ʔa hepen bepaae dekéro félimó fuʔasóro, ti i haemó ere ʔla ʔla fea keké nale alimó kaae sóro, sekei ala dekéro félimó beleté fu bituʔapó. Tényi, i kemetere alimó ʔa Kótó beterepaae mo betʔa félitóro sóko fóló, dowi ala mo ti kemeróturaalu, ama betere bete Talepaae haʔe malepó.

²⁷ ʔa so whiʔa, Talené ere fo dokonóturaalu, bitiré fóló betʔa fapotóro sukutua ʔapó. Atéro sukale kilipaae, ti ʔané yale ala Talené taleyaalopó.

²⁸ ʔa betʔa féli sukutere kaae, so whi feané dowi ala tokóló aluraai, Kerisoné ama betere bete Talepaae mo betʔa félimótóro melalepó. Atéro mió ʔa momó waaireteita, dowi ala tokóló aluraai waalomeitei, ʔa wópóló kaae tawóló betere so whi tao sóro mo ti wisiyóló beteraai dapesene waalopó.

10

So whiné dowi alamó Yesuné betere bete mo betʔa félitóro male ala

¹ Kótóné tukóló muló betere fota, mo ti muaaire ala mei, take nalo waaire wisi wisi alané aso maaté erapó. Atére betené kale tukóló mole fo sya furaalu, ba fo dokó hupu dóló moma yó tare alané Kótó betere felekemó bitʔi faaire so whiné sekei ala mo ti wisiranénipó.

² Ai alanétamo so whiné hosaa tuámó mole kisipa tiki fea mo betā félitóró wisiróluasóró, ti atima etei kaae dowi ala yalepóló, atimatei Talepaae momaraterere ala dekéro yó ta uameipó. Ti noatepae, atima etei kaae dowi ala yalepó tué muameipó.

³ Atérené ba fo dokómó hupu dóló momaterere ala hāle deté fu betere kilitu, dowi ala kemei, atima tuámó hāle mulapóló hākearóló yó matapó.

⁴ Ti noatepae, wā *bulmakau ó meme* hupu sameané dowi ala tokóló mo aluranénipó.

⁵ Atérené Keriso ā i haepaae wóló i fo yalepó.

“Hupu dóló momaterere alaró hāle matere alatamo naao hēkese inipa, naaotei ē mo whiné tiki daaróló beteralepó.

⁶ Simó sukūlaa daróló momaterere alaró dowi alamó Talepaae hāle matere alatamo kilituraalu, naao kisipa felénipó.

⁷ Atétepa yało duraalu, ‘Ē tēteróló kaae tare Kótóo, kale bopeyóló mole ašē tuámó ere fo mo dokonóturaalu, naao kisipa mole ala eraai ē wóló i betere ape,’ ” erapó.

⁸ Folosóro ama duraalu,

“Kótóné tukóló muló betere foné i ala yae yóló mupatei, hupu dóló simó sukūlaa dalaterere alaró Talepaae matere alatamokélé, dowi alamó matere alakélé, fea naao kolóló hēkesenipó,” erapó.

⁹ Ai alarape yale sisópaae ama duraalu,

“Nao kisipa mole ala eraairaalu, ē i wale ape,” yalepó.

Atéroró, folosóro hupu dóló du betale alarape tokóló taae faróló, ai sirimó ā sukāle ala mo ti yó tanóppóló eralepó.

¹⁰ Yesu Kerisoné ama tiki Talepaae mo betā félitóró hāle melóló sukāleteiné, Talené ama kisipa mole alatóro sya furaalu, dā ama so whipóló mo kae beteralepó.

¹¹ Be dētere dokō fea momaterere be kaae tare whīrapené Talepaae hupu dóló momaraterere ala hāle yó tarapó. Atétere alané dowi ala mo ti tokóló aluranénipó.

¹² Tépatēi, mió i bopetu betere momaraterere doasi topo whī Yesuné dānē dowi ala tokóló aluraairaalu, ama betere bete Talepaae mo betā félitóró hāle malepó. Atéyale kīlipaae ā ama alima Kótóné turu naase eró betere tikimó fóló betalepó.

¹³ Ai alarape kemeróló, mió ātamo bóe du betere whī fea ama tēteróló só deraaire ala betā Kótónétei eróppóló, kaae tawóló beteralepó.

¹⁴ Ti noatepae, mo betā félimótóro ā sukuturaalu, Talepaae ama hāle male alané wisiróló, mo kae so whī betó tanóppóló yalepó.

¹⁵⁻¹⁶ Dēi Kepe Wisinékélé Talené ai ere ala dāpaae yó móturaalu, folosóro i fo dapó.

“Ai alarape yóló kīlipaae yało atima tao saairaalu, yóló mulaterere diri fo i ape.

Yało tukóló muló betere forape atima hosaa tuámó mulóo, atima kisipa keteni tué yó tanóppóló yałotei eróo yaalopóló,” Talené erapó.

¹⁷ Ai fo tómó me beleróló duraalu,

“So whī Kótóné fo aomó bitini, atima kisipa mole ala maaté sya fu betere alaró mēpaae dowi alatamomó kwia meni, yało aluróló kisipa keteraalopó,” erapó.

¹⁸ Ai dowi alarape feata, Talené mo ti kemeró betera, hupu dóló Talepaae matere ala momó kae hāle noatepa yaaloé?

Talené ala taaréni, hqle eró tawae ere fo

¹⁹ Térapa, no nerape-ó, dāpaae Yesuné ama samea sókó faló betereiteiné Kótóné mo kae ere be tuāpaae faaire wini, mo halaainé sókó fenérapó.

²⁰ Taketa, ai be ke satāle yóló oleró betere kuti tuāmó sókó fua yalepó. Mió Yesu sukóló ʼa mo ti betere bete matere kisi tū alée faleteiné ʼa tuāmótóró sókó fenérapó.

²¹⁻²² Ai ala maaté mei, Kótóné fake so whī tao sóró, momaratere doasi topo whīkélé betera, dā āpaae tué tiki tiróló bitu, hosaa tuāmó hajtamo Kótó betere felekepaae fenérapó. Atéturaalu, dāné i dowi ala yalepóló hosaa tuāmó sekēi kisipa muteretei ama sameané fokóló feléroo, dāné tikikélé mo kikisi weiné fokóo, ereiteiné mo halaainé fenérapó.

²³ Ti noatepae, Kótó ʼata, dā so whīpaae eraalopó dere wisi ala hāsókó fóló taaréni, mo eraalopóló dāné so whīpaae du betereitei taaróló haepaae derepaalomei, hajtamo yó tawaalopa sae.

²⁴ Dāné no nepaae yaala sókó fole alaró wisi alatamo fakeyóppóló, ketekē u bulótu i bulótu dere alatamo netéro yaaloé yóló, tué teketu betae.

²⁵ Mepaae so whī atima Keriso fake tourótua dere tikipaae wale hótu dere kaae, dā momókó yaqse. Tēni, Talené dā dape saaire be dē felekemó walapa, betere dokó ama ala erateretei taaréni, ketekē u bulótu i bulótu dere ala mo ti fakeróló deté fu bitiépe.

²⁶ I bete mole mo fo dāné wosóló tuérutei dowāe fóló, dowi alatamo hāle yó tapa, ti ai ala kemeróppóló Talepaae melaaire ʼla me kae munipó.

²⁷ Kótótamo atéro bóe duraalu, du betere dowi ala hāle yó tapa, Talené fo tokótamo yóló só deraaitere alaró ai whīrape dalaaire sitamo kolóló, mo wió yae.

²⁸ Take mepaae whīné Moses-né aseýóló muló betere fo tukóló yale ala, tamo ó sore whīné kolóló mopó depa, ti ai whī kōletere ala ini, mo ti sinóppóló dua ipakalepó.

²⁹ Mepaae so whī dené Kótóné naalema belei ʼla kaae aqróló teýia teýia yóo, Talené ama fo dirirale sameané fokóló kae betero betepatei, ai samea hāle ʼla kaae aqróo, Talené ai whī hāle hamokoróló tao supatei, ai ala erótu betere Kepe Wisi faleýoo depa, ti atétere whī ʼa kwia saaireitei hāsókó faalopóló de? Ti folosóro Moses-né yale fo tikitepa, dowi kwia mo salepó. Atéyaleitei, mió ai alarape dere whīné saaire kwiaata, folosóro sale kwia bosenóló mo doasi saalopó.

³⁰ Ti noatepae,

“Kwia tokó matere ala hāsókó feni, mo yałotei yaalopó,” yale sekéta, dāné kisiparapó.

Me fo i ape.

“Talené so whīné du betere ala mo amatóro taleyaalopó,” erapó.

³¹ Mo ti betere Kótóné naase tuāpaae foleteta, wi alapa mo wió yae.

³² Diāta, mo take bitiré wale sukamó, Kótóné fo woseté waleiteiné diā tuāmó dēýó falapó. Atéremó, diāpaae kae kae sekēi ala wapatei, diā wiyóló botokó feni, mo diriyóló betale ala kisipa muae.

³³ Ai maaté mei, me sukamó diā so whī feané keletómó sóro daalóló, susupuí alaró haleraterer alatamo eróo, me sukamó diā sere sekē kaae, diaaq no nerapepaaekélé eratepa, diākéle atimatamo betāmó titiyóló daalu beleyóo, dua yalepó.

³⁴ Atére kaae, atimané diaaḡ ne norape *dipula* beteratepa, ḡle duraalu, atima tao sua yalepó. Atimané diaaḡ mole ḡlakélé fasó supa, mo ti muó tawaaire ḡla wisinaale saai dapólo hájturaalu, atima sópólo taalutua yalepó.

³⁵ Térapa, ai ala deté furaalu, diaaḡ kisipa tiki tiró betteretei hále ḡla kaae taae faréni, mo hotowaró tao tawaa. Atétepa, ti mo dupu wisinaale saalo ai ape.

³⁶ Kótóné ama kisipa mole alatamo eratepa, ti ama diámó melaai dapólo bopere ḡla saasepólopa, diáné kisipa tiki tirólo, diaaḡ du betere alatóro hále yó tanérapó.

³⁷ Ti noatepae, Talené i fo erapó.

“Mo háleke sukamó waalopó ere seké ḡ waaitere be de ḡiliki faréni, ai be demótóro mo waalopó.

³⁸ Téyaalotei, ḡalo donoi alatóro erótu betere whjta, ti kisipa tiki tiratere alanétóro betaalopó.

Ama kisipa tiró betere ala momó wotḡale depa, ti ai whjtamo ḡalo kisipa felé yaalo meipó,” erapó.

³⁹ Tépatei, da ate kaae wotḡale yólo aluyaaire so whjtamo touyólo bitini, ḡpaae kisipa tiki tiró betepa, da aluyaḡsóro Kótóné tao serapó.

11

Kisipa tiratere alané mo betenérápó

¹ Tué tiki tirólo betere so whjné nalopaae yaaire wisi ala mió kilinitei, take mo kelaalopólo diriyólo kisiparuraalu, hájtu beterapó.

² Mo take betale so whjné ate ala deremó, Kótóné mo wisirapólo atima dukiró beterapó.

³ Kótóné i ala yó fae depa, ere ḡla ó betere ḡla ḡlakélé fea motóro yó fipakalepó. Ti mió kelené keletere ḡla ḡla feata, kelere ḡla sóro aleni, ama fotokḡ bole fonétóro kaaró beterapólo, da Talepaae tué tiki tiró bettereteiné mo diriyólo kisiparapó.

⁴ Ebel ḡ tué tiki tiró bituraalu, Talepaae mo wisiyólo hále maleteiné noma Kein-né male ḡla tetérelipakalepó. Ti Ebel ḡ kisipa tiki tiró bitu matere ḡla Talené kilitu, wisirapólo ḡ dukirólo mo donoi whjpó erapó. Ebel ḡta, take sukupatei, Talepaae ama kisipa tirale ala asemó mulu, ḡpaae hále du beterapó.

⁵ Inoke Talepaae kisipa tiki tirale betené ḡ sukuni, itéro mo betepatei, Talené hepen-paae dapesó horapó. Mepaae whjrapené ḡ kekalemó, Kótóné dapesó feleteiné mo koló fenipó. Kótóné *buk*-mó duraalu, Inoke ḡ hepen-paae faai i haemó hále bitu, Kótóné ama kisipa mole ala erótu betepa, ḡ mo ḡkesené sinipakalepó.

⁶ Mepaae kisipa tirénire so whjné Kótó ḡ ḡkesese yaaire ala mo eranénipó. Ti noatepae, mepaae so whj de Kótó betterepaae wapa, ti ḡ mo beterapólo kisipa tiró, Kótó ḡ i betere ape yólo yó melaalopólo ketekḡtamo kekitu betere so whj kilitu, Kótó ḡ mo ḡkeserapó.

⁷ Talené Noapaae take naao kilini yale ala nalopaae mo eraalopó yale fo Noané mopólo kisipa tiralepó. Atéru, ḡ tuamó Kótópaae mo kae wi yólo, ama naaleraperó atimané sorapetamo yóo, ama soma atimaamo yóo yólo betá aluyaḡsóro, tué tiki tiró bitu nuku alipakalepó. Atéyaleteiné ai alimó betale so whjné dowḡae fóló du betale ala mo só deralepó. ḡ atéro tué tiki tiratere ala Kótóné kilitu, mo donoi whjpó yaaire doi melalepó.

⁸ Talené nalopaae Abraham ʔ melaaire hae kwiapaae fǒpóló, doteyaaí ʔpaae ape yalepó. Ai fo depa, ʔ faaire tiki kisipa inirutei, tué tiki tiró betere alané Kótóné dere fo mo betʔ wosóló felepó.

⁹ Kótóné Abraham ʔpaae yale fo mo eraalopóló tué tiki tiróló, ʔ melaalopó ere hae tikimótei uké whí kaae bitu, kuti be torokóló teté kutu betalepó. Ama naale Aisak-kélé, Jekop-kélé, ama ere fo dokonóturaalu, ai hae tiki saaire whírapetei, Abraham ʔ yale kaaetóro deté kutu betalepó.

¹⁰ Abraham-ta, ʔ betere haemó kisipa muni, take nalopaae dirii ʔla sóro tene mo ti bemó betaalopóló kisipa mutu, kaae tawóló bitipakalepó. Ai be teyaaí dale sóo, be teyóo yale sekéta, Kótó ʔtórótípó.

¹¹ Abraham ʔ mo ti otere yóo, soma Serakélé hʔle ni daayóló sere yóo epatei, tué tiki tiró betere ala Talené kilitu, naale deyaaire fotokó bulalepó. Ti ai ala eraalopó yóló mulale sekéné fo mopóló kisipa tiki tiraleteiné yalepó.

¹² Ai betʔ whítei ʔ otereyóló mo felekemó sinaai du bitutei, ama deale naalené kaaróló, naale senaale mo hʔle ʔla kaae deté felepó. Ai naale senaaleta, ʔamó daale hʔreró wéi atikʔtamo kaae ereteiné dosʔayaaire mo ʔunípó.

¹³ I dosʔayale whírape atima fea kisipa tiki tiratere ala hʔle deté fu betepatei, sukutua yalepó. Ti atima hʔle betale alimó kale melaalopóló muló betere ʔla atimané sinitei, mo umó teó wou betepa, tuéné maaté kolóló mo kée deté fu betalepó. Atétu, atimané duraalu, “Dʔta haemó betepatei, i hae tale mei, uké whí kaae i betere ape,” du betalepó.

¹⁴ Atei kaae fo dere whírape atima mo ti betaaire hae tiki kekitu beterapóló hʔkearóló yó matapó.

¹⁵ Ti atimané atei kaae dere fotamo, take taaróló wale hae tikimó uʔsóró, ti atima turuku bepóló kisipa mutu, momó fesaae fole ala uʔpó.

¹⁶ Aténi, mo ti betaaire hae wisipaae fenée kisipa mutu beterepó. Ai hae tikita, me kae mei, mo hepen betórótípó. Atéreteiné atima Kótópaae duraalu, yʔta dʔ tetéróló kaae tare Talepó depa, ai fo wosetu Kótó ʔ haleni, mo dono dapó kisipa mutapó. Ti noatepae, ai be huluata atima mo wisiyóló beterépóló, ama taketi donoróló muló beterapó.

¹⁷ Abraham-né kisipa tiki tiró betere ala Kótóné kʔae kolóló, ʔ sale sukamó, Abraham ʔ kisipa tiró bitu, ama naalema Aisak dóló simó sukʔlaa dalóló Talepaae hʔle melaai yalepó. Kótóné ʔpaae wisi ala eraalopó yale fo tuérutei, ama mo betʔ betere naale daai yalepó.

¹⁸ Take Kótóné ʔpaae duraalu, “Naao naale Aisak-né detere naalené naao doi muuaire fake firaalopó,” erapó.

¹⁹ Ti Abraham-né ama ai ala yaleteita, mo ti sukutere whí Kótóné ama ʔumó kepaaraalopóló kisipa mutu yalepó. Até yaletei, ama naalema Aisak ʔ sukóló momó kepaayale whí kaae aʔpa dape salepó.

²⁰ Aisak ʔ Talepaae kisipa tiró bituraalu, ama naale Jekop-ró Isotamo nalopaae betaaire alamó kisipa mutu, foné atimaamo wisiralepó.

²¹ Atéyale kaaetóro, Jekop ʔ Talepaae tué tiki tiró bitu, ʔ felekemó sukʔairaalu, ama dotó tiki tómó tiróló daalu, naalema Josep-né naale tamo foné wisiróló, Talepaae mo kée yóló momayalepó.

²² Josep kisipa tiróló bitu, ʔ sukʔaire be dʔ feleke depa, kale Israel fake so whí Isip hae kwia taaróló, torokó faalopóló kisipa mutu, atimapaae ama diri sóro fae yalepó.

²³ Isip hae kwia teterólo kaae tare topo whiné Israel so whiné naalerape dae yólo tukólo mulélipakalepó. Ai fo epatei, Moses-né hamaró alimatamo wini, Talepaae betá tué tiki tiró bitu, ai naale wisinaale daqsóro, wélie sore tuámó ą hyó mulalepó.

²⁴ Moses doayólo Talepaae kisipa tiki tiró bitu, ą topo whi Fero senaalemané naalepó yaqse yólo fo mulalepó.

²⁵ Moses ą sawa sukamó maaté tó tikimó felétere dowi ala yaai kisipa muni, Kótóné so whipaae erótu betere sekéi ala ąpaaekélé erópólo kisipa mutu, Talené so whitamotei touné felepó.

²⁶ Moses ą so whi teterólo kaae tare seké Kerisoné ala erótu beteremó, faleyólo halerateré ala kolósu, Isip haemó mole wisi wisi ąla kolósu yalemó, Kerisotamo betere ala mo doasi ke boleteiné take nalopaae Kótóné dupu wisi melaalopólo kisipa mutu, ą ai ala sya felepó.

²⁷ Moses ą Talepaae kisipa tiró bitu, kale Isip hae kwia teterólo kaae tare topo whi fopaae buólo, ąpaae sekéi ala eraqsórópólo wini, Isip kwia taarólo felepó. Ti noatepae, aita kelené kelenire seké ama kelereteiné, ama yaai dere ala betá hąle yó taruraalu yalepó.

²⁸ ą Talepaae kisipa tiró bitu, Kótóné doteyale whi dele *ensel*-né Israel fakené topo naalerape daqsóro, bosene fele be demó ąla detere alaró wá *sipsip* hupu malené samea dilateré alatamo, Talené ąpaae yae ala deté fu betalepó.

²⁹ Kótóné so whi Talepaae kisipa tiró bitu, sonaai wei ąla tuámó tukólo, mo ere hae tiki kaaemó atima teyólo felepó. Tétepa, Isip fake atimakélé Israel fake yale kaae teyólo felemó, wéiné atimatei mo ti alurélipakalepó.

³⁰ Talepaae kisipa tiró bitu, Israel fake so whi weikeró be demó, Jeriko be hulua bopére dopóku bolaa aqró bopé yólo kutu betalepó. Atéyalemó, kale doasi dopóku ama kęleaneítei kolokólo derepelepó.

³¹ *Moni* saairaalu nópu nuku betale so Rahab ą Talepaae kisipa tiró bitu, kale bóe sá fele whirape ama bepaae wisiyólo dape salepó. Téyaleteiné Talené fo tukólo dowąae fu betale so whi fea dóló kemeróturaalu, ą betá ąsókó felepó.

³² Atimané ai yale alarapemó yąlo kae me noa fo yaaloé? Kale doasi doi mole kisipa tirale whirape Kideon, Barak, Samson, Jepta, Depit, Samuel, mepaae Kótóné kóló whirapené yale alakélé fea diąpaae dekéro uątei, yaaitere be dę dekéro munipa taalatapó.

³³ Ai whirape atima Talepaae kisipa tiró bitu, mepaae teterólo kaae tare topo whirapetamo bóe dóló atima teteróo, so whi mo wisiyólo kaae tare donoi ala eróo, Talené atimapaee melaalopó yale ąla mo sóo yalepó. Atéro Talepaae kisipa tiró bituraalu, whi dó nokole haq *layon*-rape kulumu faaralepó.

³⁴ Whi dokole doasi simi surukó fóo, whi dele fosó sepakekélé ąsókó fóo, dua erapó. Atima mo whi bépatei, Kótóné doasi fotokó bulalepó. Tétu, atima bóe duraalu doasi fotokóné kae kae hae kwiamó wale bóe whirape dóló mo ti kemeratepa, mepaae ąsókó fele whirape ti botokó dapo yalepó.

³⁵ Mepaae sorape atimané naale senaale ó omarape sukąletei, momó kepaaratapa atimatamo betámó bitua yalepó. Mepaae so whi atima kisipa tiró betepa, mené doasi susupui ala eróturaalu, dią teraayólo faraalopa, Talepaae dowi teka fo yae yólo sętua yalepó. Ai ala depatei, atima sukutepa,

momó kepaayóló Taletamo wisiyóló betaalopóló kisipa mutu, atei kaae fo yaalo meipó, dua ipakalepó.

³⁶ Mepaae so whi faleyóló fokosoi ala yóo, mepaae so whi ti dirii képiné dokóló *dipula* beteroó dua yalepó.

³⁷ Mepaae so whi kapo duné dóo, mepaae ti ni tikitere *saw* fosóné fosóné tuamó tekéetamo yóo, mepaae bóe dele sepakené dóo, dua ipakalepó. Mepaae so whi hoko kuturaalu kutikélé nokole ɔ́la ó bekélé meitepa, *sipsip ó meme* hupu sekaɛ bukutua yóo, Atima mo yoleale betepa, susupui alaró kae kae dowi alatamo eróo dua yalepó.

³⁸ Atima atei kaae sekeɛ su betale so whi kolósu, i haemó betó mole mo so whi kolósu depa, sekeɛ sere so whiné atima mo belei aɔróló teraae falapó. Sekeɛ sere so whi atima torokó kuturaalu, kópu kaae fi tikimókélé, hasi fosómókélé, kapo dolomókélé, hae dolomókélé, hoko fité kutua ipakalepó.

³⁹ Ai dosayale so whi atimakó mo betá whjnékélé Talené melaalopó yale ɔ́la sinipatei, kisipa tiró betere ala kilitu, Talené mo wisirapóló atima dukiralepó.

⁴⁰ Atimapaae erale alaró ɔ́paae eratere alatamo, touróló eraté fóló mo ti kemerópóló, Kótóné atimapaae erale ala bosenóló, ɔ́paae eraaire ala wisinaale ama tukóló mulalepó.

12

Kótóné ama naale senaale kópaae fupa, donoróló deké sua ɔ́pó

¹ Térapa, Kótóné doasi alarape eratepa kelalepóló u bope deté wale so whiné ɔ́a bopéró beteraɔ́pó. Atérapa, Talené atima tao sóro erale alamó kisipa tiratere kilitu, ɔ́a sururu yóló furaalu, mepaae bi pire ɔ́la ɔ́la taae falóo, ɔ́a hapale dée nópóló ekeleperatere dowi ala taalóo, yaalopó. Tétu, Talené muló betere ɔ́alemó sóko faairaalu, naase haɛ sururu yóló fótóro tawiépe.

² Atéro furaalu, kisipa tiratere alakélé amatóro kaaróló, mo ti kemeratere alakélé Yesunétóro dua ɔ́pó. Térapa, ɔ́ané kelené ai sekeɛ ɔ́tóro kikéyóló kaae tawiépe. Ti take nalopaae haɛtere ala mo eratepa kelaalopóló kisipa mutu, ai sekeɛ ɔ́ filipaa ni tómó doasi sekeɛ ala sóo, halei ala eratepakélé me ɔ́la meipóló haɛ siré fóo yalepó. Atéyale kɛlipaae ɔ́ hepen-paae fóló, Kótóné fea ala tɛteróló kaae tare tikimó, ama turu naase demó betalepó.

³ Ti take dowi ala dere whjrapené Yesutamo bóe duraalu, sekeɛ ala ɔ́paae eratepatei, haɛ beleté fu betalepó. Atérapa, ɔ́apaaekélé sekeɛ ala eratepa, ɔ́a fomoyóló haepaae derepaɔ́soro, ama ai ere alatóro kisipa muae.

⁴ Mepaae whjrapené dowi ala fakerótu betepa, atei kaae dowi ala dorapóló ɔ́ané sesé deremó, ɔ́a dóló samea sóko fatere ala ini, teópó.

⁵ Ti ɔ́aɛta, Talené ama naalepóló keteké bulótu, ere fo diaaɔ́ kisipa keteró beteraɔ́pó. Ai fo i ape.

“Yaɔ́la naale-ó, Talené yaɛ donoróturaalu dóló supuratepa, ai bete munire ala dere nisi yaɔ́se.

Aita, diaaɔ́ du betere dowi alamó ɔ́a foné sirapa, sekeɛ duraalu, hýyóló taalaɔ́se.

⁶ Ti noatepae, Talené ama hosaa mulu yaala sóko fu betere so whi donoróturaalu dóló supuróo,

ama naalepóló dape sere naalerape atimané haɔ́kó fole alamó kwia melóo, dua ɔ́pó,” erapó.

⁷Diapaae sekei ala erótu betepa, ti aita diá Talené ama naale donoróturaalu dere alapóló kisipa mutu, beleté fu betae. Ti mé naalekó donoi tupaee fópóló, ama alimané foné sóró dele ala dumié?

⁸Kótóné naale senaale fea hasókó fupa donoróturaalu, supuróló dua dapó. Diá hasókó folemó, Talené dóló supurénitepa, ti diá ama naale senaale bitini, hoko naale senaale ai ape.

⁹Ai fotamo olekeyóló me dere fo i ape. Dá fea kópaae fole sukamókélé, mo hãle betere sukamókélé, sekei ala beleyópóló fotokó bulóturaalu, i haemó betere ayarapené dá donoróló supurótua deretei kisipa muae. Atétere alata, atimané mo dono dapóló kisipa mualepó. Ai ala mo ti bosenóló, dāné kepe teteróló kaae tare Ayané dá donoróturaalu dóló supuratepa, ti ama erópóló á aqmó sukóló betenérápó.

¹⁰I haemó betere dāné mo ayarapené dá tų wisipaae fópóló kisipa mutu, donoróturaalu sawa sukamó maaté dóló supurótua dapó. Tépatēi, dá Kótóné ama kae ere wisi ala tuamó beterópóló kisipa mutu, dá kópaae fupa ama donorótu beterápó.

¹¹Donoi tupaee fópóló, supuratere sukamó felé dumi, supu dua dapó. Téyaalotei, ai alané donoróló asa dere so whjta, take nalopaae hosaa muni deyóló mo dua betere alaró, mo donoi alatamo atima tuamó epa kelaalopó.

¹²Térapa, sekei alané diá fótururóló Talené ala diaaq erótu betereitei haepaae derepaqsóró, bére hó naase fotokó bulatere ala du betae.

¹³Diaaq doalére hó mo ti doyaqsóró, diá kweyaaire tų mo wisiyóló aleyae.

Kótó hóróló sisópaae eraqsóró hotowaró kaae tawae

¹⁴So whj featamo bõe dóló hqle sere ala ini, Kótóné ama hosaa muni deyóló dua betere alaró ama kae ere alatamo, diá tuapaae erópóló, ketekę butu betae. Ti Kótóné ama mo kae ere ala munire so whjta, Tale mo kelaalomeipó.

¹⁵Diąkó me whj ama hekesere ala sya furaalu, Kótóné hamokoróló hãle tao sere ala hasókó faqsóró yae. Tétu, diaaq ne notamo mutere dowi hasekaai kisipa so whj feapaae tokóló, me whj doraqsóró, mo hotowaró kaae tawae.

¹⁶Diąkó mepaae so whj nópu nokole ala ó Kótó faleyóló hoko betale whj Iso kaae betaqse. Ti Iso qta, alimané mómu qla qla saaire topo naaleitei, á wotepa ai mómu qlané betą be demó naaire qla nomatamo dupuyalepó.

¹⁷Atéyale kılipaae kale sekéné ama alimapaee ákélé wisiratere fo yae yóló woletamo yaletēi, alimané ama dere fo mo wosenipó. Atétepa, á woletamo yalemókélé, ama tué tiki feteyaaire sūni, mo hapólu yalepó.

¹⁸Take Talené so whj fea touyóló bitu, kelené kolóló olaa dere hasi fosó erepó. Ai hasi fosómó si dóo, be mo diliki yóo, doasi beséró hali tikitamo wóo, mepaae mo winé sini alakélé eróo, dua yalepó. Ti diąta, atére hasi fosópaae wénipó.

¹⁹Ai hasi fosómóta, ukulumó wuti hale yóo, mené fo fakeyóló depa wosóo duraalu, atima atēi kaae fo wosetere hórāpa, me yaqse du betalepó.

²⁰Ti noatepae, Talené atimapaee yóló mulóturaalu,

“Ai hasi daale felekepaae so whj ó hupu, na ó kae kae qla fupa, ti kapo duné dóló sukunae,”

ere fo atima wosaletēiné faalo wiyalepó.

²¹Moses-né ai hasi fosómó mo winé sini ala du betepa kolóló, i fo erápó.

“Ę mo winé sukuturaalu diri furu furu dapó.”

²²Ti diąta, atéyale hasi fosómó wóló bitini, mió diá betere hasiné doita, Saion-pó. Ti diá wóló ai betere tikita, hepen bemó Kótóné ama teteróló kaae

tare doasi Jerusalem be huluapó. Ti diąta, *ensel*-rape ni sóku kaae mo dekeró touró bitu, hekesetu betere tuámó wóló ai betere ape.

²³ Aita, Talené ama topo naale senaalepóló sóró betero betere so whi fea touró betere tikipó. Ti ai so whiné doita, hepen-mó aseýóló muló betera. Ti diąta, so whi feané dere ala taletere Kótó beterepaae wóló, ama take donoróló beterele so whiné keperape betere tikimó, ai betere ape.

²⁴ Diąta, ama so whi tao saalopóló yóló mulale kisi fo dirirale tuą whi Yesu beterepaae walepó. Ti ai sekéné ama samea so whiné tikimó apuróturaalu yale foné Abel-né sameané doraе yale fo tetéro betera.

²⁵ Diąpaae ai fo du betere seké diąné sisópaae eraşóró yae. Ti noatepae, Kótóné kutó dirale mo hae whiné so whipaae duraalu, “Diaaą hoko du betere ala taarénitepa, ti Kótóné kwia melaalopó,” dere fo woseni, sisópaae eraleteiné dowi kwia matere ala atimané mo salepó. Atérapa, hepen bemó betere sekéné dere fo sisópaae erateremó, atimapaee ai erale ala mo bosenóló, dąpaae melaaire dowi kwia netéro haşókó faaloé?

²⁶ Take Talené ama fo yalemótei hae wore ipakalepó. Téyaletei, mió ama i ala yaalopóló muló betera.

“Taketa, hae maaté yało woreraletei, mió ti şaró haetamo wusuró woreraalopó,” erapó.

²⁷ Momó woreraalopó dere fo bete i ape. Wore ini, dirire alaró ąla ąlatamo ti enópóló, Kótóné aleyóló muló betere ąla ąla whaaló yóló wore deretei, ti ama woreróló mo aluraalopó.

²⁸⁻²⁹ Kótóné ama tetéro kaae tare alata, mené wore worekéle mo eranénipó. Ti dąta, atére ala tuąpaae fóló betera, Talepaae mo kée yóló, dą witamo ą aomó sukóló bitu, hekesе yaaire ala betą du betaalopa sae.

“Ti noatepae, dą tetéro kaae tare Kótó ąta, ąla ąla fea doló kemeratere si şu betera,” erapó.

13

Mo kemeróturaalu ketekę bulatere fo

¹ Mepaae no netamo yaala sókó fole ala hosaa mo turóné yó tawae.

² Uké wale whi diaaą bepaae wisiyóló dape sóró, ąla melóló firatere ala taaréni, mo yó tawae. Ti noatepae, take mepaae whirape atima mo kọleaa whiné *ensel*-rapetei, mo whi nisiyóló dape sua erapó.

³ Mepaae no nerape *dipula* betepa, ti diąkéle atimatamo *dipula* betere aą yóló, atima kisipa hałe yó tawae. Tétu, mepaae whirapené naao no nepaae sekei ala eratapa, diąkéle ai seke sere aą yóló, atima kisipa hałe yó tawae.

⁴ Soró whıtamo dokotere alata, mo donoi alapa dią feané hale horótu betae. Whiró sotamo dokore ala folokole yaşóró, so whi kaetamo fiyóo, whikéle so kaetamo fiyóo momókó yaąse. Ti noatepae, atei kaae nópu nokole alaró kae kae nópu nokole alatamo du betere so whıta, Kótóné taleýóló dowi kwia melaalopó.

⁵ Dią betere tuámó *moni* mo doasi bete mole ąla nisiyóló diąné tuę tiki turó ai ąlapaae momókó mulaąse. Téni, meteró ąla ąla mupa, ti aítóró supóló kisipa muae. Ti noatepae, Kótóné duraalu,

“E diątamo betereitei taaróló, metikpaae mo faalomeipó. Téturaalu, yało dią tao su betere alakéle hałe yótóró tawaalopó,” erapó.

⁶ Ai fo wosetu dą whaaliani, halaaíné i fo dua dąpó.

“Talené ama ę tao sóró mo wisiyóló kaae tareteiné, mo whĭné ępaae noa kaae sekeĭ ala eratepa ę wiyaalomeipó.”

7 Take Talené alamó folosóró fóló, diĭpaae Kótóné fo i ape yóló yó melale whĭrape atima Talepaae kisipa tiró bitu du betere ala kĕae kolóló, noa kaae du wisi olepa, ti ai ala diĭnékélé sŭróló yae.

8 Yesu Kerisoné ere alata, take bitiré walepaaekélé, mió i betere alimókélé, nalo betaaire alimókélé, mo betĕ ęae alatóró ħale yó tarapó.

9 Térapa, mió diaaq wosetu betere fo wisi taaróló, kŕpaae falaairaaalu, mepaae whĭrapené kae fo yó matepa, mo dere nisiyóló wosaęse. Kótóné keletómó wisirapó yŕpóló, ępaae moma yóló nuku betere ęlané atima fotokŕ bulóló wisiraaire fotokŕ bunipó. Tépeatei, đĕ fotokŕ buóló wisiyóló beterŕpóló, Talené hamokoróló tao sere ala đĕ tuĕpaae eratepa, ai ke bole alané betĕ đĕ mo wisiranérapó.

10 I haemó mo so whĭmó Talepaae momaratero whĭrapené đĕné momatere kapo tómó bilitere ęla naaire sŭnipó.

11 Mo so whĭmó Talepaae momaratero topo whĭ *bulmakau* hupu samea sóró Kótŕpaae momaraai, mo kae tukóló muló betere be kepaae fóló, so whĭné dowi ala kemerŕpóló ai samea dilŕtua đĕpó. Tétua deretei, mo hupuné tikita, ti so whĭ betere tiki taaróló, be bela đĕmŕ sukŭlaa dalŕtua đĕpó.

12 Atétere kaae, Yesuné ama sameanétóró so whĭné dowi ala kemeróló, mo kae so whĭ beterŕturaalu, ę doasi sekeĭ ala sóró doasi be hulua bolaare dopŕku aqmŕ sukĕlepó.

13 Térapa, ama tikimó sale halei ala đĕpaaekélé erŕpóló, be taaróló ę sukĕle tikipaae faalopa fiępe.

14 Ti noatepae, đĕ mo ti betaaire doasi be hulua mekŕ i haemó tęnipó. Téretei, take đĕ mo ti betaaire doasi be hulua kelaai kisipa mutu, đĕ kaae tawóló i betere ape.

15 Térapa, Yesuné đĕ fotokŕ bulatepa, mo wisi ęla Kótŕpaae mótu dere kaae, Kótóné ama doi sóró horatere ala suka fea yó tawaalopa sae. Ti đĕ tetęroló kaae tare Kótŕ ę etei kaae Tale beterapóló, ama doi sóró horatere alata, kutómó ęla wisi su dere kaae erapó.

16 Mepaae ęla ęla yĕĕtere so whĭ tao sóró matere alarŕ eratere wisi alatamo kisipa keteręni, ħale yó tawae. Ti atei kaae alata, Talepaae ħale matere ęla wisi kaaepóló Kótŕ ę mo ħękeserapó.

17 Diĕ Keriso so whĭ kaae tare whĭrapené dere fo wosóló, atimané tetęroló kaae tare aqmŕ betae. Take nalo Talené atimapaee so whĭ netérŕ kaae tawalé? yóló wosetepa, atima etérŕ kaae tawalepóló tokŕ melaalopó. Atima kutŕ ħękesetamo diyŕpóló atimané dere fo wosóló sya fae. Ai ala initepa, ti atimakélé kisipa seketamo dituraalu, atimané ditere kutóné diĕ tao sere alakélé yaalomeipó.

18 Talené đĕ tao sŕpóló momarŕtu betae. Đĕné du betere ala đĕnétei taleyalemó, so whĭ dilikitere ala me bunipó. Đĕné du betere ala fea so whĭné taleyóló, mo dono ala đĕpŕ yŕpóló, i ditu betere ape.

19 Yĕlo diĕpaae i dere fota, ę diĕtamo betaai ħapale wŕpóló, momarae yóló đĕpŕ.

20 Kótóné so whĭ tao sóró mo ti muŕ tawaaire fo, Yesuné ama sameané diriróló mulalepó. Atéreteiné, bóe firóló mo dua betere ala kaarŕtu betere Kótóné, đĕ tetęroló kaae tare whĭ Yesu ę momŕ kepaarŕ beterapó. Atérŕ

kepaarale seké ąta, Talené *sipsip* hupurape kaae tare doasi fotokọ bole topo whị beterapó.

²¹ Ai Kótóné ama kisipa mole ala diaaọ mo sọmó erópóló, amatei wisi wisi alaró wisi tuétamo dią tuąpaae mo sọraalo ai ape. Atétu, Kótóné ą hẹkese yaaire ala Yesu Kerisoné dą tuąpaae erópóló yae. Ai sekéné doi doasi mulóló, hale sóró horatere ala hale deté fu betae. Mo kée téyópóló yae.

²² No nerape-ó, yąlo hąlekeróló i dere asęta, diaaọ wosóló kisipa yaaitere sų i dere ape. Térapa, Kótóné ala etéro erae yóló asęmó keteke bulóturaalu, i deté wou betere ma fo wosaalo họ yaọse.

²³ Dąné no Timoti *dipula* sókó wóló beterapóló, diąpaae i dere ape. ą ę beterepaae hapale wapa, ti dąmo wusuró dią kele waai kisipa mutapó.

²⁴ Dią tẹteróló kaae tare whịraperó Kótóné mo kaae betero betere so whị featamopaae yąlo kọleó dapó yae. Itali hae kwiamó wale Keriso so whịnékélé diąpaae kọleó dapó.

²⁵ Talené ama hamokoróló tao sere ala dią fea tuąmó muó tanópóló yae.

Jems

¹ I dere așeta, Kótóró Tale Yesu Kerisotamoné kutó diratere wh̄i Jems-né dapó. Diã Kótóné ama 12 fake so wh̄irapetei torokó faróló, kae kae tiki daae mole so wh̄i kuamó betó mole no nerapepaae k̄oleó fo i dere ape.

Sekei alané d̄ané tué tiki tiiró betere ala k̄aae kolóló s̄u sirapó

² Yało hosaa mole no nerape-ó, mepaae kae kae sekei alarape diãpaae wapa, ita ę k̄aae kelaai dapóló hajné sukutu betae.

³ Ti noatepae, ai wou betere sekei alarapenáta, diaaọ Kótópaae tué tiki tiró betepa k̄aae kólóló s̄u ai sere ape. Ai s̄u sere alanéta, diaaọ du betere wisi ala taaréni, yótóróti tawópóló fotokó bulótu betereitei, diãné ai tuére ape.

⁴ Ti atétu betere alanétei, diaaọ hosaa tuámó wisi ala mulu, wh̄i wisinaale beteraté fole ala tuámó tikini, h̄ale deté fóló kemene fole kwiamó sókó f̄ópóló yae. Téturaalu, me alakókélé ȳaȳani, mo turó s̄u yaalo ai ape.

⁵ Diãkó mepaae so wh̄i detamo Kótóné ala eraairaalu fosó fosói kisipa tiki wisi ȳaȳatepa, ti mo turó mótu betere Kótópaae wosae. Atétepa, Kótóné wosóló taaréni, ą mo hamokore seké betereiteiné diã feamó mo melaalo ai ape.

⁶ Tēyaalotei, mepaae wh̄iné Kótópaae woseturaalutamo ępaae i ala eraalopé neȳaalorópó yóló kisipa tamo muni, mo ąpaacetóróti kisipa tiki tiró bitu wosae. Ti atei kaae kisipa tamo mutere so wh̄ita, beséné w̄ei upaae só fua, ipaae só wuaterere kaaené kelerapó.

⁷ Atei kaae kisipa mutere wh̄iné Talepaae kematere ọla mo bet̄akókélé saalo nisi yaqse.

⁸ Ti ai sekéné ama kisipa tamo moleteiné, ama dere alarape fea diriyóló bitu ini, h̄ale tómó dakeró bitu dua dapó.

⁹ Ọla ọla meiyóló h̄ale yoleale betere Keriso nota, doasi doi mulapóló h̄ajturaalu bopé faketu betae.

¹⁰ Ọta atétu betaalotei, fea ọla ọla tare néli wh̄ita, doasi doi muni, sókó dei beterpóló bopé faketu betae. Ti noatepae, néli wh̄iné ama dere alata, kale h̄ale yó mole ne fua hapale dulukó fu dere kaae yaalo ai ape.

¹¹ Atétere kaae dirīi suka duraalu, suka supuné ere ọla sóku botó yóló dulukó durupuraalu, ama ere au kelené kelaalo kokó yaleteti dotua dapó. Atétere kaae, néli wh̄iné ama du betere ala deté fu betepatei, alu deté fu betaalo ape.

¹² Wh̄i me de ąpaae doakale sekei ala wapatei, haepaae derepéni, beléetóró tare wh̄ita, Kótóné wisiró betereiteiné hajné sukutu beterpóló. Ti noatepae, ai sekei alané k̄aae kelaai s̄u siré fu beteró kemene folepaaekélé haepaae derepéni, diriyóló daapa, ti atétere wh̄i sururu yóló fu folosóró sókó fole wh̄iné topo tao su dere kaae, mo ti betere bete saalo ai ape. Ti ai betere beteta, Kótóné ąpaae yaala sókó fole so wh̄imó melaalopóló, taketi ere ọlapó.

¹³ Me dowi ala yópóló s̄u seremó me wh̄iné duraalu, ita ępaae Kótónétei eratapó fo ekesé. Ti noatepae, Kótó ą dowi ala yópóló, me alané s̄u seni yóo, amakélé me wh̄i dowi ala yópóló s̄u sóo, dumipó.

¹⁴ Tétumitei, hupu d̄ópóló he t̄enóló ama ek̄eyleyóló nokole ọla he dolomó mulótu dere kaae, d̄a so wh̄i dokó feané hosaa tuámó mutere kisipanétei dowi ala yaai ek̄eyleyóló, au nuku beterpóló.

15 Atéró au nóló kisipa sere alané sorape naale derótu dere kaae dowi ala kaaratapó. Atéró naale yóló ɔlumétepa ditu dere kaae, ti kale dowi ala foparóló haķeamó depa kilitua dapó. Atéró kale naale doayóló mo doasi whi bitu dere kaaeta, dowi ala faketuraalu sukutere ala kaaratapó.

16 Yało hosaa mole ne norape-ó, mené kapala fonétei dią dilikaqsóro yae.

17 Dąné Aya ą ó hepen bemó ere de wisinaale tuąmó bituraalu, dą i haemó betere so whi paae wisi alaró wisi ɔlatamo betere dokɔ fea mo turó mótua dapó. Ai sekéné ama dere alata, whi sukamó daatepa aso haķeketu, ɔlotu dere kaae dumipó. Betere dokɔ fea ama erótu betere alata, mo betą kaae alatoróti eró tarapó.

18 Dąné kale mo fo wisi woseté fu betereiteiné, ama naale senaale beteraai dapóló, amatei dą sóró beteralepó. Taketi Talené ama kaaróló muló betere ɔla fea yó mupatei, dąta folosóro doasi topo ɔla beterepóló yóló kisipa mutu, deyóló beteralepó. Atereiteiné dąta mo ama so whitóro betera pó.

Dere fo wosóló taaréni, sya fae

19 Yało hosaa mole no nerape-ó, i dere fo mo wisiyóló wosóló tuę muae. Dią feané kale fo wisi woseturaalu, deka ini, ketekę buóló mo wisiyóló wosae. Mepaae fo yaairaaalu, hapale hoko ini, mo dua tuę tekeyóló yóo, me whiné ya fopaae buǫpóló sesemeratere fo depakélé, kisipa tekeyóló me ɔla meipóló mo dua betóo, yae.

20 Ti noatepae, mo whiné atéró fopaae butere alané Kótóné ama mo donoi naale senaale betera née yóló mole kisipa eranénipó.

21 Térapa, Kótóné keletómó mo kelaalo sonaalei dowi alaró i hae kwiamó mole kae kae dowi alatamo momó kae ini, mo ti taaróló kisipa keterae. Atéturaalu Kótóné fota, dą aluyaqsóro tao saaire fopa, ɔla wae hae wisimó bitu dere kaae, naao tiki tuąpaae derepóló mo ketekę buóló sae.

22 Kale fo haķe woséliné maaté wosóló taalatepa, ti naotei kapala ya ai dilikitu betere ape. Ai ala ini, ama ya paae erae du betere fotóroti mo eró tawae.

23 Mepaae whi dené Kótóné fo wosóta deretei, ama yae dere ala mopóló erénitepata, ti etei ala dere kaaepó. Whi betąné ama kelepaas klas-mó fopeyóló, ą faaire tikipaae fulapó.

24 Atéró furaalu, ama kelepaas etei daapa kelalepóló kisipa yó tani, mo hapale téti keterótua dapó.

25 Téretei, Kótóné ama tukóló muló betere fo dokonaiteiné so whi dokóló moletei haķe fǫpóló erótu betera pó. Mepaae whi dené ai fo wosóló kisipa keteréni kutirimó mulóló eraté fu betepa, ti até dere whiné ama du betere ala tuąmó Kótóné ą wisiraalpó.

26 Téretei, mepaae whi denétamo ą Kótóné ala erótu betere whipó du bitutei, ama dere fo fea wisiyóló tuę tekeyóló ini, dowi fotamo dekaaporóló du betepa, ti ama ai dere fonétei ą dilikóló, Kótóné ala erótu betereiteikélé mo haķe ɔla kaae aleratapó.

27 Dąné Aya Kótóné keletómó so whiné Talené ala eróturaalu, kae kae alatamo hosekényi, mo donoi alata, i ape. Bokonaale naale senaaleró wulia sorapetamo seķe yaqsóro tao sóo, depa, ti Kótóné ama mo donorapóló kisipa muaalpó.

2

Doi mole whi wisiyóló dape suraalu, doi munire so whi sisópaae eraqse ere fo

¹ Yálo no nerape-ó, dā tēteróló kaae tare Tale Yesu Kerisota, Kótóné ama kaae ere dē wisi naale ā tuámó fāanapó. Atéró betepa dā āpaae tué tiki tiróló betere so whiné, mepaae doasi doi mole whirape dape suraalu, mepaae sókótei betere so whirape wisiyóló dape sinitere ala yaqse.

²⁻⁴ Atéturaalu, diā betāpaae touratere sukamó *kold kapané* aleyale bi naasemó bulóló kutikélé kelaalo kokōi deróló wale whi wisiyóló dape sóró ni fake wisimó beteróo, dowi derāakele kuti deróló wale yoleale whimo tumó daayae ó ē betere aq keya tómó hōko betae yóo, dere-a diā Talere kaae kele fosóru, tale du bitute? Dīaaq atétere alanétei dowi kisipa mutu me whi só deratere whi sū ai betere ape.

⁵ Yálo hosaa mole no nerape-ó, i dere fo mo wisiyóló wosae. I haemó betó mole so whirapené duraalu, ai whirapeta, me qlakélé meiyóló mo yoleale yóló beteraapó dua dapó. Tépatei, ai whi kisipa tiki tiratere ala mo turó yópóló Kótóné amatei sorokó su yóló kae beteró beteraapó. Atéru, Kótópaae yaala sókó fu betere so whirapené ti Kótóné tēteróló betere ala sópólópó yóló muló betere fo dokonóturaalu, take atimané mo saalopó.

⁶ Tépatei, dīaaq yale alané atima yoleale yóló betere whirape hale seróló só ai derale ape. Kale doasi *moni* tare néli whirapené noa alamaaté diāpaae erótua déró, dīaaqtei tué tekeyae. Diā dilikóló dīaaq tare q̄la sua yóo, diātamo fo tokótamo yóló só derótua yóo dere-a, némaaté dua de?

⁷ Ai whirapeta, dīaaq tikimó muló betere Talené doi wisinaale dorótu betere ape.

⁸ Dā tēteróló kaae tare Tale doasi whiné ašemó yae yóló muló betere fo wisinaale i ape. Naaotei yā yaala sókó fu dere kaae, mepaae so whīpaaekélé atéró yaala sókó fu betae. Atétu betepata, ti mo wisi ala ai du betere ape.

⁹ Tétu bitutei, me whimo wisiyóló dape sóró wisi ala eróo, me whimo wisiyóló dape sini yóo depata, ti kale yóló muló betere fo tukóló dowi ala ai dere ape. Atéturaalu, ai kale yóló muló betere fonétei yā só deró beteraapó.

¹⁰ Ti noatepae, Kótóné yae yóló muló betere fo fea mo wisiyóló sya fóló erótu bitutei, betā alakó ḥasókó fóló depata, ti Kótóné yae yóló muló betere forape turó ai tikire ape.

¹¹ Ti noatepae, fo yóló mulóturaalu, so qlémi naqse dere sekénétei whi daqse fokélé tukóló muló beteraapó. Mepaae whiné so qlémi nokole ala ini, whi dele alamaaté depa, ti ai whīta kale yóló muló betere fo tikitu betere whi ai betere ape.

¹² Mepaae whiné tamó i yae yóló tukóló muló betere fo sya fóló erótu betepa, ti ai whi me dowi alané só deréni, wisi kisipa betā muóló ḥale fópóló eraalo ai ape. Atéró ḥale fópóló eratere alané take waaire sukamó doasiné yóló muló betere fo kolósu ḍané du betale alaró du betale fotamo kolósu yóló taleyaalopó. Téyaalopa, dīaaq dere foró du betere alatamo hotowayóló kaae taru, kisipa tekeyóló du betae.

¹³ Ti noa yaqsóró meipó. Mepaae whiné me whi q̄letere alakélé ini, dupumaaté saalopó du betepa, take doa Talené taletere sukamó āpaae q̄letere alakélé ini, ama yale dowi alamó kwia tokó mótu mo donotóro melaalo ai ape. Téyaalotei, mepaae whi dené me whi q̄lené sukuturaalu me

ɔla meipóló taalatepata, ti ama yale dowi alamó dupu melaai yaletei, ɕeteróló aluraalo ai ape.

Tuɛ tiki tiratere ala sya fóló mo erae

¹⁴ Yało norape-ó, whi betané duraalutamo ɕta Kótópaae tuɛ tiki tiró betera-pó du bitutei, ama me wisi alakó initepa, ti ama ai du betere ala wisirapóló tuɛ mute? Atei kaae tuɛ tiki tiratere alané ɕ aluyaɔsóró sımó tao senénipó.

¹⁵⁻¹⁶ Motamo mepaae no ó nené ama deraaire kutiró naaire ɔlatamo meipa kilirutei, ɕiáko betɕ whiné ɕpaae duraalu, “Ya mo wisiyóló fóló ɔla nóló, noke fitukélé wisiyóló fiyae,” fo dutei, ama yaɕare ɔlarape tao sóro menénitepata, ti naao ai dere ala fea wisirapóló kisipa mute?

¹⁷ Atépa, naao mo dere alakélé tuɛ tiki tiratere alatamo sɕrúpóló dekaa-poróló ini, tuɛ tiki tiró betere alamaaté epa, ti ai tuɛ tiki tiró betere ala sukóló mo haɓe ɔla kaaené kelerapó.

¹⁸ Térapa, whi mené etei kaae fo yaalo ai ape. “Naao du ya Kótópaae tuɛ tiki tiró betera-pó fota ai dapa, yałokélé wisi ala erótu betereitei kɕae kelaai ɕamo i ala yaalopó. Wisi ala mekókélé initepei, naao tuɛ tiki tiró betere ala kelaalopa, epaae yó ɕae. Yałokélé Kótópaae tuɛ tiki tiratere ala naao kelaasepóló, wisi ala eróturaalu yaɕaae yó melaalopó,” fo enérápó.

¹⁹ Mo betɕ Kótótóróti betera-póló, naao tuɛ tiki tiró betereiteita, ti wisirapó. Kale dowi keperapénékélé Kótó mo betera-pó kisipa muturaalu, wiyóló diri furu furu ai du betere ape.

²⁰ Kisipa tiki okoko yóló betere whiɕape-ó, diaaɕ me wisi alakó inituraa-lutei tuɛ tiki tiratere alamaaté epata, bete muni mo haɓe ɔla kaaené kelepa diriyóló tuɛ muópóló, yało me noa alakó yó melaaloé?

²¹ ɕané noutere Abraham-né yale ala tuɛ muae. Ama naale Aisak Talepaae haɓe melaairaalu, Kótópaae haɓe matere ɔla sukɕlaa dalaai aleyóló muló betere kane fake tómó beleralepó. Atépa Kótóné kólóló, “ɕta, mo donoi whipó,” erapó.

²² Ti ama kisipa tiki tiróló betere alaró du betale alatamo touróturaalu yale ala kólóló kisipa muae. Ama yale alanétei Kótópaae tuɛ tiki tirale ala mo turó eralepó.

²³ Até yaleteita, ašemó yóló muló betere fo mo dokonóturaalu erapó. Abraham-né Kótóné dere fo wosóló tuɛ tiki tiró betepa, Kótóné kolóló i whiɕta, mo donoi whipó, fo yóló mulalepó. ɕ atéro betere ala kilituraalu, i whiɕta Kótóné mo ama hosaa mole fulumu whi ai betere ape dua yalepó.

²⁴ Ti ai yale ala tuɛ muae. Kótóné mepaae whiné tuɛ tiki tiró betere alamaaté kolóló, i whiɕta mo donoyóló fole whipó fo dumi, kale whiné dere alakélé kolóló i whiɕta, mo donoyóló fole whipó du betera-pó.

²⁵ Até yale kaae, kale nópu nuku betale so Rahab-né kale bóe sɕ fele whiɕape ama bepaae dape sóro firóló, ai kale be hulua whiné atima ɕaɕsóró kae turó fópóló doteyale ala Kótóné kolóló i sota, mo donoyóló fole sopó yóló mulalepó.

²⁶ Atérené sukune whi tuámó kepe bete bitinire kaae, Kótópaae kisipa tiki tiróló bitutei, wisi ala initepa, ti ai kale sukune whi ɕarapó.

3

Hape mo hotowaró ɕeteróló kaae tawae

¹ Yalo norape-ó, diákó me whi Kótóné fo yó matere ala wisiyóló kisipa inirutei, da fea fo yó matere whipóló hale hoko yó mótu betaose. Ti noatepae, Talené fo yó matere whirape dāta, mepae fo hasókó fóló yó melótu beteremó, nalo ama taleturaalu mo doa kwia melairetei diaaq ai kisipare ape.

² Da fea kae kae hasókó fole alané dée nalatua dapó. Me whiné ama dere forape hasókó fóló dée nanénitepa, ti a me alakélé ini, mo whi wisinaale bitu, ama betere bete turó amatei wisiyóló kaae tanérapó.

³ Atéruraalu, kale *hos* hupu da whiné faai kisipa mutere tikipaae fópóló *hos* hupuné ama hape tēteraaire dirii ɔla kólómó hamunótua dapó. Ai hamunale ɔlanétei, whiné kisipa mutere tikipaae fópóló, ama tiki turó donorótua dapó.

⁴ Meta i ape. Kale mo doakale weī kēlamó kotere doasi nuku tué muae. Ti ai nukuta doasi ɔla muó, ama fole alakélé besé tiki fotokónétei faló depatei, kale nuku só kotere whiné ama faai fole tikipaae fópóló, mo sawatamo néli fetetepa kutua dapó.

⁵ Atéru ere kaae, whiné tiki tuámó daale hapeta sawatamo ɔlatei, bopé fake duraalu ɛta doasi ɔlapó dua dapó. Mo sawatamo si kelenétei kaaróló doakale si fakeyóló dukuraalu, ɔla ɔla fea kuló dokoletei tué muae.

⁶ Atétere kaae, da whi tiki tuámó kae kae ɔlarape daaletei dané hape betāta, mo si kaaetóróti dukuraalu, kae kae dowi ala kaarótu betere ɔlapó. Kale wuliné api fulukó furaalu, naaitere mi dorótu dere kaae, hapenétei dané tiki turó dorótua dapó. Kale sawa si kelenétei fakeyóló doasi si duku dere kaae, hapené whiné betere bete turó dorótu beterapó. Ai hapemó dokole si-a momó deyaalé? Mo apaae derepale dolomó dó tare dowi simó ai deyaale ape.

⁷ Fea kae kae betó mole na, hupu, wuli, kou, ó ba, doa weī kēla tuámó betó mole ɔlakélé feata, whiné whaayóló bérótua yóo, mió i alimókélé whaayóló béro du beterapó.

⁸ Téteretei, hape betāta whiné dere fo wosóló aqmó beterópóló mené bēranénipó. Ti hapeta, dowi ala yaai ketekē bulu, whi dóló sukunatere herei kaae buóló fānuraalu, ama yaaitere ala taaréni hale yótóró tarapó.

⁹ Ti dané kólómó sókó wale fonétei, da tēteróló kaae tare Taleró Alimata-moné doi hale sóró horótu bitutei, Kótóné ama aso sūróló aleyale so whikélé foné só deróló dorótu beterapó.

¹⁰ Betā kólómótei Talené doi sóró horatere fo yóo, whi fale yóló doi doratere fo yóo, ai du betere ape. Yalo norape-ó, aita mo enei ala meitei, diaaq ai du beterapa taalae.

¹¹ Betā weī aṁalemótei, wisi weīró dowi atukū weītamo wale?

¹² Yalo norape-ó, nose tikimó *Olip* du ó kae ni du oleyaaló? *Wain* kēpimó nose du oletua de? Meipó. Dowi atukūtamo wale weī aṁalemó wisi weī sókó wómipó.

Haemó mole fosó fosó kisiparó Tale betemó wale fosó fosó kisipatamó

¹³ Diákó mé whi Kótóné bete mole fo mo wisiyóló tué muluraalu, ama kisipa mole ala eraai fosó fosóere? Atéro mole kisipa wisi, so whi feané kolópóló wisi alarape hakeamó erótu betae. Téturaalu, Kótóné tué wisi tuámó kaaróló sókó wale mo dua hemée deyóló bitu du betere wisi alané ai fosó fosóere ala hakearatapó.

¹⁴ Tépatei, diaaḡ hosaa tuamó dei kisipa muóló alale suraalu, ẹkélé u whi kaae doasi betaai dapó kisipa mutepa, ai wisi ala nisyóló bopé fake yaḡse. Atétu betereteiné kale mo bete mole fo kapala nisyóló faletu beterapó.

¹⁵ Atei kaae fosó fosói kisipa mutereteita, ó hepen bemó kaayóló dorowómitei, i haemó betere dowi keperapení mulatere kisipa ai ape. Ti ai kisipata, Deji Kepe Wisiné kaaréni, i haemó mo whiné kaaratere kisipapó.

¹⁶ Ti noatepae, ẹtóró doasi topo whi betaaitapóló, ama yaaitere alamaaté kisipa muóló alale su betere tuamó hẹle họko alarape duraalu, kae kae dowi alarape sókó wapa kelaalo ai ape.

¹⁷ Téretei, hepen bemó kaayóló dorowou betere fosó fosói kisipa tiki né dere alata etérópó. Me kisipatamo hosekéni mo betḡ alatóróti yó tare alata, mo folosóro bete mole ala ai ape. Ai alané sisópaae fopaae fokélé ini, mo dua betere ala yóo, mepaae whiné tué tiki seke yaḡsóró tué tekeyóló dua du betere ala yóo, doasiné dere fo wosóló aḡmó sukóló dua betere ala yóo, kọlené sukóló wisi alamaaté eratere ala yóo, mepaae doa doi mole whirapepaae eratere ala kaae, họko sókó dei betó mole so whipaaekélé betḡ alatóróti eróo dere alata, me kapala fotamo dekaaporóló ini, mo fotóróti buluraalu dua dapó.

¹⁸ Hẹle sere ala taaróló, mo dua betaalopó yóló hẹle filitere whirapeta, hosaa muni deóló mo dua betere ala tuamó bitu, kutómó ọla wae wisi bilitu dere kaae du beterapó. Atéró ọla ọlumétepa su dere kaae, so whi feané me alakélé muni, mo donoi alatóró yaalo ai ape.

4

Kótóné tẹteróló kaae tare aḡmó dua betae

¹ Diḡ tuamó fopaae buturaalu, hẹle sere alaró huri dere alatamo-a, noa betené kaarótu betere? Aita hẹle kaani, kae kae alakó enée yóló ekele du betere alanétei diaaḡ tué tiki tuamó bóe dolótu betepa, hẹle sere alaró huri dere alatamo ai du betere ape.

² Diaaḡ mepaae ọlakó senée yóló kisipa mutu betepatei sini yóo, diḡné au nóló whi du bitutei diaaḡ kisipané senée dere ọla mo sini yóo, diḡ huri yóló fopaae buturaalu hẹle su betóo, du beterapó. Diaaḡ kisipa mutere ọla saaitapóló Kótópaae wosenitereteiné ai senée dere ọla sumipó.

³ Diaaḡ Kótópaae me ọlakó ọlae yóló wosetu betepatei, ai ọla sumipó. Ti noatepae, diḡné ekele yóló senée du betere ọla saairaalu ọpaae wosetu betepa ama matepa sórómo, diaaḡ ekele ala yaai mole kisipa ama kilitu mótumipó.

⁴ Diḡ i haemó kae kae du betere alatamo nópu nuku betere so whirape-ó, i haemó du betere alatamo fulumu du betere betené Kótó hóróló bóe du beteretei diaaḡ kisipanié? Mepaae whi de i haemó mole alatamo fulumu kisipa mutupa, ti Kótóné bóe whi ai alée fole ape.

⁵ Kótóné ašemó yóló muló betere fo i ape. Dḡ tuamó betere Deji Kepe Wisiné dḡ Kótóné ama dokore sopa, whi me kaetamo fulumu ini, ątamotóró fulumu yóló beterópóló doasi ketekẹ butu beterapó, ere fo-a bete munipa hẹle aseyaalé?

⁶ Téretei, Talené dḡ ama hẹle hamokoróló tao su betere tómó beleróló miókélé hẹle tao suatóró yó tarapó. Atétere betené i fo aseýóló muló beterapó.

“Bopé fake du betere so wh̄i atima yaai dere ala yaq̄sóró Kótóné sesé yóo, haemó sókó deyóló betere so wh̄i ti ama h̄ale hamokoróló tao sóo, du beterapó,” erapó.

⁷ Kótóné ama dīappaee eraai kisipa mutere ala erópóló, ama t̄eteróló betere aqmó sukóló mo du betae. Dowi ala yópóló dée nalatere topo daale kepené dīa dée nópóló sóo sere ala ai du beterapa, sesétu betae. Atétepata, ti dīa taaróló a botokó faalo ai ape.

⁸ Atéró dīa Kótó betere felekeppae bit̄i wapa, ti akélé dīa betere felekeppae wóló betaalopó. Dīa dowi ala du betere so wh̄i-ó, diaāq bólure naase wisiyóló fukutu betae. Tué tiki dekaaporóló betó mole so wh̄i-ó, dīané mutere dowi kisipa taaróló, wisi kisipa bet̄a diaāq hosaa tuámó muóló betó muae.

⁹ Atéró, diaāq du betere dowi alamó kisipa mutu, dekené sukóló moló yóló wole du betae. Dīa h̄ekeseturaalu d̄q nokole ala taaróló, fomaake kisipa mutu dekené sukutu moló du betae.

¹⁰ Atéturaalu, Talené keletómó diaāqtei mo dua sókó deyóló betepa, ti amatei dīa sóró horaalo ai ape.

¹¹ Norape-ó dīasisitei eratere fo yaq̄se. Wh̄i me denétamo ama no só deratere fo ó eratere fo depata, ti Kótóné yae yóló tukóló muló betere fotei, faleturaalu taleyóló só deratapó. Ti diaāq atéró kale tukóló muló betere fo taletu betepata, ti atétere sukamó dīa ai fo aqmó sukóló bitini, ai fotei t̄eteróló taleyóló só derótu beterapó.

¹² I ala yae u ala yaq̄se yóló tukóló muló betere fo bete Tale mo bet̄atóróti bituraalu, so wh̄i feané yale ala fea amatei taleyóló kwia melaalo ai ape. Ai sekéné amatei so wh̄i aluyaq̄sóró tao sere ala yóo, mo ti doratere alakélé eróo enérápó. Téyaalopa, naao be wh̄i so wh̄i taleyóló só derótu betere fo-a, ya Tale kaae bituraalu du bitu de?

Bopé faketuraalu, naloppae i ala yaalopóló foné h̄ale h̄oko yaq̄se

¹³ T̄erapa, i dere fo mo wisiyóló wosae. Dīa mepaae wh̄irapené etei kaae fo dua dapó. Mió ó dó d̄a me doasi be huluapaae fóló bituraalu, *moni* saai kae kae kutórape ditu betepa, ba fo bet̄a kemeraalopó dua dapó.

¹⁴ Ti diaāq dó yaaire ala tué inirutei du beterapó. Dīané betere beteta, noa ala kaaené kelere? H̄ika epo mupa suka sókó huturaalu, epo hapale turukó falótu dere kaae, dīané betere betekélé ai ala erapó.

¹⁵ Ti ai yaalopó dere fo taaróló, i fo depa wisirapó. Talené ama kisipa mole alapata, ti d̄a bitiré furaalu, ai ala mo yaalo ai ape.

¹⁶ Ti diaāq atei ala yaalopó du betere fota, dīa bopé fake duraalu dapó. Atéró du betere fo feata, ti dowi alapó.

¹⁷ T̄erapa, mepaae wh̄iné eranére wisi ala mupatei erénitepa, ti aita dowi ala ai ape.

5

Néli wh̄iné mepaae yolealere wh̄irape sek̄i ala eraq̄se ere fo

¹ Atérapa, dīa doasi wisi wisi ɔla tare néli so wh̄irape-ó, diaāq i dere fo wosae. Dīappaee waaire sek̄i alamó kisipa muturaalu, wole yóló moló du betae.

² Dīané tare wisi wisi néli ɔlarape fea k̄laa yóló, kutikélé ero siné turukóló mo ti ai doró betere ape.

³ Dīané tare, *kold kaparó silpa kapatamokélé* hoti dakóló ai do yale ape. Take taletere sukamó kale hotinétei dīa só deróturaalu, diaāq tiki mi mo siné

kaae dukulé fu betero kemeraalopó. Até yaaireteita, diaaŋ wisi wisi néli ɔlarape ukusituraalu, betapaae yólo muté hutu betaleteinépo. Atéyaaire be de teopatei, mió kaae sóro seke ai su betere ape.

⁴ Diaaŋ kutórapemó yó mole ɔla ɔlumétepa siré kotere whjrapené saaire *moni* turó meni, mepaae kwia diaaŋ kemei dekée sale *moninétei* diá só deróturaalu, fo fake yólo ai du beterapa wosae! Ai kutómó ɔla siré kotere whjrape atimané dupu sunipólo dere fo Talené ama mo wosetu beterapó.

⁵ Diá i haemó bitiré wale sukamó wisi wisi ɔlarape diamaaté ekéleyólo nukulé ai fu betale ape. Até deté fu betaleteiné, daaire hupu whaaturaalu, seraayópólo ɔla wisiyólo mótu dere kaae, diaaŋ du betale alanétei diaaŋ tiki ai botokorótu betale ape.

⁶ Atéturaalu, diá néli whjrapené me dowi ala inire whjrapetei, diaaŋ só derólo du betalepo. Diaaŋ atétepa, atima sesé yaairekéle mo sunipó.

Sekei ala eratepa haepaae derepéni, hɔle belée tawae

⁷ Yaŋo norape-ó, Tale waaire be de teopa, mo dua bitu kaae taté fu betae. Kutó ditere whjné kutómó ɔla wae biliyólo sukaró halitamo wópólo kaae taruraalu, ama ke kutómó ɔla wisi saai kisipa mutu, kaae tawólo betere ala kisipa muae.

⁸ Atétu dere kaae, Tale mo felekemó waalopa, diákéle mo hotowayólo kaae taruraalu diriyólo betae.

⁹ Norape-ó, diaaŋ mepaaené dere fo wosetere hóturaalu, no hamoma dokó dokó yaose. Diaaŋtamo ai ala depa, ti fo tokótamo yólo diákéle só deraalo ai ape. Atéro tale dere seke, ti mo felekemó sóko waai tu serekemó ai daale ape.

¹⁰ Norape-ó, take betale Kótóné kólo whjrapené Talené fo erótu betere mó doasi seke wapa me ɔla meipólo beleté fu bitipakalepo. Atérapa mió diapaaekéle sekei ala wapa, atimané yale ala kaaetóro sya fólo yae.

¹¹ Take betale whjrapepaae sekei ala wou betepa, faleyólo bitu Kótóné erae dere ala yó taté fu betale whjrape atimané yale ala kisipa mutu, da mió betere so whjné atima doi hale sóro horóturaalu. Talené tao sóro wisiró betere whjrapépo du beterapó. Kale whj Job-paae kae kae sekei ala wapatei, faleyólo bitiré fólo nalo kemene folepaae Talené apaae erale ala diaaŋ ai kisipa ere ape. Tale aŋa, kólené sukuturaalu, da so whj tao sere ala mo turó faanapó.

¹² Norape-ó, ó hepen bemó betere Talené doi yólo ó i haemó ere ala doi yólo ó mepaae ɔla ɔlarape doi yólo diané dere fo diriróturaalu malo momókó yaose. Diané motóro yaaitepata, ti épo, yaalopó fotóroti yae. Motamo meipó duraalu, ti mo meipótóro yae. Ténitamo, naao yale fo fotokóroturaalu, kae kae fotamo dekaaporólo depata, ti ai yale fomó Kótóné ya só deraalopó.

Tuŋ tiki tirólo dere moma

¹³ Diákó mepaae whj detamo me sekei alané só deraai depata, ti ai whjné Talepaae moma yópólo yae. Mepaae whj detamo hajné sukutu betepata, ti ai whjné Talené doi hale sóro horatere wole forape du beterópólo yae.

¹⁴ Diákó mepaae whjamo hepo daae mupa, ti amatei kale Keriso so whj tetéroló kaae tanópólo sóro betero betere whjrapepaae momarale wópólo yae. Atima wólo a boperólo daalu, ama tikimó Talené doimó *wel* wej dilólo moma erópólo yae.

¹⁵ Ti atima Talepaae tué tiki tiró bitu momatepa, ai whiné hepo mo wisi yaalopó. Atéturaalu Talené ą kepaaraalopó. Ai whínétamo me dowi alakó ipata, Talené ama yale dowi ala kwia me ąla meipóló hąle kemeraalopó.

¹⁶ Atérapa, diaaą hepo bete wisirópóló, diąné du betere dowi ala diąsisitei u yó mótu i yó mótu yóló, momatere alakélé u erąle i erąle du betae. Mo donoi alamaaté du betere whiné dere momata, fotoką boleteiné hąsóko feni, dokonótu mo eraalo ai ape.

¹⁷ Ti Ilaija ąkélé dą kaae mo whi bitutei, atima betere haepaae hali waąsóro ketekę buóló momatóro yó tawalepó. Atétu betaleteiné, ba fo sore kemeyóló doų ba fo tuąmó halikélé ani, hąle bitiré fipa kalepó.

¹⁸ Atéro bitiré fóló, momómo hali wópóló momayalemó, hepen bemó betere Kótóné hali momó anóló, atima betere haemó ere ąla ąla sokipakalepó.

¹⁹⁻²⁰ Yąlo norape-ó, diąkó whi betą kale mo fo wisi taaróló kópaee fupa, mené ą momó dapesó wapa i dere fo kisipa muae.

Mepaae whiné atétere whipaae no-ó, yąta kó tųpaae ai fulapa, tų wisi i mole ape yóló yó matepata, ti atétere whiné ama noma dowi alané mo ti alutere tikipaae faąsóro tao sóo, mo dekeró yó tare dowi alakélé mo ti aluróo, yaalo ai ape.

1 Pita

¹ I dere așeta, Yesu Kerisoné doteyale *apotel* whi Pitané dapó. I fota, Pontus, Kalesia, Kapadosia, Esia, Bitinia, i dosayayale hae kwiarapepaae dapo dapo yóló betó mole so whipaae dapó. Ti diãta, Kótóné ama sókó su yóló kae betéro betereiteiné, i haemó uké wale so whi kaae ai betere ape.

² Atéru, Aya Kótóné diã kaaraai teópa, ama tuénétei mo ama so whítóró beterópóló sokósu erapó. Kótóné ama so whípóló atéro kae beteraie alata, Deji Kepe Wisinéte i eró beteraipó. Aita, noa ala yaai ini, Yesu Kerisoné ama dere fo wosóló sya fóo, diã Talené ama so whípóló dãle mulótu, Yesuné samea apuróo yópóló erapó. Kótóné ama hamokoróló hãle tao sere alaró hosaa muni deyóló mo dua betere alatamo, mo turó diã tuãpaae eraté fu beterópóló yae.

Nalo mo ti betere bete saalopóló hãitamó Kótóné doi sóró horótu betae

³ Dã teteróló kaae tare whi Yesu Kerisoné Alima Kótóné doi doasi mulópóló, hale sóró horae. Ama dã doasi kóleyóló tao suraalu, kisi so whi deyóló beteralepó. Atétere alata, Kótóné Yesu Keriso kepaaróló beteraiteiné, take waaire alimó dãpaaekélé Talené mo ti beteraaire ala wisi eraalopóló hãitamó bitiré fu beterópóló erapó.

⁴ Atéro bitu, Kótóné dãpaae eraaire wisi alaró melaaire òlatamo hepen bemó ama mo wisiyóló kaae tarapó. Ai wisi wisi òlata aluyóló doni, mo ti hãle muó tawaalopó.

⁵ Take kemetere alimó dã aluyaqsóro, Kótóné mo ti betaaire ala hãkearaai donoró betere be de teópatei apaae tué tiki tiró betepa, me alané dã dorqsóro Kótóné ama fotokó wase kaae diru, sesétu beteraipó.

⁶ Mió i betere alimó, kae kae sekei alané diã kãae kólóló sũ seremó dekené sukutepatei, mió ai waaire wisi ala saai dapóló kisipa mutu, diã doasi hãitu beteraipó.

⁷ Ti diãpaae ai wale sekei alané diaaã tué tiki tiró betere ala mo erapó yópóló, kãae kolóló sũ sirapó. Doasi *moni* sere òla *kold kapa* simó biliyóló mo òla alerótu dere kaae, sekei alané diaaã kisipa tiki tiró betere ala kãae kolóló sũ su beteraipó. Kisipa tiki tiratere ala kolósu, *kold kapa* kolósu depa, kisipa tiratere ala doasi bete moleiteiné *kold kapata*, ti doyóló mo aluyaalopó. Yesu Keriso wouraalu hãkearatere sukamó, atéro tué tiki tiró betere so whi feané kilitu, ita Talené ama kae ere de wisinaaleró fotokótamo eratapóló doasi doi mulóló, hale sóró horaalo ai ape.

⁸ Take bitiré wou diaaã ã kelené kilinirutei, apaae hosaa muóo, miókélé kelené kilinipatei, kisipa tiróo erapó. Atéru, Kótó tuamó bole hã wisinaale diã tuamó fãanetei, ai bete etérapóló me whiné yó melaairetei mo sũnipó.

⁹ Ti noatepae, tué tiki tiraté fóló kemene furaalu, saaire kwia ti mió diaaã mo su beteraipó. Ti aita me kae mei, diã aluni tao sóró mo ti betaaire bete ai ape.

¹⁰⁻¹¹ Ai kale bopeyale tao sere alata, mo take Kótóné fo erale koló whirapepaae kale Deji Kepe Wisiné Kerisopaae eraaire ala i ape yóló yó matepa, atimanémo mo so whipaae deté wou bitipakalepó. Ai fo dokonóturaalu, Kerisopaae sekei ala mo eróo, ai kilipaae hepen bemó doasi doi mulatere alaró mepaae wisi alatamo apaae eróo yaletéi, mepaae ala ti

eraai teórapó. Ai ala eraai teópa, kale kóló wh̄irapené me noa alatamo touróló eraalorópóló kaae tawóo, ai ala metéli eraaloé yóló kaae taru, bete kekitu betóo, ipakalepó. Ai kale kóló wh̄irapené bopeyale Kótóné hamokoróló tao sere ala mo dokonóturaalu, diáppaae eratepa diaaḡ mo su beteraḡ.

¹² Talené ama kóló wh̄irapepaae i fo haḡearóló erapó. Diaaḡ ai ditu betere kutóta, diá maaté tao saai dumi, take nalo betaaire so wh̄ikélé tao saaire kutó ai ditere ape yalepó. Mió ai kale fo wisi yó matere wh̄irape, ó hepen bemó betere sekéné dotonale Deḡ Kepe Wisiné fotokoratepa, atimanémo diáppaae yó melalepó. Ai fota me kae mei, take betale Kótóné kóló wh̄irapené yó melale fotórótípó. Ai ala bete *ensel*-rape atimakélé tuḡ inireteiné, atima kelené du beteraḡ.

Kótóné kele tómó mo kae so wh̄i betae

¹³ Térapa, diaaḡtei diá teteróló kaae taru, Talené ala eraaire tuḡ betá muóo, Yesu Keriso ḡ haḡeamó wouraaalu diá hamokoróló tao saaire alapaae betá hosaa muóo iru, siki siki yóló ama ala betá erótu betae.

¹⁴ Take diá mo fo bete tuḡni hōko bitu, tó tikiné ekeḡe yóló du betale bete munire ala momó kae yaḡse. Téni, diá ḡ beterepaae ape yale seké ḡ mo kae biture kaae, diáḡkélé atéru, naale senaale hama alimané dere fo mo betá wosóló, aḡmó betere kaae yae.

¹⁵ Tétu, diáppaae ape yale Kótó ḡta, me dowi alakélé muni mo kae biture kaae, diáḡkélé me dowi alatamo hosekényi mo kae bitu, ama ala wisi maaté erótu betae.

¹⁶ Ti noatepae, aḡmó ere fo i ape.

“ḡ me dowi alatamo hosekényi mo kae beteraḡa, diáḡkélé ḡ ere kaae mo kae betae,” erapó.

¹⁷ Diaaḡ Aya-ó, ḡta tao sae du betere seké ḡta, so wh̄i feané du betere ala taleturaalu, mepaae so wh̄i wisiyóló kolóo, mepaae so wh̄i wisiyóló kilini yóo, dere Tale meipó. ḡta mo feapaae betá kaae alatóró erótu betere Tale beteraḡa, diá i haemó uké wale so wh̄i kaae bitu, ḡ kolóló witamo ama ala betá erótu betae.

¹⁸⁻¹⁹ Ti noatepae, take diaaḡ ayarapené yó tawale mepaae bete munire alarape diaaḡ tokóló hōko deté faḡsóró, Kótóné diá dupuyóló tao salepó. Diá atéro dupuyaleteita, doyóló aluyaaire ḡla *silpa kapa ó kold kapané* dupuni, mo wh̄iné *sipsip* hupu fopeyóló tikimó siri ó me ala inire hupu male Talepaae matere kaae, Keriso ḡ sukuturaalu sókó fele mo doasi ke bole sameanétóró, diá aluyaḡsóró dupuyalepó.

²⁰ Atei wisi ala Yesuné ama erópóló, haeró ere ḡlatamo kaaraai irutei, Kótóné ḡ sókó sóró tukóló kaae betereḡlipakalepó. Téyaleteti, mió i kemetere alimó ama diá tao saai dotḡyale wh̄ipóló, so wh̄i feané ḡ kolópóló haḡearó beteraḡó.

²¹ Kótóné Yesu Keriso kepaaróló hepen bemó, mo kae ere ḡ wisinaale tuḡmó beteroḡ beteraḡó. Yesu Kerisoné ama ai yale alané diá Kótóppaae tuḡ tiki tiró beteraḡó. Téru, take nalo Kótóné diáppaae eraaire wisi alaró kiswa tiki tiratere alatamo Kótó tuḡmó ai ere ape.

²² Diaaḡ mió Kótóné bete mole mo fo wosóló sya foleteimó, diáḡné dowi ala fea fokóló wisiró beteraḡa, diaaḡ no nepaae yaala sókó fole ala diáḡné hosaa mo turóné du betae.

²³ Ti noatepae, diá Kótóné ama naale senaale deyóló beteroḡ beteraḡó. Atéreteita, keḡlaa yóló alutere kené deni, keḡlaa initere kené derapó. Ti ai keta

me kae mei, betere bete mulu Kótóné mo ti muó tare fonétóro diá kisi so whi deyóló betero betepapó.

²⁴⁻²⁵ Ti noatepae,

“So whi fea i haemó betere alata, ne sélitu dere kae yóo,
atimané tikimó ere au wisinaalekélé haemó yó mole ne fua kae yóo,
erapó.

Nekélé hapale séli yóo, ne fuakélé hapale dulukó fóo deretei,

Talené ama fota, ti hãle muótóro tarapó,” erapó.

Aita me kae mei, mepaae whiné diãpaae yó male fotóro ai ape.

2

¹ Atérapa, Keriso so whi diãsisi me so whipaae dei tué mutere alakélé, me whi dilikitere alakélé, wisire nisiyóló tó tikiné hãle sikili dere alakélé, mepaae whiné dere wisi alamó dei tué mutere alakélé, me whi hamoma kae kae eraterere fo yóló, só deraterere alakélé, fea diã tuãmó muaõsóró yae.

²⁻³ Ti Yesu aãta, etei kae Tale wisi betepapóló diaaõ kãae kolóló ai kisi-parapa, diã mo teó deyóló betere naale senaale awã naai ekẽle du dere kae, Kótóné diã aluyaõsóró tao sere ala wisi mo ti doa yópóló, Deĩ Kepe Wisiné materere ɔla betãtóró ekẽle yóló nukulé fu betae.

Aãta mo ti betere kane epa, dãta ama sókó sóró kae betero betepapó

⁴ Ti Yesu Kerisota, be hulua eleké dere kane fake kae daalu, betere bete atóro ereteiné, diã aã beterepaae walapó. Mo so whinéãta, ai kane fake hãle ɔla kae taae fatepa, Kótóné ama ti be teãtere kane fake wisipóló, a tokó sóró kae betereleapó.

⁵ Atérapa, whiné mo be teãtu dere kae, diã Kótóné ama ala eraterere be daalópóló, diãkélé ai kane fake kae ereteiné, aã beterepaae wóló, ai ti betere kane fake tómó olekeyóló teãtu betepapó. Aita, whiné kelené keletere be meitei, Kótóné mo kae teãe momaterere be daalu, diã fea ama kae betero betere momaraterere faketéro aleró betepapó. Atéro, diã Yesu Kerisoné fotokãratepa, so whiné mo ɔla Talepaae hãle mótu dere kae, Deĩ Kepe Wisiné dã tuãpaae eratepa, dãnémo Talené doi hale horóló, ama ala erótua dapó. Ai alarape Kótóné kilitu, mo wisirapóló aã doasi heãesetu betepapó.

⁶ Ti noatepae, aã teãmó Talené i fo dapó.

“Eã betere be hulua Saion-mó be teãyaaĩ fótukuróló kane fake wisinaale yaãlotei fopeyóló sókó sóró i mulatapa kelae.

Mepaae so whi detamo aãpaae tué tiki tiró betepa, ti ai so whi hale dere alakélé mo yaalomeipó,” erapó.

⁷ Tué tiki tiró betere so whi diãneãta, ai kane fake wisinaale mo doasi bete mulapó, dua dapó. Tépateti, tué tiki tiréniire so whimó kisipa mutu, i fo aãerapó.

“Be teãtere whãrapené dorapóló hãle ɔla kae taae farale kane faketei, be teãyaaire kane fake wisinaale aléee felepó,” erapó.

⁸ Me fo i ape.

“Ai kane fakené whi kotóo sóró, dée nalóo, dua dapó,” erapó.

Atéro dée nokole alata, hãle mei, Kótóné ama fo wisi wosóló sya feni dereteiné, atima dée nukua dapó. Aita, hãle mei, Kótóné i ala yaalopóló, ere fo dokonóturaalu dapó.

⁹ Atima ai ala erapa, diã take diliki tuãmó betereitei taaróló, mo kae ere deã wisinaale tuãmó betaai ape yale sekéné doi hale horópóló, diã ama sókósu

yóló kae beteroó beteraó. Téru, diá teteróló kaae tare topo wh̄i Yesuné tué mole ala eróturaalu, momaratere so wh̄i betóo, ama kae betere teteróló kaae tare ala tuámó so wh̄i betóo, Kótóné mo ama so wh̄itóró betóo, erapó.

¹⁰ Taketa, diá Kótóné so wh̄i bitinitei, mió ama so wh̄itóró betóo, take Kótóné diá koleyóló tao sinitei, mió ama koleturaalu, tao sóo, erapó.

¹¹ Yálo mo hosaa mole no nerape-ó, diá i haemó uké wale so wh̄i kaae betera, tó tikiné ekeleyóló du betere dowi ala yaqsóro, tika kae betae yóló, diápaae mo dirii ma fo i dere ape. Ti ai dowi alanéta, diaaó tiki tuámó betere kepetei só deróló dorótu beteraó.

¹² Diá i haemó mo so wh̄itamo hosekéyóló ai betera, mo wisi alatóro erótu betae. Mo hãle betere so wh̄iné diá dowi ala dapóló ai só derótu betere ape. Ai fo du betere so wh̄i atima diané dere wisi ala kilitu, kisipa feteyóló Talepaae wapa, Kótó dá beterepaae wale sukamó atétere so wh̄inétei, ama doi doasi munaalo ai ape.

Doasi topo wh̄iró teteróló kaae wh̄irapetamo aqmó betae

¹³⁻¹⁴ Ti Tale áta, fea ala amatóro teteró betera, diá ama doi sóro horaai, i haemó mepaae kae kae ala teteróló kaae tanópóló sóro beteroó betere wh̄irape aqmó betó muae. Téru, teteróló kaae tare topo wh̄i aqmókélé betóo, ai sekéne dotonaterere mepaae ala teteróló kaae tare wh̄irape aqmókélé betóo, yae. Ti ai wh̄irapeta, dowi ala du betere so wh̄imó dowi kwia meléo, wisi ala du betere so wh̄i ti dukiróo yópóló, sóro beteroó beteraó.

¹⁵ Ti noatepae, Kótóné ama kisipanéta, diaaó du betere wisi alanétei, ai topo dore wh̄irapené diá só deróturaalu du betere hõko forape alurópóló kisipa mutapó.

¹⁶ Ti diáta, dowi alané dokóló *dipula* kaae beteroó bitini, hãle betere wh̄i ai betera, atérotóro betae. Atéro hãle beteraó kisispa mutu, diaaó me dowi ala yaai mole tué tiki so wh̄iné kelaqsóro, me alané diá teteró kaae tanipó dere foné husuraqse. Aténi, Kótóné ama kutó diratere so wh̄itóró betae.

¹⁷ So wh̄i feapaae fo ó mepaae alarape erótu, atima mo wh̄ipóló kisispa muóló, mo donoi alatóro erótu betae. Atéturaalu, diá fea betá alatóro iru, kisispa tiki tiró betere hamomatamo hosaa mo turó mulu, yaala sókó fu betae. Kótó áta, doasi Tale betera, á kilitu wiyóló betae. Téturaalu, kale teteróló kaae tare topo wh̄iné doikélé sóro horótu betae.

¹⁸ Wae sóro kutó diratere so wh̄i-ó, diá teteróló kaae tare wh̄irapené dere fo wosóló, atima aqmó betó muae. Naameyóló mo dua bitu, wisi ala dere wh̄irape aqmó maaté bitini, mepaae deteraa ere wh̄irape aqmókélé dua betae.

¹⁹ Ti noatepae, me wh̄i dowi alakélé inipatei, mené á fokosói ala depa, ai sekei alané á só deréni, Kótó mo beteraó kisispa mutu, hãle beletétóro fu betepa, ti wisi ala dapóló ai wh̄i dukiranérapó.

²⁰ Tépatéi, me wh̄i ama yale dowi alamó á fokosói ala depakélé hãle beleté fu betere mó so wh̄iné á dukiranénipó. Diaaó wisi ala deremó mené diápaae eratere sekei ala hãle beleté fu betepa, ti Kótóné keletómó mo wisi ala dapóló dukiranérapó.

²¹ Diá Talené á beterepaae ape yaleteita, ai ala yaasepóló yalepó. Ti noatepae, ama yale ala diané kolóló suróló yópóló kisispa mutu, diá tao suraalu Keriso á doasi seke salepó.

²² Amó kisispa mutu i fo asérapó.

“Áta, dowi ala mo betakélé ini yóo,

so whi dilikóló kapala fo sawakélé ini yóo, yalepó,” erapó.

²³ Atimané a só deróló mo dowi faletere ala depatei, amamo atimapaee tokó matere ala mo inipó. A doasi seké suraalu, diaaọ epaae etei kaae ala eralemó, yało diapaee tokó mótu, i ala eraalopó fo inipó. Tokó matere ala taalaturaalu, mo donoyóló talere sekéné a kaae tawópóló, ama betere bete Kótóné ama naase tuámó mulalepó.

²⁴ Dáné dowi ala yaai mutere kisipata, ti whi mo sukutu dere kaae sukóo, Talené mo donoi ala yaairaalu, ti whi mo biture kaae betóo, yópóló, dáné dowi ala ama tikimó sóró, a filipaa ni tómó sukálepó. Téturaalu, ama tikimó kae kae susupu saleteiné, dowi alané dią sukunaai yale ala mo ti kemeró beteraapó.

²⁵ Ti diąta, *sipsip* hupu fokó fu dere kaae, take dią kópaee feletei, mió dią momó ai hupu kaae tare whi aqmó betaai, fesaee walepó. Ai seké ąta, diąné kepe betekélé tetéroló kaae tare whipó.

3

Dokore so whiapaee dere ma fo

¹⁻² Atére kaae, whiné dokore sorape diąkélé diaaọ whirape aqmó betae. Ti noa ala yaai meipó. Dią dokore whirape mekó Talené fo wosóló tué tiki tirénipa, diaaąte i ala yae yóló sę yaąse. Téni, diąné dere ala me alatamo hosekény yóo, Tale mo beteraapóló a aqmó bitu, mo wisi ala maaté yóo dere kilituraalu, atima kọleaanétei kisipa feteyóló Talepaee tué tiki tiranérapó.

³ Mepaae so whiné, dią sorape diaaọ tó tikimó ere au kilitu, mo kokorapó yópóló tó tiki maaté aurótu betaąse. Kae kae ọlané diąné topo niki dokóo, *kold kapané* aleyale naase bi ó depa dere meleke ó oleratere kao ó doasi *moniné* duputere kuti wisinaale horóo deretei, doasi bete mole nisiyóló atei kaae ọla ọlané aurótu betaąse.

⁴ Téni, dią koko yópóló dere auta, ti mo hosaa tuámó erópóló yae. Ti aita, naameyóló mo dua betere ala naao kepe tuámó epa Kótóné kilituraalu, ita mo bete mole kokọi au erapóló kisipa mutapó. Ti atei kaae kokọi auta, doyóló alu deté feni, mo ti yó tawaalopó.

⁵ Take mo kae betéro betere sorapekélé nalo Kótóné atimapaee wisi ala eraalopóló kisipa mutu, atei kaae kokọi au dua ipakalepó.

⁶ Ti Serané oma Abraham-paae a tetéroló kaae tare whi-ó yóló, oma aqmó bitu yale kaae, mepaae mo kae betéro betere sorapekélé, atimané whi aqmó bitipakalepó. Sera a atéro oma aqmó bitu yale kaae, dią wiyóló furu furu ini, wisi alatóró eraté fu betepa, ti Serané ama senaalerapetóro ai betere ape.

⁷ Dią so dokore whirape-ó, sorapepaee yale fo kaae, diąpaakélé i dere ape. Dią diaaọ sotamo betámó bitu, sota whitamó suni beraapóló kisipa mutu, tao sóró wisi ala maaté erótua yae. Ti noatepaee, naao so diaamo wusuró Talené hamokoróló hąle matere mo ti betere bete saaireteiné, diaamoné momatere ala me alané seséyaąsóró, ma fo i dere ape.

Mepaae sekei ala eratepa tokó meni, wisi ala betą erótu betae

⁸ Kemerótu dere ma fo me i ape. Me ọlamó arale sóró huri dere ala ini, dią fea mo betą tué muóló, dua betó muae. Atéru, me whi hamoma seké supra, ó dekené sukutepa, ti diaaọ hosaamókélé suraalu, kọle yóló tao sae. Tétu, diąte i deróló mo dua bitu, no netamo yaala sókó fu betae.

⁹ Menétamo diãpaae dowi ala eratepa, diaaõmo atimapaee tokó melaõse. Ti noatepae, Talené ama wisiraterere ala diãné sópóló kisipa mutu, ą beterepaae ape yalepó. Atérapa, mené diã eraterere fo depakélé tokó meni, Talepaae atimatei wisirae fotei yae.

¹⁰ Ti noatepae,

“Diã mepaae so whi de wisiyóló hęeketamo bitiré faai depa, ti ai so ó whi ama dere dowi foró kapala fotamo ini, kisipa tekeyóló mo hotowaró betenérápó.

¹¹ Térú, dowi ala yaaire tũpaae feni, woleyóló wisi ala maaté du bitu, hosaa muni deyóló mo dua betae. Aita, mo doasi topo alapa, Talené diã tuãpaae erópóló, ketekę butu betae.

¹² Ti noatepae, donoi ala du betere so whiãta, Talené wisi kisipatamo kaae tawóo, atimané dere momakélé wosóo, dua dapó. Tépeãei, mepaae so whinė du betere dowi alamó Kótó ą felé inipa, ama atima sisópaae erótua dapó,” erapó.

¹³ Diaaõ wisi ala yaaí ketekę bupa, ti né diã doraaloé?

¹⁴ Tépeãei, diaaõ mo donoi ala deremóãei, mené diãpaae sekei ala eratepa, me ęla meipó, Talené ą wisiró beterapó kisipa muae. Ti ase mó i fo erapó. “Atima me sekei ala kolóló witeretei diãné kilitu, ai alamó diã wiyaaõse,” erapó.

¹⁵ Téní, diaaõ hosaa tuãmó Keriso ąta, ą tetęeróló kaae tare Talepóló, diã ą aõmó sukóló betae. Atépa, mepaae whinė diãpaae woseturaalu, take nalo wisi ala kelaalopóló suka fea haĩtu betere-a, noa betené de? depa, atimapaee tokó melaaire fo donoróló tawae. Atimané atéró wosetere fo tokó móturaalu, ąkéle Talené aleyóló beteró beterapóló kisipa mutu, naameiné mo dua yae.

¹⁶ Ti noa yópóló meipó. Diã Keriso tuãmó bitu, du betere wisi ala mepaae whinė kilitu, dei tuę muóló diã só deraalotei, nalo atimané yale ala kisipa duraalu, hõko ala yalepóló atima haleyaalopó. Até yópóló diaaõ hosaa tuãmó me ala dekaaporóló muni, mo wisi tuętamo mo alatóróãei erótu betae.

¹⁷ Diã dowi ala deremó sekei supa, aita dukiraterere ala meipó. Kótóné ama kisipa mole ala wisi erateremó diãpaae sekei ala eratepa, ti wisirapóló kisipa muae.

¹⁸ Ti noatepae, donoi ala initere so whinė dowi ala kwia tokóló aluraairaalu, kale donoi ala dere sekei Keriso ą mo betã felítóró sukãletei, momó kae sukãalomeipó. ą atéró sukãleteita, diã dapesó fóló, Kótótamo betãmó beteraai yalepó. ą sukópóló dele alata, ti mo hae whi tiki daayóló betepa daletei, momó kepaayóló beteraleteita, ti mo kepené dere ala tuãmó kepaaralepó.

¹⁹ ąkéle kepetóró bitu, kepené dere ala sya fóló, kale *dipula* beteró betere keperapepaae fo yó melale felepó.

²⁰ Ti ai keperapeta, Noané nuku aleyale sukamó Kótóné fo tikitu betepa, ama atima hapale kwia matere ala ini, dua kaae taté fu bitipakalepó. Ai alimó betale so whi mo fea weinė aluróló, 8-ró so whi maaté hãsóó fóló, weinė sóró kutu betepa atima aluyaõsóró, Kótóné tao serapó.

²¹ Ti take Noa betale alimó, weinė so whi aluraleteita, ą mió i alimó Yesu tuãmó weĩ tóputere so whi aluyaõsóró, Kótóné tao saaire alapaae dó faróló erapó. Ti weĩ tóputere alata, tó tikimó ere bólu fokaai dumitei, ąné hosaa tuãmó mole tuę tiki Kótóné ama keletómó mo wisirapó yópóló, ąale mulótu beterapó. Ti Yesu Keriso ą kepaayóló betereiteiné diã aluyaõsóró tao su beterapó.

²² Ai seké ʔ hepen-paae fóló, Kótóné turu naase demó betepa, *ensel-rapekélé*, mepaae ala teteróló kaae tare doasi doi mole keperapekélé, doasi fotokʔ bole keperapekélé fea ʔ aqom sukóló betó mulapó.

4

Sekei ala wapakélé Talené ala betʔ hʔle erótu betae

¹ Térapa, Keriso ʔ mo hae whi tiki daayóló bitu, doasi sekei ala serapa, diakélé ama muale tuʔ kaaetóro muóló siki siki yóló betae. Ti noatepae, mepaae whi sekei ala supa, ti ama du betale dowi ala momó kae enénipó.

² Ai sekei ala sale whi i haemó hʔle bituraalu, tó tikiné ekelere dowi ala yaai kisipa muni, Kótóné kisipa mole ala eraai bitiré faalopó.

³ Ti noatepae, diʔ take Kótóné fo woseni hʔle betale sukamó, mo hʔle betere so whi atima kisipané yaaitere ala sya fóló du betale kaae diaaqélé du betalepó. Ti ateí ala diaaq sumó yalepa, mió mo ti taalae. Ti hʔle betere so whiné dere alarapeta, i ape. Hʔkeamó mo sonaalei nópu nokole alakélé, au nokole alakélé, weí dekeró nóló dere dowi alakélé, touróló ʔla deteremó ʔlaró weítamo dekeró nokole alatamokélé, hʔle hʔko du betere kae kae dowi alakélé, kuturaalu hʔko deté kotere dowi alakélé, bete muni sonaalei kapala kótópaae moma dere alakélé, fea deté fu beteraipó.

⁴ Atima betero betere sere ʔla ʔlatamo hʔle hʔko sonaalei ala du betereiteiné, hʔle besekerótua dapó. Ai ala diánékélé tokóló initepa, atimané diʔ faleyóló kae kae eratere forape mo dekeró du beteraipó.

⁵ Ti ai ala du betere so whi taleyaaire ala hʔsókó feni, mió betere so whiró sukʔle so whítamo taleyaai donoró betere sekéné taleturaalu, atimapaee diáné yale ala fea yae depa, me alakó hiraaire tuʔ muni, mo fea hʔkeamó enérapó.

⁶ Atére betené, sukʔle so whi atima sukʔai hʔle betepatei, mené kale fo wisi atimapaee yó malepó. Ti aita hʔle mei, i haemó tó tikiné dere ala sya fóló, taletu betere so whi taleyóló só deróo, kepené dere ala tuqamó betepa, Kótóné ama taletere ala atimapaee eraleteiné mo betóo yaalopó.

⁷ Mió i haemó mole alarape fea kemetere be de felekemó sókó waai dapó. Térapa, Talepaae momatere ala mo wisiyóló yaasepóló diaaq kisipa mo diriyóló bitu, tó tikiné yaaitere ala yaqsóro mo hotowaró teteróló kaae tawae.

⁸ Fea ala teteró betere doasi topo ala i ape. Diaaq hosaa mo turóné diʔsisi yaala sókó fu betae. Ti noatepae, yaala sókó fole alanéta, fea dowi ala munire aqroló husiratapó.

⁹ Diaaq bepaee wale uké whirape dape suraalu me fo ini, mo wisi kisi-patamo dape sae.

¹⁰ Diʔ feané kae kae wisi ala erópóló, Kótóné diʔ hʔle matere ala wisi séle séle dokʔralepó. Atérapa, Kótóné yapaee noa alakó eró betepa, ti naaomo hʔle hamokoróló matere ala taaréni, so whi mo wisiyóló tao sóro erótua yae.

¹¹ Mepaae whinétamó, Kótóné fo yó mótu betepa, hʔle hʔko fotamo touréni, Kótóné ama mo fotóro kutirimó mulóló, mo hotowaró yó mótu betae. Mepaae whinétamó Kótóné so whi tao saai depa, ti Kótóné ʔ matere fotokʔné tao sóro erótua enérapó. Ti aita, diaaq kae kae du betere ala fea mepaae so whiné kilituraalu, ita Yesu Kerisoné yale alané erapóló Kótóné doi hale sóro horópóló dapó. Ti ʔta, mo kae ere de wisinaaleró doasi fotokʔtamó

bole Talepa, ama doi hale horóló suka fea mo ti muó tanópoló yae. Mo kée. Téyópoló yae.

Kerisopaae erale sekei ala kaae, yaapaaekélé eratepa kilita sóko faqse

¹² Yálo hósaa mole no nerape-ó, me whiné diápaae susupui ala eratepa, aita diáné tué tiki tiró beteretei kaae kilitu dere alapa, kisi ala nisyóló diá kilita sóko faqse.

¹³ Téní, take Kerisopaae erale sekei ala kaaetóro, mió diápaaeekélé ai eratapa, mo kée yóló hajiné sukutu betae. Ti noa ala yaai mei, take nalo Keriso wale sukamó, ama kae ere de wisinaale hakearatepa kilitu, mo kée yóló doasi hajiné sukáalopóló kisipa mutu dapó.

¹⁴ Kerisoné doi diaaq tikimó dakeró betereteiné, mené diá faleyóló eratere fo depa, Talené ya wisiró beterapóló kisipa muae. Ti noatepae, Kótóné mo kae ere de wisinaale faane Kepe Wisi diá tuamó betero beterapó.

¹⁵ Tépatéi, diákó me whiné tamó whi dóló sukunatere ala ó, qlémi nokole ala ó, kaae tare whirapené fo tukóló kae kae dere dowi ala ó, mené dere ala fasóló deremó diápaae sekei ala eratepa, aita Keriso so whiné dere ala meipóló haleturaalu wi yae.

¹⁶ Tépatéi, Kerisoné ala erótu beteremó, mené diápaae sekei ala eratepa, hale yaqse. Téní, diaaq tikimó Kerisoné doi moletéiné dapa, Kótóné doi betá hale sóro horótu betae.

¹⁷ Ti noatepae, da Kótóné ama naale senaale bitu du betere ala tale yaaire be de kaae sere aqrapó. Ama taleyóló kwia matere ala kaae suraalu dapaepi eróló, nalo kemerótu ti Kótóné ama fo woseni, dowaae fóló tikitu betere so whipaae, mo doasi sekei ala eraalo meipóló kisipa mute?

¹⁸ I fo erapó.

“Donoi so whitamó sekei ala su betepa, Talené ama tao saaire ala hapólupa, ti Kótóné fo woseni, dowaae fóló dowi ala yó tare so whi tao saaire ala mo doasi hapólunipóló kisipa mute?” erapó.

¹⁹ Térapa, Kótóné ama kisipa mole ala erateremó, sekei ala su betere so whi diá kaaróló betereale sekéné ama diá tao saalopóló kisipa mutu, aapaae tué tiróló wisi ala betá yó tanérapó.

5

So whi kaae tare whi disiraperó teyó whirapetamopaae dere fo

¹ Diá tuamó betere so whi tetéroló kaae tare whi disirapepaae dirii ma fo i dapa wosae. Ékélé diá ere kaae, so whi tetéroló kaae tare whi disi bitu, Kerisopaae erale sekei ala yaalo kelené mo kelaletéi, so whipaae yó mótu beterapó. Atéru, Kótóné ama kae ere de wisinaale so whiné kolópoló hakearate be demó, ékélé ai de wisinaale saaire whi bitu, diápaae dere ma fo i dapa wosae.

² Kótóné ama so whi tetéroló kaae tawae yóló diá sóro ai betero beterapa, ai so whi me ala yaqsóro mo hotowayóló kaae tawae. Me whiné diápaae i ala yae yóló setere fo woseni, Kótóné ama kisipané diaaq yópolópoló ere ala betá tué muóló, wisi kisipatamo erótu betae. Doasi *moni* saai dapóló ekéle dere ala ini, so whi hale tao saaire keteke betá bulu du betae.

³ Talené diápaae kaae tawae ere so whi kaae taru, diá doasi topo whi aqyóló kaae tani, mepaae Keriso so whiné diaaq du betere wisi ala kolóló diá sya wópoló, wisi ala diaaqpi kaae sóro yae.

⁴ Atéro betepa, Kótóné *sipsip* hupu kaae tare topo whi ą sóko wouraalu, Kótóné ama kae ere de ąane doi mole topo tao diámó matepa saalo ai ape. Ti ai kokçi au wisinaale ere topo tao dokélé ini, mo ti muó tawaalopó.

⁵ Dią teó whirape-ó, kale whi disirape Tale aqmó sukóló biture kaae, diąkélé ai whi disi aqmó betae. So whi diąsisi u ąeterótu i ąeterótu ini, naameyóló dua betere ala kuti kaae deróló betae. Ti noatepae, ašemó i fo erapó.

“Mepaae bopé faketere so whiné yaaitere ala Kótóné ama sesé yóo, naameyóló dua betere so whi ti ama hamokoróló tao sóo, dua dapó,” erapó.

⁶ Térapa, Kótóné ama kisipa mole sukamó dią tao sóró dukirópóló, ama fotokóné ąeteróló betere aqmó naameyóló mo dua betae.

⁷ Diąta, Kótóné hosaa mole naale senaale betereteiné, ama dią mo wisiyóló kaae tarapa, diaaq enée yóló whaalía du betere sekçi ala fea ama wisi eraté fu beterópóló ąpaae mela.

⁸ Diaaq tó tikiné du betere ala hotowaró ąeteróló kaae taru, kele diriyóló betae. Kale whi dó nokole bete haq *laiyon*-né whi dóló naai keketé kutu dere kaae, diąné bóe whi Satan-né dią doraaire tu keketé kutu beterapó.

⁹ Ai sekéné ama kisipa mole ala diąpaae eraqsóró, wisiyóló kaae taru, Talepaae tué tiki tiró betere alané dirii tipi kaae yae. Ti noatepae, ai kaae sekęta, diąpaae maaté mei, i hae kwia feamó betó mole diąné no nerapekélé betą kaae sekętóró su beteretei diaaq kisipa muae.

¹⁰ Ti dią Yesu Keriso tuámó betepa, Kótóné ama hamokoróló tao sere ala, mo dekéro erótu beterapó. Ai ala du betere Kótóné kae ere de wisinaale tuámó betaasepóló, dią ape yalepó. Sawa sukamó dią mepaae sekę siré fu betepa, atéyale sekéné dią haepaae derepéni diriyóló beterópóló, amatóró dią fotokó bulóló, mo ti sųraalopó.

¹¹ Ti ąta, mo doasi fotokó bole Tale beterapa, so whi feané ą dukiratere ala haęe yó tanópóló yae. Mo kée. Tényópóló yae.

Mo kemeróturaalu kęleó dere fo

¹² Yalo kisipané Sailas ąta yalo mo no bitu, Talené ala eró tare whi wisipó. Atéru, ama ę tao supa, yalo diąpaae mo haęekeróló aseýalepó. Yalo ai yale aseąa, Kótóné hamokoróló tao sere ala diąné tué yópóló yó melóo, Talené ala erópóló ketekę bulóo yalepó. Tényalepa, Dią ama ai hamokoróló tao sere ala tuámó diriyóló betae.

¹³ Talené sóko su yóló diątamo betámó betero betere no nerape atima Babilon be huluamó bitu, diąpaae kęleó dapó. Yesuné yale ala tuámó yalo naale sųtóró betere whi Mark-nékélé diąpaae kęleó dapó.

¹⁴ Diąsisi yaala sóko furaalu, kęleó yóló aputu betae. Talené hosaa muni deyóló dua betere ala Keriso tuámó betó mole so whi dią fea tuámó mulópóló yae.

2 Pita

¹ I așeta, Yesu Kerisoné ama kutó dirópóló doteyale *aposel* wh̄i Saimon Pitané dapó. Yesu Keriso ąta mo Kótótóro bitu, da aluyaqsóro tao su betere wh̄ipó. Tėru, ama ere mo donoi ala sya furaalu, mo doasi ke bole betą kaae kisipa tiki tiratere ala damókélė, diąmókélė matepa salepó.

² Kótóro da tetėróló kaae tare wh̄i Yesutamo diriyóló kisipa dereteinė, atimaamonė erótu betere hamokoróló ąale tao sere alaró hosaa muni deyóló dua betere alatamo mo turó dią tuąmó mulópóló yae.

Kótónė ą beterepaae ape ere fo diriyóló kisipa muae

³ Kótó sya fóló ama ala eróturaalu, fea ala yąya ąaqsóro ama doasi fotokęne dąpaae mo sųró beterałó. Ti aita, ama kae ere dęró wisi alatamo ąanu, dąpaae ape yale sekė ą kisipa detė fole betenė su beterałó.

⁴ Ai doasi fotokęi ala dąpaae eróturaalu, etei kaae bete mole alarape diąpaae kélė eraalopóló muló beterałó. Ai eraalopóló ere fo wosóló, dąne tuę tiki tiratepa, ti Kótó ą tuąmó ere ala wisinaaletóro dąpaae tokó melóo, i haemó betó mole so wh̄irapenė ekele yóló hęko du betere sonaalei dowi ala dąpaae tokó meni yóo, yaalopó.

⁵ Atėro doasi ala ere betenė, diaaę tuę tiki tiró betere ala tómó beleróló wisi ala mo ketekę buóló du betae. Ai wisi ala tómó, Talenė ama bete mole fo diriyóló tuę yae.

⁶ Ai ala tómó, tó tikinė ekelele ala ąaqsóro tetėróló kaae tawae. Ai ala tómó, sekęi ala wapakélė ąale beletétóro fu betae. Ai ala tómó, Kótó tuąmó ere ala wisi sųró du betae.

⁷ Ai ala tómó, diaaę ne no kęleturaalu, hosaa muóló betae. Ai ala tómó, mepaae so wh̄i kęlenė sukóló hosaa mo turónė yaala sókó fu betae.

⁸ Ti ai alarape dią tuąmó muluraalu fakeratė fu betepa, ti da tetėróló kaae tare wh̄i Yesu Keriso tuę detė faalopó. Atėruraalu, dią ąale bitini, Talenė ala eratė fóló, dią tuąmó mo du wisi woleyaalopó.

⁹ Tėpatei, mepaae wh̄i tuąmó ai alarape munipa, ti mepaae bete mole ala ama diriyóló kilini, kele dilikirapó. Atėru, ama take yale dowi ala Talenė fokóló kemeró beterelei kisipani, mo ti kisipa keteró beterałó.

¹⁰ Atėrapa ąalo no nerape-ó, diąta Kótónė ama sókó su yóló ą beterepaae ape yale so wh̄itamo betąmó biturapa, diaaętei hotowayóló kelaė. Ti noatepae, diaaę ai alarapetamo detė fu betepa, ti dią dėe nóló haepaae dęrepėni, mo diriyóló bitirė faalopó.

¹¹ Atėro bitirė furaalu, da aluyaqsóro tao sale wh̄i Yesu Kerisonė ama mo ti mole ala tetėróló kaae tare tuąmó dią beterópóló, ama mo ąękesetamo wisiyóló dape saalopó.

Kótónė kęłó wh̄irapenė așere fo

¹² Kale bete mole mo fo diąne wosóló diriyóló tuę yóo, diąpaae yae yóló bope yale alarape kélė diaaę tuę yóo epatei, kisipa keteni tuę yó tanópóló diąpaae yaairetei ę hõni, ąale yó tawaalopó.

¹³ Ę sukąairaalu kapala asiri haemó i daale mo tikita, kuti be fisikaai kapala asiri tẹnure kaae, ę i haemó kapala beterałó. Ę sukąai ąale bitutei, ąalo i bope yale alarape diaaę kutiri tuąmó ąale muó tanópóló momó du momó du deretei, mo dono dapóló kisipa mutapó.

¹⁴ Ti noatepae, ɗa ɕeteróló kaae tare whi Yesu Kerisoné ɛpaae ya betere kuti be mo felekemó fisikaai dapóló, haɕeamó yó maletei yało kisiparapó.

¹⁵ Yało mió i du betere forape ɛ sukɕitikimó ɗiɗné kisipa keteni, tuɛ yó tanópóló ɛ doasi ketekɛ buluraalu, aseró fotamo ɗiɗpaae i du betere ape.

¹⁶ Ti ɗa ɕeteróló kaae tare whi Yesu Keriso ɗ doasi fotokɕtamo waalopóló, ɗané ɗiɗpaae yó melale fota ɗané kekeme nóló haɓe dolɗa fo kaae inipó. Ama mo kae ere ala wisinaaletóro ɗané kelené mo kelaleti ɗiɗpaae yalepó.

¹⁷ Ti Alima Kótóné ama mo kae ere ɗe wisinaale tuámó naalema betepa kolóló, i fo yalepó. “Aa, yało hosaa mo turó mole naale ai ape. Ama du betere alamó ɛ mo doasi hekesené sukutu beterao,” erapó. Alimané ai fo yaleteiné, ɗ tuámó mo kae ere ɗe haɕearóturaalu, ɗ doasi doi mulatere ala yalepó.

¹⁸ Ai fota, ama kae ere hasi fosómó ɗa Yesutamo bituraalu, hepen bemó Kótóné ai fo deretei mo ɗanétóro wosalepó.

¹⁹ Ai hasi fosómó yale fo woseturaalu, take betale Kótóné kóló whirapené yale fo Yesu tuámó mo dokonatapóló ɗané mo diriyóló kisiparapó. Diliki tuámó ɗeró betere sa ɗeyó taru ere kaae, diaaɕ kisipa ai kóló whirapené ere fopaaetóro muló bitu, ɗiɗné hosaa tuámó be ɗeyó hotu dere kaae yóo, hika ɗeyó tare hɔre kolóo yaaipatei, ti ai eró betere alapaetóro kelené kikéyóló kaae tapa mo wisirapó.

²⁰ Ai deté wale forape tómó, me doasi bete mole dirii fokélé i dapa wosae. Kótóné ama kóló whirapené yale fo asɛ tuámó moletai, atima kisipané kekeme nóló inipó.

²¹ Atimané yale fota, mo whiné kisipa sya furaalu kaaróló ini, ɗe Kepe Wisiné kale kóló whirape fotokɕratepa, so whipaae Kótóné fo i ape yóló yó maaté kweyalepó.

2

Kemeratere be ɗemó so whi dilikóló kópaae falatere whirape mo ti dowi kwia saalopó

¹ Téyaletei, atéyale alimó Kótóné fo yó matere kóló whirape nisi yópóló kapala fo yó matere kóló whirapekélé beterepó. Téyale kaae, mió ɗiɗ tuámókélé atéro kapala fo yó matere whirape betaalopó. Ai whirapené Talené fo yó matere aqyóló, so whi dilikóló doraaire fotei yó melaalo ai ape. Téturaalu, atima dupu yale sekéné atima ɕeteróló kaae tapatei, atima Talené dupu yóló ɕeteróló kaae tanipó yaalo ai ape. Atétere betené atima kwia móturaalu, dóló aluraaire tuɕ atimanétei aletu beterao.

² Atimané ai du betere mo sonaalei ala ɗiɗ mepaae so whiné sya fóló yaalo ai ape. Atéremó, mepaae belamó haɓe betere so whiné mo bete mole fo sya fole ala faleyaalopó.

³ Atéro kapala fo yó mótu betere whirapené diaaɕ ɔla ɔla saairaalu, ɗiɗ dilikóló kapala seraai fo atimanétei kekeme nóló yaalo ai ape. Atimané atei kaae yale dowi alamó, atima fea só deróló mo ti doraairaalu Tale ɗ noke fini, kwia melaai ama taketi taleyóló muló beterao.

⁴ Ti noatepae, *ensel*-rapekélé dowi ala depa Kótóné kóle duraalu bokó sini, dowi kwia saaire dolopaae taae deralepó. Aita haɓe mei, Talené ama taleyaaire be ɗe sókó waai teópa kaae taru, dowi diliki tuámó bitiré fu beteroópóló, mo apaae derepale osono dolomó *dipula* betero beterao.

⁵ Mo take betale so whĩrapekélé, Kótóné kọle duraalu dowi kwia matere ala bokó sóró taarénipó. Kótóné ama mo donoi ala i ape yólo yó mótu betale seké Noaró mepaae wẹikeró so whĩtamo betá Kótóné tao sipa kalepó. Tėjaleteti, ai so whĩné Kótóné fo wosóló sya feni dowaae fu betepa, Kótóné mo doasi wẹi anóló so whĩ fea doróló alurélipakalepó.

⁶ Atéró bitiré fóló, nalo Kótóné Sodom be huluaró Komora be huluatamo siné doló kemeróló, kili alée faralepó. Kótóné ai ala eraleteita, nalo betaaire so whĩnékélé ama fo wosóló sya feni dowaae fu betepa, atei kaae kwia melaalopóló tuẹ yópóló eralepó.

⁷ Tėjaleteti, Sodom be hluuamó betó mole so whĩ Kótóné dóló aluróturaalu, Lot sinaqsóro ama tao salepó. Ti Lot ąta, mo donoi whĩ bitu, ątamo betó mole so whĩné kae kae du betere sonaaleti dowi alaró Talené woseni tikitu betere alatamo kilituraalu, ą hasekąa kisipa mutu felé yólo bitinipó.

⁸ Ti ątamo betó mole so whĩné yaqse ere fo tukóló, dowi ala dó mió yólo hąle yó tapa kolóo, dowi fokélé wosóo du betaleteiné, mo donoi ala du betale whĩ Lot ą felé kisipa muni, ama hosaa tuamó deletamo bitiré fu betaletépó.

⁹ Até yale ala kilituraalu, dowi ala du betere so whĩ Kótóné kwia melóo, ama ala erótu betere so whĩ sekeji alané só deraqsóro tao sóo, dere ala Tale ą mo asaru mo donotóro dua dapó. Atéró kwia matere ala taaréni, hąle yó taté fóló ama taletere be demó sókó faalopó.

¹⁰ Ti ama kwia matere alata, mepaae dowi ala yaai ekęle du betere so whĩró Talené ama tęteróló kaae tare aqmó betere hýyóló dowaae fu betere so whĩtamo, ti Talené mo doasi hapólui ala erótu betaalopó. Ai ala du betere so whĩrape mo halaainé atima bopé fakeyóló nene duraalu, Talené ama kae ere dę ąane *ensel*-rape faletu beterapó.

¹¹ Tępatei, *ensel*-rapené bole fotokóné ai kapala fo yó mótu betere whĩrapené bole fotokó tęteró beterapó. Atére *ensel*-rape Kótóné keletómó mo kae ere dę ąane sekęrape faleyóló só derótimipó.

¹² Ai kapala ala yó matere whĩrapené mole tuẹ tikita, mo whĩné mole tuẹ tiki kaae muni, mepaae betere ọla hupu ó haq atima tuẹ muni hąle hoko betó mole kaae, ai whĩrapekélé atérapó. Ti na huputa, whĩné dóló nópóló Talené aleyóló beteró beterapó. Ai whĩrapené i kale sekęrapené bole doasi fotokó bete tuẹ iniruraalu, atima Tale doka doka yólo eraterere fo dua dapó. Whĩné hąle hoko betó mole ọla naró huputamó dóló nuku dere kaae, ai ala du betere whĩrape Kótóné dóló aluraalopó.

¹³ Aita mepaae so whĩ dorale alamó, Kótóné atima kwia melaalopó. Atimané tó tikimó feléyaaire dowi ala ekęleyóló, be dętamotei hąkeamó du beterapó. Atéró du betere alané, diątamo touyóló bitu ọla deyóló nokole sukamó, diaaq doiró du betere wisi alatamo folokoleróló dorótu beterapó.

¹⁴ Ai so whĩrape atima nópu naaire tuẹ muluraalu, me so ó whĩ kelené kolóló au nukua dapó. Atei kaae dowi ala ekęleyóló du betereitei mo kemekélé ini, hąle yó tarapó. Mepaae whĩ wisi ala yaaire tuẹ meiyóló, bére so whĩ dowi ala yópóló, atimané ąlisóro fua dapó. Mepaae so whĩ dilikóló wisi wisi ọla sua yaleteiné ai ala atima mo asarapó. Ai ala du betere whĩrape ti Talené mo doróló mokoraairaaalu, tukóló muló beterapó.

¹⁵ Ai whĩrapeta, kale Beor naalema Balam dowi hoko ala duraalu doasi *moni* saai ekęle du yale kaae, atimakélé donoi tų taaróló kóppaae felepó.

¹⁶ Ti Balam ą tų tuamó keyaa fole whĩ kaae fu betepa, ą faqsóro sesé duraalu, ama *donki* hupunéitei mo whĩné fo kaae yólo ą foné sipakalepó.

Atéyaleiteita, Balam-né ama yale dowi ala hãkearótu yalepó.

¹⁷ Ti ai whĩrapené du betere alata, mo fole weĩ dikĩtu dere kaae yóo, dirii suka dere alimó sãko dilikitepa hali waai dapólo whĩrape hẽseke yóo du betepatei, besẽné hali kaepaae sóro fu dere kaae atimané dere alakélé atérapó. Atétu betere whĩrape atima diliki tuãmó mo ti betó tanópólo, Talené tukólo muló betérapó.

¹⁸ Ai whĩrape atima me bete munipatei, wisi ala dapólo atimatei doi sóro horólo, bopé faketu betérapó. Kapala ala tuãmó betó mole so whĩtamo touyólo betaletei, mo dótitóro ai ala taarólo wale so whĩ tó tikiné ekẽlere ala sya fóló dowi ala yópólo, ai whĩrapené atima kapala dilikólo ąlisó fulapó.

¹⁹ Ai whĩrapené mo so whĩpaae ąané dere fotamo diaaą wosólo sya fupa, ti dią mené kutó diratere so whĩ betaalo meipó du betérapó. Ai fo du betere whĩrape atimatei, mo sonaalei dowi alané wae sóro kutó diratere whĩ betéro betérapó. Mepaae whĩtamo me alané ą tẽterólo kaae taru ąlisóro kutu betepa, ti ą ai alané wae kutó diratere whĩ ai betere ape.

²⁰ Téru, mepaae so whĩ i haemó mole mo sonaalei dowi alané dokólo muló betepa, ą aluyaąsóro taosóro tẽterólo kaae tare whĩ Yesu Keriso tué yaleteiné, atima teraayólo hãle betéralepó. Atéretei taarólo, take du betale dowi alapaae momótamo fesaae fupa, ti mió betere alané take betale ala tẽterólo ą mo ti dorótu betérapó.

²¹ Mepaae so whĩ Talené ala eróturaalu, donoi tu sya feni hãle hõko betepa, ti dorapó. Tépatei, mepaae so whĩpaae Kótóné ama yae yólo kae muló betere fo wisi mené atimapaae yó matepa tué yólo, donoi tu sya feletei taalóo, kale fo wisikélé hãle ąla kaae taae falóo depa, ti ai so whĩ atima betere ala mo turó dorótu betérapó.

²² Ai so whĩné du betere alata, i mara mole fo tamoné sũratapó. “Yuwiné ama soraaitei momó nukua dapó,” Me i fokélé erapó. “Hupu biki biki epa mené ą weĩ fokoteretei momó fesaae fóló biki biki dua dapó,” erapó.

3

Tale waaire be de

¹ Yãlo mo hosaa mole no nerape-ó, mió yãlo diąpaae tamo dakerólo i asẽ dere ape. Folosóro yale asẽro mió i dere asẽtamota, diąné kutiri tuãmó wisi ala yaaire tué hãle muó tanópólo, diaaą kisipa disiróturaalu, dapó.

² Ti hãle meipó. Kótóné take mo kae betérale kóló whĩrapené yale foró, ą alu yaąsóro tao sóro tẽterólo kaae tare sekéné ama *aposel* whĩrapepaae yae yólo yó melale fotamo, diaaą kisipa keteréni, tué yó tanópólo dapó.

³ Yãlo diąpaae folosóro dere fota, nalo kemeteré alimó tó tikiné du betere dowi ala sya furaalu, Tale faletu betere so whĩ wóló, Talené ala eratere so whĩ faleyaalopó.

⁴ Téturaalu, atimané etei kaae fo yaalo ai ape. “Ą waalopólo, tukólo muló betere fo-a metéli yaaloé? ąané ayarape sukãle alimótei kaae sóro wóló, Kótóné ama kaarale ąla ąla fea me ala kae ini, kale alatóro hãle erapó,” yaalopó.

⁵ Tépatei, folosóro Kótóné ama foné sãro haetamo kaarélipakalepó. Kótóné hae aleturaalu, weĩ tuãmó hae sóko holae depa, weĩ betápaae maane fóló, hae sóko holipakalepó.

⁶ Ai alimó ere hae tikiró ɔla ɔlatamo fea Talené ama fonétei belere wẹi anóló dorae depa, mo dorélipakalepó. Ai yale ala fea atimané tuęroutei, dowęae fóló ai fo sisópaae erótu beteraþó.

⁷ Ti Kótóné ama ɔla ɔla kaarale fonétei, mió i alimó ere saro haetamokélé siné doló aluraalopóló tukóló muló beteraþó. Tétu, Kótó tuęni hóróló betó mole so whíkélé, Talené taleyóló kwia mótu siné doló aluraaire be de sóko wópóló, ɔla ɔla kaarótu yale kaae, ai fonétóro dae mulóló, kaae tarapó.

⁸ Térapa, yało hosaa mole no nerape-ó, i ala betę kisipa keteréni, diaaę kutiri tuęmó muó tanópóló yae. Talené ala eróturaalu, 1000 ba fo kolósu, betę be de kolósu depa, me ala kae ini, mo betę alatóro erapó. Kótóné ama keletepa 1000 ba fota, betę be de kaae aęrapó.

⁹ Mepaae so whinė kisipanéta, Talené ama eraalopó yóló mulatere ala kese kese dere nisi dapó. Ti ęta atéro kese kese dumi, so whi mo betękókélé aluyaęsóró kisipa mutu, diaaę du betere dowi ala taaróló, fea ę beterepaae wópóló, ama dua kaae taté fu beteraþó.

¹⁰ Téretei, Tale ę momó fesaae waaire be deęta, ɔlémi nokole whi wou dere kaae yaalo ai ape. Sáro sámo yó mole ɔlatamo aluróturaalu, doasi be sapalaa hale kaae yóo, haeró haemó yó mole ɔla ɔlatamo fea siné doló kemeróo, yaalopó. Téturaalu, i haemó yó mole ɔlakélé fea siné doló kemeróló, hae tiki mo hałeraalopó.

¹¹ Ti ɔla ɔla feata atéro aluraalopa, dię noa kaae so whi betaai kisipa mute? Ti dięta, Kótóné ama mo kae betero betere so whi ereteiné ama ala erótu betepa mo wisirapó.

¹² Dię atéro mo kaae so whi bitu, Kótóné tukóló muló betere be de kelené yóló ketekę butu betere alané, Tale waaire be de hapale felekeratapó. Atétere be demó, sámo ere ɔlaró i haemó yó mole dirii ɔla ɔlatamo, mepaae siné doló wẹi kaae alée faraalopó.

¹³ Téyaalotei daęta, Talené ama haeró sętamo kisi kae aleyaalopó ere fo tuę muturaalu, ai donoi ala mole be kelaai dapóló ketekętamo kaae taté fu beteraþó.

¹⁴ Atérapa, yało hosaa mole no nerape-ó, dięta ai alarape kelaai kaae tarapa, Tale tuęmó bitu, me só deraaire ala ó haletere ala ini, ama bóe firó betereiteiné, ętamo betęmó betaai kisipa mutu, ketekę buóló mo dua betae.

¹⁵ So whi atimané du betere dowi ala taaróló, Tale ę beterepaae wópóló ama kaae taté fu betereiteita hale mei, so whi aluyaęsóró tao saairaalu kaae tarapó, kisipa muae. Ti i fo kaae, daęné hosaa mole no Pol-paae Kótóné fosó fosó kisipa matepa amakélé aęrapó.

¹⁶ Pol-né so whiþaae dotonale ašemó me fo kae ini, yało i du betere fo kaaetóro erapó. Ama yale aęrape tuęmó mepaae ere fo bete tuę yaaire mo hapólurapó. Mepaae mo ɔlóló ɔlólóre so whiřó Talené ala tuęmó diriyóló bitinire so whiętamoné, Kótóné mepaae aę tuęmó ere fo węrótu dere kaae, Pol-né aęre fokélé atimané bete tokóló donotóro yó meni, węrótu beteraþó. Atétere alané atimatei doraaire tu aletu beteraþó.

¹⁷ Térapa, yało hosaa mole no nerape-ó, i ala yaalopóló bope yale ala diaaę wosóló ai tuęrapa, Kótóné tukóló muló betere fo aęmó bitinire so whi kópaee fu betere alané dię ęlisóró faęsóró, mo hotowaró kaae tawae. Ti noa yaęsóró meipó. Dię Kótóné ama bete mole ala tuęmó mo diriyóló betereitei taaróló, haepaae deraęsóró dapó.

¹⁸ Tépatei, da aluyaqsóro tao sóro teteróló kaae tare whi Yesu Kerisoné hamokoróló hãle tao sere alaró a kisipa deté fole alatamo dia tuamó mo ti fakeraté fu betae. Mió i betere alimókélé, take betaaire alimókélé, ama doi hãle muó tanópóló, sóro horótu betae! Mo kée, téyópóló yae!

1 Jon

Mo ti betere bete mole fo

¹ Mo take keké naale alimótei kaae sóro bitiré wale whi, diápaae hákearólo i dere ape. Ai whiné ama dere fo dané mo wosóo, kelenékélé mo kolóo, dané wisiyólo fopeyólo naasenékélé olaa yóo, yalepó. Dané i dere fota, ai mo ti betere fo bole whi Yesu diá kóló kóló yaqsóro hákearólo dapó.

² Ai kale mo ti betere bete áta, Alimatamo betólo dá beterepaae hákearólo sóko wapa, dané mo kelalepó. Atéro hákearale wapa dané kelale mo ti betere bete á i ape yólo, dané mió diápaae yó i matere ape.

³ Diákélé dátamo betá kiswa mutu dere ala fea touyólo yaai dané kelale alaró wosale fotamo yó i matere ape. Até du betere alata, ti dásisi maaté bitu ini, Alimaró Naalema Yesu Kerisotamokélé dá fea touyólo, betá kiswa mutu dere ala du beterapó.

⁴ Dané i asé dereteita, háj dere ala dá tuámó mo ti fáayópólo du beterapó.

Talené ama ere de tuámótóro betae

⁵ Ama dápaae yó male fo diápaae hákearólo i dapa wosae. Kótó áta mo detóro fāanuraalu, á tuámó diliki ere ala mo sawakélé munipó.

⁶ Dá diliki tuámó bitutei, hále foné maaté dáta Kótótamo mo betá kiswa mutu, dere alarape du beterapó depata, ti kale mo fo bete dané hosaa tuámó muniruraalu kapala fo du beterapó.

⁷ Tépatei, Yesu á Talené de tuámó biture kaae, dákéle ai de tuámó betepa, ti ne notamo mo betá kispatóro mutu, dere ala fea du beterapó. Atétepa, ama Naalema Yesu Kerisoné fākené dané dowi ala fea fokólo aluró beterapó.

⁸ Dané duraalutamo dá tuámó dowi ala me munipó depata, ti kale mo fo dá tuámó muniruraalu dáte ai dilikitu betere ape.

⁹ Dané yale dowi alatamo kemerae yólo Kótópaae hákeamó yó matepa, ti ama eraalopó ere fo hásóko feni, ama mo donoi ala sya furaalu, dané du betere dowi ala tokólo aluraalopó. Téturaalu, dá fea dowi alatamo hosekéro betaqsóro, ama fokólo mo ti aluraté fu betaalopó.

¹⁰ Dané duraalutamo, dáta dowi ala mekélé munire so whi beterapó depata, ti Kótó á kapala fo bole seké aqratapó. Atétere alané Kótóné ama mo fo dá tuámó sóro mulalénipó.

2

¹ Yálo hosaa mo turó mole naale senaale-ó, diá me dowi ala yaqsóro kiswa mutu, asé i dere ape. Tépatei, whi me detamo dowi ala depata, ti ai dowi alané dá só deraqsóro, mo donoi ala du betere whi Yesu Kerisoné, tao sere fo ama Alíma Kótópaae du beterapó.

² Dané du betere dowi alamó Kótó á fopaae butu, melaai yale kwia dápaae melaqsóro sesé duraalu, Yesuné ama tikimó serólo á sukalepó. Atére alata, dané du betere dowi ala maaté sóro aluraai initei, i hae kwiamó betó mole so whiné dowi alakélé tokólo kemeraai yalepó.

³ Dané ama ere fo wosólo sya fu betepa, ti Yesu Keriso á mo diriyólo kispaparapólo tué mutapó.

⁴ Whì me dené duraalu, yàlo à mo wisiyóló kisiparapó du bitutei, Kótóné ere fo wisiyóló sya feni depata, ti kapala fo du betereteiné kale mo bete mole fo ai whì tuámó munipó.

⁵ Tépatei, me whì dené Kótóné ama fo sya fóló eró tapata, ti atétere whì tuámó Kótóné ama yaala sókó fole ala fàayóló mo sùró beterapó.

⁶ Dà à tuámó betere ala etéro kàae kolóló kisipa enérápó. Whì me dené duraalu, àta Kótó tuámó beterapó depata, ti ai whìné ama dere alakélé Yesuné yale ala kaaetóro enérápó.

⁷ Yàlo hosaa mole no nerape-ó, yàlo diàpaae yae yóló i asètere fota, kisi fo kae dumipó. Mo take kaae sale alimóte, Kótóné yae yóló muló betepa diaaḡ wosetè wale fotórótípó. Ti ai yóló muló betere fota, take ḡané diàpaae yó matepa, diaaḡ wosetè walepó.

⁸ Tépatei, Kótóné yae yóló muló betere kisi fo yàlo diàpaae i asè dere ape. Ti ai yae yóló dere foné du à tuámó muóo, dià tuámókélé muóo epa so whìrapené kilitu, aita mo alapó enérápó. Ti noatepae, doasi ḡe sókó wóló ḡeró betereteiné diliki kemeraté fu beterapó.

⁹ Whì me dené àta ḡe tuámó beterapó du bitutei, ama Keriso no ne hòróló bóe du betepata, ti ai whì à diliki tuámó ḡale ai betere ape.

¹⁰ Whì me dené ama ne nopaae yaala sókó fole ala mupa, ti ai whì à ḡe tuámó betereteiné me alané à ḡee nalatere ala mo enénipó.

¹¹ Téretei, whì me de ama no ne hamoma hòróló bóe du betepa, ti ai whì à diliki tuámó bitu à kotere alakélé, diliki tuámótóro kutu beterapó. Atéreteiné à kotere tiki ama kelené kelenénipó.

¹² Yàlo hosaa mole naale senaale-ó, diaaḡ yale dowi ala fea Yesuné ama yale alané ḡale sóro kemeró beterapóló diàpaae asè i dere ape.

¹³ Ayarape-ó, mo take keké nale alimó ḡale betó tare seké diaaḡ kisiparapóló yàlo diàpaae asè i dere ape.

Dià teó whìrape-ó, dowi Satan-tamo bóe dóló Talené fotokḡné diaaḡ à tètèro betepa, yàlo diàpaae i asè dere ape.

Yàlo hosaa mole naale senaale-ó, Aya diḡané kisipareteiné yàlo diàpaae i asè dere ape.

¹⁴ Ayarape-ó, mo take kaae sale alimó ḡale betere seké diḡané kisipareteiné yàlo diàpaae asè i dere ape.

Teó whìrape-ó, dià doasi fotokḡ buóo, dià tuámó Kótóné fo muóo, diḡané dowi Satan doló tètèroo, ereteiné yàlo diàpaae asè ḡapó.

Haemó mole ɔla ó alapaae hosaa muóló yaala sókó fu betaḡse ere fo

¹⁵ I haemó mole ɔla ɔlapaae ó dere alarapepaae ḡekesetu hosaa mo turó mutu betaḡse. Whì me detamo ai ala du betepa, ti atétere whì tuámó Aya Kótóné yaala sókó fole ala munipó.

¹⁶ Ti noatepae, i haemó mole alarape i ape. Whìrapené ekèleyóló du betere dowi alakélé, kelené kolóló au nokole alakélé, mepaae du betere alaró ɔla ɔlatamo mole doasi néli whìpóló bopé faketu betere alakélé, fea Aya beteremó kaayóló wómitei, i haemó kaaróló du beterapó.

¹⁷ I haeró haemó muó mole ɔlakó senée yóló ekèle dere alatamota keme yaalotei, Kótóné ama kisipa mole ala sya fóló erótu betere so whìta sukókélé ini, mo ti ḡale betó tawaalopó.

Kerisotamo bóe dóló kapala fo yó matere whì waalopóló ere fo

18 Ƴalo hosaa mole naale senaale-ó, mió dā mo kemetere sukamó beterapóló k̄aae kolóló kisipa yaaitere ala i ape. Kale Kerisotamo bóe dele wh̄irape wou beterepó dere fo diaaḡ wosalepó. Ti ai wh̄irapeta, mió wóló i betere ape. Atétere ala kilituraalu, kale kemetere suka felekemó walapóló kisipa maaalopó.

19 Ai wh̄irape atima take d̄atamo betalet̄ei, dā taaróló fele beteta, dā fake meiru yalepó. Motamo dā faketóró ūasóró, ti d̄atamo fea bet̄amó betó mulapó. Té ūaṭei, atima dā taaróló fele betené atima mo bet̄a wh̄ikókélé d̄akó meipóló h̄akearalepó.

20 Tépaṭei dīaṭa, dowi ala mo bet̄akélé munire wh̄i Yesu Kerisoné ama so wh̄ipóló D̄ei Kepené d̄aḡe muló bettereiné kale mo foné bete dīa feané ai kisipare ape.

21 Ƴalo dīapaae i dere as̄eṭa, kale mo foné bete dīa kisipanipóló dumipó. Tépaṭei, ai fo diaaḡ mo turó kisipa yóo, ai fo tūamó kapala fo mo sawakélé buni yóo, eretei diaaḡ kisipa epa dapó.

22 Doasi kapala fo du betere wh̄i de? Yesuta, Kótóné so wh̄i t̄eteróló kaae tare wh̄i meipóló bóe du betere wh̄ipó. Atétere wh̄iṭa, Alima Kótóró Naalema Yesu Kerisotamo bitinipóló faletu betere wh̄i ai ape.

23 Wh̄i me dené Naalema bitinipóló sisópaae eratapata, ti Alimakélé bitinipóló sisópaae eratapó. Mepaae wh̄i denétamo Naalema mo beterapóló kisipa tiratapa, ti atétere wh̄iné Alimakélé mo beterapóló kisipa tiratapó.

24 Térapa, mo take kaae sale alimóṭei, diaaḡ woseté wale fo dīa tūamó muó tanópóló yae. Ai fo dīa tūamó muó tapa, ti dīa Naalemaró Alimatamo tūamó betó tawaalo ai ape.

25 Ai ala tūamó betepa, ama d̄apaae mo eraalopóló ere fo i ape. Sukutere alakélé ini, mo ti betó tawaalopó erapó.

26 Ƴalo i dere as̄eṭa, dīa dée nalaairaaalu, kópaae ālisóró fu betere wh̄irapené du betere ala diaaḡ kisipa yópóló i dere ape.

27 Dīa tūamóṭa, D̄ei Kepe Wisi taketi beteró bettereiné, dīa yó melaaire wh̄i me kae yāyanipó. Ti noatepae, kale D̄ei Kepe Wisiné fea ala bete dīapaae yó mótu beterapó. Ai D̄ei Kepe Wisiné dīa tūamó ai eró betere d̄aleta kapala mei, mo ti eró beterapa, ama dīapaae yó matere fo s̄ya furaalu, Yesu Keriso tūamó betó tawae.

Kótóné naale senaalepó ere fo

28 Térapa, Ƴalo hosaa mole naale senaale-ó, Yesu Keriso fesaae wale sukamó dā hale dere ala ini, halaainé betepa kolópólópa, dīa Yesu Keriso tūamó betere ala h̄aḡe yó tawae.

29 Diaaḡ kisipané Yesu Keriso āṭa, donoi ala du betere wh̄i wisinaale beterapó kisipa mutupa, ti mepaae so wh̄iné du betere wisi ala kilituraalu, ita Kótóné naale senaale beterapóló kisipa muae.

3

1 D̄aṭa, Kótóné ama naale senaale ereteiné, Aya Kótóné d̄apaae mo doasi yaala sókó fale ala muluraalu erapa kelere! Ai fo ereteiné dā mo ama naale senaaletóró i betere ape. I haemó betó mole so wh̄iné Kótó tūenireteiné atima d̄akélé tūenipó.

² Ʋalo hosaa mole no nerape-ó, ɗaɗa Kótóné mo ama naale senaaletóro beteraɓó. Take nalopaae ɗa noa kaae so whi betaaloro mió ɗa kisipaniɓó. Tépaɗe, a sókó wale sukamó mió ere ala kaaetóro yóló wapa ɗané kelaaireteiné, ɗakélé a kaaetóro alée fóló betaalopóló kisipa mutapó.

³ Take nalopaae aɗe ala mo yaalopóló, Yesupaae kisipa tiki tiratere so whi feata, Yesu a me dowi alatamo hoseké inire whi wisi biture kaae, atimakélé dowi alatamo hoseké inire so whi betaairaalu, atimanéɗe taletu beteraɓó.

⁴ Mepaae so whi de dowi ala du betepa, ti yaqse yóló Kótóné tukóló muló betere fo tikitu beteraɓó. Ti dowi alanéta, Kótóné tukóló muló betere fo munire aqratapó.

⁵ So whiné du betere dowi ala tokóló aluraai Yesu Keriso waleɗe diaaq ai kisipare ape. Ti aɗa, dowi ala mo sawakélé munire whiɓó.

⁶ So whi de Yesu Keriso tuamó betepa, ti atére so whi dowi ala du betaalo meipó. Mepaae so whi de dowi ala haɗe deté fu betepa, ti ai so whiné a kolokélé ini yóo, kisipakélé ini yóo, erapó.

⁷ Ʋalo hosaa mole naale senaaletóro, mepaae whirapené ɗiɗa dilikóló kóppaae alísó faqsóro yae. Mepaae whi de mo donoi ala du betepa, ti Yesu Keriso a mo donoi whi biture kaae, ai whikélé atéro beteraɓó.

⁸ Whi me detamo dowi ala du betepa, ti Satan a tuamó bitu yae depa du beteraɓó. Ti noatpaae, take kaae sale alimóɗe Satan a dowi ala bete tale bitu, so whi dowi ala yópóló sesemeraté wou betalepó. Kótóné Naalema wale beteta, Satan-né ai du betere ala doraai walepó.

⁹ Mepaae so whi de Kótóné ama ala tuamó deyóló betero betepa, ti ai so whi dowi ala deté faalo meipó. Ti Kótóné wisi ala kaaratere ke a tuamó boleteiné me dowi yó tanénipó. Ti noatpaae, Kótóné atima deyóló betero betereɗeɗeɓó.

¹⁰ Ita Kótóné naale senaaletóro ó Satan-né naale senaaletopóló kaae kolóló tué yaaitere ala i ape. Mepaae so whi donoi ala initepa ó no nepaae yaala sókó fole ala initepa, ti atére so whi Kótóné naale senaaletóro bitinipó.

Ne notamo yaala sókó fu betae ere fo

¹¹ Diaaq mo take kaae sale alimóɗe, kaae sóro woseté wale fo i ape. ɗané ne no hamomatamo yaala sókó fole ala du betenrapó.

¹² Kale whi Kein a dowi kepené yae dere ala sya furaalu, ama noma dóló sukunótu yale kaae, diaaqkélé aɗe kaae ala yaqse. Ti noa betené Kein-né ama noma dóló sukunaleé? Ama yale ala do yóo, nomané yale alamo dono yóo, yale betené nomatei dalepó.

¹³ Ʋalo no nerape-ó, i haemo betó mole so whiné ɗiɗa hóróló bóe dele ala depa, ai noa ala du dérópóló, ɗiɗa kilita sókó faqse.

¹⁴ ɗaɗa, ne no hamomapaae yaala sókó fole ala du betereɗeɗeɓó sukutere ala tuamó betaɗeɗe taaróló, mo ti betere ala tuappaae fóló beteraɓóló kisipa muaalopó. Whi me de yaala sókó fole ala initepa, ti atére whi sinitere ala tuamó haɗe beteraɓó.

¹⁵ Whi me dené ama no ne hóróló bóe dupa, ti atére whi a whi dele whiɓó. Whi dele whirape tuamóta, mo ti betere bete munireɗe diaaq ai kisipare ape.

¹⁶ Yaala sókó fole alané bete ɗané kisipa yaaire ala i ape. Yesu Kerisoné ɗa tao suraalu, ama betere bete haɗe melóló sukalepó. Até du yale kaae, ɗanékelé ɗané betere bete ne no tao suraalu haɗe melóló sukunrapó.

17 Whi me de fea ɔla sʉmó muluraalutei, ama no kɔletu mepaae ɔyɔre ɔla taosóro meni depa, ti atétere whi tuámó Kótóné yaala sókó fole ala nétéro muaaloé?

18 ɔɔlo hosaa mole naale senaale-ó, ɔané hɔle tó kɔlóné ó foné maaté yaala sókó fole ala ini, hosaa tuámó mo alatóro muluraalu, me whi tao sóro eratere ala yaalopa sae.

19-20 ɔané tamo ai ala du betepa, ti ɔa mo fo tuámó betepapólo kisipa yaalopó. ɔa hásókó fole alané hosaa tuámó sekené mo ti só deraosóro, ne nopaae yaala sókó fole ala depa Talené keletómó hosaa muni deyólo dua betere ala enérapó. Ti noatepae, Kótóné fea ala ama tué iruraalu, ɔané hosaa tuámó mole sekei alarape fea ama tetéro betepapó.

21 ɔɔlo hosaa mole no nerape-ó, ɔané hosaa tuámó mutere kisipané ɔa só derénitepa, ti Kótóné keletómó halaaíné diriyólo daanérapó.

22 ɔané ama yólo muló betere fo wosólo sya fóo, ama kisipa mole alakélé eróo, du betereiné ɔané mepaae ɔyɔtere ɔla ɔpaae wosetepa, ti ama mo melaalopó.

23 Ama yae yólo muló betere fota i ape. Kótóné ama Naalema Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiró bitu, ɔané ne nopaae yaala sókó fu betepa, ti aita ama ɔpaae yae yólo muló betere ala ai sya fole ape.

24 Mepaae whi de Kótóné ama yae yólo muló betere fo sya fu betepa, ti atétere whirape Kótó tuámó betóo, Kótó akélé atima tuámó betóo, erapó. Tale ɔa tuámó betepapólo tué dere alata, ama ɔa tuámó beterale ɔei Kepe Wisiné yó matepa, ɔané ɔa kisipanérapó.

4

Kótóné dotɔale Keperó kae keperapetamo kɔae kolólo tué yaaitere ala

1 ɔɔlo hosaa mole no nerape-ó, kae kae keperape fea so whi tuámó ai betó mulapa, ai keperapené dere fo wosólo mo dapólo kisipa tiki tiraosé. Aténi, ai keperapeta Kótóné dotonatepa walepé whi me kaené dotonatepa walerópólo mo wisiyólo kɔae kolólo tale yae. Ti noatepae, Kótóné fo eratere kɔlo whipólo dilikitere whirape i hae kwiamó mo dekéro wólo ai betó mole ape.

2 Kótóné dotonale Kepe méro kɔae kolólo kisipa yaai dere alata, i ape. Mepaae whirapené duraalu, Yesu Keriso ɔta, Kótóte mo whiné tiki daayólo walepó dere keperapeta, ti Kótóné dotonale Kepe ai ape.

3 Atépatéi, Yesu Kerisota Kótóte mo whiné tiki daayólo wénipó dere keperapeta, ti Kótóné dotonale keperape meipó. Aita, Yesu Kerisotamo bóe dóló so whi dilikitere whiné keperape waalopó depa take ɔané woseté waletei, mió i haepaae mo wólo ai betere ape.

4 ɔɔlo hosaa mole naale senaale-ó, ɔíta Kótóné ama deyólo betéro betere naale senaaletóro ai betere ape. Atéru, ɔíta tuámó betere Kepené bóe dóló ama bole fotokóné ai kapala fo du betere whirape tuámó betere keperape tetéro betepapó.

5 Ti ai whirape atimata, i haemó kaayólo betereiné atima kisipakélé i haemó molé kisipatóro mulapó. Atérené, haemó betó mole so whiné kélé atima dere fotóro wosólo sya fu betepapó.

6 ɔa, Kótó tuámó kaayólo betereiné, mepaae Kótó kisipare so whiné ti ɔané dere fo mopólo wosetu betepapó. Tépatéi, Kótó tuámó bitinire whirapenéta, ti ɔané dere fokélé mopólo wosetimipó. Ti ita mo fo dere Kepe Wisiró kapala fo dere kepetamo taleyólo kisipa yaai dere ala ai ape.

Kótóné dǎpaae yaala sókó fu dere kaae, dǎnékélé mepaae so whǐpaae yaala sókó fae

⁷ Ƴǎlo hosaa mole no nerape-ó, dǎné ne notamo mo yaala sókó fole ala du betaalopa sae. Ti noatepae, yaala sókó fole alata, Kótó tuámó kaayóló walapó. Ne nopaae yaala sókó fu betere so whǐ feata, ti Kótóné deóló beteró betere naale senaale bitu, Kótó mo diriyóló kisiparapó.

⁸ Mepaae whǐ de tuámó yaala sókó fole ala munipa, ti atétere whǐné Kótó mo tuénipó. Ti noatepae, Kótó ǎta yaala sókó fole ala bete ere테인é.

⁹ Kótóné dǎpaae yaala sókó fóló mole ala hǎkearóturaalu, ere ala i ape. Dǎ ǎ tuámó beterópóló, ama mo betǎ betere Naale i haepaae wópóló doteyalepó.

¹⁰ Kótóné ama yaala sókó fole alané bete i ape. Folosóro dǎné Kótó ǎpaae yaala sókó fole ala inipó. Ténitei, amapi dǎpaae yaala sókó furaalu, dǎné dowi ala kwia tokóló aluraai, ama Naalemané betere bete hǎle melóló sukópóló, dotonalepó.

¹¹ Ƴǎlo hosaa mole no nerape-ó, Kótóné amapi kaayóló dǎpaae yaala sókó fole ala hǎle yó tareteiné, dǎnékélé ne notamo mo yaala sókó fole ala depa ti mo wisirapó.

¹² Mo betǎ whǐné Kótó kolókéle inipó. Ténitei, dǎné ne nopaae yaala sókó fole alatamo du betepa, ti Kótó dǎ tuámó bitu, ama yaala sókó fole alakélé dǎ tuámó mo sǎró beterapó.

¹³ Ti ama Kepe Wisi dǎ tuámó betere테인é, Kótó ǎ dǎ tuámó betóo, dǎ ǎ tuámó betóo, erapóló dǎné kisiparapó.

¹⁴ Alima Kótóné ama Naalema i hae kwiamó betó mole so whǐ aluyaǎsóro, tao sere whǐ beterópóló dotonale ala dǎné mo kelalepóló, hǎkearóló so whǐpaae i du betere ape.

¹⁵ Mepaae so whǐ denétamo Yesu Kerisota Kótóné naalemapóló diriyóló kisiparu, mepaae so whǐpaae hǎkeamó yó matepa, ti ai so whǐ Kótó tuámó betóo, Kótókéle ai so whǐ tuámó betóo erapó.

¹⁶ Atéru Kótóné dǎpaae yaala sókó fole ala dǎné tuéreteiné, ǎpaae hosaa muóló tiró beterapó.

Ti Kótó ǎta yaala sókó fole alané bete Tale beterapó. Whǐ me de yaala sókó fole ala tuámó betepa, ti atétere whǐ Kótó tuámó betóo, Kótó ǎkéle ai whǐ tuámó betóo, erapó.

¹⁷ Dǎ Kótó tuámó atéro betepa, yaala sókó fole ala dǎ tuámó mo turó fǎyaalopó. Atéro bitu, take kemetere alimó fo tokóló taletepa dǎ wikéle ini, mo halaainé daayaalopó. Ti noatepae, Yesu Keriso ǎ ama Alimané kisipa mole ala erótu betale kaae, dǎkéle i haemó hǎle bitu, Yesuné ama kisipa mole ala erótu betere테인é dǎ ǎ kaaetóro beterapó.

¹⁸ Yaala sókó fole ala du betere so whǐ tuámó witere ala mo sawakéle bunipó. Tépatéi, witere whǐta ama du betere alamó dowi kwia saalopóló kisipa mutu dapó. Ti atéro witere so whǐ tuámó Kótóné yaala sókó fole ala fǎni teórapó. Ai ala epatei, Kótóné yaala sókó fole ala fǎturaalu, witere ala alurótu beterapó.

¹⁹ Folosóro Kótóné amapi dǎpaae yaala sókó faleteiné dǎné ǎpaaekéle, ne nopaaekéle yaala sókó fu beterapó.

²⁰ Whǐ mené duraalu, ǎ Kótópaae yaala sókó fu beterapó du bitutei, ama no ne hóróló bóe du betepa, ti ǎ kapala fo dere whǐ ai ape. Ti noatepae, whǐ me dené ama kilitu betere no nepaae yaala sókó fole ala initepa, ti kelepaa kilinire Kótópaae yaala sókó fole ala mo enénipó.

²¹ Ti Kótóné ɖapaae yae yóló muló betere fo i ape. Kótópaae yaala sókó fu betere so wh̄jnéta, no nepaaekélé yaala sókó fu betenérápó.

5

Yesu Keriso Kótóné Naalemapóló kisipa tirae ere fo

¹ Yesuta, Kótóné so wh̄j t̄eteróló kaae tare wh̄j Kerisopóló kisipa tiki tiratepa, ti atétere so wh̄jta, Kótóné deyóló betero beterápó. Mepaae so wh̄j Alimapaee yaala sókó fole ala du betepa, ti atétere so wh̄jné ama naale senaalepaaekélé yaala sókó fu beterápó.

² ɖané Kótó ɖapaae yaala sókó furaalu, ama yóló muló betere fo sya fu betepata, ti Kótóné ama naale senaalepaae yaala sókó fu beterápóló ɖané kisipa enérápó.

³ Kótóné ama yóló muló betere fo sya fóló ai fo aqomó mo dua betere alata, ti Kótópaae yaala sókó fole alané bete ai ape. Ai fo sya foleteita, mo hapólunipó.

⁴ Ti noatepae, Kótóné deyóló betero betere naale senaalené i haemó mole alatamo bóe dóló t̄eteró beterápó. Ti aita, Yesu Keriso mo beterápóló ɖané kisipa tiki tiró betereiné i haemó mole ala fea mo ti dóló t̄eteró ai betere ape.

⁵ Noa ala ere so wh̄jné i haemó mole alatamo bóe dóló t̄eteró betere? Yesu Keriso ɖta, Kótóné Naalemapóló kisipa tiki tiróló betere so wh̄jné maaté ai ala t̄eteró beterápó.

⁶ Yesu ɖta Kótóné Naalemapóló h̄k̄earatere alata, wējro sameatamo tuamó walepó. ɖta, mo wēj tuamó maaté wéni, samearó wējtaamo tuamó walepó. Kale ɖei Kepe Wisi ɖ mo foné bete betereiné, amakélé Yesu ɖta, Kótóné ɖta, mo foné betereiné.

⁷ Até yale alata, sore ɖlarapené etéro h̄k̄earóló yó matapó.

⁸ Kale ɖei Kepenekélé, wējnekélé, sameanékélé, i sore ɖlarape atima feané mo bet̄a fotóro dua dapó.

⁹ Mo wh̄jné etei kaae ala depa kelalepóló dere fo ɖané wosóló mo dapóló kisipa tirótua dapó. Tépat̄ei, Kótóné ama Naalené ere alamó kisipa mutu, h̄k̄earóló ere foné mo wh̄jné dere fo t̄eteróló teraae falapó. Ti noatepae, Kótóné ɖta, mo foné betereiné.

¹⁰ Kótóné Naalemapaae kisipa tiki tiró betere so wh̄jné hosaa tuamó, Kótóné ama h̄k̄earóló dere fo mopóló kisipa mutapó. Tépat̄ei, mepaae wh̄jné Kótóné dere fo wosóló tué tiki tirénitepa, ti atétere so wh̄jné Kótó ɖ kapala fo bole seké aqrapó. Ti noatepae, Kótóné ɖta ama Naalepó, dere fo wosóló tué tiki tirénitereteiné.

¹¹ So wh̄j feané wosóló kisipa tiki tirópóló, Kótóné h̄k̄eamó ere ala i ape. Kótóné ama mo ti betere bete ɖa meló beterápó. Ai ti betere beteta, ama Naalema tuamó mulapó.

¹² Kótóné Naalema Yesu Kerisotamo betamó titiyóló betere so wh̄jta, mo ti betere bete sóro tarapó. Ama Naalematamo titiyóló betenire so wh̄jta, mo ti betere bete sóro tanipó.

Yesu Kerisoné ala tuamó betae yóló mo kemerótu dere fo

¹³ Ƴalo i dere as̄eta, Kótóné Naalema Yesu Kerisoné doimó bitu, ɖapaae kisipa tiki tiró betere so wh̄jpaee mo ti betere bete ɖiané sóro tarapóló kisipa yaasepóló i dere ape.

¹⁴ Də witere ala ini, Kótó betere felekepaae fóló halaainé wosaai dere ala i ape. Dənéta mo ama kisipa mole ala eraai me ɔlakó kematepa, ti ama mo wosetua dapó.

¹⁵ Dəné wosetere ala ama mo matapóló kisipa tiratepa, ti ɔpaae noa ɔlakó wostepa ama melaalopó.

¹⁶ Me whíné ama no netamo sukóló mo ti alu enénire dowi ala du betere keletepa, ti Kótóné ama betere bete melópoló Talepaae moma eranérapó. Yəlo i dere fota, alu enénire dowi ala dere so whímó kisipa mutu dapó. Tépaitei, mo ti sukutere tikipaae falaaire dowi alata, ti ama kae mulapó. Ai aluyaaire tikipaae faaire dowi ala dere so whímó momarae yóló dumipó.

¹⁷ Kótóné yóló muló betere fo tikitere alata, ti ai dowi ala ai ape. Tépaitei, mepaae dowi alané so whí sukutere tikipaae ɔlisó fumipó.

¹⁸ Kótóné deyóló beteró betere so whíta, dowi ala haɓe deté fumipóló dəné kisiparapó. Ti ai so whí me ala yaqsóro, Kótóné ama deyóló beteró betere Naalené mo wisiyóló kaae tareteiné, dowi kepené ɔ doranénipó.

¹⁹ Dəta, Kótóné ama naale senaaletóro betteretei dəné kisiparapó. Tépaitei i haemó betó mole so whíró yó mole ɔla ɔlatamo dowi kepené tətéróló kaae tare aqmó mulapó.

²⁰ Kótóné Naalema Yesu Keriso i haepaae waleteti, də so whí feané ɔ tuámó mole ala bete kisipa yóo, dəné Kótó ɔkélé mo alané betepóló kisipa yóo, yópóló waleteti dəné tuérápó. Dəta, mo alané bete tale Naalema Yesu Keriso tuámó beterapó. ɔta me kae mei, Kótótóro bitu, mo ti betere bete talepó.

²¹ Yəlo hosaa mole naale senaaletóro, diə Kótó taaróló, i haemó kae kae betó mole kapala kótópaae faqsóro, mo wisiyóló kaae tawae.

2 Jon

¹ I dere așeta, Kótóné so wh̄i t̄eteróló kaae tare wh̄i disiné Talené sókó sóró kae beterō betere soró ama naale senaaletamopaae dapó. Ẽ Talené mo ala tuamó bitu, yało diãpaae yaala sókó fu beterāpó. Ti ai alata, yało maaté ini, mo fo bete tuęre so wh̄jnekélé bet̄a kaae alatoró du beterāpó.

² Ti noatepae, mo fo bete Tale miókélé d̄a tuamó bitu, take nalokélé hałe bitiré faaireteiné diãpaae yaala sókó fu beterāpó.

³ Atérapa, d̄a mo foró yaala sókó fole alatamo tuamó betepa, Alima Kótóró ama Naalema Yesu Kerisotamo tuamó kaaróló wale hamokoróló tao sere alakélé, k̄olené sukutere alakélé, hosaa muni deyóló dua betere alakélé, d̄a feapaae erópóló yae.

⁴ Aya Kótóné d̄apaae erae yóló muló betere mo fo naao naale senaalené sya fóló erótu beterāpó dere fo woseturaalu, ę mo doa hajné sukutu beterāpó.

⁵ Térapa, yało hosaa mole so wisi-ó, yało yapaae duraalu ne no hamomatamo d̄a yaala sókó fole ala enérápóló i așetere ape. Ti ai yae yóló muló betere fota, kisi fo kae mei, mo take kaae sale alimótei woseté wale fotórópó.

⁶ Yaala sókó fole alané beteta i ape. Kótóné ama yóló muló betere fo aqmó bitu, sya fóló erótu betere alapó. Mo take kaae sale alimótei diaaq woseté wale foné duraalu, ne no hamomapaae yaala sókó fu betae erapó.

⁷ Yesu Keriso i haepaae mo wh̄jné tiki daayóló wénipóló, so wh̄i dilikóló kapala fo yó matere wh̄jrape mo turó i haemo s̄u ai ere ape. Atétere wh̄jrape atimata, so wh̄i dilikóló Yesu Kerisotamo bóe ai dele ape.

⁸ Atérapa, diaaq diale kutómó saaire dupu wisi aluni, turó saasepóló mo hotowayóló kaae tawóló betae.

⁹ Mepaae wh̄i de so wh̄i t̄eteróló kaae tare wh̄i Kerisoné yó matere fo taaróló, kae fo wosetepata, ti atétere wh̄i Kótómó betamó bitinipó. Tépatei, wh̄i me de Kerisoné yó matere fo mopóló wosóló eró tapa, ti até dere wh̄i Alimaró Nalematamo fea betamó ai betere ape.

¹⁰ Mepaae wh̄jtamó diã beterepaae wóló mo fo yó meni, kae fo yó matepa, ti atétere wh̄i naao bepaae dape sere ala ó k̄leó dere fokélé yaqše.

¹¹ Mepaae wh̄jné atétere wh̄i ama bepaae wisiyóló dape supata, ti ai wh̄jné ama du betere dowi ala yópóló, ketekę ai bulatere ape.

¹² Yało diãpaae yaaire fo mo turó mupatei, naasené fas-mó așę dere hótępa, taalatapó. Ti noatepae, ę diã beterepaae wóló kelepa k̄aęetamo yóló bitu ekei fo depa, haj dere ala d̄a tuamó mo faayóló s̄urópóló kisipa mutu dapó.

¹³ Kótóné sókó sóró kae beterō betere so naao hamané naale senaalené diãpaae k̄leó, dapó.

3 Jon

¹ I dere așeta, Keriso so wh̄i țeteróló kaae tare wh̄i disi mo fo tuámó bitu, yało hosaa muóló, yaala sókó fu betere no Kaius-paae dapó.

² Yało hosaa mole no-ó, yało yaámó Talepaae momarótu betere ala i ape. Naaó kepe bete tuámó wisi ala irure kaae, naao tó tikimókélé me kisi daani, mo wisiyóló bitu, mepaae dere ala fea yópóló kisipa mutu, momarótu betera pó.

³ Mepaae Keriso norape ę beterepaae wóló, ya mo bete mole fo tuámó bitu, ai fotóro eraté fu betera pó dere fo wosaletiné, ę doasiné hajné sukutu betera pó.

⁴ Yało naale senaale dią mo fo tuámó bitu, ai fo sya fóló erótu betera pó dere fo woseturaalu, dere hajné kae kae alamó dere haj mo bosenée falapó.

⁵ Yało hosaa mole no-ó, mepaae naao tuénire wh̄irapekélé, Talené ala eróturaalu, Keriso norapepóló tao su betere alata, mo wisirapó.

⁶ Ya tuámó yaala sókó fole ala mulu, ai wh̄irape wisiyóló dape sale fo atimané i betó mole Keriso so wh̄ipaae ene walepó. Térapa, me sukamókélé atéro Talené kutó diratere wh̄irape ya beterepaae wapa, Kótóné ama hamokoróló matere ala sya fóló, atimané ya ya dere ęla șumó melóló, atima faaire tikipaae fópóló yae. Aita, mo wisi ala dapó.

⁷ Ti atima be taaróló, Talené doi eraté kotepa, Tale tuénire so wh̄iné atima ya yațere ęla tao sere alakélé inipó.

⁸ Atérapa, da fea touyóló Talené mo bete mole fo eróturaalu, atei kaae wh̄irape mo wisiyóló dape sóro, tao sere ala depa mo wisirapó.

⁹ Keriso so wh̄ipaaeta, fea fo așeyóló dtonaletei, ai so wh̄i țeteróló kaae tawaai ekele du betere wh̄i Diotrepes-né dané dere fo mopóló woseni, dowaae felepó.

¹⁰ Atérapa, ę aipaae wapa, ti ai sekéné dané doi doróló folokolerótu betere fo diąpaae yaalopó. Ai ala maaté mei, mepaae Keriso norapekélé wisiyóló dape sini yóo, mepaae wh̄iné dape saai kisipa mutupa, ti ai so wh̄i atima Keriso so wh̄itamó touyóló betaqsóro hękó falóo, du betera pó.

¹¹ Yało hosaa mole no-ó, atei kaae dowi ala șuróló ini, mepaae dere wisi ala ti șuróló yae. Mepaae wh̄i de wisi ala du betepa, ti Kótóné ama wh̄itóro betera pó. Mepaae dowi ala du betere wh̄iné ti Kótó mo kolókélé inipó.

¹² Demitrias-né du betere ala so wh̄i feané kilitu, ę mo wh̄i wisipó du betera pó. Kale mo fonékélé, ama wisi ala dapóló hękearótu betera pó. Ti ama dere ala danékélé mo wisiyóló kolóló, mo betę kaae fotóro dapó. Dané kelale ala diąpaae i deretei, motóro dapóló kisipa muae.

¹³ Yało diąpaae yaai dere fo dekéro mupatei, așemó dere hętepa taalatapó.

¹⁴ Ti noatepae, ę dią beterepaae wóló, diątamó kelepa kęaetamo yaai, mo felekemó waai kisipa mutapó.

Kótóné hosaa muni deyóló mo dua betere ala dią tuámó mulópóló yae. Imó betó mole ne norapenekélé diąpaae mo doa kęleó dapó. Aimó betó mole no nerape atima dokę feapaae mo doa kęleó, dapó yae.

Jud

¹ I dere aseṭa, Yesu Kerisoné kutó diratere wh̄i Jems-né noma Jud-né dapó. Talené a beterepaae ape yóló, Alima Kótóné hosaa muóló yaala sókó f́oo, Yesu Kerisoné dapesene waai wisiyóló kaae tawóo, ere so wh̄ipaae dapó.

² Ti Kótóné koleturaalu haḷe tao sere alakélé, hosaa muni deyóló dua betere alakélé, yaala sókó fole alakélé, mo turó diḷ tuamó mulópoló yae.

Kótó h̄ratere wh̄irapené dere alamó dowi tikipaae faaire ala

³ Yaḷo hosaa mole no nerape-ó, da fea aluyaosóro Kótóné tao sere ala bete diḷané tué yópoló, aseyaai keteké bualepó. Téyaletēi, Talené ama kae betero betere so wh̄ipaae tué tiki tiratere fo mo wisiyóló kaae tawae yóló, mo betá félimótóro melalepó. Ai fo wisi tokóló aluróló mené kae fo depa, taalae yóló foné saasepóló i dere ape.

⁴ Ti noatepae, mepaae wh̄irape kikiti wóló diḷ kuamó betereiteiné dapó. Ai wh̄irape atimané mió ai du betere ala yaai teópa mo taketitei, Kótóné só deró beterepóló asemó erapó. Ti atimata, Kótóné ala erénitere wh̄irape bitu, Kótóné hamokoróló tao sere ala haḷe ɔla aɔróló, nópu naaitere ala fo munipa yae du beterepó. Atéturaalu, da t̄eteróló kaae tare mo doasi Tale Yesu Keriso betatóro betepatei, atima a aomó betaalo h̄róró ama doi doróló faletu beterepó.

⁵ Mió yaḷo i yaaitere fo fea diaaɔ tuépatēi, mo diriyóló tué yaasepóló, momó i dapa wosae. Talené ama so wh̄i Isip hae kwiamó betepa, ama tao sóro dapesó waletēi, nalo ama dere fo wosóló tué tiki tiréni yale so wh̄i mo ti dóló sisiraae faralepó.

⁶ Meta, Kótóné mepaae *ensel*-rapepaae kaae tawae yóló melale kutó taalóturaalu, atima betere tikikélé taaralepó. Atétepa, atima Kótóné dirii *sein* képiné dokóló diliki tuamó mo ti *dipula* betero beterepó. Aita haḷe mei, Talené ama taleyaaire doasi be de sókó wópoló, kaae taru betero beterepó.

⁷ Meta, Sodom beró Komora betamokélé, ai be hulua tamo felekemó t̄e mole doasi be huluarapekélé, doró betereitei kisipa muae. Ai berape huluaamó betó mole so wh̄iné nópu nokole alaró kae kae sonaalei dowi alatamo mo dekéro haḷe yó tapa, Talené kwia melalepó. Mió i alimó betere so wh̄iné ai yale ala tué muóló, nalo waaire alimó Talené dowi kwia matere so wh̄i mo ti dó tare simó beteratepa, doasi dele saalopóló kisipa muópoló erapó.

⁸ Ai ala ere kaaetóro, yaḷo diḷpaae yale kapala fo yó matere wh̄irape atima nokené i ala kelalepó du bitutei, nópu nokole alané atimané tikitei doróló folokoleróo, doasi t̄eteróló kaae tare wh̄irape aomó bitini dowaae f́oo, hepen bemó betere sek̄rapekélé faleyoó, du beterepó.

⁹ Tétepatēi, doasi topo *ensel* Maikel a halaainé Satan-paae etēi kaae só deratere fo inipó. Moses-né tiki sini né saaloé yóló atimaamo seḷ seḷ yaletēi, Maikel-né Satan foné sóro só deréni, "Talené amatei ya foné sóro, só derópoló yae," fo betá erapó.

¹⁰ Topo *ensel*-né atēi faletere fo dumitei, diḷ tuamó ai betó mole wh̄irape atima diriyóló tué inire alarape fea faletu beterepó. Tétu, atima topo daanire ɔla hupu ó yuwiné dere ala kaae, tó t̄ikiné ek̄leyóló haḷe hoḷo du betere ala atima mo wisiyóló kisiparu, dere alanéitei atima mo dorótu beterepó.

¹¹ Ai wh̄rape atima doló sukunaaire tuéni, h̄ale h̄oko du betere alata, Kein a dow̄aae fóló noma du yale kaaetóro ai du betere ape. Kale wh̄i Balam akélé doasi *moni* saai ekeleyóló kópaae fu yale kaae, ai wh̄rapekélé tué tekeni, *moni* saai dapóló ekele duraalu ai fele ape. Kale wh̄i Kora-kélé Kótóné sóro beterale topo wh̄i Moses aomó betere h̄oyóló dow̄aae fupa, Talené atima doló alurótu yale kaae, ai wh̄rapekélé atéro doraalopó. Téyaalopa ai wh̄rape atima wiyó yae!

¹² Ai wh̄rape atima haleni, Keriso so wh̄i dīsisi yaala sókó furaalu, ɔla deyóló nokole sukamó atimakélé Keriso wh̄rapepóló halaainé, dīatamo ɔla betamó nukua dapó. Ai wh̄rape tuamóta, i ala kaae erapó. Tumó kapo fosó ó ni serake kikití holó tare kaae, dīa doraaire ala atima tuamó bulapó. Meta, *sipsip* hupu kaae tare wh̄rapené hupurape wisiyóló kaae tani, ɔla atima maaté nuku dere kaae ai wh̄rapené du betere ala atérapó. Hali waairaaalu, sāko diliki deretei halimo wéni, beséné kae tikipaae só fu dere kaae dua dapó. Meta, ni du woletere alimó keleralemó, du betakélé woleni, ama felekekélé haepaae derepéni yóló h̄ale tómó beleru, kale ni mo ti sélitu dere kaae atimané dere alaró betere alatamo atérapó.

¹³ Meta, doasi w̄ei dokole sukamó dakeró ɔla ɔla holopetamo sóro wóló w̄ei fókumó mulótu dere kaae, mo sonaané yóló halei alatei, atima mo halaainé du beterapó. Meta, samó h̄ore h̄oko kutu dere kaae, atima mo dowi diliki dolomó atéro beterópóló, eró beterapó.

¹⁴⁻¹⁵ Adam-né deale naalené deté feletei dos̄aturaalu, apo mi dakoróló deale wh̄i Inokepaae Kótóné i fo yae yóló ipakalepó. “Talené ama kae beteró betere *ensel*-rape mo h̄ale ɔla kaae atamo ai walapa kelae. So wh̄i feané ama ala eréni, kae tū sya fóló dowi ala duraalu, Tale faleyóló deteraaire fo du betaleteimó, taleyóló só deraai waalopó,” erapó.

¹⁶ Ai wh̄rape atima Kótóné ala sya faalomeipóló, doka doka yóló faletu-raalu, tó tikiné ekelele ala sya fóló dowi ala du beterapó. Tétu, atimatei doi sóro horóló bopé faketu beterapó. Mepaae so wh̄iné atimamó me alakó erópóló kisipa mutu, foné so wh̄i h̄ale mulóló dukiratere fo du beterapó.

Kótóné ala erótu beteretei taaréni, h̄ale eró tawae

¹⁷ Tépatéi, yālo hosaa mole no nerape-ó, dā t̄eteróló kaae tare wh̄i Yesu Kerisoné dotonale *aposel* wh̄rapené take nalopaae i ala yaalopóló, dīapaae yó melale fo tué muae.

¹⁸ Ai wh̄rapené dīapaae i fo yalepó. “Take kemetere sukamó Kótóné ala faletu betere so wh̄i atima tó tikiné ekelele ala sya fóló, dowi ala maaté du betaalopó,” erapó.

¹⁹ Ti ai ala du betere wh̄rape tuamó Dēi Kepe Wisi bitini, mo hae wh̄iné mole tuéro dere alatamo maaté sya furaalu, dīa tuamó fake tekerótu beterapó.

²⁰ Tépatéi, yālo hosaa mole no nerape-ó, dīa Talené ama so wh̄i bitu apaae tué tiki tiró beteretei mo ti fakeyópóló, ama mo kae ere fo wisi sya fóló erótu betóo, Dēi Kepe Wisiné dīa fotok̄ratepa Talepaae moma yóo, du betae.

²¹ Dā t̄eteróló kaae tare wh̄i Yesu Kerisoné k̄letu, tao sóro mo ti betere ala tuapaae dapesó faaire be dē kaae taru, dīa Kótóné yaala sókó fole ala tuamó betó tawae.

²²⁻²³ Atéru, mepaae so wh̄i kisipa tamo muluraalu tué tiki tiratere ala wot̄alepa, k̄letu tao sae. Téturaalu, mepaae mo felekemó sipaae faaitere so wh̄i atima aluyaqsóro tao sóo, suk̄ale wh̄iné yei kuti bukaalo h̄otu dere kaae,

mepaae so whi atimané tó tikimó ekeleyóló du betere sonaalei ala diappaee tekaqsóró, wiyóló tika kae bitu kqleyóló tao sóo yae.

Kótóné doi doasi mulatere fo

²⁴ Diã dée naqsóró tao senére sekéné doi doasi muópóló, hale sóró horae. Ti diã ai sekéné ama kae ere de tuappaee dapesó fóló, me alakélé muni mo doasi haj faanuraalu atamo betamó betenérápó.

²⁵ Dã teteróló kaae tare Tale Yesu Keriso tuappaee erale alané so whi aluyaqsóró tao su beterápó. Atére Kótó mo betatóró beterapa, ama doi doasi mulae. Tétu, mo kae ere de faane alakélé, ama mo kae ere ala wisinaalekélé, doasi fotokqkélé, fea ala teteróló kaae tare betekélé, mo apaaetóró erópóló yae. Mo take keké nale alimókélé, mió i betere alimókélé, nalo betaaire alimókélé, ama doi doasi hale muó tanópóló, sóró horótu betae. Mo kée, téyópóló yae!

Kinóló mole ala hąkearaletei

¹ I dere fota, Kótóné Yesu Kerisopaae mo felekemó yaai dere alapa, nao kutó diratere so whjné tuę yópóló, kinóló moletei hąkearóló yó melae, yóló malepó. Ai fo Yesuné wosóló, ama kutó deratere whj Jon beterepaae *ensel* dotonalepó.

² Atétepa, Jon-né ama kelale ala so whj feané tuę yópóló, amamo aseyałepó. Ai fota me kae mei, Kótóné dere foró Yesu Kerisoné ama yale alatamo etérápóló yó male fopó.

³ Take i ala yaalopóló i asere fo hąkeamó dosąatu betere whj Kótóné wisiró beterepa, hajné sukutu betérópóló yae. Ai dosąatere fo wosóló, hosaa tuąmó mulatere so whjkelé, wisiró beterepóló hajné sukutu betenérápó. Ti ai yó male alarape dokonóló yaaire be dę mo felekemó sókó waai dapó.

Talené doi hale horatere foró kęłeó dere fotamo

⁴ Ęta, Jon-né Esia hae kwiamó betó mole węikeró Keriso fake so whjpaae dapó.

Miókélé betóo, takekélé bitiré wóo, nalo waaire alimókélé hąłe betóo, yaaire sekęró kale tęteróló kaae tare doasi betere tiki felekemó betere węikeró keperapetamo tuąmó kaaróló wale hamokoróló hąłe tao sere alaró, hosaa muni deyóló dua betere alatamo diąpaae erópóló yae.

⁵ Ti Yesu Kerisoné yó matere fota, ama mo kelale alatóró du beterepó. Ti ąta, mo sukąłetei kepaayóló betaaire so whjmó, tų aleróló folosóró fóló betere whjpo. Atéturaalu, i haemó betó mole topo whjrapekélé mo fea amatóró tęteróló kaae tarapó.

Ai sekéné amatóró diąpaae yaala sókó furaalu, dą dowi ala tuąmó betepa, ama sameanéte teraayóló hąłe fópóló eró beterepó.

⁶ Téro dą ama tęteróló kaae tare aqmó sóró beteróló, Alima Kótóné ama ala erópóló, so whjmó momaratere whj sóró beterepó. Tęreteiné, ai sekę ama mo kae ere ala wisiró doasi fotokątamo mo hąłe muó tanópóló yae! Mo kée, tęgópóló yae!

⁷ I dere fo wosae! ą ó hepen bemó ere sąkotamo wapa, so whj mo feanékelé, take ą duraalu wutiné deyale whjrapenékélé, kelaalo ai ape.

Atéteremó, i hae kwia feamó betóló fale so whjné doasi wole u yaalopó. Ti ai alata, motóró yaalo ai ape. Mo kée, tęgópóló yae!

⁸ Téro Tale Kótóné duraalu, “Ęta, *Alaparó Omekatamopó*. Ai fo feteyóló, kaae sereteiró kemeratereteitamota, ti mo ętórótípó. Take bitiré wałeteikélé, mió betereiteikélé, take nalo betaaireiteikélé, ętóró bitu, fea ął ął tęteróló kaae tare sekę ętórótípó,” yalepó.

Whjné Naalema aąpa kelale fo

⁹ Ęta, diaaą no Jon-né dapó. Dą fea Yesu tuąmó bitu, sekę sere alakélé, ama tęteróló kaae tare aqmó betere alakélé, hōni hąłe belée tare alakélé, dą fea betamó deté fu betere whjpo. Yesuné yale ala i ape yóló yó melóo, Kótóné fo eróo, yalemó atimané ę wejné bopéro daaló betere hae Patmos-mó beterepó.

¹⁰ Atéro betepa, Talené be dęmó Dęi kepe wisiné fotoką tuąmó bitu, yało kılıpaae doasi fo fake ukulumó wutiné hale kaae depa wosalepó.

11 Atéro dere foné duraalu, “Naa keletere ala fea bopeyóló mole sókumó aseýóló, weikeró Keriso fake so whípaae falae. Ai berape i ape. Efesus, Smerna, Perkamum, Taiyatira, Sardis, Piladelpia, Laodisia, i dosąayale be huluumó betó mole Keriso so whí feapaae aseýóló falae,” yalepó.

12 Ai fo du betepa, né deró sisópaae fetée fóló kelalemó, *kold kapané* aleale weikeró są dirirape kelalepó.

13 Atépa, ai są dirirape duku betere tuą dolomó whí betą Whiné Naalema kaae daapa kelalepó. Atéru, deróló sókó fatere fłoi kuti deróló, *kold kapané* aleale toné ai kuti teteróló bopémó sepa kelalepó.

14 Ama toporó nikitamota, mo yako kaae dę wisinaale yóo, ama kelekélé si mi kaae holóo, depa kelalepó.

15 Ama hóta, ti *brons kapa* siné dóló whaare kaae yóo, ama dere fokélé, weí doų katuraaalu dere hu kaae depa wosalepó.

16 Ama turu naasené weikeró hęrerape tawóo, ama kólómó bóe dele sepake fosó tamo daai sókó wóo, ama kelepaakélé, sukané dę kaae yóo, epa kelalepó.

17 Yalo a kilituraalu, ę ama hó aqmó sukale whí kaae deraapisa fóló malepó. Atéro mupa, ama turu naasené ę wolaa yóló duraalu, “Yą wiyaaęe. Kaae sereteikélé, kemetereteikélé, mo ętórótipó.

18 Ęta, mo ti betere sekéþó. Ę take sukalei, momó kepaayóló mo titóró betó tarapó. Téruraalu, sukutere alaró sukale so whítamo betere tu *ki* yalo i tare ape.

19 Térapa, naao kelale alakélé, mió i alimó keletere alakélé, nalo betaaire alimó yaaire alakélé aseýaae.

20 Yalo turu naasemó mupa, naao kelale weikeró hęreraperó *kold kapané* aleale weikeró są dirirapetamo kelale bete i ape. Kale hęrerapeta, ti u weikeró be huluarapemó betó mole Keriso so whí tao sópóló, dotonale weikeró *ensel*-rapeþó. Kale weikeró są dirirapeta, ti weikeró be huluumó betó mole Keriso so whípó,” yalepó.

2

Efesus Keriso so whípaae aseýóló farale fo

1 “Efesus be huluumó betó mole Keriso so whí tao sópóló dotęyale *ensel*-paae i fo aseýóló falae.

Turu naasené kale weikeró hęrerape taruraalu, *kold kapané* aleale weikeró są dirirape daae mole tuąmó kutu betere sekéné dere fo i ape.

2 Dią hókélé ini, mepaae du betere alarape yalo tuęnipóló de? Dią hókélé ini, depe tukó wei ala haęe yó tare alakélé, kale dowi ala yó tareteikélé, whįrape diątamo betąmó betaąsóró hókó fatu betere alakélé, yalo tuęrapó. Mepaae whįrapené duraalu, ‘Daąa, Talené dotonatepa wale *aposel* whįrapeþó,’ dere fomó, diąné atima kaae kolóló duraalu, ‘Diąąa kapala fo bole whįrapeþó dere alakélé kolóló, yalo mo tuęrapó.’

3 Dią yalo so whí betepa, mepaae sekei ala ó faletere alarape wou betepatei dią hýyóló dekanı, yalo doimó haęe yó tarapó.

4 Tépateti, yalo keletepa wisinire ala betą i ape. Take kaae suraalu diaaą yaala sókó fu betale ala mió taaló beteraþó.

5 Térapa, take diaaą yaala sókó fu betale ala taaróló, mió dią haepaae ai derepalapa kisipa muae. Atétu, diaaą kisipa tiki feteyóló take du betale ala momó yae. Dią ai alatamo initepa, ti ę dią beterepaae wóló diąné dęrótu betere są yalo tokó saalopó.

⁶ Téretei, diaaą du betere alamó ęalo i yaaitere fo betą mo wisirapó. Nikolas whįrapené hótu betere kaae diaaąkélé atétu beterapó.

⁷ Mepaae whį me de wosęli daapa, ti Deį Kepe Wisiné kae kae Keriso so whįpaae du betere fo feané wosópoló yae. Whį me de tų wisipaae faai fupa, me sekeį alané sesé depakélé hepée taae faróló wale whįta, Kótó betere kelaalo mo kokęi tikimó daale kepaayóló mo ti betaaire ni du wisi nópóló ęalo melaalopó,” yalepó.

Smerna Keriso so whįpaae aseýóló farale fo

⁸ “Smerna be huluumó betó mole Keriso so whį tao sópóló dotonale *ensel-paae* i fo aseýóló falae.

I dere fota, kaae sereteiró kemerąle foletitamonné bete Tale ą mo ti suąletei, momó kepaayóló betere sekéné dapó.

⁹ Diąpaae kae kae sekeį alarape wou bituraalu, yoleale yóló betere ala ęalo tuéretei, doasi diriį ęla wisinaale betą diąné sóró tareteiné, dią doasi néli whį kaae ai betere ape. Mepaae so whį atima Juda fakepó du beteretei kapala fo dapó. Ti atimata, Satan-né fo wosetere fake bituraalu, dią erótu betere fo ęalo kisiparapó.

¹⁰ Diąpaae sekeį ala waairémó wiyaąse yóló, ma fo i dapa wosae. Dią betere ala kaae kelaairaaalu, Satan-né dią mepaae so whį *dipula* beteraalo ai ape. Atéro *dipula* beteroó betepa, sekeį ala siré fu bituraalu, naase tamo be dęrape kemeyaalopó. Dią dupakélé me ęla meipóló, tué tiki tiraté fu betepa, ti atétere whįrapemó bóené whį dolóló kemeratere whįné deratere topo tao su dere kaae, ęalo mo ti betere bete melaalo ai ape.

¹¹ Mepaae whį de wosęli daapata, kale Deį Kepe Wisiné Keriso fakeraepaae i dere fo wosópoló yae. Whį me de tų wisipaae faai fełalemó sesétepakélé, hepée taae faróló wapata, ti atétere whį ą tamoróló sukutere alané doraalo meipó.”

Pergamum Keriso so whįpaae aseýóló farale fo

¹² “Perkamum be huluumó betó mole Keriso so whį tao sópóló dotonale *ensel-paae* i fo aseýóló falae.

Fosó tamo daale bóe dele sepake tare sekéné dere fo i ape.

¹³ Diąta, Satan-né ama tęteróló kaae tare tikimó beteretei ęalo kisiparapó. Dią atéro bitutei, ęalo doimó du betere ala taaréni, hałe yó tarapó. Take ęalo ala erótu betale whį Antipas dale alimó, diąné ępaae tué tiki tiratere ala taaréni, hałe yó tawaleteti ęalo tuęrapó. Ti diąta, Satan betere be huluumó ai betere ape.

¹⁴ Tépatei, diaaą dere mepaae ala ęalo keletómó wisiniretei i ape. Dią betó mole kua dolomó, mepaae so whį Balam-né hoko yó mótu betale ala kaae du beterapó. Balam-né Balak-paae Israel fake so whį dowi ala yópóló, etéro yae yóló yó melalepó. Balak-né Israel fake so whį kapala kótópaae moma yóló matere ęlaró nópu nokole alatamo yópóló, ąlisóró fiąpakalepó.

¹⁵ Atétu betere kaae, dią mepaae whįrapekélé Nikolas whįrapené yó matere ala sya fu beterapó.

¹⁶ Térapa, diaaą ai du betere ala taaróló, kisipa tiki feteyóló betae. Diątamo ai ala initepa, ti ę dią beterepaae hapale sókó wóló, dią ai ala du betere whįrapetamo ęalo kólómó sókó wale sepakené bóe daalopó.

¹⁷ Mepaae whį de wosęli daapata, kale Deį Kepe Wisiné Keriso fakeraepaae du betere fo wosópoló yae. Whį me de tų wisipaae faai fenalemó

sesétepakélé, hepée taae faróló wapa, ti atétere whímó ąalo hyó muló betere mepaae *mana* o nópóló melaalopó. Téturaalu, kisi doi aseýóló muló betere deęi kane fakekélé melaalopó. Ai kane fakemó asere doita, ąale mo whinė tuę yaalo meitei, ai kane fake sere whinė maaté tuę yaalopó.”

Taiyatira Keriso so whípaae aseýóló farale fo

18 “Taiyatira be huluamó betó mole Keriso so whı tao sópóló, dotonale *ensel*-paae i fo aseýóló falaae.

I dere fota, Kótó Naalema ama kele mo si kaae dó taru, ąolekekélé kale *brons kapa* siné dóló kasa kasa kaae ere sekéné dapó.

19 Diaaq yaala sókó fole alakélé, diaaq tuę tiki tiratere alakélé, ąalo doimó mo so whı tao sóró erótu betere alakélé, sekę wapatei beléetóro tare alakélé, diaaq mió du betere alané take kaae suraalu yale ala bosene faletei, fea ąalo tuęrapó.

20 Tépateti, kale so Jesepel ą fópóló mo taketitei ąókó faréniyólópó. Ai soné amatei ą Kótóné fo eratere kóló sopó du beterapó. Téturaalu, ama yó matere fonétei, ąalo kutó diratere whırape nópu nokole ala yóo, kapala kótópaae momatere ąla nópóló ąlisóro fóo, du beterapó.

21 Ai soné nópu nuku betere ala taaróló, kisipa feteyóló wópóló kaae taté fu betepatei, wéni mo dowąae fu beterapó.

22 Até du betereteiné, ą dele sóró fitere tikimótóro fiyó mulópóló, taae deraalopó. Téturaalu, ątamo nópu nuku betere whırapekélé kale soné atimaae yó melale dowi ala taaróló, tuę tiki feteyóló anitepa, ti atimakélé kale so dere kaae, dele sópóló taae deraalopó.

23 Ai soné ama naale senaaalekélé sinópóló, ąalo mo ti daalopó. Ai ala depa, Keriso fake so whı feané kilitu, ęta, so whiné hosaa tuámó mole alaró tuę tikitamo taleýóló, atimané yale alamó mo donotóro tokó matere Tale beterapóló kisipa yaalo ai ape.

24 Dią mepaae Taiyatira be huluamó betó mole Keriso so whı kale soné yó matere fo wosóló sya feni yóo, Satan-né mo apaae derepale kinóló mole ala kisipa sini yóo, ere so whípaae ąalo sekę ala kae eraalo meipó.

25 Téyaalomeipa, ę wale alimó sókó faasepóló, diaaq ai du betere wisi alatóro ąale yó taté fo betae.

26 Whı me de tu wisipaae faai fenalemó, me sekę alané sesé depakélé, hepée taae faróló, kemene fole kwiamó sókó fupa, ti atétere whı i hae kwiamó betó mole so whı fea tetéroló kaae tanópóló, ąalo sóró beteraalopó.

27 Ašemó ere fo i ape.

“Topo whiné tatere *aiyon kapa*-né aleale dotótiki taru, haené aleale wuti derąketu dere kaae, ąalo bóe whırape ai ala yaalopó,” erapó.

Yąalo Ayané ę so whı tetéroló kaae tanópóló sóró beterótu yale kaae, ąalokélé dią sóró beteraalo ai ape.

28 Atéroló sóró beteratere so whípaae ąika be deteretamo deýó tare ąorekélé, ąalo melaalopó.

29 Mepaae so whı me woséli daapata, kale Deęi Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae i du betere fo wosóló tuę muópóló yae,” yalepó.

3

1 “Sardis be huluamó betó mole Keriso so whį tao sópóló dotęyale *ensel*-paae i fo aseyóló falaa.

Kótóné węikeró kepe tawóo, węikeró hęerape tawóo, ere whįné dere fo i ape. Diąné du betere ala ęalo kolóló kisiparapó. Mepaae so whįné dią kilituraalu, i Keriso faketa, Kótóné ala eraai noke fini, mo doa keteķę bu-lapóló dukiróturaalu, diaaq doi só kutu beterepó. Téretei dią ęalo keletepa sukąle whį aęrapó.

2 Dią fire whįrape-ó, turukó horóló betaa! Diaaq du betale wisi ala fea sisiraae fóló betą betą betereitei felekemó sukąai dapa, fotokọ buóló daayae. Ti noatepae, ę tetęróló kaae tare Kótóné keletómó diaaq erótu betere ala mo turó kemeróló, ama muló betere dałemó sókó fenipó.

3 Térapa, diąné take wosóló tuęe fo kisipa muae. Ai fo aqmó sukóló bitu, kisipa feteyóló ai fo sya fóló erótu betaa. Ę waaire be dę dią kisipani, mokęleyaa yóló betó mupa, ę ęłemi nokole whį kaae, sókó waalo ai ape.

4 Téyaalotei, dią Sardis bemó betere whįrape kuamó betą betą so whįné deró betere kuti mo wisiyóló kaae tare tikimó, bólukélé inipó. Ai whįrapeta, dęi kuti deróló ętamo kweęyaalopó. Ti noatepae, atima dere ala wisireitein ai ala yaaire mo surapó.

5 Whį me de tu wisipaae faai fenalemó, sesé depakélé hepée taae faróló wale whįta, ti u kale so whįné deró betere dęi kuti kaaetóró deraalo ai ape. Ai whįné ama doita, mo titóró betó tare *buk*-mó moletai ęalo helekókéle yaalo meipó. Tęni, ęalo Ayaró ama *ensel*-rapetamoné keletómó daalu, ita ęalo whįpóló, yó melaalopó.

6 Mepaae whį de wosęli daapa, ti kale Dęi Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae du betere fo wosóló tuę muępóló yae,” yalepó.

Filadelpia Keriso so whįpaae aseyóló farale fo

7 “Filadelpia be huluamó betó mole Keriso so whį tao sópóló dotęyale *ensel*-paae i fo aseyóló falaa.

I dere fota mo fo bete Tale dowi ala betąkéle muni, kae betere sekéné dapó. Take betale whį Depit-né *ki* mió ęalo i tare ape. ęalo kinatere tu me whįné tukįyóo, ęalo tukwę mulatere tu mené kinóo, enénipó.

8 Diaaq du betere ala ęalo kisiparapó. Dią faaire tu ęalo ai tukwę muló betarapa kelaa. Ai tuęta, whį mené kinatere alakélé mo enénipó. Dią fotokọ sawa bulutei, ęalo fo haęe eró tarapó. Téru, mepaae so whįné ęalo doi yóló, dią Talené so whįęe yóló wosetepa, diąné meipó initeretei ęalo mo kisiparapó.

9 Mepaae whį atimata, Juda fakepó du betepatei, Juda fake mei, kapala fo du beterapó. Ai so whįta, dowi Satan-né fo wosetere fake ai ape. Atima dią beterepaae wóló, diaaq hó aqmó deraapisa fóló fió muluraalu, i so whįta Yesuné yaala sókó fole ala mulapó yópóló, dere ala ęalo eaalopó.

10 ęalo diąpaae seķęi ala wapakélé haęe eró tawaae yale fo diaaq wosóló eró tawalepó. Téyaaleitein i haemó betó mole so whį fea sų sóró kaae keletere seķę wale sukamó, diąpaae waęsóró ęalo sesé yaalopó.

11 Ę mo felekemó walapó. Bóe dóló tetęratere whįné sere topo tao diaaq saaireitei, mené saęsóró diąné tetęróló kaae tanópóló male ęla wisi mo hotowayóló kae tawaae.

12 Whį me de tu wisipaae faai fenalemó, sesé depakélé hepée taae faróló wapa, ti atétere whį ę tetęróló kaae tare Kótóné momatere be hulua eleķę sų deyaalopó. Atétere seķę ą ai be taaróló fókélé mo yaalomeipó. Ai whįné tikimó ę tetęróló kaae tare Kótóné doiró ama be hulua doitamo aseyaalopó.

Ti ai be hulua doita, kisi Jerusalem-pó. Ai be huluata, ę tetęróló kaae tare Kótó betere hepen be taaróló, dorowaalo ai ape. Ai whinė tikimó yąło kisi doikélé aseyaalópó.

¹³ Mepaae whį de woséli daapa, ti kale Dęi Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae i dere fo wosóló tuę muópóló yae,” yalepó.

Laodisia Keriso so whįpaae aseýóló farale fo

¹⁴ “Laodisia be huluamó betó mole Keriso so whį tao sópóló dotonale *enselpaae* i fo aseýóló falae.

I dere fota, Mo kée, téýópóló yae! dere bete Tale bitu, mo ala yó taruraalu, ama kelale ala i ape yóló hąkearóló yó mótu beterapó. ąta, Kótóné aleyóló muló betere ąla ąla fea tetęróló kaae tare sekéné dapa wosae.

¹⁵ Diąné du betere alata yąło tuęretei, sirii ala ó supui ala meiyóló, hąle tuąmó beterapó. Ai tamo ala me taaróló betą alatóró uąsóró ti mo wisi wuąpó.

¹⁶ Ti diąta, supukélé meiyóo, sirikélé meiyóo, yóló hį fale ąla kaae epa kilitu, yąło kólómó hamuóló soraee falatere ąla kaae soraee faraalo ai ape.

¹⁷ Diąné duraalu, ‘Dąta, wisi wisi ąla móle néli whį hetereteiné mo betą ąlakélé yąyanípó,’ dua dapó. Téretei, Tale Kótóné dią keletępa, mo sonaalei so whį betępa kilitu, kọlerapó du beterapó. Diąta, yolealere alakélé, kele dilikire alakélé tiki daapi hąle betere alakélé, epatei, diaaq kisipané wisire nisi dapó.

¹⁸ Yąło i dere ma fo wisi wosóló, i sore ąla diąné ętamo dupu yae. Siné biliyaletikimó wisiyóló sókó wale *kold kapa* supa, ti dią mo doasi néli whį betaalo ai ape. Dią tiki hąleretei, kinóló dęi kuti sóró bukae. Diaaq kele dilikiretei wisiyópóló, yąło i tare *mula mula* sóró dilae.

¹⁹ Yąło yaala sókó fale so whį atima kae kae dowi ala depa kilitu, tu wisipaae fópóló donoróturaalu, yąło atima foné sóró dekésu beterapó. Térapa, yąło diąpaae dowi ala taalae du betere fo mopóló, tuę tiki feteyóló Tale Kótóné alamó keteke buóló betae.

²⁰ ęta, tu sókó walemó daalu, tu du beterapó. Whį me denétamo yąło dere fo wosóló tu tukutępa, ti ę ą betere tuąpaae wóló, ątamo ąla betąmó náo, ąkélé ętamo ąla betąmó náo, yaalo ai ape.

²¹ ę tu wisipaae folemó sekęi alané sesé depatei, hepée taae faróló, yąło Ayané tetęróló kaae tare tikimó ątamó betąmó betalepó. Atére kaae, diąkélé tu wisipaae fole ala kilitu sesé depatei, hepée taae faróló wapa, ti yąło tetęróló kae tare tikimó ętamo betąmó sóró beteraalópó.

²² Mepaae whį de woséli daapa, ti kale Dęi Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae i dere fo feané wosóló tuę muópóló yae,” yalepó.

4

Hępen-mó tetęróló kaae tare tiki

¹ Ai alarape yóló kemetępa kelalemó, hepen be tu tukwę fóló molepó. Atęru, folosóró ukulumó wuti hale kaae yóló fo yale whinėtóró ępaae duraalu “Yą ipaae hąlae yalepó. Yą hotopa, ti i alarape yóló kemene fupa, nalo yaaire ala yąło yąpaae yó melaalópó,” yalepó.

² Tétepa, mo ai fapotóró Dęi Kepe Wisiné ę fotokratepa kelalemó, hepen bemó ę daalepaae anóló, tetęróló kaae tare topo whį betere *sea* tómó doasi beterepó.

³ Ai *seamó* betere doasi kolóló, *jasparó kanilian* kanetamoné kasa kasa kaae ere doasi beterepó. Ti ai seké ą betere tikita, sikipa douné bopéro beterepó. Ai sikipa douąa, *emerald* kane kasa kasa kaae epa kelalepó.

⁴ Kale ąteróló kaae tare doasi betere tiki bopéroló, 24 whı disirape 24 *sea* dokoyóló betó molepó. Ai sekérape atimané deró betere kutita, mo ąei wisinaale deró, atimané topomókélé ąteróló kaae tare doasiné deró betere *kold kapané* aleale topo tao deró epa kelalepó.

⁵ Ai kale doasi betere tikimó epée fitąa duraalu, be sapalaa yóo, ąteróló kaae tare doasiné kutiriró beterepaae anóló, weıkeró są dirirape dó diliki yóo, erepó. Ai są dirirapeta, Kótóné weıkeró keperapepó.

⁶ Atéro kelalemó, kale ąteróló kaae tare *sea* mole hosaamó weı kęla wisinaale belerepó. Ai weıta, *klas* kasa kasa kaae erepó.

Kale ąteróló kaae tare doasi betere tuąmó, Kótóné aleale douro betere ąlarape ai doasi bopéroló betó molepó. Ai kale douro betere ąlané tikimó hosaapaaekélé sisópaaekélé mo fea keletóro daae molepó.

⁷ Kale douro betere ąlarapené ere ala i ape. Kolosale ąlata, ti *laiyon* kaae beterepó. Kolosale noma ąla ti hae dukıyaai só kotere *bulmakau* wą hupu kaae beterepó. Dou noma ti whıné keleppaa kaae daai ąla beterepó. Dou ti sikimó sę kotere ba dukaa kaae beterepó.

⁸ Ai douro ąlarape atima dokó fea baase apomiró daalepó. Atimané tikimó ere kaae baase aąrókélé keletóro daae molepó. Ti ai sekérape atima ątamokélé dikitamokélé etei fo hąle yótóro tarapó.

“Mo doasi fotokó bole mo kae betere Tale Kótó ą take biteré wóo, miókélé, nalo waaire alimókélé ątóro hąle betó tawaalopó fo,” momó du momó du, du betalepó.

⁹ Ai douro betere ąlarape atima kale ąteróló kaae tare doasi betere tikimó bitu ama ere doakale doi mole Talepae mo kée yóló dukiratero fo du betepa, kale ąteróló kaae tare 24 whı disirapekélé i ala dua dapó. Atima betere *searape* taaróló, haemó deraapisa fóló mulu, kale ąteróló kaae tare doasi betere tikimó mo ti betó tare Talepaae mo kée yóló, ą aomó sukóló bitua dapó.

¹⁰ Ai 24 whı disirape atimané deró betere topo taorape sókó su yóló, ąteróló kaae tare doasi betere tiki felekemó mulóló duraalu,

¹¹ “Dą ąteróló kaae tare Tale Kótóo, fea ąla naaotóro aleyóló muló betepapó.

Aita naao kisipa mole alatóro sya furaalu, kaaró betereiteiné takekélé miókélé, atima hąle betó tarapó.

Naao fotokóné ai alarape epa yą doasi doi mulatere alakélé, naao doi hale horatere alakélé, ąané yąpaae mo sýmó eranérapó,” dua dapó.

5

Bopeyóló muló betere asęre sókuró Sipsip hupu maletamomó ere fo

¹ Téro yąlo kelalemó, kale ąteróló kaae tare doasi ą *seamó* bitu, betą bopeyóló mole sóku utékélé itékélé asęretei, ama turu naasené tarepó. Ai asę mo whıné kelaąsóró, kinóló weıkeró dirii ąlané diriróló dateąaró betepa kelalepó.

² Atépa, mo doakale fotokó bole *ensel*-né fo fakeyóló duraalu, “I bopeyóló mole asę dateąaró betere ąlarape mé whıné ąayóló teraanére?” yalepó.

³ Térené ó hepen bemókélé, i haemókélé, hae aąrókélé, ai bopeyóló muló betereitei teraayóo, u tuąmó asęyóló mole fokélé kolóo yaaire whı mo betąkókélé bitinipó.

⁴ Kale bopeyóló muló betere ọla teraayóo, tuámó aseýóló muló betere fo kolóo, yaai sùre whị mo betąkélé bitinipa kilitu, ẹ dekené sini wole du betalepó.

⁵ Atétu betalemó, kale whị disirapekó betąné ẹpaae duraalu, “Wolekesé. Juda fake tuámó wale *Laiyon*-ta, Depit kaayale bete ai walapa kela. Ai sekéné ama bóe whị dóló tẹteró bettereiné kale bopeyóló mole ase datekaró betere weikeró ọlarape ama betą sụmó tukóló dąanérápó,” yalepó.

⁶ Atétepa kelalemó, betą *sipsip* hupu male tẹteróló kaae tare doasi betere tuámó daalepó. Ai *sipsip* hupu maleta, whịné daletikimó sukále nisi erepó. A doasi betere tuą dolomó, kale douřó betere ọlaraperó 24 whị disirapetamoné a bopéróló daae molepó. Ai tuámó daale *Sipsip* hupu malené topomó weikeró sekéró weikeró kelerapetamo daae molepó. Ai sekéró keperapetamota, Kótóné i hae kwiamó betó mole so whịpaae dotonale weikeró keperapepó.

⁷ Ai seké a wóló, kale bopeyóló muló betere asere sóku, kale tẹteróló kaae tare tikimó betere doasiné turu naasené tapa salepó.

⁸ Kale sekéné asere sóku sóró tapa kilitu, douřó betere ọlaraperó kale tẹteróló kaae tare 24 whị disirapetamo atima kale *Sipsip* hupu male daale felekemó deraapisa fóló fió molepó. Ai whịrape atima dokọ feané *kita* kaae ọla *harp* tawóo *kold kapané* aleale okopoi nukurape tawóo, erepó. Ai nukurape tómó simó bilitepa felé kẹlaa wisi wale ọlarape belerepó. Ti ai felé kẹlaa wisi wale ọlata, Kótóné ama so whịpóló kae betéró betere so whịné momatere fopó.

⁹ Téro atimané kisi wole foné duraalu,

“Yąta, ai bopeyóló muló betere asere sóku teraayaaire mo sụrapó.

Ti noatepae, ya dupa sókọ fele sameané Kótóné so whị beteraai, kae kae fakekélé, kae kae be fo bole so whịkélé, kae kae tiki daale so whịkélé, kae kae *Gavman*-né tẹteróló kaae tare so whịkélé, i dosąayale fakerape tuámó mepaae so whị naao sameané dupuralepó.

¹⁰ Naao dupurale so whị atimata, Kótóné tẹteróló kaae tare aqomó betóo, Kótóné ala eróturaalu moma yóo, yópóló naaotei sóró beteralepó.

Atéyale so whị atimané i hae kwia fea tẹteróló kaae tawaalo ai ape,” yalepó.

¹¹ Téro yalo kelalemó, kale doasi betere *sea* bopéróló douřó betere ọlarape daayóo, ai sisómó 24 whị disirape daayóo, ai tẹ faróló *ensel*-rape mo ni sóku kaae (100,000,000) wó mulu, i wole fo du betepa wosalepó.

12

“Tẹteróló kaae tare fotokókélé, mepaae wisi wisi ọlakélé, fosó fosói kisipakélé, fotokókélé, doasi doi mole alakélé, ama ere ala wisi hąkearatereteikélé, ama doi sóró horatere alakélé, fea dąné ąpaae eratepa, kale dale *Sipsip* hupu malené mo sụmó senérápó,” du betalepó.

¹³ Téro, Kótóné hepen bemó aleyóló muló betere ọlakélé, i hae tómó betó mole ọlakélé, hae aqró betó mole ọlarapekélé, weị tuámó betó mole ọlarape feané kọlọ betapaae touróló i wole fo du betepa yalo wosalepó.

“Kale tẹteróló kaae tare *seamó* betere sekéró *Sipsip* hupu maletamo dukiróló hale horatere alakélé,

doasi doi mulatere alakélé, ama ere ala wisi hąkearaterere alakélé, fotokọ bole alakélé,

betere dokọ fea atimaampaae eraté fu beterópóló yae!” du betalepó.

¹⁴ Atétu betepa, kale douro betere ąlarapené duraalu, “Mó kée, téyópoló yae,” fo dekeró yó tawalepó. Atimané ai fo depa, kale 24 whı disirape deraapisa fıól mulu, Talené doi sóró horótu betalepó.

6

Diriróló kinó betere ąlarape

¹ Téró, kale *Sipsip* hupu malené bopeyóló mole asere sóku diriróló kinó betere weikéro ąla betą tukóló teraatepa kaae taremó, ai douró betere ąlakó betąné “Ape!” dere fo be sapalaa dere kaae yalepó.

² Atétepa kelalemó, betą deı *hos* hupu ę daalepaae anóló mo tumó daalepó. Ai *hos* hupu tómó betere whıné diki tawóo, doasi tetéroóló kaae tare whıné deratene topo tao mené ą maletai deróo erepó. Atéro deróló, bóe whı dóló torokó falaai mo doakale keteke buló felepó.

³ Kale *Sipsip* hupu malené kolosale noma kinóló datekaró betere ąla tukóló ąayalemó, kale kolosale noma betere ąlané, “Ape!” yalepó.

⁴ Teró me *hos* hupu sókó wapa kelalemó, mo si mi sonaa kaae erepó. Ai hupu tómó betóló wale whıpaae, i haemó mole so whı hosaa muni deyóló dua betere ala fasó sóró, bóe dóló u du i du yópoló, mené fotokó ąmó malepó. Téturaalu, ąpaae doasi bóe dele sepakekélé mené melalepó.

⁵ Téró, kale *Sipsip* hupu malené dou noma ąla tukóló ąayalemó, kale dou noma betere ąlané duraalu, “Ape!” yalepó. Atétepa kaae taremó, dilikii *hos* hupu wóló ę daalepaae anóló daalu, betą sekę ąale sere ąla *skel* tarepó.

⁶ Atétepa, ąalo wosalemó, kale douro betere ąlarape kuamó whıné fo kaae yóló duraalu, “ Betą whı betą be demó kutó diteremó sere *moniné whit* o betą *lita ó bali* o sore *lita* wuti senérapó. Térapa, nokole *Olip wel* weıró *wain* weıtamo betą doraąsóró hotowaró kaae tawae,” yalepó.

⁷ Téró, kale *Sipsip* hupu malené dou kinó betere ąla tukóló teraatepa kaae taremó, dou betere ąlané duraalu, “Ape!” yalepó.

⁸ Atétepa kelalemó, ę daalepaae anóló betą sini tiki daale *hos* hupu daalepó. Ai *hos* hupu tómóta, sukutere ala bete tare whı beterepó. Ai *hos*-né sisómó sukutere ala betepa, ai hupuné kılımó sukutere so whı betere tiki ama doi *Hedis* wou betalepó. Ai whı tamopaae, hae kwia feamó betóló fale so whı dópoló fotokó bulalepó. Ti so whı daaireteita, atimaamoné bóe dele sepakenékélé, wote alinékélé, doakale hepo alinékélé, i haemó betó mole syaae kaae ąlanékélé, dilé kweyópoló fotokó ąmó melalepó. Atéro dilé kuturaalu, douró fake betereitei betą fake duraalu, sore fake beteroóló taaraalopó. I hae kwia feamó betóló fale so whı atéro dilé kweyóló kemerae, yóló fotokó ąmó matepa tarepó.

⁹ Téró kale *Sipsip* hupu malené apo kinó betere ąla tukóló teraatepa kaae taremó, momatere kapo daale ąmó keperape betó mupa kelalepó. Ai keperapeta, Kótóné fo yó matere alaró *Yesu Keriso* etei kaae Talepóló yó matere alatamo deremó, mepaae whıné dale keperapó.

¹⁰ Ai sekérape atimané fo fake yóló duraalu, “Mo fo ąanuraalu betere bete tale bitu, fea ala tetéroóló kaae tare Tale-ó, i haemó betó mole so whıné dowi alaró ąa duraalu sókó farale sameatamomó tale yóló kwia melaaire be de wópoló meteró felimó kaae tawóló betaalóé?” yalepó.

¹¹ Atéro atima dokó feamó deróló sókó fatere deı kuti melóló duraalu, “Dią betą kutó diratere norape atimakélé mené dópoló sawa kaae tawae. Ti noatepae, i dosąayale daaire whırape fea ąmó dóló kemeréni teópó,” yalepó.

¹² Ȳalo kaae taremó, apomiró datekaró betere ęla tukóló teraayalepó. Atéro teraateremó, doakale bao yóló, suka mo ti diliki yóo, wéliékélé mo samea betęae fo erepó.

¹³ Samó daae mole hęrerapekélé, doakale beséné nose du hara torokó derótu dere kaae torokó deralepó.

¹⁴ Saęa, aseęere sóku bopetu dere kaae bopeté fóló alune felepó. Hae kwia feamó daae mole hasi fosórapekélé, weńiné tukóló bopéro betere haerapekélé, daale tiki taaróló, kae tikipaae daane felepó.

¹⁵ Hae kwia fea tęęeróló kaae tare topo whęrapekélé, atima betale sirimó betaaire naalerapekélé, diki tare whęrape tęęeróló kaae tare topo whęrapekélé, néli whęrapekélé, bóe dele fotokó bole whęrapekélé, wae sóró beteratere whęrapekélé, kęleaané betó mole whękélé, kapo dolopaae hyó muni fóo, kapo beléli dolopaae hyó muni fóo yalepó.

¹⁶ Atima atéro fóló bituraalu, hasi fosópaaekélé, kapo fakepaaekélé duraalu, “Kolokó dorowouraalu dą tęiyane dere ape. Ti noatepae, tęęeróló kaae tare tikimó betere sekéné kelepaaró *Sipsip* hupu maaletamoné fopaae bole alatamo dąné kelaqsóro kinae.

¹⁷ Ti noatepa meipó. Atimaamoné doakale fopaae butu kwia matere be de ai sókó wale ape. Atétere be demó de daanére? Mo daayókélé enénipa wiya,” du betalepó.

7

144,000 so whę sirirale fo

¹ Ai ala yóló kęlipaae i douro hae kwiamó douro *ensel* dokó yóló daapa kelalepó. Atéro daalu, haepaaekélé, doasi weę kęlapaaekélé, besę tiki waqsóro, atima dokó feané sesętu beterepó.

²⁻³ Atéro, *ensel* me kae suka hoteró ę daalepaae wou betepa kelalepó. Ai *ensel*-né mo ti betere Kótóné siriró betere ęla tarepó. Ai *ensel*-né haekélé, weę kęlakélé, doraaire fotokó bole douro *ensel*-rapepaae fo fakeyóló duraalu, “Kótóné kutó diratere so whęné kutirimó siripi eraaipa, hae tikikélé, weę kęlakélé, nirapekélé, hapale doréni kaae tawae,” yalepó.

⁴ Ai sirirale so whę dosęatepa ęalo wosaletei i ape. 144,000 so whęta, Israel fakerapetórotipó.

⁵⁻⁸ Juda fake dosęayóló sirirale so whę dokó sóro touróturaalu 12,000-rópó.

Ruben-né fake touróturaalu 12,000,

Kad-né fake touróturaalu 12,000,

Aser-né fake touróturaalu 12,000,

Naptaliné fake touróturaalu 12,000,

Manasené fake touróturaalu 12,000,

Simeon-né fake touróturaalu 12,000,

Lipainé fake touróturaalu 12,000,

Isakar-né fake touróturaalu 12,000,

Sepulun-né fake touróturaalu 12,000,

Josep-né fake touróturaalu 12,000,

Benjamin-né fake touróturaalu 12,000-rópó.

So whę hęle ęla kaae deę kuti deróló daae mole fo

⁹ Ai ala yóló kemetepa kese faralemó, so whę mo hęle ęla kaae daae molepó. Ai daae mole so whęta, betę be huluamó maaté wenipó. Kae kae *Gavman*-né tęęeróló kaae tare so whękélé, kae kae tiki daale so whękélé, kae kae be fo

bole so whįkélé, kae kae fake so whįkélé, kale tẹteróló kaae tare tikimó mole searó *Sipsip* hupu maletamo betere hosaamó daae mupa kelalepó. Atéró daae mulu, ẹi deróló sókó fatere kutirape deróo, olóu ẹarape tawóo erepó.

¹⁰ Téró, ai daae mole so whįné doasi fo fakeyóló duraalu,

“Tẹteróló kaae tare *seamó* betere Kótóro *Sipsip* hupu maletamoné ẹa mo ti aluyaşóró tao su betere beteta, mo atimaamotórótípó,” yalepó.

¹¹ Ai daae mole *ensel*-rape fea, tẹteróló kaae tare doasi betere tikikélé, kale whį disirapekélé, kale douřó betere ọlarapekélé, bopéróló daae molepó. Tẹteróló kaae tare doasi betere *sea* molepaae fetée fóló, Kótó betere aqmó deraapisa fóló fió mulu duraalu,

¹² “Mo dapó.

Téyópóló yae! yóló, hale sóró horatere alakélé, mo ẹi ala wisikélé, tuę tiki fosó fosó yóló dotorọę fole alakélé,

mo kée du betere alakélé,

doakale doi mulópóló du betere alakélé,

fea ala yaaire fotokọ şumó bole alakélé

ẹa tẹteróló kaae tare Kótópaae betere dokọ fea yó tanópóló yae.

Mo kée. Téyópóló yae!” du betalepó.

¹³ Téró, kale tẹteróló kaae diliki yó mole whį disirapekó betané ẹpaae woseturaalu, “I ẹi fọlo kuti deró betere so whįrape-a, demaaté? Mopaae wale so whįé?” yóló wosalepó.

¹⁴ Ti fo depa yało ąpaae tokó mótu duraalu, “Doa whį-ó, naao ai tuęre ape,” depa, kale sekẹné ẹpaae duraalu, “I daae mole so whį atimata, doasi sekei ala hale beleté waletéiné atima deró betere kutikélé *Sipsip* hupu male sameané fọle tikimó mo ẹi erapa kelere?”

¹⁵ Atéyale tikimó,

“Tẹteróló kaae tare Kótó ama *seamó* betepa, atima ą beterepaae kese anóló bitu, ama momatere bemó mole ala ẹtamokélé, dikitamokélé, hale erótu betera. Até du betepa, tẹteróló kaae tare doasi ą betere tikimó bituraalu, ama atima wisiyóló beteřópóló, kuti be tẹnótu betaalópó.

¹⁶ Atéru, wote dere alaró weį nokole dere alatamo momó kae yaalomei ai ape.

Suka supunékélé, mo hale supunékélé atimané tiki mo doraalomeipó.

¹⁷ Ti noatepae, tẹteróló kaae tare doasi betere tuamó daale *Sipsip* hupu maleta, hupu kaae tare whįné dere kaae, atima mo wisi yóló kaae tarapó.

Atima dape sóró mo ti betere bete tuamó wó tare weį nópóló ąlisóro faalo ai ape.

Atéró betepa, Kótóné atima kelemó dorowou betere wole kaape fea helekóló kópuraalópó,” yalepó.

8

Weįke diriróló kinó betere ọla tukóló teraayale fo

¹ Téró, kale *Sipsip* hupu malené kinó betere weįke ọla tukóló teraayalemó, ó hepen bemó fo mo sawakélé ini, hale hipa fi betepa suka kele 30-*minit* kemeyalepó.

² Atépa kelalemó, Kótó betere felekemó daae mole weįkeró *ensel*-rapepaae ukulumó wuti betą betą yóló melalepó.

³ Atéró kelalemó, me *ensel*-né *kold kapané* aleale okopoi nuku tarepó. Ai nuku tómóta, felé kẹlaa wale fetera kaae ọla belerótua dapó. Ai ọla só wóló,

simó sukulaa daróló momatere tikimó daapa, si keletómó biliratepa felé kęlaa wisi wale ęła mené ąpaae mo dekeró malepó. Ai felé kęlaa wale ęlaró Talené kae beteró betere so whinė dere momatamo touróló, doasi betere *sea* molepaae anóló, *kold kapané* aleale momatere tikimó, Talepaae melai sóró walepó.

⁴ Téro, kale felé kęlaa wisi sukuli kaae, *ensel*-né naase taaróló, Kótó beterepaae holalepó.

⁵ Téro, kale *ensel*-né okopoi nuku taruraalu, kale momatere tikimó duku betere si kelerape kęae sóró nuku ęanóló, i haepaae taae deralepó. Téyalemó, epeé fitą yóo, doasi be sapalaa dorowóo, bao doasi yóo yalepó.

Kale węikeró ukulumó wutirapené haleraleti

⁶ Węikeró *ensel*-rape ukulumó wuti haleraai donoróló daae molepó.

⁷ Kale kolosale *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, hali *aís* kane kaae alée fóló dorowóo, simiró sameatamo hosekýóló dorowóo, yalepó. Atéyaleteiné hae kwia sore moletei betą siné dukuraalu, tamo hae kwia hąle muni felepó. Nirapekélé atétóró yalepó. Nerapeta, fea siné doló sukulaa dalepó.

⁸ Téro, kale kolosale noma *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, doasi hasi fosó kaae ęła siné doló kuló di węi kęła tópaae taae deralepó. Atéyalemó, ai węi kęła sore maanetei, tamo hąle belene furaalu, betą samea alée felepó.

⁹ Węi kęła tuąmó sore betere ęła fake betą dóló sukunóturaalu tamo betepa taaralepo. Doasi węi tómó kotere nukukélé tamo mupa taalóturaalu betą fake doralepó.

¹⁰ Téro, doų noma *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, sąmó daale doasi hęre betą i haepaae si kaae dukulé dorowóló, doasi fole węiró ąmale węitamo tópaae dorowalepó. Atéyale tikimó, sore fake maanetei betą fake doróturaalu, tamo taaralepó.

¹¹ Ai dorowale hęrené doita, Hakesąapó. Ai hakesąare węirape nale tikimó, mo dekeró so whį sisiraae felepó.

¹² Téro, kale doų *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, suka ke sore fake dęretei, betą fake dalemó dilikiyalepó. Hęrekélé, wéliékélé atétóró yalepó. Be dętamokélé tamo fake dępatei, betą fake dilikiyóo, dikitamokélé, tamo fake sawa dępatei, betą fake mo ti diliki yóo yalepó.

¹³ Téro, yąło kaae tapatei, betą dukaa ó są tuąmó sę kutu bitu fo fakeyóló duraalu, "Kale hąle bitį fale sore *ensel*-né ukulumó wuti haletepa, i haemó betó mole so whįpaae sekęi ala wairemó mo doasi, 'Wió yae! Wió yae!' I haemó betó mole so whįrape-ó, dią mo wió yae!" du betalepó.

9

¹ Téro, kale apo *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, take ó sąmó i haepaae tokó dorowale hęrepaae mo apaae derepale wosono dolo tų *ki* mené ąpaae matepa kelalepó.

² Téro, ai sekéné mo apaae derepale wosono dolo tukįyalemó, kutó néli bilitepa, hotere sukuli kaae sokalepó. Atéro holale sukuliné sukaró sątamo kinóló, be mo dilikiyalepó.

³ Téro ai sukuli dolomó, ero nusurape haepaae dorowalepó. Atimané whį tukó nukupa dotopo dęretei, tų serekené tukó nukupa dere kaae yópóló, mené ą doasi fotokę melalepó.

⁴ Ai erorapepaae i fo yóló mulalepó. “I haemó yó mole nerape ó mepaae ere ąlarape ó nirape momókó doraąse. I hae kwiamó betere atima kutirimó Kótóné siri erénire so whį maaté tukó nae,” yóló mulalepó.

⁵ Ai ero nusupaae melale fotokąta, so whį mo ti sukópóló tukó néni, doasi dele sóró kaketu beterópóló, aporó wéliémó tuąmó turukóló nukulé fu betae. Atimáné, dere dotopota, tą serekené tukó nukupa, dere kaae yaalopó.

⁶ Atétere sukamó, so whį fea sukaaitere tų kekaąlotei, sukutere ala ke-laolomeipó. Atima mo ti sukunée deté fu betaalotei, ai tuąmó sukutere ala mo muaalomeipó.

⁷ Téró, kale ero nusurape kelalemó, bóe deąe faairaalu, *hos* hupurape donoróló biture kaae erepó. Atimané topomóta, kale teąteróló kaae tare doasiné deró betere *kold kapané* aleale topo tao kaae deróó, atimané kelepaakélé mo whįné kelepa kaae daayóó erepó.

⁸ Téró kale ero nusurapéné topo nikiakélé, sorapéné niki kaae daayóó, atimané sekékélé *laiyonné* seké kaae daayóó epa kelalepó.

⁹ Atimané bopémó yale sene waąsóró, *aiyon kapa* wase kaae dakeró beterepó. Atima burą furaalu dere sépi haleta, *hos* hupuraperó atimané siyóló só kotere ąlatamo bóe daai furaalu, dere diri fake hale kaae yalepó.

¹⁰ Atima disalené whį tukó nukupa dere dotopota, tą serekené tukó nukupa dere kaae dapó. Atimané so whį tukó nukuraalu, feą dée daalaterere dotopomó kaketé fu betepatei, wélié aporó kemeyaalopó.

¹¹ Atima teąteróló kaae tare topo whįta, mo apaae derepale wosono dolomó betere *ensel* daalapó. Ai *ensel*-né ama doi Hibru foné Apadonipó. Krik foné Apolionipó.

¹² Folosóró waaire sekémó, wió yae yale ala kemeyalepó. Tépatei, tamo waai haąe mulapó.

¹³ Téró kale apomi *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, Kótó betere felekemó *kold kapané* aleale momatere tiki kwia dokómó daaté fale sekérapémó sókó wale fota, mo whįné dere fo kaae depa wosalepó.

¹⁴ Atéro yale foné kale ukulumó wuti tare apomi *ensel*-paae duraalu, “Kale doasi Yupretis fole weýmó dokóló muló betere douřó *ensel*-rape haąe řópóló sókó daalae,” yalepó.

¹⁵ Atima ai douřó *ensel*-rapeta, ba fomókélé, wéliémókélé, be deýmókélé, sukakelemókélé, mo tukóló mulóló donoró betere be demótóró i hae kwiamó betó mole so whį sore fake beteretei, betą fake dópóló dotonalepó.

¹⁶ Atéro, bóe daai kale *hos* hupu tómó betóló fele whįrape fea, dokó sóró touróturaalu, 200 *million*-pó (200,000,000) depa wosalepó.

¹⁷ Yąlo nokenaró dere kaaené i ala epa kelalepó. Kale *hos* hupu tómó betó mole whįrape atima bopémó sere bóe wase mo si kele kaae sonaa yóó, mepaae sukutą yóó, mepaae ti *sulpa* kaae, whé yóó, erepó. Ai *hos* hupuné topota, mo *laiyonné* topo kaae daalepó. Ai hupurapéné kólómó, simiró sukulitamókélé, si dokole kane *sulpa*-kélé atimané kólómó sókó walepó.

¹⁸ Ai sore ąlarape atimané kólómó sókó wouraaalu, i haemó betó mole so whį sore fake beteretei tamo taaróló, betą fake dóló kemeralepó.

¹⁹ Ai *hos* hupurape atimané fotokąta, kólóró disaletamomó bulapó. Atimané disalerape mo wuli tiki kaae daalu, ama disale kwiamó topo daalapó. Ainé so whį tukó nukupa, doasi dele sua dapó.

²⁰ Kale whi dele ąlané dóló mepaae taarale so whi atima naasené aleale kapala kótópaae tué tiki tiratere ala taaréni, haęe yó tarepó. Ti ai kapala kótórapeta, *kold kapańékélé*, *silpa kapakélé*, *brons kapańékélé*, mo kaponékélé, ninékélé, aleyóló daaló betepatei, atima kotere ala ó, wosetere ala ó, keletere alamo dumipó.

²¹ Atimané whi dele alakélé, kae kae hosó fokélé, nópu nokole alakélé, ąlémi nokole alakélé fea taaróló kisipa feteni, haęe yó tarepó.

10

Aşere sóku belekąa male doasi fotoką bole ensel-né dąae faróló tare fo

¹ Téro, me doasi fotoką bole *ensel* hepen be taaróló, i haepaae dorowou betepa ąło kelalepó. Ai sekéné ama kutita, mo sąkotóro deróo, ama topo tó sikimó sikipa doų filipaa yóo, ama kelepaakélé, mo suka deų kaae yóo, ama hąleke tamokélé, doasi ni tikimó si dukutere kaae dó tawóo erepó.

² Ai sekéné ama naasené belekąamale aşere sóku dąae faróló tarepó. Ama turu hąleke doasi weį kęla tómo daalóo, feų hąleke hae tómo daalóo epa kelalepó.

³ Atéru, ai sekéné ama dere fo faketa, *laiyon-né* keteré kaae yalepó. Ama atéro fo faketeremó, weįkeró be sapalaané whinė fo kaae depa wosalepó.

⁴ Atéro weįkeró be sapalaané yale fo ąło aşe yaai yalemó, ó hepen bemó sóko wale foné duraalu, “Kale weįkeró be sapalaané yale fo aşeni kinae,” yalepó.

⁵ Take me hąleke weį kęla tómo daalóo, me hąleke hae tómo daalóo, epa kelale *ensel-né* ama turu naase ó hepen-paae horó beterepó.

⁶ Atéru, sąró hepen-tamokélé, haekélé, weį kęlakélé, ai sore tikimó ere ala ó mole ąlatamo, fea aleyale mo ti betó tare Talené doi yóló malotu duraalu, “Kaae taté fole ala momó kae yaalomeipó.

⁷ Tépatéi, nalo kale weįke *ensel-né* ama ukulumó wuti hale yaaire be de teópa kaae taru, i ala yaalopó. Kótóné kinóló mole ala i ape yóló ama kutó diratere kóló whįrapepaae deté wale fo dokonóturaalu, mo eróló kemeraalopó,” yalepó.

⁸ Téro, take hepen bemó sóko wapa wosale fonétei ępaae momó duraalu, “Kale weį kęlaró haetamomó hó daaló betere *ensel-né* dąae faróló tare aşere sóku sene fae,” yalepó.

⁹ Atétepa, ę kale *ensel* daalepaae fóló, naao ai tare aşere sóku kwia sawakó ęmale melaaloé yóló wosalepó. Tétepa ępaae duraalu, “Tao sóro nae. Atéro nukupa, naao kólómóta, meke feų felé kaae yaalotei, depe tuąmó feléni doyaalopó,” yalepó.

¹⁰ Atétepa, kale aşere sóku sawatamo ama naasené tapa, ąło tao sóro nalepó, kólómó meke feų felé kaae yaletei, depe tuąpaae bių durupuraalu, ąło depe mo doyalopó.

¹¹ Téro, ępaae duraalu, “Kae kae tiki daale so whįkélé, kae kae *Gavman-né* teęteróló kaae tare so whįpaaekélé, kae kae be fo buó mole so whįpaaekélé, kae kae teęteróló kaae tare topo whįrapepaaekélé, mo so whįpaaekélé, Kótóné eraaire ala i ape yóló, momó yó melae,” yalepó.

11

Kótóné yaaire ala i ape yóló yó matere whi tamoné yale ala

¹ Téro, ąale sere ąla kaae, kape siki mené ępaae melóló duraalu, “Yą fóló, Kótópaae momatere beró Talepaae simó sukųlaa dalatere tikitamo ąale sene fae. Téturaalu, ai be tuąmó touróló bitu, Kótóné doi sóró horótu betere so whįkélé dokų sae,” yalepó.

² Tépatei, kale momatere be bolaare tipi tuą betą ąale saęse. Ti noatepae, ai belata, Juda meire fake so whįmó meló betereteinépó. Kótóné ama mo kae tęne be hulua wisinaale Juda meire fakené folokoleróló, hąko kutu betepatei, 42 wélié kemeyaalópó.

³ Téro, yąlo du betere ala yó matere whį tamo yąlo fotokų matepa, atimaamo dekęmó deratere yei kuti deróló, Kótóné ąiąpaae dere fo i ape, yóló yó maté kutu betepa, 1,260 be ąerape kemeyaalópó.

⁴ Ti ai sekę tamota, i hae kwia fea tetéróló kaae tare Tale betere felekemó daale *Olip* ni tamo kaae daayóo, są diri tamo kaae daayóo erapó.

⁵ Mepaae whį denétamo atimaamo doraai du betepa, ti atimaamoné kólómó sókó wale siné atima dó sóró mo ti aluraalópó. Mepaae whį dené ai sekę tamo doraai kisipa mutepa, ti atimané ai dere alamó atimatei sukųalo ai ape.

⁶ Kale sekę tamoné bole fotokų etérópó. Kótóné atimaamopaae dere fo mo so whįpaae yó matere be ąemó, hali waęsóró kinaaire fotokųkélé sųmó bolepó. I haemó belere węikélé samea alée falóo, yaaire fotokųkélé sųmó buóo, erapó. I haemó betó mole so whįpaae kae kae dowi sekęi alarape atimaamoné hękesere be ąemó sųmó eranérapó.

⁷ Atimaamoné kelale ala yó maté fóló kemerateremó, mo a dolopaae derepale wosono dolomó betere dowi syaae kaae ąla sókó huturaalu, bóe dóló atimaamo tetéróló mo ti sukųpóló daalo ai ape.

⁸ Téro, ai sekę tamoné tiki doasi doi mole be hulua tu hąkeamó muaalópó. Ai be huluamótóró atimaamo tetéróló kaae tare Tale filipaa ni tómó oleróló dalepó. Ai be huluapaae dó faróló, Sodom beró Isip haetamo kaaepó.

⁹ Atimaamoné tiki atéro hąle mupa, kae kae tiki daale so whįnékélé, kae kae fake so whįkélé, kae kae be fo bole so whįnékélé, kae kae *Gavman*-né tetéróló kaae tare so whįnékélé, sore be ąe kemeyóló doų be ąené suka tuąmó ąęleta yópólópa दौरaęse.

¹⁰ I hae kwia feamó betóló fale so whįné duraalu, “Atimaamo Kótóné kóló whį bitu, ąą dóló susupurótu betale sekę tamo ti mulapa kelae yóló doka doka yaalópó. Téturaalu mo kée yóló, atimasisi wisi wisi ąla u mótu i mótu du betaalópó,” yalepó.

¹¹ Tétu betaalotei, sore be ąe kemeyóló doų be ąené suka tuąmó daapa, Kótó betemó sókó wale fomo atimaamoné tiki tuąpaae biųi derepaalópó. Téturaalu, kale sekę tamo turukó holóló daane hotere kilitu, kale so whį atima winé sukųló diri furu furu yalepó.

¹² Atéro turukó holóló daapa, ó hepen bemó atimaamopaae fo fake yóló duraalu, “Ipaae holae!” deremó, atimaamoné bóe whįrapené kaae dilikiyó mupatei, hepen-paae huturaalu, sąko dolomó buó deyalepó.

¹³ Até yale sukakelemótóró doasi bao duraalu, naase tamo be hulua eretei betą kolokó doropuraalu, aporó kemeyóló, me naase doųró be hulua fake hąle erapó. Ai bao yaleteiné be ąaturaaalu, doló kemeraale so whį fea dokų sóró touróturaalu 7,000 so whįpó. Até deremó, dini hąsókó fele so whį atima winé sukutu, ó hepen bemó betere Kótó mo daalapóló doi sóró horótu betalepó.

¹⁴ Kale kolosale noma wió yae yale sekę wóló kemeyaletei, doų noma wió yae yale sekę betą mo felekemó waalo ai ape.

Węike dakeróló ukulumó wuti hale yaletei

¹⁵ Téro, kale węike *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, ó hepen bemó atimané doasi fo fakeyóló duraalu,

“Take i hae mené tęteróló kaae taretei, fasó sóró mió da tęteróló kaae tare Taleró ama so whį tęteróló kaae tare whį Kerisotamoné tęteróló kaae tarapó.

Ai sekęné ama kaae tare ala kemeni, hąle yó tawaalopó,” yalepó.

¹⁶⁻¹⁷ Téro Kótó felekemó betere 24 whį disirape, atima tęteróló kaae taru betere *sea* taaróló, haemó deraapisa fóló mulu Kótóné doi sóró horóló duraalu,

“Mo doasi fotokų bole Tale Kótó, yaąa take bitiré wóló, miókélé hąle bettereiné dąné yaąaae mo kée dapó.

Ti noatepae, naao doasi bole fotokųné tęteróló kaae tare ala kaae salepó.

¹⁸ I hae kwia feamó betó mole so whįné fopaae butu betepa, naao fopaae bole ala sókó walepó.

Sukąle so whįkélé, naao kutó diratere kóló whįrapekélé, naao kae beteró betere so whįkélé, yaąaae wiyóló naao doi sóró horótu betere so whįkélé, mepaae doi munire so whį ó doi mole so whį fea tale yóló kwia melaaire be dę sókó wóló i mole ape.

Ai be dęmótóró i hae dorótu betere so whįkélé kwia melóló, doraalopó,” yalepó.

¹⁹ Atéyale kįlipaae Kótóné hepen-mó tęne momatere be tų tukwę fóló molepó. Atépa kelalemó, ai be tuąmó ama so whį tao saalopóló, mo dirii fo aseýóló muló betere *bokis* molepó. Tėru, epée fitąa yóo, be są kili kili yóo, doasi sapalaa dorowóo, bao doasi yóo, *ais* kaporó doasi besé tikitamo dorowóo yalepó.

12

Dowi wuli disóró betą sotamoné yale ala

¹ Mo doasi bete mole ala yaairemó, me alapaae dó faróló hepen-mó epa kelale ala wisinaale i ape. Betą soné ama deró betere kutita, ti mo sukatóróti deróo, ama hó aqmó wélié daayóo, 12 hęrerape ama topo tao deróo, epa kelalepó.

² Téro kale soné ama ere naale ųlumétepa saairaalu, kakóló sisó nuku beterepó.

³ Téro kale dere kaae, hepen-mó me alapaae dó faaróló depa kelaleteti me i ape. Sonaai wuli doasi disó kaae betepa kelalepó. Ama topo węikeró daayóo, sekę naase tamo daayóo, węikeró toporapemó doasi tęteróló kaae tare topo whįné deratere topo tao kaae deróo, yó molepó.

⁴ Ai sekęné ama disale fępo yaletikimó, sąmó daae mole hęrerape tamo fake hąle daapatei, betą fake haepaae torokó dorowalepó. Atéro, kale soné ere naale seretamótóró tao sóró nó deraairaalu, mo felekemó melaa yóló beterepó.

⁵ Atépatei, kale soné naale só mulalepó. Ai naalenéta, *aiyon kapa* fake nópulu tawóló daalu, i hae kwia kae kaemó betóló fale so whį ama tęteróló kaae tawaalopó. Kale soné ama naale seretamótóróti mo hapale Kótóné

tao sóró ama tẹteróló kaae tare doasi betere tikimó ątamo betámó titiyóló beteralepó.

⁶ Téro kale so ą whikélé bitini, ąle wópu mole haepaae botokó felepó. Ai haeta, kale so ą naale detepa, 1,260 be de ątuámó mené ą wisiyóló kaae tawópóló, Kótóné tukóló mulale tikipó.

⁷ Atéro, ó hepen bemó doakale bóe du betalepó. Maikel-né ama *ensel*-rape ipaae ąayóo, kale disó kaae wuliné ama *ensel*-rape upaae ąayóo, yóló bóe du betalepó.

⁸ Téyaletei, Maikel-ró ama *ensel*-rapetamoné fotokóné kale disó kaae wuliró ama *ensel*-rapetamo doló tẹteróló hepen-mó betere alakélé mo ti kemeralepó.

⁹ Atéro, kale disó kaae wuli i haepaae sóró taae deralepó. Ai wulita, mo taketi bitiré walepó. Ama doita, bóe dele dowi kepe ó Satan-pó. Ai sekénétóro, i hae kwia feamó betó mole so whi, dowi ąupaae ąlisóro fu beterepó. Ai sekéro ama *ensel*-rapetamo i haepaae taae deralepó.

¹⁰ Téro, hepen bemó etei fo fakeyóló depa wosalepó.

“Dą tẹteróló kaae tare Kótóné tao sere alakélé, fotokọ bole alakélé, ama so whi tẹteróló kaae tare alakélé, ama sóro betéro betere whi Kerisoné tẹteróló kaae tare alakélé, mió wóló mulapó.

Ti noatepae, betere dokọ Kótóné keletómó ąané ne norape ątamokélé, dikitamokélé só derótu betere seké ąkélé sóró taae deró beteralepó.

¹¹ Kale *Sipsip* hupu malené samearó Talené atimané betere bete ąupaae erótu betere alatamo ąkeamó yó mótu betalepó.

Atétu betere mó, atima dupakélé wiyóló taaréni, Kótóné ala betą ąle eraté fu betaleteiné, ne norapetamo bóe du betale seké mo ti dóló tẹteralepó.

¹² Atéremó, hepen be ątuámó betó mole whi ąi mo kée yóló ąainé sinitu betae.

Tépatei, ą hepen be taaróló ąi ątamo haepaae biti dorowaleteiné ąi ąamó betó mole so whiró doasi wej ąela ątuámó betere so whi ątamo ąi fea ‘Wió fo du betae!’

Ti noatepae, ai sekéné ama yaaire ala doa be ąemó yaalo meipóló kisipa mutu, ą doasi fopaae butapó,” yalepó.

¹³ Kale dowi disó kaae wuli ą i haepaae sóró taae deró betepa kisipa mutu, kale naale deale so daai sya felepó.

¹⁴ Ai so ą biti fópóló, Talené taketi donoróló muló betere whikélé bitini, ąle wópu mole tikipaae sę fópóló, doakale dukaané baase tamo ą melalepó. Atéro fóló betepa, wuliné ą me ala yaqsóro mepaae whirapené ą mo wisiyóló kaae taté fóló, ba fo sorené ąu ba fo ątuámó tukóló kemerópóló malepó.

¹⁵ Kale so atéro fupa, ą só fópóló dowi wuliné ama ąólómó doasi fotokọ wej tiki siriyó analepó.

¹⁶ Atéyalemó, kale so tao suraalu, haenétei ąóló ąsóro holóló, ai wej tiki nó deralepó.

¹⁷ Atéteremó, disóné kale sotamo mo doakale fopaae buturaalu, ai soné ama mepaae naale senaaletamo bóe daai felepó. Ti aita, Kótóné ama yé yóló muló betere foró, Yesuné ama yale alatamo mopóló erótu betere naale senaaletamopó.

¹⁸ Téro, kale disó kaae wuli ą fóló, wej fókumó daalepó.

13

Doasi węi kęła tuąmó sókó holale syaae kaae ęła

¹ Tęró ai węi kęła tuąmó syaae kaae ęła sókó hotepa kelalemó, topo węikeró daayóo, sekęrapekélé naase tamo daayóo, erepó. Ai sekęrape tómó tęteróló kaae tare doasiné deratere topo taorape deró beterepó. Ai toporape dokómó Kótó faletere doirape aseyóló dakerótua yó molepó.

² Ai syaae kaae ęłata, mo *leapat* kaae aęrutei, ama hęleke ti *beané* hęleke kaae daayóo, kólókélé, *laiyonné* kóló kaae daayóo erepó. Tęró, kale wuli disóné fotokókélé, ama tęteróló kaae tare alakélé, fea ala yópóló, sóró beteró betere alakélé, ai kale węimó sókó holale ęłapaae malepó.

³ Ai kale syaae kaae ęłané toporapekó betąmó, mo ti sukunei tọ daayaleteti, momó duniyale siri mupa kelalepó. Atére ala kilitu i hae kwia feamó betó mole so whį feané “Haió” yóló siraturaalu, kale syaae kaae ęłané ama dere alapaae tuę tiki tiróló sya felepó.

⁴ Ai kale disó kaae wuliné kale syaae kaae ęłané doasi fotokęi ala yópóló sóró daalaterale ala kolóló, so whį feané ai kale disó kilituraalu, “Ąta mo doa Taletóró,” hįtipó yóló, atima ą daale aqmó sukóló bituraalu, ama doi hale horalepó. Atétu yale kaae, “I kale węimó sókó horale syaae kaae ęlatamo de sęre? Ątamo mené bóe dele alakélé mo enénipó,” yóló dukirótu betalepó.

⁵ Tęró, ai kale syaae kaae ęłané bopé fake dere fokélé, Kótó faletere fokélé, so whį tęteróló kaae tare alakélé, yópóló mené ą fotokę sųmó melalepó. Ai sekę ą ai ala yópóló sóró beteratepa, eraté fu bituraalu, 42 wélié tuąmó eróló kemerópóló tę melalepó.

⁶ Ama kólómó dere foné Kótó eratere fokélé, Kótóné doi hęko eróló faletere fokélé, Kótóné ama hepen bemó ątamo betere whįrape faletere forapekélé du betalepó.

⁷ Tęturaalu, Kótóné atima dowi ala kemeróló kae beteró betere so whįtamo bóe daairaalu, ketekę buló só deraaitepa seséni, ama yaaire ala betą yópóló taalalepó. Kae kae fakekélé, kae kae tiki daae mole so whįkélé, kae kae be fo bole so whįkélé, tęteróló kaae dilikiyó mole hae kwiarapekélé, mo fea ama tęteróló kaae tanópóló mené ąpaae fotokę malepó.

⁸ I hae kwia feamó betó mole so whįné, kale syaae kaae ęła aqmó sukóló bitu, “Yąta Talepó,” du betaalo ai ape. Ti atimata, kale *sipsip* hupu malené mo ti betó tare *buk*-mó doi ašenire so whįpó. Ti ai *Sipsip* hupu maleta, i hae kwia keké naaipatei, dópólópó yóló muló betere hupu malepó.

⁹ Mepaae whį de wosęli daapata, ti i dere fo wosóló tuę muópóló yae.

¹⁰ Whį me detamo bóe duraalu, wae sóró *dipula* beteraalopóló tukóló muló betepa, ti mo atétóró yaalopó.

Whį me de bóe whįné bóe dele sepakené dópólópó yóló muló betepa, ti mo sepakenétóró daalopó.

Até yaairemó, Kótóné kae beteró betere so whįpaae sekęi alarape wapakélé, haepaae derepéni, diriyóló bitu, Talené ama ala betą ketekę buóló eró tawae.

Hae tuąmó sókó holale syaae kaae ęła

¹¹ Tęró yąlo kelalemó, hae dolomó syaae kaae ęła me sókó horalepó. Ai sekéné ama topomóta, *Sipsip* hupu malené sekę kaae daalutei, ama dere fo wosalemó, kale wuli disóné fo kaae yalepó.

¹² Kale haemó sókó horale syaae kaae ęłapaae folosóró węimó sókó horale sekéné ama tęteróló kaae tare ala melalepó. Atétepa, nalo wale sekéné ama

tęteróló kaae taru, kale folosóró wale sekéné doi eróturaalu, i haemó betó mole so whį feané kale sukįtei tokóló doasi siri mole seképaae Tale-ó, yóló doi sóró horóppóló sętu betalepó.

¹³ Ai kale sekéné amatei mo doakale kae kae kelemei alarape eróturaalu, so whį feané kaleletómó sikélé ó hepen be taaróló i haepaae dorowóppóló erótua yalepó.

¹⁴ Kale folosóró wale sekéné doi doasi mulóppóló mené ą fotokọ sųmó matepa, kae kae kelemei alarape erótu betalepó. Téturaalu, i hae kwiamó betó mole so whį fea dilikóló kópaae falatua yalepó. Téró, kale haemó sókó holale sekéné i haemó betó mole so whįpaae duraalu, sepake daayale tikimó doasi siri mole sekéné ama doi doasi muóppóló, ama aso sųróló aleale ąla daalae, yóló mulalepó.

¹⁵ Téró, kale folosóró wale seké sųróló aleale ąlané fo yóppóló, fomo bulaaire fotokọ mené haeró sókó holale seképaae malepó. Atépa, i hae kwiamó betó mole so whįné ai asopaae, Tale-ó yóló doi sóró horénitere so whį dóppóló, haemó sókó horale sekéné fotokọ sųmó bulalepó.

¹⁶ Ai sekéné, doasi doi mole whį ó doi munire whįpaaekélé, néli whį ó yoleale whįpaaekélé, hąle kọleané betó mole whį ó wae sóró kutó diratere whįpaaekélé, atimané turu naasemó ó kutirimó siri eróppóló yae yóló so whį feapaae sęyalepó.

¹⁷ Ai siritamo munipa, ti ąla dupu dere alakélé, ó dotonatere alakélé, mo yaalo meipó. Ti ai sirita, kale syaae kaae ąlané ama doi ó ama doipaae fó faróló ere *nambapó*.

¹⁸ Ti etei alata, mo hąle whįné tuęyaalo meitei, mo tuę tiki fosó fosó yóló dotoróę fale whįné beta sųmó taleyóló bete tuęnérapó. Whį me detamo, ama tuę tiki fosópa, ti kale syaae kaae ąlané *namba* taleyóló bete tuęnérapó. Ti ai *nambata*, mo whįné *namba*-pó. Ai sekéné ama *nambata* 666-pó.

14

Sipsip hupu maleró 144,000 so whįrapetamoné yale ala

¹ Téró yąlo kelalemó, ę daale felekepaae anóló Saion hasi fosómó kale *Sipsip* hupu male daapa kelalepó. Aimó 144,000 whįrapekélé, atima betámó daae molepó. Ai whįrape atimané kutirimóta, kale hupu malené doikélé, Alimané doikélé aseýóló dakeró beterepó.

² Téró yąlo wosalemó, hepen bemó sókó wale haleta, weį dou kąatu dere hu kaaeró be sapalaa dorowale hale kaaetamo depa wosalepó. Meta, *kita* kaae ąlarapené dere hale kaae depa wosalepó.

³ Téró, u kale whįrape atimané kale tęteróló kaae tare doasi betere tikipaaekélé, ą bopéróló betó mole douřó betere ąlarapepaaekélé, whį disirapepaaekélé, kese anóló daae muluraalu, kae kisi wole fo du betalepó. Ai wole fota, hąle mo whįné tuę yóló enénipó. I haemó dowi kwia saqsóró Kótóné tao sóró dupurale 144,000 whįrapené betą tuę yóló enérapó.

⁴ Ti ai daae mole whįrapeta, sorapetamo folokolei ala initu detere kaae, i haemó mole alatamo hosekénire whįrapepó. Ti noatepae, atimané betere ala folokole yaqsóró ó me alatamo hoseké yaqsóró mo hotowayóló kaae tawaleteiné. Ti ai whįrapeta, *Sipsip* hupu malené dere ala sya fóló erótu beterepó. Ai whįrape atimata, hąle mo so whį kuamó betó mupa, dupuróló Kótóro *Sipsip* hupu maletamopaae kale kutómó folosóró ųlumé dere ąla, Talepaae hąle matere kaae yóló melale 144,000 whįrapepó.

5 Atimata, kapala fo sawakélé muniru, me hąsókó fole alakélé inire whįrapepó.

Sore ensel-rapené yale ala

6 Téro ęalo kelalemó, *ensel* me kae ó sąmó sę kutu betepa kelalepó. Ai sekéneta, mo titóróti hąle betó tawaaire kisi fo wisi, i hae kwia feamó betó mole so whįpaae yó melaairaalu, tarepó. Ti ai fota, betą fake so whįpaae maaté yó melaai mei, kae kae *Gavman*-né tęteróló kaae tare so whįpaaekélé, kae kae fake so whįpaaekélé, kae kae be fo bole so whįpaaekélé, kae kae tiki daae mole so whįrapepaaekélé, yó melaaire fo wisipó.

7 Téro ama fo fake yóló duraalu, “Kótópaae winé sukuturaalu, ama doi betą doasi doi muópóló erae. Ti noatepae, ama fo tokótamo yóló taleturaalu, kwia melaaire suka kele i sókó wale ape. Tęrapa, ą aqmó sukóló bituraalu, ‘Aya Tale doasi-ó,’ yóló, ama doi betą sóró horótu betae. Ti amata, hepen beró sątamokélé, haekélé, doasi węi kęlakélé, fole węirapekélé aleyóló muló betereiteinépó,” yalepó.

8 Ai fo yale *ensel* folosóró fi tikimó, *ensel* me kae nalo sya fu bitu duraalu, “Kolokóló dorowóló a mole ape. Doakale doi mole Babilon be hulua kolokóló dorowóló mulapó. Ti ai nópu nokole so Babilon-néta, ama nópu nokole alané aleale keyaa fole *wain* węi hae kwia kae kaemó betó mole so whį feané nópóló melótua yale so, mió kolokó dorowóló ai mole ape,” yalepó.

9-10 Téro kale dere kaae, ai *ensel*-tamo fi tikimó, *ensel* me kae sya fu fo fakeyóló duraalu, “Mepaae whį detamo, kale syaae kaae ęlapaae ó ama aso kaae ęlapaae, ‘Doa Tale-ó,’ yóló aqmó sukóló bitu, atima kutirimó ó naasemó, ai ęlané siri eró betere whįrape ama doakale fopaae buló kwia matere węi nópóló melaalo ai ape. Ai *wain* węi mo węitamo hoseké ini, mo *wain* węitóró Kótóné fopaae butu kwia melaairetei, wutimó tepeyóló mulapó.

11 Atéro atima duku bituraalu, hotu betere sukulita, mo hąle holótóró tawaalopó. So whį de kale syaae kae ęlaró ama aso kaae ęlatamoné, doi sóró horó, ama doi mole siri sóo, ere so whį atima dętamo ó dilikitamokélé, sąa nóló betere ala mo yaalomeipó,” yalepó.

12 Kótóné kae beteró betere so whįné, ama yae yóló muló betere fo aqmó sukóló bitu, Yesuné ala eraté fu betaalopó. Ai tuąmó i kale bope yale sekęi alarape wapakélé, haepaae doropóló taaręni, hąle beleté fu betereiteiné ai ala mo sųmó eranęrapó.

13 Téro, hepen bemó i fo depa ęalo wosalepó. “I fo aseęyae. Mo mió kaae sóró Taletamo betąmó betere so whį sukutepa, ti atima Talené mo wisiró betęrapó,” yalepó. Kale Dęi Kepe Wisiné duraalu, “Mo dapó. Ti atimané depe tukó wei ala du betęretei taaróló, sąa nóló bituraalu, atimané yale alamó dupu saaire ala felekemó yaalo ai ape,” yalepó.

Haemó yó mole ęla ęlumętepa turukóló saairetei

14 Téro ęalo kelalemó, ę daalepaae anóló mo dęi sąko tómó, whįné naalema kaae betepa kelalepó. Ama topomó, tęteróló kaae tare doasiné deró betere *kold kapané* aleale topo tao deró bituraalu, ama naasené ęla ęlumętepa turukó suatere hekemeé wei fosó sepake tarepó.

15 Tépa, me *ensel* momatere bemó sókó wóló, kale sąko tómó betere sekępaae fo fakeyóló duraalu, “Naaó tare sepakené kale ęlumęre ęlarape turukóló sae. Ti noatepae, mió ęla ęlumępa saaire be dę i sókó wale ape,” yalepó.

¹⁶ Tétepa, kale sekéné tare sepakené i haemó ۇlumé yó mole ۇlarape fea felesé yólo turukó salepó.

¹⁷ Téró, me *ensel*-nékélé, hekemée wei sepake fosói tawólo, hepen-mó tene momatere bemó sókó walepó.

¹⁸ Atépa, Talepaae matere ۇla sukۇlaa dalatere tikimó si kaae tare *ensel* sókó wólo, kale sepake tare *ensel*-paae fo fakeyólo duraalu, “Naa ai tare sepake fosóné i haemó yó mole *wain* képi durape ۇlumérapa, sepemó tukólo siré kwęae,” yalepó.

¹⁹ Tétepa, kale *ensel*-né ama sepakené i haemó yó mole *wain* képi du felesé yólo turukó siré kwęyólo, kale képi du dętere doasi tikipaae taae deraale fae. Ti kale képi du dętere tikita, Kótóné ama fopaae bole ala kwia melaairaalu, dętu betere tikipó.

²⁰ Doasi he hulua aqró *wain* węi dętere tikipaae taae deratepa, atimané teiya teiya yaletikimó, samea doasi sókó felepó. Atéró sókó fele sameata, węi kaae dukulé holólo, *hos* hupuné fąlo aqmó depa sale dąleta, 300 kilomita şupó.

15

Węikeró ensel-rapenę węikeró doasi sekei alarape tapa kelaletei

¹ Téró yąlo kelalemó, hepen bemó mo doasi bete mole ala wisinaale yaairemó dere ala epa kelalepó. Ai kale kelale alata, i ape. Węikeró *ensel*-rape dokę mo kemeróturaalu so whę feapaae dowi sekei ala melaaire węikeró tapa kelalepó. Ai kemeróturaalu dere fota, ti Kótóné ama fopaae buólo kwia melaaire alarape mo ti kemeróturaalu, i węikeró alarapenę kemeraalopó.

² Téró yąlo kelalemó, *klas*-ró sitamo hosekérólo aleale węi kęla kaae belerepó. Ai węi fóku dęmóta, so whę mo fea hąle ۇla kaae daae mupa kelalepó. Ti aimó daae mole so whęta, kale syaae kaae ۇlaró ą şurólo aleale asotamokélé, ama doimó sere *namba*-kélé, ai alarapetamo bóe dóló tęterólo wale so whępó.

³ Kótóné ai daae mole so whępaae male *kita* kaae ۇlarape taruraalu, Kótóné kutó diratere whę Moses-ró kale *Sipsip* hupu maletamo doląanólo du betale wole fo i ape.

“Mo doasi fotokę bole Tale Kótóo, naao du betere alata, mo doasi sira yaai dere ala du beterepó.

Take keké nale alimó kaae sóró bitiré waleteikélé, mió i alimó bitiré faaireteikélé, tęterólo kaae tare Tale-ó, yąta, naao ere alatóro sya furaalu, mo dono taletu beterepó.

⁴ Tale-ó, whę me de yąpaae winé sukutu, naao ere alamó naao doi doasi muaalomeipólo de?

Betą whękélé yą kaae bitini, yąta dowi alakélé muni, mo kae betere Talepó.

Kae kae hae kwiamó betó mole so whę yą beterepaae wólo, yą aqmó sukólo bitu, Doa Tale-ó yólo dukirótu betaalo ai ape.

Ti noatepae, naao mo donoyólo taletu betere alarape take hirólo mualetei, mió so whę feané kolópólo hąkeamó muló beterepó,” yalepó.

⁵ Ai alarape yólo kemetepa kelalemó, ó hepen-mó momatere be tų tukwę fólo molepó. Ai momatere beta, Kótóné ama so whę tao saalopólo dirii fo muló betere kuti bepó.

⁶ Téro kelalemó, kale wẹikeró *ensel*-rape atimané wẹikeró sekei alarape tawóló ai momatere bemó sókó walepó. Atimané deró betere kutita, mo de tekée fóló kasa kasai *linen* kuti deró, *kold kapané* dokale to atimané deró betere kuti tẹteróló bopemó sóo, epa kelalepó.

⁷ Téro, kale douro betere ọlarapekó betané kale wẹikeró *ensel*-rapepaae *kold kapané* aleale wẹikeró okopoi nukurape dokoralepó. Ai nukurapemó, mo ti betó tare Kótóné ama kwia melaire fopaae butere ala faayóló molepó.

⁸ Kótóné ama ere ala wisinaale hąkearaterere alaró ama doasi fotokotamoné momatere be dolomó sukuli kaaróló faaneteiné, whi fókélé mo enénipó. Kale wẹikeró *ensel*-rapené tare wẹikeró dowi sekei alarape melóló kemenipatei, ai be dolopaae folo hapale honénipó.

16

Kótóné fopaae bole ala belere okopoi nukurape

¹ Téro yafo wosalemó, momatere bemó sókó wale foné kale wẹikeró *ensel*-rapepaae fo fakeyóló duraalu, “Kótóné fopaae buluraalu kwia melaire ala okopoi nukumó beleróló diaaọ ai taretei, haepaae sunée derale fae,” yalepó.

² Ai fo depa, kale kolosale *ensel* fóló ama tare okopoi nukumó belere ọla sóró fóló, haepaae sunée deralemó, kale syaae kaae ọlané siri eróló, ama aso aomó sukóló betó mole so whiné tikimó, dotopo yóló mo doasi dele su betaaire sonaaiei humu fulu deralepó.

³ Téro kolosale noma *ensel*-né ama tare okopoi nukumó belere ọla doasi wẹi kẹlapaae sunée deralemó, kale wẹi mo sameatóró alée felepó. Ai sameata, mo ti sukále whiné samea kaae hokoloipó. Até yaletikimó, wẹi kẹla tuámó betó mole ọlaraperó ere ọlarapetamo mo fea sisiraae felepó.

⁴ Téro, kale dou noma *ensel*-né ama tare okopoi nukumó belere ọla, doasi fole wẹiró amale wẹirapetamopaae sunée deralemó, samea alée felepó.

⁵ Téro yafo wosalemó, kale doasi fole wẹirape kaae tare *ensel*-né duraalu, “Naao taletere alata, mo donotóró tale yóló kwia materetei mo wisirapó.

Ti noatepae, yaata takekélé betóo, miókélé betóo iru, dowi ala mo betakélé munire Tale beterapó.

Téru, fo tokótamo yóló tale yóló kwia matere alata, mo donoyólótóróti ai yale ape.

⁶ Ti noatepae, naao kae betero betere so whiró naao fo eratere koló whirapetamo dale kwia tokó móturaalu ai sókó fele samea nópóló materetei, mo donorapó,” yalepó.

⁷ Téro yafo wosalemó, Talepaae moma yóló simó sukulaa dalatere tikimó etei fo yalepó.

“Mo doakale fotokọ bole Tale Kótó-ó, yaata mo fotóró bulu, naao tale yóló kwia matere alakélé mo donotóró dapó,” yalepó.

⁸ Téro, kale dou *ensel*-né ama tare okopoi nukumó belere ọla suka betepaae sunée deralemó, siné so whi dolo baalu sorokó faaire fotokọ mené sumó malalepó.

⁹ Atéro dokole si supuné atima tiki turó baalu sorokó felepó. Até dere supumó, Kótóné doi doróló ọ eratere fo du beterepó. Atimapaee atei kaae susupui ala eratepatei, atimané du betere dowi ala taaróló, tué tiki fetenipó. Téruraalu, Kótóné doi doasi muópóló eraaire alakélé hýyóló, dowaae fu betalepó.

¹⁰ Kale apo *ensel*-né ama tare okopoi nukumó belere ąła, kale syaae kaae ąlané tẹteróló kaae tare tikimó sunée deralemó, ai hae kwia fea dilikiyó felepó. So whį supumó atéro kakutu bitu, atimané hapetei turukóló nuku betalepó.

¹¹ Atimané tikimó daae mole humu dotoporó siné dale deteraatamomó kakutu bituraalu, hepen bemó betere Kótóné doi doróló, tekani fo du betalepó. Tétu, atimané yale dowi ala taaróló tuę tiki feteyóló betaalo hýyóló, dowi ala yaaitei dowąae fu betalepó.

¹² Kale apomi *ensel*-né ama tare okopoi nukumó belere ąła doasi fole Yupretis weįpaae sunée deralemó, kale suka hoterepaaeróló tẹteróló kaae dilikiyó mole topo whįrape waaire tų mulóturaalu, kale weį tiki dikąlepó.

¹³ Téro ąło kelalemó, sore dowi keperape sepéerape kaae beterepó. Ai dowi kepe atima, me wuli disóné ąłómó sókó wóo, me syaae kaae ąlané ąłómó sókó wóo, me Kótóné fopóló kapala fo yó matere whįné ąłómó sókó wóo, yalepó.

¹⁴ Ti ai keperapeta, kae kae kelemei alarape erótu betere sekérapepó. Doa fotoką bole Tale Kótóné ama tukóló muló betere doasi be demó, Taletamo bóe daaire whįrape mei ąąsóró, i hae kwia feamó tẹteróló kaae dilikiyó mole topo whįrapepaae bóe daalopa ape yóló, dape siré kutu beterapó.

¹⁵ “Térapa ęta, ąłémi nokole whį kaae waalo ai ape! Atéyaalopa, whį me de noke fió muni turukó holóló bitu, ama deratere kuti ą betere tikimótóróti muló betae. Atétere whį ą Talené wisiró beterapóló hajné sukąalo ai ape.

Ti noa ąąsóró mei, ama tiki daapi hąle furaalu hale ąąsóró dapó,” yalepó.

¹⁶ Téro, atima fóló kale topo whįrape dape siré kweyóló, Israel fake so whįné Hibru foné doi muló betere, Armakedon haepaae tourąle walepó.

¹⁷ Téro kale weįke *ensel*-né ama tare okopoi nukumó belere ąła są tó tuąmó sunée deralemó, kale momatere be tuąmó tẹteróló kaae tare doasi betere tikimó fo fakeyóló duraalu, “Mió ai kemeyale ape!” yalepó.

¹⁸ Ai fo yalemó, epée fitąa yóo, be są kili kili yóo, doasi sapalaa dorowóo, mo doasi bao yóo, yalepó. Take i haemó betale so whįné etei kaae bao depa mo kilinipó.

¹⁹ Ai bao duraalu, kale doasi be hulua tekeyóló sore fake daane fóo, i hae kwia feamó tẹ mole doasi be huluarapekélé kolokóló doropóo, yalepó. Kótóné kale doasi doi mole Babilon tuę muturaalu, ama dowi fopaae bole *wain* weį wutimó tepeyóló, kale so nópóló melalepó.

²⁰ Weįné bopéróló daae mole hae kwia fea daani, alu yó molepó. Doasi daae mole hasi fosórapekélé kelalemó daani, aluyó molepó.

²¹ Ó sąmó doasi *ais* kapo du kaaené whįrape teįya yaai dorowalepó. Ai dorowale *ais* kanerape seké ąąleta, 50 *kilogram*-pó. Atimapaae atei mo dowi sekę ala erateremó, Kótó eróló tekani fo du betalepó.

17

Syaae kaae ąła tómó betere somó yale fo

¹ Téro, kale weįkeró okopoi nuku tare *ensel*-rapekó betą ę beterepaae wóló duraalu, “Kale weįrape tómó betere doasi doi mole nópu nokole soné dere alamó, kwia melairetei ąło ąpaae yó melaalopa ape.

² Ai sota, i hae kwia fea tẹteróló kaae tare topo whįrapetamo nópu nuku betalepó. Téro, kale soné i hae kwiamó betó mole so whįkélé, nópu nokole *wain* wẹi melale tikimó topo doyóló keyaa fu betalepó,” yalepó.

³ Téro, ę kale Dęi Kepe Wisi tuąmó betepa, *ensel*-né so whįkélé bitini hąle kópu kaae fi tikipaae beleyóló sóró felepó. Aimó bituraalu kelalemó, betą so mo sonaai syaae kaae ọla tómó beterepó. Ai syaae kaae ọlané ama tiki turó, Kótó ąraterere doirape aseýó bopéroo, wẹikeró toporape daayóo, naase tamo sekẹrape daayóo, epa kelalepó.

⁴ Kale soné ama kutita, mo sonaairó sukutaıtamo deróo, ama aure ọlarapekélé, *kold kapané* alealeteiné hęre hęre yóo, mo doasi *moniné* sere kasa kasai kaneró du dui meleketamo sóo, erepó. Ama naasené tare *kold kapané* aleale wuti dolomó kelaalokélé mo sonaalei ọlaraperó ama nópu nokole alané bólutamo deyóló ọanó beterepó.

⁵ Ama kinóló mole doi kutirimó asęretei i ape.

DOASI BABILON-TA, NÓPU NUKU BETERE SORAPERÓ I HAEMÓ MOLE KELAALO MO SONAALEI ALARAPETAMONÉ HAMAPÓ.

⁶ Téro yąlo kelalemó, Kótóné ama kae beteró betere so whį atimakótei, mepaae Yesuné yale ala i ape yóló yó melateremó dale so whįné samea naletikimó kale so ą topo doyóló keyaa fu beterepó. Atétere ala kolóló, ę sira yale supó.

⁷ Atétepa, kale *ensel*-né ępaae duraalu, “Yą noatepa siratu bitute? Ai wẹikeró topo daayóo, naase tamo sekẹ daayóo, ere syaae kaae ọlaró ama sisó tómó betere sotamoné kinóló mole ala bete yąlo yąpaae hąkearóló yó matapa wosae.

⁸ Naao kelale syaae kaae ọlata, take betaletei, mió bitinipó. Tépatei, take mo apaae derepale wosono dolomó sókó holóló, ą doraai dąle muló betere tikipaae faalo ai ape. Mepaae so whį i haemó bitu, atimané doi take keké nale alimótei mo ti betere *buk*-mó munipó. Atére so whįné kale syaae kaae ọla kilituraalu, doasi sira yaalopó. Ti noatepae, take ą betepa kolóo, mió bitini alu yóo, nalo momó sókó wóo dereteinépó.

⁹ Naao ai kelale alata, mo kisipa tiki fosó fosóyóló dotoróę fale whįné betą bete tokóló kolóló tuęnérapó. Kale wẹikeró toporapeta, ti kale soné ama ero dée daalóló betere wẹikeró hae durapepó.

¹⁰ Me beteta, ti kale tẹteróló kaae tare wẹikeró doasi topo whįrapepó. Ai wẹikeró whįrapekó, aporó whįrape atimané tẹteróló kaae tare ala kemeyalepó. Até yóló betą whįné tẹteróló kaae tare ala betą hąle erapó. Atépa, nalo me whį wouraaalu, ama tẹteróló kaae tare ala sawa sukamó maaté kaae tawaalopó.

¹¹ Ai kale syaae kaae ọla take betaletei, mió bitinipó. ąta kale tẹteróló kaae tare wẹikeró doasi topo whįrapekótei, ąkélé atimatamo touróturaalu bokówalerópó. Ai wẹikeró topo whįrapetamo betąmó betereitei, ą doraai tukóló muló betere alapaae fu beteraapó.

¹² Naao kelale naase tamo sekẹrapené beteta, naase tamo tẹteróló kaae tawaaire doasi topo whįrapepó. Ti mió atimané tẹteróló kaae tawaaire ala sini, téyópó. Take atima doasi doi muópóló mené sóró beteraalopó. Atéro sóró beteratepa, kale syaae kaae ọlatamo betą bitu, sawa sukamó tẹteróló kaae tawaalopó.

¹³ Atima fea mo betą kisipatóró muóló, kale syaae kaae ọlapaae naaotóro kaae tawae yóló, fotokóro tẹteróló kaae tare alatamo melaalopó.

¹⁴ Ai fakerape atima touyóló kale *Sipsip* hupu maletamo bóe daalopó. Téyaalotei, kale *Sipsip* hupu malené atimatei dóló tẹteraalopó. Ti noatepae, ąta i haemó betó mole talerape tẹteróló kaae tare Tale betóo, mepaae hae kwia tẹteróló kaae tare topo whįrape tẹteróló kaae tare topo whį betóo, erapó. Atéru, ą sya fóló ama ala eró tare so whįta, ti ątamo betámó betaalopó. Atimata, ama ape yóló sókó su yóló, kae beteró betere so whįpó,” yalepó.

¹⁵ Téro, kale *ensel*-né ępaae duraalu, “Kale nópu nokole so betere weįrapené beteta, i ape. Kae kae tiki daae mole so whįkélé, kae kae touró betere fakekélé, kae kae *Gavman*-né tẹteróló kaae tare so whįkélé, kae kae be fo bole so whįkélé mo fea tómó, ai so ą beteraapó.

¹⁶ Kale syaae kaae ęlaró naase tamo sekęrapetamoné kale nópu nokole so hóróló, bóe daalopó. Atéturaalu, ama kuti fea sorokóló taae faróló tiki daapi hąle betepa, ama tiki mi fea sorokóló nóló diri hąle simó sukųlaa dópóló biliraalopó.

¹⁷ Ti noatepae, kale naase tamo sekęrape atima fea fo dokóló betą tuę mutu, atima tẹteróló kaae tare fotokọ kale syaae kaae ęlapaae melaalopó. Até yaaire alata, Kótóné ama eraalopó yóló muló betere fo dokonótu mo erópóló, atima tuąpaae bulaalopó.

¹⁸ Naaó ai kelale sota, i haemó betó mole topo whįrape tẹteróló kaae tare doasi doi mole be huluapó,” yalepó.

18

Babilon kolokóló derepele fo

¹ Ai ala yóló kemetepa, me *ensel* hepen bemó dorowou betepa kelalepó. Ai sekęné, fea ala ama tẹteróló kaae tawóló beteraapóló, mené ą sóró beteró beteraapó. ą tuámó ere kokóné sini dę wisinaale i hae kwia feapaae dęralepó.

² Téro, kale sekęné mo doasi fo fakeyóló fotokęiné duraalu, “Ai kolokó dorowóló mole ape! Kale doasi doi mole be hulua Babilon kolokóló dorowóló mulapó.

Ti ai sota, dowi keperaape betere be alée fóo, mepaae kae kae dowi keperaapéro hókolo yóló kelaalo mo sonaaiei barapetamo, betere tiki alée fóo erapó.

³ Ti noa betené mei, hae kwia kae kaemó betó mole so whį ai soné ama nópu nokole ala tokóló yateiné *wain* weį nóló, keyaa fu dere kaae du betalepó.

I hae kwiamó betó mole so whį tẹteróló kaae tare topo whįrapekélé, kale sotamo nópu nukua yalepó.

Ai soné ama doasi nẹlire alané, i hae kwiamó ęla ęla dotonóló duputu betere so whįné *moni* mo dekéro siré feleteiné nẹli whį betalepó,” yalepó.

⁴ Téro hepen bemó me i fo depa wosalepó. “Yąlo so whį-ó, ai sotamo betere so whį kua dolomó betereitei taaróló sókó ape.

Ama du betere dowi alarape diąpaae tokó melóturaalu, ama saaire dowi sekeį alarape diąkélé saqsórópa, taaróló ape.

⁵ Ti noatepae, ai soné Kótóné yóló muló betere fo tikale dowi ala muté holóló, hepen bepaae sókó horapó.

Atéremó, melaaire dowi kwia Kótóné keteréni, kisipa hąle yó tarapó.

⁶ Kale soné ama melatua yale weį ąpaae tokó mótu, ama male sų tómó me beleróló ątei nópóló melae.

7 Kale so ą doasi doi mulapóló, wisi wisi ąla dekeró nuku betale sųtóró, susupui alaró deķené sukutere alatamo sópóló melae.

Ama tuę tiki tuąmó bopé fake dere ala bulu, ‘Ęta, mo doasi tęteróló kaae tare topo so hetereteiné ę wulia so betepapakó woletere ala enénipóló,’ kisipa mutu beterańpó.

8 Atęreteiné, mo betą sukamó ama sópóló ąale muló betere seķęi alarape ąsókó feni, mo saalo ai ape.

Ai alarapeta, i ape. Sukutere alakélé, deķené sukuturaalu wole yaaire alakélé, wotené sukutere alakélé, tiki siné dóló sukųlaa dokole alakélé, ai ala fea mo amatóró saalo ai ape.

Ti noatepae, ai somó dowi kwia melaaire Tale Kótóta, mo doasi fotoką bole bete Taleńpó,” yaleńpó.

9 Ai sotamo nópu nokole ala yóo, ama wisi wisi ąla sóo, du betere tęteróló kaae tare topo whįrapené ai kale so dukuraalu, hotere sukuli kelaleńpó. Atętepa, atima kale so deķené sukóló woletu betaalopó.

10 Kale so atéró duku bitu, susupu sóró kaketu betere alamó, atima witu-raalu, tika mo umó daae mulu, i fo yaalopó.

“Mo doa wió! Doasi doi mole be hulua-ó, wió yae!

Doasi fotoką bole be hulua Babilon, ąą doraalopóló tukóló muló betere alata, betą sukakelemótóró mo ti doróló ai kemeyale ape.”

11 I hae kwia feamó ąla ąla dotonóló duputua yale whįrapené kale so dokole kolóló, deķené sukuturaalu, moló-u yaalopó. Ti noatepae, atimané ąla ąlarape take yale kaae whįrapené momó kae duputimipó.

12-13 Atimané atéró dotonótu betere ąla ąlarape i ape. *Kold kapa, silpa kapa*, doasi *moni* sere kasa kasai kanerape, meleke kaae, du dui ąla, *linen* kuti wisinaale, sukutąi kuti, *silk* kuti, sonaa kutikélé, fetera kaae ąla *sitron* nikélé, hupu seķené aleale kae kae ąlakélé, doasi *moni* sere nikélé, *brons kapa, aiyon kapa*, be tętere kane fake wisinaalekélé, *sinamon* fetera kaae ąlaró mepaae kae kae fetera kaae ąlatamokélé, simó bilitepa felé ķęlaa wale ni sekaę kaae ąla mura ni feķélé, *frenkensense* ni feķélé, *wain* weķikélé, *Olip* ni duné aleale *welkélé, flawa* wisinaaleró *whit*-tamokélé, *bulmakau* hupuró *sipsip* huputamokélé, *hos* hupuró ama sųyóló só kotere ąlatamokélé, wae sóró kutó diratere so whįró ąale mo betere so whįtamoné tikiró asotamokélé dupu yaalopó.

14 Atimané i fo yaalopó. “Naao senée du betale ni du mo ti aluyaleńpó. Naao wisi wisi ąlaró néli butukutu betale ala wisinaaletamo aluyaleteiné momó kae kelaalomeipó.”

15 Téró, ai kale dosąayale ąla ąlarape dotonóló néli botokó fu betale whįrape atima kale so doasi susupu sóró kaketu betere alamó, atima witu-raalu, tumó daae mulu, deķené sukóló fakeyóló etei wole fo yaalopó.

16 “Doasi wió yae! Doi mole doasi be hulua-ó,

ąą tuąmó betó mole so whinė aure ąla ąlarape i ape. *Linen* kuti wisinaalekélé, sukutąi kuti, sonaa, *kold kapa*, doasi *moni* sere kaporó du dui melekerapetamoné au wisinaale yóló néli whį betaletei, mió wió yae.

17 Doasi *moni* sere wisi wisi ąla fea ąleke sukamótóró doyóló ai kemeyale ape.

Doasi wej nuku só kotere so whjkélé, ai nukumó kotere so whjkélé, nuku tuąmó kutó ditere so whjkélé, *moni* saaire kutó ditere so whjkélé, mo fea tumó kese anólo daae muaalopó.”

18 Kale so dukuraalu hotere sukuli kolóló, atimané i fo yaalopó. “Atei kaae doi mole doasi be hulua wisinaaleta, me kae mei, mo betątóró ęęnapó,”

19 Atęęępa, deķęné sukuturaalu, atima hae diyóló, etei wole fakeyóló du betaalopó.

“Wiól! Doasi doi mole be hulua-ó, wé! naao teyae.

Ai soné doasi wej nuku talerape atima *moniné* doasi néli whj beteralepó. Téyale sotei, hąleke sukamó ą mo ti doyalepó.

20 Ó hepen bemó betó mole doasirape-ó, ai sopaae eratere alamó dią hajné sukutu betae.

Kótóné dowi ala kemeróló kae beterale so whjkélé, *aposel* whjrapekélé, Kótóné fo eratere kóló whjrapekélé, hajné sukutu betae.

Ti noatepae, ai soné diąpaae erale seķęi alamó, kwia Kótóné ąpaae tokó melalepóló, dią hajné sukutu betae.”

21 Téró, doasi fotokó bole *ensel*-né mo doasi kane fake tao sóró doasi wej ķęla tópaee taae deróló duraalu,

“I doasi kane taae derótu dere kaae, kale doi mole Babilon be hulua kolokó dorowóló, mo ti doratere be, momó kae ęęyaalomeipó.

22 Yą tuąmó *kita* kaae ęlané halekélé, wole fokélé, fó wutiné haleró *kapané* aleale ukulumó wutiné haletamo momó kae wosaalomeipó.

Be ęęęere ala ó nuku wisiratere ala ó kae kae fosó fosótere whjrape mo feata, Babilon yą tuąmó mo kolókelé yaalomeipó.

Whiti o du derąketuraalu, kane fakené halekélé, momó kae wosaalomeipó.

23 Kale *lamp* şané đęrótu betereęęi, momó kae đęraalomeipó.

Soró whjtamó dokóló ęla deturaalu, hęķese detere fo momó kaae wosaalomeipó.

Naao ęla ęla dotonóló duputua dere whjrapeta, i haemó doasi doi mole whjrapepó.

Naao isi whjné dere alané kae kae *Gavman*-né ęęęeróló kaae tare aqmó betó mole so whjkélé, fea kópaee ąlisóró fu betalepó.

24 Kale so tuąmó, Kótóné fo eratere kóló whjrapekélé,

Kótóné ama kaae beteró betere so whjkélé, bóęné mępaae i haemó betó mole so whj dale sameakélé ą tuąmó mupa kelalepó,” yalepó.

19

Talené doi hale sóró horąpóló yae!

1 Ai ala yóló kemetępa wosalemó, ó hepen bemó so whj mo hąle ęla kaae wó muluraalu fo tiki whaa du betalepó. Atéró duraalu,

“Talené doi hale sóró horae.

Mo ti aluyaąsóró tao sere alakélé, ama ere alané doasi doi mole alakélé, fotokó doasi bole alakélé, bete Tale đąné Aya Kótó ątórótipó.

Ti noatepae, ama taleyóló só deratere ala hąko ini, mo alatóró sya furaalu, dono taletua đapó.

2 Atęęęuraalu, kale doasi doi mole nópu nokole soné ama du betale alané i haemó betó mole so whj kópaee faróló doralepó. Até yale alamó, Kótóné ama kutó diratere whjrape dóló sókó fale sameamó kwia tokó malepó,” yalepó.

3 Téro atimané momómo fo fakeyóló duraalu,

“Talené doi hale sóró horae.

Kale so duku bituraalu hotere sukuli tukókélé ini, hąle holótóróti tarapó,” yalepó.

4 Ai fo deremó, kale 24 whį disiraperó kale doyró betere ąlarapetamo kale teteróló kaae tare doasi betere tikimó deraapisa fóló fió mulu fo fakeyóló duraalu,

“Mo kée, Talené doi hale sóró horópóló yae!” yalepó.

5 Tétepa, kale teteróló kaae tare doasi betere tikimó sókó wale foné duraalu, “Talené kutó diratere so whįrape-ó, dią ąpaae winé sukóló, doasi doi mole so whįró doi munire so whįtamo feané dą teteróló kaae tare Kótóné doi hale sóró horótó betae,” yalepó.

6 Tétepa yało wosalemó, so whį mo hąle ąla kaae wó muluraalu dere fo tiki whąata, mo doasi węi doų ątatu dere hu kaaeró doasi be sapalaa dere kaaetamo yóló duraalu,

“Talené doi hale sóró horae.

Dą kaae tare doasi fotokọ bole Kótóné ąla ąla fea amatóró teteróló kaae tareteiné ama doi hale sóró horae!

7 Dą fea hąjné sukóló hękeseturaalu, ama doi doasi muópóló hale sóró horaalopa siépe.

Ti noatepae, kale *Sipsip* hupu malené so dokaaire be dę sókó wapa, kale sekéné dokaaire soné ama auyaaire ąla ąla donoróló muló betera pó.

8 Kale so ą derópóló, fokó fale dęi *linen* kuti wisinaale melalepó,” yalepó.

Ti ai kale dęi *linen* kuti wisinaaleta, Kótóné ama kae betere so whįrapené du betale mo donoi alapaae dó faróló erapó.

9 Tétepa, kale *ensel*-né ępaae duraalu, “I fo aseyaae. Kale *Sipsip* hupu malené so dokaairaaló, ąla deyaalopa ape,” yóló dape sere so whį mo doa hąjné sinópóló yae. Téro ama duraalu, “Ita, Kótóné ama kólómó sókó wale fotóró dapó,” yalepó.

10 Até deremó, ę ama hó aqmó deraapisa fóló fió mulu, ąpaae moma yaai yalepó. Atéyalemó, ama duraalu, “Atékese! Ęta, yąró Yesuné yale ala mopóló eró tare so whįrapetamo dą betą kutó diratere seké pó. Tétepa, Kótó aqmó sukóló bitu, ąpaae betą moma yae. Ti noatepae, Yesuné yale ala etérópóló yó matere alané Kótóné kóló whįrapené dere fo fea bete hąkearótu betera pó,” yalepó.

Dęi hos hupu tómó betą seké whį betepa kelale fo

11 Téro yało kelalemó, hepen be tų tukwę fóló, dęi *hos* hupu ę daalepaae anóló daalepó. Ai hupu tómó betere whį mo foné betetóró bitu, Talené ala eró tare Seké pó dua dapó. Ai sekénéta, fo tokóló taletere alaró bóe dele alatamo, mo donotóró dua dapó.

12 Ama keleta, mo si mi kaae buó, ama topomó kale teteróló kaae tare doasiné deró betere topo taorape deró, erapó. Ama tikimó ase yóló muló betere doita, mo whį betąnékélé tuęni, ama betą tuęrapó.

13 Ama deró betere kutita, samea belere dolopaae deróló sókó sale kuti deró betera pó. Ai sekéné ama doita, ti Kótóné fopó.

14 Hepen bémó bóe dele *amirape* atimané deró betere kutita, mo fokó fale tikimó dęi *linen* kuti wisinaale deróló, dęi *hos* hupurape tómó betóló, kale sekéné sisómó wó tarepó.

¹⁵ I hae kwia feamó betó mole so whıtamo bóe dóló tẹteraairaaluu, bóe dele fosóí sepake ama kọlómó sókó wapa kelalepó. “Amata, *aiyon kapané* aleale nópulu taru, haemó betó mole so whı fea ama tẹteróló kaae tawaalopó,” Ai sekénéta, mo doasi fotokọ bole Kótóné dowi fopaae buló, kwia melaaire *wain* képi du weı dọtere tikimó teıya teıya du beteraıpó.

¹⁶ Ama deró betere fıloi kutiró *fasatamomó* etei doi asereıpó.

TẸTẸRÓLÓ KAAE TARE WHİRAPE KAAE TARE DOASI BETÓO,
I HAEMÓ DOASI ỌLA ỌLA TALERAPE TẸTẸRÓLÓ KAAE TARE TALE BETÓO,
erapó.

¹⁷ Téro ọọlo kelalemó, betą *ensel* suka ke tómó daalu, kale sikimó sé kotere barapepaae fo fakeyóló duraalu, “Kótóné ama doasi ọla deyaalopa, dią fea betąpaae tourąle ape.

¹⁸ Ti hąle mei, Kale tẹteróló kaae tare doasi whırapekélé, diki tare whırapené topo whırapekélé, mo doasi fotokọ buló bóe dele whırapekélé, *hos* hupuraperó ai hupu tómó betóló kotere whırapetamokélé, mo hąle betere so whıraperó wae sóró betere so whırapetamokélé, mo doasi doi mole whıraperó doi muni hąle betó mole so whırapetamokélé, i dosąayale so whırapené tiki mirape dią naasepólópa, tourąle ape,” yalepó.

¹⁹ Téro ọọlo kelalemó, kale *hos* hupu tómó betóló wale whıró ama bóe dele *amıra*petamo atima daae molepaae, kale syaae kaae ọlaró hae kwia fea tẹteróló kaae dilikiyó mole doasi topo whırapetamokélé, atimané bóe dele whırapekélé touyóló, bóe daai wou betepa kelalepó.

²⁰ Téyaletei, kale syaae kaae ọlaró, Kótóné ama kọló whıpóló kapala fo yó matere whıtamo tawóló dokóló mulalepó.

Ti ai kale kapala fo yó matere kọló whıné kale syaae kaae ọlané doi doasi muópóló kae kae kelemei alarape erótu betalepó. Ti ama ai kelemei alarape yó melaetikimó, syaae kaae ọlané siri sóo, ama aso aqmó sukóló bituraalu, dukiraterere fo yóo, du betale so whırape kópaae fıpóló dilikitu betale whıpó. Téro, ai kale dokóló mulale seké tamo, betepatei doasi *sulpa* si duku betere weı kéla belerepaae taae deralepó.

²¹ Téturaalu, atimaamoné bóe dele whırapete, kale *hos* hupu tómó betóló wale whıné kọlómó sókó wale sepakené mo fea dóló muó mupa, barapené tiki mi nóló depe watamo fua yalepó.

20

1,000 ba fo tuąmó yaaire ala

¹ Téro ọọlo kelalemó, ó hepen bemó *ensel* dorowou betalepó. Ai sekéné ama naasenéta, mo apaae derepale osono dolo tų kinaaire *kiró* mo doasi *sein* képitamo tarepó.

² Ai *ensel*-né kale wuli disó botokọ sóró tawalepó. Ai disóta, mo taketi bitiré wale wulipó. Ama doita, Satan ó Kótótamo bóe du betere dowi kepepó. A dokóló muló betepa 1000 ba fopi kemeraairaaluu dokalepó.

³ Téro, *ensel*-né kale wuli disó tawóló, mo apaae derepale osono dolopaae sóró taae deróló, tų kinóló diriraterere ọlané mo ti diriralepó. Ti aita hąle mei, i hae kwiamó betó mole so whı ama momó kae dilikóló kópaae falaqsóró, 1000 ba fo tuąmó hąle beteralepó. Ai ba forape kemetepa, kılıpaae sawatamo sukamó maaté a sókó daalóló, hąle beterópóló eraalopó.

⁴ Téro ọọlo kelalemó, tẹteróló kaae tare doasi betere *searapemó* fo tokóyóló taletere whırape betó molepó. Aimó, Yesuné yale alarape i ape, yóló yó

matere foró Kótóné fotamo yó materemó, depa tikale so whjné keperapekélé, betó mupa kelalepó. Ti ai so whjrapeta, syaae kaae ɔlaró ama asotamo aqmó sukóló bitu, dukiraterere fo ini yóo, ama siri atimané kutirimó ó naasemó dakeraterere hó dua yóo, yale so whjrapené keperapepó. Ai sekérape atimata, kepaayóló bituraalu, Yesu Kerisotamo betámó 1000 ba fo tuámó tẹteróló kaae taté fópóló sóró beteralepó.

⁵ Téro, kale hąle sukąle whjrape atima hapale kepaani, 1000 ba fo kemeyale kılipaae, ti kepaayóló betó muaalopó. Ti aita, folosóró kepaayóló betereiteipó.

⁶ Ai kale folosóró kepaayóló betere so whjta, Kótóné ama kae sóró beteró betereiteimó, mo hąiné sukóló betó mulapó. Tamo dakoróló sukutere alané atimapaee me sekei ala eranénipó. Téni, atima Kótóró Yesu Kerisotamopaae momaraterere so whj bituraalu, ątamo betámó tẹteróló kaae taté fóló 1000 ba fo kemeyaalopó.

Satan doasi dele tuqmó beteraaire fo

⁷ Téro ai kale 1000 ba fo kemetepa, Satan ą *dipula* beteraletei fópóló sókó daalaalopó.

⁸ ą atéro sókó daalatepa furaalu, i hae detene fale douřó kwiamó betó mole Kok fake so whjřó Makok fake so whjtamokélé dilikóló, dape siré kweyóló bóe daai, betąpaae tourąle waalopó. Ti ai so whj, fea touróturaalu, wej atiką sųpó.

⁹ Ai tourale *amirape* atima, delaapemó daayóló doasi mulure hae tiki mo sųřóló wou, Kótóné ama so whj betere tiki boperóló betó molepó. Ai so whj betere tikita, ti Kótóné ama yaala sókó fóló mole be huluapó. Atima atéro be naai boperąle wóló betó molemó, ó hepen bemó si sókó dorowóló atima mo fea doló kemeralepó.

¹⁰ Ai kale siné doló kemerale so whj dilikąle Kótótamo bóe du betere dowi kepe ąta, kale *sulpa* si dó tare wej kęla belerepaae taae deralepó. Take kale syaae kaae ɔlaró Kótóné ama kóló whjřóló kapala fo yó male whjtamó taae derale kaae ąkélé atéro taae deralepó. Atima atéro bituraalu, diktamokélé, deątamokélé, doakale dele doasi sóró kaketu betere alata kemekélé ini, hąle yótóřóti tawaalopó.

Sukąle so whjtamó fo tokóló tale yaaire fo

¹¹ Téro, kale tẹteróló kaae tare doasi betere dej *sea* kolóo, ai *sea* tó mó betere seké kolóo, yalepó. I haeró sątamota, ai kale doasi kilitu botokó feletei, kinaaire tiki meipó.

¹² Téro yąlo kelalemó, take sisiraae fele doasi doi mole so whj ó doi munire so whj, doasi betere tikipaae anóló daae molepó. Atima atéro daae mole tuámó, *buk*-rape ąaae faróló muó molepó. Me ąaae faróló mole *buk*-ta, mo titóřóti betó tare *buk*-pó. Take kale sisiraae fele so whjrape atimané yale alarape fea kale *buk*-rapemó aseýóló moletei, kolóló taleyalepó.

¹³ Kale wej nóló sisiraae fua yale so whjta, doasi wej kęlané dotonale holóo, mo sukutere so whjrape fóló betere bemó betó mole so whj kélé, ti ai benétei dotonale wóo, sukutere alané tao tare so whjrapeta, ti ai alanétei dotonale wóo yalepó. Atéro wóló betó mupa, atima dokọ feané yale ala donotóřó taletua yalepó.

¹⁴ Téró, kale sukutere alaró sukále so whįrapetamo betó mole tiki kale doasi si duku betere węi kęła belere dolopaae taae deralepó. Ti ai si duku betere węi kęlapaae taae deraleteita, tamoróló sukutere tikipó.

¹⁵ Téró, mo ti betere *buk*-mó doi munire so whį kale si dó tare węi kęła dolopaae taae deralepó.

21

Kisi Jerusalem be

¹ Téró yalo kelalemó, me i ala erepó. Take mole haeró hepen betamokélé kemeróturaalu doasi węi kęlakélé kemeralepó. Téturaalu, kisi hepen beró haetamo sókó wóló mupa kalalepó.

² Téró yalo kelalemó, dowi ala betakélé munire kisi Jerusalem be hulua wisinaale, Kótó betere hepen be taaróló dorowou betalepó. Ai be huluané ama ere alata, so seimale ą whįtamo dokaai kolóló kokóné sukį kuti wisinaale derótu dere kaae erepó.

³ Téró yalo wosalemó, kale tęteróló kaae tare doasi betere tikimó fo fakeyóló duraalu, “Mió, Kótó ą betere be dorówóló so whįtamo muóo, ąkélé atimatamo betóo, yaalopó. Atéru, atima ama so whįtóró betepa, Kótó atimatamo betámó bitu, atima tęteróló tare Tale betaalopó.

⁴ Atéró, so whį feané wole kaae ai sekéné helekóló kópuraalopó. Tétu, sukutere alakélé, dekené sukóló wole dere alakélé, moló hu dere alakélé, dele sere alakélé, momó kae yaalomeipó. Ti noatepae, folosóro yale alarape fea mo ti kemeró betereteinépó,” yalepó.

⁵ Téró kale tęteróló kaae tare tikimó betere doasiné duraalu, “Fea ęła fea yalo kae kisi aletu beterapó! Térapa, yalo i yale fo naao aseyaee. Ti noatepae, i dere fota, mo yaai dere ala dapóló diaaq tuę tiki tiranérápó,” yalepó.

⁶ Téró ama ępaee duraalu, “Ai alarapeta, fea ai yóló kemeyale ape. Ęta, *Alaparó Omekatamo* bituraalu, kaae sereteiró kemeratereteitamo, mo ętórótípó. Whį me de węi nokole depa, mo ti betó tare tikimó wó tare węi me ęlané dupuni, hąle nópóló yalo melaalopó.

⁷ Whį me de ą tu wisipaae faai fełalemó, sesętepakélé hepée taae faróló wale whįné i ęła ęlarape fea take ama saalopó. Téturaalu, ę ą tęteróló kaae tare Kótó betóo, ą yalo naale betóo yaalopó.

⁸ Téretei, atimapaee me sekeį ala eraqsóro witu, ę taaróló fele so whįkélé, whįné sotamo dere ala kaae yóló whį hamomatamotei dowi ala du betere so whįrapekélé, whį dele whįrapekélé, nópu nokole so whįkélé, kapo nipaae momatere alaró herei whétamoné whį dele so whįkélé, kapala fo dere so whįkélé, mo fea atima betaaire tikita, *sulpa* si duku betere węi kęła ai ape. Ti aita, atima tamoróló sukąaire alapó,” yalepó.

⁹ Mo kemeróturaalu melaaire węikeró sekeį alarape belere nuku tare węikeró *ensel*-rapekó betané ępaee duraalu, “Kale *Sipsip* hupu malené dokaaire so, yalo yąpaee yó melaalopa, kelaai ape,” yalepó.

¹⁰ Ai fo deremó, Dęi Kepe Wisiné ę fotokę bulatepa, kale *ensel*-né mo doasi sokore hasi fosópaae beleyóló sóro holalepó. Atéró sóro holóló beteró bituraalu, dowi ala mo betakélé munire be hulua Jerusalem, Kótó betere hepen be taaróló ai dorowou beterapa, kelaee yóló yó malepó.

¹¹ Tętepa yalo kelalemó, ai kale be huluaata, Kótóné ama ere dę wisinaale dęyó faralepó. Atéró ere dęta, mo doasi *moni* duputere kanené kasa kasare dę kaae erepó. Mo hąle kaponé ere dę kaae mei, *jaspa* kanené

dę kaaetórótipó. Mo hųkukuléké ini, *klas* kasa kasa kaae yó fi *jaspa* kane wisinaalené ere dę kaaepó.

¹² Ai be huluata, doasi dopóku ópaae horóló deyóló boperó beterepó. Ai dopóku tuąmóta 12-tų dolorape móo, ai tų kaae diliki yóló 12-*ensel*-rape daa yóo, ai tų serekemó 12-Israel fakené doirape ase yóo, erepó.

¹³ Ai dopókumó suka hoterepaaeróló tų sereke sore muóo, suka doropolepaaeróló tų sore muóo, *saot* dępaaeróló sore muóo, *norti* dępaaerólókélé, sore muóo erepó.

¹⁴ Ai kale be hulua boperóló dere dopóku 12-ró kapo fakerapené mukuté mulaté horepó. Ai 12 mukuté mole kane fake tómó, kale *Sipsip* hupu malené sóró betero betere 12 *aposel* whįrapené doi asęrepó.

¹⁵ Ętamo kale fo yale *ensel*-né kale be huluakélé, dopóku dereteikélé, tų serekerapekélé fea sųróló dąle saairaalu *kold kapané* aleale dotó tiki tarepó.

¹⁶ Ai be huluata etéró tęyóló muló beterepó. Filipaaró betereiteiné dąleró doló faló betereiteiné dąletamota, ti mo betą kaaetórótipó. Kale sekéné ama dąle saai tare dotó tikiné be hulua sųróló dąle saleteita, doló faló betereiteikélé, filipaaró betereiteikélé, ópaae horeiteikélé, mo betą kaaetóró 2200 *kilomitapó*.

¹⁷ Téró kale dopóku hapólu eretei ama dąle saleteita, 65 *mita*-pó. Ti ai *ensel*-né ama dąle sere alata, me kae mei, mo whįné dere kaaetóró yalepó.

¹⁸ Ai kale be hulua boperóló dere dopókuta, *jaspa* kanené aleyóo, be hulua, ti *kold kapa* wisinaalené aleyóo erepó. Ai kale *kold kapata*, hųkukuléké ini, mo kasa kasa yó fi pó.

¹⁹⁻²⁰ Ai be hulua boperóló dere dopóku mukuté mulaté hore kapo fakerape auraairaalu, mo doasi *moniné* duputere kae kae kasa kasai kanerapené auró beterepó. Folosóro kaae suraalu, muló betere mukuté *jaspa* kanené auróo, 2 ti *sapaia* kanené auróo, 3 ti, *kalsitoni* kanené auróo, 4 ti *emerald* kanené auróo, 5 ti *sadoniks* kanené auróo, 6 ti *kanilian* kanené auróo, 7 ti *krisolait* kanené auróo, 8 ti *berl* kanené auróo, 9 ti *topas* kanené auróo, 10 ti *krisopres* kanené auróo, 11 ti *jasint* kanené auróo, 12 ti *ametes* kanené auróo, erepó.

²¹ Kale ai dopóku 12 tų serekerapeta, 12- du dui meleke *perl*-né alée molepó. Ai tų sereke dokęta, mo betą *perl* doasiné alée mulapó. Be hulua tuąmó fale tųta, *kold kapa* wisinaale mo kasa kasai *klas* kaaené aleyóló molepó.

²² Ai be hulua tuąmó Kótópaae momatere be betą kilinipó. Ti noatepae, doasi fotokę bole Tale Kótóro kale *Sipsip* hupu male atimaamota, ti ai be hulua tuąmó ere momatere betórótipó.

²³ Ai be huluumó Kótóné ama ere alané dęró kale *Sipsip* hupu malené dętamo eró betereiteiné, suka dęró wélié dętamo mo yąyą inipó.

²⁴ Ai be huluumó dęyó fale dęné, i haemó betó mole so whį fea diliki dolomó kutu betaqsóro, ai dęné dęraalopó. I haemó tęteróló kaae tare topo whįrape, atima mo kelaalo kokóné sini ala wisinaale sóró wóló ai be tuąmó mullaalopó.

²⁵ Ai be hulua tuąpaae faaire tųrape kinókélé ini, mo hąle tukwę faróló muló betaalopó. Ti noatepae, aimó diki dere ala muni, dętóró yó tareiteinépó.

²⁶ Kae kae hae kwiamó betó mole so whįné doasi doi mutere alaró, kelaalo kokęi ala wisinaaletamo sóró wóló ai be hulua tuąmó mullaalopó.

²⁷ Dowi ala mole whį ai be hulua tuąmó sókó faalomeipó. Halei ala dere whįraperó, kapala dilikitere so whį betąkélé ai be hulua tuąpaae mo sókó

faalomeipó. Kale *Sipsip* hupu malené mo ti betere *buk*-mó doi mole so whį betą ai be hulumąó fóló betaalopó.

22

Mo ti betó tawaaire węi

¹ Těró, kale *ensel*-né ępaae mo ti betó tawaaire fu betere kikisi węi kelaai ape yóló yó melalepó. Ai fole węita, Kótóró kale *Sipsip* hupu maletamoné tęteróló kaae tare doasi betere tikimó sorokó wóló, ai be hulua tuąmó fale tu seraa fu betepa kelalepó.

² Ai węi fóku uté dęró, ité dętamomó mo ti betó tare ni daalepó. Wélié dokó fea ai niné du oletua dapó. Ai niné ama sókuta, i hae kwiamó betó mole so whį tuąmó mole kae kae sekęi alarape fea i ni sóku fotokóné sųmó wisiranęrapó.

³ Take so whįné yale dowi alamó Kótóné erale sekęi ala ai be hulumąó momó kae muaalomeipó. Kótóró *Sipsip* hupu maletamoné tęteróló kaae tare tiki ai be hulumąó mupa, ama kutó diratere so whįné ama erae dere ala erótu betaalopó.

⁴ Atimané ama kelepa kolóo, ama doi atimané kutirimó asę yó fóo, yaalopó.

⁵ Aimó be dikitere ala momó kae muaalomeipó. Atima suka dę ó są dękélé, ęąąatere ala mo enénipó. Ti noatepae, atima dę tuąmó betęrópóló Tale Kótóné ama ere dęné dęró betaalopó. Atéro bituraalu, betere dokó fea atimanékélé, fea ala fea tęteróló kaae taté fu betaalopó.

⁶ Tale ąta, ama koló whįrapené keperape tęteróló kaae tare Kótó betęrapó. Atėru, mo felekemó eraaitere ala ama kutó diratere so whįpaae ene fępóló, ama *ensel* atima beterepaae dotęyalepó, yalepó.

Yesu walapóló ere fo

⁷ “Ę mo felekemó waalo ai ape. Kótóné i ala eraalopóló i *buk*-mó asęre fo eró tare so whįta, Kótóné atima wisiralepóló, hajné sukutu betaalo ai ape,” yalepó.

⁸ I yale forape wosóo, yale alarape kolóo, yale whįta ę Jon-pó. I alarape yó male kįlipaae ai yó male *ensel* daale tikimó ąpaae moma yaai deraapisa fóló fió mualepó.

⁹ Tęyalemó, ama ępaae duraalu, “Atėkese! Ęta tale mei, dąmo wusuró Talené kutó diratere whįpó. Nonaorape Kótóné koló whįrapekélé, kale i *buk*-mó mole fo eró tare so whįkélé, dą fea betą kutó diratere fakepó. Tęrapa, Kótó aąmó sukóló bitu, ama doi betą sóró horótu betae,” yalepó.

¹⁰ Kėró, kale dere kaae ępaae momó duraalu, “Kótóné i ala eraalopó ere fo hąkearóló i *buk*-mó aseýóló muló betere fo kinóló mulaąse.

¹¹ Dowi ala du betere so whįta, atima ai alatóró yó tanępóló yae. Kae kae mo kelaalo sonaalei dowi ala du betere so whįta, ti ai alatóró du betęrópóló yae. Mo donoi ala wisi du betere so whįta, ti atimané ai du betere wisi alatóró yó tanępóló yae. Me dowi alatamo hosekėni, Kótóné ama kae betęró betere so whį ti atima ai betere kaaetóró betó tanępóló yae,” yalepó.

¹² “I dere fo wosae, ę mo felekemó waalo ai ape!

So whį dokó feané yale alamó tokó melaai ąło i tare duputa, ę wouraalu melaalo ai ape.

¹³ Ęta, *Alaparó Omekatamopó*. Folosóró kaae sóró betaleteiró, kemerąle foloteitamota ętórótipó.

Qla qła fea keké nale betekélé, fea ala touróló kemeratere betekélé, ti mo ętórótípó.

14 Deróló sókó fatere ęłoi kutu fokotu betere so whįta, Kótóné wusiró betterapa hajné sukutu betae.

Ti atétere so whį be dopóku tų serekemó doasi be huluapaae sókó fóo, mo ti betere ni du tokó nóo, yaairetei, mo surapó.

15 Kale dopóku aqró haqrape betó mulapó.

Ai haqrapeta i ape. Whéró hereitamóné whį dele alakélé, kae kae hosó fo ó isi whįné dere alakélé, nópu nokole alakélé, whį dele alakélé, kapala kótórapéró keperapetamopaae momatere alakélé, kapala fo yóló whį dilikaai ekęle du betere alakélé, i dosąayale alarape du betere so whį atima feata, dopóku aqró betó mulapó.

16 Ęta, Yesupó. I kelale alarape Keriso fake so whįné dosąayóló tuę yópoló, diąpaae yó male fae yóló yało *ensel* dotęyalepó.

Ęta, Depit kaayale beteró ama deté fele naalené naaletamopó.

Atéru, hįka be dęteretamo dęyó tare hęrepó,” yalepó.

17 Kale Dęi Kepe Wisiró whįné dokaai du betere sotamoné duraalu, “Ape,” du beterapó. Mepaae i dere fo wosetere so whįnékélé “Ape,” yópoló yae. Mepaae whį de węi nokole depa, ę beterepaae wópoló yae. Mepaae whį dené węi nenée du betepa, mo ti betó tawaaire węi dupuni, hąle sóró nale wópoló yae.

18 Kótóné i ala eraalopóló, *buk*-mó asęre fo wosetu betere so whį feapaae dirii ma fo i dapa wosae. Mepaae so whį denétamo i *buk*-mó mole fo tómó me kae beleróló depa, ti Kótóné i *buk*-mó bopetu betere sekęi alarape ai so whįpaae mo turó eraalo ai ape.

19 Mepaae whį dené Talené i ala eraalopóló *buk*-mó mole fo mepaae kwia tokóló aluratepa, ti Kótóné atétere whįmó melaalopóló i *buk*-mó bopeyale mo ti betere ni du nóo, kae tęne be huluamó beteróo, yaai yale alatamo ama fasó saalopó.

20 I kale asęyóló muló betere alarape kelale whįné duraalu, “Mopó. Ę felekemó walapó,” fo dapó.

Tétepa duraalu,

“Mo kée Tęyópoló yae.

Tale Yesu-ó, ya ape,” dapó.

21 Tale Yesuné hąle tao sere ala wisinaale Kótóné so whįpaae wópoló yae. Mo kée. Tęyópoló yae.